

חידושי תורה לפרשת השבוע
"גַל עֵינֵי וְאַבְיָטָה נִפְלְאוֹת מִתּוֹרַתְךָ"
רמזי תורה
באמצעות התאמה גימטרית בין פסוקי התורה
לבין פסוקי התנ"ך, ודברי חז"ל

פתיחה
דרך הדרשנים לפתוח בפסוק מן התורה ולהביא דרשנים שונים, שאחד תלה את הדרשה בפסוק זה, ואחרים תלוהו בפסוקים אחרים, והוא חורז דרשות, אגדות ומשלים, עד שהוא חוזר לפסוק שהתחיל בו ומפרש אותו.
מטרת הבדיקה.

לאתר רמזים באמצעות מקבילות גימטריות. בין: פסוקי חמישה חומשי תורה. לבין פסוקי התנ"ך, דברי חז"ל במדרשים ופרשנות המקרא.
דרכי הבדיקה.

פרשנות המקרא
פרד"ס התורה = כל ענין בתורה, ניתן להתפרש בארבע דרכים: פשט, רמז, דרוש, סוד.
פשט = פשוטו של מקרא.

רמז = דברים הנרמזים בראשי תיבות, גימטריות, כתיב חסר ויתר ורמזים שונים.
דרוש = הלכות ואגדות הנלמדות מהתורה לפי כללים קבועים.
סוד = הקבלה, חכמת הנסתר.

מקרא לפרשנות בדרך ה"רמז" - גימטריה
במשך הדורות רבנו ומפרשי המקרא השתמשו בגימטריה כדי להבהיר עניין מסויים לדוגמה: אחת ממצוות סעודת פורים, שתייה לשוכרה - "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי"¹.
בגימטריה מתקיים: "ארור המן" = 502 = "ברוך מרדכי".
בנוסף לשיטת הגימטריה הבסיסית, שבה ניתן לכל אות ערך מספרי, התפתחו שיטות גימטריה נוספות, המאפשרות להגיע לשוויונות שאינם נוצרים בשיטה הבסיסית. אחדות מהן מופיעות בספרו של משה קורדובירו, "פרדס רימונים" כמפורט להלן.
א) גימטריה פשוטה

אותיות האלפבית העברי משמשות לכתיבת ספרות עבריות, לפי ערכן המספרי של האותיות לדוגמה: "אברהם": $248=1+2+200+5+40$

ב) גימטריה במספר מעוגל/ מספר קטן (מ"ק)
שאינו מביא בחשבון את האפסים בעשרות ובמאות, ולכן, למשל: ל= גימ' בסיסית = 30; במספר מעוגל= 3; "צ" בגימ' בסיסית = 90 במספר מעוגל=9.

ג) גימטריה עם הכולל (גימ' ע"ה)
לפעמים מוסיפים לחשבון הנ"ל (גימ' או מספר קטן) עוד אחד. למשל: ברי"ת (=612) עם הכולל (=1) גימ' תרי"ג (=613). הדי"ס (69) גימ' חיים (68) עם הכולל (1). סמ"ל במ"ק ע"ה גימ' י-ה (15). תור"ה (611) עם שני כוללים (2) גימ' תרי"ג (=613).
ד) גימטריה עם התיבות (גימ' עה"ת)

הוספת מספר המלים של הפסוק לדוגמה: "פַּבַּד אֶת-אֲבִיךָ, וְאֶת-אִמְךָ, לְמַעַן יֵאָרְכוּ יָמֶיךָ, עַל הָאָדָמָה, אֲשֶׁר-יְהִי אֶלְהֶיךָ נֹתֵן לְךָ (שמות כ"י"ב) בגימטריה בסיסית ערך הפסוק= 2783; עה"ת = 2798.
ה) גימטריה עם האותיות (גימ' עה"א)

הוספת מספר האותיות שבמילה לערכה של המילה, דוגמה: המילה "יוסף" ערכה הבסיסי=156 ועם האותיות ערכה 160.
ו) נוטריקון

כל אות מן התיבה הנדרשת היא ראשה של תיבה אחרת. למשל: בראשי"ת נוט' ב'קול א'ברך ש'ים י'וי תי'מיד. שנתיים נוט' ש'ימאל נ'ר ת'דליק י'מין מ'זוזה. מתנבאיים נוט' מ'שה ת'נוח נ'פשו בק'ן א'לקים י'הושע מ'כניסם. המשפטיים נוט' ה'דיין מ'צווה ש'יעשה פ'שרה ט'רם י'עשה מ'שפט.

ז) גימטריה עם ראשי תיבות (גימ' ער"ת)
למשל: "בראשית בריא אלקים": (גימ' 1202) ר"ת-ב,ב,א=5 (גימ' 1207 ער"ת).

ח) גימטריה עם סופי תיבות
מניין האותיות הסופיות של התיבות מצטרפת לחשבון הכללי למשל:
"בראשית בריא אלקים": (גימ' 1202) ס"ת-ת; א; מ; (גימ' 441) = (גימ' 1643 עס"ת).

ט) ראש פסוק
גימטריה של האות הראשונה בפסוק "בראשית ברא": האות ב=2.

י) סוף פסוק
גימטריה של האות האחרונה בפסוק "בראשית ברא": האות א=1.

יא) כתיב מלא וחסר

¹ תלמוד בבלי, מסכת מגילה, דף ז', עמוד ב.

פעמים וחשבון הגימי ומייק וכו' הוא על פי כתיב מלא ופעמים ע"פ כתיב חסר (בחסרון וויין ויודיין). למשל: סוכייה גימי מאכ"ל גימי מלא"ך (91). חנוכייה במייק גימי הוי"ה. לדרתם (=לדורותם) במייק גימי טו"ב (17). תנ"א (451) עם אותיות (3) גימי קדשים (454 = קדושים).

יב) גימטריה מלוי או במלא
במילוי: ערכה של אות שווה לערך השם המלא של האות. לדוגמה: האות "גי" למשל, שווה לזה של "גימל",
 $83 = 30 + 40 + 10 + 3$

יג) א"ת ב"ש (במקום אל"ף תי"ו). במקום ב"ת ש"ן. במקום גימ"ל ר"ש וכו' וכן חילוף אותיות בדרך א"ת ב"ש (במקום אל"ף תי"ו). בראי טבלה:

א	ת	ז	ע
ב	ש	ח	ס
ג	ר	ט	נ
ד	ק	י	מ
ה	צ	כ	ל
ו	פ	ל	כ

יד) בריבוע
 לפעמים נעשית הגימי בדרך מיוחדת. למשל: אהב"ה בריבוע (כך: א.א.ה.א.ה.ב.א.ה.ב.) גימי כ"ח (28). היטב בריבוע (כך: ה.ה.י.ה.י.ט.ב) יעלה שבעים. הוי"ה בריבוע (כך: י.י.ה.י.ה.ו.י.ה.ו.) גימי חס"ד (=72).
 טו) בראשית רבה (פרשה א' משנה יא') אותיות מנצפ"ך - הלכה למשה מסיני אמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי: מנצפ"ך צופים אמרום הלכה למשה מסיני.
 רבי ירמיה בשם ר' חייא בר אבא אמר: מה שהתקינו הצופים. מעשה היה ביום סגריר ולא נכנסו חכמים לבית הועד, והיו שם תינוקות ואמרו באו ונעשה בית הועד. אמרו מה טעם כתיב:
 מ"ם מ"ם: נו"ן נו"ן: צד"י צד"י: פ"א פ"א: כ"ף כ"ף: אלא ממאמר למאמר ומנאמן לנאמן ומצדיק לצדיק ומפה לפה מכף לכף. ממאמר למאמר - ממאמר של הקב"ה למאמר של משה.
 מנאמן לנאמן - מהקדוש ברוך הוא שנקרא אל מלך נאמן, למשה שנקרא נאמן, דכתיב (במדבר יג): בכל ביתי נאמן הוא. מצדיק לצדיק - מהקדוש ברוך הוא שנקרא צדיק, דכתיב (תהלים קמה): צדיק ה' בכל דרכיו. למשה שנקרא צדיק, דכתיב (דברים לג): צדקת ה' עשה. מפה לפה - מפיו של הקב"ה לפיו של משה.
 מכף לכף - מכף ידו של הקדוש ברוך הוא, לכף ידו של משה וסיימו אותן ועמדו חכמים גדולים בישראל. ויש אומרים: רבי אליעזר ורבי יהושע ור' עקיבא היו, וקראו עליהן (משלי כ): גם במעלליו יתנכר נער וגו'. באנכי דרבי מאיר וכו':

חשבון אותיות מנצפ"ך
 הנוכח בספה"ק ידוע בכל ספרי הקבלה כי אותיות מנצפ"ך מניינם כך:

500	כ' פשוטה הוא ת"ק
600	מ' מרובעת הוא ת"ר
700	נ' פשוטה הוא ת"ש
800	פ' פשוטה הוא ת"ת
900	צ' פשוטה הוא תת"ק

מקרא		
סימן מקוצר בספר	סימנה	סוג הגימטריה
ה	ע"ה	עם הכולל (של הפסוק/תיבה)
א	עה"א	עם האותיות
ת	עה"ת	עם התיבות
ר"ת	ער"ת	עם ראשי תיבות
ס"ת	עס"ת	עם סופי תיבות
מנצפ"ך	עמצפ"ך	עם חישוב אותיות מנצפ"ך
ר"פ	ער"פ	עם האות הראשונה בפסוק
ס"פ	עס"פ	עם האות האחרונה בפסוק
מ"א	עמ"א	עם מילוי אותיות

ספר בראשית-פרשת בראשית

בראשית רבה (פרשה א' משנה א'): בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא אֱלֹהִים, (בראשית א' א') רבי הושעיה רבה פתח: (משלי ח' ל'): ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום ויום וגו' ואית דאמר אמון רבא. מה דאת אמר (במדבר יא): כאשר ישא האומן את היונק. מה דאת אמר (איכה ד): האמונים עלי תולע וגו'; מה דאת אמר (אסתר ב): ויהי אומן את הדסה. אמון רבא כמה דתימא (נחום ג): הטיטבי מנא אמון, ומתרגמינן האת טבא מאלכסנדריא רבא דיתבא בין נהרותא.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא אֱלֹהִים, (בראשית א' א') (משלי ח' ל'), וְאֶהְיֶה אִצְלוֹ, אִמּוֹן; וְאֶהְיֶה שְׁעֻשׂוּעִים, יוֹם יוֹם (גימ' 1216 עה"א)

דבר אחר: אמון - אומן. התורה אומרת אני הייתי כלי אומנתו של הקב"ה. בנוהג שבעולם, מלך בשר ודם בונה פלטינ אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא מדעת אומן. והאומן אינו בונה אותה מדעת עצמו, אלא דיפתראות ופינקסאות יש לו, לדעת היאך הוא עושה חדרים, היאך הוא עושה פשפושין. כך היה הקדוש ברוך הוא, מביט בתורה ובורא את העולם. והתורה אמרה: בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא תורה. היאך מה דאת אמר (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי ח, כב), יְהִי־קִנְיִי, רֵאשִׁית דְּרַכּוֹ: קָדָם מִפְּעֻלְיוֹ מֵאָז. (גימ' 1813 עה"ת)

(גימ' 1202)

(בראשית א' א) בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא אֱלֹהִים,

(גימ' 611 = גימ' תורה)

היתרה:

דכתיב לעייל: הקדוש ברוך הוא, מביט בתורה ובורא את העולם.

בראשית רבה (פרשה א' משנה ב'): כח מעשיו הגיד לעמו-בתורה

רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי פתח (תהלים קיא' ו') "כח מעשיו הגיד לעמו" וגו' מה טעם גילה הקב"ה לישראל מה שנברא ביום הראשון ומה שנברא ביום השני? מפני עובדי כוכבים ומזלות, שלא יהיו מונין את ישראל ואומרין להם: הלא אומה של בזויים אתם! ישראל משיבין אותן ואומרין להם: ואתם הלא בזויה היא בידכם! הלא כפתורים היוצאים מכפתור השמידום וישבו תחתם. העולם ומלואו של הקדוש ברוך הוא, כשרצה נתנה לכם (את התורה) וכשרצה נטלה מכם ונתנה לנו, הדא הוא דכתיב (שם): לתת להם נחלת גוים וגו' הגיד להם את כל הדורות:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(גימ' 2723 עם ר"ת)

בְּרֵאשִׁית, בְּרֵא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ
פַּח מְעֻשָׂיו, הַגִּיד לְעַמּוֹ לְתֵת לָהֶם, נַחֲלַת גּוֹיִם

(גימ' 2112 ע"ה; א; ת)

(גימ' 611 = גימ' תורה)

היתרה:

בראשית רבה (פרשה א' משנה ג') ה' לבדו ברא את עולמו

רבי תנחומא פתח: (תהלים פו) כי גדול אתה ועושה נפלאות. אמר רבי תנחום: הנוד הזה אם יהיה בו נקב כחוד של מחט, כל רוחו יוצא ממנו. והאדם עשוי מחילים מחילים נקבים נקבים ואין רוחו יוצא ממנו. מי יעשה כן? (שם) אתה אלהים לבדך. אימתי נבראו המלאכים? ר' יוחנן אמר בבי' (יום שני) נבראו המלאכים. הדא הוא דכתיב (שם קד): המקרה במים עליותו וגו'. וכתוב: עושה מלאכיו רוחות. ר' חנינא אמר בה' (יום חמישי) נבראו מלאכים. הדא הוא דכתיב: ועוף יעופף על הארץ וגו' וכתוב (ישעיה ו): ובשתים יעופף. רבי לולינא בר טברין אמר בשם רבי יצחק בין על דעתיה דרבי חנינא בין על דעתיה דרבי יוחנן: הכל מודים שלא נברא ביום ראשון כלום, שלא יאמרו: מיכאל היה מותח בדרומו של רקיע וגבריאל בצפונו והקב"ה ממדד באמצעו. אלא (שם מד): אנכי ה' עושה כל נוטה שמים לבדי וגו'. מאתי - מי אתי כתיב, מי היה שותף עמי בברייתו של עולם.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(גימ' 1004 עס"ת)

"ועוף יעופף על הארץ"

(גימ' 1004)

ובשתים יעופף"

בראשית רבה פרשה א: ד בראשית ברא אלהים ששה דברים קדמו לבריאת העולם יש מהן שנבראו ויש מהן שעלו במחשבה להבראות התורה והכסא הכבוד נבראו תורה מנין שנאמר (משלי ח) יהוה קנני ראשית דרכו כסא הכבוד מנין דכתיב (תהלים צג) נכון כסאך מאז וגו' האבות וישראל ובית המקדש ושמו של משיח עלו במחשבה להבראות האבות מנין שנאמר (הושע ט) כענבים במדבר וגו' ישראל מנין שנא' (תהלים עד) זכור עדתך קנית קדם בהמ"ק מנין שנאמר (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון וגו' שמו של משיח מנין שנאמר (תהלים עב) יהי שמו לעולם וגו' רבי אהבה ברבי זעירא אמר אף התשובה שנאמר (שם צ) בטרם הרים יולדו ואתה השעה תשב אנוש עד דכא וגו' אבל איני יודע איזה מהם קודם אם התורה קדמה לכסא הכבוד ואם כסא הכבוד קודם לתורה א"ר אבא בר כהנא התורה קדמה לכסא הכבוד שנאמר (משלי ח) יהוה קנני ראשית דרכו וגו' קודם לאותו שכתוב בו (תהלים צג) נכון כסאך מאז ר' הונא ור' ירמיה בשם רבי שמואל בר ר' יצחק אמרו מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר משל למלך שהיה נשוי למטרונה אחת ולא היה לו ממנה בן פעם אחת נמצא המלך עובר בשוק אמר טלו מילנין וקלמין זו לבני והיו הכל אומרין בן אין לו והוא אומר טלו מילנין וקלמין זו לבני ולא היה לו ממנה בן לא היה אומר טלו מילנין וקלמין כן אלא אלו של שצפה המלך שהוא עתיד להעמיד ממנה בן לא היה אומר טלו מילנין וקלמין לבני כך אילולי שצפה הקב"ה שאחר כ"ו דורות ישראל עתידין לקבל את התורה לא היה כותב בתורה צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל א"ר בנאי העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה שנאמר (משלי ג) יהוה בחכמה יסד ארץ וגו' רבי ברכיה אמר בזכות משה שנאמר (דברים לג) וירא ראשית לו ר' הונא בשם ר' מתנה אמר בזכות ג' דברים נברא

העולם בזכות חלה ובזכות מעשרות ובזכות בכורים ומה טעם בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא חלה שנאמר (במדבר טו) ראשית עריסותיכם ואין ראשית אלא מעשרות היך דאת אמר (דברים יח) ראשית דגנך ואין ראשית אלא בכורים שנאמר (שמות כג) ראשית בכורי אדמתך וגו' :

נושא הדרשה: משנה ד: ששה דברים קדמו לבריאת העולם.	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת הארץ. והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד. ויאמר אלהים, יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל, בין מים למים. ויעש אלהים (גימ' 13109)	
(משלי ח): יהוה קנני ראשית דרכו.	(גימ' 1377)
(תהלים צג): נכון כסאך מאז	(גימ' 275)
(הושע ט): כענבים במדבר	(גימ' 440)
(תהלים עד): זכור עדתך קניית קדם	(גימ' 1431)
(ירמיה יז): כסא כבוד מרום מראשון	(גימ' 996)
(תהלים עב): יהי שמו לעולם	(גימ' 604 ס"תה)
(שם צ): בטרם הרים יולדו	(גימ' 562)
(שם צ): תשב אנוש עד דכא	(גימ' 1465 ס"ת)
(משלי ג): יהוה בחכמה יסד ארץ	(גימ' 466)
(דברים לג): וירא ראשית לו	(גימ' 1164)
(במדבר טו): ראשית עריסותיכם	(גימ' 1727)
(דברים יח): ראשית דגנך	(גימ' 988)
(שמות כג): ראשית בכורי אדמתך	(גימ' 1614)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 13109)

בראשית רבה פרשה א: ה' ה' הונא בשם בר קפרא פתח (תהלים לא) תאלמנה שפתי שקר וגו' אתפרכן אתחרשן אשתתקן אתפרכן אתחרשן היך מה דאת אמר (שמות ד) או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יהוה ואומר (בראשית לז) והנה אנחנו מאלמים אלומים בתוך השדה והנה קמה אלומתי אשתתקן כמשמעו הדוברות על צדיק חי העולמים עתק שהעתיק בבריותיו בגאווה אתמהה בשביל להתגאות ולומר אני דורש במעשה בראשית ובוז אתמהה מבזה על כבודי דא"ר יוסי בר חנינא כל המתכבד בקלון חבירו אין לו חלק לעולם הבא בכבודו של מקום על אחת כמה וכמה ומה כתיב אחריו (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך ליראיך ולא לבוזים את מוראך [הרב] אל יהי במה רב טובך בנוהג שבעולם מלך ב"ו בונה פלטין במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות כל מי שהוא בא לומר פלטין זו בנויה במקום הביבים ובמקום האשפה ובמקום הסריות אינו פוגם כך כל מי שהוא בא לומר העוה"ז נברא מתוך תהו ובהו אינו פוגם אתמהה ר' הונא בשם בר קפרא אמר אילולי שהדבר כתוב אי אפשר לאמרו בראשית ברא אלהים מנין הן והארץ היתה תהו ובהו :

נושא הדרשה: משנה ה: אילולי שהדבר כתוב אי אפשר לאמרו.	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; (גימ' 7610ת)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים לא): תאלמנה שפתי שקר	(גימ' 2134 ס"תת)
(שמות ד): או מי ישום אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יהוה (בראשית לז): והנה אנחנו מאלמים	(גימ' 1620)
אלומים בתוך השדה והנה קמה אלומתי	(גימ' 1909)
(תהלים לא): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך	(גימ' 1947)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7610)

בראשית רבה פרשה א: ו' ר' יהודה בר סימון פתח (דניאל ב) והוא גלי עמיקתא ומסתרתא הוא גלי עמיקתא זו גיהנם שנאמר (משלי ט) ולא ידע כי רפאים שם ואומר (ישעיה ל) העמיק הרחיב ומסתרתא זו גן עדן שנאמר (שם ד') למחסה ולמסתור מזרם וממטר ואומר (תהלים לא) תסתירם בסתר פניך ד"א הוא גלי עמיקתא ומסתרתא אלו מעשיהם של רשעים שנא' (ישעיה כט) הוי המעמיקים מיהוה ומסתרתא אלו מעשיהם של רשעים שנאמר (שם) לסתיר עצה ידע מה בחשוכא אלו מעשיהם של רשעים שנאמר (שם) והיה במחשך מעשיהם ונהורא עמיה שרא אלו מעשיהם של צדיקים דכתיב (משלי ד) ואורח צדיקים כאור נוגה ואומר (תהלים צו) אור זרוע לצדיק וגו' א"ר אבא סרוגניא ונהורא עמיה שרא זו מלך המשיח שנאמר (ישעיה ס) קומי אורי וגו' בפסיקתא א"ר יהודה בר סימון מתחלת ברייתו של עולם הוא גלי עמיקתא ומסתרתא בראשית ברא אלהים וגו' ולא פירש והיכן פירש להלן (שם מ) הנוטה כדוק שמים ואת הארץ ולא

פירש והיכן פירש להלן (איוב לז) כי לשלג יאמר הוא ארץ בצקת עפר למוצק וגוי ויאמר אלהים יהי אור ולא פירש והיכן פירש (תהלים קד) עוטה אור כשלמה :

נושא הדרשה : משנה : ו : התורה אינה מפרשת את מעשה בראשית.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
בראשית, ברא אלהים, את השמים, ואת הארץ. והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום ; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים, יהי אור ; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב ; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה ; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד. ויאמר אלהים, יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל, בין מים למים. ויעש אלהים את-הרקיע (גימ'13895)	
(דניאל ב) : והוא גלי עמיקתא ומסתרתא	(גימ' 1789)
(משלי ט) : ולא ידע כי רפאים שם	(גימ' 822)
(ישעיה ל) : העמיק הרחיב	(גימ' 450)
(שם ד) : למחסה ולמסתור מזרם וממטר	(גימ' 1467)
(תהלים לא) : תסתירם בסתר פניך	(גימ' 1932)
(ישעיה כט) : הוי המעמיקים מיהוה	(גימ' 402)
(שם) : לסתיר עצה	(גימ' 865)
(שם) : והיה במחשך מעשיהם	(גימ' 861)
(משלי ד) : ואורח צדיקים כאור נוגה	(גימ' 766)
(תהלים צו) : אור זרוע לצדיק	(גימ' 724)
(ישעיה ס) : קומי אורי	(גימ' 375)
(שם מ) : הנוטה כדוק שמים	(גימ' 595)
(איוב לז) : כי לשלג יאמר הוא ארץ בצקת עפר למוצק	(גימ' 2155)
(תהלים קד) : עוטה אור כשלמה	(גימ' 692)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ'13895)

בראשית רבה פרשה ב : א והארץ היתה תהו ובהו רבי ברכיה פתח (משלי כ) גם במעללי יתנכר נער א"ר ברכיה עד דהיא פגה אפיקת כובייה הוא מה שהנביא עתיד להתנבאות עליה בסוף (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו :

נושא הדרשה : משנה א : והארץ הייתה תהו ובהו.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום ; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים (גימ' 3546)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
משלי כ) : גם במעללי יתנכר נער	(גימ' 1231)
(ירמיה ד) : ראיתי את הארץ	(גימ' 1819 ס"תה)
(ירמיה ד) : והנה תהו ובהו	(גימ' 496)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 3546)
כמניין (תהילים, יא, ו) : נְמַטֵּר עַל-רְשָׁעִים, פָּחִים אֶשׁ וְנִפְרִית, וְרוּחַ זִלְעָפוֹת מִנֶּת כּוֹסִים	(גימ' 3546)

בראשית רבה פרשה ב : ג רבי יהודה בר סימון פתר קריא בדורות והארץ היתה תהו ובהו זה אדם הראשון שהיה ללמה ולא כלום ובהו זה קין שבקש להחזיר את העולם לתהו ובהו וחושך זה דורו של אנוש על שם (ישעיה כט) והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי וגוי על פני תהום זה דור המבול שנאמר (בראשית ז) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים על שם ויעבר אלהים רוח על הארץ אמר הקדוש ברוך הוא עד מתי יהא העולם מתנהג באפילה תבא האורה ויאמר אלהים יהי אור זה אברהם הה"ד (ישעיה מא) מי העיר ממזרח צדק וגוי אל תקרא העיר אלא האיר ויקרא אלהים לאור יום זה יעקב ולחשך קרא לילה זה עשו ויהי ערב זה עשו ויהי בקר זה יעקב ויהי ערב ערבו של עשו ויהי בקר בוקרו של יעקב יום אחד שנאמר (זכריה יד) והיה יום אחד הוא יודע ליהוה לא יום ולא לילה וגוי דבר אחר יום אחד שנתן לו הקדוש ברוך הוא ואיזה זה יום הכפורים :

נושא הדרשה : משנה ג : רמזים בבריאה לדורות הבאים.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום ; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים (גימ' 3889)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(ישעיה כט) : והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי	(גימ' 1174)
(בראשית ז) : ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום	(גימ' 1380)
(ישעיה מא) : מי העיר ממזרח צדק	(גימ' 839 אה)
(זכריה יד) : והיה יום אחד הוא יודע ליהוה לא יום ולא לילה	(גימ' 496 את)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 3889)

בראשית רבה פרשה ב: ד ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות והארץ היתה תהו זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו זה גלות מדי (אסתר ו) ויבהילו להביא את המן וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל על פני תהום זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן ורוח אלהים מרחפת זה רוחו של מלך המשיח היאך מה דאת אמר (ישעיה יא) ונחה עליו רוח יהוה באיזו זכות ממשמשת ובאה המרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים שנאמר (איכה ב) שפכי כמים לבך רבי חגי בשם רבי פדת אמר ברית כרותה למים שאפילו בשעת שרב רוחה שייפה וכבר היה ר"ש בן זומא יושב ותוהא ועבר רבי יהושע ושאל בשלמו פגעם ושתים ולא השיבו בשלישית השיבו בבהילות א"ל בן זומא מאין הרגלים אמר לו מעיין הייתי א"ל מעיד אני עלי שמים וארץ שאיני זו מכאן עד שתודיעני מאין הרגלים א"ל מסתכל הייתי במעשה בראשית ולא היה בין מים העליונים למים התחתונים אלא כשתים ושלוש אצבעות ורוח אלהים מנשבת אין כתיב כאן אלא מרחפת כעוף הזה שהוא מרפרף בכנפיו וכנפיו נוגעות ואינן נוגעות נהפך רבי יהושע ואמר לתלמידיו הלך לו בן זומא ולא שהו ימים מועטים ובן זומא בעולם:

נושא הדרשה: משנה ד: רמזים בבריאה לגליות.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

והארץ, היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים (גימ' 3546)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ירמיה ד): ראיתי את הארץ והנה תהו (גימ' 1813א)
 (אסתר ו): ויבהילו להביא את המן (גימ' 663ס"פ)
 (ישעיה יא): ונחה עליו רוח יהוה (גימ' 425)
 (איכה ב): שפכי כמים לבך (גימ' 645 ס"תת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 3546)
 כמניין (תהילים, יא,ו): יִמְטַר עַל-רְשָׁעִים, פָּחִים אֵשׁ וְגִפְרִית, וְרוּחַ זִלְעָפוֹת מִנֶּת פּוֹסֵם (גימ' 3546)

בראשית רבה פרשה ב: ה רבי אבהו ור' חייא רבה רבי אבהו אמר מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא במעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים הדא הוא דכתיב (תהלים א) כי יודע יהוה דרך צדיקים וגוי והארץ היתה תהו ובהו אלו מעשיהן של רשעים ויאמר אלהים יהי אור אלו מעשיהן של צדיקים אבל איני יודע באיזה מהם חפץ אם במעשה אלו ואם במעשה אלו כיון דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב הוי במעשיהן של צדיקים חפץ ואינו חפץ במעשיהן של רשעים א"ר חייא רבה מתחלת ברייתו של עולם צפה הקב"ה בהמ"ק בנוי וחרב ובנוי בראשית ברא אלהים הרי בנוי היאך מה דאת אמר (ישעיה נא) לנטוע שמים וליסוד ארץ וגוי והארץ היתה תהו ובהו הרי חרב היך מה דאת אמר (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו ויאמר אלהים יהי אור הרי בנוי ומשוכלל לעתיד לבא היאך מה דאת אמר (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך וכתיב (שם) כי הנה החושך יכסה ארץ וגוי. פרשה ג א ויאמר אלהים יהי אור רבי יצחק פתח (תהלים קיט) פתח דברך יאיר מבין וגוי ר"י ור' נחמיה ר"י אומר האורה נבראת תחלה משל למלך שבקש לבנות פלטין והיה אותו מקום אפל מה עשה הדליק נרות ופנסין לידע היאך הוא קובע תימליוסין כך האורה נבראת תחלה ור' נחמיה אמר העולם נברא תחלה משל למלך שבנה פלטין ועטרה בנרות ופנסין ע"כ דרש רבי יודן אתא ר' פנחס ור' יהודה בר רבי סימון ורבי חנון בשם ר' שמואל בר רב יצחק פתח פתח דברך יאיר מבין פתיים מפתח פומך לך הוה נהורא ויאמר אלהים יהי אור וגוי:

נושא הדרשה: משנה ה: כל מעשי האדם גלויים לפני הקב"ה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור (גימ' 4973)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים א): כי יודע יהוה דרך צדיקים (גימ' 624)
 (ישעיה נא): לנטוע שמים וליסוד ארץ (גימ' 985 אתה)
 (ירמיה ד): ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו (גימ' 1826)
 (ישעיה ס): קומי אורי כי בא אורך (גימ' 633)
 (שם): כי הנה החושך יכסה ארץ (גימ' 905 ס"פ)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 4973)

בראשית רבה פרשה ג: ג רשב"י פתח (משלי טו) שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב שמחה לאיש זה הקב"ה שנאמר (שמות טו) יהוה איש מלחמה יהוה שמו במענה פיו ויאמר אלהים יהי אור ודבר בעתו מה טוב וירא אלהים את האור כי טוב:

נושא הדרשה: משנה ג: האור הוא טוב לעולם.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך (גימ' 2589)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 משלי טו: שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב (גימ' 1747 אתה)
 (שמות טו): יהוה איש מלחמה יהוה שמו (גימ' 842 ר"פ)

בראשית רבה פרשה ג: ד ר' שמעון בן יהוצדק שאל לרבי שמואל בר נחמן א"ל מפני ששמעתי עליך שאתה בעל אגדה מהיכן נבראת האורה א"ל מלמד שנתעטף בה הקדוש ברוך הוא כשלמה והבהיק זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו אמרה ליה בלחשה א"ל מקרא מלא הוא (תהלים קד) עוטה אור כשלמה ואת אמרת לי בלחשה אתמהא א"ל כשם ששמעתי בלחשה כך אמרתיה לך בלחשה א"ר ברכיה אלולי שדרשה רבי יצחק ברביים לא היה אפשר לאומרה מקמי כן מה היו אמרין רבי ברכיה בשם ר' יצחק אמר ממקום בית המקדש נבראת האורה הה"ד (יחזקאל מג) והנה כבוד אלהי ישראל בא מדרך הקדים ואין כבודו אלא בהמ"ק כמד"א (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו וגו' :

נושא הדרשה: משנה ד: מהיכן נברא האור?	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; ויהי כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 3713)
(תהלים קד): עוטה אור כשלמה	(גימ' 692)
(יחזקאל מג): והנה כבוד אלהי ישראל בא מדרך הקדים (גימ' 1139א)	
(ירמיה יז): כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו (גימ' 1882ר"ת)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 3713)

בראשית רבה פרשה ג: ו ויקרא אלהים לאור יום לא הוא אור ולא הוא יום אתמהא תני אורה שנבראת בששת ימי בראשית להאיר ביום אינה יכולה שהיא מכהה גלגל החמה ובלילה אינה יכולה שלא נבראת להאיר אלא ביום והיכן היא נגנזה והיא מתוקנת לצדיקים לע"ל שנאמר (ישעיה ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים אתמהא שבעת ולא שלשה הן והלא ברביעי נבראו המאורות אלא כאינש דאמר כן וכן אנא מפקד לשבעת יומיא דמישתותי רבי נחמיה אמר אלו שבעת ימי אבילות של מתושלח הצדיק. שהשפיע להן הקדוש ברוך הוא אורה וירא אלהים את האור כי טוב רבי זעירא בריה דרבי אבהו דרש בקסרין מנין שאין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו מן הכא וירא ויבדל רבי יהודה ב"ר סימון אמר הבדילו לו רבנן אמרי הבדילו לצדיקים לעתיד לבוא משל למלך שהיה לו מנה יפה והפרישה לבנו א"ר ברכיה כך דרשו שני גדולי עולם רבי יוחנן ור"ש בן לקיש ויבדל הבדלה ממש משל למלך שהיה לו שני איסטרטגיין א' שליט ביום וא' שליט בלילה והיו שניהם מדיינין זה עם זה זה אומר ביום אני שולט וזה אומר ביום אני שולט קרא המלך לראשון א"ל פלוני יום יהא תחומך וכן לשני א"ל פלוני לילה יהא תחומך כך ויקרא אלהים לאור יום א"ל יום יהא תחומך ולחשך קרא לילה אמר ליה לילה יהא תחומך. א"ר יוחנן הוא שהקב"ה אומר לאיוב (איוב לח) המימך צוית בקר ידעת השחר מקומו הידעת מקומו אי זה הוא אתמהא א"ר תנחומא אנא אמרי טעמא יוצר אור ובורא חושך עושה שלום משנבראו עושה שלום ויקרא אלהים לאור יום א"ר אלעזר לעולם אין הקדוש ברוך הוא מיחד שמו על הרעה אלא על הטובה ויקרא אלהים לאור יום ולחושך קרא אלהים לילה אין כתיב כאן אלא ולחושך קרא לילה :

נושא הדרשה: משנה ו: אור שבעת הימים נגנו לעתיד לבוא.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד. ויאמר כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 4987)
(ישעיה ל): והיה אור הלבנה כאור החמה	(גימ' 630 א)
(ישעיה ל): ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים	(גימ' 2235 תה)
(איוב לח): המימך צוית בקר ידעת השחר מקומו	(גימ' 2122)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 4987)

בראשית רבה פרשה ג: ח א"ר ינאי מתחלת ברייתו של עולם צפה הקב"ה מעשיהן של צדיקים ומעשיהם של רשעים והארץ היתה תהו אלו מעשיהם של רשעים ויאמר אלהים יהי אור אלו מעשיהן של צדיקים ויבדל אלהים בין האור ובין החושך בין מעשיהן של צדיקים למעשיהן של רשעים ויקרא אלהים לאור יום אלו מעשיהן של צדיקים ולחושך קרא לילה אלו מעשיהן של רשעים ויהי ערב אלו מעשיהן של רשעים ויהי בקר אלו מעשיהן של צדיקים יום אחד שנתן להם הקדוש ברוך הוא יום אחד ואיזה זה יוה"כ א"ר תנחומא בר ירמיה שבו נבראו ארבעה דברים הרים שמים וארץ ואורה א"ר יודן שבו היה הקב"ה יחידי בעולמו שלא היה בעולמו אלא הוא אתיא כר' יוחנן ולא אתיא כרבי חנינא רבי יוחנן אמר בשני נבראו המלאכים הה"ד (תהלים קד) המקרה במים עליותיו השם עבים רכובו המהלך על כנפי רוח וכתוב (שם) עושה מלאכיו רוחות רבי חנינא אמר בחמישי נבראו מלאכים שנאמר ועוף יעופף על הארץ וכתוב (ישעיה ו) ובשתים יעופף רבי לוליאני בר טבראי בשם ר' יצחק אמר בין על דעתיה דר"ח בין על דעתיה דר"י הכל מודים שלא נברא ביום הראשון כלום שלא תאמר מיכאל היה מותח בדרומו של רקיע וגבריאל בצפונו והקדוש ברוך הוא ממדד באמצעיתו אלא (שם מד) אנכי יהוה עושה כל נוטה שמים לבדי רוקע הארץ מאתי מי אתי כתיב מי היה שותף עמי בברייתו של עולם :

נושא הדרשה: משנה ח: הקב"ה היה יחיד בעולמו בבריאת העולם.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	

תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; ורוח אלהים, מרחפת על-פני המים. ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך. ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה (גימ' 6849)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים קד): המקרה במים עליותיו השם עבים

רכובו המהלך על כנפי רוח

(גימ' 2249)

וכתיב (שם): עושה מלאכיו רוחות

(גימ' 1418 ר"ת)

(ישעיה ו): ובשתים יעופף

(גימ' 1015 ת)

(שם מד): אנכי יהוה עושה כל נוטה שמים לבדי, רוקע הארץ מאתי

(גימ' 2167)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 6849)

בראשית רבה פרשה ג: ט א"ר שמואל בר אמי מתחלת ברייתו של עולם נתאווה הקב"ה לעשות שותפות בתחתונים מה נפשך אם לענין החשבון לא היה צריך למימר אלא אחד שנים שלשה או ראשון שני ושלישי שמא אחד שני שלישי אתמהא אימתי פרע להם הקדוש ברוך הוא להלן בהקמת המשכן שנאמר (במדבר ז) ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו ראשון לברייתו של עולם אמר הקב"ה כאילו באותו יום בראתי את עולמי תני עשר עטרות נטל אותו היום ראשון למעשה בראשית ראשון למלכים ראשון לנשיאים ראשון לכהונה ראשון לשכינה שנא' (שמות כה) ועשו לי מקדש ראשון לברכה ראשון לעבודה ראשון לאיסור הבמה ראשון לשחיטה ראשון לירידת האש שנא' (ויקרא י) ותצא אש מלפני יהוה וגו'. פרשה ד א ויאמר אלהים יהי רקיע כתיב (תהלים קד) המקרה במים עליותיו בנוהג שבעולם מלך בשר ודם בונה פלטין ומקרה באבנים ובעצים ובעפר אבל הקדוש ברוך הוא לא קרה את עולמו אלא במים שנא' המקרה במים עליותיו:

נושא הדרשה: משנה ט: תכלית הבריאה היא השראת השכינה בעולם.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך (גימ' 1777 ה)

ויקרא אלהים לאור יום, ולחשך קרא לילה; ויהי-ערב ויהי-בקר, יום אחד (גימ' 2142 ה)

(גימ' 3919)

ס"ה

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר ז): ויהי המקריב ביום הראשון את קרבנו (גימ' 1886 ר"ת)

(שמות כה): ועשו לי מקדש (גימ' 942 ר"ת)

(ויקרא י): ותצא אש מלפני יהוה (גימ' 1091 ר"ת)

(גימ' 3919)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

בראשית רבה פרשה ד: ב ויאמר אלהים יהי רקיע בתוך המים רבנן אמרין לה בשם רבי חנינא ור' פנחס ורבי יעקב בר' אבין בשם רבי שמואל בר נחמן בשעה שאמר הקב"ה יהי רקיע בתוך המים גלדה טיפה האמצעית ונעשו השמים התחתונים ושמי שמים העליונים רב אמר לחים היו מעשיהם ביום הראשון ובשני קרשו יהי רקיע יחזק הרקיע ר' יהודה בר' סימון אמר יעשה מטלית לרקיע היך מה דאת אמר (שמות לט) וירקעו את פחי הזהב אמר רבי חנינא יצאה האש מלמעלה ולחכה את פני הרקיע רבי יוחנן כשהיה מגיע לפרוק זה (איוב כו) ברוחו שמים שפרה היה אומר יפה למדני יפה חנינא א"ר יודן ברבי שמעון יצאת האש מלמעלה וליהטה פני רקיע ר' ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא אמר בא מעשה בראשית ללמד על מתן תורה ונמצא למד ממנה (ישעיה סד) כקדוח אש המסים אימתי חצה האש בין העליונים לתחתונים לא במתן תורה אתמהא כך היתה בברייתו של עולם:

נושא הדרשה: משנה ב: בריאת הרקיע

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר אלהים, יהי רקיע בתוך המים, ויהי מבדיל, בין מים למים. ויעש אלהים, את-הרקיע, ויבדל בין המים (גימ' 3127)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות לט): וירקעו את פחי הזהב (גימ' 1328 ס"ת)

(איוב כו): ברוחו שמים שפרה (גימ' 1201 תה)

(ישעיה סד): כקדוח אש המסים (גימ' 598 תה)

(גימ' 3127)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

בראשית רבה (פרשה א' משנה ז') בראשית ברא אלהים- ראש דברך אמת ר' יצחק פתח: (שם קיט) ראש דברך אמת וגו'. אמר רבי יצחק: מתחלת ברייתו של עולם ראש דברך אמת. (ירמיה ל). והי' אלהים אמת ולעולם כל משפט צדקך, שכל גזרה וגזרה, שאתה גוזר על ברייתך הן מצדיקין עליהם את הדין ומקבלין אותו באמונה, ואין כל בריה יכולה לומר שתי רשויות בראו העולם. וידברו אלהים אין כתיב כאן, אלא וידבר אלהים. ויאמרו אלהים אין כתיב כאן, אלא ויאמר אלהים. בראשית בראו אלהים אין כתיב כאן, אלא ברא אלהים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

שש פעמים "אמת" =

(גימ' 2649 ע"ה)

דכתיב (ירמיהו י'): "והי' אלהים אמת ולעולם כל משפט צדקך"

היתרה: (גימ' 1219) דכתיב (בראשית א' א'), "בראשית ברא אלהים"

ד. א: ראש דברך אמת בבראשית. חמש אותיות פותחות את חמשת חומשי תורה
 ב – בראשית; א – אלה שמות; ו – ויקרא; ו – וידבר במדבר; ו – ואלה הדברים. לאמור (ב.א.ו.ו.ו.ו.) גימ'
 כ"א כמספר אהיה – שמו של הקב"ה. והתורה נקראת אמת = כי – כ"א פעמים כ"א עולה גימ' "אמת".
 וזהו שאמר אהיה אשר אהיה. מכאן התורה הוטבעה בראש חמשת הספרים בציון של "אמת". דכתיב
 (משלי עג,א) "אך טוב לישראל", כלומר התורה החתומה בשם "אך", היא טוב לישראל. טובתם
 ניתנה. ונודע: ס"ת "בראשית ברא אלקים" – "אמת" כדכתיב (תהלים קיט) "ראש דברך אמת" ופרי'
 הבראה מסתיימת "ברא אלקים לעשות" ס"ת "אמת". אף "אמית" רומז לאותיות התורה. אות ראשונה
 באותיות א'. אמצעה מ' (כ"ו אותיות כול מנצפ"ך) וסופה – ת.

כן בפרי הבראה תמצא –

האור (ס"ת אמ"ת)	וירא אלקים את
ס"ת אמ"ת	ברא אלקים את
ס"ת אמ"ת	ויברא אלקים את
ס"ת אמ"ת	בראשית ברא אלקים
ס"ת אמ"ת	ברא אלקים לעשות

כנגד ואו פעמים "אמת" שאנו אומרים בשחרית ויצב ונכון וכו'.

בראשית רבה (פרשה א' משנה י') העולם נברא באות ב'.

רבי יונה בשם ר' לוי אמר: למה נברא העולם בב' אלא מה ב' זה סתום מכל צדדיו ופתוח מלפניו, כך אין
 לך רשות לומר מה למטה מה למעלה, מה לפניו מה לאחור, אלא מיום שנברא העולם ולהבא. בר קפרא
 אמר: (דברים ד): כי שאל נא לימים ראשונים אשר היו לפניך. למן היום שנבראו אתה דורש, ואי אתה
 דורש לפניו מכאן. (שם) ולמקצה השמים ועד קצה השמים, אתה דורש וחוקר, ואי אתה חוקר לפניו.
 מכאן דרש רבי יהודה בן פזי במעשה בראשית בהדיה דבר קפרא, למה נברא העולם בב'! להודיעך, שהן שני
 עולמים העוה"ז והעוה"ב. דבר אחר: ולמה בב' שהוא לשון ברכה. ולמה לא באל"ף? שהוא לשון ארירה.
 דבר אחר: למה לא באל"ף? שלא ליתן פתחון פה לאפיקורסין לומר, היאך העולם יכול לעמוד שהוא נברא
 בלשון ארירה, אלא אמר הקדוש ברוך הוא, הרי אני בורא אותו בלשון ברכה והלואי יעמוד. דבר אחר:
 למה בב' אלא מה ב' זה יש לו שני עוקצין, אחד מלמעלה ואחד מלמטה מאחוריו. אומרים לב' מי בראך?
 והוא מראה בעוקצו מלמעלה ואמר: זה שלמעלה בראני? ומה שמו? והוא מראה להן בעוקצו של אחרי
 ואומר: ה' שמו. אמר רבי אלעזר בר חנינא בשם ר' אחא: עשרים וששה דורות היתה האל"ף קורא תגר
 לפני כסאו של הקדוש ברוך הוא. אמרה לפניו: רבש"ע אני ראשון של אותיות ולא בראת עולמך בי!
 אמר לה הקב"ה: העולם ומלואו לא נברא אלא בזכות התורה, שנאמר (משלי ג): ה' בחכמה יסד ארץ וגו'.
 למחר אני בא ליתן תורה בסיני, ואיני פותח תחילה אלא בך שנאמר (שמות כ): אנכי ה' אלהיך. רבי
 הושעיא אומר: למה נקרא שמו אל"ף? שהוא מסכים מאלף, שנאמר (תהלים קה): דבר צוה לאלף דור:
 ד"א: (ירושלמי חגיגה פ"ב,הא) "בראשית" (א',א') תניא למה נברא העולם בבי"ת ולא באלף מפני שהבי"ת
 לשן ברכה והאלף לשון ארורה. אמר הקב"ה אינני בורא אותו באלף שלא יאמרו איך יעמוד העולם שנברא
 בלשון ארורה, אלא הרי אני בורא אותו בבי"ת בלשון ברכה ולואי ויעמוד. ודרשו רבותינו בשביל "תורה"
 ברא עולם.

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש: בראה בדין – פתח ב- "בית לשון ברכה"

בי"ת במלוי כזה (בית יוד תו) בגימ' 838, שהוא מניין "תורה" (611) עם "ברכה" (227). לרמז כי אין העולם
 יוכל להתקיים אם ח"ו לא תתקיים בו תורה, וממילא קיום התורה מביא הברכה.
 מעשה בתלמי המלך שכנס ע"ב זקנים והכניסן בע"ב בתים ואמר לכל אחד כתבו לי תורת משה רבכם. נתן
 הקב"ה עצה בלב כל אחד ואחד והסכימו כולם לדעה אחת וכתבו לו "אלקים ברא בראשית". (מגילה ט',א')
 ונראה לבאר ולקשר שתי הדרשות, טעמן של ע"ב זקנים והיה משם כבוד הוא להתחיל התורה בשם ה',
 והכוונה שפתח בבי"ת לשון ברכה ולא "באלקים" שמדרך הכבוד הוא (וגם אות ראשונה בא"ב). אמר משם
 שלא רצה להתחיל בעניין ארורה עפ"י המבואר בכמה מקומות ששם "אלקים" מורה על מידת הדין, ולכן
 לא פתח בו. ואומר בספר היצירה ב-ל"ב נתיבות חכמה ברא י-ה. דרשו רבותינו ל"ב נתיבות כנגד ל"ב
 פעמים אלקים הכתובים במעשה הבראה. אך לא בראו במידת הדין בלבד, כדכתיב "ביום עשות ה' אלקים
 ארץ ושמים (בר' ב,ד), שאמר הקב"ה: אם בורא אני את העולם במידת הרחמים הווי חטייה סגיאתן
 (החטא והחוטאים יהיו רבים כי לא יפחדו מן העונש). במידת הדין, היאך העולם יכול לעמוד, אלא הרי אני
 בורא אותו במדת הדין ובמדת הרחמים. הוא שכתב "ה' אלקים", ויחוד שניהם יעלה מניין יב"ק (112) ועם
 "בראשית" (913) יעלה המניין (1025), רמז למה שכתבנו לעיל ע"פ חז"ל "בית לשון ברכה" גימ' (1025).

פְּרָאשִׁית כַּמְנִיין: קוּמוּ פְּרָכוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם,

קומו פְּרָכוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, מִן-הָעוֹלָם עַד-הָעוֹלָם; וַיִּבְרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדְךָ, וּמְרוֹמֵם עַל-כָּל-בְּרָכָה וְתִהְיֶה.
 (עזרא / נחמיה, נ ט,ה) רש"י: מן העולם ועד העולם – מתחלת העולם ועד תכליתו יהי ברוך "ויברכו שם
 כבודך" – נכשיו דברו הלוים כלפי שכינה בתפלה ויברכו שם כבודך כי הוא גדול ומרומם על כל ברכה
 ותהלה כי כל הברכות ותהלות שלו הם ד"א ומרומם על כל ברכה ותהלה שאין בריה יכולה לברכו ולהללו
 כפי גדלו ורוממותו שהוא מרומם ונשא יותר מה שאין הפה יכולה לדבר

ויקרא רבה לא ב: צְרוּפָה אֶמְרֶתְךָ מְאֹד; וְעִבְדְּךָ אֶהְבֶּה.

ויקרא רבה לא ב: ר' יצחק פתח (תהלים קיט, קמ): "צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה" כצורף הזה
 שמכניס הזהב לכור שנים או שלשה פעמים עד שמזקקו כך פרשה זו נאמרה ונשנית ונשתלשת והרי
 הדברים קל וחומר ומה אם פרשה קטנה שבתורה נאמרה ונשנית ונשתלשת שאר כל פרשיות של תורה על
 אחת כמה וכמה:

ברמז: בְּרֵאשִׁית, בְּרָא אֱלֹהִים (בראשית, א,א)
כמניין: צְרוּפָה אֲמַרְתָּךְ מָאד; וְעִבְדָּךְ אֶהְבֶּה. (תהילים, קיט,קמ)

קהלת רבה פרשה ג', י"ד "את הכל עשה יפה בעתו",
"את הכל עשה יפה בעתו", אמר ר' תנחומא: בעונתו נברא העולם, לא היה ראוי להבראות קודם לכן אלא לשעתו נברא, שנאמר: "את הכל עשה יפה בעתו". אמר ר' אבהו: מכאן שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן, עד שברא את אלו ואמר: דין הניין לי יתהון לא הניין לי. ר' אלעזר אומר: זה הפתח פתוח עד התהום, שנאמר: "וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד". פירוש המדרש: "את הכל עשה יפה בעתו גם את העלם נתן בלבם מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלהים מראש ועד סוף". "את הכל עשה יפה בעתו" - אמר ר' תנחומא: בעונתו נברא העולם - העולם נברא בזמן המתאים לכך, לא היה ראוי להבראות קודם לכן אלא לשעתו נברא, שנאמר: "את הכל עשה יפה בעתו" - העולם נברא בעת המתאימה לכך, וזהו יופיו. עי' בשיעור בביאור הענין. אמר ר' אבהו: מכאן שהיה הקב"ה בונה עולמות ומחריבן, בורא עולמות ומחריבן - שלא הגיע עדיין הזמן לברוא את העולם, ועל כן חרבו העולמות שנבראו קודם הזמן, עד שברא את אלו - את העולמות הקיימים לפנינו ואמר: דין הניין לי יתהון לא הניין לי - אלו מועילים לי, אותם הקודמים לא הועילו לי, ועל כן חרבים. ר' אלעזר אומר: זה הפתח פתוח עד התהום - אף הפתח הפתוח עד התהום הוא מעשה ידיו של הקב"ה, מרום השמים ועד תחתית הארץ, וגם זה הוא חלק מהבריאה שישרה בעיניו (מתנות כהונה, ועי' מהרז"ו שמבאר בדרך אחרת), שנאמר (בראשית א, ל"א): "וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד" - כל מעשיו טובים בעיניו להשאירם על כנם ולא להחריבם.

הרמז בגימ' : בְּרֵאשִׁית, בְּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ. (בראשית, א,א)
גימטריה כמניין: וּבְחֻדְשׁ, הַשְּׁנִי, בְּשִׁבְעָה וְעֶשְׂרִים יוֹם, לַחֹדֶשׁ--בְּבִשָּׁה, הָאָרֶץ. (בראשית, ח,יד)

בראשית רבה (פרשה א' משנה ט') בריאת העולם יש מאין פילסופי אחד שאל את רבן גמליאל, אמר ליה: צייר גדול הוא אלהים, אלא שמצא סממנים טובים שסייעו אותו, תוהו ובוהו וחושך ורוח ומים ותהומות. אמר ליה: תיפח רוחיה דההוא גברא, כולהון כתיב בהן בריאה. תוהו ובוהו, שנאמר (ישעיה מה): עושה שלום ובורא רע. חושך, יוצר אור וגוי. מים, (תהלים קמח): הללוהו שמי השמים והמים. למה? שצוה ונבראו. רוח, (עמוס ד): כי הנה יוצר הרים ובורא רוח. תהומות באין תהומות חוללתי:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

אור שבעת הימים הינו האור שנברא ביום הראשון במאמר ה' - יהי אור, הוא הנקרא בפי חז"ל - אור שבעת הימים. והוא האור שהאיר בשבעת ימי בראשית שבהם נברא העולם. אמרו רז"ל: אור שנברא ביום ראשון היה אדם צופה בו מסוף העולם ועד סופו, ראה שאין העולם כדאי לו גנוז לצדיקים. והיכן גנוז הקב"ה, בתורה. יש מי שאומר שהאור נגזר ביום הרביעי, שאז נתלו המאורות. ויש מי שאומר שהאור שימש רק ביום הראשון.

ברמז: "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום" גימ' ס"ת = "ץ ה ו ו ד ל י ס" = 207=אור כדי להוכיח שבריאת העולם יש מאין המדרש מצטט:

שנאמר (ישעיה מה): "עושה שלום ובורא רע" (גימ' 1246 עה"ת)
שנאמר (תהלים קמח): "הללוהו שמי השמים והמים".

מניין שני הכתובים כמניין (בראשית א ב'): "והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום" (גימ' 2178 ע"ה)

סוד "האור" הראשון נרמז גם בכתובים שהמדרש מצטט בפסוק הפותח את מעשה הבריאה:

(בראשית א'א') "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" (גימ' 2701)
מניין הכתובים המובאים במדרש:

(עמוס ד): "כי הנה יוצר הרים ובורא רוח" (גימ' 1086 ע"ת)

(משלי ח): "באין תהומות חוללתי" (גימ' 1408 ע"הת)

היתרה "אור" (גימ' 207)
חיבורם = "בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ" (גימ' 2701)

בראשית רבה (פרשה ב' משנה ה') והארץ היתה תהו ובהו ה רבי אבהו ור' חייא רבה רבי אבהו אמר מתחלת ברייתו של עולם צפה הקדוש ברוך הוא במעשיהן של צדיקים ומעשיהן של רשעים הדא הוא דכתיב (תהלים א) כי יודע יהוה דרך צדיקים וגוי והארץ היתה תהו ובהו אלו מעשיהן של רשעים ויאמר אלהים יהי אור אלו מעשיהן של צדיקים אבל איני יודע באיזה מהם חפץ אם במעשה אלו ואם במעשה אלו כיון דכתיב וירא אלהים את האור כי טוב הוי במעשיהן של צדיקים חפץ ואינו חפץ במעשיהן של רשעים.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, א,ב) היתה תהו ובהו, וחשך, על-פני תהום; (1882ת)
(תהלים א) כי-יודע יהוה, דרך צדיקים; ודרך רשעים תאבד. (1882ה)

אמר רבי חייא רבה מתחלת ברייתו של עולם, צפה הקב"ה בהמ"ק בנוי, וחרב, ובנוי. בראשית ברא אלהים, הרי בנוי. היאך מה דאת אמר (ישעיה נא): לנטוע שמים וליסוד ארץ וגוי.

והארץ היתה תהו ובהו, הרי חרב. היך מה דאת אמר (ירמיה ד): ראיתי את הארץ והנה תהו ובהו. ויאמר אלהים יהי אור, הרי בנוי ומשוכלל לעתיד לבא. היאך מה דאת אמר (ישעיה ס): קומי אורי כי בא אורך. וכתוב (שם) כי הנה החושך יכסה ארץ וגו'.

והארץ היתה תהו ובהו (א,א) תנא דבי אליהו ששת אלפי שנין הוי עלמא, שני אלפים תהו, שני אלפים תורה שני אלפים ימות המשיח (ע"ז ט,א). מגמרא זו אתה למד, כי ששת האלפים מתחילים מ"והארץ היתה תהו ובהו" ומהם יתקיים העולם ששת אלפים שנה.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

מבאר בהה"ט: ו' אלפין (אותיות אלף) יש בפסוק "בראשית ברא וגו' את השמים ואת הארץ" כנגד ששת אלפים שנה שהעולם הווה. וכן בפסוק "אני ה' ראשון ואת אחרונים אני הוא" ששה אלפין, ובפסוק "והארץ היתה תהו ובהו" וגו' ב' אלפין כנגד ב' אלפים תהו. ובפסוק "ה' קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז" שני אלפין כנגד שני אלפין תורה. ויאמר אלקים יהי אור ויהי אור ד' אלפין כנגד ד' אלפים ימי תורה וימי משיח שהם ימי אורה. עכ"ד.

בס"ד ועל דרך הרמז, חישוב הפסוק בג' אופנים (פשוט מלוי ורבוץ)

"והארץ היתה תהו ובהו" בגימטריה 1152

"והארץ היתה תהו ובהו" במלוי 2187

"והארץ היתה תהו ובהו" ברבוץ 2660

בחיבורם יעלה המניין

כנגד ששת אפי שנין הוי עלמא 6000 (ע"ה)

מכל מקום, תחילת מניין שני אלפי תהו מאימתי שנאמר במפורש "והארץ היתה תהו ובהו" ועל דרך הרמז בס"ד מצאתי כי פסוק זה מרמז אף לשנות קיום העולם – ששת אלפים שנה. כאשר נחשב הפסוק בגימ' בג' אופנים על פי זה אומר עוד בעה"ט מלמד שצפה הקב"ה בבריאת העולם בחרבן הבית שנחרב בשנת תהו, שעמד ת"י שנה ונחרב בשנת ת"א ובית שני עמד כמניין "היה" ואח"כ "חשק" רמז לגלויות וכן דורש בבראשית רבה. ע"כ. דרשו רבויתינו כי בשביל תורה ובשביל ישראל ברא ה' את העולם. יתר על כן אומר לנו הפסוק "והארץ היתה תהו ובהו" שכך היה בטרם ברא העולם. וברמז, ישראל, תורה בגימ' 1152 שהוא מניין הפסוק "והארץ היתה תהו ובהו". אף המקדשים, לדברי בעה"ט, רמוזים בפסוק זה. ובס"ד מצאתי כי גם מועד חורבן רמזו בדרך זו. תחבר הפסוק בגימ' (בפשוט ובמלוי)

לאמור $2187 + 152 =$ יעלה המניין 3339, לרמז על מועד חורבן בית ראשון בשנת 3338 למניין בריאת

העולם, והוא "התהו".

וחרבן בית שני היה בשנת 3828 למניין בה"ע, ומספר זה רמז בפסוק זה בגימטריה (פשוט ורבוץ)

לאמור $2660 + 152 = 2812$ והוא "בו" בגימ' 16 (ע"א), יעלה המניין 3828, שנת חורבן בית שני.

בראשית רבה פרשה ג: ג רשב"י פתח (משלי טו) שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב שמחה לאיש זה הקב"ה שנאמר (שמות טו) יהוה איש מלחמה יהוה שמו במענה פיו ויאמר אלהים יהי אור ודבר בעתו מה טוב וירא אלהים את האור כי טוב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ויאמר אלהים, יהי אור; ויהי-אור. וירא אלהים את-האור, כי-טוב; ויבדל אלהים, בין האור ובין החשך (גימ' 2589)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

משלי טו): שמחה לאיש במענה פיו ודבר בעתו מה טוב (גימ' 1747 אתה)

(שמות טו): יהוה איש מלחמה יהוה שמו (גימ' 842 ר"פ)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 2589)

בראשית רבה (פרשה ג' משנה ג') התורה וישראל אורו של עולם

ויאמר אלהים יהי אור. רבי יצחק פתח: (תהלים קיט) פתח דברך יאיר מבין וגו'. ר"י ור' נחמיה ר"י אומר: האורה נבראת תחלה. משל למלך שבקש לבנות פלטין והיה אותו מקום אפל. מה עשה? הדליק נרות ופנסין לידע היאך הוא קובע תימליוסם. כך האורה נבראת תחילה. ור' נחמיה אמר: העולם נברא תחילה. משל למלך שבנה פלטין ועטרה בנרות ופנסין. ע"כ דרש רבי יודן אתא ר' פנחס ור' יהודה בר רבי סימון ורבי חנון בשם ר' שמואל בר רב יצחק פתח: פתח דברך יאיר מבין פתיים, מפתח פומך לך הוה נהורא, ויאמר אלהים יהי אור וגו': רבי ברכיה בשם רבי יהודה בר סימון פתח: (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וגו'. רבי יהודה בר סימון אמר: לא בעמל לא ביגיעה ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, אלא בדבר ה', וכבר שמים נעשו. אף הכא והיה אור אין כתיב כאן, אלא ויהי אור, כבר היה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש: התורה וישראל – אורו של עולם

"ויאמר אלקים – יהי אור ויהי אור" (בר' א,ג)אומר המדרש (ב"ר ג') ר' יצחק פתח (תהלים קי"ט) פתח דבריך יאיר מבין וגו'. ר' יהודה אומר האורה נבראת תחילה וגו'. ר"נ אמר העולם נברא תחלה וגו'. ר' שמואל בר רב יצחק פתח "פתח דבריך יאיר מבין פתיים. מפתח פומך. לך הוה נהורא. ויאמר אלקים יהי אור" וגו'.

ר"ל שתחלת פתיחת פי ה' היה מאמר אורה, והיא דבר ר' יהודה שהאורה נבראה תחלה לכל מעשה בראשית כי הפסוקים לפניו מתארים מצב נתון ולא אמירה או עשייה. בראשית ברא אלקים שמים וארץ ומיד כתיב ויאמר אלקים יהי אור.

שנו רבותינו בשביל ישראל ובשביל תורה נברא העולם.

ולדעת ר' יהודה האור נברא ראשון הרי שעניין ישראל ועניין תורה בהכרח רמוז בבריאת האור. ראיתי בבעה"ט לאמור: ויאמר אלקים יהי אור וזהו שדרשו ממעטה לבושו נר בראת האורה את האור בגימ' "בתורה" ועולה מניין תריג "את האור כי טוב" ס"ת "ברית" כדכתיב כי על פי הדברים האלה וגו' ועל פי היינו תורה שבע"פ. ע"כ.

בארנו במאמר קודם, על הפ' "והארץ היתה תהו ובהו" שהוא בגימ' "ישראל" ו"תורה" שבשילן ברא עולם.

והאור הינו בריאה ראשונה

לאמור: "יהי אור ויהי אור"

וברמו פותח "יהי" (פשוט ובמלוי)

יעלה המניין "ישראל"

שבשילם ברא עולם

גימ' 470

גימ' 71

541

מדרש בראשית (פרשה ו' משנה א') והיו לאותות למועדים לימים ולשנים ויאמר אלהים יהי מאורות ר' יוחנן פתח: (תהלים קד): עשה ירח למועדים. אמר רבי יוחנן: לא נברא להאיר אלא גלגל חמה בלבד, אם כן למה נבראת לבנה למועדים? כדי לחדש בחשבונה ראשי חדשים ושנים. רבי שילה דכפר תמרתה בשם ר' יוחנן אמר: אע"פ שעשה ירח למועדים, שמש ידע מבואו. משמש ידע מבואו אין מונין ללבנה, אלא משתשקע החמה. יוסטי חברה בשם רבי ברכיה אמר: הרי הוא אומר (במדבר לג): ויסעו מרעמסס בחדש הראשון בחמשה עשר לחדש, ואם ללבנה אתה מונה עד כדון, לית לה אלא ארבע עשרה מטמועין?! הוי אין מונין ללבנה, אלא משתשקע החמה. רבי עזריה בשם רבי חנינא אמר: לא נברא להאיר אלא גלגל חמה בלבד, א"כ למה נבראת לבנה? אלא מלמד שצפה הקב"ה שעתידין עובדי כוכבים לעשותן אלהות. אמר הקדוש ברוך הוא: מה אם משהן שנים מכחישין זה את זה, עובדי כוכבים עושין אותן אלהות, אלו היו אחד על אחת כמה וכמה. רבי ברכיה בשם רבי סימון אמר: שניהם נבראו להאיר, שנאמר: והיו למאורות. ויתן אותם אלהים ברקיע השמים. והיו לאותות, אלו שבתות. ולמועדים, אלו שלוש רגלים. ולימים, אלו ראשי חדשים. ולשנים, זה קדוש שנים: ד"א: ויאמר אלקים יהי מארת וגו' והיו לאתות ולמועדים ולימים ושנים (א, יד) אמר ר' שילא בשם רבי, כתיב (תהלים ק"ד) "עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו", משמש ידע מבואו עשה ירח למועדים. ור' סימון אמר "והיו לאתות ולמועדים" – ע"י זה וע"י זה. ור' יוחנן אמר "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד" ור' שמעון בן לקיש אומר "החדש הזה לכם" עד שיהא כולו מן החודש (ירושלמי ר"ה פ"ב ה"י).

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ר"ל: כידוע אנו מונים החדשים ואחריהם כל המועדים למולד הלבנה וידוע שחדשה של לבנה הוא כ"ט יום וחצי כשיעור היקף הלבנה (במדוייק – כ"ט יום י"ב שעות ותשצ"ג חלקים).

לדוגמה, אם היה המולד ביום א' היה דרוש שיהיה ראש חדש באותו יום בשעת המולד. קמ"ל, דאעפ"כ אין מונים ר"ח אלא מיום ב' שלמחרת המולד ולא מאמצע יום א'.

ר' שילא מפרש עפ"י זה הפסוק "עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו", כלומר שאז יתחשבו המועדים לפי חשבון מולד הירח רק אחרי ביאת השמש של אותו יום ולא באמצע היום.

ור' יוחנן מסמך זה על לשון הפסוק שלפנינו "ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", דמשמע רק בהיות יום ולילה המולד ליום אבל לא ביום לבד.

וא"כ נחשב ר"ח משעת המולד הלא אין לו לאותו הזמן שעד הלילה ערב ובקר ואינו יכול להיות כלול במספר ימי החדש כי אינו יום שלם.

ור' סימון אמר "והיו לאתות ולמועדים". מסמך עניין זה על הלשון דכתיב בשמש וירח דמשמע שיהיו ביחד לאותות ולמועדים וריש לקיש אומר "החדש" עד שיהא כולו מן החודש, שחשוב מולד הירח רק לאחר ביאת השמש של אותו יום לאמור "עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו".

וענין עבור השנה והחודש בכלל זה הוא (ורצוי שארחיב את הדבור על נושא זה במקום זה והוא יופיע במספר דרשות בהמשך).

הנה אנחנו עם ישראל מונים כל חגיגנו לפי חדשי הלבנה ולא לחדשי החמה. מפני שכן משמע הלשון "החדש הזה לכם ראש חדשים" והרי אין לחמה חדשים שאין ניכר בהיקפה בגלגלה שום חדוש.

משא"כ בלבנה שבסוף מרוצתה בגלגלה נגרע אורה ואח"כ בהתחלה חדשה אורה מתחדש ומוסיף והולך. ולכן נקראו ימי הקפתה "חודש".

אמנם אחר שצונו לשמור מועד מהמועדים בזמנו, ע"פ תנאי הטבע והאקלים במעגל השנה. כמו "שמור את חודש האביב ועשית פסח, משמעו שלעולם פסח יהיה בזמן אביב וכן בסוכת כתיב (פ' משפטים) וחג האסיף באספך את מעשיך מן השדה, דמשמע שלעולם יהיה סכות בזמן האסיף, ולפי"ז אם היינו מונים חגיגנו רק לחדשי הלבנה הלא יחולו פסח וסכות לפעמים באמצע הקיץ ולפעמים באמצע החורף.

כי ארבעת עונות השנה "אביב" "קיץ" "סתיו" (בציר) "חורף", באים בטבע לפי מעמד החמה בתקופתה בהילוכה נגד כדור הארץ.

ושנת החמה היינו משך הקפתה בגלגלה הוא שש"ה ימים עם שש שעות בקרוב, ושנת הלבנה שהיא י"ב חדשים כל אחד אינו יותר מכ"ט יום וי"ב שעות ותשצ"ג חלקים.

ואם ננכה את אלה משש"ה ימים ושש שעות – שנת החמה, נשאר י" ימים כ"א שעות וכ"ד חלקים, ששת החמה יתירה על שנת הלבנה ובמשך כמה שנים יתאסף היתרון הזה לזמן ארוך מאד, ומתוך כך יצא בלבול וניגוד גדול בחישוב שני ערכי חשבון שנים שונים ולכן, כדי להשוות, מספר ומועד שנת החמה עם שנת הלבנה, מעברים כל שלוש שנים לערך את השנה ואז מוסיפים לה את חודש אדר ועושים השנה י"ג חדשים ונקראת "שנה מעוברת".

אבל אי אפשר שיהיה כל שנה י"ב חדש וכך וכך ימים, יען דכתיב "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון וגו' לחדשי השנה".

ודרשינן (מגילה ה,א) חדשים (שלמים) אתה מונה לשנה ואי אתה מונה ימים, ולכן אין עצה כי אם בעבור השנה על ידי תוספת חודש אחד בסוף השנה בכל עת שיתקבצו העודפים של שנות החמה לשלושים יום, כאמור. ניתן לומר עוד על הכתיב:

ויאמר אלקים "יהי מארת וגוי", להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמעדים ולימים ושנים", בא להורות כי מטרת בריאת המארת הוא ע"מ שישמש את ישראל לקבוע את מועדיהם, והרי כבר אמרנו לעיל שבשביל "ישראל" ברא הקב"ה עולם.

וסוד העיבור נמסר למשה רבינו במעמד יציאת מצרים לאמר (שמות יב,ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" ועל כך אומר המדרש (שמות רבה פ"ו ט"ו). אמרו מלה"ש לפני הקב"ה רבון העולם אימתי אתה עושה את המועדות שכן כתיב בגזרת עירין פתגמא. א"ל אני ואתם נסכים על מה שישראל גומרין ומעברין את השנה, שנא' "אקרא לאלקים עליון לאל גומר עלי" וכה"א "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם" וגוי.

אתם בין בזמנן בין שלא בזמנן, אין לי מועדות אלא אלו. אמר לו הקב"ה לישראל לשעבר היה בידי שנא' "עשה ירח למועדים", אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידכם ברשותכם אם אמרתם הן הן! אם אמרתם לאו, לאו! מ"מ יהא החדש הזה לכם, ולא עוד אלא אם ביקשתם לעבר את השנה הריני משלים עמכם לכן כתיב "החדש הזה לכם" וגוי.

ודרשה כולה זו בס"ד על דרך הרמז:

(שמות יב,ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" בגימ' 2668 (2658 עם 10 תיבות).

ואומר הכתוב בפר' (א,יד)

"ויאמר אלקים יהי מארת וגוי להבדיל בין היום ובין הלילה והיו לאתת ולמעדים ולימים ושנים" בגימ' כל הפסוק – 3744.

ואמרנו – שבביל "ישראל" ברא עולם, שבביל "ישראל" קבע "מארת" ורק "ישראל" קבלו סוד העיבור, כאמור לעיל "החדש הזה לכם" וגוי, שמניינו בגימ' 2668 (עה"ת) ואם תחבר לו "ישראל" במלוי כזה (יוד.שין.ריש.אלף.למד) בגימ' 1076 ביחד יעלה המניין 3744 כמניין הפסוק (ברי א,יד).

ועל סמך סוד העיבור מ"החדש הזה לכם: קבעו ישראל את המועדות (ויקרא כג,ד) "אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים", מניינו 2658 כמניין האמור (שמות יב,ב) "החדש הזה לכם ראש חדשים וגוי לחדשי השנה בגימ' 2658.

ואם תוסיף לכל פסוק את תיבותיו ואת "ישראל" במלוי כאמור 1076, הרי שתקבל את היסוד לקביעת המארת האמור (בראשית א,יד) –

ויאמר אלקים יהי מארת וגוי והיו לאתת וגוי – על הפסוק 3744.

ד"א דרשו רבותינו (ירושלמי ר"ה הובא בראש דרשה זו)

על הכתוב (בתהלים ק"ד) "עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו" בגימ' 1579 (עה"ת) ורי' סימון שם מעגן גירסתו בכתוב "לאתת ולמועדים ולימים ושנים" בגימ' עולה 1579 כאותו מניין פסוק (בתהלים ק"ד).

ד"א דרשו רבותינו כי חודש לבנה כלול בו כ"ט יום, י"ב שעות, תשצ"ג חלקים ורמז ל"תשצ"ג חלקים נמצא ברמז בפסוקים:

"עשה ירח למועדים" גימ' תשצ"ג

"אלה מקראי קדש" גימ' תשצ"ג (ע"ה)

"שמש ידע מבואו" גימ' תשצ"ג (עה"ת"א)

וחמש פעמים תשצ"ג מניינו 3965, שהוא מניין הפסוק בראשית "ויאמר אלקים יהי מארת וגוי לאתת" וגוי עד סוף הפסוק בגימ' 3744 ואם תוסיף גימ' "ירח" (ע"ה) – 221, יעלה המניין 3965, שהוא מניין חמש פעמים תשצ"ג כאמור.

ד"א כל עניין בריאת המאורות, מטרתו הראשונית כמצוין בכתוב "לאתת" ואם תכתוב "לאתת" במלוי (למד.אלף.תיו.תיו) יעלה המניין בגימ' 1099, גימ' "ויאמר אלקים יהי מארת" – 1009.

בראשית רבה פרשה ה: משנה ט' ויאמר אלהים תדשא הארץ:

תני בשם ר' נתן: שלושה נכנסו לדין ודי' יצאו מחוייבין, ואלו הן: אדם וחיה ונחש נכנסו לדין ונתקלה הארץ עמהן שנאמר (בראשית ג): ארורה האדמה בעבורך, שתהא מעלה לך דברים ארורים, כגון: יתושים וזבובין פרעושין. אמר רבי יצחק: מגדלאה, אף הן יש בהן הנאה. ולמה נתקלה? ר"י ב"ר (שמעון) [שלום] ור"פ ר"י ב"ר (שמעון) [שלום] אמר: שעברה על הצווי, שכך אמר לה הקב"ה: תדשא הארץ דשא וגוי מה הפרי נאכל, אף העץ נאכל והיא לא עשתה כן, אלא ותוצא הארץ דשא וגוי, הפרי נאכל והעץ אינו נאכל. ר' פנחס אמר: אף הוסיפה על הצווי, סמכה לעשות רצון בוראה, עץ עושה פרי אפי' אילני סרק עשו פירות. על דעתיה דר' יהודה ב"ר שמעון נחא, אלא על דעתיה דר' פנחס למה נתקלה? אלא כאינש דאמר יהון לייטין ביזיא דהדין מניק: (ר"ה יא,א): תניא רבי אליעזר אומר, מנין שבתשרי נברא העולם, שנאמר "תדשא הארץ דשא עשר מזרע זרע עץ פרי". איזה הוא חודש שהארץ מלאה דשאים ואילן מלא פירות. הווי אומר זה תשרי!!

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

מחלוקת ידועה בין ר' אליעזר לר' יהושע ס"ל בניסן נברא העולם. ודריש ותוצא הארץ דשא עשב ועץ עושה פרי. איזהו חודש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מוציא פירות, הוי אומר זה ניסן. חכמי ישראל מונין לתקופות כר' יהושע. למרות זה כנראה הסוגיה כרבי אליעזר וכן קבעו בתפילת ר"ה "זה היום תחלת מעשיך", לאמור שבתשרי נברא העולם.

ותוסי' באותה סוגיא כתבו דאלו ואלו דברי אלקים חיים. יש לומר שבתשרי עלה במחשבה להבראות ולא נברא עד ניסן. עיי"ש.

ועל דרך הרמז – תורתנו הקדושה פותחת "בראשית", דרשו רבותינו אותיות בא' תשרי, לרמוז לסברת ר' אליעזר.

ובעה"ט "בראשית ברא" בגימ' "בראש השנה נברא העולם".
עדי"ז "תשרי" (ע"א) גימ' "בראשית" (ע"ה).

ד"א "תדשא הארץ דשא" בגימ' 1306 שהוא בגימ' "תשרי" במלוי (תיו. שין. ריש. יוד) בגימ' 1306.

ותוצא הארץ דשא עשה מזריע זרע וגו': רב אסי רמי בתלת בשבתא כיב "ותוצא הארץ דשא וכתוב בששי בשבת (ראה פ' ב, ה) "וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ" מלמד שיצאו דשאים ועמדו על פתח קרקע עד שבא אדם הראשון וביקש עליהם רחמים וירדו גשמים וצמחו. ללמדך שהקב"ה מתאוה לתפלתן של צדיקים (חולים ס', ב.). ר"ל שלולא יסוד "הרחמים" המתבטא בתפלתו של האדם, לא היתה כל צמיחה של עשב ודשא. אלא היו נשארים ועומדים על פתח הקרקע. ועל דרך הרמז – לדברי הגמרא.
ניתן לומר, שאם נוסיף לכתוב (בר' א, יב) את יסוד "הרחמים" הרי שנקבל את הכתוב (בר' ב, ה) לאמור (בר' א, יב)

"ותוציא הארץ דשא עשב מזריע זרע" בגימ' 2096 (עה"ת)

ע"פ האמור בגמרא נוסיף את "הרחמים" 303

יעלה המניין 2399 וזו הגימ'

"וכל שיח השדה טרם יהיה בארץ וכל עשב השדה טרם יצמח". 2399

בראשית רבה פרשה ו: ב (תהלים עד) לך יום אף לך לילה לך היום מקלס ולך הלילה מקלס מה היום ברשותך אף הלילה ברשותך בשעה שאתה עושה לנו נסים ביום לך יום ובשעה שאתה עושה לנו נסים בלילה אף לך לילה בשעה שאתה עושה לנו נסים ביום וברק בן אבינועם ביום וגו' עשית לנו נסים בלילה ואמרנו לפניך שירה ביום (שופטים ה) ותשר דבורה וברק בן אבינועם ביום וגו' עשית לנו נסים בלילה ואמרנו לפניך שירה בלילה (ישעיה ל) השיר יהיה לכם כליל התקדש חג לך נאה לומר שירה ביום לך נאה לומר שירה בלילה למה שאתה (תהלים עד) הכינות מאור ושמש ואתה עשית את שני המאורות שנאמר ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים וגו':

נושא הדרשה: משנה ב: ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ויעש אלהים את שני המאורות הגדולים (1996תה)

כמניין הפסוק שצוטט במדרש:

אף-לך לילה; אתה הכינות, מאור ושמש (1996)

בראשית רבה פרשה ו: ג רבי יודן בשם רבי תנחום ב"ר חייא ורבי פנחס בשם ר' סימון אמר מאחר שהוא קורא אותן גדולים הוא חוזר ופוגם אותם את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה אתמהא אלא על ידי שנכנס בתחומו של חבירו אמר רבי פנחס בכל הקרבנות כתיב שעיר עזים אחד חטאת ובראש חדש כתיב שעיר עזים אחד חטאת ליהוה אמר הקב"ה הביאו כפרה עלי שמיעטתי את הירח שאני הוא שגרמתי לו להכנס בתחומי של חבירו ומה אם זה שנכנס ברשות כך פגמו הכתוב הנכנס שלא ברשות על אחת כמה וכמה רבי לוי בשם רבי יוסי בר אלעאי אמר דרך ארץ הוא שיהא הגדול מונה לגדול והקטן מונה לקטן עשו מונה לחמה שהיא גדולה ויעקב מונה ללבנה שהיא קטנה א"ר נחמן והוא סימן טב עשו מונה לחמה שהיא גדולה מה חמה הזאת שולטת ביום ואינה שולטת בלילה כך עשו יש לו חלק בעולם הזה ואין לו חלק לעולם הבא יעקב מונה ללבנה שהיא קטנה מה הלבנה הזו שולטת בלילה וביום כך יעקב יש לו חלק בעולם הזה ובעולם הבא רב נחמן אמר כל זמן שאורו של גדול קיים אין אורו של קטן מתפרסם שקע אורו של גדול מתפרסם אורו של קטן כך כל זמן שאורו של עשוי קיים אין אורו של יעקב מתפרסם שקע אורו של עשוי מתפרסם אורו של יעקב הה"ד (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך כי הנה החשך יכסה ארץ וגו':

נושא הדרשה: משנה ג: קומי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה, עליך זרח

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

את-המאור הגדל, לממשלת היום ואת-המאור הקטן לממשלת הלילה (גימ' 3339)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך וכבוד יהוה, עליך זרח (פ' 1152ר"פ)

(שם) כי-הנה החושך יכסה-ארץ וערפל לאומים (פ' 1349ר"פה)

(שם) ועליך יזרח יהוה וכבודו עליך ייראה (פ' 838אה)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3339)

בראשית רבה פרשה ו: ד ואת הכוכבים א"ר אחא משל למלך שהיו לו שני אפוטרופין אחד שולט בעיר ואחד שולט במדינה אמר המלך הואיל ומיעט עצמו זה להיות שולט בעיר גוזר אני עליו בשעה שהוא יוצא תהא כל אוכלסא יוצאה עמו ובשעה שיהא נכנס תהא בולי ודימוס נכנסה עמו כך אמר הקדוש ברוך הוא הואיל והלבנה הזו מיעטה עצמה להיות שולטת בלילה גוזר אני עליה בשעה שהיא יוצאת שיהו הכוכבים יוצאין עמה בשעה שהיא נכנסת יהו הכוכבים נכנסים עמה ודכוותה (בראשית י) ושם אחיו יקטן אמר רבי אחא למה נקרא שמו יקטן שהיה מקטין את עסקיו מה זכה להעמיד שלש עשרה משפחות גדולות ומה אם יקטן ע"י שהיה מקטין את עסקיו כך גדול שהוא מקטין את עסקיו על אחת כמה וכמה ודכוותה (שם מח) וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר אמר רבי חונייא וכי מן התולדות אין אנו יודעים שהוא הצעיר אלא מה הוא הצעיר שהיה מצעיר את עסקיו מה זכה לבכורה ומה אם הצעיר על ידי שהיה מצעיר את עסקיו זכה לבכורה הגדול שהוא מצעיר את עסקיו על אחת כמה וכמה אתמהא:

נושא הדרשה: משנה ד: בריאת הכוכבים וברכת יעקב לבני יוסף

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :		
(גימ' 4264)	(2254ה) (2010ס"ת)	ואת המאור הקטן לממשלת הלילה, ואת הכוכבים ויתן אתם אלהים, ברקיע השמים ס"ה הפסוק בפרשה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש : וישלח ישראל את-ימינו וישלח על-ראש אפרים, והוא הצעיר, ואת-שמאלו, ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 4064)	(1439ר"ת) (2825)	

בראשית רבה פרשה ו: ה ויתן אותם אלהים ברקיע השמים אמר רבי יוחנן ג' דברים נתנו מתנה לעולם ואלו הן התורה והמאורות והגשמים התורה מנין שנאמר (שמות לב) ויתן אל משה וגוי המאורות מנין שנא' (בראשית א) ויתן אתם אלהים ברקיע השמים גשמים מנין שנאמר (ויקרא כו) ונתתי גשמיכם בעתם רבי עזריה בשם רבי יהודה ב"ר סימון אומר אף השלום שנאמר (שם) ונתתי שלום בארץ רבי יהושע ב"ר נחמיה אמר אף הישועה שנאמר (תהלים יח) ותתן לי מגן ישעך רבי תנחומא אמר אף ארץ ישראל שנא' (שם קה) ויתן להם ארצות גוים וגוי' וי"א אף הנקמה באדום שנא' (יחזקאל כה) ונתתי נקמתי באדום וגוי' רבנן אמרי אף הרחמים שנאמר (תהלים קו) ויתן אותם לרחמים לפני כל שוביהם רבי יצחק בר מריון אומר אף הפרשת הים הגדול שנאמר (ישעיה מג) כה אמר יהוה הנותן בים דרך וגוי'. רבנן אמרי הנותן בים דרך מעצרת ועד החג ובמים עזים נתיבה מן החג ועד החנוכה רבי נתן בר אחוה דרבי חייא בר אבא הוי מפרש בימא א"ל לאחוי צלי עלי א"ל מה נצלי עלך מן דאת קטר לולבך קטור רגליך אין עיילת לכנישתא ושמתן מצליין על מטרא לא תסמוך על צלותי ר' יהושע בריה דרבי תנחומא ב"ר חייא דכפר חנון הוה באסיא בעא דיפרוש אמרה ליה מטרונה באלין יומיא פרשי אתמהא אתחזי ליה אבוי בחלמא א"ל ברי בלא קבורה שנאמר (קהלת ו) גם קבורה לא היתה לו ולא שמע למילי דדין ולא למילי דדין וכן הות ליה :

נושא הדרשה : משנה ה : ויתן אותם אלהים ברקיע השמים = ונתתי גשמיכם בעתם		
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :		
(גימ' 1791ר"ת)	(גימ' 1791)	ויתן אותם אלהים ברקיע השמים (ויקרא כו) : ונתתי גשמיכם בעתם

בראשית רבה פרשה ו: היכן גלגל החמה ולבנה נתונים ברקיע השני שנא' (בראשית א) ויתן אותם אלהים ברקיע השמים רבי פנחס בשם רבי אבהו אמר מקרא מלא הוא ואנשי כנסת הגדולה פירשו אותו (נחמיה ט) אתה הוא יהוה לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם וגוי' היכן הוא כל צבאם נתונים ברקיע שהוא למעלה מן השמים ומן הארץ ועד הרקיע מהלך יהוה מאות שנה ועוביו של רקיע מהלך ת"ק שנה ומרקיע עד הרקיע מהלך ת"ק שנה ראה כמה הוא גבוה ותנן באחד בתקופת תמוז אין צל לכל בריה דכתיב (תהלים יט) ואין נסתר מחמתו גלגל חמה יש לו נרתיק שנאמר (שם) לשמש שם אהל בהם ובריקה של מים לפניו בשעה שהוא יוצא הקדוש ב"ה מתיש כחו במים שלא יצא וישרוף את העולם אבל לע"ל הקב"ה מערטלו מנרתיקו ומלהט בו את הרשעים שנאמר (מלאכי ג) וליהט אותם היום הבא רבי ינאי ור"ש תרוייהו אמרין אין גיהנם אלא יום שהוא מלהט את הרשעים מה טעם (שם) הנה יום בא בוער כתנור וגוי' רבנן אמרי יש גיהנם שנאמר (ישעיה לה) נאם יהוה אשר אור לו בציון וגוי' ר"י בר אילעאי אומר לא יום ולא גיהנם אלא אש שהיא יוצאת מגופן של רשעים ומלהט אותם מ"ט דכתיב (שם לג) תהרו חשש תלדו קש רוחכם אש תאכלכם רבי יהושע בר אבין אמר (תהלים צב) ויגידו שמים צדקו לעתיד לבא שמים מתנים צדקה שעשה הקדוש ברוך הוא עם עולמו שלא נתנם ברקיע הראשון שאלו נתנם ברקיע הראשון לא היתה בריה יכולה לעמוד מאשו של יום :

נושא הדרשה : משנה ו: ויתן אותם אלהים ברקיע השמים = את השמים שמי השמים וכל צבאם		
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :		
(גימ' 1776)	(גימ' 1776ס"פת)	(בראשית א) ויתן אותם אלהים ברקיע השמים (נחמיה ט) : את השמים שמי השמים וכל צבאם

בראשית רבה פרשה ו: ט ולמשול ביום ובלילה וגוי' א"ר אילפא אם לענין המאורות הלא כבר נאמר את המאור הגדול לממשלת היום ומה ת"ל ולמשול ביום ובלילה אלא אלו הצדיקים שהן שולטין במה שנברא להאיר ביום ובמה שנברא להאיר בלילה הה"ד (יהושע י) וידם השמש וירח עמד עד יקום גוי אויביו הלא היא כתובה על ספר הישר מאי ספר הישר ספר אברהם יצחק ויעקב ואמאי קרי ליה ספר הישר דכתיב (במדבר כב) תמות נפשי מות ישרים ר' חלפתא מייטי ליה מן הכא ולמשול ביום ובלילה רבי חנין בשם רבי שמואל מייטי לה מסיפא דספרא (בראשית מה) ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו ואפשר כן אלא זה יהושע שהוא עומד ממנו שהוא מעמיד גלגל חמה ולבנה שהן שולטין מסוף העולם ועד סופו רבי חנן בשם ר' שמואל בר רב יצחק מייטי לה מסופא דאורייתא (דברים לג) בכור שורו הדר לו אפשר כן אלא זה יהושע שהוא עומד ממנו שהוא מעמיד גלגל חמה ולבנה שהן שולטין מסוף העולם ועד סופו דאמר ר"ש בן יוחאי ספר משנה תורה היה סיגנון ליהושע בשעה שנגלה עליו הקב"ה מצאו יושב וספר משנה תורה בידו אמר לו (יהושע א) חזק יהושע אמן יהושע לא ימוש ספר התורה הזה וגוי' נטלו והראה אותו לגלגל חמה א"ל כשם שלא דוממתי מזה אף אתה דום מלפני מיד (שם י) וידם השמש וירח עמד א"ר יצחק א"ל עבדא בישא לא זבינא דאבא את לא כך ראה אותך אבא בחלום (בראשית לז) והנה השמש והירח וגוי' מיד וידום השמש וירח וגומר.

נושא הדרשה : ולמשל ביום ובלילה = וגם-הוא יגדל ; ואולם, אחיו הקטן יגדל ממנו,		
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :		

(בראשית א) : ולמשל ביום ובלילה (גימ'563אה)
(בראשית מה) : וגם-הוא יגדל ; ואולם, אחיו הקטן יגדל ממנו, (גימ' 563)

בראשית רבה פרשה ח : א ויאמר אלהים נעשה אדם בצלמנו כדמותנו רבי יוחנן פתח (תהלים קלט) אחר וקדם צרתני וגוי א"ר יוחנן אם זכה אדם אוכל שני עולמות שנאמר אחר וקדם צרתני ואם לאו הוא בא ליתן דין וחשבון שנאמר (שם) ותשת עלי כפכה אמר רבי ירמיה בן אלעזר בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון אנדרוגיניוס בראו הדא הוא דכתיב זכר ונקבה בראם א"ר שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון דיו פרצופים בראו ונסרו ועשאו גביים גב לכאן וגב לכאן איתבון ליה והכתיב ויקח אחת מצלעותיו אמר להון מתרין סטרוהי היך מה דאת אמר (שמות כו) ולצלע המשכן דמתרגמינן ולסטור משכנא וגוי רבי תנחומא בשם רבי בנייה ורבי ברכיה בשם ר"א אמר בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון גולם בראו והיה מוטל מסוף העולם ועד סופו הדא הוא דכתיב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך וגוי רבי יהושע בר נחמיה ורבי יהודה בר סימון בשם רבי אלעזר אמר מלא כל העולם בראו מן המזרח למערב מנין שנאמר (שם) אחר וקדם צרתני וגוי מצפון לדרום מנין שנאמר (דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים ומנין אף בחללו של עולם שנא' ותשת עלי כפכה כמה דאת אמר (איוב יג) כפך מעלי הרחק א"ר אלעזר אחר למעשה יום הראשון וקדם למעשה יום האחרון הוא דעתיה דרבי אלעזר דאמר רבי אלעזר תוצא הארץ נפש חיה למינה זה רוחו של אדם הראשון א"ר שמעון בן לקיש אחר למעשה יום האחרון וקדם למעשה יום הראשון הוא דעתיה דר"ש בן לקיש דאמר ריש לקיש ורוח אלהים מרחפת על פני המים זו רוחו של מלך המשיח היך מה דאת אמר (ישעיה יא) ונחה עליו רוח יהוה אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת למלאכי השרת ואם לאו אומרים לו זבוב קדמך יתוש קדמך שלשול זה קדמך א"ר נחמן אחר לכל המעשים וקדם לכל עונשין אמר רבי שמואל אף בקילוס אינו בא אלא באחרונה הדא הוא דכתיב (תהלים קמח) הללו את יהוה מן השמים וגוי ואומר כל הפרשה ואחר כך הללו את יהוה מן הארץ וגוי ואומר כל הפרשה ואחר כך אומר מלכי ארץ וכל לאומים בחורים וגם בתולות. א"ר שמלאי כשם שקילוסו אינה אלא אחר בהמה חיה ועוף כך ברייתו אינה אלא אחר בהמה חיה ועוף מה טעמיה שנאמר ויאמר אלהים ישרצו בהמים ואח"כ ויאמר אלהים תוצא הארץ וגוי ואחר כך ויאמר אלהים נעשה אדם וגוי :

נושא הדרשה : נעשה אדם בצלמנו כדמותנו = אחר וקדם צרתני
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית א) : נעשה אדם בצלמנו כדמותנו (1215ה)
(תהלים קלט) : אחר וקדם צרתני (1215ר"ת)

בראשית רבה פרשה ח : ו ר' הונא בשם רבי איבו אמר בדעת בראו שברא צרכי מזונותיו ואח"כ בראו אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבון העולם (שם ח) מה אנוש כי תזכרנו וכן אדם כי תפקדנו הדא עקתא להן מבריא אמר להון א"כ צונה ואלפים כלם וגוי למה נבראו צפור שמים ודגי הים למה נבראו משל למלך שהיה לו מגדל מלא כל טוב ואין לו אורחים מה הנאה יש למלך שמלאו אמרו לפניו רבונו של עולם (שם) יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ עביד מה דהני לך :

נושא הדרשה : מה אנוש כי תזכרנו = אחר וקדם צרתני
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(תהלים ח) : מה אנוש כי תזכרנו (1115)
(תהלים קלט) : אחר וקדם צרתני (1115)

בראשית רבה פרשה ט : ג דבר אחר וירא אלהים את כל אשר עשה והנה טוב מאד רבי יוחנן אמר מלך בשר ודם בונה פלטין מביט בעליונים ראייה אחת ובתחתונים ראייה אחת אבל הקב"ה מביט בעליונים ובתחתונים ראייה אחת אמר רבי שמעון בן לקיש הנה טוב מאד זה העולם הזה והנה טוב מאד זה העולם הבא העולם הזה והעוה"ב הביט בהן הקדוש ברוך הוא ראייה אחת רבי שמעון בן לקיש בשם ר"א בן עזריה אמר (ירמיה לב) אהה יהוה אלהים הנה אתה עשית את השמים ואת הארץ בכוחך הגדול ובזרועך הנטויה לא יפלא ממך כל דבר מאותה שעה לא יפלא ממך כל דבר רבי חגי בשם רבי יצחק אמר (ד"ה א כח) ואתה שלמה בני דע את אלהי אביך ועבדהו בלב שלם ובנפש חפצה כי כל לבבות דורש יהוה וכל יצר מחשבות מבין אם תדרשנו ימצא לך ואם תעזבנו יזניחך לעד קודם עד שלא נוצרה מחשבה בלבו של אדם כבר היא גלויה לפניך רבי יודן בשם רבי יצחק קודם עד שלא נוצר יצור כבר מחשבתו גלויה לפניך אר"י לגרמיה (תהלים קלט) כי אין מלה בלשוני הן יהוה ידעת כלה קודם עד שלא יארש לשונו דבור כבר הן יהוה ידעת כלה :

נושא : כל אשר עשה והנה טוב מאד = בכוחך הגדול ובזרועך הנטויה, לא יפלא ממך כל דבר
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

כל אשר עשה והנה טוב מאד (1055ה)
בכוחך הגדול ובזרועך הנטויה, לא יפלא ממך כל דבר (1055את)

בראשית רבה פרשה יא : י א ויכולו השמים והארץ וכל צבאם כתיב (תהלים קיט) לכל תכלה ראיתי קץ רחבה מצותך מאד לכל יש סיקוסים שמים וארץ יש להן סיקוסים חוץ מדבר אחד שאין לו סיקוסים ואי זו התורה שנאמר (איוב יא) ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים ד"א לכל תכלה ראיתי קץ זו מלאכת שמים וארץ שנאמר ויכולו השמים והארץ :

נושא : ויכולו השמים והארץ וכל צבאם = ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :	
ויכלו השמים והארץ וכל צבאם	(985א)ת
(איוב יא) : ארוכה מארץ מדה ורחבה מני ים	(גימ' 985ר"פה)

בראשית רבה פרשה יא : פרשה יא א ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו כתיב (משלי י) ברכת יהוה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה ברכת יהוה היא תעשיר זו השבת שנאמר ויברך אלהים את יום השביעי ולא יוסיף עצב עמה זה האבל היך מה דאת אמר (שמואל ב יט) נעצב המלך על בנו :

נושא הדרשה : ויברך אלהים את-יום השביעי, ויקדש אתו= ברכת יהוה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :	
תוצאות עבור : ויברך אלהים את-יום השביעי, ויקדש אתו	(2012ת)
תוצאות עבור : ברכת יהוה היא תעשיר ולא יוסיף עצב עמה	(2012הר"פ)

בראשית רבה פרשה יא : ב ויברך אלהים את יום השביעי וגו' רבי ישמעאל אומר ברכו במן וקדשו במן ברכו במן שכל ימות השבת היה יורד עומר בערב שבת שני עומרים וקדשו במן שלא ירד בו כל עיקר רבי נתן אומר ברכו במן וקדשו בברכה רבי יצחק אמר ברכו במן וקדשו במקושש וברכו בעטיפה רב הונא אמר צריך להחליף ר' חייא בשם ר"י אמר צריך לערב אבין בר חסדאי אמר צריך לשלשל רבי ירמיה ור' זעירא הוון מהלכין כחדא ואסתלקת גולתיה דר' ירמיה ושילשלה רבי זעירא הדא אמרה צריך לשלשל ר' אלעזר אומר ברכו בבר ובי היה המעשה פעם אחת הדלקתי את הנר בלילי שבת ובאתי ומצאתי אותו במוצאי שבת דלוק ולא חסר כלום ברכו באור פניו של אדם קדשו באור פניו של אדם לא דומה אור פניו של אדם כל ימות השבת כמו שהוא דומה בשבת ברכו במאורות. ר"ש בר יהודה איש כפר עכו אומר משום ר' שמעון אף על פי שנתקלו המאורות מערב שבת אבל לא לקו עד מוצאי שבת אתיא כרבנן ולא אתיא כדרבי אמי דאמר ר' אמי אדם הראשון לא לן כבודו עמו מה טעם (תהלים מט) ואדם ביקר בל ילין נמשל כבהמות נדמו ורבנן אמרי לן כבודו עמו ומוצאי שבת ניטל ממנו זיוו וטרדו מגן עדן הה"ד (איוב ד) משנה פניו ותשלחו כיון ששקעה חמה בלילי שבת בקש הקב"ה לגנוז את האורה וחלק כבוד לשבת הה"ד ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו ברכו באורה כיון ששקעה החמה בלילי השבת התחילה האורה והיתה משמשת התחילו הכל מקלסין הה"ד (שם לז) תחת כל השמים ישרהו ואורו על כנפות הארץ מפני מה ואורו על כנפות הארץ א"ר יהודה בר רבי סימון אור שברא הקדוש ברוך הוא ביום ראשון אדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו כיון שהסתכל הקב"ה באנשי דור המבול ובאנשי דור הפלגה שמעשיהן מקולקלין עמד וגנזה והתקינה לצדיקים לעתיד לבא ומניין שגנזה שנאמר (שם לח) וימנע מרשעים אורם וזרוע רמה תשבר ומניין שהתקינה לצדיקים לעתיד לבא שנאמר (משלי ד) וארח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום ר' לוי בשם רבי זעירא אמר ל"ו שעות שימשה אותה האורה שנים עשר של ערב שבת וי"ב של לילי שבת וי"ב של שבת כיון ששקעה החמה במ"ש התחיל החושך ממשמש ובא ונתירא אדם הראשון שנאמר (תהלים קלט) ואומר אך חשך יושפני ולילה אור בעדני אותו שכתוב בו הוא יושפך ראש ואתה תשופנו עקב בא להזדווג לי מה עשה הקדוש ברוך הוא זימן לו שני רעפים והקישן זה לזה ויצא מהן אור ובירך עליה הה"ד (שם) ולילה אור בעדני מה בירך עליה בורא מאורי האש אתיא כשמואל דאמר שמואל מפני מה מברכין על האור במוצאי שבת מפני שהיא תחלת ברייתה רב הונא בשם רב ורבי אבהו בשם רבי יוחנן אמר אף מוצאי יום הכפורים מברכין עליו מפני ששבת האור כל אותו היום :

נושא הדרשה : משנה ב : ייחודה של השבת.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :	
ויברך אלהים את-יום השביעי, ויקדש אתו : כי בו שבת מכל-מלאכתו	(גימ' 3345תה)
(תהלים לז) : תחת כל השמים ישרהו ואורו על כנפות הארץ	(גימ' 3345ר"פ)

בראשית רבה פרשה יא : י רבי פנחס בשם רבי הושעיא אמר אע"ג דאת אמר כי בו שבת מכל מלאכתו ממלאכת עולמו שבת ולא שבת לא ממלאכת הרשעים ולא ממלאכת הצדיקים אלא פועל עם אלו ועם אלו מראה לאלו מעין דוגמא גטורין שלהן ולא לו מעין דוגמא גטורין שלהן מנין שפורענותן של רשעים קרויה מלאכה שנאמר (ירמיה ג) פתח יהוה את אוצרו ויוציא את כלי זעמו כי מלאכה היא ומנין ששכרן של צדיקים קרויה מלאכה שנאמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם.

נושא הדרשה : כי בו שבת מכל מלאכתו= פתח יהוה את אוצרו	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :	
(בראשית ב') כי בו שבת מכל מלאכתו (1328ה)	
(ירמיה ג) : פתח יהוה את אוצרו	(1328ר"תאת)

שירת הבריאה וההנהגה מזמור שיר ליום השבת (תהלים צ"ב) וירא אלקים את כל אשר עשה והנה טוב מאד וגו' (א, לא) במזמור שיר שיוחד יום השבת לכאורה, לא מוזכרת כלל השבת ואכן רש"י מבאר ע"פ המשנה בתמיד, דהמזמור הזה מדבר על "יום שכולו שבת" ותקנו שהלויים יאמרו אותו במקדש ביום השבת. ואיתא בזוה"ק : "מזמור שיר ליום השבת" תושבחתא דא אדם הראשון קאמר לה. בשעתא דאתרתך מגנתך דעדן ואתא שבת ואגין עליה, ואוקמוה חבריא, אבל תושבחתא דא עלמא תתאה קא משבח לגבי עלמא יומא דאיהי כולו שבת". ע"כ. ר"ל מזמור זה אדם הראשון אמר אותו בשעה שגורש מגן עדן ובאה השבת והגנה עחיעו. כך מבארים החברים, אבל מזמור זה עולם התחתון משבח אל עולם העליון יום שכולו שבת (ע"כ תרגום הזוה"ק). ודרשו רבותינו כי ששת ימי הבריאה כנגד ששת אפי שנין הוי עלמא (ע"ז ט, א)

ואלף שביעי יום שכולו שבת, כי יומו של הקב"ה הוא אלף שנים דכתב (בתהלים צ') ו"כי אלף שנים בעיניך כיום אתמוול כי יעבר". אף ה"ילקוט" הביא הרבה מדרשים האומרים דמזמור צ"ב אדה"ר אמרו ביום השבת, צריך א"כ לבאר מה שייכותו, דוקא יום השבת. התרגום בתחילת "שיר השירים" מונה מזמור זה בין עשר שירות שנאמרו בעולם, ואף כאן יש לשאול מהי מהותה של השירה הזו ועל מה נאמרה? מרן רי"ז הלוי סאלאוויצ'יק זצ"ל מבאר בספרו על התורה שיסוד המזמור הזה הוא שבח והודאה על בריאת העולם בכללו. גם היום אנו מברכים על כל חידוש שאנו רואים בבריאה, כדתנן בברכות (דף נ"ד): "על הזיקין ועל הזוועות אומר ברוך עושה בראשית". מן הדין, איפוא, שכאשר אדה"ר מצא לפניו בריאה מחודשת שיאמר עליה שירה. אך עד יום השבת לא היה מקום לברכה משום שעדיין לא נגמרה הבריאה, כדכתיב "ויכל וגו' ביום השביעי מלאכתו אשר עשה". ובאמת שנינו שהדברים האחרונים שנבראו הם עשת הדברים שנבראו בע"ש בין השמשות. והיינו, שנבראו בצמצום עם הערב שמשו של ששי וכניסת ום השביעי. מציאותם א"כ היה רק ביום השביעי. וע"ז כתיב "וירא וגו' את כל אשר עשה והנה טוב מאד", שאז היתה תכלית הבריאה, ואז נאמר "כי טוב" על כל הבריאה ועל כל הפרטים כמו בשאר הימים. וכשהגיע יום השבת, אמר אדה"ר: "טוב להודות לה' ולזמר לשמך וגו'". באמרו זאת נתכוין לומר שעתה הבריאה גמורה והגיע הזמן לומר שירה ולהודות ולזמר. ומה היא ההודאה? "מה גדלו מעשיך ה'?" – היינו, שבח והודאה על כל מעשי בראשית כולם. והמשיך אדה"ר ואמר "מאד עמקו מחשבותיך". וזהו ענין שני, דעד כאן דיבר מענין הבריאה ועכשיו מתחיל לדבר מענין ההנהגה. דהנה אחז"ל שהקב"ה הראה לאדם דור דור ודורשיו דור דור ופרנסיו וכו', דהיינו, שהראהו כל הנהגת העולם, איך שמנהיג את עולמו בכל הדורות. וגם ע"ז אמר שירה ואמר "מד עמקו מחשבותיך", על כל ההנהגה כולה שמנהיג ה' מתחילת הבריאה עד סוף כל הדורות. ושני דברים נכללו בפסוק זה: "מה גדלו מעשיך ה'" – הוא שר על הבריאה. ו"מאד עמקו מחשבותיך" – הוא שיר על ההנהגה. ובענין ההנהגה מתחיל לתאר בהמשך מפריחת הרשעים כמו עשב ומסיים באבידתם לבסוף, וכן מהרמת קרנם של צדיקים כדכתיב "ותרם כראם קרני". נמצא שמדובר כאן בל הנהגת ה' בעולמו מתחילת הבריאה, עד סופה - שהוא יום שכולו שבת. והן הן דברי חז"ל שאמרו במסכת תמיד, דיום השבת פירושו – יום שכולו שבת, דהינו סוף ההנהגה כולה. וזהו עיקרה ויסודה של שירה זו ומזמור זה, שהוא שבח והודאה על כל הבריאה שנגמרה ביום השבת ועל כל ההנהגה שתכליתה ביום שכולו שבת.

ועל דרך הרמז: השירה פותחת

מזמור שיר ליום השבת

(גימ' 1596)

כתיב אח"כ מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך

(גימ' 1596ה)

לאמור האדה"ר אמרו על פלאי הבריאה ועל שהשבת הגנה עליו. וסוף פר' הבריאה אומר הכתוב:

(גימ' 1596)

"אשר ברא אלקים לעשות" –

ותחילת הבריאה פותח:

בראשית ברא אלקים וגו' והארץ היתה תהו וגו' על פני תהום.

וברמו ס"ת הפסוקים עולה

(גימ' 1596ס"ת)

(בראשית ברא אלקים את השמים ואת וגו').

בירך הקב"ה את השבת וקדשה, דכתיב "ויברך אלקים את יום השבת ויקדש"

(גימ' 1596ה)

(כולל שניים כנגד ברכה וכנגד קידוש) ונמצא עוד.

דרשו רבותינו דהמזמור הזה מדבר על "יום שכולו שבת", ויומו של הקב"ה אלף שנים, כדכתיב (תהלים צ')

(גימ' 1596הא)

"כי אלף שנים בעיניך כיום אתמוול כי יעבר" –

(גימ' 1596)

שהוא גימ' "מזמור שיר ליום השבת"

(גימ' 1596)

שהוא גימ' "מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך"

(גימ' 1596)

שהוא גימ' "אשר ברא אלקים לעשות".

אמרנו לעיל שבמזמור זה לא הוזכרה השבת במפורש, אך ברמז מצאתי בס"ד

איש בער לא ידע גימ' 702 (עה"ת) שבת

"במעשי ידך ארנן" גימ' 767 מניין "יום השבת"

"איש בער לא ידע וכסיל לא" ס"ת גימ' שבת.

בראשית רבה פרשה יב: ט אמר רבי יהושע בן קרחה בהבראם באברהם בזכותו של אברהם רבי עזריה אמר על הדא דרבי יהושע בן קרחה (נחמיה ט) אתה הוא יהוה לבדך אתה עשית וגו' וכל אשר בהם כל האונקים הזה בשביל מה בשביל אתה הוא יהוה האלהים אשר בחרת באברם והוצאתו מאור כשדים ושמת שמו אברהם א"ר יודן בהרים הגבוהים היעלים אין כתיב כאן אלא (תהלים קד) הרים הגבוהים ליעלים הרים הגבוהים למה נבראו בשביל היעלים מה יעלה זו תשייה היא מתיירא מן החיה ובשעה שהיא מבקשת לשתות הקדוש ברוך הוא מכניס בה רוח של תזוית והיא מקרקשת בקרניה והיא שומעת קולה ובורחת (שם) סלעים מחסה לשפנים הדין טפזא מיגין תחות שקפה מן העוף בשעה שהוא פורח שלא יאכלנו ומה בשביל דבר טמא ברא הקב"ה את עולמו בשביל זכותו של אברהם על אחת כמה וכמה אתמהא:

נושא הדרשה: משנה ט: בזכותו של אברהם נברא העולם.

התאמה גימטרית לצ'טוטים במדרש:

(בראשית ב') אלה תולדות השמים והארץ, בהבראם: ביום, עשות יהוה אלהים--ארץ ושמים. וכל שית

השדה, טרם יהיה בארץ, וכל-עשב השדה, טרם יצמח: כי לא המטיר יהוה אלהים, על-הארץ, ואדם אין,

לעבד את-האדמה ואד

כמניין: (נחמיה ט): אתה הוא יהוה, לבדך את עשית את-השמים שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר

עליה הימים וכל אשר בהם ואתה מחיה את כלם וצבא השמים לך משתחווים

(7403ה)

בראשית רבה פרשה יד: ט חמשה שמות נקראו לה נפש רוח נשמה יחידה חיה נפש זה הדם שנאמר (דברים יב) כי הדם הוא הנפש רוח שהיא עולה ויורדת שנאמר (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה

נשמה זו האופיה דברייתא אמרין האופיתא טבא חיה שכל האברים מתים והיא חיה בגוף יחידה שכל האברים משנים שנים והיא יחידה בגוף הה"ד (איוב לד) אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסוף רבי יהושע בר נחמיה ורבנן רבי יהושע בר נחמיה אמר אם ישים אלהים לבו על האדם הזה רוחו כבר היה בידו (שנאמר) ונשמתו אליו יאסוף בגופו כבר יגוע כל אדם אלא בשעה שאדם ישן נשמה מחממת את הגוף שלא יצטנן וימות רבנן אומרים אם ישים אלהים לבו לאדם הזה רוחו כבר הוא בידו ונשמתו אליו יאסוף למעלה כבר יגוע כל אדם יחד אלא בשעה שאדם ישן נשמה מחממת הגוף שלא יצטנן וימות הה"ד (משלי כ) נר יהוה נשמת אדם רבי ביסני ורבי אחא ור' יוחנן בשם ר"מ אומרים הנשמה הזו ממלאה את כל הגוף ובשעה שאדם ישן היא עולה ושואבת לו חיים מלמעלה ר' לוי בשם ר' חנינא אמר על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא מ"ט (תהלים קט) כל הנשמה תהלל יה כל הנשימה תהלל יה :

נושא : שמותיה של הנשמה. הנפש רוח נשמה יחידה וחייה = נר יהוה נשמת אדם
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ב') הנפש רוח נשמה יחידה וחייה (גימ' 1111ה)
(משלי כ) : נר יהוה נשמת אדם (גימ' 1111)

בראשית רבה פרשה טו : א ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם דבי רבי ינאי אמרין למה הוא מזכיר שם מלא בנטיעת הגן שמתחלת ברייתה היא צריכה כוון קודם עד שלא נוצרה ממעי אמה אדם צריך לכוון את רוחותיה הה"ד (תהלים קד) ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע אמר רבי חנינא כקרני חגבים היו ועקרן הקדוש ברוך הוא ושתלן בתוך גן עדן ישבעו עצי יהוה וגו' אמר ר' חנינא ישבעו חיייהם ישבעו מימיהם ישבעו מטעתן אמר ר' יוחנן לא היה העולם ראוי להשתמש בארזים שלא נבראו אלא לצורך בית המקדש הה"ד ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון ואין לבנון אלא בית המקדש המד"א (דברים ג) החר הטוב הזה והלבנון ר' שמואל בר נחמן בשם רבי יונתן אמר כ"ד מיני ארזים הם ואין לך משובחים מכולם אלא שבעה הה"ד (ישעיה מא) אתן במדבר ארז שטה וגו' ר' אחא אמר ג' ברוש ברתא תדהר אדרא תאשור פקסינון ולמה קורא אותו תאשור שהוא מאושר מכולן הוסיפו עליהן עוד ג' אלונים ארמונים אלמוגים אלונים בלוטין ארמונים דילבון אלמוגים אלונים :

נושא הדרשה : ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם = ישבעו עצי יהוה
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ב') ויטע יהוה אלהים גן בעדן מקדם ; (599את)
(תהלים קד) : ישבעו עצי יהוה (599את)

בראשית רבה פרשה טו : ב גן בעדן רבי יהודה ורבי יוסי רבי יהודה אומר גן גדול מעדן שנאמר (יחזקאל לא) ויקנאוהו כל עצי עדן אשר בגן אלהים ורבי יוסי אומר עדן גדולה מגן שנאמר ויטע יהוה אלהים גן בעדן והכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות על דעתיה דר"י מתמצית בית כור תרקב שותה על דעתיה דרבי יהודה כפיגי שהיא נתונה בגינה ומשקה את כל הגינה והא רבי יהודה יש לו שני מקראות ור"י אין לו אלא מקרא אחד אמר רבי חנין דציפורי האיר הקב"ה עינו של רבי יוסי ומצא לו מקרא אחר מכריע על גביו ואיזה זה (ישעיה נא) וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה :

נושא הדרשה : משנה ב : גן בעדן.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(ברא' ב') ויטע יהוה אלהים גן-בעדן מקדם ; וישם שם, את האדם אשר יצר (גימ' 2718ס"פ)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(יחזקאל לא) : ויקנאוהו כל עצי עדן אשר בגן אלהים (גימ' 1178 תה)
(ישעיה נא) : וישם מדברה כעדן, וערבתה כגן יהוה (גימ' 1540 תה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 2718)

בראשית רבה פרשה יז : ב לא טוב תני רבי יעקב כל שאין לו אשה שרוי בלא טובה בלא עזר בלא שמחה בלא ברכה בלא כפרה בלא טובה לא טוב היות האדם לבדו בלא עזר אעשה לו עזר כנגדו בלא שמחה שנאמר (דברים יז) ושמחת אתה וביתך בלא כפרה (ויקרא טו) וכפר בעדו ובעד ביתו בלא ברכה (יחזקאל מד) להניח ברכה אל ביתך רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר אף בלא שלום שנאמר (שמואל א כה) ואתה שלום וביתך שלום רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר אף בלא חיים שנאמר (קהלת ט) ראה חיים עם האשה אשר אהבת רבי חייא בר גמדיא אמר אף אינו אדם שלם שנאמר ויברך אותם ויקרא את שמם אדם שניהם כאחד קרויים אדם וי"א אף ממעט את הדמות שני (בראשית ט) כי בצלם אלהים עשה את האדם מה כתיב אחריו ואתם פרו ורבו :

נושא הדרשה : לא-טוב היות האדם לבדו ; אעשה-לו עזר, כנגדו = עם האשה אשר אהבת
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ב) לא-טוב היות האדם לבדו ; אעשה-לו עזר, כנגדו. (1334ה)
(תהילים, כה, יב) מי-זה האיש, ירא יהוה יורנו, בְּדָרְךָ יִבְחָר. (1334ה)
(קהלת ט) : עם האשה אשר אהבת (1334ת)

בראשית רבה פרשה יז : ד ויצר יהוה אלהים מן האדמה בעון קומי רבי יוחנן בן זכאי כתיב ויאמר אלהים תוצא הארץ נפש חיה למינה ומה ת"ל ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה אמר להן להלן לבריאה וכאן לכבוש היאך מה דאת אמר (דברים יז) כי תצור אל עיר ימים רבים א"ר אחא בשעה שבא הקב"ה לבראת את האדם נמלך במלאכי השרת אמר להן נעשה אדם אמרו לו אדם זה מה טיבו אמר להן חכמתו

מרובה משלכם הביא לפניכם את הבהמה ואת החיה ואת העוף אמר להם זה מה שמו ולא היו יודעין העבירן לפני אדם אמר לו זה מה שמו אמר זה שור זה חמור זה סוס וזה גמל ואתה מה שמך אמר לו אני נאה להקרא אדם שנבראתי מן האדמה ואני מה שמי אי"ל לך נאה להקראות אדני שאתה אדון לכל בריותיך אי"ר אחא (ישעיה מב) אני יהוה הוא שמי הוא שמי שקרא לי אדם הראשון חזר והעבירן לפני זוגות אמר לכל יש בן זוג ולי אין בן זוג ולאדם לא מצא עזר כנגדו אתמהא ולמה לא בראה לו תחלה אלא צפה הקדוש ברוך הוא שהוא עתיד לקרות עליה תגר לפיכך לא בראה לו עד שתבעה בפיו כיון שתבעה מיד ויפל יהוה אלהים תרדמה וגו' :

נושא הדרשה : ויצר יהוה אלהים מן האדמה..= ויקרא האדם שמות, לְכַל-הַבְּהֵמָה וְלְעוֹף הַשָּׁמַיִם
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית ב) ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל (1837ה)
 (בראשית ב) ויקרא האדם שמות, לְכַל-הַבְּהֵמָה וְלְעוֹף הַשָּׁמַיִם (1837)

בראשית רבה פרשה יז : ה ויפל יהוה אלהים תרדמה רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר תחלת מפלה שינה דמך ליה ולא לעי באורייתא ולא עביד עבידתא רב אמר שלש תרדמות הן תרדמת שינה ותרדמת נבואה ותרדמת מרמיטה תרדמת שינה (בראשית ג) ויפל יהוה אלהים תרדמה על האדם ויישן תרדמת נבואה (שם טו) ויהי השמש לבא ותרדמה נפלה על אברם תרדמת מרמיטה (שמואל א כו) אין רואה ואין יודע ואין מקיץ כי כולם ישנים כי תרדמת יהוה נפלה עליהם רבנן אמרי אף תרדמה של שטות דכתיב (ישעיה כט) כי נסך עליכם יהוה רוח תרדמה רבי חנינא בר יצחק אמר ג' נובלות הן נובלת מיתה שינה נובלת נבואה חלום נובלת העולם הבא שבת רבי אבין מוסיף עוד תרתין נובלות אורה של מעלה גלגל חמה נובלת חכמה של מעלה תורה :

נושא הדרשה : משנה ה : יהוה הפיל על האדם תרדמה.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית ב) ויפל יהוה אלהים תרדמה על-האדם, ויישן ; (1420ת)
 (שמואל א כו) : כי תרדמת יהוה נפלה עליהם : (1420)

בראשית רבה פרשה יט : ז וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן לרוח היום אי"ר חלפון שמענו שיש הילוך לקול שנאמר וישמעו את קול יהוה אלהים מתהלך בגן והילוך לאש שנאמר (שמות ט) ותהלך אש ארצה אי"ר אבא בר כהנא מהלך אין כתיב כאן אלא מתהלך מקפץ ועולה עיקר שכינה בתחתונים היתה כיון שחטא אדם הראשון נסתלקה שכינה לרקיע הראשון חטא קין נסתלקה לרקיע השני דור אנוש לג' דור המבול לד' דור הפלגה ליהוה סדומיים לו' ומצרים בימי אברהם לז' וכנגדן עמדו ז' צדיקים ואלו הן אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה עמד אברהם והורידה לו' עמד יצחק והורידה מן ו' ליהוה עמד יעקב והורידה מן היהוה לד' עמד לוי והורידה מן הד' לג' עמד קהת והורידה מן הג' לב' עמד עמרם והורידה מן הב' לא' עמד משה והורידה מלמעלה למטה אר"י כתיב (תהלים לז) צדיקים יירשו ארץ וגו' ורשעים מה יעשו פורחים באויר אלא הרשעים לא השכינו שכינה בארץ :

נושא הדרשה : משנה ז : החוטאים גורמים לסילוק השכינה והצדיקים להחזרתה.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית ג) וישמעו את-קול יהוה אלהים, מתהלך בגן--לרוח היום; ויתחבא (גימ' 2369 ר"פ)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (שמות ט): ותהלך אש ארצה (גימ' 1061 ת)
 (תהלים לז): צדיקים יירשו ארץ (גימ' 1308 ר"ספ)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 2369)

בראשית רבה פרשה כ : ג ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת תני רבי חייא בגדולה מתחילים מן הגדול ובקלקלה מתחילים מן הקטן בגדולה מתחילים מן הגדול שנאמר (ויקרא ז) ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר בקלקלה מתחילין מן הקטן שנאמר ויאמר יהוה אלהים אל הנחש ואל האשה אמר הרבה ארבה עצבונך והרונך ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך מלמד שמתחלה נתקלל נחש ואח"כ נתקללה חוה ואחר כך נתקלל אדם הכל משמשין פנים כנגד עורף חוץ מב' שמשמשין אחר כנגד אחר גמל וכלב וחוץ מג' שמשמשין פנים כנגד פנים מפני שהשכינה דברה עמהם ואלו הן אדם נחש ודג אדם שנאמר ולאדם אמר כי שמעת לקול אשתך נחש ויאמר יהוה אלהים אל הנחש דג (יונה ב) ויאמר יהוה לדג ויקא את יונה :

נושא הדרשה : משנה ג : הנחש נתקלל ראשון
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

ויאמר יהוה אלהים אל הנחש כי עשית זאת ארור אתה מכל הבהמה (גימ' 2986 אה)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (ויקרא ז): ויאמר משה אל אהרן ואל אלעזר ואל איתמר (גימ' 1992 ר"תת)
 יונה ב): ויאמר יהוה לדג ויקא את יונה (גימ' 994 ר"תא)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 2986)

בראשית רבה פרשה כ : ה על גחונך תלך בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא על גחונך תלך ירדו מלאכי השרת וקצצו ידיו ורגליו והיה קולו הולך מסוף העולם ועד סופו בא נחש ללמד על מפלתה של מצרים ונמצא למד ממנה שנאמר (ירמיה מז) קולה כנחש ילך רבי יודן ורבי הונא חד מנהון אמר אתה גרמת

לבריות שיהו מהלכי גחוניים על מתייהם אף אתה על גחונך תלך אי"ר אליעזר אף קללתו של הקב"ה יש בה ברכה אמר אלולי שאמר לו הקדוש ברוך הוא על גחונך תלך היאך היה בורח לכותל וכנס לחור וניצל ועפר תאכל כל ימי חיך אמר רבי חילפאי לא עפר מכל צד אלא בוקע ויורד עד שהוא מגיע לסלע ושומט גידין של אדמה ואוכל אי"ר לוי לעתיד לבא הכל מתרפאין חוץ מנחש וגבעונים נחש שנאמר (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו לא ירעו ולא ישחיתו וגוי גבעונים (יחזקאל מה) והעובד העיר יעבדוהו מכל שבטי ישראל ר' אסי ורבי הושעיא בשם ר' אחא אמר לו הקב"ה אני עשיתך מלך על הבהמה ועל החיה ואתה לא בקשת אני עשיתך שתהא מהלך קוממיות כאדם ואתה לא בקשת על גחונך תלך אני עשיתך שתהא אוכל מאכלות כאדם ואתה לא בקשת ועפר תאכל כל ימי חיך אתה בקשת להרוג את האדם ולישא את חוה ואיבה אשית ביך ובין האשה הוי מה שבקש לא ניתן לו ומה שבידו ניטל ממנו וכן מצינו בקין ובקרח ובלעם ובדואג ואחיתופל וגחזי ואבשלום ובאדוניהו ובעוזיהו ובהמן מה שבקשו לא ניתן להם ומה שבידם ניטל מהם :

נושא הדרשה : על גחונך תלך = קולה כנחש ילך
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג) : על גחונך תלך (ג'רמיה מז) : קולה כנחש ילך
(709"ר"פת) (גימ' 709"ר"ת)

בראשית רבה פרשה כ : ז ואל אישך תשוקתך ארבע תשוקות הן אין תשוקתה של אשה אלא לאישה שנאמר ואל אישך תשוקתך אין תשוקתו של יצה"ר אלא על קין וחביריו שנאמר ואליד תשוקתו אין תשוקתן של גשמים אלא על הארץ שנאמר (תהלים סה) פקדת הארץ ותשוקקה ואין תשוקתו של הקב"ה אלא על ישראל שנאמר (שיר ז) ועלי תשוקתו ד"א תשוקתו תשים אנו ואפיי שאנו תשים אנו מקוים לתשועתו של הקדוש ברוך הוא ומיחדים שמו בכל יום ד"א ואל אישך תשוקתך בשעה שהאשה יושבת על המשבר היא אומרת עוד איני נזקקת לבעלי מעתה והקב"ה אמר לה תשובי לתשוקתך תשובי לתשוקת אישך רבי ברכיה ורבי סימון בשם ר"ש בן יוחאי אמרו לפי שרפרפה בלבה לפיכך תביא קרבן מרופרף ב' תורים ב' בני יונה והוא ימשל בך אמר רבי יוסי הגלילי יכול ממשלה מכל צד ת"ל (דברים כד) לא יחבול רחים ורכב מעשה באשה אחת משל בית טברינוס שהיה נשואה ללסטים אחד והיה בעלה מצערה שמעו חכמים ובאו אצלה להוכיחו כיון שבאתה לפני חכמים הוציאה לפנייהם מנורה של זהב ונר של חרס על גבה לקיים מה שנאמר ואל אישך תשוקתך :

נושא הדרשה : משנה ז : ואל אישך תשוקתך
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
אל-האשה אמר, הרבה ארבה עצבונך והרנך--בעצב, תלדי בניים ; ואל-אישך, תשוקתך, והוא, ימשל-בך כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(גימ' 4246)
(תהלים סה) : פקדת הארץ ותשוקקה : (שיר ז) : ועלי תשוקתו : (דברים כד) : לא יחבול רחים ורכב יתרה כמניין : (שמואל, א א,ה) ויהנה סגר רחמה ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש והיתרה :
(גימ' 3698) (גימ' 548) (גימ' 4246)

בראשית רבה פרשה כ : ט בעצבון תאכלנה אי"ר אסי קשה היא הפרנסה כפליים כלידה בלידה כתיב בעצב תלדי בניים ובפרנסה כתיב בעצבון תאכלנה ר' אליעזר ור' שמואל בר נחמן רבי אליעזר אמר הקיש גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה שנאמר (תהלים קלו) ויפרקנו מצרינו וסמך ליה (שם) נותן לחם לכל בשר מה גאולה פלאים אף פרנסה פלאים מה פרנסה בכל יום אף גאולה בכל יום רבי שמואל בר נחמן אמר וגדולה מן הגאולה שהגאולה ע"י מלאך והפרנסה על ידי הקדוש ברוך הוא גאולה ע"י מלאך מניין שנאמר (בראשית מה) המלאך הגואל אותי מכל רע פרנסה על ידי הקב"ה שנאמר (תהלים קמו) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון רבי יהושע בן לוי אמר גדולה מקריעת ים סוף שנאמר (שם קלו) לגוזר ים סוף לגזרים ואומר (שם) נותן לחם לכל בשר וגו' :

נושא הדרשה : בעצבון תאכלנה = לגוזר ים סוף לגזרים
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג) : בעצבון תאכלנה (תהלים קלו) : לגוזר ים סוף לגזרים
(732"ס"פה) (גימ' 732)

בראשית רבה פרשה כ : י וקוץ ודרדר תצמיח לך קוץ זה קנרים דרדר אלו עכביות ויש מחליפין קוץ אלו עכביות דרדר זה קנרים שהיא עשויה דרין דרין ואכלת את עשב השדה רבי יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אמר אלו זכית היתה מעלת לך מכל אילני ג"ע עכשיו שלא זכית וקוץ ודרדר תצמיח לך אי"ר נחמיה אלו זכית היית נוטל עשבים מתוך גן עדן וטועם בהם כל מעדנים שבעולם עכשיו שלא זכית ואכלת את עשב השדה אמר רבי יצחק על הדורות הללו הוא אומר ואכלת את עשב השדה שאדם משליף (על) שדהו ואוכלה עד שהוא עשב כיון ששמע אדם הראשון כן הזיעו פניו אמר מה אני נקשר לאבוס כבהמה אמר לו הקדוש ברוך הוא הואיל והזיעו פניך תאכל לחם אמר רבי לוי נוח היה לו אם היה עומד בקללתו הראשונה בזעת אפיך תאכל לחם אי"ר אבהו זה אחד מיהוה דברים שהן סימן יפה לחולה ואלו הן עיטוש וזיעה ושינה וחלום וקרי עיטוש מניין שנאמר (איוב מא) עטישותיו תהל אור וזיעה מניין שנאמר בזעת אפיך תאכל לחם שינה מניין שנאמר (שם ג) ישנתי אז ינח חלום מניין שנאמר (ישעיה לח) ותחלימני ותחייני קרי מניין שנאמר (שם נג) יראה זרע יאריך ימים רבנן דקסרין אמרין אף הלוד מעים בדרך הארץ מה טעמיה (שם נא) מהר צועה להפתח וגו' רבי חגי בשם רבי יצחק אמר ובלבד בל יחסר לחמו עד שובך אל האדמה כי ממנה

וגוי אמר לו קומץ עפר של אדמה שנבראת ממנו לא גזול בידך כי עפר אתה ואל עפר תשוב אי"ר שמעון בן יוחאי מכאן רמז לתחיית המתים מן התורה כי עפר אתה ואל עפר תלך לא נאמר אלא תשוב:

נושא הדרשה: משנה י: וקוף ודרדר, תצמיח לך = עטישותיו תהל אור
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית ג): וקוף ודרדר, תצמיח לך (1656ר"ת)
(איוב מא): עטישותיו תהל אור (1656ס"פ)

בראשית רבה פרשה כא: א ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו וגוי' כתיב (דניאל ח) ואשמע אחד קדוש מדבר ויאמר [אחד קדוש] לפלמוני המדבר וגוי' ואשמע אחד זה הקב"ה שנאמר (דברים ו) שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד קדוש כי הכל אומרים לפניו קדוש מדבר גזר גזירות קשות על בריותיו וקוף ודרדר תצמיח לך ויאמר אחד קדוש לפלמוני המדבר רבי הונא לפלניא תירגם עקילס לפנימי זה אדם הראשון שהיתה מחיצתו לפניו ממלאכי השרת (דניאל ח) עד מתי החזון התמיד גזרה שנגזרה על אדם הראשון לעולם היתה אתמהא (שם) והפשע שומם כך יהיה פשעו שומם עליו בקבר תת וקדש וצבא מרמס כך יהיה הוא ותולדותיו עשויים מרמס לפני מלאך המות (שם) ויאמר אלי עד ערב בקר אלפים וגי' מאות וגוי' ר' עזריה ור' יונתן בשם ר' יצחק בכ"מ שיש ערב אין בוקר וכל מקום שיש בוקר אין ערב אלא לכשיעשה בקרן של עובדי כוכבים ערב וערבן של ישראל בוקר באותה שעה ונצדק קדש באותה שעה אני מצדיקן מאותה גזרה הה"ד ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו:

נושא: ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו = היגאה-גמא, בלא בצה; ישגה-אחו בלי-מיים.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית ג): ויאמר יהוה אלהים הן האדם היה כאחד ממנו (663)
(איוב, ח, יא): היגאה-גמא, בלא בצה; ישגה-אחו בלי-מיים. (663)

בראשית רבה פרשה כא: ה דרש רבי פפוס הן האדם היה כאחד ממנו ממנו ממלאכי השרת אי"ל ר"ע דייך פפוס אי"ל מה אתה מקיים הן האדם היה כאחד ממנו אי"ל שנתן לו המקום לפניו שני דרכים דרך החיים ודרך המות ובירר לו דרך אחרת רבי יהודה בר סימון אמר כיחידו של עולם שנאמר (דברים ו) שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד רבנן אמרי כגבריאל שנאמר (דניאל י) והנה איש אחד לבוש הבדים כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה ריש לקיש אמר כיונה מה זה בורח משליחותו של מקום שנאמר (יונה ב) ויקם יונה לברוח תרשישה מלפני יהוה אף זה בורח מלקיים צווי המקום מה זה לא לך בכבודו אף זה לא לך כבודו עמו רבי ברכיה בשם רבי חנינא אמר כאליהו מה זה לא טעם מות אף זה לא היה ראוי לטעום טעם מות היא דעתיה דרבי ברכיה בשם רבי חנין דאמר כל זמן שהיה אדם היה כאחד וכיון שנטלה ממנו צלעתו לדעת טוב ורע:

נושא: הן האדם היה כאחד ממנו לדעת, טוב ורע = שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

תוצאות עבור: הן האדם היה כאחד ממנו לדעת, טוב ורע (1119)
תוצאות עבור: שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד (1119ה)

בראשית רבה פרשה כא: ח ויגרש את האדם רבי יוחנן ור"ש בן לקיש רבי יוחנן אמר כבת כהן שנתגרשה ואינה יכולה לחזור ר' שמעון בן לקיש אמר כבת ישראל שנתגרשה והיא יכולה לחזור על דעתיה דרבי יוחנן הקשה עליו על דעתיה דר"ש ריתה עליו ד"א ויגרש הראה לו חורבן ב"ה היך מה דאת אמר (איכה ג) ויגרס בחצץ שני רבי לוליאני בר טברי בשם ר' יצחק אמר למגרשה של עדן גרשו והושיב עליו שומרים שישמרו אותו הה"ד (ישעיה ה) ועל העבים אצוה מהמטיר עליו מטר:

נושא הדרשה: ויגרש את האדם = ויגרס בחצץ שני
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית ג'): ויגרש את האדם (990אר"ת)
(איכה ג): ויגרס בחצץ שני (990ס"ת)

בראשית רבה פרשה כב: ו (בראשית ד) וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו נתפייס ממנו ואל קין ואל מנחתו לא שעה לא נתפייס ממנו ויחר לקין מאד ויפלו פניו נעשו כאור ויאמר יהוה לקין למה חרה לך ולמה נפלו פניך הלא אם תטיב שאת ברכה כד"א (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם ואם לא תטיב שאת קללה דכתיב (שם כב) והשיאו אותם עון אשמה ד"א אם תטיב אני מוחל לך על עונותיך ואם לאו חטאו של אותו האיש גדוש ומגודש ר' ברכיה בשם ר' שמעון בר אמי אמר (תהלים לב) לדוד משכיל אשרי נשוי פשע כסוי חטאה אשריו לאדם שהוא גבוה מפשעו ולא פשעו גבוה ממנו שנאמר (בראשית ד) לפתח חטאת רובץ חטאת רובצת אין כתיב כאן אלא חטאת רובץ בתחלה הוא תש כנקבה אחר הוא מתגבר כזכר אמר רבי עקיבא בתחלה דומה לחוט של עכביש ולבסוף נעשה כקלע הזו של ספינה הה"ד (ישעיה ה) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה אי"ר יצחק בתחלה הוא נעשה אורח ואח"כ הוא נעשה בעל הבית הה"ד (שמואל ב יב) ויחמול לקחת מצאנו ומבקר לעשות לאורח הבא לו הרי אורח ויקח את כבשת האיש הרש ויעשה לאיש הבא עליו הרי בעל הבית אי"ר תנחום בר מריון אית כלבין ברומי דידיעין למשתדלא אזיל ויתיב קמי פלטירא ועביד גרמיה מתנמנם ומרי פלטירא מתנמנם והוא שמוט עיגולא אארעא עד דהוויא מצמית לון הוא משתכר עיגולא ומהלך ביה אי"ר אבא היצר הזה דומה ללסטים שפוף שהיה יושב בפרשת דרכים כל מאן דעבר הוה אמר הב מה דעלך עבר פקח אחד וראה שאין בו תוחלת לגזול לו כלום התחיל מכתתו כך כמה דורות אבד יצר הרע דור אנוש ודור הפלגה ודור המבול כיון שעמד אברהם אבינו וראה שאין בו תוחלת התחיל מכתתו הה"ד (תהלים פט) וכתותי מפניו צריו ומשנאיו אגוף אי"ר אמי אין יצה"ר מהלך

לצדדים אלא באמצע פלטיא ובשעה שהוא רואה אדם מממש בעיניו מתקן בשערו מתלא בעקיבו הוא אומר הדין דידי מאי טעמיה (משלי כו) ראית איש חכם בעיניו תקוה לכסיל ממנו אמר ר' אבין כל מי שמפנק את יצרו בנערותו סופו להיות מנון עליו בזקנותו מ"ט (שם כט) מפנק מנוער עבדו ואחריתו יהיה מנון רבי חנינא בר פפא אמר אם בא יצרך להשחיקך דחהו בדברי תורה אם עשית כן מעלה אני עליך כאילו בראת את השלום שנאמר (ישעיה כו) יצר סמוך תצור שלום ואם עשית כן מעלה אני עליך כאלו בראת את השלום אין כתיב כאן אלא שלום וא"ת שאינו ברשותך ת"ל כי בך בטוח וכבר הכתבתי לך בתורה ואליך תשוקתו ואתה תמשל בו רבי סימון אמר אם בא יצרך להשחיקך שמחהו בדברי תורה שנאמר יצר סמוך תצור שלום ואם עשית כן מעלה אני עליך כאילו בראת את שני העולמות תצור שלום אין כתיב כאן אלא שלום וא"ת שאינו ברשותך כבר הכתבתי בתורה ואליך תשוקתו וגו' :

נושא : וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו = עֲנֵנִי יְהוָה, פִּי-טוֹב חֲסֵדָךְ ; קָרַב רַחֲמֶיךָ, פְּנֵה אֵלַי
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג'): וישע יהוה אל הבל ואל מנחתו (1021)
(תהילים, סט, יז) עֲנֵנִי יְהוָה, פִּי-טוֹב חֲסֵדָךְ ; קָרַב רַחֲמֶיךָ, פְּנֵה אֵלַי (1021)

בראשית רבה פרשה כב: י ועתה ארור אתה אמר רבן שמעון בן גמליאל בשלשה מקומות דברו הכתובים בלשון מועט ועתה ארור אתה (במדבר טז) ואם בריאה יברא יהוה (שופטים יח) ואנכי פציתי פי ליהוה כי תעבוד את האדמה לא תוסף תת כחה רבי אלעזר ורבי יוסי ברבי חנינא רבי אלעזר אמר לך אינה נותנת לאחר נותנת רבי יוסי בר חנינא אמר לא לך ולא לאחר ודכוותה זרע רב תוציא השדה רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר זרע סאה ומכניס סאה א"ר נחמיה א"כ פרנסה מניין אלא הראויה לעשות עשרים עושה עשר והראויה לעשות עשר עושה חמש ד"א כי תעבוד את האדמה לא תוסף תת כחה לך כחה אינה נותנת לך כחך נותנת לך כל כחך אינה נותנת לך נותנת היא לך מקצת כחך :

נושא הדרשה : ועתה ארור אתה = פָּחַד וּפְחַת, וְפָחַד--עֲלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאֵב, נֶאֱמַר-יְהוָה
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג'): ועתה ארור אתה (1294)
(ירמיהו, מח, מג) פָּחַד וּפְחַת, וְפָחַד--עֲלֶיךָ יוֹשֵׁב מוֹאֵב, נֶאֱמַר-יְהוָה. (1294)

בראשית רבה פרשה כב: יב ויאמר לו יהוה לכן כל הורג קין ר"י ורבי נחמיה ר"א נתכנסו בהמה חיה ועוף לתבוע דמו של הבל אמר להן לכן אני אומר כל הורג קין יהרג אמר רבי לוי בא נחש הקדמוני לתבוע דינו של הבל א"ל הקדוש ברוך הוא לכן אני אומר כל הורג קין יהרג ר' נחמיה אמר לא כדין של רוצחנין דינו של קין קין הרג ולא היה לו ממי ללמוד מכאן ואילך כל הורג קין יהרג וישם יהוה לקין אות רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אמר הזריח לו גלגל חמה א"ר נחמיה לאותו רשע היה מזריח לו הקב"ה גלגל חמה אלא מלמד שהזריח לו הצרעת היך מה דאת אמר (שמות ד) והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול האות וגו' רב אמר כלב מסר לו אבא יוסי בן קסרי אמר קרן הצמיה לו רב אמר עשאו אות לרוצחנים רבי חנין אמר עשאו אות לבעלי תשובה רבי לוי בשם רבי שמעון בן לקיש אמר תלאו ברפיון ובא מבול ושטפו שנאמר (בראשית ח) וימח את כל היקום אשר על פני האדמה כד"א ויקם קין וגו' :

נושא הדרשה : ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין = אֲנֹכִי אֲנֹכִי, יְהוָה ; וְאִין מִבְּלַעְדִּי, מוֹשִׁיעַ.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג'): ויאמר לו יהוה לכן כל הרג קין (837)
(ישעיהו, מג, יא) אֲנֹכִי אֲנֹכִי, יְהוָה ; וְאִין מִבְּלַעְדִּי, מוֹשִׁיעַ. (837)

בראשית רבה פרשה כב: יג ויצא קין מלפני יהוה מהיכן יצא רבי יודן בשם ר' איבו אמר הפשיל דברים לאחוריו ויצא כגונב דעת העליונה רבי ברכיה בשם רבי אלעזר ברבי שמעון אמר יצא כמפריס וכמרמה בבוראו רבי חמא בשם רבי חנינא בר רבי יצחק אמר יצא שמח היך מה דאת אמר (שמות ד) הנה הוא יוצא לקראתך וגו' פגע בו אדם הראשון א"ל מה נעשה בדינך א"ל עשיתי תשובה ונתפשרתי התחיל אדה"ר מטפח על פניו אמר כך היא כחה של תשובה ואני לא הייתי יודע מיד עמד אדה"ר ואמר (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת וגו' א"ר לוי המזמור הזה אדה"ר אמרו ונשתכח מדורו ובא משה וחדשו על שמו מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ליהוה וגו'.

נושא הדרשה : ויצא קין מלפני יהוה = מִי רֵאָנוּ וּמִי יִדְעֵנוּ.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית ג'): ויצא קין מלפני יהוה (503)
(ישעיהו, כט, טו) : מִי רֵאָנוּ וּמִי יִדְעֵנוּ. (503)

בראשית רבה פרשה כג: א וידע קין את אשתו וגו' (שם מט) קרבים בתימו לעולם רבי יודן ור' פנחס ר' יודן אמר מה סבורין הרשעים שקרבים בתימו לעולם וגו' (שם) קראו בשמותם עלי אדמות טבריה על שם טיברואיס אלכסנדראה על שם אלכסנדרוס אנטוכיה על שם אנטיוכוס ורבי פנחס אמר קרבים בתימו לעולם למחר בתיהם נעשים קבריהם (שם) משכנותם לדור ודור שאינן לא חיים ולא נידונין ולא עוד אלא שקראו בשמותם עלי אדמות ויהי בונה עיר ויקרא שם העיר כשם בנו חנוך :

נושא הדרשה : וַיֵּדַע קַיִן אֶת-אִשְׁתּוֹ, וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת-חֲנוֹךְ
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית, ד, יז): וַיֵּדַע קַיִן אֶת-אֲשֶׁתוֹ, וַתַּהַר וַתֵּלֶד אֶת-חַוָּה; וַיְהִי, בְּנֵה עֵיר, וַיִּקְרָא שֵׁם הָעֵיר, כְּשֵׁם בְּנוֹ חַוָּה.
(גימ' 4706)
(ויקרא, כו, לו): וְהַנְּשָׂאִים בְּכֶם--וְהַבָּאִתִּי מִרְדּוֹ בְּלִבְבְּכֶם, בְּאַרְצַת אֲיִבֵיכֶם; וַרְדֹף אֹתָם, קוֹל עֲלֵה נֶדֶף, וְנָסוּ
(גימ' 4706) מִנְּסֵת-חֶרֶב וְנִפְלוּ, וְאִין רִדְף.

בראשית רבה פרשה כג: ז (בראשית ד) אז הוחל א"ר סימון בגי' מקומות נאמר בלשון הזה לשון מרד אז הוחל לקרוא בשם יהוה (שם ו) ויהי כי החל האדם הוא החל להיות גבור בארץ איתיו וכתוב וזה החלם לעשות אמר להם קיפח על ראשו של נמרוד ואמר זה המורדן עלי אמר רבי לוי לאשה שאמרה לבעלה ראיתי בחלום שאתה מגרשני א"ל ולמה בחלום הא לך בעלילות א"ר אחא אתם עשיתם עצמכם עבודת כוכבים וקראתם לשמכם אף אני אקרא למי הים לשמי ואכלה אותן האנשים מן העולם דרש ר' אבהו אוקינוס גבוה מכל העולם אר"א בן מנחם והלא מקרא מלא הוא (עמוס ה) הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ יהוה שמו אתמהא כזה שהוא שופך מלמעלן למטן ב' פעמים כתיב הקורא למי הים כנגד ב' פעמים שעלה הים והציף את העולם ועד היכן עלה בראשונה ועד היכן עלה בשנייה רבי יודן ורבי אבהו ור"א בשם רבי חנינא בראשונה עלה עד עכו ועד יפו ובשנייה עלה עד כפי ברבריא רבי חנינא ורבי אחא בשם רבי חנינא בראשונה עד כפי ברבריא ובשנייה עד עכו ועד יפו הה"ד (איוב לח) ואומר עד פה תבוא ולא תוסיף ופה ישית בגאון גליך עד פה תבא ולא תוסיף עד עכו תבא ולא תוסיף ופה ישית בגאון גליך ביפו ישית בגאון גליך רבי אליעזר בשם רבי חנינא אמר בראשונה עלה עד קלבריא ובשנייה עד כפי ברבריא.

נושא הדרשה: אז הוחל לקרוא בשם יהוה = חסדך יהוה, מלאה הארץ; חקיד למדני	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ד, ז): אז הוחל לקרוא בשם יהוה	(762)
(תהילים, קיט, טד): חסדך יהוה, מלאה הארץ; חקיד למדני.	(762)

בראשית רבה פרשה כד: א זה ספר תולדות אדם רבי יהושע רבה פתח (ישעיה כט) הוי המעמיקים מיהוה לסתיר עצה והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו לארכיטיקטוס שבנה את המדינה חדרים וביבים ומערות לאחר ימים נעשה גבאי היו בני המדינה מטמינין מפניו בתוך החדרים ובתוך המערות אמר להן אני הוא שבניתי את המערות ומפני מה אתם מטמינין עצמכם בהן כך הוי המעמיקים מיהוה לסתיר עצה והיה במחשך מעשיהם (שם) הפככם אם כחומר היוצר יחשב מדמין צורה ליוצרה נטיעה לנוטעה כי יאמר מעשה לעושהו לא עשני ויצר אמר ליוצרו לא הבין הלא עוד מעט מזער ושב לבנון לכרמל לבית מלכות והכרמל ליער יחשב לחורשי דבני אינש (שם) ושמעו ביום ההוא החרשים דברי ספר זה ספר תולדות אדם:

נושא הדרשה: זה ספר, תולדות אדם = בוא-רשע, בא-גם-בוז; ועם-קלון חרפה	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ה, ז): זה ספר, תולדות אדם:	(1237)
(משלי, יח, ג) בוא-רשע, בא-גם-בוז; ועם-קלון חרפה	(1237)

בראשית רבה פרשה כד: ב דבר אחר זה ספר תולדות אדם כתיב (תהלים קלט) גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו ימים יוצרו ולא אחד בהם רבי יהושע בר נחמיה ורבי יהודה בר סימון בשם ר"א בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון מלא כל העולם כולו בראו ממזרח למערב מניין שנאמר (שם) אחור וקדם צרתני ומצפון לדרום מניין שנאמר (דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים ומניין אף בחללו של עולם ת"ל (תהלים קלט) ותשת עלי כפכה רבי תנחומא בשם רבי בנייה ורבי ברכיה בשם רבי אלעזר אמר גולם בראו והיה מוטל מסוף העולם ועד סופו הה"ד גלמי ראו עיניך אמר רבי יהודה בר סימון עד שאדם הראשון מוטל גולם לפני מי שאמר והיה העולם הראה לו דור דור ודורשי דור דור וחכמיו דור דור וסופריו דור דור ומנהיגיו שנאמר (שם) גלמי ראו עיניך גולם שראו עיניך כבר הם כתובים על ספרו של אדם הראשון הוי זה ספר תולדות אדם:

נושא הדרשה: זה ספר, תולדות אדם = כה-אמר יהוה, אלהי ישראל, עליך, ברוך.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ה, ז): זה ספר, תולדות אדם:	(1237)
(ירמיהו, מה, ב): כה-אמר יהוה, אלהי ישראל, עליך, ברוך.	(1237)

בראשית רבה פרשה כד: ד דבר אחר זה ספר תולדות אדם כתיב (ישעיה נז) כי לא לעולם אריב עם אדם הראשון ולא לנצח אקצוף עם תולדותיו כי רוח מלפני יעטוף אמר רבי הונא הרוח הזה בשעה שהוא יוצא לעולם הוא מבקש להחריב את העולם והקדוש ב"ה מרשלו בהרים ומשברו בגבעות ואומר לו הזהר שלא תזיק בריותי מאי טעמיה כי רוח מלפני יעטוף מה הוא יעטוף משלהי ליה היך מה דאת אמר (יונה ב) בהתעטף עלי נפשי את יהוה זכרתי אמר רבי הונא ג' רוחות ע"ש יצאו שלא במשקל היה עולם חרב בהם ואלו הן א' בימי יונה וא' בימי איוב וא' בימי אליהו אמר רבי יודן ברבי ישמעאל של יונה על אותה הספינה היה שנאמר (שם א) ויהוה הטיל רוח גדולה אל הים של איוב על אותה הבית היה שנאמר (איוב א) והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר ואין לך קוזמיקון אלא של אליהו שנאמר (מלכים א יט) והנה יהוה עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים ומשבר סלעים רבי תנחום בר חייא ואמרי ליה בשם רבנן לעולם אין מלך המשחית את עד שיבראו כל הנשמות שעלו במחשבה להבראות ואלו הן הנשמות האמורות בספרו של אדם:

נושא הדרשה: זה ספר, תולדות אדם: וייטב אלהים, למילדת; וירב העם ויעצמו, מאד.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ה, ז): זה ספר, תולדות אדם:	(1237)

(שמות, א, כ): וַיִּטֹּב אֱלֹהִים, לְמִילֵדָת; וַיִּרְבֶּה הָעָם וַיַּעֲצֶמוּ, מֵאֵד. (1237)

בראשית רבה פרשה כד: ז' ר' תנחומא בשם ר"א ורבי מנחם בשם רב אמר כל האומניות אדם הראשון למדס מאי טעמיה (ישעיה מד) וחרשים המה מאדם הראשון רבנן אמרין אפי' סירגולו של ספר אדם הראשון למדו שנאמר זה ספר הוא וסירגולו ביום ברא אלהים אדם הדא מסייעא להאי דאמר ר"א בן עזריה שלש פלאים נעשו באותו היום בו ביום נבראו בו ביום שמשו בו ביום הוציאו תולדות בן עזאי אומר זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול בתורה ר"ע אומר (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה שלא תאמר הואיל ונתבזיתי יתבזה חבירי עמי הואיל ונתקללתי יתקלל חבירי עמי א"ר תנחומא אם עשית כן דע למי אתה מבזה בדמות אלהים עשה אותו.

נושא הדרשה: בדמות אלהים, עשה אתו: וַיִּרְא, כָּל-הָעָם, וַיִּפְּלוּ, עַל-פְּנֵיהֶם; וַיֹּאמְרוּ--יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(בראשית, ה): בדמות אלהים, עשה אתו. (1320)
(מלכים, א יח, לט): וַיִּרְא, כָּל-הָעָם, וַיִּפְּלוּ, עַל-פְּנֵיהֶם; וַיֹּאמְרוּ--יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים, יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים. (1320)

בראשית רבה פרשה כה: א ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אותו אלהים אמר ר' חמא בר הושעיא אינו נכתב בתוך טימוסן של צדיקים אלא בתוך טימוסן של רשעים א"ר איבו ברי"ה דנו בשעה שהוא דן כל באי פעמים רשע אמר הקדוש ברוך הוא עד שהוא בצדקו אסלקנו א"ר איבו ברי"ה דנו בשעה שהוא דן כל באי עולם אפיקורסים שאלו לרבי אבהו אמרו לו אין אנו מוצאין מיתה לחנוך אמר להם למה אמרו לו נאמרה כאן לקיחה ונאמרה להלן (מלכים ב ב) כי היום יהוה לוקח את אדונך מעל ראשך אמר להם אם ללקיחה אתם דורשים נאמר כאן לקיחה ונאמר להלן (יחזקאל כד) הנני לוקח ממך את מחמד עיניך א"ר תנחומא יפה השיב רבי אבהו מטרונה שאלה את ר' יוסי אמרה לו אין אנו מוצאין מיתה בחנוך א"ל אלו נאמר (בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים ושתק הייתי אומר כדברך כשהוא אומר ואינו כי לקח אותו אלהים ואינו בעולם הזה כי לקח אותו אלהים:

נושא הדרשה: ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אותו אלהים
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים ואינו כי לקח אותו אלהים כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (ג'מ' 2418 ר"תא)
(מלכים ב ב): כי היום יהוה לוקח את אדונך מעל ראשך (ג'מ' 1405 ה)
(יחזקאל כד): הנני לוקח ממך את מחמד עיניך (ג'מ' 1013 ה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (ג'מ' 2418)

בראשית רבה פרשה כה: ב ויקרא את שמו נח לאמר ר' יוחנן ורבי שמעון בן לקיש רבי יוחנן אמר לא המדרש הוא השם ולא השם המדרש לא הוה צריך קרא למימר אלא נח זה יניחנו או נחמן זה ינחמנו אלא בשעה שברא הקב"ה את אדם הראשון השליטו על הכל הפרה היתה נשמעת לחורש והתלם נשמע לחורש כיון שחטא אדם מרדו עליו הפרה לא היתה נשמעת לחורש והתלם לא היה נשמע לחורש כיון שעמד נח נחו ומנא לן נאמר כאן נייחה ונאמר להלן (שמות כג) למען ינוח שורך וחמורך מה נייחה שנאמר להלן נייחת שור אף נייחה שנאמר כאן נייחת שור ר' שמעון בן לקיש אמר לא השם הוא המדרש ולא הנחמנו אלא או נח זה יניחנו או נחמן זה ינחמנו אלא עד שלא עמד נח היו המים עולים ומציפים אותם בתוך קבריהם ב' פעמים כתיב (עמוס ה) הקורא למי הים כנגד ב' פעמים שהיו המים עולים ומציפין אותן בתוך קבריהם א' בשחרית וא' בערבית הה"ד (תהלים פח) כמו חללים שוכבי קבר שוכבים שלהם חללים היו כיון שעמד נח נחו נאמר כאן נייחה ונאמר להלן נייחה (ישעיה נז) יבא שלום ינוחו על משכבותם מה נייחה האמור להלן נייחת קבר אף נייחה האמורה כאן נייחת קבר רבי אליעזר אמר לשם קרבנו נקרא שנאמר (בראשית ח) וירח יהוה את ריח הניחוח ר' יוסי בר רבי חנינא אמר לשם נחת התיבה נקרא דכתיב ותנח התיבה אמר ר' יוחנן לא שמשו המזלות כל אותן י"ב חדש אמר לו ר' יונתן שמשו אלא שלא היה רישומן ניכר לא ישבותו רבי אליעזר ורבי יהושע רבי אליעזר אמר לא ישבותו מכאן שלא שבתו ורבי יהושע אומר לא ישבותו מכאן ששבתו:

נושא הדרשה: ויקרא את שמו נח לאמר = פֶּלֶס, וּמֵאֲזִי מִשְׁפָּט--לִיהוָה; מַעֲשָׂהוּ, כָּל-אֲבֵי-כִיס
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(בראשית ה): ויקרא את שמו נח לאמר (1393)
(משלי, טז, יא): פֶּלֶס, וּמֵאֲזִי מִשְׁפָּט--לִיהוָה; מַעֲשָׂהוּ, כָּל-אֲבֵי-כִיס. (1393)

בראשית רבה פרשה כה: ג מן האדמה אשר אררה יהוה עשרה שני רעבון באו לעולם אחד בימי אדם הראשון שנאמר (שם ג) ארורה האדמה בעבורך ואחד בימי למך שנאמר (שם יב) מן האדמה אשר אררה יהוה ואחד בימי אברהם (שם כו) ויהי רעב בארץ ואחד בימי יצחק שנאמר ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון ואחד בימי יעקב שנאמר (שם מה) כי זה שנתים הרעב ואחד בימי שפוט השופטים שנאמר (רות א) ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ ואחד בימי דוד שנאמר (שמואל ב כא) ויהי רעב בימי דוד ג' שנים ואחד בימי אליהו שנאמר (מלכים א יז) חי יהוה אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי וא' בימי אלישע שנאמר (מלכים ב ג) ויהי רעב גדול בשומרון שהוא מתגלגל ובא לעולם ואחד לעתיד לבא שנאמר (עמוס ה) לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דבר יהוה רבי הונא ורבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק עיקר אוונטטיא שלו לא היה ראוי להיות בימי דוד אלא

בימי שאול אלא על ידי שהיה שאול גרופית של שקמה גלגלו הקדוש ברוך הוא והביאו בימי דוד מתלא אמרין שילו חטא ויוחנא משתלמא אתמהא אמר רבי חייה רבה משל לזג שהיה בידו קופה מליאה כוסות ודייטרוטין בשעה שהיה מבקש לתלות את קופתו היה מביא יתד ותקעה ונתלה בה ואחר כך היה תולה קופתו לפיכך לא באו בימי בני אדם שפופים אלא בימי בני אדם גבורים שהן יכולין לעמוד בהן רבי ברכיה הוה קרי עליהון נותן ליעף כח רבי ברכיה בשם רבי חלבו אמר שנים באו בימי אברהם רב הונא בשם ר' אחא אמר אחד בימי למך ואחד בימי אברהם רעב שבא בימי אליהו רעב של בצורת היה שנה עבדה שנה לא עבדה רעב שבא בימי אלישע רעב של מהומה היה שנאמר (מלכים ב' ו) עד היות ראש חמור בשמונים כסף רעב שהיה בימי שפוט השופטים ר' הונא בשם רבי דוסא אמר מ"ב סאין היו ונעשו ארבעים ואחת והא תני לא יצא אדם לחוצה לארץ אלא אם כן היו סאתים של חטים הולכות בסלע א"ר שמעון אימתי בזמן שאינו מוצא ליקח אבל אם היה מוצא ליקח אפילו סאה בסלע לא יצא לחוצה לארץ ואילו אלימך יצא לפיכך נענש.

נושא הדרשה: מן האדמה אשר אררה יהוה = כי זה שנתים הרעב	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית ה'): מן האדמה אשר אררה יהוה	(1119ר"פ)
(בראשית מה'): כי זה שנתים הרעב	(1119)

בראשית רבה פרשה כו: א ויהי נח בן חמש מאות שנה כתיב (תהלים א) אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים אשרי האיש זה נח אשר לא הלך בעצת רשעים ובדרך חטאים לא עמד רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר בשלשה דורות בדור אנוש ובדור המבול ובדור הפלגה רבי נחמיה אומר בדור המבול ובדור הפלגה אבל בדור אנוש היה קטן על דעתיה דר' יהודה דאמר אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים זה דור אנוש ובדרך חטאים לא עמד זה דור המבול ובמושב לצים לא ישב זה דור הפלגה (שם) כי אם בתורת יהוה חפצו אלו שבע מצות שנצטווה ובתורתו יגהה יומם ולילה שהגה דבר מתוך דבר אמר מה טעם ריבה הקב"ה בטהורים יותר מטמאים לא שהוא רוצה להקריב מהן קרבן מיד ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' (שם) והיה כעץ שתול על פלגי מים ששתלו הקדוש ברוך הוא בתיבה אשר פרו יתן בעתו זה שם ועלה לא יבול זה חם וכל אשר יעשה יצליח זה יפת:

נושא הדרשה: ויהי נח בן חמש מאות שנה = כִּי-נִפְשׁוּ, בְּחַיֵּי יִבְרָךְ; וַיִּוָּדֶךְ, כִּי-תֵיטִיב לְךָ.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית ה'): ויהי נח בן חמש מאות שנה	(1291)
(תהילים, מט, יט) כִּי-נִפְשׁוּ, בְּחַיֵּי יִבְרָךְ; וַיִּוָּדֶךְ, כִּי-תֵיטִיב לְךָ.	(1291)

בראשית רבה פרשה כו: ו ויאמר יהוה לא ידון רוחי באדם אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי איני נותן רוחי בהם בשעה שאני נותן מתן שחרן של צדיקים לעתיד לבא שנאמר (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם רבי ינאי ורבי שמעון בן לקיש תרויהוין אמרין אין גיהנם לעתיד לבא אלא יום הוא שמלהט את הרשעים מ"ט (מלאכי ג) כי הנה יום בא בווער כתנור והיו כל זדים וכל עושי רשעה קש וליהט אותם היום הבא ורבנן אמרי יש גיהנם שנאמר (ישעיה לא) נאם יהוה אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים רבי יהודה בר רבי אלעי אמר לא יום ולא גיהנם אלא אש היא שתהיה יוצאת מגופו של רשע ומלהטו שנאמר (שם לג) תהרו חשש תלדו קש רוחכם אש תאכלכם אמר רבי יהודה בר אלעי מהו לא ידון רוחי עוד אין הרוחות הללו נידונות לפני לעולם רבי הונא בשם רב אחא אמר בשעה שאני מחזיר הרוח לנדנה איני מחזיר רוחן לנדניהן אמר רבי חייה בר אבא איני ממלא רוחי בהן בשעה שאני ממלא רוחי באדם לפי שבעוה"ז הרוח היא נבזקת באחד מאיבריו אבל לעתיד לבא היא נבזקת בכל הגוף הה"ד (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם א"ר יודן בן בתירה עוד איני דן את הדין הזה לעולם ר' הונא בשם רבי יוסף אמר לא אוסיף לא אוסיף ליסגי רבנן אמרי לא אוסיף לבני נח לא אוסיף לדורות אני אמרתי שתהא רוחי דנה בהן והן לא בקשו הרי אני משגמן ביסורין אני אמרתי שתהא רוחי דנה בהן והן לא כחשו הריני משגמן אלו באלו דאמר רבי אלעזר אין לך שהוא מתחייב באדם הזה אלא אדם כיוצא בו רבי נתן אומר אפילו זאב וכלב רבי הונא בר גוריון אמר אפילו מקל אפילו רצועה הדא הוא דכתיב (ישעיה ט) כי את עול סבלו ואת מטה שכמו שבט הנוגש בו החתול כיום מדיו כיום הדין אמר רבי אחא אף אילני סרק עתידין ליתן דין וחשבון רבנן אמרי מהכא (דברים כ) כי האדם עץ השדה מה האדם נותן דין וחשבון אף עצים נותנין דין וחשבון אמר רבי יהושע בר נחמיה איני דן רוחן בעצמן שבי"ו הן אלא הרי אני מביא עליהם מיעוט שנים שקצבתי עליהם בעוה"ז ואחר כך אני משגמן ביסורין אמר ר' איבו מי גרם להם שימרדו בי לא ע"י שלא שיגמתי אותם ביסורין הדלת הזו מי מעמידו שגמיו א"ר אלעזר בכ"מ שאין דין יש דין רב ביבי בריה דר' אמי בשיטת רבי אלעזר (בראשית ו) לא ידון רוחי א"ר מאיר הן לא עשו מדת הדין למטה אף אני איני עושה מדת הדין למעלה הה"ד (איוב ה) הלא נסע יתרום בס ימותו ולא בחכמה בלא חכמת התורה (שם) מבוקר לערב יוכתו מבלי משים לנצח יאבדו ואין משים אלא דין היך מה דאת אמר (שמות כא) ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם א"ר יוסי הגלילי עוד איני דן מדת הדין כנגד מדת רחמים רבי אומר ויאמר דור המבול ליהוה לא ידון א"ר עקיבא (תהלים י) על מה נאץ רשע אלהים אמר בלבו לא תדרוש לית דין ולית דיין אבל אית דין ואית דיין א"ר חנינא בר פפא אפי"ו נח שנשתייר מהם לא שהיה כדי אלא שצפה הקב"ה שמשעה עתיד לעמוד ממנו שנאמר בשגם זה משה דחושבייה דדין הוא חושבייה דדין רבנן מיייתו לה מהכא והיו ימיו מאה ועשרים שנה ומשה חי מאה ועשרים שנה:

נושא: ויאמר יהוה, לא ידון רוחי באדם = טוב לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטָח, בְּאֲדָם = כי האדם עץ השדה	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית ו): ויאמר יהוה, לא ידון רוחי באדם	(655)
(תהילים, קיח, ח): טוב, לַחֲסוֹת בַּיהוָה מִבְּטָח, בְּאֲדָם	(655)

בראשית רבה פרשה כו: ז הנפלים היו בארץ בימים ההם ז' שמות נקראו להם אימים רפאים גבורים זמזומים ענקים עוים נפילים אימים שכל מי שראה אותן היתה אימתן נופלת עליו רפאים שכל מי שראה אותן היה לבו רפה כשעוה גבורים רבי אבא בר כהנא בשם רבי יוחנן אמר מוח קוליתו של של אחד מהם היתה נמדדת י"ח אמה זמזומים א"ר יוסי בר חנינא מנטרומין מגיטטי מלחמה ענקים רבנן ורבי אחא רבנן אמרו שהיו מרבים ענקים על גבי ענקים (פירש תכשיטין) רבי אחא אמר שהיו עונקים לגלג חמה ואומרים הורד לנו גשמים עוים שצדו את העולם ושהוצדו מן העולם שגרמו לעולם שיצוד היך מה דאת אמר (יחזקאל נא) עוה עוה עוה אשימנה אר"א בר"ש שהיו בקיאים בעפרות כנחשים בגלילא צוחין לחויה איזיא נפלים שהפילו את העולם ושנפלו מן העולם ושמלאו את העולם נפלים בזנות שלהם וגם אחרי כן יהודה בר רבי אמי אמר אחראי לא ילפון מן קדמאי דור המבול לא לקחו מוסר מדור אנוש ודור הפלגה מדור המבול (בראשית ו) וגם אחרי כן אשר יבואו בני האלהים אל בנות האדם א"ר ברכיה היתה אשה יוצאת בשוק והיתה רואה בחור ומתאווה לו והיתה הולכת ומשמשת את מטתה והיתה מעמדת בחור כיוצא בו אנשי השם א"ר אחא (איוב ל) בני נבל גם בני בלי שם ואת אמרת אנשי השם אלא שהשימו את העולם ושהושמו מן העולם ושגרמו לעולם שישוב רבי לוי בשם ר' שמואל בר נחמן אמר אנשים שנתפרשו שמותן למען דאמר ר"י בן לוי כל השמות הללו לשון מרדות הן עירד עורדן אני מן העולם מחויאל מוחן אני מן העולם מתושאל מתישן אני מן העולם מה לי ללמך ולתולדותיו א"ר יוחנן המה הגבורים אשר מעולם אנשי השם ומי פירש מעשיהן אליפו התימני ובלדד השוחי וצופר הנעמתי רבי אומר אלו לא בא איוב לעולם אלא לפרש לנו מעשה המבול דיו א"ר חנין אלו לא בא אלהיו אלא לפרש לנו מעשה ירדת הגשמים דיו דא"ר יוחנן כל אורה שנאמר באלהיו אינה אלא בירידת גשמים רבי הושעיה רבה אמר אינה אלא במתן תורה כד"א (משלי טו) כי נר מצוה ותורה אור רבי אחא בשם רבי יהושע בן לוי אמר קשה היא המחלוקת כדור המבול נאמר כאן אנשי השם ונאמר להלן (במדבר טז) קריאי מועד אנשי שם מה אנשי השם שנאמר להלן מחלוקת אף אנשי שם שנאמר כאן מחלוקת.

נושא הדרשה: הנפלים היו בארץ, בימים ההם = רק רע קל-היום.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ו), הנפלים היו בארץ, בימים ההם, (681)	(בראשית, ו), רק רע קל-היום. (681)
(יחזקאל נא): עוה עוה, עוה אשימנה (גימ' 647ה)	
(איוב ל): בני נבל גם בני בלי שם (גימ' 647)	

בראשית רבה פרשה כז: א וירא יהוה כי רבה רעת האדם כתיב (קהלת ב) כי יש אדם שעמלו בחכמה ובדעת ובכשרון א"ר יודן גדול כהן של נביאים שמדמין צורה ליוצרה שנאמר (דניאל ח) ואשמע קול אדם בין אולי א"ר יהודה בר סימון אית לן קריא אוחרן דמחוויר יתר מן דין שנאמר (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה שעמלו בחכמה שנאמר (משלי ג) יהוה בחכמה יסד ארץ ובדעת שנאמר (שם) בדעתו תהומות נבקעו ובכשרון ר' ברכיה בשם ר"י בר סימון לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו אלא (תהלים לג) בדבר יהוה שמים נעשו בדבר יהוה וכבר שמים נעשו (קהלת ב) ולאדם שלא עמל בו יתנו חלקו זה דור המבול גם זה הבל ורעה רבה וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ:

נושא: וירא יהוה, כי רבה רעת האדם בארץ = אל תטפו יטיפון לא יטפו לאַקָה לא יסג קלמות.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ו), וירא יהוה, כי רבה רעת האדם בארץ (1493)	(מיכה, ב), אל תטפו יטיפון לא יטפו לאַקָה לא יסג קלמות. (1493)

בראשית רבה פרשה כז: ב דבר אחר וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ כתיב (שם) כי כל ימיו מכאובים וכעס ענינו גם בלילה לא שכב לבו גם זה הבל הוא כי כל ימיו מכאובים זה דור אנוש ודור המבול שהיו מכאיבים להקב"ה במעשיהן הרעים וכעס ענינו שהיו מכעיסים להקדוש ברוך הוא במעשיהן הרעים גם בלילה לא שכב לבו מן העבירות ומנין אף ביום ת"ל (בראשית ו) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ד"א גם בלילה לא שכב לבו זה הקב"ה מלהביא עליהם פורעניות ביום ופורעניות בלילה דכתיב (שם) וימח את כל היקום ד"א כי כל ימיו מכאובים אלו סדומיים שהיו מכאיבים להקדוש ברוך הוא במעשיהם הרעים וכעס ענינו שהיו מכעיסין להקב"ה במעשיהם הרעים גם בלילה לא שכב לבו זה הקדוש ברוך הוא מלהביא אלו עליהם פורענות ביום ופורענות בלילה הה"ד (שם יט) ויהוה המטיר על סדום ד"א כי כל ימיו מכאובים אלו המצרים שהיו מכאיבים להקב"ה במעשיהם הרעים וכעס ענינו שהיו מכעיסים להקדוש ברוך הוא במעשיהם הרעים גם בלילה לא שכב לבו מאחר שהי' בן ישראל גומר את מלאכתו היה אומר לו עזור לי שתי עדריות בקע לי שתי בקעיות ד"א גם בלילה לא שכב לבו זה הקב"ה מלהביא עליהם פורעניות ביום ופורעניות בלילה הה"ד ויהי בחצי הלילה וגם זה הבל הוא:

נושא הדרשה: משנה ב: דור אנוש ודור המבול הכעיסו במעשיהן.	
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:	
(בראשית, ו), וירא יהוה, כי רבה רעת האדם בארץ (1939ר"ת)	(קהלת ב): כי כל ימיו מכאובים וכעס ענינו גם בלילה לא שכב לבו גם זה הבל הוא וימח את כל היקום (1939ס"פה)

בראשית רבה פרשה כז: ג וירא יהוה כי רבה וגו' רבי חנינא אמר רבה והולכת רבי ברכיה בשם רבי יוחנן אמר שמענו בדור המבול שנדונו במים והסדומים שנדונו באש ומנין ליתן את האמור כאן להלן ואת האמור

להלן כאן ת"ל רבה רבה לגזרה שוה וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום משהיתה חמה זורחת ועד שהיתה שוקעת לא היתה בהם תוחלת הה"ד (איוב כד) לאור יקום רוצח יקטל עני ואביון ובלילה יהי כגנב והא כתיב (שם) חתר בחשך בתים למה שיזמם חתמו למו מה היו עושים היו מביאים אפופולסימון ושף באבן ובאים בלילה ומריחים וחותרים כך דרש ר' חנינא בצפורן איתעביד ההוא ליליא תלת מאה חותרין הוה להון אפופולסימון מה הוה ציפוראי עבדין בתמיה :

נושא הדרשה : וירא יהוה כי רבה = פִּי-מִגְּפָן סָדֵם גִּפְנִים
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית, ו,): וירא יהוה כי רבה (480)
 (דברים, לב, לב) פִּי-מִגְּפָן סָדֵם גִּפְנִים, (480)

בראשית רבה פרשה כח: ה אמר רבי אבא בר כהנא נעשה בעשרת השבטים מה שלא נעשה בדור המבול כתיב בדור המבול (בראשית ו) וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום ובי' השבטים כתיב (מיכה ב) הוי חושבי און ופועלי רע על משכבותם ה"ז בלילה ומנין אף ביום ת"ל באור הבוקר יעשוה אותן לא נשתייר מהם פליטה ואלו נשתייר מהן אלא בזכות הצדיקים והצדיקות שהן עתידין לעמוד מהן הה"ד (יחזקאל יד) והנה נותרה בה פליטה המוצאים בנים ובנות הנה מוציאים בנים ובנות אין כתיב כאן אלא המוצאים בנים ובנות בזכות הצדיקים והצדיקות העתידיים לעמוד מהן א"ר ברכיה נעשה בשבט יהודה ובנימין מה שלא נעשה בסדומיים בסדומיים כתיב (בראשית יח) וחטאתם כי כבדה מאד ובשבט יהודה כתיב (יחזקאל ט) עון בית ישראל ויהודה גדול במאד מאד ואותן לא נשתייר מהם פליטה ואלו נשתייר מהם פליטה אלא אותה (איכה ד) ההפוכה כמו רגע לא פשטו ידיהם במצות (שם) לא חלו בה ידי א"ר תנחום לא חלת יד ליד אלו פשטו ידיהם במצות ידי נשים רחמניות בשלו ילדיהן כל כך למה היו לברות למו על שבר בת עמי א"ר חנין נאמר בכרכי הים מה שלא נעשה בדור המבול (צפניה ב) הוי יושבי חבל הים גוי כרתים גוי שהיה ראוי כרת ובאי זו זכות הן עומדין בזכות גוי אחד בזכות ירא שמים אחד שהיו מעמידין בכל שנה רבי לוי פתר לה לשבח גוי שכרת ברית היך מה דאת אמר (נחמיה ט) וכרות עמו הברית :

נושא : וכל-יצר מחשבת לבו, רק רע כל-היום. = הוי חושבי און ופועלי רע על משכבותם
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית, ו,): וכל-יצר מחשבת לבו, רק רע כל-היום. (1825)
 (מיכה ב): הוי חושבי און ופועלי רע על משכבותם (1825 ס"פה)

פרשת נח

פרשה ל משנה א : אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הה"ד (משלי י) כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם כעבור סופה ואין רשע זה דור המבול וצדיק יסוד עולם זה נח (שם יב) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד הפוך רשעים ואינם זה דור המבול ובית צדיקים יעמוד זה נח הה"ד אלה תולדות נח ד"א אלה תולדות נח כתיב (שם יד) בית רשעים ישמד ואהל ישרים יפריח בית רשעים ישמד זה דור המבול ואוהל ישרים יפריח זה נח :

נושא הדרשה : משנה א : אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
<p>אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו : את-האלהים, התהלך-נח. ויולד נח, שלשה בנים את-שם, את-חם ואת-יפת.</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :</p> <p>(משלי י) כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם (שם יב) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד (שם יד) בית רשעים ישמד ואהל ישרים יפריח ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(גימ' 1551א).</p> <p>(גימ' 2213ס"תא).</p> <p>(גימ' 2824ס"תת).</p> <p>(גימ' 6588)</p>

פרשה ל משנה ב : ד"א אלה תולדות נח כתיב (שם כד) קל הוא על פני המים תקולל חלקתם בארץ לא יפנה דרך כרמים קל הוא על פני המים גזרה שנגזרה עליהם שיאבדו במים תקולל חלקתם בארץ כלומר מי שפרע מדור המבול כל כך למה לא יפנה דרך כרמים שלא היתה כוונתן אלא למטעת כרמים אבל נח לא היתה כוונתו אלא להפרות ולהרבות בעולם ולהעמיד בנים שנאמר אלה תולדות נח :

נושא הדרשה : צדיקות נח לעומת דור
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
<p>אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו :</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :</p> <p>(איוב כד) : קל הוא על פני מים (איוב כד) : תקולל חלקתם בארץ (איוב כד) : לא יפנה דרך כרמים. ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(גימ' 2639)</p> <p>(גימ' 477ת).</p> <p>(גימ' 1437).</p> <p>(גימ' 725אה).</p> <p>(גימ' 2639)</p>

פרשה ל משנה ג אלה א"ר אבהו בכל מקום שנאמר אלה פסל את הראשונים ואלה מוסיף על הראשונים כאן שנאמר אלה פסל את הראשונים דור המבול :

פרשה ל משנה ד אלה תולדות נח נח א"ר אבא בר כהנא כל מי שנכפל שמו יש לו בעולם הזה ויש לו בעולם הבא אתיבון ליה והכתיב תרח תרח א"כ יש לו חלק בעולם הזה ולעולם הבא א"ל אף היא לא תברא דא"ר יודן בשם רבי אבא בר כהנא (בראשית טז) ואתה תבוא אל אבותיך בשלום בשרו שיש לאביו חלק בעוה"ב (שם) תקבר בשיבה טובה בשרו שישמעאל עושה תשובה :

נושא הדרשה : תקבר בשיבה טובה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
<p>אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו : את-האלהים,</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :</p> <p>(בראשית טז) ואתה תבוא אל אבותיך בשלום (גימ' 3137תה)</p> <p>(שם) תקבר בשיבה טובה (גימ' 1456ר"פא)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(גימ' 3131)</p> <p>(גימ' 3131)</p>

פרשה ל משנה ו אלה תולדות נח הה"ד (משלי יא) פרי צדיק עץ חיים מה הן פירותיו של צדיק מצות ומעשים טובים ולוקח נפשות חכם שזן ומפרנס כל י"ב חדש בתיבה אחר כל השבח הזה (שם) הן צדיק בארץ ישולם בא לצאת ונשתלם אתמהא דאמר רב הונא משום ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי נח כשהיה יוצא מן התיבה הכישו ארי ושיברו ולא היה כשר להקריב והקריב שם בנו תחתיו קל וחומר (שם) אף כי רשע וחוטא זה דור המבול :

נושא הדרשה : משנה : פרי צדיק עץ חיים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
<p>אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו :</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :</p> <p>(משלי יא) פרי צדיק עץ חיים (גימ' 970ר"ת)</p> <p>(שם) הן צדיק בארץ ישולם (גימ' 958אתה)</p> <p>(שם) אף כי רשע וחוטא (גימ' 711)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(גימ' 2639)</p> <p>(גימ' 2639)</p>

פרשה ל משנה ז איש כל מקום שנאמר איש צדיק ומומחה שכל ק"ך שנה היה נח נוטע ארזים וקוצצן אמרו למה כדן אמר להון כך אמר מאריה דעלמא דהוא מייתי מבולא על עלמא א"ל אין איתי מבולא לא אתי אלא על ביתיה דההוא גברא כיון שמת מתושלח אמרו ליה הא לא אתי מבולא אלא על ביתיה דההוא גברא הה"ד (איוב יב) לפיד בוז לעשותות שאנן נכון למועדי רגל א"ר אבא בר כהנא כרוז אחד עמד לי בדור המבול

זה נח תמן אמרין כרוז ליה לפיד ליה בוז שהיו מבזים עליו וקרו ליה ביזיא סבא לעשתות שאנן שהיו קשים כעשתות נכון למועדי רגל שהיו מוכנים לשני שברים לשבר מלמעלה ולשבר מלמטה :

נושא הדרשה : משנה : לפיד בוז לעשתות שאנן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו : כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 2640ה)
(איוב יב) לפיד בוז לעשתות שאנן (גימ' 2108ר"ת) (איוב יב) נכון למועדי רגל (גימ' 532א)	(גימ' 2640)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

פרשה ל משנה ח תמים היה בדורותיו בר חטייא אמר כל מי שנאמר בו תמים השלים שניו למדת שבוע היה אמר רבי יוחנן כל מי שנאמר בו היה מתחלתו ועד סופו הוא צדיק התיבון ליה והכתיב אחד היה אברהם וירש את הארץ מעתה הוא תחלתו והוא סופו אמר להון אף היא לא תברא דהא רבי לוי בשם ריש לקיש אמר בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו וכו' ר' חנינא ור' יוחנן תרוויהון אמרין בן ארבעים וח' שנה הכיר אברהם את בוראו ומה אני מקיים היה שהיה מתוקן להדריך כל העולם כולו בתשובה הן האדם היה מתוקן למיתה נחש היה מתוקן לפרענות קין היה מתוקן לגלות איוב היה מתוקן ליסורין נח היה מתוקן לנס משה היה מתוקן לגואל מרדכי היה מתוקן לגאולה רבי לוי ורבנן ר' לוי אמר כל מי שנאמר בו היה ראה עולם חדש אמר ר' שמואל חמשה הן נח אתמול (איוב יד) אבנים שחקו מים דאמר רבי לוי בשם רבי יוחנן אפילו איצטרובלין של רחים נמחה במים והכא את אמר ויהיו בני נח היוצאים מן התיבה אתמהא אלא ראה עולם חדש יוסף (תהלים קה) ענו בכבל רגלו ועכשיו (בראשית מב) ויוסף הוא השליט אלא שראה עולם חדש משה אתמול בורח מפני פרעה ועכשיו הוא משקעו בים אלא שראה עולם חדש איוב אתמול (איוב יז) ישפוך לארץ מררתי ועכשיו (שם מב) ויוסף יהוה את כל אשר לאיוב למשנה אלא שראה עולם חדש מרדכי אתמול היה מתוקן לצליבה ועכשיו הוא צולב את צולבו אלא שראה עולם חדש רבנן אמרין כל מי שנאמר בו היה זן ומפרנס נח זן ופירנס כל י"ב חודש שנאמר ואתה קח לך וגו' יוסף (בראשית מ) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו משה זן ופירנס את ישראל ארבעים שנה במדבר איוב (איוב לא) ואוכל פתי לבדי שמא לא אכל יתום ממנה אתמהא מרדכי זן ופירנס אמר רבי יודן פעם אחת חזר על כל המניקות ולא מצא לאסתר לאלתר מניקה והיה מניקה הוא רבי ברכיה ורבי אבהו בשם רבי אליעזר בא לו חלב והיה מניקה כד דרש ר' אבהו בציבורא גחוך ציבורא לקליה אמר להון ולא מתניתא היא רבי שמעון בן אלעזר אומר חלב הזכר טהור :

נושא הדרשה : תמים היה בדורותיו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו : את-האלהים, התהלך-נח	(גימ' 3649)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(איוב יד) אבנים שחקו מים (גימ' 948ר"ת)	
(תהלים קה) ענו בכבל רגלו (גימ' 434אתה)	
(בראשית מב) ויוסף הוא השליט (גימ' 544את)	
(בראשית מ) ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו (גימ' 1124)	
(איוב לא) ואוכל פתי לבדי (גימ' 599)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
	(גימ' 3649)

י את האלהים התהלך נח ר' יהודה ור' נחמיה ר"י אמר משל לשר שהיו לו שני בנים אי גדול ואי קטן אמר לקטן הלך עמי ואמר לגדול בא והלך לפני כך אברהם שהיה כחו יפה (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים אבל נח שהיה כחו רע את האלהים התהלך נח ר' נחמיה אמר משל לאוהבו של מלך שהיה משתקע בטיט עבה הציץ המלך וראה אותו אמר ליה עד שאתה משתקע בטיט הלך עמי הדא הוא דכתיב את האלהים התהלך נח ולמה אברהם דומה לאוהבו של מלך שראה את המלך מהלך במבואות האפלים הציץ אוהבו והתחיל מאיר עליו דרך החלון הציץ המלך וראה אותו אמר לו עד שאתה מאיר לי דרך חלון בא והאיר לפני כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם עד שתהא מאיר לי מאספוטמיא ומחברותיה בא והאיר לפני בארץ ישראל הדא הוא דכתיב (שם מח) ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו וגו' רבי יוחנן וריש לקיש רבי יוחנן אמר לרועה שהוא עומד ומביט בצאנו ר"ל אמר לנשיא שהוא מהלך וזקנים לפניו על דעתיה דרבי יוחנן אנו צריכים לכבודו ועל דעתיה דרשב"ל הוא צריך לכבודו.

נושא הדרשה : משנה : התהלך לפני והיה תמים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
אלה, תולדת נח--נח איש צדיק תמים היה, בדרתיו : את-האלהים, התהלך-נח. ויולד נח, שלשה בנים	(גימ' 4500)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים (גימ' 1252ס"תאת)	
(שם מח) ויברך את יוסף (גימ' 1295ס"ת)	
(שם מח) ויאמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו (גימ' 1953ר"תה)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
	(גימ' 4500)

פרשה ל א אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים הה"ד (משלי י) כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם כעבור סופה ואין רשע זה דור המבול וצדיק יסוד עולם זה נח (שם יב) הפוך רשעים ואינם ובית צדיקים יעמוד הפוך רשעים ואינם זה דור המבול ובית צדיקים יעמוד זה נח הה"ד אלה תולדות נח ד"א אלה תולדות נח כתיב (שם יד) בית רשעים ישמד ואהל ישרים יפריח בית רשעים ישמד זה דור המבול ואהל ישרים יפריח זה נח :

נושא: אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים = כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם
 התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית ו) : אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים (1998ה)
 (משלי י) : כעבור סופה ואין רשע וצדיק יסוד עולם. (1998ס"ט)
 (איוב, לח, יג) לָאֵחָז, בְּכַנְפוֹת הָאֲרָץ ; וַיִּנְעֲרוּ רַשְׁעִים מִמֶּנָּה (1998ה)
 (תהילים, פט, מט) מִי גִבֹר יַחֲזֶה, וְלֹא יִרְאֶה-מָוֶת ; מִלֵּט נַפְשׁוֹ מִיַּד-שָׂאוֹל סָלָה (1998)
 (הושע, ב, כב) : וְאַרְשִׁיתִי לִי, בְּאֲמוֹנָה ; וַיִּדְעַתְּ, אֶת-יְהוָה. (1998)
 (יואל, ג, ד) : הֲשִׁמְשׁ יִהְיֶה לְחֹשֶׁךְ, וְהִירָח לְדָם--לִפְנֵי, בּוֹא יוֹם יְהוָה, הַגָּדוֹל, וְהַנוֹרָא. (1998)

פרשה ל ו אלה תולדות נח הה"ד (משלי יא) פרי צדיק עץ חיים מה הן פירותיו של צדיק מצות ומעשים טובים ולקוח נפשות חכם שזן ומפרנס כל י"ב חדש בתיבה אחר כל השבח הזה (שם) הן צדיק בארץ ישולם בא לצאת ונשתלם אתמהא דאמר רב הונא משום ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי נח כשהיה יוצא מן התיבה הכישו ארי ושיברו ולא היה כשר להקריב והקריב שם בנו תחתיו קל וחומר (שם) אף כי רשע וחוטא זה דור המבול :

נושא הדרשה : אלה, תולדות נח--נח = לא הן צדיק, בארץ ישלם = הִנֵּה שְׂכָרוֹ אֲתוֹ
 התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית ו) : אלה, תולדות נח--נח (993ה)
 (משלי יא) לא הן צדיק, בארץ ישלם ; (993ר"פ)
 (תהילים, קיח, ז) יְהוָה לִי, בְּעֶזְרִי ; וְאֲנִי, אֶרְאֶה בְּשֹׁנְאִי. (993ה)
 (ישעיהו, סב, יא) : הִנֵּה שְׂכָרוֹ אֲתוֹ, (993)

(מדרש רבה פרשה ל. משנה ט') צדקותו של נח בדורותיו

רבי יהודה ורבי נחמיה : רבי יהודה אמר : בדורותיו היה צדיק, הא אילו היה בדורו של משה, או בדורו של שמואל, לא היה צדיק. בשוק סמיא צווחין לעוורא, סגי נהור. משל לאחד שהיה לו מרתף אחד של יין, פתח חבית אחת ומצאה של חומץ. שניה כן, שלישית ומצאה קוסס. אמרין ליה : קוסס הוא. אמר להון : ואית הכא טב מינה? אמר לו : לא! כך : בדורותיו היה צדיק. הא אילו היה בדורו של משה, או בדורו של שמואל, לא היה צדיק. רבי נחמיה אמר : ומה אם בדורותיו היה צדיק, אילו היה בדורו של משה, או בדורו של שמואל על אחת כמה וכמה! משל לצלוחית של אפרסמון מוקפת צמיד פתיל ומונחת בין הקברות, והיה ריחה נודף, ואילו היה חוץ לקברות עאכ"ו! משל לבתולה שהיתה שרויה בשוק של זונות ולא יצא עליה שם רע, אילו היתה בשוקן של כשרות על אחת כמה וכמה! כך ומה אם בדורותיו היה צדיק, אילו היה בדורו של משה, או בדורו של שמואל, על אחת כמה וכמה!

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

פירש"י – יש מרבתינו דורשים אותו לשבח וכו'. ויש שדורשים אותו לגנאי. לפי דורו היה צדיק ואילו היה בדורו של אברהם לא היה נחשב לכלום. עכ"ד
 רש"י סומך דבריו על מחלוקת חכמים (ר' יוחנן וריש לקיש במס' סנהדרין ק"ח ק"ט ; ובבראשית רבה). לכאורה, פירוש זה נראה תמוה. הרי בנקל יתן להוכיח שאברהם אבינו חי בדורו של נח, כמצויין סדר הדורות :

נח נולד בשנת 1056 לבריאת העולם.

נח נפטר בשנת 2006 לבריאת העולם (ימי נח 950 שנה).

אברהם אבינו נולד בשנת 1948 לבריאת העולם, והסימן הוא – אברהם אבינו בן נ"ח שנה כאשר מת נח. והשאלות העומדות – אימתי פוקע דור נח ומתחיל דור אברהם? האם מיום מיתת נח או מיום לידת אברהם?

ומה גורל נ"ח שנה שהיו שניהם על פני האדמה? למי לשייכם – לדור נח? לדור אברהם? וקשה!!

ראיתי את ביאורו של אבן עזרא, לאמור : "וטעם בדרתיו. – בדורו בעת המבול ובדורות שהיו אחריו כי הוא חי עד שאברהם בן נ"ח שנה". עכ"ד

והא כיצד מתיישבים דבריו לדברי רש"י, הגמרא והמדרש? אילו היה נח בדורו של אברהם, לא היה נחשב לכלום. לענ"ד יש לבדוק עפ"י דברי רז"ל, אימתי זרחה צדיקותו של אברהם לעולם.

אומר המדרש (בראשית רבה סדר נח פ"ל ח-), : ר' לוי בשם ר"ל אמר בן ג' שנים הכיר אברהם את בוראו וכו'. ר' חנינא ור' יוחנן תרוויהון אמרין בן מ"ח שנה הכיר אברהם את בוראו, ומה אני מקיים. שהיה מתוקן להדריך כל העולם כוונת בשובה". עכ"ד

וכן נלמד מהפסוק "ואת הנפש אשר עשו בחרן" (בר' י"ב ח').

פירש"י עפ"י מ"ר, שהכניסין תחת כנפי השכינה. אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים ומעלה עליהם הכתוב כאילו עשאו. עכ"ד

ועל פסוק זה אומרת הגמרא במס' ע"ש ט-א.

תנא דבי אליהו ששת אלפי שנין הווי עלמא שני אלפים תהו שני אלפים תורה ושני אלפים ימות המשיח. ומאימתי הווי שני אלפים תורה? מן "ואת הנפש אשר עשו בחרן". עכ"ד מגמ"ז זו עולה שפשוט הוא כי בשנת 2000 לבריאת העולם, החלו "שני אפים תורה". ואומר "התורה תמימה": "קבלה אצל חז"ל בעת שעשה אברהם את הנפשות (כלומר בעת שגייס) היה בן נ"ב שנה". (ע"ש פירוט התאריכים לשני אלפים תורה וכן בספר "סדר הדורות" בערך אברהם). מהמקורות לעיל גמרא מס' ע"ז סנהדרין ומדרש רבה בפנינו ג' גירסאות ותאריכים, בהם זרח ודרך כוכבו של אברהם ובסיס החישוב לידת אברהם בשנת 1948 למניין בריאת העולם. א. שנת 1951 למניין בה"ע למאן דאמר בן ג' שנים הכיר את בוראו. ב. שנת 1996 למניין בה"ע למאן דאמר בן מ"ח הכיר את בוראו. ג. שנת 2000 למניין בה"ע למאן דאמר בן נ"ב שנה עשה נפשות. תאריכים אלו אינם כוללים את שנת המבול. עפ"י האמור בגמ' מס' ר"ה י"ב ע"א "ת"ר חכמי ישראל מונין למבול כרבי אלעזר ולתקופה כרבי יהושע". מחלוקת חכמים ידועה שכנראה בפועל היו שני מניינים ליצירה שנבדלו זה מזה בשנה אחת היו שהשמיטו את שנת המבול). עכפ כל הגירסאות אף אחת מהן אינה מגיעה לשנה בה נפטר נח 2006 למניין בה"ע. ושאלת הכותרת עומדת בעינה "אילו נח היה בדורו של אברהם היה נחשב לכלום". ואני הדל בס"ד אביא בפניך רמזים על דברי רבותינו תוך תורתנו הקדושה. כתיב בפרשתנו: "אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים". מניינו בגימ' 1997. היינו עד שנת 1997 למניין בה"ע היתה צדיקתו של נח. רמז למאן דאמר בן מ"ח שנים הכיר אברהם את בוראו, היינו בשנת 1996 בתוספת שנת המבול – יעלה המניין לשנת 1997 – כמניין הפסוק. כתיב "ואת הנפש אשר עשו בחרן", מניינו בגימ' 1996 (עם אותיותיו) זהה לתאריך 1996 עת אברהם בן מ"ח שנה, בה הכיר את בוראו. עפ"י סדר הדורות 1996 היתה שנת דור הפלגה (מגדל בבל). ואברם בן מ"ח שנה – מסיים הכתוב על דור הפלגה ומתחיל "אלה תולדות שם וגו'". ודרשו רבותינו (בעה"ט) אלה תלדות השמים. אלה תולדות נח. אלה תולדות יעקב. בכולם פסל שלפיו. אלה תולדות השמים פסל תוהו ובוהו. אלה תולדות נח פסל דורות שלפניו. אלה תולדות שם פסל בני חם ויפת. אלה תולדות יעקב פסל עשו ואלופיו. ופירט: כל תולדות שם להביאנו לעיקר שהוא אברהם אבינו. באשר לדברי רבותינו על הגמרא מס' ע"ז. על שני אלפים תורה עת היה אברהם בן נ"ב שנה עשה נפשות. הרי נותרו ואו שנים האחרונות בחייו של נח (נפ' 2006). גם כאן בס"ד מצאתי ברמז כתיב בנח. איש צדיק תמים היה בדרתיו – דרתיו חסר ואו לרמוז שבכל דרתיו "נח היה צדיק תמים" למעט ואו שנים האחרונות לחייו, בהם אברהם אבינו בן נ"ב שנה עושה נפשות בחרן, שבהם החלו שני אלפים תוחרה ע"פ המובא בגמ' במסכת ע"ז.

(מדרש רבה פרשה ל. משנה י"ז) מחלוקת חכמים על צדקתו של נח.

את האלהים התהלך נח

ר' יהודה ור' נחמיה. ר' יהודה אמר: משל לשר שהיו לו שני בנים אחד גדול ואחד קטן. אמר לקטן: הלך עמי! ואמר לגדול: בא והלך לפני! כך אברהם, שהיה כחו יפה (בראשית יז): (התהלך לפני והיה תמים. אבל נח שהיה כחו רע, את האלהים התהלך נח. ר' נחמיה אמר: משל לאוהבו של מלך, שהיה משתקע בטיט עבה. הציץ המלך וראה אותו. אמר ליה: עד שאתה משתקע בטיט הלך עמי, הדא הוא דכתיב: את האלהים התהלך נח.

ולמה אברהם דומה? לאוהבו של מלך, שראה את המלך מהלך במבואות האפלים, הציץ אוהבו והתחיל מאיר עליו דרך החלון. הציץ המלך וראה אותו. אמר לו: עד שאתה מאיר לי דרך חלון, בא והאיר לפני. כך אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: עד שתהא מאיר לי מאספוטמיה ומחברותיה, בא והאיר לפני בארץ ישראל, הדא הוא דכתיב (שם מח): (ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפני וגו'. רבי יוחנן וריש לקיש. רבי יוחנן אמר: לרועה שהוא עומד ומביט בצאנו. ריש לקיש אמר: לנשיא שהוא מהלך וזקנים לפניו. על דעתיה דרבי יוחנן אנו צריכים לכבודו. ועל דעתיה דרשב"ל הוא צריך לכבודו.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

המדרש דורש השוואות וניגודית בקשר לצדיקותו של נח לבין "אברהם"; "משה"; "מרדכי"; "יוסף". בס"ד מצאתי מקבילות:

נח נח איש צדיק תמים הנה, בְּדִרְתּוֹ: (גימ' 2324 ע"ה ומנצפך) כמניין: "אברהם"; "משה"; "מרדכי"; "יוסף" (גימ' 2324 ע"ה את מנצפך)

בראשית רבה פרשה לא: חטאי דור המבול

(בראשית רבה פרשה לא משנה א) גזר דינם של דור המבול נחתם על הגזל ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר וגו'. (יחזקאל ז) החמס קם למטה רשע.

החמס קם, אתמהא?! ח"ו אינו קם, ואם קם למטה רשע, לחיובו של רשע. ולא מהם ולא מהמונם ולא מהמהם, לא מינהון ולא מממונם ולא מן תמהתהון. למה לא נה בהם? לא היה לשום בריה נחת רוח מהם,

ולא היה להקב"ה נחת רוח מהם. דבר אחר: לא נה בהם, כההיא דאמר רבי אבא בר כהנא: כי נחמתי כי עשיתים. ונח, אפילו נח, שנשתייר מהם אינו כדאי, אלא שמצא חן. ונח מצא חן, ולפי שהיו שטופים בזימה נמוחו מן העולם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(בראשית ו' יב) קַץ כָּל-בְּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי (גימ' 920 עה"ת)
(יחזקאל ז') החמס קם למטה רשע. (גימ' 920 עא"ת)
הכעיסו במים נדונו במים

ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ (ו, יז)
ת"ר דור המבול לא נתגאו אלא בשביל טובה שהשפיע להם הקב"ה. והיו אומרים כלום אנו צריכים לו, אלא לטיפה של גשמים, יש לנו נהרות ומעיינות שאנו מסתפקין בהם. אמר הקב"ה בטובה שהשפיעתי להן בה כמעיסין אותו ובה אני דן אותם. שנאמר "והנני מביא את המבול מים" (סנהדרין ק"ח, א).
ר"ל הרי כתוב למעלה מזה "והנני משחיתם" סתם ולא פירש. והשחתה יכולה להיות בדברים אחרים. אש, גפרית, רעידת אדמה וכד' וכאן מסביר כי ההשחתה תהיה ע"י "מים". ולכן דרשו רבותינו מה הסבה והטעם שבחר הקב"ה את ה"מים" להשחיתם.

ומבואר במדרש, שהמלאכים זירזו את הקב"ה להביא המבול, שהיו אומרים (תהלים ח') "מה אנוש כי תזכרנו (בר' רבה לא, יב – גם רש"י).

ר"ל, מה חשיבות שיש באנוש (בן אדם) שיעלה זכרונו לפניך והלוא הוא כאין לעומת הבריות הגדוות השמים, הירח והכוכבים. ככתוב למעלה מזה "כי אראה שמיד מעשה אצבעותיך ירח וכוכבים" וגוי ואומר אח"ד "ובן אדם כי תלפקדנו" – כי תשים לבך עליו לעומת הבריות הגדולות.

ועל דרך הרמז יובן בס"ד הקשר בין שני הדרושים הגמ' והמדרש: כתיב הכא "ואני הנני מביא את המבול מים על הארץ" בגימ' 1205 כתיב התם "מה אנוש כי תזכרנו" בגימ' 115 והתרה ביניהם 90, בגימ' "מים" שבמים הכעיסוהו ובמים דן אותם.
ובזה יודגש ויובן האמור בגמ' סנהדרין ק"ח א'.

(בראשית רבה פרשה לא משנה ב) לפי שהיו שטופים בזימה וגזל נימוחו
"ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא לפני" (בראשית ו' יב) (איוב כד) בין שורותם יצהירו יקבים דרכו ויצמאו. בין שורותם יצהירו, שהיו עושים להם בדריות קטנות. יקבים דרכו ויצמאו, אפי' יקבים דרכו ויצמאו. אמר רבי איבו: למה יקבים דרכו ויצמאו?

לפי שהיתה מארה מצויה בעמלו של רשע, ולפי שהיו שטופים בזימה וגזל, נימוחו מן העולם:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ, קַץ כָּל-בְּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס (גימ' 1909 עה"ת).
כמניין: (איוב כד) בֵּין-שׁוֹרְתֶם יִצְהִירוּ; יִקְבִּים דְּרָכּוֹ, וַיִּצְמְאוּ (גימ' 1909 ע"א)

(בראשית רבה פרשה לא משנה ג) העוון גזל נמוחו דור המבול
ויאמר אלהים (עמוס ה) שנאו בשער מוכיח ודובר תמים יתעבו. דהוה אמר להון: ריקים אתם! מניחין מי שקולו שובר ארזים ומשתחווים לעץ יבש!! ולפי שהיו שטופים בגזל נימוחו מן העולם, שנאמר: ויאמר אלהים לנח קץ כל בשר בא וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(עמוס ה) שנאו בשער מוכיח ודובר תמים יתעבו
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ, קַץ כָּל-בְּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס (גימ' 2210 ע"ה)
וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ, קַץ כָּל-בְּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס (גימ' 1909 עה"ת).
היתרה: "דור המבול" (גימ' 301 ע"א)

בראשית רבה פרשה לא משנה ד "בחטא החמס נמוחו במבול"
דבר אחר: קץ כל בשר כתיב (איוב לה) מרוב עשוקים יזעיקו ישועו מזרוע רבים. מרוב עשוקים יזעיקו, אלו הנעשקים. ישועו מזרוע רבים, אלו העושקים. אלו רבים על אלו ואלו רבים על אלו, אלו רבים על אלו בחימוס ממון. ואלו רבים על אלו בחימוס דברים, עד שנתחתם גזר דינם. ולפי שהיו שטופים בגזל, נימוחו מן העולם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

בראשית וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים לְנֹחַ, קַץ כָּל-בְּשָׂר בְּאֵל לִפְנֵי כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס (גימ' 2119 הר"ת)
דכתיב (איוב לה) "מרוב עשוקים יזעיקו ישועו מזרוע רבים"
יתרה: "בחטא הגזל נמוחו": (גימ' 1944)
(גימ' 175)

בראשית רבה פרשה לא ה כי מלאה הארץ חמס
קץ כל בשר בא לפני הגיע זמנם להקצץ. הגיע זמנן לעשות בתה. הגיע קטיגורים שלהן לפני.
כל כך למה? כי מלאה הארץ חמס מפניהם. איזהו חמס ואיזה היא גזל? אמר רבי תנינא: חמס אינו שוה פרוטה, וגזל ששוה פרוטה. וכך היו אנשי המבול עושים, היה אחד מהם מוציא קופתו מליאה תורמוסים, והיה זה בא ונוטל פחות משוה פרוטה, וזה בא ונוטל פחות משוה פרוטה, עד מקום שאינו יכול להוציאו ממנו בדין. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אתם עשיתם שלא כשורה, אף אני אעשה עמכם שלא כשורה, הה"ד (איוב ד כא) הֲלֹא-נִסַּע יִתְרָם בָּם; יָמוּתוּ, וְלֹא בְּחֻקָּהּ. בלא חכמת התורה. מבקר לערב יכתו מבלי משים לנצח יאבדו. ואין משים אלא דיין. היך מה דאת אמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

כִּי-מִלְאָה הָאָרֶץ חָמָס, מִפְּנֵיהֶם וְהִנְנִי מִשְׁחִיתֶם, (גימ' 1654)
(איוב ד' כא) הֲלֹא-נִסַּע יִתְרָם בָּם; יָמוּתוּ, וְלֹא בְּחֻקָּהּ. (גימ' 1654 ע"ה ר"ת)

בראשית רבה פרשה לא ו "דור המבול חטא בע"ז בגי' ובש"ד"
דבר אחר: כי מלאה הארץ חמס אמר רבי לוי: חמס, זה עבודת כוכבים. חמס, זה גילוי עריות.
חמס, זה שפיכות דמים. חמס זה עבודת כוכבים, שנאמר: כי מלאה הארץ חמס. חמס זה גילוי עריות,
שנאמר (ירמיה נא): חמסי ושארי על בבל. חמס זה שפיכות דמים, שנאמר (יואל ד): מחמס בני יהודה, אשר
שפכו דם נקי חמס כמשמעו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
מְלֵאָה הָאָרֶץ חָמָס, מְפִיָּהָם (גימ' 797 ער"ת).
דור המבול חטא בע"ז בגי' ובש"ד (גימ' 797 ע"א)

(בראשית רבה פרשה לא יב) "ה' מקים ברית עם נח
ואני הנני, הנני מסכים לדברי מלאכים שהיו אומרים: (תהלים ח): מה אנוש כי תזכרנו?
את המבול מים, מים היו וכיון שהיו יורדין היו נעשים מבול. לשחת כל בשר כל אשר בארץ יגוע, יצמוק.
והקימותי את בריתי אתך, ברית אתה צריך מפני הפירות שאתה כונס שלא ירקבו, ושלא יתעפשו, ושלא
ישתנו. ברית אתה צריך הגבורים, היה אחד מהם נותן רגלו על התהום וסותמו, נותן ידו על החלון וסותמה,
היה בא ליכנס לתיבה והיו רגליו מתערכלות, הה"ד (איוב כו): הרפאים יחוללו מתחת מים ושוכניהם. ארי
היה בא ליכנס לתיבה והיו שיניו קהות, הה"ד (שם ד): שאגת אריה וקול שחל ושיניו כפירים נתעו. אמר רבי
חייא בר אבא: נגר היית ואילולי בריתי שהייתה אתך, לא היית יכול ליכנס לתיבה, הה"ד: והקימותי בריתי
אתך. אימתי? לכשתכנס אל התיבה אתה ובניך. ר' יהודה בר סימון ור' חנין בשם רב שמואל בר ר' יצחק
אמר: נח כשכנס לתיבה נאסר לו פריה ורביה. הה"ד: ובאת אל התיבה אתה ובניך לעצמן, ואשתך ונשי
בניך לעצמן. כיון שיצא התיר לו. הה"ד: צא מן התיבה אתה ואשתך ובניך ונשי בניך. אמר ר' אבון: כתיב
(שם ל): בחסר ובכפן גלמוד, אם ראית חסרון בא לעולם, וכפן בא לעולם, גלמוד, הוי, רואה את אשתך
כאילו היא גלמודה, שכן בכרכי הים קורין לנדה גלמודה. אמר רבי הונא: כתיב (בראשית מא): וליוסף יולד
שני בנים בטרם תבא שנת הרעב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(בראשית ו.יח) (בראשית ו.יח) וְהַקְמַתִי אֶת-בְּרִיתִי, אִתְּךָ (גימ' 2005).
(תהילים ח' ה') מֶה-אֲנוֹשׁ כִּי-תִזְכְּרֶנּוּ; וּבֶן-אָדָם, כִּי תִפְקְדֶנּוּ. (גימ' 2005 עהא"ת).

מדרש רבה (פרשה לב משנה יא) נשמת רוח חיים באפיו
ויגוע כל בשר הרומש וגו' כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'
ר' שמואל חתניה דר' חנינא חברהון דרבנן אומר: כאן הוא עושה נשמה רוח, ולהלן הוא עושה נשמה
נפש. מניין ליתן את האמור כאן להלן ואת האמור להלן כאן? ת"ל: חיים חיים לגזירה שוה. מכל אשר
בחרבה מתו פרט לדגים וי"א אף הן היו בכלל מאוספין, אלא שברחו לים הגדול לאוקיינוס. וימח את כל
היקום וישאר אך נח ר' הונא בשם ר"י: אך מיעוט, שאף הוא היה גונח דם מפני הצינה.
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש: נשמת רוח חיים באפיו (ז, כב)

מלמד שעיקר חיותא באפיה הוא (יומא פ"ה, א')
ר"ל, שעיקר הבחינה בין המת לבין החי הוא ע"י שרואים אם יש רוח חיים בחוטמו. והטעם שהנשמה
יוצאת מן האדם בדרך שבאה וכיון שתחילת ביאתה היא דרך האף כמש"כ (בר' ב, ז), וויפח באפיו נשמת
חיים" לכן סופה לצאת ג"כ דרך האף.
מבואר בע"ח קיצור אבי"ע כי נפש האדם מהבחינה היסודית אינו נקרא נפש אלא "נשמת רוח חיים"
שהיא הנותנת חיים גופניים לגוף וממנה יוצאת הנשמה דרך האף כי עליה נאמר "ויפח באפיו נשמת חיים"
וע"כ אומר התרגום "לרוח ממללא", היינו בין ה"אדם" ל"חיה" ההבדל בנשמה הנותנת את כח הדבר וכך –
כתבנו ברמז, כי בין אד"מ (45) ל-ח"י"ה (23) כ"ב אותיות שהם הכח המדבר לאמור "לרוח ממללא". וזהו
סוד "נשמת רוח חיים" גימ' 1072 כמניין "ראייה שמיעה ריח"א דבו"ר" – גימ' 1072. ומאז "ויפח
באפיו נשמת חיים" עד דור שם עברו י"א דורות וברמז לאמור שכל מי ש"נשמת רוח חיים" גוע במבול
ואמרנו כי מניינו 1072, כאותו מניין בעת הבריאה דכתיב "ויפח באפיו נשמת חיים", עולה במניין 1061 ועוד
י"א דורות יעלה ל-1072.

וכל זה בגופניות ויש כנגד זה נשמת רוח חיים מכסא הכבוד המשך רוח חיים מן אור הא"ש לדבקה בו.
והוא בחינת הכתוב במשלי כי "נר ה' נשמת אדם"
בחינת בריאותו הראשונית "ויפח באפיו נשמת חיים" עם האד"מ = (גימ' 1111)
וכתבנו לעיל כי ר"ת "נר ה' נשמת אדם" הוא בסוד 111 והוא בסוד אל"ף "א" שהוא בסוד ב' פעמים י'
ופעם ו' העולה מניין הוי"ה.

פרשת לך לך

פרשה לט א ויאמר יהוה אל אברם לך לך מארצך וגו' ר' יצחק פתח (תהלים מה) שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם (שם) ויתאו המלך יפוך כי הוא אדוניך ויתאו המלך יפוך ליפותיך בעולם והשתחוי לו הוי ויאמר יהוה אל אברם:

נושא הדרשה: וְשָׁכַח עִמָּךְ, וּבֵית אָבִיךָ
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(בראשית יב' א') וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ עֵינִי (גימ' 1008).
כמניין הפסוק שצוטט במדרש:
(תהלים מה יא') וְשָׁכַח עִמָּךְ, וּבֵית אָבִיךָ
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 1008 ר"ת)
(גימ' 1008)

ב ויאמר יהוה אל אברם רבי ברכיה פתח (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך אמר רבי ברכיה למה היה אברהם אבינו דומה לצלוחית של אפופילסימון מוקפת צמיד פתיל ומונחת בזוית ולא היה ריחו נודף כיון שהיתה מיטלטלת היה ריחו נודף כך אמר הקב"ה לאברהם אבינו טלטל עצמך ממקום למקום ושמך מתגדל בעולם:

נושא הדרשה: שמו של אברהם נתגדל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(בראשית יב' א') וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ
כמניין הפסוק שצוטט במדרש:
(שיר א' ג') לְרִיחַ שְׁמֹנֶיךָ טוֹבִים, שְׁמֹן תּוֹרֵךְ שְׁמֹךְ;
ס"ה מניין הפסוק שצוטט במדרש
(גימ' 2197 ע"ה מנצפך).
(גימ' 2197 עה"ת)
(גימ' 2197)

ד ויאמר יהוה אל אברם לך לך (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר מעשרה דורות שמנת ועד אברהם ומכולם לא דברתי עם אחד אלא עמך ויאמר יהוה אל אברם לך לך:

נושא הדרשה: החכמה תעוז לחכם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ
כמניין הפסוק שצוטט במדרש:
החכמה תעוז לחכם, מעשרה שליטים אשר היו בעיר
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 2477 במילוי; ואותיות)
(גימ' 2477)
(גימ' 2477)

ו רבי עזריה משום רבי אחא פתח (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך רבי עזריה פתר קרייה באברהם בשעה שעמד אברהם אבינו לבקש רחמים על הסדומים מה כתיב תמן (בראשית יח) חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע והיה וגו' א"ר אחא נשבעת ואמרת שאין אתה מביא מבול לעולם ומה אתה מערים על השבועה אתמהא מבול של מים אין אתה מביא מבול אש אתה מביא א"כ לא יצאת ידי השבועה אמר רבי לוי השופט כל הארץ לא יעשה משפט אם עולם אתה מבקש אין דין ואם דין אתה מבקש אין עולם ומה אתה תופש חבל בתרין ראשין את בעי עלמא ובעי דינא סב לך חדא מנייהו ואם לית את מוותיר ציבחר לית עלמא יכול קאים א"ל הקדוש ברוך הוא אברהם אהבת צדק ותשנא רשע וגו' מחבריך מהו מחבריך מנח ועד אצלך י' דורות ומכלם לא דברתי עם אחד מהם אלא עמך:

נושא הדרשה: אברהם מלמד זכות על הרשעים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
ויאמר יהוה אל-אברם, לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל-הארץ, אשר אראך. ואעשך, לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. ואברכה, מברכך, ומקללך, אאר; ונברכו בך, כל משפחת האדמה.
(גימ' 6689)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע
(תהלים מה) על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון מחבריך
(בראשית יח) חלילה לך מעשות כדבר הזה
(בראשית יח) להמית צדיק עם רשע והיה
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 1944א)
(גימ' 2055את)
(גימ' 1295ר"ת)
(גימ' 1395)
(גימ' 6689)

ח רבי יהודה ורבי נחמיה ר"א לך לך שתי פעמים אחד מארם נהרים ואחד מארם נחור רבי נחמיה אמר לך לך שתי פעמים אחד מארם נהרים ומארם נחור ואחד שהפריחו מבין הבתרים והביאו לחרון הה"ד (תהלים קי) עמך נדבות ביום חילך עמך הייתי בעת שנדבת לשמי לירד לכבשן האש ביום חילך בעת שכנסת אתה לי כל החיילות והאוכלסים בהדרי קדש מהדרו של עולם הקדשתיך מרחם משחר מרחמו של עולם שחרתיך לי לך טל ילדותך לפי שהיה אבינו אברהם מתפחד ואומר תאמר שיש בידי עון שהייתי עובד עבודת כוכבים כל השנים הללו א"ל הקדוש ברוך הוא לך טל ילדותך מה טל זה פורח אף עונותיך פורחים מה הטל הזה סימן

ברכה לעולם אף אתה סימן ברכה לעולם הה"ד (שם נה) ואומר מי יתן לי אבר כיונה ועופה ואשכונה למה כיונה ר' עזריה בשם רבי יודן אמר לפי שכל העופות בשעה שהם יגיעים הן נחין על גבי סלע או על גבי אילן אבל היונה הזו בשעה שהיא פורחת ויגיעה קופצת באחד מאגפיה ופורחת באחד מאגפיה (שם) הנה ארחיק נדוד נדוד טלטול אחר טלטול אליו במדבר סלה מוטב ללון במדברות של א"י ולא ללון בפלטרויות של ח"ל וא"ת שלא גהץ אברהם ושמו על דיבור המקום ולמה לא יצא שעדיין לא הורשה אבל משחורשה וילך אברם כאשר דבר אליו יהוה וילך אתו לוט אמר רבי לוי בשעה שהיה אברהם מהלך בארם נהרים ובארם נחור ראה אותן אוכלים ושותים ופוחזים אמר הלואי לא יהא לי חלק בארץ הזאת וכיון שהגיע לסולמה של צור ראה אותן עסוקין בניכוש בשעת הניכוש בעידור בשעת העידור אמר הלואי יהא חלקי בארץ הזאת אמר לו הקב"ה לזרעך אתן את הארץ הזאת:

נושא הדרשה: הנה ארחיק נדוד
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל-הארץ, אשר אראך. ואעשך, לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. (גימ' 3939ה)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים קי) עמך נדבות ביום חילך עמך הייתי (גימ' 1793ס"ת)

(שם נה) ואומר מי יתן לי אבר כיונה ועופה ואשכונה (גימ' 1647)

(שם) הנה ארחיק נדוד (גימ' 499ר"ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3939)

ט אמר רבי לוי שתי פעמים כתיב לך לך ואין אנו יודעים אי זו חביבה אם השנייה אם הראשונה ממה דכתיב אל ארץ המוריה הוי השנייה חביבה מן הראשונה אמר רבי יוחנן לך לך מארצך מארפכי שלך וממולדתך זו שכונתך ומבית אביך זו בית אביך אל הארץ אשר אראך ולמה לא גלה לו כדי לחבבה בעיניו וליתן לו שכר על כל פסיעה ופסיעה הוא דעתיה דרבי יוחנן דאמר ר' יוחנן (בראשית כב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך א"ל זה יחיד לאמו וזה יחיד לאמו אמר לו אשר אהבת א"ל ואית תחומין במעיא א"ל את יצחק ולמה לא גלה לו כדי לחבבו בעיניו וליתן לו שכר על כל דבור ודבור דאמר רב הונא משם רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי משהה הקדוש ברוך הוא ומתלא עיניהם של צדיקים ואח"כ הוא מגלה להם טעמו של דבר כך אל הארץ אשר אראך על אחד ההרים אשר אומר אליך (יונה ג) וקרא אליה את הקריאה אשר אני דובר אליך (יחזקאל ג) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אתך:

נושא הדרשה: לך לך
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, אל-הארץ, אשר אראך. ואעשך, לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. ואברכה, מברכך, ומקללך, אאר; ונברכו בך, כל משפחת האדמה. (גימ' 6132ה).

כמניין הפסוק שצוטט במדרש:

(בראשית כב) ויאמר קח נא את בנך את יחידך (גימ' 1363א)

(שם) אשר אהבת (גימ' 1409ס"ת)

(יונה ג) וקרא אליה את הקריאה אשר אני דובר אליך (גימ' 1930ר"ת)

(יחזקאל ג) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אתך (גימ' 1424)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6132).

י רבי ברכיה בשם רבי נחמיה אמר למלך שהיה עובר ממקום למקום ונפלה מרגלית מעל ראשו עמד המלך והעמיד פמליא שלו שם ועשה צבורים והביא מכברות וכבר את הראשונה ולא מצא השני ולא מצא ובג' מצאה אמרו מצא המלך מרגליות שלו כך אמר הקב"ה מה צורך היה לי לייחס שם ארפכשד שלח עבר פלג רעו שרוג נחור תרח אלא בשבילך (נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך כך אמר הקדוש ברוך הוא לדוד מה צורך היה לי לייחס פרץ חצרון רם עמינדב נחשון שלמון בועז עובד ישי דוד לא בשבילך (תהלים פט) מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי:

נושא הדרשה: ומצאת את לבבו נאמן לפניך
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואעשך, לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. ואברכה, מברכך, ומקללך, אאר; ונברכו בך, כל משפחת האדמה. (גימ' 3593)

כמניין הפסוק שצוטט במדרש:

(נחמיה ט) ומצאת את לבבו נאמן לפניך (גימ' 1309)

(תהלים פט) מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי (גימ' 2284ר"פאתה)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3593)

יא ואעשך לגוי גדול אמר לו ומנח לא העמדת ע' אומות אמר לו אותה אימה שכתוב בה (דברים ד) כי מי גוי גדול אני מעמיד ממך אמר רבי ברכיה אתנך ואשימך אין כתיב כאן אלא ואעשך משאני עושה אותך בריה חדשה את פרה ורבה רבי לוי בר חויית ורבי אבא בריה דרבי חייה בר אבא אמרו שלשה גדולות וארבע ברכות כתיב כאן בישרו שהן שלש אבות וארבע אמהות אמר רבי חייה לפי שהדרך מגרמת לשלשה דברים ממעטת פריה ורביה וממעטת את היציאה וממעטת את השם ממעטת פריה ורביה ואעשך לגוי גדול ממעטת את היציאה ואברכך ממעטת את השם ואגדלה שמך ולפום דאמרין אינשי מבית לבית חלוק מאתר לאתר נפש ברם את לא נפש את חסר ולא ממון רבי ברכיה בשם ר' חלבו אמר שיצא מוניטין שלו בעולם ארבעה

הם שיצא להם מוניטין בעולם אברהם ואעשך לגוי גדול יצא לו מוניטין ומהו מוניטין שלו זקן וזקנה מיכן בחור ובתולה מיכן יהושע (יהושע ז) ויהי יהוה את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ יצא לו מוניטין בעולם מהו שור מיכן וראם מיכן ע"ש (דברים לג) בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו דוד (ד"ה א כה) ויצא שם דוד בכל הארצות יצא לו מוניטין בעולם ומה היה מוניטין שלו מקל ותרמיל מיכן ומגדל מיכן ע"ש (שיר ד) כמגדל דוד צוארך מרדכי (אסתר ט) כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות יצא לו מוניטין ומה מוניטין שלו שק ואפר מיכן ועטרת זהב מיכן א"ר יודן קובע אני לך ברכה בשמונה עשרה אבל אין את יודע אם שלי קודמת אם שלך קודמת א"ר אחויה בשם רבי זעירא שלך קודמת לשלי בשעה שהוא אומר מגן אברהם אח"כ מחיה המתים רבי אבהו אמר הבט נא שמים אין כתיב כאן אלא השמימה אמר הקב"ה בה"א בראתי את העולם הריני מוסיף ה"א על שמך ואת פרה ורבה ואמר רבי יודן והיו אותותיך מנין אברכה מאתים וארבעים ושמונה אמר ר' לוי לא שם אדם פרה מאברהם עד שנתברך ולא שמה לו עד שנתברך מאברהם כיצד אברהם היה מתפלל על עקרות והם נפקדות ועל החולים והם מרויחים רב הונא אמר לא סוף דבר אברהם הולך אצל החולה אלא החולה רואה אותו ומרויח א"ר חנינא אפילו ספינות שהיו מפרשות בים הגדול היו ניצולות בזכותו של אברהם ולא של יין נסך היו אתמהא אלא הלא מזיל חמרא בכ"מ שיין עובדי כוכבים מצוי יין של ישראל נמכר בזול א"ר יצחק אף לאיוב עשה כן שנאמר (איוב א) מעשה ידי ברכת לא נטל אדם פרוטה מאיוב ונצטרך ליטול ממנו פעם שנייה והיה ברכה קרי ביה בריכה מה בריכה זו מטהרת את הטמאים אף את מקרב רחוקים ומטהרם לאביהם שבשמים א"ר ברכיה כבר כתוב ואברכה מה תלמוד לומר והיה ברכה אלא א"ל עד כאן הייתי זקוק לברך את עולמי מיכן ואילך הרי הברכות מסורות לך למאן דחזי לך למברכא בריך:

נושא הדרשה: הברכות שנתברך אברהם בצאתו לדרך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-אברם, לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך, (גימ' 2782 ס"ת)	
אל-הארץ, אשר אראך. (גימ' 1390 ס"ת)	
ואעשך, לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך; והיה, ברכה. (גימ' 1759 ר"ת)	
ואברכה, מברכך, ומקללך, אאר; (גימ' 1200 ס"תה)	
ונברכו בך, כל משפחת האדמה. (גימ' 1239)	
ס"ה גימ' מהמקרא:	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(דברים ד) כי מי גוי גדול	(גימ' 142)
(יהושע ז) ויהי יהוה את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ	(גימ' 1644)
(דברים לג) בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו	(גימ' 1958)
ד"ה א כה) ויצא שם דוד בכל הארצות	(גימ' 1215)
(שיר ד) כמגדל דוד צוארך	(גימ' 438)
(אסתר ט) כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות	(גימ' 1906)
(איוב א) מעשה ידי ברכת	(גימ' 1067)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8370)

(פרשה לט משנה א') ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך וגוי' ר' יצחק פתח: (תהלים מה) שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך אמר רבי יצחק: משל לאחד, שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת. אמר: תאמר שהבירה זו בלא מנהיג?! הציץ עליו בעל הבירה. אמר לו: אני הוא בעל הבירה. כך, לפי שהיה אבינו אברהם אומר: תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג!?

הציץ עליו הקב"ה ואמר לו: אני הוא בעל העולם. (שם) ויתאו המלך יפיד כי הוא אדוניך. ויתאו המלך יפיד, ליפותיך בעולם. והשתחויו לו, הוי, ויאמר ה' אל אברם:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

(בראשית יב א') ויאמר יהוה אל-אברם, לך-לך מארצך (גימ' 1008). חלקו השני של הפסוק (מתהלים מה יא') ושכחי עמך, ובית אביך. (גימ' 1008 ער"ת)

(פרשה לט משנה ב') ויאמר ה' אל אברם שמו של אברהם נתגדל רבי ברכיה פתח: (שיר א) לריח שמניך טובים שמן תורק שמך. אמר רבי ברכיה: למה היה אברהם אבינו דומה? לצלוחית של אפופילסימון מוקפת צמיד פתיל ומונחת בזוית, ולא היה ריחו נודף. כיון שהיתה מיטלטלת, היה ריחו נודף. כך, אמר הקב"ה לאברהם אבינו, טלטל עצמך ממקום למקום, ושמך מתגדל בעולם:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

(בראשית יב א') ויאמר יהוה אל-אברם, לך-לך (גימ' 2197 ע"ה מנצפך). (שיר א' ג') לריח שמניך טובים, שמן תורק שמך; (גימ' 2197 עה"ת)

(פרשה לט משנה ג') מסירותו של אברהם סימן לדורות ויאמר ה' אל אברם רבי ברכיה פתח: (שיר ח) אחות לנו קטנה ושדים אין לה וגוי'. אחות לנו קטנה, זה אברהם, שאיחה את כל באי העולם. בר קפרא אמר: כזה שהוא מאחה את הקרע. קטנה, שעד שהוא קטן, היה מסגל מצות ומעשים טובים. ושדים אין לה, לא למצות ומעשים טובים. מה נעשה לאחותנו ביום שידובר בה, ביום שגזר עליו נמרוד לירד לתוך כבשן האש. אם חומה היא נבנה עליה, אם מעמיד דברים כחומה, יבנה עליה. ואם דלת היא נצור עליה, אם דל הוא במצות ובמעשים טובים, נצור עליה לוח ארז. מה הצורה הזו אינה אלא לשעה, כך אין אני מתקיים עליו אלא לשעה. אמר לפנינו: רבון העולמים! אני חומה, מעמיד אני דברי.

ושדי כמגדלות, זה חנניה מישאל ועזריה. אז הייתי בעיניו כמוצאת שלום, שנכנס בשלום ויצא בשלום :
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

המדרש מצטט חלקים משלושה פסוקים משיר השירים פרק ח :

- אַחֹת לָנוּ קִטְנָה, וְשָׂדִים אֵין לָהּ ; מֵה-נַעֲשֶׂה לְאַחֲתָנִי, בַּיּוֹם שֶׁיִּדְבַר-בָּהּ.
 - אִם-חֹמֶה הִיא, נִבְנְהָ עֲלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף ; וְאִם-דָּלָת הִיא, נִצּוֹר עֲלֶיהָ לֹחַ אֶרֶז.
 - אֲנִי חֹמֶה, וְשָׂדִי כַּמְגַדְלוֹת ; אֲזִי הֵייתִי בְּעֵינָיו, כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם.
- להלן רמזי הפסוקים שהובאו במדרש בהקשר למלים : "וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ"
אַחֹת לָנוּ קִטְנָה, וְשָׂדִים אֵין לָהּ ; מֵה-נַעֲשֶׂה לְאַחֲתָנִי, בַּיּוֹם שֶׁיִּדְבַר-בָּהּ. (גימ' 2679 עה"ת)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ (גימ' 2431 עה"ת)
היתרה רומזת כי שמו של אברהם יתגדל מאברם לאברהם (גימ' 248)
אִם-חֹמֶה הִיא, נִבְנְהָ עֲלֶיהָ טִירַת כֶּסֶף ; וְאִם-דָּלָת הִיא, נִצּוֹר עֲלֶיהָ לֹחַ אֶרֶז. (גימ' 2668 ר"ת ; ת.)
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ (גימ' 2177 מנצפ"ד)
היתרה רומזת למניין שמותיו של אברהם אבינו : "אברם" ; "אברהם" (גימ' 491)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ (גימ' 2477 במילוי ; ואותיות)
אֲנִי חֹמֶה, וְשָׂדִי כַּמְגַדְלוֹת ; אֲזִי הֵייתִי בְּעֵינָיו, כְּמוֹצֵאת שְׁלוֹם. ; (גימ' 2477 עה"ת)
לסיכום : גימ' פשוטה העונה לרוח המדרש ומקבילה לפסוק בתנ"ך
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ צָרְדָּא וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. (גימ' 3095)
(משלי ג' כה) אלתירא מפחד פתאם ומשאת רשעים כי תבא (גימ' 3095)

(פרשה לט משנה ד') אברהם היחיד שדיבר עמו ה' אחרי נח
ויאמר ה' אל אברם לך לך (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם, מעשרה שליטים אשר היו בעיר.
מעשרה דורות שמנח ועד אברהם ומכולם לא דברתי עם אחד, אלא עמך, ויאמר ה' אל אברם לך לך :
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ
החכמה תעוז לחכם, מעשרה שליטים אשר היו בעיר
התאמות פסוקים מהתנ"ך לתוצאה 2477
(בראשית מח ט') ויאמר יוסף אלאביו בני הם אשר-נתרלי
אלהים בזה ויאמר קחם-נא אלי ואברכם.
(דברים כט י') : טפכם נשיכם וגרך אשר בקרב מחניך
מחטב עציד עד שאב מימיך
תהילים צד' ג' להשקיט לו מימי רע עד יכרה לרשע שחת
(גימ' 2477 במילוי ; ואותיות)
(גימ' 2477).
(גימ' 2477).
(גימ' 2477).
(גימ' 2477).
(גימ' 2477).

(פרשה לט משנה ה') הדורות לא לקחו מוסר מן העבר
ר' עזריה פתח : (ירמיה נא) : רפינו את בבל ולא נרפאת עזבוה ונלך איש לארצו. רפינו את בבל, בדור אנוש.
ולא נרפאתה, בדור המבול. עזבוה, בדור הפלגה. ונלך איש לארצו, ויאמר ה' אל אברם לך לך :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ (גימ' 2425 במילוי)
רפינו את בבל ולא נרפאת עזבוה ונלך איש לארצו.
שנא' (תהילים צה' ד') : אשר בידו מחקר-ארץ ותועפת הרים לו (גימ' 2425).
שנא' (מזכ' ז' ו') : כייבן מנבל אב בת קמה באמה כלה בחמתה איבי
איש אנשי ביתו
שנא' (משלי ב' טו') : אשר ארחתיים עקשים ונלוזים במעגלותם (גימ' 2425).
(גימ' 2425).
(גימ' 2425).

(פרשה לט משנה ו') אברהם מלמד זכות על הרשעים.
רבי עזריה משום רבי אחא פתח : (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע על כן משחך אלהים אלהיך שמן
ששון מחבריך. רבי עזריה פתר קרייה באברהם, בשעה שעמד אברהם אבינו לבקש רחמים על הסדומים.
מה כתיב תמן (בראשית יח) : חלילה לך מעשות כדבר הזה להמית צדיק עם רשע, והיה וגו'. אמר רבי אחא :
נשבעת ואמרת שאין אתה מביא מבול לעולם, ומה אתה מערים על השבועה אתמהא?! מבול של מים אין
אתה מביא, מבול אש אתה מביא?! א"כ לא יצאת ידי השבועה! אמר רבי לוי : השופט כל הארץ לא יעשה
משפט?! אם עולם אתה מבקש אין דין, ואם דין אתה מבקש אין עולם. ומה אתה תופש חבל בתרין ראשין,
את בעני עלמא, ובעני דינא! סב לך חדא מנייהו, ואם לית את מוותר, ציבחר לית עלמא יכול קאים. אמר לו
הקדוש ברוך הוא : אברהם! אהבת צדק ותשנא רשע וגו' מחבריך מהו? מחבריך מנח ועד אצלך י' דורות,
ומכלם לא דברתי עם אחד מהם, אלא עמך :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
אברהם מלמד זכות על הרשעים
התאמות פסוקים מהתנ"ך לתוצאה
(דברים ז' כג יח) : ונתנם יהוה אלהיך לפניך והמם מהומה
גדלה עד השמדם
(יחזקאל לט' יג') : וקברו כלעם הארץ והיה להם לשם יום הכבדי נאם אדני יהוה. (גימ' 1520)
(משלי יא' יח') : והם לדמם יארבו יצפנו לנפשם
(משלי כד' יד) : רע רע יאמר הקונה ואזל לו אז יתהלל. (גימ' 1520)
(גימ' 1520)
(גימ' 1520)
(גימ' 1520)
(גימ' 1520)

(קוהלת י"י גי'): וגם־בדרך כשהסכל הלך לבו חסר ואמר לכל סכל הוא. (גימ' 1520)
(תהילים קמ"א י'): יפלו במכמרי רשעים יחד אנכי עד־אעבור. (גימ' 1520)

(פרשה לט משנה ט') עשרת הנסיונות של אברהם
אמר רבי לוי: שתי פעמים כתיב לך לך ואין אנו יודעים אי זו חביבה, אם השנייה אם הראשונה!
ממה דכתיב: אל ארץ המוריה, הוי השנייה חביבה מן הראשונה. אמר רבי יוחנן: לך לך מארצך, מארפכי
שלך. וממולדתך, זו שכונתך. ומבית אביך, זו בית אביך. אל הארץ אשר אראך. ולמה לא גלה לו? כדי
לחבבה בעיניו, וליתן לו שכר על כל פסיעה ופסיעה. הוא דעתיה דרבי יוחנן, דאמר ר' יוחנן: (בראשית כב)
ויאמר קח נא את בנך את יחידך אמר לו: זה יחיד לאמו, וזה יחיד לאמו. אמר לו: אשר אהבת. אמר לו:
ואית תחומין במעיא?! אמר לו: את יצחק. ולמה לא גלה לו? כדי לחבבו בעיניו, וליתן לו שכר על כל דבור
ודבור. דאמר רב הונא משם רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי: משהה הקדוש ברוך הוא ומתלא עיניהם
של צדיקים, ואח"כ הוא מגלה להם טעמו של דבר. כך: אל הארץ אשר אראך. על אחד ההרים אשר אומר
אליך. (יונה ג) וקרא אליה את הקריאה אשר אני דובר אליך. (יחזקאל ג) קום צא אל הבקעה ושם אדבר
אתך:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

עשרת הנסיונות של אברהם
מושג זה ראשיתו בספרות חז"ל, שביקשו להסביר את מה שלא נאמר בתורה - את הסיבות והנימוקים
לבחירתו של אברהם. בניגוד לנח, שבחירתו מנומקת בהיותו "צדיק תמים" (בראשית ו ט) - אין התורה
מנומקת את בחירתו של אברהם. חז"ל ביקשו למלא את החסר, וייחסו את בחירתו של אברהם לעמידתו
בעשרה ניסיונות, כמו שכתוב במשנה: "עשרה ניסיונות נתנסה אברהם אבינו עליו השלום ועמד בכולם,
להודיע כמה [גדולה] חיבתו של אברהם אבינו עליו השלום [על הקדוש ברוך הוא]". שלח המדרש אף מוסיף
ומסביר כי אברהם נבחר לכל הניסיונות הקשים הללו בזכות מעלותיו וגדולתו: "היוצר הזה (=אלוהים)
אינו בודק קנקנים מרועים (=רעועים), שאינו מספיק לקוש (=להקיש) עליהם אחת - עד שהוא שוברם.
ובמי הוא בודק? בקנקנים יפים, שאפילו מקיש עליהם כמה פעמים אינם נשברים. כך אין הקב"ה מנסה את
הרשעים אלא את הצדיקים, שנאמר (תהלים יא ה'): "ה' צדיק יבְחֶן". שלח לעשרת הניסיונות של אברהם
יש הגדרות שונות. רמב"ם בפירושו למשנה שלח הגדיר עשרה ניסיונות שכולם מעוגנים בכתוב ומבוססים
על המסופר בספר בראשית, ואלו הם:

1. לך לך מארצך" (יב א');
2. הירידה למצרים בגלל הרעב - "וַיְהִי רָעַב, בְּאֶרֶץ" (יב י');
3. לקיחת שרה לבית פרעה (יב טו');
4. מלחמתו של אברהם בארבעת המלכים (יד טו);
5. לקיחת הגר לאישה בעקבות עקרותה המתמשכת של שרה (טז ב);
6. ברית המילה שאברהם נצטווה עליה בימי זקנתו (יז י');
7. לקיחת שרה לבית אבימלך, מלך גרר (כ ב);
8. גירוש הגר, אחרי שילדה בן לאברהם (כא י');
9. גירוש בנו ישמעאל (כא יא');
10. עקידת יצחק (כב)

חז"ל דרשו את הדמיון הלשוני במקרא בין הניסיון הראשון - לניסיון האחרון: בשני הניסיונות האלה פותח
הצינור בביטוי היחידאי "לך לך"; בשניהם יש דירוג של הקושי בניסיון: בניסיון הראשון אברהם נדרש
לצאת "מארצך וממולדתך ומבית אביך" - ובניסיון האחרון הוא נצטווה לקחת לעקידה "את בנך, את
יצחקך, אשר אהבת, את יצחקך". בשני הניסיונות לא נזכר היעד המדויק: בראשון נצטווה אברהם ללכת "אל
הארץ אשר אראך" - ובאחרון: "על אחד ההרים אשר אמר אליך". ועל כך דרשו חז"ל: "ולמה לא גילה לו?
כדי לחבבו בעיניו, וליתן לו שכר על כל דיבור ודיבור משהה הקדוש ברוך הוא ומתלא עיניהם של צדיקים
(=גורם לצדיקים לתלות בו עיניהם, לחכות), ואחר כך הוא מגלה להם טעמו של דבר." שלח
עשרת הניסיונות של אברהם נזכרים גם באחד הספרים החיצוניים - בספר היובלים (יז יז).

בסוף הדרשה במדרש רבה לעייל מצוטטים הפסוקים:
(יונה ג) וקרא אליה את הקריאה אשר אני דובר אליך... (גימ' 1929)
(יחזקאל ג) קום צא אל הבקעה ושם אדבר אתך... (גימ' 1424)
מניינם... (גימ' 3353)

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאֶרֶץ וּמְמֹלַדְתֶּךָ וּמִבֵּית אֲבִיךָ, אֶל-הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. (גימ' 3095)
המדרש מתאר את הנסיונות שה' ניסה אברהם ומניינם (10)
בחיבור הפסוק והנסיונות עולה המניין. (גימ' 3105).

מניין הפסוקים מיונה ויחזקאל = 3353

הפסוק בפרשה (בראשית יב א') = 3105

היתרה (גמ' 248) = מניין שמו של אברהם

(פרשה לט משניות י"א י"ב) הברכה לאברהם כגמול על מילוי צו ה'
ואעשך לגוי גדול ואברכה מברכך אמר לו: ומנח לא העמדת עי' אומות!! אמר לו: אותה אומה שכתוב בה
(דברים ד): כי מי גוי גדול, אני מעמיד ממך. אמר רבי ברכיה: אתנך ואשימך אין כתיב כאן, אלא ואעשך,
משאני עושה אותך בריה חדשה, את פרה ורבה. רבי לוי בר חוויית ורבי אבא בריה דרבי חייה בר אבא
אמרו: שלושה גדולות וארבע ברכות כתיב כאן. בישרו שהן שלוש אבות וארבע אמהות. אמר רבי חייה: לפי
שהדרך מגרמת לשלושה דברים: ממעטת פריה ורביה, וממעטת את היציאה, וממעטת את השם. ממעטת
פריה ורביה, ואעשך לגוי גדול. ממעטת את היציאה, ואברכך. ממעטת את השם, ואגדלה שמך. ולפום

דאמרין אינשי מבית לבית חלוק, מאתר לאתר נפש. ברם, את לא נפש את חסר ולא ממון. רבי ברכיה בשם ר' חלבו אמר: שיצא מוניטין שלו בעולם. ארבעה הם שיצא להם מוניטין בעולם: אברהם, ואעשך לגוי גדול, יצא לו מוניטין. ומהו מוניטין שלו? זקן וזקנה מיכן, בחור ובתולה מיכן. יהושע (יהושע ז'): ויהי ה' את יהושע ויהי שמעו בכל הארץ. יצא לו מוניטין בעולם. מהו? שור מיכן, וראם מיכן. ע"ש (דברים לג): בכור שורו הדר לו וקרני ראם קרניו. דוד (ד"ה א כה): ויצא שם דוד בכל הארצות. יצא לו מוניטין בעולם. ומה היה מוניטין שלו? מקל ותרמיל מיכן, ומגדל מיכן. ע"ש (שיר ד): כמגדל דויד צוארך. מרדכי (אסתר ט): כי גדול מרדכי בבית המלך ושמעו הולך בכל המדינות. יצא לו מוניטין. ומה מוניטין שלו? שק ואפר מיכן, ועטרת זהב מיכן. אמר רבי יודן: קובע אני לך ברכה בשמונה עשרה, אבל אין את יודע אם שלי קודמת, אם שלך קודמת? אמר רבי אחויה בשם רבי זעירא: שלך קודמת לשלי. בשעה שהוא אומר מגן אברהם, אח"כ מחיה המתים. רבי אבהו אמר: הבט נא שמים אין כתיב כאן, אלא השמימה. אמר הקב"ה: בה"א בראתי את העולם, הריני מוסיף ה"א על שמך, ואת פרה ורבה. ואמר רבי יודן: והיו אותותיך מנין אברככה, מאתים וארבעים ושמונה. אמר ר' לוי: לא שם אדם פרה מאברהם עד שנתברך, ולא שמה לו, עד שנתברך מאברהם. כיצד אברהם היה מתפלל על עקרות והם נפקדות ועל החולים והם מרויחים? רב הונא אמר: לא סוף דבר. אברהם הולך אצל החולה, אלא החולה רואה אותו ומרויח. אמר רבי חנינא: אפילו ספינות שהיו מפרשות בים הגדול היו ניצולות בזכותו של אברהם, ולא של יין נסך היו אתמהא!! אלא הלא מזיל חמרא בכל מקום, שיין עובדי כוכבים מצוי, יין של ישראל נמכר בזו. אמר רבי יצחק: אף לאיוב עשה כן, שנאמר (איוב א): מעשה ידיו ברכת. לא נטל אדם פרוטה מאיוב ונצטרך ליטול ממנו פעם שנייה. והיה ברכה, קרי ביה בריכה, מה בריכה זו מטהרת את הטמאים, אף את מקרב רחוקים ומטהרם לאביהם שבשמים. אמר רבי ברכיה: כבר כתוב ואברככה, מה תלמוד לומר והיה ברכה? אלא, אמר לו: עד כאן הייתי זקוק לברך את עולמי, מיכן ואילך הרי הברכות מסורות לך. למאן דחזי לך למברכא, בריך:

משנה יב: ואברכה מברכך

אמר רבי ירמיה: החמיר הקדוש ברוך הוא בכבודו של צדיק יותר מכבודו. בכבודו כתיב, (שמואל א ב): כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו, ע"י אחרים. ובכבודו של צדיק, כתיב: ואברכה מברכך ומקללך אאור, אנא. תניא אלו ברכות שאדם שוחה בהם? באבות תחלה וסוף. מודים תחלה וסוף.

והשוחה על כל ברכה וברכה מלמדן אותו שלא לשוח. רבי יצחק בר נחמן בשם רבי יהושע בן לוי אמר: כהן גדול תחלת כל ברכה שוחה, והמלך בתחלת כל ברכה וסוף כל ברכה שוחה. רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי אמר: המלך משהיה כורע לא היה נזקף עד שהיה גומר כל תפלתו, הה"ד (מלכים א ח): ויהי ככלות שלמה להתפלל אל ה' את כל התפלה והתחנה הזאת, קם מלפני מזבח ה' מכרוע על ברכיו, וכפיו פרושות השמים. ואיזו כריעה ואיזו בריכה? רבי חייא רבה, הראה כריעה לפני רבי ונפסח ונתרפא. ובר סיסי, הראה בריכה לפני רבי ונפסח ולא נתרפא. ונברכו בך, הגשמים בזכותך, הטללים בזכותך, הה"ד (אסתר ב): ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה וגו'. זה מהול וזה ערל וחס עליו, אתמהא?! ר' יהודה ור' נחמן ר' יהודה אומר: (תהלים קיט): מזקנים אתבונן כי פקודיך נצרת. אמר: יעקב בירך את פרעה, שנאמר (בראשית מז): ויברך יעקב את פרעה יוסף. גילה לו, דניאל גילה לנבוכדנצר, אף אני כן, (אסתר ב): ויגד לאסתר המלכה.

ור' נחמיה אמר: אמר הקב"ה לאברהם אבינו: ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך, אין תימר דלהוי עתירין, הרי עתירין אנון מינן?! אלא, לשאלה כשהן נכנסין לצרה, הם נשאלים לנו, ואנו מגלין להם:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

(גימ' 3596)	(בראשית יב ב'): וְאֶעֱשֶׂךָ לְגוֹי גָדוֹל, וְאֶבְרַכְךָ, וְאֶגְדַּלְךָ שְׁמֶךָ; וְהָיָה, בְּרַכְּךָ. וְאֶבְרַכְךָ, מִבְּרַכְּךָ, וּמִקְלַלְךָ, אָאֵר; וְנִבְרַכְּךָ בְּךָ, כָּל מִשְׁפַּחַת הָאֲדָמָה
(גימ' 3096)	וְיֹאמֶר יְהוָה אֶל-אַבְרָם, לֵךְ-לְךָ מֵאַרְצְךָ וּמִמּוֹלַדְתְּךָ וּמִבֵּית אָבִיךָ, אֶל-הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר אֲרָאָךְ
(גימ' 500)	יתרה "ברכה לאברם"
(גימ' 1147)	ד. א.: (בראשית יב ב'): וְאֶעֱשֶׂךָ, לְגוֹי גָדוֹל, וְאֶבְרַכְךָ, וְאֶגְדַּלְךָ שְׁמֶךָ;
(גימ' 1147)	(בראשית, נא) וּפְלִי יוֹסֵף, עַל-פְּנֵי אָבִיו; וַיִּבֶן עָלָיו, וַיִּשְׁק-לוֹ.
(גימ' 1147)	(תהילים, קנא) וּרְאָה, אִם-דָּרְךָ-עֹצֵב בִּי; וַיְנַחֵנִי, בְּדָרְךָ עוֹלָם.
(גימ' 1147)	(תהילים, קלט, כד) הֲלֹלוּ-יְהוָה הַלְלוּ-אֵל בְּקִדְשׁוֹ; הַלְלוּהוּ, בְּרַקִּיעַ עֵזוֹ.

(פרשה לט משנה יג) וילך אברם כאשר דבר אליו ה' וגו' ולוט טפל לו. (בראשית יב ד) וילך אברם, כְּאִשְׁרֵי דְבַר אֱלֹהֵי יְהוָה, וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ, לוֹט; וְאַבְרָם, בֶּן-חָמֵשׁ שָׁנִים וְשִׁבְעִים שָׁנָה, בְּצֵאתוֹ, מִחָרָן. (בראשית יב ד) ואברם בן שבעים וחמש שנים, הה"ד (אסתר א ז') ויהי אמן את-הַדָּסָה, היא אֲסִתָּר בַּת-דָּדוֹ: רב אמר: בת מ' היתה. ושמואל אמר: בת שמונים שנה.

רבנן אמרי: בת שבעים וחמשה. רבי ברכיה בשם רבנן דתמן אמר: אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם: אתה יצאת מבית אביך בן שבעים וחמשה שנים, חייד! אף גואל שאני מעמיד ממך, יהיה בן שבעים וחמשה שנים, כמנין הדסה:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

(גימ' 1716 ע"ה רת).	וְהָיָה אִמֶּן אֶת-הַדָּסָה, היא אֲסִתָּר בַּת דָּדוֹ
(גימ' 1636 ע"ת).	וַיֵּלֶךְ אִבְרָם, כְּאִשְׁרֵי דְבַר אֱלֹהֵי יְהוָה, וַיֵּלֶךְ אִתּוֹ, לוֹט
(גימ' 80)	היתרה: ברמז לדברי שמואל: בת שמונים שנה

(פרשה מ משנה ב') הנסיון שנתנסה אברהם בבואו לארץ

ויהי רעב בארץ רבי פנחס בשם רבי חנין דציפורין פתח: (תהלים צד) אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ואם בא להקפיד, ומתורתך תלמדנו. מה כתיב באברהם? ואברכך ואגדלה שמך, כיון שיצא, קפץ עליו רעבון ולא קרא תגר, ולא הקפיד, אלא וירד אברם מצרימה לגור שם.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יב' י') וַיְהִי רָעַב, בָּאָרֶץ; וַיֵּרָד אַבְרָם מִצְרָיִמָה לְגֹר שָׁם, (גימ' 1963 א. מנצפ"ד).
(תהלים צד' יב') אֲשֶׁרִי, הַגִּבֹר אֲשֶׁר-תִּיַסְרֶנּוּ יָהּ; (גימ' 1963)
ויהי רעב בארץ רבי יהושע בן לוי פתח: (שם קיא) טרף נתן ליראיו, טירוף נתן ליראיו בעולם הזה, אבל לעתיד לבא, יזכור לעולם. מה כתיב באברהם: ואברכך ואגדלה שמך, כיון שיצא, קפץ עליו רעבון ולא הקפיד, ולא קרא תגר, אלא ויהי רעב בארץ:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
ויהי רעב בארץ וירד אברהם (גימ' 1059)
טרף נתן ליראיו (גימ' 1059 ע"הא)

(פרשה מד משנה יח) מתוך גזרת הגלות מסתמנת הגאולה

ויאמר לאברהם ידוע תדע כי גר יהיה זרעך ידוע, שאני מפזרן, תדע שאני מכנסן. ידוע שאני משכנן, תדע שאני פורקן. ידוע שאני משעבדן, תדע שאני גואלן. כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם, משיראה לך זרע. אמר רבי יודן: גירות בארץ לא להם. עבדות, עינוי לאספטיא שלהם:
לך לך מארצך (יב,א) יש אומרים שנוי מקום קורע גזר דינו של אדם. שנא' "ויאמר ה' אל אברהם לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך והדר ואעשך לגוי גדול (ר"ה טז,ב). יש מרבותינו שדרשו מתוך הכתוב: עת אברהם בן ק' שנה יזכה לבן. (רש"י בעה"ט) לאמור: בסימן "לך לך" גימ' ק' שנה. ובפסוק "מי מלל לאברהם הניקה בנים לשרה". פירש"י "מלל" גימטריה שלו ק', כלומר לסוף מאה לאברהם. עכ"דואני הדל בס"ד: בר"ת המלים "לך לך מארצך" סימן "מלל" - ק' שנה. נדרש אברהם לשנוי ג' מקומות) ומספר זה מרמז ה' אל אברהם לך-לך מארצך וממולדתך ומבית אביך" - בגימטריה 2048 (כולל ג' מקומות) ומספר זה מרמז על התאריך - שנת 2048 למניין בריאת העולם, עת אברהם בן ק' שנה (נולד בשנת 1948 למניין ב"ה). לענ"ד בס"ד הרמז לתפלה, מקדש (מעש) ושחרית (תפילה שתקן אברהם עה"ש).
ס"ת "משם ההרה מקדם לבית אל" = בגימ' "תפלה"
ס"ת "לבית אל ויט אהלה" = בגימ' "מקדש"
"לעולם ידים האדם בתפלה" = בגימ' "שחרית"
כתיב: "ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה" בגימ' 1729 (עם האותיות)
"התורה תמימה" רואה זאת בבחינת (קהלת יא,א)
"שלח לחמד על פני המים כי ברב הימים תמצאנו" - 1729 (עם האותיות) מקביל בגימ' לפסוק בפרשתנו.
ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה (טו, יג)
הרי במצרים היו מניין "רדו" שנה
בעה"ט בפרשתנו - ס"ת "כי גר" מניין "רדו"
כדכתיב "רדו שמה" (בר' מב,ב)
פירש"י לא אמר לכו רמז למאתים ועשר שנים שנשתעבדו למצרים כמניין "רדו". בס"ד מצאתי כי ס"ת הפסוק "ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם וועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה" עולה בגימ' 1067, שזו הגימטריה "מאתים ועשר" (חשב אותיות) שעולה מניין "רדו" שנה.

פרשת וירא

(פרשה מח משנה א) הקב"ה נראה אל אברהם

וירא אליו ה' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כתיב (תהלים יח) ותתן לי מגן ישעך וימינך תסעדני וענותך תרבני ותתן לי מגן ישעך, זה אברהם. וימינך תסעדני, בכבשן האש, ברעבון ובמלכים. וענותך תרבני, מה ענוה הרבה הקב"ה לאברהם? שהיה יושב והשכינה עומדת, הה"ד וירא אליו ה':
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(תהלים יח לו) וַתֵּתֶנְי לִי מִגֶּן יִשְׁעֶךָ; וַיְמִינֶךָ תִּסְעֲדֵנִי; וַעֲנֹתֶךָ תִּרְבְּנִי. (גימ' 3333)
(בראשית יח' א') וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה, בְּאֵלֵי מְמָרָא (גימ' 3085 פשוט ובמילוי)
היתרה: רומזת כי מדובר ב"אברהם" מניין שמו (גימ' 248)

ד.א בראשית יח' א': וירא אליו יהוה באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל(1535) כמניין:

(תהלים, קיג,ג) מְזַרְח־שֶׁמֶשׁ עַד-מְבֹאוֹ מְהֻלָּל, שֵׁם יְהוָה (1535)
(איוב, יב,יב) בְּיִשְׁיִשִׁים חֲקָמָה; וְאֶרְדָּה יָמִים תִּבְּוָה (1535)

(פרשה מח משנה ב; ד; ה) לאחר המילה זכה אברהם לגילוי שכינה (איוב יט) ואחר עורי נקפו זאת ומבשרי אחזה אלוה אמר אברהם: אחר שמלתי עצמי, הרבה גרים באו להדבק בזאת הברית. ומבשרי אחזה אלוה, אילולי שעשיתי כן, מהיכן היה הקדוש ברוך הוא נגלה עלי?! וירא אליו ה':
ד. רבי יצחק פתח: מזבח אדמה תעשה לי וגו' אמר רבי יצחק: מה אם זה שבנה מזבח לשמי, הריני נגלה עליו ומברכו. אברהם שמל עצמו לשמי, על אחת כמה וכמה! וירא אליו ה' באלוני ממרא: ה. רבי לוי פתח: (ויקרא ט) ושור ואיל לשלמים לזבוח לפני ה' אמר: מה אם זה שהקריב שור ואיל לשמי, הריני נגלה עליו ומברכו, אברהם שמל עצמו לשמי, עאכ"י! וירא אליו ה' באלוני ממרא:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ברית מילה (גימ' 697)
ומבשרי אחזה אלוה. (גימ' 622)

(פרשה מח משנה ז) מעשה אבות סימן לבנים והוא יושב פתח האהל כחום היום רבי ברכיה משום ר' לוי אמר: ישב כתיב, בקש לעמוד. אמר לו הקדוש ברוך הוא: שב, אתה סימן לבניך. מה אתה יושב ושכינה עומדת, כך, בניך יושבין ושכינה עומדת על גבן. כשישראל נכנסים לבתי כנסיות ולבתי מדרשות וקורין קריאת שמע, והן יושבים לכבודי ואני על גבן, שנאמר (תהלים פב): אלהים נצב בעדת אל. אמר רבי חגי בשם ר' יצחק: עומד אין כתיב כאן, אלא נצב, אטימוס כמה דתימא, ונצבת על הצור. כתיב (ישעיה סה) והיה טרם יקראו ואני אענה ר' שמואל בר חייא ורבי יודן בשם רבי חנינא: על כל שבו ושבו ישראל משבחין להקב"ה, משרה שכינתו עליהם.

מה טעם? (תהלים כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יח' א') וַיֵּרָא אֵלָיו יְהוָה, פֶּאֱלֵנִי מִמְּרָא; וְהוּא יֹשֵׁב פֶּתַח-הָאֵהָל (גימ' 1524 ע"ה)
(תהלים פב' א'): אֱלֹהִים, נֶצֶב בְּעֵדֹת-אֵל; בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט (גימ' 1524)

(פרשה מח משנה ט) והנה שלושה מלאכים: מיכאל, רפאל וגבריאל אמר: עד שלא מלתי, היו העוברים והשבים באים אצלי. אמר לו הקב"ה: עד שלא מלתי, היו בני אדם ערלים באים, עכשיו, אני ובני פמליא שלי נגלים עליך, הה"ד: וישא עיניו וירא והנה שלושה אנשים נצבים עליו.

וירא בשכינה וירא במלאכים. אמר רבי חנינא: שמות חודשים עלו מבבל. ריש לקיש אמר: אף שמות מלאכים, מיכאל, רפאל וגבריאל. אמר רבי לוי: אחד נדמה לו בדמות סדקי, ואחד נדמה לו בדמות נוטי, ואחד בדמות ערבי. אמר: אם רואה אני ששכינה ממתנת עליהם, אני יודע שהן בני אדם גדולים. ואם אני רואה אותן חולקים כבוד אלו לאלו, אני יודע שהן בני אדם מהוגגין, וכיון שראה אותן חולקין כבוד אלו לאלו, ידע שהן בני אדם מהוגגין. אמר רבי אבהו: אהל פלן של אבינו אברהם, מפולש היה. רבי יודן אמר: כהדין דרומילוס. אמר: אם אני רואה אותן שהפליגו את דרכם להתקרב דרך כאן, אני יודע שהן באים אצלי, כיון שראה אותן שהפליגו, מיד, וירץ לקראתם מפתח האהל וישתחו ארצה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יח' ב') וַיֵּשָׂא עֵינָיו, וַיֵּרָא, (גימ' 680)
ריש לקיש אמר: אף שמות מלאכים, בגימטריה: "מיכאל, רפאל וגבריאל". (גימ' 680 ע"ת).

(פרשה מט משנה א) זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב וה' אמר המכסה אני מאברהם רבי יצחק פתח: (משלי י) זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב. אמר רבי יצחק: כל מי שהוא מזכיר את הצדיק ואינו מברכו, עובר בעשה. מה טעמיה? זכר צדיק לברכה. וכל מי שהוא מזכיר את הרשע ואינו מקללו, עובר בעשה. מה טעמיה? ושם רשעים ירקב. אמר רבי שמואל בר נחמן: שמותן של רשעים דומים לכלי קוריים. מה כלי קוריים כל מה שאת משתמש בהם, הם עומדים; הנחתם, הם מתרפים. כך שמעת מימך אדם קורא שם בנו פרעה, סיסרא, שנחריב?! אלא אברהם יצחק יעקב ראובן שמעון. רבי ברכיה ורבי חלבו, משום רבי שמואל בר נחמן ור' יונתן: כשהיה מגיע לפסוק הזה: אשר הגלה מירושלים עם הגולה וגוי' הוה אמר נבוכדנצר שחיק עצמות: ולמה לא הוה אמר כן בירמיה? אלא שכל נ"נ שכתוב בירמיה חי הוי, ברם הכא, מת הוי. רב כי הוי מטי להמן בפורים, אמר: ארור המן וארורים בניו, לקיים מה שנאמר: ושם רשעים ירקב אמר רבי פנחס: חרבונה זכור לטוב. אמר רבי שמואל בר נחמן: מצינו שהקב"ה מזכיר שמן של ישראל ומברכין, שנאמר (תהלים קטו): ה' זכרנו יברך.

ר' הונא בשם רבי אחא אמר: אין לי אלא ס' רבוא. מנן שכל אחד ואחד מישראל שהקדוש ברוך הוא מזכיר שמו ומברכו? שנאמר: וה' אמר: המכסה אני מאברהם אשר אני עושה!?

ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום, לא היה צריך קרא למימר, אלא ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה! אלא, אמר הקב"ה: הזכרתי את הצדיק ואיני מברכו?! ואברהם היו יהיה לגוי גדול:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(ברא' יח' יח'): ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום (א635)
(שם): ונברכו-בו--כל, גויי הארץ (809ס"ת)
(שם): כי ידעתיו (530)

ס"ה מניין הפסוק במקרא: (גימ' 1974ה)
כמניין הציטוט במדרש:

(משלי י' ז'): זְכָר צַדִּיק, לַבְּרָכָה; וְשֵׁם רָשָׁעִים יִרְקַב (גימ' 1974ה)
(תהילים, קיט, ב) אֲשֶׁרִי, נִצְרִי עֲדָתִי; בְּכָל-לֵב יִדְרָשׁוּהוּ (גימ' 1974ה)

(פרשה מט משנה ב) סוד יהוה, ליראיו; ובריתו, להודיעם כתיב (תהלים כה) סוד ה' ליראיו ובריתו להודיעם איזהו סוד ה'?! זו מילה שלא גלה אותה מאדם ועד עשרים דור, עד שעמד אברהם ונתנה לו, שנאמר: ואתנה בריתי ביני ובינך. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אם תמול, תטול סוד ה'. מה סוד ה'?! ס' ששים ו' ששה ד' ארבעה, הרי שבעים. שבעים אני מעמיד ממך, בזכות המילה, שנאמר (דברים י) : בשבעים נפש ירדו אבותיך. מעמיד אני מהן שבעים זקנים, שנא' (במדבר יא): אספה לי שבעים איש מזקני ישראל. ומעמיד אני מהן משה, שהוא הוגה בתורה בשבעים לשון, שנאמר (דברים א): הואיל משה באר וגוי'. בזכות מי? בזכות המילה, שנאמר: סוד ה' ליראיו. אמר לו הקב"ה לאברהם: דיו לעבד שיהא כרבו.

אמר לפניו: ומי ימול אותי? אמר: אתה בעצמך! מיד, נטל אברהם סכין והיה אווזו בערלתו ובא לחתוך, והיה מתירא שהיה זקן. מה עשה הקדוש ברוך הוא? שלח ידו ואוזו עמו, והיה אברהם חותך, שני (נחמיה ט): אתה ה' האלהים אשר בחרת באברם וגו'. וכרות לו הברית אין כתיב כאן אלא וכרות עמו, מלמד שהיה הקב"ה אווזו בו.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יז ב') וְאַתְּנָה בְרִיתִי, בֵּינִי וּבֵינְךָ (גימ' 1244).
(תהלים כה יד'): סוּד יְהוָה, לִירְאָיו; וּבְרִיתוֹ, לְהוֹדִיעֵם (גימ' 1174 את)
אמר לו הקדוש ברוך הוא: אם תמול, תטול סוד ה'.
יתרת הפסוקים מניין סוד: (גימ' 70)

(פרשה נא משנה א) סופה של סדום

וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש וגו' כתיב (תהלים נח) כמו שבלול תמס יהלך נפל אשת בל חוז שמש וגו' כהדין כליי סיליי לימצא כשלושול הזה שהוא נמחה בצואה, כאישית זו שאינה מספקת לראות שמש, עד שהיא חוזרת לעפר, כאשת איש שזינתה והיא מתביישת שלא תראה עוברה והיא משליכתו בלילה קודם שלא תחזנה שמש, הה"ד: השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יט כד): וַיְהִי, הַמָּטִיר עַל-סְדֹם וְעַל-עֲמֹרָה--גִּפְרִית וָאֵשׁ: (גימ' 1921).
(תהילים נח ט): כְּמוֹ שֶׁבְלִיל, תִּמְסַ יְהַלֵּךְ; נִפֹּל אִשְׁתּוֹ, בַּל-חֹזֵן (גימ' 1921 ע"ת)

(פרשה נא משנה ב) הטוב והרע יורדים מן השמים

וה' המטיר על סדום וגו' משל לשני מדינות שמרדו במלך. אמר המלך: תשרף אחת משלה וא' תשרף מטמיון. כך להלן, (ישעיה לד): ונהפכו נחליה לזפת ועפרה לגפרית. ברם הכא, וה' המטיר על סדום ועל עמורה וגו'. אמר ר' אבון: לשפחה שהיתה רודה פת בתנור. בא בן גברתה ורדת פת, ונתנה לו. בא בן בנה ורדת גחלים, ונתנה לו. כך להלן: ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים. ברם הכא, וה' המטיר על סדום ועל עמורה גפרית ואש. ר' חלבו בן ר' חילפי בר סמקאיי בשם ר' יהודה בר ר' סימון וה' המטיר על סדום, זה גבראל. מאת ה' מן השמים, זה הקדוש ברוך הוא. אמר ר' אליעזר: כל מקום שנאמר וה', הוא ובית דינו. אמר רבי יצחק: בתורה נביאים וכתובים מצינו שההדיוט מזכיר שמו ב' פעמים: בפסוק אחד בתורה (בראשית ד): ויאמר למך לנשיו נשיי אין כתיב כאן, אלא נשי למך האזנה וגו'. נביאים (מלכים א א): ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם והרכבתם את שלמה בני על הפרדה אשר לי וגו'. את בן המלך אין כתיב כאן, אלא את שלמה בני. בכתובים, דכתיב (אסתר א): כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתם בטבעת המלך, ואת תמיה שהקב"ה מזכיר שמו שני פעמים בפסוק אחד!:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יט כד): הַמָּטִיר עַל-סְדֹם וְעַל-עֲמֹרָה--גִּפְרִית וָאֵשׁ: (גימ' 1897 ע"ת)
(ישעיה לד ט): וְנִהְפְּכוּ נְחָלֶיהָ לְזֹפֶת, וְעִפְרָה לְגִפְרִית; (גימ' 1897 ע"א)

(פרשה נא משנה ג) עונשה של סדום ושל הרשעים לעתיד לבוא

גפרית ואש הה"ד (תהלים יא) ימטר על רשעים פחים אש וגפרית וגו'. פחים, גומרים ומצדין אש וגפרית. אמר רבי יודן: מפני מה אדם מריח ריח גפרית ונפשו סולדת עליו? למה שהיא יודעת שהיא נידונת בה לעתיד לבוא, שנאמר: מנת כוסם. ר' ישמעאל בר נחמן משום ר' יונתן: כפיילי פיטרין לאחר המרחץ. אמר רבי חנינא: אין דבר רע יורד מלמעלה. אתיבון, והכתיב (תהלים קמח): אש וברד שלג וקטור! אמר להם: רוח סערה היא שהיא עושה דברו. מילתא דרבי שמעון בן לקיש: פליגא אהא דאמר רבי חנינא בן פזי (דבריהם כח): יפתח ה' לך את אוצרו הטוב, מכאן שיש לו אוצרות אחרים. מאת ה' מן השמים, כמרתק מן גבר:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(תהלי יא ו'): יִמְטֵר עַל-רָשָׁעִים, פְּחִים: אֵשׁ וְגִפְרִית, וְרוּחַ זִלְעָפוֹת--מִנֵּת כּוֹסִים (גימ' 3557 עת)
(ברא' יט כד): וַיְהִי, הַמָּטִיר עַל-סְדֹם וְעַל-עֲמֹרָה--גִּפְרִית וָאֵשׁ: (גימ' 2873)
מֵאֵת יְהוָה, מִן-הַשָּׁמַיִם.. (גימ' 684)
יתרה: רשעי סדום

(פרשה נא משנה ד) סדום ושכנותיה נענשו

ויהפוך את הערים האל רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן: חמשת הכרכים הללו, היו יושבות על צור אחד. שלח מלאך את ידו והפכו, הה"ד (איוב כח): בחלמיש שלח ידו, הפך משרש הרים. 1948 תרין אמוראי פליגי חד אמר: בחלמיש של יד. וחד אמר: בחלמיש של אצבע קטנה. אמר רבי יהושע: וצמח האדמה, אפילו צמחי האדמה לקו. אמר רבי יהושע בן לוי: עד עכשיו אם יקלוט אדם מטר מאוירו של סדום ויתן בערוגה, אינה מצמחת:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(איוב ט) בַּחֲלָמִישׁ, שָׁלַח יָדוֹ; הִפְךָ מִשְׁרְשׁ הָרִים (גימ' 1948)
(בראשית יט כה): וַיִּהְפְּךְ אֶת-הָעָרִים הָאֵל, וְאֶת כָּל-הַכְּפָר: (גימ' 1585)
יתרה: "שלח ידו" (גימ' 363)

(פרשה נא משנה ז) לוט ובנותיו נמלטו למערה

ויעל לוט מצוער וישב בהר הה"ד (תהלים נז) למנצח אל תשחת לדוד מכתם בברחו מפני שאול במערה
אמר לפניו: רבון העולמים! עד שלא נכנסתי למערה, עשית חסד עם אחרים בשבילי, עכשיו שאני נתון
במערה, יהי רצון מלפניך, אל תשחת:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(תהלים נז א'): לְמַנְצַח אֶל-תִּשְׁחַת, לְדָוִד מִכְתָּם בְּבָרְחוּ מִפְּנֵי-שְׂאוּל, בְּמַעְרָה. (גימ' 2953)
(בראשית יט' ל'): וַיַּעַל לוֹט מִצּוּעַר וַיֵּשֶׁב בְּהָר כִּי וַיֵּשֶׁב, בְּמַעְרָה--הוּא, וַיִּשְׁתִּי בְּנִתָיו (גימ' 2953).

(פרשה נא משנה ח) כוונתן של בנות לוט הייתה לקיום העולם
ותאמר הבכירה אל הצעירה אבינו זקן וגוי, שהיו סבורות שנתכלה העולם כדור המבול.
לכה נשקה את אבינו יין וגוי ר' תנחומא משום רבי שמואל: ונחיה מאבינו זרע, ונחיה מאבינו בן אין כתיב
כאן, אלא ונחיה מאבינו זרע, אותו זרע שהוא בא ממקום אחר. ואי זה? זה מלך המשיח.
ותשקן את אביהן יין וגוי נקוד על וי"ו של ובקומה, שבשכבה לא ידע בקומה ידע. ויהי ממחרת ותאמר
הבכירה אל הצעירה וגוי מנין היה להם יין במערה? אלא ממה שהיין מרובה להן, היו מביאין אותו
במערות. אמר רבי יהודה בר סימון: נעשה להם מעין דוגמא של עולם הבא, היך מה דאת אמר (יואל ג):
והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
בראשית יט' ג'): וַתְּבֹא הַבְּכִיָּה וַתִּשְׁכַּב אֶת-אֲבִיהָ (גימ' 1805 ע"ת)
(יואל ד' יח) וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא יִטְפוּ הַהָרִים עֶסֶס (גימ' 1805 מנצפ"ך ו-א).

(פרשה נא משנה י) האם בנות לוט עשו לשם שמים או לשם זנות
הה"ד (ירמיה מח) אני ידעתי נאום ה', עברתו ולא כן בדיו. ר' הונא בר פפא ורבי סימון, רבי הונא אמר:
מתחלת עיבורו של מואב, לא היה לשם זנות אלא לשם שמים, שנא' לא כן בדיו עשו לשם שמים, אלא לשם
זנות, שנאמר (במדבר כה): וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות וגוי.
ר' סימון אמר: מתחלת עיבורו של מואב לא היה לשם שמים אלא לשם זנות, שנאמר: ועברתו לא כן. בדיו
לא עשה כן בדיו לשם זנות, אלא לשם שמים, שנאמר (רות ג): ותרד הגורן ותעש ככל אשר צוה חמותה.
אמר רבי לוי: אם תחלתו של מואב לשם זנות, גם סופו היה לשם זנות.
בדיו לא כן עשו, וישב ישראל בשטים וגוי ואם מתחלת עיבורו לשם שמים, אף סופו לשם שמים. בדיו לא כן
עשו, ותרד הגורן:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
(ירמיה מח ל') לֹא אֲנִי יָדַעְתִּי נְאֻם-יְהוָה, עֲבַרְתוּ וְלֹא-כֵן; בְּדִיו, לֹא-כֵן עָשׂוּ. (גימ' 1957 ע"ה)
בראשית יט' לא'): וַתִּשְׁקֶינן אֶת-אֲבִיהֶן יַיִן, בְּלִילָה הוּא; (גימ' 1494 ע"ה)
היתרה = זנות (גימ' 463)

(פרשה נא משנה יא) בנות לוט נתפקדו בזכות אברהם ותלד הבכירה בן וגוי
רבי יודן משם ר' אייבו: הבכירה ע"י שביזת כבוד אביה ואמרה: "שמו מואב", מאב.
אמר הכתוב (דברים ד): אל תצר את מואב ואל תתגר בם מלחמה. מלחמה אי אתה עושה עמהן, אבל אתה
מפתק הנהרות שלהן, שורף גדישים שלהן באש, אבל הצעירה על ידי שחסתה על כבוד אביה ואמרה:
ותקרא שמו "בן עמי", בן מי שהיה עמי. אמר הכתוב (שם): אל תצורם ואל תתגר בהם כל עיקר. אמר ר'
יהודה ב"ר סימון ורבי חנין בשם ר' יוחנן: בנותיו של לוט הולכות לעבור עבירה ונתפקדו. באיזה זכות?
זכות מואב, מי אב, שנאמר באברהם (בראשית יז): כי אב המון גוים נתתיך.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
ותקרא שמו מאב והצעירה גם היא ילדה בן ותקרא שמו בן עמי הוא אבי בני עמון (יט, לז-לח)
א. במסכת ברכות (ז, ב) אומרת הגמרא שבשמות האנשים נרמזות מהותם, כמאמר הפסוק "לכו חזו מפעלות
אלקים אשר שם שמות בארץ". אחת הדרכים המקובלות לפענח את צפונות השם היא הגימטריא, כלומר
הערך הספרתי של השם. מאלץ להווכח שגם דרך זו עצמה מעוגנת בגימטריה, שכן "שמות" הוא בדיוק
הערך של "ספרות"

ב. בפרשתנו מסופר על הדרך בה נולדו עמון ומואב, ודוקא מואב שנולד בצורה היותר שפלה, כמבואר
ברש"י, ממנו יצאה שושלת לבית דוד ע"י רות המואביה. חכמי האמת אמרו ששלבי הגאולה צריכים
להרקם בהסדר גדול. כך מואב, ולידת פרץ מיהודה ומשה רבינו מעמרים ודודתו ודוד המלך בחילופי
השפחה. דברים אלו מרומזים בשמו של "לוט", שפירושו הסתר 5 (שמואל א, כא). גם "גאולה" בגימטריה
"לוט"!

ג. לאברהם אבינו נאמר "כי ביצחק יקרא לך זרע" (בראשית כא, יב). "אדם שוה בערכו ל"גאולה". כי מטרת
האדם להביא גאולה לעצמו ולעולם, על ידי תיקון שורש הרע בעולם שהוא תיקון חטא עץ הדעת. עבודתם
של האבות היתה בהתאם, ואכן חכמי האמת אמרו שהם תקנו זאת ביחס לעצמם ולכן יעקב אבינו לא מת.
"אברהם יצחק יעקב" (עה"כ) שווה בערכו ל"עץ הדעת"!
מהם יצא עם ישראל לדורותיו עד לתיקון העולם על ידי משיח צדקינו. "משיח" במילואו (עם שין יוד חית)
הוא בגימטריה "כי ביצחק יקרא לך זרע"

פרשת חיי שרה

(פרשה נג משנה א) וַאֲבָרְהָם, בֶּן-מְאֵת שָׁנָה, בְּהוֹלֵד לוֹ, אֶת יִצְחָק בְּנוֹ.
וה' פקד את שרה כאשר אמר זהו שאמר הכתוב (יחזקאל יז): וידעו כל עצי השדה כי אני ה' השפלת עץ
גבוה הגבהתי עץ שפל אמר רבי יודן: לא כדין דאמרין ולא עבדין, אלא, אני ה' דברתי ועשיתי. אמר רבי

ברכיה : אני ה' דברתי ועשיתי. והיכן דבר? שם כב) למועד אשוב אליך ולשרה בן. ועשה. וידעו כל עצי השדה, אלו הבריות, היך מה דאת אמר : (דברים כ) כי האדם עץ השדה. כי אני ה' השפלתני עץ גבוה, זה אבימלך. הגבהתי עץ שפל, זה אברהם. הובשתי עץ לח, אלו נשי אבימלך, דכתיב : כי עצור עצר ה'. הפרחתי עץ יבש, זו שרה. אני ה' דברתי היכן דבר? למועד אשוב אליך ועשיתי, הה"ד ויעש ה' לשרה כאשר דבר :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

יחזקאל יז כד) : ויָדְעוּ כָל-עַצֵי הַשָּׂדֶה, כִּי אֲנִי יְהוָה הַשֹּׁפֵלֶתִי עַץ גְּבֹהַּ הַגְּבֹהֲתִי עַץ שָׁפֵל, הוֹבִשְׁתִּי עֵץ לַח (גימ' 3658).

(בראשית כא' א') : ויהוה פָּקַד אֶת-שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר ; וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה, כַּאֲשֶׁר דָּבַר . (גימ' 3558)

(גימ' 100)

לרמוז לגיל של אברהם, דכתיב (שם פסוק ה') : וְאַבְרָהָם, בֶּן-מֵאָת שָׁנָה, בְּהוֹלֵד לוֹ, אֶת יִצְחָק בְּנֵוֹ.

(פרשה נג משנה ב) דבר ה' קיים לעולם כְּעֵת חַיָּה, אֶתִי חֲבֵקֶת בֶּן

מבוראו?! אם מעושהו יטהר גבר, וכי אפשר לאדם להיות טהור יותר מבוראו?! מה אלישע אומר לשונמית? (מלכים ב ד) למועד הזה כעת חיה, את חובקת בן! אמרה לו : אל אדוני איש האלהים, אל תכוב בשפחתך! אותן המלאכים שבשרו את שרה כך אמרו לה : למועד אשוב אליך כעת חיה ולשרה בן אמר לה : אותן המלאכים היו יודעים שהם חיים וקיימין לעולם, אמרו : למועד אשוב אליך, אבל אני, שאני בשר ודם - קיים היום מת למחר - בין חי, בין מת, למועד הזה את חובקת בן. מה כתוב שם? ותהר ותלד בן למועד הזה, כעת חיה אשר דבר אליה אלישע, דבריו של בשר ודם מתקיים ודבריו של הקב"ה אין מתקיימין?! וה' פקד את שרה כאשר אמר וגו' :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית כא' א') : ויהוה פָּקַד אֶת-שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר ; וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה, כַּאֲשֶׁר דָּבַר . (גימ' 3558)

(מלכים ב ד) : כְּעֵת חַיָּה, אֶתִי חֲבֵקֶת בֶּן. ותהר האשה, ותלד בן, למועד הזה כְּעֵת (גימ' 3558 ע"ה)

(פרשה נג משנה ג) לרמוז כי יצחק הוא בנו של אברהם!

(חבקוק ג) כי תאנה לא תפרח ואין יכול בגפנים כחש מעשה זית ושדמות לא עשה וגו'.

כי תאנה לא תפרח, זה אברהם, היך מה דאת אמר (הושע ט) : ככורה בתאנה בראשיתה, ראיתי אבותיכם. ואין יכול בגפנים, זו שרה, היך מה דאת אמר : (תהלים קכח) : אשתך כגפן פוריה וגו'.

כחש מעשה זית, אותן המלאכים שבישרו את שרה האירו פניה כזית, כוחשים היו! אלא, שדמות לא עשו אוכל! אותן השדים המתים לא עשו אוכל. גזר ממכלה צאן, היך מה דאת אמר (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי, אדם אתם, אלא ואין בקר ברפתים, היך מה דאת אמר : (הושע יא) אפרים עגלה מלומדה אוהבתי לדוש! חזרה שרה ואמרה : מה אני מובדה סברי מן בריי?!

אלא, (חבקוק ג) : ואני בה' אעלוזה אגילה באלהי ישעי. אמר לה הקדוש ברוך הוא : את לא אובדית סיברך, אף אנא איני מובדית סיברך, אלא, וה' פקד את שרה וגו'. וה' פקד את שרה (ישעיה מ) יבש חציר נבל ציץ, יבש חצירו של אבימלך, ונבל ציצו, ודבר אלהינו יקום לעולם. וה' פקד את שרה כאשר אמר :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בר' כא' א') : ויהוה פָּקַד אֶת-שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר ;

(גימ' 3559 ע"ה)

וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה, כַּאֲשֶׁר דָּבַר .

(חבקוק ג' יז-יח) כִּי-תֵאָנֶה לֹא-תִפְרַח, וְאִין יָבֹול בְּגַפְנִים

(גימ' 3381)

חֹשׁ מַעֲשֵׂה-זֵית וְאֲנִי, בִּיהוָה אֶעְלוֹזָה : אֲגִילָה, בְּאֵלֵהִי יִשְׁעֵי

(גימ' 208) כמניין "יצחק"

יתרת הפסוקים

(פרשה נג משנה ד) הקב"ה אינו חוזר בו מגזרה טובה פה יְהִיָּה זְרָעֶךָ

(תהלים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים הא בארץ לא? אלא, מה שאמרת לאברהם בשמים, למועד אשוב אליך כעת חיה. ר' נחמן דיפו משם ר' יעקב דקיסרין פתח : (תהלים פ) : אלהים צבאות שוב נא הבט משמים וראה ופקוד גפן זאת, שוב ועשה מה שאמרת לאברהם : הבט נא השמימה וספור הכוכבים. ופקוד גפן זאת, וה' פקד את שרה.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בר' כא' א') : ויהוה פָּקַד אֶת-שָׂרָה, כַּאֲשֶׁר אָמַר ;

(גימ' 3558).

וַיַּעַשׂ יְהוָה לְשָׂרָה, כַּאֲשֶׁר דָּבַר .

תהילים פרקים טו' פט' : לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ, נִצָּב בַּשָּׁמַיִם

(גימ' 3310 ע"ת)

אֱלֹהִים צְבָאוֹת, שׁוֹב-נָא : הִבֵּט מִשָּׁמַיִם וּרְאֵה ; וּפְקֹד, גֶּפֶן זֹאת

(גימ' 248) = "אברהם"

יתרה :

כדכתיב בראשית (טו ה') וַיֹּצֵא אֹתוֹ הַחוּצָה, וַיֹּאמֶר הִבֵּט-נָא הַשָּׁמַיְמָה וּסְפֹר הַכּוֹכָבִים--אִם-תּוּכַל, לְסַפֵּר אֹתָם ; וַיֹּאמֶר לוֹ, פֶּה יְהִיָּה זְרָעֶךָ.

(פרשה נג משנה ה) הקב"ה קיים הבטחתו

וה' פקד את שרה (מלכים א ח) אשר שמרת לעבדך דוד אבי את אשר דברת לו. אשר שמרת לעבדך, זה אברהם. את אשר דברת לו, למועד אשוב אליך. ותדבר בפין ובידך מלאת כיום הזה, וה' פקד את שרה. (תהלים קיג) מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה מושיבי עקרת הבית, זו שרה. ותהי שרי עקרה, אם הבנים שמחה, שנאמר : הניקה בנים שרה, וה' פקד את שרה, כאשר אמר. מה שאמר לה, הוא באמירה,

ויעש ה' כאשר דבר. מה שדבר לה, ע"י מלאך. רבי נחמיה אמר: והי' פקד את שרה כאשר אמר, מה שאמר לה על ידי מלאך. ויעש ה' לשרה כאשר דבר, מה שאמר לה הוא. רבי יהודה אמר: כאשר אמר ליתן לה בן, כאשר דבר לברכה בחלב. אמר לו רבי נחמיה: והלא כבר נתבררה בחלב?! אלא, מלמד שהחזירה הקדוש ברוך הוא לימי נערותיה. רבי אבהו אמר: נותן אני יראתה על כל אומות העולם, דלא יהון מונין לה וצווחין לה: "עקרתא". ר' יהודה בשם ריש לקיש: עיקר מטרין לא היה לה, וגלף לה הקב"ה עיקר מטרין. אמר רבי אדא: בעל פקדונות אני! עמלק הפקיד אצלי חבילות של קוצים, והחזיר לו הקדוש ברוך הוא חבילות של קוצים, שנאמר (שמואל א טו): פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל. שרה הפקידה אצלי מצות ומעשים טובים, החזיר לה הקב"ה מצות ומעשים טובים, והי' פקד את שרה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

המדרש מצטט שלושה פסוקים מהתנ"ך:

(מלכים א ח): אשר שמרת לעבדך דוד אבי (גימ' 1594)
 (תהלים קיג): מושיבי עקרת הבית אם הבנים שמחה. (גימ' 2056)
 (שמואל א טו): פקדתי את אשר עשה עמלק לישראל. (גימ' 2682)
 מניין כל הפסוקים: (גימ' 6332).

כמניין הפסוק (בראשית כא א'): ויהיה פקד את-שרה,

פאָשר אָמר; ויעש יהוה לשרה, פאָשר דָּבַר. (גימ' 6332 א, רת, סת).

(פרשה נג משנה י') אברהם עושה משתה גדול ביום היגמל את יצחק

ויגדל הילד ויגמל ר' הושעיה רבה אמר: נגמל מיצר הרע. רבנן אמרי: נגמל מחלבו.

ויעש אברהם משתה גדול רבי יודא ב"ר סימון אמר: גדול עולמים היה שם. רבי יודן בר מספרתא אמר: (אסתר ב) ויעש המלך משתה גדול, גדולי עולם היו שם, הדא הוא דכתיב (דברים ל): כי ישוב ה' לשוב עליך לטוב בימי מרדכי ואסתר, כאשר שש על אבותיך, בימי אברהם יצחק ויעקב. אמר רבי יהודה בר' סימון: משתה גדול, משתה גדולים, עוג וכל גדולים עמו היו שם. אמרו לעוג: לא היית אומר אברהם פרדה עקרה ואינו מוליד! אמר להם: עכשיו מתנתו מה היא, לא שפופה! אין יהיב אנא אצבעי עליה, אנא פחיש ליה. אמר ליה הקב"ה: מה! אתה מבזה על מתנתו, חייך! שאת רואה אלף אלפים ורבי רבבות יוצאים מבני בניו, ואין סופו של אותו האיש ליפול אלא בידו, שנא' (במדבר כא): ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו, כי בידך נתתי וגו'. דאמר רבי לוי: לא נדנדה עריסה תחלה, אלא בביתו של אברהם אבינו. דאמר רבי יהושע בן מנחמה: אותן ששים ושנים מלכים שהרג יהושע, כולם היו במשתה של אברהם אבינו, ולא שלושים ואחד היו!! אלא, כי ההיא דאמר: רבי ברכיה ורבי חלבו ורבי פרנך משום רבי יוחנן, מלך יריחו אחד. מה תלמוד לומר אחד? אלא, הוא ואנטקיסור שלו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ויעש אברהם משתה גדול (גימ' 1422)
 כי ישוב ה' לשוב עליך לטוב (גימ' 1174 ע"ת)
 יתרה "אברהם" (גימ' 248)

(פרשה נג משנה יב') ביצחק יקרא לך זרע

וירע הדבר מאד בעיני אברהם הדא הוא דכתיב (ישעיה לג): עוצם עיניו מראות ברע. ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך וגו' אמר רבי יודן: יצחק אין כתיב כאן, אלא ביצחק ר' עזריה בשם בר חטיא: בי"ת תרין. במי שהוא מודה בשני עולמות. אמר רבי יודן ברבי שלום: כתיב (תהלים קה ה ו): זכרו נפלאותיו אשר עשה מופתיו ומשפטי פיו, מופת נתת למי שהוא מוציא מתוך פיו, כל מי שהוא מודה בבי' עולמות, יקרא לך זרע. וכל מי שאינו מודה בשני עולמות לא יקרא לך זרע:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כא יב): ביצחק, יקרא לך זרע (גימ' 848)
 (תהלים קה ו): זרע, אבְרָהָם עֲבָדוּ פְּנֵי יַעֲקֹב (גימ' 848)
 (שמות א) יעקב ביחד עם ראשיתבות שמות 12 בניו כמניין (גימ' 848).

ד. א:

(תהלים קה ה'): זָכְרוּ--נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר-עָשָׂה; (גימ' 1692)
 (תהלים קה ה'): מִפְתֵּי, וּמִשְׁפָּטֵי-פִיו. זָרַע, אֲבְרָהָם עֲבָדוּ (גימ' 1692 ע"הת)

(פרשה נח משניות א-ב') רק את הצדיקים ה' מעמיד בנסיון

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם כתיב (תהלים ס) נתתה ליראיך נס להתנוסס מפני קושט סלה נסיון אחר נסיון וגידולין אחר גידולין, בשביל לנסותן בעולם, בשביל לגדלן בעולם, כנס הזה של ספינה. וכל כך למה? מפני קושט, בשביל שתתקשט מדת הדין בעולם, שאם יאמר לך אדם, למי שהוא רוצה להעשיר, מעשיר! למי שהוא רוצה, מעני! ולמי שהוא רוצה, הוא עושה מלך. אברהם כשרצה עשאו מלך, כשרצה עשאו עשיר, יכול את להשיבו ולומר לו: יכול את לעשות כמו שעשה אברהם אבינו? והוא אומר: מה עשה? ואת אומר לו: ואברהם בן מאת שנה בהולד לו, ואחר כל הצער הזה נאמר לו: קח נא את בנך את יחידך ולא עיבב, הרי, נתת ליראיך נס להתנוסס: (שם יא ה') ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו אמר רבי יונתן: הפשתני הזה, כשפשתנו לוקח, אינו מקיש עליו ביותר, מפני שהיא פוקעת, וכשפשתנו יפה הוא מקיש עליו ביותר, למה? שהיא משתבחת והולכת. כך, הקדוש ברוך הוא אינו מנסה את הרשעים. למה? שאין יכולין לעמוד, דכתיב (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש. ואת מי מנסה? את הצדיקים, שנא' (תהלים יא): ה' צדיק יבחן. (בראשית לט) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדוני וגו'. ויהי אחר הדברים האלה אמר רבי יונתן: היוצר הזה, כשהוא בודק את הכבשן שלו, אינו בודק את הכלים המרוועים, למה? שאינו מספיק להקיש עליו אחת עד שהוא שוברו. ומה הוא בודק? בקנקנים ברורים,

שאפילו הוא מקיש עליו כמה פעמים, אינו שובר. כך, אין הקב"ה מנסה את הרשעים, אלא את הצדיקים, שנאמר: ה' צדיק יבחן. אמר רבי אלעזר: לבעל הבית שהיה לו שתי פרות, אחת כחה יפה ואחת כחה רע. על מי הוא נותן את העול, לא על אותה שכחה יפה?! כך, אין הקדוש ברוך הוא מנסה, אלא את הצדיקים, שנאמר: ה' צדיק יבחן:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(תהלים ס' ו'): נְתַתָּה לִירְאֵיךָ נֶס, לְהַתְנוֹסֵס מִפְּנֵי קִשְׁטֵי סֶלָה (גימ' 2531)
(בראשית כב' א'): וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹהִים, נָסָה אֶת-אַבְרָהָם; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַנְּנִי.
היתרה
דכתיב (תהלים יא ה'): "ה' צדיק יבחן"

(פרשה נח משנה ג') יְהִי נִסָּה אֶת אַבְרָהָם

דבר אחר: ה' צדיק יבחן, זה אברהם, ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את אברהם.

רבי אבון פתח: (קהלת ח) באשר דבר מלך שלטון ומי יאמר לו מה תעשה

אמר רבי אבין: לרב שהיה מצוה לתלמידו ואומר לו (דברים טז): לא תטה משפט! והוא מטה משפט. לא תכיר פנים! והוא מכיר פנים. לא תקח שוחד! והוא לוקח שוחד. לא תלוה בריבית! והוא מלוה בריבית. אמר לו תלמידו: רבי! אתה אומר לי: לא תלוה בריבית! ואת מלוה בריבית, לך שרי ולי אסירא! אמר לו: אני אומר לך: אל תלוה בריבית לישראל, אבל תלוה בריבית לעובד כוכבים, דכתיב (דברים כג): לנכרי תשיך ולא חיךך. אמר לישראל לפני הקב"ה: רבון העולמים! כתבת בתורתך (ויקרא יט): לא תקום ולא תטור, ואת נוקם ונטור?! שנאמר (נחום א): נוקם ה' ובעל חימה. נוקם הוא לצריו, ונטור הוא לאויביו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני כתבתי בתורה: לא תקום ולא תטור את בני עמך! אבל נוקם ונטור אני לעובדי כוכבים, נקום נקמת בני ישראל. כתיב (דברים ו): לא תנסו את ה'. והאלהים נסה את אברהם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(קהלת ח' ד') בְּאֶשֶׁר דָּבַר-מֶלֶךְ, שְׁלֹטוֹן; וּמִי יֹאמֶר-לוֹ, מַה-תַּעֲשֶׂה. (גימ' 2357)
(בראשית כב' א'): וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹהִים, נָסָה אֶת-אַבְרָהָם; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אַבְרָהָם וַיֹּאמֶר הַנְּנִי.
היתרה (גימ' 30 כמניין שם השם עם אותיותיו).

(פרשה נח משנה ה') הקב"ה קיבל את רצונו של אברהם כקרבו

(מיכה ו) במה אקדם ה' אכף לאלהי מרום רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר: אף על פי שהדברים אמורים במלך מואב, שעשה מעשה והעלה את בנו לעולה, אבל אינו מדבר אלא ביצחק, שנאמר: במה אקדם ה' אכף לאלהי מרום וגו'. הירצה ה' באלפי אילים, ברבבות נחלי שמן, האתן בכורי פשעי, פרי בטני, חטאת נפשי! ביצחק, אע"פ שלא נעשה מעשה קבלו כגומר מעשה, ובמישע לא נתקבל לפניו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כב' א'): וְהָאֱלֹהִים, נָסָה אֶת-אַבְרָהָם; (גימ' 861)
(מיכה ו' ו'): בְּמָה אֶקְדָּם יְהוָה, אֶכְפֹּף לְאֱלֹהֵי מְרוֹם; (גימ' 861 עס"ת)

פרשה נח משנה ו') זכותו של אברהם שעמד בנסיון

והאלהים נסה את אברהם ר' יוסי הגלילי אומר: גדלו כנס הזה של ספינה. רבי עקיבא אומר: נסה אותו בוודאי, שלא יהיו אומרים: הממו, ערבבו ולא היה יודע מה לעשות. ויאמר הנני אמר רבי יהושע בן קרחה: בשני מקומות דימה משה עצמו לאברהם. אמר לו הקב"ה: (משלי כה): אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד. אברהם אמר: הנני, הנני לכהונה, הנני למלכות, זכה לכהונה וזכה למלכות. זכה לכהונה: (תהלים קי): נשבע ה' ולא ינחם, אתה כהן לעולם. למלכות, נשיא אלהים אתה. משה אמר: הנני, הנני לכהונה, הנני למלכות. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אל תקרב הלום, אין קרב אלא כהונה, היאך דאת אמר: (במדבר א): והזר הקרב יומת. ואין הלום, אלא מלכות, היך מה דאת אמר: (שמואל ב ו): כי הביאותני עד הלום:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי כה' ו'): אֶל-תִּתְהַדָּר לְפָנֵי-מֶלֶךְ; וּבְמָקוֹם גְּדוֹלִים, אֶל-תַּעֲמֹד (גימ' 2167 עת, א),
(בראשית כב' א'): וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וְהָאֱלֹהִים, נָסָה אֶת-אַבְרָהָם; (גימ' 1403)
היתרה (גימ' 764) כמניין: "נסה את-אברהם".
דבר אחר: (תהלים קי' ד'): נשבע יהוה ולא ינחם אתה כהן לעולם (גימ' 1250)
וַיֹּאמֶר הַנְּנִי הנני לכהונה, הנני למלכות (גימ' 1250 ע"ת)

(פרשה נו משנה ב) אברהם ויצחק ראו את המקום מרחוק

אמר ליצחק: בני! רואה את מה שאני רואה? אמר לו: הן! אמר לשני נערי: רואים אתם מה שאני רואה? אמרו לו: לא! אמר הואיל וחמור אינו רואה, ואתם אין אתם רואים, שבו לכם פה עם החמור! ומניין שהעבדים דומין לבהמה? מהכא, שבו לכם פה עם החמור, עם החמור.

רבנן מייתי ליה מהכא, ממתן תורה שנאמר (שמות כ): ששת ימים תעבוד ועשית כל מלאכתך וגו', אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך ובהמתך. אמר רבי יצחק: עתיד המקום לירחק מבעליו ולעולם, תלמוד לומר (תהלים קלב): זאת מנוחתי עד, עד פה אשב, לכשיבא אותו שכתוב בו (זכריה ט): עני ורוכב על חמור. ואני והנער נלכה עד כה אמר רבי יהושע בן לוי: נלך ונראה מה יהיה בסופו של כה, ונשתחוה ונשובה אליכם, בשרו שהוא חוזר מהר המוריה בשלום. אמר רבי יצחק: הכל בזכות השתחויה, ואברהם לא חזר מהר

המוריה בשלום, אלא בזכות השתחוויה, ונשתחווה ונשובה אליכם. ישראל, לא נגאלו אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (שמות ד): ויאמן העם וגו' ויקדו וישתחוּ. התורה, לא נתנה אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (שם כד): והשתחוויתם מרחוק. חנה, לא נפקדה אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (שמואל א): וישתחוּ שם לה'. הגליות, אינן מתכנסות אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (ישעיה כז): והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו'. והשתחוּ לה' בהר הקדש בירושלים. בהמ"ק, לא נבנה אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (תהלים צט): רוממו ה' אלהינו והשתחוּ להר קדשו. המתים, אינן חיינן אלא בזכות השתחוויה, שנאמר (שם צה): באו ונשתחוּ ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כב ה'): שְׁבוּ-לָכֶם פֶּה עִם-הַחֲמוֹר (גימ' 1353 ע"ה, רת, א)
(שמות כ' ט'): עֲבַדְדָּךְ וְאַמְתָּדָךְ וּבְהַמְתָּדָךְ, וְגֵרְדָּךְ (גימ' 1353 ר"ת).

דבר אחר

(בראש כב ה'): וְאַנְי וְהַנְעַר, וְלָכָה עַד-כֹּה; וְנִשְׁתַּחֲוֶה, וְנִשְׁוִיבָה אֲלֵיכֶם. (גימ' 2306 עם אברהם יצחק)
אמר רבי יצחק: בזכות השתחוויה:

ישראל, = 541 (שמות ד): ויאמן העם וגו' ויקדו וישתחוּ.

תורה== 611 (שמות כד): והשתחוויתם מרחוק.

חנה, == 63 (שמואל א): וישתחוּ שם לה'.

גלויות= 449 (ישעיה כז): והשתחוּ לה' בהר הקדש בירושלים.

בהמ"ק= 147 (תהלים צט): רוממו ה' אלהינו והשתחוּ להר קדשו.

מתים= 495 (תהלים צה): באו ונשתחוּ ונכרעה נברכה לפני ה' עושנו:

מנינן= 2306

(פרשה נו משנה ט) הקרבת האיל תמורת יצחק

וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחד מהו אחר? אמר רבי יודן: אחר כל המעשים, ישראל נאחזים בעבירות ומסתבכין בצרות וסופן ליגאל בקרנו של איל, שנאמר (זכריה ט): וה' אלהים בשופר יתקע וגו'. אמר רבי יהודה בר סימון: אחר כל הדורות, ישראל נאחזים בעבירות ומסתבכין בצרות, וסופן ליגאל בקרנו של איל, הה"ד: וה' אלהים בשופר יתקע. אמר רבי חנינא ב"ר יצחק: כל ימות השנה ישראל נאחזים בעבירות ומסתבכין בצרות, ובראש השנה, הן נוטלין שופר ותוקעין בו, ונוכרים לפני הקב"ה והוא מוחל להם, וסופן ליגאל בקרנו של איל, שנאמר: וה' אלהים בשופר יתקע. רבי לוי אמר: לפי שהיה אברהם אבינו רואה את האיל ניתוש מן החורש הזה, והולך ומסתבך בחורש אחר, אמר לו הקדוש ברוך הוא: כך, עתידין בניך להסתבך למלכיות מבבל למדי, מן מדי ליון, ומיון לאדום, וסופן ליגאל בקרנו של איל, הה"ד: וה' אלהים בשופר יתקע. וילך אברהם ויקח את האיל ועלהו תחת בנו רבי בנאי אמר, אמר לפניו: רבון העולם! הוי רואה דמיו של איל זה, כאילו דמו של יצחק בני! אימוריו, כאילו אימוריו דיצחק ברי, כהדא דתנן: הרי זו תחת זו, הרי זו תמורת זו, הרי זו חלופי זו. הרי זו תמורה רבי פנחס אמר, אמר לפניו: רבון העולמים! הוי רואה, כאלו הקרבתי את יצחק בני תחלה, ואחר כך הקרבתי את האיל הזה תחתיו, היך מה דאת אמר (מלכים ב טו): וימלוך יותם בנו תחתיו. כהדא דתנן: כאימרא כדירים. רבי יוחנן אמר: כאימרא תמידא. ריש לקיש אמר: כאילו של יצחק. תמן אמרי: כולד החטאת.

תני, בר קפרא: כאימור דלא ינק מן יומי:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

המדרש שואל "מהו אחר"? ומתרג' "האיל תמורת יצחק": וברמו:

"אחר" כמניין "יצחק" ע"ה= 209

(פרשה נו משנה י) בזכות העקדה

ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה ר' יוחנן אמר, אמר לפניו: רבון העולמים! בשעה שאמרת לי קח נא את בנך את יחידך היה לי מה להשיב, אתמול אמרת: כי ביצחק וגו', ועכשיו קח נא את בנך וגו', וחס ושלום לא עשיתי כן, אלא כבשתי רחמי לעשות רצונך, יהי רצון מלפניך ה' אלהינו, בשעה שיהיו בניו של יצחק באים לידי עבירות ומעשים רעים, תהא נזכר להם אותה העקידה ותתמלא עליהם רחמים. דבר אחר: ה' יראה אברהם קרא אותו יראה, שנאמר: ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה, שם קרא אותו שלם, שנאמר (בראשית יז): ומלכי צדק מלך שלם. אמר הקב"ה: אם קורא אני אותו יראה, כשם שקרא אותו אברהם, שם אדם צדיק מתרעם. ואם קורא אני אותו שלם, אברהם אדם צדיק מתרעם, אלא הריני קורא אותו ירושלים, כמו שקראו שניהם, יראה שלם ירושלים. ר' ברכיה בשם רבי חלבו אמר: עד שהוא שלם, עשה לו הקדוש ברוך הוא סוכה והיה מתפלל בתוכה, שנאמר (תהלים עו): ויהי בשלם סוכו ומעונתו בציון. ומה היה אומר? יהי רצון שאראה בבנין ביתי. דבר אחר: מלמד שהראה לו הקב"ה בית המקדש חרב ובנוי, חרב ובנוי, שנא': שם המקום ההוא ה' יראה, הרי בנוי, היך מה דאת אמר (דברים טו): שלוש פעמים בשנה יראה. אשר יאמר היום בהר ה', הרי חרב, שנאמר (איכה ה): על הר ציון ששמים. ה' יראה, בנוי ומשוכלל לעתיד לבא, כענין שנאמר (תהלים קב): כי בנה ה' ציון נראה בכבודו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראש כב יד'): שֵׁם-הַמְּקוֹם הַהוּא, הֲיֵהָהּ יְרָאָה (גימ' 1231 ע"ה, ר"ת, ס"ת, א)

(תהלים ע"ג): וַיְהִי בְשָׁלֹם סוּכּוֹ; וּמַעוֹנָתוֹ בְּצִיּוֹן. (גימ' 1231)

(תהלים קב): כִּי בָנָה ה' צִיּוֹן נִרְאָה בְּכַבּוֹד (גימ' 596 ע"את)

כמניין = ירושלים (גימ' 596)

בסכת תשבו - רמז לג' בתי מקדש

בסכת תשבו שבעת ימים ישבו בסכת למען ידעו כי בסכות הושבתי את בני ישראל (כג, מב)

אומר "פתוחי חותם": הנה בסכת בסכת הראשונים חסרים ובסכות האחרונה מלאה. אפשר לרמוז דב' הראשונים כנגד בית ראשון ובית שני שנחרבו לפי שלא היה עץ חיים שהוא וא"ו לרמוז על הבית האחרון הוא בית השלישי שיבנה במהרה בימינו אמן כן יהי רצון שיהיה בו עץ חיים שהוא וא"ו שישאר קיים לעולם. עכ"ד מצאתי קשר בין דבריו הקדושים לעיל לבין לענ"ד בס"ד הפסוק בבראשית ל"ג י"ז: "ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולקנהו עשה סכת על כן קרא שם המקום סכות". דייקא ג' פעמים סכות נסע סכתה, עשה סכת, קרא שם המקום סכות. סכת מניינו 480. ולענ"ד בס"ד ברמז בבחינת מעשה אבות סימן לבנים. רמזו יעקב אע"ה על בניית ג' בתי המקדש. בבחינת ויעקב נסע סכתה, כתיב על יציאת מצרים (שמות י"ג, כ') ויסעו מסכת ויחנו באתם, מסע ישראל מסכת אשר ביציאת מצרים היתה בשנת 2448 לבריאת העולם, ומניין "סכת" 480 עולה ביחד 2928 ובשנת 2928 בניין בית מקדש ראשון ע"י שלמה המלך ע"ה (ר' ספר הדורות). ומשנת 2928 מניין סכת שני ככתוב למעלה, עולה המניין $480+2928=3408$ לבריאת העולם, שנה בה נבנה מקדש שני. ורמזים לבניין בית המקדש לעתיד לבוא. נבחן במלה סכות השלישי המופיע בפסוק והמלה כתובה בואו, לרמזו הואו לאלף השישי, כדכתיב שית אלפין שנין הוהו עלמא. והר"מ ה' או"א שבימים אלה נזכה לראות בבניין מקדשנו בבחינת "אחישה". אכ"ר

(פרשה זו: משנה א): בשורת הולדת רבקה

ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה וגו' בנים, כתיב (משלי יד): חיי בשרים לב מרפא ורקב עצמות קנאה, שעד שהוא בהר המוריה, נתבשר שנולד זוגתו של בנו, שנאמר: הנה ילדה מלכה. (שם ג) רפאות תהי לשרך ושקוי לעצמותיך, שעד שהוא בהר המוריה, נתבשר שנולדה זוגתו של בנו, שנאמר: הנה ילדה מלכה, גם היא בנים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כ"ב) וַיְהִי, אַחֲרֵי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, וַיֵּגֵד לְאַבְרָהָם, לֵאמֹר: הֲנֵה יִלְדָה מִלְּכָה גַם-הוּא, בָּנִים--לְנַחֲוֹר אַחִיךָ.

כמניין ס"ת ור"ת שני הפסוקים ממשלי שהמדרש מצטט:

(משלי יד ל'): חַיֵּי בְשָׂרִים, לֵב מֵרָפָא; וְרִקְבַּ עֲצָמוֹת קִנְיָה.

(משלי ג ח'): רַפְאוֹת, תְּהִי לְשַׁרְךָ; וְשִׁקוּי, לְעֲצָמוֹתֶיךָ.

ס"ה מניינם

(גימ' 710).

(גימ' 1126).

(גימ' 1836).

(פרשה זו: משנה ב): שמועה טובה - הולדת רבקה

(משלי כה) מים קרים על נפש עיפה ושמועה טובה מארץ מרחק תמן תניין: על הגשמים ועל בשורות טובות הוא אומר: ברוך הטוב והמטיב. מה ראו לסמוך בשורות טובות לירידת גשמים? רבי ברכיה בשם רבי לוי אמר: על שם מים קרים על נפש עיפה, שמועה טובה מארץ מרחק, מה שמועה טובה, ברוך הטוב והמטיב, אף מים קרים, ברוך הטוב והמטיב. דבר אחר: כמים קרים על נפש עיפה כן שמועה טובה מארץ מרחק, זה אברהם, שעד שהוא בהר המוריה, נתבשר שנולדה זוגתו של בנו, הה"ד הנה ילדה מלכה וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי כה כה) מִיַּם קָרִים, עַל-נֶפֶשׁ עֵיפָה; וְשִׁמוּעָה טוֹבָה, מֵאַרְצֵי מֶרְחָק (גימ' 2274 ע"ת)

השמועה: (בר' כ') יִלְדָה מִלְּכָה גַם-הוּא, בָּנִים--לְנַחֲוֹר אַחִיךָ -

וּבְתוֹאֵל, יִלְדַּת אֶת-רַבְקָה

היתרה: כמניין "שמועה טובה"

(גימ' 1831)

(גימ' 443)

(פרשה נח משנה א): ימי חיי שרה

ויהיו חיי שרה מאה שנה (תהלים לז) יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה כשם שהן תמימים, כך שנותם תמימים. בת עשרים כבת שבע לנוי, בת מאה כבת עשרים שנה לחטא. דבר אחר: יודע ה' ימי תמימים, זו שרה, שהיתה תמימה במעשיה. אמר רבי יוחנן: כהדא עגלתא תמימה. ונחלתם לעולם תהיה, שנאמר: ויהיו חיי שרה. מה צורך לומר שני חיי שרה באחרונה? לומר לך שחביב חייהם של צדיקים לפני המקום, בעולם הזה ולעולם הבא:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כג א'): וַיְהִי חַיֵּי שָׂרָה, מֵאָה שָׁנָה וְעֶשְׂרִים שָׁנָה וְשִׁבְעֵי שָׁנִים (גימ' 2912 ע"ה)

(תהלים לז יח): יוֹדֵעַ יְהוָה, יָמֵי תְּמִימָם; וְנַחֲלָתָם, לְעוֹלָם תְּהִיָּה.

ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים (כ"ג, א')

קבלה אצל רבותינו שמות שרה היה בשנת 2085 למניין בריאת העולם (ראה ספר הדורות). בס"ד ברמז מאה עשרים ושבע במלוי (היינו: מס אלף הא עין שין ריש מס ואו שין בית עין) בגימטריה - 22, פחות מניין שני חיי שרה, לאמור: $2085 = 2212 - 127$ 2085 למניין בה"ע שהיא שנת פטירתה.

פרשה נט' א' בזכות הצדקה זכה לזקנה

ואברהם זקן בא בימים כתיב (משלי טז לא) עטרת תפארת שיבה, בדרך צדקה תמצא ר' מאיר אזל לממלא, ראה אותן כולן שחורי ראש. אמר להם: תאמר ממשפחת בית עלי אתם? דכתיב (שמואל ב א) וכל מרבית ביתך ימותו אנשים. אמרו ליה: רבי התפלל עלינו! אמר להם: לכו וטפלו בצדקה ואתם זוכים לזקנה. מה טעמיה? עטרת תפארת שיבה. והיכן היא מצויה?

בדרך צדקה תמצא. ממי אתה למד? מאברהם, שכתוב בו: ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט.

זכה לזקנה, ואברהם זקן בא בימים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי טז לא) עֲטֶרֶת תְּפָאֶרֶת שִׁיבָה; בְּדֶרֶךְ צְדָקָה, תִּמְצָא. (גימ' 3037 ע"ת)

(ג'ימ' 795 ער"ת)
(ג'ימ' 2242)
(ג'ימ' 2242).

(בראשית כד' א) וְאֶבְרָהָם זָקֵן, בָּא בְּיָמַי; וַיְהִי בְרָךְ יתרה
(בראשית יח יט), וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה, לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט

פרשה נט' ב: העוסק בתורה זוכה לאריכות ימים
עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון (משלי לא) עוז והדר לבושה, של תורה. ותשחק ליום אחרון,
אימתי היא שוחקת? מתן שכרה לעתיד לבא. ממי אתה למד? מאברהם, על ידי שכתוב בו: ושמו דרך ה'
לעשות צדקה. זכה לזקנה, ואברהם זקן בא בימים. (משלי ג) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד
גימ' 1916 "ך" מנצפ"ך אורך ימים בימינה, לעתיד לבוא. בשמאלה עושר וכבוד, בעוה"ז, אפילו, שהוא בא
להשמאל לאדם עושר וכבוד. ממי אתה למד? מאברהם, ע"י שכתוב בו: ושמו דרך ה' לעשות צדקה
ומשפט. זכה לזקנה, ואברהם זקן:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כד' א) וְאֶבְרָהָם זָקֵן, בָּא בְּיָמַי; וַיְהִי בְרָךְ אֶת-אֶבְרָהָם, בְּכָל.
(בראשית יח יט) וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה, לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט מְנִינִים (גימ' 3716 ע"פ).
כמנין הפסוקים:

(משלי לא כה) עֹז-וְהִדָּר לְבוּשָׁה; וְתִשְׁחַק, לְיוֹם אַחֲרוֹן.
(משלי ג) אורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד (גימ' 3716 "ך" מנצפ"ך).

פרשה נט' ג: ואברהם זקן

ר' יצחק פתח: (תהלים עא) וגם עד זקנה ושיבה אלהים אל תעזובי אמר רבי אחא: לא היא זקנה ולא היא
שיבה אלא שאם נתת לי זקנה, תן לי שיבה עמה. ממי אתה למד? מאברהם, על ידי שכתוב בו: ושמו דרך
ה' לעשות צדקה ומשפט. זכה לזקנה, ואברהם זקן:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(גימ' 411).
(גימ' 2242).
(גימ' 2660).

(בראשית כד' א) וְאֶבְרָהָם זָקֵן,
(בראשית יח יט) וְשָׁמְרוּ דְרָךְ יְהוָה, לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּט
ס"ה:

כמנין חיבור הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי לא כה) עֹז-וְהִדָּר לְבוּשָׁה; וְתִשְׁחַק, לְיוֹם אַחֲרוֹן. (גימ' 1235 ר"פ)
(תהלים עא) וגם עד זקנה ושיבה אלהים אל תעזובי (גימ' 1425 ס"תא)
ס"ה מנין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 2660)

פרשה נט' ה אברהם זוכה לברכת ה'

(תהלים מה) יפיית מבני אדם הוצק חן וגוי נתייפית בעליונים, שנאמר (ישעיה לג): הן אראלם צעקו חוצה.
נתייפית בתחתונים, נשיא אלהים אתה בתוכנו. על כן ברכך אלהים לעולם, וה' ברך את אברהם בכל.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(תהי' מה ג) וְיִפְיֶינָה, מִבְּנֵי אָדָם הוֹצַק חָן, בְּשִׁפְתוֹתָיִךְ; עַל-כֵּן בֵּרַכְךָ אֱלֹהִים לְעוֹלָם. גימ' 2934 עא)
שני הפסוקים:

(בראשית כד' א) וַיְהִי בְרָךְ אֶת-אֶבְרָהָם, בְּכָל; (ישעיהו לג' ז'): הן, אַרְאֵלָם, צַעֲקוּ, חֲצָה; מִלְּאֲכֵי שָׁלוֹם, מִר
בְּכִיּוֹן. (גימ' 2479 ת)

2479-2934 = יתרה 455 כמנין (גימ' "נשיא אלהים" עא)

פרשה ס' א' אליעזר מבקש מה' שיצליח דרכו

ויאמר ה' אלהי אברהם הקרה נא לפני היום וגוי (ישעיה נ) מי בכס ירא ה' שומע בקול עבדו
אמר: מי בכס ירא ה', זה אברהם. שומע בקול עבדו וגוי, אשר שמע הקב"ה בקולו של עבדו.
אשר הלך חשכים, שבא מאספמיא ומחברותיה, ולא היה יודע היכן, כאדם שהוא שרוי בחושך.
ואין נוגה לו ומי היה מאיר לו? הקדוש ברוך הוא היה מאיר לו, בכל מקום שהיה הולך.

יבטח בשם ה' וישען באלהיו, ומצאת את לבבו נאמן לפניך. דבר אחר: מי בכס ירא ה', זה אליעזר.
שומע בקול עבדו, בקול אברהם, שהיה עבד להקב"ה, שנאמר (בראשית כו): בעבור אברהם עבדי.

אשר הלך חשכים, בשעה שהלך להביא את רבקה. ואין נוגה לו ומי היה מאיר לו? הקדוש ברוך הוא היה
מאיר לו בזיקים ובברקים. יבטח בשם ה' וישען באלהיו, ויאמר ה' אלהי אדוני אברהם הקרה נא לפני

היום:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(ישעיהו נ' ל) מִי בְּכֶס יִרְא יְהוָה, שֹׁמֵעַ בְּקוֹל עַבְדּוֹ
(ישעיהו נ' ל) אֲשֶׁר הִלֵּךְ חֲשָׁכִים, וְאֵין נֹגֵה לוֹ, יִבְטַח בְּשֵׁם יְהוָה, וַיִּשְׁעֵן בְּאֱלֹהָיו.
מנין הפסוק כולו
(בראשית כד' יב) וַיֹּאמֶר--יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אֶבְרָהָם, הִקְרָה-נָא לְפָנַי הַיּוֹם; וַעֲשֵׂה-חֶסֶד,
עם אֲדֹנָי אֶבְרָהָם.

(גימ' 986 עת)
(גימ' 1982)
(גימ' 2968)
(גימ' 2110).
2968-2110 = יתרת הפסוקים = גימ' "בשם יְהוָה, וַיִּשְׁעֵן בְּאֱלֹהָיו" = 858.

(פרשה ס' ב' ב): ה' נענה לתפילתו של אליעזר

כתיב (משלי יז) עבד משכיל ימשול בבו מבוש ובתוך אחים יחלק נחלה. עבד משכיל, זה אליעזר.
ומה השכלתו? אמר: כבר קללתו של אותו האיש בידו, שמא יבוא כושי אחד, או ברבר אחד, וישתעבד בי,
מוטב לי להשתעבד בבית הזה, ולא בבית אחר. ימשול בבו מבוש, זה יצחק, שבייש את כל עובדי כוכבים,

בשעה שנעקד על גבי המזבח. ובתוך אחים יחלק נחלה, בתוך ישראל. מה אלו מזכירין זכות אבות, אף זה מזכיר זכות אבות, ויאמר ה' אלהי אדני אברהם וגו'. ועשה חסד עם אדוני אברהם התחלת, גמור! רבי חגי בשם ר' יצחק אמר: הכל צריכין לחסד, אפילו אברהם, שהחסד מתגלגל בעולם בשבילו. נצרך לחסד, שנאמר: ועשה חסד עם אדוני אברהם, התחלת, גמור!

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כד יב) וַיֹּאמֶר--יְהוָה אֱלֹהֵי אֲדֹנָי אַבְרָהָם, הִקְרָה נָא לְפָנַי הַיּוֹם; וַעֲשֵׂה חֶסֶד, עִם אֲדֹנָי אַבְרָהָם..

(גימ' 2110)

(משלי יז ב') עֲבֹד-מִשְׁפִּיל--יְמִשֵּׁל, בְּבֶן מִבֵּישׁ; וּבְתוֹךְ אֲחִים, יִחְלַק נַחֲלָה.

(גימ' 1996)

היתרה 26 שם השם אליו התפלל אליעזר

פרשה ס' משנה יד ויצא יצחק לשוח בשדה - אבות תקנו תפילה

ותקם רבקה ונערוניה וגו' אמר רבי לוי: שכן דרך הגמלים גדלים במזרח. רבנן אמרי: מה גמל זה, יש בו סימן טומאה וסימן טהרה, כך העמידה רבקה צדיק ורשע. ותלכנה אחרי האיש, שכעור לאיש להיות מהלך אחר האשה. ויצחק בא, מבוא אתא ממיטא. ולהיכן הלך? באר לחי רואי, הלך להביא את הגר, אותה שישבה על הבאר ואמרה: לחי העולמים, ראה בעלבוני. ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב, אין שיחה אלא תפלה, שנאמר (תהלים קב): תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו. וכן הוא אומר (שם נה): ערב ובוקר וצהרים אשיחה וגו'.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כד סג) וַיֵּצֵא יִצְחָק לְשׁוֹחַ בְּשָׂדֵה, לְפָנוֹת עָרְב; (גימ' 1809 ע"ה)

(תהלים קב): תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו (גימ' 1809 ע"ת)

תניא יעקב תקן תפלת ערבית שנא' "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש". אין פגיעה אלא תפלה שנא' (ירמיה ז) ואתה אל תתפלל וגו' ואל תפגע בי (ברכות כ"ב, ב'). ר"ל - "ויפגע" - "תפלה". "כי בא השמש = "ערבית". ולענ"ד בס"ד ויפגע (פשוט ובמלוי) יעלה ביחד מניין "תפלה" לאמור ויפגע = 174 (עה"א) בחיבור "ויפגע" במלוי כזה (וייוד. פה. גימל. עין) בגימ' - 340 (ע"ה) יעלה החיבור - 515 כמניין תפלה

ערבית בגימ' 682, כמניין "כי בא השמש" (ע"ה תיבות) - 682

אם בתפלה עסקינן? אומר הכתוב בפרשה "ויקרא את שם המקום ההוא בית-אל ואולם לוז" וכו' (כ"ח, י"ט) אומרת הגמרא בפסחים (פ"ח, א'): מאי דכתיב (ישעיה ב') "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב" ולמה לא אלקי אברהם ויצחק, אלא לא אברהם שכתוב בו הר דכתיב (ס"פ וירא) "בהר ה' יראה" ולא כיצחק שכתוב בו שדה דכתיב (ס"פ חיי שרה) ויצא יצחק לשוח בשדה, אלא כיעקב שקראו בית דכתיב "ויקרא את שם המקום ההוא בית אל". ע"כ

מבאר "התורה תמימה": האי "בית אל" אינו הסמוך לעי שנוכר ביהושע ז', אלא ירושלים. ועל שם היה בית אלקים (מקדש) קראו בית אל, והוא "הר" המוריה שהתפלל בו אברהם והוא "השדה" שהתפלל בו יצחק. נמצאנו למדים, שהאבות תקנו תפלה (אברהם שחרית יצחק מנחה יעקב ערבית) וכולם למעשה באותו מקום שעתיד לקום בית המקדש בירושלים. לדבריו "בית אל" (ראה רש"י והרמב"ן שדעתם שונה באם בית אל היא ירושלים). בדרך הרמז בס"ד מצאתי מקבילויות לדברי הגמרא ותורה תמימה לאמור: א. "ויקרא את שם המקום ההוא בית-אל ואולם לוז" בגימ' 1836 (ע"ה). אומרת הגמרא על פסוק זה מאי דכתיב (ישעיה ב'): "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב" - בגימ' 1836. ב. ומקום התפילה זכה לכנוי "מקום" או "המקום" - "וירא את המקום מרחוק" - "ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה".

ובפרשת העקידה (ס"פ וירא) "ויקם וילך אל המקום" - "וירא את המקום מרחוק" - "ויקרא אברהם שם המקום ההוא ה' יראה".

וכוונת "מקום" - בית אל. "ירושלים" - בית המקדש.

ודרשו רבותינו האבות "תקנו התפלה" אברהם בהר, יצחק בשדה, יעקב בבית.

ונמצא כי "תקנו התפלה" בגימ' 1077

שהוא גימטריה "מקום" (פשוט במלוי וברבוע) 1077

שהוא גימטריה "המקדש" במלוי (הי.מס.קוף.דת.שין) 1077 (ע"ה)

שהוא גימטריה "ירושלים" במלוי (יוד.ריש.ואו.שין.יוד.מס) 1077

שהוא גימטריה (חיבור) "לוז" (פשוט) 1077

ו"בית אל" במלוי (בית.יוד.אלף.למד) 1077

שהוא בגימטריה "ישראל" במלוי (יוד.שין.ריש.אלף.למד) 1077

שהוא בגימטריה "אברהם ויצחק" (אברהם פשוט - יצחק במלוי) 1077

ג. "מקדש" מניין 444 כמניין "בית אל" (ע"ה) 444

שהוא בגימטריה "מקום ההוא ה' יראה" ע"ה 444

שהוא כאמור בגימ' "מקדש" 444

ועם אותיותיו יעלה המניין "נראה המקום" 444

או "מקום נורא" שהוא 444

פרשה סא: משנה א אברהם לוקח את קטורה לאשה

ויוסף אברהם ויקח אשה ושמה קטורה כתיב (תהלים א) אשרי האיש אשר לא הלך וגו'

אשר לא הלך בעצת רשעים, זה דור הפלגה. ובדרך חטאים לא עמד, אלו אנשי סדום, שנאמר (בראשית יג): ואנשי סדום רעים וחטאים. ובמושב לצים לא ישב, זה אבימלך, שנאמר (שם כ): הנה ארצי לפניך וגו'. כי אם בתורת ה' חפצו, כי ידעתינו למען אשר יצוה. ובתורתו יהגה אמר ר' שמעון: אב לא למדו ורב לא היה לו,

ומהיכן למד את התורה? אלא זימן לו הקדוש ברוך הוא שתי כליותיו כמין שני רבנים, והיו נובעות ומלמדות אותו תורה וחכמה, הה"ד (תהלים טז): אברך את ה', אשר יעצני, אף לילות יסרוני כליותי. (שם א) והיה כעץ שתול, ששתלו הקב"ה בארץ ישראל. אשר פרו יתן בעתו, זה ישמעאל. ועלהו לא יבול, זה יצחק. וכל אשר יעשה יצליח, אלו בני קטורה, שנאמר: ויוסף אברהם ויקח אשה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

אֲשֶׁרִי הָאִישׁ (במילוי ותיבותיו) אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ, בְּעֶצֶת רְשָׁעִים; וּבְדַרְךְ חַטָּאִים, לֹא עָמַד, וּבְמוֹשֵׁב לְצִים, לֹא יָשָׁב. כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה, חֲפָצוֹ; וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה, יוֹמֵם וְלַיְלָה. וְהָיָה כְּעֵץ, שְׁתוּל עַל-פְּלִגֵי-מַיִם: אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ, יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא-יָבֹל; וְכָל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ. (גימ' 11374).
(בראשית כה א) וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה, וַשְׁמָה קְטוּרָה. (גימ' 1506 ע"ה).
(היתרה 9868 כמניין הפסוקים): אֲשֶׁר לֹא הֵלֵךְ, בְּעֶצֶת רְשָׁעִים; וּבְדַרְךְ חַטָּאִים, לֹא עָמַד, וּבְמוֹשֵׁב לְצִים, לֹא יָשָׁב. כִּי אִם בְּתוֹרַת יְהוָה, חֲפָצוֹ; וּבְתוֹרַתוֹ יִהְיֶה, יוֹמֵם וְלַיְלָה. וְהָיָה כְּעֵץ, שְׁתוּל עַל-פְּלִגֵי-מַיִם: אֲשֶׁר פְּרִיּוֹ, יִתֵּן בְּעֵתוֹ וְעָלְהוּ לֹא-יָבֹל; וְכָל אֲשֶׁר-יַעֲשֶׂה יִצְלִיחַ. (גימ' 9868).

פרשה סא: משנה ב תולדות אברהם בזקנותו לא שכח את שרה

(שם צב) שתולים בבית ה' בחצרות אלהינו יפריחו עוד ינובון בשיבה, זה אברהם אבינו. דשנים ורעננים יהיו. ויוסף אברהם (איוב יד) כי יש לעץ תקוה, יש לאבינו אברהם תקוה. אם יכרת ועוד יחליף, אם יאמר עליו כרות הברית. ועוד יחליף, מצות ומעשים טובים. וינקתו לא תחדל, זו לחלוחות שלו. אם יזקין בארץ שרשו, ואברהם זקן. ובעפר ימות גזעו, ותמת שרה. מריח מים יפריח, מריח מצות ומעשים טובים, יפריח. ועשה קציר נטע אין כתיב כאן, אלא כמו נטע, התוספת מרובה על העיקר, ויוסף אברהם וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה א) וַיֹּסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה, וַשְׁמָה קְטוּרָה. (גימ' 1511 ע"ת)
(תהילים צב טו) עוֹד, וְנוֹבֵן בְּשִׁיבָה; דְּשָׁנִים וְרַעֲנָנִים יִהְיוּ. (גימ' 1384)
127 תתה 127 להודיעך שנתאלמן משרה אשתו ששני חייה ===== 127

פרשה סא: משנה ג: רבי עקיבא העמיד שבעה רבנים שעמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה.

(קהלת יא) בבקר זרע את זרעך ולערב אל תנח ידך רבי אליעזר ורבי יהושע רבי אליעזר אמר: אם זרעת בבכיר זרע באפיל, שאין אתה יודע איזהו יכשר, אם של אפיל אם של בכיר, ואם שניהם כאחד טובים. רבי יהושע אמר: אם בא עני אצלך בשחרית תן לו, בערבית תן לו, שאין אתה יודע איזה מהן הקדוש ברוך הוא כותב עליך, הזה או זה, ואם שניהם כאחד טובים. רבי ישמעאל ורבי עקיבא רבי ישמעאל אומר: אם למדת תורה בנערותך, למוד תורה בזקנותך, שאין את יודע איזה מהן מתקיים לך, הזה או זה, ואם שניהם כאחד טובים. ר' עקיבא אומר: אם היו לך תלמידים בנערותך, עשה לך תלמידים בזקנותך, שאין אתה יודע איזה מהם מתקיים לך, זה או זה, ואם שניהם כאחד טובים. "יב אלף תלמידים היו לר"ע מעכו ועד אנטפריס וכולם בפרק אחד מתו.

למה? שהיתה עיניהם צרה אלו באלו ובסוף העמיד שבעה: רבי מאיר ורבי יהודה רבי יוסי

ור' שמעון ורבי אלעזר בן שמעון ורבי יוחנן הסנדלר ור' אליעזר בן יעקב ואית דאמרי:

ר' יהודה ור' נחמיה ורבי מאיר רבי יוסי ורשב"י ור' חנינא בן חכניאי ורבי יוחנן הסנדלר

אמר להם: בני! הראשונים לא מתו, אלא שהיתה עיניהם צרה אלו לאלו, תנו דעתכם שלא תעשו

כמעשיהם. עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה. ר' דוסתאי בשם רבי שמואל בר נחמן: אם היו לך בנים

בנערותך, קח לך אשה בזקנותך והעמיד בנים. וממי אתה למד? מאברהם, שהיו לו בנים בנערותו ולקח

אשה בזקנותו, והעמיד בנים, הה"ד ויוסף אברהם וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(קהלת יא ו) בַּבֶּקֶר זָרַע אֶת-זָרְעֶךָ, וְלָעֶרֶב אַל-תִּנַּח יָדְךָ: כִּי אֵינְךָ יוֹדֵעַ אֵי זֶה יִכְשֶׁר, הַזֶּה אוֹ-זֶה, וְאִם-שְׁנֵיהֶם כְּפֹאֵד, טוֹבִים. (גימ' 3452).

ואית דאמרי: כמניין שמות הרבנים ורבי יהודה; ורבי נחמיה; ורבי מאיר; ורבי יוסי; ורבי שמעון בר

יוחאי; ורבי חנינא בן חכניאי; ורבי יוחנן הסנדלר. (גימ' 3452). עמדו ומלאו כל ארץ ישראל תורה.

פרשה סב: משנה א: ימי אברהם היו מושלמים

ואלה ימי שני חיי אברהם כתיב (תהלים לו) יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה

יודע ה' ימי תמימים, זה אברהם, שנאמר: והיה תמים. ונחלתם לעולם תהיה, ואלה ימי שני חיי אברהם,

שחבב הקב"ה שנותן של צדיקים וכתבם בתורה, כדי שתהא נחלת ימיהם זכורה לעולם, בשיבה טובה זקן

ושבע:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה ח): וַיִּגְוַע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה, זָקֵן וְשָׂבֵעַ; וַיֵּאָסֶף, (גימ' 1874 ר"ת)

(תהלים לו יח) יוֹדֵעַ יְהוָה, יְמֵי תְּמִימִם; וְנַחֲלָתָם, לְעוֹלָם תְּהִיָּה. (גימ' 1874 ע"ה א' ת')

פרשת תולדות

(בראשית רבה פרשה סג: משנה א):

פרשה סג א ואלה תולדות יצחק בן אברהם (משלי כג) גיל יגיל אבי צדיק ויולד חכם ישמח בו גילה אחר גילה בזמן שהצדיק נולד (ישעיה ו) ויהי בימי אחז וגו' אמר רבי הושעיא אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ב"ה רבון כל העולמים ווי שמלך אחז אמר להן בן יותם הוא ואביו צדיק ואיני יכול לפשוט את ידי בו ויולד חכם ישמח בו ר' לוי אמר מנין אתה אומר שכל מי שיש לו בן יגע בתורה שהוא מתמלא עליו רחמים ת"ל (משלי כג) בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני ר"ש בן מנסיא אומר אין לי אלא לב אביו של בשר ודם מניין שאפילו הקב"ה מתמלא רחמים עליו בשעה שהוא יגע בתורה תלמוד לומר ישמח לבי גם אני גילה אחר גילה בזמן שהוא צדיק בן צדיק ואלה תולדות יצחק בן אברהם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה): וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק, בֶּן-אַבְרָהָם; אַבְרָהָם, הוֹלִיד אֶת-יִצְחָק. (גימ' 2303ה)
(משלי כג כד) גִּיל יְגִיל, אָבִי צְדִיק; וַיּוֹלֵד חָכֵם, יִשְׁמַח בּוֹ (גימ' 931תתרי"
יתרה: 1372 כמניין (משלי כג כה): יִשְׁמַח-אֲבִיךָ וְאִמְךָ; וְתִגַּל, יוֹלְדֶיךָ (גימ' 1372ת)

(בראשית רבה פרשה סג: משנה ב): (שם יז ו) עטרת זקנים בני בנים האבות עטרה לבנים והבנים עטרת לאבות האבות עטרה לבנים שנאמר ותפארת בנים אבותם הבנים עטרה לאבות דכתיב עטרת זקנים בני בנים רבי שמואל בר רב יצחק אמר אברהם לא ניצל מכבשן האש אלא בזכות של יעקב משל לאחד שהיה לו דין לפני השלטון ויצא דינו מלפני השלטון לישרף וצפה אותו השלטון באסטרוולוגיאה שלו שהוא עתיד להוליד בת והיא נשאת למלך אמר כדאי הוא להנצל בזכות בתו שהוא עתיד להוליד והיא נשאת למלך כך אברהם יצא דינו מלפני נמרוד לישרף וצפה הקדוש ברוך הוא שיעקב עתיד לעמוד ממנו אמר כדאי הוא אברהם להנצל בזכותו של יעקב הה"ד (ישעיה כט) לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם יעקב פדה את אברהם דבר אחר עטרת זקנים בני בנים ואלה תולדות יצחק בן אברהם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי יז ו) עֲטֹרַת זְקֵנִים, בְּנֵי בָנִים; וְתִפְאֶרֶת בָּנִים אֲבוֹתָם (גימ' 2668).
(בראשית כה יט): וְאֵלֶּה תּוֹלְדֹת יִצְחָק, בֶּן-אַבְרָהָם; אַבְרָהָם, הוֹלִיד אֶת-יִצְחָק. (גימ' 2302).
יתרה 366 כמניין "בשם יהוה" לרמוז כי האבות יצחק 8 שם ה' יעקב 7 שם ה'.

(בראשית רבה פרשה סג: משנה ו): ויתרוצצו הבנים בקרבה ר' יוחנן ור"ל ר"י אמר זה רץ להרוג את זה וזה רץ להרוג את זה ר"ל אמר זה מתיר ציוויו של זה וזה מתיר ציוויו של זה רבי ברכיה בשם רבי לוי שלא תאמר משיצא ממעי אמו נזדווג לו אלא עד שהוא במעי אמו זירתיה מתוחה לקבליה הה"ד (תהלים נח) זורו רשעים מרחם ויתרוצצו הבנים בקרבה בשעה שהיתה עומדת על בתי כנסיות ובתי מדרשות יעקב מפרכס לצאת הה"ד (ירמיה א) בטרם אצרך בבטן ידעתוך ובשעה שהיתה עוברת על בתי עבודת כוכבים עשו רץ ומפרכס לצאת הה"ד זורו רשעים מרחם ותאמר אם כן למה זה אנכי רבי יצחק אמר מלמד שהיתה אמנו רבקה מחזרת על פתחיהן של נשים ואומרת להן הגיע לכם הצער הזה בימיכם אם כך הוא צערו של בנים והלואי לא עיברתי רבי הונא אמר אם כך אני עתיד להעמיד שנים עשר שבטים הלואי לא עיברתי מנין ז"ה תני בשם רבי נחמיה ראויה היתה רבקה שיעמדו ממנה י"ב שבטים הה"ד ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך דא תרין ושני לאומים הא ארבעה ולאום מלאום יאמץ הא שיתא ורב יעבוד צעיר הא תמניא וימלאו ימיה ללדת הא עשרה ויצא הראשון אדמוני הא חד עשר ואחרי כן יצא אחיו הא תרין עשר ואית דמייתין ליה מן הדין קרא ותאמר אם כן למה זה אנכי זיין שבעה ה"א חמשה הא תרין עשר מנין זה ותלך לדרוש את ה' וכי בתי כנסיות ובתי מדרשות היו באותן הימים והלא לא הלכה אלא למדרש של שם ועבר אלא ללמדך שכל מי שהוא מקביל פני זקן כמקביל פני שכנה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה ויתרוצצו הבנים בקרבה (גימ' 1269אתס"פ ר"פ ר"ת).
(ירמיה א) בטרם אצרך בבטן ידעתוך. (גימ' 1269ס"ת)

(בראשית רבה פרשה סג: משנה ז): ויאמר ה' לה רבי יהודה בר רבי סימון ורבי יוחנן בשם רבי אליעזר ב"ר שמעון מעולם לא נזקק הקדוש ברוך הוא להשיח עם אשה אלא עם אותה הצדקת ואף היא על ידי עילה רבי אבא בר כהנא אומר כמה כרכורין כרכר בשביל להשיח עמה שנאמר ויאמר לא כי צחקת והכתיב ותקרא שם ה' הדובר אליה רבי לוי בשם רבי אבא [חמא] בר חנינא אמר ע"י מלאך רבי אליעזר אמר על ידי שם בן נח שני גוים בבטןך שני גיאי גוים בבטןך זה מתגאה בעולמו וזה מתגאה במלכותו שני גיאי גוים בבטןך אדריאנוס בעובדי כוכבים שלמה בישראל ד"א שני שונאי גוים בבטןך כל העובדי כוכבים שונאים את עשו וכל העובדי כוכבים שונאים את ישראל סנאיהון דבניא במעייך דכתיב (מלאכי א) ואת עשו שנאתי ושני לאומים ממעייך יפרדו אמר רבי ברכיה מכאן שנוולד מהול ולאום מלאום יאמץ ר' חלבו אמר עד כאן קריין סבתא ורעמה וסבתכה מינך יקומון יהודאין וארמאין ורב יעבוד צעיר אמר רבי הונא אם זכה יעבוד ואם לאו ייעבד:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(מלאכי א) ואת עשו שנאתי (גימ' 1544).
(בראשית כה כג): וַיֹּאמֶר יְהוָה לָהּ, שְׁנֵי גֵיִים בְּבֶטְנְךָ (גימ' 824)
יתרה 720 כמניין: (איוב, יט, יח): גַּם-עֲוִילִים, מְאֹסוּ בִי; אֶקְוֶמָה, וַיִּדְבְּרוּ-בִי (גימ' 720).

(בראשית רבה פרשה סג: משנה ח): וימלאו ימיה ללדת להן חסרים וכאן מלאים להלן כתיב תאומים פרץ זורח שניהם צדיקים וכאן תומים יעקב צדיק ועשו רשע ויצא הראשון אדמוני א"ר חגי בשם ר' יצחק בזכות (ויקרא כב) ולקחתם לכם ביום הראשון אני נגלה לכם ראשון שנאמר (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון

ופורע לכם מן הראשון זה עשו דכתיב ויצא הראשון ובונה לכם ראשון זה בית המקדש דכתיב ביה (ירמיה יז) כסא כבוד מרום מראשון ואביא לכם ראשון זה מלך המשיח דכתיב ביה (ישעיה מא) ראשון לציון הנה הנם ד"א ויצא הראשון אדמוני למה יצא עשו תחלה כדי שיצא הוא ותצא סריותו עמו א"ר אבהו כהדין פרביטא שהוא משטף את בית המרחץ ואח"כ מרחץ בנו של מלך כך למה יצא עשו תחלה כדי שיצא הוא ותצא סריותו עמו מטרונא שאלה את רבי יוסי בן חלפתא אמרה ליה למה יצא עשו תחלה אמר לה טיפה ראשונה של יעקב היתה אמר לה משל אם תניחו שתי מרגליות בשפופרת אחת לא זו שאת נותנה ראשונה יוצאה אחרונה כך טיפה ראשונה של יעקב היתה אדמוני אמר רבי אבא בר כהנא כאלו שופך דמים וכיון שראה שמואל את דוד אדמוני דכתיב (שמואל א יז) וישלח ויביאהו והוא אדמוני נתיירא ואמר אף זה שופך דמים כעשו אמר לו הקב"ה עם יפה עינים עשו מדעת עצמו הוא הורג אבל זה מדעת סנהדרין הוא הורג דקלייטינוס מלכא הוה רעי חזירין בהדא טבריה וכיון דהוה מטי סדריה דרבי הווי מינוקא נפקין ומחיין ליה לבתר יומין איתעביד מלך נחת ויתיב ליה בהדא פנייס [נ"א פמייס] ושלח כתבים לטבריא מפני רמשא דערובתה אמר אנא יהיב קילוון דיהוון ברבנני דיהודאי קיימין קודמי בצפרא דחד בשבא פקדיה לשליחא אמר ליה לא תתן יתהון להון אלא עם מטעמי יומא דערובתא נחת רבי שמואל בר נחמן למיסחי חמתי לרבי דהוה קאיים סדרא רבה ראה פניו חולניות אמר לו למה פניך חולניות אמר כן וכן אשתדר לי כתבין מן מלכותא אמר ליה איתא סחי דברייך עביד לנא נסין עלון למסחי ואתא הדין ארגיניטון מגחיד ומרקד קדמיהון בעא רבי דיזעוף ביה אמר ליה רבי שמואל בר נחמן רבי שבקיה דזמנין על נסין הוא מתחמא אמר ליה מריך בעקא ואת קאיים גחיד ומרקד אמר להון אזלו ואכלון ושתון ועבדון שבא טבא דמריכוון עביד לכוון נסין ואנא מקיים לכוון קודמוי בצפרא דחד בשבתא באפוקי שבתא בתר סידרא נסבון ואקימוון קדם פיילי דפנייס עלון ואמרין ליה הא קיימין קדם פיילי אמר סגרון פיילי נסבוהון ועקמוון על מטכסא דמדינתא עלון ואמרין ליה אמר אנא קלוון אנא דיתזון בי בני תלתא יומי ויעלוון ויסחון ויאתין לגבאי אזלוון ואתזון בי בני תלתא יומין ואעל חד ארגיניטון ומוזגה קדמיהון ועלו וסחון ואתון לגביה אמר להון בגין דאתון ידעין דאלהיכוון עביד לכוון נסין אתון מקילין למלכא אמרין לי לדיקלייטינוס רעי חזירין אקילין ברם לדיקלייטינוס מלכא אנן משועבדים אמר להון אפילו כן לא תבזון לא ברומי זעיר ולא בגולייר זעיר כלו כאדרת שער אמר רבי חנינה כולו ראוי לאדרת רבנן דרומאי בשם ר' אלכסנדרי ורחבה בשם ר' אבא בר כהנא אמר יצא כולו מפוזר ומפורד כאדרת לזרותו כמוך וכקש מאדרא הה"ד (דניאל ב) באדין דקו כחדא פרזלא וגוי והוה כעור מן אידרי קיט רבי חנינא בר יצחק אמר מי גרם להם להעשות כעור מן אדרי קיט על שפשטו ידיהם באדירים ויקראו שמו עשו הא שוא שבראתי בעולמי אמר ר' יצחק אתון קריתון לחזירתכון שם אף אנא קורא לבני בכורי שם כה אמר ה' בני בכורי ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה כה): וַיֵּצֵא הָרִאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי, פְּלו (גימ' 836)
(שמות ד כב): בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל (גימ' 836)

(בראשית רבה פרשה סג: משנה י): ויגדלו הנערים רבי לוי אמר משל להדס ועצבונת שהיו גדילים זה על גבי זה וכיון שהגדילו והפריחו זה נותן ריחו וזה חוחו כך כל י"ג שנה שניהם הולכים לבית הספר ושניהם באים מבית הספר לאחר י"ג שנה זה היה הולך לבתי מדרשות וזה היה הולך לבתי עבודת כוכבים א"ר אלעזר צריך אדם להטפל בבנו עד י"ג שנה מיכן ואילך צריך שיאמר ברוך שפטרני מעונשו של זה 1691 ויהי עשו איש יודע ציד 912 צד הבריות בפיו 810 לא גנבת מאן גנב עמך ולא קטלית מאן קטל עמך אמר רבי אבהו שודני צידני צד בבית צד בשדה בבית היך מתקנין מילחא בשדה היך מתקנין תבנא רבי חייא אמר הפקיר עצמו כשדה אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבון כל העולמים לא דיינו שנשתעבדנו לשבעים אומות אלא אף לא זו שנבעלת כנשים אמר להם הקב"ה אף אני בו בלשון אני פורע הימנו הה"ד (ירמיה מח מא) והיה לב גבורי מואב ביום ההוא כלב אשה מצרה ויעקב איש תם יושב אהלים שני אהלים בית מדרשו של שם ובית מדרשו של עבר ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו קופרא טבא לפומיה וכסא טבא לפומיה ורבקה אוהבת את יעקב כל שהיתה שומעת קולו היתה מוספת לו אהבה על אהבתו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כה כז): וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד, אִישׁ שֹׁדָה; (גימ' 1526)
(ישעיהו, ה, יח) הוּי מְשַׁכֵּי הָעוֹן, בְּחַבְלֵי הַשָּׂוֵא; וּכְעֵבֹת הָעֲגֵלָה, חֲטָאָה (גימ' 1526)
דכתיב לעיל: א"ר אלעזר צריך אדם להטפל בבנו עד י"ג שנה מיכן ואילך צריך שיאמר:
ברוך שפטרני מעונשו של זה (גימ' 1691). כמניין: וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד, אִישׁ שֹׁדָה; (גימ' 1526) היתרה:
1691 – 1526 = 165 כמניין "קָלָה"
(בראשית כה כז): וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, יֹשֵׁב אֲהָלִים (גימ' 1337).
(תהילים, כה, ט) וַיִּדְרֹךְ עֲנֹוִים, בַּמִּשְׁפָּט; וַיִּלְמַד עֲנֹוִים דְּרָכֹוּ. (גימ' 1337).
מה בין עשו ליעקב?
(בראשית כה כז): וַיְהִי עֲשׂוֹ אִישׁ יָדַע צִיד, אִישׁ שֹׁדָה; (גימ' 1526).
(בראשית כה כז): וַיַּעֲקֹב אִישׁ תָּם, יֹשֵׁב אֲהָלִים (גימ' 1337).
היתרה 189 כמניין "יָדַע צִיד", .. (גימ' 189)

(בראשית רבה פרשה סג: משנה יב): ויבא עשו מן השדה רבי יודן בשם רבי אייבו ורבי פנחס בשם רבי לוי ורבנן בשם רבי סימון את מוצא אברהם חיה קע"ה שנה ויצחק ק"פ אלא אותן ה' שנים שמנע הקדוש ברוך הוא מחיו מפני שעבר עשו שתי עבירות שבא עשו על נערה המאורסה שנא' (דברים כב) כי בשדה מצאה והוא עיף שהרג את הנפש היך מה ד"א (ירמיה ד) כי עיפה נפשי להורגים ר' אמר אף גנב היך מה דאת אמר (עובדיה א) אם גנבים באו לך אם שודדי לילה אמר הקב"ה כך הבטחתי את אברהם ואמרתי לו ואתה תבא אל אבותיך בשלום זו היא שיבה טובה והוא רואה לבן בנו עובד עבודת כוכבים ומגלה עריות ושופך דמים מוטב לו שיפטר בשלום זה הוא שכתוב (תהילים סג) כי טוב חסדך מחיים ויאמר עשו הלעיטני נא מן האדום

א"ר זעירא פער פיו אותו הרשע כגמל א"ל אנא פתח פומי תהי משתדר ואזיל כהדא דתנינן אין אובסין את הגמל ולא דורסין אבל מלעיטין מן האדום האדום רבי יוחנן וריש לקיש ר"י אמר מיניה ומן פטרוניה ר"ל אמר מיניה ומן דכותיה הוא אדום ותבשילו אדום ארצו אדומה גבוריו אדומים לבושי אדומים פורע ממנו אדום בלבוש אדום הוא אדום ויצא הראשון אדמוני תבשילו אדום הלעיטני נא מן האדום ארצו אדומה ארצה שעיר שדה אדום גבוריו אדומים (נחום ב) מגן גבוריהו מאדם לבושי אדומים שנאמר (שם) אנשי חיל מתולעים פורע ממנו אדום (שיר ד) דודי צח ואדום בלבוש אדום (ישעיה סג) מדוע אדום ללבושך :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית כה כט-ל) : וַיֵּבֵא עֶשָׂו מִן-הַשָּׂדֶה, וְהוּא עֵינָי. וַיֹּאמֶר עֶשָׂו אֶל-יַעֲקֹב, הֲלֵעִיטְנִי נָא מִן-הָאֲדָם הָאֲדָם הַזֶּה--כִּי עֵינִי, אֲנִכִּי ; עַל-כֵּן קָרָא שְׁמוֹ, אֲדָוִם כַּמְנִיין חִיבוּר כֹּל צִיטוֹת הַפְּסוּקִים בַּמִּדְרָשׁ : (ירמיה ד) כִּי עֵיפָה נַפְשִׁי לְהוֹרִגִים.. (עובדיה א) אִם גְּנִבִים בָּאוּ לְךָ אִם שׁוֹדֵדִי לִילָה.. (תהלים סג) כִּי טוֹב חֲסֹדֶךָ מֵחַיִּים.. (נחום ב ד) מִגֵּן גְּבֻרָתוֹ מֵאֲדָם, אֲנִשְׁי-חֵיל מִתְּלַעִים, (שיר ד) דודי צח ואדום.. (גימ' 179) ס"ה 3403 עם 1 הכולל משתווה המניין הגימטרי.

(בראשית רבה פרשה סג: משנה יג) : ויאמר יעקב מכרה כיום אמר לו זבין לי חד יום מן דידך אמר רבי אחא כל מי שהוא יודע לחשב ימי הגלות ימצא שיום אחד ישב יעקב בשלוה בצלו של עשו ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ריש לקיש אמר התחיל מחרף ומגדף למה לי אין כתיב כאן אלא למה זה לי מלמד שכפר בזה אלי ד"א הנה אנכי הולך למות שהיה נמרוד מבקש להמית אותו בשביל אותו הבגד שהיה לאדם הראשון שבשעה שהיה לובשו ויוצא לשדה היו באים כל חיה ועוף שבעולם ומתקבצין אצלו ויאמר השבעה לי מה ראה אבינו יעקב שנתן נפשו על הבכורה דתנינן עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורים משהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים אמר יהי רשע זה עומד ומקריב לפיכך נתן נפשו על הבכורה הה"ד (יחזקאל לה) כי לדם אעשך ודם ירדפך אם לא דם שנאת ודם ירדפך ועשו הוא שונא את הדם ר' שמואל בר נחמן אמר זה דם בכורה וקרבות ר' לוי אמר זה דם של מילה רבנן אמרי שנאת דמו של אדם בגופו הה"ד (תהלים קט יז) ויאהב קללה ותבואהו רבי לוי בשם רבי חמא אמר לא חפץ בברכה ולא חפץ בכורה רבי הונא אמר זה דם הקרבנות שהוא קרוי ברכה היך מה ד"א (שמות כ) מזבח אדמה תעשה לי :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית כה לא לב) וַיֹּאמֶר, יַעֲקֹב : מִכְרָה כִּיּוֹם אֶת-בְּכֹרְתְךָ, לִי. וַיֹּאמֶר עֶשָׂו, הֲיֵה אֲנִכִּי הוֹלֵךְ לְמוֹת ; וְלָמָּה-זֶה לִּי, בְּכֹרָה. (גימ' 3534) כַּמְנִיין חִיבוּר כֹּל צִיטוֹת הַפְּסוּקִים בַּמִּדְרָשׁ (יחזקאל לה ו) כִּי-לִדְם אֶעֱשֶׂךָ, וְדָם יִרְדְּפֶךָ ; אִם-לֹא דָם שְׁנֵאתָ, וְדָם יִרְדְּפֶךָ. (גימ' 2090) (תהלים קט יז) וַיֹּאהֲב קֶלְלָה, וַתְּבֹאֶהוּ ; וְלֹא-חָפֵץ בְּבִרְכָה, וַתִּרְחַק מִמֶּנּוּ. (גימ' 1909) בחיבור הציטוטים = .. היתרה : 3534 - 3999 = (גימ' 466) כַּמְנִיין "בכורה וברכה" (גימ' 466).

(בראשית רבה פרשה סג: משנה יד) : ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים מה עדשה זו עשויה כגלגל כך העולם עשוי כגלגל מה עדשה זו אין לה פה כך אבל אסור לו לדבר מה עדשה זו יש בה אבל ויש בה שמחה כך אבל שמת אבינו אברהם שמחה שנטל יעקב את הבכורה ויאכל וישת הכניס עמו כת של פריצים אמרין ניכול דידה וניחוד עליו ורוח הקודש אומרת (ישעיה כא ה) ערוך השולחן סדר פתורא צפה הצפית סדר מנרתא א"ר אבא בר כהנא אית אתרא דקרין למנרתא צפיתא קומו השרים זה מיכאל וגבריאל משחו מגן כתבו שהבכורה ליעקב תני בר קפרא ולפי שהיו כמשחקים הסכים הקדוש ברוך הוא ושחק עמהם וקיים הבכורה ליעקב מנין דכתיב (שמות ד כב) כה אמר ה' בני בכורי ישראל ויקם וילך רבי לוי אמר מעולמו יצא ויבז עשו את הבכורה ומה בזה עמה א"ר לוי תחית המתים בזה עמה הה"ד (משלי יח ג) בבוא רשע בא גם בוז בבוא רשע זה עשו שני (מלאכי א ד) וקראו להם גבול רשעה בא גם בוז שבא בזיונו עמו ועם קלון חרפה שנתלוה לו קלונו של רעב ואין חרפה אלא רעב המד"א (יחזקאל לו) אשר לא תקחו עוד חרפת רעב בגוים. פרשה סד א ויהי רעב בארץ (תהלים לו) יודע ה' ימי תמימים זה יצחק ונחלתם לעולם תהיה גור בארץ הזאת לא יבשו בעת רעה ברעתו של אבימלך ובימי רעבון ישבעו ויהי רעב בארץ :

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית כה לג לד) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב, הַשְּׂבִעָה לִּי כִּיּוֹם, וַיִּשְׂבַּע, לו ; וַיִּמָּכֶר אֶת-בְּכֹרְתוֹ, לְיַעֲקֹב. וַיַּעֲקֹב נָתַן לְעֶשָׂו, לָחֶם וְנִזְיָד עֲדָשִׁים, וַיֹּאכַל וַיִּשְׂתֶּה, וַיִּקֶּם וַיֵּלֶךְ ; וַיֵּבֵז עֶשָׂו, אֶת-הַבְּכֹרָה. (גימ' 6602ר"פ). כַּמְנִיין חִיבוּר כֹּל צִיטוֹת הַפְּסוּקִים בַּמִּדְרָשׁ (ישעיה כא ה) עֲרַף הַשְּׂלֶחַן ; (שמות ד כב) כֹּה אָמַר יְהוָה, בְּנֵי בְכֹרֵי יִשְׂרָאֵל. ; (משלי יח ג) בְּבֹא-רָשָׁע, בָּא גַם-בוֹז ; וְעַם-קְלוֹן ; (מלאכי א ד) וְקָרְאוּ לָהֶם גְּבוּל רָשָׁעָה ; (יחזקאל לו) אֲשֶׁר לֹא תִקְחוּ עוֹד חֲרַפַּת רֵעִב בְּגוֹיִם ; (תהלים לו) יודע ה' ימי תמימים (גימ' 6602).

בראשית רבה פרשה סה : משנה י ותכהין עיניו מראות א"ר אלעזר בן עזריה מראות ברע מראות ברעתו של רשע אמר הקדוש ברוך הוא יהיה יצחק יוצא לשוק ויהון ברייתא אמרין דין אבוא דההוא רשיעא אלא הריני מכהה את עיניו והוא יושב בתוך ביתו הה"ד (משלי כח) בקום רשעים יסתר אדם 1483 מכאן אמרו כל המעמיד בן רשע או תלמיד רשע סוף שענינו כהות תלמיד רשע מאחיה השילוני (מלכים א יד) ואחיה לא יכול לראות כי קמו עיניו משיבו שהעמיד את ירבעם תלמיד רשע בן רשע מיצחק ויהי כי זקן יצחק ותכהין

עיניו ד"א מראות מכח אותה ראייה שבשעה שעקד אברהם אבינו את בנו על גבי המזבח בכו מלאכי השרת הה"ד (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חוצה וגוי ונשרו דמעוות מעיניהם לתוך עיניו והיו רשומות בתוך עיניו וכיון שהזקין כהו עיניו הה"ד ויהי כי זקן יצחק וגוי ד"א מראות מכח אותה הראייה שבשעה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח תלה עיניו במרום והביט בשכינה מושלים אותו משל למה הדבר דומה למלך שהיה מטייל בפנת פלטין שלו ותלה עיניו וראה בנו של אוהבו מציץ עליו בעד החלון אמר אם הורגו אני עכשיו מכריע אני את אוהבי אלא גוזרני שישתמו חלונותיו כך בשעה שהעקיד אברהם אבינו את בנו על גבי המזבח תלה עיניו והביט בשכינה אמר הקב"ה אם הורגו אני עכשיו אני מכריע את אברהם אוהבי אלא גוזר אני שיכהו עיניו וכיון שהזקין כהו עיניו ויהי כי זקן יצחק וגוי:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(משלי כח) בקום רשעים יסתר אדם. (גימ' 1487 ת).

(בראשית כז א) וַתִּקְהֵן עֵינָיו מִרְאֵת; (גימ' 1279 ה)

יתרה 208 כמניין "יצחק" (גימ' 208).

בראשית רבה פרשה סה: משנה יא ויקרא את עשו בנו הגדול אמר ר"א בר שמעון למדינה שהיתה מכתבת ענקמון למלך והיתה שם אשה אחת והיה לה בן ננס והיתה קוראה אותו מקרוא לפרוס אמרה בני מקרוא לפרוס אין אתם מכתביין אותו אמרו אם בעיניך מקרוא לפרוס בעינינו הוא ננס שבננסים כך אביו קורא אותו גדול ויקרא את עשו בנו הגדול אמו קראת אותו גדול ותקח רבקה את בגדי עשו בנה הגדול החמודות אמר להם הקדוש ברוך הוא אם בעיניכם הוא גדול בעיני הוא קטן (עובדיה א ב) הנה קטן נתתיך בגוים בזוי אתה מאד א"ר ברכיה לקבל תורא טבחא הה"ד (ישעיה לד) כי זבח לה' בבצרה וטבח גדול בארץ אדום ויאמר אליו בני ויאמר אליו הנני הה"ד (משלי כו) כי יחנן קולו אל תאמן בו וגוי חזקיהו תורגמינא אמר (שם) כי שבע תועבות בלבו את מוצא תועבה אחת כתיב בתורה וכתוב בה עשר (דברים יח) לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש וגוי וחובר חבר ושואל אוב וידעוני וגוי' כאן שכתוב שבע עאכ"ו הוי כי שבע תועבות כי שבעים תועבות בלבו ויאמר אליו הנני:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(עובדיה א ב) הִנֵּה קֶטָן נִתְתִּיךָ, בְּגוֹיִם: בְּזוּי אֶתְּהָ, מְאֹד. (גימ' 1636).

(בראשית כז א) וַיִּקְרָא אֶת-עֵשָׂו בְּנוֹ הַגָּדֹל, (גימ' 1212 א)

יתרה 424 כמניין "עשו הגדול" (גימ' 424).

בראשית רבה פרשה סה: משנה יד ורבקה אמרה אל יעקב הביאה לי ציד ועתה בני שמע בקולי לך נא אל הצאן א"ר לוי לך וקדם את האומה שמשולה לצאן המד"א (יחזקאל יד) ואתן צאני צאן מרעיתי ולקח לי משם שני גדיי עזים טובים א"ר לוי אם מצאת הרי מוטב ואם לאו הבא לי מפרפורנין שלי שכך כתב לה שהוא מעלה לה שני גדיים בכל יום טובים ר' חלבו אמר טובים לך שעל ידן את נוטל את הברכות וטובים לבניך שעל ידן הוא מתכפר להם ביוה"כ דכתיב (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר וגוי':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית כז ו-ט) וַרְבֵּקָה, אֶמְרָה, אֶל-יַעֲקֹב, לֵאמֹר: הִנֵּה שְׁמַעְתִּי אֶת-אֲבִיךָ, מְדַבֵּר אֶל-עֵשָׂו אֶחֱידָ לְאֹמֶר. ז הַבְּיָאָה לִי צִיד וְעֵשָׂה-לִּי מִטְעָמִים, וְאָכְלָה; וְאַבְרָכְכָה לְפָנֶי יְהוָה, לְפָנֶי מוֹתִי. ח וְעַתָּה בְּנִי, שְׁמַע בְּקוֹלִי--לְאִשְׁרָאֵל, אֲנִי, מְצַוָּה אֲתָךְ. ט לָךְ-נָא, אֶל-הַצֹּאן, וְקַח-לִי מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עִזִּים, טְבִיִּים; וְאֶעֱשֶׂה אֹתָם מִטְעָמִים לְאֲבִיךָ, כְּאִשְׁרָאֵל אֶהְיֶה.

ציטוטי הפסוקים במדרש:

(יחזקאל יד) ואתן צאני צאן מרעיתי; (ויקרא טז ל) כי ביום הזה יכפר עליכם, לטהר אתכם מכל,

חטאתיכם, לפני יהוה, תטהרו. (גימ' 4127).

כמניין קטעי הפסוקים (מבראשית כז ו-ט) המובאים במדרש:

"וַרְבֵּקָה, אֶמְרָה, אֶל-יַעֲקֹב" "הַבְּיָאָה לִי צִיד"; "וְעַתָּה בְּנִי, שְׁמַע בְּקוֹלִי"; "לָךְ-נָא, אֶל-הַצֹּאן"; "וְקַח-לִי

מִשָּׁם שְׁנֵי גְדֵי עִזִּים, טְבִיִּים"; (גימ' 3421)

יתרה (גימ' 706) כמניין: (בראשית, כז, לא) "יָקָם אַבְי וְאִכְל מְצִיד בְּנוֹ בְּעֵבֶר", (גימ' 706).

בראשית רבה פרשה סה: משנה כ ויגש יעקב אל יצחק וגוי' הקול קול יעקב הא קול דקל חכים וידיה דמשלחין מיתין ד"א הקול קול יעקב אין יעקב שולט אלא בקולו הקול קול יעקב והידיים ידי עשו אין עשו שולט אלא בידיים ד"א הקול קול יעקב א"ר פנחס קולו של יעקב מכניס והידיים ידי עשו מרמיז ליה והוא אתי ד"א הקול קול יעקב א"ר ברכיה בשעה שיעקב מרכין בקולו ידי עשו שולטות דכתיב (שמות טו) וילונו כל העדה ויבא עמלק ובשעה שהוא מצפצף בקולו אין הידיים ידי עשו אין ידי עשו שולטות א"ר אבא בר כהנא לא עמדו פילוסופין בעולם כבלעם בן בעור וכאבנימוס הגרדי נתכנסו כל עובדי כוכבים אצלו אמרו לו תאמר שאנו יכולים ליזדווג לאומה זו אמר לכו וחזרו על בתי כנסיות ועל בתי מדרשות שלהן ואם מצאתם שם תינוקות מצפצפין בקולן אין אתם יכולים להזדווג להם שכך הבטיחון אביהן ואמר להם הקול קול יעקב בזמן שקולו של יעקב מצוי בבתי כנסיות אין הידיים ידי עשו ואם לאו הידיים ידי עשו אתם יכולים להם הקול קול יעקב בפילגש בגבעה (שופט' כא) ארור נותן אשה לבנימין הקול קול יעקב בימי ירבעם קול בכי שהרגו מהם חמש מאות אלף הה"ד (ד"ה ב יג) ולא עצר כח ירבעם א"ר שמואל בר נחמן מה את סבור שירבעם ניגף והלא לא ניגף אלא אביה ולמה ניגף ר' אבא בר כהנא אמר על ידי שהעביר הכרת פנים של ישראל דכתיב (ישעיה ג) הכרת פניהם ענתה בס ורבי לוי אמר ע"י שהעמיד עליהם שומרים שלשה ימים עד שנתקלקלה צורתן דתנן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם אף על פי שיש סימנין בגופו ובכליו ואין מעידים אלא עד שלשה ימים עליהם הוא אומר (ירמיה טו) עצמו לי אלמנותיו מחול ימים רבי יוחנן וריש לקיש ורבנן ר"י אמר על שבזה לאחיה השילוני שנא' (מ"א כא) ועמכם אנשים בני בליעל קרא לאחיה השילוני בליעל ר"ל אמר על שחסדם ברבים שנאמר ואתם המון רב ועמכם עגלי זהב ורבנן אמרי על שבאת

עבודת כוכבים לידו ולא בטלה שניא' (שם) וירדוף אביה אחרי ירבעם וכתוב וילכוד ממנו ערים את בית אל ואת בנותיה וכתוב וישם את האחד בבית אל והרי דברים קל וחומר ומה אם מלך על ידי שהונה מלך כמוהו ענשו הכתוב וניגף הדיוט שהוא מונה הדיוט על אחת כמה וכמה :
דעת רז"ל

הקל קול יַעֲקֹב, וְהִדְדִים, יְדֵי עֵשָׂו. כאנטי-תיזה למצווה: פֶּבַד אֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ.
לדון בתרמית של רבקה ויעקב בקבלת הברכה מהאב במקום עשו וכיצד תרמית זו מקבלת הכשר באי קיום מצוות כיבוד אב ואם הן בפרשנות המקרא והן ברמוז.

לראשונה מאז לידתם של שני הבנים המתרוצצים בקירבה (עשו ויעקב), הופיעה לפני יצחק דמות חדשה לגמרי - ידיה ידי עשו וקולה קול יעקב - דמות של סינתזה מפתיעה ביותר.
יעקב ורבקה לא התכוונו אלא למנוע את זיהויו ואת הפיכתו למתעתע, אבל יצחק מישש את ידי עשו ואת בגדיו, והקשיב לקול יעקב. תמה ומופתע הוא חזר ושאל: "אתה זה בני עשו?" (שם, כד), כמבקש לדעת - הייתכן שעשו סיגל לעצמו את קול יעקב? אט אט התמלא יצחק שמחה גדולה על הדמות החדשה שהופיעה לפניו: "ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' " (שם, כז). השמחה העצומה על הצירוף החדש, המפתיע, של קול יעקב עם ידי עשו, הביאה להופעת רוח הקודש על יצחק בשעה שבירך את בנו 'החדש'. לכן ידע יצחק והבין, שזהו רצון ה' ואין להשיבו אחור. כשהופיע עשו כמות שהוא, בקולו ובסגנונו, יצחק חרד על אבדן בכורו ועל אבדן אהבתו גם יחד, כדברי רמב"ן. הוא כבר ראה את הפתרון שה' רוצה בו, ולא יכל עוד לסגת. סגנונו של יצחק בברכו את עשו מאכזב ואין בו התרוממות רוח, והדבר ניכר ביותר בהשוואת שתי הברכות.

אך האומנם היה יעקב ראוי לברכה זו? אמנם קנה את הבכורה מעשו כדן, אבל בגדי עשו עליו הלוא לא היו אלא תרמית! למרות הבדלי האישיות בין האחים ואהבת רבקה ליעקב, קשה לקבל את יזמתה להעברת הברכה ליעקב באמצעים שנראים פסולים ביותר: הטעיית בעלה שהיא חייבת בכבודו; ניצול עיוורונו; פגיעה קשה בבנה עשו שכיבד את אביו וציית לו; שימוש בבגדי עשו - רכושו האינטימי - לרעתו, והכנסת יעקב לדילמות מוסריות של "מדבר שקר תרחק" ואי-כיבוד אב.

את הסכמת יעקב ליזמת התרמית של רבקה ניתן אולי לתרץ בכיבוד אם, שגם היה לה קשר דו-סטרי עם האל בהריונה, או בידיעה שהבכורה שלו ובתחושתו שהברכה אכן מגיעה לו. את התהייה על הימנעות יצחק מלבטל את הברכה שהעניק ליעקב, לאחר שנודע לו על הטעייה, אפשר אולי לתרץ בהנחה שכאשר שמע מפי עשו על מכירת הבכורה שינה את עמדתו.

על מצוות כיבוד אב ואם
חכמי התלמוד הפליגו בחשיבות מצווה זו: בזמן שאדם מכבד את אביו ואת אמו אמר הקב"ה "מעלה אני עליהם כאילו דרתי בניהם וכבדוני" (קידושין ל' ע"ב).

הרמב"ם ממשך קו זה ומסביר בספרו 'משנה תורה' (הלכות ממרים פרק ו', הלכה ג'): "אי זהו מורא אב ואי זהו כבודה:"

מורא - "לא עומד (הבן) במקומו (של האב) ולא יושב במקומו, ולא סותר את דבריו ולא מכריע את דבריו, ולא יקרא לו בשמו לא בחייו ולא במותו אלא אומר: "אבי מורי."

איזהו כיבוד (אב): "מאכיל ומשקה, מלביש ומכסה משל האב, ואם אין ממון לאב ויש ממון לבן - כופין אותו וזן אביו ואמו כפי מה שהוא יכול, ומוציא ומכניס בשאר הדברים שהשמים משמשים בהם את הרב, ועומד מפניו כדרך שהוא עומד מפני רבו."

עד היכן כיבוד אב ואם? מהם הגבולות?
אומר הרמב"ם: "אפילו נטלו (האב או האם) כיס של זהובים שלו (כסף) והשליכו בפניו לים - לא יכלימם ולא יצער בפניהם ולא יכעס כנגדם אלא יקבל את גזירת הכתוב וישתוק."

ועד היכן מוראם של אב ואם? "אפילו היה לובש בגדי חמודות ויושב בראש בפני הקהל ובא אביו (או אמו) וקרעו בגדיו והכוהו בראשו וירקו בפניו - לא יכלימם אלא ישתוק". (שם, הלכה ז).

לפי הרמב"ם חייב אדם לציית להוריו ולשרתם כמעט ללא גבול גם על חשבון רמיסת כבודו העצמי.
התאמה גימטריית לציטוטים במדרש

לענייננו: יעקב היה בדילמה האם לעבור על מצוות כיבוד אב ואם? ואת מי לכבד? את האב יצחק או את רצון האם רבקה?

דילמה זו באה לידי ביטוי גם ברמוז:

הקל קול יַעֲקֹב, וְהִדְדִים, יְדֵי עֵשָׂו. (בראשית, כז, כב) (גימ' 928) זהה לפסוק:
פֶּבַד אֶת-אֲבִיךָ וְאֶת-אִמְךָ, (דברים, ה, טו) (גימ' 928).

בראשית רבה פרשה סו: משנה א ויתן לך האלהים מטל השמים כתיב (איוב כט) שרשי פתוח אלי מים וטל ילין בקצירי אמר איוב על ידי שהיו דלתי פתוחות לרוחה היו הכל קוצרין יבשות ואני קוצר מלילות מה טעם שרשי פתוח אלי מים אמר יעקב ע"י שהייתי עוסק בתורה שנמשלה כמים זכיתי להתברך בטל שנאמר ויתן לך האלהים מטל השמים:

בראשית רבה פרשה סו: משנה ב ר' ברכיה פתח (שיר ז) שובי שובי השולמית שובי שובי ונחזה בך ארבעה פעמים כתיב שובי כנגד ארבע מלכיות שישראל נכנסין לתוכן לשלום ויוצאין בשלום השולמית אומה בשלום חי העולמים מתנהג בה מאהל לאהל השולמית אומה שהכהנים משימין לה שלום בכל יום שנאמר (במדבר ו) ושמו את שמי וכתוב וישם לך שלום השולמית אומה בשלום העולמים דר בתוכה שנאמר (שמות כח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם השולמית אומה שאני עתיד ליתן בה שלום שנאמר (ויקרא כו) ונתתי שלום בארץ השולמית אומה שאני עתיד לנטות אליה שלום הה"ד (ישעיה סו) כה אמר ה' הנני נוטה אליה כנהר שלום ר' שמואל בר תנחום ור' חנא בשם ר' אידי אומה שעשת שלום ביני ובין עולמי שאלולי היא הייתי מחריב את עולמי ר' הונא בשם ר' אחא פתח (תהלים עה) נמוגים ארץ וכל יושביה המד"א (שמות טו)

נמוגו כל יושבי כנען אנכי תכנתי אנכי כיון שקיבלו עליהם אנכי ה' אלהיך תכנתי עמודיה סלה ונתבשם העולם ר' אלעזר בן מרון אומר אומה שהיא משלמה אישטטיונו של עולם הן הן בעוה"ז הן הן בעוה"ב רבי לוי אמר אומה שכל טובה שהיא באה לעולם אינה באה אלא בזכותה הגשמים אינם יורדין אלא בזכותה הטללים אינם יורדין אלא בזכותה שנאמר ויתן לך האלהים מטל השמים לך בזכותך ובך הדבר תלוי: בראשית רבה פרשה סו: משנה ג ויתן לך יתן ויחזור ויתן לך יתן לך ברכות ויתן לך כבישן יתן לך שלך ויתן לך של אביך יתן לך שלך ויתן לך של אחיך רבי אחא אמר יתן לך ויתן לך אלהותא אימתי לכשתצטרך לה הה"ד (שופטים טו) ויאמר ה' אלהים זכרני נא וחזקני נא אמר לפניו רבון העולמים הוי זוכר לי אותה הברכה שברכני אבא יתן לך ויתן לך אלהותא מטל השמים זה המן שנאמר (שמות טז) ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ומשמני הארץ זה הבאר שהיתה מעלה להם מיני דגים שמנים יותר מדאי ומשמני הארץ אלו הקרבנות כדכתיב (תהלים סו) עולות מחים אעלה לך ורב דגן אלו הבחורים דכתיב (זכריה ט) כי מה טובו ומה יפיו דגן בחורים ותירוש אלו הבתולות דכתיב (שם) ותירוש ינובב בתולות ד"א מטל השמים זו ציון שנאמר (תהלים קלב) כטל חרמון שיורד על הררי ציון ומשמני הארץ אלו הקרבנות דגן אלו הבחורים תירוש אלו הנסכים ד"א מטל השמים זו מקרא ומשמני הארץ זו משנה דגן זו תלמוד תירוש זה אגדה:

בראשית רבה פרשה סו: משנה ד יעבדוך עמים אלו שבעים אומות וישתחוו לך לאומים אלו בני ישמעאל ובני קטורה דכתיב בהון אשורים ולטושים ולאומים הוי גביר לאחיד זה עשו ואלופיו וישתחוו לך בני אמך הכא את אמר וישתחוו לך בני אמך ולהלן את אמר (בראשית מט) וישתחוו לך בני אביך אלא יעקב על ידי שנטל ד' נשים לאה ורחל זלפה ובלהה הוא אומר בני אביך יצחק נטל רבקה אמר בני אמך אורריך ארור וגו' ולהלן אומר מברכך ברוך ואורריך ארור אלא בלעם ע"י שהיה שונא פתח בברכה וסיים בקללה ויצחק שהיה אוהב פתח בקללה וסיים בברכה רבי יצחק בר רבי חייה אמר הרשעים על ידי שתחלתן שלווה וסופן יסורין פותחין בברכה וחותרין בקללה מברכך ברוך ואורריך ארור הצדיקים ע"י שתחלתן יסורין וסופן שלווה הם פותחין בקללה וחותרין בברכה אורריך ארור ומברכך ברוך:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית כז כח): ויתן-לך, האלהים, מטל השמים, ומשמני הארץ ורב דגן, ותירוש. (גימ' 3004)
 (ירמיהו א, יב) ויאמר יהוה אלי, היטבת לראות כי-שקד אני על-דברי, לעשותו (גימ' 3004)
 (בראשית כז כח): יעבדוך עמים, וישתחוו לך לאומים הנה גביר לאחיד, וישתחוו לך בני אמך; ארריך ארור, ומברכך ברוך. (גימ' 3752)
 כמניין: (יחזקאל, מו, טז): פה-אמר אדני יהוה, כי-יתן הנשיא מתנה לאיש מבניו--נחלתו היא, לבניו תהיה אחרתם היא, בנחלה (גימ' 3752)
 בראשית כז כח-כט): ויתן-לך, האלהים, מטל השמים, ומשמני הארץ ורב דגן, ותירוש. יעבדוך עמים, וישתחוו לך לאומים הנה גביר לאחיד, וישתחוו לך בני אמך; ארריך ארור, ומברכך ברוך. (גימ' 6756)
 כמניין: (עזרא, נב, יז): ואומר אלהים, אתם ראים הרעה אשר אנחנו בה, אשר רוישלים חרבה, ושעריה נצתו באש לכו, ונבנה את-חומת רוישלים, ולא-נהיה עוד, חרפה. (גימ' 6756)

פרשת ויצא

פרשה סח משנה א'

ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (1233) רבי פנחס בשם רבי הונא בר פפא פתח (משלי ג) אז תלך לבטח דרכך ודרכך לא (וגו') אם תשכב לא תפחד אז תלך לבטח זה יעקב דכתיב ויצא יעקב אם תשכב לא תפחד מעשו ומלבן ושכבת וערבה שנתך וישכב במקום ההוא:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

אז תלך לבטח דרךך; וירגלך, לא תגוף. (משלי, ג, כג) 1530
 ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה (1233) + "זה יעקב" עם המלים 197 = 1530

פרשה סח משנה ב'

רבי שמואל בר נחמן פתח (תהלים קכא) שיר למעלות אשא עיני אל ההרים אשא עיני אל ההורים למלפני ולמעבדני מאין יבוא עזרי אליעזר בשעה שהלך להביא את רבקה מה כתיב ביה ויקח העבד עשרה גמלים וגו' ואני לא נזם אחד ולא צמיד אחד רבי חנינא אמר גדוד שלחו רבי יהושע בן לוי אמר שילח עמו אלא שעמד עשו ונטלה ממנו חזר ואמר מה אנא מובד סברי מן בריי חס ושלום לית אנא מובד סברי מן בריי אלא עזרי מעם ה' (שם) אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך הנה לא ינום ולא יישן וגו' ה' ישמרך מכל רע מעשו ומלבן ישמור את נפשך ממלאך המות ה' ישמר צאתך ובואך ויצא יעקב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

ויצא יעקב, מבאר שבע; וירגלך, חרנה. (בראשית, כח, יז) (גימטריה 1239 כולל התיבות).
 יהוה, ישמר-צאתך ובואך (תהילים כא ח') (גימטריה 1239 כולל נוטריקון).

פרשה סח משנה ג:

ר' אבהו פתח (משלי יט יד') בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת רבי פנחס בשם ר' אבהו מצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין זיווגו של איש אלא מן הקב"ה בתורה מנין (בראשית כד) ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר בנביאים (שופטים יד) ואביו ואמו לא ידעו כי מה' הוא בכתובים היינו דכתיב (משלי יט)

ומה' אשה משכלת יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא אצלו יצחק זיווגו בא אצלו וירא והנה גמלים
באים יעקב הלך אצל זיווגו דכתיב ויצא יעקב מבאר שבע:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת (2530 עם התיבות).
ממשיך המדרש: "יש שהוא הולך אצל זיווגו, ויש שזיווגו בא אצלו". (1635+ עם התיבות)
דכתיב: "ויצא יעקב מבאר שבע (905 ע"ה)
בס"ה 2530

תוצאה זהה לפסוק ממשלי: בית והון נחלת אבות ומה' אשה משכלת

פרשה סח משנה ד':

רבי יהודה בר סימון פתח (תהלים סח) אלהים מושיב יחידיים ביתה מטרונה שאלה את ר' יוסי בר חלפתא
אמרה לו לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו אמר לה לששת ימים כדכתיב (שמות כ) כי ששת
ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ אמרה לו מה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשיו אמר לה הקב"ה יושב
ומזווג זיווגים בתו של פלוני לפלוני אשתו של פלוני לפלוני ממונו של פלוני לפלוני וגו' א"ר ברכיה כלשון
הזה השיב ר' יוסי בר חלפתא הקב"ה יושב ועושה סולמות משפיל לזה ומרים לזה ומוריד לזה ומעלה לזה
הוי אמר (תהלים עה) "כִּי-אֱלֹהִים שֹׁפֵט; זֶה יִשְׁפִּיל, וְזֶה יָרִים" יש שהוא הולך אצל זיווגו ויש שזיווגו בא
אצלו, יצחק בא זיווגו אצלו שנאמר (בראשית כד) ויצא יצחק לשוה בשדה יעקב הלך אצל זיווגו שנאמר
ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּאֵר שֶׁבַע; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה.
כִּי-אֱלֹהִים שֹׁפֵט; זֶה יִשְׁפִּיל, וְזֶה יָרִים. (תהילים, עה, ח) (גימטריה 1233 כולל התיבות).

(בראשית, כח, י"ג) (1233)

ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש (כח,יא)

תניא יעקב תקן תפלת ערבית שנא' "ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש". אין פגיעה אלא תפלה שנא'
(ירמיה ז) ואתה אל תתפלל וגוי' ואל תפגע בי (ברכות כ"ו, ב').

ר"ל – "ויפגע" – "תפלה". "כי בא השמש" = "ערבית".

ולעני"ד בס"ד ויפגע (פשוט ובמלוי) יעלה ביחד מניין "תפלה" לאמור

ויפגע = 174 (עה"א) בחיבור "ויפגע" במלוי כזה (ויחיד. פה. גימל. עין) בגימ' – 340 (ע"ה) יעלה החיבור – 515
כמניין תפלה

ערבית בגימ' 682, כמניין "כי בא השמש" (ע"ה תיבות) – 682

אם בתפלה עסקינן? אומר הכתוב בפרשה: "ויקרא את שם המקום ההוא בית-אל ואולם לזו" וכו'
(כ"ח, י"ט) אומרת הגמרא בפסחים (פ"ח, א'): מאי דכתיב (ישעיה ב') "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה
אל הר ה' אל בית אלקי יעקב" ולמה לא אלקי אברהם ויצחק, אלא לא אברהם שכתוב בו הר דכתיב (ס"פ
ורא) "בהר ה' יראה" ולא כיצחק שכתוב בו שדה דכתיב (ס"פ חיי שרה) ויצא יצחק לשוה בשדה, אלא
כיעקב שקראו בית דכתיב "ויקרא את שם המקום ההוא בית אל". ע"כ

מבאר "התורה תמימה": האי "בית אל" אינו הסמוך לעי שנוזכר ביהושע ז', אלא ירושלים. ועל שם יהיה
בית אלקים (מקדש) קראו בית אל, והוא "הר" המוריה שהתפלל בו אברהם והוא "השדה" שהתפלל בו
יצחק. נמצאנו למדים, שהאבות תקנו תפלה (אברהם שחרית יצחק מנחה יעקב ערבית) וכולם למעשה
באותו מקום שעתיד לקום בית המקדש בירושלים.

לדבריו "בית אל" (ראה רש"י והרמב"ן שדעתם שונה באם בית אל היא ירושלים).

בדרך הרמז בס"ד מצאתי מקבילויות לדברי הגמרא ותורה תמימה לאמור:

א. "ויקרא את שם המקום ההוא בית-אל ואולם לזו" בגימ' 1836 (ע"ה). אומרת הגמרא על פסוק זה מאי
דכתיב (ישעיה ב'): "והלכו עמים רבים ואמרו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב" - בגימ' 1836.

ב. ומקום התפילה זכה לכנוי "מקום" או "המקום" - "וירא את המקום מרחוק" - "ויקרא אברהם שם
המקום ההוא ה' יראה".

ובפרשת העקידה (ס"פ וירא) "ויקם וילך אל המקום" - "וירא את המקום מרחוק" - "ויקרא אברהם שם
המקום ההוא ה' יראה".

וכוונת "מקום" - בית אל. "ירושלים" - בית המקדש.

ודרשו רבותינו האבות "תקנו התפלה" אברהם בהר, יצחק בשדה, יעקב בבית.

ונמצא כי "תקנו התפלה" בגימ' 1077

שהוא גימטריה "מקום" (פשוט במלוי וברבוע) 1077

שהוא גימטריה "המקדש" במלוי (הי.מס.קוף.דת.שין) 1077 (ע"ה)

שהוא גימטריה "ירושלים" במלוי (יוד.ריש.ואו.שין.יוד.מס) 1077

שהוא גימטריה (חיבור) "לזו" (פשוט) 1077

וי"בית אל" במלוי (בית.יוד.אלף.למד) 1077

שהוא בגימטריה "ישראל" במלוי (יוד.שין.ריש.אלף.למד) 1077

שהוא בגימטריה "אברהם ויצחק" (אברהם פשוט - יצחק במלוי) 1077

ג. "מקדש" מניין 444 כמניין "בית אל" (ע"ה) 444

שהוא בגימטריה "מקום ההוא ה' יראה" 444 ע"ה

שהוא כאמור בגימ' "מקדש" 444

ועם אותיותיו יעלה המניין "נראה המקום" 444

או "מקום נורא" שהוא 444

בראשית רבה פרשה סח : משנה ו ויצא וכי לא יצא משם אלא הוא והרי כמה חמרים וכמה גמלים יצאו ואת אמר ויצא יעקב רבי (זעירא) עזריה בשם ר' יהודה בר סימון אמר בזמן שהצדיק בעיר הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה זיוה פנה הדרה ודכוותה (רות א ז) ותצא מן המקום אשר היתה שמה וגוי ותצא וכי לא יצא מן המקום אלא היא והרי כמה חמרים כמה גמלים יצאו ואומר ותצא רבי עזריה בשם רבי יהודה בר סימון ור' חנין בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמר כשהצדיק בעיר הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה זיוה פנה הדרה ניחא דתמן לא היתה שם אלא אותה הצדקת בלבד אלא הכא דהוי יצחק ורבקה רבי עזריה בשם רבי סימון אמר לא דומה זכותו של צדיק אחד לזכותו של שני צדיקים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(בראשית כח ל) וַיֵּצֵא יַעֲקֹב, מִבְּאֵר שֶׁבַע; וַיֵּלֶךְ, חֲרָנָה.. (גימ' 1234 ה).
(בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם., (גימ' 810 ה).
מניין הפסוקים 2044 כמניין (רות א ז) וַתֵּצֵא, מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה-שָׁמָּה, (גימ' 2044).
ד. א : (רות א ז) וַתֵּצֵא, מִן-הַמָּקוֹם אֲשֶׁר הָיְתָה-שָׁמָּה, (גימ' 2050 ת).
כמניין : שהצדיק בעיר הוא זיוה הוא הדרה יצא משם פנה זיוה פנה הדרה (גימ' 2050)

בראשית רבה פרשה סח : משנה י ויפגע במקום בקש לעבור נעשה העולם כולו כמין כותל לפניו כי בא השמש רבן אמרי כיבא השמש מלמד שהשקיע הקב"ה לגלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצינעה משל לאוהבו של מלך שבא אצלו לפרקים אמר המלך כיבו את הנרות כיבו הפנסין שאני מבקש לדבר עם אוהבי בצינעה כך השקיע הקדוש ברוך הוא לגלגל חמה שלא בעונתה בשביל לדבר עם יעקב אבינו בצינעה ר' פנחס בשם רבי חנין דציפורן אמר שמע קולן של מלאכי השרת אומרים בא השמש בא השמש אתא שימשא אתא שימשא בשעה שאמר יוסף והנה השמש והירח אמר יעקב מי גלה לו ששמי שמש אותן שתי שעות שהשקיע לו הקב"ה חמה בצאתו מבית אביו אימתי החזירן בחזירתו לבית אביו הה"ד (בראשית לב) וזרח לו השמש אמר לו הקדוש ברוך הוא את סימן לבניך מה אתה בצאתך השקעתי חמה ובחזירתך החזרתי לך לגלגל חמה כך בניך בצאתם (ירמיה טו) אומללה יולדת השבעה ובחזירתן (מלאכי ג) וזרח לכם יראי שמי וגו'!

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(מלאכי ג) וזרח לכם יראי שמי (גימ' 887)
(בראשית כח יא) וַיִּפְגַּע בְּמָקוֹם וַיֵּלֶן שָׁם, (גימ' 810 ה).
יתרה 77 בסימן "מזל". (גימ' 77)

בראשית רבה פרשה סח : משנה יא ויקח מאבני המקום ר' יהודה ור' נחמיה ורבן ר' יהודה אמר שנים עשרה אבנים נטל כך גזר הקב"ה שהוא מעמיד שנים עשר שבטים אמר אברהם לא העמידן יצחק לא העמידן אני אם מתאחות הן שנים עשר אבנים זו לזו יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים כיון שנתאחו י"ב אבנים זו לזו ידע שהוא מעמיד י"ב שבטים רבי נחמיה אמר נטל ג' אבנים אמר אברהם יחד הקדוש ברוך הוא שמו עליו יצחק יחד הקב"ה שמו עליו ואני אם מתאחות הן ג' אבנים זו לזו יודע אני שהקדוש ברוך הוא מיחד שמו עליו וכיון שנתאחו ידע שהקב"ה מיחד שמו עליו רבן אמרי מיעוט אבנים שנים אברהם יצא ממנו פסולת ישמעאל וכל בני קטורה ויצחק יצא עשו וכל אלופיו ואני אם מתאחות ב' אבנים זו לזו יודע אני שאינו יוצא הימני פסולת ר' לוי ור"א בשם ר' יוסי בר זימרא אמר עשאו כמין מרזב ונתן תחת ראשו שהיה מתיירא מן החיות ר' ברכיה ור"ל בשם ר' חמא בר חנינא אמר כתיב (מכה א) כי הנה ה' יוצא ממקומו וירד ודרך על במתי ארץ וגו' מי שנגלה עליו הקדוש ברוך הוא עאכ"ו ר' ברכיה בשם ר' לוי אמר אותן האבנים שנתן יעקב אבינו תחת ראשו נעשו תחתיו כמטה וכפרנוס מה רטיבה הרטיב (שיר א) קורות בתינו ארזים וגו' צדיקים וצדיקות נביאים ונביאות שיצאו ממנו וישכב במקום ההוא רבי יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אמר כאן שכב אבל כל י"ד שנה שהיה טמון בבית עבר לא שכב ור' נחמיה אמר כאן שכב אבל כל כ"שנה שעמד בביתו של לבן לא שכב ומה היה אומר ר' יהושע בן לוי אמר ט"ו שיר המעלות שבספר תהלים מאי טעמיה (תהלים קכב) שיר המעלות לדוד לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל ישראל סבא ר' שמואל בר נחמן אמר כל ספר תהלים היה אומר מה טעם (שם כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל ישראל סבא:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

(תהילים, קכד, א) שִׁיר הַמַּעֲלוֹת, לְדָוִד לְגִלְיָהוּ, שֶׁהָיָה לָנוּ יְאֹמֵר-נָא, וַיִּשְׂרָאֵל.
(בראשית כח יא) כִּי-בָא הַשָּׁמֶשׁ, וַיִּקַּח מֵאֲבְנֵי הַמָּקוֹם, וַיִּשֶׂם מְרָאֲשֵׁתָיו ; (גימ' 2456 ס"פ"תא)
(גימ' 2456 ה)

בראשית רבה פרשה סט : משנה א והנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' וגו' רבי יוסי בר זמרא פתח (תהלים סג ב) כמה לך בשרי בארץ ציה ועיף בלי מים ר"א בשם ר' יוסי בר זימרא (שם) צמאה לך נפשי כמה לך א"ר איבו ככמהות הללו שהן מצפין למים רבן אמרי כשם שנפשי צמאה לך כן רמ"ח אברים שיש בי צמאים לך היכן בארץ ציה ועיף בלי מים (שם) (על) כן בקודש חזיתך ע"כ בקדושה חזיתך לראות עוזך זו פמליא שלך וכבודך והנה ה' נצב עליו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(בראשית כח כג) וְהָיָה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו, וַיֹּאמֶר, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְאַלֹהֵי יִצְחָק; הֲאֵרָא, אֲשֶׁר אָתָּה שֹׁכֵב עָלֶיהָ--לָךְ אֶתְנַנָּה, וְלִזְרָעֶךָ
כמניין : (תהלים סג ב) אֱלֹהִים, אֱלִי אֶתָּה-- אֲשַׁחֲרֶךָ; צִמְאָה לָךְ, נַפְשִׁי-- כָּמָה לָךְ
קְשָׁרִי; בְּאֶרֶץ-צִיָּה וְעֵינַי בְּלִי-מַיִם
יתרה (גימ' 799) כמניין : (יחזקאל, א, כח) וְאֶשְׁמַע קוֹל מְדַבֵּר (גימ' 3011)
(799).

בראשית רבה פרשה סט: משנה ב רבי חמא בר חנינא פתח (משלי כו יז) ברזל בברזל יחד אמר רבי חמא בר חנינא אין סכין מתחדדת אלא בירך של חבירתה כך אין תלמיד חכם מתחדד אלא בחבירו ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו איש זה יעקב כיון שעמד אבינו יעקב איש יחד פני רעהו שנתייחדה עליו השכינה והנה ה' נצב עליו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(בראשית כח כג) וְהָיָה יְהוָה נֹצֵב עָלָיו, וַיֹּאמֶר, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְאַלְהֵי יִצְחָק; הָאֲרָץ, אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹבֵב עָלֶיהָ--לְךָ אֲתִנַּנְנָהּ, וְלֹאֲרַעְדָּהּ.
(משלי כו יז) בְּרֹזֶל בְּבִרְזֵל יִחַד וְאִישׁ, יִחַד פְּנֵי-רֵעֵהוּ...
יתרה: (2548)=("ד"ה א כח) כָּל מִצּוֹת יְהוָה אֲלֵהֶיכֶם לְמַעַן תִּירְשׁוּ אֶת הָאָרֶץ הַטּוֹבָה, (גימ' 2548)
(גימ' 1262)
(גימ' 3810)

בראשית רבה פרשה סט: משנה ה והיה זרעך כעפר מה עפר הארץ אינו מתברך אלא במים כך בניך אין מתברכין אלא בזכות התורה שנמשלה כמים ומה עפר הארץ מבלה את כל כלי מתכות והוא קיים לעולם כך בניך מבלין את כל העולם והם קיימים לעולם ומה עפר עשוי דיש לכל כך בניך עשויים דיש הה"ד (ישעיה נא) ושמתי ביד מוגיך מהו מוגיך אלן דממיגין מחתיך [נ"א מכתיד] ומייסרין אותך ומתישין את כוחך אפילו כן לטובתך משקשקין וממרקין לך מן חוביך כמה דתימא (תהלים סה) ברביבים תמוגגנה צמחה תברך (ישעיה נא) אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה מה היו עושים להם היו מרביצים אותן בפולטריות ומעבירין כרים עליהם ר' עזריה בשם ר' אחא אמר היא סימן טוב מה פלטירה זו מבלה את העוברים ואת השבים והיא קיימת לעולם כך בניך מבלים את כל אומות העולם והם קיימים לעולם ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה א"ר אבא בר כהנא את הוא תרעייה דימה כמד"א (מכה ב) עלה הפורץ לפנייהם ר' יוסי בר חנינא אמר אף חלוקי יחזקאל הראה לו והלא לא פירש יחזקאל אלא מן המזרח למערב בא ישעיה ופירש (ישעיה נד) כי ימין ושמאל תפרוצי וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

מניין חיבור הפסוקים שצוטטו במדרש: (ישעיה נא) ושמתי ביד מוגיך; (תהלים סה) ברביבים תמוגגנה צמחה תברך; (ישעיה נא) אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה; (מכה ב) עלה הפורץ לפנייהם; (גימ' 4980).
(בראשית כח יד) וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעַפְרַת הָאָרֶץ, וּפְרֻצַּת יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה; וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל-מְשֻׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, וּבְזֶרְעֶךָ.
היתרה (גימ' 1164) כמניין: (תהלים, צו ו) "עוֹ וְתַפְאֶרְתִּי", (גימ' 1164)

בראשית רבה פרשה סט: משנה ו והנה אנכי עמד ושמרתיך בכל אשר תלך רבנן אמרי על הכל השיבו ועל הפרנסה לא השיבו אם יהיה אלהים עמדי אמר לו הנה אנכי עמד ושמרני בדרך הזה שנאמר ושמרתיך בכל אשר תלך ושבתי בשלום אל בית אבי והשיבותיך אל האדמה הזאת ועל הפרנסה לא השיבו א"ר איסי אף על הפרנסה השיבו שנאמר כי לא אעזבך ואין עזיבה אלא פרנסה המד"א (תהלים לו) ולא ראיתי צדיק נעזב וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(תהלים לו כה) נַעַר, הִיִּיתִי גַם-זֶקֶן וְנִתְּנִי: וְלֹא-רָאִיתִי, צַדִּיק נִעְזָב; (גימ' 2357 ה)
(בראשית כח טו) וְהָיָה אֲנֹכִי עֹמֵד, וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּלֵךְ. (גימ' 2263 ת).
יתרה (גימ' 94) כמניין: "אֲנִי יְהוָה". (גימ' 94 א)

פרשנות גימטרית להבטחה של הקב"ה ליעקב ברוח דברי רבנן במדרשים לעיל:
(בראשית כח יג-טו) וַיֹּאמֶר, אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ, וְאַלְהֵי יִצְחָק; הָאֲרָץ, אֲשֶׁר אֲתָה שׁוֹבֵב עָלֶיהָ--לְךָ אֲתִנַּנְנָהּ, וְלֹאֲרַעְדָּהּ. יד וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעַפְרַת הָאָרֶץ, וּפְרֻצַּת יָמָה וְקִדְמָה וְצַפְנָה וְנִגְבָּה; וְנִבְרְכוּ בְךָ כָּל-מְשֻׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה, וּבְזֶרְעֶךָ. טו וְהָיָה אֲנֹכִי עֹמֵד, וְשָׁמַרְתִּיךָ בְּכָל אֲשֶׁר-תֵּלֵךְ, וְהִשְׁבַּתִּיךָ, אֶל-הָאֲדָמָה הַזֹּאת: כִּי, לֹא אֶעְזָבְךָ, עַד אֲשֶׁר-אִם-עֲשִׂיתִי, אֶת אֲשֶׁר-דִּבַּרְתִּי לְךָ...
(גימ' 13910 ה)

כמניין תהילים פרק קכא א-ח:
א שיר, למעלות אשא עיני, אל-הרים מאין, יבא עזרי... (גימ' 2220)
ב עזרי, מעם יהוה-- עשה, שמים וארץ.. (גימ' 1525)
ג אל-יתן למוט רגלך; אל-ינום, שמרך. (גימ' 1526)
ד הנה לא-ינום, ולא יישן-- שומר, ישראל.. (גימ' 1691)
ה יהוה שמרך; יהוה צלך, על-יד ימינך.. (גימ' 996)
ו יומם, השמש לא-יככה; וירח בלילה..? (גימ' 1128)
ז יהוה, ישמרך מכל-רע: ישמר, את-נפשך (גימ' 2356)
ח יהוה, ישמר-צאתך ובואך-- מעתה, ועד-עולם.. (גימ' 1863)
ס"ה מניין פרק קכא א-ח.
היתרה: (גימ' 605) כמניין "יהוה, ישמרך"

בראשית רבה פרשה ע: משנה א וידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי וגו' ונתן לי לחם לאכול כתיב (תהלים סו) אשר פצו שפתי ודבר פי בצר לי א"ר יצחק הבבלי ודבר פי בצר לי שנדר מצוה בעת צרתו מהו לאמר לאמר לדורות כדי שיהיו נודרים בעת צרתן יעקב פתח בנדר תחלה לפיכך כל מי שהוא נודר לא יהיה תולה את הנדר אלא בו א"ר אבהו כתיב (שם קלב ב) אשר נשבע לה' נדר לאביר יעקב לאביר אברהם ולאביר יצחק אין כתיב כאן אלא נדר לאביר יעקב תלה את הנדר במי שפתח בו תחלה:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(בראשית כח כ) וַיֵּדֶר יַעֲקֹב, נָדָר לְאֹמֶר: אִם-יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי, וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ, וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל, וּבְגָד לְלַבֵּשׁ

כַּמְנִיין (תהילים קלב ב) אֲשֶׁר נִשְׁבַּע, לַיהוָה; נָדָר, לְאֲבִיר יַעֲקֹב. (גימ' 1681א)
(תהלים סו) אֲשֶׁר פָּצוּ שִׁפְתָי וּדְבַר פִּי בִצָר לִי (גימ' 2101)

(גימ' 3782).

בראשית רבה פרשה ע: משנה ב ר' הונא בשם ר' אידי אמר כתיב (ד"ה א כט) וישמחו העם על התנדבם כי בלב שלם התנדבו לה' וגם דוד המלך שמח שמחה גדולה ולפי שהיו עסוקים במצות נדבה ועלה בידן לפיכך שמחו לפיכך מהו אומר (שם) ויברך דויד את ה' לעיני כל הקהל וגו' אלהי אברהם יצחק וישראל אינו אומר כאן אלא אלהי ישראל אבינו תלה את הנדר במי שפתח בו תחלה א"ר יהודה עוד מן אתרא לית היא חסירה וידרו ישראל אין כתיב כאן אלא (במדבר כא) וידר ישראל סבא:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש

(ד"ה א כט) וישמחו העם על התנדבם כי בלב שלם התנדבו לה'; וַיִּבְרַךְ דָּוִד אֶת-יְהוָה, לְעֵינֵי כָל-הַקְּהָל; וַיֹּאמֶר דָּוִד, בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל

כַּמְנִיין: (בראשית כח כ) וַיֵּדֶר יַעֲקֹב, נָדָר לְאֹמֶר: אִם-יְהִיָּה אֱלֹהִים עִמָּדִי,

וְשָׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ, וְנָתַן-לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל, וּבְגָד לְלַבֵּשׁ (גימ' 3782).
יתרה 836 כַּמְנִיין (במדבר כא) וידר ישראל סבא (גימ' 836א)

בראשית רבה פרשה ע: משנה טו וללבן שתי בנות כב' קורות מפולשות מסוף העולם ועד סופו זו העמידה אלופים וזו העמידה אלופים זו העמידה מלכים וזו העמידה מלכים מזו עמדו הורגי אריות ומזו עמדו הורגי אריות מזו עמדו נביאים ומזו עמדו נביאים מזו עמדו שופטים ומזו עמדו שופטים מזו עמדו מכבשי ארצות ומזו עמדו מכבשי ארצות ומזו עמדו מחלקי ארצות ומזו עמדו מחלקי ארצות קרבן בנה של זו דוחה שבת וקרבן בנה של זו דוחה שבת מלחמת בנה של זו דוחה שבת ומלחמת בנה של זו דוחה את השבת לזו ניתן שתי לילות ולזו ניתן שתי לילות לילו של פרעה ולילו של סנחריב ללאה לילו של גדעון ולילו של מרדכי לרחל (אסתר ו) בלילה ההוא נדה שנת המלך ושם הגדולה לאה גדולה במתנותיה כהונה לעולם ומלכות לעולם דכתיב (יואל ד) ויהודה לעולם תשב וגו' וכתיב (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד ושם הקטנה רחל קטנה במתנותיה יוסף לשעה שאול לשעה ושילה לשעה (שם עח) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית כט יז) וַעֲיִנֵי לָאָה, רַכּוֹת; וְרַחֵל, הִיָּתָה, זְפֹת-תָאֵר, וַיִּפֶּת מְרָאָהּ

כַּמְנִיין: (יואל ד) ויהודה לעולם תשב; (תהלים קלב) זאת מנוחתי עדי עד;

(תהלים עח) וימאס באהל יוסף ובשבט אפרים לא בחר..

היתרה: 109 כַּמְנִיין "יִלְדִיָּהּ"

בראשית רבה פרשה ע: משנה כ ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה וגו' א"ר יהודה בר סימון בנוהג שבעולם פועל עושה מלאכה עם בעל הבית שתיים ושלש שעות באמונה ובסוף הוא מתעצל במלאכתו ברם הכא מה הראשונות שלימות אף האחרונות שלימות מה הראשונות באמונה אף האחרונות באמונה א"ר יוחנן כתיב (הושע יב) ויברח יעקב שדה ארם ויעבוד ישראל באשה וגו' אמר להם דוגמא שלכם דומה ליעקב אביכם מה יעקב אביכם עד שלא נשא אשה נשתעבד משנשא אשה נשתעבד אף אתם משלא נולד גואל נשתעבדתם משנולד גואל אתם משתעבדים.

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית כט ל) וַיָּבֹא גַם אֶל-רַחֵל, וַיֶּאֱהָב גַּם-אֶת-רַחֵל מִלָּאָה; וַיַּעֲבֹד עִמּוֹ, עוֹד שְׁבַע-שָׁנִים אַחֲרָיו

.. (גימ' 2789ה)

(הושע יב) וַיִּבְרַח יַעֲקֹב, שָׂדֵה אֲרָם; וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה, וּבְאִשָּׁה שָׁמֵר.

יתרה: 36 כַּמְנִיין "לאה" (גימ' 36).

בראשית רבה פרשה עא: משנה א וירא ה' כי שנואה לאה וגו' (תהלים סט לט) כי שומע אל אביונים ה' ואת אסיריו לא בזה א"ר בנימין בן לוי לא ראשו של פסוק הזה סופו ולא סופו ראשו לא היה צריך קרא למימר אלא כי שומע אל אביונים ואת אסירים לא בזה או כי שומע אל אביוניו ה' ואת אסיריו וגו' אלא כי שומע אל אביונים ה' אלו ישראל דא"ר יוחנן בכ"מ שנאמר דל עני ואביון בישראל הכתוב מדבר ואת אסיריו לא בזה אלו העקרות שהן אסורות בתוך בתיהן ועלובות וכיון שהקדוש ברוך הוא פוקדן בבנים הן נזקפות תדע לך שכן לאה שנואת הבית היתה וכיון שפקדה הקב"ה נזקפה הה"ד וירא ה' כי שנואה לאה:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראש כט לא) וַיֵּרָא יְהוָה כִּי-שְׂנוּאָה לָאָה, וַיִּפְתַּח אֶת-רַחֲמָיִם; וְרַחֵל, עֲקָרָה. (גימ' 2448).

כַּמְנִיין: (תהלים סט לט) כִּי-שָׁמַע אֶל-אֲבִיוֹנִים יְהוָה; וְאֶת-אֲסִירָיו, לֹא בָּזָה. (גימ' 1335).

יתרה: 1113 כַּמְנִיין: (תהילים, קיט, קנו), רַחֲמֶיךָ רַבִּים יְהוָה; כְּמִשְׁפָּטֶיךָ חֲיִנִּי. (גימ' 1113).

בראשית רבה פרשה עא: ב ד"א (תהילים קמה יד) סומך ה' לכל הנופלים אלו העקרות שהם נופלין בתוך בתיהם וזוקף לכל הכפופים כיון שהקדוש ברוך הוא פוקדן בבנים הן נזקפות תדע לך שכן לאה שנואת הבית היתה וכיון שפקדה הקב"ה נזקפה הה"ד וירא ה' כי שנואה לאה כי שנואה לאה שעשתה כמעשה השנואים שהיתה אומרת להנשא לשונא (נ"א שהיתה אמודה לשונא) שכך היו התנאים שיהא גדול נושא לגדולה והקטן נושא לקטנה והיתה בוכה ואומרת יהי רצון שלא אפול בחלקו של רשע א"ר הונא קשה היא התפלה שביטלה את הגזירה ולא עוד אלא שקדמה לאחותה והיו הכל סונטיין בה מפרשי ימים היו סונטיין

בה מהלכי דרכים היו סונטין בה אף הגתיות מאחורי הקורים היו סונטין בה והיו אומרים לאה זו אין סתרה כגלויה נראה צדיקת ואינה צדיקת אילו היתה צדיקת לא היתה מרמה באחותה ר' חנין בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמר כיון שראה אבינו יעקב מעשים שרימה לאה באחותה נתן דעתו לגרשה וכיון שפקדה הקדוש ברוך הוא בבנים אמר לאמן של אלו אני מגרש ובסוף הוא מודה על הדבר הה"ד (בראשית מז) וישתחו ישראל על ראש המטה מי היה ראש מטתו של אבינו יעקב לא לאה ורחל עקרה א"ר יצחק רחל היתה עיקרו של בית כמה שנאמר ורחל עקרה עיקרה רחל א"ר אבא בר כהנא רוב מסובין עיקר של לאה היו לפיכך עושים רחל עיקר ורחל עקרה רחל היתה עיקרו של בית תני רבי שמעון בן יוחאי לפי שכל הדברים תלוין ברחל לפיכך נקראו ישראל על שמה (ירמיה לא) רחל מבכה על בניה ולא סוף דבר לשמה אלא לשם בנה (עמוס ה) אולי יחנן ה' צבאות שארית יוסף ולא סוף דבר לשם בנה אלא לשם בן בנה שנאמר (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(תהילים קמה יד) סוּמָדָּ הַחֶה, לְכַל-הַפְּלִים; וְזוֹקָף, לְכַל-הַפְּפוּפִים. (גימ' 968ה); (בראשית מז) וישתחו ישראל על ראש המטה (גימ' 1952 אה)
כמניין: (בראש כט לא) וַיֵּרָא יְהוָה כִּי-שָׁנוּאָה לְאֵה, וַיִּפְתַּח אֶת-רַחֲמָהּ; וַרְחַל, עֲקָרָה. (גימ' 2448).
יתרה (גימ' 472) כמניין: (ירמיה לא) רחל מבכה על בניה.. (גימ' 472)

בראשית רבה פרשה עא: ו ותרא רחל כי לא ילדה וגו' ותקנא רחל באחותה א"ר יצחק כתיב (משלי כג יז) אל יקנא לבך בחטאים כי אם ביראת ה' כל היום ואת אמרת ותקנא רחל באחותה אלא מלמד שקינאתה במעשיה הטובים אמרה אילולי שהיא צדקת לא היתה יולדת ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי א"ר שמואל ד' חשובים כמתים מצורע וסומא ומי שאין לו בנים ומי שירד מנכסיו מצורע דכתיב (במדבר יב) אל נא תהי כמת סומא דכתיב (איכה ג) במחשכים הושיבני כמתי עולם מי שאין לו בנים מנין שנאמר הבה לי בנים ואם אין מתה וגו' ומי שירד מנכסיו מנין שנאמר (שמות ד) כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך וכי מתים היו והלא דתן ואבירם היו אלא שירדו מנכסיהן:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית ל א) וַיֵּרָא רַחֵל, כִּי לֹא יֵלְדָה לְיַעֲקֹב, וַתִּקְנָא רַחֵל, בְּאֲחֹתָהּ; וַתֹּאמֶר אֶל-יַעֲקֹב הֲבֵה-לִי בָנִים, וְאִם-אֵין מִתָּה אֲנֹכִי.. (גימ' 4027ה).
(משלי כג יז) אֶל-יִקְנָא לְבָדָּ, בְּחַטָּאִים: כִּי אִם-בְּיִרְאָת-יְהוָה, (גימ' 1024)
יתרה (גימ' 3003) כמניין: (משלי כג יח) כִּי, אִם-יֵשׁ אַחֲרִית; וַתִּקְוֶתְךָ, לֹא תִכְרַת. (גימ' 3003 ר"פ)

בראשית רבה פרשה עג: ב ויזכור אלהים את רחל (שם צח) זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו זכר חסדו זה אברהם שנא' חסד לאברהם ואמונתו זה יעקב שנאמר (מיכה ז) נתן אמת ליעקב לבית ישראל ישראל סבא מי היה ביתו של אבינו יעקב לא רחל בכולם כתיב ובני לאה בכור יעקב ראובן ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי וברחל כתיב בני רחל אשת יעקב ד"א זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ויזכור אלהים את רחל וישמע אליה:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית ל כב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים, אֶת-רַחֵל; וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת-רַחֲמָהּ. (גימ' 2684)
שם (צח) זכר חסדו ואמונתו לבית ס"ה חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש.. (גימ' 1256)
כמניין: (מיכה ז כ) תִּתֵּן אֶמֶת לְיַעֲקֹב, חֶסֶד לְאַבְרָהָם, אֲשֶׁר-נִשְׁפַּעַת לְאַבְתְּיָנוּ, מִיַּמֵּי קֶדֶם. (גימ' 3940א)

בראשית רבה פרשה עג: ד ויזכור אלהים את רחל מה זכירה זכר לה שתיקתה לאחותה בשעה שהיו נותנין לו את לאה היתה יודעת ושותקת ויזכור אלהים את רחל והדין נותן שהכניסה צרתה לביתה ר"ה ור' אחא בשם רבי סימון אמר דן יוסף ובנימין בזכות דן נפקדה רחל בזכות דן עמד יוסף ובנימין ויפתח את רחמה ר' תנחומא בשם ר' ביבי אמר שלשה מפתחות ביד הקב"ה מפתח של קבורה ומפתח של גשמים ומפתח של רחם מפתח של קבורה מנין שנאמר (יחזקאל לו) הנה אני פותח את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי מפתח של גשמים מנין (דברים כח) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב וגו' לתת מטר וגו' מפתח של רחם מנין שנאמר ויפתח את רחמה ויש אומרים אף מפתח של פרנסה שנאמר (תהלים קמה) פותח את ידך וגו':

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

(בראשית ל כב) וַיִּזְכֹּר אֱלֹהִים, אֶת-רַחֵל; וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶת-רַחֲמָהּ. (גימ' 2684)
(תהלים קמה טז) פוֹתַח אֶת-דָּדָּ; וּמִשְׁבִּיעַ לְכָל-חַי רִצּוֹן (גימ' 1801)
יתרה (גימ' 883) כמניין: ואתה תגיל ביהוה. (גימ' 883)

בראשית רבה פרשה עג: יב וישמע את דברי בני לבן חזקיה אמר עד שלא ירד יעקב אבינו לשם לא נפקד בזכרים וכיון שירד יעקב אבינו לשם נפקד בזכרים הה"ד וישמע את דברי בני לבן את כל הכבוד הזה ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר אין כבוד אלא כסף המד"א (נחום ב) בוזו כסף בוזו זהב ואין קצה לתכונה כבוד מכל כלי חמדה וירא יעקב את פני לבן בר סירא אמר לב אדם ישנה פניו בין לטוב ובין לרע אמר לו הקדוש ברוך הוא חמיד אינו מסביר לך פנים ואת יושב כאן שוב אל ארץ אבותיך ואחיה עמך. פרשה עד א ויאמר ה' אל יעקב שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך כתיב (תהלים קמב) זעקתי אליך ה' אמרתי אתה מחסי חלקי בארץ החיים והלא אין ארץ החיים אלא צור וחברותיה תמן שובעה תמן זולא ואת אמרת חלקי בארץ החיים אלא ארץ שמתיה חיים תחלה לימות המשיח ריש לקיש בשם בר קפרא מיייתי לה מהכא (ישעיה מב) נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה א"ל הקב"ה אתה אמרת חלקי בארץ החיים שוב אל ארץ אבותיך אביך מצפה לך אמך מצפה לך אני בעצמי מצפה לך ר' אמי בשם ריש לקיש אמר נכסי חוצה

לארץ אין בהם ברכה אלא משתשוב אל ארץ אבותיך אהיה עמך הכא את אמר ואהיה עמך ולהלן את אמר (שמואל ב ז) ואהיה עמך בכל אשר הלכת אלא דוד על ידי שהוא מפרנס את ישראל היה אומר לו ואהיה עמך בכל אשר הלכת אבל יעקב ע"י שהוא מפרנס את ביתו הוא אומר לו שוב אל ארץ אבותיך וגו'!

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

- (ג'ימ' 4349). (בראשית לא א) וַיִּשְׁמַע, אֶת-דְּבַר־בְּנֵי-לֶבֶן לְאֹמֶר, לָקַח יַעֲקֹב, אֶת כָּל-אֲשֶׁר לְאֹבֵינּוּ; וּמֵאֲשֶׁר לְאֹבֵינּוּ--עֵשָׂה, אֶת כָּל-הַכֶּבֶד הַזֶּה.
(ג'ימ' 4349). (בראשית, ל, ל) כִּי מָעַט אֲשֶׁר-הָיָה לְךָ לִפְנֵי, וַיִּפְרָץ לְרֵב, וַיִּבְרָךְ יְהוָה אֶתְךָ, לְרַגְלֵי; וְעֵתָה, מְתִי אֲעֻשֶׂה גַם-אֲנֹכִי--לְבֵיתִי.

בראשית רבה פרשה עד: ז ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה מה בין נביאי עובדי כוכבים לנביאי ישראל ר' חמא בר חנינא ור' יששכר דכפר מגדי ר' חמא בר חנינא אמר אין הקב"ה נגלה לנביאי עובדי כוכבים אלא בחצי דיבור דכתיב (במדבר כג) ויקר אלהים אל בלעם ר' יששכר דכפר מגדי אמר אין הלשון הזה ויקר אלא לשון טומאה המד"א (דברים כג) כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה אבל לנביאי ישראל בדבור שלם בלשון חיבה בלשון קדושה בלשון שמלאכי השרת מקלסין אותו וקרא זה אל זה ואמר קדוש רבי יוסי בר חנינא אמר אין הקדוש ברוך הוא נגלה לנביאי עובדי כוכבים אלא בשעה שדרך בני אדם לפרוש אלו מאלו דכתיב (איוב ד) בשעיפים מחזיונות לילה בנפול תרדמה על אנשים ואלו דבר יגונב וגו' א"ר אלעזר ב"ר מנחם (משלי טו) רחוק ה' מרשעים אלו נביאי עובדי כוכבים ותפלת צדיקים ישמע אלו נביאי ישראל מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים ר' חנינא בר פפא ור' סימון ר' חנינא בר פפא אמר למלך ואהובו שהיו נתונים בטרקלין כל שעה שהוא מבקש הוא מדבר עם אהובו (נ"א למלך ואהובו שהיו נתונים בטרקלין וביניהם וילון כל שעה שהוא מבקש לדבר עם אהובו מקפל את הוילון ומדבר עם אהובו) ר' סימון אמר למלך שהיה לו אשה ופילגש בשעה שהוא בא אצל אשתו הוא בא בפרהסיא ובשעה שהוא בא אצל פילגש הוא בא במטמוניות כך אין הקב"ה נגלה על עובדי כוכבים אלא בלילה (במדבר כב) ויבא אלהים אל בלעם לילה (בראשית כ) ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה (שם לא) ויבא אלהים אל לבן בחלום הלילה ויאמר לו השמר לך אפי' שאת אומרן לטובתו הוא חושבן לרעתו השמר לך מדבר עם יעקב מטוב עד רע:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

- (בראשית לא כד) וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל-לֶבֶן הָאֲרָמִי, בְּחֹלֶם הַלַּיְלָה; וַיֹּאמֶר לוֹ, הֲשָׁמַר לְךָ פֶּן-תִּדְבֹר עִם-יַעֲקֹב--מִטּוֹב עַד-רָע... (ג'ימ' 2951)
(משלי, כח, יב) בְּעֵלֶץ צַדִּיקִים, רַבָּה תִפְאֶרֶת; וּבְקוֹם רָשָׁעִים, יִחַפֵּשׂ אָדָם. (ג'ימ' 2951)

בראשית רבה פרשה עד: יא זה עשרים שנה וגו' טריפה לא הבאתי אליך דקטילא אנכי אחטנה מידי תבשנה אני הייתי חוטא על הארי שכך גזר הקדוש ברוך הוא לארי שיהיה טורף ואוכל מצאנו של לבן בכל יום ואם תאמר שאם היה רועה אחר היה מצילן ת"ל (ישעיה לא) כאשר יהגה האריה והכפיר על טרפו אשר יקרא עליו מלא רועים מקולם לא יחת ומהמונם לא יענה גונבתי יום וגונבתי לילה קרין לי גנבא ביממא וגנבא בליליא מה היה אומר ר' יהושע בן לוי אמר ט"ו שיר המעלות שבספר תהלים היה אומר הה"ד (תהלים ככד) לולי ה' שהיה לנו יאמר נא ישראל ישראל סבא ר' שמואל בר נחמן אמר כל ספר תהלים היה אומר (שם כב) ואתה קדוש יושב תהלות ישראל ישראל סבא זה לי עשרים שנה א"ר חייא רבה כל דבר ודבר שהיה לבן מתגר עם אבינו יעקב היה חוזר עשר פעמים למפרע שנאמר הן לו רבנן אמרי מאה פעמים שנאמר והחליף את משכורתי עשרת מונים ואין מנין פחות מעשרה:

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

- (בראשית לא לח-לט) זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי עֹמֵד, טְרַפָּה, לֹא-הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ (ג'ימ' 2002).
כמניין: (בראשית, כד, ט) וַיַּעַן לֶבֶן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ, מִיְהוָה יֵצֵא הַדָּבָר; לא נוכל דבר אליך, רע או-טוב.. (ג'ימ' 2002).

בראשית רבה פרשה עד: יב לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק זבדי בן לוי ור' יהושע בן לוי זבדי בן לוי אמר כל מקום שני לולי בא בזכות אבות אמר לו רבי יהושע והא כתיב (בראשית מג) כי לולי התמהמהנו א"ל כל עצמן לא עלו אלא בזכות אבות שאלולי זכות אבות לא היו עולים משם בשלום א"ר תנחומא אית דמפקין לישנא דר' יהושע בן לוי לזבדי בן לוי ריב"ל אמר בכל מקום שנאמר לולי בא בזכות אבות חוץ מזה א"ל אף זה בא בזכות אבות ר' יוחנן אמר בזכות קדושת השם ר' לוי אמר בזכות אמנה ובזכות תורה בזכות אמנה (תהלים כז) לולי האמנתי לראות בזכות התורה (תהלים קיט צב) לולי תורתך שעשועי את עניי ואת יגיע כפי ר' ירמיה אמר חביבה היא המלאכה מזכות אבות שזכות אבות הצילה ממון ומלאכה הצילה נפשות זכות אבות הצילה ממון שנאמר לולי אלהי אבי וגו' ומלאכה הצילה נפשות את עניי ואת יגיע כפי ראה אלהים וגו'!

התאמה גימטרית לפסוקים בפרשה:

- לולי אלהי אבי אלהי אברהם ופחד יצחק, הנה לי-כי עתה, ריקם שלחתיני; את-עניי ואת-יגיע כפי, ראה אלהים--ויזכח אמש (ג'ימ' 4282)
כמניין הפסוקים: (תהלים כז) לולא--האמנתי, לראות בטוב-יהוה: בארץ חיים; (תהלים קיט צב) לולי תורתך, שעשועי אָז, אַבְדְתִי בְעֵינַי... (ג'ימ' 4035)
תרה 247 כמניין "כל-היום וכל-הלילה" (ג'ימ' 247), לרמוז על לדברי יעקב "גנבתי יום, וגנבתי לילה".

פרשת וישלח

בראשית רבה פרשה עה משנה א וישלח יעקב מלאכים לפניו ר' פנחס בשם ר' ראובן פתח (תהלים יז) קומה ה' קדמה פניו הכריעהו פלטה נפשי מרשע חרבך ר' פנחס אמר חמשה פעמים דוד מקים להקב"ה בס' תהלים (שם ג) קומה ה' הושיעני אלהי (שם ז) קומה ה' באפך (שם י) קומה ה' אל נשא ידך אל תשכח (שם ט) קומה ה' אל יעזו אנוש (שם יז) קומה ה' קדמה פניו אמר לו הקדוש ברוך הוא דוד בני אפילו את מקימי כמה פעמים איני קם ואימתי אני קם לכשתראה עניים נשדדים ואביונים נאנקים הה"ד (שם יב) משוד עניים מאנקת אביונים ר' שמעון בר יונה אמר עתה אקום כל זמן שהיא מוכפשת באפר כביכול אלא לכשיגיע אותו היום שכתוב בו (ישעיה נב) התנערי מעפר קומי שבי ירושלים באותה שעה (זכריה ג) הס כל בשר מפני ה' למה כי נעור ממעון קדשו א"ר אחא כהדא תרנגולתא דמנענה גרמה (נ"א דמנערה אגפה) מן קיטמא קדמה פניו קדמיה לרשיעא עד לא יקדמינך הכריעהו הכריחהו לכף חובה שוברוהו המד"א (תהלים כ) המה כרעו ונפלו וגוי פלטה נפשי מרשע חרבך פלטה נפשי מאותו רשע שהוא בא מכחה של אותה החרב שנאמר (בראשית כז) ועל חרבך תחיה ד"א פלטה נפשי מאותו הרשע שהוא חרבך שבו אתה רודה את עולמך רבי יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר פלטה נפשי מאותו הרשע שהוא עתיד ליפול בחרבך הה"ד (ישעיה לד) כי רוותה בשמים חרבי אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך והיית משלח אצלו ואומר כה אמר עבדך יעקב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ר' פנחס בשם ר' ראובן דורש ומפרש ברמז כי הפסוק מתהילים:

קומה יהנה קדמה פניו, הכריעהו; פלטה נפשי, מרשע חרבך. בגימטריה 2192

וישלח יעקב מלאכים לפניו, אל-עשו אחיו, ארצה שער, (בגימטריה 2161)

ולדברי רבנן כי מדובר במלאכי ה-אל עולה המניין ל-2192 שווה לפסוק מתהילים שמוא ע"י רבי פנחס בשם רבי ראובן.

מעבר למדרש לעייל מצאתי רמז נוסף הדין באותה סוגיה:

וישלח יעקב מלאכים לפניו, אל-עשו אחיו, (1285)

אלהי-פלטי, מיד רשע; מכף מעגל וחומץ. (תהלים, עא, ד) (1285)

חומץ= חומס, שודד גונב (מלבי"ם, רשי, ועוד). זהו עשו הרשע והחומס.

בראשית רבה פרשה עה משנה ג וישלח יעקב ר"ה פתח (שם כז) מחזיק באזני כלב עובר מתעבר על ריב לא לו שמואל בר נחמן אמר משל לארכי לסטים שהיה ישן בפרשת דרכים עבר חד ושרי מעיר ליה א"ל קום לך דבישא שכיח הכא קם ושרי מקפח ביה א"ל נייער בישא א"ל דמיך הוה ועוררתניה כך אמר לו הקב"ה לדרכו היה מהלך ואתה משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב רבי יהודה ברבי סימון פתח (ירמיה יג) מה תאמרי כי יפקוד עליך ואת למדת אותם עליך אלופים לראש אמר לו הקדוש ברוך הוא לדרכו היה מהלך ואתה משלח אצלו ואומר לו כה אמר עבדך יעקב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

"וישלח יעקב מלאכים לפניו" - ר"ת גימ' "אלקים". וס"ת הכתוב וישלח יעקב מלאכם לפניו אל. - ס"ת גימ' "אלקים".

המדרש בהמשך סומך הכתוב בפי' לפסוק (בתהלים צ"א) "כי מלאכיו יצווה לך לשמרך בכל דרכיך" בגימ' 1194 וכתוב בפי' "וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו אחיו" בגימ' 1285 ויתרת הפסוקים 1194=91-1285 בגימ' "מלאך", וכן "האלקים" (במלוי) לאמור: (הא אלף למד הא יוד מס) ע"ה בגימ' 298, כמניין האמור בתהלים: "כי מלאכיו יצווה לך" - בגימ' 298.

בראשית רבה פרשה עה משנה ח ד"א וישלח יעקב מלאכים זהו שנאמר ברוח הקודש על ידי שלמה מלך ישראל (משלי י) ברכות לראש צדיק ופי רשעים יכסה חמס כנגד מי אמר שלמה המקרא הזה לא אמרו אלא כנגד יעקב ועשו ברכות לראש צדיק זה יעקב ופי רשעים יכסה חמס זה עשו הרשע אשריהם הצדיקים שמתברכין בארץ ומתברכין בשמים וכך היא המדה שנאמר (ישעיה סה) אשר המתברך בארץ יתברך באלהי אמן להודיעך שכל הברכות שברוך יצחק את יעקב כנגדו ברכו הקב"ה מלמעלה יצחק אמר לו (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים וגוי והקדוש ברוך הוא ברכו בטל ומטר שנאמר (מיכה ה) והיה שארית יעקב בקרב עמים רבים כטל וגוי יצחק אמר לו ומשמני הארץ והקב"ה ברכו בתבואה שנאמר (ישעיה ל) ונתן מטר זרע אשר תזרע את האדמה יצחק אמר יעבדוך עמים והקדוש ברוך הוא אמר לו (שם מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך יצחק אמר לו הוה גביר לאחיך והקב"ה אמר לו ע"ימשה (דברים כז) ולתתך עליון על כל הגוים הא למדת שכל הברכות שברכו יצחק מלמטה ברכו הקדוש ב"ה מלמעלה ואף רבקה אמו ברכתו כנגדן שנאמר (תהלים צא) יושב בסתר עליון וכך אמרה לו כי מלאכיו יצווה לך וגוי כיון שאמרה לו בלשון הזה ברכתו רוח הקודש יקראני ואענהו וגוי וכי מאחר שברכו הקדוש ברוך הוא אביו למה חזר וברכו שנאמר (בראשית כח) ויקרא יצחק את יעקב ויברך אותו אלא שראה יצחק ברוח הקודש שעתידין בניו להגלות לבין האומות אמר לו בא ואברכך ברכות של גליות שיחזור עליך הקב"ה ויקבצך מבין הגליות ומה הן הברכות (איוב ה) בשש צרות יצילך ובשבע לא ינע בך רע (שם) בשוט לשון תחבא ולא תירא משוד כי יבא לשוד ולכפן תשחק ומחית הארץ אל תירא לכך נאמר ברכות לראש צדיק:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(ברא' לב ד) וישלח יעקב מלאכים לפניו, אל-עשו אחיו, ארצה שער, שדה אדום. (גימ' 2521)

(ישעיהו, כו, י) יחן רשע בל-למד צדק, בארץ נכחות עגול; ובל-יראה, גאות יהוה. (גימ' 2521)

וישלח יעקב מלאכים לפניו, אל-עשו אחיו, ארצה שער, (גימ' 2161)

וישלח יעקב מלאכים לפניו.. (גימ' 2396)

סי"ה) (גימ' 4557).

כמניין הפסוקים המצוטטים במדרש:

בראשית רבה פרשה עז משנה ג ר' חמא בר"ח אמר שרו של עשו היה הוא דהוה אמר ליה כי ע"כ ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני משל לאתליטוס שהוא עומד ומתגושש עם בנו של מלך תלה עיניו וראה את המלך עומד על גביו והרפיש עצמו לפניו הה"ד וירא כי לא יכול לו א"ר לוי וירא בשכינה כי לא יכול לו אמר ר' ברכיה אין אנו יודעים מי נצח אם מלאך אם יעקב ומן מה דכתיב ויאבק איש עמו הוי מי נתמלא אבק האיש שעמו אמר ר' חנינא בר יצחק אמר לו הקדוש ברוך הוא הוא בא אליך וחמשה קמיעין בידו זכותו וזכות אביו זכות אמו וזכות זקיניו וזכות זקינתו מדוד עצמך אם אתה יכול לעמוד אפילו בזכותו מיד וירא כי לא יכול לו משל למלך שהיה לו כלב אגריון וארי נמירון והיה המלך נוטל את בנו ומלבבו בארי שאם יבא הכלב להזדווג לו יאמר לו המלך ארי לא היה יכול לעמוד בו ואתה מבקש להזדווג לו כך שאם יבואו אומות העולם להזדווג לישראל יאמר להם הקב"ה שרכם לא היה יכול לעמוד בו ואתם מבקשים להזדווג לבניו ויגע בכף ירכו נגע בצדיקים ובצדיקות בנביאים ובנביאות שהן עתידין לעמוד ממנו ואיזה זה זה דורו של שמד ותקע כף ירך יעקב ר' ברכיה ור' אליעזר ר' אליעזר אמר שעיני ר' ברכיה בשם רבי אסי אמר סידקה כדג רב נחמן בר יעקב אמר פירשה ממקומה כדכתיב (יחזקאל כג) ותקע נפשי וגו' כאשר נקעה נפשי א"ר חנינא בר יצחק כל אותו הלילה היו שניהן פוגעין זה בזה מגינייה דדין לקבל מגינייה דדין כיון שעלה עמוד השחר ויאמר שלחני כי עלה השחר. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו (לב,כה) דרשו רבותינו "האיש" שרו של עשו היה" ומבאר שם "העץ יוסף" בא לתת טעם למלאך הזה שביקש עלילות לצער את יעקב. הא אין מדרך המלאך להזיק לבריות. (לכן דרשו רבותינו) "שרו של עשו" וזה ביקש להזיק ליעקב ולסייע את עשו. ומה שאמרו גמ' "אריב"ל מלמד שהעלו אבק מרגלותם עד כסא הכבוד וכו'" שהמלאך שרו של עשו והוא השטן ויצה"ר ורצה להסית ולהדיח את יעקב מהאמונה הטהורה. "עם לבן גרתי" ותר"ג מצוות קיימתי.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

יעקב שואל את האיש (המלאך) לשמו. והמלאך משיב "למה זה תשאל לשמי". שאלת יעקב ותשובת המלאך תמוהים. הרי יעקב ראה את דמותו של עשו וראה ברוה"ק כי "שרו של עשו" הוא, אלא מטבעם של מלאכים לא להזיק ושמותיהם משתנים לפי אופי השליחות (ראה רש"י). ומרמז הכתוב "למה זה תשאל לשמי" (גימ' 1212א) כמניין גימ' "שרו של עשו" - 1212.

וברמז נוסף "לשמי" גימ' עשו (ע"ה). אותו מלאך - שר עשו, בא להיאבק עם יעקב על כי נטל את הבכרה והברכה. ונראה ע"פ סדר הכתוב, כי זה מאבקו האחרון על הבכרה והברכה לפני המפגש החזיתי ביניהם, כדכתיב "וישא יעקב עיניו וירא הנה עשו".

ומאבק זה הוכרע בנצחונו של יעקב. כדכתיב: "כי שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל". ובו זכה לשם "ישראל" - "לא יעקב יאמר" וגו' "כי אם ישראל".

ברמז, ברכה, בכרה, אלקים = עולה מניין "ישראל" היינו ברצון אלקים קיבל הברכה והבכרה. ולכן ראוי שיקרא "ישראל". ואולי זו גם סיבת המאבק, כי ברמז עולה - כדכתיב "ויאבק איש עמו" בגימ' "ישראל" (עם האות) ואמרנו לעיל כי המלאך - שרו של עשו היה ולא יכל לו. כדכתיב "וירא כי לא יכל לו" בגימ' "עשו" (עם האותיות), לרמז כי שרו של עשו היה והפגיעה היחידה שפגע שר עשו ביעקב היא "ביגד הנשה" - "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" והוא לזכר המאבק עם שרו של עשו וברמז "גיד הנשה" בגימ' "עשו" (ע"ה).

אף החלפת השם בין יעקב לישראל רמוז בגיד הנשה

כי "הנשה" הוא הפרש הגימ' ישראל - יעקב (ר"ל 182=360-542 ע"ה). הנשה = 360.

ומאבק זה "יעקב-עשו" השאיר רושם חיצוני בצליעה כדכתיב "והוא צלע על ירכו" (עם האותיות) בגימ' חיבור שמות הנאבקים יעקב עשו. כדכתיב "והוא צלע על ירכו" (עם האותיות) בגימ' 558 שהוא חיבור שמות המתאבקים "יעקב עשו" - 558.

בראשית רבה פרשה עח משנה א ויאמר שלחני כי עלה השחר כתיב (איכה ג) חדשים לבקרים רבה אמונתך א"ר שמעון בר אבא על שאתה מחדשנו בכל בקר ובקר אנו יודעים שאמונתך רבה להחיות לנו את המתים אמר רבי אלכסנדר ממה שאתה מחדשנו בבוקרן של מלכיות אנו יודעים שאמונתך רבה לגאלנו ר' חלבו בשם ר' שמואל בר נחמן אמר לעולם אין כת של מעלה מקלסת ושונה אלא בכל יום בורא הקדוש ברוך הוא כת של מלאכים חדשה והן אומרים שירה חדשה לפניו והולכין להם א"ר ברכיה השבתי את ר' חלבו והא כתיב ויאמר שלחני כי עלה השחר והגיע זמני לומר שירה אמר לי חנוקא סברת למחנקני אמרית מה הוא דין דכתיב ויאמר שלחני כי עלה השחר אמר לי זה מיכאל וגבריאל שהן שרים של מעלה דכולא מתחלפין ואינן לא מתחלפין אנדריינוס שחיק טמיא שאל את ר' יהושע בן חנניה א"ל אתם אומרים אין כת של מעלה מקלסת ושונה אלא בכל יום ויום הקב"ה בורא כת של מלאכים חדשים והן אומרים שירה לפניו והולכין להן א"ל הין ולאן אינן אזלין אמר מן הן דאיתבריינן א"ל ומן אן הן איתבריינן א"ל מן נהר דינור א"ל ומה עסק דנהר דינור א"ל כהדין ירדנא דלא פסיק לא ביממא ולא בליליא א"ל ומן אן הוא אתי א"ל מן זיעתהון דאינון מזיעין מן טעינון כורסיא דהקדוש ברוך הוא א"ל סונקתרון שלו והא הדין ירדנא מהלך ביממא ולית הוא מהלך בליליא אמר נטר הוינא בבית פעור כמה דהוה מהלך ביממא מהלך בליליא ר' מאיר ור' יהודה ור' שמעון ר' מאיר אומר מי גדול השומר או הנשמר מן מה דכתיב (תהלים צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך הוי הנשמר גדול מן השומר ר' יהודה אומר מי גדול הנושא או הנישא מן מה דכתיב (שם) על כפים ישאונך הוי הנישא גדול מן הנושא רבי שמעון אמר מן מה דכתיב

ויאמר שלחני הוי המשלח גדול מן המשתלח:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :

שְׁלַחְנִי, כִּי עָלָה הַשָּׁחַר

כִּי מִלְאָכָיו יִצְוֶה לְךָ לְשַׁמְרְךָ בְּכָל דְרָבְדְךָ. (גימטריה 1441 כולל ר"ת) (גימטריה 1441 כולל ר"ת וס"ת)

בראשית רבה פרשה פ משנה א ותצא דינה בת לאה (יחזקאל טז מד) הנה כל המושל עליך ימשול לאמר כאמה בתה יוסי מעונאה תרגם בכנישתהוון דמעונא (הושע ה א) שמעו זאת הכהנים והקשיבו בית ישראל ובית המלך האזינו אמר עתיד הקדוש ברוך הוא ליטול את הכהנים ולהעמידן בדין ולאמר להם למה לא יגעתם בתורה לא הייתם נהנים מארבע ועשרים מתנות כהונה ואינון אמרין ליה לא יהבין לן כלום והקשיבו בית ישראל למה לא הייתם נותנים לכהנים ארבע ועשרים מתנות כהונה שכתבתי לכם בתורה ואינון אמרין ליה על אילין דבי נשיאה דהוון נסבין כולא בית המלך האזינו כי לכם המשפט שלכם היה וזה יהיה משפט הכהנים לפיכך לכם ועליכם מדת הדין נהפכת שמע ר' וכעס בפתי רמשא סליק ר"ל שאיל שלמיה דרבי ופייסי עלוהי דיוסי מעונאה אמר לו רבי צריכין אנו להחזיק טובה לאומות העולם שהן מכניסין מומסין לבתי טרטיאות ולבתי קרקסאות שלהן ומשחקין בהם כדי שלא יהיו משיחין אלו עם אלו ויבואו לידי קטטה בטלה יוסי מעונאה אמר מלה דאורייתא ואקפדת עלוהי א"ל ויודע הוא בדברי תורה כלום א"ל הין א"ל ואולפן קביל א"ל אין ואי שאילנא ליה מגייב א"ל אין אם כן יסק להכא וסליק לגביה א"ל מהו דכתיב (יחזקאל טז) הנה כל המושל עליך ימשול לאמר כאמה בתה א"ל כבת כן אמה כדור כן נשיא כמזבח כן כהניו הכא אמרי לפום גנתא גננא אמר לו ר"ל עד כדון לא חסילית מן מפייסיה על הדא ואתה מייתי לן אוחרי עיקרו של דבר הנה כל המושל מהו א"ל לית תורתא ענישא עד דברתה בעיטא לית אתתא זניא עד דברתה זניא אמרו ליה א"כ לאה אמנו זונה היתה אמר להם ותצא לאה לקראתו וגוי יצאת מקושטת כזונה לפיכך ותצא דינה בת לאה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית לד א) ותצא דינה בת-לאה, אֶשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב, לְרָאוּת, בְּבָנוֹת הָאָרֶץ. (גימ' 3160ה)
 (מלכים, א א, ד) וְהַנְּעִירָה, יָפָה עַד-מְאֹד; וְהָיָה לְמִלְךָ סִכְנֵת וְתִשְׁרָתְהוּ, וְהַמֶּלֶךְ לֹא יִדְעָהּ (גימ' 3160ה)
 (בראשית לד א) ותצא דינה בת-לאה, אֶשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב, לְרָאוּת, בְּבָנוֹת הָאָרֶץ. (גימ' 3160ה)
 כמניין: (יחזקאל טז מד-מה) הִנֵּה, כָּל-הַמְּשָׁל, עָלֶיךָ יִמְשָׁל, לְאִמֹר: כָּאִמָּה, בְּתָה.

בת-אִמָּה אֶת, גַּעֲלָת (גימ' 3160ת ר"פ),

בראשית רבה פרשה פ משנה ב (הושע ו ט) וכחכי איש גדודים חבר כהנים דרך ירצחו שכמה כי זמה עשו כשם שהלסטים הללו יושבין על הדרך והורגים בני אדם ונוטלים ממונם כך עשו שמעון ולוי לשכם אלא כחבר כהנים אתמהא כשם שהכהנים הללו נחברים על הגורן ליטול את חלקם כך עשו שמעון ולוי לשכם שנאמר דרך ירצחו שכמה מדרך ירצחו שמעון ולוי לשכם הכזונה וגוי אמרו מה הם נוהגים בנו כבני אדם

של הפקר ומי גרם ותצא דינה בת לאה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית לד א) ותצא דינה בת-לאה, אֶשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב, לְרָאוּת, בְּבָנוֹת הָאָרֶץ.. (גימ' 3159)
 הושע ו ט) וכחכי איש גדודים, חֲבֵר כְּהֹנִים, דָּרָךְ, יִרְצְחוּ-שְׂכָמָה: כִּי זָמָה, עָשׂוּ.. (גימ' 2138)
 יתרה: (גימ' 1021) כמניין: (משלי, יא, ב) בָּא-זָדוֹן, וְיָבֵא קְלוֹן; וְאֶת-צְנוּעִים חֲכָמָה. (גימ' 1021)

בראשית רבה פרשה פ משנה ג (מלכים ב יד) החוח אשר בלבנון שלח אל הארז 1250 החוח אשר בלבנון זה חמור אבי שכם שלח אל הארז זה יעקב תנה את בתך לבני לאשה שכם בני חשקה נפשו בבתכם (שם)

ותעבור חית השדה ותרמוס ואת חמור ואת שכם הרגו מי גרם ותצא דינה בת לאה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

החוח אֶשֶׁר בְּלִבְנוֹן שִׁלַּח אֶל-הָאֵרֶז אֶשֶׁר בְּלִבְנוֹן לְאִשָּׁה; (גימ' 3868)
 (בראשית לד א) ותצא דינה בת-לאה, אֶשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב, לְרָאוּת, בְּבָנוֹת הָאָרֶץ (גימ' 3159)
 יתרה (גימ' 709) כמניין: (אסתר, א, יא) כִּי-טוֹבֵת מֵרָאָה הִיא.. (גימ' 709).

בראשית רבה פרשה פ משנה ה ר' תנחומא פתח (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי ואשה בכל אלה לא מצאתי ר' יהושע בשם ר' לוי פתח (משלי א) ותפרעו כל עצתי הה"ד (בראשית ב) ויבן ה' אלהים את הצלע ויבן התבונן מהיכן לבראה וכו' ר"ל מייתי לה מהכא ויבן שם מזבח ר' ברכיה בשם ר' לוי אמר לאחד שהיה בידו ליטרא א' של בשר וכיון שגלה אותה ירד העוף וחטפה ממנו כך ותצא דינה בת לאה מיד וירא אותה שכם בן חמור ר' שמואל בר נחמן אמר שגלה בה דרועה וישכב אותה ויענה וישכב אותה כדרכה ויענה שלא כדרכה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית לד א) ותצא דינה בת-לאה, אֶשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב, לְרָאוּת, בְּבָנוֹת הָאָרֶץ (גימ' 3160ה)
 (קהלת ז) בְּקִשָּׁה נִפְשִׁי, וְלֹא מִצְאָתִי אָדָם אֶחָד מֵאֵלֶּף, מִצְאָתִי-וְאִשָּׁה בְּכָל-אֶלֶּה, לֹא מִצְאָתִי (גימ' 3160ת)
 (מלכים, א, א), וְהַנְּעִירָה, יָפָה עַד-מְאֹד; וְהָיָה לְמִלְךָ סִכְנֵת וְתִשְׁרָתְהוּ, וְהַמֶּלֶךְ לֹא יִדְעָהּ. (גימ' 3160ה)

בראשית רבה פרשה פא משנה א ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה וגוי' (משלי כ כה) מוקש אדם ילע קודש ואחר נדרים לבקר תבא מארה לאדם שהוא אוכל קדשים בלועו תני ר' חייא תבוא מארה לאדם שהוא נהנה מן ההקדש ואין הקדש אלא ישראל שנאמר (ירמיה ב ג) קודש ישראל לה' וגוי' ואחר נדרים לבקר א"ר ינאי

איחר אדם את נדרו נתבקר פנקסו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית לה א) ויאמר אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב, קוּם עֲלֵה בֵּית-אֵל וְשָׁב-שָׁם; (גימ' 1898)
 (משלי כ כה) מוקש אָדָם, יִלַּע קִדְשׁ; וְאַחַר נְדָרִים לְבָקֵר (גימ' 1898 ר"יפה)

בראשית רבה פרשה פא משנה ב ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל (שם ל) אם נבלת בהתנשא ואם זמות יד לפה בן עזאי ורי' עקיבא בן עזאי אומר אם נבלת עצמך בדברי תורה סופך להתנשא בהם ואם זמות יד לפה אם נזדממו אחריו דברים יד לפה חד ידע תרין לא ידעין רבי עקיבא אמר מי גרם לך להתנבל בדברי תורה? יי' שנשאת את עצמך בהון רבינו הוה עבר על סימוניא ויצאו אנשי סימוניא לקראתו אמרו לו רבי תן לנו אדם אחד שיהא מקרא אותנו ושונה אותנו ודן את דיננו נתן להם רבי לוי בר סיסי ועשו לו בימה גדולה והושיבו אותו למעלה ממנה נתעלמה דברי תורה מפיו שאלו אותו שלשה שאלות אמרו לו גדמת יבמה היאך חולצת ולא השיבן רקקה דם מהו ולא השיבן כלום אמרו דלמא דלית בר אולפן בר אגדה הוא נשאליה קראי אמרון ליה מהו דין דכתיב (דניאל י) את הרשום בכתב אמת אם אמת למה רשום ואם רשום למה אמת ולא השיבן וכיון שראה שצרתו צרה השכים בבקר והלך לו אצל רבינו אי"ל מה עבדון לך אנשי סימוניא אמר לו אל תזכירני צרתי שלשה שאלות שאלו אותי ולא יכולתי להשיבן אי"ל ומה אינון אי"ל גידמת במה היא חולצת אי"ל והא לא היית יודע להשיב אי"ל אין אפילו בשינייה אפילו בגופה רקקה דם מהו אי"ל ולא היית יודע מה להשיב אי"ל אם היה בו צחצוחית של רוק הרי הוא כשר ואם לאו הרי זה פסול אבל אגיד לך את הרשום בכתב אמת אם אמת למה רשום ואם רשום למה אמת אמר לו ולא היית יודע להשיב אמר לו רשום עד שלא נגזרה גזירה אמת משנגזרה גזירה ומה הוא חותמו של הקדוש ברוך הוא רבינו בשם ר' ראובן אמר אמת מהו אמת אמר ריש לקיש אל"ף בראשן של אותיות מ"ם באמצע תי"ו בסוף ועל שם (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון וגוי' אמר לו ולמה לא השיבות אותן כשם שהשיבות אותי אמר ליה עשו לי בימה גדולה והושיבו אותי עליה למעלה הימנה וטפת רוחי עלי ונתעלמו ממני דברי תורה וקרא עליו המקרא הזה (משלי ל) אם נבלת בהתנשא אי"ר אבא בר כהנא אם חשבת בלבך דבר מצוה לעשות ולא עשית נוו לך ליתן זמם על פיך ולא לפסוק אי"ר יודן מה ידך סמוכה לפיך כן יהיה נדריך סמוך לפיך רבנן אמרי מה ידך קודם לפיך כן יהיה נדריך קודם לפיך תדע לך שכן שהרי אבינו יעקב ע"י שאיחר נדרו נתבקרה פנקסו שנאמר (בראשית לה) ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח אי"ר אבא בר כהנא בשעת עקתא נדרא בשעת רווחא שיטפא אי"ר לוי מהולתך חרשה אקיש עלה אי"ל הקב"ה יעקב שכחת נדריך קום עלה בית אל לביתו של אל ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך ואם אין את עושה כן הרי את כעשו מה עשו נודר ואינו מקיים אף את נודר ואינך מקיים:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

(בראשית לה א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל-יַעֲקֹב, קוּם עֲלֵה בֵּית-אֵל וְשֶׁב-שָׁם; (גימ' 1915תהפ"ר)
(משלי ל לב) אִם-נִבְלַת בְּהַתְנַשָּׂא; וְאִם-זָמוּת, יָד לָפֶה (גימ' 1915ס"פ)

פרשת וישב

בראשית רבה פרשה פד משנה א וישב יעקב כתיב (שם נו) בזעקך יצילוך קבוציך תני כינוסו וכינוס בניו הצילו מיד עשו ואת כולם ישא רוח יקח הבל זה עשו ואלופיו והחוסה בי ינחל ארץ זה יעקב וישב יעקב: וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב, בְּאַרְץ מְגוּרֵי אֲבִיו--בְּאַרְץ, כְּנַעַן. (בראשית, לו, א) ביקש יעקב אבינו לישב בשלוה בעוה"ז נזדווג לו שטנו של יוסף. הה"ד "וישב יעקב" דכתיב (איוב ג, כו) "לא שְׁלוּתִי, וְלֹא שְׁקֻטִי וְלֹא-נַחְתִּי; וַיָּבֵא רָגְזוֹ." "לא שלותי" - מעשו. "ולא שקטתי" - מלבן. "ולא נחתי" - מדינה. "ויבא רגזו" - בא עלי רגזו של יוסף (בר' רבה פ"ד, א) (ראה גם בזה"ק קע"ט דברי רשב"י). הן המדרש והן הזוהר מיחסים דבריהם למלה הפותחת בפרק "וישב", הגלום בה צערו של יעקב. כאמור (סנהדרין קו, א) "כל מקום שנאמר "וישב" אינו אלא לשון צער" וגוי' וצער יעקב, עפ"י המדרש, נגרם ע"י יוסף, דינה, עשו, לבן.

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

בשמותיהם רמוזה המלה "וישב", באופן הבא: קח כל אות שניה משמותיהם, לאמור: מיוסף - ו'. מדינה - י'. מעשו - ש'. מלבן - ב'. יעלה יחד "וישב", שסיבתם צערו של יעקב. ד"א. הן המדרש והן הזוהר סומכים דבריהם על הכתוב (איוב ג, כד) "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגזו" בגימ' 2367, שהוא גימ' לפסוק "וישב יעקב בארץ מגורי וגוי' בארץ כנען" (גימ' 1561 - עה"ת) והיתרה בין שני הפסוקים - 806, שהוא מניין גימ' "וישב" (במלוי" (ואו. יוד. שין. בית). על כן אמרו רז"ל, כל מקום שנאמר "וישב" אינו אלא לשון צער 1990. ע"כ. ד.א. ביקש יעקב לישב בשלוה וגוי'. בא עליו רגזו של יוסף (ראה דרשה לעיל). ובפרשה סמך תלדות יעקב ליוסף, שהוא סיבת רוגזו של יעקב. דכתיב "יוסף בן שבע עשרה שנה היה רעה את אחיו בצאן" בגימ' 2375 (ע"ה) שהוא גימ' לפסוק (באיוב ג, כד) המובא במדרש לעיל "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגזו" גימ' 2375 (כולל תיבות). ע"כ

בראשית רבה פרשה פד משנה ג (איוב ט) אם שוט ימית פתאום אנטונינוס שאל את רבינו אי"ל מהו דכתיב אם שוט ימית פתאום אי"ר גזור דיסב מאה מגלבין והוא יהיבין מאה דינרים דין סכום לדין ודין סכום לדין ולא מפקין מדיה כלום כענין הזה מלעיג על המוכה (שם) למסת נקיים ילעג אי"ר אחא בשעה שהצדיקים יושבים בשלוה ומבקשים לישב בשלוה בעולם הזה השטן בא ומקטר אמר לא דיין שהוא מתוקן להם לעולם הבא אלא שהם מבקשים לישב בשלוה בעולם הזה תדע לך שהוא כן יעקב אבינו ע"י שבקש לישב בשלוה בעוה"ז נזדווג לו שטנו של יוסף וישב יעקב (שם ג) לא שלותי ולא שקטתי לא שלותי מעשו ולא שקטתי מלבן ולא נחתי מדינה ויבא רגזו בא עלי רגזו של יוסף: וישב יעקב בארץ מגורי אבינו וגוי'. אלה תולדות יעקב. יוסף בן שבע עשרה שנה וגוי' (לו, א-ב) סמך אלופי עשו (ס"פ וישלח) ל"וישב יעקב", פירט תולדות יעקב: מיצחק - "מגורי אבינו" וקשרם ליוסף - "אלה תלדות יעקב יוסף" וגוי' אומר המדרש (ב"ר פ"ד ג) (ראה גם רש"י) מה כתיב למעלה מן הענין ואלה המלכים (אלופי עשו), וכתיב הכא "וישב יעקב" וגוי'. כיון שראה יעקב אבינו עשו ואלופיו, נתיירא מהם וישב לו ביניהם. ועל דרך המשל לאותו הפשתני, נכנסו

גמליו טעונים פשתן. הפחמי תמה אנה יכנס כל הפשתן. היה פיקח אחד משיב לו: נצוץ אחד יוצא מהמפוח שלך ששורף את כולו (רש"י).

כך כיון שראה יעקב בארץ מגורי אביו ועשו ואלופיו נתיירא. א"ל הקב"ה מאלו אתה מתיירא! גץ אחד משלך וגץ אחד מבנך ואתם שורפים אותם כולם. הה"ד (עובדיה א' הפטרת וישלח) "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

נמצא כי "וישב יעקב בארץ מגורי אביו בארץ כנען" בגימ' 1554, שהוא גימ' (עובדיה א) "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה" בגימ' 1537 ויתרת הפסוקים: 17, מרמזת לבן "יוסף" שהוא בן 17 שנה ומביתו עתידה לצאת הלהבה שתשורף את קש בית עשו.

ד. א. אלה תלדות יעקב יוסף בן שבע עשרה שנה בגימ' 2569 (ע"ה) שהיא גימ' (עובדיה א): "והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש" גימ' 2761 ויתרת הפסוקים 208 לרמז לך על "יצחק" שאמרנו לעיל. סמך מגורי אביו ליוסף וכו' ורמז לכתוב (ברא' כא, יב) "כי ביצחק יקרא לך זרע" וכוונת הכתוב: יצחק - יעקב - יוסף (ליודעי ח"ן): ביצחק כלולים שמונה הויות (גימ' 208), ביעקב כלולים שבע הויות (גימ' 182), ביוסף כלולים שש הויות (גימ' 156), ביחד כ"א הויות (גימ' 546), בחינת "תקו"ם" (גימ' יצחק, יעקב, יוסף - 546) דכתיב "תקום תרחם ציון כי עת לחננה" וגו'.
וברמז נוסף, "תקום" גימ' 546=ישראל (ע"ה).

בראשית רבה פרשה פד משנה ב (משלי כח) נסו ואין רודף רשע וצדיקים ככפיר יבטח (גימ' 1662) ערק רשיעא ולא רדיפין ליה דכתיב וילך אל ארץ רבי אליעזר אמר מפני שטר חוב ור' יהושע בן לוי אמר מפני

הבושה וצדיקים ככפיר יבטח וישב יעקב:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, לו, א) וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב, בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו--בְּאֶרֶץ, כְּנָעַן. (גימ' 1554)
(משלי כח) ואין רודף רשע וצדיקים ככפיר יבטח .. (גימ' 1554ס"פ)

בראשית רבה פרשה פד משנה ד ד"א וישב יעקב וגו' אברהם גייר גיורים הה"ד (בראשית יב) ויקח אברם את שרי אשתו א"ר אלעזר בשם ר' יוסי בן זימרא אם מתכנסין כל באי העולם לבראות אפילו יתוש אחד אינן יכולין ואת אומר ואת הנפש אשר עשו בחרן אלא אלו הגרים שגייר אותם אברהם ולמה אמר עשו ולא אמר גיירו ללמדך שכל מי שהוא מקרב את הגר כאלו בראו תאמר אברהם היה מגייר ושרה לא היתה מגיירת תלמוד לומר ואת הנפש אשר עשו בחרן אשר עשה אין כתיב כאן אלא אשר עשו א"ר חוניא אברהם היה מגייר את האנשים ושרה מגיירת את הנשים ומה ת"ל אשר עשו אלא מלמד שהיה אברהם אבינו מכניסן לתוך ביתו ומאכילן ומשקן ומקרבן ומכניסן תחת כנפי השכינה יעקב גייר גיורים דכתיב ויאמר יעקב אל ביתו וגו' ויתנו אל יעקב וגו' ביצחק לא שמענו והיכן שמענו רבי יצחק ותאני לה משום רבי הושיעא רבה בשם ר' יהודה בר סימון כאן כתיב וישב יעקב בארץ מגורי אביו מאי מגורי אביו מגיורי אביו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית יב) ויקח אברם את שרי אשתו (גימ' 1985)
(בראשית, לח, ו) וַיִּקַּח יְהוֹדָה אִשָּׁה, לְעַר בְּכוֹרוֹ; וַשְׁמָה, תָּמָר. (גימ' 1985)

בראשית רבה פרשה פד משנה ה מה כתיב למעלה מן הענין ואלה המלכים וגו' וכתוב הכא וישב יעקב א"ר חוניא משל לאחד שהיה מהלך בדרך וראה כת של כלבים ונתיירא מהם וישב לו ביניהם כך כיון שראה אביו יעקב עשו ואלופיו נתיירא מהם וישב לו ביניהם א"ר לוי משל לנפח שהיה פתוח באמצע פלטיא ופתח בנו זהבי פתוח כנגדו וראה חבילות חבילות של קוצים ונכנסו למדינה אמר אנה יכנסו כל החבילות הללו והיה שם פקח אחד א"ל מאלו אתה מתיירא גץ אחד יוצא משלך וגץ אחד משל בנך ואתה שורפן כך כיון שראה אביו יעקב עשו ואלופיו נתיירא א"ל הקב"ה מאלו אתה מתיירא גץ אחד משלך וגץ א' משל בנך ואתם שורפים אותם כולם הה"ד (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה וישב יעקב כך אמרו חכמים אלה תולדות יעקב יוסף התולדות הללו לא באו אלא בזכותו של יוסף ובשבילו כלום הלך יעקב אצל לבן אלא בשביל רחל התולדות הללו היו ממתנות עד שנולד יוסף הה"ד (בראשית ל) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף כיון שנולד שטנו של אותו רשע ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה מי מורידן למצרים יוסף מי מכלכלן יוסף הים לא נקרע אלא בזכותו של יוסף הה"ד (תהלים עז) ראוך מים אלהים ראוך מים יחילו נתן תהום קולו גאלת בזרוע עמך בני יעקב ויוסף א"ר יודן ב"ר שמעון אף הירדן לא נקרע אלא בזכותו של יוסף ד"א וישב יעקב כך אמרו חכמים לא נהנה יעקב אביו ממושב עד שגר במגורי אבותיו ואיזו זו ארץ כנען ששם גר יצחק אביו ד"א מגורי בגימטריא מאתן וחמשין ותשע מיום שאמר הקב"ה לאברהם ידוע תדע עד

שעה שנתיישב יעקב אביו בארץ מגורי אביו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, לו, א) וַיֵּשֶׁב יַעֲקֹב, בְּאֶרֶץ מְגוּרֵי אָבִיו--בְּאֶרֶץ, כְּנָעַן. (גימ' 1561)
(עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה (גימ' 1561א)

בראשית רבה פרשה פד משנה ז יוסף בן שבע עשרה שנה 1510 וגו' ואת אמר והוא נער אלא שהיה עושה מעשה נערות ממשמש בעיניו מתלה בעקיבו מתקן בשערו היה רועה ויבא יוסף את דבתם רעה מה אמר ר' מאיר ורבי יהודה ורבי שמעון ר' מאיר אומר חשודים הן בניך על אבר מן החי 316 ר' שמעון אומר תולין הן עיניהן בבנות הארץ רבי יהודה אומר מזלזלין בבני השפחות וקורין להם עבדים ר' יהודה בר סימון אמר על תלתייהון לקח (משלי טז יא) פלס ומאזני משפט לה' 769 אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה אמרת חשודים

בניך על אבר מן החי חייך אפילו בשעת הקלקלה אינם אלא שוחטים ואוכלים וישחטו שעיר עזים אתה אמרת מזלזלים הם בבני השפחות וקורין עבדים (תהלים קה) לעבד נמכר יוסף אתה אמרת תולין עיניהם בבנות הארץ חייך שאני מגרה בך את הדוב (בראשית לט) ותשא אשת אדוניו 1485 וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, לו, ב) וַיָּבֵא יוֹסֵף אֶת-דָּבָרָם רָעָה, אֶל-אֲבִיהֶם (גימ' 1393ת)
(משלי טז יא) פֶּלֶס, וּמֵאֲזִנֵי מִשְׁפָּט--לִיהֲוָה; מַעֲשָׂהוּ, כָּל-אֲבָנֵי-כִּיס (גימ' 1393)

בראשית רבה פרשה פד משנה ח וישאל אהב את יוסף רבי יהודה ורבי נחמיה ר' יהודה אומר שהיה זיו איקונין שלו דומה לו ר' נחמיה אמר שכל הלכות שמסרו שם ועבר ליעקב מסרן לו ועשה לו כתונת פסים ר"ל בשם רבי אלעזר בן עזריה אמר צריך אדם שלא לשנות בן מבניו שעל ידי כתונת פסים שעשה אביו יעקב ליוסף וישנאו אותו וגו' פסים שהיתה מגעת עד פס ידו ד"א פסים שהיתה דקה וקלה ביותר ונטמנת בפס יד פסים שהפיסו עליה איזה מהם יולכה לאביו ועלת ליהודה פסים על שם צרות שהגיעוהו פ"א פוטיפר סמ"ך סוחרים יו"ד ישמעאלים מ"ם מדינים ד"א פסים רבי שמעון בן לקיש בשם רבי אלעזר בן עזריה (תהלים סו ה-ו) לכו וראו מפעלות אלהים וכתוב בתריה (שם) הפך ים ליבשה למה וישנאו אותו בשביל שיקרע הים לפניו פסים פס ים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(תהלים סו) לָכוּ וּרְאוּ, מַפְעָלוֹת אֱלֹהִים; נוֹרָא עֲלִילָה, עַל-בְּנֵי אָדָם. הִפְךָ יָם, לַיַּבֵּשָׁה (2140תרפ ספ)
(בראשית, לו, ג) וַיִּשְׁרָאֵל, אֶהָב אֶת-יוֹסֵף מִכָּל-בָּנָיו (גימ' 1270)
יתרה 870 כמנין "כתנת"..
(870)

בראשית רבה פרשה פד משנה יא ויחלום עוד חלום אחר וגו' בשעה שאמר יוסף והנה השמש והירח אמר יעקב מי גילה לו ששמי שמש א"ר יצחק אמר יהושע לשמש עבדא בישא לאו זבינת יתך בכספיה דאבא את לא כך ראה אבא אותך בחלום והנה השמש והירח אף את דום מלפני מיד (יהושע י) וידום השמש והירח עמד ויספר אל אביו ואל אחיו ויגער בו אביו אמר הקב"ה כך תהיו גוערים בניאכס שנאמר (ירמיה כט) ועתה למה לא גערת בירמיה הענתותי ויאמר לו מה החלום הזה אשר חלמת ר' לוי בשם ר' חמא בר חנינא כך היה אביו יעקב סבור שתחיית המתים מגעת בימיו שנאמר הבוא הבוא נבוא הבוא נבוא אני ואחיך ינחא שמא אני ואמך והלא אמך כבר מתה ואת אומר אני ואמך ואחיך ולא היה יעקב אביו יודע שהדברים

מגיעים לבלהה שפחת רחל שגדלתו כאמו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

והנה השמש והירח (גימ' 940)
וידום השמש והירח (גימ' 940)

בראשית רבה פרשה פד משנה כ ויקרע יעקב שמלותיו 1360 ר' פנחס בשם רבי הושעיא אמר שבטים גרמו לאביהם לקרוע והיכן נפרע להם במצרים שנאמר (בראשית מד) ויקרעו שמלותם 1208 וגו' יוסף גרם לשבטים לקרוע עמד בן בנו ונפרע לו שנאמר (יהושע ז) ויקרע יהושע שמלותיו בנימין גרם לשבטים לקרוע והיכן נפרע לו בשושן הבירה שנאמר (אסתר ד) ויקרע מרדכי את בגדיו מנשה גרם לשבטים לקרוע לפיכך נתקרעה נחלתו חציה בארץ הירדן וחציה בארץ כנען וישם שק במתניו א"ר איבו לפי שתפס יעקב אביו את השק לפיכך אינו זז לא ממנו ולא מבניו ולא מבני בניו עד סוף כל הדורות ואינו נוהג אלא מבני בניו גדולים דוד שנאמר (ד"ה א כא) ויפול דוד והזקנים מכוסים בשקים אחאב (מלכים א כב) וישם שק על בשרו יורם (שם ב ו) וירא העם והנה השק על בשרו מרדכי (אסתר ד) וילבש שק ואפר ויתאבל על בנו ימים רבים אלו

כ"ב שנה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, לו, ז) ויקרע יעקב שמלותיו (גימ' 1364תה)
(בראשית מד) ויקרעו שמלותם (גימ' 1208)
יתרה 156 כמנין "יוסף".
(גימ' 156)

בראשית רבה פרשה פה משנה א ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו (מלאכי ב) בגדה יהודה ותועבה נעשתה 1358 וגו' א"ל כפרת יהודה שקרת יהודה ותועבה נעשתה בישראל יהודה נעשה חולין (שם) כי חלל יהודה קדש ה' אשר אהב ויהי בעת ההיא (מיכה א) עוד הירש אביא לך יושבת מרשה עד עדולם יבא מלכן וקדושן של ישראל עד עדולם יבא כבודן של ישראל עד עדולם יבא דכתיב ויט עד איש עדולמי ויהי בעת ההיא רבי שמואל בר נחמן פתח (ירמיה כט) כי אנכי ידעתי את המחשבות שבטים היו עסוקין במכירתו של יוסף ויוסף היה עסוק בשקו ובתעניתו ראובן היה עסוק בשקו ובתעניתו ויעקב היה עסוק בשקו ובתעניתו ויהודה היה עסוק ליקח לו אשה והקב"ה היה עוסק בורא אורו של מלך המשיח ויהי בעת ההיא וירד יהודה (ישעיה סו) בטרם תחיל ילדה קודם שלא נולד משעבד הראשון נולד גואל האחרון ויהי בעת ההיא מה כתיב

למעלה מן הענין והמדנים מכרו אותו אל מצרים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית, לח, א) וַיְהִי בַעַת הַהוּא, וַיֵּרָד יְהוּדָה מֵאֵת אָחָיו; וַיֵּט עַד (גימ' 1367א)
(מלאכי ב) בגדה יהודה ותועבה נעשתה (גימ' 1367ת ר"פ)

בראשית רבה פרשה פה משנה ג ר' יהודה בר סימון ורבי חנין בשם ר' יוחנן כל מי שהוא מתחיל במצוה ואינו גומרה קובר את אשתו ואת בניו ממי אתה למד מיהודה ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע וגו' היה לו להוליכו על כתיפו אצל אביו מה גרם לו קבר אשתו ובניו רבי הונא בשם רבי אליעזר בנו של רבי יוסי

הגלילי כל מי שמתחיל במצוה ואינו גומרה ואחר בא וגומרה היא נקראת על שמו של שני הה"ד (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל והלא משה העלם שנאמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו אלא לפי שנגזר עליו שלא יכנס לארץ ואלו נטפלו בהם לפיכך נקראת על שמם ואת עצמות יוסף וגו' מושלים אותו למה הדבר דומה לליסטים שנכנסו למרתף אחד של יין נטלו קנקן אחד ושתו הציץ עליהם בעל המרתף אמר להם יערב לכם יבושם לכם ימתק לכם שתייתם את היין החזירו את הקנקן למקומה כך אמר הקב"ה לשבטים מכתתם את יוסף החזירו עצמותיו למקומן ד"א אמר להם יוסף למקום שגנבתו שם תחזירוני הלא אחיך רועים בשכם כן עשו בני ישראל שנאמר (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל. (גימ' 2384)
(בר', לו, כו) ויאמר יהודה, אל-אחי: מה-בצע, כי נהרג את-אחינו, וכסינו, את-דמו. (גימ' 1917).
יתרה (467) כמניין: ויחלם עוד חלום אחר, (גימ' 467)
דבר אחר
(בר', לו, כו) ויאמר יהודה, אל-אחי: מה-בצע, כי נהרג את-אחינו, וכסינו, את-דמו. (גימ' 1917).
(משלי, כב, ח): זורע עולה, יקצור- (יקצר-) און; וישבט עברתו יכלה. (גימ' 1917).

בראשית רבה פרשה פה משנה ט ויאמר מה הערבון אשר אתן וגו' אמר רבי חוניא נצנצה בה רוח"ק חותמך זו מלכות המד"א (שיר ח) שימני כחותם על לבך (ירמיה כב) כי אם יהיה יכניהו בן יהויקים מלך יהודה חותם על יד ימיני ופתילך זו סנהדרין שהן מצויינין בפתיל היך מה דאת אמר (שמות לט) פתיל תכלת ומטך זה מלך המשיח המד"א (ישעיה יא) ויצא חוטר מגזע ישי (תהלים קי) מטה עוזך ישלח ה' מציון ויתן לה וגו' ותהר לו גבורים כיוצא בו וצדיקים כיוצא בו וישלח יהודה וגו' יהודה בר נחמן בשם ריש לקיש (משלי ח) משחקת בתבל ארצו משחקת לפניו בכל עת התורה שהיא משחקת על הבריות אמר הקב"ה ליהודה אתה רמית באביך בגדי עזים חייך שתמר מרמה בך בגדי עזים:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בר', לח, יח) ויאמר, מה הערבון אשר אתן-לך, ותאמר חתמך ופתילך, ומטף אשר בידך; ויתן-לה ויבא אליה, ויתר לו. (גימ' 5193 אה).

מניין הפסוקים במדרש

(שיר ח) שימני כחותם על לבך.. (גימ' 1036)

(שמות לט) פתיל תכלת.. (גימ' 1378)

(ישעיה יא) ויצא חוטר מגזע ישי. (גימ' 770)

(תהלים קי) מטה עוזך ישלח ה' מציון (גימ' 727)

(משלי ח) משחקת בתבל (גימ' 1282)

(גימ' 5193)

ס"ה פסוקים במדרש

דבר אחר

(בר', לח, יח) ויאמר, מה הערבון אשר אתן-לך, ותאמר חתמך ופתילך, ומטף אשר בידך; ויתן-לה ויבא אליה, ויתר לו. (גימ' 5123).

(שמות, ב, ט) ותאמר לה בת-פרעה, היליכי את-הילד הזה והניקהו לי, ואני, אתן את-שכרך; ונתקח האשה הילד, ונתניקהו. (גימ' 5123).

בראשית רבה פרשה פה משנה יב ויכר יהודה וגו' רבי ירמיה בשם רבי שמואל בר רב יצחק בשלשה מקומות הופיעה רוח הקודש בבית דינו של שם בבית דינו של שמואל בבית דינו של שלמה בבית דינו של שם ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני מהו ממני רבי ירמיה בשם ר' יצחק אמר הקדוש ברוך הוא אתם תהיו מעידיים מה שבגלוי ואני מעיד עליו מה שבסתר בבית דינו של שלמה (מלכים א ג) היא אמו מי אמר א"ר שמואל בת קול צווחת ואומרת היא אמו ודאי בבית דינו של שמואל (שמואל א יב) הנני ענו בי ויאמר עד ה' בכס ויאמר עד יצתה בת קול ואמרה עד מהו אומר בבני עלי (שם ב) ותהי חטאת הנערים גדולה וגו' וכתוב (שם) אשר ישכבון את הנשים הצובאות וגו' אפשר כן בניו של אותו צדיק היו עושין אותו מעשה אמור מעתה על ידי שהיו משהין את קניהם לשילו להטהר והן משהין אותו חוץ לבתייהם לילה אחד העלה עליהם הכתוב כאלו שמשו עמהן ודכוותה (שם ח) ולא הלכו בניו בדרכיו ויטו אחרי הבצע אפשר בניו של שמואל הצדיק היו עושין אותו המעשה א"ר ברכיה מברכתא היתה עוברת בבאר שבע והיו מניחין צרכי צבור ועוסקין בצרכי עצמן ומכח אותו מעשה מעלה הכתוב כאלו לקחו שוחד ודכוותה ותשב בפתח עינים כדכתיב לעיל:

התאמה גימטרית לרעיון הפסוקים במדרש:

(בראשית, לח, כו) ויכר יהודה, ויאמר צדקה ממני, כי-על-כן לא-נתתיה, לשלה בני; ולא-יסף עוד, לדעתה.. (גימ' 3161)

(שמות, א, א) ואלה, שמות בני ישראל, מאי, את יעקב, איש וביתו באו. (גימ' 3161)

בראשית רבה פרשה פה משנה יד ויהי כמשיב ידו וגו' זה רבה על כל הפריצים ממך יעמוד (מיכה ב) עלה הפורץ לפנייהם וגו' רבי בשם רבנן אמרי כל הפורצים ממך עומדין שנאמר עלה הפורץ לפנייהם ואחר יצא אחיו כמה ידות כתיב כאן ר' יודן ור"ה ר' יודן אמר ארבעה כנגד ד' חרמין שהוא עתיד לפשוט את ידיו בהן ואלו הן ד' חרמו של עמלק וחרמו של סיחון ועוג וחרמו של יריחו וחרמה של כנענים (נ"א מדין) ר' הונא אמר כנגד ד' דברים שהוא עתיד ליטול מן החרם הה"ד (יהושע ז) ואראה בשלל אדרת שנער אחת טובה וגו' ר"ה אמר פורפריא בבליא ומה בבל עבדא הכא אלא תני ר' שמעון בן יוחאי כל מלך ושלטון שלא היה לו

שולטן בארץ הוא אמר איני שוה כלום ומלך בבל אנטיקיסר שלו היה יושב ביריחו והיה זה משלח לו (לזה) כותבת וזה משלח לו (לזה) דוריות.

התאמה גימטרית לרעיון הפסוקים במדרש :

(בראשית, לח, כט) וַיְהִי כַמְשֵׁיב דָּו, וְהִנֵּה יֵצֵא אַחִיו, וְתֹאמַר, מִה-פָּרַצְתָּ עֲלֵיךָ פָּרֶץ ; וַיִּקְרָא שְׁמוֹ, פָּרֶץ . (גימ' 3610).

(מיכה ב) עֲלֵה הַפָּרֶץ, לַפְּנִימָה--פָּרְצוּ וַיַּעֲבְרוּ, . (גימ' 1372 ס"פה)
(יהושע ז כא) (וְאַרְאֶה) בְּשָׁלָל אֲדָרְתְּ שְׁנַעַר אַחַת טוֹבָה. (גימ' 2238 ר"פת)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש :
דבר אחר

(יהושע ז כא) וּארֵאָה בְּשָׁלָל אֲדָרְתְּ שְׁנַעַר אַחַת טוֹבָה. (גימ' 2231)
(תהילים, קלב, יז) שֵׁם אֲצַמִּיחַ קֶרֶן לְדָוִד ; עֲרַכְתִּי גַר, לְמִשְׁיַחִי. (גימ' 2231)

בראשית רבה פרשה פו משנה א ויוסף הורד מצרימה כתיב (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם אלו ישראל (שיר א) משכני אחרוך נרוצה בעבותות אהבה דכתיב (מלאכי א ב) אהבתי אתכם אמר ה' (הושע יא) ואהיה להם כמרימי על שרוממתי צריהם עליהם כל כך למה על לחיהם בשביל דבר שהוציאו מלחיהם שאמרו אלה אלהיך וסוף ואט אליו אוכיל אני מטה עליהם אכילות הרבה (תהלים עב) יהי פסת בר בארץ ד"א בחבלי אדם אמשכם זה יוסף וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור בעבותות אהבה וישראל אהב את יוסף מכל בניו ואהיה להם כמרימי עול שרוממתי צריו עליו ואיזו זו אשת פוטיפר כל כך למה על לחיהם בשביל דבר שהוציא מלחיו ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם וסוף ואט אליו אוכיל אכילות הרבה:

התאמה גימטרית לרעיון הפסוקים במדרש :

(בראשית, לט א) וַיֹּסֵף, הוֹרֵד מִצְרַיִם; וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפֵר סָרִיס פְּרַעֲהַ שֵׁר הַטַּבָּחִים, אִישׁ מִצְרַיִם, (גימ' 3274).
כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש :

(הושע יא) בחבלי אדם אמשכם (גימ' 498)
(שיר א ד) מִשְׁכְּנִי, אַחֲרֵיךָ נְרוּצָה ; (גימ' 1010)
(מלאכי א ב) אֶהְבֵּתִי אֶתְכֶם אֲמַר יְהוָה, ... (גימ' 1146)
(הושע יא ד) וְאַהֲיָה לָהֶם כְּמַרְיָמִי עַל (גימ' 522)
(תהלים עב) יהי פסת בר בארץ (גימ' 1060)
ס"ה 4236

יתרה (גימ' 962) כמניין : הפסוקים :

(תהילים, עג, לך) יֵשֵׁב (יָשׁוּב) עִמּוֹ הָלֵם ; וּמִי מֵלֵא, יִמְצֹאוּ לְמוֹ. (גימ' 962)
(תהילים, קיט, פט) לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ, נִצָּב בְּשָׁמַיִם. (גימ' 962)
(משלי, ד, כו) פֶּלֶס, מַעֲגַל רִגְלֶךָ ; וְכָל-דְּרָכֶיךָ יִכְנוּ ד"א (גימ' 962)

(בראשית, לט א) וַיֹּסֵף, הוֹרֵד מִצְרַיִם; וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפֵר סָרִיס פְּרַעֲהַ שֵׁר הַטַּבָּחִים, אִישׁ מִצְרַיִם, מִיַּד הַיִּשְׁמַעֲאֵלִים, . (גימ' 3794).

(שיר, ה, יא) רֵאשׁוּ, פֶּתַח פִּי ; קְנוּצוֹתַי, תִּלְתְּלִים, שְׁחֲרוֹת, כְּעוֹרֵב. (גימ' 3794).

בראשית רבה פרשה פו משנה ב ד"א ויוסף הורד מצרימה ויוסף השליט ויוסף הורד מצרימה שלט בהון המד"א (שם) וירד מים עד ים כבש בהון המד"א (מלכים א ה) כי הוא רודה בכל עבר הנהר נסחין נחת עליהון המד"א (שופטים יד) וירדה אל כפיו הוריד לאבינו יעקב למצרים ר' ברכיה בשם ר' יהודה בר סימון אמר לפרה שהיו מושכין אותה למקולין ולא היתה נמשכת מה עשו לה משכו את בנה לפניו והיתה מהלכת אחריו על כרחה שלא בטובתה כך היה יעקב אבינו ראוי לירד למצרים בשלשלאות ובקולרין אמר הקב"ה בני בכורי ואני מורידו בבזיון ואם ליתן בלבו של פרעה איני מורידו פומבי אלא הריני מושך את בנו לפניו והוא יורד אחריו על כרחו שלא בטובתו והוריד את השכינה למצרים עמו ר' פנחס בשם ר' סימון אמר מני"ל שירדה השכינה עמו מדכתיב ויהי ה' את יוסף מצרימה תני בשם ר' נחמיה כל דבר שצריך למי"ד בתחלתו ניתן בו ה"א בסופו סדומה שעירה מצרימה איתביה והא כתיב (תהלים ט) ישובו רשעים לשאולה א"ר

אבא בר זבדא לביטי התחונה שבשאול:

התאמה גימטרית לרעיון ולפסוקים המצוטטים במדרש :

(בראשית, לט א) וַיֹּסֵף, הוֹרֵד מִצְרַיִם; וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפֵר סָרִיס פְּרַעֲהַ שֵׁר הַטַּבָּחִים, (גימ' 2583)
כמניין חיבור כל הפסוקים המצוטטים במדרש :

(מלכים א ה ד) כִּי-הוּא רָדָה בְּכָל-עֵבֶר הַנְּהָר, . (גימ' 856 ר"פה)
(שופטים יד) ט וַיִּרְדְּהוּ אֶל-כַּפְּיֹ, (גימ' 393 רס"פת)
(תהלים ט יח) יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים לְשֹׂאוֹלָה : : (גימ' 1334 רס"פת)

ס"ה מניין חיבור כל הפסוקים המצוטטים במדרש :
דבר אחר (גימ' 2583)

(בראשית, לט א) וַיֹּסֵף, הוֹרֵד מִצְרַיִם; וַיִּקְנֶהוּ פוֹטִיפֵר סָרִיס פְּרַעֲהַ שֵׁר הַטַּבָּחִים, (גימ' 2583)
(בראשית, יד, כ) וּבְרוּךְ אֱלֹהֵינוּ, אֲשֶׁר-מִגְּוֹן צָרִיךְ בְּיָדְךָ ; וַיִּתֶּן-לוֹ מַעֲשֶׂר, מְכֹל. (גימ' 2583)

(בראשית, מג, ל) וַיִּמְהַר יוֹסֵף, כִּי-נִכְמְרוּ רַחֲמָיו אֶל-אַחִיו, וַיִּבְקֶשׁ, לְבָכּוֹת ; וַיָּבֵא הַחֲדָרָה, וַיִּבְדֵּן שָׁמָּה. (גימ' 2583)

(שיר, ב, יז) עַד שִׁפְיוֹחַ הַיּוֹם, וְנָסוּ הַצִּלְלִים סַב דְּמָה-לֶךְ דּוֹדֵי לְצַבִּי, אוּ לְעַפְרָה הָאֵלִילִים --עַל-הָרֵי בְּתָר. (גימ' 2583)

בראשית רבה פרשה פו משנה ג ויקנהו הקנויין קונין וכל העבדים מחסרין את בית רבן אבל זה ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף כל העבדים חשודים על הגזל אבל זה וילקט יוסף את כל הכסף כל העבדים חשודים על הערוה אבל זה ולא שמע אליה רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר כל העבדים רבן מאכילין תרומה לעבדיהם אבל זה האכיל את רבו תרומה דאמר רבי יהושע בן קרחה מבנות יוסף לקח אלעזר פוטיפר הוא פוטיפרע פוטיפר שהיה מפטם עגלים לעבודת כוכבים פוטיפרע שהיה פורע עצמו לעבודת כוכבים כיון שירד הפר לשם נעשה פויטנון סריס פרעה שנסתרס בגופו מלמד שלא לקחו אלא לתשמיש וסרסו הקדוש ברוך הוא בגופו משל לדובה שהיתה משכלת בבני אדוניה אמר פכרון ניביה כך מלמד שלא לקחו אלא לתשמיש וסרסו הקב"ה ה"ד (תהלים לו) כי ה' אוהב משפט וגו' חסידיו חסידו כתיב ואיזה זה יוסף לעולם נשמרו וזרע רשעים נכרת מלמד שלא לקחו אלא לתשמיש וסרסו הקדוש ברוך הוא ויקנהו פוטיפר איש מצרי גבר ערום ומה הוות ערימותיה אמר בכ"מ גרמני מוכר כושי וכאן כושי מוכר גרמני אין זה עבד אמר להם הביאו לי ערב ואין לשון מיד זה אלא ערב המד"א (בראשית מג) אנכי אערבנו וגו' על כן אמר מיד הישמעאלים

א"ר לוי עבדא זבין ובר אמתא מזבין ובר חורין עבד לתרויהון:

התאמה גימטרית ולפסוקים המצוטטים במדרש:

- (בראשית, לט ב) וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף, וַיְהִי אִישׁ מְצַלִּיחַ;. (גימ' 1141 ת.)
 (בראשית, לט ה) וַיִּבְרָךְ יְהוָה אֶת-בְּיַת הַמְצַרִּי, בְּגִלְלַל יוֹסֵף; וַיְהִי בְרַכְּתָּהּ יְהוָה, (גימ' 2322)
 מניין חיבור הפסוקים לעיל.
 (גימ' 3463)
 כמניין: (תהלים לו כ"ח) כִּי יְהוָה, אֲהַב מְשֻׁפָּט, וְלֹא-יַעֲזֹב אֶת-חֲסִידָיו, לְעוֹלָם
 נְשָׁמְרוּ וְזָרַע רָשָׁעִים נִכְרָת.
 (גימ' 3463)
 כמניין: (ירמיהו, לט, יז) וְהַצִּלְתִּיךָ בְּיוֹם-הַהוּא, נְאֻם-יְהוָה; וְלֹא תִנָּתֵן בְּיַד
 הָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר-אַתָּה יְגוֹר מִפְּנֵיהֶם
 (גימ' 3463)

בראשית רבה פרשה פו משנה ו וימצא יוסף ויהי מאז תני רבי שמעון בן יוחאי בכל מקום שהצדיקים הולכים השכינה הולכת עליהם שנים עשרה שנה עשה שם שש בבית ושש בשדה ויעזוב את כל אשר לו ביד יוסף כי אם הלחם אשר הוא אוכל לשון נקי ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה א"ר יצחק זרוק חוטרט לארעא ועל עיקרא נפיק לפי שכתוב (בראשית כט) ורחל היתה יפת תואר וגו' לפיכך ויהי יוסף וגו'.

התאמה גימטרית ולפסוקים המצוטטים במדרש:

- (בראשית, לט ז) וַיְהִי, אַחַר הַדְּבָרִים.. (גימ' 501)
 (בראשית, לט ו) ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה (גימ' 1261).
 בחיבור הפסוקים מניינם: ...
 (גימ' 1761)
 (גימ' 1761)
 כמניין (בראשית כט) ורחל היתה יפת תואר..

בראשית רבה פרשה פז משנה ב ויהי אחר הדברים האלה כתיב (תהלים קכה) כי לא ינוח שבט הרשע וגו' ר' אבא בר כהנא ור' יצחק רבי אבא אמר אין לו נייחא בצד חבורה של צדיקים אלא בצד חבורה של רשעים למה למען לא ישלחו וגו' ר' יצחק אמר אין לו הנחה בצד חבורה של רשעים אלא בצד חבורה של צדיקים למה למען לא ישלחו וגו' ד"א כי לא ינוח שבט הרשע זו אשתו של פוטיפר על גורל הצדיקים זה יוסף:

התאמה גימטרית ולפסוקים המצוטטים במדרש:

- (בראשית, מ א) וַיְהִי, אַחַר הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, חֲטָאוּ מְשֻׁקָּה מְלֶךְ-מִצְרַיִם, וְהָאִפָּה--לְאֲדֹנָיָהּ, לְמֶלֶךְ מִצְרַיִם.
 (תהלים קכה) כִּי לֹא יִנוּחַ, שֵׁבֶט הַרְשָׁע עַל, גּוֹרֵל הַצְּדִיקִים: לְמַעַן, לֹא-יִשְׁלַחוּ יִתְרַת הַפְּסוּקִים 24 חודשים שהם שנתיים ימים בהן היה יוסף בבית האסורים.
 (גימ' 2218)
 (גימ' 2194)

בראשית רבה פרשה פז משנה ד ויהי אחר הדברים וגו' הרהורי דברים היו שם מי הרהר יוסף הרהר אמר כשהייתי בבית אבא היה אבא רואה איזה מנה יפה היתה שם והיה נותנה לי והיו אחי מכניסין בי עין רעה עכשיו שאני כאן מודה אני לך שאני ברווחה אמר לו הקדוש ברוך הוא הטליס חייך שאני מגרה בך את הדוב ד"א אמר אבא נתנסה זקיני נתנסה ואני איני מתנסה א"ל הקב"ה חייך שאני מנסה אותך יותר מהם רבי מנחמא בשם רבי ביבי אמר כך היה וסתן של עובדי כוכבים כיון שהיה אחד מהם לוקח עבדים היה הולך לו אצל אסטרונוגוס וא"ל הנה טבא נחשא טבא אין לשון זה ותשא אלא לשון איסטרונוגוס המד"א (דברים ד) ופן תשא עיניך השמימה וגו' ותאמר שכבת עמי א"ר שמואל בר נחמן ארורים הם הרשעים להלן (רות ג) ופרשת כנפיך על אמתך אבל זו כבהמה ותאמר שכבה עמי:

התאמה גימטרית לרעיון ולפסוקים המצוטטים במדרש:

- וְתִשָּׂא אֲשֶׁת-אֲדֹנָיו אֶת-עֵינֶיהָ, אֶל-יוֹסֵף; וְתֹאמֶר, שְׁכָבָה עִמִּי.. (גימ' 3333 רס"פ תה)
 כמניין (רות ג ט) רות אֲמַתְךָ, וּפְרִשְׁתְּ כַּנְפֶּךָ עַל-אֲמַתְךָ, כִּי גֹאֵל אֶתְּךָ יִתְרָה (גימ' 79) כמניין "בעז". (גימ' 79)
 דבר אחר
 וְתִשָּׂא אֲשֶׁת-אֲדֹנָיו אֶת-עֵינֶיהָ, אֶל-יוֹסֵף; וְתֹאמֶר, שְׁכָבָה עִמִּי.
 כמניין (תהילים, יח, לו) וְתִתֶּן-לִי, מְגֹן יִשְׁעֶךָ וַיִּמְיָךְ תִּסְעָדֵנִי; וְעֲנִתָּךְ תִּרְבֵּנִי. (גימ' 3333)

בראשית רבה פרשה פז משנה י ויהי ה' את יוסף ויתן שר בית הסוהר וגו' רב הונא בשם רבי אחא אמר שמושו היה ערב לרבו והיה יוצא ומדיח את הכוסות ועורך את השלחנות ומציע את המטות והיתה אומרת לו בדבר הזה עשקתיך חייך שאני עושקתך בדברים אחרים והיה אומר לה (תהילים קמו ז) עושה משפט לעשוקים חותכת אני פרנסה שלך והיה אומר לה נותן לחם לרעבים כובלתך אני והיה אומר לה ה' מתיר

אסורים כופפת אני את קומתך והיה אומר לה ה' זוקף כפופים מסמא אני את עיניך והיה אומר לה ה' פוקח עורים עד היכן ר' הונא בשם ר' אחא אמר עד שנתנה שרתנוע של ברזל תחת צוארו עד שיתלה עינו ויביט בה אף על פי כן לא היה מביט בה הה"ד (תהלים קה) ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו אין שר בית הסוהר וגוי עד עכשיו בשעת הצרה ומנין אף בשעת הרווחה ת"ל וכל אשר הוא עושה ה' מצליח בידו.

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בר' לט כא) וַיְהִי יְהוָה אֶת-יוֹסֵף, וַיֵּט אֱלֹהֵי חֶסֶד; וַיִּתֵּן חַנוּ, בְּעֵינָיו

שֶׁר בֵּית-הַסֵּהר. (גימ' 2613ה).

(בראשית, לט כג) בְּאֶשֶׁר יְהוָה, אֶתּוֹ וְאֶשֶׁר-הוּא עֹשֶׂה, יְהוָה מְצַלִּיחַ (גימ' 2035ה)

ס"ה חיבור הפסוקים

כמניין: (תהלים קמו ז-ח) עֹשֶׂה מִשְׁפָּט, לְעֹשׂוֹקִים--נִתָּן לְחָם, לְרַעֲבִים; יְהוָה, מִתֵּיר

אֲסוּרִים. יְהוָה, פֹּקֵחַ עֵוְרִים--יְהוָה, זֹקֵף כְּפֹפִים; יְהוָה, אֹהֵב צַדִּיקִים. (גימ' 4648ר"ת).

פרשת מקץ

בראשית רבה פרשה פ"ט משנה א': "קָץ, שֵׁם לַחֲשָׁד", "אָבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת"

בראשית רבה פרשה פט משנה א ויהי מקץ שנתים ימים (איוב כח) קץ שם לחשד זמן נתן לעולם כמה שנים יעשה באפילה ומאי טעם קץ שם לחושך שכל זמן שיצר הרע בעולם אופל וצלמות בעולם דכתיב (שם) אבן אופל וצלמות נעקר יצר הרע מן העולם אין אופל וצלמות בעולם דבר אחר קץ שם לחשד זמן נתן ליוסף

כמה שנים יעשה באפילה בבית האסורים כיון שהגיע הקץ חלם פרעה חלום:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

רבנן דרשו את הפסוק הפותח בפרשת השבוע: "וַיְהִי, מִקֵּץ שְׁנַתַּיִם יָמִים; וַיִּפְרָעָה חֲלֹם".

לפי הפסוק (באיוב כח, ג) "קָץ, שֵׁם לַחֲשָׁד, וּלְכָל-תַּכְלִית, הוּא חוֹקֵר אָבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת".

אך ציטטו במדרש רק שני חלקים מהפסוק:

חלק ראשון: "קָץ, שֵׁם לַחֲשָׁד", (גימ' 888)

חלק שני: "אָבָן אֶפֶל וְצִלְמוֹת" (גימ' 736)

בס"ה

(גימ' 1624)

(גימ' 1624א)

כמניין הפסוק: "וַיְהִי, מִקֵּץ שְׁנַתַּיִם יָמִים; וַיִּפְרָעָה חֲלֹם

בראשית רבה פרשה פ"ט משנה ב' ניתוסף לו שתי שנים

בראשית רבה פרשה פט משנה ב ויהי מקץ שנתים ימים (משלי יד) בכל עצב יהיה מותר ודבר שפתים אך למחסור אמר ר' שמעון בר אבא כגון בין שותה חמין לשותה צונן ודבר שפתים אך למחסור מלקט עצמות אחד בציפורן ואית דאמרי ר' שמעון בר אבא הוה ובשעה שהיה רואה עצמות שחורות היה אומר אלו של שותי מים אדומות אומר אלו של שותי יין לבנות אלו של שותי מים חמין ד"א בכל עצב יהיה מותר כל דבר שנצטער יוסף עם אדונתו היה לו יתרון ממנה למה שנטל את בתה ודבר שפתים אך למחסור על ידי שאמר

לשר המשקים זכרתני והזכרתני ניתוסף לו שתי שנים שנאמר ויהי מקץ וגו':

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

בְּכָל-עֶצֶב, יְהִיָּה מוֹתֵר; וּדְבַר-שִׁפְתַּיִם, אֶד-לְמַחְסוֹר. (משלי, יד, כג)

"וַיְהִי, מִקֵּץ שְׁנַתַּיִם יָמִים; וַיִּפְרָעָה חֲלֹם

היתרה 706 כמניין ימי שתי שנים חסרות בלוח העברי.

(גימ' 2306א)

(גימ' 1600)

(גימ' 706)

בראשית רבה פרשה פט משנה ג (תהלים מ) אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו זה יוסף ולא פנה אל רהבים על ידי שאמר לשר המשקים זכרתני והזכרתני ניתוסף לו שתי שנים אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו ר' יודן אמר המון ריבי רברבי שהם שטים אחרי כזב אוי לו למי שהוא בוטח בהם (קהלת ה) כי בא החלום ברוב ענין אמר פרעה מי מתקיים על מי אני על אלהי או אלהי עלי אמר לו אתה על אלהיך הה"ד ויהי מקץ וגו' (שם ד) כי מבית הסורים יצא למלוך זה יוסף שיצא מבית האסורים של פרעה יצא למלוך וישלח פרעה כי גם במלכותו נולד רש במלכותו של יוסף נולדה רשתו של פוטיפרע ד"א ויהי מקץ (שם) ראיתי את כל החיים המהלכים תחת השמש זה יוסף עם הילד השני אלו שתי שנים שנתוספו לו ולמה ניתוסף לו ב' שנים כדי

שיחלום פרעה ויתגדל ע"י חלום שנאמר ויהי מקץ שנתים ימים:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

אֲשֶׁר־י הִגְבֵּר אֶשֶׁר שֵׁם יְהוָה מְבֹטְחוֹ

כמניין "זכרתני והזכרתני" (1385)

היתרה 268 = למה שנאמר במדרש: "זה יוסף" (במילוי, אותיות ותיבות).

(גימ' 1653)

בראשית רבה פרשה פט משנה ד ופרעה חולם וכל הבריות אינן חולמין אתמהא אלא חלום של מלך של כל העולם כולו הוא ופרעה חולם א"ר יוחנן הרשעים מתקיימין על אלהיהם ופרעה חולם והוא עומד על היאור אבל הצדיקים אלהיהם מתקיים עליהם (בראשית כח) והנה ה' נצב עליו והנה מן היאור רמוז רמוז לו שאין השוּבַע בא למצרים אלא מן היאור ודכוותה אין הרעב בא אלא מן היאור והנה מן היאור בשעה שהשנים יפות הבריות נעשין אחין אלו לאלו ותרעינה באחו ואחבה בעולם וכן הוא אומר (ישעיה ל) ירעה מקניך ביום ההוא כר נרחב כירי עבד קירי אדון וכן הוא אומר (תהלים עב) ישאו הרים שלום א"ר אחא נשאו הרים נשיאתן שלום לעם והנה שבע שבליים דקות וגו' בשעה שהשנים רעות גופן של בריות מעלה חטטין:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בראשית, מא א) וַיְהִי, מִקֵּץ שְׁנַתַּיִם יָמִים; וַיִּפְרָעָה חֲלֹם, וְהִגָּה עֲמֵד-עַל-הַיָּאָר. (גימ' 2098הה).

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש
(בראשית כח) והנה יהוה נצב עליו ; ; (ישעיה ל) ירעה מקניך ביום ההוא כר ;
(תהלים עב) ישאו הרים שלום
(גימ' 2098)

בראשית רבה פרשה פט משנה ו וישלח ויקרא וגו' ר' יהושע דסכנין בשם רבי לוי פתרון היו אותו אלא שלא היה קולן נכנס באזניו שבע פרות הטובות שבע בנות אתה מוליד שבע פרות הרעות שבע בנות אתה קובר וכן אמרו שבע שבלים הטובות שבע מלכיות אתה מכבש שבע שבלים הרעות שבע אפרכיות מורדות בך הה"ד (משלי יד) בקש לץ חכמה ואין אלו חכמי פרעה וחרטומי מצרים ודעת לנבון נקל זה יוסף ד"א וישלח ויקרא להודיעך שכל אומה ואומה שהיא עומדת בעולם מעמדת לה ה' חכמים שישמשו אותה ולא עוד אלא נתן בה הקדוש ברוך הוא שלשה דברים חכמה ובינה וגבורה שכן סנחריב הרשע אמר (ישעיה י) בכח ידי עשיתי וכשהקב"ה דן את העולם הוא נוטלה ממנה שנאמר (עובדיה א) והאבדתי חכמים מאדום ותבונה מהר עשו וחתו גבוריך תימן וכ"כ למה כדי שיבא יוסף באחרונה ויטול גדולה אמר הקדוש ברוך הוא אם יבא יוסף תחלה ויפתור את החלום אין זה שבחו יכולין החרטומים שיאמרו לו אלו שאלת אותנו כבר פתרנו אותו לך אלא המתין להם עד שנתייגעו והוציאו את רוחו ואחר כך בא יוסף והחזירה עליו אמר שלמה (משלי כט) כל רוחו יוציא כסיל אלו חכמי פרעה וחכם באחור ישבחה זה יוסף שנאמר אין נבון וחכם כמודך:

(בראשית, מ ח) וישלח ויקרא את-כל-חרטמי מצרים, ואת-כל-חכמיה; ויספר פרעה להם את-חלמו, ואין-פותר אותם לפרעה
(גימ' 5165)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש :
(משלי יד) בקש לץ חכמה ; ; (ישעיה י) בכח ידי עשיתי ; ; (עובדיה א) והאבדתי חכמים מאדום, ותבונה מהר עשו. וחתו גבוריך, תימן, ; ; (משלי כט) כל רוחו יוציא כסיל
(גימ' 4834)
(גימ' 331) היתרה: (גימ' 331) כמניין " ויחר-אף יהוה", ..

בראשית רבה פרשה פט משנה ט וישלח פרעה ויקרא את יוסף וגו' לחלוק כבוד למלכות ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים תלה הגדולה בבעליה. שבע פרות ר' יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אמר י"ד [שנה] היו שכן פרעה רואה רבי נחמיה אמר כ"ח שנה היו שכן פרעה אמר ליוסף רבנן אמרי מ"ב שנה היו שכן פרעה רואה ואומר ליוסף ויוסף חוזר ואומר לפרעה א"ר יוסי בן חנינא ב' שנים עשה הרעב שכיון שירד יעקב אבינו לשם עלה הרעב ואימתי חזרו בימי יחזקאל הה"ד (יחזקאל כט יב) ונתתי את ארץ מצרים שממה בתוך ארצות נשמות ועריה בתוך ערים מחרבות תהייה שממה ארבעים שנה.

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש :
(בראשית, מ יד-טו) וישלח פרעה ויקרא את-יוסף, וירצהו מן-הבור; ויגלח ויחלף שמלתיו, ויבא אל-פרעה.
(גימ' 9419) ויאמר פרעה, אל-יוסף, חלום חלמתי, ופתר אין אתו; ואני, שמעתי עליך לאמר, תשמע חלום, לפתור אתו. ..

(יחזקאל כט יב) ונתתי את-אָרְצָךְ מִצְרַיִם שְׁמָמָה בְּתוֹךְ אַרְצוֹת נְשָׁמוֹת, וְעָרֶיהָ בְּתוֹךְ עָרִים מְחֻרְבוֹת תִּהְיֶינָה
(גימ' 8910) שְׁמָמָה, אַרְבָּעִים, שָׁנָה; 7477 וְהַפְּצֵתִי אֶת-מִצְרַיִם בְּגוֹיִם, ..
(גימ' 509) יתרה: (גימ' 509) כמניין: (בראשית, לט, ט) וימצא יוסף חן בעיניו,

בראשית רבה פרשה צ משנה א ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה (שיר ו) אחת היא יונתי תמתי אחת היא לאמה וגו' אחת היא יונתי תמתי זה אברהם שנאמר (יחזקאל לג) אחד היה אברהם ויירש את הארץ אחת היא לאמה זה יצחק שהיה יחיד לאמו ברה היא לילדתה זה יעקב שהיה ברור לילדתה שהוא צדיק ראוה בנות ויאשרוהו אלו השבטים (בראשית מה) והקול נשמע בית פרעה מלכות ופילגשים ויהללוהו זה יוסף ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה אם מהלכים אנו מסוף העולם ועד סופו אין אנו מוצאים כזה:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש :
(בראשית, מ לח) ויאמר פרעה, אל-עבדיו: הַנְּמַצָּא כְּזֶה--אִישׁ, אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ.
(גימ' 2073) (שיר ו ט) אחת היא לאמה, ברה היא לילדתה; ..
(גימ' 1209) יתרה: (גימ' 864) כמניין: (איוב, יד, ד): " מי-יתן טהור, מטמא לא אָחַד". ..
(גימ' 864)

בראשית רבה פרשה צא משנה א וירא יעקב כי יש שבר במצרים (תהלים קמו) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלהיו וירא יעקב כי יש שבר במצרים (איוב יב יד) הן יהרוס ולא יבנה משהרס הקדוש ברוך הוא עצתן של שבטים עוד לא נבנה (שם) יסגור על איש ולא יפתח אלו עשרת השבטים שהיו נכנסין ויוצאין למצרים ולא היו יודעים שיוסף קיים וליעקב נתגלה שיוסף קיים שנאמר וירא יעקב כי יש שבר במצרים כי יש שבר זה הרעב כי יש סבר זה השבע כי יש שבר ויוסף הורד מצרימה כי יש סבר ויוסף הוא השליט כי יש שבר ועבדום וענו כי יש סבר (בראשית טו) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול (איוב ט ז) האומר לחרס ולא יזרח זה יעקב ובעד כוכבים יחתום אלו עשרת השבטים שהיו נכנסים ויוצאים למצרים ולא היו יודעים שיוסף קיים וליעקב נתגלה שיוסף קיים:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש :
(בראשית, מב א ב) וירא יעקב, כי יש-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם; ויאמר יעקב לבניו, למה תתראו. ויאמר הנה שמעתי, כי יש-שָׁבֵר בְּמִצְרַיִם; וידו-שָׁמָּה וְשָׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׁם, וְנִחַיָּה וְלֹא נָמוֹת.
(גימ' 7750)

כמניין חיבור הפסוקים שצוטטו במדרש :
(תהלים קמו ה) אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על יהוה אלהיו (גימ' 2003ת)
(תהלים קמו ו) עשה, שמים וארץ את-הים ואת-כל-אֲשֶׁר-בָּם; (גימ' 2628רס"פ)
(איוב יב יד) הן יהרוס, ולא יבנה; ויסגר על-איש, ולא יפתח. (גימ' 1668ת)
(איוב ט ז) האמר לחרס, ולא יזרח; ובעד כוכבים יחתום (גימ' 1451ת)

בראשית רבה פרשה צא משנה ה דבר אחר וירא יעקב כי יש שבר במצרים כתיב (משלי יא) מונע בר יקבוהו לאום וברכה לראש משביר מונע בר יקבוהו לאום זה פרעה וברכה לראש משביר מונע בר יקבוהו לאום זה פרעה שגנו התבואה בשני רעבון והיו הבריות מקללין אותו אבל יוסף זן את העולם בשני רעבון כרועה הזה שמנהיג את צאנו עליו אמר דוד (תהלים פ) רועה ישראל האזינה נוהג כצאן יוסף כשהיה רעב בימי דוד בקש עליהם רחמים מלפני הקדוש ברוך הוא ואמר רבון כל העולמים נוהג את צאנך כיוסף שזן את העולם בשני רעבון כיון שחזק הרעב בארץ נתקבצו המצרים ובאו אצל יוסף אמרו לו תנה לנו לחם אמר להם אלהי אינו זן את הערלים לכו ומולו את עצמיכם ואתן לכם הלכו אצל פרעה והיו צועקים ובוכים לפניו שנאמר ותרעב כל ארץ מצרים ואמר לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו אמרו לו הלכנו אצלו מדבר אלינו דברים רקים ואומר מולו את עצמכם אמר להם שוטים לא כך אמרתי לכם מתחלה עבדוהו וקנו לעצמכם תבואה וכי לא היה קורא לכם כל אותן השנים שני השבע וצוה לכם היו יודעים שרעב בא אתם פשעתם בנפשותיכם מפני מה לא הנחתם בבתיכם תבואה של שנים ושלוש וארבע שנים אמרו לו כל תבואה שהיה בבתינו הרקיבה אמר להם לא נשתייר לכם קמח מאתמול אמרו לו אף פת שהיה בסל הרקיב אמר להם לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו אמר להם אם גוזר על התבואה ונרקבת שמה יגזור עלינו ויהרגנו אמר להם לכו אל יוסף אם יאמר לכם חתכו מבשרכם שמעו לו שנאמר אשר יאמר לכם תעשו והרעב היה על כל פני ראוי היה למקרא לומר על הארץ מה ת"ל על פני אמר רבי שמואל בר נחמן ללמדך שלא התחיל הרעב אלא בעשירים שאין פני הארץ אלא עשירים לכך נאמר (משלי יא) מונע בר יקבוהו לאום בזמן שאדם עשיר יש לו פנים שמחים לראות את חבירו ובזמן שאדם עני אין לו פנים לראות מפני שהוא מתבייש מחבירו לכך נאמר מונע

בר יקבוהו לאום:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

- (בראשית, מב א) וַיֵּרָא יַעֲקֹב, כִּי יֵשׁ-שֶׁבֶר בְּמִצְרָיִם; וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו, לָמָּה תִּתְרָאוּ. (גימ'3242)
- כמניין חיבור הפסוקים שצוטטו במדרש:
- (משלי יא כו) מִנְעַבְרָ, יִקְבְּהוּ לְאוֹם; וּבְרָכָה, לְרֹאשׁ מִשְׁבִּיר.. (גימ'1878)
- (תהלים פ ב) רֹעֵה יִשְׂרָאֵל, הַאֲזִינָה נֹהֵג כְּצֹאן יוֹסֵף; יִשֹׁב הַכְּרוֹבִים הוֹפִיעָה.. (גימ'2040)
- יתרה (גימ'676) = להזכיר מכירת יוסף: (דברים, טו, יב) כִּי-יִפְקֹד לְךָ אֶחִידָה עֶבְרִי, (גימ'676).
- ס"ה מניין כל הפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ'3242)

בראשית רבה פרשה צא משנה ו ד"א וירא יעקב כי יש שבר במצרים וכי במצרים היה יעקב שראה תבואה במצרים שאמר הכתוב וירא יעקב כי יש שבר במצרים והלא אמר לבניו ויאמר הנה שמעתי אלא מיום שנגנב יוסף נסתלקה רוח הקודש ממנו ורואה ואינו רואה ושומע ואינו שומע ומפני מה לא נאמר יש אוכל במצרים שאמר הכתוב כי יש שבר במצרים והלא כבר נאמר ותרעב כל ארץ מצרים ומה ת"ל יש שבר אלא אל תהי קורא יש שבר אלא יש סבר שראה באספקלריא שסברו במצרים ואיזה זה זה יוסף ויאמר לבניו למה תתראו אמר יעקב לבניו אתם גבורים אתם נאים אל תכנסו בשער אחד ואל תעמדו במקום אחד שלא תשלוט בכס עין הרע הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה מהו רדו שראה שירדו וישתעבדו במצרים ד"א רדו שמה שכל הלוקח תבואה מן השוק ירידה כתיב בו וירדו אחי יוסף בני ישראל צריך המקרא לומר אלא בתחלה לא נהגו בו אחוה ומכרוהו ולסוף מתחרטין ואומרים אימתי נרד למצרים נחזיר את אחינו לאביו וכשאמר להם אביהם לירד למצרים נתנו כולם דעת אחת להחזירו אמר רבי יהודה בר סימון אף יוסף יודע היה שאחיו יורדין למצרים לשבר אוכל מה עשה הושיב שומרים על כל הפתחים ואמר להם ראו כל מי שנכנס לשבור אוכל כתבו שמו ושם אביו לערב הביאו פתקים ועשו כך כיון שבאו בני יעקב כל אחד ואחד נכנס בשער שלו וכתבו את שמותם לערב הביאו לו הפתקים זה קורא ראובן בן יעקב ואחד קורא שמעון בן יעקב ואחד לוי וכן השוערים כל אחד שלו מיד אמר להם יוסף סתמו את האוצרות ופתחו אוצר אחד ונתן שמותם לבעל האוצר ואמר לו ראה כשיבואו האנשים אלו לידך תפוש אותם ושגר אותם לפני עברו שלשת ימים ולא באו מיד נטל יוסף שבעים גבורים מבית המלך ושגר בשבילם לבקש אותם בשוק הלכו ומצאו אותם בשוק של זונות ומה טיבן בשוק של זונות אלא אמרו אחינו יוסף יפה תואר ויפה מראה שמה בקובא הוא ותפשו אותן והביאום לפני יוסף מיד ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות מלמד שנעשה להם כנכרי נטל את הגביע והקיש בו א"ל אני רואה בגביע מרגלים אתם אמרו לו כנים אנחנו אלא כך ציונו אבינו אל תכנסו בשער אחד וכו' אמר להם בשוק של זונות מה טיבכם לא הייתם מתייראים מן העין לא כך צואת אביכם אמרו לו אבידה אבדה לנו והיינו מבקשין אותה שם אמר להם איזו אבידה אני רואה בגביע ששנים מכם החריבוו כרך גדול של שכס ואחר כך מכרתם אחיכם לערביים מיד נזדעזעו ואמרו לו שנים עשר אחים אנחנו בני אבינו אמר להן והיכן הם השנים אמרו לו האחד איננו מת והקטן היום את אבינו אמר להם הביאו אחיכם הקטן אלי וגוי לקח את שמעון ואסר אותו לעיניהם מפני שהוא דחפו לבור ופירש אותו מלוי שלא יטלו עליו עצה אמר שמעון לאחיו כך עשיתם ליוסף כך אתם מבקשים לעשות לי אמרו לו מה נעשה ימותו אנשי בתינו ברעב אמר להם עשו מה שתרצו עכשיו אראה מי יכניס אותי בבית האסורים באותה שעה שלח יוסף אצל פרעה ואמר לו שלח לי ע' גבורים מאצלך שמצאתי ליסטים ואני מבקש ליתן עליהם כבלים באותה שעה שלח לו והיו מסתכלים אחי יוסף מה היה מבקש לעשות אמר יוסף לאותן גבורים הכניסו את זה בבית האסורין כיון שקרבו אצלו צווח בהם כיון ששמעו קולו נפלו על פניהם ונשתברו שיניהם שנאמר (איוב ד) שאגת אריה וקול שחל ושני כפירים נתעו והיה מנשה יושב לפני אביו אמר לו אביו קום אתה מיד עמד מנשה והכהו מכה אחת והכניסו בבית האסורים ונתן עליו כבלים ואמר להם זה יהיה חבוש עד שתביאו את אחיכם ויאמנו דבריכם מיד ויצו יוסף וימלאו את כליהם הלכו אצל אביהם וספרו לו את כל המאורע השיב אביהם ואמר להם היכן שמעון אמרו תפש אותו בשביל אחינו הקטן אמר להם אותי שכלתם ויאמר ראובן אל אביו את שני בני תמית אמר לו וכי בניך אינן בני אמר להם יהודה הניחו לזקן עד שתכלה הפת אמר לו יהודה אבא אם הולך בנימין עמנו ספק נתפס ספק לא נתפס ואם אינו

הולך עמנו כלנו מתים ברעב מוטב תניח את הספק ותתפוש את הוודאי אמר מי מערב בו אמר לו אני שנאמר אנכי אערבנו מידי תבקשנו לכך נאמר וירא יעקב כי יש שבר במצרים:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בר', מב ב) שְׁמַעְתִּי, כִּי יֵשׁ-שֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ-שְׁמָה וְשִׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׁם, וְנַחֲיָה וְלֹא נָמוּת. (גימ' 4191)
(איוב ד י) שְׁאֲגַת אֲרִיָּה, וְקוֹל שְׁחַל; וְשִׁנֵּי כְּפִירִים נִתְעוּ. (גימ' 2660תה)
(איוב ד יא) לֵישׁ, אֲבִד מִבְּלִי-טָרֶף; וּבְנֵי לְבִיא, יִתְפָּרְדוּ. (גימ' 1531תה)
ס"ה..
דבר אחר

(בר', מב ב) וַיֹּאמֶר הִנֵּה שְׁמַעְתִּי, כִּי יֵשׁ-שֶׁבֶר בְּמִצְרַיִם רְדוֹ-שְׁמָה וְשִׁבְרוּ-לָנוּ מִשָּׁם, וְנַחֲיָה. (גימ' 3975)
(תהילים, פא, ו) עֲדוּת, בִּיהוֹסֵף שְׁמוֹ בְּצִאתוֹ, עַל-אֲרֶץ מִצְרַיִם; שְׁפַת לֹא-יִדְעֵתִי אֲשַׁמֵּעַ. (גימ' 3975)

בראשית רבה פרשה צא משנה ט ויצו יוסף וימלאו וגו' וישאו את שברם על חמוריהם ויפתח האחד וגו' ויאמרו איש אל אחיו וגו' כד דמיון רבי סימון בר זבידא עאל רבי אלעא ופתח עלוהי (איוב כח) והחכמה מאין תמצא וגו' ונעלמה מעיני כל חי וגו' תהום אמר לא וגו' ארבעה דברים הן הן תשמישו של עולם וכולן אם אבדו יש להם חילופין ואלו הן (שם) כי יש לכסף מוצא ומקום לזהב יזוקו ברזל מעפר יוקח ואבן יצוק נחושה ת"ח שמת אין אנו מוצאים תמורתו אמר רבי לוי שבטים מציאה מצאו כתיב ויצא לבס ואנו שאבדנו את ר' סימון עאכ"ו ויבאו אל יעקב אביהם וגו' מלמד שהיו הדברים קשים עליהם כקורות דבר האיש אדוני הארץ וגו' ויהי הם מריקים שקיהם וגו' מלמד שחשדן אביהם ויאמר אליהם יעקב אביהם וגו' כבר יוסף איננו ושמעון איננו עלי להעמיד שנים עשר שבטים ויאמר ראובן אל אביו וגו' רבי אומר הרי זה בכור שוטה בניך לא בני הם אתמהא ויאמר לא ירד בני עמכם וגו' רבי חנינא ורבי מרינוס תרויהון אמרין בשם אבא נהוראי בשעה שהיה אדם אומר דבר מתוקן לפני ר' טרפון היה אומר כפתור ופרח ובשעה שהיה אומר דבר של בטלה היה אומר לא ירד בני עמכם בדרך אשר תלכו בה וגו' הא בבית לא א"ר אליעזר בן

יעקב מיכן שאין השטן מקטרג אלא בשעת הסכנה:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בר', מב כה -כו) וַיְצַו יוֹסֵף, וַיְמַלֵּא אֶת-כְּלֵיהֶם בָּר, וְלִהְיֶיב כְּסָפֵיהֶם אִישׁ אֶל-שָׁקוֹ, וְלָתֵת לָהֶם צֶדֶה לְדָרָךְ; וַיַּעַשׂ לָהֶם, כֵּן. וַיִּשְׂאוּ אֶת-שִׁבְרָם, עַל-חֲמֹרֵיהֶם; וַיֵּלְכוּ, מִשָּׁם. (גימ' 6301)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(איוב כח א) כִּי יֵשׁ לְכֶסֶף מוֹצֵא; וּמְקוֹם, לְזָהָב יִזְקוּ	(גימ' 1026)
.. (איוב כח ב) בְּרִזָּל, מִעֵפֶר יִקָּח; וְאֶבֶן, יִצוּק נְחוּשָׁה.	(גימ' 1499ר"ת)
(איוב כח יב) וְהִחְכְּמָה, מֵאִין תִּמְצֵא; וְאִי זֶה, מְקוֹם בִּינָה..	(גימ' 1004ר"פ).
(איוב כח כ) וְהִחְכְּמָה, מֵאִין תִּבּוֹא; וְאִי זֶה, מְקוֹם בִּינָה..	(גימ' 876)
(איוב כח כא) וְנַעֲלָמָה, מַעֲיֵנִי כָל-חַי; וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה	(גימ' 1896ר"ת)

ס"ה חיבור הפסוקים מספר איוב המצוטטים במדרש ..:

דבר אחר

(בר', מב כה -כו) וַיְצַו יוֹסֵף, וַיְמַלֵּא אֶת-כְּלֵיהֶם בָּר, וְלִהְיֶיב כְּסָפֵיהֶם אִישׁ אֶל-שָׁקוֹ, וְלָתֵת לָהֶם צֶדֶה לְדָרָךְ; וַיַּעַשׂ לָהֶם, כֵּן. וַיִּשְׂאוּ אֶת-שִׁבְרָם, עַל-חֲמֹרֵיהֶם; וַיֵּלְכוּ, מִשָּׁם. וַיִּפְתַּח הָאֶחָד אֶת-שָׁקוֹ, וְלָתֵת מִסְפּוֹא לְחֲמֹרוֹ--בְּמִלּוֹן; וַיִּרְא, אֶת-כֶּסֶפוֹ, וְהִנֵּה-הוּא, בְּפִי אֲמִתְחָתוֹ. (גימ' 10868)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש: (איוב כח א) כִּי יֵשׁ לְכֶסֶף מוֹצֵא; וּמְקוֹם, לְזָהָב יִזְקוּ. (איוב כח ב) בְּרִזָּל, מִעֵפֶר יִקָּח; וְאֶבֶן, יִצוּק נְחוּשָׁה. (איוב כח יב) וְהִחְכְּמָה, מֵאִין תִּמְצֵא; וְאִי זֶה, מְקוֹם בִּינָה. (איוב כח כ) וְהִחְכְּמָה, מֵאִין תִּבּוֹא; וְאִי זֶה, מְקוֹם בִּינָה. (איוב כח כא) וְנַעֲלָמָה, מַעֲיֵנִי כָל-חַי; וּמַעוֹף הַשָּׁמַיִם נִסְתָּרָה. (גימ' 6042)

יתרה (גימ' 4826) כמניין ההבטחה והברכה ליצחק אבינו:

(בראשית, כו, כד) וַיִּרְא אֱלֹהֵי יְהוָה, בְּלִילָה הַהוּא, וַיֹּאמֶר, אֲנֹכִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אָבִיךָ; אֶל-תִּירָא, כִּי-אֲתָךְ אֲנֹכִי, וּבְרַכְתִּיךָ וְהִרְבִּיתִי אֶת-זַרְעֲךָ, בְּעִבּוֹר אַבְרָהָם עֲבָדִי. (גימ' 4826).

בראשית רבה פרשה צב משנה א ואל שדי יתן לכם רחמים ר' פנחס בשם ר' חנין דציפורין פתח (תהלים צד) אשרי הגבר אשר תיסרנו יה ואם בא להקפיד ומתורתך תלמדנו מה כתיב באברהם (בראשית יב) ואברכך ואגדלה שמך כיון שיצא קפץ עליו רעבון ולא הקפיד ולא קרא תגר אף את אם באו עליך יסורין לא תהא מקפיד ולא קורא קטיגור אמר ליה רבי אלכסנדרין אין לך אדם בלא יסורים אשריו לאדם שיסורים באים עליו מן התורה שנאמר ומתורתך תלמדנו א"ר יהושע בן לוי כל יסורים שהם באים על האדם ומבטלין אותו מדברי תורה יסורים של תוכחת הם אבל יסורים שהם באים על האדם ואין מבטלין אותו מדברי תורה יסורים של אהבה הן כדכתיב (משלי ג יב) כי את אשר יאהב ה' יוכיח רבי חמא חזא חד סגי נהורא יתיב לעי באורייתא א"ל שלום לך בר חריא א"ל מהיכן שמע לך דההוא גברא בר עבדים אמר ליה לא אלא שאת בן חורין לעולם הבא אמר ר' יודן כתיב (שמות כא) ואם שן עבדו או שן אמתו יפיל לחפשי ישלחנו ומה הללו שאינן בכל גופו של אדם אלא באחד מאבריו אמרה תורה לחפשי ישלחנו מי שיסורים באים עליו שהן בכל גופו של אדם על אחת כמה וכמה רבי פנחס בשם רבי הושעיא אמר אשרי הגבר אשר תיסרנו ה' אין כתיב כאן אלא אשר תיסרנו יה כזה שהוא נדון לפני הדיין צועק ומצטער ואומר יה די די כך אמר יעקב מי

שעתיד לומר ליסורים די הוא יאמר ליסורי די שנאמר ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש וגו'!

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בראשית, מג יד) וְאֵל שְׁדֵי, יִתֵּן לָכֶם רַחֲמִים לִפְנֵי הָאֵישׁ, וְשִׁלַּח לָכֶם אֶת-אֲחִיכֶם אַחֵר, וְאֶת-בְּנֵימִין; וְאֲנִי, כְּאֶשֶׁר שְׁכַלְתִּי שְׁכַלְתִּי. (גימ' 5485)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(תהלים צד יב) אֶשְׁרֵי, הַגִּבּוֹר אֲשֶׁר-תִּיַסְרְנוּ יָהּ; וּמִתּוֹרֵתָךְ תִּלְמְדֵנוּ.. (גימ' 3571ס"פה)
(משלי ג יב) כִּי אֶת אֲשֶׁר יֶאֱהָב יְהוָה יוֹכִיחַ; וּכְאֵב, אֶת-בֶּן יִרְצָה. (גימ' 1913ר"תר"ספ)
ס"ה כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:.. (גימ' 5485)

בראשית רבה פרשה צב משנה ב (תהלים לב) על זאת יתפלל כל חסיד זבדי בן לוי ורבי יהושע בן לוי ורבי יוסי בר פטרוך תלתייהון אמרין אלין קריא כד דמכין חד מנהון אמר על זאת יתפלל כל חסיד (שם לג) כי בו ישמח לבנו ואוחרנא אמר (שם כג) תערוך לפני שלחן (שם ה) וישמחו כל חוסי בד' וגוי' ואוחרנא אמר (שם פד) כי טוב יום בחצריך (שם סג) כי טוב חסדך מחיים וי"א (שם לא) מה רב טובך רבי פנחס בשם ר' הושעיא אמר נטל הקבי"ה (כביכול) רגליו של אבינו יעקב והעמידן על הים ואמר לו ראה נסי שאני עושה עם בניך הה"ד (תהלים קיד) בצאת ישראל ממצרים ישראל רבי הונא בשם ר' אחא אמר אף רגליהם של אבות העמיד על הים הה"ד (שם עח) נגד אבותם עשה פלא לעת מצוא לעת מצוי היום לעת מצוי הדין לעת מצוי הנפש לעת מצוי החשבון כיון שראה יעקב אבינו שנתמצה החשבון התחיל שופך תחנונים ואל שדי יתן לכם רחמים וגו':

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:
(בראשית, מג יד) וְאֵל שְׂדֵי, יִתֵּן לְכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאֵשׁ, וְשִׁלַּח לְכֶם אֶת-אַחִיכֶם אַחֵר, וְאֶת-בְּנֵימִין; וְאֲנִי, כְּאֲשֶׁר שָׁכַלְתִּי שָׁכַלְתִּי.
(גימ' 5485)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:
(תהלים לב) על זאת יתפלל כל חסיד; (שם לג) כי בו ישמח לבנו;
(שם כג) תערוך לפני שלחן;
(שם ה) וישמחו כל חוסי בד'; (שם פד) כי טוב יום בחצריך;
(שם סג) כי טוב חסדך מחיים;
(שם לא) מה רב טובך

(גימ' 4418)
(גימ' 1067רס"פה)
(גימ' 5485) ס"ה מניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

בראשית רבה פרשה צב משנה ג ר' יאשיה בן לוי פתר קרא בגליות ואל שדי יתן לכם רחמים (תהילים קו) ויתן אותם לרחמים לפני האיש הקדוש ברוך הוא שנאמר (שמות טו) ה' איש מלחמה ה' שמו ושלח לכם את אחיכם אלו עשרת השבטים אחר ואת בנימין זה שבט יהודה ובנימין ואני כאשר שכולתי בחורבן ראשון שכלתי בחורבן שני כאשר שכולתי בחורבן ראשון ובשני לא אשכל עוד ד"א ואל שדי יתן לכם רחמים לפני האיש זה השלטון ושלח לכם את אחיכם זה יוסף אחר זה שמעון ואת בנימין כמשמעו ואני כאשר שכולתי ביוסף שכלתי בשמעון לא אשכל עוד:

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:
מניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(תהילים קו) ויתן אותם לרחמים; (שמות טו) ה' איש מלחמה ה' שמו. (גימ' 2073)
כמניין: (בראשית, מג יד) וְאֵל שְׂדֵי, יִתֵּן לְכֶם רַחֲמִים לְפָנֵי הָאֵשׁ, (גימ' 1685)
יתרה: (גימ' 388). כמניין: (אסתר, ח, יד) יָצְאוּ מִבְּהֵלִים וּדְחוּפִים (גימ' 388).

ז הן כסף וגוי' תני רבי ישמעאל זה אחד מעשרה קלים וחמורין שכתובים בתורה הן כסף וגוי' השיבנו אליך ק"ו ואיך נגנב (שמות ו) הן בני ישראל לא שמעו אלי וק"ו ואיך ישמעניי פרעה (במדבר יב) ויאמר יהוה אל משה ואביה ירוק ירק בפניה ק"ו לשכינה י"ד יום (דברים לא) הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם ק"ו ואף כי אחרי מותי (ירמיה יב) כי את רגלים רצתה וילאוך ק"ו ואיך תתחרה את הסוסים (שם) ובארץ שלום אתה בוטח וק"ו ואיך תעשה בגאון הירדן (שמואל א כג) הנה אנחנו פה ביהודה יראים וק"ו ואף כי נלך קעילה (משלי יא) הן צדיק בארץ ישולם ק"ו ואף כי רשע וחוטא (אסתר ט) ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה וגוי' וק"ו בשאר מדינות המלך מה עשו (יחזקאל טו) הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה ק"ו אף כי אש אכלתהו ויחר:

נושא הדרשה: הן כסף, אשר מצאנו בפי אמתחתינו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישגם; וידבר אלהם, את-הדברים האלה. ויאמרו אליו--למה ידבר אדני, כדברים האלה; חלילה, לעבדיך, מעשות, כדבר הזה. הן כסף, אשר מצאנו בפי אמתחתינו--השיבנו אליך, מארץ כנען; ואיך, נגנב מבית אדניך, כסף, או זהב. אשר ימצא אתו מעבדיך, ומת; וגם-אנחנו, נהיה לאדני לעבדים. ויאמר, גם-עתה כדברכם כן-הוא: אשר ימצא אתו יהיה-לי עבד,
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(גימ' 1494ר"ת)	(שמות ו) הן בני ישראל לא שמעו אלי
(גימ' 1456)	(במדבר יב) ויאמר יהוה אל משה ואביה ירוק ירק בפניה
(גימ' 1241)	(דברים לא) הן בעודני חי עמכם היום ממרים הייתם
(גימ' 1482)	(ירמיה יב) כי את רגלים רצתה וילאוך
(גימ' 1106)	(שם) ובארץ שלום אתה בוטח
(גימ' 553)	(שמואל א כג) הנה אנחנו פה ביהודה יראים
(גימ' 938)	(משלי יא) הן צדיק בארץ ישולם
(גימ' 2029ת)	(אסתר ט) ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה
(גימ' 1521)	(יחזקאל טו) הנה בהיותו תמים לא יעשה למלאכה

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 11820)

בראשית רבה פרשה צב משנה ט ויאמר יהודה מה נאמר לאדוני בכסף ראשון מה נדבר בכסף שני מה נצטדק בגביע מה נאמר לאדוני במעשה תמר מה נדבר בבלהה ומה נצטדק בדינה מה נאמר לאבא שבארץ כנען ביוסף ומה נדבר בשמעון ומה נצטדק בבנימין אם נאמר לך חטאנו גלוי וידוע שלא חטאנו ואם נאמר לך שלא חטאנו האלהים מצא את עון עבדיך אמר רבי יצחק מצא בעל חוב מקום לגבות שטרו אמר רבי יצחק כזה שהוא ממצה את החבית ומעמידה על שמריה ויאמר חלילה לי וגוי' רבי הונא בשם רבי אחא נער פורפוריה האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד ואתם עלו לשלום אל אביכם אמרין ליה השלום דכוליה נשפה ורוח הקודש צווחת (תהלים קיט קסה) שלום רב לאוהבי תורתך.

התאמה גימטרית לפסוקים המצוטטים במדרש:

(בראשית מד טז) וַיֹּאמֶר יְהוֹדָה, מַה-נֹּאמֶר לְאֲדֹנָי, מַה-נִּדְבַר, וּמַה-נִּצְטָדֵק; הֲאֵלֶּהִים, מִצָּא אֶת-עֹן עֲבָדֶיךָ (גימ' 2191ת)
(תהלים קיט קסה) שְׁלוֹם רַב, לְאוֹהֲבֵי תוֹרַתְךָ; וְאֵין-לָמוּ מִכְשׁוֹל. (גימ' 2191ת)

פרשת ויגש

פרשה צג: משנה א יהודה ערב לבנימין

וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה, וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, יְדַבֵּר-נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי, וְאֶל-יְחִיר אֶפְדֵּךָ בְּעַבְדְּךָ כִּי כְמוֹד, כְּפָרְעָה. (בראשית, מד, יח)

בני, אם ערבת לרעך וגוי', נוקשת באמרי פיך וגוי', עשה זאת וגו' (משלי פרק ו פסוקים אמר רבי חנינא: ברח מן שלוש והדבק בשלוש .

ברח מן הפקדונות, ומן המיאונים, ומלעשות ערבות בין אדם לחבירו , הדבק בחליצה, ובהפרת נדרים, ובהבאת שלום, שבין אדם לחבירו .

אמר רבי ברכיה אמר רבי שמעון בר אבא: לית שמייה פקדון, אלא פוק דון . דבר אחר: בני, אם ערבת לרעך, זה יהודה. אנכי אערבנו ;

תקעת לזר כפיך. מידי תבקשנו ;

נוקשת באמרי פיך. אם לא הביאותיו אליך .

עשה זאת בני והנצל, לך והדבק בעפר רגליו, וקבל מלכותו ואדנותו. הה"ד ויגש אליו יהודה: התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

המפגש בין יהודה ליוסף מתואר ע"י רבנן בשלושה פסוקים ממשלי ו':
בְּנִי, אִם-עֲרַבְתָּ לְרַעְךָ; תִּקְרַעְתָּ לְזֶרַע כְּפִיךָ. (משלי, ו, א)

נוֹקֶשֶׁת בְּאֶמְרֵי-פִיךָ; וְלִפְתָּת, בְּאֶמְרֵי-פִיךָ. (משלי, ו, ב)

עֲשֵׂה זֹאת אִפּוֹא בְּנִי, וְהִנְצַל-- כִּי בָאתָ בְּכַף-רַעְךָ; לֵךְ הַתְּרַפֵּס, וְרַחֵב רַעְיֶיךָ. (משלי, ו, ג)
אולם המדרש בחר במכוון לצטט חלקים מהפסוקים כדלקמן:

"בני, אם ערבת לרעך": "נוקשת באמרי פיך": "עשה זאת".

לעני"ד רבנן רמזו שיש התאמה בין הפסוק הפותח את הפרשה לבין חלקי הפסוקים ממשלי שצוטטו על ידם באופן הבא:

חלקי הפסוקים ממשלי ו': "בני, אם ערבת לרעך": "נוקשת באמרי פיך", "עשה זאת" (גימ' 3097 ע"ה) הפסוק מהפרשה: וַיִּגַּשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה, וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, יְדַבֵּר-נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי, וְאֶל-יְחִיר אֶפְדֵּךָ בְּעַבְדְּךָ כִּי כְמוֹד, כְּפָרְעָה. (בראשית, מד, יח) (גימ' 2380) ההפרש שמותייחס במילוי של "יהודה" (יוד הא ואו דלת הא); "יוסף" (יוד ואו סמך פה) (גימ' 717).

בראשית רבה פרשה צג משנה ב (תהלים מח) כי הנה המלכים נועדו עברו יחדיו כי הנה המלכים זה יהודה ויוסף עברו יחדיו זה נתמלא עברה על זה וזה נתמלא עברה על זה (שם) המה ראו כן תמהו (בראשית מג) ויתמהו האנשים איש אל רעהו (תהלים מח) נבהלו נחפזו ולא יכלו אחיו וגוי' רעדה אחזתם שם אלו השבטים אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו יאי למלך מדיין עם מלך ויגש אליו יהודה (איוב מא) אחד באחד יגשו זה יהודה ויוסף ורוח לא יבא ביניהם אלו השבטים אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה איכפת לנו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני וגוי' כי כמוך כפרעה (מד, יח).

מכאן אתה למד שדבר אליו קשות "כי כמוך כפרעה" - חשוב אתה בעיני כמלך זה פשוטו. אם תקניטני אהרוג אותך ואת אדונך (רבה צ"ג, רש"י).

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ויגש אליו בגימ' "להלחם עם יוסף". "ויגש אליו יהודה" ס"ת "שוה". שאמר לו אני שוה לך, שכמו שאתה מלך גם אני מלך ועל זה דורש במדרש (תהלים מ"ח) "כי הנה המלכים נועדו" (בעל הטורים).

מדברי רבותינו אתה למד, שמתקיים פה מפגש מלכים בין יהודה ויוסף למלחמה על ה"מלכות" וההגמוניה על שבטי ישראל. ובדרך הרמז אומר לו "בי אדוני" "ביי" - "יב שבטי ישראל, ומודיעו שבשם השבטים הוא יגש אליו: "השבטים" בגימ' "ויגש אליו" ולא רק כ"שוה" הוא יגש, אלא גם בשם ה' הרמז בר"ת "ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני" ר"ת גימ' "הויה".

דרשו רבותינו - בשלושים מעלות נקנית "המלכות" ומאי שלשים כמניין גימ' "יהודה", לרמזו שמשורש "יהודה": "נשתלשלה כל מלכות בית דוד. ועל דרך הרמז "יה ודה" במלוי כזה (יוד.הה.ויו.דלת.הה) בגימ' 496 כמנין גימ' "מלכות".

אתה מוצא עוד "כי כמוך כפרעה" דבר אליו שוה אל שוה כמלך אל מלך. ואם תקניטני אהרוג אותך ואת פרעה אדונך.

וברמזו "כיי" גימ' "יהודה"; "כמוך" גימ' "מלך" (עה"א); "כפרעה" - פשוט הוא שפרעה מלך; ועוד. "כפרעה בגימ' 375, כמניין דכתיב "כי הנה המלכים נועדו" (עה"ת) וכמניין "ויגש אליו" (עם אות' ותיבות).

ד"א "כי כמוך כפרעה" בגימ' 496 (עם ה"א אותיות יהודה) כמניין בגימ' "מלכות" שהוא מניין "יהודה" במלוי (כמפורט לעיל). פירש"י ע"פ המדרש אם תקניטני אהרוג אותך ואת פרעה וברמזו "יוסף" "פרעה" גימ' 511, שהוא מניין "יהודה" ואותיותיו במלוי יוד"יין (יוד.הי.ויו.דלת.הי) בגימ' 511.

מקבילות משמעותית בתנ"ך לפסוק הפותח את הפרשה:

"ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני, ודבר נא עבדך דבר באזני אדני, ואל-יחר אפך בעבדך פי כמוך, כפרעה. (בראשית, מד, יח) (גימ' 2380)

סיבת בואם של בני יעקב הייתה הרעב בכנען לעומת השובע במצרים ככתוב:

"הנה שבע שנים, באות--שבע גדול, בכל-ארץ מצרים". (בראשית, מא, כט) (גימ' 2380).

המפגש הטעון בין יהודה לבין יוסף ככתוב בדניאל, ד, כא,

דנה פשרא, מלכא; וגרת עליא (עלאה) היא, די מטות על-מראי מלכא. (גימ' 2380)

ביאור הפסוק: "דנה" - אתה המלך הנה זאת היא הפתרון דברים כמשמען כי כן יבא עליך וגזרת העליון היא אשר תגיע על אדוני המלך (מצודת דוד).

הטמנת הגביע של יוסף בשקו של בנימין בהוראת יוסף, אומר דוד המלך:

"אשרי תמימי-דרך ההלכים, פתורת יהנה. (תהילים, קיט, א) (גימ' 2380).

דרך-שקר, הסר ממני; ותורתך חנני. (תהילים, קיט, כט) (גימ' 2380)

בראשית רבה פרשה צג משנה ג ד"א ויגש אליו יהודה כתיב (משלי כה יא) תפוחי זהב במשכיות כסף תרגם עקילס הגר חזורין דדהב בנו דיסקרין דכסף (שם) דבר דבור על אופניו מה אופן זה מראה פנים מכל צד כך

היו דבריו של יהודה נראים לכל צד בשעה שדבר עם יוסף:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מד יח) ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני, ודבר נא עבדך דבר באזני אדני, ואל-יחר אפך בעבדך: (גימ' 2115 ר"ת ס"פת)

(משלי כה יא) תפוחי זהב, במשכיות כסף דבר, דבר על-אפניו (גימ' 2115).

בראשית רבה פרשה צג משנה ד ד"א ויגש אליו יהודה וגו' כתיב (משלי כ ה) מים עמוקים עצה בלב איש וגו' לבאר עמוקה מלאה צונן והיו מימיה צוננין ויפין ולא היתה בריה יכולה לשתות הימנה בא אחד וקשר חבל בחבל ונימה בנימה משיחה במשיחה ודלה הימנה ושתה התחילו הכל דולין הימנה ושותין כך לא זו יהודה

משיב ליוסף דבר על דבר עד שעמד על לבו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מד יח) ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני, ודבר נא עבדך דבר באזני אדני,

ואל-יחר אפך (גימ' 1790)

(משלי כ ה) מים עמוקים, עצה בלב-איש; .. (גימ' 1900"פ).

(משלי כ ה) ואיש תבונה ידלנה. .. (גימ' 890"פ)

כמניין חיבור הפסוק כולו (גימ' 1790)

בראשית רבה פרשה צג משנה ה ויגש אליו יהודה (עמוס ט) הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש וגו' חורש זה יהודה בקוצר זה יוסף שנאמר (בראשית לג) והנה אנחנו מאלמים אלומים ודורך ענבים זה יהודה (זכריה ט)

כי דרכת לי יהודה קשת במושך הזרע זה יוסף שמושך זרעו של אביו והורידו למצרים כדכתיב (הושע יא) בחבלי אדם אמשכם (יואל ה) ויטפו הרים עסיס אלו השבטים אמרו מלכים מדיינים אלו עם אלו אנו מה

איכפת לנו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מד יח-כא) ויגש אליו יהודה, ויאמר בי אדני, ודבר נא עבדך דבר באזני אדני, ואל-יחר אפך

בעבדך: כי כמוך, כפרעה. אדני שאל, את-עבדיו לאמר: היש-לכם אב, או-אח. ונאמר, אל-אדני, יש-לנו

אב זקן, וילד זקנים קטן; ואחיו מת, וינתר הוא לבדו לאמו ואביו אהבו. ותאמר, אל-עבדך, הורדהו, אלי; ואשימה עיני, עליו. (גימ' 4318)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(עמוס ט) הנה ימים באים נאם ה' ונגש חורש.. (גימ' 1182)

(בראשית לג) והנה אנחנו מאלמים אלומים (גימ' 470ה)

(זכריה ט) כי דרכת לי יהודה קשת (גימ' 1535ה)

(הושע יא) בחבלי אדם אמשכם. (גימ' 499ה)

(יואל ה) ויטפו הרים עסיס (גימ' 632"פ)

ס"ה חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש: (גימ' 4318)

בראשית רבה פרשה צג משנה ז ד"א ויגש אליו יהודה זו היא שנאמר ברוח הקודש על ידי שלמה (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם וגו' כנגד מי אמר שלמה המקרא הזה לא אמרו אלא כנגד יוסף הצדיק אמר רבי יוחנן

בשעה שתפס יוסף הצדיק את בנימין ואמר להם לאחיו האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד אמר לו יהודה בנימין את תפוס ושלוש בבית אבא מיד כעס יהודה ושאל בקול גדול והלך קולו ד' מאות פרסה עד ששמע חושים בן דן וקפץ מארץ כנען ובא אצל יהודה ושאלו שניהם ובקשה ארץ מצרים ליהפך עליהם אמר

איוב (איוב ד) שאגת אריה וקול שחל שאגת אריה זה יהודה שכתוב בו גור אריה יהודה וקול שחל זה חושים בן דן ששניהם נמשלו כארי שנאמר (דברים לג) ולדן אמר דן גור אריה שיני כפירים נתעו אלו גבוריו של יוסף שכיון שכעס יהודה נשרו שיניהם של כולם אמר רבי יהושע בן לוי אף אחיו כיון שראו יהודה שכעס אף הם נתמלאו חמה ובעטו בארץ ועשו אותה תלמים תלמים שנאמר (איוב ד) ליש אובד מבלי טרף זה יהודה שמסר עצמו על בנימין אמר שמא ימחול הקדוש ברוך הוא על אותו עון שהטעיתי את אבא ואמרת לי לו אני מביאו לך באותה שעה נתמלא חמה על יוסף כיון שראה יוסף סימניו של יהודה מיד נזדעזע ונבהל אמר אוי לי שמא יהרגני ומה הן סימניו שהיו בו ביהודה של בית שילו אמרו שני שילטונין זולגות דם ויש אומרים כמין שליטי הגבורים וחמשה לבושים היה לובש נימה אחת היתה לו בלבו כיון שהיה כועס קורע את כולם מה עשה יוסף באותה שעה אותו עמוד של אבן שהיה יושב עליו בעט בו ועשאו גל של צרורות מיד תמה יהודה ואמר זה גבור ממני באותה שעה אחז יהודה חרבו לשולפה מתערה ואינה נשלפת לו אמר יהודה ודאי זה ירא שמים הוא לכך נאמר (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מד יח-כא) וַיִּגַשׁ אֱלֹהֵי יְהוּדָה, וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, יְדָבֶר-נָא עִבְדְּךָ דָּבָר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי, וְאַל-יִחַר אַפְּךָ בְּעַבְדְּךָ: כִּי כְמוֹדִי, כְּפָרְעָה. אֲדֹנָי שְׂאֵל, אֶת-עַבְדְּךָ לֵאמֹר: הֲיֵשׁ-לְכֶם אֵב, או-אֶחָ. וַיֹּאמֶר, אֶל-אֲדֹנָי, יֵשׁ-לָנוּ אֵב זָקֵן, וְיֶלֶד זְקֵנִים קָטָן; וְאֶחָיו מֵת, וְיִוָּתֵר הוּא לְבָדוֹ לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶחָבוּ. וַתֹּאמֶר, אֶל-עַבְדְּךָ, הוֹרְדֵהוּ, אֵלַי; וְאֶשְׂימָה עֵינַי, עָלָיו.. (גימ' 4318)

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש: (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם; (איוב ד) שאגת אריה וקול שחל; (דברים לג) וילדן אמר, דן גור אריה; (איוב ד) ליש אובד מבלי טרף; (קהלת ז) החכמה תעוז לחכם. (גימ' 4318א)

בראשית רבה פרשה צג משנה י ויתן את קולו בבכי ולא יכלו אחיו לענות אותו אבא כהן ברדלא אמר אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה בלעם חכם של העובדי כוכבים לא יכול לעמוד בתוכחה של אתונו הה"ד (במדבר כב ל) ההסכן הסכנתי לעשות לך כה ויאמר לא יוסף קטנן של שבטים היה ולא היו יכולים לעמוד בתוכחתו הה"ד ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו לכשיבא הקב"ה ויוכיח כל אחד ואחד לפי מה שהוא שנאמר (תהלים נ כא) אוכיחך ואערכה לענייך על אחת כמה וכמה גשו נא אלי ויגשו הראה להם את המילה אני יוסף ועתה לא אתם שלחתם וגוי וישימני לאב לפרעה לפטרון בסיליון לאדון לרבון מושל לשליט מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו שלא תעמיד את השעה כי פי המדבר אליכם בלשון הקודש:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

הציטוטים במדרש מתוך ספר (בראשית מה ב-ט)

"ויתן את קולו בבכי ולא יכלו אחיו לענות אותו, אני יוסף ועתה לא אתם שלחתם; וישימני לאב לפרעה מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו"

כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(במדבר כב ל) רַכַּבְתָּ עָלַי מְעוֹדָךְ עַד-הַיּוֹם הַזֶּה הִהָרְסוּךָ הַסְּפִנְיָה, לַעֲשׂוֹת לָךְ פֶּה; וַיֹּאמֶר, לֹא. (2878)

(תהלים נ כא) אֵלֶּה עֲשִׂיתָ, וְהִחַרְשִׁיתִי דְמִיתָ, הֵיִת-אֶהְיֶה כְמוֹדְךָ; אוֹכִיחְךָ וְאֶעְרַכָּה לְעֵינֶיךָ. (3284)

ס"ה חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש: (גימ' 6162)

בראשית רבה פרשה צג משנה יב ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך 764 וכי שני צוארים היו לו לבנימין אלא אמר רבי אלעזר בן פדת יוסף ראה ברוח הקודש ששני בית המקדשות עתידין ליבנות בחלקו של בנימין ועתידין ליחרב ובנימין בכה על צואריו ראה שמשכן שילה עתיד להעשות בחלקו של יוסף ועתיד ליחרב ויתן את קולו בבכי כשם שלא פייס יוסף את אחיו אלא בבכיה כך הקב"ה אינו גואל את ישראל אלא מתוך בכיה שנאמר (ירמיה לא) בבכי יבואו ובתחנונים אובילים.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מה) ויפול על צוארי בנימין אחיו ויבך (ירמיה לא) בבכי יבואו ובתחנונים אובילים. (גימ' 764) (גימ' 764תס"פ).

בראשית רבה פרשה צד משנה א והקול נשמע בית פרעה כתיב (שיר ו ט) אחת היא יונתי תמתי זה אברהם שנאמר (יחזקאל לג) אחד היה אברהם אחת היא לאמה זה יצחק שהיה יחיד לאמו ברה היא לילדתה זה יעקב שהיה ברור לאמו שהוא צדיק ראוי בנות ויאשרוהו אלו השבטים שנאמר והקול נשמע בית פרעה וגוי מלכות ופילגשים ויהללוהו זה יוסף שנאמר (בראשית מא) הנמצא כזה וגו':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מה טז) וַיִּפֹּל עַל-צְוָאֲרֵי בְנֵימִן-אָחִיו, וַיִּבֶךְ; וַיִּבְנֶנּוּ--בְּכָה, עַל-צְוָאֲרָיו. טו וַיִּנְשֵׁק לְכָל-אָחָיו, וַיִּבֶךְ עֲלֵהֶם; וְאֶחָיו כֵּן, דָּבְרוּ אָחִיו אִתּוֹ. טז וְהִקְל נִשְׁמַע, בֵּית פְּרָעָה לֵאמֹר, בָּאוּ, אָחֵי יוֹסֵף; וַיֵּיטֵב בְּעֵינֵי פְּרָעָה, וַיִּבְעֲיֵי עֵבְדָיו.. (גימ' 5636)

(שיר ו ט) אַחַת הִיא, יוֹנָתִי תַמְתִּי--אַחַת הִיא לְאִמָּה, בְּרָה הִיא לְיֹלְדָתָה; רְאוּהָ בְנוֹת וַיִּאֲשְׁרוּהָ, מְלָכוֹת וּפִילִגְשִׁים וַיְהַלְלוּהָ..

יתרה (גימ' 411) כמניין (שמואל, ב טז, יב) "והשיב יהוה לי טובה", (גימ' 5225) (גימ' 411)

בראשית רבה פרשה צד משנה ג ויעלו ממצרים ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי ויפג לבו תני ר' חייא מה טיבו של בדאי הזה אפילו אומר דברים של אמת אין מאמינים אותו וירא את העגלות אותן ששלח פרעה לשאת אותו היתה עבודת כוכבים חקוקה עליהם עמד יהודה ושרפן למוד הוא השבט להיות שורף עבודת כוכבים ר' לוי בשם ר' יוחנן בר שאול אמר להם אם יאמין לכם הרי מוטב ואם לאו אתם אומרים לו בשעה

שפרשתי ממך לא בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק ה"ד וירא את העגלות ותחי רוח ויאמר ישראל רב רב כחו של יוסף בני שכמה צרות הגיעוהו ועדיין הוא עומד בצדקו הרבה ממני שחטאתי שאמרתי (ישעיה מ) נסתרה דרכי מה' ובטוח אני שיש לי במה רב טובך:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

ה"עגלות" סימן גלויות ישראל

קחו לכם מארץ מצרים עגלות (מה, יט)

ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה (מה, כא)

וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב (מה, כו)

וישאו בני ישראל את יעקב וגו' בעגלות אשר שלח פרעה (מו, ה)

ר"ל ממצרים עלו לכנען עם שני סוגי עגלות

"עגלות" שהאחים לקחו "קחו לכם עגלות"

"עגלות" על פי פרעה

יעקב אבינו ע"ה בחר לרדת מצרימה "בעגלות אשר שלח פרעה". בירידה זו על העגלות החלה למעשה גלות מצרים. כדכתיב "ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו" (מו, ו).

ונאמר: "כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אתם ארבע מאות שנה" (ט, ג).

ובפעל היו מאתיים ועשר שנה, מניין "רדו-שמה" (מב, ב).

ביאור המדרש בדרך הרמז מתוך הפרד"ס: "עגלות"

ע, גלו, ת- עי' (נפש) - גלו - ת' - (שנה), אך גלו "רדו" שנה ולא ת' שנה. מכאן אתה למד, שיעקב בחר את "עגלות" על פי פרעה" על פני "קחו לכם עגלות"

כי: "על פני" פחות ת' יעלה מניין "רדו".

וברמז נוסף "עגלות על פי פרעה" בגימ' 1067 (עה"א) שהוא גימ' המלים "מאתיים ועשר" - 1067, לרמז למניין "רדו".

וברמז נוסף לארבעת הגלויות (מצרים, בבל, יון, אדום), שהחלו עם ירידת העגלות, כי בשם "ישראל" נקרא יעקב לראשונה כאן, דכתיב "ותחי רוח יעקב אביהם ויאמר ישראל" (מה, כז, כח), חזרה אליו השכינה שנסתלקה ממנו וראה כל הגלויות, ועל דרך הרמז "ישראל" בגימ' = "מצרים בבל יון אדום".

בראשית רבה פרשה צה משנה א ואת יהודה שלח לפניו כתיב (ישעיה סה כה) זאב וטלה ירעו כאחד ואריה כבקר יאכל תבן בא וראה כל מה שהכה הקדוש ברוך הוא בעולם הזה מרפא אותן לעתיד לבא העורים מתרפאים שנאמר (ישעיה לה ה) אז תפקחנה עיני עורים והפסחים מתרפאים שנאמר (שם) אז ידלג כאיל פסח ותרון לשון אלם וכשם שאדם הולך כך הוא בא הולך עור ובא עור חרש ובא חרש אלם ובא אלם כשם שהוא הולך לבוש כך הוא בא לבוש ממי את למד משמואל שראה אותו שאול מהו אומר לאשה מה תארו ותאמר (שמואל א כט) איש זקן והוא עוטה מעיל שכך היה לבוש שנאמר (שם ב) ומעיל קטן תעשה לו אמו ולמה כשם שהאדם הולך כך הוא בא שלא יאמרו כשהם חיים לא ריפאן משמתו ריפאן הקב"ה ואחר כך הביאן דומה שאינן אותן אלא אלו אחרים הם אמר הקדוש ברוך הוא אם כן יעמדו כמו שהלכו ואח"כ אני מרפא אותן למה (ישעיה מג) לפני לא נוצר אל ואני מרפא אותן ואף החיות מתרפאות שנאמר (שם סה) זאב וטלה ירעו כאחד הכל מתרפאים מי שהביא מכה על הכל אינו מתרפא אלא (שם) ונחש עפר לחמו למה שהוא הוריד הבריות לעפר ד"א זאב וטלה זאב זה בנימין וטלה אלו השבטים שנאמר (ירמיה נ) שה פזורה ישראל ירעו כאחד אימתי כשירד בנימין עמהם והיה יעקב אומר להם (בראשית מב) לא ירד בני עמכם וכיון שהגיע השעה וירד עמהם היו ממצעים אותו והיו משמרין אותו וכן ביוסף אומר (שם מג) וישא את עיניו וירא את בנימין אריה זה יהודה (שם מט) גור אריה יהודה כבקר זה יוסף (דברים לג) בכור שורו הדר לו נמצאו אוכלים כאחת (בראשית מג) וישבו לפניו וגו' וישא משאות הוי ואריה כבקר יאכל תבן לפיכך ואת יהודה שלח לפניו:

התאמה גימטריית לציטוטים במדרש:

מניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:

(ישעיה סה כה) זָאב וְטֹלָה יִרְעוּ כְּאַחַד, וְנָחֵשׁ, עֹפֵר לְחֶמוֹ; (ישעיה לה ה) אֲזַי תִּפְקַחְנָה, עֵינֵי עֹרִים; . אֲזַי יִדְלַג כְּאַיִל פֶּסַח, וְתָרֹן לְשׁוֹן אֵלִים; (ירמיה נ) שֶׁה פְּזוּרָה יִרְעוּ כְּאַחַד (גימ' 4829).

כמניין: (בר' מו כח) וְאֶת-יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו, אֶל-יוֹסֵף, לְהוֹרֹת לְפָנָיו, גִּשְׁנָה; וַיְבֹאוּ, אֶרְצָה גִשְׁן. (גימ' 2987) יתרה: (גימ' 1842) כמניין:

(בראשית, מז, טז) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף הִבּוּ מִקְנֵיכֶם, וְאֶתְנֶנָּה לָכֶם בְּמִקְנֵיכֶם--אִם-אֶפְסָ, כֶּסֶף. (גימ' 1842).

בראשית רבה פרשה צה משנה ג ד"א ואת יהודה שלח לפניו ר' חנינא בריה דרבי אחא ורבי חנינא חד אמר להתקין לו בית דירה וחד אמר להתקין לו בית ועד שיהא מורה בו דברי תורה ושיהיו השבטים לומדים בו תדע לך שהוא כן כיון שהלך לו יוסף מאצלו היה יודע באיזה פרק פירש ממנו שהיה משנה אותו כיון שבאו אחי יוסף אצלו ואמרו לו עוד יוסף חי ויפג לבו נזכר באיזה פרק פירש הימנו ואמר בלבו יודע אני שבפרק עגלה ערופה פירש ממני יוסף אמר להם אם אתם יודעים באיזה פרק פירש ממני אני מאמין לכם אף יוסף היה יודע באיזה פרק פירש הימנו מה עשה יוסף נתן להם עגלות שניא' (בראשית מה) ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ללמדך שבכ"מ שהיה יעקב יושב היה עוסק בתורה כשם שהיו אבותיו ועד עכשיו לא נתנה תורה וכתבי באברהם (שם כז) וישמור משמרתי ומהיכן למד אברהם את התורה רבן שמעון אומר נעשו שתי כליותי כשתי כדים של מים והיו נובעות תורה ומנין שכן הוא שנאמר (תהלים טז) אף לילות יסרוני וגו' רבי לוי אמר מעצמו למד תורה שנאמר (משלי יד) מדרכיו ישבע סוג לב ומעליו איש טוב ר' יונתן שר הבירה אמר אפילו עירובי תבשילין היה אברהם יודע שנאמר (בראשית כז) עקב אשר שמע אברהם וגו' ובן כמה שנים הכיר אברהם את בוראו בן מ"ח שנה הכיר את בוראו ריש לקיש אמר בן שלש שנים דכתיב עקב מנין עקב"ב ואברהם חיה קע"ה שנים נמצאת למד שבן שלש שנים הכיר את בוראו והיה משמר דקדוקי תורה

והיה מלמד את בניו שנאמר (שם יח) כי ידעתיו וגו' אמר לו הקב"ה אתה למדת בניך תורה בעולם הזה אבל בעולם הבא אני בכבודי מלמד לכם את התורה שנאמר (ישעיה נד) וכל בניך למודי ה':
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
 (בר' מו) וְאֶת-יְהוָה שָׁלַח לְפָנָיו, אֶל-יֹסֵף, לְהוֹרֹת לְפָנָיו, גִּשְׁנָה; וַיָּבֵאוּ, אֶרְצָה גִשְׁן. (גימ' 2987)
 כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:
 (תהלים טז) אף לילות יסרוני..
 (ישעיה נד) וכל בניך למודי ה'
 בראשית מה) ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה.
 ס"ה מניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:
 (גימ' 2987)

פרשת ויחי

בראשית רבה פרשה צו משנה ב ויקרבו ימי ישראל למות 1401 כתיב (תהלים לט יג) כי גר אנכי עמך תושב 1152 וגו' (ד"ה א כט) כי גרים אנחנו לפניך 588 = 2229 וגו' כצל ימינו על הארץ ואין מקוה והלואי כצלו של כותל או כצלו של אילן אלא כצלו של עוף בשעה שהוא עף דכתיב (תהלים קד) כצל עובר ואין מקוה ואין מי שיקוה שלא ימות הכל יודעים ואומרים בפיהם שהן מתים אברהם אמר (בראשית טו) ואנכי הולך עירי יצחק אמר (שם כז) ואברכך לפני ה' לפני מותי אף יעקב אמר ושכבתי עם אבותי אימתי בשעה שנטה למות:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
 (בראשית מז כט) וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-יִשְׂרָאֵל, לְמוֹת, וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ (גימ' 2285).
 כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:
 (תהלים לט יג) כִּי גַר אָנֹכִי עַמָּךְ; תּוֹשָׁב, כְּכֶל-אֲבוֹתַי.
 (גימ' 1642 ה)
 (ד"ה א כט) כי גרים אנחנו לפניך..
 (גימ' 643 ר"תה)
 ס"ה מניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש.
 (גימ' 2285).

בראשית רבה פרשה צו משנה ג ויקרבו ימי ישראל כתיב (קהלת ח ח) אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות רבי יהושע דסכנין בשם ר' לוי חצוצרות שעשה משה במדבר בשעה שנטה למות גנזם הקדוש ברוך הוא שלא יהא אחר תוקע בהן והן באים אצלו דכתיב (דברים לא) הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם לקיים מה שנאמר ואין שלטון ביום המות דבר אחר ואין שלטון ביום המות כשעשה זמרי אותו מעשה מה כתיב שם (במדבר כה) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה והיכן היה משה ופנחס מדבר לפני משה אלא לקיים ואין שלטון ביום המות ואין מות אלא לשון השפלה ניתנה הישועה לפנחס והשפיל את משה ואף דוד כתיב בו (מלכים א א) והמלך דוד זקן וכיון שנטה למות מה כתיב בו (שם א ב) ויקרבו ימי המלך דוד אין כתיב כאן אלא ויקרבו ימי דוד ואף יעקב כיון שנטה למות התחיל משפיל עצמו לפני יוסף ואמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך אימתי כשקרב למיתה שנאמר ויקרבו ימי ישראל למות:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
 (בראשית מז כט) וַיִּקְרְבוּ יְמֵי-יִשְׂרָאֵל, לְמוֹת, וַיִּקְרָא לְבָנוֹ לְיוֹסֵף וַיֹּאמֶר לוֹ אִם (גימ' 2327 ה)
 במדבר כה) ויבא אחר איש ישראל אל הקבה (גימ' 1223) בחיבורם המניין
 כמניין חיבור הפסוקים המצוטטים במדרש:
 (קהלת ח ח) אֵין אָדָם שְׁלִיט בְּרוּחַ, לְכֹלֵא אֶת-הָרוּחַ, וְאֵין שְׁלֹטוֹן בְּיוֹם הַמּוֹת, (גימ' 2349)
 (דברים לא) הקהילו אלי את כל זקני שבטיכם. (גימ' 1201) בחיבורם המניין
 (גימ' 3550).

בראשית רבה פרשה צו משנה א תהלים לד) יראו את ה' קדושו 1049 א"ר עזריה בשעה שברך יעקב אבינו את יוסף יצא ופניו מצהילות והשבטים אומרים דין כל עמא עם קיימא בשביל שהוא מלך עם מן דקיימין קיימין אמר להם יעקב אבינו יראו את ה' קדושו אנה מספקא לכוליה:
התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:
 (בראשית מח טו) טו וַיִּבְרַךְ אֶת-יֹסֵף, וַיֹּאמֶר: (גימ' 1053 ה)
 תהלים לד) יראו את ה' קדושו.
 (גימ' 1053 ת)

בראשית רבה פרשה צו משנה ג המלאך הגואל אותי מכל רע וגו' אמר ר"י בר חלפתא קשה הוא הפרנסה כפלים כלידה בלידה כתיב (בראשית ג) בעצב תלדי בנים בפרנסה כתיב (שם) בעצבון תאכלנה כל ימי חיך ר"א ורבי שמואל בר נחמן רבי אלעזר אמר הקיש גאולה לפרנסה ופרנסה לגאולה מה גאולה כפלים אף פרנסה כפלים מה פרנסה בכל יום אף גאולה בכל יום ורבי שמואל בר נחמן אמר וגדולה מן הגאולה שהגאולה ע"י מלאך ופרנסה על ידו של הקב"ה גאולה על ידי מלאך המלאך הגואל אותי ופרנסה ע"י הקדוש ברוך הוא (תהלים קמה) פותח את ידך ומשביע לכל חי רבי יהושע בן לוי אמר קשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף שנאמר (שם קלג) לגוזר ים סוף לגוזרים וכתוב תמן (שם) נותן לחם לכל בשר יברך את הנערים זה יהושע וגדעון הה"ד (יהושע ה) ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וגו' ויאמר לא כי אני שר צבא ה' עתה באתי רבי יהושע בשם ר' חנינא בר יצחק צעק מתוך צפורני רגליו ויאמר שר צבא ה' שר צבא של מעלן אני וכל מקום שאני נראה הקב"ה נראה זה סימן בכל מקום שהיה רבי יוסי ארוך נראה היה רבי נראה עתה באתי עם משה רבך באתי אלא שהיה מתפלל ואומר (שמות לג) אם אין פניך הולכים וגו' לעלות למעלה לא הייתי יכול שעדיין לא עשיתי שליחותי ולמטה לא הייתי יכול שעדיין היה מתפלל ואומר אם אין פניך הולכים אלא הזהר שלא תעשה כשם שעשה לי משה רבך ונדחתני וידגו לרוב בקרב הארץ מה הדגים הללו אין העין שולטת בהן כך בניך אין העין שולטת בהן הה"ד (יהושע יז) וידברו בני יוסף אל יהושע וגו' אמר להם אין אתם מתיראין מן העין אמרו לו זו היא ברכה שברכנו אבא

וידגו לרוב בקרב הארץ מה הדגים הללו אין נתפסין אלא בגרונם כך בניך אין נתפסין אלא בגרונם (שופטים יב) ויאמר לו אמור נא שבולת ויאמר שבולת מה דגים הללו גדלין במים כיון שיוודת טפה אחת מלמעלה מקבלין אותה בצמאון כמי שלא טעמו טעם מים מימיהון כך הן ישראל גדלין במים בתורה כיון שהן שומעין דבר חדש מן התורה הן מקבלין אותו בצמאון כמי שלא שמעו דבר תורה מימיהון אמר רבי לוי ששים רבוא תינוקות עיברו נשותיהן של ישראל בלילה אחד וכולן הושלכו ליאור ועלו בזכותו של משה הוא שמושה אומר (במדבר יא) שש מאות אלף רגלי העם אשר אנכי בקרבו כולן לרגלי עלו רבי זכאי רבה מיייתי מן הכא וידגו לרוב בקרב הארץ מה בקרב הארץ ששים רבוא כך בגבול דגים ששים רבוא מה בקרב הארץ לא מתו אף בגבול דגים לא מתו מי ששמו כשם הדג בנו מכניסין לארץ (דה"א ז) נון בנו יהושע בנו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

חיבור כל פסוקי הברכה במקרא:

טז המלאך הגאל אתי מכל-רע, יברך את-הנערים, ויקרא בהם שמי, ושם אבתי אברהם ויצחק; וידגו לרב, בקרב הארץ. יז וירא יוסף, פי-נשית אביו ד-ימינו על-ראש אפרים--וירע בעיניו; ויתמך ד-אביו, להסיר אתה מעל ראש-אפרים--על-ראש מנשה. יח ויאמר יוסף אל-אביו, לא-כן אבי: פי-זה הבכר, שים ימינך על-ראשו. יט וימאן אביו, ויאמר ידעתי בני ידעתי--גם-הוא יהיה-לעם, וגם-הוא יגדל; ואולם, אחיו הקטן יגדל ממנו, וזרעו, יהיה מלא-הגוים. כ ויברכם ביום ההוא, לאמור, בך יברך ישראל לאמר, ישמך אלהים אפרים וכמנשה;

כמניין חיבור כל הציטוטים במדרש:

(בראשית ג): בעצב תלדי בנים. ; (שם): בעצבון תאכלנה כל ימי חייד. ; (תהלים קמה): פותח את ידך ומשביע לכל חי; (שם קלג): לגזור ים סוף לגזרים; (תהלים קמה): נותן לחם לכל בשר; (יהושע ה יג ד): ויהי בהיות יהושע ביריחו, וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וגו'. ויאמר לא כי אני שר צבא ה', עתה באתי; (שמות לג): אם אין פניך הולכים; (יהושע יז): וידברו בני יוסף אל יהושע; (שופטים יב): ויאמר לו: אמור נא שבולת, ויאמר: סבולת; (במדבר יא): שש מאות אלף רגלי, העם אשר אנכי בקרבו; (דה"א ז): נון בנו, יהושע בנו: (גימ' 15509).

היתרה: (גימ' 18158) - (גימ' 15509) = יתרה 2649

כמניין: ויאמר ידעתי בני ידעתי--גם-הוא יהיה-לעם, וגם-הוא יגדל; ואולם, אחיו הקטן יגדל ממנו, וזרעו, יהיה מלא-הגוים. (גימ' 2649 ארס"פ)

בראשית רבה פרשה צח משנה ב ויקרא יעקב אל בניו (משלי טז לג) בחיק יוטל את הגורל זה גורלו של יוה"כ ומה' כל משפטו לידע איזה הוא לשם ואיזה לגזרה ד"א בחיק יוטל את הגורל זה גורלו של שבטים ומה' כל משפטו שהסכים הקב"ה עמו ליתן לכל אחד ואחד לפי מה שהוא ויקרא יעקב אל בניו רבי יודן ורבי פנחס רבי יודן אמר ויקרא יעקב לאל להיות עם בניו ר"פ אמר זימנו לבניו א"ר אבון עשאו אפוטרופוס על בניו ויאמר האספו וגו' האספו מארץ מצרים והקבצו לרעמסס האספו מעשרת השבטים והקבצו לשבט יהודה ובנימין צוה אותן להיות נוהגין בשבט יהודה ובנימין בכבוד ר' אחא אמר הטהרו היך מה דאת אמר (נחמיה יג) ויאספו וגו' ויטהרו את הלשכות ורבנן אמרי צוה אותן על המחלוקת אמר להון תהיו כלכון אספיה אחת הה"ד (יחזקאל לז) ואתה בן אדם קח לך עץ אחד וכתוב עליו וגו' לבני ישראל וגו' חבירו כתוב נעשו בני ישראל אגודה אחת התקינו עצמכם לגאולה מה כתוב אחריו ועשיתי אתכם לגוי אחד וגו' את אשר יקרא אתכם באחרית הימים רבי סימון אמר מפלת גוג הראה להם המד"א באחרית הימים תהיה רבי יהודה אמר בנין בית המקדש הראה להם המד"א (מיכה ד א) והיה באחרית הימים יהיה הר בית ה' נכון רבנן אמרי בא לגלות להם את הקץ ונתכסה ממנו רבי יהודה בשם ר' אלעזר בר אבינא שני בני אדם נגלה להם הקץ וחזר ונתכסה מהם ואלו הם יעקב ודניאל דניאל (דניאל יב ד) ואתה דניאל שתום את הדברים וחתום יעקב את אשר יקרא אתכם באחרית הימים ראובן בכורי אתה מלמד שבא לגלות להם את הקץ ונתכסה ממנו משל לאוהבו של מלך שהיה נפנה מן העולם והיו בניו סובבין את מטתו אמר להם בואו ואגלה לכם מסטורין של מלך תלה עיניו והביט במלך אמר להם הוי זהירין בכבודו של מלך כך יעקב אבינו תלה עיניו וראה שכינה עומדת על גביו אמר להם הוי זהירין בכבודו של הקדוש ברוך הוא ורבנן אמרי כך היתה עדתו של קרח שוקעת ויורדת שוקעת ויורדת עד שעמדה חנה ונתפללה עליהן (ש"א ב ז) ה' ממת ומחיה מוריד שאול ויעל:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

חיבור פעמיים הפסוקים (בראשית מט א-ב)

(בראשית מט א-ב) ויקרא יעקב, אל-בניו; ויאמר, האספו ואגידה לכם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים. ב הקבצו ושמעו, בני יעקב; ושמעו, אל-ישראל אביכם. (גימ' 5462)

(בראשית מט א-ב) ויקרא יעקב, אל-בניו; ויאמר, האספו ואגידה לכם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים. ב הקבצו ושמעו, בני יעקב; ושמעו, אל-ישראל אביכם. (גימ' 5462)

ס"ה פעמיים הפסוקים מהמקרא. (גימ' 10924)

כמניין חיבור כל הפסוקים המצוטטים במדרש:

(משלי טז לג) בחיק, יוטל את-הגורל; ומיהנה, כל-משפטו. (גימ' 1377).

(נחמיה יג): ויאספו, ויטהרו את הלשכות. (גימ' 1565)

(יחזקאל לז): ואתה בן אדם, קח לך עץ אחד וכתוב עליו לבני ישראל

ועשיתי אתכם לגוי אחד (גימ' 3411)

(מיכה ד א) והיה באחרית הימים, יהיה הר בית-יהנה נכון (גימ' 1551)

(דניאל יב ד) ואתה דניאל, סתם הדברים וחתם (גימ' 1722)

(ש"א ב ז) יהנה, ממית ומחיה; מוריד שאול, ויעל. (גימ' 1298)

ס"ה חיבור כל הפסוקים המצוטטים במדרש. (גימ' 10924)

דבר אחר

(בראשית מט א-ב) ויקרא יעקב, אל-בניו; ויאמר, האספו ואגידה לכם, את אשר-יקרא אתכם, באחרית הימים. ב הקבצו ושמעו, בני יעקב; ושמעו, אל-ישראל אביכם. (גימ' 5462)
(בראשית, ו, יז) ואני, הנני מביא את-המבול מים על-הארץ, לשחת כל-בשר אשר-בו רוח חיים, מתחת השמים כל אשר-בארץ, ויגוע. (גימ' 5462)
(שמות, לה, ב) ששת ימים, תעשה מלאכה, וביום השביעי יהיה לכם קדש שבת שבתון, ליהוה; כל-העשה בו מלאכה, יומת.. (גימ' 5462)

בראשית רבה פרשה צח משנה ג הקבצו ושמעו בני יעקב רבי ברכיה זימנין אמר לה בשם רבי חייא זימנין אמר לה בשם רבנן דתמן מכאן שהיו מפוזרין וירד מלאך וכינסן אמר ר' תנחומא מכאן שהיו מפוזרין וכינסן ברוח הקודש ושמעו אל ישראל אביכם רבי יודן ורבי פנחס רבי יודן אמר שמעו לאל ישראל אביכם ורבי פנחס אמר אל הוא ישראל אביכם מה הקב"ה בורא עולמות אף אביכם בורא עולמות מה הקדוש ברוך הוא מחלק עולמות אף אביכם מחלק עולמות אלעזר בן אחוי אמר מכאן זכו ישראל לקריאת שמע בשעה שהיה יעקב אבינו נפטר מן העולם קרא לשנים עשר בניו אמר להם שמעו אל ישראל שבשמים אביכם שמא יש בלבבכם מחלוקת על הקב"ה א"ל (דברים ו ד) שמע ישראל אבינו כשם שאין בלבך מחלוקת על הקדוש ברוך הוא כך אין בלבנו מחלוקת אלא ה' אלהינו ה' אחד אף הוא פירש בשפתיו ואמר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל הדא הוא שישאל משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים שמע ישראל אבינו ממערת המכפלה אותו דבר שצויתנו עדיין הוא נוהג בנו ה' אלהינו ה' אחד:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית מט ב) הקבצו ושמעו, בני יעקב; ושמעו, אל-ישראל אביכם. (גימ' 1936)
כמניין ציטטות מהמדרש:
(דברים ו ד) שמע, ישראל: יהוה אלהינו, יהוה אחד (גימ' 1118)
כבוד מלכותו לעולם ועד (גימ' 818רספת)
ס"ה ציטטות מהמדרש... (גימ' 1936)
דבר אחר

(דברים ו ד) שמע, ישראל: יהוה אלהינו, יהוה אחד.. (גימ' 1118).
(תהילים, כ, ז) יהוה הושיעה המלך, יעגנו ביום-קראנו. (גימ' 1118).

בראשית רבה פרשה צח משנה ד ראובן בכורי אתה רבי היה אומר בו דבר לשבח ודבר לגנאי את בכור ועשו בכור (בראשית כז) וילך עשו השדה לצוד ציד אם מצא מוטב ואם לאו להביא מן הגזילות ומן החמסים ואת (שם ל) וילך ראובן בימי קציר חטים וגוי כחי וראשית אוני אלו זעקפי המלחמה יתר שאת ויתר עז (ד"ה א יב) ופני אריה פניהם והיה אומר בו דבר לגנאי ראובן בכורי אתה את בכור ואני בכור אני בן פי"ד שנה לא ראיתי טפת קרי ואת וילך וישכב את בלהה כחי וראשית אוני שירוי חילי ושירוי צערי יתר שאת ויתר עז הבכורה היתה שלך והכהונה היתה שלך והמלכות היתה שלך ועכשיו שחטאת נתנה הבכורה ליוסף והכהונה ללוי והמלכות ליהודה א"ר אחא לא שלך היתה הבכורה כלום הלך יעקב אצל לבן אלא בשביל רחל כל החרישות שחרשת באמך לא ברחל הייתי ראוי לחרשן עכשיו חזרה הבכורה לבעליה פחו כמים אל תותר רבי אליעזר ור' יהושע רבי אליעזר אמר פחז"ת חטא"ת זני"ת רבי יהושע אמר פרק"ת עול חלל"ת יצועי ז"ע יצרך עליך רבי אליעזר בן יעקב אמר פסע"ת על דת חבת"ה בבכורתך ז"ר נעשית למתנותיך אמרו עד עכשיו אנו צריכין למודעי בא ר' אליעזר המודעי ופירש זע"ת חרד"ת פרי"ח חטא מעל ראשך א"ר פנחס עשית כפחזים שנשתברו שוקיהן במים כמים רבנן אמרי אתה חטאת במים יבא משוי ממים ויקרבך יחי ראובן ואל ימות כמים מה מים ניתרין ממקום למקום כך הותרה לך רבי אליעזר המודעי אומר אין עושין מקוה של יין של שמן אלא של מים כך עשית לך מקוה של מים וטהרת עצמך בו אל תותר ר' אליעזר ורבי יהושע תרויהון אמרי כך לא וותרת לך כלום רבי אליעזר המודעי אומר אל יהי לך ויתרון עון שלך כי עלית רבי אליעזר ורבי יהושע תרויהון אמרי כי עלית בודאי רבי אלעזר אמר כי עלית היכן בדודאים משכבי אביך אמר רבי יעקב משכב אביך אין כתיב כאן אלא משכבי אביך משכב בלהה ומשכב זלפה רבי אבהו ואמרי לה רבי ירמיה בשם רבי חייא רבה ור' יהושע בן לוי בשם רבי שמעון בן יוחאי תנין החשוד על דבר לא דנו ולא מעידו אפשר שהוא עתיד להיות בששה שבטים העומדים בראש הר עיבל ואומרין (דברים כז) ארור שוכב עם אשת אביו והוא עושה הדבר הזה אלא עלבון אמו תבע שכל ימים שהיתה רחל קיימת היה מטתה נתונה אצל מטתו של יעקב אבינו כיון שמתה רחל נטל יעקב אבינו מטתה של בלהה ונתנה אצל מטתו אמר לא דיה לאימה לאתקנא בחיי אחותה אלא אף לאחר מותה עלה וקלקל את היצועין רבי יהודה בר סימון פליג עליה ור' יהושע בן לוי משום ר' שמעון בן יוחאי לאחד שחשדוהו מוכר תרומה בשל חולין בקשו אחריו וראו ולא מצאו בדברים ממש ומינו אותו משער בשוק אז חללת רבי אליעזר ורבי יהושע תרויהון אמרין אז חללת ודאי עלה רבי אליעזר ורבי יהושע תרויהון אמרין עלה מחטאתיך רבי אליעזר המודעי אמר עלה ממתנותיך רבנן אמרי איני לא מרחקך ולא מקרבך אלא הרי אני תולה אותך ברפיון עד שיבא משה שכתוב בו (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים מה שדעתו רואה לעשות בך עושה כיון שבא משה התחיל מקרבני יחי ראובן ורבנן אמרי כך היתה עדתו של קרח (היך דכתיב לעיל:)

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ברכת יעקב לבניו בפרשת השבוע "ויחיי"

במרכז פרשת ויחי נמצאות הברכות שמברך יעקב את צאצאיו - תחילה את אפרים ומנשה (מ: א-כ) ואחר כך את שאר בניו (מט: א-כז), ומיד אחר כך מופיעים מותו וקבורתו של יעקב. ניתן לראות את ברכות יעקב כמעין אפילוג המסכם את עברה של משפחתו וגם צופה קדימה על עתידם של בניו ושל השבטים בכלל. להלן סודות ורמזים משמות הבנים ומפסוקי הברכות.
סוד השם "ראובן ומעשה בלהה

המקרא מספר כי ראובן שכב עם בלהה, פילגש אביו: "וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן וַיִּשְׁכַּב אֶת-בְּלָהָה פִּילֶגֶשׁ אָבִיו, וַיִּשְׁמַע יִשְׂרָאֵל" (בראשית, ל"ה, כ"ב). על מעשה זה מתבטא יעקב בברכו אותו לפני מותו: "פָּחַז כַּמִּים אֶל-תּוֹתֵר, כִּי עָלִית מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ; אִזְ חָלַלְתָּ, יְצוּעֵי עֲלֵה" (בראשית, מ"ט, ד).
ראובן במילוי: ריש, אלף ואו בית נון (1157 עה"ת)
יעקב בברכתו מציין: ראובן בכרי אתה, (898 ע"ה)
היתרה היא 259 = ראובן

כמצוות הכתוב: "וְהוּא, אִשָּׁה בְּבִתּוּלָיָה יִקָּח". (ויקרא, כא, יג) (898 ע"ה) ולא "עָלִית מִשְׁכְּבֵי אָבִיךָ" כמתואר לעיל במעשה בלהה.

הרמזים למתן "הבכורה", "הכהונה" ו"המלכות"
ראובן בכרי אתה יתר שאת ויתר עז פחז כמים אל תותר (מח,ג-ד)
ראובן ראוי היה ל"בכורה" – "בכרי אתה", ל"כהונה" – "יתר שאת" (לשון נשיאת כפים), ל"מלכות" – "ויתר עז" (ויתן עז למלכו).

אומר המדרש (ברי רבה צ"ח,ה') "הבכורה הייתה שלך, והכהונה הייתה שלך, והמלכות הייתה שלך ועכשיו שחטאת (י"אז חללת יצועי" וגו') נתנה הבכורה ליוסף, הכהונה ללוי והמלכות ליהודה". "פחז כמים אל תותר" אל תרבה ליטול כל היתרות הללו שהיו ראויות לך (רש"י).

ר"ל, שמעצם היותו בכור היה זכאי לשלושת היתרונות (בכורה-מלכות-כהונה).
ולעני"ד ברמז מהכתוב שהוא לא יזכה בג' היתרונות, לאמור

"ראובן בכרי אתה" בגימ' 897 כמניין

"לא בכרה לא כהנה לא מלכות" = 897 (ע"ה)

ונשאלת השאלה אם ניטלה הבכורה מראובן, טבעי והגיוני להעבירה ל"שמעון" הבא אחריו, אלא ללמדנו יסוד חשוב של מידה כנגד מידה, חטאו של ראובן היה בפגם הברית, כפי שדרשו רבותינו "פחז" ר"ת "פחזת חטאת זנית" (שבת נ"ה,ב), הרי שהשכר יינתן למי שנשמר מפגם הברית, ליוסף, בשעה שתבעתו אשת פוטיפר.

וליהודה במעשה תמר שהודה ואמר "צדקה ממני", שבזה קידש שם שמים בפרהסיא (סוטה י,ב) ובהודאתו זו תיקן פגם הברית. ושם אומרת הגמרא, א"ר חנין בר ביזנא א"ר שמעון חסידא, יוסף שקידש שם שמים בסתר זכה והוסיפו לו אות אחת משמו של הקב"ה (תהלים פ"א).

"עדות ביהוסף", יהודה שקידש שם שמים בפרהסיא זכה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה (שם,שם).
ועל דרך הרמז בס"ד,

"יוסף" במלוי (יוד וו סמך פא) גימ' 233 כמניין גימ' "בכורה" לרמוז כי לו ה"בכורה".

"יהודה" במלוי (יוד הו דלת ה) גימ' 496, כמניין גימ' "מלכות" לרמוז כי לו ה"מלכות".

יתר על כן, שמות בני יעקב מרמזים על מתן המלכות ליהודה באופן הבא:

שמות הבנים: "ראובן", "שמעון", "לוי", "יהודה", "דן", "נפתלי" "גד", "אשר", "יששכר", "זבולון", "יוסף", "בנימין" (מניינם-3182)

הרמז למתן המלכות ליהודה מסתתרת בברכת יעקב ליהודה בבראשית מ"ט פסוקים ח-ט:

יְהוָה, אֲתָה יוֹדֵד אֲחִיךָ--יָדָד, בְּעֶרְףְּ אֲבִיךָ; וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ, בְּנֵי אָבִיךָ. גּוֹר אַרְיָה יְהוָה, מִטָּרְף בְּנֵי עָלִית; (מניין הפסוקים 3182 ע"ה)

לגבי לוי מצינו שהכהונה ממנו ברמז -"מלוי" גימ' "כהונה" גימ' "אלקים": לרמוז כי מאת ה' נתנה "הכהונה" ל"אהרן", שהוא מזרעו של לוי.

גי דורות מלוי לאהרן (קהת, עמרם, אהרן). "אהרן" גימ' 259 (כולל גי דורות) שהוא גימ' "כהונה" במלוי (כפ הי ויו נון הי) - 259 (ע"ה) שהוא גימ' "לוי" (פשוט, מלוי ורבו) (לוי: למד ואו יוד; ל.לו.לוי) בגימ' 259, לרמוז כי מהשתלשלות לוי, אהרן וכהונה.

דבר אחר: בחלוקת הנחלות לשבטי ישראל מציע יהושע (פרק יח, ה): וְהִתְחַלְקוּ אֹתָהּ, לְשִׁבְעָה חֻלְקִים יְהוָה יַעֲמֵד עַל-גְּבוּלוֹ, מִן־בַּיִת יוֹסֵף יַעֲמֵדוּ עַל-גְּבוּלָם, מִצְפּוֹן. (גימטריה 3103).

כמניין הכתוב בברכת יעקב ליוסף בפרשת ויחי (בראשית, מט,כב): "בֶּן פָּרֶת יוֹסֵף, בֶּן פָּרֶת עֲלֵי-עֵין בְּנוֹת, צַעֲדָה עֲלֵי-שׁוּר (גימטריה 3103)

בראשית רבה פרשה צח משנה ה שמעון ולוי אחים אחים לדינה ולא ליוסף כלי חמש מכרותיהם אמר להם הכלים הללו שבידכן גזולים הם בידכם למי הם ראויים למכרותיהן לעשו שמכר את הבכורה בסודם אל תבא נפשי בשעה שהן באים ליטול עצה בשטים בקהלם אל תחד כבודי בשעה שהם נקהלין על משה בעדת קרח בקהלם אל תחד כבודי אבל לדוכן יזכר שמי כשבנינו עומדין על הדוכן שנא' (דה"א ו') ואלה העומדים וגוי ובניהם הימן וגוי ר"ה ורבי חנינא ורבי פנחס תלתייהון אמרי בן יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל כי באפם הרגו איש זה חמור אבי שכם עקרו שור עקרתון שורן של גרים רבי חוניא ורבי ירמיה בשם רבי אחיאי בר אבא דכתבי וברצונם עקרו שור בשביל לעשות רצון יצרכם עקרתם שורן של גרים עיקרו אבוס זה אחד מהדברים ששינו לתלמי המלך ארור אפם כי עז רבי חוניא ורבי זוריה בשם ר' יוחנן ריבה בהן בוהקנין מעלה חמה הדא אמרה על מי שהוא בהקן שהוא מעלה חמה א"ר יהודה בר סימון למלך שהיה לו בן וצפה המלך שהנחש עתיד לישוך את בנו אמר יהי ליט חויא דבעי למיכת ית ברי כך בא לקלן וקלל את אפם ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה ועבירתם כי קשתה אחלקם ביעקב זה שבטו של לוי (במדבר יח) אני חלקך ונחלתך ואפיצם בישראל זה שבטו של שמעון הדא אמרה רובן של עניים משבט שמעון היו אמר רבי תנחומא אע"ג דאנו מפרשין ואמרין (שם לה) והערים אשר תתנו מאחוזות בני ישראל ששה עיר אתהן ואת מגרשיהם כולן משל שמעון היו כיון שראו אותו שהוא מקנטרן התחילו מסתלקין לזויות כיון שראה שהן מסתלקין לזויות התחיל קורא לכל אחד ואחד:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

ברכת יעקב לשמעון ולוי- בצל פרשת "אונס דינה אחותם"

פרשת אונס דינה מתוארת בספר בראשית, פרק ל"ד. ראשיתה מתוארת בארבעה פסוקים:

"וַתֵּצֵא דִינָה בַת לֵאָה אֲשֶׁר יָלְדָה לְיַעֲקֹב לְרֵאוּת בְּבָנוֹת הָאָרֶץ. וַיֵּרָא אֹתָהּ שָׁכֵם בֶּן חַמּוֹר הַחִיטִי נָשִׂיא הָאָרֶץ וַיִּקַּח אֹתָהּ וַיִּשְׁכַּב אִתָּהּ וַיַּעֲנֶה. וַתִּדְבַק נַפְשׁוֹ בְּדִינָה בַת יַעֲקֹב וַיֵּאָהֵב אֶת הַנְּעָר וַיְדַבֵּר עִל לֵב הַנְּעָר. וַיֹּאמֶר שָׁכֵם אֶל חַמּוֹר אָבִיו לֵאמֹר קַח לִי אֶת הַיְלָדָה הַזֹּאת לְאִשָּׁה."

כששמע יעקב על האונס, שתק. תגובתם המיידית של בניו הייתה שונה: "ויבני יעקב באו מן השדה כששמעו ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה." חמור ושכם פנו אל בני יעקב ובקשו את דינה לאישה לשכם, תוך שהם מבטיחים גמול על ההיענות לבקשתם: "וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתיכם תנו נא אתה לו לאשה. והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנתינו תקחו לכם. ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו והאחזו בה. ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן. הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה פאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנער לאשה."

בני יעקב הערימו על שכם, על אביו ועל אנשי העיר והחלישו אותם על ידי כך שגרמו להם למול את עצמם. בהיותם כואבים טבחו בהם שמעון ולוי, בזזו את העיר ולקחו את דינה אחותם. על מעשה זה הגיב יעקב לא בהסתייגות מוסרית אלא בהצבעה על משגה טקטי: "עכרתם אתי להבאישי בישב הארץ בפנעני ובפרזי ואני מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי". שמעון ולוי הגיבו על דבריו אלה, במילים שמצדיקות את המעשה: "הכזונה יעשה את אחותנו!"

יעקב זכר את מעשיהם לפני מותו וכשברך את בניו לא הסתיר את כעסו משמעון ולוי אמר: "שמעון ולוי אחים פלי חמס מכרתיכם. בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור. ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחקלם ביעקב ואפיצם בישראל." (בראשית מט, ה-ז) רמזים למעשה שמעון ולוי מפסוקים מקבילים בתנ"ך

- שמעון ולוי, אחים--פלי חמס, מכרתיכם. (בראשית, מט, ה) (מניין 1460).
- ונדיב, נדיבות יעץ; והוא, על-נדיבות יקום. (ישעיהו, לב, ח) (מניין 1460).
- אך איש אל-רב, ואל-יוכח איש; ועמד, כמריבי כהן. (הושע, ד, ד) (מניין 1460).
- הן אצעק חמס, ולא אענה; אשוע, ואין משפט. (איוב, יט, ז) (מניין 1460).
- בקש-לץ חכמה ואון; ודעת לנבון נקל. (משלי, יד, ו) (מניין 1460).

בראשית רבה פרשה צח משנה יא זבולן לחוף ימים ישכון רבי יהודה בר נחמן ורבי לוי הוון נסבין מן תרתין סלעין בכל שבת למצמתא ציבורא דרבי יוחנן עאל רבי לוי ואמר הדין יונה משל זבולן הוה הה"ד (יהושע יט) ויעל הגורל השלישי וגוי' (שם) ומשם עבר קדמה מזרחה וכתוב (מלכים ב יד) כדבר ה' אלהי ישראל אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי אליו גובבתא דציפורין עאל רבי יוחנן ודרש הדין יונה משל אשר הה"ד (שופטים א) אשר לא הוריש את יושבי עכו ואת יושבי צידון וכתוב (מלכים א יז) קום לך צרפתה אשר לצידון א"ל רבי לוי לרבי יהודה אע"ג דשבתא דידך סב תרתין סלעין ושבקי דניעול עאל רבי לוי אמר יפה למדנו רבי יוחנן בשבת זו שעברה הדין יונה משל אשר אלא אביו משל זבולן ואמו משל אשר וירכתו על צידון ירך שיצא ממנה מצידון היתה א"ל אמרת נחמן קיים תיתי למימרנא מן יתיב ושמש דרוש שתיים ועשרים שנה ד"א וירכתו על צידון ר"א אמר זבוד דגלילה רבי יוחנן אמר בגדל דיו:

בראשית רבה פרשה צח משנה יב יששכר חמור גרם מה חמור זה גרמיו ברורין כך היה תלמודו של יששכר ברור עליו רובץ בין המשפתיים אלו שלשה שורות של תלמידי חכמים שהן יושבים לפניו וירא מנוחה כי טוב זו התורה שנאמר (משלי ד) כי לקח טוב נתתי לכם ואת הארץ כי נעמה זו התורה (איוב יא) ארוכה מארץ וגוי ויט שכמו לסבול עולה של תורה ויהי למס עובד אלו מאתים ראשי סנהדראות שהיו משבטו של יששכר וכי ד"א יששכר חמור גרם מדבר בארצו מה חמור זה נמוך מכאן ונמוך מכאן וגבוה באמצע כך בקעה מכאן ובקעה מכאן והר מכאן רובץ בין המשפתיים אלו ב' בקעות בקעת פסלן ובקעת יזרעאל וירא מנוחה כי טוב זו תנעם ואת הארץ כי נעמה זו נעים ויט שכמו לסבול עולה של ארץ ישראל ויהי למס עובד רבי אלעזר ורבי שמואל בר נחמן רבי אלעזר אומר כל השבטים הניחו יתירות ושבטו של יששכר לא הניח יתירות רבי שמואל בר נחמן אמר אף שבטו של יששכר הניח יתירות אלא שהיו בעלי מסים א"ר אסי הם מעלה מסין היו כמו שנשתעבדו ד"א יששכר חמור גרם פרותיו (פירותיו) של יששכר גסין היו והיה שבטו של יששכר נוטל מהם ומפרש בים והיו אומות העולם רואין אותן ומתמיהין עליהם והיו אומרים להם ישראל על אלו אתם מתמיהין אלו הייתם רואים לאדוניהם של אלו עוסקין בתורה היה לכם להתמה עליהם והרבה גרים היו באים ומתגיררים רבי יהודה ב"ר סימון בשם ר' אחא אמר יששכר חמור גרם יששכר חמור לגרמיה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

יעודם של זבולון ויששכר בברכת יעקב

יעקב מתאר את עיסוקו של זרע זבולון התואם את מקום נחלתו. הוא ישב על שפת הים ועסק במסחר. רש"י מעיר שזבולון היה דואג לכלכלת בני יששכר שהיו יושבים ולומדים תורה כפי שמעיד משה בברכתו, נראה שמדובר כן הקדים הכתוב את זבולון ליששכר אף שיששכר היה גדול

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

זבולון, לחוף ימים ישכון; והוא לחוף אגנית, וירכתו על-צידון. על יששכר: וירא מנחה כי טוב, ואת-הארץ כי נעמה; ויט שכמו לסבל, ויהי למס-עבד. יתרת הפסוקים 182 כמניין "יעקב" שקבע את יעודם. (2198) (2016 ע"ה)

בראשית רבה פרשה צח משנה יג דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל כמוחד של שבטים א"ר יהושע בר נחמיה אילולי שנדבק למיוחד שבשבטים אפילו שופט אחד שהעמיד לא היה מעמיד ואיזה זה זה שמשון בן מנוח כיחידו של עולם מה יחידו של עולם אינו צריך סיוע כך שמשון בן מנוח אינו צריך לסיוע אלא (שופטים טו) וימצא לחי חמור טריה מהו טריה בר תלתא יומין רבי אבון אמר בטנה תרין היא דעתיה דר' אבון דאמר רבי אבון בלחי החמור חמור חמורתים וגו' ויצמא מאד דמפטפט צחי אמר רבי חוניא ורבי עזריה בשם רבי יוחנן אפילו היה צרצור של מים לא היה יכול לפשוט את ידו וליטלו אלא (שם טו) ויקרא אל ה' ויאמר אתה נתתה ביד עבדך וגו' אמר לפניו רבון העולמים אם אינו ביני לבינך אלא המילה הזאת כדאי הוא שלא אפול בידן מיד (שם) ויבקע אלהים את המכתש אשר בלחי רבי לוי ורבנן רבי לוי אמר המקום ההוא שמו לחי רבנן אמרי המקום ההוא מכתש שמו רבי אבא בר כהנא ור' ברכיה בשם רבי אליעזר מלמד שהביא לו

הקב"ה מעיין מבין שיניו באיזו זכות מברכתו של משה שאמר יזנק מן הבשן מבין שיניו:

בראשית רבה פרשה צח משנה יד יהי דן נחש עלי דרך מה נחש זה מצוי בין הנשים כך שמשון בן מנוח מצוי בין הנשים מה הנחש נאסר בשבועה כך שמשון בן מנוח נאסר בשבועה (שופטים טו) ויאמר להם שמשון השבעו לי מה נחש זה כל כחו אינו אלא בראשו כך שמשון (שם טז) אם גולחתי וסר ממני כחי מה הנחש הזה ריסו מחלחל לאחר המיתה כך (שם) ויהיו המתים אשר המית במותו וגו' הנושך עקבי סוס (שם) קראו לשמשון וישחק לנו אמר ר' לוי כתיב (שם) ועל הגג כשלת אלפים אלו מה שהיו על שפת הגג אבל מה שהיו לאחוריהם ולאחורי אחוריהם אין בריה יודעת ואת אמרת (שם) וירדו אחיו וכל בית אביהו וישאו אותו ויעלו ויקברו אותו וגו' בקבר מנוח אביו אלא יעקב אבינו בקש רחמים על הדבר ויפול ורכבו אחר יחזור דברים לאחוריהם לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו וסבור בו שהוא מלך המשיח כיון שראה אותו שמת אמר אף זה מת לישועתך קויתי ה' אמר רבי יצחק הכל בקווי יסורין בקווי קדושת השם בקווי זכות אבות בקווי תאותו של עוה"ב בקווי יסורין הה"ד (ישעיהו כו) אף אורח משפטך ה' קוונך אלו יסורין לשמך זו קדושת השם ולכרך זו זכות אבות תאות נפש זו תאותו של עוה"ב חנינה בקווי (שם לג) ה' חננו לך קוינו סליחה בקווי (תהלים קל) כי עמך הסליחה מה כתיב בתריה קויתי ה' לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו

וסובר בו שגאולה מגעת בימיו כיון שראה שמת מיד אמר לישועתך קויתי ה':

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

לישועתך, קויתי יהוה בברכת דן

בפרק מ"ט טז-יח: דן, דין עמו--קאחד, שבטי ישאל. הדין נחש עלי-דרך, שפיפו עלי-ארח הנשך, עקבי-סוס, ויפל רכבו, אחר. לישועתך, קויתי יהוה.

על הפסוק "לישועתך, קויתי יהוה" רבו בו הפירושים, דבר המעיד על קושי. בעיקר בשילובו באמצע הברכות, בסוף ברכת דן, והדבר מעיד כי יש עניין מיוחד לשבט זה הקשור לישועת ה'. להלן מספר פרושים לעניין:

א. רש"י: נתנבא שינקרו פלשתים את ענינו וסופו לומר (שופטים טז) זכרני נא וחזקני נא אך הפעם:

ב. עקדת יצחק: ולפי שהישועה שהמיתה בצידה אינה ישועה, חזר הדיבור נוכח פני ה' ואמר: לישועתך קויתי ה'!

רש"י מבין שפסוק זה הוא בקשתו של שמשון, המבקש את תשועת ה', בעוד שעקדת יצחק מבין שזו תפילה של יעקב אבינו, שרוצה שתשועות ה' לישראל לא תהינה במתכונת זו (שהמושיע מת). גם הרמב"ן מקשר את הפסוק לשמשון:

ג. הרמב"ן: לא היה בכל שופטי ישראל מי שנפל ביד אויביו זולתי שמשון שהוא הנחש הזה, כדכתיב (שופטים ב יח) והיה ה' עם השופט והושיעם מיד אויביהם כל ימי השופט. והוא היה האחרון לשופטים, כי שמואל נביא היה ולא נלחם להם, ובימיו מלכו המלכים, וכאשר ראה הנביא תשועת שמשון כי נפסקה

אמר: לישועתך קויתי ה', לא לישועת נחש ושיפון, כי כך אושע לא בשופט, כי תשועתך תשועת עולמים: התייחסות תקיפה לפרוש לרש"י (מבלי להזכירו בשמו) נמצא בפרוש נכדו הרשב"ם, התוקף בחריפות את פרוש סבו (פסוק טז).

ד. רשב"ם: המפרש על שמשון לא ידע בעומק פשוטו של מקרא כלל. וכי יעקב בא להתנבאות על אדם שנפל ביד פלשתים וינקרו את ענינו ומת עם פלשתים בענין רע? חלילה חלילה. אך על שבטו של דן נתנבא שהוא מאסף לכל המחנות

אמנם ישנם פרשנים בודדים המקשרים את הפסוק לשבט גד שהרי לאחר פסוק זה מופיעה ברכת גד-למשל, שד"ל: כשבא לברך את גדכי גד עניינו מזל טובאך נמלך מיד מעצתו וראה כי בה' לבדו ראוי לבטוח ולא במזלות ובצבא השמים.

ה. בתוספות: כיון שראה יעקב אבינו גבורת שמשון, אמר: אף על פי שזה גיבור נוצח אין נכון להתהולל בגבורתו, וכן מצאנו בשעה שהתהלל אמר: בלחי החמור הכיתי אלף איש, מיד- ויצמא מאד, עד שהודה ואמר: ה' אתה נתת ביד עבדך את התשועה הגדולה הזאת- שהודה שאין הגבורה רק מה' לבדו.

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

לאור המחלוקת בין פרשני המקרא, מצאתי ברמו כי הפסוק: "לישועתך, קויתי יהוה"

בגימטריה במספר מעוגל, שאינו מביא בחשבון את האפסים בעשרות ובמאות, עולה המניין

56 = דן (עה"א). לפיכך אני נוטה לקבל את הפרשנות המייחסת את הפסוק התמוה ל-דן.

בראשית רבה פרשה צט משנה ד כל אלה שבטי ישראל שנים עשר 1919 ה וגו' כבר כתיב ויברך אותם ומה ת"ל איש אשר כבדנו בך אותם אלא לפי שבירכן יהודה באריה דן בנחש נפתלי באילה בנימין בזאב חזר וכללן כולן כאחד ועשאן אריות ועשאן נחשים תדע שהוא כן יהי דן נחש והוא קורא אותו אריה הה"ד (דברים לג) דן גור אריה לקיים מה שנאמר (שיר ד) הַנֶּזֶף יִפֶּה רַעֲיָתִי, כולך יפה רעיתי ומום אין בך

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית מט כח) כַּל-אֵלֶּה שְׁבִטֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁנַיִם עָשָׂר; (גימ' 1919ה)
(שיר ד) הִנֵּךְ יָפֵה רַעֲיָתִי, כּוֹלֵךְ יִפֵּה רַעֲיָתִי וּמוֹם אֵין בְּךָ (גימ' 1919 רס"פ)

בראשית רבה פרשה צט משנה ה (לישנא אחרינא) ויקרא יעקב אל בניו למה קרא להם לגלות להם את הקץ כתיב (איוב יב) מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח ומי הם נאמנים וזקנים יצחק ויעקב אהרן ומשה במשה כתיב (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא וכן אהרן (מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו ומפני שאמרו (במדבר כ) שמעו נא המורים נידונו בשפתותיהם (שם) לכן לא תביאו את הקהל הזה הוי מסיר שפה לנאמנים וטעם זקנים יקח זה יצחק ויעקב יצחק היה מחבב את עשו שהיה הקדוש ברוך הוא שונא אותו ואמר לו (בראשית כז) ועשה לי מטעמים ובקש לברכו ולגלות לו את הקץ מה עשה הקב"ה העביר טעמו הימנו ולא ידע אלא התחיל חרד שנאמר (שם) ויחרד יצחק וגוי' כיון שלא מצא מה לומר אמר (שם) גם ברוך יהיה ואף יעקב בקש לגלות לבניו את הקץ שנאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא וגוי' והעלים הקדוש ברוך הוא ממנו והתחיל אומר ראובן בכורי אתה הרי טעם זקנים יקח:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית מט א-ב) וַיִּקְרָא יַעֲקֹב, אֶל-בָּנָיו; וַיֹּאמֶר, הֲאִסְפוּ וְאֶגִּידָה לָכֶם, אֶת-אֲשֶׁר-יִקְרָא אֶתְכֶם, בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים. הִקְבְּצוּ וְשָׁמְעוּ, בְּנֵי יַעֲקֹב; וְשָׁמְעוּ, אֶל-יִשְׂרָאֵל אֲבִיכֶם.
כמניין חיבור הציטוט במדרש :

(גימ' 627)	(במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא..
(גימ' 1970)	(מלאכי ב) תורת אמת היתה בפיהו
(גימ' 768)	(במדבר כ) שמעו נא המורים..
(גימ' 1108)	(שם) לכן לא תביאו את הקהל הזה..
(גימ' 688 ס"ת)	(בראשית כז) ועשה לי מטעמים..
(גימ' 301)	(שם) גם ברוך יהיה.

ס"ה מניין חיבור הציטוט במדרש :

בראשית רבה פרשה ח משנה ח הרי שמעון ולוי יצאו אף הם פניהם מכורכמות והיה מתירא יהודה שלא יזכור לו מעשה תמר התחיל קורא לו יהודה אתה יודוך אחיך מלך עליהם ידך בעורף אויביך זה דוד שהוא עומד ממנו דכתיב ביה במעשה תמר יודוך אחיך להיות מלך עליהם ידך בעורף אויביך זה דוד שהוא עומד ממנו דכתיב ביה (שמואל ב כב) ואויבי תתה לי עורף ישתחוו לך בני אביך יצחק א"ל ליעקב בני אמך שלא היתה לו אלא אשה אחת רבקה אבל יעקב שהיה לו ארבע נשים אמר לו ליהודה בני אביך גור אריה יהודה מטרף בני עלית מטרפו של יוסף שאמרת (בראשית לז) מה בצע ד"א מטרף מטרפה של תמר שהצלת ד' נפשות עצמך ותמר ושני בניה א"ל הקב"ה אתה הצלת ד' אף אני אציל ד' מבני בניך דניאל חנניה מישאל ועזריה וקרא לו ד' שמות גור אריה יהודה כרע שכב כאריה וכלביא לא יסור שבט מיהודה זה כסא מלכות (תהלים מה) כסאך אלהים עולם ועד שבט מישור אימתי ומחוקק מבין רגליו כשיבא אותו שהמלכות שלו שכתוב בו (ישעיה כח) ברגלים תרמסנה עטרת וגוי' עד כי יבא שילה מי שהמלכות שלו ולו יקחת עמים מי שמקחה שיני כל האומות שנאמר (מיכה ז) ישימו יד על פה אזניהם תחרשנה ד"א ולו יקחת עמים מי שאו"ה מתקהלין עליו שנאמר (ישעיה יא) שורש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גוים ידרושו אוסרי לגפן עירה משיכניס כל ישראל שנקראו גפן שנאמר (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע ולשרקה בני אתונו זה שכתוב בו (זכריה ט) עני ורוכב על חמור וגוי' ד"א ולשרקה בני אתונו מי שנוטע כל ישראל כשורק שנאמר (ירמיה ב) ואנכי נטעתך שורק והיאך הוא עושה (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים כבס ביין לבושו שהיין הרבה בגבולו ובדם ענבים סותה ואין סותה אלא טעות כדכתיב (דברים יג) כי יסיתך אחיך וגוי' אם יטעו בהלכה תהא מתכבסת בתחומו חכלילי עינים מיין מכאן אתה למד שהיין הרבה בתחומו כאדם שאומר לחבירו מזוג לי ושנה לי שחיכי ערב לי חידך לי לי ולבן שינים מחלב בזכות התורה (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש :
(בראשית מט ח-יב) יְהוּדָה, אֶתְּהָ יוֹדוּךְ אַחִיךָ--יָדָךְ, בְּעֶרְףְּ אֲבִיךָ; וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ, בְּנֵי אֲבִיךָ. גּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה, מִטְּרָף בְּנֵי עֲלִית; כְּרַע רַבָּךְ כְּאַרְיָה וְכַלְבִּיא, מִי יִקְיָמְנוּ. לֹא-יִסּוֹר שְׁבִט מִיְהוּדָה, וּמִחֻקֵּק מִבֵּין רַגְלָיו, עַד כִּי-יָבֵא שִׁילָה, וְלוֹ יִקְחֶת עַמִּים. אֲסָרִי לְגִפֵּן עִירָה, וְלִשְׂרָקָה בְּנֵי אֶתְנוּ; כִּבְסֵי בֵינָן לְבָשׁוּ, וּבְדָם-עֲנָבִים סוֹתָה. חֻקְלִילֵי עֵינַיִם, מִיָּין; וּלְבָן-שֵׁנַיִם, מִחֻלָּב.
כמניין חיבור הציטוט במדרש :

(שמואל ב כב) ואויבי תתה לי עורף ישתחוו לך בני אביך; (בראשית לז) מה בצע; (תהלים מה) כסאך אלהים עולם ועד שבט מישור; (ישעיה כח) ברגלים תרמסנה עטרת; (מיכה ז) ישימו יד על פה אזניהם תחרשנה; (ישעיה יא) שורש ישי אשר עומד לנס עמים אליו גוים ידרושו; (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע ולשרקה בני אתונו; (זכריה ט) עני ורוכב על חמור; (ירמיה ב) ואנכי נטעתך שורק; (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים; (דברים יג) כי יסיתך אחיך; (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו:
(גימ' 16729)

יתרה (גימ' 5891) ומניינה כמניין :
וַיִּשְׁתַּחֲוּ לְךָ, בְּנֵי אֲבִיךָ.
גּוֹר אַרְיָה יְהוּדָה, מִטְּרָף בְּנֵי עֲלִית; כְּרַע רַבָּךְ כְּאַרְיָה וְכַלְבִּיא, מִי יִקְיָמְנוּ. לֹא-יִסּוֹר שְׁבִט מִיְהוּדָה, וּמִחֻקֵּק מִבֵּין רַגְלָיו, עַד כִּי-יָבֵא שִׁילָה, וְלוֹ יִקְחֶת עַמִּים.
(גימ' 4981)
ס"ה יתרה (גימ' 5891)

בראשית רבה פרשה ק משנה יב לישנא אחרינא וזאת אשר דבר להם אביהם יעקב אין כתיב כאן אלא אביהם עתיד אדם אחד כיוצא בלברך אתכם וממקום שפסקתי הוא מתחיל שנאמר וזאת אשר דבר כיון שעמד משה פתח בזאת שנאמר (דברים לג) וזאת הברכה אמר להם אומר לכם הברכות הללו אימתי הם מגיעות לכם בשעה שתקבלו את התורה שנאמר (שם ד) וזאת התורה הוי וזאת אשר דבר להם אביהם במה שסיים להם יעקב אביהם פתח להם משה אמר משה (תהלים קיט) מזקנים אתבונן יצחק כשבירך את יעקב אמר לו (בראשית כח) ואל שדי במה חתם ויקרא יצחק את יעקב ואף יעקב במה שפסק אביו משם התחיל שנאמר ויקרא יעקב אל בניו וחתם כשבירכן בזאת וזאת אשר דבר ממקום אשר פסק משם התחיל משה וזאת הברכה ובמה חתם משה (דברים לג) אשריך ישראל ואף דוד כשבא לומר תהלה ממקום שפסק משה משם התחיל (תהלים א) אשרי האיש וגו' הוי מזקנים אתבונן:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בר' מט כח) וְזֹאת אֲשֶׁר דָּבַר לָהֶם אֲבִיהֶם, וַיְבָרֶךְ אוֹתָם אִישׁ אֲשֶׁר כְּבָרְכָתוֹ, בְּרַךְ אֹתָם. (גימ' 4062)
כמניין חיבור הציטוטים במדרש:

(דברים לג) וזאת הברכה (גימ' 646);

(שם ד) וזאת התורה.. (גימ' 1041).

(תהלים קיט) מזקנים אתבונן. (גימ' 936 רס"פ ס"ת)

(בראשית כח) ואל שדי.. (גימ' 367).

(דברים לג) אשריך ישראל (גימ' 1072)

ס"ה מניין חיבור הציטוטים במדרש... (גימ' 4062)

בראשית רבה פרשה ק משנה יג ויעש לאביו אבל שבעת ימים ולמה עושים שבעה כנגד שבעה ימי המשתה א"ל הקדוש ברוך הוא בעוה"ז נצטערתם עם הצדיק הזה ושמרתם לו אבל שבעת ימים לעולם הבא אני מחזיר אותו האבל לשמחה שנאמר (ירמיה לא) והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם כשם שאני מנחם אתכם כך אני מנחם לציון ולכל חרבותיה כענין שנא' (ישעיה נא ג) כי נחם ה' ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן ה' ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה:

התאמה גימטרית לציטוטים במדרש:

(בראשית נ י-יא) וַיִּסְפְּדוּ-שָׁם, מִסְפַּד גָּדוֹל וְכָבֵד מְאֹד; וַיַּעַשׂ לְאָבִיו אֶבֶל, שְׁבַעַת יָמִים. וַיִּקְרָא יוֹשֵׁב הָאָרֶץ

הַכְּנַעֲנִי אֶת-הָאֶבֶל, בְּגֵר הָאֶסְד, וַיֹּאמְרוּ, אֶבֶל-כָּבֵד זֶה לְמִצְרַיִם; עַל-כֵּן קָרָא שְׁמֵהּ, אֶבֶל מִצְרַיִם, אֲשֶׁר, בְּעֶבֶר

הַיַּרְדֵּן. וַיַּעַשׂוּ בָנָיו (גימ' 7376)

כמניין חיבור הציטוטים במדרש

(ירמיה לא) וְהִפְכֵתִי אֶבְלָם לְשִׁשׁוֹן וְנַחֲמַתִּים, וְשִׁמְחַתִּים מִיגוֹנָם. (גימ' 2788ה)

(ישעיה נא ג) כִּי-נַחֲמָה הָיְהוָה צִיּוֹן, נַחֲמָה כָּל-חֲרֻבֹתֶיהָ, וַיִּשָּׂם מִדְּבָרָהּ כְּעֵדוֹן, וְעָרְבָתָהּ כְּגֵן-יְהוָה; שִׁשׁוֹן וְשִׁמְחָה

יִמְצָא בָּהּ, תוֹדָה וְקוֹל זִמְרָה. (גימ' 4588) ס"ה (גימ' 7376)

בראשית רבה פרשה ק משנה ט: כל הנפש הבאה וגו' ובני יוסף אשר יולד לו וגו' רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן ראית מימך אדם נותן לחבירו ששים וששה כוסות וחוזר ונותן לו אף שלשה והוא מונה אותם שבעים אלא זו יוכבד שהשלימה מנין של ישראל במצרים רבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן אמר יוכבד עבורה בארץ כנען ולידתה בארץ מצרים הה"ד (במדבר כו) ושם אשת עמרם יוכבד וגו' על פיילי דמצרים נולדה ורבי לוי בשם רבי שמואל בר נחמן למוד הקדוש ברוך הוא להיות מונה את השבט הזה עד שהוא במעי אמו הה"ד (ד"ה א כ"ה) לידותו בני ידותו גדליהו וצרי וישעיהו חשביהו ומתתיהו חמשה בפרט ובכללן ששה אלא אף שמעי מנאו הקב"ה עד שהוא במעי אמו ואם יאמר לך אדם עשירי שמעי אמור לו עשירי לדוכן ור' לוי בשם ר' שמואל בר נחמן שימש אבינו יעקב מטתו והקדוש ברוך הוא קורא אותם נפשות הה"ד (במדבר כז) ומספר את רובע ישראל א"ר ברכיה כשרף הזה שאינו מספיק לצאת עד שמספיקין אותו ויש אומרים יעקב השלים עמהם את המנין אמר רבי יצחק משל לשתי לגיונות של מלך דיוקמניאות וגאוסטינא בשעה שהמלך נמנה עם אלו נמצאו שלמים ובשעה שהמלך עוד נמנה עם אלו נמצאו שלמים וי"א הקב"ה השלים עמהם את המנין ויש אומרים חושים בן דן השלים עמהן את המנין בתורתו של רבי מאיר מצאו כתוב ובן דן חושים הה"ד (שמואל ב כד) ויבואו הגלעדה ואל ארץ תחתים חדשי וגו' בית ירח ירח סינים מדה כנגד מדה דן נכנס בצלמוניתו אצל אביו ומתברך בשבעים אלף ובנימין נכנס בעשרה ומתברך בארבעים אלף וי"א סרח בת אשר השלימה עמהן את המנין הה"ד (שם כ) ותקרא אשה חכמה מן העיר ויקרב אליה ותאמר האשה האתה יואב אמרה שמך יואב לומר שאתה אב לישראל ואין אתה אלא קוצר ולית את לפום שמך ולית את ודוד בני תורה עד כאן תמו דברי תורה לא כתיב (דברים כ) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום ואמר לה מן את אמרה ליה (שמואל ב כ) אנכי שלומי אמוני ישראל אני הוא שהשלמתי מנייך של ישראל במצרים אני הוא שהשלמתי נאמן לנאמן יוסף למשה מה אתה מבקש להמית עיר ולי שאני אם בישראל מיד (שם כ) ויען יואב ויאמר חלילה חלילה לי וגו' חלילה חלילה שתי פעמים חלילה לדוד חלילה ליואב חלילה למלכות בית דוד אלא לא כן אלא (שם) כי איש מהר אפרים שבע בן בכרי שמו נשא ידו במלך בדוד אם במלך למה בדוד ואם בדוד למה במלך אלא אמר ר' עזריא בשם ר' יהודה בר' סיחון כל שמעמיד פניו במלך כאלו העמיד פניו בת"ח כ"ש במלך ות"ח רבי יודן אמר כל המעיז פניו במלך כאלו מעיז פניו בשכינה (שם) ותאמר הנה ראשו מושלך אליך מנא ידעה אלא אמרה כל דמחציף אפיה במלכות בית דוד מרים הוא ראשיה מלעיל מיד (שם) ותבא האשה אל כל העם בחכמתה אמרה להון לית אתון ידעין מיליא דדוד הידא אומה קמת בהון הידא מלכותא קמת בהון אמרין לה ומהו בעי אמרה להון אלף גוברין ולא טב אלף גוברין מלמחרבה מדינתכון אמרו לה כל חד וחד ליהב לפום מה דאית ליה אמרה להון דלמא אגב פיוסא שביק ציבחר עבדא נפשה כמה דאזלא מפייסא והדרה מאלף לחמש מאין למאה לעשרה לחד והוא אכסנאי ומנו שבע בן בכרי מיד ויכרתו את ראשו תני סיעה של בני אדם שאמרו

להם גוים תנו לנו אחד מכם ונהרגנו ואם לאו אנו הורגים אתכם יהרגו כולם ואל ימסרו נפש אחת מישראל ואם יחדוהו להן כשבע בן בכרי נותנין ואל יהרגו כולם אר"י בד"א בזמן שהוא מבפנים והן מבחוץ אבל הוא מבפנים והן מבפנים הואיל והוא נהרג והן נהרגים יתנו להם ואל יהרגו כולם כגון שהוא אומר (שם כ) ותבא האשה אל כל העם הואיל והוא נהרג ואתם נהרגים תנוהו להם ואל תהרגו כלכם ר"ש אומר כל המורד במלכות בית דוד חייב מיתה עולא בן קישר תבעתיה מלכותא קם וערק לגבי רבי יהושע בן לוי ללוד שדר פרדיסקי בתריה איטפל ליה רבי יהושע בן לוי ופייסיה ואמר ליה מוטל דלקטיל ההוא גברא ולא ליענשי ציבורא על ידיה איפייס ליה ויהבי ניהליה הוה קא משתעי אליהו בהדיה כיון דעביד הכי לא אתא לגביה צם עלוי תלתין יומין ואתחזי ליה אמר ליה מ"ט אפגר מר א"ל וכי חבר אני למוסרת א"ל ולא מתניתא היא סיע של בני אדם וכו' אמר וכי משנת חסידים היא מיבעי להאי מלתא מתעבדא על ידי אחריני ולא על ידך תני בשעה שעלה נבוכדנצר לכבוש את יהויקים עלה וישב בדפני של אנטוכיא ירדה סנהדרי גדולה לקראתו אמרו לו הגיע זמנו של בית הזה ליחרב אמר להם לאו אלא יהויקים מלך יהודה מרד בי תנו אותו לי ואני אלך אזלון ואמרין ליהויקים נבוכדנצר בעו לך אמר להו וכך עושים דוחים נפש מפני נפש לא כן כתיב (דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדוניו אמרו לו לא כך עשה זקנד לשבע בן בכרי הה"ד (שמואל ב כ) הנה ראשו מושלך אליך בעד החומה כיון שלא שמע להם עמדו ונטלוהו ושלשלו אותו ופייליה.

נושא הדרשה: ואלה שמות בני-ישראל הבאים מצרימה, יעקב ובניו התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(בראשית נ) וישאו בני-ישראל את-יעקב אביהם, ואת-טפם ואת-נשיהם, בעגלות, אשר-שלח פרעה לשאת אתו. ויקחו את-מקניהם, ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען, ויבאו, מצרימה: יעקב, וכל-זרעו אתו. בניו ובני בניו, אתו, בנתיו ובנות בניו, וכל-זרעו הביא אתו, מצרימה. ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה, יעקב ובניו: בכר יעקב, ראובן. ובני, ראובן חנוך ופלוא, וחצרן וכרמי. ובני שמעון, ימואל וימין ואהדויכין וצחר ושאל, בן-הכנענית. ובני, לוי גרשון, קהת ומררי. ובני יהודה, ער ואונן ושלה ופרץ וזרח; (גימ' 22238)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(גימ' 1439)	(במדבר כו) ושם אשת עמרם יוכבד
	(ד"ה א כ"ה) לידותון בני ידותון גדליהו וצרי
(גימ' 3013)	וישעיהו חשביהו ומתתיהו
(גימ' 1606)	(במדבר כז) ומספר את רובע ישראל
(גימ' 1656)	(שמואל ב כד) ויבואו הגלעדה ואל ארץ תחתים חדשי
(גימ' 3838)	(שם כ) ותקרא אשה חכמה מן העיר ויקרב אליה ותאמר האשה האתה יואב אמרה שמך יואב
(גימ' 2465אה)	(דברים כ) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום
(גימ' 1115)	(שמואל ב כ) אנכי שלומי אמוני ישראל
(גימ' 618)	(שם כ) ויען יואב ויאמר חלילה חלילה לי
	(שם) כי איש מהר אפרים שבע בן בכרי שמו
(גימ' 2398)	נשא ידו במלך בדוד
(גימ' 1671)	(שם) ותאמר הנה ראשו מושלך אליך
(גימ' 1391)	(שם) ותבא האשה אל כל העם בחכמתה
(גימ' 888)	(דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדוניו
(גימ' 140)	(שמואל ב כ) בעד החומה
(גימ' 22238)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ספר שמות פרשת שמות

שמות רבה פרשה א' משנה ה'. ואלה שמות בני ישראל על שם גאולת ישראל נזכרו כאן ראובן שנאמר (שמות ג, ז) ראה ראיתי את עני עמי שמעון על שם (שם ב, כד) וישמע אלהים את נאקתם לוי על שם שנתחבר הקדוש ברוך הוא לצרתם (שם ג, ב) מתוך הסנה לקים מה שנאמר (תהלים צא, טו) עמו אנכי בצרה יהודה על שם שהודו להקדוש ברוך הוא יששכר שנתם להם הקדוש ברוך הוא שכר שעבודם ביזת מצרים וביזת הים לקים מה שנאמר (בראשית טו, יד) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול זבולון על שם שהשכין הקדוש ברוך הוא שכינתו בקרבם שנאמר (שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ואין זבולון אלא בית המקדש שנאמר (מ"א ח, יג) בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים ובנימין על שם (שמות טו, ו) ימינך יהוה נאדרי בכח דן על שם (בראשית טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי ואחרי כן יצאו ברכוש גדול נפתלי על שם תורה ומצוות שנתן להם הקדוש ברוך הוא שכתוב בהם (תהלים יט, יא) ומתוקים מדבש ונופת צופים גד על שם המן שהאכילם הקדוש ברוך הוא שהוא (שמות טז, לא) כזרע גד אשר על שם שהיו מאשרין אותו כל שומעי גאולתן וגדולתן דכתיב (מלאכי ג, יב) ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם ארץ חפץ אמר יהוה צבאות יוסף על שם שעתיד הקדוש ברוך הוא להוסיף ולגאול את ישראל ממלכות הרשעה כשם שגאל אותם ממצרים דכתיב (ישעיה יא, יא-טז) והיה ביום ההוא יוסיף יהוה שנית ידו וגו' וכל הענין:

נושא הדרשה : מעבדות לגאולה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות א') ואלה, שמות בני ישראל, הבאים, מצרימה : את יעקב, איש וביתו באו. ראובן שמעון, לוי ויהודה. יששכר זבולון, ובנימין. דן ונפתלי, גד ואשר. ויהי, כל-נפש יצאי ירך-יעקב--שבעים נפש ; ויוסף, היה במצרים. וימת יוסף וכל-אחיו, וכל הדור ההוא. ובני ישראל, פרו וישרצו וירבו ויעצמו--במאד מאד ; ותמלא הארץ, אתם. ויקם מלך-חדש, על-מצרים, אשר לא-ידע, את-יוסף. ויאמר, אל-עמו : הנה, עם בני ישראל--רב ועצום, ממני. הבה נתחכמה, לו : פן-ירבה, והיה כי-תקראנה מלחמה ונוסף

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :
	(שמות ג, ז) ראה ראיתי את עני עמי
(גימ' 1478)	(שם ב, כד) וישמע אלהים את נאקתם
(גימ' 1504)	(שם ג, ב) מתוך הסנה
(גימ' 586)	(תהלים צא, טו) עמו אנכי בצרה
(גימ' 494)	(בראשית טו, יד) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול
(גימ' 973)	(שמות כה, ח) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם
(גימ' 2120)	(מ"א ח, יג) בנה בניתי בית זבול לך מכון לשבתך עולמים
(גימ' 2282 ר"ת)	(שמות טו, ו) ימינך יהוה נאדרי בכח
(גימ' 451)	(בראשית טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי
(גימ' 2181)	ואחרי כן יצאו ברכוש גדול
(גימ' 1716)	(תהלים יט, יא) ומתוקים מדבש ונופת צופים
(גימ' 805)	(שמות טז, לא) כזרע גד אשר
(גימ' 3215)	(מלאכי ג, יב) ואשרו אתכם כל הגוים כי תהיו אתם
(גימ' 1073)	ארץ חפץ אמר יהוה צבאות
(גימ' 18878)	(ישעיה יא, יא-טז) והיה ביום ההוא יוסיף יהוה שנית ידו
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה פרשה א' משנה ב' : "יורדי מצרים היו צדיקים" ואלה, שמות בני ישראל, הבאים, מצרימה . הדא הוא דכתיב (משלי יג, כד) : חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שחרו מוסר . רבנן מבארים באריכות את הפסוק במשלי תוך הבאת דוגמאות המאבחנות בין אבות שייסרו את בניהם לבין אלה שלא ייסרו ומסכמים : "ואף יעקב אבינו יסר את בניו ורדה אותם ולמדם דרכיו, שלא היה בהם פסולת, שכן כתיב : ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה וגו', השווה כולם ליעקב, שכולם צדיקים כיוצא בו דכתיב, "חושף שֶבֶטו, שֹׁנֵא בְנוֹ ; וְאַהֲבוּ, שֶׁחָרוּ מוֹסְרִי".

ומסכם : אמר רבי אבהו : כל מקום שאמר : אלה - פסל את הראשונים . ואלה - מוסיף שבח על הראשונים . (בראשית ב, ד) : אלה תולדות השמים והארץ, פסל לתהו ובוהו .

ואלה שמות, הוסיף שבח על שבעים נפש שנאמרו למעלה, שכולם היו צדיקים : התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

	וְאַלֶּה, שְׁמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, הַבָּאִים, מִצְרָיִם
(1835 ע"ה)	חֹשֶׁף שֶבֶטו, שֹׁנֵא בְנוֹ ; וְאַהֲבוּ, שֶׁחָרוּ מוֹסְרִי .
(1906)	היתרה : 71 ככתוב שבעים נפש ; ויוסף, היה במצרים יחד הם
(71)	

שמות רבהפרשה א' משנה ג' : ישראל משולים לכוכבים ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו איש וביתו באו, שקולים הם ישראל כצבא השמים, נאמר כאן שמות, ונאמר בכוכבים שמות שנאמר (תהלים קמז, ד) : מונה מספר לכוכבים לכולם שמות יקרא, אף הקדוש ברוך הוא, כשירדו ישראל למצרים מנה מספרם כמה היו, ולפי שהם משולים לכוכבים, קרא שמות לכולם, הדא הוא דכתיב :

ואלה שמות בני ישראל וגו':

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(תהלים קמו, ד): מונה מספר, לכוכבים; לכלם, שמות יקרא. (1792ת)
שמות בני ישראל, הפאים, מצרימה (1792)

שמות רבה פרשה א' משנה ח. וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא ללמדך שכל זמן שהיה אחד מהם קים מאותן שירדו למצרים לא שעבדו המצרים בישראל. ובני ישראל פרו וישרצו אף על פי שמת יוסף ואחיו אלהיהם לא מת אלא ובני ישראל פרו וישרצו. דבר אחר כל אחת ואחת ילדה ששה בכרס אחד שנאמר ובני ישראל פרו וישרצו וגו' ויש אומרים שנים עשרה דתיב פרו שנים וישרצו שנים וירבו שנים ויעצמו שנים במאוד מאוד שנים ותמלא הארץ אותם שנים עשר ויעצמו יש אומרים ששה בכרס אחד ואל תתמה שהרי עקרב שהיא מן השרצים יולדת שבעים רבי נתן אומר ותמלא הארץ אותם כחושים של קנים. ויקם מלך חדש כיון שראו המצרים כך חדשו גזרות עליהם הדא הוא דכתיב ויקם מלך חדש רב ושמואל חד אמר חדש ממש וחד אמר שנתחדשו גזרותיו שחדש גזרות ופורעניות עליהם טעמא דמאן דאמר חדש ממש דכתיב חדש טעמא דמאן דאמר שחדש גזרותיו דלא כתיב וימת וימלוך אשר לא ידע את יוסף על דעתה דמאן דאמר חדש ניחא ועל דעתה דמאן דאמר שחדש גזרותיו מאי דרש בה דהוי דמי כמאן דלא ידע לה ליוסף כלל רבנן אמרי למה קראו מלך חדש והלוא פרעה עצמו היה אלא שאמרו המצריים לפרעה בוא ונזדוג לאומה זו אמר להם שוטים אתם עד עכשיו משלהם אנו אוכלים והיאך נזדוג להם אלולי יוסף לא היינו חיים כיון שלא שמע להם הורידוהו מכסאו שלושה חדשים עד שאמר להם כל מה שאתם רוצים הריני עמכם והשיבו אותו לפיכך כתיב ויקם מלך חדש רבנן פתחין פתחא להאי קרא (הושע ה, ז) ביהוה בגדו כי בנים זרים ילדו עתה יאכלם חודש את חלקיהם ללמדך כשמת יוסף הפרו ברית מילה אמרו נהיה כמצרים מכאן אתה למד מששה מלן ביציאתן ממצרים וכיון שעשו כן הפך הקדוש ברוך הוא האהבה שהיו המצריים אוהבין אותן לשנאה שנאמר (תהלים קה, כה) הפך לבם לשנוא עמו להתנכל בעבדיו לקים מה שנאמר (הושע ה, ז) עתה יאכלם חדש את חלקיהם מלך חדש שעמד וחדש עליהם גזרותיו אשר לא ידע את יוסף וכי לא היה מכיר את יוסף אמר רבי אבין משל לאחד שרגם אוהבו של המלך אמר המלך התיזו את ראשו כי למחר יעשה בי כך לכך כתב עליו המקרא כלומר היום אשר לא ידע את יוסף למחר הוא עתיד לומר (שמות ה, ב) לא ידעתי את יהוה:

נושא הדרשה: וימת יוסף וכל-אחיו, וכל הדור ההוא
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וימת יוסף וכל-אחיו, וכל הדור ההוא. ובני ישראל, פרו וישרצו וירבו ויעצמו--במאד מאד; ותמלא הארץ, אתם.

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(הושע ה, ז) ביהוה בגדו כי בנים זרים ילדו (גימ' 482)

(תהלים קה, כה) הפך לבם לשנוא עמו להתנכל בעבדיו (גימ' 1309)

(הושע ה, ז) עתה יאכלם חדש את חלקיהם (גימ' 1483ה)

(שמות ה, ב) לא ידעתי את יהוה: (גימ' 966אה)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 4240)

ויקם מלך-חדש, על-מצריים, אשר לא-ידע, את-יוסף. (שמות, א, ח)

כיון שראו המצרים כך, חדשו גזרות עליהם. הדא הוא דכתיב: ויקם מלך חדש.

רב ושמואל: חד אמר: חדש ממש. וחד אמר: שנתחדשו גזרותיו, שחדש גזרות ופורעניות עליהם.

טעמא דמאן דאמר חדש ממש, דכתיב: חדש. טעמא דמאן דאמר שחדש גזרותיו, דלא כתיב: וימת, וימלוך.

אשר לא ידע את יוסף. על דעתה דמאן דאמר חדש, ניחא. ועל דעתה דמאן דאמר שחדש גזרותיו, מאי דרש

בה? דהוי דמי כמאן דלא ידע לה ליוסף כלל.

רבנן אמרי: למה קראו מלך חדש, והלוא פרעה עצמו היה?

אלא, שאמרו המצריים לפרעה: בוא ונזדוג לאומה זו.

אמר להם: שוטים אתם! עד עכשיו משלהם אנו אוכלים, והיאך נזדוג להם!?

אלולי יוסף לא היינו חיים. כיון שלא שמע להם, הורידוהו מכסאו שלושה חדשים, עד שאמר להם: כל מה

שאתם רוצים הריני עמכם, והשיבו אותו, לפיכך כתיב: ויקם מלך חדש.

מדברי רבנן במדרש אתה למד שאותו פרעה היה, כי לא מצינו ראייה שפרעה מת ומלך מלך אחר תחתיו.

אותו ספק עולה בכתוב "לא ידע את יוסף". אם תאמר שלא הכירו בפנים, הוצרך לכתוב "לא הכיר את

יוסף". ואם תפרש שלא ידע כלל מעניין יוסף וגדולתו, אין הדבר מתקבל על הדעת, כי מאורעות גדולים

ועצומים של יוסף ותקופתו בהיסטוריה של מצרים, ישתכחו בזמן כה קצר.

ולכן דרשו חכמים "שעשה עצמו כאלו לא ידע" (רש"י).

המדרש (רבה א, ט) מסיים במלים "לפיכך כתיב ויקם מלך חדש".

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: בס"ד פענחתי בעשרות מדרשים אחרים, שבכל מקום

שהמדרש אומר "לפיכך כתיב", אתה מוצא שכל ספור המעשה במדרש – רמוז בתוך הפסוק במקרא, מכאן

שבשלושת המלים "ויקם מלך חדש", רמוז כל ספור המעשה:

שמלך זה ידע את יוסף, שהורידוהו מהמלכות ג' חדשים, והחזירוהו לאחר שנתרצה להם.

אומר המדרש: "והלא פרעה עצמו היה" (שהכיר את יוסף) וזה אתה למד מהמלה "ויקם" כי הפסוק פותח

"ויקם" ומסיים "יוסף", שניהם אותה גימ' - 156, לרמוז לך שהוא אינו חדש, והכיר את יוסף.

אומר המדרש: "כיון שלא שמע להם הורידוהו מכסאו ג' חדשים" (90 יום).

והרמוז ל-90 בגימ' "מלך" לאמור קם ומלך אחרי 90 יום שהורידוהו מכסאו.

אומר המדרש: "עד שאמר להם כל מה שאתם רוצים, הריני עמכם והשיבו אותו". היינו בחינת "ויקם" בפעם השניה - וב' פעמים "ויקם" בגימ' 312 כמניין בגימ' "חדש". לפיכך כתיב "ויקם מלך חדש".

ויקם מלך-חדש, על-מצרים, רבנן פתחין פתחא להאי קרא, (הושע ה, ז): בה' בגדו כי בניס זרים ילדו עתה יאכלם חודש את חלקיהם. ללמדך, כשמת יוסף הפרו ברית מילה. אמרו: נהיה כמצרים, מכאן אתה למד, שמשה מלך ביציאתן ממצרים, וכיון שעשו כן, הפך הקדוש ברוך הוא האהבה שהיו המצריים אוהבין אותן לשנאה, שנאמר (תהלים קה, כה): הפך לבם לשנוא עמו להתנכל בעבדיו, לקים מה שנאמר (הושע ה, ז): עתה יאכלם חדש את חלקיהם. התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: ויקם מלך-חדש, על-מצרים, אֶשֶׁר לֹא-יָדַע, אֶת-יוֹסֵף. (שמות, א, ח) (2211) בִּיהוָה בְּגָדוֹ, כִּי-בָנִים זָרִים יִלְדוּ; עֵתָה יֹאכְלֶם חֹדֶשׁ, אֶת-חֲלָקֵיהֶם. (הושע, ה, ז) היתרה (247) = ויקם מלך (ע"ה)

על השעבוד ועלה מן הארץ (א, י) דרשו רז"ל "אמרו המצרים העם הזה שפל, ואם יתאחד יכבוש את המלכות". וברמו: "ועלה מן הארץ" - גימ' 497, שהוא גימ' "מלכות" (ע"ה).

ויבן ערי מסכנות לפרעה (א, יא) אומר המדרש (שמות רבה א) "שכל העוסק בבניין מתמסכן". וברמו: "ויבן ערי מסכנות לפרעה" גימ' 1309 "שכל העוסק בבניין מתמסכן" גימ' 1309

את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך (א, יד) אומר המדרש (שמות רבה א) ר' שמואל בר נחמן א"ר יונתן "שהיו מחליפים מלאכת אנשים לנשים". היינו היסוד בעינוי היה ב"כח" עבודת נשים לאנשים וההפך. וברמו תמא - "את כל עבודתם אשר עבדו בהם בפרך" גימ' 1899 אומר המדרש "שהיו מחליפים מלאכת אנשים לנשים" גימ' 1871 והיתרה מניין "כ"ח", שהוא היסוד בעינוי.

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד (א, ז) פרו וישרצו: ובני ישראל פרו וישרצו, אף על פי שמת יוסף ואחיו, אלוהיהם לא מת, אלא ובני ישראל פרו וישרצו. כל אחת ואחת ילדה ששה בכרס אחד, שנאמר: ובני ישראל פרו וישרצו וגו'. ויש אומרים: שנים עשרה דכתיב: פרו שנים; וישרצו שנים; וירבו שנים; ויעצמו שנים; במאוד מאוד שנים. ויעצמו: יש אומרים: ששה בכרס אחד. ואל תתמה, שהרי עקרב שהיא מן השרצים, יולדת שבעים. התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: "ישרצו" מניינס - ת"ר, לרמוז ואו שבטים מימין, ואו שבטים משמאל ירדו מצרימה, ופרו עד ל-ת"ר מאות אלף מניין "ישרצו". וברמו נוסף באותה דרך - "ויעצמו", המלה פותחת בואו ומסיימת בואו, כנגד י"ב שבטים שירדו מצרים, ובתוכם "יעצמו", מניין "רדו" שנה שהיו בגלות מצרים.

שמות רבהפרשה א' טו: ותיראן המילדות את האלהים ותחיון את הילדים עליהן נאמר (משלי לא, ל): אשה יראת ה' היא תתהלל. ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, להן לא נאמר, אלא אליהן. אמר רבי יוסי בר חנינא: מלמד, שתבע אותן להזדוג להם ולא קבלו ממנו. וכי מאחר שלא עשו כאשר דבר אליהן, אין אנו יודעין שקיימו את הילדים?! למה הוצרך הכתוב לומר ותחיון את הילדים? יש קלוס בתוך קילוס, לא דין שלא קיימו את דבריו, אלא עוד הוסיפו לעשות עמהם טובות. יש מהם שהיו עניות, והולכות המיילדות ומגבות מים ומזון מבתיהם של עשירות, ובאות ונותנות לעניות, והן מחיות את בניהן, הוא שכתוב: ותחיון את הילדים. התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: זו עוד דוגמה משמות רבהמוכיח כי ציטוטי הפסוקים במדרש מכוונים לפרשנות בדרך הרמז מתוך ה"פרד"ס באמצעות גימטריות מכוונות. המדרש מצטט את הפסוק שֶׁקָרַח הָחֹן, וְהֶבֶל הִיפִי אִשָּׁה יְרֵאת-יְהוָה, היא תתהלל. (משלי, לא, ל) המדרש מבאר את הפסוק בפרשה (שמות א' ז): "ותיראן המילדות את האלהים ולא עשו כפֶּאֶשֶׁר דָּבַר אֱלֹהֵיךָ מֶלֶךְ מִצְרַיִם וְתַחְיִין אֶת הַיְלָדִים. הציטוט (משלי, לא, ל) שֶׁקָרַח הָחֹן, וְהֶבֶל הִיפִי אִשָּׁה יְרֵאת-יְהוָה, היא תתהלל. ותיראן המילדות את האלהים.. יתרת הפסוקים (גימ' 987) תוצאת אי קיום הצו של פרעה: ותחיון את הילדים.. (גימ' 987 עה"ת)

שמות רבהפרשה א' טו : כי חיות הנה אם תאמר מילדות הנה וכי מילדת אינה צריכה מילדת אחרת לסיעה אלא כך אמרו לו אומה זו כחיות השדה נמשלות שאין צריכות מילדות יהודה נמשל כאריה דכתיב (בראשית מט, ט) גור אריה יהודה דן (שם שם, יז) יהי דן נחש נפתלי (שם שם, כא) אילה שלוחה יששכר (שם שם, יד) חמור גרם יוסף (דברים לג, יז) בכור שורו בנימין (בראשית שם, כז) זאב יטרוף ועל שאר כתיב (יחזקאל יט, ב) מה אמך לביא בין אריות רבצה. וייטב אלהים למילדות מה היה הטובה הזאת שקבל דבריהם מלך מצרים ולא הזיק להן. דבר אחר וייטב אלהים אמר רבי ברכיה בשם רבי חיה בן רבי אבא הדא הוא דכתיב (אביו כח, כח) ויאמר לאדם הן יראת יהוה היא חכמה מהו שכר היראה תורה לפי שיראה יוכבד מפני הקדוש ברוך הוא העמיד ממנה משה שכתוב בו (שמות ב, ב) כי טוב הוא ונתנה התורה על ידו שנקראת (משלי ד, ב) לקח טוב ונקראת על שמו שנאמר (מלאכי ג, כב) זכרו תורת משה עבדי ומרים יצא ממנה בצלאל שהיה מלא חכמה דכתיב (שמות לא, ג) ואמלא אותו רוח אלהים וגו' ועשה ארון לתורה שנקראת טוב הוי וייטב אלהים למילדות. וירב העם לקים מה שנאמר (איכה ג, לז) מי זה אמר ותהי יהוה לא צוה אם פרעה צוה להרוג את הזכרים מה הועיל בגזרתו יהוה לא צוה אלא וירב העם ויעצמו מאד:

נושא הדרשה : ותחיין, את-הילדים.	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ויקרא מלך-מצרים, למילדת, ויאמר להן, מדוע עשיתן הדבר הזה; ותחיין, את-הילדים. ותאמרן המילדת אל-פרעה, כי לא כנשים המצרית העברית: כי-חיות הנה, בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו. וייטב אלהים, למילדת; וירב העם ויעצמו, מאד. ויהי, כי-יראו המילדת את-האלהים; (גימ' 11591)	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ג'ימ' 455)	(בראשית מט, ט) גור אריה יהודה
(ג'ימ' 437)	(שם שם, יז) יהי דן נחש
(ג'ימ' 395)	(שם שם, כא) אילה שלוחה
(ג'ימ' 497)	(שם שם, יד) חמור גרם
(ג'ימ' 740)	(דברים לג, יז) בכור שורו
(ג'ימ' 315)	(בראשית שם, כז) זאב יטרוף
(ג'ימ' 1125)	(יחזקאל יט, ב) מה אמך לביא בין אריות רבצה
(ג'ימ' 1152)	(איוב כח, כח) ויאמר לאדם הן יראת אדני היא חכמה
(ג'ימ' 155)	(משלי ד, ב) לקח טוב
(ג'ימ' 1670)	(מלאכי ג, כב) זכרו תורת משה עבדי
(ג'ימ' 847ס"ה)	(שמות לא, ג) ואמלא אותו רוח אלהים
(ג'ימ' 1162ר"ת)	(איכה ג, לז) מי זה אמר ותהי אדני לא צוה
(גימ' 11591)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה פרשה א' טז : ויהי כי יראו המילדות וגו' רב ולוי חד אמר בתי כהונה ובתי לוייה וחד אמר בתי מלכות בתי כהונה ולוייה ממשה ואהרן בתי מלכות ממרים לפי שדוד בא ממרים דכתיב (דה"א ב, יח) וכלב בן חצרון הוליד את עזובה אשה ואת יריעות ואלה בניה ישר ושובב וארדון עזובה זו מרים ולמה נקראת שמה עזובה שהכל עזובה הוליד והלא אשתו היתה אמר רבי יוחנן ללמדך שכל הנושא אשה לשם שמים מעלה עליו הכתוב כאילו ילדה יריעות שהיו פניה דומין ליריעות ואלה בניה אל תקרי בניה אלא בונה ישר זה כלב שישר את עצמו שובב ששבב את עצמו וארדון שרדה את יצרו (שם שם, יט) ותמת עזובה מלמד שנחלית ונהגו בה מנהג מתה וגם כלב עזבה (שם שם, שם) ויקח לו כלב את אפרת זו מרים למה נקרא שמה אפרת שפרו ורבו ישראל על ידיה מהו ויקח לו שאחר שנתרפאת עשה בה מעשה ליקוחין הושיבה באפריון ברוב שמחתו בה וכן אתה מוצא במקום אחר שקורא למרים שני שמות על שם המאורע שארע לה הדא הוא דכתיב (שם ד, ה) ולאשחור אבי תקוע היו שתי נשים חלאה ונערה אשחור זה כלב לפי שאשחור בן חצרון היה ולמה נקרא שמו אשחור שהשחירו פניו בתענית אבי שנעשה לה כאב תקוע שתקע לבו לאביו שבשמים היו שתי נשים כשתי נשים חלאה ונערה לא חלאה ונערה הואי אלא מרים היתה ולמה נקראת חלאה ונערה שחלתה וננערה מחליה והחזירה הקדוש ברוך הוא לנערותה (שם שם, ו) ותלד לו נערה לאחר שנתרפאה ילדה לו בנים (שם שם, שם) את אחזם ואת חפר (שם שם, ז) ובני חלאה צרת וצחר ואתנן צרת שנעשית צרה לחברותיה צחר שהיו פניה דומין לצהרים ואתנן שכל הרואה אותה מוליך אתנן לאשתו ולכך כתיב ויקח לו כלב את אפרת ותלד לו את חור ומנין שדוד בא ממרים דכתיב (ש"א יז, יב) ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה וכן אתה מוצא שכתוב אחד אומר ובני חלאה וגו' (דה"א ד, ח) וקוץ הוליד את ענוב וקוץ זה כלב שקצץ עצת מרגלים הוליד את ענוב סגל מעשים טובים בעת שהביאו אשכול ענבים שאלולי כלב לא הביאו את הצובה שעשה צביונו של הקדוש ברוך הוא ומשפחות אחרחל בן הרום אחרחל זו מרים ולמה נקרא שמה כן על שם (שמות טו, כ) ותצאן כל הנשים אחריה וגו' מהו משפחות זכה להעמיד ממנה משפחות בן הרום זכתה שיצא ממנה דוד שרמם הקדוש ברוך הוא מלכותו כמה דאת אמר (ש"א ב, י) ויתן עז למלכות וגו'!

נושא הדרשה : ויהי כי יראו המילדות	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ותיראן המילדת, את-האלהים, ולא עשו, כאשר דבר אליהן מלך מצרים; ותחיין, את-הילדים. ויקרא מלך-מצרים, למילדת, ויאמר להן, מדוע עשיתן הדבר הזה; ותחיין, את-הילדים. ותאמרן המילדת אל-פרעה, כי לא כנשים המצרית העברית: כי-חיות הנה, בטרם תבוא אלהן המילדת וילדו. וייטב אלהים, למילדת; וירב העם ויעצמו, מאד. ויהי, כי-יראו המילדת את-האלהים; ויעש להם, בתים. (גימ' 16842)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(דה"א ב, יח) וכלב בן חצרון הוליד את עזובה אשה ואת יריעות	

(3621)	ואלה בניה ישר ושובב וארדון
(938ת)	(שם שם, יט) ותמת עזובה
(1294)	(שם שם, שם) ויקח לו כלב את אפרת
(2687את)	(שם ד, ה) ולאשחור אבי תקוע היו שתי נשים חלאה ונערה
(801)	(שם שם, ו) ותלד לו נערה
(1156ת)	(שם שם, שם) את אחוזם ואת חפר
(1613)	(שם שם, ז) ובני חלאה צרת וצחר ואתנן
(1651)	(ש"א יז, יב) ודוד בן איש אפרתי הזה מבית לחם יהודה
(786)	(דה"א ד, ח) וקוץ הוליד את ענוב
(1226)	(שמות טו, כ) ותצאן כל הנשים אחריה
(1069)	(ש"א ב, י) ויתן עז למלכות
(גימ' 16842)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה ב משנה ב: ומשה היה רועה הדא הוא דכתיב (חבקוק ב, כ) ויהוה בהיכל קדשו אמר רבי שמואל בר נחמן עד שלא חרב בית המקדש היתה שכינה שורה בתוכו שנאמר (תהלים יא, ד) יהוה בהיכל קדשו ומשחרב בית המקדש נסתלקה השכינה לשמים שנאמר (שם שם, שם) יהוה בשמים הכין כסאו רבי אלעזר אומר לא זזה השכינה מתוך ההיכל שנאמר (דה"ב ז, טז) והיו עיני ולבי שם וגוי וכן הוא אומר (תהלים ג, ה) קולי אל יהוה אקרא ויענני מהר קדשו סלה אף על פי שהוא חרב הרי הוא בקדושתו בא וראה מה כורש אומר (עזרא א, ג) הוא האלהים אשר בירושלים אמר להן אף על פי שהוא חרב האלהים אינו זז משם אמר רבי אחא לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי שנאמר (שיר ב, ט) הנה זה עומד אחר כתלנו וכתוב (תהלים יא, שם) עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם א"ר ינאי אע"פ ששכינתו בשמים עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם משל למלך שהיה לו פרדס ובנה בו מגדל גבוה וצוה המלך שיתנו לתוכו פועלים שיהיו עוסקים במלאכתו אמר המלך כל מי שמתכשר במלאכתו יטול שכרו משלם וכל מי שמתעצל במלאכתו ינתן בדימוס המלך זה מלך מלכי המלכים והפרדס זה העולם שנתן הקדוש ברוך הוא לישראל בתוכו לשמור התורה והתנה עמהם ואמר מי שהוא שומר את התורה הרי גן עדן לפניו ומי שאינו משמרה הרי גיהנם אף הקדוש ברוך הוא אף על פי שהוא נראה כמסלק שכינתו מבית המקדש עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם ולמי בוחן לצדיק שנאמר (תהלים שם, ה) יהוה צדיק יבחן [ובמה הוא בוחנו במרעה צאן] בדק לדוד בצאן ומצאו רועה יפה שנאמר (שם עח, ע) ויקחהו ממכלאות צאן מהו ממכלאות צאן כמו (בראשית ח, ב) ויכלא הגשם היה מונע הגדולים מפני הקטנים והיה מוציא הקטנים לרעות כדי שירעו עשב הרך ואחר כך מוציא הזקנים כדי שירעו עשב הבינונית ואחר כך מוציא הבחורים שיהיו אוכלין עשב הקשה אמר הקדוש ברוך הוא מי שהוא יודע לרעות הצאן איש לפי כחו יבא וירעה בעמי הדא הוא דכתיב (תהלים שם, עא) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו ואף משה לא בחנו הקדוש ברוך הוא אלא בצאן אמרו רבותינו כשהיה משה רבינו עליו השלום רועה צאנו של יתרו במדבר ברח ממנו גדי ורץ אחריו עד שהגיע לחסית כיון שהגיע לחסית נזדמנה לו בריכה של מים ועמד הגדי לשתות כיון שהגיע משה אצלו אמר אני לא הייתי יודע שרץ היית מפני צמא עיף אתה הרכיבו על כתיפו והיה מהלך אמר הקדוש ברוך הוא יש לך רחמים לנהוג צאנו של בשר ודם כך חייך אתה תרעה צאני ישראל הוי ומשה היה רועה:

נושא הדרשה: ומשה, היה רעה את-צאן יתרו חתנו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ומשה, היה רעה את-צאן יתרו חתנו--כהן מדין; וינהג את-הצאן אחר המדבר, ויבא אל-הר האלהים חרבה. וירא מלאך יהוה אליו, בלבת-אש--מתוך הסנה; וירא, והנה הסנה בער באש, והסנה, איננו אכל. ויאמר משה--אסרה-נא ואראה, את-המראה הגדל הזה: מדוע, לא-יבער הסנה. וירא יהוה כי. (גימ' 9732)

(509)	(חבקוק ב, כ) ויהוה בהיכל קדשו
(503)	(תהלים יא, ד) יהוה בהיכל קדשו
(590)	(שם שם, שם) יהוה בשמים הכין כסאו
(555)	(דה"ב ז, טז) והיו עיני ולבי שם
(1451)	(תהלים ג, ה) קולי אל יהוה אקרא ויענני מהר קדשו סלה
(1202)	(עזרא א, ג) הוא האלהים אשר בירושלים
(907)	(שיר ב, ט) הנה זה עומד אחר כתלנו
(702א)	(תהלים יא, שם) עיניו יחזו עפעפיו יבחנו בני אדם
(300)	(תהלים שם, ה) יהוה צדיק יבחן
(813)	(שם עח, ע) ויקחהו ממכלאות צאן
(415)	(בראשית ח, ב) ויכלא הגשם
(1785)	(תהלים שם, עא) מאחר עלות הביאו לרעות ביעקב עמו
(גימ' 9732)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה ב משנה ה: וירא מלאך יהוה אליו הדא הוא דכתיב (שיר ה, ב) אני ישנה ולבי ער אני ישנה מן המצות ולבי ער לעשותן (שם שם, שם) תמתי בסיני שנתממו עמי בסיני ואמרו (שמות כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע אמר רבי ינאי מה התאומים הללו אם חשש אחד בראשו חבירו מרגיש כן אמר הקדוש ברוך הוא כביכול (תהלים צא, טו) עמו אנכי בצרה. דבר אחר מהו עמו אנכי בצרה כשיש להם צרה אינם קוראים אלא להקדוש ברוך הוא במצרים (שמות ב, כג) ותעל שועתם אל האלהים בים (שם יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה וכאלה רבים ואומר (ישעיה סג, ט) בכל צרתם לו צר אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער כשם שישראל שרוים בצער הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך

הקוצים כביכול אני שותף בצערך. וירא מלאך יהוה רבי יוחנן אמר זה מיכאל רבי חנינא אמר זה גבריאל רבי יוסי הארוך בכל מקום שהיו רואין אותו היו אומרים שם רבינו הקדוש כך כל מקום שמיכאל נראה שם הוא כבוד השכינה. אליו מהו אליו מלמד שהיו אנשים עמו ולא ראו אלא משה בלבד כשם שכתוב בדניאל (דניאל י, ז) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה. בלבת אש ללבבו כשיבא לסיני ויראה אותן אשות ולא יירא מהם. דבר אחר בלבת אש משני חלקיו של סנה ולמעלה כשם שהלב נתון משני חלקיו של אדם ולמעלה. מתוך הסנה שאל גוי אחד את רבי יהושע בן קרחה מה ראה הקדוש ברוך הוא לדבר עם משה מתוך הסנה אמר לו אלו מתוך חרוב או מתוך שקמה כך היית שואלני אלא להוציאך חלק אי אפשר למה מתוך הסנה למדך שאין מקום פנוי בלא שכינה אפילו סנה. בלבת אש בתחלה לא ירד אלא מלאך אחד שהיה ממוצע ועומד באמצע האש ואחר כך ירדה שכינה ודברה עמו מתוך הסנה. רבי אליעזר אומר מה הסנה שפל מכל האילנות שבעולם כך היו ישראל שפלים ירודים למצרים לפיכך נגלה עליהם הקדוש ברוך הוא וגאלם שנאמר (שמות ג, ח) וארד להצילו מיד מצרים רבי יוסי אומר כשם שהסנה קשה מכל האילנות וכל עוף שנכנס לתוך הסנה אין יוצא בשלום כך היה שעבוד מצרים קשה לפני המקום מכל השעבודים שבעולם שנאמר (שם ש, ז) ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי ומה תלמוד לומר ראה ראיתי שתי פעמים אלא מאחר שהיו מטביעין אותן בנהר היו חוזרין וכובשין אותן בבנין משל לאחד שנטל את המקל והכה שני בני אדם ושניהם קבלו את הרצועה ויודעים צערה כך היה צערן ושיעבודם של ישראל גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שנאמר (שם ש, ש) כי ידעתי את מכאוביו רבי יוחנן אמר מה הסנה הזה עושין אותו גדר לגנה כך ישראל גדר לעולם. דבר אחר מה הסנה הזה גדל על כל מים, כך ישראל אינן גדילים אלא בזכות התורה שנקראת מים שנאמר (ישעיה נה, א) הוי כל צמא לכו למים. דבר אחר מה הסנה הזה גדל בגינה ובנהר כך ישראל הם בעולם הזה ובעולם הבא. דבר אחר מה הסנה עושה קוצין ועושה וורדין כך ישראל יש בהן צדיקים ורשעים אמר רבי פנחס הכהן בר רבי חמא מה הסנה הזה כשאדם מכניס ידו לתוכו אינו מרגיש וכשהוא מוציאה מסתרטת כך כשירדו ישראל למצרים לא הכיר בהן בריה כשיצאו יצאו באותות ובמופתים ובמלחמה רבי יהודה בר שלום אמר מה הסנה העוף נכנס לתוכו ואינו מרגיש וכשהוא יוצא כנפיו מתמרטות כך כשירד אברהם אבינו למצרים לא הכיר בו בריה וכשיצא (בראשית יב, יז) וינגע יהוה את פרעה. דבר אחר מתוך הסנה רבי נחמן בנו של רבי שמואל בר נחמן אומר כל האילנות יש מהן עושה עלה אחת ויש מהן שתיים או שלש הדס עושה שלש שנקרא (ויקרא כג, מ) עץ עבות אבל הסנה יש לו חמש עלין אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אין ישראל נגאלין אלא בזכות אברהם יצחק ויעקב ובזכותך ובזכות אהרן, דבר אחר מתוך הסנה רמז לו שיחיה מאה ועשרים שנה כמנין הסנה. וירא והנה הסנה בוער באש מיכן אמרו האש של מעלה מעלה לולבין ושורפת ואינה אוכלת והיא שחורה האש של מטה אינה מעלה לולבין והיא אדומה ואוכלת ואינה שורפת ולמה הראה לו הקדוש ברוך למשה בענין הזה לפי שהיה מחשב בלבו ואומר שמא יהיו המצריים מכלין את ישראל לפיכך הראהו הקדוש ברוך הוא אש בוערת ואיננו אוכל אמר לו כשם שהסנה בוער באש ואיננו אוכל כך המצריים אינן יכולין לכלות את ישראל. דבר אחר לפי שהיה הקדוש ברוך הוא מדבר עם משה ולא היה מבקש לבטל ממלאכתו הראה לו אותו דבר כדי שיהפוך פניו ויראה וידבר עמו שכך אתה מוצא מתחלה וירא מלאך יהוה אליו ולא הלך משה וכיון שבטל ממלאכתו והלך לראות מיד (שמות ג, ד) ויקרא אליו אלהים:

נשא הדרשה: וירא מלאך יהוה אליו, בלבת-אש--מתוך הסנה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וירא מלאך יהוה אליו, בלבת-אש--מתוך הסנה; וירא, והנה הסנה בער באש, והסנה, איננו אכל. ויאמר משה--אסרה-נא ואראה, את-המראה הגדל הזה: מדוע, לא-יבער הסנה. וירא יהוה, כי סר לראות; ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה, ויאמר משה משה--ויאמר הנני. ויאמר, אל-תקרב הלם; של-נעליך, מעל רגליך--כי המקום אשר אתה עומד עליו, אדמת-קדש הוא. ויאמר, אנכי אלהי אביך, אלהי אברהם אלהי יצחק, ואלהי יעקב; ויסתר משה, פניו, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(744)	(שיר ה, ב) אני ישנה ולבי ער
(982)	(שם ש, ש) תמתי בסיני
(1674)	(שמות כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע
(494)	(תהלים צא, טו) עמו אנכי בצרה
(1756)ר"ת	(שמות ב, כג) ותעל שועתם אל האלהים
(942)	(שם יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה
(1108)	(ישעיה סג, ט) בכל צרתם לו צר
(2216)	(דניאל י, ז) וראיתי אני דניאל לבדי את המראה. בלבת אש
(816)	(שמות ג, ח) וארד להצילו מיד מצרים
(1786)א	(שם ש, ז) ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי
(1010)	(שם ש, ש) כי ידעתי את מכאוביו
(378)	(ישעיה נה, א) הוי כל צמא לכו למים
(921)	(בראשית יב, יז) וינגע יהוה את פרעה
(638)	(ויקרא כג, מ) עץ עבות
(גימ' 15465ה)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

פרשת וארא

מדרש רבה שמות פרשה ו משנה : א. וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יהוה וארא אל אברהם אל יצחק הדא הוא דכתיב (קהלת ב, יב) ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו הפסוק הזה נאמר על שלמה ועל משה על שלמה כיצד כשנתן הקדוש ברוך הוא תורה לישראל נתן בה מצות עשה ומצות לא תעשה ונתן למלך מקצת מצות שנאמר (דברים יז, טז) לא ירבה לו סוסים וכסף וזהב וגוי ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו עמד שלמה המלך והחכים על גזירתו של הקדוש ברוך הוא ואמר למה אמר הקדוש ברוך הוא לא ירבה לו נשים לא בשביל שלא יסור לבבו אני ארבה ולבי לא יסור אמרו רבותינו באותה שעה עלתה יו"ד שבירבה ונשתטחה לפני הקדוש ברוך הוא ואמרה רבון העולמים לא כך אמרת אין אות בטלה מן התורה לעולם הרי שלמה עומד ומבטל אותי ושמה היום יבטל אחת ולמחר אחת עד שתבטל כל התורה כולה אמר לה הקדוש ברוך הוא שלמה ואלף כיוצא בו יהיו בטלין וקוצה ממך איני מבטל ומנין שבטל אותה מן התורה וחזר לתורה שנאמר (בראשית יז, טו) שרי אשתך לא תקרא שמה שרי כי שרה שמה והיכן חזר (במדבר יג, טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע ושלמה שהרהר לבטל אות מן התורה מה כתיב בו (משלי ל, א) דברי אגור בן יקא שאיגר דברי תורה והקיאן (שם, שם, שם) נאם הגבר לאיתא דבר זה שאמר הקדוש ברוך הוא לא ירבה לו נשים לא אמר לו אלא בשביל לא יסור לבבו (שם, שם, שם) לאיתא דבר זה שאמר אתי אל ואוכל מה כתיב ביה (מ"א יא, ד) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו אמר רבי שמעון בן יוחאי נוח לו לשלמה שיהא גורף ביבין שלא נכתב עליו המקרא הזה ולכך אמר שלמה על עצמו ופניתי אני לראות חכמה ודעת הוללות וסכלות אמר שלמה מה שהייתי מחכים על דברי תורה והייתי מראה לעצמי שאני יודע דעת התורה ואותו הבינה ואותו הדעת של הוללות וסכלות היו למה כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו מי הוא שיהיה רשאי להרהר אחר מדותיו וגזרותיו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא דברים אשר הם חצובים מלפניו שכל דבר ודבר שיוצא מלפניו טרם הוא נמלך בפמליא של מעלה ומודיע להם הדבר כדי שידעו ויעידו כולן כי דינו דין אמת וגזירותיו אמת וכן דבריו בהשכל וכן הוא אומר (משלי שם, ה) כל אמרת אלוה צרופה ואומר (דניאל ד, יד) בגזירת עירין פתגמא שלפי שהרהרתי אחר מעשיו נכשלתי כיצד נאמר על משה לפי שכבר הודיע הקדוש ברוך הוא למשה שלא יניח אותם פרעה לילך שנאמר (שמות ג, יט) ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך ואני אחזק את לבו ומשה לא שמר את הדבר הזה אלא בא להתחכם על גזירתו של הקדוש ברוך הוא והתחיל אומר יהוה למה הרעות לעם הזה התחיל לדון לפניו (כמו שכתוב למעלה) ועל זה נאמר שאותה חכמה ודעת של משה של הוללות וסכלות היו כי מה האדם שיבא אחרי המלך וכי מה היה לו להרהר אחר מדותיו של הקדוש ברוך הוא את אשר כבר עשוהו מה שכבר גילה לו שהוא עתיד לחזק את לבו בעבור לעשות לו דין תחת אשר העבדים בעבודה קשה ועל דבר זה בקשה מדת הדין לפגוע במשה הדא הוא דכתיב וידבר אלהים אל משה ולפי שנסתכל הקדוש ברוך הוא שבשביל צער ישראל דבר כן חזר ונהג עמו במדת רחמים הדא הוא דכתיב ויאמר אליו אני יהוה:

<p>נשוא הדרשה : וארא, אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב--באל שדי ; ושמי יהוה</p> <p>התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :</p>

	<p>וארא, אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב--באל שדי ; ושמי יהוה, לא נודעתי להם. וגם הקמתי את-בריתי אתם, לתת להם את-ארץ כנען--את ארץ מגריהם, אשר-גרו בה.</p> <p>וגם אני שמעתי, את-נאקת בני ישראל, אשר מצרים, מעבדים אתם ; ואזכר, את-בריתי. לכן אמר לבני-ישראל, אני יהוה, והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, והצלתני אתכם מעבדתם ; וגאלתי אתכם</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :</p>
	<p>(קהלת ב, יב) ופניתי אני לראות חכמה והוללות וסכלות</p> <p>כי מה האדם שיבא אחרי המלך את אשר כבר עשוהו</p> <p>(דברים יז, טז) לא ירבה לו סוסים וכסף וזהב</p> <p>(שם) ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו</p> <p>(בראשית יז, טו) שרי אשתך לא תקרא שמה שרי כי שרה שמה</p> <p>(במדבר יג, טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע</p> <p>(משלי ל, א) דברי אגור בן יקא</p> <p>(שם, שם, שם) נאם הגבר לאיתא דבר זה שאמר הקדוש ברוך הוא לא ירבה לו נשים לא אמר לו אלא בשביל לא יסור לבבו (שם, שם, שם) לאיתא דבר זה שאמר אתי אל ואוכל מה כתיב ביה (מ"א יא, ד) ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו</p> <p>(דניאל ד, יד) בגזירת עירין פתגמא</p> <p>(שמות ג, יט) ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלוך</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(גימ' 19341)</p>	
<p>(גימ' 19341)</p>	

"וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה ; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי יְהוָה".

הן בפרשה והן במספר ספרים בתנ"ך מתואר דו שיח בין הקב"ה לבין נביאים ומלכים :

דכתיב בפתחה לפרשת השבוע : "וַיִּדְבֹר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה ; וַיֹּאמֶר אֵלָיו, אֲנִי יְהוָה".

דכתיב (מלכים, א יח, לו) : וַיְהִי בַעֲלֹת הַמִּנְחָה, וַיִּגַּשׁ אֱלִיהוּ הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר, יְהוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל, הַיּוֹם יוֹדֵעַ כִּי-אַתָּה אֱלֹהִים בְּיִשְׂרָאֵל וְאֲנִי עֲבָדְךָ ; וּבְדַבְרְךָ עָשִׂיתִי, אֵת כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה.

דכתיב (ירמיהו, א, ז) : וַיֹּאמֶר יְהוָה אֵלַי, אֶל-תֹּאמַר נַעַר אֲנִכִּי כִּי עַל-כֵּן אֲשֶׁר אֲשַׁלְּחֶךָ, תִּלְדָּךְ, וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר אֲצַוְךָ, תִּדְבָר.

דכתיב : וַיְהִי דְבַר-יְהוָה שְׁנִית אֶל-חֲנִי, בְּעֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ לְאֹמֶר. (חגי, ב, כ).

דכתיב : וַיַּעַל דָּוִד בְּדָבַר-גָּד, אֲשֶׁר דִּבֶּר בְּשֵׁם יְהוָה. (דברי הימים, א כא, יט)

דכתיב: כה אמר יהוה לא-תעלו ולא-תלחמו עם-אֲחֵיכֶם, שובו איש לביתו--כי מאתי נהיה, הדבר הזה; וישמעו את-דברי יהוה, וישבו מלכת אל-יְרֵבֶעִם. (דברי הימים, ב יא, ד)

דכתיב: כי עמד הסליחה למען תנא: קויתי ה' קנתה נפשי ולדברו הוֹחֵלְתִי: (תהילים, קל, ד-ה) התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

מצאתי התאמה בין הפסוק הפותח את הפרשה לפסוקים המתוארים לעייל כדלהלן:
וידבר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה; ויאמר אֱלֹו, אֲנִי יְהוָה. (שמות, ו, ב) (גימ' 1075)
יהוה אֱלֹהֵי אֲבֹרָהֶם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל, (מלכים, א יח, לו). (גימ' 1075)
וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר אֲצַוְךָ, (ירמיהו, א, ז) (גימ' 1075)
ויהי דבר-יהוה שנית אל-חגי, (חגי, ב, כ) (גימ' 1075)
אֲשֶׁר דָּבַר בְּשֵׁם יְהוָה. (דברי הימים, א כא, יט).. (גימ' 1075)
וישמעו את-דברי יהוה, (דברי הימים, ב יא, ד). (גימ' 1075)
כי-עמד הסליחה למען, תנא. (תהילים, קל, ד) (גימ' 1075)

שמות רבה פרשה ו משנה ב' וידבר אלהים אל משה, וידבר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה; ויאמר אֱלֹו, אֲנִי יְהוָה. (שמות, ו, ב) הדא הוא דכתיב (קהלת ז, ז): כי העושק יהולל חכם ויאבד את לב מתנה, כשחכם מתעסק בדברים הרבה, מערבבין אותו מן החכמה.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
וידבר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה; ויאמר אֱלֹו, אֲנִי יְהוָה. (שמות, ו, ב) (גימ' 1084 עה"ת)
כי העשק, יהולל חכם; ויאבד את-, (קהלת ז, ז) (גימ' 1084 עה"ת).

שמות רבה פרשה ו משנה ב' והוצאתי; והצלתי; וגאלתי; ולקחתי; אני ה' אלוהיכם המדרש מבאר את הפסוקים (שמות ו פסוקים ב-ז):

ב וידבר אֱלֹהִים, אֶל-מֹשֶׁה; ויאמר אֱלֹו, אֲנִי יְהוָה. ג וארא, אֶל-אֲבֹרָהֶם אֶל-יִצְחָק וְאֶל-יעקב--בְּאֵל שְׁדֵי; ושמתי יהוה, לא נודעתי להם. ד וגם הקמתי את-בריתי אתם, לתת להם את-אֶרֶץ כְּנָעַן--את אֶרֶץ מְגֵרֵיהֶם, אֲשֶׁר-גָּרוּ בָהּ. ה וגם אֲנִי שָׁמַעְתִּי, אֶת-נֶאֱקָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר מִצְרַיִם, מֵעֲבָדִים אֲתָם; וְאֶזְכְּרָ, אֶת-בריתי. ו לכן אמר לבני-יִשְׂרָאֵל, אֲנִי יְהוָה, וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם, וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעֲבָדֵיהֶם; וְגָאֵלְתִּי אֶתְכֶם בְּזֵרוּעַ נְטוּיָה, וּבִשְׁפָטִים גְּדֹלִים. ז וְלִקַּחְתִּי אֶתְכֶם לִי לְעָם, וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים; וידעתם, כי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, הַמוֹצִיא אֶתְכֶם, מִתַּחַת סִבְלוֹת מִצְרַיִם.

דברי המדרש: אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה: חבל על דאבדין ולא משתכחין, הרבה פעמים נגליתי על אברהם יצחק ויעקב באל שדי, ולא הודעתי להם כי שמי ה' כשם שאמרתי לך, ולא הרהרו אחר מדותי. אמרתי לאברהם (בראשיתי יג, יז): קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה וגו', בקש לקבור שרה ולא מצא, עד שקנה בדמים ולא הרהר אחר מדות!

אמרתי ליצחק: גור בארץ הזאת כי לך ולזרעך וגו', בקש לשתות מים ולא מצא, אלא (שם שם, כ): ויריבו רועי גר עם רועי יצחק, ולא הרהר אחר מדותי! אמרתי ליעקב (שם כח, יג): הארץ אשר אתה שוכב עליה וגו', בקש מקום לנטות אהלו ולא מצא, עד שקנה במאה קשיטה, ולא הרהר אחר מדותי ולא שאלני מה שמי, כשם ששאלת אתה!

ואתה, תחלת שליחותי אמרת לי: מה שמי? ולבסוף אמרת (שמות ה, כג): ומאז באתי אל פרעה?! ועל זה נאמר: וגם הקימותי את בריתי, שניתנה להם כמו שאמרתי להם, שאתן להם את הארץ, ולא הרהרו אחרי. וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל, לפי שהן לא הרהרו אחרי, וגם אף על פי שישאל שבאותו הדור, לא היו נוהגין כשורה, שמעתי נאקתם, בעבור הברית שכרתי עם אבותיהם, הדא הוא דכתיב (שמות ו, ה): ואזכור את בריתי. לכן אמר לבני ישראל, אין לכן אלא לשון שבועה, שנאמר (ש"א ג, יד): ולכן נשבעתי לבית עלי. נשבע הקדוש ברוך הוא שיגאלם, שלא יירא משה, שמא מדת הדין יעכב גאולתן. והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים, ארבע גאולות יש כאן:

והוצאתי; והצלתי; וגאלתי; ולקחתי:

כנגד ארבע גזירות שגזר עליהן פרעה, וכנגדן תקנו חכמים ארבע כוסות בליל הפסח, לקיים מה שנאמר (תהילים קטז, יג): כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא.

והבאתי אתכם אל הארץ, אשר נשאתי את ידי, אעשה להן מה שאמרתי לאבותיהן, שאתן להם את הארץ, ויהיו יורשין אותה בזכותן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ארבע הגאולות- והוצאתי; והצלתי; וגאלתי; ולקחתי; (גימ' 2063) כנגד ארבע כוסות דכתיב: כוס-ישועות אשא; ובשם יהוה אקרא. (תהילים, קטז, יג) (גימ' 1856)
היתרה= 209

השבועה פותחת "אני יהוה"; וחותרת: "אני יהוה אֱלֹהֵיכֶם", (209 עה"תא) ד"א: כוס-ישועות אשא; ובשם יהוה אקרא. (תהילים, קטז, יג) (גימ' 1856) ודרפתם, את-איביכם; ונפלו לפניכם, לחרב. (ויקרא, כו, ז) (גימ' 1856)

קילוסו של הקב"ה מן עין ומגיהנם (וארא רבה ד) ויצום אל-בני ישראל, ואל-פרעה מלך מצרים

אמר רבי לוי : משל למלך, שהיה לו פרדס ונטע בו אילני סרק ואילני מאכל אמרו לו עבדיו : מה הנאה יש לך באילני סרק הללו? אמר להם : כשם שאני צריך לאילני מאכל, כך אני צריך לאילני סרק, שאלולי אילני סרק מהיכן הייתי עושה לי מרחצאות וכבשונות!

לכך נאמר "אל בני ישראל ואל פרעה", כשם שקילוסו של הקדוש ברוך הוא עולה לו מגן עדן, מפי הצדיקים, כך עולה מגיהנום, מפי הרשעים, שנאמר (תהילים פד, ז) : עוברי בעמק הבכא מעין ישיתוהו. מהו מעין ישיתוהו? שמורידין דמעות כמעיינות, עד שמצננין את גיהנום בדמעותיהן, ומשם הקילוס עולה, שנאמר (שם שם, שם) : "גם ברכות יעטה מורה". מה הם אומרים? אמר רבי יוחנן, יפה אמרת, יפה דנת, יפה טהרת, יפה טמאת, יפה חייבת, יפה למדת, יפה הורית, ועתידה גן עדן להיות צועקת ואומרת : תן לי צדיקים אין לי עסק ברשעים, שנאמר (שם לא, ז) : שנאתי השומרים הבלי שוא. ולמי אני מבקשת? לאותן, שהיו בטוחים על שמך, שנאמר (שם שם, שם) : ואני אל ה' בטחתי. ועתידה גיהנום להיות צועקת ואומרת : אין לי עסק בצדיקים. ולמי אני מבקשת? לרשעים, להבלי שוא, לאותן פועלי השוא. והקדוש ברוך הוא אומר : תנו לזה צדיקים ולזה רשעים, שנאמר (משלי ל, טו) : לעלוקה שתי בנות.

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן, ויצום אל-בני ישראל, ואל-פרעה מלך מצרים (גימ' 2565)

עברי, בעמק הבכא מעין ישיתוהו; גם-ברכות, יעטה מורה. (תהילים, פד, ז) (גימ' 2445)

יתרת הפסוקים 120 כמניין "גיהנום" (עה"א) כלשון המדרש על פרעה הרשע- "כך עולה מגיהנום".

מדרש שמות רבה פרשה ח', משנה ג' : משה ואהרן עשו את כל המופתים האלה אמר לו היאך אביא עליך עשר מכות? אמר לו (שמות ד, יז) : ואת המטה הזה תקח בידך. אמר רבי יהודה : המטה משקל ארבעים סאה היה, ושל סנפרינון היה, ועשר מכות חקוקות עליו נוטריקון : דצ"ך עד"ש באח"ב. אמר לו הקדוש ברוך הוא : בטכסיס הזה, הבא עליך את המכות. ואהרן אחיך יהיה נביאך, כשם שהדורש יושב ודורש והאמורא אומר לפניו, כך, אתה תדבר את כל אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה, ועל ידי שניהם נעשו כל הדברים, שנאמר (שמות יא, י) : ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה :

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

מכות מצרים, אשר רובן מתוארות בפרשת השבוע שלנו, נתן בהן ר' יהודה סימנים : דצ"ך עד"ש באח"ב. רבות הן הדרכים שהעלו הפרשנים בביאור כוונתו של ר' יהודה בסימני-הקיצור שקבע לרשימה הפשוטה של המכות ובמשמעותה של חלוקת עשר המכות לקבוצות אלו. באופן כללי, ניתן לחלק את הפרשנויות השונות לשני סוגים : סוג אחד מבאר את חלוקת המכות לפי אופן עשייתן : מיהו המכה בכל קבוצה? אלו אמצעים שימשו לעריכת המכות? האם היתה התראה לפרעה לפני עריכת המכות? וכו'. הסוג השני מתמקד בתוכן של המכות ובמשמעותן, ומבקש למצוא מכה משותף עקרוני לשלוש המכות שבכל קבוצה. מפרשים רבים מסבירים את החלוקה לגי קבוצות של עשרת המכות : "דצ"ך עד"ש באח"ב". וזאת ע"פ הכתוב לפני כל אחת ואחת מהקבוצות :

לפני מכת "דס" (ראש דצ"ך) כתיב : (ז, יז) "בזאת תדע כי אני ה' הנה"

לפני מכת "ערו" (ראש עד"ש) כתיב : (ח, יח) "למען תדע כי אני ה'"

לפני מכת "ברד" (ראש באח"ב) כתיב : (ט, יד) "בעבור תדע כי אין כמוני"

בשלושת הכתובים : המלים "תדע כ"י חוזרות על עצמן והם כנגד מה שאמר פרעה בסוף פרי' שמות "לא ידעתי את ה'" - היינו שחלק על מציאות ה' יתברך. דכתיב (תהילים נ"ג, ב) "אמר נבל בלבו אין אלקים". יש מרבתינו שדרשו כי "דצ"ך עד"ש באח"ב" = גימטריה "אשר", לרמוז - "לכל המחלה "אשר" שמתו במצרים"

"ואת המטה הזה תקח בידך "אשר" תעשה או את האתת"

"אשר" הוצאתיך מארץ מצרים" - לרמוז כי "אשר" המכות הוצאתיך.

והם כנגד מה שאמר פרעה (שמות ה') "מי ה' "אשר" אשמע בקולו" - ניבא, ולא ידע מה ניבא - כשיבואו עליו מניין מכות של "אשר" ישמע בקול ה' וע"כ (תהילים נג, ב) "אמר נבל בלבו אין אלקים" גימ' 511, כמניין דצ"ך עד"ש באח"ב (הכולל י' מכות) ומניין "אשר" (עם אותיותיו), יעלה תק"ד שהוא גימ' "תדע כ"י" - המלים החוזרות בגי' הכתובים, לפני גי' הקבוצות (ראה ראש המאמר).

והמלים הפותחות והשונות בגי' הכתובים לעיל הם "בזאת", "למען", "בעבור", שמניין בגימ' תת"פ, רמז לכתוב "בהגדה" - "ובאתת זה המטה" גימ' תת"פ

ועשר המכות ככתבם (דס, צפרדע, כנס, ערב, דבר, שחין, ברד, ארבע, חשך, בכרות) - בגימ' 2814

כמניין גי' הכתובים לעיל : "בזאת תדע כי אני ה' הנה"; "למען תדע כי אני ה'"; "בעבור תדע כי אין כמוני" - בגימ' 2814 (ע"ה). והבן!!

הכיצד היו חקוקות?

לא מצינו כיצד הסימנים דצ"ך עד"ש באח"ב היו חקוקים? אם בשורה בארנו לעיל רמזיה מניין גימ' "אשר"

או אם כ-גי' קבוצות אחת מתחת לרעותה באופן כזה :

ד	צ	כ
ע	ד	ש
ב	א	ב
	ח	

באופן כזה יתקבלו גי' קבוצות (במאונך) "דע"ב"; "צ-דאח"; "כש"ב". ולענ"ד ובס"ד גם באופן זה בא לרמוז את שדרשו רבותינו על הפסוק (יב, כא) "משכו וקחו לכם צאן וגו' ושחטו הפסח".

ומבואר במדרש: ישראל כשהיו במצרים עובדין עבודה זרה ולא היו עוזבין אותה, שנאמר (יחזקאל כ') "איש את שיקוצי עיניהם לא השליכו" א"ל הקב"ה למשה, כל זמן שישראל עובדין לאלהי מצרים לא יגאלו. לך ואמרת להן שיניחו מעשיהן הרעים, ולכפור בעבודה זרה", הדא הוא דכתיב "משכו וקחו לכם", כלומר - משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן, ושחטו אלהיהן של מצרים ועשו פסח (שמות רבה טז, ב). ועוד דרשו רבותינו שבזכות דם המילה ודם הפסח נגאלו ישראל מעבדות לחרות, וכל האמור במדרש רמז בג' הקבוצות "דע"ב"; "צ-דאח"; "כש"ב, שהם ר"ת ס"ת ותווד של "דצ"ך עד"ש באח"ב". דע"ב - אותיות "עבד" - לרמז לעבדות ישראל במצרים. כש"ב - אותיות "כבש" - הה"ד "משכו וקחו לכם צאן", לרמז לדם הפסח. צ - גימ' "המילה" לרמז שבזכות דם המילה נגאלו. דאח - אותיות "אחד" - משכו ידיכם מעבודה זרה ע"י שחיטת אלהי מצרים ואמונה בא-ל "אחד".

(שמות רבה ו' ארא ט' ב) אותות ומופתים במטה - וְאֶמְרָתְ אֶל-אֶהֱרֹן, קח אֶת-מִטְּךָ ואמרת אל אהרן קח את מטך, הדא הוא דכתיב (תהילים קי, ב): "מטה עוזך ישלח ה' מציון". אין הקדוש ברוך הוא רודה את הרשעים, אלא במטה. ולמה? לפי שנמשלו לכלבים, שנאמר (תהילים נט, טו): "יִושְׁבֵי לַעֲרֵב יִהְיוּ כַּכְּלָבִּים". כשם שדרכו של כלב ללקות במקל, כך הם לוקים, לכך נאמר: מטה עוזך. אמר להן הקדוש ברוך הוא: פרעה רשע הוא, אם אומר לכם: תנו מופת, הכה אותו במקל, שנאמר: אמור אל אהרן קח את מטך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וְאֶמְרָתְ אֶל-אֶהֱרֹן, קח אֶת-מִטְּךָ (גימ' 1512) המדרש נסמך על הפסוקים: "מטה עוזך ישלח יהוה מציון; יושבו לערב יהמו ככלב. (גימ' 1486)

יתרה כמניין שם השם 26 הוא שאמר להם: "פרעה רשע הוא, אם אומר לכם: תנו מופת, הכה אותו במקל, שנאמר: "ואמרת אל אהרן קח את מטך. וברמז נוסף דכתיב (בתהילים, סז, ח): יִבְרַכְנוּ אֱלֹהִים; וַיִּכְרְאוּ אוֹתוֹ, כָּל-אֶפְסֵי-אָרֶץ. (גימ' 1512).

שמות רבה פרשה ט' משנה ז' כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחה ז. וישליכו איש מטהו אמרו יוחני וממרא למשה תבן אתה מכניס לעפריים אמר להם למתא ירקא ירקא שקול. ויבלע מטה אהרן את מטותם הדא הוא דכתיב (משלי כט, יא) כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחה הכסיל מוציא כל דבריו בפעם אחת כשיבא לריב עם חבירו וחכם באחור הוא מסלקו. דבר אחר כל רוחו יוציא כסיל הרשע הזה משהוציא כל עצתו אחר כן חכמו של עולם באחור ישבחה שכן אתה מוצא באחורו שעתיד ובוטל מלאכת בית המקדש לפיכך לא מלך אלא על חציו של עולם באחור ישבחה שכן אתה מוצא (ד) בהראותו את עושר כבוד מלכותו וגוי אמרו רבותינו זכרונם לברכה ששה גיסינ היה מראה להם בכל יום ויום ואין אחד מהן דומה לחבירו ואחר כך הוא משלח לכל גדולי המלכות ורבי חייא בר אבא אמר מיני יציאות הראה להם רבי לוי אמר בגדי כהונה הראה להם נאמר כאן (אסתר שם, שם) תפארת גדולתו ונאמר להלן (שמות כח, ב) ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך וגוי מה תפארת האמור להלן בגדי כהונה גדולה אף תפארת האמור כאן בגדי כהונה גדולה וחכם באחור ישבחה שהפיל הקדוש ברוך הוא עצתו והרג את ושת. דבר אחר כל רוחו יוציא כסיל זה פרעה שהיה מלעיג על הקדוש ברוך הוא שהיה סבור שמעשה כשפים הן מה שעשו משה ואהרן וקרא לכל בני ביתו לעשות כמותם הוי כל רוחו יוציא כסיל זה פרעה וחכם באחור ישבחה זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (איוב ט, ד) חכם לבב ואמיץ כח באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא אם יבלע תנין את תניניהם של מצרים מנהגו של עולם הוא נחש בולע נחש אלא יחזור לברייתו ויבלע את תניניהם מהו ויבלע מטה אהרן את מטותם אמר רבי אלעזר נס בתוך נס מלמד שחזר המטה מטה כברייתו ובלע אותו כשראה פרעה כן תמה ואמר ומה אם יאמר למטה בלע לפרעה ולכסאו עכשיו הוא בולע אותו אמר רבי יוסי בר רבי חנינא נס גדול נעשה במטה שאף על פי שבלע כל אותן המטות שהשליכו שהיו רבים לעשות רבי עשרה עומרים ולא הועבה וכל מי שרואה אותו אומר זה מטה אהרן מכאן שהיה מטה אהרן סימן טוב לעשות בו נסים ונפלאות לדורות:

נושא הדרשה: וישליכו איש מטהו, ויהיו לתנינם;
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא גם-פרעה, לחכמים, ולמכשפים; ויעשו גם-הם חרטמי מצרים, בלהטיהם--כן. וישליכו איש מטהו, ויהיו לתנינם; ויבלע מטה-אהרן, את-מטותם. ויחזק לב פרעה, ולא שמע אלהם: כאשר, (גימ' 6937)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(משלי כט, יא) כל רוחו יוציא כסיל וחכם באחור ישבחה	(1441ר"ת)
(אסתר א, ד) בהראותו את עושר כבוד מלכותו	(2136ת)
(אסתר שם, שם) תפארת גדולתו	(1543את)
(שמות כח, ב) ועשית בגדי קודש לאהרן אחיך	(1540)
(איוב ט, ד) חכם לבב ואמיץ כח	(277)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 6937)

שמות רבה פרשה ט' משנה ח': ויחזק לב פרעה כעס בחיק כסילים ינוח כועס הוא. מה הכבוד כועס, אף לבו של זה נעשה כבד, אינו מבין כסיל הוא. (קהלת ז, ט): כעס בחיק כסילים ינוח.

במה מייסרים את הכסיל? במטה, שנאמר (משלי כו, ג): ושבט לגו כסילים, אף משה ייסר פרעה במטה, שנאמר: והמטה אשר נהפך לנחש וגוי.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

דכתיב בפרשה: ויחזק לב פרעה, (518)
המדרש מצוטט (קהלת ז, ט).. כעס בחיק כסילים ינוח. (518 עה"ת)

שמות רבה פרשה ט' משנה יג. אמר רבי אלעזר בן פדת כשם שהביא הקדוש ברוך הוא על המצריים כך הוא עתיד להביא על צור שנאמר (ישעיה כג, ה) כאשר שמע למצרים יחילו כשמע צור אמר רבי אלעזר כל צר שבמקרא חסר במלכות הרשעה הכתוב מדבר וכל צור מלא בצור המדינה הכתוב מדבר מצרים לקו בדם אף כאן (שם לד, ט) ונהפכו נחליה לזפת (שם שם, י) לילה ויומם לא תכבה לפי שבטלה ישראל מן התורה שכתוב בו (יהושע א, ח) והגית בו יומם ולילה לפיכך הקדוש ברוך הוא פורע ממנה באש שלא תכבה לעולם ביום ובלילה ולפי שרפה ביתו של הקדוש ברוך הוא שכתוב בו (ישעיה ו, ד) והבית ימלא עשן לפיכך (שם לד, שם) יעלה עשנה וכן הוא אומר (שם סו, ו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם גמול לאויביו בשביל קול שאון מעיר קול מהיכל כמה דאת אמר (איכה ב, ז) קול נתנו בבית יהוה כיום מועד לפיכך קול יהוה משלם גמול לאויביו:

נושא הדרשה: כי לא יכלו לשתת, ממימי היאר. וימלא, שבעת ימים, התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויפן פרעה, ויבא אל-ביתו; ולא-שת לבו, גם-לזאת. ויחפרו כל-מצרים סביבת היאר, מים לשתות: כי לא יכלו לשתת, ממימי היאר. וימלא, שבעת ימים, אחרי הכות-יהוה, את-היאר. (גימ' 8746)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(ישעיה כג, ה) כאשר שמע למצרים יחילו כשמע צור	(2131)
(שם לד, ט) ונהפכו נחליה לזפת	(805א)
(שם שם, י) לילה ויומם לא תכבה	(686ר"ת)
(יהושע א, ח) והגית בו יומם ולילה	(609)
(ישעיה ו, ד) והבית ימלא עשן	(927ה)
(שם לד, שם) יעלה עשנה	(540)
(שם סו, ו) קול שאון מעיר קול מהיכל קול יהוה משלם גמול לאויביו	(1770)
(איכה ב, ז) קול נתנו בבית יהוה כיום מועד	(1278)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 8746)

שמות רבה פרשה י' משנה א' מכת הצפרדע ויאמר ה' אל משה בא אל פרעה אם מאן אתה לשלח הנה אנכי נוגף וגו', הדא הוא דכתיב (קהלת ה, ח): ויתרון ארץ בכל הוא. רבותינו אמרין: מהו ויתרון ארץ בכל היא? אפילו דברים שאתה רואה אותן, כאלו הם מיותרין בעולם, כגון: זבובים, ופרעושים, ויתושין, הן היו בכלל ברייתו של עולם, שנאמר (בראשית א, לא): וירא אלהים את כל אשר עשה. ורבי אחא בר רבי חנינא אמר: אפילו דברים, שאתה רואה אותן, כאלו הן מיותרין בעולם, כגון: נחשים ועקרבים, הן היו בכלל ברייתו של עולם. אמר להן הקדוש ברוך הוא לנביאים: מה אתם סבורים, אם אין אתם הולכין בשליחותי, וכי אין לי שליח!! ויתרון ארץ בכל היא, אני עושה שליחותי, אפילו על ידי נחש, אפילו על ידי עקרב, ואפילו על ידי צפרדע. תדע לך שכן, שאלולי הצרעה, היאך היה הקדוש ברוך הוא פורע מן האמוריים!! ואלולי הצפרדע, היאך היה פורע מן המצריים!!

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

נגף את-פֿל-גְבוּלְךָ בַּצְפָּרְדָּעִים. (שמות, ז, כז) (גימ' 1141).
וְיִתְרוֹן אֶרֶץ, כֻּלָּהּ הִיא מְלֶכֶד.. (גימ' 1141 עה"ת)
פֿל-אֶשֶׁר עָשָׂה, וְהִנֵּה-טוֹב מְאֹד; (שמות, ז, כז) (גימ' 1054 עה"ת 1161)
נגף את-פֿל-גְבוּלְךָ בַּצְפָּרְדָּעִים. (שמות, ז, כז) (גימ' 1161 עה"א).
מקבילויות מתאימות בתנ"ך
הִנֵּה אֲנֹכִי, נִגְף אֶת-פֿל-גְבוּלְךָ--בַּצְפָּרְדָּעִים. (שמות, ז, כז).. (גימ' 1282)
אֲחִישָׁה מִפְּלֹט לִי מְרוּחַ סָעָה מְסַעַר. (תהילים, נה, ט) (גימ' 1282)
וּבָשָׂם-יְהוָה אֶקְרָא אֲנִי יְהוָה, מִלְטָה נִפְשִׁי. (תהילים, קטז, ד) (גימ' 1282)

מדרש רבה שמות פרשה יא משנה: א. ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר הדא הוא דכתיב (משלי כב, כט) חזית איש מהיר במלאכתו וגו' כדכתיב (בפסוק מ"א ז, נא) ותשלם כל המלאכה. דבר אחר חזית איש מהיר זה משה שהיה מהיר במלאכת המשכן לפיכך לפני מלכים יתיצב רבי יהודה אומר חזית איש מהיר זה משה שהיה זריז להביא המכות על פרעה לפני מלכים יתיצב והתיצב לפני פרעה כל יתיצב לפני חשוכים זה יתרו אמר רבי נחמיה לדברך עשית הקדש חול אלא לפני מלכים יתיצב לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא יתיצב וכמה דאת אמר (שמות לד, כח) ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה כל יתיצב לפני חשוכים זה פרעה שהחשיך הקדוש ברוך הוא לו ולא רצו שנאמר (שמות י, כב) ויהי חשך אפלה. השכם בבקר והתיצב לפני פרעה למה בהשכמה אמר רבי ברכיה לפי שהיה פרעה הרשע אומר ומה בנו של עמרם זה הולך ובה אל לנו בכל בקר ובקר אלא עד שלא יבא אלך ואצא לי מכאן והקדוש ברוך הוא שהוא בוחן לבבות אמר ליה למשה הוי יודע שהרשע הזה כך מחשב בלבו אלא עד שלא יצא קדם לפניו לכך נאמר

השכם בבקר ורבי פנחס הכהן בר רבי חמא אמר הדא הוא דכתיב (איוב לו, יג) וחנפי לב ישימו אף לאחר שהקדוש ברוך הוא מצפה לרשעים שיעשו תשובה ואינם עושין אפילו הם רוצים באחרונה הוא נוטל את לבם שלא יעשו תשובה ומהו וחנפי לב אותן שהם באין ומחנפים בראשונה בלבם הם מביאים עליהם האף באחרונה ומהו (שם שם, שם) לא ישועו כי אסרם אף על פי שהם רוצים לשוב להקדוש ברוך הוא ובאין לעסוק בתפלה אינן יכולים למה כי אסרם שנעל בפניהם כך היה פרעה רוצה לעסוק בתפלה ואמר הקדוש ברוך הוא למשה עד שלא יצא לך והתיצב לפניו:

נושא הדרשה: השכם בבקר והתיצב לפני פרעה הנה, יוצא המימה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, השכם בבקר והתיצב לפני פרעה הנה, יוצא המימה; ואמרת אליו, כה אמר יהוה, שלח עמי, ויעבדני. כי אם-אינך, משלח את-כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 5160)
(משלי כב, כט) חזית איש מהיר במלאכתו (מ"א ז, נא) ותשלם כל המלאכה (שמות לד, כח) ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה (איוב לו, יג) וחנפי לב ישימו אף (שם שם, שם) לא ישועו כי אסרם	(1541ר"ת) (927) (1290) (648אה) (754)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5160)

מדרש רבה שמות פרשה יב משנה: א. ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר וגוי' הדא הוא דכתיב (איוב לו, כב) הן אל ישגיב בכחו מי כמוהו מורה אמר רבי ברכיה הן אחד שכן בלשון יוני קורין לאחד הן כלומר אחד אלהינו ישגיב בכחו מעצים כח הצדיקים לעשות רצונו ומי כמוהו מורה שהוא מורה דרך לעשות תשובה וכן אתה מוצא במשה שהשגיב הקדוש ברוך הוא כחו ללכת בשליחותו ולעשות צויו והיה מורה לפרעה הרשע שיעשה תשובה שלא חפץ לשלוח המכה עד שיזהירונו שיעשה תשובה שכן כתיב השכם בבקר והתיצב לפני פרעה היה נותן כח במשה להשכים ולהתיצב לפני פרעה והיה מורה דרך לפרעה כדי שיעשה תשובה שכן כתיב ואמרת אליו כה אמר יהוה אלהי העברים כי בפעם הזאת וגוי'. למה לא נאמר כאן (שמות ח, טז) הנה יוצא המימה כיון שראה פרעה שבעת שהיה יוצא המימה משה מקדימו בדרך נמנע שלא לצאת כדי שלא יפגע בו משה אמר לו הקדוש ברוך הוא לך אצלו בהשכמה עד שלא יצא מביתו. כי בפעם הזאת וגוי' כי עתה שלחתי את ידי וגוי' אמר לו הקדוש ברוך הוא אי רשע סבור אתה שלא אוכל להכחידך מן העולם למוד ממכת הדבר בעת ששלחתי אותו הדבר אילו הייתי משלחו עליך ועל עמך היית נכחד מן הארץ אבל לא שלחתי עליך אלא כדי שאראך כח גבורתי ותספר כחי בכל הארץ הדא הוא דכתיב (שמות ט, טז) ואולם בעבור זאת העמדתך. עודך מסתולל בעמי שהיה עושה אותם כמסילה שהכל דשין עליה כמה דאת אמר (ישעיה נא, כג) אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה ותשימי כארץ גוך:

נושא הדרשה: השכם בבקר והתיצב לפני פרעה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, השכם בבקר והתיצב לפני פרעה--הנה, יוצא המימה; ואמרת אליו, כה אמר יהוה, שלח עמי, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 3958ה)
(איוב לו, כב) הן אל ישגיב בכחו מי כמוהו מורה (ישעיה נא, כג) אשר אמרו לנפשך שחי ונעבורה ותשימי כארץ גוך	(967ר"תא) (2991),
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3958)

מדרש רבה שמות פרשה יב משנה: ג. ויאמר יהוה אל משה נטה ירך על השמים הדא הוא דכתיב (תהלים קלה, ו) כל אשר חפץ יהוה עשה וגוי' אמר דוד אף על פי שגזר הקדוש ברוך הוא (שם קטו, טז) השמים שמים ליהוה והארץ נתן לבני אדם משל למה הדבר דומה למלך שגזר ואמר בני רומי לא ירדו לסוריא ובני סוריא לא יעלו לרומי כך כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם גזר ואמר השמים שמים ליהוה והארץ נתן לבני אדם כשבקש ליתן התורה בטל גזירה ראשונה ואמר התחתונים יעלו לעליונים והעליונים ירדו לתחתונים ואני המתחיל שנאמר (שמות יט, כ) וירד יהוה על הר סיני וכתוב (שם כד, א) ואל משה אמר עלה אל יהוה הרי כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ וגוי' כמו כן כשבקש אמר (בראשית א, ט) יקוו המים וכשבקש עשה את היבשה ים ותהום שנאמר (עמוס ה, ח; ט, ו) הקורא למי הים ואומר (בראשית ז, יא) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וכשבקש עשה את הים ותהומות יבשה שנאמר (שמות יד, כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים ואומר (תהלים קו, ט) ויוליכם בתהומות כמדבר וכן במצרים במשה שהיה בארץ נתן לו רשות לשלוט במעשה שמים שנאמר ויאמר יהוה אל משה נטה ירך על השמים וגוי'. למה הביא עליהם ברד לפי ששמו ישראל נוטעי כרמים וגנות ופרדסים ואילנות לפיכך הביא עליהם ברד ושבר את הכל. על האדם ועל הבהמה כיון שראה הקדוש ברוך הוא שלא שמעו לדבריו מה שאמר להם (שמות ט, יט) שלח העז אמר הקדוש ברוך הוא כדי שיבא הברד על הכל:

נושא הדרשה: נטה את-ידך על-השמים, ויהי ברד, בכל-ארץ מצרים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
נטה את-ידך על-השמים, ויהי ברד, בכל-ארץ מצרים; ועל-האדם ועל-הבהמה, ועל כל-עשב השדה--בארץ מצרים. ויט משה את-מטהו, על-השמים, ויהוה נתן קלת וברד, ותהלך אש ארצה; וימטר יהוה ברד, על-ארץ מצרים. ויהי ברד--ואש, מתלקחת	(גימ' 10230)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(1911ס"פ)
(תהלים קלה, ו) כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ	

(שם קטו, טז) השמים שמים ליהוה והארץ נתן לבני אדם	(1800 ס"פ)
(שמות יט, כ) וירד יהוה על הר סיני	(681)
(שם כד, א) ואל משה אמר עלה אל יהוה	(785)
(בראשית א, ט) יקוו המים	(217)
(עמוס ה, ח; ט, ו) הקורא למי הים	(447)
(בראשית ז, יא) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה	(1587)
(שמות יד, כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים	(1512 ס"פ)
(תהלים קו, ט) ויוליכם בתהומות כמדבר	(1270 אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10230)

מדרש רבה שמות פרשה יב משנה: ד. ויט משה את מטהו על השמים המכות האלו שלוש על ידי אהרן ושלוש על ידי משה ושלוש על ידי הקדוש ברוך הוא ואחת על ידי כולן דם צפרדע כנים שהיו בארץ על ידי אהרן ברד ארבה חשך על ידי משה לפי שהן באויר שכך שלט משה בארץ ובשמים ערוב דבר מכת בכורות על ידי הקדוש ברוך הוא ושחין על ידי כולן. ויהוה נתן קולות וברד כל מקום שנאמר ויהוה הוא ובית דינו שלמעלה שנאמר (בראשית כא, א) ויהוה פקד את שרה הוא וסנקליטון שלו ויהוה נתן קולות וברד הוא וסנקליטון שלו. ותהלך אש ארצה נדונו כמשפט הרשעים בגיהנם היה יושב נכוה בברד עומד נכוה באש. ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד נס בתוך נס רבי יהודה ורבי נחמיה חד אמר כפרנותא דרומנא דחרציניתיה מתחמיה מלגיו וחד אמר כהדין עששיתא דמיה ומשחא מתערבין כחדא ונורא דליק מן גויהון משל למה הדבר דומה לשני לגיונות קשין שהיו נלחמין זה עם זה לימים הגיע זמן מלחמתו של מלך ועשה המלך שלום ביניהם ועשו שליחות המלך ביחד כך אש וברד צהובין זה לזה כיון שהגיע זמן מלחמתה של מצרים עשה הקדוש ברוך הוא שלום ביניהם והכו במצרים הוי ויהי ברד ואש מתלקחת מהו מתלקחת מת לקחת לאחר שמכהו הברד לוקחו האש ושורפו. ויך הברד בכל ארץ מצרים ירד הברד והיה עשוי אנבטאות אנבטאות ומסבב את מקניהם ולא היו יכולים לצאת והיה המצרי מביא את המאכלת ושוחטה והעוף יורד עליו מלמעלה ואוכלו שנאמר (תהלים עח, מח) ויסגר לברד בעירם ומקניהם לרשפים מהו ומקניהם לרשפים אלו העופות כמה דאת אמר (איוב ה, ז) ובני רשף יגביהו עוף. ואת כל עשב השדה הכה הברד ואת כל עץ השדה שבר (במדרש תהלים) (תהלים עח, מז) יהרוג בברד גפנם ושקמותם בחנמל רבי יהודה בר רבי שלום אמר מהו בחנמל בא נח מל ורבי פנחס אמר יורד כפילקין וקוצץ את האילנות. רק בארץ גושן למה ניצלת לפי שפטרונה עומד עליה הדא הוא דכתיב אשר שם בני ישראל לא היה ברד:

נושא הדרשה: ויט משה את-מטהו, על-השמים, ויהוה נתן קלת וברד
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
ויט משה את-מטהו, על-השמים, ויהוה נתן קלת וברד, ותהלך אש ארצה; וימטר יהוה ברד, על-ארץ מצרים. ויהי ברד--ואש,
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(בראשית כא, א) ויהוה פקד את שרה
(תהלים עח, מח) ויסגר לברד בעירם ומקניהם לרשפים (1748)
(איוב ה, ז) ובני רשף יגביהו עוף. (א856)
(תהלים עח, מז) יהרוג בברד גפנם ושקמותם בחנמל (1744 ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 5470)

פרשת בא

מדרש רבה שמות פרשה יג משנה: א. ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה הדא הוא דכתיב (משלי כז, ג) כובד אבן ונטל החול וכעס אויל כבד משניהם שאל אבנימוס הגרדי את רבותינו זכרונם לברכה אמר להם הארץ היאך נבראת תחלה אמרו לו אין אדם בקי בדברים אלו אלא לך אצל אבא יוסף הבנאי הלך ומצאו שהוא עומד על הקרוי אמר לו שאלה יש לי לשאול אותך אמר לו איני יכול לירד מפני שאני שכיר יום אלא שאל מה תבקש אמר ליה היאך נבראת הארץ תחלה אמר ליה נטל הקדוש ברוך הוא עפר מתחת כסא הכבוד וזרק על המים ונעשה ארץ וצרורות קטנים שהיו בעפר נעשו הרים וגבעות שנאמר (איוב לח, לח) בצקת עפר למוצק ורגבים ידובקו וברור הוא הדבר באזני בני אדם שנאמר כובד אבן ונטל החול מהו כובד אבן מי שהוא רואה את ההרים ואת הגבעות אינו אומר היאך ברא הקדוש ברוך הוא את אלו מהו ונטל החול אלא החול שהמים עומדים עליו למעלה והוא נתון מלמטה והוא נושא אותם אמר הקדוש ברוך הוא יקרה היא בעיני בני אדם ורואין כאלו יגיעה היא לפני ואינה יגיעה שנאמר (ישעיה מ, כח) לא ייעף ולא ייגע במה אני ייגע במי שהוא מכעיס לפני בדברים בטלים כמה דאת אמר (מלאכי ב, יז) הוגעתם יהוה בדבריכם הוי וכעס אויל כבד משניהם. דבר אחר כובד אבן אמר הקדוש ברוך הוא כבדתי את ישראל בעולם שנקראו אבן כמה דתימא (בראשית מט, כד) משם רועה אבן ישראל ונטל החול אלו ישראל שנמשלו לחול שנאמר (הושע ב, א) והיה מספר בני ישראל כחול הים שנטלתי אותם בעולם ואמרתי (זכריה ב, יב) כל הנוגע בהם כנוגע בבבת עינו רבי יהושע אומר תקון סופרים הוא עיני כתיב ועמדו והכעיסו לפני ובקשתי לכלותן ולהשליכן מעל פני ואמרתי בשביל פרעה הרשע שלא יאמר לא היה יכול להצילן ועמד עליהן והרגן הוי וכעס אויל כבד משניהם הוי כי אני הכבדתי את לבו:

נושא הדרשה: ויאמר יהוה אל-משה, בא אל-פרעה; ודברת אליו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, בא אל-פרעה; ודברת אליו, כה-אמר יהוה אלהי העברים, שלח את-עמי, ויעבדני. כי אם-מאן אתה, לשלח, ועודך, מחזיק בם. הנה יד-יהוה הויה, במקנך אשר בשדה, בסוסים בחמרים בגמלים, בבקר ובצאן--דבר,

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(903)	(משלי כז, ג) כובד אבן ונטל החול וכעס אויל כבד משניהם
(1597)	(איוב לח, לח) בצקת עפר למוצק ורגבים ידובקו
(331)	(ישעיה מ, כח) לא ייעף ולא ייגע
(868ס"פ)	(מלאכי ב, יז) הוגעתם יהוה בדברכם
(1255)	(בראשית מט, כד) משם רועה אבן ישראל
(1168ס"פ)	(הושע ב, א) והיה מספר בני ישראל כחול הים
(922)	(זכריה ב, יב) כל הנוגע בהם כנוגע בבבת עינו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 7044)

מה בין הלב - לחכמה ודעת

בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו וגו' (י, א)

א"ר יוחנן מכאן פתחון פה למינים שאומרים לא היתה יכולת התשובה לפרעה. אמר ריש לקיש: יסתם פיהם של מינים! משל לאדם שהזהירו אותו פעם אחת ושתיים ולא שמע וכו'. כך פרעה כיון שהזהירוהו פעם אחת וכו', עד חמש פעמים ולא שמע, א"ל הקב"ה: הריני נועל את לבך ומוסיף טומאה על טומאתך. הה"ד "אם ללצים הוא יליץ".

ברי ריש לקיש צריכים ביאור. כמו כן עצם דברי הפסוק טעונים הבנה: אם כבד לב פרעה, א"כ אין מה לדבר אליו; על אחת כמה וכמה שאין הדבר יכול להיות סיבה לבוא אליו?!

אלא (משלי ג) "אם ללצים הוא יליץ" גימטריה "באל אל פרעה" (עם התיבות), לרמז כי פרעה התלוצץ דיו (חמש פעמים התרו בו) ולא עשה תשובה. נעל ה' את לבו וצוה את משה "בא אל פרעה" שהקב"ה מסובב ללץ שילוצץ. אם כך מה היה הטעם לבוא אליו?!

מתרץ הגרי"ל חסמן זצ"ל בספרו "אור יה" עפ"י הנאמר "ולבי ראה הרבה חכמה ודעת" (קהלת א, טז). הקשר שבין הלב - מקור הרגש, ל"חכמה ודעת" מוצא את ביטויו במקור נוסף: "וידעת היום והשבות אל לבבך". מסתבר, א"כ, שגם הפסוק בקהלת מדבר על ההשבה אל הלב ומכנה הרגשה זו ראייה. ללמדנו שכשם שיש עיניים גשמיות לאדם, כך יש לו גם עיניים רוחניות והם הן הכליות.

נמצא, א"כ, שאמנם כעת פרעה אינו רואה בלבו, אך בידו להסיר הכיסוי והמנעול, ומיד יהפוך להיות כאיש בין אנשים. אלא שמשמיה זו קשה היא ביותר, כי לבו נעול וגור על מסגר. וז"ש הקב"ה למשה: "בא אל פרעה" - אל תאמר שאין עם מי לדבר "כי אני הכבדתי את לבו" - הכבדתי אבל לא סילקתי כל הלב ממנו, לכן יש לך מה לבוא אליו. כיסוי זה המונע מהאדם להשיב ידיעתו אל לבו, נקרא הכבדת הלב, כמכסה המכביד על העיניים ומונע את ראיית האור.

על דרך הרמז מצאתי בס"ד הקשר בין הלב, שהוא מקור הרגש, לבין חכמה ודעת, לבין פרשתינו בפסוקים שמהם מתרץ הגרי"ל חסמן זצ"ל את דרשתו.

כתיב הכא: "בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו" בגימ' 1360 כתיב התם (דברים ד') "וידעת היום והשבות אל לבבך" בגימ' 160 (עה"ת)

ביתר שאת בולט העניין בקהלת (א, טז) "ולבי ראה הרבה חכמה ודעת" וכי הלב רואה חכמה ודעת כ"מח"י? לעני"ד מרמז לנו שהע"ה במלה "ולבי" שהיא גימ' "מח", ללמדך כי הלב - מקור הרגש - פועל כ"מח" - הרואה חכמה ודעת.

ובביאור דברי ריש לקיש (במדרש לעיל), מתרץ הגרי"ל חסמן זצ"ל את הכתוב בפרשתינו: "כי אני הכבדתי את לבו" - גימ' 971

לכתוב בקהלת "ולבי ראה הרבה חכמה ודעת" - גימ' 1019 והבחן כי יתרת הפסוקים - 48 גימ' "ולבי" = גימ' "מח". דייקא.

פרשת פרעה, לא ללמד על פרעה בלבד יצאה, אלא על הכלל כולו. איתא בגמ' במסכת שבת (דף ל"א): לא דיין לרשעים שאינם חרדים ועצבים מים המיתה, אלא שליבם בריא הם כאולם". ועיי"ש בהמשך דברי הגמ' וברש"י שמבאר שהם יודעים שדרכם למיתה, אבל אינם משיבים זאת אל ליבם, ואינם שבים בתשובה. הרי לנו בזה דוגמא לכבדות לב מעין זו שהיתה אצל פרעה.

ב. ויט משה את ידו על השמים ויהי חשך אפילה מהיכן היה החשך ההוא רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר מחשך של מעלה שנאמר (שם ית, יב) ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו רבי נחמיה אומר מחשך של גיהנם שנאמר (איוב י, כב) ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים וגו' אוי לו לבית שחלונותיו פתוחין לתוך חשך שנאמר (שם) ותופע כמו אפל אור שלח מתוך חשך וכן הוא אומר (יתחזקאל לא, טו) ביום רדתו שאולה האבלתי כסיתי עליו את תהום הובלתי כתיב רבי יהודה בר רבי אומר במה הרשעים מתכסים בגיהנם בחשך חזקיה אומר הגיגית הזו במה מכסתי אותה בכלי חרס מינה ובה כשם שהיא של חרס כך מכסים אותה בכלי חרס כך הרשעים שנאמר (ישעיה כט, טו) והיה במחשך מעשיהם לפיכך הקדוש ברוך הוא מכסה עליהם את התהום שהוא חשך שנאמר (בראשית א, ב) וחשך על פני תהום זה גיהנם הוי אומר חשך שבא על המצרים מתוך גיהנם היה:

נושא הדרשה: ויט משה את-ידו, על-השמים; ויהי חשך-אפלה בכל-ארץ מצרים, שלשת ימים.

התאמה גימטרית לציוטוטי הפסוקים במדרש:

ויט משה את-ידו, על-השמים; ויהי חשך-אפלה בכל-ארץ מצרים, שלשת ימים. לא-ראו איש את-אחיו, ולא-קמו איש מתחתיו--שלשת ימים; ולכל-בני ישראל היה אור, במושבתם. ויקרא פרעה אל-משה, ויאמר לכו עבדו את-יהוה--רק צאנכם ובקרכם, יצג: גם-טפכם, ילך עמכם. (גימ' 12047)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :
(2686)	(שם יח, יב) ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו
(1953ת)	(איוב י, כב) ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים
(2078)	(שם) ותופע כמו אפל אור שלח מתוך חשך
(3379)	(יחזקאל לא, טו) ביום רדתו שאולה האבלתי כסיתי עליו את תהום הובלתי
(926ס"ת)	(ישעיה כט, טו) והיה במחשך מעשיהם
(1025)	(בראשית א, ב) וחשך על פני תהום
(גימ' 12047)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה : פרשה יד משנה ב' חשך, שבא על המצרים, מתוך גיהנם היה ויט משה את ידו על השמים ויהי חשך אפילה

מהיכן היה החשך ההוא? רבי יהודה ורבי נחמיה, רבי יהודה אומר : מחשך של מעלה, שנאמר (שם יח, יב) : ישת חשך סתרו סביבותיו סכתו. רבי נחמיה אומר : מחשך של גיהנם, שנאמר (איוב י, כב) : ארץ עפתה כמו אופל צלמות ולא סדרים וגו', אוי לו לבית, שחלונותיו פתוחין לתוך חשך, שנאמר (שם) : ותופע כמו אפל אור שלח מתוך חשך. וכן הוא אומר (יחזקאל לא, טו) : ביום רדתו שאולה האבלתי כסיתי עליו את תהום הובלתי כתיב. רבי יהודה בר רבי אבהו : במה הרשעים מתכסים בגיהנם? בחשך. חזקיה אומר : הגיגית הזו במה מכסין אותה? בכלי חרס, מינה ובה, כשם שהיא של חרס, כך מכסין אותה בכלי חרס. כך הרשעים, שנאמר (ישעיה כט, טו) : והיה במחשך מעשיהם, לפיכך הקדוש ברוך הוא מכסה עליהם את התהום, שהוא חשך, שנאמר (בראשית א, ב) : וחשך על פני תהום, זה גיהנם. הוי אומר : חשך, שבא על המצרים, מתוך גיהנם היה :

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(גימ' 2686 ער"ת ו"ת)	וַיִּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ, עַל-הַשָּׁמַיִם; וַיְהִי חֹשֶׁךְ-אֲפֹלָה בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם,
2686	לפי רבי יהודה : (תהילים יח יב) : יִשְׁתַּחֲוֶה חֹשֶׁךְ, סִתְרוּ-- סְבִיבוֹתָיו סִכְתּוֹ ;
(גימ' 2674 ער"ת)	(שמות י' כב) : וַיִּט מֹשֶׁה אֶת-יָדוֹ, עַל-הַשָּׁמַיִם; וַיְהִי חֹשֶׁךְ-אֲפֹלָה בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם,
(גימ' 2674 ע"ה)	רבי נחמיה : (איוב י, כב) : אֶרֶץ עִפְתָּהּ, כְּמוֹ אֲפֵל צִלְמוֹת, וְלֹא סְדָרִים; וְתוֹפֵעַ כְּמוֹ-אֲפֵל.

ג. חשך למה הביא עליהן יתברך שמו של הקדוש ברוך הוא שאין לפניו משוא פנים והוא חוקר לב ובוחר כליות לפי שהיו פושעים בישראל שהיה להן פטרונין מן המצריים והיה להן שם עושר וכבוד ולא היו רוצים לצאת אמר הקדוש ברוך הוא אם אביא עליהן מכה בפרהסיא וימותו יאמרו המצריים כשם שעבר עלינו כך עבר עליהן לפיכך הביא את החשך שלושה ימים כדי שיהיו קוברין מתיהם ולא יהיו רואין אותן שונאיהם ויהיו משבחין להקדוש ברוך הוא על כך. מהו חשך אפילה אמר רבי אבדימי דמן חפה אותו חשך כפול ומכופל היה רבותינו אמרו שבעה ימים של חשך היו כיצד שלושה ימים הראשונים מי שהיה יושב וביקש לעמוד עומד והעומד בקש לישב יושב ועל אלו הימים נאמר ויהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים לא ראו איש את אחיו שלשת ימים אחרים מי שהיה יושב לא היה יכול לעמוד והעומד אינו יכול לישב ומי שהיה רובץ אינו יכול לזקוף עליהן נאמר ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים ובשלושת ימי אפלה נתן הקדוש ברוך הוא את חן העם בעיני מצרים והשאלום שהיה ישראל נכנס לתוך בתיהן של מצרים והיו רואין בהן כלי כסף וכלי זהב ושמלות אם היו אומרים אין לנו להשאל לךם היו ישראל אומרים להן הרי הוא במקום פלוני באותה שעה היו המצריים אומרים אם היו אלו רוצים לשקר בנו היו נוטלין אותן בימי החשך ולא היינו מרגישין שהרי ראו אותן כבר אחר שלא נגעו חוץ מדעתנו כמו כן לא יחזיקו והיו משאלין להן לקיים מה שנאמר (ואחרי כן יצאו ברכוש גדול הדא הוא דכתיב ולכל בני ישראל היה אור וגו' בארץ גושן לא נאמר אלא במושבותם שכל מקום שהיה יהודי נכנס היה אור נכנס ומאיר לו מה שבחביות ובתיבות ומטמוניות ועליהם נאמר (תהלים קיט, קה) נר לרגלי דבריך וגו' הרי ששה ימים של חשך שהיה מצרים והשביעי של חשך זה יום חשך של ים שנאמר (שמות יד, כ) ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה כך היה הקדוש ברוך הוא שולח ענן וחשך ומחשיך למצרים ומאיר לישראל כשם שעשה להם במצרים ועל זה נאמר (תהלים כז, א) יהוה אורי וישעי וגו' וכן לעתיד לבא יביא הקדוש ברוך הוא חשך שנאמר (ישעיה ס, ב) כי הנה החשך יכסה ארץ וגו' ויקרא פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו ויאמר משה גם אתה תתן בידינו זבחים ועלת אמר ליה משה לא תהא סבור שאנו נזבח משלנו כלום אלא גם אתה תתן בידינו זבחים ועולות שנקריב להקדוש ברוך הוא על שמך וגם מקננו ילך עמנו. ויאמר לו פרעה לך ויאמר משה כן דברת יפה כוונת שלא אוסיף עוד ראות פניך שכן אמר לי הקדוש ברוך הוא כמו שאתה אומר :

נושא הדרשה : אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים. לא ראו איש את-אחיו ולא קמו איש
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(גימ' 3453תה)	אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים. לא ראו איש את-אחיו ולא קמו איש
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :
(762ת)	(תהלים קיט, קה) נר לרגלי דבריך
(1243)	(שמות יד, כ) ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה
(639)	(תהלים כז, א) יהוה אורי וישעי
(809)	(ישעיה ס, ב) כי הנה החשך יכסה ארץ
(גימ' 3453)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה טו משנה : א. ויאמר יהוה אל משה החדש הזה לכם ראש חדשים הדא הוא דכתיב (שיר ב, ח) קול דודי הנה זה בא (וכל הענין בפרשיות עד עמכם) שנאמר (שם שם, י) ענה דודי ואמר לי

מה את עושה כאן במקום טמאים (יחזקאל כג, כ) אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם (שיר שם, שם) קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך אמר לפניו רבון העולמים ארבע מאות שנה אמרת לנו להשתעבד ועדיין לא שלמו אמר ליה כבר שלמו שנאמר (שם שם, יא) כי הנה הסתיו עבר מיד גלו הצדיקים את ראשיהם שהיה מכוסה שנאמר (שם שם, יב) הנצנים נראו בארץ אלו הן שבטו של לוי שהיו צדיקים כולן. דבר אחר הנצנים אלו הכהנים (דה"א ו, לה) בני אהרן אלעזר בנו פנחס בנו. דבר אחר הנצנים אלו המלכים דוד ושלמה רחבעם אסא אביה. דבר אחר אלו הלויים (שם טז, ה) אסף הראש ומשנהו זכריה כיון שראה הקדוש ברוך הוא כך אמר (שיר שם, שם) עת הזמיר הגיע הגיע זמן של לויים לומר לפני שירים ומזמורים. דבר אחר עת הזמיר הגיע כיון ששמע הקדוש ברוך הוא את ישראל שאמרו את השירה אמר (שיר שם, שם) קול התור נשמע בארצנו ששמע קולן של ישראל בזכות אברהם שהקריב תור וגזל מה כתיב אחריו (שם שם, יג) התאנה חנטה פגיה אלו הצדיקים והישירים (שם שם, שם) והגפנים סמדר נתנו ריח אלו הבינונים שעשו תשובה מכאן ואילך (שם שם, שם) קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך כשיצאו ישראל ממצרים אמר להם הקדוש ברוך הוא אין לכם חדש אחר גדול מזה לפיכך נקרא ראשון שנאמר ראש חדשים. דבר אחר ראשון הוא לכם כביכול הקדוש ברוך הוא שנקרא ראשון מרום מראשון מקום מקדשנו ועשו נקרא ראשון (בראשית כה, כה) ויצא הראשון וגו' ומשיח נקרא ראשון שנאמר (ישעיה מא, כז) ראשון לציון הנה הנם יבא הקדוש ברוך הוא שנקרא ראשון ויבנה בית המקדש שנקרא ראשון ויפרע מן עשו שנקרא ראשון ויבא משיח שנקרא ראשון בחדש הראשון שנאמר החדש הזה לכם ראש חדשים וגו'!

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן- הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(שיר ב, ח) קול דודי הנה זה בא	(235)
(שם שם, יז) ענה דודי ואמר לי	(440ת)
יחזקאל כג, כ) אשר בשר חמורים בשרם וזרמת סוסים זרמתם	(3365)
(שיר שם, שם) קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך	(1512)
(שם שם, יא) כי הנה הסתיו עבר	(843)
(שם שם, יב) הנצנים נראו בארץ	(795)
דה"א ו, לה) בני אהרן אלעזר בנו פנחס בנו.	(940)
(שם טז, ה) אסף הראש ומשנהו זכריה	(1314ר"ת)
(שיר שם, שם) עת הזמיר הגיע	(820)
(שיר שם, שם) קול התור נשמע בארצנו	(1556)
(שם שם, יג) התאנה חנטה פגיה	(631)
(שם שם, שם) והגפנים סמדר נתנו ריח	(1222)
(ישעיה מד, ו) אני ראשון ואני אחרון	(950)
ירמיה יז, יב) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו	(1682)
(בראשית כה, כה) ויצא הראשון	(669)
(ישעיה מא, כז) ראשון לציון הנה הנם	(898)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 17872)

שמות רבה: פרשה יד משנה ב': קידוש המועדות נמסר לישראל אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא: רבון העולם! אימתי אתה עושה את המועדות, שכן כתיב (דניאל ד, יד): בגזירת עירין פתגמא? אמר להם: אני ואתם מסכים, על מה שישאל גומרין ומעברין את השנה, שנאמר (תהלים נז, ג): אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי. וכן הוא אומר (ויקרא כג, לו): אלה מועדי ה' מקראי קודש וגו'. אתם, בין בזמן, בין שלא בזמן, אין לי מועדות אלא אלו. אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: לשעבר היה בידי, שנאמר (תהלים קד, יט): עשה ירח למועדים, אבל מכאן ואילך, הרי מסורה בידכם ברשותכם, אם אמרתם הן, אם אמרתם לאו, לאו! מכל מקום יהא החדש הזה לכם. ולא עוד, אלא אם בקשתם לעבר את השנה, הריני משלים עמכם, לכך כתיב: החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (שמות יב, ב) ר' שילא בשם רבי אומר: כתיב תהלים ק"ד "עשה ירח למועדים, שמש ידע מבואו". משמש ידע מבואו עשה ירח למועדים, ור' שמעון בן לקיש אומר: החדש עד שיהא כולו מן החדש (ירושלמי ר"ה פ"ב ה"ח). חז"ל (במכילתא) הראהו לבנה בחידושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ר"ח וגו'. "משה הראה את החדש ישראל ואמר להם כזה תהיו רואים וקובעים כך לדורות". ובילקוט שמות קצ"א על הפסוק (ויקרא כ"ג) "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש" אם קריתם אתם, מועדי ואם לא, אינם מועדי". וכן נצטוינו לקיים לעולם את הפסח במועדו, כדכתיב פ' ראה "שמור את חודש האביב ועשית פסח".

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 בגין השוני בין מחזור החמה למחזור הלבנה, כידוע מונים החדשים ואחריהם כל המועדים למוולד הלבנה. ידוע שחודשה של הלבנה קצר יותר מחודשה של החמה - חודש לבנה - כ"ט מים, י"ב שעות ו-תשצ"ג חלקים. בס"ד ולנ"ד מצאתי, שמניין תשצ"ג חלקים 793 כמניין עשה ירח למועדים. 793 כמניין שמש ידע

מבואו (ע"ה).. 793 כמניין אלה מקראי קדש (ע"ה).. 793 כמניין ס"ת הפסוק בפרשה "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה", אף הוא 793.

וכל הפסוק: "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה", עולה מניינו 2658, כמניין הפסוק ויקרא כ"ג ד' "ואלה מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים.. 2658 וברמז דייקא לקשר בין קביעת החדשים והמועדים.

(ויקרא כג, לז): "אלה מועדי יהוה מקראי קודש (גימ' 953) (תהלים קד, יט): עשה ירח למועדים.. (גימ' 859 עס"ת וא').

מסורה בידכם דכתיב (ויקרא כג, לז): "אֲשֶׁר-תִּקְרְאוּ אֹתָם, בְּמוֹעֲדֵם" (גימ' 1812 ע"ה).

החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה (יב,ב) ר' שילא בשם רבי אומר: כתיב תהלים ק"ד "עשה ירח למועדים, שמש ידע מבואו". משמש ידע מבואו עשה ירח למועדים. ור' שמעון בן לקיש אומר: החדש עד שיהא כולו מן החדש (ירושלמי ר"ה פ"ב ה"ח).

אחז"ל (במכילתא) הראהו לבנה בחידושה ואמר לו כשהירח מתחדש יהיה לך ר"ח וגו'.

"משה הראה את החדש לישראל ואמר להם כזה תהיו רואים וקובעים כך לדורות".

ובילקו שמות קצ"א על הפסוק (ויקרא כ"ג) "אלה מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קדש" אם קריתם אתם, מועדי ואם לא, אינם מודעיי".

וכן נצטוינו לקיים לעולם את הפסק במועדו, כדכתיב פ' ראה "שמור את חודש האביב ועשית פסח".

בגין השוני בין מחזור החמה למחזור הלבנה, כידוע מונים החדשים ואחריהם כל המועדים למולד הלבנה. ידוע שחודשה של הלבנה קצר יותר מחודשה של החמה - חודש לבנה - כ"ט ימים, י"ב שעות ו-תשצ"ג חלקים.

בס"ד ולעני"ד מצאתי שמניין תשצ"ג חלקים 793 - כמניין עשה ירח למועדים 793 - כמניין שמש ידע מבואו (ע"ה) 793 - כמניין אלה מקראי קדש (ע"ה) 793 - כמניין ס"ת הפסוק בפרשה "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה", אף הוא 793 וכל הפסוק עולה מניינו 2658 כמניין הפסוק ויקרא כ"ג ד' "אלה מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים" - 2658 וברמז דייקא לקשר בין קביעת החדשים והמועדים.

ב. דבר אחר החדש הזה לכם אמרו מלאכי השרת לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולם אימתי אתה עושה את המועדות שכן כתיב (דניאל ד, יד) בגזירת עירין פתגמא אמר להם אני ואתם מסכים על מה שישראל גומרים ומעברין את השנה שנאמר (תהלים נז, ג) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי וכן הוא אומר (ויקרא כג, לז) אלה מועדי יהוה מקראי קודש וגו' אתם בין בזמן בין שלא בזמן אין לי מועדות אלא אלו אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל לשעבר היה בידי שנאמר (תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידכם ברשותכם אם אמרתם הן הן אם אמרתם לאו לאו מכל מקום יהא החדש הזה לכם ולא עוד אלא אם בקשתם לעבר את השנה הריני משלים עמכם לכך כתיב החדש הזה לכם:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, (גימ' 4237)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
דניאל ד, יד) בגזירת עירין פתגמא	(1487ה)
(תהלים נז, ג) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי	(1004)
(ויקרא כג, לז) אלה מועדי יהוה מקראי קודש	(953)
(תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים	(793)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4237)

ד. דבר אחר ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן הדא הוא דכתיב (שיר ב, ח) קול דודי הנה זה בא כשהלך משה ואמר לישראל כך אמר לי הקדוש ברוך הוא (שמות יג, ד) היום אתם יוצאים בחדש האביב אמרו לו היכן הוא אמר להם הרי עומד קול דודי הנה זה בא אמר רבי יהודה מהו (שיר שם, שם) מדלג על ההרים אמר הקדוש ברוך הוא אם אני מסתכל במעשיהם של ישראל אינן נגאלים לעולם אלא למי אני מסתכל לאבותיהם הקדושים שנאמר (שמות ו, ה) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל וגו' בזכות אבותם אני גואלם לכך כתיב מדלג על ההרים ואין ההרים אלא אבות שנאמר (מיכה ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה. דבר אחר אמר רבי נחמיה מהו מדלג על ההרים אלא אמר הקדוש ברוך הוא אין להם מעשים לישראל שיגאלו אלא בזכות הזקנים שנאמר (שמות ג, טז) לך ואספת את זקני ישראל ואין ההרים אלא הזקנים שכן בת יפתח אומרת לאביה (שופטים יא, לז) וירדתי על ההרים וכי אל ההרים היתה הולכת אלא על הזקנים היא אומרת שהלכה להראות לזקנים שהיא בתולה טהורה ולכך כתיב מדלג על ההרים. דבר אחר אמר רבי אלעזר מהו מדלג על ההרים אמר הקדוש ברוך הוא עשיתי לעשו שיהא מעמיד מלכים שנאמר (בראשית לו,

לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום אם אני מניח לעשו שיהא מעמיד מלכים עוד היאך ישראל עומדין הריני מדלגן ועושה אותן אלופים שנאמר (שם שם, מג) אלה אלופי בני עשו ואין הרים אלא עובדי כוכבים שנאמר (זכריה ו, א) והנה ארבע מרכבות יוצאות מבין שני ההרים:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(שיר ב, ח) קול דודי הנה זה בא	(286ס"ת)
(שמות יג, ד) היום אתם יוצאים בחדש האביב	(1415ס"ת)
(שיר שם, שם) מדלג על ההרים	(437)
(שמות ו, ה) וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל	(2485)
(מיכה ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה	(1310)
(שמות ג, טז) לך ואספת את זקני ישראל	(1706)
(שופטים יא, לז) וירדתי על ההרים	(990)
(בראשית לו, לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום	(1128)
(שם שם, מג) אלה אלופי בני עשו	(601)
(זכריה ו, א) והנה ארבע מרכבות יוצאות מבין שני ההרים	(2242)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 12600)

ה. בארץ מצרים למה אינו אומר במצרים אמר רבי חנינא אמר הקדוש ברוך הוא כתיב בתורה (דברים כד, יא) בחוף תעמוד אף אני אעשה כך בארץ מצרים ולא במצרים וכן אמר משה (שמות ט, כט) כצאתי את העיר אמר רבי שמעון גדולה חיבתן של ישראל שנגלה הקדוש ברוך הוא במקום עבודת כוכבים ובמקום טנופת ובמקום טומאה בשביל לגאלן משל לכהן שנפלה תרומתו לבית הקברות אומר מה אעשה לטמא את עצמי אי אפשר ולהניח תרומתי אי אפשר מוטב לי לטמא את עצמי פעם אחת וחוזר ומטהר ולא אאבד את תרומתי כך אבותינו היו תרומתו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (ירמיה ב, ג) קדש ישראל ליהוה וגוי היו בין הקברות שנאמר (שמות יב, ל) כי אין בית אשר אין שם מת ואומר (במדבר לג, ד) ומצרים מקברים אמר הקדוש ברוך הוא היאך אני גואלן להניחן אי אפשר מוטב לירד ולהצילן שנאמר (שמות ג, ח) וארד להצילו מיד מצרים כשהוציא קרא לאהרן וטהר אותו שנאמר (ויקרא טז, ג) וכפר את מקדש הקדש (שם שם, טז) וכפר על הקדש:

נושא הדרשה:
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(דברים כד, יא) בחוף תעמוד	(626)
(שמות ט, כט) כצאתי את העיר	(1207)
(ירמיה ב, ג) קדש ישראל ליהוה	(1014א)
(במדבר לג, ד) ומצרים מקברים	(778)
(שמות ג, ח) וארד להצילו מיד מצרים	(816)
(ויקרא טז, ג) וכפר את מקדש הקדש	(1578א)
(שם שם, טז) וכפר על הקדש	(815)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 6834)

ו. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (שיר ו, י) מי זאת הנשקפה כמו שחר ארבעה דברים של שבח יש כאן לישראל כנגד ארבע גליות שבארבע גליות שעמדו על ישראל לא כפרו בהקדוש ברוך הוא בגלות בבבל מנין שנאמר מי זאת הנשקפה כמו שחר נבוכדנצר היה משתחוה לשמש שנאמר (ישעיה יד, יב) איך נפלת משמים היכל בן שחר ודניאל היה שוחר ומתפלל למקום שנאמר (דניאל ו, יא) וכיון פתיחן ליה בעיליתיה נגד ירושלם ערב ובקר וצהרים ולמה היה שוחר ומתפלל כדי שירחם הקדוש ברוך הוא על ישראל ועליו אמר שלמה (משלי יא, כז) שוחר טוב יבקש רצון ונמצא להם האלהים בעת צרתם שנאמר (שם ח, יז) אני אוהבי אהב וגוי וכן מצינו שהשלך דניאל לגוב אריות לא ניזק שנאמר (דניאל שם, כג) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא ולא חבלוני חנניה מישאל ועזריה הושלכו לכבשן האש ולא ניזוקו שנאמר (שם ג, כז) ושער ראשיהן לא התחרך וריח נור לא עדת בהון אלא האירו לעולם כשחר שהוא מאיר לעולם לפיכך הנשקפה כמו שחר ועשו לעובדי כוכבים להכיר להקדוש ברוך הוא ולקלוטו שכן נבוכדנצר אמר כשיצאו חנניה מישאל ועזריה מן הכבשן (שם שם, כח) בריך אלההון די שדרך מישך ועבד נגו (שם שם, כז) עבדוהי די אלהא עילאה וכן דריוש אמר כשנפל דניאל לגוב אריות (שם ו, כז) להון זעיין ודחלין מן קדם אלהא די דניאל די הוא אלהא חייא לכך כתיב מי זאת הנשקפה כמו שחר. יפה כלבנה בגלות מדי אתה מוצא בלילה אם אין הלבנה נראית ברקיע החשך בעולם ואין אדם יכול להלך אפילו תוך המדינה כיון שהלבנה נראית ברקיע הכל שמחין ומהלכין בדרך כך בימי אחשורוש שגזרו על ישראל להשמיד להרוג ולאבד ובאה אסתר והאירה לישראל שנאמר (אסתר ח, טז) ליהודים היתה אורה ושמחה לכך כתיב יפה כלבנה בגלות מדי ואם רצונך לידע שנמית אסתר ללבנה כשם שהלבנה נולדה לשלשים יום כך אסתר אמרה (שם ד, יא) ואני לא

נקראתי לבא אל המלך זה שלשים יום לפיכך יפה כלבנה בגלות מדי. ברה כחמה במלכות יון סנדריאוס אמ אוליאוס חמה שמה והשמש גבור נקרא שנאמר (תהלים יט, ו) ישיש כגבור לרוץ אורח בתקופת תמוז מי יוכל לעמוד כנגד השמש הכל בורחים ממנו שנאמר (שם שם, ז) ואין נסתר מחמתו כך במלכות יון הכל ברחו ממנו ומתתיה הכהן ובניו עמדו באמונתו של הקדוש ברוך הוא וברחו מפניהם האוכלוסין של יון ונהרגו כולן וכן הקדוש ברוך הוא אומר להם (יואל ד, י) כתו אתיכם לחרבות ומזמרותיכם לרמחים החלש יאמר גבור אני ואומר (שופטים ה, לא) כן יאבדו כל אויביך יהוה וגוי לקיים מה שנאמר ברה כחמה. איומה כנדגלות באדום למה נקרא שמה איומה לפי שעומדת במלכות שיש לה אימה שנאמר (דניאל ז, ז) וארו חיוה רביעאה דחילה ואמתני ותקיפא מהו איומה כנדגלות אתה מוצא שנים עשר מזלות יש ברקיע כשם שאין השמים יכולין לעמוד חוץ משנים עשר מזלות כך אין העולם יכול לעמוד חוץ משנים עשר שבטים שנאמר (ירמיה לא, לה) אם ימוש החוקים וגוי איומה כנדגלות אין דגלים אלא צבאות שנאמר (במדבר ב, ג) דגל מחנה וצבאו ופקודיהם וכן דגלי השמים והמלאכים ודגלי הארץ ישראל צבאות השמים מלאכים שנאמר (דה"ב יח, יח) וכל צבא השמים עומדים וגוי צבאות הארץ ישראל שנאמר (שמות יב, מא) יצאו כל צבאות יהוה מארץ מצרים ואדון שניהם הקדוש ברוך הוא וכשם שהכל יראים מן הקדוש ברוך הוא ומן המלאכים כך העובדי כוכבים היו יראים מישראל שנאמר (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה וגוי לכך נאמר איומה כנדגלות שדימה הקדוש ברוך הוא את ישראל למלאכים במלאכים נאמר (ישעיה ו, ב) שרפים עומדים ממעל לו ובישראל נאמר (דברים כט, ט) אתם נצבים היום המלאכים אומרים בכל יום קדוש קדוש קדוש וישראל אומרים אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב המלאכים נקראו אש דכתיב (תהלים קד, ד) משרתיו אש לוחט וישראל כמו כן דכתיב (עובדיה א, יח) והיה בית יעקב אש המלאכים מתחדשין בכל יום ומקלסין להקדוש ברוך הוא והן חוזרין לנהר אש שיצאו ממנו ושוב האלהים מתחדשין ומחזירין כשם שהיו בראשונה שנאמר (איכה ג, כג) חדשים לבקרים כך ישראל משתקעין בעונות מיצר הרע שיש בגופן וחוזרין בתשובה והאלהים בכל שנה סולח לעונותיהם ומחדש לבם ליראתו שנאמר (יחזקאל לו, כו) ונתתי לכם לב חדש לכך כתיב איומה כנדגלות:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

<p>החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלהו. אל-תאכלו ממנו נא, ובשל מבשל במים: כי אם-צלי-אש, ראשו על-כרעיו ועל-קרבו. ולא-תותירו ממנו, עד-בקר; והנתר ממנו עד-בקר, באש תשרפו.</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:</p>	<p>(שיר ו, ז) מי זאת הנשקפה כמו שחר (ישעיה יד, יב) איך נפלת משמים הילל בן שחר (דניאל ו, יא) וכיון פתיחן ליה בעיליתיה (משלי יא, כז) שוחר טוב יבקש רצון (שם ח, יז) אני אוהבי אהב (דניאל שם, כג) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא ולא חבלוני (שם ג, כז) ושער ראשיהן לא התחרך וריח נור לא עדת בהון (שם שם, כח) בריך אלההון די שדרך מישיך ועבד נגו (שם שם, כו) עבדוהי די אלהא עילאה (שם ו, כז) להוון זעיין ודחלין מן קדם אלהא די דניאל די הוא אלהא חייא (אסתר ח, טז) ליהודים היתה אורה ושמחה (שם ד, יא) ואני לא נקראתי לבא אל המלך זה שלשים יום (תהלים יט, ו) ישיש כגבור לרוץ אורח (שם שם, ז) ואין נסתר מחמתו (יואל ד, י) כתו אתיכם לחרבות ומזמרותיכם לרמחים החלש יאמר גבור אני (שופטים ה, לא) כן יאבדו כל אויביך יהוה (דניאל ז, ז) וארו חיוה רביעאה דחילה ואמתני ותקיפא (ירמיה לא, לה) אם ימוש החוקים (במדבר ב, ג) דגל מחנה וצבאו ופקודיהם (דה"ב יח, יח) וכל צבא השמים עומדים (שמות יב, מא) יצאו כל צבאות יהוה מארץ מצרים ואדון שניהם (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה (ישעיה ו, ב) שרפים עומדים ממעל לו (דברים כט, ט) אתם נצבים היום (תהלים קד, ד) משרתיו אש לוחט (עובדיה א, יח) והיה בית יעקב אש (איכה ג, כג) חדשים לבקרים (יחזקאל לו, כו) ונתתי לכם לב חדש ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש</p>
<p>(1572) (1656) (1222) (1289) (93) (2088) (2854) (1378) (264) (814) (1096) (1766) (1392) (1284א) (3506) (218) (1691) (572) (496) (714) (1865) (1075) (1016) (694) (1307) (921) (744) (1300)</p>	<p>(ג'ימ' 34887)</p>

ז. דבר אחר החדש הזה לכם מה כתיב בפרשה (שמות יב, כב-כג) ולקחתם אגודת אזוב ועבר יהוה לנגוף את מצרים הדא הוא דכתיב (במדבר כג, ט) כי מראש צורים אראנו אלו האבות שנאמר (מיכה ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה מוצאים אנו מתחלה היה המקום מבקש לכונן העולם ולא היה מוצא עד שעמדו האבות משל למלך שהיה מבקש לבנות מדינה גזר וחפשו מקום לבנות בו המדינה בא ליתן היסוד והיו המים עולים מן התהום ולא היו מניחים לעשות את היסוד שוב בא ליתן את היסוד במקום אחר והיו המים מהפכים עד שבא במקום אחד ומצא שם צור גדול אמר כאן אני קובע את המדינה על הצורים הללו כך מתחלה היה העולם מים במים והיה האלהים מבקש לכונן עולמים ולא היו הרשעים מניחין מה כתיב בדורו של אנוש (בראשית ד, כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה עלו המים והציפוס שנאמר (איוב ט, ט) עושה עש כסיל וכימה וגוי וכן דור המבול היו רשעים מה כתיב בהם (שם כב, יז) האומרים לאל סור ממנו עלו המים ולא הניחו ליתן עליהם את היסוד שנאמר (שם שם, טז) ונהר יוצק יסודם וכתיב (בראשית ז, יא) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה כיון שבאו האבות וזכו אמר הקדוש ברוך הוא על אלו אני מכונן העולם שנאמר (ש"א ב, ח) כי ליהוה מצוקי ארץ וישת עליהם תבל לכך כתיב כי מראש צורים אראנו (במדבר שם, שם) הן עם לבדד ישכון מהו הן כל האותיות מזדווגין חוץ משתי אותיות הללו כיצד א"ט הרי יי ב"ח הרי יי ג"ז הרי יי ד"יו הרי יי נמצא יהוה לעצמה וכן האות הני אין לה זוג י"צ הרי קי' כ"פ הרי קי' ל"ע הרי קי' מ"ס הרי קי' נמצא ני לעצמה אמר הקדוש ברוך הוא כשם ששני אותיות הללו אינן יכולין להזדווג עם כל האותיות אלא לעצמן כך ישראל אינן יכולין להדבק עם כל העובדי כוכבים ומזלות הקדמונים אלא לעצמן מפורשים שאפילו שונא גוזר עליהם לחלל השבת ומבטל את המילה או לעבוד עבודת כוכבים הן נהרגים ואין מתערבים בהם שנאמר (במדבר כג, ט) הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב ומה אני עושה כל שונא וכל אויב שיגזור עליהם גזרה אני הורגו שנאמר (שם שם, כד) הן עם כלביא יקום מיכן אתה למד אתה מוצא בא עליהם עמלק והרגו אותו כמו שנאמר (שמות יז, יג) ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב בא סיסרא והרגוהו שנאמר (שופטים ד, טו) ויהם יהוה את סיסרא וכן כל אויביהם וכן בצאת ישראל ממצרים הקדוש ברוך הוא אומר להן (שמות יב, כב) ואתם לא תצאו וגוי הם בבתיכם והוא הורג את אויביהם שנאמר (שם שם, כג) ועבר יהוה לנגוף את מצרים הדא הוא דכתיב הן עם כלביא יקום לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא הואיל ועשיתי לכם נסים בחדש הזה אף אתם עשו אותו ראש חדש שנאמר החדש הזה לכם ראש חדשים:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן- הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו (גימ' 18560)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(2268)	(שמות יב, כב) ולקחתם אגודת אזוב ועבר יהוה לנגוף את מצרים
(1175)	(במדבר כג, ט) כי מראש צורים אראנו
(1327א)	(מיכה ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה
(756)	(בראשית ד, כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה
(952)	(איוב ט, ט) עושה עש כסיל וכימה
(765)	(שם כב, יז) האומרים לאל סור ממנו
(587)	(שם שם, טז) ונהר יוצק יסודם
(1587)	(בראשית ז, יא) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה
(1926)	(ש"א ב, ח) כי ליהוה מצוקי ארץ וישת עליהם תבל
(1409)	(במדבר כג, ט) הן עם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב
(515סט)	(שם שם, כד) הן עם כלביא יקום
(2245)	(שמות יז, יג) ויחלוש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב
(819)	(שופטים ד, טו) ויהם יהוה את סיסרא
(975)	(שמות יב, כב) ואתם לא תצאו
(1254)	(שם שם, כג) ועבר יהוה לנגוף את מצרים
(גימ' 18560)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

י. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (תהלים קה, מד-מה) ויתן להם ארצות וגוי בעבור ישמרו חקיו הביא האלהים המכות על המצריים (שם שם, כח) שלח חשך ויחשיך התחיל משלשל ויורד עד שהוא מגיע למצרים (שם שם, לח) שמח מצרים בצאתם משל למלך שהיו הכל מכבדין אותו עד כמה היו מכבדין אותו עד שהיו מביאין לו דורות ואלהיהן עמהן כן היה פרעה שולט מסוף העולם ועד סופו והיו מביאין לו דורות ואלהיהן עמהן כן משה ואהרן באים שנאמר (שמות ה, א) ואחר באו משה ואהרן וגוי הוציא הנמוסין ופשפש בהם ולא מצא שם את השם הזה משל לעבד שהיה מהלך עם רבו וכו' כדלעיל אבל הקדוש ברוך הוא חי וקים שנאמר (ירמיה י, י) ויהוה אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם משל לעני שהיה במדינה והיה עומד לפני המלך ולא הרגיש כשנגעה המכה בגופו התחיל מרגיש ואמר אין כיוצא בזה את הביא הקדוש ברוך הוא מכות על המצריים ולא הרגיש כשנגעה המכה בגופו התחיל מרגיש וצווח (שמות ט, כז) יהוה הצדיק ואני ועמי הרשעים וכי לא היה הקדוש ברוך הוא יכול להציל ישראל מיד מצרים במכה ראשונה אלא לקיים מה שנאמר (איוב יב, כג) משגיא לגוים ויאבדם וכתיב (שם שם, כד) מסיר לב ראשי עם הארץ ומהו כן שאמר יהוה הצדיק כשהיו המכות באות לא היו באות אלא בארץ מצרים ואפילו הורד שמה המכה ונכנסת בה כמו לוז היה המכה ממלא את כולה ולא היתה נוגעת בשדה אחרת ועליה נאמר (ישעיה כו, י) כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו וגוי משל למה היתה כנסת ישראל דומה למלך שהיתה לו בת

אהובה נתונה בעבר הנהר פשט המלך את ידו והעבירה והושיבה בקרונין שלו שנאמר (שיר ז, ב) מה יפו פעמך (שם ו, יב) לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב (תהלים עח, כז) וימטר עליהם כעפר שאר (שם קו, ט) ויוליכם בתהומות (שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניכם יומם הכל בזכות אברהם שנאמר (תהלים קה, מב-מד) כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו ויוציא עמו בששון ויתן להם ארצות גוים למה (שם שם, למה) בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצורו:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1728ס"ת)	(תהלים קה, מד-מה) ויתן להם ארצות
(1020)	(שם שם, כח) שלח חשך ויחשיך
(1261)	(שם שם, לח) שמח מצרים בצאתם
(831)	(שמות ה, א) ואחר באו משה ואהרן
(967)	(ירמיה י, י) ויהוה אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם
(1081את)	(שמות ט, כז) יהוה הצדיק ואני ועמי הרשעים
(506)	(איוב יב, כג) משגיא לגוים ויאבדם
(963)	(שם שם, כד) מסיר לב ראשי עם
(1605)	(ישעיה כו, י) כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו
(361)	(שיר ז, ב) מה יפו פעמך
(2619)	(שם ו, יב) לא ידעתי נפשי שמתני מרכבות עמי נדיב
(1291)	(תהלים עח, כז) וימטר עליהם כעפר שאר
(981)	(שם קו, ט) ויוליכם בתהומות
(404)	(שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניכם יומם
	(תהלים קה, מב-מד) כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו
(4199)	ויוציא עמו בששון ויתן להם ארצות גוים
(2350)	(שם שם, למה) בעבור ישמרו חקיו ותורתיו ינצורו

(גימ' 22167)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

יא. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (שם לג, יב) אשרי הגוי אשר יהוה אלהיו משבחר הקדוש ברוך הוא בעולמו קבע בו ראשי חדשים ושנים וכשבחר ביעקב ובניו קבע בו ראש חדשים של גאולה שבו נגאלו ישראל ממצרים ובו עתידין ליגאל שנאמר (מיכה ז, טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות ובו נולד יצחק ובו נעקד ובו קבל יעקב את הברכות ובו רמז להם לישראל שהוא ראש להם לתשועה שנאמר ראשון הוא לכם לחדשי השנה משל למלך שהוציא את בנו מבית האסורין אמר עשו אותו יום טוב כל הימים שבו יצא בני מחשך לאור מעול ברזל לחיים מעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה כך הוציא הקדוש ברוך הוא לישראל מבית האסורין שנאמר (תהלים סח, ז) מוציא אסירים בכושרות מחשך וצלמות שנאמר (שם קז, יד) ויוציאם מחשך וצלמות מעול ברזל לעול תורה מעבדות לחירות שנאמר (דברים יד, א) בנים אתם ליהוה אלהיכם משעבוד לגאולה שנאמר (ירמיה נ, לד) גואלם חזק יהוה צבאות שמו לכך קבע להם שמחה שהוא נפרע מאויביהם עליהם שנאמר (ישעיה מג, ד) ואתן אדם תחתיו:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1114)	(שם לג, יב) אשרי הגוי אשר יהוה אלהיו
(2155א)	(מיכה ז, טו) כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות
(2342)	(תהלים סח, ז) מוציא אסירים בכושרות מחשך וצלמות
(1103)	(שם קז, יד) ויוציאם מחשך וצלמות
(705)	(דברים יד, א) בנים אתם ליהוה אלהיכם
(1066)	(ירמיה נ, לד) גואלם חזק יהוה צבאות שמו
(1340)	שנאמר (ישעיה מג, ד) ואתן אדם תחתיו

(גימ' 9825)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

יב. דבר אחר החדש הזה לכם רבי מאיר אומר לי ולכם היא הגאולה כביכול אני נפדיתי עמכם שנאמר (ש"ב ז, כג) אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו וקבעו החדש הזה לי ולכם שאני רואה דם הפסח ומכפר עליכם שנאמר דברו אל כל עדת בני ישראל ותהא שמחתכם שלימה אפילו מי שהוא עני. שה תמים זכר בן שנה שה בשביל (בראשית כב, ח) אלהים יראה לו השה וגוי תמים לשמו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (דברים לב, ד) הצור תמים פעלו זכר שהוא הורג כל בכוריהם של מצרים וחס על בכוריהם של ישראל. מן הכבשים ומן

העזים תקחו כשם שאני הורג האדם והבהמה השבי והשפחה כך רשות בידכם ליטול מכל מקום שאתם רוצים ויהיו משמרין אותו שהוא לכם שמחה

נושא הדרשה: החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה דברו אל כל עדת	(גימ' 3474א)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ש"ב ז, כג) אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו	(גימ' 1582)
(בראשית כב, ח) אלהים יראה לו השם	(גימ' 666א)
(דברים לב, ד) הצור תמים פעלו	(גימ' 1226ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3474)

ג. דבר אחר החדש הזה לכם אמר שלמה (משלי ח, טו) בי מלכים ימלוכו אמר רבי לוי משל לדוכוס שזרקו לו הלגיונות פורפירא מה עשה פונה לופס ושורף את השטר ומוציא הלגיונין והיא נקראת ראש למלכותו כך לעשרים וששה דורות מלך הקדוש ברוך הוא במצרים פונה לופס שנאמר (שמות יד, ח) ובני ישראל יוצאים ביד רמה ושרף את השטר שנאמר (שם יב, מ) ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים ומוציא לגיונין והיא נקראת ראש למלכותו החדש הזה לכם לקיים מה שנאמר בי מלכים ימלוכו:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת	(גימ' 3449ת)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(משלי ח, טו) בי מלכים ימלוכו	(גימ' 264)
(שמות יד, ח) ובני ישראל יוצאים ביד רמה	(גימ' 1027)
(שם יב, מ) ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים	(גימ' 2158)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3449)

יד. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (מיכה ו, ד) ואשלח לפניך את משה ואהרן ומרים זה שאמר הכתוב (תהלים מג, ג) שלח אורך ואמתך המה ינחוני זה משה ואהרן שנאמר (דברים לג, ח) וללוי אמר תומיך ואוריך וכן כתיב (מלאכי ב, ו) תורת אמת היתה בפיהו ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים מלמד שלא היה מבקש לגאול את ישראל אלא אמר משה להקדוש ברוך הוא (שמות ג, יא) מי אנכי וכי כך הבטחת לאבותם שביד בשר ודם אתה מוציא בניהם ומי אנכי שאלך (שם שם, שם) וכי אוציא את בני ישראל וכי אני הוא אותו שכתוב בו (בראשית טו, יד) דן אנכי שאתה משלחני לגואלן לא כך הבטחת לאברהם ואמרת לו וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי לא כך אמרת ליעקב (שם מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ולי אתה אומר מי אנכי אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך אני יורד ומצילן אשה אחת ירדה למצרים ובשבילה ירדתי והצלתי אותה אימתי בשעה שנטל פרעה לשרה שנאמר (שם יב, יז) וינגע יהוה את פרעה ומה בשביל אשה אחת ירדתי בשביל ששים רבוא אנשים וששים רבוא נשים וששים רבוא בנים איני יורד ומצילן אלא לכו אתם תחלה והודיעו לבני שאני גואלן ואחר כך אני מציל אותן לכך כתיב שלח אורך ואמתך המה ינחוני לכך אמר ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש ששה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו	(גימ' 9559תס"פ)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(מיכה ו, ד) ואשלח לפניך את משה ואהרן ומרים	(1839)
(תהלים מג, ג) שלח אורך ואמתך המה ינחוני	(1216)
(דברים לג, ח) וללוי אמר תומיך ואוריך	(1042)
(מלאכי ב, ו) תורת אמת היתה בפיהו	(1970)
(שמות ג, יא) מי אנכי	(131)
(שם שם, שם) וכי אוציא את בני ישראל	(1148)
(בראשית טו, יד) דן אנכי	(135)
(שם מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה	(1157)
(שם יב, יז) וינגע יהוה את פרעה	(921)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 9559)

טו. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (תהלים קה, כו) שלח משה עבדו אהרן אשר בחר בו כיון שנכנס הקדוש ברוך הוא כביכול נגף את הבכורות ואלוהות שלהן שנאמר (יהושע כד, ה) ואגוף את מצרים וכן (במדבר לג, ד) באלהיהן עשה יהוה שפטים כיון שנגף אותם במכת בכורות מה עשו נטלו בניהם והטמינום בבתי עבודת כוכבים שלהם אמר רבי ברכיה המצרים מבקשין ומחזרין היאך לברוח מן הנגף ולא היו מוצאין למה שנאמר (איוב יא, כ) ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם רשעים אלו המצריים שנאמר (שמות ט, כז) ואני ועמי הרשעים מי גרם להם שיהיו לוקים כל מכה ומכה על שהיו בוטחים בעבודת כוכבים שלהם מה עשה הקדוש ברוך הוא הכה את אלהיהם עמהם מי שהיה של עץ היה נרקב של אבן היה נמס של כסף ושל זהב ושל נחושת התיכן כשם שהיו מתחלתן שנאמר (במדבר לג, ד) ובאלהיהם עשה יהוה

שפטים וכל עבודת כוכבים שבעולם אבדו חוץ מבעל צפון שלהם למה בשביל להטעותן לכך כתיב (איוב יב, כג) משגיא לגוים ויאבדם וכן ישעיה אומר (ישעיה מג, טז-יז) הנותן בים דרך המוציא רכב וסוס חיל ועוזו כיון שיצאו ישראל ממצרים אמר הקדוש ברוך הוא (שמות יד, ב) וישבו ויחנו לפני פי החירות (שם שם, ג) ואמר פרעה לבני ישראל נבוכים הם בארץ קרא לכל חיילותיו ואמר להם אי אתם יודעים שבעל צפון כנס על ישראל כל האריות שבמדבר כענין שנאמר (דניאל ו, כג) שלח מלאכיה וסגר פום אריותא מיד שרן של מצרים ירד לאבדם שנאמר (שמות שם, י) והנה מצרים נוסע אחריהם פרעה נוסע אחריהם לא נאמר אלא מצרים זה השר שלהן מיד (שם שם, שם) וייראו מאד אמר להם הקדוש ברוך הוא (שם שם, יג) אל תיראו אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה (שם שם, כו) נטה ירך על הים מיד (שם שם, כז) ויט משה את ידו (שם שם, שם) ומצרים נסים לקראתו היה צריך לומר מצרים נסים אחריהם וכי יש אדם בורח מן חבריה ונס לקראתו אלא שהטעה אותם הקדוש ברוך הוא ולא היו מוצאים היכן לנוס והיו נסים לקראתו עד שנשתקעו תהומות שנאמר (שם שם, שם) וינער יהוה את מצרים בתוך הים ורוח הקדש צווחת ואומרת (איוב יא, כ) ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם ועל בעל צפון שבטחו עליו נאמר (שם שם, שם) ותקותם מפח נפש וכן לעתיד לבוא כשיכנסו כל העובדי כוכבים מביאין עבודת כוכבים שלהם שיצילו אותם שנאמר (מיכה ד, ה) כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יהוה אלהינו לעולם ועד וכיון שבאין מה הקדוש ברוך הוא עושה בהם מתיכן והן רואין ומתביישין והם משליכין אותם והולכין ומטמינים עצמן במערות ובסלעים וכן ישעיה אומר (ישעיה ב, יב) כי יום ליהוה צבאות על כל גאה ורם אלו הטיוסין שלהם (שם שם, יח) והאלילים כליל יחלוף ומה הן עושין הולכין ומטמינים עצמם שנאמר (שם שם, יט) ובאו במערות צורים ובמחלות עפר וכתוב (שם שם, כ) ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו אמר להם הקדוש ברוך הוא בורחים אתם ראו מה הכתבתי (עמוס ט, ג) ואם יחבאו בראש הכרמל משם אחפש חיאל שנטמן בבעל בהר הכרמל שזרק אש בעצים לא נגפתיו (שם שם, שם) ואם יסתרו מנגד עיני ואומר (שם שם, ב) אם יחטרו בשאול אותה שעה (איוב יא, כ) ועיני רשעים תכלינה אבל הצדיקים עליהם הוא אומר (משלי יח, י) מגדל עוז שם יהוה:

נושא הדרשה:	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
	החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלהו. אל-תאכלו ממנו נא, ובשל מבשל במים: כי אם-צלי-אש, ראשו על-כרעיו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(1732)	(תהלים קה, כו) שלח משה עבדו אהרן אשר בחר
(877)	(יהושע כד, ה) ואגוף את מצרים
(1043ס"ת)	(במדבר לג, ד) ובאלהיהן עשה יהוה שפטים
(1585)	(איוב יא, כ) ועיני רשעים תכלינה ומנוס אבד מנהם
(818)	(שמות ט, כז) ואני ועמי הרשעים
(963את)	(במדבר לג, ד) ובאלהיהם עשה יהוה שפטים
(506)	(איוב יב, כג) משגיא לגוים ויאבדם
(1341)	(ישעיה מג, טז-יז) הנותן בים דרך המוציא רכב וסוס חיל
(1299)	(שמות יד, ב) וישבו ויחנו לפני פי החירות
(466)	(שם שם, ג) נבוכים הם בארץ
(1457)	(דניאל ו, כג) שלח מלאכיה וסגר פום אריותא
(896)	(שמות שם, י) והנה מצרים נוסע אחריהם
(278)	(שם שם, שם) וייראו מאד
(648)	(שם שם, יג) אל תיראו
(253)	(שם שם, כו) נטה ירך על הים
(791)	(שם שם, כז) ויט משה את ידו
(1283)	(שם שם, שם) ומצרים נסים לקראתו
(1626)	(שם שם, שם) וינער יהוה את מצרים בתוך הים
(1510)	(איוב יא, כ) ותקותם מפח נפש
	(מיכה ד, ה) כי כל העמים ילכו איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם יהוה אלהינו לעולם ועד
(1963)	(ישעיה ב, יב) כי יום ליהוה צבאות על כל גאה ורם
(1046)	(שם שם, יח) והאלילים כליל יחלוף
(356)	(שם שם, יט) ובאו במערות צורים ובמחלות עפר
(1921)	(שם שם, כ) ביום ההוא ישליך האדם את אלילי
(1651)	כספו ואת אלילי זהבו
(1641)	(עמוס ט, ג) ואם יחבאו בראש הכרמל משם אחפש
(960)	(שם שם, שם) ואם יסתרו מנגד עיני
(1004)	(שם שם, ב) אם יחטרו בשאול
(526)	(משלי יח, י) מגדל עוז שם יהוה
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

טז. דבר אחר ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר מה הקדוש ברוך הוא עושה במצרים בשביל ישראל אמר רבי יצחק נפחא משל למטרונה שהיתה מקטרגת למלך נתנה בפילקי והלך לו היה עמה המלך בפילקי אמרו לו מה איכפת לך אמר להם כל הימים שאני עמה אינה נוטלת שם רע כך נשתעבדו ישראל במצרים ונגלה הקדוש ברוך הוא כביכול עמהם שנאמר (בראשית מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה וכן בבבל שנאמר (ישעיה מג, יד) למענכם שלחתי בבלה וכן במדי שנאמר (ירמיה מט, לח) ושמתו כסאי בעילם ואין עילם אלא מדי שנאמר (ישעיה כא, ב) עלי עילם צורי מדי ביון היה הקדוש ברוך הוא עמהם שנאמר (זכריה ט, יד) ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו אמרו לו להקדוש ברוך הוא כל כך למה אמר להם כל הימים שאני עמהם אין נוטלין שם רע במצרים הייתי עמהם ונמצאת שלימה שנאמר (שיר ד, יב) גן נעול אחותי כלה בבבל הייתי עמהם ונמצאת שלימה שנאמר (דניאל ג, יז) הן איתי אלהנא די אנחנא פלחין במדי הייתי עמהם ונמצאת שלימה שנאמר (אסתר ג, ב) ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה ביון לא כתבו על קרן השור שאין להם חלק באלהי ישראל באדום אם הקדוש ברוך הוא יאמר הן מי יאמר לאו שנאמר (ישעיה סג, א) מי זה בא מאדום אמר רבי שמואל בר נחמן משל לעשיר שיצא בשעת הקיץ היו אנשים אומרים בגורן הוא מה עשה נכנס ובידו פרכיל של ענבים כדי שידעו הכל שבא מן הכרם כך העובדי כוכבים אמרו להם לישראל היכן אלהיכם שנאמר (דברים לב, לו) אי אלהימו (ישעיה מז, ח) ועתה שמעי נא זאת עדינה היושבת לבטח וגו' מה הקדוש ברוך הוא עתיד לעשות לה (דברים שם, מב) אשכיר חצי מדם ולא זאת בלבד אלא שעתיד לדרוך שנאמר (ישעיה סג, ג) פורה דרכתי לבדי והוא עתיד לדרוך במנעלו לכל גדולי אדום שנאמר (תהלים ס, י) על אדום אשליך נעלי:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה ואל-אהרן, בארץ מצרים לאמר. החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת (גימ' 12692)

(801)	(בראשית מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה
(1052א)	(ישעיה מג, יד) למענכם שלחתי בבלה
(999)	(ירמיה מט, לח) ושמתו כסאי בעילם
(688)	(ישעיה כא, ב) עלי עילם צורי מדי ביון
(936)	(זכריה ט, יד) ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו
(636)	(שיר ד, יב) גן נעול אחותי כלה
(865)	(דניאל ג, יז) הן איתי אלהנא די אנחנא פלחין
(1377)	(אסתר ג, ב) ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה
(156)	(ישעיה סג, א) מי זה בא מאדום
(103)	(דברים לב, לו) אי אלהימו
(2660ר"ת)	(ישעיה מז, ח) ועתה שמעי נא זאת עדינה היושבת
(723)	(דברים שם, מב) אשכיר חצי מדם
(971)	(ישעיה סג, ג) פורה דרכתי לבדי
(672)	(תהלים ס, י) על אדום אשליך נעלי

(גימ' 12692)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

יז. דבר אחר בארץ מצרים משל לאחד שמצא נחש ורצץ את ראשו באבן וחתך את זנבו ומעכשיו מהו טוב כך המצריים עמדו ושיעבדו את ישראל מה שאי אפשר וכן אדום מה עשה הקדוש ברוך הוא במצרים פרע מהם שנאמר (תהלים קלו, י-טו) ונער פרעה וחילו בים סוף ובאדום כתיב (ישעיה סג, ג) פורה דרכתי לבדי אמר רוח הקודש (יואל ד, יט) מצרים לשממה תהיה ואדום למדבר שממה והקדוש ברוך הוא עתיד לגאול את ישראל מאדום (דניאל ט, טז) ירושלים ועמך לחרפה לכל סביבותינו ואין אתה פודה אותנו אמר להם הן אמרו לו השבע לנו ונשבע להם שכשם שפדה אותנו ממצרים כך הוא יפדה אותנו מאדום ולא עוד אלא שיהיו גדולי העם רואין קטן מישראל ומתאווין לכרוע לפניו בשביל השם שכתוב על כל אחד ואחד שנאמר (ישעיה מטף ז) כה אמר יהוה גואל ישראל קדושו לבזה נפש למתעב גוי לעבד מושלים מלכים יראו וקמו משל לעץ נאה שהיה נתון בבית המרחץ נכנס פרוסביטוס לרחוץ הוא וכל עבדיו ודשו את העץ וכל הפגאנים וכן כל אחד ואחד מהן מתאווים לפסוע עליו לאחר ימים שלח פרוטומו שלו לאותה מדינה שיעשה לו איקונין ולא מצא עץ חוץ מאותו שהיה במרחץ אמרו האומנין לשלטון אם מבקש אתה להעמיד האיקונין הבא את העץ שיש במרחץ שאין לך טוב ממנו הביאוהו ותקנו אותו כראוי ונתנוהו ביד צייר וצייר את האיקונין עליו והעמידה בתוך הפלטון בא השלטון וכרע לפניו וכן דוכוס וכן אפרכוס וכן הפרופיסטון וכן הלגיונות וכן דימוס וכן כולם אמרו להן אותן האומנין אתמול הייתם מדיישיין את העץ הזה במרחץ ועכשיו אתם משתחיים לפניו אמרו להם אין אנו כורעים לפניו בשבילו אלא בשביל פרוטומו של מלך שהיא חקוקה עליו כך אומרים אנשי גוג עד עכשיו היינו עושים בישראל מה שאי אפשר שנאמר לבזה נפש למתעב גוי ועכשיו לישראל אנו משתחיים אומר להן הקדוש ברוך הוא הן בשביל שמי שכתוב עליהם שנאמר (ישעיה שם, שם) למען יהוה אשר נאמן וכן משה אומר (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך וגו' וכשהוציא הקדוש ברוך הוא את ישראל ממצרים היה נוטל הפנס ומהלך לפניו שנאמר (שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניו יומם וכן הוא עתיד כשיוציאם מאדום שכן אמר ישעיה (ישעיה נב, יב) כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם אלהי ישראל וכתוב (שם מב, ט) הראשונות הנה באו וגו' לקיים מה שכתוב מצרים לשממה תהיה ואדום למדבר שממה:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר (גימ' 14032)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(939)	(תהלים קלו, י-טו) ונער פרעה וחילו בים סוף
(971)	(ישעיה סג, ג) פורה דרכתי לבדי
(1933)	(יואל ד, יט) מצרים לשממה תהיה ואדום למדבר שממה
(1681)	(דניאל ט, טו) ירושלים ועמד לחרפה לכל סביבותינו
	(ישעיה מטף ז) כה אמר יהוה גואל ישראל קדושו לבזה
(3365)	נפש למתעב גוי לעבד מושלים מלכים יראו וקמו
(859)	(ישעיה שם, שם) למען יהוה אשר נאמן
(1557)	(דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליך
(509)	(שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניו יומם
(1181)	(ישעיה נב, יב) כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם אלהי ישראל
(1037)	(שם מב, ט) הראשונות הנה באו
(גימ' 14032)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כא. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (ישעיה מב, ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד וכי יש לעתיד לבא חדשות והא כתיב (קהלת א, ט) מה שהיה הוא שיהיה אלא מוצאין אנו עשרה דברים עתיד הקדוש ברוך הוא לחדש לעתיד לבא הראשונה שהוא עתיד להאיר לעולם שנאמר (ישעיה ס, יט) לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם וכי יוכל אדם להביט בהקדוש ברוך הוא אלא מה הקדוש ברוך הוא עושה לשמש מאיר ארבעים ותשעה חלקי אור שנאמר (שם ל, כו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים ואפילו אדם חולה הקדוש ברוך הוא גוזר לשמש ומרפא שנאמר (מלאכי ג, כ) וזרחתה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה השניה מוציא מים חיים מירושלים ומרפא בהם כל שיש לו מחלה שנאמר (יחזקאל מז, ט) כל נפש חיה אשר ישרץ אל כל אשר יבא שם נחלים יהיה וגו' השלישית עושה האילנות ליתן פירותיהן בכל חדש וחדש ויהיה אדם אוכל מהם ומתרפא שנאמר (שם שם, יב) ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה וגו' לחדשו יבכר כי מימיו מן המקדש המה יוצאים הרביעית שהם בונים כל ערים החרבות ואין מקום חרב לעולם ואפילו סדום ועמורה נבנות לעתיד לבא שנאמר (שם טז, נה) ואחותיך סדום ובנותיה תשבנה לקדמתן החמישי שהוא בונה את ירושלים באבן ספיר שנאמר (ישעיה נד, יא) הנה אנכי מרביץ בפיך אבניך וכתיב (שם שם, יב) ושמותי כדכד שמשותיך ואותן אבנים מאירות כשמש ועובדי כוכבים באין ורואין בכבודן של ישראל שנאמר (שם ס, ג) והלכו גוים לאורך הששית (שם יא, ז) ופרה ודוב תרעינה השביעית שהוא מביא כל החיות וכל העופות וכל הרמשים וכורת עמם ברית ועם כל ישראל שנאמר (הושע ב, כ) וכרתי להם ברית ביום ההוא עם חית השדה ועם עוף השמים השמינית שאין עוד בכי ויללה בעולם שנאמר (ישעיה סה, יט) ולא ישמע בה עוד קול בכי וקול זעקה התשיעית אין עוד מות בעולם שנאמר (שם כה, ח) בלע המות לנצח ומחה יהוה אלהים דמעה מעל כל פנים וחרפת עמו יסיר העשירית שאין עוד לא אנהא לא אנהא ולא יגון אלא הכל שמחים שנאמר (שם לה, ז) ופדויי יהוה ישובו ובאו ציון ברנה:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

	(ישעיה מב, ט) הראשונות הנה באו וחדשות אני מגיד
(1879)	(קהלת א, ט) מה שהיה הוא שיהיה
(707)	(ישעיה ס, יט) לא יהיה לך עוד השמש לאור יומם
(1169)	(שם ל, כו) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים
(1733)	(מלאכי ג, כ) וזרחתה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה
(2220)	(יחזקאל מז, ט) כל נפש חיה אשר ישרץ אל כל אשר יבא שם נחלים יהיה
(2755)	(שם שם, יב) ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה
(1310)	(שם טז, נה) ואחותיך סדום ובנותיה תשבנה לקדמתן
(2471)	(ישעיה נד, יא) הנה אנכי מרביץ בפיך אבניך
(674)	(שם שם, יב) ושמותי כדכד שמשותיך
(1880)	(שם ס, ג) והלכו גוים לאורך
(383)	(שם יא, ז) ופרה ודוב תרעינה
(1044)	

(הושע ב, כ) וכרתי להם ברית ביום ההוא עם חית השדה

ועם עוף השמים (2907)

(ישעיה סה, יט) ולא ישמע בה עוד קול בכי וקול זעקה (11062א)

(שם כה, ח) בלע המות לנצח ומחה יהוה אלהים דמעה מעל

כל פנים וחרפת עמו יסיר (2681ס"פ)

(שם לה, י) ופדויי יהוה ישובון ובאו ציון ברנה: (944)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 25819)

כב. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו הרבה מעשים כתב משה בתורה סתומים עמד דוד ופירשם אנו מוצאין ממעשה בראשית שמים וארץ ברא האור שנאמר (בראשית א, א) בראשית ברא אלהים ואחר כך (שם שם, ג) ויאמר אלהים יהי אור ודוד פרשו מאחר שברא אור ברא שמים שנאמר (תהלים שם, ב) עוטה אור כשלמה והדר (שם שם, שם) נוטה שמים כיריעה הרי למדנו משברא אור ברא שמים שלשה בריות קדמו את העולם המים והרוח והאש המים הרו וילדו אפלה האש הרה וילדה אור הרה וילדה חכמה ובשש בריות אלו העולם מתנהג ברוח בחכמה ובאש ובאור ובחשך ובמים לפיכך דוד אמר (שם שם, א) ברכי נפשי את יהוה יהוה אלהי גדלת מאד אדם רואה עמוד נאה אומר ברוך המחצב שנחצב ממנו נאה העולם ברוך המקום שחצבו ובראו בדבר אשריך העולם שהקדוש ברוך הוא מלך (המליך) בך בשר ודם צר איקונין שלו על הטבלא של עץ הטבלא גדולה מצורתו האלהים יהי שמו מבורך הוא גדול ואיקונין שלו גדולה העולם קטן והוא גדול מן העולם שנאמר (ישעיה כו, ד) כי ביה יהוה צור עולמים מה תלמוד לומר צור עולמים שני עולמים עליו אינן חשובין כלום לכך נאמר יהוה אלהי גדלת מאד. משעטף את האור חור וברא את העולם שנאמר (תהלים קד, ב) עוטה אור כשלמה וגוי בשר ודם משבונה את הבית הוא בונה את העליה האלהים אינו כן משמתח מעזיבה בנה עליה ומשבנה עליה העמיד אותן על אויר העולם על בלימה ואחר כך התקין מרכבותיו עננים ואחר כך האסטיס שלו על סערה ומי מודיעך כל הדברים האלו דוד שהוא פירש מעשה אלהים להודיע לבאי עולם גבורתו שנאמר (תהלים שם, ג) המקרה במים עליותיו השם עבים רכובו לא נחשת ולא בברזל אלא בגוזזטראות של מים ואחר כך בנה את העליות לא באבן ולא בגזית אלא רכסים של מים שנאמר המקרה במים עליותיו בשר ודם עושה סרגלא שלו חזקה שתשא כל משאו ועושה אותה בברזל בנחושת ובכסף ובזהב והאלהים יהי שמו מבורך הענן אין בו ממש ועושה סרגלין שלו עבים שנאמר השם עבים רכובו בשר ודם אם היה לפניו דרך של שקיעה מהלך הוא על אבנים שהם קשים והאלהים אינו כן אלא עוזב את הענן הנראה ומהלך על הרוח שאינו נראה שנאמר (שם שם, ג) המהלך על כנפי רוח בשר ודם מכתוב לו סטרטיוטין גבורים בריאים כדי ללבוש קסדה ושריון וכלי זיין והקדוש ברוך הוא הכתיב סטרטיוטין שלו שאינן נראין שנאמר (שם שם, ד) עושה מלאכיו רוחות הרוח יוצא והברק אחריו שנאמר (שם שם, שם) משרתיו אש לואט משברא רקיע ברא מלאכים ביום השני ובו ביום ברא גיהנם שאין כתוב בו כי טוב כגון בשר ודם שהוא קונה עבדים ואומר עשו אספתין אמרו לו למה כך אמר להם שאם ימרדו ישמעו אספיקולא כך אמר הקדוש ברוך הוא בורא אני גיהנם שאין כתוב בו כי טוב שאם יחטאו בני אדם יורדין לתוכו ומנין שנבראת גיהנם ביום השני שכן הנביא מפרש (ישעיה ל, ג) כי ערוך מאתמול תפתה מן היום שאדם יכול לומר אתמול ואימתי אדם יכול לומר אתמול ביום השני שיום אחד בשבת לפניו ואחר כך ברא יבשה בשלישי בשבת שנאמר (תהלים שם, ה) יסד ארץ על מכוניה ואותה שעה אחד ערום ואחד לבוש כגון בשר ודם שיש לו שני עבדים הפשיט כסותו של אחד והלבישה לחבירו כך אמר האלהים (בראשית שם, ט) יקוו המים גלה את הארץ וכסה את התהום וכן דוד אומר (תהלים שם, ו) תהום כלבוש כסיתו (תהלים שם, ז) מן גערתך ינוסון כגון בשר ודם שראה גתו מלאה ענבים והכרם לבצור אמרו לו והיכן אתה נותן שאר ענבים בשביל שהגת קטנה אמר להם אני עושה גת שתטול לכל הענבים שבכרם מה עשה רפש הענבים ובעט ראשון ראשון ואחר כך הביא את הענבים שבכרם והחזיק הגת כל הענבים כך היה כל העולם מלא מים במים והארץ שקועה במים אמר הקדוש ברוך הוא (בראשית שם, שם) ותראה היבשה אמרו המים הרי העולם אנו מלאים ועד עכשיו צר לנו להיכן אנו הולכין יהי שמו מבורך בעט באוקיינוס והרגו שנאמר (איוב כו, יב) בכחו רגע הים ובתבונתו מחץ רהב ואין מחץ אלא לשון הריגה שנאמר (שופטים ה, כו) ומחצה וחלפה רקתו כשהרג אותן יש אומרים שהן בוכין עד היום הזה שנאמר (איוב לח, טז) הבאת עד נבכי ים ולמה הרג אותן שהבית שהוא מחזיק מאה חיים מחזיק אלף מתים לכך נקרא אוקיינוס ים המות ועתיד אלהים לרפאתו שנאמר (יחזקאל מז, ח) אל הימה המוצאים ונרפאו המים כיון שראו שאר המים שבעט באוקיינוס לקול צעקתו ברחו חביריהן כמו חמר בשר ודם שהוא הולך והיו לפניו שני עבדים אותן הראשונים רצין ובורחין כך היו שאר המים שבעולם בורחים מקול צעקתו של אוקיינוס שנאמר (תהלים קד, ז) מן גערתך ינוסון והיו בורחין ולא היו יודעין להיכן בורחין שנאמר (תהלים שם, ח) יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה יסדת להם כגון עבד בשר ודם שאמר לו אדוני המתן לי בשוק ולא אמר לו היכן ימתין התחיל העבד אומר שמא אצל בסילקי אמר לי להמתניו או שמא אצל בית המרחץ אמר לי או שמא בצד פיטרון אמר לי עלה מצאו סטרו מסטר אמר לי על שער פלטרין של אפרכוס שלחתיך כך היו המים חוזרים כששמעו שאמר להם הקדוש ברוך הוא (בראשית א, ט) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד לא לדרום ולא לצפון אמר להם אלא היו פוזרין יעלו הרים ירדו בקעות סטרן הקדוש ברוך הוא מסטר אמר להם למקומו של לויתן אמרתי לכם לילך מנין כן שנאמר (שם שם, ח) אל מקום זה יסדת להם וזהו מקומו של לויתן שנאמר (שם שם, כו) לויתן זה יצרת לשחק בו (שם שם, ט) גבול שמת בל יעבורון כגון בשר ודם שהכניס בהמתו לדיר ונעל המסגר בפניה כדי שלא תצא ותרעה את התבואה כך נעל הקדוש ברוך הוא את הים בחול והשביעו שלא יצא מן החול שנאמר (ירמיה ה, כב) אשר שמתיו חול גבול לים (תהלים שם, י) המשלח מעיינים בנחלים כגון בשר ודם שיש לו עקלים של זיתים כבש את הקורה זה על זה והשמן יורד מלמעלה והשמן יורד מלמטה כך ההר מכאן וההר מכאן כבושין על המעיינות והן מקטיעין ויוצאין מבין ההרים לכך כתיב המשלח מעיינים בנחלים אחר כך מה דוד אומר (שם שם, יט) עשה ירח למועדים שלש מאות וששים וחמש חלונות ברא הקדוש ברוך הוא

ברקיע מאה ושמונים ושלושה במזרח ומאה ושמונים ושנים במערב מהן ברא לשמש ומהן ברא ללבנה שיהא העולם שט אחריו והוא מהלך כולן חוץ מאחד עשר חלונות שאין הלבנה נכנסת לאחד מהן כגון אפרכוס ודוכס שהיו נוטלין דונטיבא אפרכוס נוטל לפי כבודו ודוכס לפי כבודו כך השמש נקרא גדול והלבנה נקראת קטן לכך השמש נקרא גדול על הלבנה אחד עשר יום לכך ברא הלבנה בשביל מועדות שיהיו ישראל מרביין וממעטין כלבנה ואינו רע לה בעבור תקנת המועדות שכל השנה מונה לחמה לשני עולם ולשנים של בני אדם והוא שיודע קצו של כל אדם ואדם כמה שנים ראה השמש וכל הימך לומר שבשביל אלו המועדות עשה את הלבנה עמד דוד ופירש עשה ירח למועדים אמרו לו לדוד עד שאנו במצרים נטלנו חדש של לבנה הדא הוא דכתיב החדש הזה לכם:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלהו. אל-תאכלו ממנו נא, ובשל מבשל במים: כי אם-צלי-אש, ראשו על-כרעיו ועל-

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1572)	(תהלים קד, יט) עשה ירח למועדים שמש ידע מבואו
(1202)	(בראשית א, א) בראשית ברא אלהים
(575)	(שם שם, ג) ויאמר אלהים יהי אור
(692)	(תהלים שם, ב) עוטה אור כשלמה
(775)	(שם שם, א) נוטה שמים כיריעה
	(שם שם, א) ברכי נפשי את יהוה יהוה אלהי גדלת מאד
(565)	(ישעיה כו, ד) כי ביה יהוה צור עולמים
(1675)	(תהלים שם, ג) המקרה במים עליותיו השם עבים רכובו(1675)
(574)	(שם שם, ג) המהלך על כנפי רוח
(1108)	(שם שם, ד) עושה מלאכיו רוחות
(1307)	(שם שם, שם) משרתיו אש לוחט
(1728)	(ישעיה ל, לג) כי ערוך מאתמול תפתה
(596)	(תהלים שם, ה) יסד ארץ על מכוניה
(1305)	(תהלים שם, ו) תהום כלבוש כסיתו
(965)	(תהלים שם, ז) מן גערתך ינוסון
(934)	(בראשית שם, שם) ותראה היבשה
(1581)	(איוב כו, יב) בכחו רגע הים ובתבונתו מחץ רהב
(984)	(שופטים ה, כו) ומחצה וחלפה רקתו
(614)	(איוב לח, טז) הבאת עד נבכי ים
(721)	(יחזקאל מז, ח) אל הימה המוצאים ונרפאו המים
	(תהלים שם, ח) יעלו הרים ירדו בקעות אל מקום זה
(1957ר"פ)	יסדת להם
	(בראשית א, ט) יקוו המים מתחת השמים אל
(1690)	מקום אחד
(1654)	(שם שם, כו) לויתן זה יצרת לשחק בו
(1157)	(שם שם, ט) גבול שמת בל יעבורון
(1416)	(ירמיה ה, כב) אשר שמת חול גבול לים
(753)	(תהלים שם, י) המשלח מעיינים בנחלים
(793)	(שם שם, יט) עשה ירח למועדים

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כג. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (משלי ה, יז) יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך אמר הקדוש ברוך הוא איני מזהיר עובדי כוכבים על עבודת כוכבים אלא לכם שנאמר (ויקרא כו, א) לא תעשו לכם אלילים לא נתתי המשפט אלא לכם שנאמר (הושע ה, א) שמעו זאת הכהנים והקשיבו בית ישראל ובית המלך האזינו כי לכם המשפט הצדקה שלכם שנאמר (דברים כד, יג) ולך תהיה צדקה הרחמים שלכם שנאמר (שם יג, יח) ונתן לך רחמים ורחמך והרבך ושמיטים ויובלות שלכם שנאמר (ויקרא כה, י) וקדשתם את שנת החמשים שנה ואומר יובל היא קדש תהיה לכם ולא נתתי המצות אלא לכם שנאמר (דברים יא, יג) והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום המעשרות והבכורות לכם שנאמר (שם יד, כג) ואכלת לפני יהוה אלהיך מעשר דגנך וגוי הקרבנות לכם שנאמר (שמות כ, כא) וצוית את עולותיך הברכות לכם שנאמר (במדבר ו, כד) יברכך יהוה וישמרך וכן (ויקרא כה, כא) וצוית את ברכתי לכם וארץ ישראל לכם שנאמר (שם שם, לח) לתת לכם את ארץ כנען ולא ארץ ישראל בלבד אלא אפילו כל הארצות סביבותיה שנאמר (יהושע א, ג) כל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו וגוי לא נתתי התורה אלא לכם שנאמר (משלי ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי וגוי הציצית נתתי לכם שנאמר (במדבר טו, לט) והיה לכם לציצית ימים טובים נתתי לכם שנאמר (ויקרא כג, ז) מקרא קודש יהיה לכם יום הכפורים נתתי לכם שנאמר (שם שם, כח) כי יום כפורים הוא לולב לכם שנאמר (שם שם, מ) ולקחתם לכם ביום הראשון סוכה

(גימ' 30546)

לכם שנאמר (שם שם, מב) כל האזרח בישראל וגוי לא נתתי אורה אלא לכם שנאמר (ישעיה ס, א) קומי אורי כי בא אורך לא נתתי ראשי חדשים אלא לכם שנאמר החדש הזה לכם פסח לכם שנאמר (שמות יב, ו) והיה לכם למשמרת הוי יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלו. אל-תאכלו ממנו נא, ובשל מבשל במים: כי אם-צלי-אש, (גימ' 29527)

(912)	(משלי ה, יז) יהיו לך לבדך ואין לזרים אתך
(1018)	(ויקרא כו, א) לא תעשו לכם אלילים (הושע ה, א) שמעו זאת הכהנים והקשיבו בית ישראל
(3482)	ובית המלך האזינו כי לכם המשפט
(675)	(דברים כד, יג) ולך תהיה צדקה
(1609ר"ת)	(שם יג, יח) ונתן לך רחמים ורחמך והרבך
(2759)	(ויקרא כה, י) וקדשתם את שנת החמשים שנה (דברים יא, יג) והיה אם שמוע תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום
(3121)	(שם יד, כג) ואכלת לפני יהוה אלהיך מעשר דגנך
(1406)	(שמות כ, כא) וזבחת עליו את עולותיך
(1482)	(במדבר ו, כד) יברכך יהוה וישמרך
(854)	(ויקרא כה, כא) וצויתי את ברכתי לכם
(1645)	(שם שם, לח) לתת לכם את ארץ כנען
(1802)	(יהושע א, ג) כל מקום אשר תדרוך כף רגליכם בו
(1778)	(משלי ד, ב) כי לקח טוב נתתי לכם תורתי
(2151)	(במדבר טו, לט) והיה לכם לציצית
(746)	(ויקרא כג, ז) מקרא קודש יהיה לכם
(871)	(שם שם, כח) כי יום כפורים הוא
(454)	(שם שם, מ) ולקחתם לכם ביום הראשון
(1294)	(שם שם, מב) כל האזרח בישראל
(814)	(ישעיה ס, א) קומי אורי כי בא אורך
(654א)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 29527)

כו. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (שם עב, ז) יפרח בימיו צדיק ורוב שלום עד בלי ירח עד שלא הוציא הקדוש ברוך הוא את ישראל ממצרים ברמז הודיע להם שאין המלכות בא להם עד שלשים דור שנאמר החדש הזה לכם ראש חדשים החדש שלשים יום ומלכות שלכם שלשים דור הלבנה בראשון של ניסן מתחלת להאיר וכל שהיא הולכת מאירה עד חמישה עשר ימים ודסקוס שלה מתמלא ומחמישה עשר עד שלשים אור שלה חסר בשלשים אינה נראית כך ישראל חמישה עשר דור מן אברהם ועד שלמה אברהם התחיל להאיר שנאמר (ישעיה מא, ב) מי העיר ממזרח צדק יקראוהו לרגלו בא יצחק אף הוא האיר שנאמר (תהלים צז, א) אור זרוע לצדיק בא יעקב והוסיף אור שנאמר (ישעיה י, יז) והיה אור ישראל לאש ואחר כך יהודה פרץ חצרון רם עמינדב נחשון שלמון בועז עובד ישי דוד כיון שבא שלמה נתמלא דיסקוס של לבנה שנאמר (דה"א כט, כג) וישב שלמה על כסא יהוה למלך וכי יוכל אדם לישב בכסאו של הקדוש ברוך הוא מי שנאמר בו (דניאל ז, ט) כרסיה שביבין די נור אלא מה הקדוש ברוך הוא שולט מסוף העולם ועד סופו ושולט בכל המלכים שנאמר (תהלים קלח, ד) יודוך יהוה כל מלכי ארץ כן של שלמה מסוף העולם ועד סופו שנאמר (דה"ב ט, כג-כד) וכל מלכי הארץ מבקשים את פני שלמה וגוי והמה מביאים איש מנחתו לכך נאמר וישב שלמה על כסא יהוה למלך הקדוש ברוך הוא לבושו הוד והדר ונתן לשלמה הוד מלכות שנאמר (דה"א שם, כה) ויתן עליו הוד מלכות בכסאו של הקדוש ברוך הוא כתיב (יחזקאל א, י) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה ובשלמה כתיב (מ"א ז, כט) ועל המסגרות אשר בין השלבים אריות בקר וכתוב אחד אומר (שם שם, לג) כמעשה אופן המרכבה בכסאו של הקדוש ברוך הוא אין דבר רע נוגע שנאמר (תהלים ה, ה) לא יגורך רע ובשלמה כתיב (מ"א ה, יח) אין שטן ואין פגע רע הקדוש ברוך הוא עשה ששה רקיעים ובשביעי יושב ובכסאו של שלמה כתיב (שם י, יט) שש מעלות לכסא ויושב במעלה השביעית הרי נתמלא דיסקוס של לבנה ומשם התחילו המלכים פוחתין והולכין (דה"א ג, י) ובן שלמה רחבעם ובן רחבעם אביה ובנו אסא יהושפט יהורם אחזיהו יואש אמציהו עוזיהו יותם אחז יחזקיה מנשה אמון יאשיהו יהויקים כיון שבא צדקיהו דכתיב (ירמיה נב, יא) ואת עיני צדקיהו עור חסר אורה של לבנה וכל אותן השנים אף על פי שהיו ישראל חוטאים היו האבות מתפללין עליהן ועושין שלום בין ישראל למקום שנאמר (תהלים עב, ג) ישאו הרים שלום לעם ואין הרים אלא אבות שנאמר (מ"כ ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה ועד מתי היו האבות מתפללין עליהן עד שאבד צדקיהו את עיניו וחרב בית המקדש שנאמר (תהלים שם, ז) ורב שלום עד בלי ירח

עד שלשים דור שהיה לישראל מן המלכות מן אותה שעה ועד עתה מי עושה שלום לישראל יהוה שנאמר
(במדבר ו, כו) ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר,
לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו
הקרוב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-
הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל
עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף--על, הבתים, אשר-יאכלו
אתו, בהם. ואכלו את-הבשר, בלילה הזה: צלי-אש ומצות, על-מררים יאכלהו. אל-תאכלו ממנו נא, ובשל
מבשל במים: כי אם-צלי-אש,

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1494)	(שם עב, ז) יפרח בימיו צדיק ורוב שלום עד בלי ירח
(1415)	(ישעיה מא, ב) מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו
(724)	(תהלים צז, א) אור זרוע לצדיק
(1120א)	(ישעיה י, יז) והיה אור ישראל לאש
(900)	(דה"א כט, כג) וישב שלמה על כסא יהוה
(1139ס"פ)	(דניאל ז, ט) כרסיה שביבין די נור
(513)	(תהלים קלח, ד) יודוך יהוה כל מלכי ארץ
(1860)	(דה"ב ט, כג-כד) וכל מלכי הארץ מבקשים את פני שלמה
(974)	(שם). והמה מביאים איש מנחתו
(1020)	(שם). וישב שלמה על כסא יהוה למלך
(1093)	(דה"א שם, כה) ויתן עליו הוד מלכות
(1188)	(יחזקאל א, י) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה
(2689)	(מ"א ז, כט) ועל המסגרות אשר בין השלבים אריות בקר
(844)	(שם שם, לג) כמעשה אופן המרכבה
(540)	(תהלים ה, ה) לא יגורך רע
(910)	(מ"א ה, יח) אין שטן ואין פגע רע
(1257)	(שם י, יט) שש מעלות לכסא
	(דה"א ג, י) ובן שלמה רחבעם ובן רחבעם אביה
	ובנו אסא יהושפט יהורם אחזיהו יואש אמציהו עוזיה
(4167)	יותם אחז יחזקיה מנשה אמון יאשיהו יהויקים
(1038)	(ירמיה נב, יא) ואת עיני צדקיהו עור
(1088)	(תהלים עב, ג) ישאו הרים שלום לעם
(1310)	(מיכה ו, ב) שמעו הרים את ריב יהוה
(918)	(תהלים שם, ז) ורב שלום עד בלי ירח
(1326)	(במדבר ו, כו) ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

(גימ' 29527)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כו. דבר אחר החדש הזה לכם הדא הוא דכתיב (שמות ד, כב-כג) ואמרת אל פרעה כה אמר יהוה בני בכורי
ישראל ואומר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך יתעלה שמו של
הקדוש ברוך הוא שהוא (ישעיה מו, י) מגיד מראשית אחרית באברהם הוא אומר (בראשית טו, יד) וגם את
הגוי אשר יעבודו דן אנכי מהו דן מכת בכורות שנקרא נגע שנאמר (שמות יא, א) עוד נגע אחד מהו דן אנכי
אמר הקדוש ברוך הוא פורע אני מהם במכת בכורות שנאמר הנה אנכי הורג את בנך בכורך והסימן הזה
מסר הקדוש ברוך הוא לאברהם ואברהם ליצחק ויצחק ליעקב ויעקב ללוי ולוי לקהת וקהת לעמרם ועמרם זה
למשה והיה משה משמרו ובא מהו בני בכורי ישראל אמר רבי חייא בנים שאבותם ברכו אותן במעשיהם זה
אברהם שנאמר (בראשית יד, יט) ברוך אברהם לאל עליון. דבר אחר בני בכורי ישראל בנים של מי שנטל את
הבכורה. דבר אחר בני בכורי ישראל אמר הקדוש ברוך הוא לפרעה הרשע אי אתה יודע כמה חבבתי את
הבכורה שכתבתי בתורתך (דברים טו, יט) לא תעבד בבכור שורך וכל מי שהוא עובד בו לוקה ואתה שלחת
ידך בבכורי דין הוא שתלקה והביא הקדוש ברוך הוא עליו עשר מכות כנגד עשר נסיונות שנתנסה אברהם
אבינו ועמד בכולן והביא אותן על ידי משה ואהרן ועל ידו משל למלך שמרדו עליו עשר מדינות נהג עמו שני
פלמרכין והלך וכבש אותן אמר המלך אם אכתבם על שמי היאך אני חולק להם כבוד ואם אכתבם על שמם
הריני מוציא עצמי מן הכלל אלא הריני משלשם והרי יש כאן אחת יתירה הריני מחלקו על שלשתנו כך
היתה מכת השחין על ידי שלשתן ומהו שאומר בשחין (שמות ט, יא) בחרטום חסר שנגע בשר של מעלך כדי
שלא יהא להם עמידה עשר מכות הביא עליהם בנימוס המלכות והצפרדעים היו להם קשים שנאמר
(תהלים עח, מה) וצפרדע ותשחיתם שהיו מחבלין גופיהן ומסרסין אותן שנאמר (שמות ז, כח) ובחדר
משכבך ועל מטתך אמרו להם הצפרדעים מוניטא של אלהיכם בטלה ושלכם קיימת לפיכך ותשחיתם כמה
דתימא (בראשית לח, ט) ושחת ארצה ומנין שהיו מדברות שנאמר (שמות ח, ח) על דבר הצפרדעים אשר שם
לפרעה ועוד הביא עליהם מכת ערוב לפי שהיו מעורבבין איש אחד בא על עשרה נשים ועשרה אנשים באים
על אשה אחת לכך הביא עליהם ערבוביא וכשאמר הקדוש ברוך הוא למשה עוד נגע אחד אביא על פרעה
אמר משה הרי הגיע הסימן (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם הרי הנגע אחד ולפי שהן היו בכורים לכך
הרג בכורים שנאמר הנה אנכי הורג את בנך בכורך הוא הסימן על אברהם דן אנכי. דבר אחר למה נקרא
ישראל בני בכורי לפי שכתוב בתורה (דברים כא, יז) כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים כך

ישראל יורשים שני עולמות העולם הזה והעולם הבא ולכך מסר הקדוש ברוך הוא סוד הלבנה לישראל שיהיו הם מונים בה והעובדי כוכבים מונין לחמה לומר מה חמה אינה אלא ביום כך אין מושלים אלא בעולם הזה ומה החמה היא של אש כך הם עתידין לידון בה שנאמר (מלאכי ג, יט) כי הנה היום בא בוער כתנור וכשם שהלבנה נראית ביום ובליילה כך ישראל מושלים בעולם הזה ובעולם הבא וכשם שהלבנה היא של אור כך ישראל נוחלין האור שנאמר (תהלים צז, יא) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה ואומר (ישעיה ס, א) קומי אורי כי בא אורך ולכך נאמר החדש הזה לכם שיהא שלכם שאתם בדוגמתה:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח הוא ושכנו הקרב אל-ביתו, במכסת נפשת: איש לפי אכלו, תכסו על-השה. שה תמים זכר בן-שנה, יהיה לכם; מן-הכבשים ומן-העזים, תקחו. והיה לכם למשמרת, עד ארבעה עשר יום לחדש הזה; ושחטו אתו, כל קהל עדת-ישראל--בין הערבים. ולקחו, מן-הדם, ונתנו על-שתי המזוזות, ועל-המשקוף (גימ' 23269)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (שמות ד, כב-כג) ואמרת אל פרעה כה אמר יהוה בני בכורי ישראל
 (2166) ואומר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הורג את בנך בכורך
 (ישעיה מו, י) מגיד מראשית אחרית (בראשית טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי
 (שמות יא, א) עוד נגע אחד (בראשית יד, יט) ברוך אברם לאל עליון (דברים טו, יט) לא תעבד בבכור שורך (שמות ט, יא) בחרטום (תהלים עח, מה) וצפרדע ותשחיתם (שמות ז, כח) ובחדר משכבך ועל מטתך (בראשית לח, ט) ושחת ארצה (1010)
 (שמות ח, ח) על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה (יחזקאל לג, כד) אחד היה אברהם (דברים כא, יז) כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים (מלאכי ג, יט) כי הנה היום בא בוער כתנור (תהלים צז, יא) אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה (ישעיה ס, א) קומי אורי כי בא אורך ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 23269)

כח. דבר אחר החדש הזה לכם זה אחד מארבעה דברים שהראה הקדוש ברוך הוא למשה באצבעו לפי שהיה מתקשה בהן הראהו מעשה שמן המשחה שנאמר (שמות ל, לא) שמן משחת קדש יהיה זה לי וגוי הראהו מעשה המנורה שנאמר (במדבר ח, ד) וזה מעשה המנורה הראהו השרצים שנאמר (ויקרא יא, כט) וזה לכם הטמא והלבנה שנאמר החדש הזה לכם זעזע את הימים והראהו את בן נפילים שנאמר (תהלים כט, ג) קול יהוה על המים זעזע את הישוב והראהו את הצב שנאמר (שם שם, ה) קול יהוה שובר ארזים זעזע את המדבר והראהו שם את הדואר שנאמר (שם שם, ח) קול יהוה יחיל מדבר זעזע את האש והראהו את הסלמנדרה שנאמר (שם שם, ז) קול יהוה חוצב להבות אש ואימתי עשה לו כן בזה לכם הטמא זעזע את העולם והראהו את הלבנה שנאמר (שם שם, ד) קול יהוה בכח זעזע את העולם והראהו את מעשה המנורה שנאמר (שם שם, ט) קול יהוה בהדר זעזע את העולם והראהו את מעשה שמן המשחה שנאמר (שם שם, ט) קול יהוה יחולל אילות (שם שם, שם) ויחשוף יערות אלו סמני הקטרת (שם שם, שם) ובהיכלו כלו אומר כבוד כל המלכים כל אחד ואחד היו אומרים כבודו של הקדוש ברוך הוא התחילו כלן נותנין שבח לו שנאמר (שם קלח, ד) יודוך יהוה כל מלכי ארץ:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (שמות ל, לא) שמן משחת קדש יהיה זה לי (1624) (במדבר ח, ד) וזה מעשה המנורה (791);
 (ויקרא יא, כט) וזה לכם הטמא (163)
 (תהלים כט, ג) קול יהוה על המים (357)
 (שם שם, ה) קול יהוה שובר ארזים (928)
 (שם שם, ח) קול יהוה יחיל מדבר (466)
 (שם שם, ז) קול יהוה חוצב להבות אש (1012)
 (שם שם, ט) קול יהוה בכח (205)

(373)	(שם שם, שם) קול יהוה בהדר
(693)	(שם שם, ט) קול יהוה יחולל אילות
(1096)	(שם שם, שם) ויחשוף יערות
(414)	(שם שם, שם) ובהיכלו כלו אומר כבוד
(513)	(שם קלח, ד) יודוך יהוה כל מלכי ארץ
(גימ' 8635)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כט. דבר אחר החדש הזה לכם מדת הקדוש ברוך הוא אינו כמדת בשר ודם מדת בשר ודם שנים עומדים בפני המלך אחד מלמד קטיגוריא שלו ואחד סניגוריא שלו לא כל המלמד קטיגוריא מלמד סניגוריא ולא המלמד סניגוריא מלמד קטיגוריא אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן הוא מלמד סניגוריא הוא מלמד קטיגוריא הוא הפה שאמר (ישעיה א, ד) הוי גוי חוטא הוא הפה שאמר (שם כו, ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק הפה שאמר (שם א, ש) עם כבד עון הוא שאמר (שם ס, כא) ועמד כלם צדיקים הפה שאמר (שם א, ש) בנים משחיתים הוא שאמר (שם נד, יג) וכל בניך למודי יהוה הפה שאמר (שם א, ש) זרע מרעים הוא שאמר (שם סא, ט) ונודע בגוים זרעם הפה שאמר (שם א, טו) גם כי תרבו תפלה אינני שמע הוא הפה שאמר (שם סה, כד) והיה טרם יקראו ואני אענה הפה שאמר (שם א, יד) חדשיכם ומועדיכם שנה נפשי הוא שאמר (שם סו, כג) והיה מדי חדש בחדשו למה אמר חדשיכם לפי שחדשים מתנה הם לישראל שנאמר החדש הזה לכם:

נושא הדרשה: החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה.
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

החדש הזה לכם, ראש חדשים: ראשון הוא לכם, לחדשי השנה. דברו, אל-כל-עדת ישראל לאמר, בעשר, לחדש הזה: ויקחו להם, איש שה לבית-אבת--שה לבית. ואם-ימעט הבית, מהיות משה--ולקח (גימ' 9124) כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(64)	(ישעיה א, ד) הוי גוי חוטא
(1356)	(שם כו, ב) פתחו שערים ויבא גוי צדיק
(262)	(שם א, ש) עם כבד עון
(480)	(שם ס, כא) ועמד כלם צדיקים
(911)	(שם א, ש) בנים משחיתים
(302)	(שם נד, יג) וכל בניך למודי יהוה
(637)	(שם א, ש) זרע מרעים
(514)	(שם סא, ט) ונודע בגוים זרעם
(1727)	(שם א, טו) גם כי תרבו תפלה אינני שמע
(785)	(שם סה, כד) והיה טרם יקראו ואני אענה
(1374)	(שם א, יד) חדשיכם ומועדיכם שנה נפשי
(712)	(שם סו, כג) והיה מדי חדש בחדשו
(גימ' 9124)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה: פרשה טז משנה משנה ג': יבושו כל עובדי פסל דבר אחר:

משכו וקחו לכם צאן, הדא הוא דכתיב (תהלים צז, ז): יבושו כל עובדי פסל. בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה לשחוט הפסח, אמר לו משה: רבון העולם! הדבר הזה היאך אני יכול לעשות, אי אתה יודע שהצאן אלהיהן של מצרים הן, שנאמר (שמות ח, כב): הן נזבת את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלוננו?!

אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך! אין ישראל יוצאין מכאן עד שישחטו את אלהי מצרים לעיניהם, שאודיע להם שאין אלהיהם כלום. וכן מצינו שעשה, שבאותו הלילה הכה בכוריהם של מצרים, ובו בלילה שחטו ישראל פסחיהן ואכלו, והיו המצרים רואים בכוריהם הרוגים, ואלהיהן שחוטין, ולא היו יכולין לעשות כלום, שנאמר (במדבר לג, ד): ומצרים מקברים את אשר הכה ה' בהם כל בכור ובאלהיהם עשה ה' שפטים הוי יבושו כל עובדי פסל:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(717)	(שמות יב כא): "מִשְׁכּוֹ, וְקָחוּ לָכֶם צֹאן".
(גימ' 717)	דכתיב (תהלים צז, ז): יבושו כל עובדי פסל. (גימ' 717 ע"סת, א, ת)

מדרש רבה שמות פרשה טז משנה ב. משכו וקחו לכם צאן הדא הוא דכתיב (ישעיה ל, טו) בשובה ונחת תושעון תניין בכל מתרפאין חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים כיצד שאם יאמרו לו לאדם בא והרוג את הנפש ואתה מתרפא אל ישמע להן שכן כתיב (בראשית ט, ו) שופך דם האדם באדם דמו ישפך הואיל וכל מי שהוא שופך דם האדם באדם דמו ישפך היאך יכול החולה להתרפאות בשפיכות דמים גלוי עריות כיצד אם יאמרו לו לאדם עסוק בגלוי עריות ואתה מתרפא לא ישמע להן שאסור לו לאדם לעסוק בגלוי עריות אתה מוצא שתי פרשיות סמוכות פרשת נזיר ופרשת סוטה הנזיר נודר שלא לשתות יין אמר לו הקדוש ברוך הוא נדרת שלא לשתות יין כדי להרחיק עצמך מן העבירה אל תאמר הריני אוכל ענבים ואין לי עון אמר לו הקדוש ברוך הוא הואיל ונדרת מן היין הריני מלמדך שלא תחטא לפני אמר למשה למד לישראל הלכות נזירות שנאמר (במדבר ו, ב-ד) איש כי יפליא לנדור וגו' מין ושכר יזיר מכל אשר יעשה מגפן היין וכיון שיעשה כך הרי הוא כמלאך (שם שם, ח) כל ימי נזרו קדש הוא ליהוה כמה דאת אמר (דניאל ד, י) ואלו עיר וקדיש וכן האשה נקראת גפן שנאמר (תהלים קכח, ג) אשתך כגפן פוריה אמר הקדוש ברוך הוא אל תאמר הואיל ואסור לי להשתמש באשה הריני תופשה ואין לי עון או שאני מגפפה ואין לי עון

אני נושקה ואין לי עון אמר הקדוש ברוך הוא כשם שאם נדר נזיר שלא לשתות יין אסור לאכול ענבים לחים ויבשים ומשרת ענבים וכל היוצא מגפן היין אף אשה שאינה שלך אסור ליגע בה כל עיקר שכן שלמה אומר (משלי ו, כז-כט) היחיתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנוגע בה לכך סמך הקדוש ברוך הוא פרשת נזיר לפרשת סוטה שהן דומות זו לזו וכל מי שנוגע באשה שאינה שלו מביא מיתה על עצמו שנאמר (שם ז, כו) כי רבים חללים הפילה וכתוב (שם ה, ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו הואיל ויש בה כל המדות הללו היאך יכולה היא ליתן חיים לחולה לכך אין מתרפאין בה. עבודת כוכבים כיצד שאם היה אדם מישראל חולה ויאמרו לו לך אצל עבודת כוכבים פלונית ואתה מתרפא אסור לילך שכן הוא אומר (שמות כב, יט) זובח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו והואיל שכל מי שעובד עבודת כוכבים יחרם מוטב לו למות בחולי ואל יעשה חרם בעולם הזה ולא זה בלבד אסור אלא כל דבר שהוא של עבודת כוכבים אסור להתרפאות בו שאם יאמרו לו לאדם טול ממה שמקטירין לעבודת כוכבים או טול מן האשרה ועשה מהן קמיע והתרפא אל תטול שכן כתוב (דברים יג, יח) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם זו עבודת כוכבים ואומר (שם ז, כו) ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו למה שאין בהם ממש ואין מועילין כלום שנאמר (ירמיה י, ה) אל תיראו מהם כי לא ירעו וגם היטב אין אותם וכן אתה מוצא שירמיהו אומר לדורו הריני נכנס עם עבודת כוכבים לדין ואומר מעשיה ומעשה אלהים וידוע מה בין הקדוש ברוך הוא לעבודת כוכבים אתה מוצא ארבע פעמים בדף אחד הראה ירמיה גנותה של עבודת כוכבים ושבו של אלהים שנאמר (שם שם, ב-ג) כה אמר יהוה אל דרך הגוים אל תלמדו כי חקות העמים הבל הוא (שם שם, ד-ה) בכסף ובזהב ייפהו כתמר מקשה המה שמעתם גנותה של עבודת כוכבים בואו ושמעו שבו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (שם שם, ו) מאין כמוד יהוה (שם שם, ז) מי לא ייראך מלך הגוים שמעתם שבו של הקדוש ברוך הוא בואו ושמעו גנותה של עבודת כוכבים שנאמר (שם שם, ח-ט) ובאחת יבערו ויכסלו וגו' כסף מרקע מתרשיש יובא וגו' שמעתם גנותה של עבודת כוכבים בואו ואגיד לכם שבו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (שם שם, י) ויהוה אלהים אמת שמעתם שבו של מקום בואו ושמעו גנותה של עבודת כוכבים שנאמר (שם שם, יא) כדנה תימרון להום אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה שמעתם גנותה של עובדי כוכבים בואו ושמעו שבו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (שם שם, יב-יג) עושה ארץ בכחו וגו' לקול תתו המון מים בשמים שמעתם שבו של מקום בואו ושמעו גנותה של עבודת כוכבים שנאמר (שם שם, יד-טו) נבער כל אדם מדעת וגו' אך הבל המה מעשה תעתועים שמעתם גנותה של עבודת כוכבים בואו ושמעו שבו של מקום שנאמר (שם שם, טז) לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא אמר הקדוש ברוך הוא הואיל והיא כאבן דומם ואין בה ממש ואחרים שומרים אותה שלא יגנבו אותה היאך יכולה היא ליתן חיים לחולה לכך אסור להתרפאות מכל אשר לה וכן אתה מוצא לישראל כשהיו במצרים היו עובדין עבודת כוכבים ולא היו עוזבין אותה שנאמר (יחזקאל כ, ח) איש את שקוצי עיניהם לא השליכו אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה כל זמן שישראל עובדין לאלהי מצרים לא יגאלו לך ואמור להן שיניחו מעשיהן הרעים ולכפור בעבודת כוכבים הדא הוא דכתיב (שמות יב, כא) משכו וקחו לכם כלומר משכו ידכם מעבודת כוכבים וקחו לכם צאן ושחטו אלהיהם של מצרים ועשו הפסח שבכך הקדוש ברוך הוא פוסח עליכם הוי (ישעיה ל, טו) בשובה ונחת תושעון:

נושא הדרשה: בשובה ונחת תושעון
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא משה לכל-זקני ישראל, ויאמר אלהם: משכו, וקחו לכם צאן למשפחתיכם--ושחטו הפסח. ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר בסף; ואתם, לא תצאו איש מפתח-ביתו--עד-בקר. ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל שתי המזוזות; ופסח יהוה, על-הפתח, ולא יתן המשחית, לבא אל-בתיכם לנגף. ושמרתם, את-הדבר הזה, לחק-לך ולבניך, עד-עולם. והיה כי-תבאו אל-הארץ, אשר יתן יהוה לכם--כאשר דבר; ושמרתם, את-העבדה הזאת. והיה, כי-יאמרו אליכם בניכם: מה העבדה הזאת, לכם. ואמרתם זבח-פסח הוא ליהוה, אשר פסח על-בתי בני-ישראל במצרים, בנגפו את-מצרים, ואת-בתינו הציל; ויקד העם, וישתחוו. וילכו ויעשו, בני ישראל: כאשר צוה יהוה את-משה ואהרן, כן כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ישעיה ל, טו) בשובה ונחת תושעון	(1611)
(בראשית ט, ו) שופך דם האדם באדם דמו ישפך	(1007)
(במדבר ו, ב-ד) איש כי יפליא לנדור	(781א)
(שם שם, ח) כל ימי נזרו קדש הוא ליהוה	(845)
(דניאל ד, י) ואלו עיר וקדיש	(743)
(תהלים קכח, ג) אשתך כגפן פוריה	(1175)
(משלי ו, כז-כט) היחיתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה כן הבא אל אשת רעהו לא ינקה כל הנוגע בה	(3741)
(שם ז, כו) כי רבים חללים הפילה	(530)
(שם ה, ה) רגליה יורדות מות שאול צעדיה יתמוכו	(2318)
(שמות כב, יט) זובח לאלהים יחרם בלתי ליהוה לבדו	(937)
(דברים יג, יח) ולא ידבק בידך מאומה מן החרם	(624)
(שם ז, כו) ולא תביא תועבה אל ביתך והיית חרם כמוהו	(2152)
(ירמיה י, ה) אל תיראו מהם כי לא ירעו וגם היטב אין אותם	(1663)
(שם שם, ב-ג) כה אמר יהוה אל דרך הגוים אל תלמדו כי חקות העמים הבל הוא	(1880)
(שם שם, ד-ה) בכסף ובזהב ייפהו כתמר מקשה המה	(1450)
(שם שם, ו) מאין כמוד יהוה	(213)
(שם שם, ז) מי לא ייראך מלך הגוים	(476)

(837)	(שם שם, ח-ט) ובאחת יבערו ויכסלו
(559)	(שם שם, י) ויהוה אלהים אמת
(3331)	(שם שם, יא) כדנה תימרון להום אלהיא די שמיא וארקא
(708)	לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה
(1555)	(שם שם, יב-יג) עושה ארץ בכחו
(1601 ס"ת)	(שם שם, יב-יג) לקול תתו המון מים בשמים
(1519)	(שם שם, יד-טו) נבער כל אדם מדעת
(810)	(שם שם, יז) אך הבל המה מעשה תעתועים
(1805)	(שם שם, טז) לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא
	(יחזקאל כ, ח) איש את שקוצי עיניהם לא השליכו
(גימ' 34871)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. דבר אחר משכו וקחו לכם צאן הדא הוא דכתיב (משלי טז, יא) פלס ומאזני משפט ליהוה וכן מצינו משה ושמואל שוין כאחת שנאמר (תהלים צט, ו) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו בא וראה כמה בין משה לשמואל משה היה נכנס ובא אצל הקדוש ברוך הוא לשמוע הדבור ואצל שמואל היה הקדוש ברוך הוא בא שנאמר (ש"א ג, י) ויבא יהוה ויתיבצב למה כך אמר הקדוש ברוך הוא בדין ובצדקה אני בא עם האדם משה היה יושב ומי שהיה לו דין בא אצלו ונידון שנאמר (שמות יח, יג) וישב משה לשפוט את העם אבל שמואל היה טורח בכל מדינה ומדינה ושופט כדי שלא יצטערו לבא אצלו שנאמר (ש"א ז, טז) והלך מדי שנה בשנה אמר הקדוש ברוך הוא משה שהיה יושב במקום אחד לדון את ישראל יבא אצלי לאוהל מועד לשמוע הדבור אבל שמואל שהלך אצל ישראל בעיירות ודן אותם אני הולך ומדבר עמו לקיים מה שנאמר (משלי טז, יא) פלס ומאזני משפט ליהוה וכן מצינו ביהודה על שהציל שלש נפשות תמר ושני בניה מן האש הציל הקדוש ברוך הוא שלות בניו מן האש ומי הם חנניה מישאל ועזריה הוי פלס ומאזני משפט ליהוה וכן במצרים היו משועבדים ישראל שמונים שנה והיה המצרי הולך במדבר ותופס איל או צבי ושוחטו ושופת את הסיר ומבשל ואוכל וישראל רואין ולא טועמין שנאמר (שמות טז, ג) בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשובע לא כתיב באכלנו מסיר הבשר אלא בשבתנו שהיו אוכלין לחמם בלא בשר אמר להם הקדוש ברוך הוא אתם זינקתם את בני בשר שהייתם אוכלין ולא הייתם נותנין להם אף אני אעשה לבני שישחטו את הצאן שאתם משתחווים להן והן אוכלין ואתם נמסים למה שאני דיין אמת הוי פלס ומאזני משפט לה לכך נאמר משכו וקחו לכם צאן:

נושא הדרשה: משכו, וקחו לכם צאן למשפחתיכם--ושחטו הפסח
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

	משכו, וקחו לכם צאן למשפחתיכם--ושחטו הפסח. ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר בסף;
(גימ' 8677)	ואתם, לא תצאו איש
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(925 ר"ת)	(משלי טז, יא) פלס ומאזני משפט ליהוה
(1754 ת)	(תהלים צט, ו) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו
(566 ת)	(ש"א ג, י) ויבא יהוה ויתיבצב
(1604)	(שמות יח, יג) וישב משה לשפוט את העם
(827)	(ש"א ז, טז) והלך מדי שנה בשנה
(769)	(משלי טז, יא) פלס ומאזני משפט ליהוה
(2232)	(שמות טז, ג) בשבתנו על סיר הבשר באכלנו לחם לשובע
(גימ' 8677)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה : פרשה טז משנה משנה ד' : מידה כנגד מידה
דבר אחר :

משכו וקחו לכם צאן, הדא הוא דכתיב (משלי טז, יא) : פלס ומאזני משפט לה'.
וכן מצינו משה ושמואל שוין כאחת, שנאמר (תהלים צט, ו) : משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו, בא
וראה כמה בין משה לשמואל.

משה היה נכנס ובא אצל הקדוש ברוך הוא, לשמוע הדבור, ואצל שמואל היה הקדוש ברוך הוא בא, שנאמר
(ש"א ג, ז) : ויבא ה' ויתיצב.

למה כך? אמר הקדוש ברוך הוא : בדין ובצדקה אני בא עם האדם, משה היה יושב ומי שהיה לו דין, בא
אצלו ונידון, שנאמר (שמות יח, יג) : וישב משה לשפוט את העם.

אבל שמואל היה טורח בכל מדינה ומדינה ושופט כדי שלא יצטער לבא אצלו, שנאמר (ש"א ז, טז) : והלך
מדי שנה בשנה. אמר הקדוש ברוך הוא : משה, שהיה יושב במקום אחד לדון את ישראל, יבא אצלי לאוהל
מועד לשמוע הדבור, אבל שמואל שהלך אצל ישראל בעיירות ודן אותם, אני הולך ומדבר עמו, לקיים מה
שנאמר (משלי טז, יא) : פלס ומאזני משפט לה'.

וכן מצינו ביהודה. על שהציל שלש נפשות : תמר ושני בניה מן האש, הציל הקדוש ברוך הוא שלות בניו מן
האש. ומי הם? חנניה, מישאל ועזריה. הוי, פלס ומאזני משפט לה'.

וכן במצרים היו משועבדים ישראל שמונים שנה, והיה המצרי הולך במדבר ותופס איל, או צבי ושוחטו,
ושופת את הסיר ומבשל ואוכל, וישראל רואין ולא טועמין, שנאמר (שמות טז, ג) : בשבתנו על סיר הבשר
באכלנו לחם לשובע לא כתיב באכלנו מסיר הבשר, אלא בשבתנו, שהיו אוכלין לחמם בלא בשר. אמר להם
הקדוש ברוך הוא : אתם זינקתם את בני בבשר, שהייתם אוכלין ולא הייתם נותנין להם, אף אני אעשה
לבני ישחטו את הצאן, שאתם משתחווים להן, והן אוכלין ואתם נמסים. למה? שאני דיון אמת. הוי, פלס
ומאזני משפט לה'. לכך נאמר : משכו וקחו לכם צאן :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות יב כא) : מִשְׁכוּ, וְקַחוּ לָכֶם צֹאן לְמִשְׁפְּחֹתֵיכֶם (גימ' 1651 עה"ת)

(משלי טז, יא) : פֶּלֶס, וּמְאֲזֵנֵי מִשְׁפָּט לְיַהוָה (גימ' 929 עס"ת, ת)

יתרה 722 = שמואל משה

מדרש רבה שמות פרשה יז משנה : א. ולקחתם אגודת אזור הדא הוא דכתיב (משלי טז, ד) כל פעל יהוה
למענהו אתה מוצא שכל מה שברא הקדוש ברוך הוא בששת ימי בראשית לא ברא אלא לכבודו ולעשות בהן
רצונו ביום הראשון ברא שמים וארץ אף הם לכבודו בראם שנאמר (ישעיה סו, א) כה אמר יהוה השמים
כסאי ואומר (תהלים יט, ב) השמים מספרים כבוד אל וכן האור שברא לכבודו הוא דכתיב (שם קד, ב)
עוטה אור כשלמה מה נברא ביום שני רקיע לכבודו בראו שיעמדו שם המלאכים ויהיו מקלסין אותו שנאמר
(שם קנ, א) הללוהו ברקיע עזו מה ברא ביום שלישי דשאים ואילנות ומצינו שהדשאין מקלסין להקדוש
ברוך הוא שנאמר (שם סה, יד) יתרועעו אף ישירו ומנין אף האילנות שנאמר (דה"א טז, לג) אז ירננו עצי
היער מלפני יהוה אתה מוצא שצוה הקדוש ברוך הוא מן האילנות לעשות מהן מצות בפרה אדומה צוה
להשליך בשריפתה עץ ארז ואזוב והזאת מי נדה צוה לעשות באזוב וטהרת המצורע צוה לעשות בעץ ארז
ואזוב וכן במצרים צוה להגיע הדם אל המשקוף ואל שתי המזוזות באזוב שנאמר ולקחתם אגודת אזור וכן
ברא המים ביום שלישי שכינסן מעל הארץ ומשם קלוסו עולה שנאמר (תהלים צג, ד) מקולות מים רבים
אדירים משברי ים מה נברא ביום רביעי מאורות לכבודו בראם שנאמר (שם קמח, ג) הללוהו שמש וירח
ביום חמישי ברא עופות לכבודו להקריב מהן קרבן שנאמר (ויקרא א, יד) אם מן העוף עולה קרבנו מה נברא
ביום שישי בהמות לכבודו וצוה להקריב מהם קרבן שנאמר (שם שם, ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה
מן הבהמה מן הבקר וברא בו אדם לכבודו שנאמר (תהלים שם, ז-יג) הללו את יהוה מן הארץ תנינים וגו'
הוי כל פעל יהוה למענהו :

נושא הדרשה : ולקחתם אגדת אזור, וטבלתם בדם אשר-בסף,

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ולקחתם אגדת אזור, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר

בסף ; ואתם, לא תצאו איש מפתח-ביתו--עד-בקר. ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-

המשקוף, ועל שתי המזוזות ; ופסח יהוה, על-הפתח, (גימ' 12467)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(משלי טז, ד) כל פעל יהוה למענהו (457)

(ישעיה סו, א) כה אמר יהוה השמים כסאי (778)

(תהלים יט, ב) השמים מספרים כבוד אל (888)

(שם קד, ב) עוטה אור כשלמה (707את)

(שם קנ, א) הללוהו ברקיע עזו (548ה)

(שם סה, יד) יתרועעו אף ישירו (1369)

(דה"א טז, לג) אז ירננו עצי היער מלפני יהוה (1015)

(תהלים צג, ד) מקולות מים רבים אדירים משברי ים (1791)

(שם קמח, ג) הללוהו שמש וירח (1260ס"ת)

(ויקרא א, יד) אם מן העוף עולה קרבנו (761)

(שם שם, ב) אדם כי יקריב מכם קרבן ליהוה מן הבהמה מן הבקר (1449)

(תהלים שם, ז-יג) הללו את יהוה מן הארץ תנינים (1444)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 12467)

ב. דבר אחר ולקחתם לכם אגודת אזוב הדא הוא דכתיב (שיר ב, ג) כתפוח בעצי היער למה נמשל הקדוש ברוך הוא לתפוח לומר לך מה תפוח זה נראה לעין בלא כלום ויש בו טעם וריח כך הקדוש ברוך הוא (שם ה, טז) חכו ממתקים וכלו מחמדים ונראה לעובדי כוכבים ולא רצו לקבל התורה והיתה התורה בעיניהם כדבר שאין בו ממש ויש בו טעם וריח טעם מנין שנאמר (תהלים לד, ט) טעמו וראו כי טוב יהוה ויש בו מאכל דכתיב (משלי ח, יט) טוב פריי מחרוץ ומפז ויש בה ריח שנאמר (שיר ד, יא) וריח שלמותיך כריח לבנון אמרו ישראל אנו יודעין כחה של תורה לפיכך אין אנו זזין מן הקדוש ברוך הוא ותורתו שנאמר (שם ב, שם) בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי וכן יש דברים שהן נראין שפלים וצוה הקדוש ברוך הוא לעשות מהן כמה מצות האזוב נראה לאדם שאינו כלום וכחו גדול לפני האלהים שמשל אותו לארו בכמה מקומות בטהרת מצורע בשריפת הפרה ובמצרים צוה לעשות מצוה באזוב שנאמר ולקחתם אגודת אזוב וכן בשלמה אומר (מ"א ה, יג) וידבר על העצים מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יוצא בקיר ללמדך שהקטן וגדול שוין לפני הקדוש ברוך הוא ובדברים קטנים הוא עושה נסים ועל ידי אזוב שהוא שפל שבאילנות גאל את ישראל הוי כתפוח בעצי היער:

נושא הדרשה: ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ולקחתם אגדת אזוב, וטבלתם בדם אשר-בסף, והגעתם אל-המשקוף ואל-שתי המזוזות, מן-הדם אשר בסף; ואתם, לא תצאו איש מפתח-ביתו--עד-בקר. ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ג'ימ' 9332)	(שיר ב, ג) כתפוח בעצי היער
(971)	(שם ה, טז) חכו ממתקים וכלו מחמדים
(868)	(תהלים לד, ט) טעמו וראו כי טוב יהוה
(411)	(משלי ח, יט) טוב פריי מחרוץ ומפז
(929ר"ת)	(שיר ד, יא) וריח שלמותיך כריח לבנון
(1406)	(שם ב, שם) בצלו חמדתי וישבתי ופריו מתוק לחכי
(2234)	(מ"א ה, יג) וידבר על העצים מן הארז אשר בלבנון ועד האזוב אשר יוצא בקיר
(2502)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(ג'ימ' 9332)	

ד. ועבר יהוה לנגוף את מצרים הדא הוא דכתיב (איוב לא, יד) ומה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו מי אמר הפסוק הזה שר העולם אמרו אף על פי שאמרו איוב על עצמו וכן כל באי עולם עתידין לומר כך אנו מוצאין בדור המבול בשיבה דן אותם האלהים שנאמר (תהלים כט, י) יהוה למבול ישב מה כתיב בהם (בראשית ז, כג) וימח את כל היקום אבל מצרים בעברה דן אותם שנאמר (ועבר יהוה לנגוף את מצרים וכתוב (שמות יב, יב) ועברתי בארץ מצרים אבל לעתיד לבא הוא עומד ודן את עולמו בעמידה שנאמר (זכריה יד, ד) ועמדו רגליו ביום ההוא וכתוב (צפניה ג, ח) לכן חכו לי נאם יהוה ליום קומי לעד אומרים באי עולם אם בשיבה דן דור המבול ומחה אותן ובעברה דן את המצרים והרג את בכוריהן לכשיעמוד לעתיד לבא ודן עולמו מי יוכל לעמוד לכך כתיב (איוב לא, יד) ומה אעשה כי יקום אל מפני מה עתיד לקום מפני צעקת עניים שנאמר (תהלים יב, ו) משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר יהוה:

נושא הדרשה: ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל שתי המזוזות; ופסח יהוה, על-הפתח, ולא יתן המשחית, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(איוב לא, יד) ומה אעשה כי יקום אל וכי יפקוד מה אשיבנו	
(1294)	(תהלים כט, י) יהוה למבול ישב
(446)	(בראשית ז, כג) וימח את כל היקום
(676)	(זכריה יד, ד) ועמדו רגליו ביום ההוא
(7663ר"ת)	(צפניה ג, ח) לכן חכו לי נאם יהוה ליום קומי לעד
(637)	(תהלים יב, ו) משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר יהוה:
(2139)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(ג'ימ' 5855)	

ה. ועבר יהוה לנגוף את מצרים יש אומרים על ידי מלאך ויש אומרים הקדוש ברוך הוא בעצמו ומהו שאמר לנגוף מלמד שאף המעוברות שהיו ראויות לילד הפילו ומתו האימהות והמשחית יצא וחבל כל מה שמצא ואין לנגוף אלא עוברות שנאמר (שמות כא, כב) ונגפו אשה הרה והקדוש ברוך הוא מחבל בכוריהם של מצרים וישראל עושין כל מה שאמר להם הקדוש ברוך הוא שנאמר וילכו ויעשו למה היה הקדוש ברוך הוא וישראל דומין למלך שבא עם בניו בים וספינות של פירטון מקיפות אותו אמר להם הא לכם מוכנות מורניות שלי שאני עובר על גלי הים ונלחם עמהן כך היה הקדוש ברוך הוא עם בניו במצרים ומחנות מצרים מחשבים עליהם כל הלילה אמר להם הקדוש ברוך הוא אי רשעים על בני אתם מחשבים מורניות שלי מוכנות הן שנאמר (תהלים קו, ח) ויושיעם למען שמו הן עסוקים בצלי והיה הורג הקדוש ברוך הוא בכוריהן של מצרים והן היו מזין על פתחיהן ושמו הגדול היה עומד על פתחיהם והם עוסקים בהלל ובהלכות הפסח והאלהים מפריש שיכפר דם טמאים על דם טהורים שנאמר (שם לד, כג) פודה יהוה נפש עבדיו הן היו עסוקין במצות שהיו טוחנין ולשיין והקדוש ברוך הוא עוקר נטיעתן של מצרים שנאמר (שם ז, ז) קומה יהוה באפך:

נושא הדרשה: ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 2647)	ועבר יהוה, לנגף את-מצרים, וראה את-הדם על-המשקוף, ועל כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
	(שמות כא, כב) ונגפו אשה הרה (פ"ס"ס666)
	(תהלים קו, ח) ויושיעם למען שמו (978)
	(שם לד, כג) פודה יהוה נפש עבדיו (פ"פ"ר723)
	(שם ז, ז) קומה יהוה באפך: (280)
(גימ' 2647)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה יח משנה: א. ויהי בחצי הלילה הדא הוא דכתיב (ישעיה מד, כו) מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים אמר רבי אבהו מקים דבר עבדו זה משה שנאמר (במדבר יב, ז) לא כן עבדי משה והיאך קיים אלא כיון שהביא עליהם מכת החשך התחיל פרעה צווח (שמות י, כד) לכו עבדו את יהוה רק צאנכם ובקרכם יצג אמר לו משה חייך (שם שם, כו) וגם מקננו ילך עמנו לא תשאר פרסה מהו פרסה אפילו בהמה שהיא כולה של מצרי ויש בה טלף אחד לישראל אינו מניח אותה (שם שם, שם) כי ממנו נקח אחר שאמר כי ממנו נקח חזר ואמר (שם שם, שם) ואנחנו לא נדע מה נעבוד את יהוה אמר לו אם אתה שאתה בשר ודם בני אדם מתים אם עוברין על צוויך ואם תוציא דבר מלפניך ותאמר גבו לי כך וכך יכול העולם לעמוד לפניך אבל אנו שמא יאמר לנו אלהים הקריבו קרבן של מאתים ועשר שנים הוי ואנחנו לא נדע אמר לו פרעה עד מתי אתה נכנס לכאן (שם שם, כח) לך מעלי השמר לך אל תוסף ראות פני אמר לו משה יפה דברת (שם שם, כט) לא אוסיף עוד ראות פניך דבר הקדוש ברוך הוא מה עדיין מתבקש לי להודיע לפרעה מכה אחת מיד קפץ עליו אלהים כביכול נכנס בפלטיין של פרעה בשביל משה שאמר לו לא אוסיף עוד ראות פניך שלא ימצא בדאי ואתה מוצא שלא דבר הקדוש ברוך הוא עם משה בביתו של פרעה אלא אותה שעה מנין שנאמר (שם ט, כט) כצאתי את העיר אפרוש כפי אל יהוה ועכשיו קפץ הקדוש ברוך הוא ודבר עם משה שנאמר (שם יא, א) עוד נגע אחד אביא על פרעה וגוי כיון ששמע משה שמח ונתגדל שנאמר (שם שם, ג) גם האיש משה גדול מאד התחיל צווח בפרהסיא (שם שם, ד) כה אמר יהוה כחצות הלילה יפה אמרת אל תוסף ראות פני אני איני עוד בא אצלך אלא אתה בא אצלי ושר צבא הזה שעומד עמך וזה הפרכוס שלך וכל בני פלטיין אלו שלך באין אצלי עמך ומבקשים הימני ומשתחווים לי שנצא מכאן דכתיב (שם שם, ח) וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר לא רצה לומר והשתחווית לי משום כבוד מלכות כיון שהגיע חצי הלילה כאשר אמר משה מיד ויהי בחצי הלילה ויהוה הכה כל בכור לפיכך מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים שעשה עצה עם אברהם בשביל הדבר הזה אימתי כשבאו המלכים ורדף אותם אמר לו הקדוש ברוך הוא דיך עד חצי הלילה בוא ונחלוק הלילה אני ואתה שנאמר (בראשית יד, טו) ויחלק עליהם לילה כיון שהגיע השעה שלמה העצה הוי ויהי בחצי הלילה לכך כתיב ועצת מלאכיו ישלים:

נושא הדרשה: ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
	ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה הישב על-כסאו, עד בכור השבי אשר בבית הבור; וכל, בכור בהמה. ויקם פרעה לילה, הוא וכל-עבדיו וכל-מצרים, ותהי צעקה גדלה, במצרים: כי-אין בית, אשר אין-שם מת. ויקרא למשה ולאהרן לילה, ויאמר קומו צאו מתוך עמי--גם-אתם, גם-בני ישראל; ולכו עבדו את-יהוה, כדברכם. גם-צאנכם גם-בקרכם קחו כאשר דברתם, ולכו; וברכתם, גם-אתי. ותחזק (גימ' 16348)
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(ישעיה מד, כו) מקים דבר עבדו ועצת מלאכיו ישלים (פ"ס"ס1581)	
(במדבר יב, ז) לא כן עבדי משה (ת536)	
(שמות י, כד) לכו עבדו את יהוה רק צאנכם ובקרכם יצג (1537)	
(שם שם, כו) וגם מקננו ילך עמנו לא תשאר פרסה (1798)	
(שם שם, שם) כי ממנו נקח (324)	
(שם שם, שם) ואנחנו לא נדע מה נעבוד את יהוה (880)	
(שם שם, כח) לך מעלי השמר לך אל תוסף ראות פני (2119)	
(שם שם, כט) לא אוסיף עוד ראות פניך (1035)	
(שם ט, כט) כצאתי את העיר אפרוש כפי אל יהוה (את1993)	
(שם יא, א) עוד נגע אחד אביא על פרעה (685)	
(שם שם, ג) גם האיש משה גדול מאד (792)	
(שם שם, ד) כה אמר יהוה כחצות הלילה (896)	
(שם שם, ח) וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר (ס"ת"ס1788)	
(בראשית יד, טו) ויחלק עליהם לילה (384)	
(גימ' 16348)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ג. דבר אחר ויהי בחצי הלילה הדא הוא דכתיב (משלי לא, יח) טעמה כי טוב סחרה לא יכבה וגוי אתה מוצא שאמר הכתוב כי אין בית אשר אין שם מת היאך אתה מונה כל טיפה וטיפה שהיה מוציא מצרי לכל אשה ואשה או שהטיפה הראשונה הוא בכור ונמצאו כל בנים מתים שנאמר (תהלים עח, נא) ויך כל בכור במצרים ראשית אונים באהלי חם טיפה ראשונה הנקבות הבכורות אף הן מתות חוץ מבתיה בת פרעה שנמצא לה פרקליט טוב זה משה שנאמר (שמות ב, ב) ותרא אותו כי טוב הוא לפיכך אמר שלמה טעמה כי טוב סחרה (משלי שם, טו) ותקם בעוד לילה באיזה לילה ויהי בחצי הלילה:

נושא הדרשה: ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה הישב על-כסאו, עד בכור השבי אשר בבית הבור; וכל,

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(משלי לא, יח) טעמה כי טוב סחרה לא יכבה (512)

(תהלים עח, נא) ויך כל בכור במצרים ראשית אוניס באהלי חם (1850 ס"פ)

(שמות ב, ב) ותרא אותו כי טוב הוא (1079)

(משלי שם, טו) ותקם בעוד לילה (718 את)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 4159)

ה. דבר אחר ויהי בחצי הלילה אמר דוד (תהלים עז, ז) אזכרה נגינתי בלילה אמרה כנסת ישראל נזכרת אני את השברים שהיית שובר את האויבים בעבורי בלילה ואין נגינתי אלא לשון שבר כמה דאת אמר (איכה ג, סג) אני מנגינתם ואומר (בראשית יד, כ) אשר מגן צריך בידך בא עלינו סנחריב שברת אותו בלילה שנאמר (מ"ב יט, לה) ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור אמר רבי נחמיה בא וראה אהבתו של הקדוש ברוך הוא על ישראל שהרי מלאכי השרת שהן גבורי כח עושי דברו עשאן הקדוש ברוך הוא שומרין לישראל ומי הם מיכאל וגבריאל שנאמר (ישעיה סב, ו) על חומתיך ירושלים הפקדתי שומרים וכיון שבא סנחריב מיכאל יצא והכה בהם וגבריאל הציל במצותו של הקדוש ברוך הוא לחנניה וחביריו למה כך אלא תנאין עשה עמהם הקדוש ברוך הוא אימתי כשבקש לירד להציל אברהם מכבשן האש אמרו מיכאל וגבריאל לפניו אנו יורדי להציל אותו אמר להם אלו ירד לשם אחד מכס לכבשן אתם הייתם מצילין אותו אלא לשמי ירד ואני יורד ומצילו שנאמר (בראשית טו, ז) אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים אלא אתן לכם זמן אימתי תרדו על שנזדקקתם להצילו לכבוד שמי אתה מיכאל על מחנה אשור ואתה גבריאל על מחנה כשדים כיון שירד גבריאל להציל לחנניה מישאל ועזריה גזר לאש ויצא ולהט כל אותן שהשליכו אותן שנאמר (דניאל ג, כב) גובריא אלך די הסיקו לשדרך מישך וגוי ויש אומרים ארבע אומות מתו שם בראשונה כתיב (שם שם, ג) באדין מתכנשין אחשדרפניא סגניא ופחותא והדברי מלכא וכאן חסרו ארבע שנאמר (שם שם, כז) ומתכנשין אחשדרפניא לפיכך אמר חנניה (תהלים קיז, א) הללו את יהוה כל גוים מישאל אמר (שם שם, שם) שם, שם) שבוהו כל האומים ועזריה אמר (שם שם, ב) כי גבר עלינו חסדו המלאך אומר (שם שם, שם) ואמת יהוה לעולם אמת מה שאמר לי כשירדתי להציל אברהם וכן מיכאל עשה מה שאמר לו שנאמר (מ"ב יט, לה) ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יהוה תנא כולן פולמרכין ודוכסין היו שותין יין והניחו קנקניהם מושלכים אמר הקדוש ברוך הוא לסנחריב אתה עשית שלך שנאמר (שם שם, כג) ביד מלאכך חרפת אף אני ביד מלאכי מה עשה לו (ישעיה י, טז) ותחת כבודו יקד יקוד כיקוד אש מהו ותחת כבודו שרף גופן מבפנים והניח בגדיהם מבחוץ שכבודו של אדם בגדו ולמה הניח בגדיהם אלא שהיו בניו של שם שנאמר (בראשית י, כב) בני שם עלים ואשור אמר הקדוש ברוך הוא חייב אני לשם אביהם שנטלו הוא ויפת בגדיהם וכסו ערות אביהם שנאמר (שם ט, כג) ויקח שם ויפת את השמלה לכך אמר הקדוש ברוך הוא למיכאל הנח בגדיהן ושרוף נשמתן מה כתיב שם (מ"ב שם, לה) וישכימו בבקר והנ כולם פגרים מתים הדא הוא דכתיב (תהלים קא, ח) לבקרים אצמית כל רשעי ארץ והיו ישראל וחזקיהו יושבין ואומרין את ההלל שהיה ליל של פסח והיו מתייראים לומר עכשיו ירושלים מתכבשת בידו כיון שהשכימו בבקר לעמוד ולקרות קריאת שמע ולהתפלל מצאו אויביהם פגרים מתים לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא לישעיה (ישעיה ח, ג) קרא שמו מהר שלל חש בן זומיר לבוז שללם והאחד קרא שמו עמו אל לומר שאני עמו שנאמר (דה"ב לב, ח) עמו זרוע בשר ועמנו יהוה אלהינו וכשם שעשה הקדוש ברוך הוא בעולם הזה ביד מיכאל וגבריאל כן לעתיד לבא יעשה על ידיהם שנאמר (עובדיה א, כא) ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו זה מיכאל וגבריאל ורבינו הקדוש אומר זה מיכאל לעצמו שנאמר (דניאל יב, א) ובעת ההיא יעמוד מיכאל השר הגדול העומד על בני עמך שהוא תובע צרכיהן של ישראל ומדבר עליהם שנאמר (זכריה א, יב) ויען מלאך יהוה ויאמר יהוה צבאות עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים ואומר (דניאל י, כא) ואין אחד מתחזק עמי כי אם מיכאל שרכם אמר רבי יוסי למה מיכאל וסמאל דומין לסניגור וקטיגור עומדין בדין זה מדבר וזה מדבר גמר זה דבריו וזה דבריו ידע אותו הסניגור שנצח התחיל משבח את הדיין שיוציא איפופסין בקש אותו קטיגור להוסיף דבר אמר לו הסניגור החרש ונשמע מן הדיין כך מיכאל וסמאל עומדים לפני השכינה והשטן מקטרט ומיכאל מלמד זכותן של ישראל והשטן בא לדבר ומיכאל משתקו למה שנאמר (תהלים פה, ט) אשמעה מה ידבר האל יהוה כי ידבר שלום אל עמו הוי (שם עז, ז) אזכרה נגינתי בלילה על נס של חזקיהו. דבר אחר אזכרה נגינתי נזכר אני מה שעשית לנו במצרים ומנגנין שעשית למצרים היאך מתחלה כשבקש הקדוש ברוך הוא להביא המכות על המצרים מכת בכורות אמר להביא תחלה שנאמר (שמות ד, כג) הנה אנכי הורג את בנך בכורך התחיל אומר (שם ה, ב) מי יהוה אשר אשמע בקולו אמר הקדוש ברוך הוא אם אביא עליו מכת בכורות תחלה משלחן אלא מביא אני עליו מכות אחרות (תחלה) ובעקב זאת אני מביא את כולן שנאמר ויהוה הכה כל בכור לפיכך דוד מקלס (תהלים צ, יא) מי יודע עוז אפך מי יודע נגנין שלך שאתה עושה ביים שנאמר (שם עז, כ) ביים דרכך ושביילך בימים רבים ועקבותיך לא נודעו דברים שאתה עושה בעקב מי יודע:

נושא הדרשה: ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

את -העבדה הזאת. והיה, כי-יאמרו אליכם בניכם: מה העבדה הזאת, לכם. ואמרתם זבח-פסח הוא ליהוה, אשר פסח על-בתי בני-ישראל במצרים, בנגפו את-מצרים, ואת-בתינו הציל; ויקד העם, וישתחוו. וילכו ויעשו, בני ישראל: כאשר צוה יהוה את-משה ואהרן, כן עשו ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה הישב על-כסאו, עד בכור השבי אשר בבית הבור; וכל, בכור בהמה. ויקם פרעה לילה,

הוא וכל-עבדיו וכל-מצרים, ותהי צעקה גדלה, במצרים: כי-אין בית, אשר אין-שם מת. ויקרא למשה ולאהרן לילה, ויאמר קומו צאו מתוך עמי--גם-אתם, גם-בני ישראל; ולכו עבדו את-יהוה, כדברכם. גם-צאנכם גם-בקרכם קחו כאשר דברתם, ולכו; וברכתם, גם-אתי. ותחזק מצרים על-העם, למהר לשלחם מן-הארץ: כי אמרו, כלנו מתים. וישא העם את-בצקו, טרם יחמץ; משארתם צררת בשמלתם, על-שכמם. ובני-ישראל עשו, כדבר משה; וישאלו, ממצרים, כלי-כסף וכלי זהב, ושמלת. ויהוה נתן את-חן העם, בעיני מצרים--וישאלום; וינצלו, את-מצרים. (גימ' 41103)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

מניין הפסוקים: () אזכרה נגינתי בלילה () אני מנגינתם () אשר מגן צריך בידך () ויהי בלילה ההוא ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור () על חומתיך ירושלים הפקדתי שומרים () אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים () גובריא אלך די הסיקו לשדרך מישך () באדין מתכנשין אהשרפניא סגניא ופחותא והדברי מלאך () הללו את יהוה כל גוים () שבחוהו כל האומים () כי גבר עלינו חסדו () ואמת יהוה לעולם () ביד מלאכיך חרפת () ותחת כבודו יקד יקוד כיקוד אש () בני שם עילם ואשור () ויקח שם ויפת את השמלה () וישכימו בבקר והנ כולם פגרים מתים () לבקרים אצמית כל רשעי ארץ () עמו זרוע בשר ועמנו יהוה אלהינו () ועלו מושיעים בהר ציון לשפט את הר עשו () ובעת ההיא יעמוד מיכאל השר הגדול העומד על בני עמך () ויען מלאך יהוה ויאמר יהוה צבאות עד מתי אתה לא תרחם את ירושלים () ואין אחד מתחזק עמי כי אם מיכאל שרכם () אשמעה מה ידבר האל יהוה כי ידבר שלום אל עמו () אזכרה נגינתי בלילה () הנה אנכי הורג את בנך בכורך () מי יהוה אשר אשמע בקולו () מי יודע עוז אפך () בים דרכך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו (39417)

(ישעיה ח, ג) קרא שמו מהר שלל חש בז
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ו. אמר האלהים למשה אמור להם לישראל מה אתם עושים תהיו יודעים שיגוף את מצרים שנאמר (שמות יב, כג) ועבר יהוה לנגוף את מצרים אמר רבי לוי מהו ועבר יהוה אמר להם הקדוש ברוך הוא עובר אני על הדבר אשר אמרתי משל למלך שהלך בנו לברבראיה עמדו הברבריים וקבלו אותו ועשו אותו מלך עליהם שמע המלך ואמר מה כבוד אני עושה לאלו שגדלו בני והמליכוהו עליהם אלא אני קורא שם אותה המדינה על שם בני חזרו אחרי ימים וקללו בנו של מלך ושעבדו אותו אמר המלך אני עובר על מה שכיבדתי אותם יוצא אני ועושה עמהם מלחמה ומציל את בני כך ירד יוסף למצרים וקבלו אותו ועשו אותו מלך עליהם שנאמר (בראשית מב, ו) ויוסף הוא השליט על הארץ כבודו את יעקב שנאמר (שם נ, ג) ויבכו אותו מצרים שבעים יום אמר הקדוש ברוך הוא ומה כבוד אני עושה למצרים הריני קורא אותה בשמה של גן עדן שנאמר (שם יג, ז) כגן יהוה כארץ מצרים כשחזרו ושעבדו בהן אמר הקדוש ברוך הוא (שמות שם, יב) ועברתי בארץ מצרים חוזר אני מאותו כבוד ואעשה אותה שממה שנאמר (יואל ד, יט) מצרים לשממה תהיה:

נושא הדרשה: ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי בחצי הלילה, ויהוה הכה כל-בכור בארץ מצרים, מבכר פרעה הישב על-כסאו, עד בכור השבי אשר בבית הבור; וכל, בכור בהמה. (גימ' 4438)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(בראשית מב, ו) ויוסף הוא השליט על הארץ (929)

(שם נ, ג) ויבכו אותו מצרים שבעים יום (1315)

(שם יג, ז) כגן יהוה כארץ מצרים (975)

(יואל ד, יט) מצרים לשממה תהיה (1219)

(גימ' 4438)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה יט משנה: א. ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן זאת חקת הפסח זה שאמר הכתוב (משלי יד, ז) לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר מהו כך אלא כשם שהלב מרגיש בצרה שהוא מיצר כך כשאדם שמח הלב שמח תחלה שנאמר לב יודע מרת נפשו וכן דוד אמר (תהלים לא, יא) לבי סחרחר עזבני כח ובשמחתי לבי שמח תחלה שנאמר (שם טז, ט) לכן שמח לבי ויגל כבודי וכן הוא אומר (איכה א, כב) כי רבות אנחותי ולבי דוי ולעתידי לבא מביא הקדוש ברוך הוא כל האיברים ואינו מנחם תחלה אלא הלב שנאמר (הושע ב, טז) ודברתי על לבה. דבר אחר לב יודע מרת נפשו זו חנה שהרבה היתה מצטערת שנאמר (ש"א א, ז) והיא מרת נפש היא לעצמה כיון שנפקדה לא פקדה האלהים אלא לעצמה שנאמר (משלי יד, ז) ובשמחתו לא יתערב זר וכתוב (ש"א ב, א) עלץ לבי ביהוה כי שמחתי בישועתך אני לעצמי שמחתי אבל אחר לא ישמח עמי. דבר אחר לב יודע מרת נפשו זו השונמית אימתי כשמת בנה ובאתה לקבול לאלישע ומה כתיב (מ"ב ד, כז) ויגש גיחזי להדפה ויאמר איש האלהים הרפה לה כי נפשה מרה לה כיון ששלח גיחזי להחיות בנה ואמר לו (שם שם, כט) וקח משענתי בידך אמרה לו השונמית (שם שם, ל) חי יהוה וחי נפשך עמדת במסטורין של אלהים מתחלה נתתה לי בן אף עכשיו עמוד אתה במסטורין של אלהים והחיה אותו הוי לב יודע מרת נפשו. דבר אחר לב יודע מרת נפשו זה דוד בשעה שירד עם אכיש לסייע אותו עשה שם שלשה ימים ובאו עמלקים ושבנו נשיו ובניו ושרפו את צקלג התחיל דוד בוכה שנאמר (ש"א ל, ו) ותצר לדוד מאד כי אמרו העם לסקלו לא עשו אלא הצילו נשותיהן ובניהן ובנותיהן ובאו לארץ ישראל והעלו את ארון יהוה ונתנוהו למקומו מה כתיב שם (ד"א כט, ט) וגם דוד המלך שמח שמחה גדולה. דבר אחר לב יודע מרת נפשו אלו ישראל שהיו נתונים במצרים בשעבוד וכיון שבאו לצאת וגזר עליהן הקדוש ברוך הוא לעשות פסח באו המצרים לאכול עמהם אמר להם האלהים חס ושלום כל בן נכר לא יאכל בו הוי לב יודע מרת נפשו ובשמחתו לא יתערב זר:

נושא הדרשה: ויאמר יהוה אל-משה ואהרן, זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה ואהרן, זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף--ומלתה
 אתו, אז יאכל בו. תושב ושכיר, לא-יאכל בו. בבית אחד יאכל, לא-תוציא מן-הבית מן-הבשר חוצה; ועצם,
 לא תשברו-בו. כל-עדת ישראל, יעשו אתו. וכי-יגור אתך גר, ועשה פסח ליהוה--המול לו כל-זכר ואז יקרב
 לעשתו, והיה כאזרח הארץ; וכל-ערל, לא-יאכל בו. תורה אחת, יהיה לאזרח, ולגר, הגר בתוכם. ויעשו,
 כל-בני ישראל:

(גימ' 18494)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

	(משלי יד, י) לב יודע מרת נפשו ובשמחתו
	לא יתערב זר
(2880)	(תהלים לא, יא) לבי סחרחר עזבני כח ובשמחתי
	לבי שמח תחלה
(2284)	(שם טז, ט) לכן שמח לבי ויגל כבודי
(689ס"ט)	(איכה א, כב) כי רבות אנוחתי ולבי דוי
(1181)	(הושע ב, טז) ודברתי על לבה.
(759)	(ש"א א, י) והיא מרת נפש
(1092)	(משלי יד, י) ובשמחתו לא יתערב זר
(1682)	(ש"א ב, א) עלץ לבי ביהוה כי שמחתי בישועתך
(1856)	(מ"ב ד, כז) ויגש גיחזי להדפה ויאמר איש האלהים
	הרפה לה כי נפשה מרה לה
(2210)	(שם שם, כט) וקח משענתי בידך
(1033א)	(שם שם, ל) חי יהוה וחי נפשך
(518)	(ש"א ל, ו) ותצר לדוד מאד כי אמרו העם לסקלו
(1403)	(דה"א כט, ט) וגם דוד המלך שמח שמחה גדולה
(907)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 18494)

ג. אמרו רבותינו שלשה דברים עשה משה והסכימה דעתו לדעת המקום בהר סיני דרש ואמר אם ישראל
 שאינן מועדים לדברות אמר להם (שמות יט, טו) אל תגשו אל אשה אני שאני מועד לדבור אינו דין שאפריש
 עצמי מן האשה והסכים הקדוש ברוך הוא עמו שנאמר (דברים ה, כח) ואתה פה עמוד עמדי והשניה דרש
 באהל מועד ואמר ומה אם סיני שלא היתה קדושתו אלא לשעת מתן תורה לא עליתי אלא ברשות שנאמר
 (שמות שם, ג) ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר אהל מועד שהוא לדורות היאך יכול אני להכנס לתוכו אלא
 אם קורא אותי הקדוש ברוך הוא והסכים לדעתו שנאמר (ויקרא א, א) ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו
 מאהל מועד השלישית דרש בחקת הפסח כשעשו ישראל את העגל אמר ומה אם הפסח שהיה לשעה
 במצרים אמר לי זאת חקת הפסח כל בן נכר וגוי ישראל שעבדו עבודת כוכבים יכולין הן לקבל את התורה
 מיד (שמות לב, יט) וישבר אותם תחת ההר:

נושא הדרשה: ג' דברים עשה משה וה' הסכים עמו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

	זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף--ומלתה אתו, אז יאכל בו. תושב
	ושכיר, לא-יאכל בו. בבית אחד יאכל, לא-תוציא
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
	(שמות יט, טו) אל תגשו אל אשה
(1077)	(דברים ה, כח) ואתה פה עמוד עמדי
(741)	(שמות שם, ג) ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר
(1053ר"ת)	(ויקרא א, א) ויקרא אל משה וידבר יהוה אליו מאהל מועד
(1215א)	(שמות לב, יט) וישבר אותם תחת ההר:
(1983)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 6069)

ד. דבר אחר זאת חקת הפסח הדא הוא דכתיב ישעיה נו, ג) ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לאמר הבדל
 יבדילני יהוה מעל עמו אמר איוב (איוב לא, לב) בחוץ לא ילין גר שאין הקדוש ברוך הוא פוסל לבריה אלא
 לכל הוא מקבל השערים נפתחים בכל שעה וכל מי שהוא מבקש ליכנס יכנס לכך הוא אומר בחוץ לא ילין גר
 כנגד (דברים לא, יב) וגרך אשר בשעריך (איוב שם, שם) דלתי לאורח אפתח כנגד הקדוש ברוך הוא שהוא
 סובל בריותיו אמר רבי ברכיה כנגד מי אמר בחוץ לא ילין גר אלא עתידים גרים להיות כהנים משרתים
 בבית המקדש שנאמר (ישעיה יד, א) ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב ואין ונספחו אלא כהונה שנאמר
 (ש"א ב, לו) ספחני נא אל אחת הכהונות שעתידין להיות אוכלין מלחם הפנים לפי שבנותיהן נישאות
 לכהונה וכן שאל עקילס הגר את רבותינו אמר להם מה שכתוב (דברים י, יח) ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה
 הרי כל הבטחות שהבטיח את הגר שהוא נותן לו לחם ושמלה אמר לו יעקב ששמו ישראל כך שאל מלפני
 הקדוש ברוך הוא (בראשית כח, כ) ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש ואתה שבאת אצלנו לא דיך שאתה
 כמותינו אלא אתה דיך שאתה כיעקב בכורו של הקדוש ברוך הוא וסוף דבר לא תעלה על דעתך שיעקב לחם
 ושמלה שאל אלא אמר יעקב הבטיחני הקדוש ברוך הוא שהוא עמדי ויעמיד ממני את העולם אימתי יודע
 אני שהוא עמדי ושמרני כשיעמיד ממני בנים כהנים אוכלים מלחם הפנים ולבושים בגדי כהונה שנאמר
 ונתן לי לחם לאכול זה לחם הפנים ובגד ללבוש אלו בגדי כהונה שנאמר (שמות מ, יג) והלבשת את אהרן את

בגדי הקדש וכן כאן ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה כלומר שמעמיד בנים מן הגר שאוכלים לחם הפנים ולובשים בגדי כהונה הוי בחוץ לא ילין גר אמר הקדוש ברוך הוא אחר כל הכבוד הזה שאני עתיד לעשות לבעלי תשובה אתם קורים תגר הוי ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה וגוי. דבר אחר ואל יאמר בן הנכר הדא הוא דכתיב (זכריה ב, יד) רני ושמחי בת ציון וכתוב (שם שם, טו) ונלוו גוים רבים אל יהוה אמר הקדוש ברוך הוא ומה לגרים אני אומר כן על אחת כמה וכמה לציון ולישראל. ואל יאמר בן הנכר אמר להם הקדוש ברוך הוא לגרים אתם מתייראים לפי שפסלתי אתכם ואמרתי בפסח כל בן נכר לא יאכל בו למה לא תשאלו לגבעונים מה טובה עשיתי להם בני אדם שעשו בערמה ועשו מיראה ובאו להן אצל בני ונשבעו להן מה עשיתי לשאול ולביתו על שביקש להרגם שהרגו הם שבעה מבניו שנאמר (ש"ב כא, ח) ויקח המלך את שני בני רצפה ואת חמשת בני מיכל אמר הקדוש ברוך הוא מה אם לגבעונים שהיו אמוריים ובאו מיראה ועשו מרמה עם ישראל קבלתי אותם ועשיתי להם טובה ועשיתי דייקי שלהם בבני הגרים שהם באים מאהבה ומשרתים לשמי איני מקבלן ומגדלן לפיכך (ישעיה נו, ג) ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לשרתו אלו הגרים שמהולים הם אבל העובדי כוכבים ערלי לב הם שכך הקדוש ברוך הוא פוסל את ערלי לב ומורידם לגיהנם שנאמר (יחזקאל לב, יח) בן אדם נהה על המון מצרים והורידהו וכן ישעיה אומר (ישעיה ה, יד) לכן הרחיבה שאול נפשה ופעה פיה לבלי חוק לעובד כוכבים שמבזה חוק מילה שנאמר (תהלים קה, י) ויעמידה ליעקב לחוק לישראל ברית עולם שאין ישראל המהולים יורדין לגיהנם אמר רבי ברכיה כדי שלא יהיו המינים ורשעי ישראל אומרים הואיל ואנו מהולין אין אנו יורדין לגיהנם מה הקדוש ברוך הוא עושה משלח מלאך ומושך ערלתן והם יורדין לגיהנם שנאמר (שם נה, כא) שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו וכיון שגיהנם רואה לערלה תלויה בהם פותחת פיה ולוחכת אותם הוי ופעה פיה לבלי חוק:

נושא הדרשה: זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה ואהרן, זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף--ומלתה אתו, אז יאכל בו. תושב ושכיר, לא-יאכל בו. בבית אחד יאכל, לא-תוציא מן-הבית מן-הבשר חוצה; ועצם, לא תשברו-בו. כל-עדת ישראל, יעשו אתו. וכי-יגור אתך גר, ועשה פסח ליהוה--המול לו כל-זכר ואז יקרב לעשתו, והיה כאזרח הארץ; וכל-ערל, לא-יאכל בו. תורה אחת, יהיה לאזרח, ולגר, הגר בתוכם. ויעשו, כל-בני ישראל: כאשר צוה יהוה את-משה ואת-אהרן, כן עשו. ויהי, בעצם היום הזה: הוציא יהוה את-בני ישראל, (גימ' 22450)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

	(ישעיה נו, ג) ואל יאמר בן הנכר הנלוה אל יהוה לאמר הבדל
(1478)	יבדילני יהוה מעל עמו
(איוב לא, לב) בחוץ לא ילין גר	652אס"פ
(דברים לא, יב) וגרך אשר בשעריך	(1332)
(איוב שם, שם) דלתי לאזרח אפתח	(1178)
(ישעיה יד, א) ונלוה הגר עליהם ונספחו על בית יעקב	(1364)
(ש"א ב, לו) ספחני נא אל אחת הכהונות	(1191)
(דברים י, יח) ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה	(1548)
(בראשית כח, כ) ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש	(1094)
(שמות מ, יג) והלבשת את אהרן את בגדי הקדש	(2229)
(זכריה ב, יד) רני ושמחי בת ציון	(1182)
(שם שם, טו) ונלוו גוים רבים אל יהוה	(466)
(ש"ב כא, ח) ויקח המלך את שני בני רצפה ואת חמשת בני מיכל	(2734)
(יחזקאל לב, יח) בן אדם נהה על המון מצרים והורידהו	(980)
(ישעיה ה, יד) לכן הרחיבה שאול נפשה ופעה פיה לבלי חוק	(1744)
(תהלים קה, י) ויעמידה ליעקב לחוק לישראל ברית עולם	(1830)
(שם נה, כא) שלח ידיו בשלומיו חלל בריתו	(1448)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

(גימ' 22450)

ה. זאת חוקת הפסח אמר רבי שמעון בן חלפתא כיון שיצאו ישראל ממצרים אמר הקדוש ברוך הוא למשה הזהר לישראל על מצות הפסח כל בן נכר לא יאכל בו וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אותו וגוי כיון שראו ישראל שפסל לערלים לאכול בפסח עמדו כל ישראל לשעה קלה ומלו כל עבדיהם ובניהם וכל מי שיצא עמהם שנאמר וילכו ויעשו בני ישראל משל למלך שעשה משתה לאוהביו אמר המלך אם אין סימנטרי על כל המסובין אל יכנס אחד מהם לכאן כך האלהים עשה משתה להם (שמות יב, ח) צלי אש על מצות ומרורים מפני שגאלן מן הצרה אמר להם אם אין חותמו של אברהם בבשרכם לא תטעמו ממנו מיד כל הנולד במצרים נמולו לשעה קלה עליהם נאמר (תהלים נ, ה) אספו לי חסידי כורתני בריתי עלי זבח ורבותינו אמרו לא בקשו ישראל למול במצרים אלא כלם בטלו המילה במצרים חוץ משבטו של לוי שנאמר (דברים לג, ח) וללוי אמר תומיך ואוריך למה (שם שם, ט) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו במצרים והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לגאלן ולא היה להם זכות מה עשה הקדוש ברוך הוא קרא למשה ואמר לו לך ומהול אותם ויש אומרים שם היה יהושע שמל אותם שנאמר (יהושע ה, ב) ושוב מול את בני ישראל שנית והרבה מהן לא היו מקבלים עליהם למול אמר הקדוש ברוך הוא שיעשו הפסח וכיון שעשה משה את הפסח גזר הקדוש ברוך הוא לארבע רוחות העולם ונושבות בגן עדן מן הרוחות שבגן עדן הלכו ונדבקו באותו הפסח

שנאמר (שיר ד, טז) עורי צפון ובואי תימן והיה ריחו הולך מהלך ארבעים יום נתכנסו כל ישראל אצל משה אמרו לו בבקשה ממך האכילנו מפסחך מפני שהיו עייפים מן הריח היה אומר הקדוש ברוך הוא אם אין אתם נימולין אין אתם אוכלין שנאמר ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן זאת חקת הפסח וגו' מיד נתנו עצמן ומלו ונתערב דם הפסח בדם המילה והקדוש ברוך הוא עובר ונוטל כל אחד ואחד ונושקו ומברכו שנאמר (יחזקאל טז, ו) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך וגו' חיי בדם פסח חיי בדם מילה:

נושא הדרשה: זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

זאת חקת הפסח: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף--ומלתה אתו, אז יאכל בו. תושב ושכיר, לא-יאכל בו. בבית אחד יאכל, לא-תוציא מן-הבית מן-הבשר חוצה; ועצם, לא תשברו-בו. כל-עדת ישראל, יעשו

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים נ, ה) אספו לי חסידי כורתי בריתי עלי זבח (1698את)
 (דברים לג, ח) וללוי אמר תומיך ואוריך (1042)
 (שם שם, ט) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו (2237)
 (יהושע ה, ב) ושוב מול את בני ישראל שנית (2154)
 (שיר ד, טז) עורי צפון ובואי תימן (1068את)
 (יחזקאל טז, ו) ואעבור עליך ואראך מתבוססת בדמך (1687)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 9886)

ו. כל בן נכר לא יאכל בו לקיים מה שנאמר (תהלים קמז, יט) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל אמר להם הקדוש ברוך הוא אומה אחרת אל יתערבו בו ואל ידעו מסתוריו אלא אתם לעצמכם בעולם הזה כשאכלו ישראל את הפסח במצרים אכלו אותו בחפזון שנאמר (שמות יב, יא) וככה תאכלו אותו על שם (דברים טז, ג) כי בחפזון יצאת מארץ מצרים אבל לעתיד לבוא (ישעיה נב, יב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו דומה הדבר דומה לסוחר שנכנס לשרות בפונדק עמד שם כל היום בלילה עמד ונטל כל אשר לו ויצא לדרכו עמדה הפונדקית בבקר והתחילה צווחת ראו הפרגמטוטוס עמד בלילה ונטל כל אשר לי ויצא לו שמע אותו הפרגמטוטוס ואמר מי גרם לי לשמוע כך אלא מפני שיצאתי בלילה לפיכך נשבע אני שלא אצא בלילה עוד כך התקינו ישראל עצמן בלילה לצאת בהשכמה עמדו המצרים אחר שהלכו להם ואמרו נרדוף אחריהם מפני שנטלו כל אשר לנו שנאמר (שמות יד, ט) וירדפו מצרים אחריהם אמר להם הקדוש ברוך הוא מי גרם לכם כל אלו חפזון שיצאתם בו מיכן ואילך כי לא בחפזון תצאו לשעבר אני ובית דיני הייתי מהלך לפניכם שנאמר (שם יג, כא) ויהוה הולך לפניכם יומם אבל לעתיד לבוא אני לבדי שנאמר (ישעיה שם, שם) כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם אלהי ישראל:

נושא הדרשה: כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף-- התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כל-בן-נכר, לא-יאכל בו. וכל-עבד איש, מקנת-כסף--ומלתה אתו, אז יאכל בו. תושב ושכיר, לא-יאכל בו. בבית אחד יאכל, לא-תוציא מן-הבית מן-הבשר חוצה; ועצם, לא תשברו-בו. כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (תהלים קמז, יט) מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל (1755ר"ת)
 (דברים טז, ג) כי בחפזון יצאת מארץ מצרים (1507ר"ת)
 (ישעיה נב, יב) כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכו (1540ס"ת)
 (שמות יד, ט) וירדפו מצרים אחריהם (950)
 (שם יג, כא) ויהוה הולך לפניכם יומם (404)
 (ישעיה שם, שם) כי הולך לפניכם יהוה ומאספכם אלהי ישראל (1211ס"פ)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 7367)

פרשת בשלח

מדרש רבה שמות פרשה כ משנה: א. והי בשלח פרעה זה שאמר הכתוב (משלי כו, ג) שוט לסוס ומתג לחמור שוט לסוס זה פרעה הראשון שנאמר (בראשית יב, יז) וינגע יהוה את פרעה על דבר שרי אשת אברם מה תלמוד לומר אשת אברם (קהלת ד, ט) טובים השנים מן האחד ואומר (בראשית שם, טז) ולאברם הטיב בעבורה ומתג לחמור זה היה אבימלך אימתי (שם כ, יח) כי עצר עצר יהוה בעד כל רחם לבית אבימלך התחיל משבח עצמו ואומר (שם שם, ה) בתם לבבי ובנקיון כפי (שם שם, ו) ואחשוך גם אנכי אותך מחטוא לי למה הדבר דומה לחמור שהיה אדם רוכב עליו ראה את התינוק בשוק קפץ עליו ולא הזיקו התחילו משבחין לחמור שדלג על התינוק ולא הזיקו אמרו להם בעליו חייכם אילולי אני שהמשכתיו ברוסן של פיו היה מזיקו כך אמרו כשר היה אבימלך שלא קירב אצל שרה אמר להם הקדוש ברוך הוא הוא היה מבקש ואני לא הנחתיו ואני הוא שמשכתיו שנאמר (תהלים קמ, ט) אל תתן יהוה מאויי רשע לכך נאמר (משלי כו, ג) ומתג לחמור (משלי שם, שם) ושבת לגו כסילים זה פרעה והמצריים שכיון שנתכלו במכות שלא בטובתם שלחו את ישראל שנאמר ויהי בשלח פרעה משל אבימלך למה הדבר דומה לאחד שנכנס בפלטין של מלך ונטל דיפלומטר שלו באפילה יצא ותפשו אמר לו המלך מה בידך והיה מירתת אמר לו למה אתה מירתת שמא נטלת כלום מן הפלטין אמר לו לאו ומה הדיפלומטר הזה מי נתנו לך כך אמר אבימלך לפני האלהים (בראשית שם, ד) הגוי גם צדיק תהרוג אמר לו יודע אתה שלא נגעת בה אמר לו ומה אשתו של איש עושה אצלך ועכשיו שלחה שהיא אשת איש (שם שם, ג-ז) הנך מת על האשה אשר לקחת וגו' ועתה השב אשת האישי כי נביא הוא ויתפלל בעדך מהו ויתפלל בעדך משל לראש המדינה ששלח את עבדו אצל הדיין להכותו

והתחיל מבקש מן הדיין אמר לו הדיין לי לא עשית דבר יאמר אדוניך ואני מניחך כך אמר האלהים אברהם מסר לי דינו מאמש ואני הכתבתיו שאני (תהלים קמו, ז) עושה משפט לעשוקים ואתה עשקתו יתפלל עליך ואני עוזבך שנאמר ויתפלל בעדך וחייה ומתג לחמור משל פרעה למה הדבר דומה לרועה אחד שהיה רועה חזירים מצא רחל אחת משכה ביניהן שלח בעלה אצלו ואמר תן לי רחלי אמר לו אין לך אצלי רחל אמר הבעל הודיעו לי מהיכן הוא משקה בהמותיו הלכו והודיעוהו וסתם את המעיינות אמר לו שלח לי רחלי אמר לו אין לך בידי רחל אמר הבעל הודיעו לי מהיכן הוא מרביץ את בהמותיו הלכו והודיעוהו והרס את הצריפין אמר לו שלח לי רחלי אמר אין לך בידי רחל אמר הודיעו לי היכן הוא רועה הלכו ומודיעו לו ושרף את כל העשב שהיה לו אמר לו שלח לי רחלי אמר אין לך בידי רחל אמר הודיעו לי היכן בנו הולך ללמוד באסכולי והלך ולקח בנו תחת ידו אמר לו שלח לי רחלי אמר לו הרי רחלך היה מנהיג והולך ואחר כך חבשו אצל בנו אמר לו עכשיו אין רחלך בידי למה אתה חושבני מה יש לך בידי עוד אמר לו שאני מבקש ממך כל מה שילדה וגזותיה כל הימים שהיתה אצלך התחיל צווח ואומר ולואי לא נתתיה והיו בני אדם אומרים עמד בדבריו ולא שלחה לו והוא שבקש להרגו כך המלך זה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא רחל אלו ישראל רועה חזירים זה פרעה ירדו ישראל למצרים ונתן עליהם מסים שנאמר (שמות א, יא) וישימו עליו שרי מסים ואומר (שם שם, כב) כל הבן הילוד התחיל הקדוש ברוך הוא אומר למשה אמור לפרעה (שם ז, טז) שלח עמי ויעבדוני הלך ואמר לו התחיל אומר (שם ה, ב) מי יהוה אשר אשמע בקולו התחיל משה ואמר להקדוש ברוך הוא הרי הוא אומר מי יהוה ואינו רוצה לשלח אמר לו היכן מצרים שותים אמר לו מנילוס אמר לו הפוך אותו לדם אמר לו איני יכול להפכו יש אדם שותה מן הבאר משליך אבן לתוכה אמר לו ילך אהרן ויהפכנו הלך אהרן והכהו ונהפך לדם למה לא הכה אותו משה אמר נשלכתי לתוכו ולא הזיקני ובשביל כן הכהו אהרן התחילו המצרים מבקשים לשתות ולא היו מוצאין חזר ואמר שלח עמי ולא רצה אמר לו היכן בהמתו רועה במדבר שלח עליהן ברד ושיבר כל עץ שלהם ושרף את הכל שנאמר (שם ט, כד) ויהי ברד ואש מתלקחת וגו' ואחר כך שלח להם ארבה ואכל כל ירק העץ ונטל מקלו ושרף (וערף) כל בהמות שנאמר (שם שם, ג) והנה יד יהוה הויה הביא עליו כל המכות ולא רצה לשלחם ואחר כך נטל בנו וחבשו שנאמר (שם יב, כט) ויהוה הכה כל בכור באותה שעה אמר (שם שם, לא) קומו צאו רדף אחריהם תפשו וחבשו בצד בנו שנאמר (תהלים קלו, טו) ונער פרעה וחילו בים סוף התחיל פרעה אומר ולואי לא שלחתים והם אומרין ראה איש שעמד בדבריו שמשלחן הרי הורגו הוי ושבט לגו כסילים למה נאמר בהם שבט לפי שמכל מכות הראשונות לא הרגישו עד שהביא עליהן את השחין כיון שלקו אמרו אלו לאלו הרי מכה רעה ואין לשון שבט אלא שחין שכן איוב אומר (איוב ט, לד) יסר מעלי שבטו לכך נאמר ושבט לגו כסילים אמר פרעה הרי לקה עמי והרג את בני והרי בניו יוצאין כיון ששלחם התחיל קורא ווי ווי הוי ויהי בשלח פרעה:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו: כי השבע השביע את-בני ישראל, לאמר, פקד יפקד אלהים אתכם, והעליתם את-עצמותי מזה אתכם. ויסעו, מסכת; ויחנו באתם, בקצה המדבר. ויהוה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן, לנחתם הדרך, ולילה בעמוד אש, להאיר להם--ללכת, יומם ולילה. לא-ימיש עמוד הענן, יומם, ועמוד האש, לילה--לפני, העם.

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(משלי כו, ג)	שוט לסוס ומתג לחמור
(בראשית יב, יז)	וינגע יהוה את פרעה על דבר שרי אשת אברם
(בראשית שם, טז)	ולאברם הטיב בעבורה
(שם כ, יח)	כי עצר עצר יהוה בעד כל רחם לבית אבימלך
(שם שם, ה)	בתם לבבי ובנקיון כפי
(שם שם, ו)	ואחשוך גם אנכי אותך מחטוא לי
(תהלים קמו, ט)	אל תתן יהוה מאויי רשע
(משלי שם, שם)	ושבט לגו כסילים
(בראשית שם, ד)	הגוי גם צדיק תהרוג
(שם שם, ג-ז)	הנך מת על האשה אשר לקחת
(תהלים קמו, ז)	עושה משפט לעשוקים
(שמות א, יא)	וישימו עליו שרי מסים
(שם שם, כב)	כל הבן הילוד
(שם ז, טז)	שלח עמי ויעבדוני
(שם ה, ב)	מי יהוה אשר אשמע בקולו
(שם ט, כד)	ויהי ברד ואש מתלקחת
(שם שם, ג)	והנה יד יהוה הויה
(שם יב, כט)	ויהוה הכה כל בכור
(שם שם, לא)	קומו צאו
(תהלים קלו, טו)	ונער פרעה וחילו בים סוף
(איוב ט, לד)	יסר מעלי שבטו
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

(גימ' 21511)

שמות רבה: פרשה כ' משנה א': שוט לסוס ומתג לחמור
 ויהי בשלח פרעה, זה שאמר הכתוב (משלי כו, ג): שוט לסוס ומתג לחמור.

שוט לסוס, זה פרעה הראשון, שנאמר (בראשית יב, יז): וינגע ה' את פרעה על דבר שרי אשת אברם. מה תלמוד לומר אשת אברם? (קהלת ד, ט): טובים השנים מן האחד. ואומר (בראשית יב, טז): ולאברם הטיב בעבורה. ומתג לחמור, זה היה אבימלך. אימתי? (בראשית כ, יח): כי עצר עצר ה' בעד כל רחם לבית אבימלך, התחיל משבח עצמו ואומר (שם שם, ה): בתם לבבי ובנקיון כפי.

(בראשית יב, ו): ואחשוך גם אנכי אותך מחטוא לי. למה הדבר דומה? לחמור, שהיה אדם רוכב עליו. ראה את התינוק בשוק, קפץ עליו ולא הזיקו, התחילו משבחין לחמור שדלג על התינוק ולא הזיקו. אמרו להם בעליו: חייכם! אילולי אני שהמשכתיו ברסן של פיו, היה מזיקו. כך אמרו: כשר היה אבימלך, שלא קרב אצל שרה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: הוא היה מבקש ואני לא הנחתיו, ואני הוא שמשכתיו, שנאמר (תהלים קמ, ט): אל תתן ה' מאויי רשע, לכך נאמר (משלי כו, ג): ומתג לחמור. ושבת לגו כסילים, זה פרעה והמצריים, שכיון שנתכלו במכות שלא בטובתם, שלחו את ישראל, שנאמר: ויהי בשלח פרעה. משל אבימלך למה הדבר דומה? לאחד, שנכנס בפלטין של מלך, ונטל דיפלומטר שלו באפילה, יצא ותפשו. אמר לו המלך: מה בידך והיה מִיִּרְתָּת. אמר לו: למה אתה מירתת, שמא נטלת כלום מן הפלטין? אמר לו: לאו! ומה הדיפלומטר הזה מי נתנו לך?

כך אמר אבימלך לפני האלהים (בראשית שם, ד): הגוי גם צדיק תהרוג?! אמר לו: יודע אתה, שלא נגעתי בה. אמר לו: ומה אשתו של איש עושה אצלך? ועכשיו שלחה, שהיא אשת איש! הנך מת על האשה אשר לקחת וגוי, ועתה השב אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך מהו ויתפלל בעדך. משל לראש המדינה, ששלח את עבדו אצל הדיין להכותו, והתחיל מבקש מן הדיין. אמר לו הדיין: לי לא עשית דבר, יאמר אדוניך ואני מניח! כך אמר האלהים: אברהם מסר לי דינו מאמש ואני הכתבתיו, שאני (תהלים קמו, ז): עושה משפט לעשוקים, ואתה עשקתו, יתפלל עליך ואני עוזבך, שנאמר: ויתפלל בעדך וחיה. ומתג לחמור - משל פרעה למה הדבר דומה? לרועה אחד שהיה רועה חזירים. מצא רחל אחת, משכה ביניהן. שלח בעלה אצלו ואמר: תן לי רחלי! אמר לו: אין לך אצלי רחל! אמר הבעל: הודיעו לי מהיכן הוא משקה בהמותיו, הלכו והודיעוהו וסתם את המעינות.

אמר לו: שלח לי רחלי! אמר לו: אין לך בידי רחל. אמר הבעל: הודיעו לי מהיכן הוא מרביץ את בהמותיו, הלכו והודיעוהו והרס את הצריפין. אמר לו: שלח לי רחלי! אמר: אין לך בידי רחל. אמר לו: הודיעו לי היכן הוא רועה, הלכו והודיעו לו, ושרף את כל העשב שהיה לו. אמר לו: שלח לי רחלי! אמר לו: אין לך בידי רחל. אמר: הודיעו לי היכן בנו הולך ללמוד באסכולי, והלך ולקח בנו תחת ידו. אמר לו: שלח לי רחלי! אמר לו: הרי רחלך. היה מנהיג והולך, ואחר כך חבשו אצל בנו. אמר לו: עכשיו אין רחלך בידי, למה אתה חובשני?! מה יש לך בידי עוד? אמר לו: שאני מבקש ממך כל מה שילדה וגזזתיה כל הימים שהיתה אצלך. התחיל צווח ואומר: ולואי לא נתתיה! והיו בני אדם אומרים: עמד בדבריו ולא שלחה לו, והוא שבקש להרגו. כך המלך, זה מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא. רחל, אלו חזירים, זה פרעה.

יודו ישראל למצרים ונתן עליהם מסים, שנאמר (שמות א, יא): וישמו עליו שרי מסים. ואומר (שם שם, כב): כל הבן הילוד, התחיל הקדוש ברוך הוא אומר למשה, אמור לפרעה (שם ז, טז): שלח עמי ויעבדוני הלך ואמר לו, התחיל אומר (שם ה, ב): מי ה' אשר אשמע בקולו. התחיל משה ואמר להקדוש ברוך הוא, הרי הוא אומר: מי ה' ואינו רוצה לשלח! אמר לו: היכן מצרים שותים?

אמר לו: מנילוס. אמר לו: הפוך אותו לדם! אמר לו: איני יכול להפכו, יש אדם שותה מן הבאר משליך אבן לתוכה?! אמר לו: ילך אהרן ויהפכנו, הלך אהרן והכהו ונהפך לדם. למה לא הכה אותו משה? אמר: נשלכתי לתוכו ולא הזיקני. ובשביל כן הכהו אהרן. התחילו המצרים מבקשים לשתות ולא היו מוצאין. חזר ואמר: שלח עמי ולא רצה. אמר לו: היכן בהמתו רועה? במדבר. שלח עליהן ברד ושיבר כל עץ שלהם, ושרף את הכל, שנאמר (שם ט, כד): ויהי ברד ואש מתלקחת וגוי, ואחר כך שלח להם ארבה, ואכל כל ירק העץ ונטל מקלו ושרף (וערף): כל בהמות, שנאמר (שם שם, ג): והנה יד ה' הויה. הביא עליו כל המכות ולא רצה לשלחם, ואחר כך נטל בנו וחבשו, שנאמר (שם יב, כט): וה' הכה כל בכור. באותה שעה אמר (שם שם, לא): קומנו צאו. רדף אחריהם תפשו וחבשו בצד בנו, שנאמר (תהלים קלו, טו): ונער פרעה וחילו בים סוף. התחיל פרעה אומר: ולואי לא שלחתים. והם אומרים: ראה איש שעמד בדבריו שמשלחו, הרי הורגו. הוי, ושבת לגו כסילים.

למה נאמר בהם שבת? לפי שמכל מכות הראשונות לא הרגישו, עד שהביא עליהן את השחין, כיון שלקו אמרו אלו לאלו: הרי מכה רעה, ואין לשון שבת אלא שחין, שכן איוב אומר (איוב ט, לד): יסר מעלי שבתו, לכך נאמר: ושבת לגו כסילים. אמר פרעה: הרי לקה עמי, והרג את בני, והרי בניו יוצאין, כיון ששלחם התחיל קורא: ווי, ווי. הוי, ויהי בשלח פרעה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(משלי כו, ג): שוט לסוס, מִתְּגַלְחָמוֹר; וְשָׁבֵט, לְגוֹ כְּסִילִים. 1724
וְיָהִי, בְּשִׁלְחַ פְּרֵעָה אֶת-הָעַם, (גימ' 1724 ע"ה, א, ס"ת)

ב. דבר אחר ויהי בשלח פרעה הדא הוא דכתיב (ירמיה נ, לג- לד) כה אמר יהוה צבאות עשוקים בני ישראל ובני יהודה (וגוי) גואלם חזק יהוה צבאות שמו משל למה הדבר דומה לאדם שהיה לו פרדס אמר לו חברו מכור לי את הפרדס הזה מכר לו במנה ולא היה יודע בעל הפרדס מה בתוכו אמרו לו בכמה מכרת את הפרדס אמר להם במנה אמרו לו יש בו זיתים במאה מנה גפנים במאה מנה רמונים במאה מנה מיני בשמים במאה מנה וכן כל מין ומין במאה מנה אמרו לו ולא היית יודע מה אתה מוכר ומה יש בפרדס (שיר ד, יג- יד) כפרים עם נרדים נרד וכרכם ואילו לא היו של לוקח אלא מעיינות שבתוכו די שנאמר (שם שם, טו) מעין גנים באר מים חיים ונוזלים מן לבנון התחיל המוכר תוהא כך היה פרעה כששלח את ישראל לא היו לפניו כלום אמרו לו גדולי מלכות מה עשית אילו לא היה בידם אלא הבזה לבדה דיים שנאמר (שמות יב, לח) וגם ערב רב עלה אתם ולא עוד אלא שכמה עשירים היו בהם כמה חכמים וכמה בעלי אומניות שנאמר שלחך

פרדס רמונים כמה אנשים ונשים וטף היו שנאמר (ירמיה נ, לג) וכל שוביהם החזיקו בס מה כתיב אחריו
 גואלם חזק יהוה צבאות שמו באותה שעה התחיל קורא ווי ויהי בשלח:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם
 העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים (גימ' 7118)
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(ירמיה נ, לג- לד) כה אמר יהוה צבאות עשוקים בני
 ישראל ובני יהודה (2018)
 (שם) גואלם חזק יהוה צבאות שמו (שם) 1069ר"פ
 (שיר ד, יג- יד) כפרים עם נרדים נרד וכרכם (1304)
 (שם שם, טו) מעין גנים באר מים חיים ונוזלים
 מן לבנון (1061ס"פ)
 (שמות יב, לח) וגם ערב רב עלה אתם (1069)
 (ירמיה נ, לג) וכל שוביהם החזיקו בס (597)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 7118)

שמות רבה: פרשה כ' משנה ב': פרעה התחרט על ששלח את ישראל
 דבר אחר:

ויהי בשלח פרעה, הדא הוא דכתיב (ירמיה נ, לג- לד): כה אמר ה' צבאות עשוקים בני ישראל ובני יהודה
 (וגו'): גואלם חזק ה' צבאות שמו. משל למה הדבר דומה? לאדם שהיה לו פרדס. אמר לו חברו: מכור לי
 את הפרדס הזה! מכר לו במנה, ולא היה יודע בעל הפרדס מה בתוכו. אמרו לו: בכמה מכרת את הפרדס?
 אמר להם: במנה! אמרו לו: יש בו זיתים במאה מנה, גפנים במאה מנה, רמונים במאה מנה, מיני בשמים
 במאה מנה, וכן כל מין ומין במאה מנה! אמרו לו: ולא היית יודע מה אתה מוכר ומה יש בפרדס?! כפרים
 עם נרדים נרד וכרכם, ואילו לא היו של לוקח אלא מעיינות שבתוכו די, שנאמר (שם שם, טו): מעין גנים
 באר מים חיים ונוזלים מן לבנון.

התחיל המוכר תוהא. כך היה פרעה, כששלח את ישראל, לא היו לפניו כלום. אמרו לו גדולי מלכות: מה
 עשית? אילו לא היה בידם אלא הביזה לבדה דיים, שנאמר (שמות יב, לח): וגם ערב רב עלה אתם. ולא עוד,
 אלא שכמה עשירים היו בהם, כמה חכמים, וכמה בעלי אומניות, שנאמר: שלחך פרדס רמונים כמה
 אנשים ונשים וטף היו, שנאמר (ירמיה נ, לג): וכל שוביהם החזיקו בס. מה כתיב אחריו? גואלם חזק ה'
 צבאות שמו, באותה שעה התחיל קורא: ווי, ווי, ויהי בשלח:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (ירמיה נ, לג- לד): כה אמר יהוה צבאות, עשוקים בני-ישראל ובני-יהודה יחדו; וכל-שוביהם החזיקו בס,
 מאנו שלחם. (לד) גואלם חזק, יהוה צבאות שמו (גימ' 4172).
 כמניין: ויהי, בשלח פרעה את-העם (גימ' 4172: פשוט, מילוי ואותיותיו, ר"ת וכולל)

ג. דבר אחר ויהי בשלח הדא הוא דכתיב (תהלים קמז, טו) השולח אמרתו ארץ אוי להם לרשעים שהם רמה
 ותולעה ובטלים מן העולם ומבקשים לבטל דברו של הקדוש ברוך הוא אמר להם אתם אמרתם (שמות ה,
 ב) וגם את ישראל לא אשלח ואני אמרתי (שם שם, א) שלח עמי נראה דברי מי עומדים דברי מי בטלים
 לסוף עמד פרעה מעצמו והלך ונפל על רגליו של משה ואמר להם לישראל (שם יב, לא) קומו צאו אמר לו
 הקדוש ברוך הוא מה פרעה דברך עמדו או דברי לכך נאמר השולח אמרתו ארץ אימתו ויהי בשלח פרעה
 וכי פרעה שלחם בלעם אמר (במדבר כד, ח) אל מוציאם ממצרים וכאן כתיב ויהי בשלח פרעה אלא מלמד
 שהיה פרעה מלוה אותם ואומר להם התפללו ובקשו עלי רחמים שנאמר (שמות שם, לב) גם צאנכם גם
 בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אותי ואין שלוח האמור כאן אלא לוינה שנאמר (בראשית יח,
 טז) ואברהם הולך עמם לשלחם:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא:
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם
 העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-
 ישראל, מארץ מצרים. (גימ' 8538)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (תהלים קמז, טו) השולח אמרתו ארץ (1287)
 (שמות ה, ב) וגם את ישראל לא אשלח (שמות ה, ב) 1840ס"ת
 (שם שם, א) שלח עמי (ת460)
 (שם יב, לא) קומו צאו (249)
 (במדבר כד, ח) אל מוציאם ממצרים (638)
 (שמות שם, לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר
 דברתם ולכו וברכתם גם אותי (את3173)
 (בראשית יח, טז) ואברהם הולך עמם לשלחם: (א891)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 8538)

שמות רבה: פרשה כ' משנה ג': השולח אמרתו ארץ,

דבר אחר: ויהי בשלח, הדא הוא דכתיב (תהלים קמז, טו): השולח אמרתו ארץ, 1287 אוי להם לרשעים, שהם רמה ותולעה ובטלים מן העולם, ומבקשים לבטל דברו של הקדוש ברוך הוא. אמר להם: אתם אמרתם (שמות ה, ב): וגם את ישראל לא אשלח, ואני אמרתי (שם שם, א): שלח עמי. נראה דברי מי עומדים, דברי מי בטלים? לסוף עמד פרעה מעצמו, והלך ונפל על רגליו של משה, ואמר להם לישראל (שם יב, לא): קומו צאו. אמר לו הקדוש ברוך הוא: מה פרעה דברך עמדו, או דברי, לכך נאמר: השולח אמרתו ארץ. אימתי? ויהי בשלח פרעה. וכי פרעה שלחם? בלעם אמר (במדבר כד, ח): אל מוציאם ממצרים, וכאן כתיב: ויהי בשלח פרעה, אלא מלמד, שהיה פרעה מלווה אותם ואומר להם: התפללו ובקשו עלי רחמים, שנאמר (שמות שם, לב): גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אותי, ואין שלוח האמור כאן, אלא לוי, שנאמר (בראשית יח, טז): ואברהם הולך עמם לשלחם:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות יג יז) וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרֹעֶה אֶת-הָעָם, (גימ' 1287 עם אותיות מילוי)
(תהלים קמז, טו): השולח אמרתו ארץ, (גימ' 1287).

שמות רבה: פרשה כ' משנה ד': עונשו של פרעה דבר אחר:

ויהי בשלח פרעה אמר לו הקדוש ברוך הוא: אני כתבתי בתורה (דברים כב, ז): שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך, ואתה שלחת את האבות, ובנים השלכת ליאור, אף אני משלח אותך לים, ומאבד אותך, שנאמר (תהלים קלו, טו): ונער פרעה וחילו בים סוף, ואקח את בתך ואוריש לה גן עדן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות יג יז) וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרֹעֶה אֶת-הָעָם, (גימ' 1242)
(תהלים קלו, טו): וַנֵּעַר פְּרֹעֶה וְחִילוּ בַיָּם-סוּף (גימ' 958 א)
היתרה: 284 דכתיב שם: "כִּי לְעוֹלָם חֲסִדוֹ" (גימ' 284)

שמות רבה: פרשה כ' משנה ה': פרעה התחרט על ששלח את ישראל דבר אחר:

ויהי בשלח פרעה, הדא הוא דכתיב (שיר ד, יג): שלחך פרדס רמונים. אמר רבי לוי: משל לאחד, שהיה לו שדה והיה בה גל של צרורות, עמד ומכרה לאחר. עמד אותו האיש שקנאה והעביר אותו הגל מתוכה ומצא תחתיו מים חיים, נטעה גפנים, עשאה שורות שורות, נטע בה כל מיני בשמים, נטע בה רמונים, העמידה על קנים, בנה מגדל בתוכה והושיב בתוכה שומר, כל מי שהיה עובר עליה היה משבחה. עבר עליה אותו האיש שמכרה, ראה אותה מלאה כל טוב, אמר: אוי לי שכך מכרתי, אוי לי שכך הוצאתי מיד! כך היו ישראל במצרים גל של צרורות, שנאמר (שיר ד יב): גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום, כיון שיצאו, נעשו פרדס רמונים, שנאמר: שלחך פרדס רמונים וגו'. נעשו כגפן היין, שנאמר (תהלים פ, ט): גפן ממצרים תסיע. נעשו שורות שורות ראובן שמעון לוי ויהודה וכן כולם. נטע בה כל מיני בשמים, שנאמר (שיר ד, יד): נרד וכרכום קנה וקנמון. נטע בה תפוחים שנאמר (שיר ח, ה): תחת התפוח עוררתיך.

סמכה על הקנים אלו קני המנורה, מצא בה מים חיים, שנאמר (שם ד, טו): מעין גנים באר מים חיים. בנה בה מגדל, שנאמר (ישעיה ה, ב): ויבן מגדל בתוכו. וגם יקב חצב בו, הושיב בתוכה שומר, שנאמר (תהלים קכא, ה): ה' שומרך ה' צלך על ידי ימינך. כל הימים שהיו הבריות רואים את ישראל, היו משבחין אותך. ומי היה משבחך? בלעם הרשע, שנאמר (במדבר כד, ה-ו): מה טובו אהליך יעקב כנחלים נטו. בלעם ראה אותך ותמה, פרעה ראה אותם שורות שורות, כהנים, לויים וישראלים, דגלים, דגלים. התחיל צווח ואמר: אוי לו לאותו האיש, שכך הוציא מתחת ידו!

לכן נאמר: ויהי בשלח פרעה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

מניין הציטוטים במדרש: (שיר ד, יג): שלחך פרדס רמונים; (שיר ד יב): גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום; (תהלים פ, ט): גפן ממצרים תסיע; (שיר ח, ה): תחת התפוח עוררתיך; (שיר ד, טו): מעין גנים באר מים חיים; (ישעיה ה, ב): ויבן מגדל בתוכו; (במדבר כד, ה-ו): מה טובו אהליך יעקב כנחלים נטו (גימ' 7628).

כמניין: (שמות יג יז) וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרֹעֶה אֶת-הָעָם, וְלֹא-נָחַם אֱלֹהִים דָּרָךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא: כִּי אָמַר אֱלֹהִים, פֶּן-יִנָּחַם הָעָם בְּרֵאשִׁית מִלְחָמָה--וַיִּשְׁבוּ מִצְרָיִם. (גימ' 5363)

היתרה (גימ' 2265) כמניין (שמות יג יז) וַיְהִי בְשַׁלַּח פְּרֹעֶה אֶת-הָעָם, (גימ' 2265 ס"ת ו-ם מנצפ"ך)

ה. דבר אחר ויהי בשלח פרעה הדא הוא דכתיב (שיר ד, יג) שלחך פרדס רמונים אמר רבי לוי משל לאחד שהיה לו שדה והיה בה גל של צרורות עמד ומכרה לאחר עמד אותו האיש שקנאה והעביר אותו הגל מתוכה ומצא תחתיו מים חיים נטעה גפנים עשאה שורות שורות נטע בה כל מיני בשמים נטע בה רמונים העמידה על קנים בנה מגדל בתוכה והושיב בתוכה שומר כל מי שהיה עובר עליה היה משבחה עבר עליה אותו האיש שמכרה ראה אותה מליאה כל טוב אמר אוי לי שכך מכרתי אוי לי שכך הוצאתי מיד כך היו ישראל במצרים גל של צרורות שנאמר (שם שם, יב) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום כיון שיצאו נעשו פרדס רמונים שנאמר שלחך פרדס רמונים וגו' נעשו כגפן היין שנאמר (תהלים פ, ט) גפן ממצרים תסיע נעשו שורות שורות ראובן שמעון לוי ויהודה וכן כולם נטע בה כל מיני בשמים שנאמר (שיר שם, יד) נרד וכרכום קנה וקנמון נטע בה תפוחים שנאמר (שם ח, ה) תחת התפוח עוררתיך סמכה על הקנים אלו קני המנורה מצא בה מים חיים שנאמר (שם ד, טו) מעין גנים באר מים חיים בנה בה מגדל שנאמר (ישעיה ה, ב) ויבן מגדל בתוכו וגם יקב חצב בו הושיב בתוכה שומר שנאמר (תהלים קכא, ה) יהוה שומרך יהוה צלך על ידי

ימינך כל הימים שהיו הבריות רואים את ישראל היו משבחין אותן ומי היה משבחן בלעם הרשע שנאמר (במדבר כד, ה-ו) מה טובו אהליך יעקב כנחלים נטיו בלעם ראה אותן ותמה פרעה ראה אותם שורות שורות כהנים לויים וישראלים דגלים דגלים התחיל צווח ואמר אוי לו לאותו האיש שכך הוציא מתחת ידו לכן נאמר ויהי בשלח פרעה:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (שיר ד, יג) שלחך פרדס רמונים (1058)
 (שם שם, יב) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום (א1530)
 (תהלים פ, ט) גפן ממצרים תסיע (1093)
 (שיר שם, יד) נרד וכרכום קנה וקנמון (953)
 (שם ח, ה) תחת התפוח עוררתיך (2213)
 (שם ד, טו) מעין גנים באר מים חיים (1004ס"ת)
 (ישעיה ה, ב) ויבן מגדל בתוכו וגם יקב חצב בו (848)
 (תהלים קכא, ה) יהוה שומרך יהוה צלך על ידי ימינך (א1038)
 (במדבר כד, ה-ו) מה טובו אהליך יעקב כנחלים נטיו (549)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 10286)

ו. דבר אחר ויהי בשלח פרעה הדא הוא דכתיב (תהלים קכד, ז) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים משל ליונה שהיתה יושבת בקנה ראה אותה נחש רע היה מבקש לעלות אליה ברחה הימנו למקום אחר עלה וישב לה בקנה נפלה האש בקנה ונשרף הנחש פרחה הצפור וישבה לה בגג כיון שנשרף הנחש והקן אמרו לצפור עד מתי את פורחת ממקום זה למקום זה הלכה ומצאה לה קן נאה ומשובח וישבה לה בתוכה כך היו ישראל במצרים והיה פרעה הנחש מתחכם עליהם שנאמר (שמות א, י) הבה נתחכמה לו והוא נמשל כנחש שנאמר (עי' יחזקאל כט, ג) הנבא על פרעה התנים הגדול ברחו ישראל מפניו שנאמר (הושע יא, יא) יחרדו כצפור ממצרים וכיון שיצאו ישראל ממצרים נשרף פרעה באש שנאמר (שמות טו, ז) תשלח חרונוך יאכלמו כקש ישבו להם ישראל במקום אחר שנאמר (תהלים קב, ח) ואהיה כצפור בודד על גג ואחר כך ברחו כצפור ממקום למקום שנאמר (משלי כז, ח) כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו וכשבאו לארץ ישראל מצאו להם קן שנאמר (תהלים פד, ד) גם צפור מצאה בית וכן דוד אמר (שם קלב, ה) עד אמצא מקום ליהוה משכנות לאביר יעקב לכך נאמר נפשנו כצפור נמלטה:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו: כי השבע השביע

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (תהלים קכד, ז) נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים (1869ס"ת)
 (שמות א, י) הבה נתחכמה לו (571)
 (יחזקאל כט, ג) הנבא על פרעה התנים הגדול (1066)
 (הושע יא, יא) יחרדו כצפור ממצרים (1044)
 (שמות טו, ז) תשלח חרונוך יאכלמו כקש (1549)
 (תהלים קב, ח) ואהיה כצפור בודד על גג (א563)
 (משלי כז, ח) כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו (1732)
 (תהלים פד, ד) גם צפור מצאה בית (967)
 (שם קלב, ה) עד אמצא מקום ליהוה משכנות לאביר יעקב (א1719)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 11080)

שמות רבה: פרשה כ' משנה ו': פרעה הנחש דבר אחר: ויהי בשלח פרעה, הדא הוא דכתיב (תהלים קכד, ז): נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים. משל ליונה, שהיתה יושבת בקנה. ראה אותה נחש רע, היה מבקש לעלות אליה, ברחה הימנו למקום אחר. עלה וישב לה בקנה, נפלה האש בקנה ונשרף הנחש. פרחה הצפור וישבה לה בגג. כיון שנשרף הנחש והקן, אמרו לצפור: עד מתי את פורחת ממקום זה למקום זה? הלכה ומצאה לה קן נאה ומשובח, וישבה לה בתוכה. כך היו ישראל במצרים, והיה פרעה הנחש מתחכם עליהם, שנאמר (שמות א, י): הבה נתחכמה לו, והוא נמשל כנחש, שנאמר (עי' יחזקאל כט, ג): הנבא על פרעה התנים הגדול, ברחו ישראל מפניו, שנאמר (הושע יא, יא): יחרדו כצפור ממצרים. וכיון שיצאו ישראל ממצרים, נשרף פרעה באש, שנאמר (שמות טו, ז): תשלח חרונוך יאכלמו כקש. ישבו להם ישראל במקום אחר, שנאמר (תהלים קב, ח): ואהיה כצפור בודד על גג, ואחר כך ברחו כצפור ממקום למקום, שנאמר (משלי כז, ח): כצפור נודדת מקנה כן איש נודד ממקומו. וכשבאו לארץ ישראל מצאו להם קן, שנאמר (תהלים פד, ד): גם צפור מצאה בית.

וכן דוד אמר (שם קלב, ה): עד אמצא מקום לה' משכנות לאביר יעקב, לכך נאמר: נפשנו כצפור נמלטה: התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(תהלים קכד, ז): נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים. (גימ' 1610)
 (שמות יג יז) וַיְהִי, בְּשִׁלַח פְּרָעָה אֶת-הָעָם (גימ' 1247 א)
 תתרה: (גימ' 363) כמניין "הנחש" כמתואר במדרש

י. דבר אחר ויהי בשלח פרעה הדא הוא דכתיב (תהלים סו, ג) אמרו לאלהים מה נורא מעשיך ברוב עוזך יכחשו לך אויביך רבי יוחנן בשם רבי אלעזר בנו של רבי יוסי הגלילי אומר אמרו לפעלא טבא יישר כחך כיצד הנצלבין צולבין את צולביהן הנהרגין הורגין את הורגיהן המן חשב לתלות את מרדכי ותלו אותו ואת בניו פרעה אמר (שמות א, כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו והוא הושלך לים שנאמר (שמות טו, ד) מרכבות פרעה וחילו ירה בים הוי אמרו לאלהים מה נורא מעשיך מהו ברוב עוזך יכחשו לך אויביך ישתברו רבי ברכיה אמר יעשו כזבים בדבריהם כענין שנאמר (ויקרא ה, כא) וכחש בעמיתו אתה מוצא נבוכדנצר אמר (דניאל ג, כה) ורוה די רביעאה דמי לבר אלהין מה עשה לו הקדוש ברוך הוא מסרו למלאך השטן והתחיל מנגדו ואומר לו אי רשע ליחה סרוחה אמור מה ראית התחיל אומר (שם שם, כח) בריך אלהון די שדרך מישך ועבד נגו די שלח מלאכיה ושזיב לעבדוהי לא כתיב אלא מלאכה הוי ברוב עוזך יכחשו לך אויביך יעשו כזבים דבריהם ועוד אמר נבוכדנצר (שם ד, לב) ולא איתי די ימחא בידיה אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע ליחה סרוחה שמא אני מעביר בייא על בריה חזר ואמר (שם שם, לד) די כל מעבדוהי קשוט וכל אורחתיא דין הוי ברוב עוזך יכחשו לך אויביך פרעה על ידי שאמר (שמות ה, ב) מי יהוה חזר ואמר (שם ט, כז) יהוה הצדיק ועל ידי שאמר (שם ה, שם) וגם את ישראל לא אשלח הוא היה מחזיר על פתחיהן של ישראל ואומר להם לכו לשלום צאו לשלום הוי ברוב עוזך יכחשו לך אויביך:

נושא הדרשה: ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם העם בראתם מלחמה--ושבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו: כי השבע השביע את-בני ישראל, (גימ' 12084) כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים סו, ג) אמרו לאלהים מה נורא מעשיך ברוב עוזך

(1855)	יכחשו לך אויביך
(1166)	(שמות א, כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו
(1350)	(שמות טו, ד) מרכבות פרעה וחילו ירה בים
(862)	(ויקרא ה, כא) וכחש בעמיתו
(901)	(דניאל ג, כה) ורוה די רביעאה דמי לבר אלהין
(2350)	(שם שם, כח) בריך אלהון די שדרך מישך ועבד נגו די שלח מלאכיה ושזיב לעבדוהי
(562)	(שם ד, לב) ולא איתי די ימחא בידיה
(1366)	(שם שם, לד) די כל מעבדוהי קשוט וכל אורחתיא דין
(76)	(שמות ה, ב) מי יהוה
(235)	(שם ט, כז) יהוה הצדיק
(1361)	(שם ה, שם) וגם את ישראל לא אשלח

(גימ' 12084)

יא. ולא נחם אלהים דרך ארץ שלא נהג עמם כדרך כל הארץ היאך דרך כל הארץ מי שהוא קונה עבדים קונה אותם על מנת שיהיו מרחיצין אותו וסכין אותו ומלבישין אותו וטוענין אותו ומאירין לפניו אבל הקדוש ברוך הוא לא עשה כן לישראל אלא לא נחם אלהים כדרך כל הארץ אלא שהיה מרחיצן שנאמר (יחזקאל טז, ט) וארחצך במים וסך אותן שנאמר (שם שם, שם) ואסוכך בשמן והלבישן שנאמר (שם שם, י) ואלבישך רקמה ונשאן שנאמר (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים ומאיר לפניהם שנאמר (שם יג, כא) ויהוה הולך לפניהם יומם לכך נאמר ולא נחם אלהים דרך ארץ וגו'. ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים למה אלא שטעו שבטו של אפרים ויצאו ממצרים עד שלא שלם הקץ ונהרגו מהם ל' רבוא ולמה נהרגו שחשבו מיום שנדבר אברהם בין הבתרים וטעו ל' שנה שנאמר (תהלים עח, ט) בני אפרים נושקי רומי קשת לולי שטעו לא יצאו מי היה חפץ להוציא אל הרג בניו אפרים שנאמר (הושע ט, יג) ואפרים להוציא אל הורג בניו והרגום פלשתים שנאמר (דה"א ז, כ-כא) ובני אפרים שותלח והרגום אנשי גת והיו עצמותיהם שטוחין בדרך חמרים חמרים שכבר היה להם ל' שנה שיצאו עד שלא יצאו אחיהם ממצרים אמר הקדוש ברוך הוא אם יראו ישראל עצמות בני אפרים שטוחין בדרך יחזרו למצרים למה הדבר דומה למלך שנשא אשה וביקש לילך למדינתו הושיבה באפריון ולא הספיק ליכנס למדינה עד שמתה אשתו קברה על פתח המדינה ואחר כך נשא אחותה אמר המלך הריני מסבבה שלא תראה קברה של אחותה ותחזור לה מה עשה סיבבה מאחורי המדינה כך אמר הקדוש ברוך הוא יהיו מסבבים את הדרך כדי שלא יראו עצמות אחיהם מושלכין בדרך יחזרו למצרים מה עשה הקדוש ברוך הוא נטל דמם של בני אפרים וטבל בו כליו כביכול שנאמר (ישעיה סג, ב) מדוע אדום ללבושך אמר הקדוש ברוך הוא איני מתנחם עד שאנקום נקמתן של בני אפרים שנאמר ולא נחם אלהים:

נושא הדרשה: ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים,

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

העם, ולא-נחם אלהים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא: כי אמר אלהים, פן-ינחם העם בראתם מלחמה-- וישבו מצרימה. ויסב אלהים את-העם דרך המדבר, ים-סוף; וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו:

(גימ' 9159)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (יחזקאל טז, ט) וארחצך במים
 (שם שם, שם) ואסוכך בשמן
 (שם שם, י) ואלבישך רקמה
 (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים
 (שם יג, כא) ויהוה הולך לפניהם יומם
 (תהלים עח, ט) בני אפרים נושקי רומי קשת
 (הושע ט, יג) ואפרים להוציא אל הורג בניו
 (דה"א ז, כ-כא) ובני אפרים שותלח והרגום אנשי גת
 (ישעיה סג, ב) מדוע אדום ללבושך
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 9159)

יט. וחמשים עלו בני ישראל שעלו מזוינין. ויקח משה את עצמות יוסף עליו הכתוב אומר (משלי י, ז) חכם לבב יקח מצות שכל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב ומשה היה עסוק בעצמות יוסף שנאמר ויקח משה את עצמות וגוי אמר הקדוש ברוך הוא למשה עליו נתקיים חכם לב יקח מצות יוסף היה חייב לאביו לקברו מפני שהוא בנו ואתה לא בנו ולא בן בנו ולא היית חייב לעסוק בו וקברת אותו וכן אני שאיני חייב לבריה אני מטפל בך ואקברך שנאמר (דברים לד, ו) ויקבור אותו בגי ומנין היה משה ידע היכן היה יוסף קבור יש אומרים סרח בת אשר הראה אותו והיה קבור בנילוס מה עשה משה וכו' ויש אומרים בתוך הפלטרין היה קבור כדרך שהמלכים קבורים ועשו מצרים כלבים של זהב בכשפים שאם יבא אדם לשם יהיו נובחים וקולן הולך בכל ארץ מצרים מהלך ארבעים יום ושתקן משה שנאמר (שמות יא, ז) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו התחיל משה צווח יוסף יוסף הגיע השעה שאמרת (בראשית נ, כה) פקוד יפקוד אלהים אתכם מיד נתנדנד הארון ונטלו משה שנאמר ויקח משה את עצמות יוסף והיו עצמותיו של יוסף מחזרין עמהם במדבר ארבעים שנה אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה אמרת לאחידך (שם שם, כא) אנכי אכלכל אתכם חייך אתה נפטר והיו עצמותיך מחזרין עמהם במדבר ארבעים שנה שנאמר (במדבר ט, ו) ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם ואין אדם אלא יוסף שנאמר (תהלים עח, ס) אהל שכן באדם וכתוב (שם שם, סז) וימאס באהל יוסף בזכות עצמותיך הם עושים פסח קטן כי השבע השביע את בני ישראל למה שני פעמים אלא הוא נשבע להם שאין בלבו עליהם והם נשבעים לו שאין בלבם עליו למה והעליתם את עצמותי מזה אתכם אמר רבי לוי משל למה הדבר דומה לאדם שהכניס יינו במרתף נכנסו הגנבים ונטלו החביות והלכו להם ושתו אותו ובא בעל היין ומצא אותם שגנבו החבית אמר להם שתיכם היין החזירו החבית למקומו כך משכם גנבו אחיו של יוסף אותו ומכרו אותו וכשבא ליפטר מן העולם השביע אותם אמר להם בבקשה מכם אחי משכם גנבתם אותי חי החזירו את עצמותי לשכם לכך נאמר (יהושע כד, לב) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם:

נושא הדרשה: וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וחמשים עלו בני-ישראל, מארץ מצרים. ויקח משה את-עצמות יוסף, עמו: כי השבע השביע את-בני ישראל, לאמר, פקד יפקד אלהים אתכם, והעליתם את-עצמתי מזה אתכם. ויסעו, מסכת; ויחנו באתם, בקצה המדבר. ויהוה הלך

(גימ' 10381)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (משלי י, ז) חכם לבב יקח מצות
 (דברים לד, ו) ויקבור אותו בגי
 (שמות יא, ז) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו
 (בראשית נ, כה) פקוד יפקוד אלהים אתכם
 (שם שם, כא) אנכי אכלכל אתכם
 (במדבר ט, ו) ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם
 (תהלים עח, ס) אהל שכן באדם
 (שם שם, סז) וימאס באהל יוסף
 (יהושע כד, לב) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל
 ממצרים קברו בשכם
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 10381)

מדרש רבה שמות פרשה כא משנה: א. ויאמר יהוה אל משה מה תצעק אלי הדא הוא דכתיב (תהלים לד, יח) צעקו ויהוה שמע מהו כן אלא שתי ירושות הנחיל יצחק לשני בניו הנחיל ליעקב הקול וכן הוא אומר (בראשית כז, כב) הקול קול יעקב והנחיל לעשו הידים שנאמר (שם שם, שם) והידיים ידי עשו ועשו היה מתגאה בירושתו שנאמר (במדבר כ, יח) ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב וגוי' ויעקב מתגאה בירושתו שנאמר (דברים כו, ז) ונצעק אל יהוה אלהי אבותינו לעתיד לבוא שניהן נוטלין שכון עשו נטל שכרו שנאמר (ישעיה לד, ה) כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד ויעקב נטל שכרו שנאמר (ירמיה לג, יא) קול ששון וקול שמחה לכך כתיב צעקו ויהוה שמע לפי שצעקו בני ישראל על הים שנאמר (שמות יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה שמע הקדוש ברוך הוא תפלתם ואמר למשה מה תצעק אלי כבר שמעתיו [צעקתם] [צעקתך] דבר אל בני ישראל ויסעו:

נושא הדרשה: ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל, ויסעו. ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-
 הים--ובקעהו; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם;
 ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, ברכבו ובפרשיו.

(גימ' 8583)

(798ר"פ)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(462ת)	(תהלים לד, יח) צעקו ויהוה שמע
(478ת)	(בראשית כז, כב) הקול קול יעקב
(1418)	(שם שם, שם) והידיים ידי עשו
(1045ס"ת)	(במדבר כ, יח) ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב
(2068)	(דברים כו, ז) ונצעק אל יהוה אלהי אבותינו
(1291ת)	(ישעיה לד, ה) כי רותה בשמים חרבי הנה על אדום תרד
(1023ס"ת)	(ירמיה לג, יא) קול ששון וקול שמחה
	(שמות יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה
	מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 8583)

ג. דבר אחר מה תצעק אלי הדא הוא דכתיב (ישעיה סה, כד) והיה טרם יקראו ואני אענה שני פעמים הוא
 אומר בפסוק ואני ואני ומשה אומר (דברים לב, לט) ראו עתה כי אני אני הוא אלא כל מי שהוא עושה רצון
 המקום ומכוין את לבו בתפלה שומע לו בעולם הזה וכן לעתיד לבוא שנאמר והיה טרם יקראו ואני אענה
 בעולם הזה ולעתיד לבוא (ישעיה שם, שם) הם מדברים ואני אשמע ומה הם מדברים אלא שכל אחד ואחד
 עומד ומשמיע תלמודו כביכול הוא יושב ומשמיע עמהם שנאמר (מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי יהוה איש אל
 רעהו וכתוב (ישעיה ל, כ) והיו עיניך רואות את מורידך ואומר (שם נד, יג) וכל בניך למודי יהוה כך אמר לו
 הקדוש ברוך הוא למשה אם כן מה תצעק אלי והיה טרם יקראו ואני אענה אמר רבי אלעזר בן פדת בשר
 ודם אם שומע דברי אדם עושה דינו אם לא שמע אינו יכול לכיין דינו אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן עד
 שלא ידבר אדם הוא יודע מה בלבו וכן בשלמה אומר (דה"א כח, ט) דע את אלהי אביך ועבדהו וגוי וכל יצר
 מחשבות מבין עד שלא יצרה מחשבה שבלבו של אדם הוא מבין אתה מוצא לפני שבעה דורות עד שלא נולד
 נבוכדנצר נתנבא ישעיה ופירש מה עתיד לחשוב בלבו שנאמר (ישעיה יד, יג) ואתה אמרת בלבבך השמים
 אעלה ומה אם לפני שבעה דורות צפה הקדוש ברוך הוא וראה מה עתיד לחשוב הצדיק בן יומו אינו יודע
 מה עתיד לחשוב לכך כתיב והיה טרם יקראו ואני אענה לכך נאמר מה תצעק אלי:

נושא הדרשה: ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל, ויסעו.
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל, ויסעו. ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-
 הים--ובקעהו; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם;
 ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, ברכבו ובפרשיו. וידעו מצרים,

(גימ' 9059)

(785)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(1046ר"פ)	(ישעיה סה, כד) והיה טרם יקראו ואני אענה
(871ר"ת)	(דברים לב, לט) ראו עתה כי אני אני הוא
(1140)	(ישעיה שם, שם) הם מדברים ואני אשמע
(1482ת)	(מלאכי ג, טז) אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו
(254)	(ישעיה ל, כ) והיו עיניך רואות את מורידך
(652ת)	(שם נד, יג) וכל בניך למודי יהוה
(1214)	(דה"א כח, ט) דע את אלהי אביך ועבדהו
(1615ת)	(דה"א כח, ט) וכל יצר מחשבות מבין
	(ישעיה יד, יג) ואתה אמרת בלבבך השמים אעלה
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 9059)

ד. דבר אחר מה תצעק אלי הדא הוא דכתיב (תהלים סה, ג) שומע תפלה עדיך כל בשר יבואו מהו שומע
 תפלה אמר רבי פנחס בשם רבי מאיר ורבי ירמיה בשם רבי חייא בר אבא בשעה שישראל מתפללין אין אתה
 מוצא שכולן מתפללין כאחד אלא כל כנסיה וכנסיה מתפללת בפני עצמה הכנסת הזו תחלה ואחר כך
 הכנסת האחרת ומאחר שכל הכנסיות גומרות כל התפלות המלאך הממונה על התפלות נוטל כל התפלות
 שהתפללו בכל הכנסיות כולן ועושה אותן עטרות ונותן בראשו של הקדוש ברוך הוא שנאמר עדיך כל בשר
 יבאו ואין עדיך אלא עטרה שנאמר (ישעיה מט, יח) כי כלם כעדי תלבשי וכן הוא אומר (שם שם, ג) ישראל
 אשר בך אתפאר שהקדוש ברוך הוא מתעטר בתפלתן של ישראל שנאמר (יחזקאל טז, יב) ועטרת תפארת
 בראשך. דבר אחר שומע תפלה וגוי אתה מוצא בשר ודם אינו יכול לשמוע שיחת שנים כאחד אבל הקדוש
 ברוך הוא אינו כן אלא הכל מתפללין לפניו והוא שומע ומקבל תפלתן. דבר אחר שומע תפלה אמר רבי
 יהודה בר שלום בשם רבי אלעזר בשר ודם אם בא עני לומר דבר לפניו אינו שומע הימנו אם בא עשיר לומר
 דבר מיד הוא שומע ומקבלו אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא הכל שוין לפניו הנשים והעבדים והעניים
 והעשירים תדע לך שהרי משה רבן של כל הנביאים כתוב בו מה שכתוב בעני במשה כתיב (תהלים צ, א)
 תפלה למשה איש האלהים ובעני כתיב (שם קב, א) תפלה לעני כי יעטוף ולפני יהוה ישפוך שיחו זו תפלה וזו
 תפלה להודיען שהכל שוין בתפלה לפני המקום תדע לך כשיצאו ישראל ממצרים רדף אחריהם פרעה
 שנאמר (שמות יד, י) ופרעה הקריב וכתוב (שם שם, שם) ויצעקו אל יהוה התחיל משה אף הוא מתפלל לפני

המקום אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה מה אתה עומד ומתפלל כבר התפללו בני ושמעתי תפלתן שנאמר מה תצעק אלי:

נושא הדרשה: ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל, התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, מה-תצעק אלי; דבר אל-בני-ישראל, ויסעו. ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים--ובקעהו; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם; ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, ברכבו ובפרשיו. וידעו מצרים, כי-אני יהוה, בהכבדי בפרעה, ברכבו (גימ' 9806) כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים סה, ג) שומע תפלה עדיך כל בשר יבואו	(1612)
(ישעיה מט, יח) כי כלם כעדי תלבשי	(1036 ס"ת)
(שם שם, ג) ישראל אשר בך אתפאר	(1746)
(יחזקאל טז, יב) ועטרת תפארת בראשך	(2289)
(תהלים צ, א) תפלה למשה איש האלהים	(1292)
(שם קב, א) תפלה לעני כי יעטוף ולפני יהוה ישפוך שיחו	(1831 תה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 9806)

ה. הדא הוא דכתיב (שיר ב, יד) יונתי בחגוי הסלע היה לומר יונה בחגוי הסלע ומהו שאמר יונתי אלא אמר רבי יוחנן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל יונתי ראה מה כתיב (הושע ז, יא) ויהי אפרים כיונה פותה אין לב אמר הקדוש ברוך הוא אצלי הם כיונה פותה כל מה שאני גוזר עליהם עושים ושומעים לי אבל אצל עובדי כוכבים קשים הם כחיות שנאמר (בראשית מט, ט) גור אריה יהודה (שם שם, כז) בנימין זאב יטרף (שם שם, יז) יהי דן נחש עלי דרך לפיכך הם קשים כנגד עובדי כוכבים למה שעובדי כוכבים אומרים להם מה אתם מבקשים מן השבת הזו שאתם שומרים מן המילה הזו שאתם מולים והם מבקשים לבטל להם את המצות והם נעשים כנגדם קשין כחיות אבל אצל הקדוש ברוך הוא כיונה תמה ושומעים לו כל מה שהוא גוזר עליהן שנאמר (שמות ד, לא) ויאמן העם וכן הוא אומר (שם כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע לכך נאמר יונתי בחגוי הסלע אמר רבי אלעזר בן פדת כיון שיצאו ישראל ממצרים היו נושאים עיניהן והיו המצרים רודפים אחריהם שנאמר (שם יד, י) ופרעה הקריב (וגוי) נוסעים אינו אומר אלא נוסע כיון שיצא פרעה והמצריים לרדוף אחריהם תלו עיניהם לשמים וראו שרן של מצרים פורח באויר כיון שראו אותו נתייראו הרבה שנאמר (שם שם, שם) וייראו מאד ומהו והנה מצרים נוסע אחריהן שרן של מצרים היה שמו מצרים שאין הקדוש ברוך הוא מפיל אומה עד שהוא מפיל שרן תחלה וכן אתה מוצא בנבוכדנצר שהפיל הקדוש ברוך הוא לשרו תחלה שנאמר (דניאל ד, כח) עוד מלתא בפום מלכא קל מן שמיא נפל אמר רבי יהושע בן אבין שרו של נבוכדנצר קל שמו והפילו הקדוש ברוך הוא אף שרו של פרעה מצרים שמו והיה פורח לרדוף אחריהם כיון שהשקיע הקדוש ברוך הוא את המצרים בים לא שקע תחלה אלא שרן שנאמר (שמות שם, כז) וינער יהוה את מצרים בתוך הים זה שרן של מצרים ואחר כך (תהלים קלו, טו) ונער פרעה וחילו וכן סוסייהם ורוכביהם רמה בים אינו אומר אלא (שמות טו, א) סוס ורוכבו זה השר שלהן הוי והנה מצרים נוסע אחריהם ומהו ופרעה הקריב אלא שהקריב את ישראל לתשובה שעשו אמר רבי ברכיה יפה היתה הקרבת פרעה לישראל ממאה צומות ותפלות למה שכיון שרדפו אחריהם וראו אותן נתייראו מאד ותלו עיניהם למרום ועשו תשובה והתפללו שנאמר (שמות יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה אמרו ישראל למשה מה עשית לנו עכשיו הם באים ועושים לנו כל מה שעשינו עמהם שהרגנו בכוריהם ונטלנו ממונם וברחנו לא אתה אמרת לנו (שם ג, כב) ושאלה אשה משכנתה באותה שעה היו עומדים ולא היו יודעים מה לעשות והיה הים סוגר והשונא רודף והחיות מן המדבר שנאמר (שם יד, ג) סגר עליהם המדבר אמר רבי ירמיה בן אלעזר אין סגר אלא חיות שנאמר (דניאל ו, כג) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא כיון שראו ישראל שהיו מוקפים משלוש רוחות הים סוגר והשונא רודף והחיות מן המדבר תלו עיניהם לאביהם שבשמים וצעקו להקדוש ברוך הוא שנאמר ויצעקו בני ישראל אל יהוה ולמה עשה הקדוש ברוך הוא להם כך אלא שהיה הקדוש ברוך הוא מתאוה לתפלתן אמר רבי יהושע בן לוי למה הדבר דומה למלך שהיה בא בדרך והיתה בת מלכים צועקת לו בבקשה ממך הצילני מיד הלסטים שמע המלך והצילה לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה היה מתאוה שתדבר עמו ולא היתה רוצה מה עשה המלך גירה בה הלסטים כדי שתצעק וישמע המלך כיון שבאו עליה הלסטים התחילה צועקת למלך אמר לה המלך לכך הייתי מתאוה לשמוע קולך כך ישראל כשהיו במצרים והיו משעבדים בהם התחילו צועקים ותולין עיניהם להקדוש ברוך הוא שנאמר (שמות ב, כג) ויהי בימים הרבים ההם וגוי ויזעקו מיד (שם שם, כה) וירא אלהים את בני ישראל התחיל הקדוש ברוך הוא מוציאן משם ביד חזקה ובזרוע נטויה והיה הקדוש ברוך הוא מבקש לשמוע את קולם פעם אחרת ולא היו רוצין מה עשה גירה לפרעה לרדוף אחריהם שנאמר ופרעה הקריב מיד ויצעקו בני ישראל אל יהוה באותה שעה אמר הקדוש ברוך הוא לכך הייתי מבקש לשמוע קולכם שנאמר יונתי בחגוי הסלע השמיעני קול אינו אומר אלא (שיר שם, שם) השמיעני את קולך אותו הקול שכבר שמעתי במצרים לכך כתיב השמיעני את קולך כיון שהתפללו אמר הקדוש ברוך הוא למשה מה אתה עומד ומתפלל כבר קדמה תפלתן של בני לתפלתן שנאמר מה תצעק אלי:

נושא הדרשה: ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים--ובקעהו; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם; ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, ברכבו ובפרשיו. וידעו מצרים, כי-אני יהוה, בהכבדי בפרעה, ברכבו ובפרשיו. ויסע מלאך האלהים, ההלך לפני מחנה ישראל, וילך, מאחריהם; ויסע עמוד הענן, מפניהם, ויעמד, מאחריהם. ויבא בין מחנה מצרים, ובין מחנה ישראל, ויהי הענן והחשך,

ויאר את-הלילה; ולא-קרב זה אל-זה, כל-הלילה. ויט משה את-ידו, על-הים, ויולך יהוה את-הים ברוח קדים עזה כל-הלילה, וישם את-הים לחרבה; ויבקעו, המים. ויבאו בני-ישראל בתוך הים, (גימ' 18267)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(670)	(שיר ב, יד) יונתי בחגוי הסלע
(1037)	(הושע ז, יא) ויהי אפרים כיונה פותה אין לב
(471)	(בראשית מט, ט) גור אריה יהודה
(771)	(שם שם, כז) בנימין זאב יטרף
(224)	(שמות ד, יז) יהי דן נחש עלי דרך
(1674)	(שמות ד, לא) ויאמן העם
(678)	(שם כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע
(278)	(שם יד, י) ופרעה הקריב
(1501)	(שם שם, שם) וייראו מאד
(1626)	(דניאל ד, כח) עוד מלתא בפום מלכא קל מן שמיא נפל
(741)	(שמות שם, כז) וינער יהוה את מצרים בתוך הים
(366)	(תהלים קלו, טו) ונער פרעה וחילו
(942)	(שמות טו, א) סוס ורוכבו
(1463)	(שמות יד, י) ויצעקו בני ישראל אל יהוה
(669)	(שם ג, כב) ושאלה אשה משכנתה
(1503)	(שם יד, ג) סגר עליהם המדבר
(440)	(דניאל ו, כג) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא
(199)	(שמות ב, כג) ויהי בימים הרבים ההם
(1307)	(שם שם,) ויזעקו
(1042)	(שם שם, כה) וירא אלהים את בני ישראל
	(שיר שם, שם) השמיעני את קולך
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 18267)

ו. ואתה הרם את מטך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא אתה אומר לי שאקרע את הים ואעשה את הים יבשה והכתיב (ירמיה ה, כב) אשר שמתו חול גבול לים והרי נשבעת שאין אתה קורעו לעולם אמר רבי אלעזר הקפר אמר לו משה לא כך אמרת שאין הים נעשית יבשה שנאמר אשר שמתו חול גבול לים וכתוב (איוב לח, ח) ויסך בדלתים ים אמר לו הקדוש ברוך הוא לא קראת מתחלת התורה מה כתיב (בראשית א, ט) ויאמר אלהים יקוו המים אני הוא שהתניתי עמו כך התניתי מתחלה שאני קורעו שנאמר (שמות יד, כז) וישב הים לפניו בוקר לאיתנו לתנאו שהתניתי עמו מתחלה מיד שמע משה להקדוש ברוך הוא והלך לקרוע הים וכיון שהלך לקרוע את הים לא קבל עליו להקרע אמר לו הים מפניך אני נקרע אני גדול ממך שאני נבראתי בשלישי ואת נבראת בששי כיון ששמע משה כך הלך ואמר להקדוש ברוך הוא אין הים רוצה להקרע מה עשה הקדוש ברוך הוא נתן ימינו על ימינו של משה שנאמר (ישעיה סג, יב) מוליד לימין משה וגוי מיד ראה להקדוש ברוך הוא וברח שנאמר (תהלים קיד, ג) הים ראה וינס מה ראה אלא שראה להקדוש ברוך הוא שנתן יד ימינו על משה ולא יכול לעכב אלא ברח מיד אמר לו משה מפני מה אתה בורח אמר לו הים מפני אלהי יעקב מפני יראתו של הקדוש ברוך הוא מיד כיון שהרים משה ידו על הים נבקע שנאמר (שמות שם, כא) ויבקעו המים אינו אומר ויבקע הים אלא ויבקעו המים מלמד שכל המים שהיו בכל המעיינות ובבורות ובכל מקום נבקעו שנאמר ויבקעו המים וכן בשעה שחזרו חזרו כל המים שכן הוא אומר (שם שם, כח) וישבו המים וכל הנסים הללו נעשו על ידי משה שנאמר (שם שם, כא) ויט משה את ידו על הים לפיכך הקדוש ברוך הוא משבחו שנאמר (ישעיה שם, יא) ויזכור ימי עולם משה עמו וכתוב מוליד לימין משה זרוע תפארתו:

נושא הדרשה: ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים--ובקעהו; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם; ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, ברכבו ובפרשיו. וידעו מצרים, כי-אני יהוה, (גימ' 6779)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(1433א)	(ירמיה ה, כב) אשר שמתו חול גבול לים
(632)	(איוב לח, ח) ויסך בדלתים ים
(846ס"ת)	(בראשית א, ט) ויאמר אלהים יקוו המים
(4604א)	(ישעיה סג, יב) מוליד לימין משה
(387)	(תהלים קיד, ג) הים ראה וינס
(916)	(ישעיה שם, יא) ויזכור ימי עולם משה עמו
(1961)	(שם). מוליד לימין משה זרוע תפארתו:
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש,

(גימ' 6779)

ח. רבי אבטוליס הזקן אמר משל למלך שהיה לו בן והכעיסו וגזר עליו גזירה קשה והיה הפדגוג מבקש על ידו אמר לו כלום אתה מבקש ממני אלא על בני כבר התרציתי לבני רבי אומר אמר לו אמש היית אומר (שמות ה, כג) ומאז באתי אל פרעה ועכשיו אתה עומד ומרבה בתפלה מה תצעק אלי אמש היו אומרים (שם יד, יא) המבלי אין קברים ועכשיו אתה מרבה בתפלה דבר אל בני ישראל ויסעו ויסעו דבר מלבן רבי אומר אמר הקדוש ברוך הוא כדי היא האמנה שהאמינו בי ישראל שאקרע להם הים שלא אמרו למשה היאך

נחזור לאחורינו שלא לשבור לב טף ונשים שעמנו אלא האמינו בי והלכו אחר משה רבי אליעזר אומר אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה עת לקצר ועת להאריך בני שרוים בצער והים סוגר והאויב רודף ואתה עומד ומרבה בתפלה דבר אל בני ישראל ויסעו רבי יהושע אומר אמר הקדוש ברוך הוא למשה אין להם לישראל אלא ליסע בלבד ויסעו ויסעו רגליהם מן היבשה לים ואתה רואה נסים שאעשה להם רבי מאיר אומר אמר הקדוש ברוך הוא למשה אין ישראל צריכין להתפלל לפני ומה אם אדם הראשון שהיה יחידי עשיתי יבשה בשבילו שנאמר (בראשית א, ט) יקוו המים מתחת השמים בשביל עדה קדושה שעתידה לומר לפני (שמות טו, ב) זה אלי ואנוהו על אחת כמה וכמה רבי בניא אומר בזכות אברהם אני בוקע להם את הים בעבור מה שעשה שנאמר (בראשית כב, ג) ויבקע עצי עלה ואומר (שמות יד, כא) ויבקעו המים רבי עקיבא אומר בזכות יעקב אני קורע להם את הים שנאמר (בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה רבי שמעון אומר כבר הכתבתי עליך (במדבר יב, ז) בכל ביתי נאמן הוא ואתה ברשותי והים ברשותי כבר עשיתך גזבר עליו שנאמר ואתה הרם את מטך:

נושא הדרשה: ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים--ובקעהו ;	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
ואתה הרם את-מטך, ונטה את-ידך על-הים--ובקעהו ; ויבאו בני-ישראל בתוך הים, ביבשה. ואני, הנני מחזק את-לב מצרים, ויבאו, אחריהם ; ואכבדה בפרעה ובכל-חילו, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :	(גימ' 5352)
(שמות ה, כג) ומאז באתי אל פרעה	(853)
(שם יד, יא) המבלי אין קברים	(פ"ס540)
(בראשית א, ט) יקוו המים מתחת השמים	(1460)
(שמות טו, ב) זה אלי ואנוהו	(127)
(בראשית כב, ג) ויבקע עצי עלה	(פ"ס469)
(שמות יד, כא) ויבקעו המים	(ה290)
(בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה	(986)
(במדבר יב, ז) בכל ביתי נאמן הוא	(627)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5352)

מדרש רבה שמות פרשה כב משנה: א. ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על הים וישבו המים וגוי' הדא הוא דכתיב (שיר ב, טו) אחזו לנו שועלים שועלים קטנים כשהיה מושל המלכיות לא היה מושלך אלא בחיות שנאמר (דניאל ז, ג) וארבע חיון רברבן סלקן מן ימא וכשהוא מושל את המצרים אינו מושלך אלא לשועלים מה שועל זה קטן מן ד' חיות כך מצרים קטנים מן המלכיות שנאמר (יחזקאל כט, טו) מן הממלכות תהיה שפלה אמר רבי אליעזר ברבי שמעון ערומים היו המצרים לפיכך הוא מושלך כשועלים מה שועל זה מהלך ומביט לאחוריו כך המצרים מהלכין ומביטין לאחוריהם ומה אמרו (שמות א, י) הבה נתחכמה לו אמרו באו ונבא עליהן בחכמה ונראה היאך אנחנו משעבדין על ישראל בדבר שלא יהא אלהיהן יכול להביא עלינו באותה מדה אם נדונם בחרב יכול הוא להביא עלינו חרב ואם באש יכול הוא להביא עלינו אש וידעין אנו שנשבע שאינו מביא מבול לעולם אלא באו ונדונם במים שאינו יכול להביא אותם עלינו אמר להם הקדוש ברוך הוא רשעים כבר נשבעתי שאיני מביא מבול לעולם אבל מה אעשה לכם אני מביא אתכם למבול וכל אחד ואחד גוררו למבולו והוא שדוד אומר (תהלים סג, יא) יגירוהו על ידי חרב מנת שועלים יהיו אלו המצריים הרשעים שגררן הקדוש ברוך הוא לחרבו של ים מהו מנת שועלים יהיו אמר הקדוש ברוך הוא המכה הזו תהא מתוקנת להם לשועלים ששמרן הקדוש ברוך הוא ולא הביא עליהן י' מכות ושם מתו אמר רבי ברכיה שועלים קדמאה מלא ותניינא חסר שעלים כתיב על שם שעלו של ים אמר רבי יוחנן דציפורי מה היו בנות ישראל הכשרות והצנועות עושות היו נוטלות את בניהן ומטמינות אותם במחילות והיו המצרים הרשעים מביאין קטנים ומכניסין אותם בבתיהם של ישראל ועוקצים אותם ובוכים והיה התינוק שומע קולו של חבירו שהיה בוכה והיה עמו והיו נוטלין אותו ומשליכין אותו ליאור לכך נאמר אחזו לנו שועלים שועלים קטנים וגוי' עד שנעשה כרמינו סמדר לכך נאמר וישבו המים על מצרים שישבו הגלגל עליהם וכן יתרו אומר (שמות יח, יא) עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר וגוי' אמר מכירו הייתי לשעבר וביותר עתה שבמחשבה שחשבו לאבד את ישראל בה דנם הקדוש ברוך הוא שנאמר כי בדבר אשר זדו עליהם:

נושא הדרשה: נטה את-ידך על-הים ; וישבו המים על-מצרים	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, נטה את-ידך על-הים ; וישבו המים על-מצרים, על-רכבו ועל-פרשיו. ויט משה את-ידו על-הים, וישב הים לפנות בקר לאיתנו, ומצרים, נסים לקראתו ; וינער יהוה כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :	(גימ' 7571)
(שיר ב, טו) אחזו לנו שועלים שועלים קטנים	(פ"ס1269)
(דניאל ז, ג) וארבע חיון רברבן סלקן מן ימא	(אתה1218)
(יחזקאל כט, טו) מן הממלכות תהיה שפלה	(1466)
(שמות א, י) הבה נתחכמה לו	(571)
(תהלים סג, יא) יגירוהו על ידי חרב מנת שועלים	(פ"ס1560)
(שמות יח, יא) עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים כי בדבר	(1487)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7571)

ג. וייראו העם את יהוה שנו רבותינו הקורא את שמע צריך להזכיר קריעת ים סוף ומכת בכורים באמת ויצב ואם לא הזכיר אין מחזירין אותו אבל אם לא הזכיר יציאת מצרים מחזירין אותו שנאמר (דברים טו,

ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים ומה בין יציאת מצרים לקריעת ים סוף אלא שיציאת מצרים קשה שנאמר (שם ד, לד) או הנסה אלהים (שם שם, כ) ואתכם לקח יהוה תדע לך שזו קשה מזו שביציאת מצרים כתיב (שמות כ, ב) אנכי יהוה אלהיך אבל בקריעת ים סוף אינו מזכיר את השם ולמה צריך להזכיר קריעת ים סוף באמת ויציב לפי שכיון שקרע להם את הים האמינו בו שנאמר ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו ובזכות האמנה שהאמינו זכו לומר שירה ושרתה עליהם שכינה שכן כתיב אחריו (שם טו, א) אז ישיר משה לכך צריך אדם לסמוך גאולה לתפלה כשם שהם הסמיכו שירה אחר האמנה והקריעה וכשם שהן טהרו לבם ואמרו שירה שכן כתיב וייראו העם את יהוה ויאמינו ואחר כך אז ישיר כך צריך אדם לטהר לבו קודם שיתפלל וכן איוב אמר (איוב טז, יז) על לא חמס בכפי ותפילתי זכה אמר רבי יהושע הכהן בר רבי נחמיה וכי יש תפלה עכורה אלא כל מי שידיו מלוכלכות בגזל הוא קורא להקדוש ברוך הוא ואינו עונה אותו למה שתפלתו בעבירה שנאמר (בראשית ו, יג) ויאמר יהוה לנח קץ כל בשר וגו' אבל איוב שלא היה בעמלו גזל היתה תפלתו זכה לכך אומר על לא חמס בכפי לפי שאין עול בכפי ובעמלי תפילתי זכה אמר רבי חמא בר רבי חנינא מנין שכל מי שהגזל בידו תפלתו עכורה שנאמר (ישעיה א, טו) ובפרשכם כפיכם וגו' אינני שומע מפני מה שידים דמים מלאו ומנין שכל מי שמרחיק עצמו מן הגזל תפלתו זכה שנאמר (תהלים כד, ד) נקי כפים ובר לבב מה כתיב אחריו (שם שם, ה-ו) ישא ברכה מאת יהוה זה דור דורשיו:

נושא הדרשה: וייראו העם, את-יהוה; ויאמינו, ביהוה, ובמשה, עבדו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

והמים להם חמה, מימינם ומשמאלם. ויושע יהוה ביום ההוא, את-ישראל--מיד מצרים; וירא ישראל את-מצרים, מת על-שפת הים. וירא ישראל את-היד הגדלה, אשר עשה יהוה במצרים, וייראו העם, את-יהוה; ויאמינו, ביהוה, ובמשה, עבדו.

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (דברים טז, ג) למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים

(2542 ס"פ)	או הנסה אלהים
(227 את)	(שם ד, לד) ואתכם לקח יהוה
(631)	(שמות כ, ב) אנכי יהוה אלהיך
(173)	(איוב טז, יז) על לא חמס בכפי ותפילתי זכה
(1309)	(בראשית ו, יג) ויאמר יהוה לנח קץ כל בשר
(1113)	(ישעיה א, טו) ובפרשכם כפיכם
(818)	(תהלים כד, ד) נקי כפים ובר לבב
(552)	(שם שם, ה-ו) ישא ברכה מאת יהוה
(1416 ס"ת)	(שם שם, ה-ו) זה דור דורשיו:
(748)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ב. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (תהלים קו, יב) ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו אמר רבי אבהו אף על פי שכתוב כבר שהאמינו עד שהיו במצרים שנאמר (שמות ד, לא) ויאמן העם חזרו ולא האמינו שנאמר (תהלים שם, ז) אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך כיון שבאו על הים וראו גבורתו של הקדוש ברוך הוא היאך עושה משפט ברשעים כמה דתימא (דברים לב, מא) ותאחז במשפט ידי ושקע את מצרים בים מיד (שמות יד, לא) ויאמינו ביהוה ובזכות האמנה שרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה הדא הוא דכתיב אז ישיר משה ובני ישראל ואין אז אלא לשון אמנה שנאמר (בראשית לט, ה) ויהי מאז הפקיד אותו בביתו וכתיב (שם שם, ד) וכל יש לו נתן בידו הוי ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת, ליהוה, ויאמרו, לאמר: אשירה ליהוה כי-גאה גאה, סוס ורכבו רמה בים. עזי וזמרת יה, ויהי-לי לישועה; זה אלי ואנוהו, אלהי אבי וארממנהו. יהוה, איש מלחמה; (גימ' 6924)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1714)	(תהלים קו, יב) ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו
(262 ס"פ)	(שמות ד, לא) ויאמן העם
(1885 א)	(תהלים שם, ז) אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך
(877)	(דברים לב, מא) ותאחז במשפט ידי
(151)	(שמות יד, לא) ויאמינו ביהוה
(1111)	(בראשית לט, ה) ויהי מאז הפקיד אותו בביתו
(924)	(שם שם, ד) וכל יש לו נתן בידו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (משלי לא, כו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם ועד שעמדו ישראל על הים לא מצינו אדם שאמר שירה לקדוש ברוך הוא אלא ישראל ברא אדם הראשון ולא אמר שירה הציל אברהם מכבשן האש ומן המלכים ולא אמר שירה וכן יצחק מן המאכלת ולא אמר שירה וכן יעקב מן המלאך ומן עשו ומן אנשי שכס ולא אמר שירה כיון שבאו ישראל לים ונקרע להם מיד אמרו שירה לפני הקדוש ברוך הוא שנאמר אז ישיר משה ובני ישראל הוי פיה פתחה בחכמה אמר הקדוש ברוך הוא לאלו הייתי מצפה ואין אז אלא שמחה שנאמר (תהלים קכז, ב) אז ימלא שחוק פינו אמר רבי יהודה בן פזי מה ראו ישראל לומר שירה באז אלא אמרו

מתחלה היה הים הזה יבשה ועמדו דורו של אנוש והכעיסו לפניו באז שנאמר (בראשית ד, כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה ועשאו הקדוש ברוך הוא ים ופרע מהם שנאמר (עמוס ה, ח; ט, ו) הקורא למי הים ושפכם על פני הארץ ועכשיו ים היה ונעשה לנו יבשה שנאמר (שמות יד, כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים נקלסנו באז שהפך לנו ים ליבשה הוי אז ישיר משה ובני ישראל ואין אז אלא לשון בטחון שנאמר (משלי ג, כג) אז תלך לבטח דרכך:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו (גימ' 6836)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(משלי לא, כו) פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה (בראשית ד, כו) אז הוחל לקרא בשם יהוה (עמוס ה, ח; ט, ו) הקורא למי הים ושפכם על פני הארץ (שמות יד, כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים (משלי ג, כג) אז תלך לבטח דרכך	(2318ר"פ) (756) (1529ס"פ) (1478ת) (755ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 6924)

ה. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (שיר ד, ח) אתי מלבנון כלה אמר רבי לוי בנוהג שבעולם כלה מקשטין ומבשמין אותה ואחר כך מכניסין אותה לחופה והקדוש ברוך הוא לא עשה כן אלא אמר לכנסת ישראל אתי מלבנון כלה מטיט ולבנים לקחתך ועשיתך כלה למה שני פעמים אתי מלבנון אלא אמר הקדוש ברוך הוא אתי גליתם מבית המקדש שנקרא לבנון שנאמר (ישעיה לו, כד) אני עליתי מרום הרים ירצתי לבנון ומנין שהלכה שכינה עם ישראל בגולה שנאמר (שם מג, יד) למענכם שלחתי בבלה ואומר (יחזקאל א, ג) היה היה דבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן וכן דניאל אומר (דניאל י, ד) ואני הייתי על יד הנהר הגדול הוא חדקל וכן משה אומר (ויקרא כו, מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגוי איני יכול להניחם כי אני יהוה אלהיהם מפני קדושת שמי עשיתי ועמי אתם חוזרים הדא הוא דכתיב (שיר ד, ח) אתי מלבנון כלה אתי מלבנון תבואי מן המלכיות שנקראו לבנון שנאמר (יחזקאל לא, ג) הנה אשור ארז בלבנון וכן הוא אומר (מיכה ב, יג) עלה הפורץ לפנייהם ויעבר מלכם לפנייהם ויהוה בראשם (שיר שם, שם) תשורי מראש אמנה אמר רבי יוסטא הר הוא ושמנו אמנה עד אותו ההר ארץ ישראל ממנו ולהלן חוץ לארץ אמר רבי אלעזר ברבי יוסי כשיגיעו הגליות לשם יהיו אומרים שירה לכך נאמר תשורי מראש אמנה. דבר אחר תשורי מראש אמנה עתידין ישראל לומר שירה לעתיד לבוא שנאמר (תהלים צח, א) שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה ובאיזה זכות אומרים ישראל שירה בזכות אברהם שהאמין בהקדוש ברוך הוא שנאמר (בראשית טו, ו) והאמין ביהוה היא האמונה שישאל נוחלין בה ועליו הכתוב אומר (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה הוי תשורי מראש אמנה (שיר שם, שם) מראש שניר בזכות יצחק (שם שם, שם) וחרמון בזכות יעקב (שם שם, שם) ממעונות אריות גלות בבל ומדי (שם שם, שם) מהררי נמרים זו אדום. דבר אחר תשורי מראש אמנה אמר רבי נחמיה לא זכו ישראל לומר שירה על הים אלא בזכות אמנה שנאמר (שמות ד, לא) ויאמן העם וכתוב (שם יד, לא) ויאמינו ביהוה אמר רבי יצחק היו רואין כל אותן נסים שנעשו להם ולא היה להם להאמין אלא אמר ר' שמעון בר אבא בשביל האמנה שהאמין אברהם להקדוש ברוך הוא שנאמר והאמין ביהוה ממנה זכו ישראל לומר שירה על הים שנאמר אז ישיר משה הוי תשורי מראש אמנה:

נושא הדרשה: אז ישיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת, ליהוה,	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	

אז ישיר-משה ובני ישראל את-השירה הזאת, ליהוה, ויאמרו, לאמר: אשירה ליהוה כי-גאה גאה, סוס ורכבו רמה בים. עזי וזמרת יה, ויהי-לי לישועה; זה אלי ואנוהו, אלהי אבי וארממנהו. יהוה, איש מלחמה; יהוה, שמו. מרכבת פרעה וחילו, ירה בים; ומבחר שלשיו, טבעו בים-סוף. תהמת, יכסימו; ירדו במצולת, כמו- אבן. ימינך יהוה, נאדרי בכח; ימינך יהוה, תרעץ אויב. וברב גאונך, תהרס קמיך; תשלח, חרנך-- (גימ' 15252)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(שיר ד, ח) אתי מלבנון כלה (ישעיה לו, כד) אני עליתי מרום הרים ירצתי לבנון (יחזקאל א) היה היה דבר יהוה אל יחזקאל בן בוזי הכהן (דניאל י, ד) ואני הייתי על יד הנהר הגדול הוא חדקל (ויקרא כו, מד) ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם (שיר ד, ח) אתי מלבנון תבואי (יחזקאל לא, ג) הנה אשור ארז בלבנון (מיכה ב, יג) עלה הפורץ לפנייהם ויעבר מלכם לפנייהם ויהוה בראשם (שיר שם, שם) תשורי מראש אמנה (בראשית טו, ו) והאמין ביהוה (חבקוק ב, ד) וצדיק באמונתו יחיה (שיר שם, שם) מראש שניר (שם שם, שם) ממעונות אריות (שם שם, שם) מהררי נמרים (שם יד, לא) ויאמינו ביהוה	(644) (1900) (616) (1078) (1368) (1011ת) (919ת) (1909) (1553) (140) (748) (1101) (1229) (885ר"ת) (151)

ו. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (תהלים נט, יז) ואני אשר עזך וארנן לבקר חסדך ואני אשר עזך לעתיד לבוא שנאמר (ישעיה יב, ב) הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד וארנן לבקר חסדך אותו בקר של יום הדין שנאמר (שם כא, יב) אמר שומר אתא בקר וגם לילה (תהלים שם, שם) כי היית משגב לי באדום (שם שם, שם) ומנוס ביום צר לי בגוג ומגוג. דבר אחר ואני אשר עזך אימתי בשעה שעמדו ישראל על הים ואומרים שירה שנאמר אז ישיר משה ומה אמרו עזי וזמרת יה וארנן לבקר חסדך אותו בקר שהשקפת על מחנה מצרים שנאמר (שמות יד, כד) ויהי באשמורת הבקר. דבר אחר אותו הבקר שהורדת לנו את המן שנאמר (שם טז, יג) ובבקר היתה שכבת הטל. דבר אחר אותו הבקר של מתן תורה שנאמר (שם יט, טז) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר כי היית משגב לי בפרעה ובמצרים ומנוס ביום צר לי בעמלק:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשריה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף תהמת יכסימו ירדו במצולת כמו אבן

(גימ' 11265)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1406)	(תהלים נט, יז) ואני אשר עזך וארנן לבקר חסדך
(1037)	(ישעיה יב, ב) הנה אל ישועתי אבטח ולא אפחד
(1615)	(שם כא, יב) אמר שומר אתא בקר וגם לילה
(938ס"פ)	(תהלים שם, שם) כי היית משגב לי באדום
(622)	(שם שם, שם) ומנוס ביום צר לי בגוג ומגוג
(1287)	(שמות יד, כד) ויהי באשמורת הבקר
(1496)	(שם טז, יג) ובבקר היתה שכבת הטל.
(1474)	(שם יט, טז) ויהי ביום השלישי בהיות הבקר
(840)	(שם יט), כי היית משגב לי
(550)	(שם יט), ומנוס ביום צר לי:

(גימ' 11265)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ז. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (תהלים סח, כו) קדמו שרים אחר נוגנים אמר רבי יוחנן בקשו המלאכים לומר שירה לפני הקב"ה באותו הלילה שעברו ישראל את הים ולא הניחן הקב"ה אמר להם לגיונותי נתונין בצרה ואתם אומרים לפני שירה הדא הוא דכתיב (שמות יד, כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה כמה דתימא (ישעיה ו, ג) וקרא זה אל זה ואמר וכיון שיצאו ישראל מן הים באו המלאכים להקדים שירה לפני הקדוש ברוך הוא אמר להם הקדוש ברוך הוא יקדמו בני תחלה הדא הוא דכתיב אז ישיר משה אז שר לא נאמר אלא אז ישיר שהקדוש ברוך הוא אמר ישיר משה ובני ישראל תחלה וכן דוד הוא אמר קדמו שרים אלו ישראל שעמדו על הים דכתיב אז ישיר משה אחר נוגנים אלו המלאכים ולמה כך אמר הקדוש ברוך הוא למלאכים לא מפני שאני משפיל אתכם אני אומר שיקדמו תחלה אלא מפני שבשר ודם יאמרו תחלה עד שלא ימות אחד מהם אבל אתם כל זמן שאתם מבקשים אתם חיים וקיימים משל למלך שנשבה בנו והלך והצילו והלכו בני הפלטון מבקשין לקלס למלך ובנו מבקש לקלסו אמרו לו אדונינו מי יקלסך תחלה אמר להם בני מכאן ואילך מי שרוצה לקלסני יקלסני כך כשיצאו ישראל ממצרים וקרע להם הקדוש ברוך הוא את הים והיו המלאכים מבקשים לומר שירה אמר להם הקדוש ברוך הוא אז ישיר משה ובני ישראל תחלה ואחר כך אתם הוי קדמו שרים אלו ישראל אחר נוגנים אלו המלאכים (תהלים שם, שם)

בתוך עלמות תופפות אלו הנשים שהן קלסו באמצע דכתיב ותקח מרים הנביאה:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשריה ליהוה כי גאה גאה סוס
(גימ' 4152)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1068)	(תהלים סח, כו) קדמו שרים אחר נוגנים
(524)	(שמות יד, כ) ולא קרב זה אל זה כל הלילה
(614ג)	(ישעיה ו, ג) וקרא זה אל זה ואמר
(1946)	(תהלים שם, שם) בתוך עלמות תופפות

(גימ' 4152)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ח. רבי יהודה אומר מי אמר קילוס להקדוש ברוך הוא התינוקות אותן שהיה פרעה מבקש להשליך ליאור שהם מכירין להקדוש ברוך הוא כיצד כשהיו ישראל במצרים והיתה אשה מבנות ישראל מבקשת לילד והיתה יוצאת לשדה ויולדת שם וכיון שהיתה יולדת עוזבת הנער ומוסרת אותו להקדוש ברוך הוא ואומרת רבון העולם אני עשיתי את שלי ואתה עשה את שלך אמר רבי יוחנן מיד היה יורד הקדוש ברוך הוא בכבודו כביכול וחותר טיבורן ומרחיצן וסכן וכן יחזקאל אמר (יחזקאל טז, ה) ותשלכי אל פני השדה בעל נפשך וכתוב (שם שם, ד) ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך וכתוב (שם שם, י) ואלבישך רקמה וכתוב (שם שם, ט) וארחצך במים והיה נותן שני טנרין בידו אחד מניקו שמן ואחד מניקו דבש שנאמר (דברים לב, יג) ויניקהו דבש מסלע והיו גדלים בשדה שנאמר (יחזקאל שם, ז) רבבה כצמח השדה נתתך וכיון שהיו גדלין היו נכנסין לבתיהן אצל אבותיהן והיו שואלין להם מי היה זקוק לכם והיו אומרים להם בחור אחד

נאה ומשובח היה יורד ועושה לנו כל צרכינו שנאמר (שיר ה, י) דודי צח ואדום דגול מרבבה וכיון שבאו ישראל לים היו אותן התינוקות שם והם ראו להקדוש ברוך הוא בים התחילו אומרים לאבותיהם זהו אותו שהיה עושה לנו כל אותן הדברים כשהיינו במצרים שנאמר זה אלי ואנוהו:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר

(גימ' 8436)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(יחזקאל טז, ה) ותשלי אל פני השדה בגעל נפשך

(שם שם, ד) ומולדותיך ביום הולדת אותך לא כרת שרך

(שם שם, י) ואלבישך רקמה

(שם שם, ט) וארחצך במים

(דברים לב, יג) ויניקהו דבש מסלע

(יחזקאל שם, ז) רבבה כצמח השדה נתתיך

(שיר ה, י) דודי צח ואדום דגול מרבבה

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 8436)

ט. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (תהלים ט, יז) נודע יהוה משפט עשה מדבר במצרים שעשה הקדוש ברוך הוא בהם משפטים במצרים ועל הים רבי יהושע אומר עשר מכות לקו המצרים באצבע אחד שנאמר (שמות ח, טו) ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלהים היא ועל הים לקו חמשים מכות שנאמר (שם יד, לא) וירא ישראל את היד הגדולה והיד חמש אצבעות וחמש פעמים עשר הרי חמישים וכן אתה מוצא באיוב שבאו עליו חמישים מכות שנאמר (איוב יט, כא) חנוני חנוני אתם רעי כי יד אלוה נגעה בי רבי אליעזר אומר ארבעים מכות לקו המצרים במצרים ומאתים על הים שכל מכה ומכה שהיתה באה עליהן היו באות ארבע כשם שנאמר (תהלים עח, מז) יהרוג בברד גפנם וכתיב (שם שם, מט) חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים עברה אחת זעם שתים צרה שלש משלחת מלאכי רעים ארבע הוי באצבע לקו ארבעים מכות וביד מאתיים הוי משפט עשה ומהו נודע יהוה דכתיב (שמות שם, יח) וידעו מצרים כי אני יהוה בשעה שאעשה הדין לפרעה שכן כתיב אחריו (שם שם, שם) בהכבדי בפרעה וכתיב (תהלים ט, שם) בפועל כפיו נוקש רשע זה פרעה מה אמר (שמות א, כב) כל הבן הילוד וגוי ואף הקדוש ברוך הוא עשה לו כשם שעשה שנאמר (תהלים קלו, טו) ונער פרעה וחילו בים סוף מהו (שם ט, שם) הגיון סלה אמרו ישראל מה עלינו לעשות אלא לומר שירים וזמרים שנאמר אז ישיר משה אז ישירו משה ובני ישראל אינו אומר אלא אז ישיר משה אמר רבי יהושע בן לוי מכאן שנאמרה הפרשה על פי משה ואחר כך אמרוהו אבותינו על הים:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו בים סוף תהמת יכסימו ירדו במצולת

(גימ' 11146)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים ט, יז) נודע יהוה משפט

(שמות ח, טו) ויאמרו החרטומים אל פרעה אצבע אלהים היא

(שם יד, לא) וירא ישראל את היד הגדולה

(איוב יט, כא) חנוני חנוני אתם רעי כי יד אלוה נגעה בי

(תהלים עח, מז) יהרוג בברד גפנם

(שם שם, מט) חרון אפו עברה וזעם וצרה משלחת מלאכי רעים

(שמות שם, יח) וידעו מצרים כי אני יהוה

(שם שם, שם) בהכבדי בפרעה

(תהלים ט, שם) בפועל כפיו נוקש רשע

(שמות א, כב) כל הבן הילוד

(תהלים קלו, טו) ונער פרעה וחילו בים סוף

(שם ט, שם) הגיון סלה

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 11146)

י. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (שיר א, ה) שחורה אני ונאווה אני כנסת ישראל אומרת שחורה אני במעשי ונאווה אני במעשה אבותי אמרו רבותינו אל תהי קורא (שיר שם, שם) בנות ירושלים אלא בנות ירושלים זו סנהדרי גדולה של ישראל שהן יושבין ומבנין אותה. דבר אחר בנות ירושלים אמר רבי יוחנן עתידה ירושלים להעשות מטרפולין לכל הארצות דכתיב (עני יהושע טו, מז) אשדוד ובנותיה מהו (שיר שם, שם) כאהלי קדר מה אהלים של ישמעאלים כעורים מבפנים כן הם תלמידי חכמים אף על פי שהן נראים כעורים בעולם הזה הם מלאים מבפנים מקרא משנה תלמוד הלכות ואגדות אי מה אהליהם של ישמעאלים מטלטלין ממקום למקום יכול אף ישראל יטלטלו תלמוד לומר (שם שם, שם) כיריעות שלמה כיריעה של מי שאמר והיה העולם שמשעה שמתחן כאהל לא זזו ממקומן אי מה אהליהם של ישמעאלים אין להם תכבוסות יכול אף ישראל כן תלמוד לומר כיריעות שלמה מה השלמה הזאת מתלכלכת וחוזרת

ומתלבנת כך ישראל אף על פי שהן חוטאים הן שבים בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא. דבר אחר שחורה אני ונאווה במה שאני שחורה בו אני נאווה חטאו בחורב שנאמר (דברים ט, ח) ובחורב הקצפתם את יהוה ובחורב אמרו (שמות כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע בים המרו שנאמר (תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף ובים אמרו שירה שנאמר אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו מרכבת פרעה (גימ' 7853)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(648)	(שיר א, ה) שחורה אני ונאווה
(1054)	(שיר שם, שם) בנות ירושלים
(794)	(עי' יהושע טו, מז) אשדוד ובנותיה
(580ס"ט)	(שיר שם, שם) כאהלי קדר
(1091)	(שם שם, שם) כיריעות שלמה
(1366)	(דברים ט, ח) ובחורב הקצפתם את יהוה
(1695א)	(שמות כד, ז) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע
(625א)	(תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 7853)

יב. דבר אחר אז ישיר משה הדא הוא דכתיב (שם מ, ג) ויעלני מבור שאון ממצרים (שם שם, שם) מטיט היון מטיט ולבנים (שם שם, שם) ויקם על סלע רגלי זה הים (שם שם, שם) כונן אשורי שעברו ביבשה מיד (שם שם, ד) ויתן בפי שיר חדש משל לאשה שהיתה נדה השלימה ימי נדתה וטהרה באתה אצל אישה אמר לה מי מעיד עליך שטהרת אמרה לו הרי שפחתי מעידה שטהרתי לפניו וטבלתי לכך נאמר את השירה הזאת נאים אנו לומר שירה לפניך שאין בנו טומאה והרי המילה מעידה עלינו שאנו טהורים לכך נאמר את השירה הזאת ואין זאת אלא מילה שנאמר (בראשית יז, י) זאת בריתי אשר תשמרו. ויאמרו לאמר נהיה אומרים לבנינו ובנינו לבניהן שיהיו אומרים לפניך כשירה הזאת בעת שתעשה להם נסים:

נושא הדרשה: אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי (גימ' 6103)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(781)	(שם מ, ג) ויעלני מבור שאון
(139)	(שם שם, שם) מטיט היון
(659)	(שם שם, שם) ויקם על סלע רגלי
(643)	(שם שם, שם) כונן אשורי
(1384ת)	(שם שם, ד) ויתן בפי שיר חדש
(2497א)	(בראשית יז, י) זאת בריתי אשר תשמרו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6103)

שמות רבה: פרשה כג' משנה א': כסא ה' נתיישב בעת שאמרו שירה אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (תהלים צג, ב): נכון כסאך מאז. אמר רבי ברכיה, בשם רבי אבהו: אף על פי שמעולם אתה, לא נתיישב כסאך ולא נודעת בעולמך, עד שאמרו בניך שירה, לכך נאמר: נכון כסאך מאז. משל למלך, שעשה מלחמה ונצח, ועשו אותו אגוסטוס. אמרו לו: עד שלא עשית המלחמה היית מלך, עכשיו עשינוך אגוסטוס. מה יש כבוד בין המלך לאגוסטוס? אלא, המלך עומד על הלוח ואגוסטוס יושב. כך אמרו ישראל: באמת עד שלא בראת עולמך, היית אתה, משבראת אותו אתה הוא, אלא כביכול עומד, שנאמר (חבקוק ג, ו): עמד וימודד ארץ, אבל משעמדת בים ואמרנו שירה לפניך באז, נתיישבה מלכותך וכסאך נכון. הוי, נכון כסאך מאז, באז ישיר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות טו א'): אָז יִשֵּׁר-מֹשֶׁה (גימ' 873)

(תהלים צג, ב): נְכוֹן כִּסְאֶךָ מֵאֶז; מַעֲלֹם אֶתָּה. (גימ' 873 ע"הת)

שמות רבה: פרשה כג' משנה ב': ישראל האמינו בה' וזכו שתשרה עליהם שכינה דבר אחר:

אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (תהלים קו, יב): ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו. אמר רבי אבהו: אף על פי שכתוב כבר שהאמינו, עד שהיו במצרים, שנאמר (שמות ד, לא): ויאמן העם, חזרו ולא האמינו, שנאמר (תהלים שם, ז): אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך. 1856 כיון שבאו על הים וראו גבורתו של הקדוש ברוך הוא, היאך עושה משפט ברשעים, כמה דתימא (דברים לב, מא): ותאחז במשפט ידי, ושקע את מצרים בים. מיד (שמות יד, לא): ויאמינו בה' ובזכות האמנה, שרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה, הדא הוא דכתיב: אז ישיר משה ובני ישראל, ואין אז אלא לשון אמנה, שנאמר (בראשית לט, ה): ויהי מאז הפקיד אותו בביתו. וכתוב (שם שם, ד): וכל יש לו נתן בידו. הוי, ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(תהלים קו, יב): וַיֵּאמְרוּ בְּדַבְרֵי יְשִׁירֵי, תִּהְיֶה לָנוּ (גימ' 1714)
(שם, ז'): אֲבוֹתֵינוּ בְּמִצְרַיִם, לֹא-הִשְׁכִּילוּ נִפְלְאוֹתֶיךָ לֹא זָכְרוּ, אֶת-רַב חֲסָדֶיךָ; (גימ' 2836 עה"ת)
מניין הפסוקים. (גימ' 4550)
כמניין: (שמות טו א'): אֶזְרֵי-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (גימ' 3160 במילוי)
היתרה 1390: כמניין (שמות טו א'): אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת, לִיהוָה, (גימ' 1390)
(גימ' 4550)

שמות רבה: פרשה כג' משנה ג': משה בשירה תיקן את חטאו
דבר אחר:

אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (שיר ד, יא): נופת תטופנה שפתותיך. אמר משה: רבון העולמים! במה שחטאתי לפניך, בו אני מקלסך. אמר רבי לוי בר חייא: משל למדינה, שמרדה על המלך ואמר המלך לדוכוס שלו, נלך ונלחם בה. אמר לו דוכוס: אין אתה יכול! החריש המלך והלך בלילה בעצמו וכבשה. ידע דוכוס, עשה עטרה והביא למלך. אמר לו: העטרה הזו למה? אמר: בשביל שחטאתי בדבר ואמרת ליך: אין אתה יכול. כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא: יודע אני שחטאתי לפניך באז, שנאמר (שמות ה, כג): ומאז באתי אל פרעה, והרי טבעת אותו לים, לכך אני משבחך באז, הדא הוא דכתיב: אז ישיר משה. בא וראה דרך הצדיקים, במה שהם סורחים הם מתקנים, הוי, נופת תטופנה שפתותיך כלה. ממי הם למדים? מן הקדוש ברוך הוא, שבדבר שהוא מכה, הוא מרפא, שנאמר (ירמיה ל, יז): כי אעלה ארוכה לך וממכותיך ארפאך, ממכות שאני מכה אותך, מהם אני מרפא אותך. מנין תדע כי מן הקדוש ברוך הוא? צא ולמד ממרה, שהורה למשה דבר מר והשליך למים ונמתקו המים, שנאמר (שמות טו, כה): ויורה ה' עץ וישלך אל המים.

אי זה היה? רבי נתן אומר: ירדינון היה. רבי יהושע אומר: של ערבה היה. רבי אליעזר המודעי אומר: של זית היה. מכל מקום עץ מר היה והמתיק המים המרים. וכך משה, לא קנטר אלא באז, ובמה שסרח תיקן מעשיו, ואמר: אז ישיר משה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות טו א'): אֶזְרֵי-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל. (גימ' 3165 במילוי ות') כמניין:
ומאז באתי אל-פרעה, לדבר בשמך, הרע, לעם הזה; והצל לא-הצלת, את-עמך. (גימ' 3165 א.ת.).

שמות רבה: פרשה כג' משנה ד': משה וישראל - ראשונים שהודו בשירה
דבר אחר:

אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (משלי לא, כו): פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. מיום שברא הקדוש ברוך הוא את העולם ועד שעמדו ישראל על הים, לא מצינו אדם שאמר שירה לקדוש ברוך הוא, אלא ישראל. ברא אדם הראשון ולא אמר שירה. הציל אברהם מכבשן האש, ומן המלכים ולא אמר שירה. וכן יצחק מן המאכלת, ולא אמר שירה. וכן יעקב מן המלאך, ומן עשו, ומן אנשי שכם, ולא אמר שירה. כיון שבאו ישראל לים, ונקרע להם, מיד אמרו שירה לפני הקדוש ברוך הוא, שנאמר: אז ישיר משה ובני ישראל. הוי, פיה פתחה בחכמה. אמר הקדוש ברוך הוא: לאלו הייתי מצפה ואין אז אלא שמחה, שנאמר (תהלים קכו, ב): אז ימלא שחוק פינו.

אמר רבי יהודה בן פזי: מה ראו ישראל לומר שירה באז? אלא אמרו: מתחלה היה הים הזה יבשה, ועמדו דורו של אנוש והכעיסו לפניו באז, שנאמר (בראשית ד, כו): אז הוחל לקרא בשם ה', ועשאו הקדוש ברוך הוא ים ופרע מהם, שנאמר (עמוס ה, ח; ט, ו): הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ, ועכשיו ים היה ונעשה לנו יבשה, שנאמר (שמות יד, כט): ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, נקלסנו באז, שהפך לנו ים ליבשה. הוי, אז ישיר משה ובני ישראל, ואין אז אלא לשון בטחון, שנאמר (משלי ג, כג): אז תלך לבטח דרכך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

מניין הפסוקים שהמדרש מצטט:
(משלי לא, כו): פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה. (א.ה.); (תהלים קכו, ב): אז ימלא שחוק פינו. מניינם (גימ' 2915).
(שמות טו א'): אֶזְרֵי-מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-הַשִּׁירָה הַזֹּאת, לִיהוָה (גימ' 2915 א.ת.).

שמות רבה: פרשה כג' משנה ה': ה בזכות אמנות אברהם זכו ישראל לומר שירה
דבר אחר:

אז ישיר משה, הדא הוא דכתיב (שיר ד, ח): אתי מלבנון כלה. אמר רבי לוי: בנוהג שבעולם, כלה מקשטין ומבשמיין אותה, ואחר כך מכניסין אותה לחופה, והקדוש ברוך הוא לא עשה כן, אלא אמר לכנסת ישראל: אתי מלבנון כלה, מטיט ולבנים לקחתך ועשיתך כלה. למה שני פעמים אתי מלבנון?

אלא אמר הקדוש ברוך הוא: אתי גליתם מבית המקדש, שנקרא לבנון, שנאמר (ישעיה לז, כד): אני עליתי מרום הרים ירכתי לבנון.

ומנין שהלכה שכינה עם ישראל בגולה?

שנאמר (שם מג, יד): למענכם שלחתי בבלה.

ואומר (יחזקאל א, ג): היה היה דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי הכהן.

וכן דניאל אומר (דניאל י, ד): ואני הייתי על יד הנהר הגדול הוא חדקל.

וכן משה אומר (ויקרא כו, מד): ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם וגו'.

איני יכול להניחם, כי אני ה' אלהיהם, מפני קדושת שמי עשיתי ועמי אתם חוזרים, הדא הוא דכתיב (שיר ד, ח): אתי מלבנון כלה, אתי מלבנון תבואי, מן המלכיות, שנקראו לבנון, שנאמר (יחזקאל לא, ג): הנה אשור ארז בלבנון.

וכן הוא אומר (מיכה ב, יג): עלה הפורץ לפנייהם ויעבר מלכם לפנייהם וה' בראשם. (שיר ד, ח): תשורי מראש אמנה.

אמר רבי יוסטא: הר הוא ושמנו אמנה, עד אותו ההר ארץ ישראל, ממנו ולהלן חוץ לארץ. אמר רבי אלעזר ברבי יוסי: כשיגיעו הגליות לשם יהיו אומרים שירה, לכך נאמר: תשורי מראש אמנה. דבר אחר:

תשורי מראש אמנה

עתידין ישראל לומר שירה לעתיד לבוא, שנאמר (תהלים צח, א): שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה. ובאיזה זכות אומרים ישראל שירה?

בזכות אברהם שהאמין בהקדוש ברוך הוא, שנאמר (בראשית טו, ו): והאמין בה', היא האמונה שישאל נוחלין בה, ועליו הכתוב אומר (חבקוק ב, ד): וצדיק באמונתו יחיה. הוי, תשורי מראש אמנה.

אמר רבי נחמיה: לא זכו ישראל לומר שירה על הים, אלא בזכות אמנה, שנאמר (שמות ד, לא): ויאמן העם. וכתיב (שם יד, לא): ויאמינו בה'. אמר רבי יצחק: היו רואין כל אותן נסים שנעשו להם, ולא היה להם להאמין!?

אלא אמר ר' שמעון בר אבא: בשביל האמנה שהאמין אברהם להקדוש ברוך הוא, שנאמר: והאמין בה', ממנה זכו ישראל לומר שירה על הים, שנאמר: אז ישיר משה.

הוי, תשורי מראש אמנה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שיר ד, ח): תשורי מראש אמנה. (גימ' 1554 ע"ה)

אז ישיר משה ובני ישראל (גימ' 1554 ע"ת ר"ת)

אז ישיר משה ובני ישראל (טו, א)

א"ר יהודה בן פזי מה ראו ישראל לומר שירה "באז". אלא אמרו: מתחלה היה הים הזה (ים סוף) יבשה. עמד דורו של אנוש (על אותה יבשה) והכעיסו לפני "באז" שנא' (בראשית ד') "אז הוחל לקרא בשם ה'". ועכשיו (ביציאת מצרים) ים היה, ונעשה לנו יבשה שנאמר "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" נקלסנו "באז", שהפך לנו יבשה, הוי אומר: אז ישיר משה ובני ישראל".

לענין בס"ד המדרש מדקדק במלה "באז" ומניינה עשר. ומצאתי שהפסוק: "אז ישיר משה ובני ישראל" עולה מניינו 1482, המדרש אומר כי בדורו של אנוש ים זה היה יבשה, והקב"ה פרע מהם והפכה לים. שנא' (עמוס ה') "הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ", עולה מניינו (עם האותיות והתיבות) 1472. ובמעמד ים סוף הפם הים ליבשה דכתיב

"ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים,

אף מניינו עולה 1472.

וכאמור נקלסנו "באז" שמניינה 10,

בחיבור כל פסוק ופסוק בנפרד יעלה המניין 1482

כמניין "אז ישיר משה ובני ישראל"

העולה אף הוא 1482.

(וליודעי ח"ן עשר מרמז לספירת ה"מלכות" והמבין יבין).

אשירה לה' כי גאה גאה (טו, א)

מס' חגיגה י, ג, ב'

אמר ריש לקיש, מאי דכתיב אשירה לה' כי גאה גאה. שירו למי שמתגאה על הגאים, דאמר מר, מלך שבחיות - ארי. מלך שבבהמות - שור. מלך שבעופות - נשר. ואדם - מתגאה עליהם והקב"ה מתגאה על כולם ועל העולם כולו. עכ"ל

ועל כך בזה"ק שמות נ"ד (בתרגום ללשון הקודש)

מהו אשירה - אלא לפי שהיו משבחים תשבחות השכינה (אשירה לשון נקבה רמז למלכות) לה' - זהו המלך הקדוש

כי גאה גאה - שעולה ומתעטר בכתריו להמשיך ברכות וכוחות וגבורות להעלות בכל.

גאה בעולם הזה, גאה בעולם הבא, כי גאה בזמן ההוא.

גאה בשביל שיתעטר בכתריו בשמחה שלמה. עכ"ל.

ולענין בס"ד נ"ל ברמז:

"אשירה לה' כי גאה גאה" מניינו עולה 620

הן הגמרא ובעיקר הזוה"ק רומזים שהשירה נאמרה ע"י משה רבנו עה"ש מלמטה-למעלה (מהמלכות לכתר) ומניין "כתר" 620 כמניין תבנית הפסוק.

(וליודעי ח"ן ראה בזה"ק שמות נ"ד).

יג. אשירה ליהוה כי גאה גאה הדא הוא דכתיב (איוב מ, י) עדה נא גאון וגבה הכל מתגאין זה על זה חשך מתגאה על התהום שהוא למעלה הימנו והרוח מתגאה על המים שהוא למעלה הימנו והאש מתגאה על הרוח שהוא למעלה הימנו והשמים מתגאים על האש שהם למעלה ממנו והקדוש ברוך הוא מתגאה על הכל הוי כי גאה גאה אמר רבי אבין ארבעה מיני גאים נבראו בעולם גאה שבבריות אדם גאה שבעופות נשר גאה שבבהמות שור גאה שבחיות ארי וכולן נטלו מלכות ונתנה להם גדולה והם קבועים תחת המרכבה של הקדוש ברוך הוא שנאמר (יחזקאל א, י) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה ופני שור ופני נשר וכל כך למה

כדי שלא יתגאו בעולם וידעו שיש מלכות שמים עליהם ועל זה נאמר (קהלת ה, ז) כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם הוי כי גאה גאה:

נושא הדרשה: אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמרו לאמר אשירה ליהוה כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש: (איוב מ, י) עדה נא גאון וגבה (יחזקאל א, י) ודמות פניהם פני אדם ופני אריה ופני שור ופני נשר (קהלת ה, ז) כי גבוה מעל גבוה שומר וגבוהים עליהם ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3964)

יד. דבר אחר כי גאה גאה הדא הוא דכתיב (שיר א, ט) לסוסתי ברכבי פרעה דרש רבי פפוס לססתי כתיב (כמו שכתוב בשיר השירים רבה) עד יש לך רוח יש לך כנפים מיד הסיטן הקדוש ברוך הוא והביאן מבין גלגלי המרכבה והסיטן על הים מהו (שם שם, שם) דמיתך רעיתי שנדמו גלי הים לסוסיות נקבות ומצרים הרשעים לסוסים זכרים מזוהמין והיו רצים אחריהם עד שנשתקעו בים שנאמר סוס ורכבו רמה בים והיה המצרי אומר לסוסו אתמול הייתי מושכך להשקותך מים ולא היית בא אחרי עכשיו אתה בא לשקעני בים והיה הסוס אומר לו רמה בים ראה מה בים רומו של עולם אני רואה בים: דבר אחר סוס ורכבו רמה בים סוסיהם ורכביהם לא נאמר אלא סוס ורכבו מלמד שנטל הקדוש ברוך הוא שר שלהם תחלה והשליכו לתוך הים. עזי וזמרת יה עזי הוא ועטרה לראשי והוא כח. ויהי לי לישועה יהי לי אין כתיב כאן אלא ויהי לי לישועה היה לי ויהיה לי. זה אלי ואנוהו אמר רבי ברכיה בא וראה כמה גדולים יורדי הים משה כמה נתחבט ונתחנן לפני המקום עד שראה את הדמות שנאמר (שמות לג, יח) הראני נא את כבודך אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם שם, כ) לא תוכל לראות את פני ובסוף הראה לו בסיון שנאמר (שם שם, כב) והיה בעבור כבודי החיות הנושאות את הכסא אינן מכירות את הדמות ובשעה שמגיע זמנן לומר שירה הן אומרים באיזה מקום הוא אין אנו יודעות אם כאן הוא אם במקום אחר הוא אלא בכל מקום שהוא (יחזקאל ג, יב) ברוך כבוד יהוה ממקומו ועולי הים כל אחד ואחד מראה באצבעו ואומר זה אלי ואנוהו אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל בעולם הזה אמרתם לפני פעם אחת זה אלי אבל לעתיד לבא אתם אומרים אותו דבר שתי פעמים שנאמר (ישעיה כה, ט) ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה וגו'!

נושא הדרשה: כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים עזי וזמרת יה ויהי לי לישועה זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארממנהו יהוה שמו מרכבת פרעה וחילו ירה בים ומבחר שלשיו טבעו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש: (שיר א, ט) לסוסתי ברכבי פרעה (שם שם, שם) דמיתך רעיתי (שמות לג, יח) הראני נא את כבודך (שם שם, כב) והיה בעבור כבודי (יחזקאל ג, יב) ברוך כבוד יהוה ממקומו (ישעיה כה, ט) ואמר ביום ההוא הנה אלהינו זה קוינו לו ויושיענו זה ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 5191)

מדרש רבה שמות פרשה כד משנה: א. ויסע משה את ישראל הדא הוא דכתיב (דברים לב, ו) הליהוה תגמלו זאת רבי ששא בנו של רבי אבא היה כותב ה"א למטן ולמ"ד למעלן כלומר הוי הליהוה תגמלו זאת אחר כל הנסים שעשה לכם שקרע לכם את הים לשנים עשר קרעים ושקע את המצריים בים והייתה ידו אחת משקעתן וידו אחת מצלת אתכם שנאמר (שמות טו, ו) ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה וגו' העלה אתכם מן הים ונתן לכם כספם וזהבם וכל מה שהיה על סוסיהם שהיו מקושטים בכסף וזהב וזן אתכם ארבעים שנה ולא הניח אתכם אפילו שעה אחת כמה שונאים באים עליכם ולא הניח אתכם לברוח אלא היה מפילן לפניכם ומשמרכם ולא משונאיכם בלבד אלא אף מן הנחשים ומן העקרבים והיה מאיר לפניכם שנאמר (שם יג, כא) ויהוה הולך לפנייהם יומם שכחתם כל הנסים האלו שעשה עמכם הקדוש ברוך הוא והיה צלמו של מיכה עובר עמכם בים והנחתם דברי תורה והתקעתם בדברים אחרים הליהוה תגמלו זאת אמר רבי יהודה בר רבי אלעאי לא דיים שעבר עמהם צלמו של מיכה אלא שהיו מקישין כלפי מעלה דברים שנאמר (ש"ב ז, כג) אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו וכן הוא אומר (תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף מהו שני פעמים אלא על הים המרו שלא היו רוצים לירד אלולי שבט יהודה שקפץ תחלה וקדש שמו של הקדוש ברוך הוא שנאמר (שם קיד, א-ב) בצאת ישראל ממצרים היתה יהודה לקדשו ובים סוף מנין שהמרו אלא כיון שירדו לתוך הים היה מלא טיט שהיה עד עכשיו לח מן המים והיה בו כמין טיט שנאמר (חבקוק ג, טו) דרכת בים סוסיך חומר מים רבים והיה אומר ראובן לשמעון במצרים בטיט ובים טיט במצרים בחמר ובלבנים ובים חמר מים רבים הוי וימרו על ים בים סוף ואחר כל הנסים האלו אתם גומלים לי בישא הליהוה תגמלו זאת עם נבל ולא חכם על דורו של ירמיה אמר הפסוק הזה עם נבל שעשו נבלות שנאמר (תהלים עט, ב) נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים למה שלא היו חכמים שנאמר (דברים לב, ו) עם נבל ולא חכם אמר רבי שמעון בן חלפתא אם יהיה הגבור שבגבורים למטה והחלש שבחלשין למעלה נוצח

הוא וביותר אם יהיה הגבור למעלן והחלש למטה על אחת כמה וכמה הקדוש ברוך הוא גבור שבגבורים למעלה ואתה בשר ודם למטה אין אתה צריך להתבונן עם נבל ולא חכם (דברים שם, שם) הלא הוא אביך קנך אם זכית אביך כשם שבנו מתחטא עם אביו והוא עושה רצונו כן אתם מתחטאין לפניו והוא עושה רצונכם. דבר אחר אם אביך למה קנך אם קנך למה אביך אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום הוא מרחם עליהם כאב על בנים ובזמן שאין עושין רצונו הוא רודה אותן כעבד מה העבד בטובתו ושלא בטובתו משמש לאדוניו בעל כרחו כך אתם תעשו רצונו של מקום בטובה ושלא בטובה על כרחכם רבי תחליפא דקיסרין בשם רבי פילא אומר בא וראה כמה נסים עושה הקדוש ברוך הוא עם האדם והוא אינו יודע שאלולי היה אוכל פת כשהיא חיה היתה יורדת בתוך מעיו ומשרטת אותו אלא ברא הקדוש ברוך הוא מעין בתוך גרירתו שהוא מוריד את הפת בשלום (שם שם, שם) הוא עשך ויכוננך עשאך מה שאתה צריך ואחר כל אלו הליהוה תגמלו זאת הולך אתה ומדבר דברים יתירים. דבר אחר הליהוה תגמלו זאת אמר להם אחר שעשה לכם כל הנסים אתם מסרבין בו דכתיב (תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף על ים על שפת הים בים סוף כמשמעו באותה שעה נתמלא עליהם חימה שכר של ים ובקש לשוטפן עד שגער בו הקדוש ברוך הוא ויבשו שנאמר (נחום א, ד) גוער בים ויבשהו ואומר (תהלים קו, ט) ויגער בים סוף ויחרב כיון שראה משה כך הסיען מחטאו של ים לכך נאמר ויסע משה את ישראל:

נושא הדרשה: ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה וילנו העם על משה לאמר מה נשתה ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ וישלך אלהמים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו (גימ' 13343)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(948)	(דברים לב, ו) הליהוה תגמלו זאת
(9617"פ)	(שמות טו, ו) ימינך יהוה נאדרי בכח ימינך יהוה
(444"ס"פ)	(שם יג, כא) ויהוה הולך לפנייהם יומם
(1582)	(ש"ב ז, כג) אשר פדית לך ממצרים גוים ואלהיו
(690"ס"פ)	(תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף
(1454)	(שם קיד, א-ב) בצאת ישראל ממצרים
(890)	(שם קיד, א-ב) היתה יהודה לקדשו
(1428)	(חבקוק ג, טו) דרכת בים סוסיך חומר מים רבים
(2195"א2)	(תהלים עט, ב) נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים
(297)	(דברים לב, ו) עם נבל ולא חכם
(251)	(דברים שם, שם) הלא הוא אביך קנך
(564)	(שם שם, שם) הוא עשך ויכוננך
(610)	(תהלים קו, ז) וימרו על ים בים סוף
(660)	(נחום א, ד) גוער בים ויבשהו
(713)	(תהלים קו, ט) ויגער בים סוף ויחרב
(גימ' 13343)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ב. רבי יהודה אומר אמרו ישראל באותה שעה כלום הוציאנו הקדוש ברוך הוא ממצרים אלא בשביל חמישה דברים אחת לתת לנו ביזת מצרים שנית להרכיבנו על ענני כבוד שלישית לקרוע לנו את הים רביעית להפרע לנו מן המצריים חמישית לומר לפניו שירה עכשיו כבר נתן לנו ביזת מצרים והרכיבנו על ענני כבוד וקרע לנו את הים ופרע מן המצריים ואמרנו שירה לפניו נחזור למצרים אמר להם משה כך אמר לי המקום (שמות יד, יג) כי כאשר ראיתם את מצרים היום וגוי אמרו לו כבר מתו כלן נחזור למצרים אמר להם באו ופרעו את השטר שכך אמר לי הקדוש ברוך הוא (שם ג, יב) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה רבי אלעזר אומר על פי הגבורה לא נסעו אלא שהסיען משה במקל לפי שראו פגרי מצרים שהיו מעבידים בהם בחומר ובלבנים מושטפים על פני המים אמרו לא נשתייר אדם במצרים (במדבר יד, ד) נתנה ראש ונשובה מצרימה נעשה עבודת כוכבים ותלך בראשנו ונחזור למצרים יכול שאמרו ולא עשו תלמוד לומר (נחמיה ט, יז) וימאנו לשמוע ולא זכרו נפלאותיך רבי יהודה בר אלעאי אומר עבודת כוכבים היתה בידן של ישראל והסיעה משה מישראל לכך נאמר ויסע משה את ישראל:

נושא הדרשה: ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(7738) (גימ')	(שמות יד, יג) כי כאשר ראיתם את מצרים היום
	(שם ג, יב) בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את
	האלהים על ההר הזה
	(במדבר יד, ד) נתנה ראש ונשובה מצרימה
	(נחמיה ט, יז) וימאנו לשמוע ולא זכרו נפלאותיך
(7738) (גימ')	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ג. דבר אחר ויסע משה את ישראל הדא הוא דכתיב (תהלים עח, נב) ויסע כצאן עמו כאיזה צאן כצאנו של יתרו מה צאנו של יתרו יצא מן הישוב למדבר כך ישראל יצאו ממצרים למדבר שנאמר (שם שם, שם)

וינהגם כעדר במדבר. דבר אחר מה הצאן אין נכנסת לצל קורה כך הנהיג הקדוש ברוך הוא ארבעים שנה ישראל במדבר. דבר אחר מה הצאן אין מתקנין לה אפוטיוקון אלא רועה בכל יום כך ישראל לא התקין להם אפוטיוקון אלא במדבר שנאמר (שמות טז, ד) ויצא העם ולקטו. דבר אחר מה הצאן אפילו מחבלת את האילנות אין בעליה מעלין עליה כך ישראל אף על פי שהן חוטאין הקדוש ברוך הוא נוהג בהן כצאן אי מה הצאן אינה מקבלת מתן שכר יכול אף ישראל כן שקראם צאן אין להם מתן שכר תלמוד לומר (יחזקאל לד, לא) ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם צאן לעונשין ואדם למתן שכר אי מה הצאן מתוקן לטביחה אף ישראל כך תלמוד לומר (שם לו, לח) כצאן קדשים מה קדשים כל מי שנוגע בהן מתחייב כך ישראל שנאמר (ירמיה ב, ג) קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתו כל אוכליו יאשמו מה הצאן כל מקום שהרועה מנהיגה שם נמשכת כך ישראל כל מקום שהיה משה מסייע הן נמשכין אחריו שנאמר (שיר א, ד) משכני אחרוך נרוצה לכך נאמר ויסע משה את ישראל מים סוף אמר רבי אבא בר כהנא הסייען מחטאו של ים סוף שכיון שאמרו שירה מחלה להם השירה על שחטאו בים:

נושא הדרשה: ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים ומצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה וילנו העם על כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 8300)
(תהלים עח, נב) ויסע כצאן עמו	(429ס"פ)
(שם שם, שם) וינהגם כעדר במדבר	(656)
(שמות טז, ד) ויצא העם ולקטו.	(373)
(יחזקאל לד, לא) ואתן צאני צאן מרעייתי אדם אתם	(2005ס"פ)
(שם לו, לח) כצאן קדשים	(615)
(ירמיה ב, ג) קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתו	(3207)
כל אוכליו יאשמו	(1015ס"פ)
(שיר א, ד) משכני אחרוך נרוצה	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8300)

ד. אל מדבר שור אין אנו מוצאין שיש מדבר ששמו שור ומהו מדבר שור אמר רבי יצחק בזכות אברהם שדברתי עמו ואמרתי לו (בראשית טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבודו וגוי שכתוב בו (שם כ, א) וישב בין קדש ובין שור רבי אבין אומר מהו מדבר שור שנתאוו ישראל ליעשות בו שורות שורות דגלים דגלים. דבר אחר מדבר שור מדבר כוב אמרו עליו על מדבר כוב שהוא שמונה מאות פרסה ומלא נחשים וקרבים רבי אבא הסיח לפני רבינו פעם אחת עבר אדם בתוך מדבר כוב זה וראה נחש אחד ישן והיה בו כקורת בית הבד וראה את הנחש והוא לא ראהו מרוב שנכנסה בו חרדה נתבהל ונשר שערו והיו קורין אותו מרוטה הוא שמשוה אמר להם לישראל (דברים ח, טו) המוליכך במדבר הגדול והנורא אמר רבי יוסי בר חנינא אין אנו יודעין למי הוא אומר גדול אם להקדוש ברוך הוא או למדבר אלא אמר להם משה גדול ונורא הוא אלהים שהייתם מכעיסים אותו ומהלכין באותו מדבר שהוא מלא נחשים וקרבים ושרפים ורעבון והוליד אתכם בתוכו בשלום ולא עוד אלא שהיו הנחשים והשרפים רובצים בפניהם כדי שלא יתבהלו ישראל מהן. דבר אחר מהו מדבר שור אלא עד שלא יצאו ישראל ממצרים היה העולם מדבר כיון שיצאו נעשה העולם שור. דבר אחר עד שלא קבלו ישראל את התורה היה העולם עשוי מדבר כיון שקבלו את התורה נעשה העולם שור אלו דברי רבי יהודה בר רבי סימון אמר הקדוש ברוך הוא לעתיד לבוא כן אני עושה לציון שהיא מדבר כדכתיב (ישעיה סד, ט) ציון מדבר היתה ולעתיד לבוא אני אהיה לה שור שנאמר (זכריה ב, ט) ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה:

נושא הדרשה: ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויסע משה את ישראל מים סוף ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשת ימים ומצאו מים ויבאו מרתה ולא יכלו כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 5052)
(בראשית טו, יד) וגם את הגוי אשר יעבודו	(1092אה)
(שם כ, א) וישב בין קדש ובין	(852)
(דברים ח, טו) המוליכך במדבר הגדול והנורא	(695)
(ישעיה סד, ט) ציון מדבר היתה	(822)
(זכריה ב, ט) ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש	
סביב ולכבוד אהיה בתוכה	(1591):
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5052)

מדרש רבה שמות פרשה כה משנה: א. ויאמר יהוה אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (תהלים קלה, ו) כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ כל מה שהקדוש ברוך הוא חפץ לעשות עושה שהכל שלו בשמים ובארץ אמר ריש לקיש בשר ודם עושה לו טרקאירין ונותן כל מיני משקין כל אחד ואחד בפני עצמו שמא יכול להוציא את כלן ממקום אחד אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן כשהמטיר אש וגפריית על הסדומיים היה מן השמים שנאמר (בראשית יט, כד) ויהוה המטיר על סדום מן השמים והטל מן השמים שנאמר (מיכה ה, ו) כטל מאת יהוה והמן מן השמים משל למולייר של זהב בקש צנים הוציא ממנו בקש גחלים הוציא ממנו כך כשהביא הקדוש ברוך הוא המכות על המצריים לא הביא אלא מן השמים וכשפרע מן האמוריים לא פרע מהן אלא מן השמים שנאמר (יהושע י, יא) ויהוה השליך עליהם אבנים גדולות מן

השמים וכשפרע מסיסרא פרע ממנו מן השמים שנאמר (שופטים ה, כ) מן השמים נלחמו וכשמטיב לישראל אינו מטיב אלא מן השמים שנאמר (דברים כח, יב) יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב את השמים הברכות מן השמים שנאמר (שם כו, טו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (תהלים קלה, ו) כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ (1841ר"פ)
 (בראשית יט, כד) ויהוה המטיר על סדום מן השמים (991)
 (מכה ה, ו) כטל מאת יהוה והמן מן השמים (1233ר"ת)
 (יהושע י, יא) ויהוה השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים (1589)
 (שופטים ה, כ) מן השמים נלחמו (619)
 (דברים כח, יב) יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב את השמים (2096)
 (שם כו, טו) השקיפה ממעון קדשך מן השמים (1615)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 9984)

ב. רבי סימון בשם רבי אליעזר פתח (הושע יב, ו) ויהוה אלהי הצבאות יהוה זכרו שהוא עושה צביונו בבריותיו. דבר אחר אלהי הצבאות שהוא עושה צביונו במלאכיו כשהוא מבקש הוא עושה אותם יושבים שנאמר (שופטים ו, יא) ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה ופעמים עושה אותן עומדים שנאמר (ישעיה ו, ב) שרפים עומדים וכתוב זכריה ג, ז) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה ופעמים עושה אותן בדמות נשים שנאמר (שם ה, ט) והנה שתיים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם ופעמים בדמות אנשים שנאמר (בראשית יח, ב) והנה שלשה אנשים ופעמים עושה אותן רוחות שנאמר (תהלים קד, ד) עושה מלאכיו רוחות ופעמים אש שנאמר (שם שם, שם) משרתיו אש לוהט. דבר אחר ויהוה אלהי הצבאות שהוא עושה צביונו בעולם כשבקש הוציא לחם מן הארץ שנאמר (שם) להוציא לחם מן הארץ והוריד מים מן השמים שנאמר (דברים יא, יא) למטר השמים תשתה מים וכשבקש העלה מים מן הארץ שנאמר (במדבר כא, יז) עלי באר ענו לה והוריד מן ישראל מן השמים שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלתיכם על
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (הושע יב, ו) ויהוה אלהי הצבאות יהוה זכרו (1268ס"ת)
 (שופטים ו, יא) ויבא מלאך יהוה וישב תחת האלה (1303)
 (ישעיה ו, ב) שרפים עומדים (794)
 (זכריה ג, ז) ונתתי לך מהלכים בין העומדים האלה (1339)
 (שם ה, ט) והנה שתיים נשים יוצאות ורוח בכנפיהם (2156)
 (בראשית יח, ב) והנה שלשה אנשים (1143ס"פא)
 (תהלים קד, ד) עושה מלאכיו רוחות (1108)
 (שם שם, שם) משרתיו אש לוהט (1307)
 (שם) להוציא לחם מן הארץ (606)
 (דברים יא, יא) למטר השמים תשתה (1779)
 (במדבר כא, יז) עלי באר ענו לה (474)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 13277)

ג. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (תהלים קמה, טז) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם כל זמן שהספוג בידו פותח ידו אין טיפה יורד קפץ ידו הוא מוריד מים אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן הספוג בידו שנאמר (שם סה, י) פלג אלהים מלא מים וכן (ישעיה מ, יב) מי מדד בשעלו מים אם עצר אין המים יורדין שנאמר (איוב יב, טו) הן יעצר במים ויבשו ואומר (דברים יא, יז) ועצר את השמים ולא יהיה מטר פותח ידו המטר יורד שנאמר (שם כח, יב) יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב ואומר פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון לכל חי מזון אין כתיב כאן אלא לכל חי רצון שהוא נותן לכל אחד ואחד רצונו מה שהוא מבקש וכן לעתיד לבוא נותן הקדוש ברוך הוא לכל אחד ואחד כל מה שהוא מבקש ואם תמה אתה על הדבר ראה מה עשה לישראל בעולם הזה שהוריד להם המן שהיה בו מכל מיני מטעמים והיה כל אחד מישראל טועם כל מה שהיה רוצה שכן כתיב (שם ב, ז) זה ארבעים שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת דבר מהו דבר כשהיה מתאוה לאכול דבר והיה אומר בפיו אלולי היה לי פטמא אחת לאכול מיד היה נעשה לתוך פיו טעם פטמא דבר היו אומרים והקדוש ברוך הוא עושה רצונם אמר רבי אבא אף דבר לא היה אומר בפיו אלא חושב בלבו לומר מה שנפשו מתאוה היה הקדוש ברוך הוא עושה רצונו והיה טועם טעם מה שהיה מתאוה תדע לך שהוא כן שכן אמר יחזקאל (יחזקאל טז, יט) ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך כתוב אחד אומר הנני ממטיר

לכם לחם מן השמים וכתוב אחד אומר (שמות טז, לא) וטעמו כצפוחת בדבש ואומר (במדבר יא, ח) והיה טעמו כטעם לשד השמן כיצד מתקיימין שלשה כתובין הללו בחורים היו טועמין טעם לחם זקנים טעם דבש תינוקות טעם שמן:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתו אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה כי

(גימ' 13498)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים קמה, טז) פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון	(1851ס"פ)
(שם סה, י) פלג אלהים מלא מים	(360)
(ישעיה מ, יב) מי מדד בשעלו מים	(596)
(איוב יב, טו) הן יעצר במים ויבשו	(841)
(דברים יא, יז) ועצר את השמים ולא יהיה מטר	(1478)
(שם כח, יב) יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב	(1300)
(שם ב, ז) זה ארבעים שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת דבר	(1817)
(יחזקאל טז, יט) ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך	(3189)
(שמות טז, לא) וטעמו כצפוחת בדבש	(1047)
(במדבר יא, ח) והיה טעמו כטעם לשד השמן	(1019)

(גימ' 13498)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (ישעיה סה, א) נדרשתי ללא שאלו מה כתיב למעלה מהענין (שמות טז, ב) וילוונו כל עדת בני ישראל מה הלנה היה שם אלא הצידה שהוציאו בידם ממצרים עשה להם ששים ואחת סעודות ואכלו אותו שלושים ואחד יום ושלם אותו הבצק ובערב הליונו שנאמר וילוונו כל עדת בני ישראל היה להם לבא ולומר למשה הוי יודע שנשלם אותו הבצק אלא באו עליו במריבה ואמרו (שם שם, ג) כי הוצאתם אותנו (ממצרים) אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב אמרו רעב של לחם ורעב של מים וכיון שהליונו היה צריך מיד שיצא הכעס עליהם ולא עשה להם כך אמר הקדוש ברוך הוא הן עשו כמות שהן ואני אעשה כמות שאני אמור להם בשחרית יהיה המן יורד לכם הוי נדרשתי ללא שאלו נמצאתי ללא בקשוני היה להם שכיון שכלתה העוגה יעמדו ויבקשו רחמים מלפני אלא עמדו ושפכו תרעומות כלפי מעלה לפיכך אמר הכתוב (ישעיה שם, שם) הנני הנני אל גוי לא קרא בשמי מהו הנני שתי פעמים אלא הנני על הבאר שנאמר (שמות יז, ו) הנני עומד לפניך שם על הצור והנני על המן שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתו אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל (גימ' 7842)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(ישעיה סה, א) נדרשתי ללא שאלו	(1742ר"ת)
(שמות טז, ב) וילוונו כל עדת בני ישראל	(1240ת)
(שם שם, ג) כי הוצאתם אותנו אל המדבר הזה	(2701)
להמית את כל הקהל הזה ברעב	(993את)
(ישעיה שם, שם) הנני הנני אל גוי לא קרא בשמי	(1166)
(שמות יז, ו) הנני עומד לפניך שם על הצור	

(גימ' 7842)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ה. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (קהלת יא, א) שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו רבי חנין אמר בשעה שקרא הקדוש ברוך הוא לאברהם ענה לו (בראשית כב, א) ויאמר הנני אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך (בו) [באותו] לשון אני משלם שכר לבניך שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ועליו הכתוב אומר (משלי כ, ז) מתהלך בתומו צדיק זה אברהם דכתיב ביה (בראשית יז, א) התהלך לפני והיה תמים (משלי שם, שם) אשרי בניו אחריו אתה מוצא כל מה שעשה אברהם אבינו למלאכי השרת בעצמו עשה הקדוש ברוך הוא לבניו במדבר הוא אמר (בראשית יח, ד) יוקח נא מעט מים על ידי שליח והקדוש ברוך הוא נתן מים על ידי שליח מנין שנאמר (שמות יז, ו) הנני עומד לפניך שם על הצור הוא אמר (בראשית שם, שם) ורחצו רגליכם ופרע להם במדבר שנאמר (יחזקאל טז, ט) וארחצך במים הוא אמר (בראשית שם, שם) והשענו תחת העץ והקדוש ברוך הוא (תהלים קה, לט) פרש ענן למסך הוא ליוה אותם שנאמר (בראשית שם, טז) ואברהם הולך עמם לשלחם ופרע הקדוש ברוך הוא לבניו שנאמר (שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניהם יומם הוא אמר (בראשית שם, ה) ואקחה פת לחם והקדוש ברוך הוא אמר הנני ממטיר לכם לחם אמר רבי יהודה הלוי בר רבי שלום בשם רבי יונה ואף רבי לוי בשם רבי חמא בר רבי חנינא אמר לארבעים ושנים מסעות ירד להם המן והיכן ירד באלוש ולמה באלוש בזכות שאמר אברהם (שם שם, ו) לוי ועשי עוגות כך הקדוש ברוך הוא פרע לבניו שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתו אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם (גימ' 13177)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(קהלת יא, א)	שלח לחמך על פני המים כי
רוב הימים	
(בראשית כב, א) ויאמר הנני	
(משלי כ, ז)	מתהלך בתומו צדיק
(בראשית יז, א)	התהלך לפני והיה תמים
(משלי שם, שם)	אשרי בניו אחריו
(בראשית יח, ד)	יוקח נא מעט מים
(שמות יז, ו)	הנני עומד לפניך שם על הצור
(בראשית שם, שם)	ורחצו רגליכם
(יחזקאל טז, ט)	וארחצך במים
(בראשית שם, שם)	והשענו תחת העץ
(תהלים קה, לט)	פרש ענן למסך
(בראשית שם, טז)	ואברהם הולך עמם לשלחם
(שמות יג, כא)	ויהוה הולך לפניהם יומם
(בראשית שם, ה)	ואקחה פת לחם
(שם שם, ו)	לושי ועשי עוגות
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

(גימ' 13177)

ו. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (תהלים פו, ח) אין כמוך באלהים יהוה ואין כמעשיך למה אין כמוך באלהים יהוה שאין מי שיעשה כמעשיך כיצד בנוהג שבעולם בשר ודם עושה לו שביל בדרך שמא יכול הוא לעשות לו שביל בים והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא עושה לו שביל בתוך הים שנאמר (שם עז, כ) בים דרכך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו בשר ודם מפשפש שטרותיו אם מצא שמתחייבים לו בני אדם הוא מוציא שטרותיו וגובה מהם ואם מצא שהוא חייב לאדם כובשו ואינו מוציא אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן מצא שאנו חייבין לו הוא כובשו שנאמר מיכה ז, יט) ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ואם מוצא לנו זכות הוא מוציא שנאמר (ירמיה נא, י) הוציא יהוה את צדקתינו בשר ודם בשעה שמבקש לבנות פלטין משהוא בונה את התחתונים אחר כך הוא בונה את העליונים אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא משברא את העליונים ברא את התחתונים שנאמר (בראשית א, א) בראשית ברא אלהים את השמים (ואחר כך) ואת הארץ בשר ודם בזמן שהוא מבקש ליקח לו עבד אם יש עליו עוררים אינו לוקחו אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא אומר (דברים ד, לד) או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי בשר ודם תלמיד טוען פנס לפני רבו והקדוש ברוך הוא אינו כן (שמות יג, כא) ויהוה הולך לפניהם יומם בשר ודם העבד מרחיץ רבו והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא (יחזקאל טז, ט) וארחצך במים בשר ודם העבד מלביש רבו והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא (שם שם, י) ואלבישך רקמה בשר ודם העבד מנעיל את רבו והקדוש ברוך הוא אינו כן (שם שם, שם) ואנעלך תחש בשר ודם העבד טוען את רבו והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא (שמות יט, ד) ואשא אתכם על כנפי נשרים בשר ודם הרב ישן והעבד עומד על גבו והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא הקדוש ברוך הוא שומר ישראל שנאמר (תהלים קכא, ד) לא ינום ולא יישן שומר ישראל בבשר ודם המים מלמעלן והלחם מלמטן והקדוש ברוך הוא אינו כן אלא המים מלמטן זו הבאר שנאמר (במדבר כא, יז) עלי באר וגוי והלחם מלמעלה הנני ממטיר לכם וגוי הוא אין כמוך באלהים יהוה ואין כמעשיך:

נושא הדרשה : הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתו אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה כי תלונו עלינו ויאמר משה בתת יהוה לכם בערב בשר לאכל (גימ' 16533)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(תהלים פו, ח)	אין כמוך באלהים יהוה ואין כמעשיך
(שם עז, כ)	בים דרכך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו
(מיכה ז, יט)	ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו
(ירמיה נא, י)	הוציא יהוה את צדקתינו
(בראשית א, א)	בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ
(דברים ד, לד)	או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי
(שמות יג, כא)	ויהוה הולך לפניהם יומם
(יחזקאל טז, ט)	וארחצך במים
(שם שם, י)	ואלבישך רקמה
(שם שם, שם)	ואנעלך תחש
(שמות יט, ד)	ואשא אתכם על כנפי נשרים
(תהלים קכא, ד)	לא ינום ולא יישן שומר ישראל
(במדבר כא, יז)	עלי באר

(גימ' 16533)

ז. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם [הדא הוא דכתיב] (דכתיב) (משלי ט, ה) לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי אמר הקדוש ברוך הוא מי גרם לכם לאכול מן המן ולשתות מהבאר מפני שקבלתם את החוקים ואת המשפטים כמה שנאמר (שמות טו, כה) שם שם לו חק ומשפט וגוי הוי בזכות לחמי נטלתם לחמו של מן ובזכות יין שמסכתי שתיתם מי הבאר שנאמר ושתו ביין מסכתי ולמה לא אמרו שירה על המן כשם שאמרו על הבאר אלא על המן היו מוציאים דברי תפלות שנאמר (במדבר יא, ו) ועתה נפשנו יבשה אין כל אמר הקדוש ברוך הוא איני מבקש לא תרעומותיכם ולא קלוסיכם לפיכך לא נתן להם רשות לומר שירה אלא על הבאר מפני שהיו מחבבין אותה שנאמר (שם כא, יז) עלי באר ענו לה. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (תהלים כג, ה) תערוך לפני שלחן נגד צוררי אימתי אמרו ישראל דבר זה כשיצאו ממצרים והיו אומות אומרים עתידין אלו למות במדבר ואמרו (שם עח, יט) היוכל אל לערוך שלחן במדבר מה עשה הקדוש ברוך הוא הסיבן תחת ענני כבוד שנאמר (שמות יג, יח) ויסב אלהים את העם והאכילם מן שנאמר (דברים ח, טז) המאכילך מן במדבר והיה גבהו של מן יותר ממי המבול שנאמר (תהלים שם, כג) ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח ובמבול כתיב (בראשית ז, יא) וארובות השמים נפתחו והיו אומות רואין את ישראל מסובין ואוכלין ומקלסין להקדוש ברוך הוא שנאמר (תהלים כג, ה) תערוך לפני שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי זה השליו (שם שם, שם) כוסי רוייה זה הבאר וכן לעתיד לבוא הוא עושה שלום להם והם מסובין ואוכלין בגן עדן ועובדי כוכבים רואין מנהגם ונימוסין (נוסחא אחרת: ונימוסין) שנאמר (ישעיה סה, יג) הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו וגו'.

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתך אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה כי תלונו עלינו ויאמר משה בתת יהוה לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע יהוה (גימ' 17761)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(1544)	(משלי ט, ה) לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתי
(1259)	(שמות טו, כה) שם שם לו חק ומשפט
(1284)	(במדבר יא, ו) ועתה נפשנו יבשה
(474)	(שם כא, יז) עלי באר ענו לה
(2217)	(תהלים כג, ה) תערוך לפני שלחן נגד צוררי
(1064)	(שם עח, יט) היוכל אל לערוך שלחן במדבר
(680)	(שמות יג, יח) ויסב אלהים את העם
(478)	(דברים ח, טז) המאכילך מן במדבר
(2078)	(תהלים שם, כג) ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח
(1560)	(בראשית ז, יא) וארובות השמים נפתחו
(3468)	(תהלים כג, ה) תערוך לפני שלחן נגד צררי דשנת בשמן ראשי
(317)	(שם שם, שם) כוסי רוייה
(1338)	(ישעיה סה, יג) הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו

(גימ' 17761)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ח. דבר אחר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים הדא הוא דכתיב (שם לג, טז) הוא מרומים ישכון הדא הוא דכתיב (ש"א ב, ח) מקים מעפר דל אלו ישראל שהיו משוקעים בטיט ובלבנים במצרים והוציאו הקדוש ברוך הוא בקומה זקופה שנאמר (ויקרא כו, יג) ואולך אתכם קוממיות הוי מקים מעפר דל סיקוסים נתן הקדוש ברוך הוא ליעקב ואמר לו (בראשית כח, יד) והיה זרעך כעפר הארץ כשיגיעו בניך עד עפר הארץ אותה שעה (שם שם, שם) ופרצת ימה וקדמה הוי מקים מעפר דל וריממן הקדוש ברוך הוא על הכל שנאמר (דברים כח, א) ונתנך יהוה אלהיך וגוי ראה מה כתיב (שם א, לא) ובמדבר אשר ראית אשר נשאך יהוה אלהיך אמר להם הרי רוממתי אתכם על כל העולם אם תהיו עושים רצוני אני משרה אתכם במה שבראתי עד שלא נברא העולם זה בית המקדש שנאמר (ירמיה יז, יב) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו שם אני מרומם אתכם שנאמר (ש"א שם, שם) וכסא כבוד ינחילם אותה שעה אני מספיק לכם מעדני גן עדן שנאמר (תהלים לא, כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך לכך אמר הוא מרומים ישכון. דבר אחר הוא מרומים ישכון הדא הוא דכתיב (דברים ח, ז) כי יהוה אלהיך מביאך אל ארץ טובה ורחבה לראות שלחן שהוא ערוך בגן עדן שנאמר (תהלים קטז, ט) אתהלך לפני יהוה בארצות החיים כביכול מיסב למעלה מן האבות ואבות וכל הצדיקים בתוכו שנאמר (דברים לג, ג) והם תכו לרגליך והוא מחלק להם מנות ואם תמה אתה בדבר זה הלא בעולם הזה בשבילם היה מיסב בין שני הכרובים שנאמר (שיר א, יג) בין שדי ילין קל וחומר בגן עדן והוא מביא להם פירות מגן עדן ומאכילן מעץ חיים ומי מברך תחלה הכל חולקין כבוד להקדוש ברוך הוא שהוא יצוה לברך והקדוש ברוך הוא אומר למיכאל ברך והוא אומר לגבריאל וגבריאל לאבות העולם והן חולקין כבוד למשה ולאהרן והם לזקנים והם חולקין כבוד לדוד ואומרים המלך שבארץ יברך את המלך שבשמים ונותנין לדוד הכוס ואומר (תהלים שם, יג) כוס ישועות אשא ובשם יהוה אקרא עליהם שבת דוד ואמר (שם לא, כ) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך הוי כי יהוה אלהיך הוא מביאך על זה נאמר הוא מרומים ישכון. דבר אחר הוא מרומים ישכון הדא הוא דכתיב (איוב לט, יג-יח) כנף רננים נעלסה כי תעזוב לארץ ביציה הקשיח בניה ללא לה וגוי' כעת במרום תמריא וגוי' משל לחסידה שהיתה יולדת בעפר

הארץ והיו העוברים והשבים דשין אותה ומאבדין אותה מי גרם לה על שהיתה יולדת בארץ אלא משעלתה למרום ותלד לשם אין בריה מזיקתה אבל היא משחקת מן הכל כך ישראל כנף רננים נעלסה כנף (יחזקאל טז, ח) ואפרוש כנפי עליך רננים (תהלים לג, א) רננו צדיקים ביהוה נעלסה (משלי ז, יח) נתעלסה באהבים אם אברה (תהלים נה, ז) ואומר מי יתן לי אבר כיונה חסידה (ירמיה ח, ז) גם חסידה בשמים ידעה מועדיה כי תעזוב לארץ ביציה (שם יב, ז) עזבתי את ביתי ועל עפר תחמם (תהלים מד, כו) כי שחה לעפר נפשנו ותשכח כי רגל תזוריה (ישעיה נא, יג) ותשכח יהוה עושך וחית השדה תדושיה אלו עובדי כוכבים שנאמר (מ"ב יג, ז) וישמם כעפר לדוש הקשיח בניה ללא לה (ירמיה ד, כב) בניס סכלים המה לריק יגיעה (תהלים ו, ז) יגעתי באנחתי בלי פחד (ירמיה לו) ולא פחדו כי השה אלוה חכמה (שם ד, כב) כי אויל עמי אותי לא ידעו בניס סכלים המה ולא נבונים המה חכמים המה להרע ולא חלק לה בבינה לא נבונים המה כל אלו למה מפני שהניחו להקדוש ברוך הוא אבל כשיעשו תשובה ויתלו עיניהם למרום כמה דאת אמר (תהלים קכג, א) אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים כעת במרום תמריא (איוב ה, יא) לשום שפלים למרום אותה שעה תשחק לסוס ולרוכבו שנאמר (תהלים כ, ח) אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו בשם יהוה אלהינו נזכיר הוי הוא מרומים ישכון. דבר אלר הוא מרומים ישכון זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (ישעיה נז, טו) מרום וקדוש אשכון מצדות סלעים משגבו זה דוד שנאמר (תהלים יח, ג) יהוה סלעי ומצודתי לחמו נתן זה אברהם שנאמר (בראשית יח, ה) ואקחה פת לחם מימיו נאמנים זו התורה שנאמר (ישעיה נה, א) הוי כל צמא לכו למים. דבר אחר לחמו נתן זה הקדוש ברוך הוא שנאמר (תהלים קלו, כה) נותן לחם לכל בשר מימיו נאמנים שנאמר (שם קד, ג) המקרה במים עליותיו. דבר אחר לחמו נתן זה המן שנאמר הנני ממטיר לכם לחם מן השמים מימיו נאמנים זה הבאר שנאמר (במדבר כא, יז) עלי באר ענו לה. דבר אחר לחמו נתן מימיו זה הקדוש ברוך הוא שמפקד לבני תורה אל תהא אומר על מה שלא שמעתי שמעתי ולא תהא אוסר לאחרים ומתיר לעצמו אלא יהיו יוצאין מפיך נאמנין כשם שיצאו מפי משה ואני מראה לך יופי פנים אל פנים שנאמר (ישעיה לג, יז) מלך ביפיו תחזינה עיניך אמרו ישראל היאך אנו רואין פניך והלא מסרתנו ביד אדום שנאמר (דניאל ז, ז) דחילא ואימתני אמר להם אל תיראו מהם שעתידיס אתם שתאמרו לי היכן הם הדא הוא דכתיב (ישעיה שם, יט) את עם נועז לא תראה ואתם רואים שמחתה של ציון שנאמר (שם שם, כ) חזה ציון קרית מועדנו עיניך תראינה ירושלים נוה שאנן:

נושא הדרשה: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו הילך בתורתי אם לא והיה ביום הששי והכינו את אשר יביאו והיה משנה על אשר ילקטו יום יום ויאמר משה ואהרן אל כל בני ישראל ערב וידעתם כי יהוה הוציא אתכם מארץ מצרים ובקר וראיתם את כבוד יהוה בשמעו את תלנתיכם על יהוה ונחנו מה כי תלונו (תלנינו) עלינו ויאמר משה בתת יהוה לכם בערב בשר לאכל ולחם בבקר לשבע בשמע יהוה את תלנתיכם אשר אתם מלינם עליו ונחנו מה לא עלינו תלנתיכם כי על יהוה ויאמר משה אל אהרן אמר אל כל עדת בני ישראל קרבו לפני יהוה כי שמע את תלנתיכם ויהי כדבר אהרן אל כל עדת בני ישראל ויפנו אל המדבר והנה כבוד יהוה נראה בענן וידבר יהוה אל משה לאמר שמעתי את תלונת בני ישראל דבר אלהם לאמר בין הערבים תאכלו בשר ובבקר תשבועו לחם וידעתם כי אני יהוה אלהיכם ויהי בערב ותעל השלו ותכס את המחנה ובבקר היתה שכבת הטל סביב למחנה ותעל שכבת הטל והנה על פני המדבר דק מחספס דק ככפר על הארץ ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא ויאמר משה אלהם הוא הלחם אשר נתן יהוה לכם לאכלה זה הדבר אשר צוה יהוה לקטו ממנו (גימ' 48694)

(שם לג, טז) הוא מרומים ישכון	(784ס"פ)
(ש"א ב, ח) מקים מעפר דל	(614)
(ויקרא כו, יג) ואולך אתכם קוממיות	(1126)
(בראשית כח, יד) והיה זרעך כעפר הארץ	(989)
(שם שם, שם) ופרצת ימה וקדמה	(986)
(דברים כח, א) ונתנד יהוה אלהיך	(618)
(שם א, לא) ובמדבר אשר ראית אשר	
נשאך יהוה אלהיך	(2330)
(ירמיה יז, יב) כסא כבוד מרום מראשון	
מקום מקדשנו	(1682)
(ש"א שם, שם) וכסא כבוד ינחילם	(267)
(תהלים לא, כ) מה רב טובך אשר	
צפנת ליראיך	(1676)
(דברים ח, ז) כי יהוה אלהיך מביאך אל	
ארץ טובה ורחבה	(760)
(תהלים קטז, ט) אתהלך לפני יהוה	
בארצות החיים	(1424)
(דברים לג, ג) והם תכו לרגליך	(770)
(שיר א, יג) בין שדי ילין	(476)
(תהלים שם, יג) כוס ישועות אשא ובשם	
יהוה אקרא	(1856)
(איוב לט, יג-יח) כנף רננים נעלסה	(715)
(יחזקאל טז, ח) ואפרוש כנפי עליך	(883)
(תהלים לג, א) רננו צדיקים ביהוה	(588)
(משלי ז, יח) נתעלסה באהבים	(675)

- (תהלים נה, ז) ואומר מי יתן לי אבר כיונה (1097)
 (ירמיה ח, ז) גם חסידה בשמים ידעה מועדה (746)
 (שם יב, ז) עזבתי את ביתי (1312)
 (תהלים מד, כו) כי שחה לעפר נפשנו (1209)
 (ישעיה נא, יג) ותשכח יהוה עושך (1156)
 (מ"ב יג, ז) וישימם כעפר לדוש (1116)
 (ירמיה ד, כב) בנים סכלים המה (312)
 (תהלים ו, ז) יגעתי באנחתי (964)
 (ירמיה לו) ולא פחדו (135)
 (שם ד, כב) כי אויל עמי אותי לא ידעו בנים
 סכלים המה ולא נבונים המה חכמים המה
 להרע ולא חלק לה בבניה לא נבונים המה (2283)
 (תהלים קכג, א) אליך נשאתי את עיני היושבי
 בשמים כעת במרום תמריא (3517)
 (איוב ה, יא) לשום שפלים למרום (1152)
 (תהלים כ, ח) אלה ברכב ואלה בסוסים ואנחנו
 בשם יהוה אלהינו נזכיר (1358)
 (ישעיה נז, טו) מרום וקדוש אשכון מצדות
 סלעים משגבו (2180)
 (תהלים יח, ג) יהוה סלעי ומצודתי לחמו נתן (1336)
 (ברא' יח, ה) ואקחה פת לחם מימיו נאמנים (975)
 (ישעיה נה, א) הוי כל צמא לכו למים (378)
 (תהלים קלו, כה) נותן לחם לכל בשר (1166)
 (שם קד, ג) המקרה במים עליותיו (974)
 (במדבר כא, יז) עלי באר ענו לה. (474)
 (ישעיה לג, יז) מלך ביפיו תחזינה עיניך (838)
 (דניאל ז, ז) דחילא ואימתני (570)
 (ישעיה שם, יט) את עם נועז לא תראה (1281)
 (שם שם, כ) חזה ציון קרית מועדנו עיניך תראינה
 ירושלים נוה שאנן (2946):
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 48694)

יב. אמר רבי לוי אם משמרים ישראל את השבת כראוי אפילו יום אחד בן דוד בא למה שהיא שקולה כנגד כל המצוות וכן הוא אומר (תהלים צה, ז) כי הוא אלהינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו היום אם בקולו תשמעו אמר רבי יוחנן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל אף על פי שנתתי קצבה לקץ שיבא בין עושין תשובה בין שאין עושין בעונתה היא באה אם עושין תשובה אפילו יום אחד אני מביא אותה שלא בעונתה הוי היום אם בקולו תשמעו וכשם שמצינו שעל כל המצוות בן דוד בא על שמירת יום אחד של שבת בן דוד בא לפי שהשבת שקולה כנגד כל המצוות אמר רבי אלעזר בר אבינא מצינו בתורה ובנביאים ובכתובים ששקולה שבת כנגד כל המצוות בתורה מנין שבשעה ששכח משה לומר להם מצוות שבת אמר לו הקדוש ברוך הוא (שמות טז, כח) עד אנה מאנתם לשמור מצותי וגוי ומה כתיב אחריו ראו כי יהוה נתן לכם את השבת בנביאים מנין שנאמר (יחזקאל כ, כא) וימרו בי בית ישראל במדבר בחוקותי לא הלכו מה כתיב אחריו (שם שם) ואת שבתותי חללו בכתובים מנין שנאמר (נחמיה ט, יג) ועל הר סיני ירדת ודברת עמהם מה כתיב אחריו (שם שם, יד) ואת שבת קדשך הודעת להם אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל אם תזכו לשמור שבת מעלה אני עליכם כאלו שמרתם כל המצוות שבתורה ואם חללתם אותה מעלה אני עליכם כאלו חללתם כל המצוות וכן הוא אומר (ישעיה נו, ב) שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע בעת שאדם שומר את השבת גוזר גזירה והקדוש ברוך הוא מקיימה שנאמר (שם נח, יג) אם תשיב משבת רגלך מה כתיב אחריו (שם שם, יד) אז תתענג על יהוה כמה דתימא (תהלים לו, ד) והתענג על יהוה ויתן לך משאלות לבך ולא עוד אלא כל מה שאתה אוכל בעולם הזה אינו אלא מן הפירות אבל הקרן קיימת לך לעולם הבא שנאמר (ישעיה שם, שם) והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר:

נושא הדרשה: אל-יצא איש ממקומו--ביום השביעי. וישבתו העם, ביום השביעי

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

שבתון שבת-קדש ליהוה, מחר: את אשר-תאפו אפו, ואת אשר-תבשלו בשלו, ואת כל-העדף, הניחו לכם למשמרת עד-הבקר. ויניחו אתו עד-הבקר, כאשר צוה משה; ולא הבאיש, ורמה לא-היתה בו. ויאמר משה אכלהו היום, כי-שבת היום ליהוה: היום, לא תמצאהו בשדה. ששת ימים, תלקטוה; וביום השביעי שבת, לא יהיה-בו. ויהי ביום השביעי, יצאו מן-העם ללקט; ולא, מצאו. ויאמר יהוה, אל-משה: עד-אנה, מאנתם, לשמור מצותי, ותורת. ראו, כי-יהוה נתן לכם השבת--על-כן הוא נתן לכם ביום הששי, לחם יומים; שבו איש תחתיו, אל-יצא איש ממקומו--ביום השביעי. וישבתו העם, ביום השביעי (גימ' 27754)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים צה, ז) כי הוא אלהינו ואנחנו עם מרעיתו וצאן ידו

היום אם בקולו תשמעו (2330)

(שמות טז, כח) עד אנה מאנתם לשמור מצותי (1783)

(שם) ראו כי יהוה נתן לכם את השבת (יחזקאל כ, כא) וימרו בי בית ישראל במדבר בחוקותי לא הלכו	(2872 ס"ת)
(שם שם, שם) ואת שבתותי חללו (נחמיה ט, יג) ועל הר סיני ירדת ודברת עמהם (שם שם, יד) ואת שבת קדשך הודעת להם (ישעיה נו, ב) שומר שבת מחללו ושומר ידו מעשות כל רע	(2108 תה) (1599) (1822) (3353 ס"ת)
(שם נח, יג) אם תשיב משבת רגלך (שם שם, יד) אז תתענג על יהוה (תהלים לו, ד) והתענג על יהוה ויתן לך משאלות לבך (ישעיה שם, שם) והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר	(4382 ס"ת) (1748) (1538 ר"ת) (2005)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(2214 ס"ת)
(גימ' 27754)	

שמות רבה: פרשה כה' משנה א': מן השמים ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (תהלים קלה, ו): כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ, כל מה שהקדוש ברוך הוא חפץ לעשות עושה, שהכל שלו בשמים ובארץ. אמר ריש לקיש: בשר ודם עושה לו טרקאירין ונותן כל מיני משקין כל אחד ואחד בפני עצמו, שמא יכול להוציא את כלן ממוקום אחד?! אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, כשהמטיר אש וגפרית על הסדומיים היה מן השמים, שנאמר (בראשית יט, כד): וה' המטיר על סדום מן השמים והטל מן השמים, שנאמר (מיכה ה, ו): כטל מאת ה' והמן מן השמים. משל למולייר של זהב, בקש צנים הוציא ממנו, בקש גחלים הוציא ממנו, כך כשהביא הקדוש ברוך הוא המכות על המצריים, לא הביא אלא מן השמים, וכשפרע מן האמוריים, לא פרע מהן אלא מן השמים, שנאמר (יהושע י, יא): וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים. וכשפרע מסיסרא, פרע ממנו מן השמים, שנאמר (שופטים ה, כ): מן השמים נלחמו. וכשמטיב לישראל, אינו מטיב אלא מן השמים, שנאמר (דברים כח, יב): יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, הברכות מן השמים, שנאמר (שם כו, טו): השקיפה ממעון קדשך מן השמים:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
עיקר הדרשה מכוונת למלים "מן השמים". המדרש מצטט שישה פסוקים מהתנ"ך שעניינם "מן השמים" ובהקשר לפסוק: "ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", לפיכך בס"ד מצאתי את ההקשר לפי הפירוט דלקמן:
כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ, ; ; כטל מאת ה' והמן מן השמים. ; ; וה' השליך עליהם אבנים גדולות מן השמים. ; ; מן השמים נלחמו. ; ; יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים, ; ;
השקיפה ממעון קדשך מן השמים: מניינם (גימ' 8856 ע"ת. פ)
כמניין ויאמר יהוה אל-משה, הנני ממטיר לכם לחם מן השמים; (גימ' 8371 פשוט מנצפך ובמילוי). יתרת הפסוקים 8856 – 8371 = 485 גימ' "מן השמים"

שמות רבה: פרשה כה' משנה ג': ומשביע לכל חי רצון - במן היו כל הטעמים דבר אחר:
הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (תהלים קמה, טז): פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון. בא וראה שלא כמדת הקדוש ברוך הוא מדת בשר ודם מדת בשר ודם, כל זמן שהספוג בידו, פותח ידו, אין טיפה יורד, קפץ ידו, הוא מוריד מים. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, הספוג בידו, שנאמר (שם סה, ז): פלג אלהים מלא מים. וכן (ישעיה מ, יב): מי מדד בשעלו מים, אם עצר אין המים יורדין, שנאמר (איוב יב, טו): הן יעצר במים ויבשו. ואומר (דברים יא, יז): ועצר את השמים ולא יהיה מטר, פותח ידו המטר יורד, שנאמר (שם כח, יב): יפתח ה' לך את אוצרו הטוב.
ואומר: פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון, לכל חי מזון אין כתיב כאן, אלא לכל חי רצון, שהוא נותן לכל אחד ואחד רצונו מה שהוא מבקש. וכן לעתיד לבוא, נותן הקדוש ברוך הוא לכל אחד ואחד כל מה שהוא מבקש, ואם תמה אתה על הדבר, ראה מה עשה לישראל בעולם הזה, שהוריד להם המן, שהיה בו מכל מיני מטעמים, והיה כל אחד מישראל טועם כל מה שהיה רוצה, שכן כתיב (שם ב, ז): זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך לא חסרת דבר. מהו דבר?

כשהיה מתאוה לאכול דבר והיה אומר בפיו: אלולי היה לי פטמא אחת, לאכול, מיד היה נעשה לתוך פיו טעם פטמא, דבר היו אומרים, והקדוש ברוך הוא עושה רצונם. אמר רבי אבא: אף דבר לא היה אומר בפיו, אלא חושב בלבו לומר מה שנפשו מתאוה, היה הקדוש ברוך הוא עושה רצונו, והיה טועם טעם מה שהיה מתאוה. תדע לך שהוא כן, שכן אמר יחזקאל (יחזקאל טז, יט): ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך. כתוב אחד אומר: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים.
וכתוב אחד אומר (שמות טז, לא): וטעמו כצפיחת בדבש. ואומר (במדבר יא, ח): והיה טעמו כטעם לשד השמן. כיצד מתקיימין שלשה כתובין הללו? בחורים היו טועמין טעם לחם. זקנים טעם דבש, תינוקות טעם שמן:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(תהלים קמה, טז): פותח את ידך ומשביע לכל חי רצון (גימ' 1826 א)
(שמות טז, ד): ויאמר יהוה אל-משה, הנני ממטיר לכם לחם מן השמים (גימ' 1736 ע"הא)
יתרה 90 כמניין "מן" שהיו בו טעמים לפי רצון הטועם.

שמות רבה: פרשה כה' משנה ד': אַמְרֵי הַנְּי הַנְּי
דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (ישעיה סה, א): נדרשתי ללא שאלו. מה כתיב למעלה מהענין? (שמות טז, ב): וילוונו כל עדת בני ישראל. מה הלנה היה שם? אלא הצידה שהוציאו בידם ממצרים, עשה להם ששים ואחת סעודות, ואכלו אותו שלושים ואחד יום, ושלם אותו הבצק, ובערב הליו, שנאמר: וילוונו כל עדת בני ישראל, היה להם לבא ולומר למשה: הוי יודע שנשלם אותו הבצק, אלא באו עליו במריבה ואמרו (שם ש, ג): כי הוצאתם אותנו (ממצרים): אל המדבר הזה להמית את כל הקהל הזה ברעב. אמרו רעב של לחם, ורעב של מים, וכיון שהליו היה צריך מיד שיצא הכעס עליהם, ולא עשה להם כך. אמר הקדוש ברוך הוא: הן עשו כמות שהן, ואני אעשה כמות שאני! אמור להם: בשחרית, יהיה המן יורד לכם, הוי, נדרשתי ללא שאלו, נמצאתי ללא בקשוני, היה להם, שכיון שכלתה העוגה יעמדו ויבקשו רחמים מלפני, אלא עמדו ושפכו תרעומות כלפי מעלה, לפיכך אמר הכתוב (ישעיה שם, שם): הנני הנני אל גוי לא קרא בשמי. מהו הנני שתי פעמים? אלא הנני על הבאר, שנאמר (שמות יז, ו): הנני עומד לפניך שם על הצור. והנני על המן, שנאמר: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמ טז ד'): וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, הַנְּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם; (גימ' 3406 ססס מנצפ"ד)
(ישעיה סה, א): נְדַרְשֵׁתִי לְלוֹא שְׂאֵלוֹ, נִמְצָאתִי לְלוֹא בְקִשְׁנִי; אַמְרֵי הַנְּי הַנְּי, גימ' 3406 ע"ה א)

שמות רבה: פרשה כה' משנה ה': שלח לחמך על פני המים
דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (קהלת יא, א): שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו. רבי חנין אמר: בשעה שקרא הקדוש ברוך הוא לאברהם, ענה לו (בראשית כב, א): ויאמר הנני! אמר לו הקדוש ברוך הוא: חייך! (בו): [באותו] לשון אני משלם שכר לבניך, שנאמר: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, ועליו הכתוב אומר (משלי כ, ז): מתהלך בתומו צדיק, זה אברהם, דכתיב ביה (בראשית יז, א): התהלך לפני והיה תמים. (משלי שם, שם): אשרי בניו אחריו. אתה מוצא כל מה שעשה אברהם אבינו למלאכי השרת בעצמו, עשה הקדוש ברוך הוא לבניו במדבר. הוא אמר (בראשית יח, ד): יוקח נא מעט מים, על ידי שליח. והקדוש ברוך הוא נתן מים על ידי שליח. מנין? שנאמר (שמות יז, ו): הנני עומד לפניך שם על הצור. הוא אמר (בראשית שם, שם): ורחצו רגליכם. ופרע להם במדבר, שנאמר (יחזקאל טז, ט): וארחצך במים. הוא אמר (בראשית שם, שם): והשענו תחת העץ. והקדוש ברוך הוא (תהלים קה, ט): פרש ענן למסך. הוא ליוה אותם, שנאמר (בראשית שם, טז): ואברהם הולך עמם לשלחם. ופרע הקדוש ברוך הוא לבניו, שנאמר (שמות יג, כא): והי' הולך לפניהם יומם. הוא אמר (בראשית שם, ה): ואקחה פת לחם. והקדוש ברוך הוא אמר: הנני ממטיר לכם לחם. אמר רבי יהודה הלוי בר רבי שלום, בשם רבי יונה, ואף רבי לוי, בשם רבי חמא בר רבי חנינא אמר: לארבעים ושנים מסעות ירד להם המן. והיכן ירד? באלוש. ולמה באלוש? בזכות שאמר אברהם (שם שם, ו): לוישי ועשי עוגות. כך הקדוש ברוך הוא פרע לבניו, שנאמר: הנני ממטיר לכם לחם מן השמים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות טז ד'): וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, הַנְּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם; (גימ' 1736 ת).
(קהלת יא, א): שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו.. (גימ' 1736 א).

שמות רבה: פרשה כה' משנה ו': אין כמוך באלוהים
דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (תהלים פו, ח): אין כמוך באלהים ה' ואין כמעשיך. למה אין כמוך באלהים ה'? שאין מי שיעשה כמעשיך. כיצד? בנוהג שבעולם, בשר ודם עושה לו שביל בדרך, שמא יכול הוא לעשות לו שביל בים! והקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא עושה לו שביל בתוך הים, שנאמר (שם עז, כ): בים דרכך ושבילך במים רבים ועקבותיך לא נודעו. בשר ודם מפשפש שטרותיו, אם מצא שמתחייבים לו בני אדם, הוא מוציא שטרותיו וגובה מהם, ואם מצא שהוא חייב לאדם, כובשו ואינו מוציאו. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, מצא שאנו חייבין לו, הוא כובשו, שנאמר מיכה ז, יט): ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו, ואם מוצא לנו זכות הוא מוציא, שנאמר (ירמיה נא, י): הוציא ה' את צדקתינו. בשר ודם, בשעה שמבקש לבנות פלטין, משהוא בונה את התחתונים, אחר כך הוא בונה את העליונים. אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא משברא את העליונים, ברא את התחתונים, שנאמר (בראשית א, א): בראשית ברא אלהים את השמים (ואחר כך): ואת הארץ. בשר ודם, בזמן שהוא מבקש ליקח לו עבד, אם יש עליו עוררים אינו לוקחו, אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא אומר (דברים ד, לד): או הנסה אלהים לבא לקחת לו גוי מקרב גוי.

והקדוש ברוך הוא אינו כן, אלא המים מלמטו, זו הבאר, שנאמר (במדבר כא, יז): עלי באר וגוי. והלחם מלמעלה, הנני ממטיר לכם וגוי.

הוי, אין כמוך באלהים ה' ואין כמעשיך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות טז ד'): הַנְּי מִמְטִיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם (גימ' 1067)
(תהלים פו, ח): אֵין-כְּמוֹךָ בְּאֱלֹהִים אֲדֹנָי; וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ. (גימ' 1067 ס"ת ר"ת)

שמות רבה: פרשה כה' משנה ז': מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם
דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם, [הדא הוא דכתיב] (דכתיב): (משלי ט, ה): לכו לחמו בלחמי ושתו ביינ מסכתי. אמר הקדוש ברוך הוא: מי גרם לכם לאכול מן המן ולשתות מהבאר?

מפני שקבלתם את החוקים ואת המשפטים, כמה שנאמר (שמות טו, כה): שם שם לו חק ומשפט וגו'. הוי, בזכות לחמי נטלתם לחמו של מן, ובזכות יין שמסכתו, שתיתם מי הבאר, שנאמר: ושתו ביין מסכתו. ולמה לא אמרו שירה על המן כשם שאמרו על הבאר? אלא על המן היו מוציאים דברי תפלות, שנאמר (במדבר יא, ו): ועתה נפשנו יבשה אין כל. אמר הקדוש ברוך הוא: איני מבקש לא תרעומותיכם ולא קלוסיכם, לפיכך לא נתן להם רשות לומר שירה, אלא על הבאר, מפני שהיו מחבבין אותה, שנאמר (שם כא, יז): עלי באר ענו לה.

דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (תהלים כג, ה): תערוך לפני שלחן נגד צוררי. אימתי אמרו ישראל דבר זה? כשיצאו ממצרים והיו אומות אומרים: עתידין אלו למות במדבר. ואמרו (שם עח, יט): היוכל אל לערוך שלחן במדבר מה עשה הקדוש ברוך הוא? הסיבן תחת ענני כבוד, שנאמר (שמות יג, יח): ויסב אלהים את העם. והאכילם מן, שנאמר (דברים ח, טז): המאכילך מן במדבר. והיה גבהו של מן יותר ממי המבול, שנאמר (תהלים שם, כג): ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח. ובמבול כתיב (בראשית ז, יא): וארובות השמים נפתחו.

והיו אומות רואין את ישראל מסובין ואוכלין ומקלסין להקדוש ברוך הוא, שנאמר (תהלים כג, ה): תערוך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי, זה השליו. (שם שם, שם): כוסי רויח, זה הבאר. וכן לעתיד לבוא הוא עושה שלום להם, והם מסובין ואוכלין בגן עדן, ועובדי כוכבים רואין מנהגם ונימוסין (נוסחא אחרת: ונימוסין), שנאמר (ישעיה סה, יג): הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו וגו':

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(משלי ט, ה): לכו לחמו בלחמי ושתו ביין מסכתו. (גימ' 1551 ע"הת)

(שמות טז' ד): הִנְנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם. (גימ' 1073 ת)

478 כמניין "ממטיר לכם לחם"... (גימ' 478 א)

שמות רבה: פרשה כה' משנה ח': מן מן השמים - לרומם את ישראל

דבר אחר:

הנני ממטיר לכם לחם מן השמים, הדא הוא דכתיב (שם לג, טז): הוא מרומים ישכון. הדא הוא דכתיב (ש"א ב, ח): מקים מעפר דל, אלו ישראל, שהיו משוקעים בטיט ובלבנים במצרים, והוציאו הקדוש ברוך הוא בקומה זקופה, שנאמר (ויקרא כו, יג): ואולך אתכם קוממיות. הוי, מקים מעפר דל. סיקוסים נתן הקדוש ברוך הוא ליעקב, ואמר לו (בראשית כח, יד): והיה זרעך כעפר הארץ, כשיגיעו בניך עד עפר הארץ, אותה שעה (שם שם, שם): ופרצת ימה וקדמה. הוי, מקים מעפר דל, וריממן הקדוש ברוך הוא על הכל, שנאמר (דברים כח, א): ונתנך ה' אלהיך וגו'. ראה מה כתיב (שם א, לא): ובמדבר אשר ראית אשר נשאת ה' אלהיך.

אמר להם: הרי רוממתי אתכם על כל העולם, אם תהיו עושים רצוני, אני משרה אתכם במה שבראתי, עד שלא נברא העולם, זה בית המקדש, שנאמר (ירמיה יז, יב): כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו, שם אני מרומם אתכם, שנאמר (ש"א שם, שם): וכסא כבוד ינחלם. אותה שעה אני מספיק לכם מעדני גן עדן, שנאמר (תהלים לא, כ): מה רב טובך אשר צפנת ליראידך. לכך אמר: הוא מרומים ישכון.

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות טז' ד): הִנְנִי מְמַטֵּיר לָכֶם לֶחֶם מִן-הַשָּׁמַיִם (גימ' 1447 ס"ית).

כמניין: (שם לג, טז): הוא מרומים ישכון. (גימ' 735 ע"ה) בחיבור:

(ש"א ב, ח): מקים מעפר דל, (גימ' 712 ע"ה ר"ת את)= 1447

מדרש רבה שמות פרשה כו משנה א: ויבא עמלק הדא הוא דכתיב (איוב ג, כו) לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז לא שלותי מבבל ולא שקטתי ממדי ולא נחתי מיון ויבא רוגז באדום. דבר אחר לא שלותי מגזירה הראשונה שגזר פרעה עלי שנאמר (שמות א, יד) וימררו את חייהם והעמיד לו הקדוש ברוך הוא גואל זו מרים על שם המירור ולא שקטתי מגזירה שנייה (שם שם, טז) אם בן הוא והמתן אותו והעמיד הקדוש ברוך הוא גואל זה אהרן על שם ההריון ולא נחתי מגזירה שלישית שגזר ואמר (שם שם, כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו והעמיד הקדוש ברוך הוא גואל על שם המים זה משה שנאמר (שם ב, י) כי מן המים משיתיהו ויבא רוגז זה עמלק:

נושא הדרשה: ויבא, עמלק; וילחם עם-ישראל, ברפידם
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויבא, עמלק; וילחם עם-ישראל, ברפידם. ויאמר משה אל-יהושע בחר-לנו אנשים, וצא הלחם בעמלק; מחר, אנכי נצב על-ראש הגבעה, ומטה האלהים, בידי. ויעש יהושע, כאשר אמר-לו משה להלחם, בעמלק (גימ' 7092)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(איוב ג, כו) לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז

(שמות א, יד) וימררו את חייהם

(שם שם, טז) אם בן הוא והמתן אותו

(שם שם, כב) כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו

(שם ב, י) כי מן המים משיתיהו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 7092)

ב. ויבא עמלק מה כתיב למעלה מן הענין (שם יז, א) ויסעו כל עדת בני ישראל ואין מים לשתות העם לעם לא היה לצאן ולבקר היה מיד באו לעשות מריבה עם משה ואמרו לו (שם שם, ג) למה זה העליתנו ממצרים מיכן היה רבי יהושע אומר נפל ביתא חבל לכוותא (שם שם, שם) אני ומקני בצמא יש אומרים בהמתו של

אדם אינה אלא חייו יוצא אדם לדרך אם אין בהמתו עמו מסתגף הוא מיד עמד משה בתפלה שנאמר (שם ש, ד) ויצעק משה אל יהוה לאמר מהו לאמר אמר לפניו רבונו של עולם הודיעני אם הורגים אותי אם לאו אמר לו מה איכפת לך (שם ש, ה) עבור לפני העם מהו עבור אמר לו עבור על דבריהם רבי מאיר אומר מהו עבור אמר הוי דומה לי מה אני משלם טובה תחת רעה אף אתה הוי משלם טובה תחת רעה שנאמר (מיכה ז, יח) מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע רבי יהודה אומר עבור על חטייא שלהם ורבי נחמיה אומר עבור לפני העם מי שיש בו גאווה יבא וידבר כנגדך. וקח אתך מזקני ישראל שיהיו עדים שלא יהו אומרים לך מעיינות היו שם (שם ש, ש) ומטך אשר הכית בו את היאור אמר לפניו רבונו של עולם מטה זה של פורענות הוא הוא הבאיש המים במצרים והוא הביא עשר מכות על המצרים אמר לו הקדוש ברוך הוא אין מדתי כמדת בשר ודם שהוא מכה באיזמל ומרפא ברטיה אבל אני במה שאני מכה בו אני מרפא לךך נאמר ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך כדי שידעו הכל שהוא של ברכה (שם ש, ו) והכית בצור מהו והכית בצור אמר לו הקדוש ברוך הוא אם מבקשים הם מן האבן הזו הוציא להם אם מן האבן הזו תן להם כיון שיצאו המים השקו כל אהליהם של ישראל מה כתיב שם (שם ש, ז) ויקרא שם המקום ההוא מסה ומריבה ומה מריבה היתה שם רבי יהודה ורבי נחמיה ורבי יהודה אומר אמרו אם רבון הוא על כל המעשים כדרך שהוא רבון עלינו נעבדנו ואם לאו נמרוד בו ורבי נחמיה אומר אם מספיק לנו מזונותינו כמלך שהוא שרוי במדינה ואין בני המדינה צריכין לו כלום נעבדנו ואם לאו נמרוד בו ורבותינו אמרו אם מהרהרים אנו בלבבנו והוא יודע מה שאנו מהרהרים נעבדנו ואם לאו נמרוד בו אמר להם הקדוש ברוך הוא אם בקשתם לבדוק אותי יבא הרשע ויבדוק אתכם מיד ויבא עמלק מה כתיב שם (שם ש, ש) היש יהוה בקרבנו אם אין ויבא עמלק וכי מה ענין זה אצל זה משל לתינוק שהיה רוכב על כתיפו של אביו וראה חבירו של אביו אמר לו ראית את אבא אמר לו אביו אתה רוכב על כתפי ואתה שואל עלי הריני משליכך ויבא השונא וישלוט בך כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל אני נשאתי אתכם על ענני כבוד ואתם אומרים היש יהוה בקרבנו לפיכך יבא השונא וישלוט בכם הוי ויבא עמלק:

נושא הדרשה: ויבא, עמלק; וילחם עם-ישראל, ברפידם.
 התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:

ויבא, עמלק; וילחם עם-ישראל, ברפידם. ויאמר משה אל-יהושע בחר-לנו אנשים, וצא הלחם בעמלק; מחר, אנכי נצב על-ראש הגבעה, ומטה האלהים, בידי. ויעש יהושע, כאשר אמר-לו משה--להלחם, בעמלק; ומשה אהרן וחור, עלו ראש הגבעה. והיה, כאשר ירים משה ידו--וגבר ישראל; וכאשר יניח ידו, וגבר עמלק. (גימ' 11611)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שם יז, א)	ויסעו כל עדת בני ישראל ואין מים לשתות העם	(2720א)
(שם ש, ג)	למה זה העליתנו ממצרים	(1078)
(שם ש, ש)	אני ומקני בצמא	(400)
(שם ש, ד)	ויצעק משה אל יהוה לאמר	(949)
(שם ש, ה)	עבור לפני העם	(563)
(מיכה ז, יח)	מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע	(1484)
(שם ש, ש)	ומטך אשר הכית בו את היאור	(1642)
(שם ש, ו)	והכית בצור	(739)
(שם ש, ז)	ויקרא שם המקום ההוא מסה ומריבה	(1233)
(שם ש, ש)	היש יהוה בקרבנו אם אין	(803)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 11611)

שמות רבה: פרשה כו' משנה א: ביאת עמלק ויבא עמלק, הדא הוא דכתיב (איוב ג, כו): לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז. לא שלותי, מבבל. ולא שקטתי, ממדי. ולא נחתי, מיון. ויבא רגז, באדום. דבר אחר:

לא שלותי, מגזירה הראשונה, שגזר פרעה עלי, שנאמר (שמות א, יד): וימררו את חייהם. והעמיד לו הקדוש ברוך הוא גואל, זו מרים, על שם המירור. ולא שקטתי, מגזירה שנייה, (שם ש, טז): אם בן הוא והמתן אותו, והעמיד הקדוש ברוך הוא גואל, זה אהרן, על שם ההריון. ולא נחתי, מגזירה שלישית, שגזר ואמר (שם ש, כב): כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, והעמיד הקדוש ברוך הוא גואל על שם המים, זה משה, שנאמר (שם ב, י): כי מן המים משיתיהו. ויבא רגז, זה עמלק:

התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:
 (שמי יז ח): ויבא, עמלק; וילחם עם-ישראל, ברפידם (גימ' 1756 ע"ה ר"ת ס"ת)
 (איוב ג, כו): לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי ויבא רגז.. (גימ' 2368 ע"ה)
 מניין שני הפסוקים: (גימ' 4124) כמניין הפסוקים שמצטט המדרש:
 (שמות א, יד): וימררו את חייהם (939); (שם ש, טז): אם בן הוא והמתן אותו, (1024);
 (שם ש, כב): כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו, (1171) (שם ב, י): כי מן המים משיתיהו. (990)
 בחיבורם מניינם (גימ' 4124 ע"ת).

שמות רבה: פרשה כו' משנה ב: חטא ישראל גרם לביאת עמלק ויבא עמלק, מה כתיב למעלה מן הענין? (שם יז, א): ויסעו כל עדת בני ישראל ואין מים לשתות העם, לעם לא היה, לצאן ולבקר היה. מיד, באו לעשות מריבה עם משה, ואמרו לו (שם ש, ג): למה זה העליתנו ממצרים. מיכן היה? רבי יהושע אומר: נפל ביתא, חבל לכוותא. (שם ש, ש): אני ומקני בצמא. יש

אומרים: בהמתו של אדם אינה אלא חייו, יוצא אדם לדרך אם אין בהמתו עמו, מסתגף הוא, מיד עמד משה בתפלה, שנאמר (שם שם, ד): ויצעק משה אל ה' לאמר.

מהו לאמר? אמר לפניו: רבונו של עולם! הודיעני אם הורגים אותי, אם לאו? אמר לו: מה איכפת לך? (שם שם, ה): עבור לפני העם. מהו עבור? אמר לו: עבור על דבריהם! רבי מאיר אומר: מהו עבור? אמר: הוי דומה לי מה אני משלם טובה תחת רעה, אף אתה הוי משלם טובה תחת רעה, שנאמר (מיכה ז, יח): מי אל כמורך נושא עון ועובר על פשע. רבי יהודה אומר: עבור על חטייא שלהם. ורבי נחמיה אומר: עבור לפני העם, מי שיש בו גאווה יבא וידבר כנגדך. וקח אתך מזקני ישראל, שיהיו עדים שלא יהו אומרים לך מעיינות היו שם. (שם שם, שם): ומטך אשר הכית בו את היאור. אמר לפניו: רבונו של עולם! מטח זה של פורענות הוא, הוא הבאיש המים במצרים,

והוא הביא עשר מכות על המצרים. אמר לו הקדוש ברוך הוא: אין מדתי כמדת בשר ודם, שהוא מכה באיזמל, ומרפא ברטיה, אבל אני, במה שאני מכה בו, אני מרפא! לכך נאמר: ומטך אשר הכית בו את היאור קח בידך, כדי שידעו הכל שהוא של ברכה. (שם שם, ו): והכית בצור מהו והכית בצור?

אמר לו הקדוש ברוך הוא: אם מבקשים הם מן האבן הזו, הוציא להם, אם מן האבן הזו, תן להם, כיון שיצאו המים, השקו כל אהליהם של ישראל.

מה כתיב שם?

(שם שם, ז): ויקרא שם המקום ההוא מסה ומריבה.

ומה מריבה היתה שם?

רבי יהודה ורבי נחמיה, ורבנן, ורבי יהודה אומר: אמרו: אם רבון הוא על כל המעשים, כדרך שהוא רבון עלינו, נעבדנו! ואם לאו, נמרוד בו!

ורבי נחמיה אומר: אם מספיק לנו מזונותינו, כמלך שהוא שרוי במדינה, ואין בני המדינה צריכין לו כלום, נעבדנו! ואם לאו, נמרוד בו!

ורבותינו אמרו: אם מהרהרים אנו בלבבנו, והוא יודע מה שאנו מהרהרים, נעבדנו! ואם לאו, נמרוד בו! אמר להם הקדוש ברוך הוא: אם בקשתם לבדוק אותי, יבא הרשע ויבדוק אתכם. מיד, ויבא עמלק.

מה כתיב שם?

(שם שם, ח): היש ה' בקרבנו אם אין, ויבא עמלק.

וכי מה ענין זה אצל זה?

משל לתינוק, שהיה רוכב על כתיפו של אביו וראה חבירו של אביו.

אמר לו: ראית את אבא?

אמר לו אביו: אתה רוכב על כתפי, ואתה שואל עלי?! הריני משליכך ויבא השונא וישלוט בך! כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: אני נשאתי אתכם על ענני כבוד, ואתם אומרים: היש ה' בקרבנו? לפיכך, יבא השונא וישלוט בכם.

הוי, ויבא עמלק:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות יז, ג): וַיָּבֹא, עֲמֶלֶק; וַיִּלָּחֶם עִם-יִשְׂרָאֵל, בְּרִפְדִּים. (גימ' 1504 ר"ת)

כמניין: (שם יז, א): וַיִּחַנוּ, בְּרִפְדִּים; (שם שם, ג): למה זה העליתנו ממצרים. (גימ' 1504).

תחילה וסוף פרשת בשלח בסימן מידה כנגד מידה

פרשתנו פותחת - ויהי בשלח פרעה את העם (יג, יז)

ומסיימת ויבא עמלק וילחם עם ישראל (יז, ח).

לכאורה, שני עניינים שונים לחלוטין, אך במוטיב אחד הם שווים - "המידה כנגד מידה", כפי שנבאר בע"ה. "ויהי בשלח" - שלוח הזה לוייה כמד"א "ואברהם הולך עמם לשלחם" וגו' (פ' וירא). ולמה פתח הכתוב בלשון הזה, הפה שאמר לא אשלח חזר ואמר אני אשלח אתכם. לכך פתח "ויהי בשלח". ומה שכתב (פ' כי תצא) "לא תתעב מצרי" (מדרש תנחומא, כמילתא).

ובשמות רבה (ב', ב') שואל: וכי פרעה שלחם? בלעם אמר (במדבר כ"ג) "א-ל מוציאם ממצרים", וכאן כתיב "ויהי בשלח פרעה"? אלא מלמד שהיה פרעה מלוח אותם וכו'.

ר"ל כי רבותינו דרשו את עניין הלוייה, כמבואר בפ' בא שהיה פרעה רוצה להפיס דעת משה וישראל. כדכתיב "קומו צבו" וגו' "גם צאנכם גם בקרכם" וגו' "וברכתם גם אותי".

תכונה זו של מלכי מצרים שרצו הפיס דעת היוצאים הם בכך שליוו אותם ונהגו בהם בדרך כבוד, כמו שמצינו באברהם בעת שיצא מפרעה (אחר שכשל בלקיחת שרה), פייסו במתנות הרבה ושם כתיב עוד "ויצו עליו פרעה אנשים וישלחו אותו". אותה מידה גם בפרעה זה.

ועל מידה זו הכירו לו טובה ונחלקק בתורה לנצח בכתוב "ויהי בשלח פרעה" ולא עוד אלא גם זכה וזיכה את עמו לדורי דורות, שהזוהרו בני ישראל "לא תתעב מצרי" (דברים פ' תצא). לעומת פרעה אתה מוצא אצל עמלק (ס"פ) (י"ז, ח') "ויבא עמלק וילחם עם ישראל" וכמתואר בפ' זכור (דברים י"ח, כ"ה) אשר קרך בדרך וזנב בך כל הנחשלים אחרך ואתה עיץ ויגע וגו', ועי"כ נצטוו בני ישראל (שמות י"ז, י"ד) "כתב זאת זכרון בספר" וגו' "כי מחה אמחה את זכר עמלק" וגו'. הרי "מידה כנגד מידה": "ויהי בשלח פרעה את העם" וכנגד "לא תתעב מצרי". "ויבא עמלק וילחם עם ישראל". וכנגד "כי מחה אמחה את זכר עמלק".

לענ"ד, בס"ד, אף על דרך הרמז מצאתי כי

"ויהי בשלח פרעה את העם" גימטריה 1243 (ע"ה) ושכרו

"לא תתעב מצרי" גימ' 1243

"ויבא עמלק וילחם עם ישראל גימטריה 1005 (ע"ה)

והמידה שכנגד

"כי מחה אמחה את זכר עמלק גימטריה 1005

פרשת יתרו

מדרש רבה שמות פרשה כז משנה: א. וישמע יתרו הה"ד (משלי כז) רעד ורע אביך אל תעזוב רעד זה הקדוש ברוך הוא כד"א (תהלים קכב) למען אחי ורעי ורע אביך זה אברהם שנא' (ישעיה מא) זרע אברהם אוהבי אל תעזוב ואם עזבת תן דעתך שלא תכנס לבית אחיך ביום אידך זה ישמעאל ועשו אמר רבי יהושע בן לוי כשהגלה נבוכדנצר את ישראל לבבל היו כפותים מאחוריהם כמו שכתוב במדרש איכה עד (שם כא) כי מפני חרבות נדדו אביכם שהיה מושלך במדבר פתחתי לו באר מים ואתם עשיתם כך הוי (משלי כז) טוב שכן קרוב מאח רחוק ד"א טוב שכן קרוב הוא יתרו שהיה רחוק לישראל מן עשו אחיו של יעקב ביתרו מה כתיב (ש"א טו) ויאמר שאול אל הקיני וגו' בעשו כתיב (דברים כה) זכור את אשר עשה לך עמלק אתה מוצא דברים רבים כתובים בעשו לגנאי וכתובים ביתרו לשבח בעשו כתיב (איכה ה) נשים בציון ענו וביתרו כתיב ויתן את צפורה בתו בעשו כתיב (תהלים יד) אוכלי עמי אכלו לחם וביתרו כתיב קראן לו ויאכל לחם בעשו כתיב ולא ירא אלהים וביתרו כתיב וצוך אלהים עשו בטל את הקרבנות וביתרו כתיב (שמות יח) ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים עשו שמע ביציאתן של ישראל ונלחם עמהם שנאמר (שם יז) ויבא עמלק יתרו שמע בשבחן של ישראל ובא ונדבק עמהם שנאמר וישמע יתרו:

נושא הדרשה: וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה, התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

<p>וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה, ולישראל עמו: כי-הוציא יהוה את-ישראל, ממצרים. ויקח, יתרו חתן משה, את-צפורה, אשתו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:</p> <p>(משלי כז) רעד ורע אביך אל תעזוב (1115)</p> <p>(תהלים קכב) למען אחי ורעי (509את)</p> <p>(ישעיה מא) זרע אברהם אוהבי אל תעזוב (1085א)</p> <p>(שם כא) כי מפני חרבות נדדו אביכם (1429ר"ת)</p> <p>(משלי כז) טוב שכן קרוב מאח רחוק (1058)</p> <p>(ש"א טו) ויאמר שאול אל הקיני (800)</p> <p>(דברים כה) זכור את אשר עשה לך עמלק (1800)</p> <p>(איכה ה) נשים בציון ענו (684)</p> <p>(תהלים יד) אוכלי עמי אכלו לחם (322)</p> <p>(שם יז) ויבא עמלק (259)</p>	<p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש שמות רבה: פרשה כז משנה א: ביאת יתרו וביאת עמלק וישמע יתרו, הה"ד (משלי כז): רעד ורע אביך אל תעזוב. רעד, זה הקדוש ברוך הוא. כמה דאת אמר: (תהלים קכב) למען אחי ורעי. ורע אביך, זה אברהם, שנאמר (ישעיה מא): זרע אברהם אוהבי. אל תעזוב, ואם עזבת, תן דעתך שלא תכנס לבית אחיך. ביום אידך, זה ישמעאל ועשו. אמר רבי יהושע בן לוי: כשהגלה נבוכדנצר את ישראל לבבל, היו כפותים מאחוריהם, כמו שכתוב במדרש איכה: עד (שם כא) כי מפני חרבות נדדו. אביכם שהיה מושלך במדבר פתחתי לו באר מים, ואתם עשיתם כך. הוי (משלי כז): טוב שכן קרוב מאח רחוק. דבר אחר:</p> <p>טוב שכן קרוב, הוא יתרו, שהיה רחוק לישראל מן עשו אחיו של יעקב. ביתרו מה כתיב? (ש"א טו): ויאמר שאול אל הקיני וגו'. בעשו כתיב (דברים כה): זכור את אשר עשה לך עמלק. אתה מוצא דברים רבים כתובים בעשו לגנאי, וכתובים ביתרו לשבח. בעשו כתיב (איכה ה): נשים בציון ענו. וביתרו כתיב ויתן את צפורה בתו. בעשו כתיב (תהלים יד): אוכלי עמי אכלו לחם. וביתרו כתיב: קראן לו ויאכל לחם. בעשו כתיב: ולא ירא אלהים. וביתרו כתיב: וצוך אלהים. עשו בטל את הקרבנות. וביתרו כתיב (שמות יח): ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים. עשו שמע ביציאתן של ישראל ונלחם עמהם, שנאמר (שם יז): ויבא עמלק. יתרו שמע בשבחן של ישראל ובא ונדבק עמהם, שנאמר: וישמע יתרו: ויבא עמלק. וישמע יתרו:</p>
--	---

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 "טוב שכן קרוב מאח רחוק" (משלי כ"ז)
 וישמע יתרו (יח,א)

מה שמועה שמע ובא. קריעת ים סוף ומחית עמלק (זבחים קטז,א) התעוררותו של יתרו יסודה בשמיעה גרידא, ובכל זאת בחז"ל רואים אנו שזכה בעבורה לכבוד רב כמובא (בשמות רבה כז,ב) "אמר הקב"ה אני שאמרתי והיה העולם, אני המקרב ואני המרחיק, אני קרובי ליתרו ולא רחקתי. אדם זה (יתרו) שבא אצלי לא בא אלא לשם שמים. אף אתה קרבהו ואל תרחקהו. מיד יצא משה לקראת חותנו. יצא משה. יצא אהרן נדב ואביהוא. ועי' מזקני ישראל. ויש אומרים אף ארון יצא עמהם. לכך נאמר (משלי ג') 'כבוד חכמים ינחלו'. וכ"ז עבור שמיעה אחת, שכיון ששמע, בא להתגייר לשם שמים, וכיון שבא להתגייר זכה לכל הכבוד הזה. והרי כל העמים שמעו אותה שמועה. כמ"ש "שמעו עמים יגוון" וגו', אלא שהם אע"פ ששמעו נשאר על מקומם. בשטותם וברשעותם והוא - יתרו, שמע - ובא. ולכן זכה! ורואה בו המדרש הוי (משלי כז) "טוב שכן קרוב מאח רחוק". "טון שכן קרוב" - הוא יתרו, שהיה רחוק לישראל מן עשו אחיו של יעקב. ביתרו מה כתיב? (ש"א ט"ו) "ויאמר שאול אל הקיני" בעשו כתיב (דברים כ"ה) "זכור את אשר עשה לך עמלק". אתה מוצא דברים רבים כתובים בעשו לגנאי וכתובים ביתרו לשבח.

בעשו כתיב (איכה ה') "נשים בציון ענו"
 וביתרו כתיב "ויתן את צפורה בתו"
 בעשו כתיב (תהלים י"ד) "כל פעמי און אכלי עמי אכלו לחם"
 וביתרו כתיב (שמות ב,כ) "קראן לו ויאכל לחם"
 בעשו כתיב (דברים כ"ה) "ולא ירא אלקים"
 ביתרו כתיב (שמות יח,כג) "וצוך אלקים"
 עשו - ביטל את הקורבנות
 ביתרו כתיב (שמות יח,יב) "ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים"
 עשו שמע ביציאתן של ישראל ונלחם עמהם, שנא' (שמות י"ז) "ויבא עמלק"
 יתרו שמע בשבחן של ישראל ובא ונדבק עמהם שנא' (יח,א) "וישמע יתרו" (שמות רבה כז,א). עכ"ל
 אתה הקורא שואל עצמך - מה הטעם והטורח בציוט המדרש כלשונו? אשיב לך! שבע"ה אני עומד לשתף
 אותך באחד מפלאי פלאות המדרש, אשר בס"ד מצאתי בעשרות מדרשים דומים, בהם רז"ל, ברוח קדשם,
 ציטטו מקראות ופסוקים ע"מ לבאר דבר מסוים, או להדגיש, להבליט ולהבדיל בין דבר לדבר, דוגמת
 מדרש זה.

בבואם לבאר הכתוב (במשלי כ"ז) "טוב שכן קרוב מאח רחוק", היינו עדיף "יתרו השכן" מ"האח עשו"
 ובלשון המדרש: "אתה מוצא דברים רבים כתובים בעשו לגני וכתובים ביתרו לשבח"
 נקבץ את כל הכתובים בעשו לגנאי המובאים במדרש לאמור:
 "זכור את אשר עשה לך עמלק" גימ' 1800
 "נשים בציון ענו" גימ' 684
 "כל פעלי און אכלי עמי אכלו לחם" גימ' 613
 "ולא ירא אלקים" גימ' 334
 "ביטל את הקורבנות" גימ' 1211
 "ויבא עמלק" גימ' 259
 מניין כל הכתובים בעשו לגנאי יעלה בס"ה 4901
 עתה נקבץ הכתובים המקבילים ביתרו לשבח, המובאים במדרש לאמור:

"ויאמר שאול אל הקיני"
 "ויתן את צפורה בתו"
 "קראן לו ויאכל לחם"
 "וצוך אלקים"
 "ויקח יתרו חתן משה עלה וזבחים"
 "וישמע יתרו"
 מניין כל הכתובים בעשו לגנאי יעלה בס"ה 5959
 אם תחשב יתרון הכתובים של יתרו על עשו תקבל - 1058 = 5959 - 4901
 והבחן כי 1058 גימטריה "טוב שכן קרוב מאח רחוק" - פסוק הכותרת והוא תמצית ועיקר מדרש זה. לענ"ד
 למדונו רבותינו במדרש זה ואחרים (עשרות רבות הידועים לי), כי לא רק מבחינה עניינית הובא הכתוב,
 אלא אף על דרך הרמז, כמוכח כאן ובמקומות אחרים.

ב. ד"א וישמע יתרו הה"ד (משלי ג) כבוד חכמים ינחלו זה יתרו בשעה שבא אצל משה מה כבוד נחל ויאמר
 אל משה אני חותנך יתרו בא אליך רבי יהושע אומר שלח לו ביד שליח ר' אליעזר אומר שלח לו אגרת ואמר
 עשה בגיני ואם אין אתה עושה בגיני עשה בגין אשתך ואם אין אתה עושה בגינה עשה בגין בניך. ד"א אומר
 הקב"ה אמר לו צא ויאמר אל משה א"ל הקב"ה אני הוא שאמרתני והיה העולם שנאמר (תהלים ג) אל
 אלהים יהוה דבר ויקרא ארץ אני הוא שאני מקרב אני הוא שאני מרחק שנאמר (ירמיה כג) האלהי מקרוב
 אני נאם יהוה אני הוא שקרבתני ליתרו ולא רחקתיו אדם זה שבא אצלי לא בא אלא לשם שמים ולא בא
 אלא להתגיייר אף אתה קרבתו אל תרחיקהו מיד ויצא משה לקראת חותנו. אמרו יצא משה יצא אהרן נדב
 ואביהוא ושבעים מזקני ישראל וי"א אף ארון יצא עמהם לכך נאמר כבוד חכמים ינחלו:

נושא הדרשה: וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה,
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(גימ' 2024)	וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
	(משלי ג) כבוד חכמים ינחלו
	(תהלים ג) אל אלהים יהוה דבר ויקרא ארץ
	(ירמיה כג) האלהי מקרוב אני נאם יהוה
(גימ' 2024)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה: פרשה כז' משנה ב: כבוד חכמים ינחלו, זה יתרו
 דבר אחר:
 וישמע יתרו, הה"ד (משלי ג) כבוד חכמים ינחלו, זה יתרו, בשעה שבא אצל משה, מה כבוד נחל? ויאמר אל
 משה אני חותנך יתרו בא אליך. רבי יהושע אומר: שלח לו ביד שליח.
 ר' אליעזר אומר: שלח לו אגרת ואמר: עשה בגיני, ואם אין אתה עושה בגיני, עשה בגין אשתך, ואם אין
 אתה עושה בגינה, עשה בגין בניך.
 דבר אחר:

ר' אליעזר אומר: הקב"ה אמר לו צא! ויאמר אל משה. א"ל הקב"ה: אני הוא שאמרתי והיה העולם, שנאמר (תהלים נ) אל אלהים ה' דבר ויקרא ארץ. אני הוא שאני מקרב, אני הוא שאני מרחק, שנאמר (ירמיה כג) האלהי מקרוב אני נאם ה'. אני הוא שקרבתני ליתרו ולא רחקתיו. אדם זה שבא אצלי לא בא אלא לשם שמים, ולא בא אלא להתגייר, אף אתה קרבתו אל תרחיקהו. מיד, ויצא משה לקראת חותנו. אמרו: יצא משה, יצא אהרן, נדב ואביהוא, ושבעים מזקני ישראל. ויש אומרים: אף ארון יצא עמהם, לכך נאמר: כבוד חכמים ינחלו: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: (שמות יח א'); וישמע יתרו (גימ' 1058 ער"ת) (משלי ג) לה כבוד, חכמים ינחלו; וכסילים, מרים קלון. (גימ' 906) תרה 152 כמניין כבוד חכמים.. (גימ' 152 עת)

שמות רבה: פרשה כז' משנה ג': איתן מושבך ושים בסלע קנך דבר אחר: וישמע יתרו ראה כמה טובות וברכות באו ליתרו, משעה שנתחתן עם משה. מה כתיב?

ויבא אהרן וכל זקני ישראל. וכן אתה מוצא, בשעה שבא בלעם לקלל את ישראל, לא דיין שלא קללן אלא ברכן, ולא עוד, אלא כיון שראה עמלק התחיל לקלל, שנאמר (במדבר כד): ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אובד. אבל ליתרו מהו אומר? (שם) איתן מושבך ושים בסלע קנך. אמר לו: קיני, עמנו היית בעצה. מי הושיבך אצל איתני עולם? משל לצפור, שברח מן הצייד ונפלה לתוך ידו של אנדרואנטיא, כיון שראה אותו הצייד התחיל מקלסה, ואמר לו כמה נאה בריחה שברחת. כך היה בלעם משבח את יתרו ואמר לו: איתן מושבך: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש: "יתרו". (גימ' 1537 בחיבור פשוט ומילוי ע"ה). איתן מושבך ושים בסלע קנך. (גימ' 1537 ע"ה)

ד. ד"א וישמע יתרו הה"ד (ירמיה טז) יהוה עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה אליך גוים יבואו מאפסי ארץ אמרו ישראל להקב"ה כשעשית לנו נסים בים אמרנו לך (שמות טו) עזי וזמרת יה הלא שמעה רחב ובאה ודבקה בך שנאמר (יהושע ב) ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן יהוה לכם את הארץ (שם) כי שמענו את אשר הוביש יהוה את מי ים סוף הוי יהוה עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה כשעשית נסים בימי שלמה שנאמר (ש"א ב) ויתן עוז למלכו לא באת מלכת שבא ושבחה אותך שנאמר (מ"א י) ומלכת שבא שומעת את שמע שלמה ומה אמרה (שם) יהי ה אלהיך ברוך אשר חפץ בך כשהוצאת אותנו ממצרים ונתת לנו את התורה שנקראת עוז שנא' (תהלים כט) יהוה עוז לעמו יתן ולא שמע יתרו ובא ונדבק בך הוי (ירמיה טז) אליך גוים יבואו מאפסי ארץ:

נשא הדרשה: וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה, ולישראל עמו: כי-הוציא יהוה את-ישראל, ממצרים. ויקח, יתרו חתן משה, את-צפרה, אשת משה--אחר, שלוחיה. ואת, שני בניה: אשר שם האחד, גרשם--כי אמר, גר הייתי בארץ נכריה.	(גימ' 13691)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ירמיה טז) יהוה עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה אליך גוים יבואו מאפסי ארץ	(1410)
(שמות טו) עזי וזמרת יה	(ת"ר 841)
(יהושע ב) ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן יהוה לכם את הארץ	(ס"ת 3796)
(שם) כי שמענו את אשר הוביש יהוה את מי ים סוף	(2394)
(ש"א ב) ויתן עוז למלכו	(ת"א 688)
(מ"א י) ומלכת שבא שומעת את שמע שלמה	(2801)
(שם) יהי יהוה אלהיך ברוך אשר חפץ בך	(1046)
(תהלים כט) יהוה עוז לעמו יתן	(715)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 13691)

שמות רבה: פרשה כז' משנה ד': הגויים התקרבו לישראל בזכות הנסים דבר אחר:

וישמע יתרו, הה"ד (ירמיה טז): ה' עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה אליך גוים יבואו מאפסי ארץ. אמרו ישראל להקב"ה: כשעשית לנו נסים בים, אמרנו לך (שמות טו): עזי וזמרת יה, הלא שמעה רחב ובאה ודבקה בך, שנאמר (יהושע ב): ותאמר אל האנשים ידעתי כי נתן ה' לכם את הארץ (שם) כי שמענו את אשר הוביש ה' את מי ים סוף. הוי, ה' עוזי ומעוזי ומנוסי ביום צרה. כשעשית נסים בימי שלמה, שנאמר (ש"א ב): ויתן עוז למלכו, לא באת מלכת שבא ושבחה אותך, שנאמר (מ"א י): ומלכת שבא שומעת את שמע שלמה. ומה אמרה? (שם) יהי ה' אלהיך ברוך אשר חפץ בך. כשהוצאת אותנו ממצרים ונתת לנו את התורה, שנקראת עוז, שנאמר (תהלים כט): ה' עוז לעמו יתן, ולא שמע יתרו ובא ונדבק בך! הוי, (ירמיה טז) אליך גוים יבואו מאפסי ארץ: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ירמיה טז יט): הַהוּא עָזַי וּמַעֲזִי, וּמְנוּסִי--בְּיָוִם צָרָה; אֶלְיָךְ, גּוֹיִם יִבְאוּ מֵאֲפָסֶי-אֶרֶץ, (גימ' 1392).
וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ..גימ' 1392 יתרו במילוי וע"א)

שמות רבה: פרשה כז' משנה ה': בחוץ לא ילין גר
דבר אחר:

וישמע יתרו, הה"ד (איוב לא): בחוץ לא ילין גר, כמו שכתוב לעיל בפרשה זאת חקת הפסח, עד גר שנשא בת ישראל והוליד בת והלכה הבת ונשאת לכהן כשר וילדה בן, הרי זה ראוי להיות כהן גדול, עומד ומקריב על גבי המזבח, ונמצא הגר מבפנים ובן לוי מבחוץ. הוי, בחוץ לא ילין גר.
(שם) דלתי לאורח אפתח, זה יתרו, שהוריד לו הקב"ה את המן, שנאמר (תהלים עח): ויצו שחקים ממעל ודלתי שמים פתח:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(איוב לא לב): בחוץ, לא-ילין גר; דְּלֹתִי, לְאֶרֶץ אֲפֹתָח. (גימ' 1698 עת, ר"ת)
וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיוּ מִדְּיָן, חֲתָן 1679 (גימ' 1698 עא)

שמות רבה: פרשה כז' משנה ו': עונש עמלק וביאת יתרו
דבר אחר:

וישמע יתרו, הה"ד (משלי יט): לץ תכה ופתי יערים. וכן הוא אומר (שם כא): בענוש לץ יחכם פתי.
עמלק ויתרו היו בעצה עם פרעה, כשראה יתרו שאבד הקב"ה את עמלק מן העוה"ז ומן העוה"ב, תוהא ועשה תשובה, שכן כתיב למעלה: כי מחה אמחה את זכר עמלק ואח"כ וישמע יתרו. אמר: אין לי לילך אלא אצל אלוה של ישראל. ומנין אתה למד שעמלק והמדינים צריהם של ישראל?
שנאמר (במדבר כב): וילכו זקני מואב וזקני מדין. וכן (שופטים ז): מדין ועמלק ובני קדם.
וכן בלעם הרשע אומר: וירא את עמלק, שלא חזר בו, וכשראה ליתרו שעשה תשובה, מה אמר? (במדבר כו) וירא את הקיני. משל לצייד, שהיה צד צפרים. צד את הראשונה, בא לצוד את השניה, הלכה וישבה לה על איקונין של מלך. עמד לו הצייד תוהא בה, אמר לה: אם אזרק עליה אבן אני מתחייב בנפשי, ואם אתן את הקנה, מתיירא אני שלא יגע באיקונין של מלך, איני יודע מה אומר לך, אלא למקום יפה ברכת ונפלטת. כך בלעם ראה ליתרו ועמלק בעצה, עמד על עמלק ומחה שמו. בא לראות יתרו, מצאו שעשה תשובה. אמר לו: למקום יפה ברכת! הוי, איתן מושבך כאברהם, הוי, לץ תכה, זה עמלק. ופתי יערים, זה יתרו. והוכח לנבון, זה משה, שהוכיחו יתרו כשראהו יושב ודן את ישראל כל היום. אמר לו: מדוע אתה יושב לבדך? נבול תבול! אמר לו: מדעתי לא תעשה כן, אלא המלך בהקב"ה, שנאמר (שמות יח): ועתה שמע בקולי איעצך.
מה כתיב אחריו? וישמע משה לחותנו ויעש כל אשר אמר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ..(גימ' 1375 יתרו במילוי)

(משלי יט כה): לץ תכה, ופתי יערים; (גימ' 1375 ע"א)

(משלי כא יא): בענוש-לץ, יחכם-פתי; (גימ' 1110)

יתרה 264 כמניין "זה הוא עמלק". (גימ' 265 ע"ה)

כמניין (גימ' 1375)

ו. ד"א וישמע יתרו הה"ד (משלי יט) לץ תכה ופתי יערים וכה"א (שם כא) בענוש לץ יחכם פתי ויתרו היו בעצה עם פרעה כשראה יתרו שאבד הקב"ה את עמלק מן העוה"ז ומן העוה"ב תוהא ועשה תשובה שכן כתיב למעלה כי מחה אמחה את זכר עמלק ואח"כ וישמע יתרו. אמר אין לי לילך אלא אצל אלוה של ישראל ומנין אתה למד שעמלק והמדינים צריהם של ישראל שנאמר (במדבר כב) וילכו זקני מואב וזקני מדין וכן (שופטים ז) מדין ועמלק ובני קדם וכן בלעם הרשע אומר וירא את עמלק שלא חזר בו וכשראה ליתרו שעשה תשובה מה אמר (במדבר כו) וירא את הקיני משל לצייד שהיה צד צפרים צד את הראשונה בא לצוד את השניה הלכה וישבה לה על איקונין של מלך עמד לו הצייד תוהא בה אמר לה אם אזרק עליה אבן אני מתחייב בנפשי ואם אתן את הקנה מתיירא אני שלא יגע באיקונין של מלך איני יודע מה אומר לך אלא למקום יפה ברכת ונפלטת כך בלעם ראה ליתרו ועמלק בעצה עמד על עמלק ומחה שמו בא לראות יתרו מצאו שעשה תשובה אמר לו למקום יפה ברכת הוי איתן מושבך כאברהם הוי לץ תכה זה עמלק ופתי יערים זה יתרו והוכח לנבון זה משה שהוכיחו יתרו כשראהו יושב ודן את ישראל כל היום אמר לו מדוע אתה יושב לבדך נבול תבול אמר לו מדעתי לא תעשה כן אלא המלך בהקב"ה שנאמר (שמות יח) ועתה שמע בקולי איעצך מה כתיב אחריו וישמע משה לחותנו ויעש כל אשר אמר:

נרשא הדרשה: וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה,

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישמע יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה, ולישראל עמו: כי-הוציא יהוה (גימ' 4674ה)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(משלי יט) לץ תכה ופתי יערים

(שם כא) בענוש לץ יחכם פתי

(במדבר כב) וילכו זקני מואב וזקני מדין

(שופטים ז) מדין ועמלק ובני קדם

(במדבר כו) וירא את הקיני

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 4674)

שמות רבה : פרשה כז' משנה ז' : שלח לחמך על פני המים
דבר אחר :

וישמע יתרו, הה"ד (קהלת יא) : שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו.
וכי בני אדם שוטים הם שנותנין לחמם על פני המים!?
ועל מי אמר?

על יתרו, שנתן לחמו למשה, שנאמר (שמות ב) : קראן לו ויאכל לחם.
הוי, שלח לחמך על פני המים, זה משה, שנאמר (שם) : כי מן המים משיתיהו.
למה?

כי ברוב הימים תמצאנו, ויבא אהרן וכל זקני ישראל לאכל לחם :
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
שלח לחמך על פני המים כי ברוב הימים תמצאנו... (גימ' 1753 ע"האת)
שמות יח א' ; וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ כִּהְיוּ מִדְּבָרֵי יְהוָה (גימ' 1221)
יתרת הפסוקים (גימ' 532) כמניין הכתוב (שמות ב') קראן לו ויאכל לחם 532

שמות רבה : פרשה כז' משנה ט' : בזכות השמיעה
דבר אחר :

וישמע יתרו, הה"ד (ירמיה ב) : שמעו דבר ה' בית יעקב. זש"ה (משלי ו) בני אם ערבת לרעך. אמר רבי
נחמיה : נאמרה על החברים כל הימים, שאדם חבר לא איכפת לו בצבור, ואינו נענש עליו. נתמנה אדם
בראש ונטל טלית, לא יאמר לטובתי אני נזקק, לא איכפת לי בצבור, אלא כל טורח הצבור עליו. אם ראה
אדם מעביר בייא על חברו, או עובר עבירה ולא ממחה בידו, הוא נענש עליו. ורוח הקדש צווחת : בני אם
ערבת לרעך, אתה ערב עליו.

תקעת לזר כפיך אמר לו הקב"ה : אתה הכנסת עצמך לזירה, ומי שהוא מכניס עצמו לזירה, או ניצוח או
נוצח. א"ל הקב"ה : אני ואתה עומדים בזירה, או נצחת או נצחתי.

נוקשת באמרי פיק אין אמרי, אלא הוראת תורה, שנאמר (שם ז) : בני, שמור אמרי.
וכן (שם ד) : לאמרי הט אזנך, (שם ו) עשה זאת איפוא, בני, והנצל, כי באת בכף רעך, אלא תן רצונך לידע
מה לעשות, והואיל והכנסת עצמך לערבות זה, ליעשות ראש, לך התרפס באבק רגליהם של שרים וגדולים
ממך, הה"ד (שם) : ורהב רעך, ואין רהב אלא מלכות, שנאמר (תהלים פה) : אזכיר רהב. ואם לאו, דמך
בראשך, כדם צבי ואיל, הה"ד (משלי ו) : הנצל כצבי מיד (כמ"ש בפרשת ויגש בבראשית רבה). ורבנין
אמרו : בני! אם ערבת לרעך, אלו ישראל, שהם ערבים בינן לבין הקב"ה. חביבים ישראל שנקראו רעים,
שנאמר (תהלים קכב) : למען אחי ורעי.

ומה היתה ערבותן? אלא, בשעה שהקב"ה בא ליתן את התורה, לא קבלוה אחת מן האומות, אלא ישראל.
משל למלך, שהיה לו שדה והיה מבקש למוסרה לאריסים.

קרא לראשון ואמר לו : תקבל אתה השדה הזו? א"ל : אין בי כח, קשה הימני. וכן לשני ולשלישי ולרביעי
ולא קבלוה ממנו, וקרא לחמישי ואמר לו : תקבל אתה השדה הזו? א"ל : הן!

על מנת לפולח? אמר לו : הן! משנכנס לתוכו הובירה, על מי המלך מקפיד, על אותם שאמרו אין אנו יכולין
לקבלה, או על מי שקבלה עליו, ומשקבלה עליו נכנס בה והובירה, לא על זה שקבלה?!

כך כשנגלה הקב"ה על הר סיני, לא הניח אומה שלא הרתיק עליה ולא קבלו עליהם לשמרה, וכשבא אצל
ישראל, אמרו (שמות כד) : כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, לכך בדין הוא שתשמעו.

הוי, (ירמיה ב) שמעו דבר ה' בית יעקב ואם לאו תענשו בערבות. הוי, בני אם ערבת לרעך.
דבר אחר :

שמעו דבר ה'

משל למלך, שאמר לעבדיו שמרו לי ב' כוסות הללו, והיה דיאטריטא. א"ל : הוי זהיר בהם, עד שהוא נכנס
לפלטין, היה עגל אחד שרוי על פתח הפלטין. נגח העבד ונשבר אחד מהם, והיה העבד עומד ומרתית לפני
המלך. אמר לו : למה מרתית? אמר : שנגחני עגל, ושבר אחד משני הכוסות.

א"ל המלך : א"כ דע והזהר בשני! כך אמר הקב"ה : שני כוסות מזגתם בסיני, נעשה ונשמע שברתם נעשה,
עשיתם לפני עגל, הזהרו בנשמע! הוי, שמעו דבר ה' בית יעקב.

דבר אחר :

שמעו דבר ה', הה"ד (ישעיה נה) : שמעו ותחי נפשכם. היאך חביבים ישראל?

שהוא מפתה אותם. אמר להם : אם יפול אדם מראש הגג כל גופו לוקה, והרופא נכנס אצלו ונותן לו רטייה
בראשו, וכן בידיו וכן ברגליו ובכל אבריו, נמצא כולו רטיות, אני איני כך, אלא רמ"ח אברים באדם הזה,

והאוזן אחד מהם, וכל הגוף מלוכלך בעבירות, והאוזן שומעת וכל הגוף מקבל חיים, שמעו ותחי נפשכם,
לכך אמר : שמעו דבר ה' בית יעקב. וכן אתה מוצא ביתרו, שע"י שמיעה זכה לחיים, ששמע ונתגייר,

שנאמר : וישמע יתרו את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו וגו' :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות יח א') ; וישמע (במילוי) יתרו (גימ' 1242 א,ת)

(ירמיה ב) : שמעו דבר ה' בית יעקב. (גימ' 1242).

(משלי ו א) : בני אם ערבת לרעך. (גימ' 1566 ע"הסת)

(שמות יח א') ; וישמע יתרו... (גימ' 1566 במילוי עא)

ט. ד"א וישמע יתרו הה"ד (ירמיה ב) שמעו דבר יהוה בית יעקב זש"ה (משלי ו) בני אם ערבת לרעך אמר רבי
נחמיה נאמרה על החברים כל הימים שאדם חבר לא איכפת לו בצבור ואינו נענש עליו נתמנה אדם בראש
ונטל טלית לא יאמר לטובתי אני נזקק לא איכפת לי בצבור אלא כל טורח הצבור עליו אם ראה אדם מעביר

בייא על חבירו או עובר עבירה ולא ממחה בידו הוא נענש עליו ורוח הקדש צווחת בני אם ערבת לרעך אתה ערב עליו תקעת לזר כפיך אמר לו הקב"ה אתה הכנסת עצמך לזירה ומי שהוא מכניס עצמו לזירה או ניצוח או נוצח א"ל הקב"ה אני ואתה עומדים בזירה או נצחת או נצחתי נוקשת באמרי פיך אין אמרי אלא הוראת תורה שנא' (שם ז) בני שמור אמרי וכן (שם ד) לאמרי הט אזנך (שם ו) עשה זאת איפוא בני והנצל כי באת בכף רעך אלא תן רצונך לידע מה לעשות והואיל והכנסת עצמך לערבות זה ליעשות ראש לך התרפס באבק רגליהם של שרים וגדולים ממך הה"ד (שם) ורהב רעך ואין רהב אלא מלכות שנאמר (תהלים פה) אזכיר רהב ואם לאו דמך בראשך כדס צבי ואיל הה"ד (משלי ו) הנצל כצבי מיד (כמ"ש בפרשת ויגש בבראשית רבה) ורבנין אמרין בני אם ערבת לרעך אלו ישראל שהם ערבים בינן לבין הקב"ה חביבים ישראל שנקראו רעים שנאמר (תהלים קכב) למען אחי ורעי ומה היתה ערבותן אלא בשעה שהקב"ה בא ליתן את התורה לא קבלוה אחת מן האומות אלא ישראל משל למלך שהיה לו שדה והיה מבקש למוסרה לאריסים קרא לראשון ואמר לו תקבל אתה השדה הזו א"ל אין בי כח קשה הימני וכן לשני ולשלישי ולרביעי ולא קבלוה ממנו וקרא לחמישי ואמר לו תקבל אתה השדה הזו א"ל הן על מנת לפולחא אמר לו הן משכנס לתוכו הובירה על מי המלך מקפיד על אותם שאמרו אין אנו יכולין לקבלה או על מי שקבלה עליו ומשקבלה עליו נכנס בה והובירה לא על זה שקבלה כך כשנגלה הקב"ה על הר סיני לא הניח אומה שלא הרתיק עליה ולא קבלו עליהם לשמרה וכשבא אצל ישראל אמרו (שמות כד) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע לכך בדין הוא שתשמעו הוי (ירמיה ב) שמעו דבר יהוה בית יעקב ואם לאו תענשו בערבות הוי בני אם ערבת לרעך. ד"א שמעו דבר יהוה משל למלך שאמר לעבדיו שמרו לי ב' כוסות הללו והיה דיאטריטא א"ל הוי זהיר בהם עד שהוא נכנס לפלטין היה עגל אחד שרוי על פתח הפלטין נגח העבד ונשבר אחד מהם והיה העבד עומד ומרתית לפני המלך אמר לו למה מרתית אמר שנגחני עגל ושבר אחד משני הכוסות א"ל המלך א"כ דע והזהר בשני כך אמר הקב"ה שני כוסות מוזגים בסיני נעשה ונשמע שברתם נעשה עשיתם לפני עגל הזהרו בנשמע הוי שמעו דבר יהוה בית יעקב. ד"א שמעו דבר יהוה הה"ד (ישעיה נה) שמעו ותחי נפשכם היאך חביבים ישראל שהוא מפתה אותם אמר להם אם יפול אדם מראש הגג כל גופו לוקה והרופא נכנס אצלו ונותן לו רטייה בראשו וכן בידיו וכן ברגליו ובכל אבריו נמצא כולו רטיות אני איני כך אלא רמ"ח אברים באדם הזה והאוזן אחד מהם וכל הגוף מלוכלך בעבירות והאוזן שומעת וכל הגוף מקבל חיים שמעו ותחי נפשכם לכך אמר שמעו דבר יהוה בית יעקב וכן אתה מוצא ביתרו שעי"י שמיעה זכה לחיים ששמעו ונתגייר שנאמר וישמעו יתרו את כל אשר עשה אלהים למשה ולישראל עמו וגו'.

נושא הדרשה: וישמעו יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישמעו יתרו כהן מדין, חתן משה, את כל-אשר עשה אלהים למשה, ולישראל עמו:	
כי-הוציא יהוה את-ישראל, ממצרים. ויקח, יתרו חתן משה, את-צפרה, אשת משה--אחר, שלוחיה. ואת,	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ירמיה ב) שמעו דבר יהוה בית יעקב	(1242)
(משלי ו) בני אם ערבת לרעך	(1198ר"ת)
בני שמור אמרי	(859)
לאמרי הט אזנך	(376ת)
עשה זאת איפוא בני והנצל כי באת בכף רעך	(1949)
(שם) ורהב רעך	(510א)
(תהלים פה) אזכיר רהב	(445)
(משלי ו) הנצל כצבי	(297)
(תהלים קכב) למען אחי ורעי	(495)
(שמות כד) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע	(1674)
(ישעיה נה) שמעו ותחי נפשכם	(1330)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10375)

ד. את כל הדברים האלה לאמר שהוא עושה את הכל בבת אחת ממית ומחיה בבת אחת מכה ורופא בבת אחת אשה על המשבר יורדי הים והולכי מדברות וחבושי בבית האסורין אחד במזרח ואחד במערב ואחד בצפון ואחד בדרום שומע כולן בבת אחת וכה"א (ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך עפר כמו כן נהפך לאדם חזר נהפך לעפר שנא' (עמוס ה) והופך לבקר צלמות מהו לבקר כתחלתו בתחלתו מהו אומר (שמות ז) ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם חזר ונהפך הדם למים בשר חי נהפך למת חזר המת ונהפך לחי המטה נהפך לנחש חזר הנחש ונהפך למטה הים נהפך ליבשה חזרה היבשה ונהפכה לים וכה"א (עמוס ה) הקורא למי הים וגו' וכן דבור זכור את יום השבת לקדשו ואומר (במדבר כח) וביום השבת שני כבשים בני שנה דבור (ויקרא יח) ערות אשת אחיך לא תגלה (דברים כה) כי ישבו אחים יחדו וכלן אמרו בבת אחת הוי וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר:

נושא הדרשה: את כל-הדברים האלה לאמר. אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר אלהים, את כל-הדברים האלה לאמר. אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא-יהיה לך אלהים אחרים, על-פני. לא-תעשה לך פסל, וכל-תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ישעיה מה) יוצר אור ובורא חשך	(1056)
(עמוס ה) והופך לבקר צלמות	(1141ר"ת)

(גימ' 8827)

(שמות ז) ויהפכו כל המים אשר ביאור לדם	(1106ס"פ)
(עמוס ה) הקורא למי הים	(458א)
(במדבר כח) וביום השבת שני כבשים בני שנה	(1920)
(ויקרא יח) ערות אשת אחיך לא תגלה	(2711ס"ת)
(דברים כה) כי ישבו אחים יחדו	(435)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

(גימ' 8827)

ו. ד"א וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר א"ר יצחק מה שהנביאים עתידים להתנבאות בכל דור ודור קבלו מהר סיני שכן משה אומר להם לישראל (דברים כט) כי את אשר ישנו פה עמנו עומד היום ואת אשר איננו פה עמנו היום. עמנו עומד היום אין כתיב כאן אלא עמנו היום אלו הנשמות העתידות להבראות שאין בהם ממש שלא נאמרה בהם עמידה שאע"פ שלא היו באותה שעה כל אחד ואחד קבל את שלו וכה"א (מלאכי א) משא דבר יהוה אל ישראל ביד מלאכי בימי מלאכי לא נאמר אלא ביד מלאכי שכבר היתה הנבואה בידו מהר סיני ועד אותה שעה לא נתנה לו רשות להתנבאות וכן ישעיה אמר (ישעיה מח) מעת היותה שם אני אמר ישעיה מיום שנתנה תורה בסיני שם הייתי וקבלתי את הנבואה הזאת אלא (שם) ועתה אלהים שלחני ורוחו עד עכשיו לא ניתן לו רשות להתנבאות ולא כל הנביאים בלבד קבלו מסיני נבואתן אלא אף החכמים העומדים בכל דור ודור כל אחד ואחד קבל את שלו מסיני. וכה"א (דברים ה) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם קול גדול ולא יסף ר' יוחנן אמר קול א' נחלק לז' קולות והם נחלקים לע' לשון. רשב"ל אמר שממנו נתנבאו כל הנביאים שעמדו רבנן אמרי שלא היה לו בת קול א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן מהו תהלים (כט) קול יהוה בכח אפסר לומר כן והלא מלאך אחד אין כל בריה יכולים לעמוד בקולו שנאמר (דניאל ז) וגויתו כתרשיש וקול דבריו כקול המון והקב"ה שכתוב בו (ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא צריך לדבר בכח אלא קול יהוה בכח כל הקולות ועל דעתיה דרבי יוחנן הדא קרא מסייע ליה שנאמר (תהלים סח) יהוה יתן אומר המבשרות צבא רב:

נושא הדרשה: את כל-הדברים האלה לאמר. אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

את כל-הדברים האלה לאמר. אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא-יהיה לך אלהים אחרים, על-פני. לא-תעשה לך פסל, וכל-תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת--ואשר במים, מתחת לארץ. לא-תשתחוה להם, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(דברים כט) כי את אשר ישנו פה עמנו היום ואת אשר איננו פה עמנו היום (3071ת).

(מלאכי א) משא דבר יהוה אל ישראל ביד מלאכי (1369ר"ת).

(ישעיה מח) מעת היותה שם אני (1337).

(דברים ה) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם קול (1577).

גדול ולא יסף (192).

(תהלים כט) קול יהוה בכח (2282).

(דניאל ז) וגויתו כתרשיש וקול דבריו כקול המון (1674ת).

(ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא (גימ' 11512)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. ד"א אנכי יהוה אלהיך ר' אחא בר' חנינא פתח בו (שם נ) שמעה עמי ואדברה (כמ"ש בעשרת הדברות עד) א"ר שמעון בן יוחאי אמר להם הקב"ה לישראל אלוה אני על כל באי עולם אבל לא יחדתי שמי אלא עליכם איני נקרא אלהי עובדי כוכבים ומזלות אלא אלהי ישראל א"ר לוי שני דברים שאלו ישראל מלפני הקב"ה שיראו כבודו וישמעו קולו והיו רואין את כבודו ושומעין את קולו שנאמר (דברים ה) ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו וכתוב (שם) ואת קולו שמענו מתוך האש ולא היה בהם כח לעמוד שכיון שבאו לסיני ונגלה להם פרוחה נשמתם על שדבר עמהם שנאמר (שיר ה) נפשי יצאה בדברו אבל התורה בקשה עליהם רחמים מלפני הקב"ה יש מלך משיא בתו והורג אנשי ביתו כל העולם כולו שמחים ובניך מתים מיד חזרה נשמתן שנאמר (תהלים יט) תורת יהוה תמימה משיבת נפש א"ר לוי וכי לא היה גלוי לפני המקום שאם הוא מראה כבודו לישראל ומשמיען קולו שאינן יכולין לעמוד אלא צפה הקב"ה שהן עתידין לעשות עבודת כוכבים שלא יהו אומרין אלו הראנו את כבודו ואת גדלו והשמיענו את קולו לא היינו עושים עבודת כוכבים לכך נאמר שמעה עמי ואדברה:

נושא הדרשה: אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא-יהיה לך אלהים אחרים, על-פני. לא-תעשה לך פסל, וכל-תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת ואשר במים, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שם נ) שמעה עמי ואדברה (753).

(דברים ה) ותאמרו הן הראנו יהוה אלהינו את כבודו ואת גדלו (2024א).

(שם) ואת קולו שמענו מתוך האש (1787).

(שיר ה) נפשי יצאה בדברו (1822ת).

ז. אנכי יהוה אלהיך מלך ב"ו בונה פלטיך שמא יכול להזיז אותך ממקומו אני איני כך שנאמר (ישעיה מז) אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט אני עשיתי שנאמר (בראשית ד) ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו ואני אשא ויקח אלהים את האדם. ד"א אני עשיתי כי נחמתי כי עשיתים ואני אשא לנח שא' (שם) ויסגור יהוה בעדו ואני אסבול שנאמר (שם יא) וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל ואמלט לאברהם שנאמר (שם טו) ויאמר יהוה אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים. ד"א אני עשיתי לישראל שנאמר (דברים לב) הוא עשך ויכונך ואני אשא שנאמר (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים אני אסבול בעגל ואמלט שנאמר (במדבר יד) ויאמר יהוה סלחתי כדברך:

נושא הדרשה: אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא-יהיה לך אלהים אחרים, על-פני. לא-תעשה לך פסל, וכל-תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת--ואשר במים, מתחת לארץ. לא-תשתחוה להם, ולא תעבדם: כי אנכי יהוה אלהיך, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1472)	(ישעיה מז) אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט
(1316)	(בראשית ד) ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו
(687)	(שם) ויקח יהוה אלהים את האדם
(410)	(שם) ויסגור יהוה בעדו
(2058)	(שם יא) וירד יהוה לראות את העיר ואת המגדל
(2071)	(שם טו) ויאמר יהוה אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים.
(564)	(דברים לב) הוא עשך ויכונך
(1629)	(שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים
(1037)	(במדבר יד) ויאמר יהוה סלחתי כדברך
(גימ' 11244)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ט. ד"א אנכי יהוה אלהיך הה"ד (עמוס ג) אריה שאג מי לא יירא וזהו דכתיב (ירמיה ז) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה אמרו הנביאים לירמיהו מה ראית לומר מלך הגוים כל הנביאים קורין אותו מלך ישראל ואתה קורא אותו מלך הגוים אמר להן שמעתי ממנו (שם א) נביא לגוים נתתך ואני אמרתי מלך הגוים לומר אם על בני ועל בני ביתו לא חס על אחרים הוא חס שא' (תהלים סח) נורא אלהים ממקדשיך מי לא ייראך מלך הגוים מי לא יתיירא ממך משל לדניסטוס שמלא כיסו זהובים והיה עומד וצווח מי שהוא מבקש יבא וישאל והיו הכל שומעים ובורחים לומר כשיבא ליפרע ממי שלוה מי יוכל לעמוד כך כביכול ירד הקב"ה לסיני ליתן הדברות שלא יהיה העולם מתמוטט שנאמר ארץ רעשה אף שמים נטפו וכן הרים נלו מפני יהוה וכן עמודי שמים ירופפו וישראל מרתיתין שנאמר ויחרד כל העם וההר מרתת שנאמר ויחרד כל ההר מאד כל אלו למה אלא מפני שדבר דברות של חיים והנביא צווח (עמוס ג) אריה שאג מי לא יירא. א"ר ירמיה ומה אם בשעה שהוא נותן חיים לעולם ארץ רעשה כשיבא לפרוע מן הרשעים שעברו על דברי תורה עאכ"ו שנאמר לפני זעמו מי יעמוד ומי מכלכל את יום בואו כשהוא רצוי אין בריה יכולה לעמוד בכחו כשהוא קם בחרון אפו מי יעמוד לפניו הוי (ירמיה ז) מי לא יראך מלך הגוים. ד"א אריה שאג הה"ד (הושע יא) אחרי יהוה ילכו כאריה ישאג א"ר סימון משל למלך שנכנס בפלטיך שלו שמעה מטרונה שלו ונתנה מקום והיתה מרתתת אם המטרונה מתייראת מה יעשו השפחות והעבדים כך כשנגלה הקב"ה ליתן תורה לישראל שמעו קולות ומתו שנאמר (שיר ה) נפשי יצאה בדברו אם ישראל כך עובדי כוכבים עאכ"ו. ד"א אריה שאג אמרי רבנן בשם ר' הושעיא שאל בלצא את רבי עקיבא אמר לו מהיכן הרעש נעשה אמר לו בשעה שהקדוש ברוך הוא מסתכל בבתי עבודת כוכבים ובעובדיה היאך נתונין בשקט ובשלום בעולם ורואה ביתו חרב ונתון בידם של עובדי כוכבים כביכול הוא מקנא ושואג ומיד השמים והארץ רועשים שנאמר (יואל ד) מציון ישאג ומירושלים יתן קולו וישראל מה היו עושין כביכול הוא מגין עליהם שא' (שם) ויהוה מחסה לעמו. ד"א אריה שאג בוא וראה בהמ"ק נקרא אריה שא' (ישעיה כט) הוי אריאל אריאל ומלכות בית דוד נקרא אריה שא' (יחזקאל יט) מה אמך לביא בין אריות רבצה ישראל נקרא אריה שא' (בראשית מט) גור אריה יהודה ונבוכדנצר נקרא אריה שא' (ירמיה ד) עלה אריה מסבכו והחריב בהמ"ק ונטל מלכות בית דוד והגלה את ישראל והקב"ה אומר (נחום ב) איה מעון אריות היכן הם בני באותה שעה שאג ישאג על נהו. ד"א אריה שאג אמר הקדוש ברוך הוא לישראל מקבלין אתם עשרת הדברות אמרו לו הן שא' (תהלים צב) עלי עשור ועלי נבל עלי לקבל י' הדברות ומהו (עמוס ג) יהוה אלהים דבר מי לא ינבא א"ר אבהו בשם ר' יוחנן כשנתן הקב"ה את התורה צפור לא צווח עוף לא פרח שור לא געה אופנים לא עפו שרפים לא אמרו קדוש קדוש הים לא נודעזע הבריות לא דברו אלא העולם שותק ומחריש ויצא הקול אנכי יהוה אלהיך וכה"א (דברים ה) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל קהלכם קול גדול ולא יסף אמר רשב"ל מהו ולא יסף אלא כשאדם קורא לחבירו יש לקולו בת קול והקול שהיה יוצא מפי הקב"ה לא היה לקולו בת קול ואם תמה אתה על זו הרי אליהו כשבא לכרמל כנס כל הכומרים ואמר להם (מ"א יח) קראו בקול גדול כי אלהים הוא מה עשה הקב"ה הדמים כל העולם והשתיק העליונים והתחתונים והיה העולם תוהו ובוהו כאלו לא היה בריה בעולם שנאמר (שם) אין קול ואין עונה ואין קשב שאם ידבר הם אומרים הבעל עננו עאכ"ו כשדבר הקב"ה על הר סיני השתיק כל העולם כדי שידעו הבריות שאין חוץ ממנו ואמר אנכי יהוה אלהיך ולעתיד לבא כתיב (ישעיה נא) אנכי אנכי הוא מנחמכם:

נושא הדרשה: אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אנכי יהוה אלהיך, אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים: לא-יהיה לך אלהים אחרים, על-פני. לא-תעשה לך פסל, וכל-תמונה, אשר בשמים ממעל, ואשר בארץ מתחת--ואשר במים, מתחת לארץ. לא-תשתחוה להם, ולא תעבדם: כי אנכי יהוה אלהיך, אל קנא--פקד עון אבת על-בנים על-שלשים ועל-רבעים, לשנאי. ועשה חסד, לאלפים--לאהבי, ולשמרי מצותי.

(גימ' 16897)

לא תשא את-

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(822)	(עמוס ג) אריה שאג מי לא יירא
(962)	(ירמיה י) מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה
(1032)	(שם א) נביא לגוים נתתיך
	(תהלים סח) נורא אלהים ממקדשיך מי לא ייראך
(1333)	מלך הגוים
(1203ר"ת)	(עמוס ג) אריה שאג מי לא יירא
(861)	(הושע יא) אחרי יהוה ילכו כאריה ישאג
(477א)	(שיר ה) נפשי יצאה בדברו
(1754)	(יואל ד) מציון ישאג ומירושלים יתן קולו
(291)	(שם) ויהוה מחסה לעמו
(263)	(ישעיה כט) הוי אריאל
(1125)	(יחזקאל יט) מה אמך לביא בין אריות רבצה
(455)	(בראשית מט) גור אריה יהודה
(449)	(ירמיה ד) עלה אריה מסבכו
(799)	(נחום ב) איה מעון אריות
(884)	(תהלים צב) עלי עשור ועלי נבל
(462)	(עמוס ג) יהוה אלהים דבר מי לא ינבא
	(דברים ה) את הדברים האלה דבר יהוה אל כל
(1577)	קהלכם קול גדול ולא יסף
(616)	(מ"א יח) קראו בקול גדול כי אלהים הוא
(803)	(שם) אין קול ואין עונה ואין קשב
(372)	(ישעיה נא) אנכי אנכי הוא מנחמכם

(גימ' 16897)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה: פרשה כח משנה א: משה במרום

ומשה עלה אל האלהים, הה"ד (תהלים סח): עלית למרום שבית שבי. מהו עלית? נתעלית, נתגששת עם המלאכים של מעלה.

דבר אחר:

עלית למרום, שלא שלטה בריה מלמעלן, כשם ששלט משה. אמר רבי ברכיה: הלוחות היו ארכן ששה טפחים, כביכול, היו ביד מי שאמר והיה העולם שני טפחים, ובידו של משה שני טפחים, ושני טפחים היו מפרישין בין יד ליד.

דבר אחר:

עלית למרום שבית שבי

בנוהג שבעולם, הנכנס למדינה נוטל דבר שאין עין בני המדינה עליו, ומשה עלה למרום ונטל את התורה, שהיו הכל נושאים עיניהם עליה. הוי, עלית למרום שבית שבי.

יכול מפני ששבה אותה נטלה חנם? ת"ל (שם): לקחת מתנות באדם, בלקיחה נתנה לו.

יכול יהא חייב ליתן לו דמים? ת"ל: מתנות במתנה נתנה לו. באותה שעה בקשו מלאכי השרת לפגוע במשה, עשה בו הקב"ה קלסטירין של פניו של משה, דומה לאברהם. אמר להם הקב"ה: אי אתם מתביישין הימנו, לא זהו שירדתם אצלו ואכלתם בתוך ביתו?! אמר הקב"ה למשה: לא נתנה לך תורה, אלא בזכות אברהם, שנאמר: לקחת מתנות באדם ואין אדם האמור כאן אלא אברהם, שנאמר (יהושע יד): האדם הגדול בענקים. הוי, ומשה עלה אל האלהים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ומשה עלה אל האלקים ויקרא אליו ה' מן ההר (יט,ג), וירד ה' על הר סיני (יט,כ)

ובעניין זה: מסכת סוכה הק' עמ' א':

תניא ר' יוסי אומר, מעולם לא עלה משה למרום שנאמר (תהלים קט"ו) "השמים שמים לה". והא דכתיב "ומשה עלה אל האלקים" - למטה מעשרה (טפחים) ובהמשך בגמרא:

תניא, ר' יוסי אומר, מעולם לא ירדה שכינה למטה שנא' (תהלים קט"ו) "השמים שמים לה". והא דכתיב "וירד ה' על הר סיני" - למעלה מעשרה טפחים.

ולעני"ד בס"ד נ"ל ברמז

ומשה עלה וגו' ויקרא אליו ה' מן ההר" (עולה (ע"ה) 691

ועל כך אומר ר' יוסי, למטה מעשרה טפחים

היינו פחות 10 טפחים, עולה 10-691 = 681

וכן - וירד ה' על הר סיני, עולה מניינו 681 ועל כך אומר ר' יוסי, למעלה מעשרה טפחים היינו הוסף 10 טפחים, עולה $681 + 10 = 691$ כמניין "ויקרא אליו ה' מן ההר" 691 זוה"ק שמות פ"ט (בתרגום ללשון הקודש) ר' יוסי אמר מכאן אמרו החברים "כי הבא ליטהר מסייעין לו" שכתוב "ומשה עלה אל האלקים". מה כתוב אחריו "ויקרא אליו ה'" - כי מי שרוצה להתקרב מקרבים אותו. נ"ל בס"ד "כי הבא ליטהר מסייעין לו" עולה בגימ' 578 כמניין "ומשה עלה אל האלקים" אף מניינו עולה 578 ועתה אם שמוע תשמעו בקלי (יט,ה) אומר אור החיים הקדוש: צ"ד טעם כפל "שמוע תשמעו" ואולי יכוין ה' לצוותם על קבלת ב' "תורות". אחת אשר ישמיעם באותו מצב ואחת היא תורה שבעל-פה. ודקדוקי סופרים וספרים וגדרי חכמים ותקנותם וגזירתם אשר יורו כרמוז במצוות "לא תסור מכל הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל ולזה אמר כנגד מה ש"משמיעם" המצוות, אז אמר "שמוע", וכנגד תורות העתידים (שבע"פ) מפי חכמי ישראל אמר "תשמעו" - לעתיק ולדרך זה ידויק. עכ"ד

ולעני"ד בס"ד נ"ל
"ברמז" "שמוע תשמעו" עולה מניינו בגימ' 1232
ע"פ או"ח הקדוש כנגד ב' תורות (גימ' תורה 611 ב' פעמים) 1222
וכל הענין במעמד הר סיני בהם נתנו הדברות 10
עולה כמניין "שמוע תשמעו" 1232
ד"א "שמוע" כנגד כל המצוות שבתורה שמנינם תרי"ג 613
"תשמעו" כנגד תורה שבע"פ שהם דקדוקי סופרים
וגדרי חכמים תרי"ג מצוות שבתורה ושבע דרבנן עולה הכל 620
שהוא מניין "שמוע תשמעו" (עם הכולל) 1233
ובענין זה, עשרת הדברות שנתנו בסיני הן כללות התורה ותרי"ג מצוות כלולות בתרי"ג האותיות שבעשרת הדברות.
היינו "מ"אנכי ה' עד אשר לרעד" ולא עד בכלל, עולה מניין האותיות תרי"ג כנגד מצוות מהתורה.
"אשר לרעד" מניין 7 מצוות מדרבנן, שביחד עולה מניין "כתר" והוא כתר התורה המתעטרת בעטרה.
לעני"ד בס"ד "תרי"ג" ו"כתר" עולה מניין "שמוע תשמעו"

שמות רבה: פרשה כט משנה א: התגלות ה' בהר סיני
אנכי ה' אלהיך, הה"ד (דברים ד): השמע עם קול אלהים. המינין שאלו את ר' שמלאי, א"ל: אלוהות הרבה יש בעולם? אמר להם: למה? אמרו לו: שהרי כתיב, השמע עם קול אלהים!
אמר להם: שמא כתוב מדברים, אלא מדבר. אמרו לו תלמידיו: רבי לאלו דחית בקנה רצוץ, לנו מה אתה משיב? חזר ר' לוי ופירשה, אמר להם: השמע עם קול אלהים, כיצד? אילו היה כתוב קול ה' בכחו, לא היה העולם יכול לעמוד, אלא קול ה' בכח, בכח של כל אחד ואחד.
הבחורים לפי כחן, והזקנים לפי כחן, והקטנים לפי כחן.
אמר הקב"ה לישראל: לא בשביל ששמעתם קולות הרבה, תהיו סבורין שמא אלוהות הרבה יש בשמים, אלא תהיו יודעים שאני הוא ה' אלהיך, שנאמר (שם ה): אנכי ה' אלהיך:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(דברים ד): השמע עם קול אלהים. (גימ' 766 ע"ה,ת,א),
(שמות כ ב): אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ (גימ' 727 במילוי וא'),
יתרה 39 כמניין (דברים ו ד) "יְהוָה אֶחָד". (גימ' 39)

שמות רבה: פרשה כט משנה ב: המלאכים ירדו עם הקב"ה
דבר אחר:
אנכי ה' אלהיך, הה"ד (שם): פנים בפנים דבר ה' עמכם.
אמר ר' אבדימי דמן חיפה: כ"ב אלף ירדו עם הקב"ה לסיני, שנאמר (תהלים סח): רכב אלהים רבתיים אלפי שנאן, הנאים והמשובחים. יכול אע"פ שהיו רבים, דחוקים היו?
ת"ל: שנאן, שאנן והשקט. אדני בס אין כתיב ביו"ד, אלא באל"ף דל"ת, אדונו של כל העולם בהם.
[דבר אחר:
ה' בס
אמר ר' לוי: שהיה טבלא של שם המפורש כתוב על לבם].
דבר אחר:
ה' בס רבנן אמרין: שמו של אלהים היה מעורב עם כל אחד ואחד, מיכאל וגבריאל.
אמר הקב"ה לישראל: לא בשביל שראיתם פנים הרבה, תהיו סבורין שמא אלוהות הרבה בשמים, דעו, שאני הוא ה' אחד, שנאמר: אנכי ה' אלהיך:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות כ ב): אֲנֹכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ. (גימ' 1489 ס"ת, א, ת).
(תהלים סח יח): רָכַב אֱלֹהִים, רַבְתִּים אֶלְפֵי שָׁנָן; (גימ' 1489 ע"ה)

שמות רבה: פרשה כט משנה ג: קבלת מלכות ה' תנאי ליציאת מצרים

אמר ר' טוביה ב"ר יצחק: אנכי ה' אלהיך, שעל מנת כן הוצאתיך מארץ מצרים, שתקבל אלהותי עליך. דבר אחר:

אנכי ה' אלהיך משל לבת מלכים, שנשבת ביד הלסטים ובא המלך והצילה. לאחר ימים ביקש לישא אותה לאשה. אמרה לו: מה אתה נותן לי? אמר לה: אם אין לך עלי אלא שפדיתך מיד הלסטים, די:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
אַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ (גימ' 1347 ע"מ מנצפ"ך ובמילוי)
הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם (גימ' 1347 ר"ת א, ת).

שמות רבה: פרשה כט משנה ה: אתם עדי נאם ה' דבר אחר:

אנכי ה' אלהיך אמר רבי אבהו: משל למלך בשר ודם מולך ויש לו אב או אח. אמר הקב"ה: אני איני כן. אני ראשון, שאין לי אב; ואני אחרון, שאין לי אח. ומבלעדי אין אלהים, שאין לי בן.

דבר אחר:
אנכי ה' אלהיך, הה"ד (ישעיה מג): אנכי הגדתי והושעתי והשמעתי וגו'. אנכי הגדתי למצרים שברחתם, כדי שישמעו וירדפו אחריכם ויטבעו בים, שנאמר (שמות יד): ויגד למלך מצרים כי ברח העם. והושעתי אתכם, שנאמר (שם): ויושע ה' ביום ההוא את ישראל. והשמעתי לעובדי כוכבים, שנאמר (שם טו): שמעו עמים ירגזון, ואין בכם זר, שנאמר (שם יח): וישלח משה את חותנו. מיד, בחדש השלישי, ואתם עדי נאם ה' ואני אל, אנכי ה' אלהיך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות כ ב): אַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ (גימ' 2171 מנצפ"ך, ת).
(ישעיהו מג יב) אַנְכִי הַגְדַּתִּי וְהוֹשַׁעְתִּי, וְהִשְׁמַעְתִּי (גימ' 2171 ס"ת).

שמות רבה: פרשה כט משנה ז: ה' הודיע לישראל את הנהגתו אנכי ה' אלהיך מלך בשר ודם בונה פלטין, שמא יכול להזיז אותו ממקומו!! אני איני כך, שנאמר (ישעיה מו): אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט. אני עשיתי, שנאמר (בראשית ד): ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו. ואני אשא, ויקח אלהים את האדם.

דבר אחר:
אני עשיתי, כי נחמתי כי עשיתים. ואני אשא לנח, שנאמר (שם) ויסגור ה' בעדו. ואני אסבול, שנאמר (שם יא): וירד ה' לראות את העיר ואת המגדל. ואמלט לאברהם, שנאמר (שם טו): ויאמר ה' אליו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים.

דבר אחר:
אני עשיתי, לישראל, שנאמר (דברים לב): הוא עשך ויכונך. ואני אשא, שנאמר (שמות יט) ואשא אתכם על כנפי נשרים. אני אסבול, בעגל ואמלט, שנאמר (במדבר יד): ויאמר ה' סלחתי כדברך:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות כ ב): אַנְכִי יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ (גימ' 1466 ס"ת, ת)
(ישעיה מו ד'): אֲנִי עֲשִׂיתִי וְאֲנִי אֲשָׂא, וְאֲנִי אֶסְבֹּל וְאֶמְלֹט. (גימ' 1466)

פרשת משפטים

מדרש רבה שמות פרשה ל א. ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים צט) ועוז מלך משפט אהב. אימתי נתן העוז להקב"ה בשעה שהוא עושה את הדין בעובדי כוכבים. שכן אתה מוצא בנבוכדנצר הרשע, ע"י שנתגאה ואמר (דניאל ד): הלא דא היא בבל רבתא. אמר לו הקב"ה: רשע. ליחה סרוחה נתגאית ואמרת: בתקוף חסני ויקר הדרי, ואין אתה יודע שהכל שלי, הגדולה שלי, והחסן שלי, הכבוד שלי, וההדר שלי. וכן דוד אומר (ד"ה א כט): לך יהוה הגדולה והגבורה והתפארת. ואומר (תהלים קד): יהוה אלהי גדלת מאד. אמר הקב"ה לנבוכדנצר: מעט מלכות שנתנה לך, משלי הוא. וכן דניאל אומר לו (דניאל ב): די אלה שמיא מלכותא חסנא תוקפא ויקרא יהיב לך. ואתה אמרת בתקוף חסני ויקר הדרי. הוי, ועוז מלך משפט אהב, העוז של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והוא אוהב את המשפט ונתנו לישראל שהם אוהביו. ומה שכתוב (תהלים צט): אתה כוננת מישרים, אתה כוננת ישרות לאוהביך, שע"י המשפטים שנתת להם הם עושים מריבה זה עם זה ובאין לידי משפט והם עושין שלום. אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבון העולם. עד מתי אי אתה עושה דין בעובדי כוכבים אמר להם: עד שתגיע עונתן ליבצר, שנאמר (ישעיה כז): ביום ההוא כרם חמר ענו לה, כלום קוטף אדם את כרמו קודם שיתבשל. אלא מאחר שהוא מבושל, הוא קוטפו ונותנו בגת, ודורכו ומזמר, והן עונין אחרינו. כך אמר הקב"ה לישראל: המתינו לי, עד שתגיע עונתה של אדום ואני דורך אותה, שנאמר (תהלים ס): על אדום אשליך נעלי, אני פותח לכם ואתם עונים אחרי, לכך נאמר: כרם חמר ענו לה. (ישעיה כז) אני יהוה נוצרה לרגעים אשקנה, אני הוא שמשמר אותה להשקותה כוסות הרבה, שנאמר: לרגעים אשקנה, אם בא אני להביט בהם, מכלה אני אותם מן העולם, אלא חמה אין לי, כשם שהם מתמלאין חמה על בני, אלא מה אני עושה להם (שם) אפשעה בה אציתנה יחד. אמר רבי לוי: אמר הקב"ה לעובדי כוכבים: ישראל שלי הם, שנאמר (ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים. והחמה שלי שנא' (נחום א): נוקם יהוה ובעל חמה, ואתם מתמלאים משלי על שלי. שנאמר (ישעיה כז) מי יתנני שמיר ושית במלחמה. ורבנן אמרין: אמר להם הקב"ה: אם משנה אני מדת הדין שלי, בברק אחד אני מכלה אותך, שנאמר (דברים לב): אם שנותי ברק חרבי. ומה אני עושה ותאחז במשפט ידי. וכן הוא אומר (ישעיה כז): או יחזיק במעוזי, ואין מעוזי אלא דין, שנא' (תהלים צט): ועוז מלך משפט אהב. אמר להם הקב"ה

לישראל: כשם שאני יכול לעבור את הדין על עובדי כוכבים, ואני איני מעביר אלא תופס אני בדין, כך אתם לא תצאו חוץ לדין, שנאמר (שמות כ): ואלה המשפטים:

נושא הדרשה: עוז מלך משפט אהב
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי ואת-בני; לא אצא, חפשי. והגישו אדניו, אל-האלהים, והגישו אל-הדלת, או אל-המזוזה; ורצע אדניו את-אזנו במרצע, ועבדו לעלם. וכי-ימכר איש את-בתו, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(גימ' 17864)

(616)	(תהלים צט) ועוז מלך משפט אהב
(694)	(דניאל ד): הלא דא היא בבל רבתא.
(1479)	(ד"ה א כט): לך יהוה הגדולה והגבורה והתפארת
(554)	(תהלים קד): יהוה אלהי גדלת מאד
(1998)	(דניאל ב): די אלה שמיא מלכותא חסנא תוקפא ויקרא יהיב לך
(3454)	(תהלים צט): אתה כוננת מישרים, אתה כוננת ישרות לאוהביך
(744)	(ישעיה כז): ביום ההוא כרם חמר ענו לה,
(672)	(תהלים ס): על אדום אשליך נעלי
(1247)	(ישעיה כז) אני יהוה נוצרה לרגעים אשקנה
(1041)	(שם) אפשעה בה אציתנה יחד.
(799)	(ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים.
(383)	(נחום א): נוקם יהוה ובעל חמה,
(1961)	(ישעיה כז) מי יתנני שמיר ושית במלחמה
(1329)	(דברים לב): אם שנותי ברק חרבי.
(277)	(ישעיה כז): או יחזיק במעוזי
(616)	(תהלים צט): ועוז מלך משפט אהב

(גימ' 17864)

שמות רבה: פרשה ל משנה א: עוז מלך משפט אהב
ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים צט) ועוז מלך משפט אהב. אימתי נתן העוז להקב"ה?
בשעה שהוא עושה את הדין בעובדי כוכבים. שכן אתה מוצא בנבוכדנצר הרשע, ע"י שנתגאה ואמר (דניאל ד): הלא דא היא בבל רבתא. אמר לו הקב"ה: רשע! ליחה סרוחה נתגאית ואמרת: בתקוף חסני ויקר הדרי, ואין אתה יודע שהכל שלי, הגדולה שלי, והחסן שלי, הכבוד שלי, וההדר שלי.
וכן דוד אומר (ד"ה א כט): לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת. ואומר (תהלים קד): ה' אלהי גדלת מאד.
אמר הקב"ה לנבוכדנצר: מעט מלכות שנתנה לך, משלי הוא. וכן דניאל אומר לו (דניאל ב): די אלה שמיא מלכותא חסנא תוקפא ויקרא יהיב לך.
ואתה אמרת בתקוף חסני ויקר הדרי?! הוי, ועוז מלך משפט אהב, העוז של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והוא אוהב את המשפט ונתנו לישראל שהם אוהביו. ומה שכתוב (תהלים צט): אתה כוננת מישרים, אתה כוננת ישרות לאוהביך, שע"י המשפטים שנתת להם הם עושים מריבה זה עם זה ובאין לידי משפט והם עושין שלום.

אמרו ישראל לפני הקדוש ברוך הוא: רבון העולם!
עד מתי אי אתה עושה דין בעובדי כוכבים?
אמר להם: עד שתגיע עונתן ליבצר, שנאמר (ישעיה כז): ביום ההוא כרם חמר ענו לה, כלום קוטף אדם את כרמו קודם שיתבשל!?

אלא מאחר שהוא מבושל, הוא קוטפו ונותנו בגת, ודורכו ומזמר, והן עונין אחריו.
כך אמר הקב"ה לישראל: המתינו לי, עד שתגיע עונתה של אדום ואני דורך אותה, שנאמר (תהלים ס): על אדום אשליך נעלי, אני פותח לכם ואתם עונים אחרי, לכך נאמר: כרם חמר ענו לה.
(ישעיה כז) אני ה' נוצרה לרגעים אשקנה, אני הוא שמשמר אותה להשקותה כוסות הרבה, שנאמר: לרגעים אשקנה, אם בא אני להביט בהם, מכלה אני אותם מן העולם, אלא חמה אין לי, כשם שהם מתמלאין חמה על בני, אלא מה אני עושה להם?
(שם) אפשעה בה אציתנה יחד.

אמר רבי לוי: אמר הקב"ה לעובדי כוכבים: ישראל שלי הם, שנאמר (ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים.
והחמה שלי שניא (נחום א): נוקם ה' ובעל חמה, ואתם מתמלאים משלי על שלי!?
שנאמר (ישעיה כז) מי יתנני שמיר ושית במלחמה.
ורבנן אמרין: אמר להם הקב"ה: אם משנה אני מדת הדין שלי, בברק אחד אני מכלה אותן, שנאמר (דברים לב): אם שנותי ברק חרבי.
ומה אני עושה?
ותאחז במשפט ידי.

וכן הוא אומר (ישעיה כז): או יחזיק במעוזי, ואין מעוזי אלא דין, שניא (תהלים צט): ועוז מלך משפט אהב.

אמר להם הקב"ה לישראל: כשם שאני יכול לעבור את הדין על עובדי כוכבים, ואני איני מעביר אלא תופס אני בדין, כך אתם לא תצאו חוץ לדין, שנאמר (שמות כ): ואלה המשפטים:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(תהלים צט) ועוז מלך משפט אהב (גימ' 616)
(שמות כא א) : וְאֵלֶּה, הַמְשֻׁפָּטִים, ... (גימ' 526)
יתרה 90 כמניין : "מלך" ... (גימ' 90).

שמות רבה : פרשה ל משנה ב : הוּו מתונים בדין
מה כתיב למעלה מן הענין : ולא תעלה במעלות על מזבחי. וכתוב : ואלה המשפטים וכי ערותן של כהנים היתה מגולה, והרי כתיב (שם כח) : ועשה להם מכנסי בד לכסות בשר ערוה?!
אלא, אמר רבי אבינא : כשם שהזהיר הקב"ה את הכהנים, שלא יהו פוסעין פסיעות גסות על גבי המזבח,
אלא יהו מהלכין עקב בצד גודל, כך הזהיר הקב"ה את הדיינין, שלא יפסיעו פסיעות גסות בדין :
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
(שמות כא א) : וְאֵלֶּה, הַמְשֻׁפָּטִים, ... (גימ' 1256 במילוי ות).
(שמות כ כב) וְלֹא-תַעֲלֶה בְּמַעֲלֹת, עַל-מִזְבְּחִי (גימ' 1256 ת).

שמות רבה : פרשה ל משנה ג : ואלה המשפטים
דבר אחר : ואלה המשפטים אמר רבי אבהו : בכל מקום שכתוב, ואלה מוסיף על הראשונים, ובכל מקום
שכתוב, אלה פוסל את הראשונים. כיצד? (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. ומה פסל?
שהיה בורא שמים וארץ, והיה מסתכל בהם ולא היו ערבים עליו, והיה מחזירן לתוהו ובוהו, כיון שראה
שמים וארץ אלו, ערבו לפניו. אמר : אלו תולדות. לפיכך, אלה תולדות השמים והארץ, אבל הראשונים לא
היו תולדות. כיצד בו : אלה תולדות נח. ומה פסל? דורו של אנוש, ודור המבול וקינן וחביריו, לפיכך אמר
(בראשית י) : בני יפת גומר ומגוג. וכיצד בו (שם כה) : ואלה תולדות ישמעאל בן אברם, מוסיף על
הראשונים. ומי הם? מה שכתוב למעלה, שנא' (שם) : ותלד לו את זמרן ואת יקשן. ואף כאן, ואלה תולדות
ישמעאל בן אברהם, בכור ישמעאל נביות, רשעים היו, כיצד בהן. כיצד בו (שם) : ואלה תולדות יצחק בן
אברהם, מוסיף על הראשונים, על מה שכתוב למעלה הימנו, בני ישמעאל. ומי היה זה? עשו ובניו, שהיה בנו
של יצחק. ואי"כ יש לומר, הואיל ואין כתוב אלא ואלה תולדות, אף יעקב, שהוא תולדות יצחק בכלל עשו?
אתה מוצא כל תולדות שבמקרא חסרים חוץ משנים : (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ. (רות ד)
ואלה תולדות פרץ. וטעם גדול יש להם, למה אמר אלה תולדות השמים והארץ מלא? מפני שברא הקב"ה
את עולמו ולא היה מלאך המות בעולם, ובשביל כך הוא מלא, וכיון שחטא אדם וחווה, חסר הקב"ה כל
תולדות שבמקרא, וכיון שעמד פרץ נעשה תולדות שלו מלא, שהמשיח עומד הימנו, ובימיו הקב"ה מבליע
המות, שנאמר (ישעיה כה) : בלע המות לנצח. לפיכך, תולדות השמים והארץ ותולדות פרץ מלא, ולכך
תולדות יצחק חסר, להוציא יעקב מכלל הרשעים. כיצד בו (בראשית לו) : אלה תולדות יעקב, פסל לאלופי
עשו. כיצד בו (שמות א) ואלה שמות בני ישראל מוסיף על הראשונים. ומי היו אלו שכתב למעלה?
בני ראובן ובני שמעון. כיצד בו : ואלה תולדות אהרן מוסיף על הראשונים. ומי היו אלו שכתב למעלה?
כל הפקודים אשר פקד משה ואהרן, מה הראשונים היו צדיקים, אף אלו צדיקים. אף כאן, ואלה
המשפטים, מוסיף על הראשונים. מה שכתוב למעלה (שמות טו) : שם שם לו חוק ומשפט.
דבר אחר : ואלה המשפטים מה כתיב למעלה מן הפרשה? (שם יח) ושפטו את העם בכל עת. ואמר כאן,
ואלה המשפטים והדברות באמצע. משל למטרונה, שהיתה מהלכת הזין מכאן והזין מכאן והיא באמצע.
כך התורה דינין מלפניה, ודינין מאחריה, והיא באמצע. וכן הוא אומר (משלי ח) : באורח צדקה אהלך.
התורה אומרת באיזה נתיב אני מהלכת. אהלך בדרכך של עושי צדקה, בתוך נתיבות משפט התורה באמצע
ודינין מלפניה ודינין מאחריה. מלפניה שנא' : שם שם לו חוק ומשפט. ודינין מאחריה, שנאמר : ואלה
המשפטים :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
(שמות כא א) : וְאֵלֶּה, הַמְשֻׁפָּטִים, אֲשֶׁר תָּשִׂים, (גימ' 1777)
(שמות יח כב) וְשֻׁפְטוּ אֶת-הָעָם, בְּכָל-עֵת, וְהָיָה כָּל-הַדָּבָר הַגָּדֹל (גימ' 1777 ת)

ג דבר אחר : ואלה המשפטים אמר רבי אבהו : בכל מקום שכתוב, ואלה מוסיף על הראשונים, ובכל מקום
שכתוב, אלה פוסל את הראשונים. כיצד (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם. ומה פסל
שהיה בורא שמים וארץ, והיה מסתכל בהם ולא היו ערבים עליו, והיה מחזירן לתוהו ובוהו, כיון שראה
שמים וארץ אלו, ערבו לפניו. אמר : אלו תולדות. לפיכך, אלה תולדות השמים והארץ, אבל הראשונים לא
היו תולדות. כיצד בו : אלה תולדות נח. ומה פסל? דורו של אנוש, ודור המבול וקינן וחביריו, לפיכך אמר
(בראשית י) : בני יפת גומר ומגוג. וכיצד בו (שם כה) : ואלה תולדות ישמעאל בן אברם, מוסיף על
הראשונים. ומי הם? מה שכתוב למעלה, שנא' (שם) : ותלד לו את זמרן ואת יקשן. ואף כאן, ואלה תולדות
ישמעאל בן אברהם, בכור ישמעאל נביות, רשעים היו, כיצד בהן. כיצד בו (שם) : ואלה תולדות יצחק בן
אברהם, מוסיף על הראשונים, על מה שכתוב למעלה הימנו, בני ישמעאל. ומי היה זה? עשו ובניו, שהיה בנו
של יצחק. ואי"כ יש לומר, הואיל ואין כתוב אלא ואלה תולדות, אף יעקב, שהוא תולדות יצחק בכלל עשו.
אתה מוצא כל תולדות שבמקרא חסרים חוץ משנים : (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ. (רות ד)
ואלה תולדות פרץ. וטעם גדול יש להם, למה אמר אלה תולדות השמים והארץ מלא? מפני שברא הקב"ה
את עולמו ולא היה מלאך המות בעולם, ובשביל כך הוא מלא, וכיון שחטא אדם וחווה, חסר הקב"ה כל
תולדות שבמקרא, וכיון שעמד פרץ נעשה תולדות שלו מלא, שהמשיח עומד הימנו, ובימיו הקב"ה מבליע
המות, שנאמר (ישעיה כה) : בלע המות לנצח. לפיכך, תולדות השמים והארץ ותולדות פרץ מלא, ולכך
תולדות יצחק חסר, להוציא יעקב מכלל הרשעים. כיצד בו (בראשית לו) : אלה תולדות יעקב, פסל לאלופי
עשו. כיצד בו (שמות א) ואלה שמות בני ישראל מוסיף על הראשונים. ומי היו אלו שכתב למעלה בני ראובן
ובני שמעון. כיצד בו : ואלה תולדות אהרן מוסיף על הראשונים. ומי היו אלו שכתב למעלה כל הפקודים

אשר פקד משה ואהרן, מה הראשונים היו צדיקים, אף אלו צדיקים. אף כאן, ואלה המשפטים, מוסיף על הראשונים. מה שכתוב למעלה (שמות טו): שם שם לו חוק ומשפט. דבר אחר: ואלה המשפטים מה כתיב למעלה מן הפרשה (שם יח) ושפטו את העם בכל עת. ואמר כאן, ואלה המשפטים והדברות באמצע. משל למטרונה, שהיתה מהלכת הזין מכאן והזין מכאן והיא באמצע. כך התורה דינין מלפניה, ודינין מאחריה, והיא באמצע. וכן הוא אומר (משלי ח): באורח צדקה אהלך. התורה אומרת באיזה נתיב אני מהלכת. אהלך בדרך של עושי צדקה, בתוך נתיבות משפט התורה באמצע ודינין מלפניה ודינין מאחריה. מלפניה שנא': שם שם לו חוק ומשפט. ודינין מאחריה, שנאמר: ואלה המשפטים:

נושא הדרשה: ואלה המשפטים
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי ואת-בני; לא אצא, חפשי. והגישו אדניו, אל-האלהים, והגישו אל-הדלת, או אל-המוזזה; ורצע אדניו את (גימ' 15714)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

- (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם (1829)
- (בראשית י): בני יפת גומר ומגוג (859)
- (שם כה): ואלה תולדות ישמעאל בן אברם, (1634)
- (שם): ותלד לו את זמרן ואת יקשן (2041)
- (שם): ואלה תולדות יצחק בן אברהם (1396)
- (בראשית ב) אלה תולדות השמים והארץ (1579)
- (רות ד) ואלה תולדות פרץ (1258)
- (ישעיה כה): בלע המות לנצח (731)
- (בראשית לז): אלה תולדות יעקב (1064)
- (שמות א) ואלה שמות בני ישראל (1391)
- (שמות טו): שם שם לו חוק ומשפט. (1460 ס"ת)
- (משלי ח): באורח צדקה אהלך (472)

(גימ' 15714)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 שמות רבה: פרשה ל משנה ד: ישראל, התורה והדינים- שלשה דברים נתן משה נפשו עליהם דבר אחר: ואלה המשפטים שלשה דברים נתן משה נפשו עליהם ונקראו על שמו ואלו הן: ישראל, התורה והדינים. ישראל כמה נצטער עליהם ונקראו על שמו, שנאמר (ישעיה סג): ויזכור ימי עולם משה עמו התורה שנאמר (מלאכי ג): זכרו תורת משה עבדי. הדינין, שנאמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם. וכן אסתר נתנה נפשה על ישראל ונקראו על שמה, שנאמר (אסתר ד): ולבקש מלפניו על עמה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, (גימ' 1282 במילוי ואותיותיו)
 ישראל, התורה והדינים (גימ' 1282).

שמות רבה: פרשה ל משנה ה: כמה משובחת פרשה זו בא וראה כמה משובחת פרשה זו, כמה פרשיות בה וכמה אזהרות הזהיר הקב"ה לישראל בפרשה זו. כי תקנה עבד עברי כי ימכור איש את בתו לאמה ומכה אביו ומה ענין אלו לאלו? אמר להם הקב"ה לישראל: אני קניתי אתכם במצרים, ב"י מכות שהראיתי, שנאמר (תהלים קלט): נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד, כשם שאתם מצווים לא תעבוד באחיך יותר מ' שנים, שלא בראתי את העולם אלא ל' ימים, לפיכך נתתי לך ו' שנים, שתהא רשאי לעבוד בעבד עברי. כי ימכור איש את בתו לאמה, בת אחת היתה לי ומכרתיה לך, שאין אתם מוציאים אותה אלא חבושה בארון, לא תצא כצאת העבדים, נהגו בה כבוד ששבתם אותה מאצלי, שנאמר (שם סח): עלית למרום שבת שבי. וכן דוד משבח (שם קמז) הללויה כי טוב זמרה אלהינו כי נעים. ר' שמואל אומר: הזהיר הקב"ה קל בחמור, שהרבה אזהרות יש כאן, כגון: מכה אביו ואמו. אמר הקב"ה: חס אבי כנען, לא הכה אלא ראה בלבד, עכשיו הוא ובניו עבדים לעולם, המקלל והמכה עאכ"ו! ומי היו אלו? עשרת השבטים, שלא רצו ליתן עליהם עולו של הקב"ה, ובא סנחריב עליהם והגלם. משל למלך, שהיו לו י' בנים ומרדו בו, ובטלו י' דיוטגמאות שלו. אמר להם: כשם שבטלתם שלי, כך אני משלח לזבוב ויפרע מכם. כך י' השבטים מרדו בהקב"ה ובטלו את התורה, שנאמר (ירמיה ה): כחשו בה' ויאמרו לא הוא, הביא עליהם הזבוב, שנאמר (ישעיה יז): ישרוק ה' לזבוב, זה סנחריב, הוי אם בטלו ישראל את המצות, כאילו מקללין אב ואם, ואין אב אלא הקב"ה, שנא' (שם סד): ועתה ה' אבינו אתה. וְאֵם זו התורה, שנאמר (משלי א): ואל תטוש תורת אמך, והיא מגודלת בסיני שנאמר (שם ד): בדרך חכמה הוריתך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

תהילים קלט יד: אֲוֹדֶךָ עַל כִּי נִוְרָאוֹת, נִפְלְאוֹת: נִפְלְאוֹת מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשִׁי, יִדְעַת מְאֹד. (גימ' 3031 ע"ה)
 "כי תקנה עבד עברי, ימכור איש את בתו לאמה ומכה אביו" (גימ' 2505)
 יתרה 526 כמניין (שמות כא א): "וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים" (גימ' 526)

ה בא וראה כמה משובחת פרשה זו, כמה פרשיות בה וכמה אזהרות הזהיר הקב"ה לישראל בפרשה זו. כי תקנה עבד עברי כי ימכור איש את בתו לאמה ומכה אביו ומה ענין אלו לאלו אמר להם הקב"ה לישראל: אני קניתי אתכם במצרים, ב"י מכות שהראיתי, שנאמר (תהלים קלט): נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד, כשם שאתם מצווים לא תעבוד באחיך יותר מ' שנים, שלא בראתי את העולם אלא ל' ימים, לפיכך נתתי לך ו' שנים, שתהא רשאי לעבוד בעבד עברי. כי ימכור איש את בתו לאמה, בת אחת היתה לי ומכרתיה

לכם, שאין אתם מוציאים אותה אלא חבושה בארון, לא תצא כצאת העבדים, נהגו בה כבוד ששבתם אותה מאצלי, שנאמר (שם סח): עלית למרום שבת שבי. וכן דוד משבח (שם קמז) הללויה כי טוב זמרה אלהינו כי נעים. ר' שמואל אומר: הזהיר הקב"ה קל בחמור, שהרבה אזהרות יש כאן, כגון: מכה אביו ואמו. אמר הקב"ה: חם אבי כנען, לא הכה אלא ראה בלבד, עכשיו הוא ובניו עבדים לעולם, המקלל והמכה עאכ"ו. ומי היו אלו עשרת השבטים, שלא רצו ליתן עליהם עולו של הקב"ה, ובא סנחריב עליהם והגלם. משל למלך, שהיו לו יי בנים ומרדו בו, ובטלו יי דיוטגמאות שלו. אמר להם: כשם שבטלתם שלי, כך אני משלח לזבוב ויפרע מכם. כך יי השבטים מרדו בהקב"ה ובטלו את התורה, שנאמר (ירמיה ה): כחשו ביהוה ויאמרו לא הוא, הביא עליהם הזבוב, שנאמר (ישעיה יז): ישרוק יהוה לזבוב, זה סנחריב, הוי אם בטלו ישראל את המצות, כאילו מקללין אב ואם, ואין אב אלא הקב"ה, שנא' (שם ד): ועתה יהוה אבינו אתה. ואם זו התורה, שנאמר (משלי א): ואל תטוש תורת אמן, והיא מגודלת בסיני שנאמר (שם ד): בדרך חכמה הוריתיך:

נושא הדרשה: כמה משובחת פרשה זו
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים קלט):	נפלאים מעשיך ונפשי יודעת מאד,	(1632)
(שם סח):	עלית למרום שבת שבי.	(1867 אה)
(שם קמז):	הללויה כי טוב זמרה אלהינו כי נעים.	(727 ס"פ)
(ירמיה ה):	כחשו ביהוה ויאמרו לא הוא הביא עליהם הזבוב	(863)
(ישעיה יז):	ישרוק יהוה לזבוב	(689)
(שם ד):	ועתה יהוה אבינו אתה.	(982)
(משלי א):	ואל תטוש תורת אמן,	(1819)
(שם ד):	בדרך חכמה הוריתיך	(950)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 9529)

שמות רבה: פרשה ל משנה ו: בכל דבר ודבר התורה מזהרת לישראל בא וראה כמה צוה הקב"ה בפרשה זו על כל דבר ודבר, שנאמר: כי יצאו אנשים ונגפו אשה הרה אם מתה ונתת נפש תחת נפש, ואם לא מתה עונשין אותו ממון, עד עכשיו לא ראה האור אלא נתון במעי אמו, שבכל דבר ודבר התורה מזהרת לישראל. משל לבן מלכים, שהזהירו אביו שלא יתקל בכל דבר וילקה, והוא חביב עליו כבבת עינו. כך הקב"ה הזהיר לישראל על המצות. למה? שהם חביבין עליו יותר מן המלאכים, שנאמר (דברים יד א): בנים אתם לה' אלהיכם. וכן דוד אמר (תהלים צט): ה' אלהינו אתה עניתם אל נושא היית להם ונוקם על עלילותם:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (תהלים צט ח'): יהוה אלהינו, אתה עניתם: אל נשא, היית להם; (גימ' 1994 א).
 (שמות כא א): ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם. (גימ' 1994 ע"ה).

שמות רבה: פרשה ל משנה ז: למה בשור נותן חמישה ובשה ארבעה?
 ר' יהודה אומר: אמרו ישראל להקב"ה: הרבה דיני מצות יש כאן, כי יגנוב איש שור או שה, לפי ששור גנבנו ועשינו עגל, לפיכך ה' בקר שלמנו תחתיו, שמתו תחתיו אבותינו במדבר. וד' צאן תחת השה, ד' מלכיות שמלכו בנו ושגנבנו ליוסף, עשינו ד' מאות שנה משועבדים במצרים. ולמה בשור נותן חמישה ובשה אינו נותן אלא ארבעה? בשור נותן ה' שהוא מוציא בפרהסיא. משל לשנים, שעלו לבימה לידון, אחד שמכר בנו של שר, ואחד שזרק אבן באיקונין של שר. אותו שזרק אבן באיקונין של שר, לקח ה' קטפורס. ואותו שמכר בנו של שר, משלם ד' מאות לרבו. לכך כתיב: ה' בקר. אמר דוד (תהלים קמג): ואל תבא במשפט את עבדך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (תהלים קמג ב'): ואל-תבוא במשפט, את-עבדך: כי לא-יצדק לפניך (גימ' 1829)
 (גימ' 1829 פשוט ומילוי א.ת.)

שמות רבה: פרשה ל משנה ח: אבי יתומים ודיין אלמנות
 כל אלמנה ויתום לא תענון ר' יוסי אומר: למה אהב אלהים יתומים ואלמנות? אלא, שאין עיניהם תלויות אלא בו, שנאמר (שם סח): אבי יתומים ודיין אלמנות. לכך, כל הגוזלן כאלו גוזל להקב"ה, שהוא אביהם שבשמים והוא כועס עליו, שנאמר (שמות כב): וחרה אפי והרגתי אתכם. משל לבת מלכים, שסרחא על אביה והיו לה בנים וטרפה אותם עליו והלכה לה, כשהוא רואה אותם כאלו רואה את בתו לפניו, ומי שהוא נוגע בהן נפרע ממנו. כך ישראל היו בציון והקב"ה שרוי ביניהן, שנאמר (תהלים קלב): זאת מנוחתי עדי עד, וכיון שחטאו טרפה אף היא, השליכה בניה עליו, שנאמר (איכה ד): יתומים היינו ואין אב אמותינו כאלמנות, וכשהוא רואה לישראל שעושים מצותיו, מתנחם על מה שעשה בציון ומבקש לה זכות, שנא' (זכריה ח): שבת אל ציון ושכנתי בתוך ירושלים. וכן דוד אומר (תהלים קכז) שובה ה' את שבינתנו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (תהלים סח ו): אבי יתומים, ודיין אלמנות- אלהים, במעון קדשו. (גימ' 1781 ע"ה).
 (שמות כא א): ואלה, המשפטים, אשר תשים, (גימ' 1781 ע"ה).

ח כל אלמנה ויתום לא תענון ר' יוסי אומר: למה אהב אלהים יתומים ואלמנות אלא, שאין עיניהם תלויות אלא בו, שנאמר (שם סח): אבי יתומים ודיין אלמנות. לכך, כל הגוזלן כאלו גוזל להקב"ה, שהוא אביהם שבשמים והוא כועס עליו, שנאמר (שמות כב): וחרה אפי והרגתי אתכם. משל לבת מלכים, שסרחתה על אביה והיו לה בנים וטרפה אותם עליו והלכה לה, כשהוא רואה אותם כאלו רואה את בתו לפניו, ומי שהוא נוגע בהן נפרע ממנו. כך ישראל היו בציון והקב"ה שרוי ביניהן, שנאמר (תהלים קלב): זאת מנוחתי עדי עד, וכיון שחטאו טרפה אף היא, השליכה בניה עליו, שנאמר (איכה ד): יתומים היינו ואין אב אמותינו כאלמנות, וכשהוא רואה לישראל שעושים מצותיו, מתנחם על מה שעשה בציון ומבקש לה זכות, שנא' (זכריה ח): שבתי אל ציון ושכנתי בתוך ירושלים. וכן דוד אומר (תהלים קכז) שובה יהוה את שביתנו:

נושא הדרשה: אבי יתומים ודיין אלמנות	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, (גימ' 8075)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(שם סח): אבי יתומים ודיין אלמנות.	(1126)
(שמות כב): וחרה אפי והרגתי אתכם	(1460 ס"ת)
(תהלים קלב): זאת מנוחתי עדי עד	(1095 אה)
(זכריה ח): שבתי אל ציון ושכנתי בתוך ירושלים	(2869 ס"ת)
(תהלים קכז) שובה יהוה את שביתנו	(1526 אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8075)

ט דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (שם קמז) מגיד דבריו ליעקב, אלו הדברות. חוקיו ומשפטיו לישראל, אלו המשפטים. לפי שאין מדותיו של הקב"ה כמדת ב"ו, מדת ב"ו מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, הקב"ה אינו כן, אלא מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות ולשמור. מעשה ברבן גמליאל ור' יהושע ור"א בן עזריה ור' עקיבא שהלכו לרומי ודרשו שם, אין דרכיו של הקב"ה כבשר ודם, שהוא גוזר גזירה והוא אומר לאחרים לעשות, והוא אינו עושה כלום, והקב"ה אינו כן. היה שם מין אחד, אחר שיצאו אמר להם: אין דבריכם אלא כזב. לא אמרתם: אלהים אומר ועושה. למה אינו משמר את השבת אמרו לו: רשע שבעולם. אין אדם רשאי לטלטל בתוך חצירו בשבת. אמר לו: הן. אמרו לו: העליונים והתחתונים חצירו של הקב"ה, שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו, ואפילו אדם עובר עבירה, אינו מטלטל מלא קומתו. אמר לו: הן. אמרו לו: כתיב (ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. דבר אחר: מגיד דבריו ליעקב אמר רבי אבהו בשם רבי יוסי ב"ר חנינא: משל למלך, שהיה לו פרדס והיה נוטע בו כל מיני אילנות, ולא היה נכנס לתוכו אלא הוא שהיה משמרו, משעמדו בניו על פרקן, אמר לו: בני, הפרדס הזה אני הייתי משמרו, ולא הנחתי אדם להכנס בתוכו, אתם תהיו משמרין אותו כדרך שהייתי אני משמרו. כך אמר האלהים לישראל: עד שלא בראתי את העולם הזה, התקנתי את התורה, שנאמר (משלי ח): ואהיה אצלו אמון. מהו אמון אומן, שנאמר (במדבר יא): כאשר ישא האומן את היונק, לא נתתיה לאחד מן עובדי כוכבים אלא לישראל, שכיון שעמדו ישראל ואמרו (שמות כד): כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע, מיד נתנה להם. הוי, מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי. אלא למי ליעקב, שבחרו מכל העובדי כוכבים, ולא נתן להם, אלא מקצת. נתן לאדם ו' מצות, הוסיף לנח אחת, לאברהם ח', ליעקב ט', אבל לישראל נתן להם הכל. אמר רבי סימון בשם ר' חנינא: משל למלך, שהיה לפניו שלחן ערוך ומיני תבשילין. נכנס עבדו נתן לו חתיכה, שני נתן לו ביצה, שלישי נתן לו ירק, וכן לכל או"א. נכנס בנו נתן לו כל השולחן לפניו. אמר לו: לאלו נתתי מנה מנה, אבל את הכל נתתי ברשותך. כך הקב"ה, לא נתן לעובדי כוכבים אלא מקצת מצות, אבל כשעמדו ישראל, אמר להם: הרי כל התורה כולה לכם, שנאמר (תהלים קמז): לא עשה כן לכל גוי. אמר ר' אלעזר: משל למלך, שיצא למלחמה והיו הלגיונות עמו, והיה שוחט בהמה והיה מחלק לכל אחד ואחד מנה, כדי שיגיע. הציץ בנו ואמר לו: מה אתה נותן לי אמר לו: ממה שהתקנתי לעצמי. לפיכך נתן האלהים לעובדי כוכבים מצות גולמיות שיגעו בהן ולא הפריש בהן בין טומאה לטהרה, באו ישראל ופירש להם המצות כל אחד ואחד עונשה ומתן שכרה, שנאמר (שיר א): ישקני מנשיקות פיהו, לכך נאמר: חוקיו ומשפטיו לישראל:

נושא הדרשה: חוקיו ומשפטיו לישראל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, (גימ' 8108ת)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(שם קמז) מגיד דבריו ליעקב	(491)
(ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו	(455)
(ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא.	(1674ת)
(משלי ח): ואהיה אצלו אמון.	(251)
(במדבר יא): כאשר ישא האומן את היונק,	(1511ת)
(שמות כד): כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע	(1674)
(תהלים קמז): לא עשה כן לכל גוי	(575)
(שיר א): ישקני מנשיקות פיהו,	(1477)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8108)

שמות רבה: פרשה ל משנה ט: חוקיו ומשפטיו לישראל

דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (שם קמז) מגיד דבריו ליעקב, אלו הדברות. חוקיו ומשפטיו לישראל, אלו המשפטים. לפי שאין מדותיו של הקב"ה כמדת ב"ו, מדת ב"ו מורה לאחרים לעשות והוא אינו עושה כלום, הקב"ה אינו כן, אלא מה שהוא עושה, הוא אומר לישראל לעשות ולשמור. מעשה ברבן גמליאל ורי יהושע ורי"א בן עזריה ורי עקיבא שהלכו לרומי ודרשו שם, אין דרכיו של הקב"ה כבשר ודם, שהוא גוזר גזירה והוא אומר לאחרים לעשות, והוא אינו עושה כלום, והקב"ה אינו כן. היה שם מין אחד, אחר שיצאו אמר להם: אין דבריכם אלא כזב! לא אמרתם: אלהים אומר ועושה. למה אינו משמר את השבת? אמרו לו: רשע שבעולם! אין אדם רשאי לטלטל בתוך חצירו בשבת?! אמרו לו: הן. אמרו לו: העליונים והתחתונים חצירו של הקב"ה, שנאמר (ישעיה ו) מלא כל הארץ כבודו, ואפילו אדם עובר עברה, אינו מטלטל מלא קומתו?! אמרו לו: הן. אמרו לו: כתיב (ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ אני מלא. דבר אחר: מגיד דבריו ליעקב אמר רבי אבהו בשם רבי יוסי ב"ר חנינא: משל למלך, שהיה לו פרדס והיה נוטע בו כל מיני אילנות, ולא היה נכנס לתוכו אלא הוא שהיה משמר, משעמדו בניו על פרקו, אמרו לו: בני, הפרדס הזה אני הייתי משמר, ולא הנחתי אדם להכנס בתוכו, אתם תהיו משמרין אותו כדרך שהייתי אני משמר. כך אמר האלהים לישראל: עד שלא בראתי את העולם הזה, התקנתי את התורה, שנאמר (משלי ח): ואהיה אצלו אמון. מהו אמון? אומן, שנאמר (במדבר יא): כאשר ישא האומן את היונק, לא נתתה לאחד מן עובדי כוכבים אלא לישראל, שכיון שעמדו ישראל ואמרו (שמות כד): כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, מיד נתנה להם. הוי, מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי. אלא למי? ליעקב, שבחרו מכל העובדי כוכבים, ולא נתן להם, אלא מקצת. נתן לאדם ו' מצות, הוסיף לנח אחת, לאברהם ח', ליעקב ט', אבל לישראל נתן להם הכל. אמר רבי סימון בשם ר' חנינא: משל למלך, שהיה לפניו שלחן ערוך ומיני תבשילין. נכנס עבדו נתן לו חתיכה, שני נתן לו ביצה, שלישי נתן לו ירק, וכן לכל או"א. נכנס בנו נתן לו כל השולחן לפניו. אמר לו: לאלו נתתי מנה מנה, אבל את הכל נתתי ברשותך. כך הקב"ה, לא נתן לעובדי כוכבים אלא מקצת מצות, אבל כשעמדו ישראל, אמר להם: הרי כל התורה כולה לכם, שנאמר (תהלים קמז): לא עשה כן לכל גוי. אמר ר' אלעזר: משל למלך, שיצא למלחמה והיו הלגיונות עמו, והיה שוחט בהמה והיה מחלק לכל אחד ואחד מנה, כדי שישגוע. הציץ בנו ואמר לו: מה אתה נותן לי? אמר לו: ממה שהתקנתי לעצמי. לפיכך נתן האלהים לעובדי כוכבים מצות גולמיות שיגעו בהן ולא הפריש בהן בין טומאה לטהרה, באו ישראל ופירש להם המצות כל אחד ואחד עונשה ומתן שכרה, שנאמר (שיר א): ישקני מנשיקות פיהו, לכך נאמר: חוקיו ומשפטיו לישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

תהילים קמז): חוקיו ומשפטיו לישראל (גימ' 1256 ר"ת, ס"ת, א).
 (שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים. (גימ' 1256 במילוי ות).

שמות רבה: פרשה ל משנה י: בא וראה כמה חיבב הקב"ה למשה דבר אחר: ואלה המשפטים מהו ואלה? בא וראה כמה חיבב הקב"ה למשה, שבשעה שחיסדו אותו דתן ואבירם במצרים, שאמרו לו (שמות ב): מי שמך לאיש שר ושופט עלינו, אמר לו הקב"ה: בזה שחיסדתם אותי, אני נותן לו גדולה, שנאמר: ואלה המשפטים.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות ב): מי שמך לאיש שר ושופט עלינו (גימ' 1819 ע"ה)
 (שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשִּׂים, (גימ' 1777)
 יתרה 42 כמניין: "ואלה". (גימ' 42)

דבר אחר: ואלה המשפטים לפי ששמע משה מיתרו, שאמר (שם יח): ואתה תחזה מכל העם, ד' מדות אמר לו ולא מצא אלא אחת, שנאמר (שם): ויבחר משה אנשי חיל, ומינה אותם שופטים על ישראל. אמר לו הקב"ה: נתתי לך את המשפט ולאחרים מנית ואינן יודעין, לך אתה ולמדם, שנא': ואלה המשפטים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשִּׂים, לְפָנֶיךָ (גימ' 2017 ע"ה א).
 כמניין(שמות יח): "ואתה תחזה מכל העם" - ויבחר משה אנשי חיל (גימ' 2017).

יא דבר אחר: ואלה המשפטים, ויהי ביום השלישי בהיות הבקר בבקר ניתנה התורה ובערב נתנו משפטים, הה"ד מבקר לערב יפתו. משל לשנים שירדו לַמִּקְמָא, אחד אומן ואחד הדיוט. מי גרם להדיוט ללקות לפי שלא היה לו מי שילמדנו. כך הקב"ה עמד על הר סיני ומחזיק בדין, שנאמר (דברים לב): ותאחז במשפט ידי. אמר דוד (תהלים ז): שפטיני יהוה כצדקי, בדק ולא היה לו שילמדנו, ולקה התחיל צווח (שם קמג): ואל תבא במשפט את עבדך, כל כך אימתי, עד שלא סידר לפניו את המשפטים, לקיים מה שנאמר: מבקר לערב יפתו. דבר אחר: ואלה המשפטים מהו מבלי משים לנצח יאבדו אמר איוב להקב"ה (איוב כג): מי יתן ידעתי ואמצאהו אערכה לפני משפט. משל לבריון שהיה שכור. בעט בפלקי והוציא איסרין, רגם איקונין של מלך, קלל לשוטר, אמר: הודיעני באיזה המקום המלך שרוי, ואני מלמדו את הדין. נכנס, הראו לו המלך יושב בבימה, סגר למטרונה, וטרד אפרכוס, סימא לדוכוס, נתן קטריקי לקרטוס, קרב קיסין למגיסטור. כיון שראה המלך עושה כך, נתיירא. אמר: בבקשה מכס, שכור הייתי ולא ידעתי כח המלך. כך היה איוב עומד וצווח: מי יתן ידעתי ואמצאהו, אערכה לפני משפט. רגם האייקונין שאמר (שם ג): יאבד יום אולד בו. בעט בפלקי והוציא איסרין (שם): יחשכו כוכבי נשפו. קלל לשלטון (שם): הלילה הוא יקחהו אופל. ראה המלך יושב בבימה סגר למטרונה (במדבר יב): והנה מרים מצורעת כשלג. טרד למשה (שם כ): לכן לא תביאו את הקהל הזה. סימא לדוכוס, זה יצחק, שנא' (בראשית כז) ותכהין עיניו מראות. נתן קטריקי לאברהם, שנא' (שם טו) ידוע תדע כי גר יהיה זרעך. קרב קיסין על יעקב (שם לב): והוא צולע על ירכו. כשראה איוב אמר: בבקשה ממך שכור הייתי, שנאמר (איוב טו) ואף אמנם שגיתי, אתי תלין משוגתי. וכל כך למה שלא היו יודעין כחו של דין. הוי, מבלי משים לנצח יאבדו:

נושא הדרשה: בבקר ניתנה התורה ובערב נתנו המשפטים

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניך. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי ואת-בני; לא אצא, חפשי. והגישו אדניו, אל-האלהים, והגישו אל-הדלת, (גימ' 14768)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :
(ת880)	(דברים לב) : ותאחז במשפט ידי
(699)	(תהלים ז) : שפטני יהוה כצדקי
(1368)	(שם קמג) : ואל תבא במשפט את עבדך,
(2054)	(איוב כג) : מי יתן ידעתי ואמצאהו אערכה לפניו משפט.
(122)	(שם ג) : יאבד יום אולד בו
(838)	(שם) : יחשכו כוכבי נשפו
(343)	(שם) : הלילה ההוא יקחהו אופל
(1621 ר"ת)	(במדבר יב) : והנה מרים מצורעת כשגל
(1108)	(שם כ) : לכן לא תביאו את הקהל הזה
(1284)	(בראשית כז) ותכהין עיניו מראות
(1124)	(שם טו) ידוע תדע כי גר יהיה זרעך
(726 ר"ת)	(שם לב) : והוא צולע על ירכו
(2601)	(איוב טו) ואף אמנם שגיתי, אתי תלין משוגתי
(גימ' 14768)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה : פרשה ל משנה יא : בבקר ניתנה התורה ובערב נתנו המשפטים
דבר אחר : ואלה המשפטים, ויהי ביום השלישי בהיות הבקר בבקר ניתנה התורה ובערב נתנו המשפטים,
הה"ד מבקר לערב יפתו. משל לשנים שירדו למקמא, אחד אומן ואחד הדיוט. מי גרם להדיוט ללקות?
לפי שלא היה לו מי שילמדנו. כך הקב"ה עמד על הר סיני ומחזיק בדין, שנאמר (דברים לב) : ותאחז
במשפט ידי. אמר דוד (תהלים ז) : שפטני ה' כצדקי, בדק ולא היה לו שילמדנו, ולקה התחיל צווח (שם
קמג) : ואל תבא במשפט את עבדך, כל כך אימתי, עד שלא סידר לפניו את המשפטים, לקיים מה שנאמר :
מבקר לערב יפתו.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(איוב ד כ) מבקר לערב יוכתו (גימ' 1086)
(שמות כא א) : ואלה, המשפטים, (1086 מנצפ"ד).
דבר אחר : ואלה המשפטים מהו מבלי משים לנצח יאבדו? אמר איוב להקב"ה (איוב כג) : מי יתן ידעתי
ואמצאהו אערכה לפני משפט. משל לבריון שהיה שכור. בעט בפלקי והוציא איסרין, רגם איקונין של מלך,
קלל לשוטר, אמר : הודיעני באיזה המקום המלך שרוי, ואני מלמדו את הדין. נכנס, הראו לו המלך יושב
בבימה, סגר למטרונה, וטרד אפרכוס, סימא לדוכוס, נתן קטריקי לקרטוס, קרב קיסין למגיסטיר. כיון
שראה המלך עושה כך, נתיירא. אמר : בבקשה מכס, שכור הייתי ולא ידעתי כח המלך. כך היה איוב עומד
וצווח : מי יתן ידעתי ואמצאהו, אערכה לפני משפט. רגם האיקונין שאמר (שם ג) : יאבד יום אולד בו. בעט
בפילקי והוציא איסרין (שם) : יחשכו כוכבי נשפו. קלל לשלטון (שם) : הלילה ההוא יקחהו אופל. ראה המלך
יושב בבימה סגר למטרונה (במדבר יב) : והנה מרים מצורעת כשגל. טרד למשה (שם כ) : לכן לא תביאו את
הקהל הזה. סימא לדוכוס, זה יצחק, שנא' (בראשית כז) ותכהין עיניו מראות. נתן קטריקי לאברהם, שנא'
(שם טו) ידוע תדע כי גר יהיה זרעך. קרב קיסין על יעקב (שם לב) : והוא צולע על ירכו. כשראה איוב אמר :
בבקשה ממך שכור הייתי, שנאמר (איוב טו) ואף אמנם שגיתי, אתי תלין משוגתי. וכל כך למה? שלא היו
יודעין כחו של דין. הוי, מבלי משים לנצח יאבדו :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות כא א) : ואלה, המשפטים, אָשֶׁר תָּשִׂים, (גימ' 1777)
(איוב ד כ) מבלי משים לנצח יאבדו .. (גימ' 691 א)
יתרה 1086 כמניין (איוב ד כ) מבקר לערב יוכתו (גימ' 1086)

שמות רבה : פרשה ל משנה יב : מגיד דבריו ליעקב

דבר אחר : ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים קמז) : מגיד דבריו ליעקב. פעם אחת אמר לו עקילס לאדריינוס
המלך : רוצה אני להתגייר ולהעשות ישראל. אמר לו : לאומה זו אתה מבקש? כמה בזיתי אותה, כמה
הרגתי אותה, לירודה שבאומות אתה מבקש להתערב? מה ראית בהם שאתה רוצה להתגייר? אמר לו :
הקטן שבהם יודע היאך ברא הקב"ה את העולם, מה נברא ביום ראשון, ומה נברא ביום ב', כמה יש
משנברא העולם, ועל מה העולם עומד, ותורתן אמת. אמר לו : לך ולמד תורתן ואל תמול. אמר לו עקילס :
אפילו חכם שבמלכותך, וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתן אם אינו מל, שכן כתוב (שם) : מגיד
דבריו ליעקב חקיו ומשפטי ל ישראל לא עשה כן לכל גוי. ולמי? לבני ישראל :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(תהלים קמז יט) : מגיד דבריו ליעקב; חֲקִיו וּמִשְׁפָּטָיו, לְיִשְׂרָאֵל. (גימ' 1628 ע"ה).
(שמות כא א) : ואלה, המשפטים, (גימ' 1628 פשוט ומנצפ"ד ר"ת א).

שמות רבה : פרשה ל משנה יג : מלך במשפט יעמיד ארץ

דבר אחר : ואלה המשפטים, הה"ד (משלי כט) : מלך במשפט יעמיד ארץ, זה הקב"ה, שברא את עולמו בדין,
שנאמר : בראשית ברא אלהים. ברא ה' לא נאמר, אלא אלהים, ויאמר ה' יהי רקיע אינו אומר, אלא

אלהים, וכן כולהו. וכן דוד אומר (תהלים עה): כי אלהים שופט, ללמדך שבדין נברא העולם. (משלי כט) ואיש תרומות יהרסנה, זה אדם. מה דרכה של אשה בשעה שהיא מבקשת להפריש חלתה מגבלת את הקמח ואח"כ נוטלת חלה, כך עשה האלהים, גבל את העולם ואח"כ נטל אדם, שנאמר (בראשית ב): ואד יעלה מן הארץ ואח"כ, וייצר. כיון שחטא, אמר לו האלהים (שם ג): ארורה האדמה בעבורך, לכן נאמר: ואיש תרומות. דבר אחר: מלך במשפט יעמיד ארץ, זה יהושפט, שנאמר (דה"ב יט): ויאמר יהושפט אל השופטים. ראו מה אתם עושים. ואיש תרומות יהרסנה, זה חכם, שהוא יודע הלכות ומדרשות ואגדות. ויתום ואלמנה הולכין אצלו, שיעשה דין ביניהן, והוא אומר להן: עסוק אני במשנת, איני פנוי! ואמר לו האלהים: מעלה אני עליך, כאלו החרבת את העולם, לכן נאמר: ואיש תרומות יהרסנה. דבר אחר: מלך במשפט יעמיד ארץ, אלו ישראל, שנאמר (שמות יט): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים. ואיש תרומות יהרסנה, אלו דור המבול, שלא היו עושין את הדין. ראה מה כתיב בהם? (איוב כד) חמור יתומים ינהגו יטו אביונים מדרך. אמר רבי אחא: בקש הקב"ה ליתן להם ארבעה דברים: תורה ויסורין ועבודת קרבנות ותפלה ולא בקשו, שנאמר (שם כא): ויאמרו לאל סור ממנו, אלו היסורין. ודעת דרכיך לא חפצנו, זה תורה. ומה שדי כי נעבדנו, אלו הקרבנות. ומה נועיל כי נפגע בו, זה תפלה. אמר להם הקב"ה: מי גרם לכם שתאבדו מן הערב של העוה"ז? ומן הבקר של העוה"ב? מפני שלא קבלתם את התורה, שיש בה דין, שנאמר (שם ד): מבקר לערב יוכתו. למה? מבלי משים לנצח יאבדו, ואין משים, אלא דינין, שנאמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, .. (גימ' 1086 מנצפ"ך).
 (משלי כט): מלך במשפט יעמיד ארץ (גימ' 1086 ע, סת, א. ה)
 (איוב ד כ) מבקר לערב יוכתו. . . (גימ' 1086)

יג דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (משלי כט): מלך במשפט יעמיד ארץ, זה הקב"ה, שברא את עולמו בדין, שנאמר: בראשית ברא אלהים. ברא יהוה לא נאמר, אלא אלהים, ויאמר יהוה יהי רקיע אינו אומר, אלא אלהים, וכן כולהו. וכן דוד אומר (תהלים עה): כי אלהים שופט, ללמדך שבדין נברא העולם. (משלי כט) ואיש תרומות יהרסנה, זה אדם. מה דרכה של אשה בשעה שהיא מבקשת להפריש חלתה מגבלת את הקמח ואח"כ נוטלת חלה, כך עשה האלהים, גבל את העולם ואח"כ נטל אדם, שנאמר (בראשית ב): ואד יעלה מן הארץ ואח"כ, וייצר. כיון שחטא, אמר לו האלהים (שם ג): ארורה האדמה בעבורך, לכן נאמר: ואיש תרומות. דבר אחר: מלך במשפט יעמיד ארץ, זה יהושפט, שנאמר (דה"ב יט): ויאמר יהושפט אל השופטים. ראו מה אתם עושים. ואיש תרומות יהרסנה, זה חכם, שהוא יודע הלכות ומדרשות ואגדות. ויתום ואלמנה הולכין אצלו, שיעשה דין ביניהן, והוא אומר להן: עסוק אני במשנת, איני פנוי. ואמר לו האלהים: מעלה אני עליך, כאלו החרבת את העולם, לכן נאמר: ואיש תרומות יהרסנה. דבר אחר: מלך במשפט יעמיד ארץ, אלו ישראל, שנאמר (שמות יט): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים. ואיש תרומות יהרסנה, אלו דור המבול, שלא היו עושין את הדין. ראה מה כתיב בהם? (איוב כד) חמור יתומים ינהגו יטו אביונים מדרך. אמר רבי אחא: בקש הקב"ה ליתן להם ארבעה דברים: תורה ויסורין ועבודת קרבנות ותפלה ולא בקשו, שנאמר (שם כא): ויאמרו לאל סור ממנו, אלו היסורין. ודעת דרכיך לא חפצנו, זה תורה. ומה שדי כי נעבדנו, אלו הקרבנות. ומה נועיל כי נפגע בו, זה תפלה. אמר להם הקב"ה: מי גרם לכם שתאבדו מן הערב של העוה"ז? ומן הבקר של העוה"ב מפני שלא קבלתם את התורה, שיש בה דין, שנאמר (שם ד): מבקר לערב יוכתו. למה מבלי משים לנצח יאבדו, ואין משים, אלא דינין, שנאמר: ואלה המשפטים אשר תשים לפניכם:

נושא הדרשה: מלך במשפט יעמיד ארץ	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, (גימ' 10378)	
כמונין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(משלי כט): מלך במשפט יעמיד ארץ	(946)
(תהלים עה): כי אלהים שופט	(511)
(משלי כט) ואיש תרומות יהרסנה	(1699)
(בראשית ב): ואד יעלה מן הארץ	(661ס"ת)
(שם ג): ארורה האדמה בעבורך	(767)
(דה"ב יט): ויאמר יהושפט אל השופטים	(1148)
(שמות יט): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים	(1563)
(איוב כד) חמור יתומים ינהגו יטו אביונים מדרך	(1271א).
(שם כא): ויאמרו לאל סור ממנו,	(726)
(שם ד): מבקר לערב יוכתו	(1086)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10378)

יד דבר אחר: ואלה המשפטים דוד אומר (תהלים יט): יראת יהוה טהורה עומדת לעד. מהו כך אתה מוצא אדם שונה מדרש הלכות ואגדות, ואם אין בו יראת חטא, אין בידו כלום. משל לאדם שאמר לחבירו: יש לי אלף מדות של תבואה, יש לי אלף מדות של שמן, ואלף של יין. אמר לו חבירו: יש לך אפתיקאות ליתן אותן בהם, אם יש לך כן, הכל שלך, ואם לאו, אין בידך כלום. כך אדם שונה הכל, אמרו לו: אם יש לך יראת חטא, הכל שלך, שנאמר (ישעיה לג): והיה אמונת עתיך וגוי יראת יהוה היא אוצרו, לכן נאמר: יראת יהוה טהורה. והנביא צווח (שם א): ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה:

נושא הדרשה: אם אין בו יראת חטא, אין בידו כלום
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי,
(גימ' 5330)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים יט): יראת יהוה טהורה עומדת לעד (1615ר"ת)
(ישעיה לג): והיה אמונת עתיך (1043ס"פ)
(ישעיה לג): יראת יהוה היא אוצרו, (982ר"ת)
(שם א): ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה (1690ר"פ)

(גימ' 5330)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

טו דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים עב): לשלמה אלהים משפטיך למלך תן וגו' ידין עמך בצדק.
ר' אומר: כשם שהזהיר הקב"ה על הדברות, כך הזהיר על הדין. למה שבו העולם תלוי, שנאמר (משלי כט):
מלך במשפט יעמיד ארץ, ובו ציון נבנית, שנאמר (ישעיה א): ציון במשפט תפדה, ובו צדיקים מתגדליו,
שנאמר (תהלים קו): אשרי שומרי משפט. אתה מוצא משפטים הרבה יש בענין הזה, לפי שאמר הקדוש
ברוך הוא (שמות כ): אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. מהו אומר על עבד עברי
כי תקנה עבד עברי, אמר הקב"ה: כשם שבראתי את העולם לוי ימים ונחתי בשביעי, כך יעשה עמך וי' שנים
ויצא בן חורין. מהו שכתב לפניו אם בגפו יבא אם נכנס יחידי יצא יחידי, אם באשתו, יצא עמה. אם אדוניו
יתן לו אשה וגו' ואין ישראל נכנסין למדה הזו, אלא אם כן פשעו במצות, לפי שחביבין ישראל כבבת העין
העליונה, שנאמר (זכריה ב): כי הנוגע בכס נוגע בבבת עינו, אלו הסופרים והחכמים שתקנו הסייג הזה.
משל למלך שאמר לבנו יעשה עם פלוני ולא יצערנו, הלך ועשה אף על פי שעשה עמו חנם, לא הניח שלא היה
מצער, כשנתרצה לבנו גזר על מצעריו להרגן. כך גזר הקב"ה שיהו ישראל משועבדים במצרים, עד שירצה
ויחזירם, עמדו עליהם ושעבדו אותם בחוזק לא שמרדו בהן, אלא אמר להם האלהים: הנהג בהם כעבדים
ויעשו צרכיהם עד שתשלם הגזירה, אלא אני קצפתי מעט, והם עזרו לרעה. כך אחר הדברות הזהיר הקב"ה
על המשפטים, שלא יעברו עליהם ישראל ויעשה להם כשם שעשה למצרים, לכך אמר הנביא להם לישראל
(שם ח): אמת ומשפט שפטו ואלמנה ויתום וגר ועני אל תעשוקו:

נושא הדרשה: אחר הדברות הזהיר הקב"ה על המשפטים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם.
אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או
בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי
(גימ' 12455)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים עב): לשלמה אלהים משפטיך למלך תן (1525ת)
(תהלים עב): ידין עמך בצדק. (400)
(משלי כט): מלך במשפט יעמיד ארץ (951תה)
(ישעיה א): ציון במשפט תפדה (1568ר"ת)
(תהלים קו): אשרי שומרי משפט (1496)
(שמות כ): אנכי יהוה אלהיך אשר הוצאתיך מארץ
מצרים מבית עבדים. (2495)
(זכריה ב): כי הנוגע בכס נוגע בבבת עינו, (897)
(שם ח): אמת ומשפט שפטו ואלמנה ויתום וגר
ועני אל תעשוקו (3123)

(גימ' 12455)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

טז ר' נתן אומר: נאה לאלהים הדין, שהוא שומרו ואינו נושא פנים, שנאמר (ירמיה ט): כי אני יהוה עושה
חסד ומשפט וצדקה בארץ שכן מצינו באברהם, שעמד בעשר נסיונות ולא נשא (לו) פנים, אלא בדבר אחד
שאמר (בראשית טו): ידוע תדע כי גר יהיה זרעך, אלא הוא היה מבקש מן האלהים שישמור המשפט,
שנאמר (שם יח): השופט כל הארץ לא יעשה משפט. ראה שלמה המלך היאך נתפש במצודה, שנאמר (איוב
ה): לוכד חכמים בערמם. וכמה רוחות ושדים כבש שלמה והורה המשפט לכל, ולבסוף נלכד בזקנתו,
והתחיל מפחד מן הרוחות, שנאמר (שיר ג): איש חרבו על ירכו מפחד בלילות, והיו הרוחות מתחלה
מתבעתים מפניו, ולבסוף התחיל מפחד מפניהם, לכך אין מצוה שלא הזהיר עליה הקב"ה, שנאמר: וכי
ימכור איש את בתו לאמה. מי גרם לו כך אלא עיבור הדין שעבר על אחרים. מכה איש ומת מי גרם לו
מיתה שלא נסתכל בתורה שכתוב בה (בראשית ט): שופך דם האדם באדם דמו ישפך משל לאדם שקפח
איקונון של מלך ועלה לבימה. אמר המלך: לא קראת בדיוטגמא שלי, שכל מי שנוגע באיקונון שלי, הוא
אבד. למה לא חסת על עצמך. כך אם הרג אדם נפש מישאל, כאלו הוא מעביר איקונון של מלך, והוא נידון
ואין לו חיים, שאדם נברא בדמות מלאכי השרת, ואם הרג בשגגה, נתן לו האלהים מקום שיברח לשם, ואם
הרג במזיד, אפילו כהן גדול הוא - נהרג. אין לך גדול משאל, שנאמר (ש"ב א): בנות ישראל אל שאול
בכינה. מי גבה הימנו הדם שהיה בידו במיתתו. לא ישראל גבו אותו אלא הגבעונים, שנאמר (שם כא): יתן
לנו שבעה אנשים מבניו. הכהנים מחלו לו והגבעונים לא מחלו לו, לכך ריחקם האלהים, שנאמר (שם):
והגבעונים לא מבני ישראל המה ומן הדבר הזה היה דוד מתיירא, שנאמר (תהלים נא): הצילני מדמים
אלהים:

נושא הדרשה: מחיבת יהוה את ישראל ציוה אותם על המשפט

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי (גימ' 12455)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(י'רמיה ט): כי אני יהוה עושה חסד ומשפט וצדקה בארץ	(1593 ס"פ)
(בראשית טו): ידוע תדע כי גר יהיה זרעך,	(1124)
(שם יח): השופט כל הארץ לא יעשה משפט	(1735 ס"ת)
(איוב ה): לוכד חכמים בערמם.	(533 ת)
(שיר ג): איש חרבו על ירכו מפחד בלילות	(2219 ס"ת)
(בראשית ט): שופך דם האדם באדם דמו ישפך	(1028 א)
(ש"ב א): בנות ישראל אל שאול בכינה	(1454)
(שם כא): יותן לנו שבעה אנשים מבניו	(1438)
(שם): והגבעונים לא מבני ישראל המה	(916)
(תהלים נא): הצילני מדמים אלהים	(415)

(גימ' 12455)

שמות רבה: פרשה ל משנה יד: אם אין בו יראת חטא, אין בידו כלום דבר אחר: ואלה המשפטים דוד אמר (תהלים יט): יראת ה' טהורה עומדת לעד. מהו כד? אתה מוצא אדם שונה מדרש הלכות ואגדות, ואם אין בו יראת חטא, אין בידו כלום. משל לאדם שאמר לחבירו: יש לי אלף מדות של תבואה, יש לי אלף מדות של שמן, ואלף של יין. אמר לו חבירו: יש לך אפותיקאות ליתן אותן בהם, אם יש לך כן, הכל שלך, ואם לאו, אין בידך כלום. כך אדם שונה הכל, אמרו לו: אם יש לך יראת חטא, הכל שלך, שנאמר (ישעיה לג): והיה אמונת עתיך וגו' יראת ה' היא אוצרו, לכך נאמר: יראת ה' טהורה. והנביא צווח (שם א): ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשִּׁים, לְפָנֶיךָ. (גימ' 2759 ס"ת ר"ת)
(תהלים יט י'): מִשְׁפָּטֵי-יְהוָה אֱמֶת; צְדָקוֹ יַחֲדוּ. (גימ' 1135 ה)
תרה 1624 כמניין ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה, (גימ' 1624 א,ה)

שמות רבה: פרשה ל משנה טו: אחר הדברות הזהיר הקב"ה על המשפטים דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים עב א'): לשלמה אלהים משפטיך למלך תן וגו' ידין עמך בצדק. ר' אומר: כשם שהזהיר הקב"ה על הדברות, כך הזהיר על הדין. למה? שבו העולם תלוי, שנאמר (משלי כט): מלך במשפט יעמיד ארץ, ובו ציון נבנית, שנאמר (ישעיה א): ציון במשפט תפדה, ובו צדיקים מתגדליו, שנאמר (תהלים קו): אשרי שומרי משפט. אתה מוצא משפטים הרבה יש בענין הזה, לפי שאמר הקדוש ברוך הוא (שמות כ): אנכי ה' אלהיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים מבית עבדים. מהו אומר על עבד עברי? כי תקנה עבד עברי, אמר הקב"ה: כשם שבראתי את העולם לוי ימים ונחתי בשביעי, כך יעשה עמך וי שנים ויצא בן חורין. מהו שכתב לפניו אם בגפו יבא? אם נכנס יחידי יצא יחידי, אם באשתו, יצא עמה. אם אדוניו יתן לו אשה וגו' ואין ישראל נכנסין למדה הזו, אלא אם כן פשעו במצות, לפי שחביבין ישראל כבבת העין העליונה, שנאמר (זכריה ב): כי הנוגע בכס נוגע בבבת עינו, אלו הסופרים והחכמים שתקנו הסייג הזה. משל למלך שאמר לבנו יעשה עם פלוני ולא יצערנו, הלך ועשה אף על פי שעשה עמו חנם, לא הניח שלא היה מצער, כשנתרצה לבנו גזר על מצעריו להרגן. כך גזר הקב"ה שיהו ישראל משועבדים במצרים, עד שירצה ויחזירם, עמדו עליהם ושעבדו אותם בחוזק לא שמרדו בהן, אלא אמר להם האלהים: הנהג בהם כעבדים ויעשו צרכיהם עד שתשלם הגזירה, אלא אני קצפתי מעט, והם עזרו לרעה. כך אחר הדברות הזהיר הקב"ה על המשפטים, שלא יעברו עליהם ישראל ויעשה להם כשם שעשה למצרים, לכך אמר הנביא להם לישראל (שם ח): אמת ומשפט שפטו ואלמנה ויתום וגר ועני אל תעשוקו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(תהלים עב א'): לְשִׁלְמָה: אֵלֶּה־מִשְׁפָּטֶיךָ, לְמֶלֶךְ תֵּן; וְצְדָקָתְךָ לְבֶן-מֶלֶךְ. (גימ' 2346 א)
(שמות כא א): וְאֵלֶּה, הַמִּשְׁפָּטִים, אֲשֶׁר תִּשִּׁים, לְפָנֶיךָ (גימ' 2346 ס,ת,א,ת)

יז ר' שמעון אומר: הרבה אזהרות כתובות כאן, שנאמר (שמות כא): כי יריבון אנשים והכה איש את רעהו, אין דבר טוב ואין שלום יוצא מתוך מריבה. קין לא נגע באחיו, אלא מתוך מריבה. והכה איש את רעהו באבן או באגרופ והזהיר האלהים כאן, שנאמר (שם) אם יקום והתהלך בחוץ. למה כתוב אלהים כאן על כל דבר ודבר אלא שהבריות שטופים ביצר הרע, שנאמר (בראשית ח): כי יצר לב האדם רע מנעוריו, אם בלעו הקב"ה ליצר הרע, הרי הכל באין לתחת כנפיו, והקב"ה המיתהו. אתה מוצא יצר הרע הוא מרגיל את האדם לחטוא, והוא הורגו, שנאמר (חבקוק א): ממנו משפטו ושאתו יצא, לכך הזהיר הקב"ה על המשפטים שבתורה, שנאמר: ואלה המשפטים. אמר הקב"ה: שמרו משפט בעולם הזה, ואני מציל אתכם מן המשפט של גיהנם, לפיכך הקב"ה דן לרשעים על כל הדינין האלה, שנא' (יחזקאל לד): הנני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה רזה. מצרים שיעבדה את ישראל ונפרע הימנה, ודנה במצרים, ודנה בים. למה היו דומין ללסטים שנכנסו לכרמו של מלך ורצצו גפנים. בא המלך ומצא כרמו מחובל ונתמלא חימה, וירד על הלסטים, לא היה צריך לא לדבר, ולא לבריה, אלא הוא ירד וקצצן ועקרו, כשם שעשו לכרמו של מלך. כך מצרים דנו בניו של אלהים דינין קשים, נתמלא עליהן הקב"ה חימה והכס מכה ראשונה, ושניה, ולא שבע

מדמם, שפטם י' פעמים ואמר: לא עשיתי להן כלום. באו ליס והרג המוונים, שאין להן חקר. ומנין שאין פרעה מתנחם על המונו עד שיראה לגוג שנא' (שם לב): אותם יראה פרעה ונחם על כל המונו:

נושא הדרשה: שמירת המשפט מצילה מרעה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות-	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(1738)	שמות כא): כי יריבון אנשים והכה איש את רעהו
(א785)	(שם) אם יקום והתהלך בחוץ
(1064)	(בראשית ח): כי יצר לב האדם רע מנעוריו
(1385)	(חבקוק א): ממנו משפטו ושאתו יצא
(א2190)	(יחזקאל לד): הנני אני ושפטתי בין שה בריה ובין שה רזה.
(ר"ת1571)	(שם לב): אותם יראה פרעה ונחם על כל המונו
(גימ' 8733)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

יח ר' מאיר אומר: ואלה המשפטים, נתן הקב"ה משפט לזקני ישראל, כשם שסנהדרין יושבת במרום לפני האלהים, שנאמר (דניאל ז): חזה הוית עד די כרסוון רמיו ועתיק יומין יתיב וגו' דינא יתיב וספרין פתיחין, ישב הקב"ה שנקרא עתיק יומין, שיפרע מאלו שבאו עליו בגאווה, שנאמר (ש"א ב): אל תרבו תדברו גבוהה. משל למלך שהבריונים שלו גינו אותו בפורפירא שהוא לבוש. אמר לו המלך: הנחתם הכל ועסקתם בפורפירא שאני לבוש. חייכם, שאני מחליפה ונפרע מכם. כך אלו הרשעים שנגעו בעתיק יומין לא שהוא זקן, אלא שייגעו במעשיהם, כדתיב (מלאכי ג): הוגעתם יהוה בדבריכם. אמר לו: אני מחליפה, שנאמר (ישעיה סג): מדוע אדום ללבושך, ופורע מכם, שנאמר (שם מב): יהוה כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה:

נושא הדרשה: כל המיצר לישראל נידון בסנהדרין של מעלה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניהם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה,	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(דניאל ז): חזה הוית עד די כרסוון רמיו ועתיק יומין יתיב	
(א3772)	דינא יתיב וספרין פתיחין
(1272)	(ש"א ב): אל תרבו תדברו גבוהה
(828)	(מלאכי ג): הוגעתם יהוה בדבריכם
(559)	(ישעיה סג): מדוע אדום ללבושך
(1659)	(שם מב): יהוה כגבור יצא כאיש מלחמות יעיר קנאה
(גימ' 8075)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כא דבר אחר: ואלה המשפטים הרבה הוא דינן של רשעים, מה שמוכן להם. מה כתיב בהם (תהלים יא): ימטר על רשעים פחים וגו', לפי שהן עוברין על המצות ועל הדין שבתורה, שלא ניתנו אלא אחר הדברות, לכך עונשן חמור, שהוא מבטל את הדברות. כיצד בטלו ישראל לא יהיה לך ומחל להם שאין בעבודת כוכבים ממש, אלא קנאה, שנאמר (דברים לב): יקניאוהו בזרים בתועבות יכעיסוהו. וכן כתיב (תהלים קו): ומירו את כבודם בתבנית שור. וכשחטאו ישראל בשטים בזנות, נפלו מהן כ"ד אלף. משל לבת מלכים, ששיחקה לסריס, כעס עליה המלך. אמרו לו: והלא לסריס שיחקה. אמר: לא כעסתי, אלא על שהרגילה את עצמה לשחוק ולזנות. וכן שנו רבותינו: שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה, כיון שזינתה, אמרו לאביה: לקתה כ"ד קטפורוס ושתק. כך ישראל, מה נהנו מעבודת כוכבים, שלא רואה, ולא שומעת, ולא מדברת, שנאמר (שם קטו): כמוהם יהיו עושיהם, אבל הזנות שהוא דבר של ממש לקו עליו, ונמחל להם על עבודת כוכבים, אבל על הדינין ועל המצות האלו הזהירן הקב"ה, שנאמר (משלי ז): שמור מצותי וחייה, וכן כתבם על לוח לבך:

נושא הדרשה: בין אדם לחבירו ובין אדם למקום	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, המשפטים אשר תשים, לפניהם כי תקנה עבד עברי שש שנים יעבד ובשבעת יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו אם	
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(1117)	(תהלים יא): ימטר על רשעים פחים
(1520)	(דברים לב): יקניאוהו בזרים בתועבות יכעיסוהו
(א2137)	(תהלים קו): ומירו את כבודם בתבנית שור
(573)	(שם קטו): כמוהם יהיו עושיהם,
(1855)	(משלי ז): שמור מצותי וחייה, וכן כתבם על לוח לבך:
(גימ' 7202)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה: פרשה ל משנה כא: בין אדם לחבירו ובין אדם למקום
 דבר אחר: ואלה המשפטים הרבה הוא דינן של רשעים, מה שמוכן להם. מה כתיב בהם? (תהלים יא): ימטר על רשעים פחים וגו', לפי שהן עוברין על המצות ועל הדין שבתורה, שלא ניתנו אלא אחר הדברות, לכך

עונשן חמור, שהוא מבטל את הדברות. כיצד בטלו ישראל לא יהיה לך ומחל להם? שאין בעבודת כוכבים ממש, אלא קנאה, שנאמר (דברים לב): יקניאוהו בזרים בתועבות יכעיסוהו. וכן כתיב (תהלים קו): וימירו את כבודם בתבנית שור. וכשחטאו ישראל בשטים בזנות, נפלו מהן כ"ד אלף. משל לבת מלכים, ששיחקה לסריס, כעס עליה המלך. אמרו לו: והלא לסריס שיחקה. אמר: לא כעסתי, אלא על שהרגילה את עצמה לשחוק ולזנות. וכן שנו רבותינו: שחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה, כיון שזינתה, אמרו לאביה: לקתה כ"ד קטפורוס ושתק. כך ישראל, מה נהנו מעבודת כוכבים, שלא רואה, ולא שומעת, ולא מדברת, שנאמר (שם קטו): כמוהם יהיו עושיהם, אבל הזנות שהוא דבר של ממש לקו עליו, ונמחל להם על עבודת כוכבים, אבל על הדינין ועל המצות האלו הזהירן הקב"ה, שנאמר (משלי ז ב'): שמור מצותי וחי, וכן כתבם על לוח לבך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כא א): וְאַלְהָהּ, הַמְשַׁפְּטִים, אֲשֶׁר תִּשִׂים, ... (גימ' 1777)
(משלי ז ב'): ב שֶׁמֶר מִצְוֹתַי וְחַיָּה; ... (גימ' 1115)
היתרה 662 כמניין (משלי ז ג'): כְּתַבְּם, עַל-לוּחַ לְבָבְךָ. (גימ' 662 ת)

שמות רבה: פרשה ל משנה כב: בין שופטי ישראל ושופטי האומות דבר אחר: ואלה המשפטים יש לעובדי כוכבים שופטים, ויש לישראל שופטים, ואין אתה יודע מה ביניהם. משל לחולה, שנכנס הרופא אצלו לבקרו. אמר לבני ביתו: האכילוהו כל מה שהוא מבקש. נכנס אצל אחר, אמר להם: הזהרו בו, שלא יאכל דבר פלוני. אמרו לו: לראשון אמרת, שיאכל מה שירצה, ולשני אמרת, שלא יאכל דבר פלוני!! אמר להם: הראשון אינו לחיים, לפיכך אמרתי שיאכל כל מה שירצה, אבל זה, שהוא לחיים אמרתי, הזהרו בו! כך לעובדי כוכבים שנפרשים ואינן עוסקים בתורה, ואינן עושין אותה, שנאמר (יחזקאל כ כה): וגם אני נתתי להם חוקים לא טובים, אבל המצות כתיב בהן (ויקרא יח ה): אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויק יח ה): וַיִּשְׁמַרְתֶּם אֶת-חֻקֹּתַי וְאֶת-מִשְׁפָּטַי, אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֹתָם הָאָדָם וְחַי בָּהֶם: אֲנִי, יְהוָה. (גימ' 4286)
(יחזקאל כ כה): וְגַם-אֲנִי נָתַתִּי לָהֶם, חֻקִּים לֹא טוֹבִים; וּמִשְׁפָּטִים-לֹא יָחִיו, בָּהֶם. (גימ' 1898)
היתרה: (גימ' 2388) כמניין (שמות כא): וְאַלְהָהּ, הַמְשַׁפְּטִים, ... (גימ' 2388 במילוי ומנצפך, ס"ת תה).

שמות רבה: פרשה ל משנה כג: ציון במשפט תפדה דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (תהלים צט): ועוז מלך משפט אהב. אמר להם משה לישראל: הרי נתן לכם הקב"ה את תורתו, אם אין אתם עושין את הדינין, נוטל תורתו מכם. למה? שלא נתן לכם הקב"ה את התורה, אלא על מנת שתעשו את הדינין, שנאמר: ועוז מלך משפט אהב. ואם עשיתם את הדינין, עתיד הקב"ה להחזיר לכם בתי דינין שלכם, שנאמר (ישעיה א): ואשיבה שופטיך כבראשונה. מה כתיב אחריו: ציון במשפט תפדה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כא א): וְאַלְהָהּ, הַמְשַׁפְּטִים, ... (גימ' 1092 ר"ת מנצפך)
(ישעיה א): ציון במשפט תפדה (גימ' 1092 א.ת.)

כד דבר אחר: ואלה המשפטים, הה"ד (שם נו) כה אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה, זהו שאמר הכתוב (משלי כד): גם אלה לחכמים הכר פנים במשפט בל טוב. אמר הקב"ה: מי גרם לדינין שיהיו יודעין לדון ע"י שקבלתם את התורה, שכתוב בה (דברים יב): אלה החוקים והמשפטים והתורות, אלא הווי יודעים, הכר פנים במשפט בל טוב. מהו בל טוב אלא בשעה שהדיין יושב ודן באמת, כביכול מניח הקב"ה שמי השמים ומשרה שכינתו בצדו, שנאמר (שופטים ב): וכי הקים יהוה להם שופטים והיה יהוה עם השופט, וכיון שרואה אותו שהוא נושא פנים, כביכול מסלק שכינתו ועולה לשמים, והמלאכים אומרים לו: רבון העולם. מה יש לך והוא אומר להם: ראיתי את הדין, שהוא נושא פנים, ועמדתי לי משם, שנאמר (תהלים יב): משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום יאמר יהוה. ומה הקב"ה עושה שולף חרבו כנגדו, להודיע שיש דיין למעלה, שנאמר (איוב יט): גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות חרב למען תדעוון שדון. שדין כתיב, שיש דין בעולם, לפיכך אמר שלמה: גם אלה לחכמים הכר פנים במשפט בל טוב. אמר לו הקב"ה: לא טוב לך שאני מניחך, שנאמר (נחום א): טוב יהוה למעוז ביום צרה ויודע חוסי בו, לכך כתיב (ישעיה נו): כה אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה, ואני מקרב עצמי עמכם, שנאמר (שם): כי קרובה ישועתי לבא. וכן אתה מוצא בנבוכדנצר, כשראה את החלום, נכנס דניאל אצלו וראה שהוא עתיד לטורדו, שנאמר (דניאל ד): ומן אנשא לך טרדין, עשה עצמו כאלו מרתת ומפחד, שנאמר (שם): אדין דניאל די שמיה בלטשאצר אשתומם כשעה חדא. אמר לו: למה את מפחד אמר לו: רואה אני את החלום, ואיני יכול לאמרו. אמר לו: (שם) מרי חלמא לשנאך ופשריה לערך, מי שדורש המקרא הזה, עושה לדניאל מטיח דברים כלפי מעלה, שאמר לנבוכדנצר: מרי חלמא לשנאך, אין שונאו בעולם יותר מן הקב"ה, שהחריב את ביתו, והגלה את בניו. ועוד, גם ישראל היו שונאיו והיה מקלל אותן, אלא נתן דניאל לבו כנגד הקב"ה, ואמר: מרי שבשמים. הבא את החלום לשונאך זה. אמר נבוכדנצר לדניאל: ראיתי בחלומי (שם): וארו אילן בגו ארעא, ומזון לכולא ביה, זה מלך גוזר גזירה, סוגר היס הכל מתים, פותח היס הכל חיים. לכך, ומזון לכולא בה. כיון שאמר לו החלום, אמר לו: מה אעשה היאך את מוליכני אמר לו: להן מלכא, מלכי ישפר עלך, וחטאיך בצדקה פרוק. אמר לו הקב"ה: אני מסרתי את הצדקה לאברהם, שנא' (בראשית יח): כי ידעתיו למען אשר יצוה, ואתה אומר לרשע: וחטאיך בצדקה פרוק. אלא, אמר לנבוכדנצר: עשה צדקה ופתח אוצרך, שראה לישראל שיצאו ערומים מירושלים, ולא היה בידם שוה פרוטה, לכך אמר לו שיעשה צדקה, פתח אוצרותיו והיה מפרנס לישראל י"ב חדש. (דניאל ד) ולקצת ירחין תרי עשר וגוי, שמע נבוכדנצר בת קול שהיו מתרגשין. אמר: הקול הזה מהיכן הוא אמרו לו: אותן העניים שאמרת לתת להם חלק, והיינו מחלקין להם י"ב חודש

כמו שאמרת. אמר: אלולי נכסים שהיה לי, מהיכן הייתי בונה כל המדינה הזאת לכבודי. שנאמר (שם): ענה מלכא ואמר: הלא דא היא בבל רבתא, ואני מבזבז כל נכסים, אם ילכו נכסי אין לי כבוד. נעל את האוצרות. כיון שאמר כך, ענה אותו בת קול מן השמים, שנאמר (שם): עוד מלתא בפום מלכא קל מן שמיא נפל. מי גרם לו לישב בשלוח י"ב חדש הצדקה. ומה אם הרשע כך, ישראל עאכ"ו. הוי, (ישעיה נו) שמרו משפט ועשו צדקה. משל לאדם שנכנס למדינה ושמע שפלוטמיא נעשית, הלך ושאל ללודר. אמר: מתי פלוטמיא נעשית אמר לו: רחוקה היא. הלך ושאל לאותו שעושה פלוטמיא, ואמר: קרובה היא. אמר זה: לא שאלתי ללודר, ואמר לי רחוקה היא. אמר לו: זו היא דעתך, שהיית שואל ללודר, וכי רוצה הוא שאעשה פלוטמיא, אינו יודע שהוא יורד ונהרג. כך שאלו ישראל לבלעם, אימתית תהיה ישועה אמר להם (במדבר כד): אראנו ולא עתה, אשורנו ולא קרוב. אמר לו הקב"ה: זו היא דעתכם, אין אתם יודעין שסוף בלעם יורד לגיהנם ואינו רוצה שתבא ישועתי. אלא היו דומים לאביכם, שאמר (בראשית מט): לישועתך קויתי יהוה, צפה לישועה שהיא קרובה, לכך נאמר (ישעיה נו): כי קרובה ישועתי לבא. דבר אחר: כי קרובה ישועתי לבא כי קרובה ישועתכם אינו אומר, אלא ישועתי, יהי שמו מבורך אלולי שהדבר כתוב, א"א לאמרו. אמר להם הקב"ה לישראל: אם אין לכם זכות, בשבילי אני עושה. כביכול כל ימים שאתם שם בצרה אני עמכם, שנאמר (תהלים צא): עמו אנכי בצרה, ואני גואל לעצמי, שנא' (ישעיה נט) וירא כי אין איש וישתומם וגו'. וכן הוא אומר (זכריה ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבא לך צדיק ונושע, ומושיע אין כתיב כאן, אלא ונושע. הוי, אפילו אין בידכם מעשים, עושה הקב"ה בשבילו, שנאמר (ישעיה נו): כי קרובה ישועתי לבא. דבר אחר: שמרו משפט ועשו צדקה, הה"ד (תהלים קיט) עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעושקי. אמרו לו ישראל: רבון העולם. הסתכל שאנו מבקשים לעשות צדקה ומשפט, ואנו תייראין מן עובדי כוכבים, אלא אל תמסרנו בידים, הוי, עשיתי משפט וצדק. משל לסוחר מבקש ללכת בדרך, שמע שלסטים בדרך. מה עשה לקח פרקמטיא שלו ועשאה אבנים טובות ומרגליות, יצא לדרך ותפשוהו לסטים. אמרו לו: מה בידך אמר להם: כלי זכוכית. אמרו לו: מכמה זו אמר להם: שתיים בסלע ושלש בסלע. אמרו זה לזה: בשביל אלו אנו הורגים אותנו. הניחוהו. נכנס למדינה התחיל פותח הגלוסקאות, וישב למכור. נכנסו אותן הלסטים וראו אותו יושב ומוכר. אמרו לו: בכמה זו אמר להם: זו בעשרים זהובים, וזו בשלשים. אמרו לו: אין אתה הוא שאמרת לנו בדרך, שתיים בסלע, שלש בסלע. אמר להם: הן, אלא אותה שעה הייתי במקום המות, עכשיו אם אין אתם נותנין לי דמיה, אין אתם נוטלין אותה. כך ישראל בעולם הזה, מי שהוא עושה מצות אינו יודע מתן שכרן, אבל לעולם הבא, כשיראו מתן שכרן של מצות, הם תמהים שאין העולם כולו יכול לקבל את השכר, שנאמר (ישעיה סד): ומעולם לא שמעו ולא האזינו עין לא ראתה. וכי מעולם לא שמעו. אלא אין העולם יכול לשמוע מהו מתן שכרן של מצות, לכך נאמר: כי קרובה ישועתי לבא. אמר הקב"ה: אני מביא את הישועה, שנא': ליהוה הישועה. ומי שהוא עושה משפט, כותב אני עליו שהוא מקרב את הישועה. וכן אתה מוצא ביהושפט שעשה שופטים, שנאמר (ד"ה ב יט): ויעמד יהושפט שופטים, וכשבאו בני עמון ומואב, הן היו עומדין והקב"ה עושה מלחמתן, שנא' (שם כ, טו) כי לא לכם המלחמה כי לאלהים, כשם שאמר משה רבינו ע"ה (שמות יד): יהוה ילחם לכם. למה מפני שעשו את הדין, גרמו הישועה שתבא, לכך נאמר: שמרו משפט ועשו צדקה. הוי, ואלה המשפטים. מה כתיב אחריו כי תקנה עבד עברי:

נשא הדרשה: בעשית משפט תשרה שכינה ותקרב הגאולה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

	ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם. כי תקנה עבד עברי, שש שנים יעבד; ובשבעת--יצא לחפשי, חנם. אם-בגפו יבא, בגפו יצא; אם-בעל אשה הוא, ויצאה אשתו עמו. אם-אדניו יתן-לו אשה, וילדה-לו בנים או בנות--האשה וילדיה, תהיה לאדניה, והוא, יצא בגפו. ואם-אמר יאמר, העבד, אהבתי את-אדני, את-אשתי ואת-בני; לא אצא, חפשי. והגישו אדניו, אל-האלהים, והגישו אל-הדלת, או אל-המזוזה; ורצע אדניו את-אזנו במרצע, ועבדו לעלם. וכי-ימכר איש את-בתו, לאמה--לא תצא, כצאת העבדים. אם-רעה בעיני אדניה, אשר-לא יעדה--והפדה: לעם נכרי לא-ימשל למכרה, בבגדו-בה. ואם-לבנו, ייעדה--כמשפט הבנות, יעשה-לה. אם-אחרת, יקח-לו--שארה כסותה וענתה, לא יגרע. ואם-שלש-אלה--לא יעשה, לה: ויצאה חנם, אין כסף. מכה איש ומת, מות יומת. ואשר לא צדה, והאלהים אנה לידו--ושמתו לך מקום, אשר ינוס שמה. וכי-יזד איש על-רעהו, להרגו בערמה--מעם מזבחי, תקחנו למות. ומכה אביו ואמו, מות יומת. וגנב איש ומכרו ונמצא בידו, מות יומת. ומקלל אביו ואמו, מות יומת. וכי-יריבן אנשים--והכה-איש (גימ' 39491)
(משלי כד):	גם אלה לחכמים הכר פנים במשפט בל טוב.
(דברים יב):	אלה החוקים והמשפטים והתורות (שופטים ב): וכי הקים יהוה להם שופטים והיה יהוה עם השופט,
(תהלים יב):	משוד עניים מאנקת אביונים עתה אקום
(איוב יט):	גורו לכם מפני חרב כי חמה עונות חרב למען תדעון שדון
(נחום א):	טוב יהוה למעוז ביום צרה ויודע חוסי בו,
(ישעיה נו):	כה אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה,
(שם):	כי קרובה ישועתי לבא.
(דניאל ד):	ומן אנשא לך טרדין,
(שם):	אדין דניאל די שמיה בלטשאצר אשתומם כשעה חדא
(שם):	מרי חלמא לשנאך ופשריה לערך
(שם):	וארו אילן בגו ארעא, ומזון לכולא ביה,

(1332)	(בראשית יח): כי ידעתיו למען אשר יצוה,
(2084)	(דניאל ד) ולקצת ירחין תרי עשר
(1397ס"ת)	(שם): ענה מלכא ואמר: הלא דא היא בבל רבתא
(1501)	(שם): עוד מלתא בפום מלכא קל מן שמיא נפל
(1576את)	(ישעיה נח) שמרו משפט ועשו צדקה
(1388)	(בראשית מט): לישועתך קויתי יהוה,
(1172)	(ישעיה נח): כי קרובה ישועתי לבא
(1421)	(ישעיה נט) וירא כי אין איש וישתומם
	(זכריה ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך
(2818)	יבא לך צדיק ונושע,
(1172)	(ישעיה נח): כי קרובה ישועתי לבא
(2495)	(תהלים קיט) עשיתי משפט וצדק בל תניחני לעושקי
(1522)	(ישעיה סד): ומעולם לא שמעו ולא האזינו עין לא ראתה
(985)	(ד"ה ב יט): ויעמד יהושפט שופטים
(425)	(שם כ, טו) כי לא לכם המלחמה כי לאלהים
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 39491)

ג-1. ד"א אם כסף תלוה את עמי הה"ד (קהלת ה) יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו ואבד העושר ההוא בענין רע אשרי אדם שהוא עומד בנסיונו שאין בריה שאין הקב"ה מנסה אותה העשיר מנסהו אם תהא ידו פתוחה לעניים ומנסה העני אם יכול לקבל יסורין ואינו כועס שנאמר (ישעיה נח) ועניים מרודים תביא בית ואם עמד העשיר בנסיונו ועושה צדקות הרי הוא אוכל ממונו בעוה"ז והקרן קיימת לו לעולם הבא והקב"ה מצילו מדינה של גיהנם שנאמר (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יהוה ואם עמד העני בנסיונו ואינו מבעט הרי הוא נוטל כפלים לע"ל שנאמר (שם יח) כי אתה עם עני תושיע ממי אתה למד מאיוב שנתיישר בעוה"ז? ושלם לו הקב"ה כפלים (איוב מב) ויוסף יהוה את כל אשר לאיוב למשנה אבל העשיר שעינו רעה הולך הוא וממונו מן העוה"ז שנא' (קהלת ה) ואבד העושר ההוא בענין רע שעינו רעה כנגד גבאי צדקה למה שגלגל הוא בעולם לא מי שהוא עשיר היום עשיר למחר ומי שהוא עני היום עני למחר אלא לזה מוריד ולזה מעלה שנאמר (תהלים עה) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים בא וראה יש עושר שהוא עושה רע לבעליו ויש עושר שעושה טוב לבעליו עושה רע לבעליו זה עשרו של קרח שהוא היה עשיר מכל ישראל וכתוב (במדבר טז) וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה

נושא הדרשה: עושר שמור לבעליו לרעתו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אם-כסף תלוה את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך. אם-חבל תחבל, שלמת רעך--עד-בא השמש, תשיבנו לו. כי הוא כסותה לבדה, הוא שמלתו לערו; במה ישכב--והיה כי-יצעק (גימ' 9494)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
	(קהלת ה): יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור
(5807א)	לבעליו לרעתו ואבד העושר ההוא בענין רע
(1311)	(ישעיה נח): ועניים מרודים תביא בית
(1435)	(תהלים מא): אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יהוה
(1467ת)	(שם יח): כי אתה עם עני תושיע
(1614)	(איוב מב): ויוסף יהוה את כל אשר לאיוב למשנה
(1063)	(קהלת ה): ואבד העושר ההוא בענין רע
(1231)	(תהלים עה): כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים
(1313)	(במדבר טז): וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 9494)

ג-2. ד"א זה עשרו של המן הרשע שנאמר (אסתר ה) ויספר להם המן את כבוד עשרו וכתוב ותלו אותו ואת בניו על העץ ושהוא טוב לבעליו זה עשרו של יהושפט שנא' (ד"ה ב יח) ויהי ליהושפט עשר וכבוד לרב ומה היה לו ויצעק יהושפט ויהוה עזרו ויש גבורה שהיא טובה לבעליה ויש שהיא רעה לבעליה טובה לבעליה זה דוד שכתוב (ש"א יח) הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו ומשם אהבוהו כל ישראל שנאמר (שם) וכל ישראל ויהודה אוהב את דוד רעה לבעליה זו גבורתו של גלית שהיה עומד ומחרף ומה היה לו שמת ככלב שנאמר (שם יז) ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינוסו ויש חכמה טובה לבעליה ויש רעה לבעליה טובה לבעליה זה יהושע שנאמר (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה למה הוא דומה לגיפיון שמשקה כל המדינה והכל משבחין אותו אמר להם אחד שבחו למעין שמספיק לזה כך היו משבחים ליהושע שהיה משקה כל ישראל מחכמתו אמר להם שבחו למשה שכך העמיד שנאמר (שם) כי סמך משה את ידיו עליו רעה לבעליה זה בלעם שנא' (במדבר כד) נאם שומע אמרי אל ומה היה לו (שם לא) ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב לכך נאמר עושר שמור לבעליו לרעתו:

נושא הדרשה: עושר שמור לבעליו לרעתו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אם-כסף תלוח את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך. אם-חבל תחבל, שלמת רעך--עד-בא השמש, תשיבנו לו. כי הוא כסותה לבדה, הוא שמלתו לערו; במה ישכב--והיה כי-יצעק אלי, ושמעתי כי-חנן אני.

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(אסתר ה): ויספר להם המן את כבוד עשרו	(1556א)
(ד"ה ב יח): ויהי ליהושפט עשר וכבוד לרב	(1311)
(ש"א יח): הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו	(1195ס"ת)
(שם יז): ויראו הפלשתים כי מת גבורם וינוסו	(2449ס"ת)
(דברים לד): ויהושע בן נון מלא רוח חכמה	(913)
(שם): כי סמך משה את ידיו עליו	(1042)
(במדבר כד): נאם שומע אמרי אל	(789)
(שם לא) ואת בלעם בן בעור הרגו בחרב	(1311ת)

(גימ' 10566)

ח. ושמעתי כי חנן אני מה כתיב אחריו אלהים לא תקלל ומה ענין זה לזה אמרו רבותינו מעשה באחד שהיה לו דין ובא אצל הדיין וזיכה אותו ובא ויצא אותו שנזדכה ואמר פלוני השופט אין כמותו בעולם אחר ימים היה לו דין ובא אצלו וחייבו יצא מלפניו ואמר אין דיין שוטה הימנו אמרו לו אתמול היה משובח והיום שוטה לכך הזהיר לך הכתוב אלהים לא תקלל ואם קללת תבואתך אתה מקלל שנאמר (שמות כב) מלאתך ודמעך לא תאחר לכך נכתבו זה אחר זה וכן אתה מוצא כשהדיין מתקללן התבואה מתמעטת שנאמר (רות א) ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ לכך נאמר מלאתך ודמעך לא תאחר לא תפריש מעשרו שלא תתקן לא תפריש מעשר ואח"כ תרומה ולא מעשר שני ואח"כ מעשר ראשון לכך נאמר לא תאחר ואם הפרשתם כתקן בנים זכרים אני נותן לך שנאמר (שמות כד) בכור בניך תתן לי שבכורי ישראל במדבר היו כהנים שנאמר (שם כד) וישלח את נערי בני ישראל וכשחטאו בעגל הוציאן הקב"ה והעמיד לויים תחתם שכן הוא אומר (במדבר ג) ואני לקחתי את הלויים תחת כל בכור לכך נאמר בכור בניך תתן לי:

נושא הדרשה: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אם-כסף תלוח את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך. אם-חבל תחבל, שלמת רעך--עד-בא השמש, תשיבנו לו. כי הוא כסותה לבדה, הוא שמלתו

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שמות כב): מלאתך ודמעך לא תאחר	(1747ר"ת)
(רות א): ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ	(1624ס"פ)
(שמות כד): בכור בניך תתן לי	(1231ס"פה)
(שם כד): וישלח את נערי בני ישראל	(1688)
(במדבר ג): ואני לקחתי את הלויים תחת כל בכור	(2193)

(גימ' 8483)

ט. (שמות כב) כן תעשה לשורך ומיום השמיני והלאה וכן כתיב (שם) וביום השמיני תתנו לי ואם נתת אין אתה נותן משלך אלא משלי וכה"א (ד"ה א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך ואם עשית כן אנשי קדש תהיון לי וכן כתיב (ירמיה ב) קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתו כשם שהערימה הזאת עומדת והכהן יורד לתוכה ונוטל מתוכה התרומה כך עשה הקב"ה את העולם ערימה ונטל אבותינו שהם תרומתו שנאמר קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתו ולכך אמר הקב"ה לישראל בשביל שאתם תרומה אין לכם רשות לאכול טרפה שנאמר ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו למה לכלב אמר הקב"ה חייבים אתם לכלבים שבשעה שהרגתי בכורי מצרים והיו המצריים יושבין כל הלילה וקוברין מתיהם והכלבים נובחין להם ולישראל אינן נובחין שנא' (שמות יא) ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו לפיכך אתם חייבים לכלבים שנאמר לכלב תשליכון אותו מה הכלבים אחד נובח וכולם מתקבצים ונובחים על חנם אבל אתם לא תהיו כן מפני שאתם אנשי קדש שנאמר ואנשי קודש תהיון לי:

נושא הדרשה: אם-כסף תלוח את-עמי, את-העני עמך

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אם-כסף תלוח את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך. אם-חבל תחבל, שלמת רעך--עד-בא השמש, תשיבנו לו. כי הוא כסותה לבדה, הוא שמלתו

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שמות כב כט) כן תעשה לשורך	(1401)
(ויקרא כב כז) ומיום השמיני והלאה	(564)
(שם) וביום השמיני תתנו לי	(1392א)
(ד"ה א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך	(927ר"ת)
(ירמיה ב): קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתו	(2727)
(שמות יא): ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו	(1472)

(גימ' 8483)

יב. ד"א לא תהיה לו כנושה הה"ד (משלי יט) מלוה יהוה חונן דל וגמולו ישלם לו עד היכן עבד לוח לאיש מלוה ד"א את העני עמך אין בעולם קשה מן העניות שהוא קשה מכל יסורין שבעולם אמרו רבותינו לו היסורין לצד אחד והעניות לצד אחד רצונך לידע בא וראה כשהיה השטן מקטרג איוב להקב"ה ואומר לו נתת לו ממון ובנים ואתה חס עליהם שנאמר (איוב א) הלא אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו ואומר (שם) החנם ירא איוב אלהים ואולם שלח נא ידך אמר לו הקב"ה מה אתה רוצה עניות או יסורין אמר לו איוב רבון העולם מקבל אני עלי כל יסורין שבעולם ולא עניות כשאצא לשוק ואין בידי פרוטה לקנות מה אוכל כיון שנתייסר מה כתיב התחיל צווח כנגד מדת הדין שנאמר (שם כו) מי יתן ידעתי ואמצאהו אמר לו אליהוא מה אתה צווח לא אמרת שאינך מבקש העניות אלא היסורין לא אתה שבחרת היסורין שנאמר (שם לו) השמר לך אל תפן אל און כי על זה בחרת מעוני לכך קשה עניות מכל היסורין לכך נאמר את העני עמך אמר הקב"ה לא דיו עניותו אלא שאתה נוטל הימנו רבית הוי את העני עמך:

נושא הדרשה: אם-כסף תלוה את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אם-כסף תלוה את-עמי, את-העני עמך--לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשך. אם-חבל תחבל, שלמת רעך--עד-בא השמש, תשיבנו לו. כי הוא כסותה
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (משלי יט): מלוה יהוה חונן דל וגמולו ישלם לו (904ס"ת)
 (איוב א): הלא אתה שכת בעדו ובעד ביתו ובעד כל אשר לו (2413)
 (שם): החנם ירא איוב אלהים ואולם שלח נא ידך (946ס"פה)
 (שם כו): מי יתן ידעתי ואמצאהו (1219ר"ת)
 (שם לו): השמר לך אל תפן אל און כי על זה בחרת מעוני (2172)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 7654)

טז. אלהים לא תקלל ר"מ אמר על הכל הזהיר הקב"ה על דייני ישראל שהם מלמדים אותן משפט ועל הנשיא שנאמר אלהים לא תקלל וכן אתה מוצא שלא לקה קרח ועדתו אלא על שפשט ידו במשה ואהרן וכן אנשי ירושלים לקו על שבזו הנביאים שנאמר (ד"ה ב לו) ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים וכתוב (ירמיה ה) חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב לכך הזהיר הקב"ה על כבודן של זקנים ושל צדיקים וכה"א (משלי א) להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידותם למה הזהיר עליהם לפי שהם מזהירים את ישראל מן עבודת כוכבים על כן נאמר ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו מה כתיב אחריו שלש פעמים בשנה קבע אלהים שלשה רגלים חג המצות שבו עשה נסים להם במצרים חג הקציר שבו ניתנה תורה לישראל שאוכלים מפירותיה בעוה"ז שנאמר (שם ח) טוב פריי מחרוץ ומפז חג האסיף שבו האלהים ממלא בתיכם ברכה שני' (שם ג) כבד את יהוה מהונך לכך הוא אומר ראשית בכורי אדמתך:

נושא הדרשה: אלהים, לא תקלל; ונשיא בעמך, לא תאר.
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלהים, לא תקלל; ונשיא בעמך, לא תאר. מלאכתך ודמעך, תאחר; בכור בניך, תתן-לי. כן-תעשה לשרך, לצאנך: שבעת ימים יהיה עם-אמו, ביום השמיני תתנו-לי.
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 (ד"ה ב לו): ויהיו מלעיבים במלאכי אלהים (429ה)
 (ירמיה ה): חזקו פניהם מסלע מאנו לשוב (942ה)
 (משלי א): להבין משל ומליצה דברי חכמים וחידותם (1456)
 (שמות כג יג) ובכל אשר אמרתי אליכם תשמרו ושם אלהים אחרים לא תזכירו (3622)
 (שם ח): טוב פריי מחרוץ ומפז (810א)
 (שם ג): כבד את יהוה מהונך (1003ס"ת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 8262)

שמות רבה: פרשה לא משנה א: אם כסף תלוה את עמי
 אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (תהלים קיב ה'): טוב איש חונן ומלוה יכלכל דבריו במשפט. אין בריה שאינה חייבת לאלהים, אלא שהוא חנון ורחום ומוחל על כל הראשונים, שנאמר (שם עט): אל תזכר לנו עונות ראשונים. משל לאחד שלוה מן דיוסטוס ושכחו. לאחר זמן בא ועמד לפניו. אמר לו: יודע אני, שאני חייב לך. אמר לו: למה הזכרת חוב הראשון, כבר בטל הוא מלבי! כך אדון העולם. הבריות חוטאין לפניו והוא מסתכל שאין עושין תשובה, והוא מניח להם ראשון ראשון, וכשהם שבים באין להזכיר החוב שעשו בראשונה, והוא אומר להם: אל תזכרו ראשונות. מנין אתה אומר שאם שב אדם ועשה תשובה, אפילו יש בידו עונות הרבה הוא עושה אותן זכיות? דכתיב (יחזקאל לג): ובשוב רשע מרשעתו ועשה משפט וצדקה עליהם הוא יחיה, כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו, לכך הוא מזהיר על העני, לא תהיה לו כנושה לא תעמידנו ערום, והיה כי יצעק אלי. וכן דוד אומר: צעקו וה' שמע:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (תהלים קיב ה'): טוב-איש, חונן ומלֵוה; יְכַלְכַּל דְּבָרָיו בְּמִשְׁפָּט.
 (שמות כב כד): אם-כֶּסֶף תִּלְוֶה אֶת-עַמִּי...
 היתרה (גימ' 130) כמניין "עניי"..
 (גימ' 1293 ה).
 (גימ' 1163).
 (גימ' 130)

שמות רבה : פרשה לא משנה ב : מתן אדם ירחיב לו
ר' אבהו אומר : כתיב (שמות כג) : שלש רגלים תחוג לי בשנה, הקב"ה קבע שלש רגלים. והתורה, בזכות האבות שאינן באין לפני הקב"ה ריקנין, ואף בדורות הללו אע"פ שהן מִצְרִים, אין התורה זזה מהן, שנאמר (ישעיה נט) : לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך וגו'. משל לאחד, שהיה לו עסק לפני המלך, והיו לו סניגורין מפייסין עליו. כך אדם עושה מצות, והוא בן תורה, וגומל חסדים, והשטן עומד ומקטרג, וסניגורין עומדין כנגדו מלמדן זכות, שנאמר (משלי יח טז) : מתן אדם ירחיב לו, מה שהוא עושה עם העניים מסייעין אותו, לכך נאמר (תהלים מא) : אשרי משכיל אל דל :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(משלי יח טז) : מתן אדם, ירחיב לו ; ולפני גדלים ינחנו. (גימ' 1188).
(ישעיה נט) : לא ימושו מפיך ומפי זרעך ומפי זרע זרעך (גימ' 1717 ה,א,).
המניין בחיבור הפסוקים = (גימ' 2905).
כמניין : (שמות כב כד) : אם-כסף תלֶוה את-עמי, (גימ' 2905 פשוט ובמילוי)

שמות רבה : פרשה לא משנה ג : עושר שמור לבעליו לרעתו

דבר אחר :

אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (קהלת ה) : יש רעה חולה ראיתי תחת השמש עושר שמור לבעליו לרעתו ואבד העושר ההוא בענין רע.

אשרי אדם שהוא עומד בנסיונו, שאין בריה שאין הקב"ה מנסה אותה.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות כב כד) : אם-כסף תלֶוה את-עמי, (גימ' 2423 פשוט ומנצפך).

(קהלת ה יב) : עֶשֶׂר שְׁמוֹר לְבַעְלֵיךָ, לְרַעְתּוֹ. (גימ' 2423 ר"ת א, ת).

דבר אחר : אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (תהלים טו) : כספו לא נתן בנשך. בא וראה! כל מי שיש בו עושר, ונותן צדקה לעניים, ואינו מלוה ברבית, מעלין עליו כאלו קיים המצות כולן, שנאמר : כספו לא נתן בנשך ושוחד על נקי לא לקח עושה אלה לא ימוט לעולם. ומי היה זה עובדיה, שהיה עשיר אפטרופוס של אחאב, שנאמר (מ"א יח) : ויקרא אחאב אל עובדיה אשר על הבית. והיה עשיר יותר מדאי והוציא כל ממונו לצדקה, שהיה זן את הנביאים. כיון שבא כל אותו הרעה, היה לוח בנשך מן יהורם בן אחאב, מה שהיה מספיק לנביאים, זה קיים, כספו לא נתן בנשך. אבל יהורם שהלוח ברבית, אמר האלהים : עד עכשיו זה קיים!! יבא יהוא ויהרוג אותו, שנאמר (שם ב ט) ויהוא מלא ידו בקשת וידך את יהורם בין זרועיו ויצא החצי מלבו. ולמה בין זרועותיו ויצא מלבו לפי שהקשה את לבו, ופשט ידיו לקבל הרבית, לקיים מה שנאמר (יחזקאל יח) : בנשך נתן ותרבית לקח וחי לא יחיה, לכך מזהיר להם, אם כסף תלוה את עמי, ואף בירושלים היו עושיין כן, שנאמר (ישעיה א) : כספך היה לסיגים. ומה נעשה להם? (ירמיה ו) כסף נמאס קראו להם. וכן (יחזקאל ז) : כספם בחוצות ישליכו. למה? על שעברו על מה שכתוב בתורה (ויקרא כא) : את כספך לא תתן לו בנשך :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות כב כד) : אם-כסף תלֶוה את-עמי, (גימ' 1163)

(תהלים טו) : כספו לא נתן בנשך.. (גימ' 1163 ס"ת,א,ת).

שמות רבה : פרשה לא משנה ה : ונתת לאיש ככל דרכיו

דבר אחר : אם כסף תלוה את עמי כיון שבנה שלמה את הבית, אמר להקב"ה בתפלתו : רבון העולם! אם יש אדם שיתפלל לפניך, שתתן לו ממון, ואתה יודע שרע לו, אל תתן לו. ואם ראית אדם נאה בעשרו תן לו, שנאמר (ד"ה ב ז) : ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו, לפי שבעולם הזה היו הרשעים עשירים ונתונים בשלוח והשקט, והצדיקים עניים, אבל לעתיד לבא, כשיפתח הקב"ה לצדיקים אוצרות גן עדן, הרשעים שאכלו נשך ותרבית, עתידין להיות נושכין בשיניהם את בשרם, שנאמר (קהלת ד) : הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו, והם אומרים : ולואי היינו פועלים והיינו טוענין בכתפנו, ולואי שהיינו עבדים ויהיה לנו כך, שנא' : טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח, לכך נאמר : אם כסף תלוה את עמי. אמרו ישראל לפני הקב"ה : ומי הם עמך? אמר להם : העניים, שנאמר (ישעיה מח) : כי נחם ה' עמו וענייו ירחם. מדת ב"ו, אם היו לו עניים קרובים והוא עשיר, אינו מודה בהם, שנאמר (משלי יט) : כל אחי רש שנאוהו, והקב"ה אינו כן, שנאמר (ד"ה א כט) : והעושר והכבוד מלפניך, ואינו מחופף אלא על העניים, שנאמר (ישעיה יד) : כי ה' יסד ציון ובה יחסו עניי עמו, לכך נאמר : אם כסף תלוה את עמי. אמר דוד : רבון העולם! ישב עולמך, שנאמר (תהלים סא) : ישב עולם לפני אלהים. אמר לו הקב"ה : אם אעשה את עולמי שוה, (שם) חסד ואמת מן ינצרוהו :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(ד"ה ב ז) : ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו,...

קהלת ד) : הכסיל חובק את ידיו ואוכל את בשרו

יתרה 1279 כמניין (שמות כב כד) : אם-כסף תלֶוה את-עמי, (גימ' 1279 מנצפך א.ת).

שמות רבה : פרשה לא משנה ו : כל מי שלוקח רבית אין ירא אלהים

לא תהיה לו כנושה, אם הלויית אותו לא תדחקנו, שאם יש לו שדה או כרם, לא תאמר לו טול לך מנה ועשה מהם פרקמטיא, וכתוב לי אפותיקי על שדך, או על כרמך, למחר הוא מפסיד הפרקמטיא ואתה נוטל את שדהו, או את כרמו, לכך כתיב : לא תהיה לו כנושה, מכאן אתה למד, שכל מי שלוקח רבית אין ירא אלהים. וכן יחזקאל אומר (יחזקאל יח) : בנשך נתן ותרבית לקח, וחי לא יחיה. משל לאחד, שהיה אילוגין שלו. נקרא לפני הדיין. אמר הדיין : עד עכשיו הוא קיים!! כך אמר הקב"ה : וחי!! לא יחיה! נשך ותרבית לקח! דבר אחר : אמר הקב"ה : מי שחיה ברבית בעולם הזה, לא יחיה בעולם הבא. והוליד בן ולא לקח

רבית, אמרו לו: אביו היה לוקח רבית. אומר להם: מה איכפת לי, ואני כתבתי: בן לא ישא בעון האב, הנפש החוטאת היא תמות. אמר להם הקב"ה: אתם אומרים שימות הבן, אפילו אביו אם רצה לעשות תשובה, וליטול לו חיים אני מקבלו, שנאמר: והרשע כי ישוב, אם בכל לבבו הוא שב, אני מקבלו. לפיכך נאמר: לא תהיה לו כנושה, לא תשימון עליו נשך. לא היה צריך לומר אלא לא תשים, מהו לא תשימון? אלו העדים, והערב, והדיינין, והסופר, שאלולי הם, לא יטול כלום, לפיכך לוקים כולם. ומנין שהלוה לוקה? שנאמר: לא תשיך לאחיד. למה הרבית דומה? למי שנשכו נחש, ולא הרגיש מי נשכו, ולא ידע עד שתבטבט עליו. כך הרבית, אין אדם מרגיש בו, עד שתבטבט עליו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(יחזקאל יח יג): בְּנֶשֶׁךְ נָתַן וְתָרְבִית לָקַח, וְחָי: לא יִחְיֶה, .. (גימ' 2123 ת)
(שמות כב כד): אִם-קָסַף תִּלְוָה אֶת-עַמִּי, .. (גימ' 1260 מנצפך)
יתרה: (גימ' 863) כמניין: (שמות כב כד): לא-תִהְיֶה לוֹ, כְּנֶשֶׁךְ; (גימ' 863 ה)

שמות רבה: פרשה לא משנה ז: ביומו תתן שכרו
אם חבול תחבול אמר לו האלהים: אם חייב הוא לך, אף אתה חייב לי, שנא' (ד"ה ב ו): כי יחטאו לך, כי אין אדם אשר לא יחטא.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כב כה): אִם-חָבַל תִּחְבֹּל, (גימ' 521).
(ד"ה ב ו כד): כִּי יִחְטְאוּ-לָךְ; וְשָׁבוּ וְהוֹדוּ (גימ' 521 ס"ת, א)

שמות רבה: פרשה לא משנה ט: קדש ישראל לה'
(שמות כב, כט) כן תעשה לשורך. (ויקרא כב, כז) ומיום השמיני והלאה. (ויקרא כב, כז) ומיום השמיני והלאה, וְהִלָּאָה, יִרְצָה, לְקַרְבַּן אִשָּׁה לְיַהֲוָה. וכן כתיב (שם) וביום השמיני תתנו לי. ואם נתת, אין אתה נותן משלך, אלא משלי. וכן הוא אומר (ד"ה א כט) כי ממך הכל ומידך נתנו לך, ואם עשית כן, אנשי קדש תהיון לי. וכן כתיב (ירמיה ב): קדש ישראל לה' ראשית תבואתו, כשם שהערימה הזאת עומדת, והכהן יורד לתוכה ונוטל מתוכה התרומה, כך עשה הקב"ה את העולם ערימה, ונטל אבותינו שהם תרומתו, שנאמר: קדש ישראל לה' ראשית תבואתו, ולכך אמר הקב"ה לישראל: בשביל שאתם תרומה, אין לכם רשות לאכול טרפה, שנאמר: ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו. למה לכלב? אמר הקב"ה: חייבים אתם לכלבים, שבשעה שהרגתי בכורי מצרים, והיו המצריים יושבין כל הלילה וקוברין מתיהם, והכלבים נובחין להם ולישראל אין נובחין, שנא' (שמות יא): ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו. לפיכך, אתם חייבים לכלבים, שנאמר: לכלב תשליכון אותו. מה הכלבים, אחד נובח וכולם מתקבצים ונובחים על חנם, אבל אתם לא תהיו כן, מפני שאתם אנשי קדש, שנאמר: ואנשי קודש תהיון לי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ד"ה א כט יד): כִּי-מִמֶּךָ הִכַּל, וּמִיָּדְךָ נִתְּנוּ לָךְ. (גימ' 821).
(ירמיה ב ג): קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לְיַהֲוָה, רִאשִׁית תְּבוּאָתָה (גימ' 2731 ת)
בחיבור הפסוקים מניינם:
כמניין הפסוקים: (שמות כב, כט) "כן תעשה לשרך לצאנך"; (ויקרא כב, כז) ומיום השמיני, וְהִלָּאָה, יִרְצָה, (גימ' 3200 ה)
לְקַרְבַּן אִשָּׁה לְיַהֲוָה.
היתרה 352 כמניין קרבן (גימ' 352)

שמות רבה: פרשה לא משנה י: המאוס מאסת את יהודה
דבר אחר: אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (ירמיה ו): כסף נמאס קראו להם. בשעה שגלו ישראל מירושלים, הוציאו אותם השונאים בקולרין, והיו אומות העולם אומרים: אין הקב"ה חפץ באומה הזו, שנאמר: כסף נמאס קראו להם, מה הכסף הזה נצרף ונעשה כלי, ושוב נצרף ונעשה כלי, וכן פעמים הרבה, ובאחרונה האדם פורכו בידו ואינו נעשה עוד למלאכה. כן ישראל היו אומרים, שאין להם תקומה, שמאסן הקב"ה, שנאמר: כסף נמאס קראו להם. כיון ששמע ירמיה זה, בא לו אצל הקב"ה, אמר לו: רבון העולם! אמת שמאסת את בניך, הה"ד (שם יד): המאוס מאסת את יהודה, ואם בציון געלה נפשך, מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא?! משל לאחד שהיה מכה לאשתו. אמר לו שושבינה: עד מתי אתה מכה אותה? אם לגרשה אתה רוצה, הכה אותה עד שתמות, ואם אין אתה רוצה אותה, למה אתה מכה אותה? אמר לו: אפילו כל פלטין שלי חרב, לאשתי איני מגרש! כך אמר ירמיה להקב"ה: אם לגרשנו אתה רוצה, הכה אותנו עד שנמות, שנאמר (איכה ה): כי אם מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאד ואם לאו, מדוע הכיתנו ואין לנו מרפא?! אמר לו הקב"ה: אפילו אני מחריב עולמי, איני מגרש ישראל, שנאמר (ירמיה לא): כה אמר ה' אם ימדו שמים ממעל אלא, אמר הקב"ה: אעפ"כ תנאי התניתי עמהם, אם יחטאו יהא ביהמ"ק מתמשכן עליהם, שנאמר (ויקרא כו): ונתתי משכני בתוכם אל תהי קורא משכני, אלא מִשְׁכְּנִי. וכן בלעם אומר (במדבר כד): מה טובו אהלִיךָ יעקב משכנותיך ישראל. שני משכנות ונקראו אוהלִיךָ כשהם בנויים, ומשכנותיך כשהם חרבים, לא מפני שאני חייב לעובדי כוכבים אני ממשכן להם משכני, אלא עונותיכם גרמו לכם, שאמשכן להם מקדשי, אלולי כן, למה אני חייב?! שנאמר (ישעיה ג): כה אמר ה' איזה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר מכרתי אתכם לו הן בעונותיכם נמכרתם ובפשעיכם שלחה אמכם. וכן התניתי עם משה עליהם, שנאמר (שמות כב): אם כסף תלוה את עמי את העני עמך לא תהיה לו כנושה, ואם תעברו על המצות האלו, אני ממשכן שתי משכנות, שנאמר: אם חבול תחבול שלמת רעך. אמר לו משה: ולעולם הם ממושכנים! אמר לו: לאו! אלא עד בא השמש, עד שיבא משיח, שנאמר (מלאכי ג): וזרחתם לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ירמיה ו ל): קָסַף נִמְאָס, קָרְאוּ לָהֶם: כִּי-מֵאֵס יַהֲוָה, בָּהֶם. (גימ' 1169 ר"ת)

(שמות כב כד) : אם כסף תלוה את עמי,

(גימ' 1169 תה)

שמות רבה : פרשה לא משנה יא : מרבה הונו בנשך ותרבית לחונן דלים יקבצנו דבר אחר : אם כסף תלוה את עמי, הה"ד (משלי כח) : מרבה הונו בנשך ותרבית לחונן דלים יקבצנו. יש אדם שהוא עשיר ומלוה ברבית, ומכנס ממון הרבה והוא מת בלא בנים, וכל הממון שלו נכנס לטמיון. מה המלך עושה באותו ממון? בונה בימסאות ומרחצאו, ואיצטבאות ובתי כסאות, כדי שיהא לצרכי העניים. הוי, לחונן דלים יקבצנו. דבר אחר : מרבה הונו בנשך, זה עשו הרשע, שהוא מלוה בנשך ותרבית. ולמי הוא מכניס כל הממון? לישראל, שנאמר לחונן דלים. ונאמר (יחזקאל לד) : ושללו את שולליהם ובזזו את בוזייהם, לפיכך הזהיר הקב"ה את ישראל, שלא ילוו ברבית, כדי שלא יאכלו אחרים את נכסיהם. הרי, אם כסף תלוה את עמי את העני :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(משלי כח ח) : מְרַבֵּה הוֹנוֹ, בְּנִשְׁךְ וְתִרְבִּית לְחֹנֵן דָּלִים יִקְבְּצֵנוּ. (גימ' 2190)

(שמות כב כד) : אם כסף תלוה את עמי, . (גימ' 2190 ר"ת ס"ת)

מדרש רבה שמות פרשה לב משנה : א. הנה אנכי שולח מלאך הה"ד (שם פב) אני אמרתי אלהים אתם אלו המתינו ישראל למשה ולא היו עושים אותו מעשה לא היתה גליות ולא מלאך המות שולט בהן וכה"א (שמות לב) והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות מהו חרות ר' יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אומר חירות מן גליות ור' נחמיה אומר חירות ממלאך המות בשעה שאמרו ישראל כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע אמר הקב"ה אדם הראשון צויתיו מצוה אחת כדי שיקיימנה והשויתיו למלאכי השרת שנא' (בראשית ג) הן האדם היה כאחד ממנו אלו שהן עושין ומקיימין תרי"ג מצות חוץ מן הכללים ומן הפרטים ומן הדקדוקים אינו דין שיהיו הן חייין וקיימין לעולם וכה"א (במדבר כא) וממתנה נחליאל שנחלו מהקב"ה שיהיו חיים וקיימין לעולם כיון שאמרו אלה אלהיך ישראל בא מות עליהן אמר הקב"ה בשיטתו של אדם הראשון הלכתם שלא עמד בנסינו ג' שעות ובתשע שעות נקנסה עליו מיתה אני אמרתי אלהים אתם והלכתם אחר מדותיו של אדה"ר אכן כאדם תמותון מהו וכאחד השרים תפולו אמר רבי יהודה או כאדם או כחיה ד"א וכאחד השרים תפולו א"ר פנחס הכהן ב"ר חמא אמר להם הקב"ה הפלתם עצמכם לשעבר הייתם משתמשים ע"י רה"ק עכשיו אין אתם משתמשים אלא ע"י מלאך הוי הנה אנכי שולח מלאך לפניך :

נושא הדרשה : א אילו המתינו ישראל למשה

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

הנה אנכי שלח מלאך, לפניך, לשמך, בדרך ; ולהביאך, אל-המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו, אל-תמר בו : (גימ' 4822)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(שם פב) : אני אמרתי אלהים אתם (1256אה)

(שמות לב) : והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות (2602ס"פ)

(בראשית ג) : הן האדם היה כאחד ממנו (294)

(במדבר כא) : וממתנה נחליאל (670)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 4822)

ב. ד"א הנה אנכי שולח מלאך לפניך הה"ד (ירמיה ג) ואנכי אמרתי איך אשיתך בבנים מהו אשיתך אמר הקב"ה משעה שעמדתם בסיני וקבלתם את התורה וכתבתי שאני אוהב אתכם שנאמר (דברים ז) כי מאהבת יהוה אתכם ואחר שאהבתי אתכם היאך אני יכול לשנוא אתכם איך אשיתך בבני ואין אשיתך אלא שנאה שנא' (בראשית ג) ואיבה אשית. ד"א איך אשיתך בבנים ר' יהושע אומר חייבתם עצמכם כדכתיב (שמות כא) ככל אשר יושת עליו ור' ברכיה אמר ביירתם עצמכם כדכתיב (ישעיה ה) שמיר ושית : (ירמיה ג) ואתן לך ארץ חמדה למה נקראת חמדה שבהמ"ק נתון בתוכה הה"ד (תהלים סח) ההר חמד אלהים לשבתו. ד"א ארץ חמדה שחמדו לה כל המלכים שבין העי ובין יריחו אינו אלא ג' מילין לזו מלך ולזו מלך. ד"א ארץ חמדה רבנין אמרי ארץ שנחמדו לה אבות העולם אברהם שנאמר (בראשית יב) לך מארצך יצחק גור בארץ הזאת יעקב (שם מז) ונשאתני ממצרים ולמה הם מתחמדים לה אמר רשב"ל מפני שהם חיים תחלה לימות המשיח ומהו נחלת צבי למה הוא מושלה לצבי מה הצבי משאדם מפשיטו אין עורו מחזיק את בשרו כך בשעה שזכו ישראל אין ארץ ישראל מחזקת פירותיה. ד"א מה צבי זה קל לאכול כך א"י פירותיה קלין לאכול ורבנין אמרי מה צבי זה רגליו קלין יותר מכל בהמה ומן החיה כך א"י ממחרת לבשל פירותיה יותר מכל הארצות וכל כך למה אמר להם הקב"ה לישראל כדי שיהא שמי מיוחד עליכם (ירמיה ג) ואומר אבי תקראי לי ומאחרי לא תשובי אתם לא עשיתם כן אלא (שם) אכן בגדה אשה מרעה רבנן אמרי מאישה אין כתיב כאן אלא מרעה מה אשה זו אינה יכולה למרוד בבעלה אלא ברעה היא יכולה לכפור בו למה שאין ביניהן גמיסקין כך אמר הקב"ה לישראל לא עשיתוני כבעל אלא כרע כשם שהאשה בוגדה ברעה כך בגדתם בי בית ישראל א"ר יהודה ב"ר סימון הלואי כאשה ברעה שכל זמן שהוא נותן לה שכר היא נשמעת לו פסק הימנה שכר אומרת לו כלום הייתי משועבדת לך אלא בשביל השכר כך אמר הקב"ה לישראל כלום חסרת אתכם עד שכפרתם בי הוי אכן בגדה אשה מרעה. ד"א הנה אנכי שולח מלאך אמר הקב"ה לישראל אלו זכיתם אני בעצמי נעשיתי לכם שליח כדרך שעשיתי לכם במדבר שנאמר (שמות ג) ויהוה הולך לפניכם יומם ועכשיו שלא זכיתם הריני מוסר אתכם לשליח שנאמר הנה אנכי שולח מלאך :

נושא הדרשה : ב איך אשיתך בבנים

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

הנה אנכי שלח מלאך, לפניך, לשמרך, בדרך; ולהביאך, אל-המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו, אל-תמר בו: כי לא ישא לפשעכם, כי שמי בקרב. כי אם-שמוע תשמע, בקלו, ועשית, כל אשר אדבר-- ואיבתי, את-איביך, וצרת, את-צריך. כי-ילך מלאכי, לפניך, והביאך אל-האמרי והחתי (גימ' 13044)

(1604)	(ירמיה ג): ואנכי אמרתי איך אשיתך בבנים
(965)	(דברים ז): כי מאהבת יהוה אתכם
(735)	(בראשית ג) ואיבה אשית
(1403)	(שמות כא): ככל אשר יושת עליו
(1567ר"פה)	(ישעיה ה) שמיר ושית
(855)	(ירמיה ג) ואתן לך ארץ חמדה
(1086)	(תהלים סח): ההר חמד אלהים לשבתו
(451)	(בראשית יב): לך לך מארצך
(1237)	(שם מז) ונשאתני ממצרים
(2031)	(ירמיה ג) ואומר אבי תקראי לי ומאחרי לא תשובי
(706)	(שם): אכן בגדה אשה מרעה
(404)	(שמות יג): ויהוה הולך לפניו יומם

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 13044)

ו. ד"א הנה אנכי שולח מלאך הה"ד (תהלים לד) חונה מלאך יהוה סביב ליראיו ויחלצם עושה אדם מצוה אחת הקב"ה נותן לו מלאך אחד לשמרו שנאמר חונה מלאך יהוה עושה שתי מצוות הקב"ה נותן לו שני מלאכים לשמרו שנאמר (שם צא) כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך עשה הרבה מצוות נותן לו הקב"ה חצי מחנהו שנא' (שם) יפול מצדך אלף ורובה מימינך והוא חצי מחנהו שנאמר (שם סח) רכב אלהים רבותים אלפי שונאן:

נושא הדרשה: ו בזכות המצוות שומרים המלאכים על האדם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנה אנכי שלח מלאך, לפניך, לשמרך, בדרך; ולהביאך, אל-המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו, (גימ' 4159ת)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(701)	(תהלים לד): חונה מלאך יהוה סביב ליראיו ויחלצם
(1194)	(שם צא): כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך
(776)	(שם): יפול מצדך אלף ורובה מימינך
(1488)	(שם סח): רכב אלהים רבותים אלפי שונאן

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 4159)

ז. ד"א הנה אנכי שולח מלאך הה"ד (שם פב) אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם כשעמדו ישראל בסיני וקבלו את התורה אמר הקב"ה למלאך המות על כל עובדי כוכבים יש לך רשות בהם ועל אומה זו אין לך רשות בה שהם חלקי כשם שאני חי וקיים כך בני קיימין שנא' (דברים לב) בהנחל עליון גוים וכתוב (שם) כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו ולא רציתם אלא חבלתם מעשיכם ואמרתם לעגל אלהיך ישראל ולכך (תהלים פב) אכן כאדם תמותון מה עובדי כוכבים משתמשים בשרים אף אתם כן שנאמר הנה אנכי שולח מלאך וכן אתה מוצא שהראה הקב"ה ליעקב שרי כל מלכות ומלכות שנאמר (בראשית כח) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה הראה לו כמה אומות וכמה איפרכין וכמה שילטונין עומדים מכל מלכות ומלכות וכשם שהראה לו אותן עומדים כך הראה לו אותן נופלין שנאמר והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו אמר לו הקב"ה עלה אף אתה אמר לו יעקב מתיירא אני שמא ארד כשם שירדו אלו א"ל הקב"ה אל תתירא כשם שאיני יורד מגדולתי כך לא אתה ולא בניך יורדים מגדולתם שנאמר והנה יהוה נצב עליו אימתו בשעה שהם עושים רצוני ובשעה שאמרתם אלה אלהיך ישראל ועזבתם אותי והלכתם בדרכי עובדי כוכבים מה עובדי כוכבים בשרים אף אתם בשרים שנאמר הנה אנכי שולח מלאך:

נושא הדרשה: ז בגלל חטאיהם נמסרו ישראל לידי שרים של מעלה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנה אנכי שלח מלאך, לפניך, לשמרך, בדרך; ולהביאך, אל-המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו, אל-תמר בו: כי לא ישא לפשעכם, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 5734)

(1783ס"ת)	(שם פב): אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כלכם
(320)	(דברים לב): בהנחל עליון גוים
(1026)	(שם): כי חלק יהוה עמו יעקב חבל נחלתו
(1051א)	(תהלים פב): אכן כאדם תמותון
(736)	(בראשית כח): ויחלום והנה סולם מוצב ארצה
(818ר"ת)	(בראשית כח): והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 5734)

ט. הנה אנכי שולח מלאך אי"ל הקב"ה למשה הם מי ששמר את האבות הוא ישמור את הבנים וכן אתה מוצא באברהם כשבירך את יצחק בנו אי"ל (בראשית כד) יהוה אלהי השמים וגוי הוא ישלח מלאכו לפניך ויעקב אבינו מה אמר לבניו (שם מח) המלאך הגואל אותי וגוי אמר להם הוא גאלני מיד עשו הוא הצילני מיד לבן הוא זנני ופרנסני בשני רעבון אמר הקב"ה למשה אף עכשיו מי ששמר את האבות ישמור את הבנים שנאמר הנה אנכי בכל מקום שהמלאך נראה השכינה נראית שנאמר (שמות ג) וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש ומיד ויקרא אליו אלהים ולא עוד אלא בשעה שצועקים ישראל לפניו תבא להם תשועה כך בסנה שנאמר (שם) הנה צעקת בני ישראל באה אלי וכן בגדעון (שופטים ו) ויבא מלאך וגוי וירא אליו מלאך יהוה וגוי (שם) ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל וכן לעי"ל בשעה שיגלה הגאולה בא על ישראל שנאמר (מלאכי ג) הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני:

נושא הדרשה: ט בכל מקום שהמלאך נראה השכינה נראית
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הנה אנכי שלח מלאך, לפניך, לשמרך, בדרך; ולהביאך, אל-המקום אשר הכנתי. השמר מפניו ושמע בקלו, אל-תמר בו: כי לא ישא לפשעכם, כי שמי בקרבו. כי אם-שמוע תשמע, בקלו, ועשית, (גימ' 8645)

(בראשית כד): יהוה אלהי השמים הוא ישלח מלאכו לפניך	(1152 אתה)
(שם מח) המלאך הגואל אותי	(576 אתה)
(שמות ג): וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש	(176 ר"ת)
(שם): ויקרא אליו אלהים	(450)
(שם): הנה צעקת בני ישראל באה אלי	(1482 ר"ת)
(שופטים ו): ויבא מלאך וירא אליו מלאך יהוה	(491)
(שם) ויאמר לך בכחך זה והושעת את ישראל	(2160 ר"ת)
(מלאכי ג): הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני	(1158 ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8645)

פרשת תרומה

מדרש רבה שמות פרשה לג משנה: א. ויקחו לי תרומה הה"ד (משלי ג) כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזובו אל תעזבו את המקח שנתתי לכם יש לך א דם שלוקח מקח יש בו זהב אין בו כסף יש בו כסף אין בו זהב אבל המקח שנתתי לכם יש בו כסף שנאמר (תהלים יב) אמרות יהוה אמרות טהורות כסף צרוף יש בו זהב שנאמר (שם יט) הנחמדים מזהב ומפז רב יש אדם לוקח שדות אבל לא כרמים כרמים ולא שדות אבל המקח הזה יש בו שדות ויש בו כרמים שנא' (שיר ד) שלחך פרדס רמונים יש לך אדם לוקח מקח ובני אדם אינן יודעין מהו אבל משכר הסרסור נתודע מה לקח כך התורה אין אדם יודע מה היא אלא משכר שלקח משה שנאמר (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו ויש לך מקח שמי שמכרו נמכר עמו אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורת כי כביכול נמכרתי עמה שנאמר ויקחו לי תרומה משל למלך שהיה לו בת יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו אמר לו בתי שנתתי לך יחידית היא לפרוש ממנה איני יכול לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך אלא זו טובה עשה לי שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול לומר לכם אל תטלוה איני יכול אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר ועשו לי מקדש:

נושא הדרשה: א לקח טוב נתתי לכם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה אל משה לאמר דבר אל-בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(משלי ג): כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו	(2693 ר"פ)
(תהלים יב): אמרות יהוה אמרות טהורות כסף צרוף	(2482)
(שם יט): הנחמדים מזהב ומפז רב	(546)
(שיר ד): שלחך פרדס רמונים	(1061 ת)
(שמות לד): ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו	(1820)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8602)

שמות רבה: פרשה לג משנה א: לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו, אל תעזבו את המקח שנתתי ויקחו לי תרומה הה"ד (משלי ג): כי לקח טוב נתתי לכם תורת אל תעזבו, אל תעזבו את המקח שנתתי לכם יש לך אדם שלוקח מקח, יש בו זהב אין בו כסף, יש בו כסף אין בו זהב, אבל המקח שנתתי לכם יש בו כסף, שנאמר (תהלים יב): אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף. יש בו זהב, שנאמר (שם יט): הנחמדים מזהב ומפז רב. יש אדם לוקח שדות אבל לא כרמים, כרמים ולא שדות, אבל המקח הזה, יש בו שדות ויש בו כרמים, שנאמר (שיר ד): שלחך פרדס רמונים. יש לך אדם לוקח מקח, ובני אדם אינן יודעין מהו, אבל משכר הסרסור נתודע מה לקח. כך התורה אין אדם יודע מה היא, אלא משכר שלקח משה, שנאמר (שמות לד): ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו. ויש לך מקח שמי שמכרו נמכר עמו. אמר הקב"ה לישראל: מכרתי לכם תורת, כביכול נמכרתי עמה, שנאמר: ויקחו לי תרומה. משל למלך, שהיה לו בת יחידה. בא

אחד מן המלכים ונטלה. ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו. אמר לו: בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תטלה איני יכול, לפי שהיא אשתך, אלא זו טובה עשה לי, שכל מקום שאתה הולך, קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם, שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל: נתתי לכם את התורה, לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול, אלא בכל מקום שאתם הולכים, בית אחד עשו לי שאדור בתוכו, שנאמר: ועשו לי מקדש:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ (גימ' 2784 ר"ת ר"פ ס"פ)
(משלי ד ב): כִּי לָקַח טוֹב, נָתַתִּי לָךְ; תוֹרָתִי, אֶל-תַּעֲזָבוּ. (גימ' 2784 ס"ת, ה)

דבר אחר

(תהלים יט יא): הִנְחַמְדִים--מְזֶהָב, וּמִפָּז רֶב; וּמִתּוֹקִים מִדְּבַשׁ, וְנֹפֶת צוּפִים (גימ' 2256).
(שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ.. (גימ' 2256 א).

דבר אחר

(שמות כה ב): דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: (גימ' 1959 ס"ת ת).
(תהלים יב ז): אֲמָרוֹת יְהוָה, אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת:.. (גימ' 1959 א)

ב. דבר אחר ויקחו לי תרומה הה"ד (תהלים סח) עלית למרום שבית שבי כל עלוייך לא היה אלא מן המרום עלית למרום (שמות יז) ומשה עלה אל האלהים (שם כ) ומשה נגש אל הערפל שבית שבי מלך בשעה שחיילותיו נשבים הוא מיצר תאמר אף כאן כך ת"ל לקחת ובשעה שאדם מוכר הוא מיצר ת"ל מתנות באדם אמר להם כך אני מעלה עליכם כאלו מתנה נתתיה לכם אף סוררים אמר הקב"ה למשה מה עובדי כוכבים אומריך שאיני חוזר עמהם על שעבדו עבודת כוכבים שנאמר (דברים ט) סרו מהר אפילו סוררים הן איני מניח אותם ועמהם אני דר שנאמר אף סוררים לשכון יה אלהים:

נושא הדרשה: ב עלית למרום שבית שבי	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי וזאת התרומה (5275)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(תהלים סח): עלית למרום שבית שבי (1860 ס"פ)	(שמות יז): ומשה עלה אל האלהים ומשה נגש אל הערפל (1698)
(דברים ט): סרו מהר (511)	(תהלים סח): אף סוררים לשכון יה אלהים: (1206 ר"ת)
(5275)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה: פרשה לג משנה ב: עלית למרום שבית שבי

דבר אחר ויקחו לי תרומה. הה"ד (תהלים סח): עלית למרום שבית שבי. כל עלוייך לא היה אלא מן המרום. עלית למרום (שמות יז): ומשה עלה אל האלהים. ומשה נגש אל הערפל. שבית שבי מלך בשעה שחיילותיו נשבים הוא מיצר. תאמר אף כאן כך? תלמוד לומר: לקחת. ובשעה שאדם מוכר הוא מיצר? תלמוד לומר: מתנות באדם. אמר להם: כך אני מעלה עליכם, כאלו מתנה נתתיה לכם. אף סוררים אמר הקב"ה למשה: מה עובדי כוכבים אומריך, שאיני חוזר עמהם על שעבדו עבודת כוכבים, שנאמר (דברים ט): סרו מהר, אפילו סוררים הן, איני מניח אותם ועמהם אני דר, שנאמר: אף סוררים לשכון יה אלהים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ (גימ' 2781 ר"ת, ת).
(תהלים סח יט): עֲלִיתָ לְמָרוֹם, שְׁבִיתָ שָׁבִי (גימ' 2781 ס"ת, ס"פ ר"פ, ה)

שמות רבה: פרשה לג משנה ג: ה' שוכן בתוך ישראל

דבר אחר: ויקחו לי תרומה, הה"ד (שיר ה): אני ישנה ולבי ער. אמרה כנסת ישראל: אני ישנתי לי מן הקץ, אלא הקב"ה ער, שנאמר (תהלים עג): צור לבבי וחלקי אלהים לעולם. אני ישנה מן המצות, אבל זכות אבותי עומדת לי, ולבי ער. אני ישנה ממעשה העגל, ולבי ער והקב"ה מרתיק עלי. הוי, ויקחו לי תרומה. פתחי לי אחותי רעיתי עד מתי אהיה מתהלך בלא בית, שראשי נמלא טל? אלא, עשו לי מקדש, שלא אהיה בחוץ:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמ כה ב): דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ, (גימ' 3078 ר"פ)
(שיר ה ב'): פִּתְחִי-לִי אֲחֹתִי רְעִיתִי יוֹנְתִי תַמְתִּי (גימ' 3078 ר"פ ת)

שמות רבה: פרשה לג משנה ד: כ"ל, בְּשָׁמִים וּבְאֶרֶץ הוא שלך

דבר אחר: ויקחו לי תרומה רבי ברכיה פתח: (ד"ה א כט): לך ה' הגדולה והגבורה וגו', כי כל בשמים ובארץ. אתה מוצא, כל מה שברא הקב"ה למעלן ברא למטון.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: (גימ' 821).
(ד"ה א כט יא): כִּי-כֹל, בְּשָׁמִים וּבְאֶרֶץ (גימ' 771).
יתרה 50 דכתיב "לך". (גימ' 50)

שמות רבה: פרשה לג משנה ה: זמרי ופנחס, מרדכי והמן

דבר אחר: ויקחו לי תרומה, הה"ד (משלי כב): נבחר שם מעושר רב. נבחר שמו של משה, שנאמר (תהלים קו): לולי משה בחירו. וכן הוא אומר (שמות לג): ואדעך בשם. מעשרו של קרח, שנאמר (במדבר טז): חמשים ומאתים מחתות. אמר לו הקב"ה: מפני שיש לך עושר, אתה מתגאה?! נבחר שמו של משה, מכל עשרך של כסף ושל זהב. הוי, (משלי יז): מכסף ומזהב חן טוב. דבר אחר: נבחר שמו של פנחס מן עשרו של זמרי, שהיה נשיא שבט שמעון. ומה עשה זמרי? עליו אמר שלמה (שם כא): העז איש רשע בפניו, זה זמרי. וישר הוא בין דרכו, זה פנחס. ומה העז זמרי? אלא, כיון שבאה כזבי בקש ליטלה. אמרה לו: איני נשמעת לך, שכן צוני אבא, שלא אהיה נשמעת אלא למשה! אמר לה: אני גדול ממשה, שהוא משבט ג' ואני משבט ב', ורצונך לידע שאני גדול ממשה, בפניו אני נוטל אותך, שנאמר (במדבר כה): והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו את המדינית לעיני משה, שהיה מקיש דברים כנגדו. אמר לו: משה! זו אסורה או מותרת? אמר לו: אסורה היא לך! אמר לו זמרי: אתה הוא הנאמן של תורה, שהקב"ה מתגאה בך, ואומר (שם יב): לא כן עבדי משה, שאתה אומר אסורה זו, אף אשתך שנטלת אסורה היא לך! זו מדינית וזו מדינית, זו גדולה בת אבות, ואשתך בת כומר! הוי, לעיני משה. ושלמה צווח: העז איש רשע בפניו. וכיון שראו אותו היו בוכים, שנאמר (שם כה): והמה בוכים. אמר לו הקב"ה: משה, בוכה אתה, והיכן חכמתך שאמרת דבר והבלעת לקרח, ועכשיו אתה בוכה? ורוח הקדש צווחת (תהלים עז): אשתוללו אבירי לב נמו שנתם. אמר לו משה: אין חכמה, ואין תבונה, ואין עצה לנגד ה'. אמר הקב"ה: יודע אני מי מוכן לדבר זה. מה כתיב אחריו? (שם): סוס מוכן ליום מלחמה ולה' התשועה. אמר ר' יוסי: דרש פנחס בעצמו: ומה אם הסוס, שהוא נותן נפשו ליום מלחמה, אפילו הוא מת נותן נפשו על בעליו, אני על קדושת שמו של הקב"ה עאכ"ו! וירא פינחס בן אלעזר התחיל אומר בינו לבין עצמו: ומה אעשה, איני יכול, שנים יכולין לאחד, שמה אחד יכול לשנים? עד שהוא נוטל עצה בינו לבין עצמו, הנגף נוגף והקב"ה אומר (שם כד): התרפית ביום צרה, הצל לקוחים למות, כי תאמר הן לא ידענו זה, אני מעיד עליך, שנאמר (שם): הלא תוכן לבות הוא יבין. נכנס פנחס ומצא אותם, שקבעם הקב"ה זה עם זה והיו כרוכין זה בזה, ולא היו יכולין להפריש עצמן, ודקר שניהם דרך דביקתן, שנאמר (במדבר כה): וידקור את שניהם. כיון שיצא נכנסו שבטו של זמרי. מה עשה הקב"ה? נגף את כולן, כיון שראה פנחס את הנגף, עמד והיה מתפלל, שנאמר (תהלים קו): ויעמוד פינחס ויפלה. מיד קרא הקב"ה למשה ואמר לו: בא ואודיעך מי העמיד זרעו של אברהם, שנאמר: פינחס בן אלעזר, לכך נאמר (משלי כב): נבחר שם מעושר רב.

דבר אחר: נבחר שמו של מרדכי, מעשרו של המן. אמר ר' יאשיה: מה עשה אותו רשע? הוציא כל כסף וזהב שהיה לו, ונתן לאחשורוש. אמר לו הקב"ה: חייד! (שם טז): נבחר מכסף ומזהב חן טוב. נבחר חנה של אסתר, שנאמר (אסתר ב): ותהי אסתר נושאת חן. כיון שבא הרשע עם הממון, אמר לו המלך: הכסף נתון לך. אמר הקב"ה: כך אתם מוכרים שלי על שלי! שנאמר (ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים וכתוב (חגי ב): לי הכסף והזהב, חייד! מה שאמרת: הכסף נתון לך וגו'. כך (אסתר ח): ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

מניין חיבור הפסוקים במדרש: (משלי כב): נבחר שם מעושר רב (תהלים קו): לולי משה בחירו (משלי יז): מכסף ומזהב חן טוב. (גימ' 2411).
 כמניין: (שמות כה ב): דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: (גימ' 2411 ר"ת ס"ת).
 זמרי פנחס: מרדכי המן (גימ' 824).
 (שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: (גימ' 824 ת).

שמות רבה: פרשה לג משנה ו: הקב"ה נתן תורה לישראל ושמו
 דבר אחר: ויקחו לי תרומה, הה"ד (משלי ג): כי לקח טוב נתתי לכם. אמר ר' ברכיה הכהן ברבי: בנוהג שבעולם, אדם מוכר חפץ בתוך ביתו הוא עצב עליו, והקב"ה נתן תורה לישראל ושמו. הוי, לקח טוב וגו'. בנוהג שבעולם, אדם לוקח חפץ מיצר לשמרה, אבל התורה משמרת בעליה, שנאמר (שם ז): בהתהלכך תנחה אותך. בנוהג שבעולם, אדם לוקח חפץ מן השוק, שמה יכול לקנות בעליו, אבל הקב"ה נתן תורה לישראל, ואומר להם: כביכול לי אתם לוקחים. הוי, ויקחו לי תרומה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כה ב): וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה: (גימ' 1279 ר"ת ס"ת ה).
 (משלי ג): כי לקח טוב נתתי לכם. גימ' 1279 ר"ת ס"ת ת)

ז. ד"א ויקחו לי תרומה הה"ד (דברים לג) תורה צוה לנו משה דרש ר' שמלאי תרי"ג מצות נתנו לישראל ע"י משה שכן מנין תורה ואם תאמר אינן אלא תרי"א ושתיים היכן הם אלא אמרי רבנן אנכי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמעום ותרי"א אמר להם משה שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה וגו' אל תקרי מורשה אלא ירושה ירושה היא לישראל לעולם משל לבן מלכים שנשבה כשהוא קטן למדינת הים אפילו לאחר כמה שנים אינו בוש מפני שהוא אומר לירושת אבותי אני חוזר כך ת"יח שהוא פורש מן התורה והלך והתעסק בדברים אחרים אפילו לאחר כמה שנים הוא מבקש לחזור אינו בוש מפני שאומר לירושת אבותי אני חוזר. ד"א מורשה אל תהי קורא מורשה אלא מאורסה מה חתן זה כל זמן שלא נשא ארוסתו הוא הוה פראדורין לבית חמיו משנשאה הרי אביה בא אצלה כך עד שלא נתנה תורה לישראל (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים משנתנה תורה אמר הקדוש ברוך הוא למשה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם: ד"א אל תהי קורא מורשה אלא מאורסה מלמד שהתורה ארוסה לישראל שנאמר (הושע ב) וארשתיך לי לעולם ומנין שהיא כאשת איש לעובדי כוכבים שנאמר (משלי ו) היחתה איש אש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוינה כן הבא אל אשת רעהו:

נושא הדרשה: ז התורה ארוסה לישראל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף, ונחשת.

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

- (דברים לג) : תורה צוה לנו משה (1143)
(שמות יט) : ומשה עלה אל האלהים (660ר"ת)
(הושע ב) : וארשתיד לי לעולם (1153)
(משלי ו) : היחתה איש איש בחיקו (1181א)
(שם) : ובגדיו לא תשרפנה (1097)
(שם) : אם יהלך איש על הגחלים (613)
(שם) : ורגליו לא תכוונה (777)
(שם) : כן הבא אל אשת רעהו (1091)

(גימ' 7715)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

שמות רבה : פרשה לג משנה ז : התורה ארוסה לישראל

דבר אחר : ויקחו לי תרומה, הה"ד (דברים לג) : תורה צוה לנו משה. דרש ר' שמלאי : תרי"ג מצות נתנו לישראל ע"י משה. שכן מנין תורה. ואם תאמר אינן אלא תרי"א, ושתיים היכן הם?! אלא, אמרי רבנן : אנכי, ולא יהיה לך, מפי הגבורה שמעום, ותרי"א אמר להם משה, שנאמר : תורה צוה לנו משה מורשה וגו'. אל תקרי מורשה, אלא ירושה, ירושה היא לישראל לעולם. משל לבן מלכים, שנשבה כשהוא קטן למדינת הים. אפילו לאחר כמה שנים אינו בוש מפני שהוא אומר : לירושת אבותי אני חוזר! כך ת"ח שהוא פורש מן התורה והלך והתעסק בדברים אחרים, אפילו לאחר כמה שנים הוא מבקש לחזור, אינו בוש מפני שאומר לירושת אבותי אני חוזר. דבר אחר : מורשה, אל תהי קורא מורשה, אלא מאורסה. מה חתן זה, כל זמן שלא נשא ארוסתו הוא הוה פראדורין לבית חמיו, משנשאה הרי אביה בא אצלה. כך עד שלא נתנה תורה לישראל : (שמות יט) : ומשה עלה אל האלהים. משנתנה תורה, אמר הקדוש ברוך הוא למשה : ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם : דבר אחר : אל תהי קורא מורשה, אלא מאורסה. מלמד, שהתורה ארוסה לישראל, שנאמר (הושע ב) : וארשתיד לי לעולם. ומנין שהיא כאשת איש לעובדי כוכבים? שנאמר (משלי ו) : היחתה איש איש בחיקו ובגדיו לא תשרפנה אם יהלך איש על הגחלים ורגליו לא תכוונה כן הבא אל אשת רעהו :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

- (משלי ו כז) : הִיחַתָּה אִישׁ אִישׁ בְּחִיקוֹ ; וּבִגְדָיו, לֹא תִשְׂרַפְנָה. (גימ' 2263)
(משלי ו כח) : אִם-יִהְיֶה אִישׁ, עַל-הַגְּחָלִים ; וְרַגְלָיו, לֹא תִפְוֶינָה. (גימ' 1422 א.)
בחיבור הפסוקים : (גימ' 2263) (גימ' 1422 א.) עולה מניינם
(שמות כה ב) : דִּבֶּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה : מֵאֵת כָּל-אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לְבוֹ, (גימ' 3074)
היתרה (גימ' 611) כמניין "יתורה" (גימ' 611)

שמות רבה : פרשה לג משנה ח : נדבות למשכן

דבר אחר : ויקחו לי תרומה בשעה שאמר הקב"ה למשה על עסקי המשכן, אמר לפניו : רבש"ע! יכולין הם ישראל לעשות? אמר לו הקב"ה : אפילו אחד מישראל יכול לעשותו, שנאמר (שמות כה) : מאת כל איש אשר ידבנו לבו. אמרו רבנן : אף במן שהיה יורד לישראל, היו יורדות בו אבנים טובות ומרגליות, והיו הגדולים שבהן באין ומלקטים אותן, והיו גונוזין אותן. תדע שכן הוא, שנאמר (שם לו) : והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר. וכי בבקר היו מביאין, בצהרים לא היו מביאים?! אלא ממה שהיה המן מוריד להם הביאו. וכן הוא אומר : והנשיאים הביאו וזאת התרומה. אמר רבי טביומי : בשעה שהגיע זמנו של יעקב אבינו ליפטר מן העולם, קרא לבניו אמר להם : היו יודעין שהקב"ה עתיד לומר לבניכם לעשות משכן, אלא יהיו כל צרכי מוכנים בידכם, שנאמר (בראשית מח) : והיה אלהים עמכם. וכי תעלה על דעתך כשהיה יעקב אבינו חי, לא היה הקב"ה עם בניו?! אלא כך אמר להם : עתיד הוא לומר לכם ועשו לי מקדש, והוא יורד ומשרה שכנתו בתוכם, שנאמר : ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. ויש מהם שהתקינו עצמן לדברים, ויש מהן ששכחו, וכשבא משה ועשו המשכן, יש מהם שהביאו מעצמן ויש מהם שלא הביאו אלא ממה שהיה מונח בידו, שכן הוא אומר : כל איש אשר נמצא אתו תכלת וארגמן ואומר כל אשר נמצא אתו עצי שטים :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

- (שמות כה ב) : וַיִּקְחוּ-לִי תְרוּמָה :... (גימ' 2581 פשוט ובמילוי ה.)
(שמות כה ח) : וַעֲשׂוּ לִי, מִקְדָּשׁ ; וְשִׁכְנָתִי, בְּתוֹכָם. (גימ' 2171 ר"פ ס"פ ת)
יתרה (גימ' 410) כמניין "משכן" .. (גימ' 410)

מדרש רבה שמות פרשה לד משנה : א. ועשו ארון עצי שטים הה"ד (איוב לו) שדי לא מצאנוהו שגיא כח אמר רבינו הגדול צריכין אנו להחזיק טובה לאיוב שכל מה שאמר אליהוא בא הוא והוסיף על דבריו אמר איוב לחביריו מה אתם סוברים שכל מה שאמרתם הוא כל שבחו מי יוכל לספר כל שבחיו וגבורותיו של הקב"ה כל הדברים שדברתם (שם כו) הן אלה קצות דרכיו בא אליהוא ואמר שדי לא מצאנוהו שגיא כח מי ששומע הפסוק הזה אומר שמא חירופים הוא חס ושלום אלא כך אמר אליהוא לא מצינו כח גבורתו של הקב"ה עם בריותיו שאין הקב"ה בא בטרחות עם בריותיו לא בא על האדם אלא לפי כחו אתה מוצא כשנתן הקב"ה את התורה לישראל אלו היה בא עליהם בחוזק כחו לא היו יכולין לעמוד שנאמר (דברים ה) אם יוספים אנחנו לשמוע וגו' אלא לא בא עליהם אלא לפי כחם שנא' (תהלים כט) קול יהוה בכח בכחו אינו אומר אלא בכח לפי כחו של כל אחד ואחד. ד"א שדי לא מצאנוהו שגיא כח בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה לי משכן התחיל מתמיה ואומר כבודו של הקב"ה מלא עליונים ותחתונים והוא אומר עשה לי משכן ועוד היה מסתכל וראה ששלמה עומד ובונה בית המקדש שהוא גדול מן המשכן ואמר לפני הקב"ה (מלכים א ח) כי האמנם ישב אלהים על הארץ אמר משה ומה בהמ"ק שהוא יותר ויותר מן המשכן שלמה אומר כן

משכן אעכ"ו לכך אמר משה (תהלים צא) יושב בסתר עליון א"ר יהודה בר ר' סימון יושב בסתר הוא עליון על כל בריותיו מהו בצל שדי בצל אל בצל רחום בצל חנון אין כתיב כאן אלא בצל שדי בצל שעה בצלאל לכך נאמר בצל שדי יתלונן אמר הקב"ה לא כשם שאתה סבור כך אני סבור אלא כ' קרש בצפון וכי בדרום וחי' במערב ולא עוד אלא שארד ואצמצם שכינתי בתוך אמה על אמה:

נושא הדרשה: א הקב"ה נגלה לאדם כפי כוחו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ועשו ארון, עצי שטים: אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו, ואמה וחצי, קמתו. וצפית אתו זהב טהור, מבית ומחוץ	(גימ' 4923)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(איוב לו): שדי לא מצאנוהו שגיא כח	(885)
(שם כו): הן אלה קצות דרכיו	(932ר"פ)
(דברים ה): אם יוספים אנחנו לשמוע	(808)
(תהלים כט): קול יהוה בכח	(192)
(מלכים א ח): כי האמנם ישב אלהים על הארץ	(960)
(תהלים צא): יושב בסתר עליון	(1146)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4923)

שמות רבה: פרשה לד: כבוד ה' ועשיית המשכן
 שמות רבה: פרשה לד: משנה א: הקב"ה נגלה לאדם כפי כוחו ועשו ארון עצי שטים, הה"ד (איוב לו כג): שדי לא מצאנוהו שגיא כח. אמר רבינו הגדול: צריכין אנו להחזיק טובה לאיוב, שכל מה שאמר אליהוא, בא הוא והוסיף על דבריו. אמר איוב לחביריו: מה אתם סוברים, שכל מה שאמרתם הוא כל שבחו, מי יוכל לספר כל שבחיו וגבורותיו של הקב"ה?! כל הדברים שדברתם (שם כו): הן אלה קצות דרכיו. בא אליהוא ואמר: שדי לא מצאנוהו שגיא כח, מי ששומע הפסוק הזה אומר: שמא חירופים הוא חס ושלום?! אלא כך אמר אליהוא, לא מצינו כח גבורתו של הקב"ה עם בריותיו, שאין הקב"ה בא בטרחות עם בריותיו, לא בא על האדם אלא לפי כחו. אתה מוצא, כשנתן הקב"ה את התורה לישראל, אלו היה בא עליהם בחוזק כחו, לא היו יכולין לעמוד, שנאמר (דברים ה): אם יוספים אנחנו לשמוע וגו', אלא לא בא עליהם אלא לפי חסם, שנאמר (תהלים כט): קול ה' בכח, בכחו אינו אומר, אלא בכח, לפי כחו של כל אחד ואחד. דבר אחר: שדי לא מצאנוהו שגיא כח בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה לי משכן, התחיל מתמיה ואומר: כבודו של הקב"ה מלא עליונים ותחתונים, והוא אומר עשה לי משכן?! ועוד היה מסתכל וראה ששלמה עומד ובונה בית המקדש, שהוא גדול מן המשכן, ואמר לפני הקב"ה (מלכים א ח): כי האמנם ישב אלהים על הארץ. אמר משה: ומה בהמ"ק שהוא יותר ויותר מן המשכן, שלמה אומר כן, משכן אעכ"ו! לכך אמר משה (תהלים צא א): יושב בסתר עליון. אמר רבי יהודה בר ר' סימון: יושב בסתר הוא עליון על כל בריותיו. מהו בצל שדי? בצל שדי, בצל רחום, בצל חנון אין כתיב כאן, אלא בצל שדי, בצל שעה בצלאל, לכך נאמר: בצל שדי יתלונן. אמר הקב"ה: לא כשם שאתה סבור, כך אני סבור, אלא כ' קרש בצפון, וכי בדרום, וחי' במערב. ולא עוד, אלא שארד ואצמצם שכינתי, בתוך אמה על אמה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(איוב לו כג): שדי לא מצאנוהו, שגיא-כח.	(גימ' 879)
(תהלים צא א): יושב בסתר עליון;	(גימ' 1576)
מניין חיבור הפסוקים...	
כמניין: (שמות כה ז): ועשו ארון, עצי שטים.	(גימ' 2455 במילוי א.ת.ר"פ ה)

שמות רבה: פרשה לד: משנה ב:
 דבר אחר: ועשו ארון עצי שטים מה כתיב למעלה? ויקחו לי תרומה. מיד, ועשו ארון עצי שטים. מה התורה קדמה לכל, כך במעשה המשכן, הקדים את הארון לכל הכלים. מה האור קדם לכל מעשה בראשית, דכתיב (בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור, ואף במשכן בתורה שנקראת אור, דכתיב (משלי ו): כי נר מצוה ותורה אור, קדמו מעשיה לכל הכלים.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(שמות כה ב): דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ-לִי תְּרוּמָה:	(גימ' 1661 ר"פ ה)
(שמות כה ז): וַעֲשׂוּ אֶרֶון, עֲצֵי שִׁטִּים:	(גימ' 1666 ס"ת ר"ת, א)

שמות רבה: פרשה ג: הקב"ה רועה, נוטר ואב
 דבר אחר: ועשו מה כתיב למעלה? ועשו לי מקדש. אמר הקב"ה לישראל: אתם צאני ואני רועה, שנאמר (יחזקאל לד): ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם, ואני רועה, שנאמר (תהלים פ): רועה ישראל האזינה, עשו דיר לרועה שיבא וירעה אתכם, לכך נאמר: ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם. אתם כרם, שנאמר (ישעיה ה): כי כרם ה' צבאות בית ישראל, ואני שומר, שנאמר (תהלים קכא): הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל. עשו סוכה לשומר שישמור אתכם. אתם בנים ואני אביכם, שנאמר (דברים יד): בנים אתם לה' אלהיכם. ואני אביכם, שנאמר (ירמיה לא): כי הייתי לישראל לאב. כבוד לבנים כשהן אצל אביהם, וכבוד לאב כשהוא אצל בניו, וכן הוא אומר (משלי יז): עטרת זקנים בני בנים. עשו בית לאב שיבא וישרה אצל בניו, לכך נאמר ועשו לי מקדש:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
רועה	
(שמות כה ח): וַעֲשׂוּ לִי, מִקְדָּשׁ; וַיִּשְׁכְּנֵתִי, בְּתוֹכְכֶם.	(גימ' 2165 ס"פ ת)

יחזקאל לד לא) : וְאַתָּן צֹאנֵי צֹאן מִרְעִיתִי, אֲדָם אֲתֶם (גימ' 2165 ס"ת)

אב

(דברים יד) : בָּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם (גימ' 869 ס"ת ר"ת ת ה)

(שמות כה ח) : וְעָשׂוּ לִי מִקֹּדֶשׁ. (גימ' 866)

יתרה (גימ' 3) כמניין "אב". (גימ' 3)

שומר-נוטר

(שמות כה ח) : וְעָשׂוּ לִי, מִקֹּדֶשׁ; וְשָׁכַנְתִּי, בְּתוֹכָם (גימ' 2122 ה ה)

(תהלים קכא) : הֲנָה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל. (גימ' 2122 ר"ת ס"פ ר"פ א).

צופן נוסף

נושא הדרשה : ג הקב"ה רועה נوتر ואב	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ועשו לי, מקדש; ושכנתי, בתוכם. ככל, אשר אני מראה אותך, את תבנית המשכן, ואת תבנית כל-כליו; וכן, תעשו. עשו ארון, עצי שטים: אמתים וחצי ארכו, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 9334)
יחזקאל לד): ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם	(1965)
תהלים פ): רועה ישראל האזינה	(900)
ישעיה ה): כי כרם יהוה צבאות בית ישראל	(1920 ר"ת)
תהלים קכא): הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל	(1691)
דברים יד): בנים אתם ליהוה אלהיכם	(705)
ירמיה לא): כי הייתי לישראל לאב	(1086 אה)
משלי יז): עטרת זקנים בני בנים	(1067 אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 9334)

מדרש רבה שמות פרשה לה משנה: א. ועשית את הקרשים למשכן הה"ד (תהלים קד) ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע הרבה בריות ברא הקב"ה בעולמו ולא היה העולם ראוי להשתמש בהן וגנון הקב"ה מן העולם ואיזה זה אור שנברא ביום ראשון דא"ר יהודה בר סימון האור שברא הקב"ה ביום ראשון אדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו כיון שנסתכל הקב"ה בדורו של אנוש ובדור המבול ובדור הפלגה שמעשיהם מקולקלים עמד וגנון מהן שנא' (איוב לח) וימנע מרשעים אורם ולמי גנון לצדיקים לעתיד לבא שנאמר (בראשית א) וירא אלהים את האור כי טוב מהו כי טוב שהיה אורו נאה לעולם ולא היה מזיק כשמש הזה והיכן גנון בגן עדן שנא' (תהלים צז) אור זרוע לצדיק והרבה בריות ברא הקדוש ברוך הוא בעולם ולא היה העולם ראוי להשתמש בהן והיו ראויין להגנו ולא נגנו מפני כבוד הקב"ה ואיזה זה זהב א"ר אבהו טובה גדולה חלק הקב"ה לעולמו בזהב יש אדם פורט זהוב אחד והוא מוציא ממנו כמה יציאות שנאמר (בראשית ב) וזהב הארץ ההיא טוב ומהו טוב טוביה דהוא בביתיה טוביה דהוא בלוייתה א"ר שמעון בן לקיש לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב ולמה נברא בשביל המשכן ובשביל בהמ"ק שנאמר וזהב הארץ ההיא טוב כמה דאת אמר (דברים ג) החר הטוב הזה והלבנון שבעה זהבים היו בבית המקדש זהב טוב זהב טהור זהב שחוט זהב סגור זהב מזוקק זהב פרוויס זהב מופז זהב טוב כמשמעו וטהור שהיו מכניסין אותו לכור ואינו חסר כלום זהב שחוט שהיה נמשך כחוט והיו סכין בו כשעוה הנתונה על גבי פנקס זהב סגור שהיה סוגר כל הזהבים שהיו שם זהב מזוקק שהיו טוחין בו את הכתלים והרי כתוב (ד"ה א כט) כסף מזוקק לטוח בו קירות הבתים למה קורין אותו כסף שהיה מכסיף כל הזהבים שהיו שם זהב מופז ר' פטריקי אחיו של ר' דרוסאי אומר שהיה דומה לגפרית הזו שהיא מוצתה באש זהב פרויס ארשב"ל שהיה דומה לדם הפרים וי"א שהיה עושה פירות ואף הארזים היו ראויין להגנו ולא נגנו א"ר חנינא לא היה העולם ראוי להשתמש בארזים אלא לא נבראו אלא בשביל המשכן ובשביל בהמ"ק שנא' (תהלים קד) ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע ואין לבנון אלא ביהמ"ק שנאמר (דברים ג) החר הטוב הזה והלבנון א"ר שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן כ"ד מיני ארזים הם ואין לך משובח מכולן אלא שבעה שנאמר (ישעיה מא) אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ שמן וגוי' ולמה נגנו שצפה הקב"ה שהן עתידין לעשות בהן מלאכת המשכן במקום שהשכינה עתידה לשכון שנאמר (תהלים קד) אשר שם צפרים יקננו וכי תעלה על דעתך ששם צפרים היו מקננות אלא הצפרים שהיה כהן שוחט ומקריב בבהמ"ק ומהו חסידה ברושים ביתה וכי חסידה בארזים ביתה ומהו חסידה זה כהן גדול שנא' (דברים לג) תומיך ואוריך לאיש חסידך:

נושא הדרשה : א הזהב והארזים נבראו לצורך המשכן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ועשית את-הקרשים, למשכן, עצי שטים, עמדים. עשר אמות, ארך הקרש; ואמה וחצי האמה, רחב הקרש האחד. שתי ידות, לקרש האחד--משלבת, אשה אל-אחתה; כן תעשה, לכל קרשי המשכן. ועשית	(גימ' 11905)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

תהלים קד): ישבעו עצי יהוה ארזי לבנון אשר נטע

(איוב לח): וימנע מרשעים אורם

(בראשית א): וירא אלהים את האור כי טוב

תהלים צז): אור זרוע לצדיק

(בראשית ב): וזהב הארץ ההיא טוב

(1570)

(1083)

(983 א)

(724)

(354)

	(דברים ג): ההר הטוב הזה והלבנון	(דברים ג):
	(ד"ה א כט): כסף מזוקק לטוח בו קירות הבתים	(1647)
	(דברים ג): ההר הטוב הזה והלבנון	(398)
	(ישעיה מא): אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ שמן	(1852)
	(תהלים קד): אשר שם צפרים יקנו	(1477)
	(דברים לג): תומיך ואוריך לאיש חסידך	(1162)
(גימ' 11905)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

שמות רבה: פרשה לה: בניית המשכן

שמות רבה: (פרשה לה: א): הזהב והארזים נבראו לצורך המשכן.

ועשית את הקרשים למשכן, הה"ד (תהלים קד טז): ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע. הרבה בריות ברא הקב"ה בעולמו, ולא היה העולם ראוי להשתמש בהן, וגנון הקב"ה מן העולם. ואיזה? זה אור שנברא ביום ראשון. דאמר רבי יהודה בר סימון: האור שברא הקב"ה ביום ראשון, אדם צופה ומביט בו מסוף העולם ועד סופו. כיון שנסתכל הקב"ה בדורו של אנוש, ובדור המבול, ובדור הפלגה, שמעשיהם מקולקלים עמד וגנון מהן, שנאמר (איוב לח): וימנע מרשעים אורם. ולמי גנון? לצדיקים, לעתיד לבא, שנאמר (בראשית א): וירא אלהים את האור כי טוב. מהו כי טוב? שהיה אורו נאה לעולם ולא היה מזיק כשמש הזה. והיכן גנון? בגן עד, שנאמר (תהלים צ): אור זרוע לצדיק. והרבה בריות ברא הקדוש ברוך הוא בעולם, ולא היה העולם ראוי להשתמש בהן, והיו ראויין להגנו ולא נגנו מוכיז כבוד הקב"ה. אמר רבי אבהו: טובה גדולה חלק הקב"ה לעולמו בזהב, יש אדם פורט זהוב אחד והוא מוציא ממנו כמה יציאות, שנאמר (בראשית ב): וזהב הארץ ההיא טוב. ומהו טוב? טוביה דהוא בביתיה, טוביה דהוא בלוייתיה. אמר רבי שמעון בן לקיש: לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב, ולמה נברא? בשביל המשכן ובשביל בהמ"ק, שנאמר: וזהב הארץ ההיא טוב, כמה דאת אמר (דברים ג): ההר הטוב הזה והלבנון. וי"א שהיה עושה פירות, ואף הארזים היו ראויין להגנו ולא נגנו. אמר רבי חנינא: לא היה העולם ראוי להשתמש בארזים, אלא לא נבראו אלא בשביל המשכן ובשביל בהמ"ק, שנאמר (תהלים קד): ישבעו עצי ה' ארזי לבנון אשר נטע ואין לבנון אלא ביהמ"ק, שנאמר (דברים ג): ההר הטוב הזה והלבנון. אמר רבי שמאל בר נחמן בשם ר' יונתן: כ"ד מיני ארזים הם, ואין לך משובח מכולן אלא שבעה, שנאמר (ישעיה מא): אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ שמן וגו'. ולמה נגנו? שצפה הקב"ה שהן עתידין לעשות בהן מלאכת המשכן, במקום שהשכינה עתידה לשכון, שנאמר (תהלים קד): אשר שם צפרים יקנו. וכי תעלה על דעתך ששם צפרים היו מקננות?! אלא הצפרים שהיה כהן שוחט ומקריב בבהמ"ק. ומהו חסידה ברושים ביתה, וכי חסידה בארזים ביתה?! ומהו חסידה? זה כהן גדול, שנאמר (דברים לג): תומיך ואוריך לאיש חסידך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות כו טו): וְעָשִׂיתָ אֶת-הַקְּרָשִׁים, לְמִשְׁכַּן	(גימ' 2282)
כמניין הפסוקים:	
(ישעיה מא): אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ שמן	(גימ' 1859 ת)
(דברים ג): ההר הטוב הזה והלבנון.	(גימ' 423 ת ר"ת)
ס"ה מניינם:	(גימ' 2282)

שמות רבה: (פרשה לה: ב): איסור השחתת עצי פרי לצורך המשכן

דבר אחר: ועשית את הקרשים למשכן עצי שטים עומדים למה עצי שטים? למד הקב"ה דרך ארץ לדורות, שאם יבקש אדם לבנות ביתו מאילן עושה פירות, אומר לו: ומה מלך מלכי נמלכים הקדוש ברוך הוא, שהכל שלו, כשאמר לעשות משכן, אמר: לא תביא אלא מאילן שאינו עושה פירות, אתם עאכ"ו!

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

"שמות כו טו: וְעָשִׂיתָ אֶת-הַקְּרָשִׁים, לְמִשְׁכַּן, עֲצֵי שִׁטִּים, עֹמְדִים..	(גימ' 4438 ר"ת ס"ת ה)
(דברים כ כ): רַק עֵץ אֲשֶׁר-תִּדְעַ, כִּי-לֹא-עֵץ מֵאֵפֶל הוּא--אֶתוֹ תִּשְׁחִית,	(גימ' 3884 ר"פ ס"פ).
היתרה 554 כמניין (דברים כ יט): כִּי הָאֲדָם עֵץ הַשֶּׁדֶה..	(גימ' 554).

שמות רבה: (פרשה לה: ג): משה עשה את המשכן

דבר אחר: ועשית את הקרשים מה כתיב למעלה מן הענין? וראה ועשה, וכי משה עשה את המשכן, והלא כתיב ועשה בצלאל ואהליאב וכל איש חכם לב? אלא משה לתלמוד ובצלאל למעשה. מכאן אמרו רבותינו: ליתן שכר למעשה כעושה, שכן מצינו במשה, שעשה בצלאל למלאכת המשכן, והעלה עליו הקב"ה כאלו הוא עשאו, שנאמר (ד"ה א כא): ומשכן ה' אשר עשה משה במדבר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ד"ה א כא כט): וּמִשְׁכַּן יְהוָה אֲשֶׁר-עָשָׂה מֹשֶׁה בְּמִדְבָּר,	(גימ' 1911)
(שמות כו טו): וְעָשִׂיתָ אֶת-הַקְּרָשִׁים,	(גימ' 1911 ר"ת ס"פ ת ה).

שמות רבה: (פרשה לה: ד): המשכן משכון על חטאי ישראל

דבר אחר: ועשית את הקרשים לא היה צריך לומר, אלא ועשית את הקרשים משכן, מהו למשכן? אמר רבי הושעיא: על שום שהוא עומד לְמִשְׁכַּן, שאם נתחייבו שונאיהם של ישראל כלייה, יהא מתמשכן עליהן. אמר משה לפני הקב"ה: והלא עתידים הם, שלא יהיה להם לא משכן ולא מקדש, ומה תהא עליהם? אמר הקב"ה: אני נוטל מהם צדיק אחד וממשכנו בעדם, ומכפר אני עליהם על כל עונותיהם. וכן הוא אומר (איכה ב): ויהרוג כל מחמדי עין.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

משכן במילוי - מס שין כף נוו (גימ' 660 א ת)
(גימ' 660 ר"ת ר"פ ת ה). (איכה ב): ויהרוג כל מחמדי עין.

ה. ד"א ועשית את הקרשים מה כתיב למעלה וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת זהב זו בבל שנאמר (דניאל ג) הוא צלמא ראשה די דהב טב וכסף זו מדי שנאמר (שם) חדוהי ודרעוהי די כסף נחשת זו יון שנאמר (שם) מעוהי וירכתיה די נחש אבל ברזל אין כתיב כאן לא במקדש ולא במשכן למה שנמשל בו אדום שהחריבו בהמ"ק ללמדך שמכל המלכיות יקבל הקב"ה דורון לעתיד לבא חוץ מאדום והרי בבל אף היא החריבה אותו אלא על שלא קעקעה אותו אבל אדום מה כתיב בה (תהלים קלז) האומרים ערו ערו עד היסוד בה עד עכשיו היסוד בה לפיכך לא נכתב ברזל במשכן ובמקדש שמשולין בו אדום וכן אתה מוצא לע"ל שכל האומות עתידין להביא דורון למלך המשיח ומצרים מביאה תחלה וכסבור שלא לקבל מהם ואומר לו הקב"ה אכסניא נעשו לבני במצרים שנאמר (שם סח) יאתיו חשמנים מני מצרים כוש תריץ ידיו לאלהים מיד מקבל מהן נשאה כוש קל וחומר ומה מצרים ששעבדו בהן קבל מהם אנו שלא נשתעבדנו בהן על אחת כמה וכמה מיד כוש תריץ ידיו לאלהים מיד כל המלכיות שומעות והן מביאות שנאמר (שם) ממלכות הארץ שירו לאלהים ואח"כ מלכות אדום נושאת ק"ו בעצמה ואומרת ומה הללו שאינן אחיהם קבלו מהם אנו עאכ"ו ואף היא מבקשת להביא דורון למלך המשיח ואומר לו הקב"ה גער חית קנה שכולה חיה מן הקנה ד"א געור חיה הדרה בין הקנים שנאמר (שם פ) יכרסמנה חזיר מיער עדת אבירים בעגלי עמים אותה שאוכלת שמנן של עמים ובאה בכחו של אברהם ואומר מהם אני עשו בן יצחק בן אברהם מתרפס ברצי כסף אע"פ שחטא אדם וכועסת עליו מתרת את הפס ונוטלת את הכסף והיא מתרצה לו ומהו בזר עמים קרבות יחפצו שהיא מפזרת לישראל מתלמודה של תורה ומכנסת אותן במה שיצר הרע חפץ בו. ד"א בזר עמים קרבות יחפצו שפיזרו את ישראל מן העולם. ד"א בזר עמים שעשו את ישראל זרים לי והם מביאין קרבנות:

נושא הדרשה: ה זהב וכסף ונחשת	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ועשית את-הקרשים, למשכן, עצי שטים, עמדים. טז עשר אמות, ארך הקרש; ואמה וחצי האמה, רחב הקרש האחד. שתי ידות, לקרש האחד--משלבת, אשה אל-אחתה; כן תעשה, (גימ' 10030)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(דניאל ג): הוא צלמא ראשה די דהב טב	(715)
(שם): חדוהי ודרעוהי די כסף	(588ס"פ)
(שם): מעוהי וירכתיה די נחש	(1158ת)
(תהלים קלז): האומרים ערו עד היסוד בה	(1020)
(שם סח): יאתיו חשמנים מני מצרים כוש תריץ ידיו לאלהים	(2567ס"פ)
(שם): ממלכות הארץ שירו לאלהים	(2000ס"ת)
(שם פ): יכרסמנה חזיר מיער עדת אבירים בעגלי עמים	(1982ס"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10030)

פרשת תצוה

פרשה לו: ישראל - זית רענן

שמות רבה: פרשה לו משנה א) [ישראל נמשלו לזית]
ואתה תצוה, הה"ד (ירמיה יא טז) זית רענן יפה פרי תואר קרא ה' שמך. וכי לא נקראו ישראל אלא כזית הזה בלבד, והלא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל! בגפן ותאנה, שנאמר (תהלים פ): גפן ממצרים תסיע. תאנה, שנאמר (הושע ט): כבכורה בתאנה בראשיתה. כתמר, שנא' (שיר ז): זאת קומתך דמתה לתמר. כארז, שנא' (תהלים צב): כארז בלבנון ישגה. כאגוז, שנאמר (שיר ז): אל גנת אגוז ירדתי. וקראן בכל מיני שלחים, שנאמר (שם ד) שלחך פרדס רמונים. ובא ירמיה לומר, זית רענן יפה פרי תואר! אלא מה הזית הזה, עד שהוא באילנו מגררין אותו ואח"כ מורידין אותו מן הזית ונחבט, ומשחובטין אותו, מעלין אותו לגת ונותנין אותו במטחן, ואח"כ טוחנין אותו, ואח"כ מקיפין אותו בחבלים ומביאין אבנים, ואח"כ נותנין את שומנן. כך ישראל, באין עובדי כוכבים וחובטין אותם ממקום למקום, וחובשים אותן, וכופתין אותם בקולרין, ומקיפין אותן טרטיוטין, ואח"כ עושין תשובה והקב"ה עונה להם. מנין? שנא' (שמות ב): ויאנחו בני ישראל. וכן (דברים ד): בצר לך ומצאוך כי אל רחום ה' אלהיך. הוי, זית רענן יפה פרי תואר. מה ראה ירמיה למשול אבותינו כזית? אלא כל המשקין מתערבים זה בזה והשמן אינו מתערב, אלא עומד. כך ישראל, אינם מתערבים עם העובדי כוכבים, שנאמר (דברים ז): ולא תתחתן בם. דבר אחר: כל המשקים אדם מערב בהם ואינו יודע איזה תחתון ואיזה עליון, אבל השמן אפילו אתה מערבו בכל המשקין שבעולם, הוא נתון למעלה מהן. כך אבותינו, בשעה שהיו עושים רצונו של מקום, נצבים למעלה מן העובדי כוכבים, שנאמר (שם כח): ונתנך ה' אלהיך עליון. הוי, זית רענן יפה פרי תואר. דבר אחר: זית רענן, הה"ד (תהלים מח): יפה נוף משוש כל הארץ. מהו יפה נוף? לשון יוני קורין לכלה נמפי. משוש כל הארץ, שלא היה אחד מישראל מיצר, כשהיה ביהמ"ק קיים. למה? שהיה אדם נכנס לשם מלא עונות, והיה מקריב קרבן ומתכפר לו, אין שמחה גדולה מזו, שהיה יוצא צדיק. הוי, יפה נוף משוש כל הארץ. כתיב בצור (יחזקאל כז): צור את אמרת אני כלילת יופי, את אמרת, אבל אחרים אינם אומרים, אבל ירושלים הכל אומרים שבחה, שנאמר (איכה ב): הזאת העיר שיאמרו כלילת יופי. וכתוב (תהלים מח) הר ציון ירתי צפון קרית מלך רב, מקום שמקריבין בו קרבנות, שנאמר (ויקרא א): ושחט אותו על ירך המזבח צפונה, לכך נאמר: זית רענן יפה פרי תואר, כשם שהשמן מאיר, כך ביהמ"ק מאיר לכל העולם,

שנאמר (ישעיה ס): והלכו גוים לאורך. לכן נקראו אבותינו זית רענן, שהם מאירים לכל [באמונתם]. לכן אמר הקב"ה למשה: ויקחו אליך שמן זית זך: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

בגפן ותאנה, שנאמר (תהלים פ): "גפן ממצרים תסיע" (גימ' 1093)
 תאנה, שנאמר (הושע ט): "כבכורה בתאנה בראשיתה" (גימ' 1629)
 כתמר, שנא' (שיר ז): "זאת קומתך דמתה לתמר" (גימ' 2093)
 כארז, שנא' (תהלים צב): "כארז בלבנון ישגה" (גימ' 686)
 כאגוז, שנאמר (שיר ז): "אל גנת אגוז ירדתי" (גימ' 1125)
 ביחבור הפסוקים המניין..
 כמניין: (שמות כז כ): וְאֶתְּהָ תִצְנֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית-
 לַמָּאֹר: לְהַעֲלֹת נֵר, תָּמִיד..
 היתרה: כמניין: (תהילים קמט ד): כִּי-רוּחָהּ יְהוָה בָּעָמוּ; וַיִּפָּאֵר עַנְוִים, בְּיִשְׁעָהּ.
 ס"ה מניין הפסוקים
 דבר אחר

בגפן ותאנה, שנאמר (תהלים פ): "גפן ממצרים תסיע" (גימ' 1093)
 תאנה, שנאמר (הושע ט): "כבכורה בתאנה בראשיתה" (גימ' 1629)
 כתמר, שנא' (שיר ז): "זאת קומתך דמתה לתמר" (גימ' 2093)
 כארז, שנא' (תהלים צב): "כארז בלבנון ישגה" (גימ' 686)
 כאגוז, שנאמר (שיר ז): "אל גנת אגוז ירדתי" (גימ' 1125)
 (ירמיה יא טז) זית רענן יפה פרי-תאר, קרא יהוה שֶׁמֶךָ-לְקוֹל
 הַמּוֹלֶה גְדֻלָּה,
 ביחבור הפסוקים המניין..
 כמניין: (שמות כז כ): וְאֶתְּהָ תִצְנֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית לַמָּאֹר
 לְהַעֲלֹת נֵר, תָּמִיד..
 היתרה: וְאֶתְּהָ תִצְנֶה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית—לַמָּאֹר
 ס"ה מניין הפסוקים

מדרש רבה שמות פרשה לו משנה ב. לא שאני צריך להם אלא שתאירו לי כשם שהארתי לכם למה כדי להעלות אתכם בפני כל האומות שיהיו אומרים ישראל מאירים למי שמאיר לכל משל לפקח וסומא שהיו מהלכין אמר הפקח לסומא בא ואני סומכך והיה הסומא מהלך כיון שנכנסו לבית אמר הפקח לסומא צא והדלק לי את הנר והאיר לי שלא תהא מחזיק לי טובה שלויתך לך אמרתי לך שתאיר כן הפקח זה הקב"ה שנאמר (ד"ה ב טז) כי יהוה עיניו המה משוטטות בכל הארץ והסומא אלו ישראל שנאמר (ישעיה נט) נגששה כעורים קיר וכאין עינים נגששה כשלנו בצהרים כנשף בעגל בששה שעות והיה הקב"ה מאיר להם והנהיגם שנאמר (שמות יג) ויהוה הולך לפניהם יומם כיון שבאו לעשות המשכן קרא למשה ואמר לו ויקחו אליך שמן זית זך אמרו ישראל (תהלים יח) כי אתה תאיר נרי ואתה אומר שנאיר לפניך אמר להם בשביל להעלות אתכם שתאירו לי כשם שהארתי לכם לכן נאמר זית רענן:

נושא הדרשה: ב ישראל מאירים למי שמאיר לכל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקחו אליך שמן זית זך כתיית למאור: להעלת נר, תמיד. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על-העדת, יערך אתו אהרן ובניו
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(ד"ה ב טז) כי יהוה עיניו המה משוטטות בכל הארץ (1370)
 (ישעיה נט): נגששה כעורים קיר וכאין עינים נגששה
 כשלנו בצהרים כנשף (3442)
 (שמות יג): ויהוה הולך לפניהם יומם (423א)
 (תהלים יח): כי אתה תאיר נרי (1307)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6542)
 צופן נוסף:
 (שמות כז כ): וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זַיִת זָךְ כְּתִית—לַמָּאֹר (גימ' 2147 ה, ת, ר"פ).
 כמניין (תהלים יח): כי אתה תאיר נרי, (גימ' 1317 ס"פ).
 יתרה: (גימ' 830) כמניין: "כתית" (גימ' 830).
 ס"ה המניין (גימ' 2147).

ג. ד"א זית רענן ראה היאך דברי תורה מאירין לאדם בשעה שעוסק בהן וכל מי שאינו עוסק ואינו יודע הוא נכשל משל למי שעומד באפילה בא להלך מצא אבן ונכשל בה מצא ביב נופל בו הקיש פניו בקרקע למה שלא היה בידו נר כך הדיוט שאין בידו דברי תורה מצא עבירה ונכשל בה ומת שכן רוח הקודש צווחת (משלי ה) הוא ימות באין מוסר ואין מוסר אלא ד"ת שנאמר (שם ד) החזק במוסר אל תרף למה הוא מת לפי שאינו יודע בתורה והולך וחוטא שנא' (שם) דרך רשעים באפילה לא ידעו במה יכשלו אבל אותם שעוסקים בתורה הם מאירים בכל מקום משל למי שעומד באפלה ונר בידו ראה אבן ולא נכשל ראה ביב ולא נפל למה על שהיה בידו נר שנאמר (תהלים קיט) נר לרגלי דבריך ואור לנתיבתי וכן (משלי ד) אם תרוץ לא תכשל וכן (שם כ) נר יהוה נשמת אדם אמר הקב"ה יהא נרי בידך ונרך בידי ואיזו נרו של הקב"ה זו תורה שנאמר (שם) כי נר מצוה ותורה אור מהו כי נר מצוה אלא כל מי שעושה מצוה הוא כאלו מדליק נר לפני הקב"ה

ומחיה נפשו שנקראת נר שנאמר (שם כ) נר יהוה נשמת אדם ומהו ותורה אור אלא הרבה פעמים שאדם מחבב בלבו לעשות מצוה ויצר הרע שבתוכו אומר מה לך לעשות מצוה ומחסר את נכסיד עד שאתה נותן לאחרים תן לבניך ויצר טוב אומר לו תן למצוה ראה מה כתיב כי נר מצוה מה הנר הזה כשהוא דולק אפילו אלף אלפים קרוינין וסבקיין מדליקיין הימנו אור במקומו כך כל מי שיתן למצוה אינו מחסר את נכסיו לכך נאמר כי נר מצוה ותורה אור:

נושא הדרשה: ג דברי תורה מאיריין לאדם	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויקחו אליך שמן זית זך כתיב--למאור: להעלת נר, תמיד. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על-העדת, יערך אתו אהרן ובניו מערב עד-בקר--לפני יהוה: חקת עולם לדרתם, מאת בני ישראל.	
(גימ' 9776)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(משלי ה): הוא ימות באין מוסר	(1037 ס"פ)
(שם ד) החזק במוסר אל תרף	(1139)
(שם): דרך רשעים באפילה לא ידעו במה יכשלו	(1506)
(תהלים קיט): נר לרגלי דבריד ואור לנתיבתי (1874)	
(משלי ד): אם תרוץ לא תכשל	(1518)
(שם כ): נר יהוה נשמת אדם	(1111)
(שם ו): כי נר מצוה ותורה אור	(1251 אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 9776)
צופן נוסף:	
(שמות כז כ): וְאֶתְּהַתְּצִינָה אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְיִקְחוּ אֵלֶיךָ שֶׁמֶן זֵית זָךְ כְּתִיב לְמֹאֲוֹר (גימ' 4249 ס"פ)	
כמניין חיבור הפסוקים:	
(תהלים קיט): נר לרגלי דבריד ואור לנתיבתי. (גימ' 1875ה)	
(משלי כ): נר ה' נשמת אדם. (גימ' 1112ה)	
(משלי ו): כי נר מצוה ותורה אור. (גימ' 1262אה)	
ס"ה מניין הפסוקים .	(גימ' 4249)

מדרש רבה שמות פרשה לו משנה: א. ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך הה"ד (זכריה י) ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה בא וראה אומות הקדמונים כשהיו מבקשים להעמיד להם מלך היו מביאים מכל מקום ומעמידים עליהם שכה"א (בראשית לו) וימלוך באדום מדנהבה מבצרה וכן כלן אבל ישראל אינו כן אלא מהם גדוליהם מהם מלכיהם מהם כהניהם מהם נביאיהם מהם שריהם שנאמר ממנו פנה זו המלך דוד שנאמר (תהלים קיח) אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה ממנו יתד זה כהן גדול שנא' (ישעיה כב) ותקעתיו יתד במקום נאמן ממנו קשת מלחמה שנאמר (ד"ה א יב) נושקי קשת מימינים ומשמאילים ממנו יצא כל נוגש יחדיו אלו סופרי הדיינין וכה"א ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו מהיכן מתוך בני ישראל משל למלך לו אוהב ובקש למנות קתליקוס ומנהו על כל בית גנזיו לאחר ימים בקש לעשות אסטרטיגוס והיה אותו אוהבו סבור שמא יעשהו ולא עשאו א"ל לך ומנה אסטרטיגוס א"ל אדוני המלך מאיזו גינוסיא א"ל מגינוסיא שלך כך ביקש הקב"ה למנות על מלאכת המשכן ועשאו למשה גזבר על הדיינין ועל הכל וכשבקש לעשות הקב"ה כהן גדול היה משה סבור שהוא נעשה כ"ג א"ל הקב"ה לך ומנה לי כהן גדול אמר לפניו רבון העולם מאיזה שבט אמנה לך א"ל משבט לוי אותה השעה שמח משה אמר כך שבטי חביב א"ל הקב"ה אהרן אחיך הוא לכך נאמר ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך רבנן אמרי כל מי שנה שהיו ישראל במדבר שמש משה בכהונה גדולה וי"א לא שמש אלא שבעת ימי המלוואים ר' ברכיה בשם ר' סימון אומר כל מי שנה שמש משה בכהונה גדולה שנא' (שם ה) ובני עמרם אהרן ומשה וכתוב (דברים לג) ומשה איש האלהים:

נושא הדרשה: א ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואתה הקרב אליך את-אהרן אחיך ואת-בניו אתו, מתוך בני ישראל--לכהנו-לי: אהרן--נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר, בני אהרן. ועשית בגדי-קדש, לאהרן אחיך, לכבוד, ולתפארת.	
ואתה, תדבר אל-כל-חכמי-לב, אשר מלאתיו, רוח חכמה; ועשו את-בגדי אהרן, לקדשו--לכהנו-לי.	
(גימ' 12050)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(זכריה י): ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה	(2312 ס"ת)
(בראשית לו): וימלוך באדום מדנהבה מבצרה	(630 א)
(תהלים קיח): אבן מאסו הבונים היתה לראש פנה ממנו יתד	(1909)
(ישעיה כב): ותקעתיו יתד במקום נאמן ממנו קשת מלחמה	(2794)
(ד"ה א יב): נושקי קשת מימינים ומשמאילים ממנו יצא כל נוגש יחדיו	(2627)
(שם ה): ובני עמרם אהרן ומשה	(1025)
(דברים לג): ומשה איש האלהים	(753)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 12050)
צופן נוסף	
(שמות כח א'): וְאֶתְּהַתְּקִיב אֶלֶיךָ אֶת-אֶהֱרֹן אֶחֱיךָ וְאֶת-בְּנָיו (גימ' 1951)	

(זכריה י): ממנו פנה ממנו יתד ממנו קשת מלחמה. (גימ' 1951 ר"פס"פא).

(שמות רבה: פרשה לו משנה ב) כוונתו של אהרן במעשה העגל היתה לטובה דבר אחר: ואתה הקרב אליך אמרו: בשעה שירד משה מסיני וראה ישראל באותו מעשה, הביט באהרן והיה מקיש עליו בקורנס, והוא לא נתכוין אלא לעכבם, עד שירד משה, ומשה היה סבור, שהיה אהרן שותף עמהן, והיה בלבו עליו. אמר לו הקב"ה: משה! יודע אני כוונתו של אהרן, היאך היתה לטובה. משל לבן מלכים, שזחה דעתו עליו ונטל את הצפורן לחתור בית אביו. אמר לו פדגוגו: אל תיגע עצמך, תן לי ואני אחתור. הציץ המלך עליו ואמר לו: יודע אני היאך היתה כוונתך, חייך! איני משליט בריה על פלטין שלי, אלא אתה. כך בשעה שאמרו ישראל לאהרן (שמות לב): קום עשה לנו אלהים! אמר להם: פרקו נזמי הזהב. אמר להם: אני כהן, אני אעשה אותו ומקריב לפניו, והוא לא נתעסק אלא לעכבן, עד שיבא משה. אמר לו הקב"ה: אהרן, יודע אני היאך היתה כוונתך, חייך! אין אני משליט על קרבנותיהן של בני אלא אתה, שנאמר: ואתה הקרב אליך. היכן אמר לו הדבר הזה למשה? במשכן. אמר רבי לוי: משל לאוהבו של מלך, קומיס ורפוסא. בקש לעשות סטרטיגוס לא' הודיע לו. אמר לו: אחיך הוא! כך עשה הקב"ה למשה קומיס, (במדבר יב): לא כן עבדי משה, עשאו רפוסא, שנאמר (שמות יח): וישב משה לשפוט את העם. בקש לעשות כ"ג, הודיע לו, אמר לו: אהרן אחיך הוא:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות ל"ב א): וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו קוּם עֲשֵׂה-לָנוּ אֱלֹהִים
(שמות כח א'): ואתה הקרב אליך ..
יתרה (גימ' 256) כמניין "אהרן".
ס"ה:

(גימ' 1039 ר"פא"ת).

(גימ' 783)

(גימ' 256).

(גימ' 1039).

(שמות רבה: פרשה לו משנה ג) אשרי תבחר ותקרב דבר אחר: ואתה הקרב אליך, ה"ד (תהלים סה): אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך. אמר רבי יצחק: משל לאוהבו של מלך, שתיגרו ועשאו פרוטיקאטור, שלא יהא זז מפלטין ואוכל מותריו של מלך. כך אהרן היה שוה לכל ישראל, ועשאו הקב"ה כ"ג, ואמר לו (ויקרא כא): ומן המקדש לא יצא, ואכל מותריו של הקב"ה, שני: והנותרת מן המנחה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(תהלים סה): אֲשֶׁר־י, תִבְחַר וְתִקְרַב לְשֹׁכֵן חֲצֵרֶיךָ: נִשְׁפָּעָה, בְּטוֹב בְּיַתְדֶךָ;
(שמות כח א'): וְאַתָּה הִקְרַב אֵלַיךְ אֶת-אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֶת-בָּנָיו אִתּוֹ, .
היתרה (גימ' 1057) כמניין "נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר".
ס"ה:

(גימ' 3415)

(גימ' 2358)

(גימ' 1057 תה).

(גימ' 3415)

(שמות רבה: פרשה לו משנה ד) גדול כתר תורה מכתר כהונה דבר אחר:

ואתה הקרב אליך, ה"ד (תהלים קיט): לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני. כשאמר הקב"ה למשה: ואתה הקרב אליך הרע לו, אמר לו: תורה היתה לי ונתתיה לך, שאלולי היא אבדתי עולמי. משל לחכם, שנטל קרובתו ועשתה עמו י' שנים ולא ילדה. אמר לה: בקשי לי אשה! אמר לה: יכול אני ליטול חוץ מרשותך, אלא שהייתי מבקש ענותנותך. כך אמר הקב"ה למשה: יכול הייתי לעשות לאחריך כ"ג חוץ מדעתך, אלא שהייתי מבקש שתהא גדול עלי. מתוך בני ישראל מכל הארצות בחר הקב"ה בארץ ישראל, ומא"י בחר בבהמ"ק, ומבהמ"ק לא בחר אלא בבית קדשי הקדשים. כך בחר הקב"ה בישראל, ומישראל לא בחר אלא שבט לוי, ומשבט לוי בחר אהרן, שנאמר (ש"א ב): ובחור אותו מכל שבטי ישראל. תרומה לצד והמעשר לצד, נדב ואביהוא לצד, אלעזר ואיתמר לצד. אלעזר ואיתמר נבחרו, שנאמר: ובחור אותו מכל שבטי ישראל, לכך נאמר (תהלים סה): אשרי תבחר ותקרב ישכון חצריך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
וְאַתָּה הִקְרַב אֵלַיךְ אֶת-אַהֲרֹן אַחִיךָ וְאֶת-בָּנָיו אִתּוֹ, .
(תהלים קיט צב): לולי תורתך, שעשעי אז, אבדתי בעיני.
(גימ' 2425 אר"ת).
(גימ' 2425 ת).

מדרש רבה שמות פרשה לח משנה: א. וזה הדבר אשר תעשה להם ה"ד (שם קיט) לעולם יהוה דברך נצב בשמים אמר דוד כשם שאתה אמת שנאמר (ירמיה י) ויהוה אלהים אמת כך דברך אמת שנאמר לעולם יהוה דברך נצב בשמים אל תאמר בשמים אלא כשמים כשם שמתחלה גזר ונעשו שמים אף דבר שדברת לקדש את אהרן ואת בניו קיים לעולם שנא' (במדבר כה) והיתה לו ולזרעו אחריי ברית כהונת עולם למה כך (ישעיה נה) כן יהיה דברי אשר יצא מפי לכך נאמר זה הדבר:

נושא הדרשה: א כהונת אהרן כהונת עולם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזה הדבר אשר-תעשה להם, לקדש אתם--לכחן לי: לקח פר אחד בן-בקר, ואילם שנים--תמימם. ולחם מצות,

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(1032 רס"פ)

(שם קיט): לעולם יהוה דברך נצב בשמים

(562 ת)

(ירמיה י): ויהוה אלהים אמת

(2380 ר"ת)

(במדבר כה): והיתה לו ולזרעו אחריי ברית כהונת עולם

(1048)

(ישעיה נה) כן יהיה דברי אשר יצא מפי

(גימ' 5022)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

צופן נוסף :
 (תהילים קיט) : לעולם יהוה דברך נצב בשמים
 (ג'ימ' 967ת)
 (ירמיה ל) : ויהוה אלהים אמת, ..
 (ג'ימ' 560ה)
 (ישעיה נה) כן יהיה דברי אשר יצא מפי..
 (ג'ימ' 1073את)
 ס"ה מניינם ..
 כמניין : (שמות כט א) : וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה לָּהֶם, לְקַדֵּשׁ אֹתָם לְכַהֵן לִי :
 (ג'ימ' 2282את)
 כמניין (במדבר כה) : והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם. (ג'ימ' 318)
 היתרה : ג'ימ' 318) כמניין : "בני אהרן"
 (ג'ימ' 2600).
 ס"ה מניינם :

(שמות רבה : פרשה לח משנה ב) הסר ממנו המות ואזהרה למעשה נדב ואביהו
 דבר אחר :

וזה הדבר, הה"ד (חבקוק א) : הלא אתה מקדם ה' אלהי קדושי לא נמות, עד שלא עמד אדם הראשון ואכל את האילן, כך הייתי אומר : שלא יאכל מן האילן ולא ימות, שנאמר : הלא אתה מקדם ה' אלהי קדושי לא נמות, אלא מפני שביטל צויד הבאת עליו מיתה להכות את הבריות, שנא' (שם) ה' למשפט שמתו. אתה גוזר ואומר : קדושים תהיו לאלהיכם, וכן זה הדבר אשר תעשה להם לקדש אותם. רבון העולם! אתה מבקש שנהא קדושים, הסר ממנו המות, שנאמר : הלא אתה מקדם ה' אלהי קדושי ולא נמות. אמר להם : אי אפשר, ה' למשפט שמתו :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(חבקוק א יב) : הֲלוֹא אֲתָהּ מְקַדֵּם, יְהוָה אֱלֹהֵי קְדֹשֵׁי--לֹא נָמוֹת. (ג'ימ' 1645)
 (ויקרא י א) וַיִּקְרִיבוּ לְפָנַי יְהוָה, אֵשׁ זָרָה
 (ג'ימ' 1043)
 ס"ה חיבורם
 כמניין : (שמות כט א) : וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-תַּעֲשֶׂה לָּהֶם, לְקַדֵּשׁ אֹתָם לְכַהֵן לִי : (ג'ימ' 2600).
 יתרה 88 לרמוז למעשה "נדב ואביהו"
 (ג'ימ' 88)
 ס"ה :

ג. לקח פר בן בקר הה"ד (תהילים קיא) גדולים מעשי יהוה דרושים לכל חפציהם כשהוא רוצה הוא קוראה לשון נקבה שנא' (במדבר יט) ויקחו אליך פרה אדומה תמימה וכשהוא רוצה הוא קוראו לשון זכר שנאמר לקח פר בן בקר לכפר עליהם על מה שעתידי שנאמר (ויקרא ט) ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת לכך נאמר גדולים מעשי יהוה דרושים לכל חפציהם ד"א שעשה הקב"ה כבוד לאהרן שהלבישו כמלאכי השרת שנאמר (מלאכי ב) כי מלאך יהוה צבאות הוא א"ר יהודה מכאן אמרו כל כהן שהוא אוכל בתרומה ואינו בן תורה אינו כהן לעתיד לבא אלא נמאס מג' דברים שנאמר (הושע ד) כי אתה הדעת מאסת ואמאסאך מכהן לי שכן ג' אלפין יש בו שנמאס מן הכהונה ומן המקדש ומן הלוייה אבל אם היה בן תורה הוא כמלאך שנא' (מלאכי כ) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך יהוה צבאות הוא ואם לאו ראה מה כתיב (איוב ל) ארץ עיפתה כמו אופל זה גיהנם שהרשעים פורחים כעוף ד"א עיפתה שהרשעים עייפים בה ומי ירד לשם א"ר חמא מי שאינו רגיל לעשות תלמודו סדרים סדרים ובוטט שנאמר (שם) צלמות ולא סדרים ותורה יבקשו מפיהו אם יגע בה אלו לא דיו אלא שהוא נעשה תלמידו של הקב"ה שנאמר (ישעיה נד) וכל בניך למודי יהוה וכן (שם לא) ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד :

נושא הדרשה : ג עשה הקב"ה כבוד לאהרן
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

לקח פר אחד בן-בקר, ואילם שנים--תמימים. ולחם מצות, וחלת מצת בלולת בשמן, ורקיקי מצות, משחים בשמן ; סלת חטים, תעשה אתם. ונתת אותם על-סל אחד, והקרבת אתם בסל ; ואת-הפר--ואת, שני האילם. ואת-אהרן ואת-בניו תקריב, אל-פתח אהל מועד ; ורחצת אתם, במים.

(ג'ימ' 15840)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(תהילים קיא) : גדולים מעשי יהוה דרושים לכל חפציהם (1441א)
 (במדבר יט) : ויקחו אליך פרה אדומה תמימה (1027)
 (ויקרא ט) : ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת (1849ר"ת)
 (מלאכי ב) : כי מלאך יהוה צבאות הוא (658)
 (הושע ד) : כי אתה הדעת מאסת ואמאסאך מכהן לי (1700)
 (מלאכי כ) : כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו (3759)
 כי מלאך יהוה צבאות הוא
 (איוב ל) : ארץ עִפְתָּה כמו אופל (1029)
 (שם) : צלמות ולא סדרים ותורה יבקשו מפיהו (2093)
 (ישעיה נד) : וכל בניך למודי יהוה (254)
 (שם לא) ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד (2030)
 (ג'ימ' 15840)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. ד"א זה הדבר הה"ד (הושע יד) קחו עמכם דברים זהו שאמר הכתוב (תהילים כו) ארחץ בנקיון כפי לשמיע בקול תודה יכול אף להקריב פרים ואילים תלמוד לומר לשמיע בקול תודה לפי שישראל אומרים רבון

העולם הנשיאים חוטאים ומביאים קרבן ומתכפר להם משיח חוטא ומביא קרבן ומתכפר לו אנו אין לנו קרבן אמר להם ואם כל עדת ישראל ישגו וגו' א"ל עניים אנו ואין לנו להביא קרבנות א"ל דברים אני מבקש שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל יהוה ואני מוחל על כל עונותיכם ואין דברים אלא דברי תורה שנאמר (דברים א) אלה הדברים אשר דבר משה אמרו לו אין אנו יודעים אמר להם בכו והתפללו לפני ואני מקבל אבותיכם כשנשתעבדו במצרים לא בתפלה פדיתי אותם שנאמר (שמות ב) ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו בימי יהושע לא בתפלה עשיתי להם נסים שנאמר (יהושע ז) ויקרע יהושע שמלותיו ומה אמרתי לו נטה בכידון בימי השופטים בבכיה שמעתי צעקתם שנאמר (שופטים ו) ויהי כי זעקו בני ישראל אל יהוה בימי שמואל לא בתפלה שמעתי להם שנאמר (ש"א ז) ויזעק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה וכן אנשי ירושלים אע"פ שהכעיסוני בשביל שבכו לפני רחמתי עליהם שנא' (ירמיה לא) כה אמר יהוה רנו ליעקב שמחה וגו' הוי איני מבקש מכם לא זבחים ולא קרבנות אלא דברים שנאמר קחו עמכם דברים ושובו אל יהוה לכך אמר דוד (תהלים כז) ארחץ בנקיון כפי איני אומר להקריב לך אלא לשמיע בקול תודה שאני מודה לך על דברי תורה ד"א קחו עמכם דברים אמר משה (דברים לג) מעונה אלהי קדם אלו ישראל שבזכותן נברא העולם ועליהם העולם עומד רבי אומר ויגרש מפניך אויב זה המן שנאמר (אסתר ז) איש צר ואויב ולמה צר ואויב אלא צר למעלן ואויב למטן צר לאבות ואויב לבנים צר לי ואויב לך ויאמר השמד אלו בניו (דברים לג) וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב אין עין אלא נבואה שנאמר (ישעיה כט) כי נסך עליכם יהוה רוח תרדמה ויעצם את עיניכם א"ר שמעון בן גמליאל גדולה חיבתן של ישראל שהקב"ה משנה סדרי בראשית בשביל טובתן שהוא מוריד להם מן מן השמים ומעלה להם מן הארץ טל שנא' (שמות טז) ותעל שכבת הטי וכן (דברים לג) אף שמיו יערפו טל כיון שראה משה מתן שכרן של צדיקים אמר להם אשריך ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה בני אדם שהן משתמשים בהקב"ה מן עזרך כנגד אברהם שנאמר (בראשית יד) אשר מגן צריך בידך ואשר חרב גאותך כנגד יצחק שפשט צוארו כנגד החרב ויכחשו אויביך לך כנגד יעקב שנאמר (שם לו) וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו (דברים לג) ואתה על במותימו תדרוך בימי מרדכי שנאמר (אסתר ו) ויקח המן את הלבוש ואת הסוס מי גרם למרדכי לבא לידי הגדולה הזאת אמור שהיה מתפלל בכל שעה שנאמר (שם ד) ומרדכי ידע את כל אשר נעשה מאחר שראה עצמו בגדולה לא הגיס לבו ולא עמד מן התפלה אלא וישב מרדכי כשם שהיה מתחלה (דברים ל) ונתן יהוה אלהיך את כל האלות האלה לא עליך אלא על אויביך ועל שונאיך אשר רדפוך ואתה תעמוד לך מן התפלה לאו אלא מה כתיב אחרי ואתה תשוב ושמעת בקול יהוה כשם שעשה מרדכי שנאמר (אסתר ז) וישב מרדכי אל שער המלך שחזר לשקו ולתעניתו לכך נאמר קחו עמכם דברים אף כאן הוא אומר זה הדבר לפי שלא התרצה הקב"ה לאהרן אלא ע"י התפלה שנאמר (דברים ט) ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו:

נושא הדרשה: ד קחו עמכם דברים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזה הדבר אשר-תעשה להם, לקדש אתם--לכהן לי: לקח פר אחד בן-בקר, ואילם שנים--תמימם. ולחם מצות, וחלת מצת בלולת בשמן, ורקיקי מצות, משחים בשמן; סלת חטים, תעשה אתם. ונתת אותם על-סל אחד, והקרבת אתם בסל; ואת-הפר--ואת, שני האילם. ואת-אהרן ואת-בניו תקריב, אל-פתח אהל מועד; ורחצת אתם, במים. ולקחת את-הבגדים, והלבשת את-אהרן ואת-הכהנת, ואת מעיל האפד, ואת-האפד ואת-החשן; ואפדת לו, בחשב האפד. ושמת המצנפת, על-ראשו; ונתת את-נזר הקדש, על-המצנפת.
 (גימ' 29674)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(540)	(הושע יד): קחו עמכם דברים
(1662)	(תהלים כז): ארחץ בנקיון כפי לשמיע בקול תודה
(1349)	(דברים א): אלה הדברים אשר דבר משה
(1172)	(שמות ב): ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו
(1569)	(יהושע ז): ויקרע יהושע שמלותיו
(1343)	(שופטים ו): ויהי כי זעקו בני ישראל אל יהוה בימי שמואל
(1417)	(ש"א ז) ויזעק שמואל אל יהוה בעד ישראל ויענהו יהוה
(1113)	(ירמיה לא): כה אמר יהוה רנו ליעקב שמחה
(627)	(תהלים כז): ארחץ בנקיון כפי
(361)	(דברים לג): מעונה אלהי קדם
(626)	(אסתר ז): איש צר ואויב
(1274)	(דברים לג): וישכון ישראל בטח בדד עין יעקב
	(ישעיה כט): כי נסך עליכם יהוה רוח תרדמה
(2036)	ויעצם את עיניכם
(1272)	(שמות טז): ותעל שכבת הטל
(842)	(דברים לג): אף שמיו יערפו טל
(1772)	(שם): אשריך ישראל מי כמוך עם נושע ביהוה
(950)	(בראשית יד): אשר מגן צריך בידך
(775)	(שם לו) וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו
(1646)	(דברים לג) ואתה על במותימו תדרוך
(1501)	(אסתר ו): ויקח המן את הלבוש ואת הסוס
(1741)	(שם ד): ומרדכי ידע את כל אשר נעשה

(1532)	(דברים ל) ונתן יהוה אלהיך את כל האלות האלה
(1288)	(אסתר ז): וישב מרדכי אל שער המלך
(1266)	(דברים ט): ובאהרן התאנף יהוה מאד להשמידו
(גימ' 29674)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ו. ד"א וזה הדבר הה"ד (תהלים קיט) לעולם יהוה דברך נצב בשמים וכי אין דברו של הקב"ה נצב בארץ אלא בשמים א"ר חזקיה בר חייה מפני שהבטיח הקב"ה דבר בשמים ואחר רד"ו שנים באתה ההבטחה שהבטיח הקב"ה את הצדיק כיצד בשעה שאמר הקב"ה לאברהם (בראשית יב) לך לך מארצך ואעשך לגוי גדול אמר לפני הקב"ה רבש"ע מה הנאה יש לי בכל הברכות הללו והריני הולך מן העולם בלא בנים א"ל הקב"ה לאברהם כבר אתה יודע שאין אתה מוליד אמר לפניו רבש"ע כך אני רואה במזל שלי שאיני מוליד א"ל מן המזל אתה מתיירא חיך כשם שאי אפשר לאדם למנות את הכוכבים כך א"א למנות בניך א"ר יהודה ב"ר סימון בשם ר' חנין באותה שעה העלה הקב"ה את אברהם למעלה מכיפת הרקיע וא"ל (שם טו) הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך א"ל כשם שאתה רואה את אלו ואי אתה יכול למנותם כך יהיה זרעך שאין אדם יכול למנותם וכן אתה מוצא ביעקב שהבטיחו הקב"ה וא"ל (שם כח) והיה זרעך כעפר הארץ וכן (שם מו) אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה וקיים לו הקב"ה הוי לעולם יהוה דברך נצב בשמים וכן אתה מוצא באהרן שהבטיחו הקב"ה למשה ואמר לו ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך וקיים לו הקב"ה הוי וזה הדבר אשר תעשה להם:

נושא הדרשה: ו הבטחת יהוה אינה חוזרת
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזה הדבר אשר תעשה להם לקדש אתם לכהן לי לקח פר אחד בן-בקר ואילים שנים תמימים ולחם מצות וחלת מצת בלולת בשמן
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ה963)	(תהלים קיט): לעולם יהוה דברך נצב בשמים
(ה941)	(בראשית יב): לך לך מארצך ואעשך לגוי גדול
(2887)	(שם טו): הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך
(989)	(שם כח): והיה זרעך כעפר הארץ
(1157)	(שם מו): אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה
(גימ' 66937)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ח. ד"א וזה הדבר באיזה זכות היה אהרן נכנס לבית קדשי הקדשים א"ר חנינא בנו של רבי ישמעאל זכות המילה היתה נכנסת עמו שנא' (ויקרא טז) בזאת יבא אהרן זו המילה כד"א (בראשית טו) זאת בריתי אשר תשמרו וכה"א (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום ר' יצחק אומר זכות השבטים היתה נכנסת עמו שנאמר (שמות כט) וזה הדבר אשר תעשה להם מנין זה י"ב ואלו הן י"ב אבנים שהיו נתונות על לבו של אהרן ועליהם שמות השבטים וכסדר הזה היו נתונות ראובן שדרגנין שמעון שימפוזין לוי דייקניתין יהודה ברדיננין יששכר סנפרינון זבולון אסמרגדין דן כוחלון נפתלי אבאטיס גד הימוסיון אשר קרומטיסין יוסף פראלוקין בנימין מרגליטוס מה טעם שיהא הקב"ה מסתכל בהם ובבגדי כהן בכניסתו ביום הכפורים ונזכר לזכות השבטים ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר משל לבן מלכים שהיה פדגוגו נכנס אצלו ללמד סניגוריא על בנו והיה מתיירא מן העומדים עליו שמא יפגע בו מה עשה המלך הלבישו פורפירא שלו שיהיו רואין אותו ומתייראין ממנו כך אהרן היה נכנס בכל שעה לבית קדשי הקדשים ואלולי זכיות הרבה שהיו נכנסות עמו ומסייעות אותו לא היה יכול להכנס למה שהיו מלאכי השרת שם מה עשה לו הקב"ה נתן לו מדמות לבושי הקודש שנאמר (שם כח) ולבני אהרן תעשה כתנות כשם שכתוב (ישעיה נט) וילבש צדקה כשרין וכובע ישועה בראשו וילבש בגדי נקם:

נושא הדרשה: ח באיזה זכות נכנס אהרן לקדשי הקדשים?
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזה הדבר אשר-תעשה להם, לקדש אתם--לכהן לי: לקח פר אחד בן-בקר, ואילים שנים--תמימים. ולחם מצות, וחלת מצת בלולת בשמן, ורקיקי מצות, משחים בשמן;
 סלת חטים, תעשה
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(679)	(ויקרא טז): בזאת יבא אהרן
(2497)	(בראשית טו): זאת בריתי אשר תשמרו
(1909)	(מלאכי ב): בריתי היתה אתו החיים והשלום
(2005)	(שם כח): ולבני אהרן תעשה כתנות
(2880)	(ישעיה נט): וילבש צדקה כשרין וכובע ישועה בראשו וילבש בגדי נקם
(גימ' 9970)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

פרשת כי תשא

(שמות רבה: פרשה לט משנה א) וְלֹא-יְהִיָּה בְּהֶם נֶגֶף, בְּפָקֵד אֹתָם
 כך פתח ר' תנחומא בר אבא: (שיר ז): שררך אנן הסהר וגוי, וכל הפתוחות כולן, כענין הכתוב בפרשיות.
 ועוד, אמר לו הקב"ה: משה! חייבין לי ישראל מה שלוו הימני, שנאמר: כי תשא כמה דתימא (דברים כד):
 כי תשה ברעך. אמור להם: שיפרעו מה שהם חייבים לי. הוי, כי תשא, ואשלמה להם, שנאמר (הושע ב):
 והיה מספר בני ישראל כחול הים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(גימ' 2590 ר"פ ס"א) (גימ' 1715 ה) (גימ' 875) (גימ' 875 ה)	(שמות ל יב) כִּי תִשָּׂא אֶת-רֹאשׁ בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, לִפְקֹדֵיהֶם, .. (הושע ב א): וְהָיָה מִסְפַּר בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, כְּחֹל הַיָּם, אֲשֶׁר לֹא-יִמָּד, מניין יתרת הפסוקים כמניין (שמות ל יב) "וְלֹא-יְהִיָּה בְּהֶם נֶגֶף, בְּפָקֵד אֹתָם"
--	---

מדרש רבה שמות פרשה מ משנה: א. וידבר יהוה ראה קראתי בשם בצלאל כך פתח ר' תנחומא בר אבא
 (איוב כח) אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה צפה הקב"ה וראה שישראל מקבלין את התורה שאלולי כן לא
 ברא העולם שנאמר אז ראה ויספרה ומה כתיב אחריו (שם) ויאמר לאדם הן יראת יהוה היא חכמה ואין
 אדם אלא ישראל שנאמר (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם אז ראה ויספרה בסיני הכינה
 באהל מועד וגם חקרה בערבות מואב באלה הדברים. ד"א אז ראה ויספרה אמרו רבנן צריך אדם להיות
 נוטל משל לומר פרקו או אגדתו או מדרשו בשעה שהוא מבקש לאמרם בצבור לא יאמר הואיל שאני יודע
 ביפה כשאכנס לדרוש אני אומר א"ר אחא מן האלהים אתה למד כשבקש לומר תורה לישראל אמרה ד'
 פעמים בינו לבין עצמו עד שלא אמרה לישראל שנאמר אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה ואח"כ ויאמר
 לאדם וכן (שמות כ) וידבר אלהים את כל הדברים האלה ואח"כ לאמר לישראל אמרו רבנן ר' יוחנן בן
 תורתא פעם אחת בא לפני רבי עקיבא אמר לו עמוד וקרא בתורה אמר להם לא עברתי על הפרשה ושבוהו
 חכמים הוי אז ראה ויספרה אמר ר' הושעיא כל מי שהוא יודע ואין בידו יראת חטא אין בידו כלום כל נגר
 שאין בידו ארגליא שלו אינו נגר למה שקפלויות של תורה ביראת חטא שנאמר (ישעיה לג) יראת יהוה היא
 אוצרו א"ר יוחנן כל מי שיודע תורה ואינו עושה מוטב לו שלא יצא לעולם אלא נהפכה השליא על פניו לכך
 נאמר (איוב כח) ויאמר לאדם הן יראת יהוה וגוי א"ר חייא בר אבא מהו הן יראת יהוה וגוי אמר האלהים
 אם היו לך מעשים טובים אני נותן לך שכר ומה שכר תורה שנאמר ויאמר לאדם הן יראת יהוה היא חכמה
 וסור מרע בינה ואם סרת מן הרע אני מעמיד ממך בני אדם שמבינים בתורה מהיכן אתה למד מיוכבד
 ומרים בעת שיראו מהאלהים כדכתיב (שמות א) ותיראן המילדות את האלהים א"ר ברכיה בשם ר' חייא
 בר אבא שכר היראה תורה שמיוכבד העמיד הקב"ה את משה וזכה שתכתב התורה על שמו שנאמר (מלאכי
 ג) זכרו תורת משה עבדי וכתוב (דברים לג) תורה צוה לנו משה מרים ע"י שסרה מן הרע ומן החטא העמיד
 ממנה הקדוש ברוך הוא בצלאל וזכה לחכמה ולבינה הה"ד ראה קראתי בשם בצלאל וכתוב ואמלא אותו
 רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת:

נושא הדרשה: א קראתי בשם בצלאל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ראה, קראתי בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. ואמלא אתו, רוח אלהים, בחכמה ובתבונה
 ובדעת, ובכל-מלאכה. לחשב, מחשבת; לעשות בזהב ובכסף, ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת, ובחרשת עץ;
 לעשות, בכל-מלאכה. ואני הנה נתתי אתו, את
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
 א קראתי בשם בצלאל

(איוב כח): אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה וסור מרע בינה (1676)	
(שם): ויאמר לאדם הן יראת יהוה היא חכמה (1146את)	
(יחזקאל לד): ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם (1965)	
(שמות כ): וידבר אלהים את כל הדברים האלה לאמר לישראל (1945את)	
(ישעיה לג): יראת יהוה היא אוצרו (956)	
(שמות ל): ותיראן המילדות את האלהים (1654)	
(מלאכי ג): זכרו תורת משה עבדי (1670)	
(דברים לג): תורה צוה לנו משה (1156א)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 12169)

ג. ד"א ראה קראתי בשם בצלאל הה"ד (קהלת ז) מה שהיה כבר נקרא שמו אמר הקב"ה מי שהתקנתו
 מראש שיעשה המשכן כבר קראתי לו שם מהו ונודע אשר הוא אדם עד שאדה"ר מוטל גולם הראה לו
 הקב"ה כל צדיק וצדיק שעתידי לעמוד ממנו יש שהוא תלוי בראשו של אדם ויש שהוא תלוי בשערו ויש
 שהוא תלוי במצחו ויש בעיניו ויש בחוטמו ויש בפיו ויש באזנו ויש במלתין (זה מקום הנזם) ותדע לך בשעה
 שהיה איוב מבקש להתווכח עם הקב"ה ואמר (איוב כג) מי יתן ידעתי ואמצאהו אערכה לפניו משפט
 הקב"ה משיבו אתה מבקש להתווכח עמי (שם לח) איפה הייתי ביסדי ארץ מהו איפה א"ר שמעון בן לקיש
 אמר לו הקב"ה איוב אמור לי האיפה שלך באיזה מקום היתה תלויה בראשו או במצחו או באיזה אבר שלו
 אם יודע אתה באיזה מקום היתה איפתך אתה מתווכח עמי הוי איפה היית הראה לו הקב"ה לאברהם ע"י
 שאמר דבר אחד בניו יורדין למצרים ומשתעבדין במצרים הראה אותו למשה עומד וגואלם הראה לו ליוסף

זן את השבטים הראה לו למשה מושח נביאים הראה לו לשמואל מושח מלכים ליהושע מכניס ישראל לארץ לדוד מייסד הבית לשלמה בונה לעתליה אם אחזיה ובניה מנתקין את מסמרות הזהב של בהמ"ק יהודיע מתקן ארון עושה עבודת כוכבים יאשיה מבערה נ"נ מחריב הבית דריוש בונה אותו והראהו לבצלאל עושה המשכן הוי ראה קראתי בשם בצלאל:

נושא הדרשה: ג התקנתיו מראש שיעשה המשכן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ראה, קראתי בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. ואמלא אתו, רוח אלהים, בחכמה ובתבונה ובדעת, ובכל-מלאכה. לחשב, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 4368)
(קהלת ז): מה שהיה כבר נקרא שמו	(1284)
(איוב כג): מי יתן ידעתי ואמצאהו אערכה לפניו משפט	(אה2086)
(שם לח): איפה הייתי ביסדי ארץ	(פ'998)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4368)
צופן נוסף:	
(איוב לח): איפה הייתי ביסדי ארץ..	(גימ' 1000 ר"פס"פה).
(איוב כג ג): מי-יתן ידעתי, ואמצאהו; אבוא,	
עד-תכונתו. אערכה לפניו משפט;	(גימ' 3031 ת).
מניין הפסוקים	(גימ' 4031)
כמניין: (שמות לא ב): ראה, קראתי בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה.	(גימ' 4031)
ואמלא אתו, רוח אלהים, בחכמה ובתבונה ובדעת, ובכל-מלאכה.	

ד. ד"א ראה קראתי בשם זה אחד משבעה בני אדם שנקראו להם שמות יש שנקראו לו ארבעה זה אליהו בצלאל וי ויהושע וי ומשה זי מרדכי ב' דניאל יהוה חנניה מישראל ועזריה ד' אליהו ד' א"ר אלעזר בן פדת אליהו ירושלמי היה ומיושבי לשכת הגזית היה ומכרך של יהודה היה ובשני שבטים היה חלקו חמשה בבנימין שנאמר (יהושע יח) וצלע האלף והיבוסים היא ירושלים שלשה ביהודה שנא' צנה וחדשה ומגדל גד א"ר חנינא בר פפא צנן שהיא צנה וחדשה שהקב"ה מחדשה לע"ל ומגדל גד שמשם הקב"ה יוצא ומגיד משתיתן של עשו ונקראו לו לאליהו ד' שמות שכן כתיב (ד"ה א ח) ויערשיה ואליה וזכרי בני ירוחם למה נקרא שמו כן אלא בשעה שהקב"ה מבקש להרעיש עולמו הוא עומד ומזכיר זכות אבות ואלהים מרחם על עולמו ובצלאל נקראו לו ששה שמות ואת מייחסו ובא משבטו של יהודה שנאמר (שם ד) ובני יהודה פרץ וחרצון וחרמי וחור ושובל וראיה וגו' ואין חצרון אלא בן בנו של יהודה שנא' (בראשית מו) ויהיו בני פרץ חצרון וחמול וכתוב ואחר מות חצרון בכלב אפרתה וכי יש אדם מת באדם שכתוב ואחר מות חצרון בכלב אמר ריש לקיש מהו ואחר מות חצרון בכלב וגו' משמת חצרון בא כלב אל אפרתה זו מרים שהיה שמה אפרת ולמה נקרא שמה כן שהיו ישראל פרים ורבים על ידיה ותלד לו את חור וחור הוליד את אורי ואורי הוליד את בצלאל וראיה בן שובל הוליד את יחת ויחת הוליד את אחומי ואת להד בצלאל מה שקרא לו אומתו שלו והקב"ה קרא לו חמשה שמות של חבה על שם המשכן ראיה שהראהו הקב"ה למשה ולכל ישראל ואמר להם מן בראשית התקנתיו לעשות המשכן ושובל שהעמיד שובל לאלהים זה המשכן שהיה עומד כשובל א"ר יהודה ב"ר סימון העמיד הקב"ה משכן כשובל יחת שנתן חתיתו על ישראל אחומי שאיחה את ישראל להקדוש ברוך הוא ועשאן כאחים למקום. ד"א אחומי שנתן אימתו של הקדוש ברוך הוא על ישראל להד שנתן הוד והדר על ישראל שהיה המשכן הדרן דבר אחר להד א"ר אבא בר חייא שהדל שבשבטים מדבק לו א"ר חנינא בן פזי אין לך גדול משבט יהודה ואין לך ירוד משבט דן שהיה מן הלחינות ומה כתיב בו (בראשית מו) ובני דן חושים אמר הקב"ה יבא ויזדווג לו שלא יהו מבזין אותו ושלא יהא אדם רוחו גסה עליו לפי שהגדול והקטן שוין לפני המקום בצלאל משל יהודה ואהליאב מדן והוא מזדווג לו אמר ר' חנינא הגדול והקטן שוים לעולם אל יהא אדם מניח בצרו המשכן בשני שבטים אלו נעשה וכן המקדש שלמה מיהודה וחרים (מלכים א ז) בן אשה אלמנה ממטה נפתלי אמר הקב"ה אני הוא בצרכן אל תניחו בצרכן ולא בצרן של אבותיכם אף אתם אל תניחו אותו דכתיב (איוב כב) והיה שדי בצריך עשה אותו בצרך שיהא עמך בצרה שמגיע אתכם שנא' (תהלים צא) עמו אנכי בצרה ד"א בצריך שאם באו שונאים אהא כנגדן שנא' והיה שדי בצריך. ד"א שנעשה חומותיך ואין בצריך אלא חומה כד"א (ישעיה כה) ומבצר משגב חומותיך אמר הקב"ה בעוה"ז אני חומה לכם וכן לע"ל כשיבנה ציון אני נעשה לה חומה שנאמר (זכריה ב) ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה וכן קראתי בשמך לי אתה:

נושא הדרשה: ד שמותיו של בצלאל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ראה, קראתי בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. ואמלא אתו, רוח אלהים, בחכמה ובתבונה ובדעת, ובכל-מלאכה. לחשב, מחשבת; לעשות בזהב ובכסף, ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת, ובחרשת עץ; לעשות, בכל-מלאכה. ואני הנה נתתי אתו, את אהליאב בן-אחיסמך למטה-דן, ובלב כל-חכם-לב, נתתי חכמה; ועשו, את כל-אשר צויתך. את אהל מועד, ואת-הארץ לעדת, ואת-הכפרת	(גימ' 18366)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(יהושע יח): וצלע האלף והיבוסים היא ירושלים	(1023)
(ד"ה א ח): ויערשיה ואליה וזכרי בני ירוחם	(1222)
(שם ד): ובני יהודה פרץ וחרצון וחרמי וחור ושובל וראיה	(ס"ט2290)
(בראשית מו): ויהיו בני פרץ חצרון וחמול ותלד לו את חור	

	וחור הוליד את אורי ואורי הוליד את בצלאל וראה בן שובל
(6713א)	הוליד את יחית ויחית הוליד את אחומי ואת להד
(526ס"פ)	(בראשית מו) : ובני דן חושים
(1153ת)	(מלכים א ז) : בן אשה אלמנה ממטה נפתלי
(662)	(איוב כב) : והיה שדי בצריך
(494)	(תהלים צא) : עמו אנכי בצרה
(1173)	(ישעיה כה) : ומבצר משגב חומותיך
	(זכריה ב) : ואני אהיה לה נאם יהוה חומת אש סביבו לכבוד
(3110)	אהיה בתוכה קראתי בשמך לי אתה :
(גימ' 18366)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה מא משנה : א. ויתן אל משה ככלותו כך פתח ר' תנחומא בר אבא (דניאל ט) לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים מהו כן א"ר נחמיה אפילו בשעה שאנו עושין את הצדקה מביטים אנו מעשים שלנו ויש לנו בושת פנים אין לנו שעה שאנו באין בזרוע אלא בשעה שאנו מוציאים מעשרותינו שנאמר (דברים כז) כי תכלה לעשר מה כתיב בסוף השקיפה ממעון קדשך מן השמים א"ר אלכסנדר גיטל כחן של מוציאי מעשרות שהן הופכין את הקללה לברכה אתה מוצא כל מקום שכתוב בתורה השקיפה לשון צער הוא כמד"א (שמות יד) וישקף יהוה אל מחנה מצרים וכן בסדום שנאמר (בראשית יט) וישקף יהוה על פני סדום חוץ מזו אמר רבי אלכסנדר גיטל כחן של מוציאי מעשרות שהם הופכים דבר ארורה לברכה שנאמר השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך אמר ר' נחמיה אפילו בשעה שאנו מביטים במעשינו יש לנו בושת פנים כיצד הוא הדבר אלא בנוהג שבעולם אדם נותן שדהו לאריסות והוא נותן זרע ונותן פעולה והוא חולק עמו בשוה אבל הקב"ה ישתבח שמו ויתעלה זכרו אינו כן אלא העולם וכל אשר בו שלו כד"א (תהלים כד) ליהוה הארץ ומלואה הארץ שלו הפירות שלו והוא מוריד גשמים ומפריח טללים כדי לגדלם והוא משמרם והוא עושה כל דבר אמר להם הקב"ה לא אמרתי לך שתתן לי אלא אחד מעשרה מעשר אחד מחמשים תרומה הוי (דניאל ט) לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים רבי יהודה אומר לנו בושת הפנים ושלך הצדקה ישראל עוברים בים וכספו של פסל מיכה עובר בים שני (זכריה י) ועבר בים צרה והיה הים נקרע לפניו הוי לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים אמר ר' שמואל בר נחמן נאה היה לאבותינו לקבל את התורה ולומר כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע שמא נאה היה להם לומר אלה אלהיך ישראל אתמהא אותה שעה היה משה יורד מלמעלן אמר לו יהושע קול מלחמה במחנה א"ל משה אין קול ענות גבורה והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל אין קול ענות חלושה ויחלוש יהושע מהו קול ענות אנכי שומע קול חירופין וגיידופין אני שומע אנשי כנסת הגדולה עמדו ופרשו אותה (נחמיה ט) אף כי עשו להם עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך ממצרים חסר כלום מהו ויעשו נאצות גדולות חירופין וגיידופין שהיו שם ואחר כל מה שעשו לא היה המן צריך לירד אלא מה כתיב (שם) ומנך לא מנעת מפיהם הוי (דניאל ט) לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים א"ר יהודה ב"ר שלום ודייך עד כאן ולא עוד אלא שהיו נוטלין מן המן ומקריבין לפני עבודת כוכבים שנאמר (יחזקאל טז) ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך ונתתיהו לפניו לריח ניחוח וחוזר ויורד ביום האחר הוי לך יהוה הצדקה ד"א לך יהוה הצדקה א"ר לוי ישראל עומדין למטה וחוקקים עבודת כוכבים להכעיס ליוצרים כדכתיב (שמות לב) ויקח מידם ויצר אותנו בחרט והקב"ה יושב למעלן וחוקק להם לוחות לתת להם חיים שנאמר ויתן אל משה ככלותו הוי לך יהוה הצדקה:

נושא הדרשה : א לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

כי כל-העשה בה מלאכה, ונכרתה הנפש ההוא מקרב עמיה. ששת ימים, יעשה מלאכה, וביום השביעי שבת שבתון קדש, ליהוה; כל-העשה מלאכה ביום השבת, מות יומת. ושמרו בני-ישראל, את-השבת, לעשות את-השבת לדרתם, ברית עולם. ביני, ובין בני ישראל—
 אות הוא, לעלם: כי-ששת ימים, עשה יהוה את-השמים ואת-הארץ, וביום השביעי, שבת וינפש. ויתן אל-משה, ככלתו לדבר אתו בהר סיני, שני, לחות העדת—
 לחות אבן, כתבים באצבע אלהים.
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(1265)	(דניאל ט) : לך יהוה הצדקה ולנו בושת הפנים
(1300ס"ת)	(דברים כז) : כי תכלה לעשר
(2374)	(דברים כו) : השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך
(1036)	(שמות יד) : וישקף יהוה אל מחנה מצרים
(872)	(בראשית יט) : וישקף יהוה על פני סדום
(440)	(תהלים כד) : ליהוה הארץ ומלואה
(636א)	(זכריה י) : ועבר בים צרה
(1674)	(שמות כד) : כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע
(643)	(שמות לב) : אלה אלהיך ישראל
(364)	(שמות לב) : קול מלחמה במחנה
(939)	(שמות לב) : אין קול ענות גבורה
(1924)	(שמות יז) : והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל

(1072)	(שמות יז): אין קול ענות חלושה
(751)	(שמות יז): ויחלוש יהושע
(2748)	(נחמיה ט): אף כי עשו להם עגל מסכה ויאמרו אלה אלהיך ישראל אשר העלוך ממצרים
(882)	(שם): ומנך לא מנעת מפייהם
(4611)	(יחזקאל טז): ולחמי אשר נתתי לך סלת ושמן ודבש האכלתיך ונתתייהו לפנייהם לריח ניחוח
(1156)	(שמות לב): ויקח מידם ויצר אותוו בחרט ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 24687)

ב. ד"א ויתן אל משה הה"ד (משלי יח) מתן אדם ירחיב לו מתנה שאדם נותן משלו ירחיב לו מעשה באבין רמאה וכו' (כמו שכתוב במגילת אסתר במדרש) עד שנטלו אותו והושיבוהו אצלם לקיים מתן אדם ירחיב לו. ד"א מתן אדם ירחיב לו זה אברהם כשרדף אחר המלכים יצא מלך סדום לקראתו א"ל (בראשית יד) תן לי הנפש והרכוש קח לך אמר אברהם הרימותי ידי אל יהוה אם מחוט ועד שרוך נעל אמר לו הקב"ה אתה אומר אם מחוט חייך בו בלשון אני מקלס את בניך שנאמר (שיר ד) כחוט השני שפתותיך אתה אמרת עד שרוך נעל בו בלשון אני מקלס את בניך שנאמר (שם ז) מה יפו פעמיך בנעלים הוי מתן אדם ירחיב לו. ד"א מתן אדם ירחיב לו אלו ישראל בשעה שאמר להם משה להביא נדבה למשכן מה כתיב (שמות לו) והם הביאו אליו עוד נדבה א"ר יוחנן לשני בקרים גבולך של כל אחד ואחד הוי מתן אדם ירחיב לו ר' יונתן אומר שנאמר (דברים יב) כי ירחיב יהוה אלהיך את גבולך של כל אחד ואחד הוי מתן אדם ירחיב לו ר' יונתן אומר ג' דברים נתנו מתנה הגשמיים והמאורות והתורה גשמיים מנין שנא' (ויקרא כו) ונתתי גשמיכם בעתם מאורות מנין דכתיב (בראשית א) ויתן אותם אלהים ברקיע השמים תורה מנין שנאמר ויתן אל משה ור' עזריה בשם רבי שמעון אומר אף שלום שנאמר (ויקרא כו) ונתתי שלום בארץ:

נושא הדרשה: ב מתן אדם ירחיב לו
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:

את-השבת לדרתם, ברית עולם. ביני, ובין בני ישראל--אות הוא, לעלם: כי-ששת ימים, עשה יהוה את-השמים ואת-הארץ, וביום השביעי, שבת וינפש. ויתן אל-משה, ככלתו לדבר אתו בהר סיני, שני, לחת העדת--לחת אבן, כתבים באצבע אלהים כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(801)	(משלי יח): מתן אדם ירחיב לו
(1620)	(בראשית יד): תן לי הנפש והרכוש קח לך
(1612)	(שם) הרימותי ידי אל יהוה אם מחוט ועד שרוך נעל
(1624)	(שיר ד): כחוט השני שפתותיך
(563)	(שם ז): מה יפו פעמיך בנעלים
(א898)	(שמות לו): והם הביאו אליו עוד נדבה בבקר בבקר
(א857)	(דברים יב): כי ירחיב יהוה אלהיך את גבולך
(ת1794)	(ויקרא כו): ונתתי גשמיכם בעתם
(ס2016)	(בראשית א): ויתן אותם אלהים ברקיע השמים
(1535)	(ויקרא כו): ונתתי שלום בארץ

(גימ' 13300)

(שמות רבה: פרשה מא משנה ד) וענותך תרבני דבר אחר: ויתן אל משה, הה"ד (תהלים יח): ותתן לי מגן ישעך, מדבר בישראל, שהם בוטחים בהקב"ה והוא מגן להם, כדכתיב (שם): מגן הוא לכל החוסים בו. וימינך תסעדני, זו תורה, דכתיב (דברים לג): מימינו אש דת למו. וענותך תרבני וכי יש ענין גדול מן הקב"ה?! אמר רבי אבא בר אחא: בנוהג שבעולם, התלמיד יושב לפני רבו, ומשהוא גומר התלמיד אומר לרב: יגעתיך, וכל הענין כמו שכתוב בבראשית רבה, עד וישא עיניו וירא והנה שלשה אנשים יש עניו גדול מזה?! הוי, וענותך תרבני. אמר ר' סימון: בא וראה, מה כתיב (בראשית יח): ויקמו משם האנשים וישקיפו על פני סדום וגו', לא היה צריך לומר, אלא והי עודנו עומד לפני אברהם, אלא תקון סופרים הוא. הוי, וענותך תרבני. דבר אחר: וענותך תרבני אמר בן עזאי: בא וראה, ענוה שביד הקב"ה, ב"ו (חסר).. דבר אחר: וענותך תרבני בנוהג שבעולם, מלך ב"ו כל הימים שהבריות מושלמים לו, הוא נזקק ליתן להם דונטיבא, לחלק להם אנונות, והוא זקוק לחייהם, אבל אם מרדו בו ח"ו, אינו נזקק להם לכל דבר שבעולם, אלא פוסק אנונות שלהם. למה? שכפרו במלכותו. והקב"ה אינו כן, אלא הם עוסקים ומכעיסים אותו למטה, והוא עוסק למעלה ליתן להם את התורה, שכלה חיים. הוי, ויתן אל משה ככלותו, יש עניו גדול מזה?! הוי, וענותך תרבני:

(גימ' 3986 ר"תס"פ)	התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:
(גימ' 3375 אר"פ)	(שמות לא יח): ויתן אל-משה, ככלתו לדבר אתו בהר סיני, שני, לחת (תהלים יח לו): ויתן-לי, מגן ישעך: וימינך תסעדני; וענותך תרבני
(גימ' 611)	יתרה (גימ' 611) כמניין "תורה"

ז. והלוחות מעשה אלהים המה א"ר יהושע בן לוי בכל יום ויום בת קול יוצאת מהר חורב ואומרת אוי להם לבריות מעלבונה של תורה שכל מי שאינו עוסק תדיר בתורה הרי זה נוזף להקב"ה שנא' והלוחות מעשה אלהים המה חרות על הלוחות מהו חרות ר' יהודה ור' ירמיה ורבנן ר' יהודה אומר אל תקרי חרות אלא חירות מן גליות ר' נחמיה אומר חירות ממלאך המות ורבותינו אומרים חירות מן היסורין א"ר אלעזר בנו של ר' יוסי הגלילי אם יבא מלאך המות ויאמר לפני הקב"ה על חנם בראתני בעולם הוא אומר על כל אומה שבעולם השלטתי אותך חוץ מאומה זו שנתתי לה חירות הוי חרות על הלוחות וירא העם כי בושש משה מהו כי בושש באו שש שעות ולא ירד למה שהתנה עמהם למי יום אני מביא לכם את התורה וכיון שבאו שש שעות ולא ירד משה מיד ויקהל העם על אהרן רבנן אמרי השטן מצא את ידיו אותה שעה שהיה משה נראה תלוי בין השמים והארץ והיו מראין אותו באצבע ואומר כי זה משה האיש אותה שעה עמד עליהם חור ואמר להם קציעי צואריא אין אתם נזכרים מה נסים עשה לכם הקב"ה מיד עמדו עליו והרגוהו נכנסו על אהרן שנאמר ויקהל העם על אהרן ואמרו לו כשם שעשינו לזה כך אנו עושים לך כיון שראה אהרן כך נתיירא שנאמר (שמות לב) וירא אהרן ויבן מזבח לפניו מהו מזבח מן הזבוח שלפניו. ד"א ויבן מזבח בקשו לבנות מזבח עמו ולא הניח להם אמר להם הניחו לי ואני בונה לעצמי שאין כבודו של מזבח שיבנה אותו אחר ואהרן נתכוון כדי לאחר הדברים אמר עד שאני בונה לעצמי משה ירד בנה אותו ולא ירד מיד וישכימו ממחרת והנביא צווח (צפניה א) אכן השכימו השחיתו כל עלילותם וישב העם לאכול ושתו ויקומו לצחק בעבודת כוכבים כ"מ שאתה מוצא ישיבה אתה מוצא שם תקלה שכן מצינו בדור המגדל שנא' (בראשית יא) וימצאו בקעה בארץ שנער וישבו שם ומה תקלה היתה שם (שם) ויאמר הבה נבנה לנו עיר (שם לז) וישבו לאכל לחם וכתוב וימכרו את יוסף (במדבר כה) וישב ישראל בשטים מה תקלה היתה שם ויחל העם לזנות אל בנות מואב ומה היה בסופן (שם) ויהיה המותים וגו' ואף כאן ישיבה של עבודת כוכבים וישב העם לאכול וגו' אמר הקב"ה למשה הם קמו לצחק בעבודת כוכבים ואתה יושב כאן רד אותה שעה ביקש משה לירד ומצא מלאכי חבלה ונתיירא מהם ולא ירד כמו שכתוב (דברים ט) כי יגורתי מפני האף והחמה מה עשה משה הלך ואחז את הכסא שנא' (איוב כו) מאחז פני כסא פרשו עליו עננו פרש והגין עליו הקב"ה אמר לו קום רד מהר מזה א"ל מתיירא אני בא וראה כמה גדולים העונות אתמול מנגח אותם ועתה מתיירא מהם כי יגורתי מפני האף והחמה חמשה מלאכי חבלה היו שם אף וחמה וקצף והשמד והשחת אותה שעה באו שלשה האבות ועמדו בשלשה מהם נשתיירו אף וחמה אמר משה רבון העולמים בבקשה מכסא כבודך עמוד אתה באחד ואני באחד שנא' (תהלים ז) קומה יהוה באפך ואני אעמוד בחמה שנאמר (שם קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מיד אמר לו הקב"ה רד ירידה היא לך אמר לו למה ששחת עמד אמר לו משה עכשיו אתה קורא אותם עמי אינן אלא עמד שוב מחרון אפך והנחם על הרעה לעמד אמר רבי שמעון בן יוחאי לא זו משה מתפלה עד שקראן הקב"ה עמו שנאמר וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות לעמו אמר הקב"ה למשה בעוה"ז ע"י שהיה בהם יצה"ר עושין עבודת כוכבים אבל לע"ל אני עוקר מהם יצר הרע ונותן להם לב בשר כד"א (יחזקאל ל) והסירותי את לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר:

נושא הדרשה: ז כי בושש משה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
	תוצאות עבור: והלחת--מעשה אלהים, המה; והמכתב, מכתב אלהים הוא--חרות, על-הלחת. וישמע יהושע את-קול העם, ברעה; ויאמר, אל-משה, קול מלחמה, במחנה. ויאמר, אין קול ענות גבורה, ואין קול, ענות חלושה; קול ענות, אנכי שמע. והי, כאשר קרב אל-המחנה, וירא את-העגל, ומחלת; ויחר-אף משה, וישלך מידו את-הלחת, וישבר אתם, תחת ההר. ויקח את-העגל אשר עשו, וישרף באש, ויטחן (גימ' 18016ת)
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(שמות לב): וירא אהרן ויבן מזבח לפניו	(ה775)
(צפניה א): אכן השכימו השחיתו כל עלילותם	(ה1818)
(בראשית יא): וימצאו בקעה בארץ	
שנער וישבו שם	(1907)
(שם): ויאמר הבה נבנה לנו עיר	(742)
(שם לז): וישבו לאכל לחם	(483)
(שם): וימכרו את יוסף	(839)
(במדבר כה): וישב ישראל בשטים	(1220)
(שם): ויחל העם לזנות אל בנות מואב	(1200)
(שם): ויהיה המתים	(531)
(דברים ט): כי יגורתי מפני האף והחמה	(989)
(איוב כו): מאחז פני כסא פְּרָשׁוּ עליו עֲנָנוּ	(1156)
(תהלים ז): קומה יהוה באפך	(280)
(שם קו): ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו	(2796)
(יחזקאל ל): והסירותי את לב האבן	
מבשרכם ונתתי לכם לב בשר	(3280)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 18016)

מדרש רבה שמות פרשה מב משנה: א. וידבר יהוה אל משה לך רד ר' תנחומא בר אבא פתח (משלי כה) נשיאים ורוח וגשם אין (שם) בארץ אפים יפתה קצין מי שהוא אומר ליתן מתנה לחבירו ואינו נותנה למה

הוא דומה לנשיאים ורוח ולברקים שהם באים וגשמים אינם יורדין זה היה דור המדבר כשהיו בסיני היו ס' רבוא של זקנים וכן של בחורים וכן של נערים וכן של נשים כיון שבאו לסיני וקבלו עליהם מלכותו של הקב"ה וענו כולם קול אחד ואמרו כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע הרי קול שהיה קול כיון שבאו למדבר עברו על הכל ושחתו מעשיהם כיון שראה הקב"ה כן אמר למשה לך רד כי שחת עמך ואין שחת אלא שחבלו מעשיהם כד"א (דברים לב) שחת לו לא בניו מומם ולא עבודת כוכבים עשו בלבד אלא גילוי עריות ושפיכות דמים ואין שחוק האמור כאן אלא עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים ומנן לשחוק שהוא שפיכות דמים שנאמר (שמואל ב ב) יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו וגילוי עריות מנין שנאמר (בראשית ט) בא אלי העבד העברי לצחק בי וגוי ולא היה שם גדול מחור והרגו אותו זו שיטת אבא הדורש. דבר אחר לך רד בזעף אותה שעה דבר הקב"ה כנגדו דברים קשים א"ר יוחנן אין דבור האמור כאן אלא דברים קשים כד"א (שם מב) דבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות אותה שעה ראה משה למלאכי השרת שהם עומדים ומבקשים לצאת ולחבל כל ישראל אמר משה אם מניח אני את ישראל וארד אין להם תקומה לעולם איני זו מכאן עד שאבקש עליהם רחמים מיד התחיל מלמד עליהם סניגוריא אמר להקב"ה יש לי זכות ללמד עליהם אמר לו רבון העולם הזכר להם כשבקשת ליתן תורה לבני עשו ולא קבלוה וישראל קבלוה שנאמר ויענו כל העם יחדו וגוי אמר הקב"ה עברו על העשיה שנאמר סרו מהר מן הדרך וגוי אמר לו הזכר להם כשהלכתי בשליחותך למצרים ואמרתי להם שמך מיד האמינו והשתחוו לשמך שנאמר (שמות ד) ויאמן העם מיד ויקדו וישתחוו א"ל עברו על השתחוויה שנאמר וישתחוו לו אמר לו הזכר לבחוריהם ששלחתים והקריבו לפניך זבחים שנאמר (שם כד) וישלח את נערי בני ישראל אמר לו עברו על הזביחה שנאמר ויזבחו לו אמר לו הזכר להם מה שאמרת בסיני אנכי יהוה אלהיך אמר לו עברו עליו שנאמר ויאמרו אלה אלהיך הוי נשיאים ורוח וגשם אין בטל משה מיד את הפרוענות הוי בארך אפים וגו'!

נושא הדרשה: א משה מבקש על ישראל
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה: לך-רד--כי שחת עמך, אשר העלית מארץ מצרים. סרו מהר, מן-הדרך אשר צויתם--
 עשו להם, עגל מסכה; וישתחוו-לו, ויזבחו-לו, ויאמרו, אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים.
 ויאמר יהוה, אל-משה: ראיתי את-העם הזה,
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(משלי כה):	נשיאים ורוח וגשם אין	(1041)
(שם):	בארך אפים יפתה קצין	(1099)
(שמות כד):	כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע	(1674)
(שמואל ב ב):	יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו	(1345)
(בראשית ט):	בא אלי העבד העברי לצחק בי	(ת658)
(שם מב):	דבר האיש אדוני הארץ אתנו קשות	(2268ר"ת)
(שמות ד):	ויאמן העם	(222)
(שם):	ויקדו וישתחוו	(א874)
(שם כד):	וישלח את נערי בני ישראל	(ת1757ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש		(גימ' 10938)

התאמה גימטרית נוספת:
 (שמות לב ז): לך-רד--כי שחת עמך,
 (משלי כה יד): נשיאים ורוח, וגשם אין
 (משלי כה טו): בארך אפים, יפתה קצין;

ג. ד"א לך רד א"ר ברכיה בשם ר' שמואל בר נחמן נתנדה משה ונזעף ואין רד אלא נידוי ומהיכן אתה למד בשעה שאחיו של יוסף מכרוהו והלכו לנחם אביהם ולא נתנחם אמרו כל הדברים הללו עשה לנו יהודה שאלולי בקש לא מכרנו אותו כשם שאמר לנו אל תהרגוהו ושמענו לו אלו אמר לנו אל תמכרוהו נשמע לו אלא אמר לנו לכו ונמכרנו לישמעאלים ועמדו ונדוהו שנאמר (שם לח) ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו ולא היה לו לומר אלא וילך יהודה שהיה לו ירידה מצד אחיו ומה וירד האמור להלן נדוי אף רד האמור כאן נידוי משל למדינה ששלחה פרוזבוטיס לעטר למלך עד שהוא הולך עמדו בני המדינה וכפו את הצלמים ורגמו את האיקונון עמדו גדולי המדינה וכתבו למלך ונכנסו הכתבים עד שלא הלך הפרוזבוטיס להכנס לעטר למלך אמר לו המלך וכו' כי שחת עמך וכי עמו של משה היו אלא זהו שאמר הכתוב (הושע ז) אוי להם כי נדדו ממני שוד להם כי פשעו בי ואנכי אפדם והמה דברו עלי כזבים ממני היו פורשים שנא' אוי להם כי נדדו ממני יש אדם מחליף דבר רע בדבר טוב אדם שנותנין לפניו מרגליות ושיחור מניח המרגליות ונוטל השיחור והם מניחים לחיים של עולם ובחרים במתים שנאמר (תהלים קטו) עינים להם ולא יראו שוד להם שבר עתיד להגיעם והמה דברו עלי כזבים ומה כזבים דברו על הקב"ה דרש רבי עקיבא אמרו וכי עמנו היה עסוק עם עצמו היה עסוק לעצמו פדה ולא פדה אותנו שנאמר (ד"ה א ט) מפני עמך אשר פדית ממצרים גוי ואלהיו רבנין אמרי זה אלהיך פדה אותנו ר' חגי בן אלעזר אומר זה אלהיך אין כתיב כאן אלא אלה אלהיך שיתפו אותו עמהם ואמרו אלוה והעגל פדה אותנו ומכזבים בי ואנכי אפדם והמה דברו עלי כזבים אף אני אומר שאינם עמי לכך נאמר כי שחת עמך.

נושא הדרשה: ג מעמדו של משה וחטאם של ישראל
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לך-רד--כי שחת עמך, אשר העלית מארץ מצרים. סרו מהר, מן-הדרך אשר צויתם--עשו להם, עגל מסכה;
 (גימ' 5435ר"פ)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

- (שם לח) : ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו (1240)
(הושע ז) : אוי להם כי נדדו ממני שוד להם כי פשעו בי
ואנכי אפדם והמה דברו עלי כזבים (1878)
(תהלים קטו) : עינים להם ולא יראו (514תה)
(ד"ה א ט) : מפני עמך אשר פדית ממצרים גוי ואלהיו (1803ה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 5435)

צופן נוסף :

- (הושע ז יג) : אוי להם כי נדדו ממני, שד להם כי פשעו בי
ואנכי אפדם והמה, דברו עלי כזבים.
(שמות לב ז) : לך-רד--כי שחת עמך,
יתרה (גימ' 750) כמניין : (תהילים לג יח) הנה עין יהוה אליראיו למיחלים לחסדו (גימ' 750)

מדרש רבה שמות פרשה מג משנה : א. ויחל משה כך פתח ר' תנחומא בר אבא (תהלים קו) ויאמר להשמידם לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו א"ר חמא בר חנינא הסניגור הטוב מסביר פנים בדין משה אחד משני סניגורין שעמדו ללמוד סניגוריא על ישראל והעמידו פנים כביכול כנגד הקב"ה משה ודניאל משה מנין שנאמר לולי משה בחירו וגו' דניאל מנין שנא' (דניאל ט) ואתנה את פני אל יהוה האלהים לבקש וגו' אלו שני בני אדם שנתנו פניהם לנגד מדת הדין לבקש רחמים על ישראל ר' ברכיה אמר שתיים אחת בשם רבינו ואחת בשם ר' שמואל בר נחמן רבינו אמר למה הדבר דומה למלך שהיה דן את בנו והיה הקטיגור עומד ומקטר מה עשה הפדגוג של בן כיון שראה אותו מתחייב דחף את הקטיגור והוציאו לחוץ ועמד לו במקומו מלמד על הבן סניגוריא כך בשעה שעשו ישראל את העגל היה השטן עומד ומקטר בפנים ומשה עומד מבחוץ מה עשה משה עמד ודחף את השטן והוציאו לחוץ ועמד במקומו שנא' (תהלים קו) עמד בפרץ לפניו עמד לו במקומו של פורץ ר' שמואל בר נחמן אמר עמד בפרץ לפניו דבר קשה משל למלך שכעס על בנו וישב על בימה ודנו וחייבו נטל את הקולמוס לחתום גזר דינו מה עשה סונקתדרו חטף את הקולמוס מתוך ידו של מלך כדי להשיב חמתו כך בשעה שעשו ישראל אותו מעשה ישב הקב"ה עליהם בדין לחייבם שנא' הרף ממני ואשמידם ולא עשה אלא בא לחתום גזר דינן שנאמר (שמות כה) זובח לאלהים יחרם מה עשה משה נטל את הלוחות מתוך ידו של הקב"ה כדי להשיב חמתו למה"ד לשר ששלח לקדש אשה עם הסרסור הלך וקלקלה עם אחר הסרסור שהיה נקי מה עשה נטל את כתובתה מה שנתן לו השר לקדשה וקרעה אמר מוטב שתדון כפנויה ולא כאשת איש כך עשה משה כיון שעשו ישראל אותו מעשה נטל את הלוחות ושברן כלומר שאלו היו רואין עונשן לא חטאו ועוד אמר משה מוטב נידונן כשוגגין ואל יהו מזידין למה שהיה כתוב בלוחות (שם כ) אנכי יהוה אלהיך ועונשו אצלו זובח לאלהים יחרם לפיכך שבר את הלוחות ויאמר להשמידם מיד התחיל חוגר בתפלה הוי ויחל משה את פני יהוה אלהיו שעמד בקלות ראש לפני הקב"ה לבקש צרכן של ישראל הוי ויחל משה :

נושא הדרשה : א משה מהפך בזכותם של ישראל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ויחל משה, את-פני יהוה אלהיו ; ויאמר, למה יהוה יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, בכח גדול וביד חזקה. יב למה יאמרו מצרים לאמר, ברעה הוציאם להרג אתם בהרים, ולכלתם, מעל פני האדמה ; שוב

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

- (תהלים קו) : ויאמר להשמידם לולי משה בחירו
עמד בפרץ לפניו (2031א)
(דניאל ט) : ואתנה את פני אל יהוה האלהים לבקש (1609א)
(תהלים קו) : עמד בפרץ לפניו (663ה)
(שמות כה) : זובח לאלהים יחרם (397)
(שם כ) : אנכי יהוה אלהיך (173)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 7290)

צופן נוסף :

- (תהלים קו כג) : ויאמר, להשמידם : לולי, משה בחירו עמד בפרץ לפניו ;
להשיב חמתו, מהשחית.
כמניין : (שמות לב יא) : ויחל משה, את-פני יהוה אלהיו ;
יתרה : (גימ' 2541) כמניין : (תהילים קלח ג) : ביום קראתי ותענני תרהבני בנפשי עז .. (גימ' 3559)
(גימ' 1018)
(גימ' 2541)

ג. ד"א ויחל משה ר' יהודה ור' נחמיה ורבנן ר' יהודה אומר חלה משה כשעשו אותו מעשה ר' נחמיה אומר מהו ויחל משה שהכניס לאלהים כמין דורון ואין הלשון הזה אלא לשון דורון כמה דאת אמר (תהלים מה) ובת צור במנחה פניך יחלו וגו' וכן (מלאכי א) ועתה חלו נא פני אל וגו' ורבנן אמרין מהו ויחל משה עשה את המר מתוק ויחל לשון חלוי כיצד אמר ר' ברכיה בשם ר' חייא בר אדא דיפו בשם ר' שמואל בר נחמן כיון שבאו ישראל למרה מה כתיב שם ויבאו מרתה התחיל משה מהרהר בלבו ואמר המים הללו למה נבראו מה הניח יש לעולם בהן מוטב היה אלו לא נבראו ידע הקב"ה מה היה מחשב בלבו א"ל הקב"ה לא תאמר כן

ולא מעשי ידי הן יש דבר בעולם שלא נברא לצורך אלא אני מלמדך היאך תהא אומר אמור כך עשה את המר מתוק ומננין שלמדו הקב"ה להיות אומר כך ראה מה כתיב (שמות טו) ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ ויראהו אין כתיב כאן אלא ויורהו אין ויורהו אלא לשון למוד שנאמר (משלי ד) ויורני ויאמר לי וכתוב (שמות לה) ולהורות נתן בלבו היה הדבר מסורת ביד משה ולא עשה ולמה עשה אלא כיון שבאו ישראל למדבר ובקש האלהים לכלותן אמר לו משה רבש"ע בקשת לאבד את ישראל מכלה אתה אותם מן העולם לא כך אמרת לי במרה הוי מתפלל ואמור עשה את המר מתוק ואף עכשיו חלי מרירתן של ישראל ורפא אותן הוי ויחל משה א"ר אבין בשם ר' לוי בר פרטא בימי משה היה לנו מי שיחלה המרירות שלנו הוי ויחל משה אבל בימי דניאל לא היה לנו מי שיחלה המרירות שנאמר (דניאל ט) ולא חלינו את פני יהוה אלהינו:

נושא הדרשה: ג משה מוסר נפשו להציל את ישראל
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויחל משה, את-פני יהוה אלהיו; ויאמר, למה יהוה יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, בכח גדול וביד חזקה. יב למה יאמרו מצרים לאמר, ברעה הוציאם כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

- (תהלים מה): ובת צור במנחה פניך יחלו (1023)
 - (מלאכי א): ועתה חלו נא פני אל (747)
 - (שמות טו): ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ (752)
 - (משלי ד): ויורני ויאמר לי (579)
 - (שמות לה): ולהורות נתן בלבו (1251ר"ת)
 - (דניאל ט): ולא חלינו את פני יהוה אלהינו (833א)
- (גימ' 5185)

ד. ד"א ויחל משה מהו כן אמר ר' ברכיה בשם ר' חלבו בשם ר' יצחק שהתיר נדרו של יוצרו כיצד אלא בשעה שעשו ישראל העגל עמד משה מפייס האלהים שימחול להם אמר האלהים משה כבר נשבעתי (שמות כב) זובח לאלהים יחרם ודבר שבועה שיצא מפי איני מחזירו אמר משה רבון העולם ולא נתתי לי הפרה של נדרים ואמרת (במדבר ל) איש כי ידור נדר ליהוה או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו הוא אינו מוחל אבל חכם מוחל את נדרו בעת שישאל עליו וכל זקן שמורה הוראה אם ירצה שיקבלו אחרים הוראתו צריך הוא לקיימה תחלה ואתה צויתני על הפרת נדרים דין הוא שתתיר את נדרך כאשר צויתני להתיר לאחרים מיד נתעטף בטליתו וישב לו כזקן והקב"ה עומד כשואל נדרו וכה"א (דברים ט) ואשב בהר ואפשר שהיה משה יושב והאלהים יתברך שמו עומד אמר ר' דרוסאי קתדרא עשה לו קתדרא של אסטליסטקין הללו בשעה שהן נכנסין לפני השלטון והן נראין עומדין ואינן אלא יושבין ואף כאן כך ישיבה שהיא נראה עמידה הוי ואשב בהר. ד"א ואשב בהר וכי יש ישיבה למעלה אתה מוצא שכולם עומדין שנא' (ישעיה ו) שרפים עומדים ממעל לו וכן (יחזקאל א) בעמדם תרפינה כנפיהם וכן (דניאל ז) קרבית על חד מן קאמייא וכן אפילו משה כשעלה למרום היה עומד שנאמר (דברים י) ואנכי עמדתי בהר וכתוב (שם ה) ואנכי עומד בין יהוה וביניכם ואין יושב שם אלא הקב"ה לבדו שנאמר (ד"ה ב יח) ראיתי את יהוה יושב על כסאו והוא אומר ואשב בהר ומהו כן א"ר הונא בר אחא שישב להתיר נדרו של יוצרו ומה אמר לו דבר קשה א"ר יוחנן דבר קשה אמר לפניו תהית אתמהא א"ל תוהא אנא על הרעה אשר דברתי לעשות לעמי אותה שעה אמר משה מותר לך מותר לך אין כאן נדר ואין כאן שבועה הוי ויחל משה שהפר נדרו ליוצרו כד"א (במדבר ל) ולא יחל דברו אר"ש בן לקיש לפיכך נקרא שמו איש האלהים לומר שהתיר נדר לאלהים וכן ויחל משה:

נושא הדרשה: ד משה התיר את שבועת יהוה
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

תוצאות עבור: ויחל משה, את-פני יהוה אלהיו; ויאמר, למה יהוה יחרה אפך בעמך, אשר הוצאת מארץ מצרים, בכח גדול וביד חזקה. למה יאמרו מצרים לאמר, ברעה הוציאם להרג אתם בהרים, ולכלתם, מעל פני האדמה; שוב מחרון אפך, והנחם על-הרעה לעמך. זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר

- (גימ' 10259)
- כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
- (שמות כב): זובח לאלהים יחרם (397)
 - (במדבר ל): איש כי ידור נדר ליהוה או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו (3023)
 - (דברים ט): ואשב בהר (516)
 - (ישעיה ו): שרפים עומדים ממעל לו (1016)
 - (יחזקאל א): בעמדם תרפינה כנפיהם (1106)
 - (דניאל ז): קרבית על חד מן קאמייא (1076)
 - (דברים י): ואנכי עמדתי בהר (821ת)
 - (שם ה): ואנכי עומד בין יהוה וביניכם (433)
 - (ד"ה ב יח): ראיתי את יהוה יושב על כסאו (1574א)
 - (במדבר ל): ולא יחל דברו (297)
- (גימ' 10259)

מדרש רבה שמות פרשה מד משנה: א. זכור לאברהם פתח ר' תנחומא בר אבא (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע למה נמשלו ישראל לגפן אלא מה הגפן כשבעליה מבקשין שתשביח מה הם עושין עוקרין אותה ממקומה ושותלין אותה במקום אחר והיא משבחת כך כיון שבקש הקב"ה להודיע ישראל בעולם מה עשה עקרן ממצרים והביאן למדבר והתחילו מצליחים שם והתחילו מקבלין התורה ואומרים (שמות כד) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע ויצא להם שם בעולם שנאמר (יחזקאל טז) ויצא לך שם בגוים ביפיך. ד"א גפן ממצרים אתה מפרנס כל אותן הדעות האמורות בו (בראשית מ) והנה גפן לפני גפן ממצרים תסיע ובסוף אתה מפרנס מה הגפן היא חיה ונשענת על עצים מתים כך ישראל הם חיים וקיימים ונשענין על המתים אלו האבות וכן אתה מוצא כמה תפלות התפלל אליהו בהר הכרמל שתרד האש כמד"א (מלכים א יח) ענני יהוה ענני ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים ואמר יהוה אלהי אברהם יצחק וישראל מיד נענה מה כתיב ותפול אש יהוה וכן משה בשעה שעשו ישראל אותו מעשה עמד ולמד עליהם זכות מ' יום ומ' לילה ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המתים מיד נענה שנאמר זכור לאברהם ליצחק ולישראל מה כתיב וינחם יהוה על הרעה הוי כשם שהגפן הזאת חיה ונשענת על עצים מתים כך ישראל חיים ונשענים על האבות כשהם מתים הוי זכור לאברהם ליצחק ולישראל:

נושא הדרשה: א ישראל נמשלו לגפן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם	(גימ' 4481ה)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(תהלים פ): גפן ממצרים תסיע	(את1109)
(שמות כד): כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע	(ס"פ1744)
(יחזקאל טז): ויצא לך שם בגוים ביפיך	(680)
(בראשית מ): והנה גפן לפני	(ס"ד434)
(מלכים א יח): ענני יהוה ענני	(ר"ט536)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4481)

(שמות רבה: פרשה מד משנה א) ישראל נמשלו לגפן זכור לאברהם: פתח ר' תנחומא בר אבא: (תהלים פ): גפן ממצרים תסיע. למה נמשלו ישראל לגפן? אלא, מה הגפן כשבעליה מבקשין שתשביח מה הם עושין, עוקרין אותה ממקומה, ושותלין אותה במקום אחר והיא משבחת. כך, כיון שבקש הקב"ה להודיע ישראל בעולם, מה עשה? עקרן ממצרים והביאן למדבר והתחילו מצליחים שם, והתחילו מקבלין התורה ואומרים (שמות כד): כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע, ויצא להם שם בעולם, שנאמר (יחזקאל טז): ויצא לך שם בגוים ביפיך. דבר אחר:

גפן ממצרים: אתה מפרנס כל אותן הדעות האמורות בו (בראשית מ): והנה גפן לפני, גפן ממצרים תסיע, ובסוף אתה מפרנס. מה הגפן, היא חיה ונשענת על עצים מתים, כך ישראל הם חיים וקיימים ונשענין על המתים, אלו האבות. וכן אתה מוצא, כמה תפלות התפלל אליהו בהר הכרמל, שתרד האש כמה דאת אמר (מלכים א יח): ענני ה' ענני, ולא נענה, אלא כיון שהזכיר את המתים, ואמר: ה' אלהי אברהם יצחק וישראל, מיד נענה. מה כתיב? ותפול אש ה'. וכן משה, בשעה שעשו ישראל אותו מעשה, עמד ולמד עליהם זכות מ' יום ומ' לילה ולא נענה, אלא כיון שהזכיר את המתים, מיד נענה, שנאמר: זכור לאברהם ליצחק ולישראל. מה כתיב? וינחם ה' על הרעה. הוי, כשם שהגפן הזאת חיה ונשענת על עצים מתים, כך ישראל חיים ונשענים על האבות כשהם מתים. הוי, זכור לאברהם ליצחק ולישראל:

התאמה גימטרית למוטיב המדרש:

אברהם יצחק וישראל.. (גימ' 997)

בזכות אבות (גימ' 844)

יתרה (גימ' 153) כמניין: "כגפן" (גימ' 153).

ב. ד"א זכור לאברהם הה"ד (קהלת ד) ושבח אני את המתים שכבר מתו כנגד מי אמר שלמה מקרא זה ריב"ל ור' שמואל בר נחמן ר' יהושע אומר לא אמרו אלא כנגד דוד אביו כיצד אתה מוצא כשבנה שלמה בית המקדש התפלל לפני האלהים שתרד האש ולא נענה אלא כיון שהזכיר את המת דוד אביו מיד נענה שנאמר (ד"ה ב ו) זכרה לחסדי דויד עבדך מיד וככלות שלמה להתפלל אל יהוה (שם ו) והאש ירדה מן השמים כיון שראה שלמה שהזכיר אותן תפלות ולא נענה וכיון שהזכיר דוד אביו מיד ירדה התחיל אומר ושבח אני את המתים שכבר מתו מן החיים אשר המה חיים עדנה על עצמו אמרו ור' שמואל בר נחמן אמר על משה אמרו כיצד כיון שראה משה עומד ומתפלל מ' יום ומ' לילה על ישראל שימחול להם הקב"ה על אותו מעשה שעשו ומזכיר זכותו ולא היה האלהים מתרצה להם וכיון שהזכיר את המתים מיד נענה מה כתיב אחריו וינחם יהוה הוי ושבח אני את המתים מן החיים זה משה:

נושא הדרשה: ב זכות האבות במיתתן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים; וכל-הארץ	(גימ' 5305)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(קהלת ד) : ושבח אני את המתים שכבר מתו (2248תה)
(ד"ה ב ו) : זכרה לחסדי דויד עבדך (481א)
(ד"ה ב ז) : וככלות שלמה להתפלל אל יהוה (1489)
(שם ו) : והאש ירדה מן השמים (1077ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 5305)

(שמות רבה : פרשה מד משנה ג) זכות האבות לדורות

דבר אחר :

זכור לאברהם, הה"ד (משלי יא כא) : יד ליד לא ינקה רע. אמר ר' פנחס הכהן בן חמא : אם עשית מצוה, אל תבקש מתן שכרה מיד ליד. למה? שלא תנקה, שאין אתה מתנקה מעונותיך, ורשע אתה נקרא, שלא בקשת להנחיל לבניך כלום. שאילו בקשו אברהם יצחק ויעקב מתן שכרן של מצות שעשו, היאך היה זרע צדיקים נמלט, היאך היה מזכיר זכור לאברהם ליצחק ולישראל? מיד וינחם ה'. הוי, יד ליד לא ינקה רע :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות לב יג) זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ, (גימ' 1428ה).

משלי יא כא) : יָד לְיָד, לֹא-יִנְקָה רָע; וְזֶרַע צְדִיקִים בְּמָלֵט, (גימ' 1428ס"ת).

ט. ד"א זכור לאברהם א"ר זבידא אמר ריב"ל אמר משה רבון העולם אבות העולם היו צדיקים או רשעים הפרש בין אלו לאלו אם היו רשעים יפה אתה עושה לבניהם כך למה שלא היה לאבותם אצלך מעשים ואם צדיקים הם תן להם מעשה אבותם הוי זכור לאברהם א"ר שמואל אמר לו משה רבון העולם תן לי רשות שאדבר אמר לו הקב"ה אמור כל מה שתבקש אמר הם בטלו ראשו של דבור (שמות כ) לא יהיה לך וגוי ועברו עליו שעשו את העגל ואתה מבקש לבטל סופו שנא' ועושה חסד לאלפים לאוהבי וכתוב (ישעיה מא) זרע אברהם אוהבי אמרת לאברהם אני שומר לבניך חסד עד ב' אלפים דור שנא' ועושה חסד לאלפים וכמה דורות מאברהם עד עכשיו שבעה אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה ולשבעה אי אתה עושה חסד לבי אלפים דור היאך אתה עושה חסד הרי הן בטלו ראשו של דבור ואתה מבקש לבטל סופו אמר הקב"ה למשה ואין אתה מזרע בני בניהם אני הורג את אלו ואעשה אותך יותר מהן ונמצאת שבועתי מתקיימת א"ר יצחק אמר משה רבון העולם איזה שטר מקוים יפה הנחתם בגי' או הנחתם באחד הוי אומר אותו שנחתם בגי' איזה דין מקוים יפה הנדון בגי' או באחד הוי אומר זה שנדון בגי' איזה עדות מקוים עדות של אחד או של גי' הוי אומר עדות של גי' כך אמר משה רבון העולם הדבר שנשבעת לגי' אין אתה מקיים אלא אתה מבקש לבטלו של אחד היאך אתה מקיים כשם שכעסת על בניהן ואתה מבקש להרגם כך על בני ולא עוד אלא כשם שנשבעת לאבות וקיימת עמהן ברית שנאמר (ויקרא כו) וזכרתי את בריתי יעקוב כך אף לשבטים נשבעת וקיימת עמהם ברית ומנין שהקב"ה נשבע לשבטים שנא' (חבקוק ג) שבועות מטות אומר סלה ומנין שקיים הקב"ה עמהן ברית שנא' (ויקרא כו) וזכרתי להם ברית ראשונים זו ברית השבטים ולדברך הרי אתה מעמיד משבט לוי שאני משבטו מה יש לך לומר לשבט ראובן ולשבטים אחרים א"ר יצחק אותה שעה לא היה יכול להשיבו אמר הקב"ה יפה אמרת מיד וינחם יהוה אמר לו האלהים אף הראשונות תהיתי עליהן :

נושא הדרשה : ט משה אינו מבקש טובה לעצמו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך, אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים; וכל-הארץ הזאת אשר אמרתי, כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(שמות כ) : לא יהיה לך (131ס"פ)
(ישעיה מא) : זרע אברהם אוהבי (565את)
(ויקרא כו) : וזכרתי את בריתי יעקוב (1873א)
(חבקוק ג) : שבועות מטות אומר סלה (1881ר"פ)
(ויקרא כו) : וזכרתי להם ברית ראשונים (2427ס"ת)

(גימ' 6871)

י. מהו אשר נשבעת להם בך חזקיה ורבי ריב"ל חזקיה אמר אמר משה אלו בשמים ובארץ נשבעת לאבותם יפה אתה עושה להם שהיית אתה מכלה את בניהם למה כשם שהשמים והארץ בטלים אף השבועה שלהם עוברת רבון העולם לא בך נשבעת לאבותם שאין אתה מכלה את בניהם לא אמרת לאברהם (בראשית כב) בי נשבעתי מהו בי נשבעתי אמר הקב"ה לאברהם כשם שאני חי וקיים לעולם ולעולמי עולמים כך שבועתי קיימת לעולם ולעולמי עולמים הוי יפה אמר משה כשאמר אשר נשבעת להם בך בעבור קדושת שמך עשה ולא תחלל שמך וריב"ל אמר בשביל זכות האבות ובזכות השבטים עשה הקב"ה ומנין אתה יודע שהזכיר משה השבטים כאן בא ישעיה ופירשה שנא' (ישעיה סג) שוב למען עבדיך שבטי נחלתך מכאן שהשבטים נקראו עבדים לפיכך אתה דורש (שמות לב) זכור לאברהם ליצחק ולישראל אלו גי' האבות עבדיך אלו השבטים מיד נתרצה להם שנא' וינחם יהוה על הרעה כיון שראה הנביא כך התחיל אומר (מ"ב יד) ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל א"ר אחא בשם רבי יונתן דבית גברין אנו מוצאין דבר יהוה למחות את ישראל בעגל ומרגלים והוא אומר ולא דבר יהוה למחות א"ר לוי כיון שאמר למשה הרף ממני שפתח לו פתח שיבקש עליהם רחמים הוי ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל ור"ת אמר כיון שא"ל (שמות לב) ואעשה אותך לגוי גדול הוי ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל למה שמשה מישראל הוא :

**נושא הדרשה: י הקב"ה נשבע לאבות שלא יכלה את בנייהם
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:**

אשר נשבעת להם בך, ותדבר אלהם, ארבה את-זרעכם ככוכבי השמים; וכל-הארץ הזאת אשר אמרתי,
(גימ' 5444)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(844)	(בראשית כב): בי נשבעתי
(1454א)	(ישעיה סג): שוב למען עבדיך שבטי נחלתך
(475ס"ט)	(מ"ב יד): ולא דבר יהוה
(1770ת)	(מ"ב יד): למחות את שם ישראל
(901)	(שמות לב): ואעשה אותך לגוי גדול
(גימ' 5444)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה מה משנה: א. ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אומר אלי הה"ד (ירמיה יח) רגע אדבר על גוי ועל ממלכה ונחמתי על הרעה מה רגע אדבר כהרף עין אני גוזר על האדם שימות והוא עושה תשובה ואני מתנחם עליו שנאמר (שם) ושב הגוי ההוא מרעתו ומי הם אלו אנשי נינוה מה כתיב בהם (יונה א) קום לך אל נינוה העיר הגדולה למה כי עלתה רעתם לפני ואומר (שם) ויחל יונה לבא בעיר מהלך יום אחד מה כתיב שם (שם ג) ויאמינו אנשי נינוה באלהים וילבשו שקים האדם והבהמה אמרו לפניו רבון העולם הבהמה אינה יודעת כלום ואתה מוכה אותה אף אנו חשוב אותנו כבהמה שנא' (שם) האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה מיד וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה ורבנן אמרי רגע אדבר על גוי אלו ישראל שנאמר (ש"ב ז) ומי כעמדך ישראל גוי אחד בארץ ועל ממלכה אלו ישראל שנקראו ממלכה שנאמר (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (ירמיה א) לנתוש ולנתוץ ולהאביד לפי שעשו אותו מעשה וביקש להשמידם שנאמר (דברים ט) הרף ממני ואשמידם וכיון שעמד משה וביקש עליהם רחמים מיד וינחם יהוה אמר לפניו רבש"ע נתמלאת עליהם רחמים הנהיגם אתה שיעלו לארץ ולא ע"י שליח הה"ד ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אומר אלי:

**נושא הדרשה: א משה מבקש להנהיג את ישראל
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:**

ויאמר משה אל-יהוה, ראה אתה אמר אלי העל את-העם הזה, ואתה לא הודעתני, את אשר-תשלח עמי; ואתה אמרת ידעתך בשם, וגם-מצאת חן בעיני. ועתה אם-נא מצאתי חן בעיניך, הודעני נא את-דרכך, ואדעך, למען אמצא-חן בעיניך; וראה, כי עמד הגוי הזה. ויאמר: פני ילכו, והנחתי לך. ויאמר, אליו: אם-אין פניך הלכים, אל-תעלנו מזה. ובמה יודע אפוא, כי-מצאתי חן בעיניך אני ועמד
(גימ' 14380)

	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:
(1934ר"פ)	(ירמיה יח): רגע אדבר על גוי ועל ממלכה ונחמתי על הרעה
(1065)	(שם): ושב הגוי ההוא מרעתו
(686)	(יונה א): קום לך אל נינוה העיר הגדולה
(604)	(שם): ויחל יונה לבא בעיר מהלך יום אחד
(1610)	(שם ג): ויאמינו אנשי נינוה באלהים וילבשו שקים האדם והבהמה
(830)	(שם): האדם והבהמה הבקר והצאן אל יטעמו מאומה
(2520)	(שם): וינחם יהוה על הרעה אשר דבר לעשות להם ולא עשה
(1313)	(ש"ב ז): ומי כעמדך ישראל גוי אחד בארץ ועל ממלכה
(1563)	(שמות יט): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים
(1429ת)	(ירמיה א): לנתוש ולנתוץ ולהאביד
(826)	(דברים ט): הרף ממני ואשמידם
(גימ' 14380)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש צופן נוסף

(שמות לג יב) ויאמר משה אל-יהוה, ראה אתה אמר אלי העל את-העם הזה, ואתה לא הודעתני, את אשר-תשלח עמי; ואתה אמרת ידעתך בשם, וגם-מצאת חן בעיני. ועתה אם-נא מצאתי חן בעיניך, הודעני נא את-דרכך, ואדעך, למען אמצא-חן בעיניך; וראה, כי עמד הגוי הזה. ויאמר: פני ילכו, והנחתי לך. ויאמר, אליו: אם-אין פניך הלכים, אל-תעלנו מזה. ובמה יודע אפוא, כי-מצאתי חן בעיניך אני ועמד
(גימ' 7791-7628 = 163 כמניין (שמות, יז, יב) ויהי ידיו אמונה.
(גימ' 7791)

ב. מה כתיב למעלה (שמות לג) ויתנצלו בני ישראל את עדים ר' חנין דציפורין אמר עטרה שנתן בראשם שנאמר (יחזקאל טז) ועטרת תפארת בראשך ור"ש בן יוחאי אומר זינאות שחגר להם ור' סימי אמר פורפראות שנאמר (שם) ואעדך עדי וכה"א (דברים כו) את יהוה האמרת היום ויהוה האמירך היום באותה שעה כעס עליהם משה ונטל האהל והלך לו שנאמר (שמות לג) ומשה יקח את האהל ר' יהודה ב"ר אמר ראה כבוד שחלק הקב"ה למשה שהניח את העליונים ובא אצל משה והיו מלאכי השרת באין לומר הימנון לפניו והוא נתון אצל משה וכן השמש והירח והכוכבים באים להשתחוות לפניו וליתול רשות לצאת להאיר

לעולם שאלולי שהן נוטלין רשות ומשתחווים לא היו יוצאין שנאמר (נחמיה ט) וצבא השמים לך משתחווים שאלו לחיות איפוא הוא כסא הכבוד א"ל לכו אצל משה מנין שכן הוא שנא' (שמות לג) והיה כל מבקש יהוה מבקש משה אין כתיב כאן אלא מבקש יהוה מה כתיב שם ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים א"ל הקב"ה לא כך התנתי עמך כשיהיו פניך כעוסות יהיו פני מרצין את פניך וכשיהיו פני כעוסות יהיו פניך מרצין את פני חזור בך והכנס למחנה שנאמר ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים ד"א ראה אתה אומר אלי הה"ד (תהלים עז) חשבתי ימים מקדם שנות עולמים אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע יושבת אני ומחשבת לכמה שנים גאלתנו ממצרים וחוזרת ואומרת לכמה שנים גאלתנו מבל ומחשבת אני ואומרת כמה שנים יש לי מיון לכך נאמר חשבתי ימים מקדם ואומר (שם) חלותי היא ארשב"ל אם חלאים הם יכולין להתרפאות ואם אינן חלאים איני יודעת מה לעשות לכך נאמר חלותי היא א"ר אלכסנדרני כל הדברים הללו באו עלינו ע"י שלא חלינו מלפני הקב"ה ואין לשון חלותי אלא תפלה כד"א (מלאכי א) חלו נא פני אל ויחננו (תהלים עז) השכח חנות אל שכחת אותן הדברים שאמרת וחנותי את אשר אחון (שם) האפס לנצח חסדו לשון יוני אפס הניח לכך נאמר האפס לנצח חסדו העולמים יזנח יהוה ולא יוסיף לרצות עוד בראשונה כשהיה משה כועס על ישראל היה הקב"ה מרצה אותו כשהיה הקב"ה כועס על ישראל היה משה מרצהו שנאמר ודבר יהוה אל משה פנים אל פנים אמר הקב"ה תרתין אפין מזגין רותחים לא כן אמרתי כשהיה בכעס אתה מרצה אותי וכשתהיה בכעס אהיה מרצך אמר לפניו רבון העולם לא אתה הוא שכעסת עליהם תחלה א"ל לך והתרצה להם שוב אל המחנה א"ר אחא אותה שעה מצא משה ידו לדבר לפני הקב"ה אמר לו ראה שאין אתה יכול להזיזו אהבתך מהן אפילו שעה אחת שנאמר ויאמר משה אל יהוה ראה אתה אומר אלי:

נושא הדרשה: ב אין אתה יכול להזיזו אהבתך מהן
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר משה אל-יהוה, ראה אתה אמר אלי העל את-העם הזה, ואתה לא הודעתני, את אשר-תשלח עמי; ואתה אמרת ידעתך בשם, וגם-מצאת חן בעיני. ועתה אם-נא מצאתי חן בעיניך, הודעני נא את-דרכך, ואדעך, למען אמצא-חן בעיניך; וראה, כי עמך הגוי הזה. ויאמר: פני ילכו, והנחתי לך. ויאמר, אליו: אם- אין פניך הלכים, אל-
 כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שמות לג):	ויתנצלו בני ישראל את עדים	(1720)
(יחזקאל טז):	ועטרת תפארת בראשך	(ה2290)
(שם):	ואעדך עדי	(185)
(דברים כו):	את יהוה האמרת היום ויהוה האמירך היום	(1503)
(שמות לג):	ומשה יקח את האהל	(911)
(נחמיה ט):	וצבא השמים לך משתחווים	(1348)
(שמות לג):	והיה כל מבקש יהוה	(544)
(תהלים עז):	חשבתי ימים מקדם שנות עולמים	(1956)
(שם):	חלותי היא	(470)
(מלאכי א):	חלו נא פני אל ויחננו	(396)
(תהלים עז):	השכח חנות אל	(828)
(שם):	האפס לנצח חסדו	(402)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש		

(גימ' 12553)

צופן נוסף
 (שמות לג ו): וַיִּתְנַצְּלוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶת-עֲדָיִם, מִהַר חֹרֵב (גימ' 2181).
 (תהילים, סב, יג): וְלֶךְ-אֲדֹנָי חֶסֶד כִּי-אֶתְּהַלֵּךְ לְאִישׁ כְּמַעֲשָׂהוּ. (גימ' 2181).
 (יחזקאל טז): ועטרת תפארת בראשך ..
 (במדבר, לא, נא) וַיִּקַּח מֹשֶׁה וְאֶלְעָזָר הַכֹּהֵן, אֶת-הַזָּהָב--מֵאֲתָם כָּל, כְּלֵי מַעֲשָׂה. (גימ' 2289)
 (גימ' 2289)

ה. ויאמר הראני נא את כבודך רבי תנחומא בר אבא פתח (משלי כה) כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך הלל אומר השפילתי זו הגבהתי והגבהתי היא השפילתי מוטב לאדם שיאמרו לו עלה למעלן ולא יאמרו לו רד למטן אמר דוד (תהלים קיג) המגביהי לשבת כשאני מגביה את עצמי הם משפילים ישיבתי הוי המגביהי לשבת וכשאני משפיל את עצמי הם מגביהין אותי שנאמר (שם) המשפילי לראות מי גרם לי לראות כל הארצות שכתוב (ד"ה א יא) ויצא שם דויד בכל הארצות על שהשפילתי את עצמי. ד"א כי טוב אמר לך עלה הנה זה משה כשנגלה עליו הקב"ה בסנה כמה דתימא (שמות ג) וירא מלאך יהוה וגו' א"ר יהודה בר נחמיה טירון היה משה לנבואה אמר הקב"ה אם נגלה אני עליו בקול גבוה אני מבעתו ואם בקול נמוך בוסר הוא על הנבואה מה עשה הקב"ה נגלה עליו בקולו של אביו אמר בא אבי ממצרים אמר לו איני אביך אלא אלהי אביך ויסתר משה פניו ר' יהושע בן קרחה אמר לא עשה משה יפה שהסתיר פניו היה מגלה לו הקב"ה מה למעלן ומה למטן ומה שהיה ומה עתיד להיות ובאחרונה בקש לראות שנאמר הראני נא את כבודך אמר הקב"ה כשבקשתי לא בקשת עכשיו שבקשת איני מבקש א"ר יהושע דסכנין בשם ר' לוי אעפ"כ הראה לו שלש בשכר שלש זכה לשלש בשכר ויסתר וידבר יהוה אל משה בשכר כי ירא וייראו מגשת אליו בשכר מהביט ותמונת יהוה יביט ר' הושעיא רבה אמר כבוד גדול עשה משה שהסתיר פניו אבל נדב ואביהוא פרעו ראשיהן וזנו עיניהן מן השכינה שנאמר (שם כד) ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו. ד"א ויאמר הראני נא את כבודך נתאוה לעמוד על מתן שכרן של צדיקים ושלותן של רשעים ומנין שמתן שכרן של צדיקים נקרא כבוד שנאמר (משלי ג) כבוד חכמים ינחלו וכה"א (ישעיה כד) ונגד זקניו כבוד ומנין

ששלותן של רשעים נקרא כבוד שנאמר (תהלים עג) ואחר כבוד תקחני מה הקב"ה משיבו ויאמר לא תוכל לראות את פני אין לשון פני האמור כאן אלא שלותן של רשעים כדכתיב ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו:

נושא הדרשה: ה הראני נא את כבודך	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
הראני נא, את-כבודך. ויאמר, אני אעביר כל-טובי על-פניך, וקראתי בשם יהוה, לפניך; וחנתי את-אשר אחו, ורחמתי את-אשר ארחם. ויאמר, לא תוכל כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	(גימ' 7228)
(משלי כה): כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך	(1008ר"פ)
(תהלים קיג): המגביהי לשבת	(ה808)
(שם): המשפילי לראות	(1112)
(ד"ה א יא): ויצא שם דויד בכל הארצות	(1225)
(שמות ג): וירא מלאך יהוה	(334)
(שם כד): ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו	(1170)
(משלי ג): כבוד חכמים ינחלו	(274ר"פ)
(ישעיה כד): ונגד זקניו כבוד	(268)
(תהלים עג): ואחר כבוד תקחני	(1029ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7228)
צופנים נוספים	
(שמות, לג, יח) ויאמר: הראני נא, את-כבודך.	(גימ' 1021)
(תהלים, סט, יז) ענני יהוה, פי-טוב חסדך; קרב רחמיך, פנה אלי.	(גימ' 1021)
(תהלים קיג ה): מי, פיהוה אלהינו המגביהי לשבת.	(גימ' 1005)
(שמות, לג, יא) וידבר יהוה אל-משה פנים אל-פנים.	(גימ' 1005)
(תהלים קיג ו): המשפילי לראות בשמים ובארץ.	(גימ' 1112)
(דברים, יח, יג) תמים תהיה, עם יהוה אלהיך.	(גימ' 1112)

מדרש רבה שמות פרשה מו משנה: א. ויאמר יהוה אל משה פסל לך הה"ד (איוב יא) ויגד לך תעלומות חכמה אתה מוצא בשעה שאמר לו הקב"ה לך רד כי שחת עמך היה תופס בלוחות ולא היה מאמין שחטאו ישראל אמר אם איני רואה איני מאמין שנא' (שמות לב) ויהי כאשר קרב משה אל המחנה שלא שברן עד שראה בעיניו אי להם לבני אדם שהם מעידים מה שאינם רואים אפשר שלא היה משה מאמין בהקב"ה שאמר לו כי שחת עמך אלא הודיע משה דרך ארץ לישראל אפילו שיהא אדם שומע דבר מן יחידי נאמן אסור לקבל עדותו לעשות דבר על פיו אם אינו רואה. ד"א שפרחו הכתובים מן הלוחות לכך שברן שנאמר (דברים ט) וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם ראה משה שחטאו ושבר את הלוחות משל לשר שנטל אשה וכתב לה כתובה ונתנה ביד השושבין לאחר ימים יצא עליה שם רע מה עשה השושבין קרע את הכתובה אמר מוטב שתהא נדונית כפנויה ולא כאשת איש כך עשה משה אמר אם אין אני משבר את הלוחות אין לישראל עמידה שנאמר (שמות כב) זובח לאלהים יחרם מה עשה שברם אמר לו להקב"ה לא היו יודעין מה היו כתוב בהם. ד"א וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם ראה שאין לישראל עמידה וחבר נפשו עמהם ושבר את הלוחות ואמר להקב"ה הם חטאו ואני חטאתי ששברתי הלוחות אם מוחל אתה להם אף לי מחול שנאמר (שם לה) ועתה אם תשא חטאתם כן לחטאתי מחול ואם אין אתה מוחל להם אל תמחול לי אלא מחני נא מספרך אשר כתבת א"ר אחא לא זז משם עד שפנה חטייה שלהם שנאמר ויפן וירד משה כיון שפנה חטייה שלהם אמר משה הרי היה לישראל מי שיבקש עליהם אני מי יבקש עלי התחיל מצטער על שבר הלוחות ואמר לו הקב"ה אל תצטער בלוחות הראשונות שלא היו אלא עשרת הדברות לבד ובלוחות השניים אני נותן לך שיהא בהם הלכות מדרש ואגדות הה"ד (איוב יא) ויגד לך תעלומות חכמה כי כפלים לתושיה ולא עוד אלא שאתה מבושר שמחלתי לך על חטייה שלך שנאמר (שם) ודע כי ישה לך אלוה מעונך:

נושא הדרשה: א הם חטאו ואני חטאתי ששברתי הלוחות	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים; וכתבתי, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשנים אשר שברתי.	(גימ' 6859)
כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(איוב יא): ויגד לך תעלומות חכמה	(1527ס"ת)
(שמות לב): ויהי כאשר קרב משה אל המחנה	(1590ס"ת)
(דברים ט): וארא והנה חטאתם ליהוה אלהיכם	(923א)
(שם לה): ועתה אם תשא חטאתם	(2096ר"ת)
(שם): ודע כי ישה לך אלוה מעונך	(723ס"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 6859)
צופן נוסף:	
(שמות לד א) ויאמר יהוה אל-משה, פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים..	(גימ' 2401)
(איוב יא ו): ויגד-לך, תעלמות חכמה כי-כפלים לתושיה:	(גימ' 2053)
יתרה (גימ' 348) כמניין: (איוב יא ו): "כי ישה".	(גימ' 348תה)
כמניין: (דברי הימים, א טז, כג) שירו ליהוה, כל-הארץ בשרו מיום-אל-יום, ישועתו.	(גימ' 2401)

ב. דבר אחר פסל לך. הה"ד (קהלת ג) לכל זמן ועת לכל חפץ עת ללדת ועת למות מכאן אמרו רבותינו ז"ל ישיבה אשה על המשבר תשעה ותשעים חלקים למות ואחד לחיים שנאמר עת ללדת שהוא עת למות וכולהו עד שאתה מגיע עת להשליך אבנים (איכה ד) תשתפכנה אבני קדש ועת כנוס אבנים (תהלים קמו) בונה ירושלים יהוה (זכריה ט) כי אבני נזר מתנוססות על אדמתו. ד"א עת להשליך אבנים ויחר אף משה וישלך מידי ועת כנוס אבנים פסל לך הפסולת שלך משם העשיר משה אמר הקב"ה דין הוא שיטול אותן פסולת משה למה אלא ישראל שלא נתעסקו במצות נתתי להן כל טוב ארץ מצרים שנאמר (שמות יב) ויהוה נתן את חן העם והעשירו ומשה שעסק בעצמותיו של יוסף יהא עני אתן לו את הפסולת שיעשיר:

נושא הדרשה: ב פסל לך
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים; וכתבתי, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשנים אשר שברת. והיה נכון, לבקר; ועלית בבקר אל-הר סיני, ונצבת לי שם על-ראש ההר.

(גימ' 10268)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(קהלת ג): לכל זמן ועת לכל חפץ

(2797)

עת ללדת ועת למות

(איכה ד): תשתפכנה אבני קדש ועת כנוס אבנים

(2965ר"ת)

(תהלים קמו): בונה ירושלים יהוה

(750ס"תא)

(זכריה ט): כי אבני נזר מתנוססות על אדמתו

(2105ר"ת)

(שמות יב): ויהוה נתן את חן העם

(גימ' 10268)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ג. זה אחד מג' דברים שעשה משה מדעתו והסכימה דעתו לדעת הקב"ה פרש מן האשה ר' שמעון בן יוחאי אומר דרש ואמר מה אם הר סיני שקדושתו לשעה נאמר בו (שם יט) אל תגשו אל אשה אני שבכל שעה הוא מדבר עמי אינו דין שאהיה פרוש מהאשה ר' עקיבא אומר מפי הקב"ה נאמר לו (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו ר' יהודה אמר מפי הקב"ה נאמר לו אל תגשו אל אשה אף משה בכלל עמהם הרי נאסרו כולם וכשהוא אומר שובו לכם לאהליכם הרי התירן א"ל משה אף אני עמהם א"ל לאו אלא (דברים ה) ואתה פה עמוד עמדי ועוד דרש ואמר מה אם הר סיני שהיה לשעה לא היה מדבר עמי עד שקראני שנאמר (שמות יט) ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר אהל מועד עאכ"ו ידע הקב"ה וקרא לו שנאמר ויקרא אל משה ועוד דרש ואמר ומה הפסח שהוא קדשים קלים נאמר (שם יב) כל בן נכר לא יאכל בו לוחות מעשה אלהים יהיו עובדי כוכבים משתמשים בהם לכך שברם ראה שבחו של משה אהרן ושבעים זקנים אחוזים בידי של משה ולא יכלו לו ולא אלו בלבד אלא אף רצונו של הקב"ה היה שלא ישברם שנאמר (דברים לד) לכל האותות והמופתים אמר לו הקב"ה יהא שלום באותו היד שנאמר (שם) ולכל היד החזקה:

נושא הדרשה: ג עשה משה מדעתו והסכימה דעתו לדעת הקב"ה
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים; וכתבתי, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשנים (גימ' 5456)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שם יט): אל תגשו אל אשה

(1148ס"ת)

(במדבר יב): פה אל פה אדבר בו

(416)

(דברים ה): ואתה פה עמוד עמדי

(741)

(שמות יט): ויקרא אליו יהוה מן ההר לאמר

(961)

(שם יב): כל בן נכר לא יאכל בו

(472)

(דברים לד): לכל האותות והמופתים

(1485)

(שם): ולכל היד החזקה

(233ת)

(גימ' 5456)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ד. ד"א פסל לך הה"ד (ישעיה סד) ועתה יהוה אבינו אתה אנחנו החומר ואתה יוצרנו אמר הקב"ה לישראל עכשיו אני אביכם כשראיתם עצמכם בצרה קראתם אותי אבינו אמרו לו הן שניא' (תהלים עז) ביום צרתי יהוה דרשתי משל לבן ארכיאטוס שפגע בסמדרקוס והתחיל לשאול בשלומו א"ל קירי מרי אבי שמע אביו וכעס עליו אמר לא יראה פני הואיל וקראו לסמדרקוס אבי אחר ימים חלה הבן אמר בבקשה קראו לאבי שיראני באו ואמרו לאביו מיד נכמרו רחמיו עליו ועלה אצלו וא"ל עתה בבקשה ממך אבי הסתכל בי אמר לו עתה אני אביך אתמול היית קורא לסמדרקוס אבי עכשיו שנכנסת לצרה אתה קוראני אבי כך אמר הקב"ה לישראל עתה אתם קוראים אותי אבי אתמול הייתם עובדים עבודת כוכבים וקוראים אותה אבי שנאמר (ירמיה ב) אומרים לעץ אבי אתה ובעת רעתם יאמרו וגו' לכך נאמר ועתה יהוה אבינו אתה. ד"א ועתה יהוה אבינו וגו' הה"ד (מלאכי א) בן יכבד אב זה עשו שכבד אביו הרבה שהיה יוצא לשדות וצד ציד ומביא ומבשל ומכניס ומאכיל לאביו בכל יום ועבד אדוניו זה נבזראדן שנקרא עבד שנאמר (מ"ב כה) בא נבזראדן רב טבחים עבד מלך בבל שבשעה שבא לירושלים הביא עמו איקונין של נבוכדנצר והיה עומד לפניו באימה וביראה כעבד ואתם לא כבדתם אותי כאב ולא כבודו יראתם מפני הוי (מלאכי א) ואם אבד אני איה כבודי ואם אדוניים אני איה מוראי אלא בשעה שאתם רואים עצמכם בצרה אתם קוראים לי אביכם לכך נאמר ועתה יהוה אבינו אתה מהו אנחנו החומר ואתה יוצרנו אמרו ישראל רבון העולם אתה

הכתבת לנו (ירמיה יח) הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל לכך אע"פ שאנו חוטאים ומכעיסים לפניך אל תסתלק מעלינו למה שאנחנו החומר ואתה יוצרנו בא וראה היוצר הזה אם יעשה חבית ויניח בה צרור כיון שיוצאה מן הכבשן אם יתן אדם בה משקה מנטפת היא ממקום הצרור ומאבדת את המשקה שבתוכה מי גרם לחבית לנטף ולאבד מה שבתוכה היוצר שהניח בו את הצרור כך אמרו ישראל לפני הקב"ה רבון העולם בראת בנו יצר הרע מנעורינו שנאמר (בראשית ח) כי יצר לב האדם רע מנעוריו והוא גורם לחטוא לפניך ואין אתה מסלק ממנו את החטייה אלא בבקשה ממך העבירהו ממנו כדי שנהא עושים רצונך אמר להם כך אני עושה לע"ל שנאמר (מיכה ז) ביום ההוא נאם יהוה אוספה הצולעה והנדחה אקבצה ואשר הרעותי מהו אשר הרעותי זה יצר הרע שנאמר כי יצר לב האדם רע מנעוריו. ד"א (ישעיה סד) ועתה יהוה אבינו אתה הה"ד (שם כו) יהוה בצר פקדוך אלא כיון שהם נכנסים לצרה הן מבקשים אותך שנאמר יהוה בצר פקדוך משל לסנקליטוס שהיו לו בניס נדבקו לבני אדם רעים ויצאו לתרבות רעה הפשיטון והשליכן כיון שראו עצמם בצרה בקשו מבני אדם גדולים שיבקשו עליהם רחמים אמר להם אביהם על מה אתם מבקשים אמרו לו על בניך שתתרחצו להם אמר אינם בני ואיני מכירם זנתה אמם וילדה אותם אמר לו אין אתה יכול לכחש אותם למה שהכל יודעים שהם בניך שהם דומים לך כך סנקליטוס זה הקב"ה בניו אלו ישראל שנאמר (דברים יד) בנים אתם ליהוה אלהיכם נתערבו בעובדי כוכבים ויצאו לתרבות רעה שנא' (תהלים קו) ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם מה עשה להם הפשיטון והשליכן שנאמר (יחזקאל כג) והפשיטוך את בגדיך וכתוב (ירמיה טו) שלח מעל פני ויצאו כיון שראו עצמן בצרה התחילו מבקשים מהנביאים שיבקשו עליהם רחמים מן הקב"ה התחילו מבקשים עליהם רחמים שנאמר (יואל ב) חוסה יהוה על עמך אמר הקב"ה על מי אתם מבקשים אמרו לו על בניך אמר להם אינן בני אם עושין רצוני הם בני ואם לאו אינן בני שנאמר (הושע ב) זנתה אמם הובישה הורתם למה כי אמרה אלכה אחרי מאהבי זו עבודת כוכבים לפיכך אמר הקב"ה (שם) ועתה אגלה את נבלותה לעיני מאהבי זו עבודת כוכבים שהיא אומרת עליה נותני לחמי ומימי היא יש לה עינים ואינה רואה אזניים ואינה שומעת ולא זנה את עצמה היאך זנה לאחרים והפשיטה הקב"ה שנאמר (שם) פן אפשיטנה ערומה אמרו הנביאים להקב"ה הרי אתה אומר שאינן בניך ובפניהם הם ניכרים שנאמר (ישעיה סא) כל רואיהם יכירום כי הם זרע ברך יהוה מה דרכו של אב שמרחם על בניו אע"פ שסרחו כך אתה צריך לרחם עליהם הוי ועתה יהוה אבינו וכן אתה מוצא כשעשו העגל כעס עליהם הקב"ה בא משה לרצותו וקרא אותם אינן עמי שנאמר כי שחת עמך והפשיטון הקב"ה שנאמר ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב אמר משה עמך הם ואי אתה יכול לכפור בהם שנאמר למה יהוה יחרה אפך בעמך התרצה להם שהם בניך מיד נתרצה להם שנאמר וינחם יהוה והראה למשה שנתרצה להם שהחזיר להם הדברות שנאמר פסל לך:

נושא הדרשה: ד אמר משה: עמך הם ואי אתה יכול לכפור בהם
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, פסל-לך שני-לחת אבנים כראשנים; וכתבתי, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשנים אשר שברת. והיה נכון, לבקר; ועלית בבקר אל-הר סיני, ונצבת לי שם על-ראש ההר. ואיש לא-יעלה עמך, וגם-איש אל-ירא בכל-ההר; גם-הצאן והבקר אל-ירעו, אל-מול ההר ההוא. ויפסל שני-לחת אבנים כראשנים, וישכם משה בבקר ויעל אל-הר סיני, כאשר צוה יהוה, אתו; ויקח בידו, שני לחת אבנים. וירד יהוה בענן, ויתיצב עמו שם; ויקרא בשם, יהוה. ויעבר יהוה על-פניו, ויקרא, יהוה יהוה, אל רחום וחנון ארך אפים, ורב-
(גימ' 22825)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ישעיה סד): ועתה יהוה אבינו אתה אנחנו	
החומר ואתה יוצרנו	(2130)
(תהלים עז): ביום צרתי יהוה דרשתי	(1698)
(ירמיה ב): אומרים לעץ אבי אתה ובעת רעתם יאמרו	(2351)
(מלאכי א): בן יכבד אב	(91)
(מ"ב כה): בא נבזראדן רב טבחים עבד מלך בבל	(794)
(מלאכי א): ואם אב אני איה כבודי ואם אדונים	
אני איה מוראי	(661)
(ירמיה יח): הנה כחומר ביד היוצר כן אתם	
בידי בית ישראל	(2151)
(בראשית ח): כי יצר לב האדם רע מנעוריו	(1064)
(מיכה ז): ביום ההוא נאם יהוה אוספה הצולעה	
והנדחה אקבצה ואשר הרעותי	(2024)
(שם כו): יהוה בצר פקדוך	(3620)ר
(דברים יד): בנים אתם ליהוה אלהיכם	(706)ה
(תהלים קו): ויתערבו בגוים וילמדו מעשיהם	(1316)
(יחזקאל כג): והפשיטוך את בגדיך	(877)ה
(ירמיה טו): שלח מעל פני ויצאו	(731)
(יואל ב): חוסה יהוה על עמך	(335)
(הושע ב): זנתה אמם הובישה הורתם	(1522)
(שם): ועתה אגלה את נבלותה לעיני מאהביה	(1647)
(שם): פן אפשיטנה ערומה	(906)

ה. ד"א ועתה יהוה אבינו אתה אמר להם הקב"ה מה ראיתם עכשיו לדרשני למעלן כתיב (שם סד) ואין קורא בשמך מתעורר להחזיק בך כי הסתרת פניך ממנו ותמוגנו ביד עונינו כיון שראיתם עצמכם בצרה אתם באים ואומרים אבינו אלא אע"פ שהכל מעשי ידי הן איני מבקש להראות אב ויוצר אלא למי שהוא עושה רצוני שנאמר (שם מג) כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו. ד"א ועתה יהוה אבינו אתה אמר להם הקב"ה הנחתם אבותיכם אברהם יצחק ויעקב ולי אתם קוראים אב אמרו לו לך אנו מכירים כאב משל ליתומה שהיתה מתגדלת אצל אפוטרופוס והיה אדם טוב ונאמן גדלה ושמרה כראוי בקש להשיאה עלה הבלבר לכתוב הכתובה אמר לה מה שמך אמרה פלנית א"ל ומה שם אביך התחילה שותקת אמר לה אפוטרופוס שלה למה את שותקת אמרה לו מפני שאיני יודעת לי אב אלא אותך שהמגדל נקרא אב ולא המוליד כך היתומים אלו ישראל שנאמר (איכה ד) יתומים היינו ואין אב אפוטרופוס שלהם הטוב הנאמן זה הקב"ה התחילו ישראל קורין אותו אבינו שנאמר (ישעיה סד) ועתה יהוה אבינו אתה אמר הקב"ה הנחתם את אבותיכם ולי אתם קוראים אבינו שנאמר (שם נא) הביטו אל אברהם אביכם אמרו לו רבון העולם המגדל אב ולא המוליד שנאמר (שם סג) כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו.

נושא הדרשה: ה ועתה יהוה אבינו אתה
 התאמה גימטרית לציוטטי הפסוקים במדרש:

	פסל-לך שני-לחת אבינים כראשנים; וכתבתי, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשנים אשר שברת. והיה נכון, לבקר; ועלית בבקר אל-הר סיני, ונצבת לי שם על-	
(גימ' 9558ה)	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
	(שם סד): ואין קורא בשמך מתעורר להחזיק בך כי הסתרת פניך ממנו ותמוגנו ביד עונינו	(3944)
	(שם מג): כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו	(א3086)
	(איכה ד): יתומים היינו ואין אב	(657)
	(ישעיה סד): ועתה יהוה אבינו אתה	(982)
	(שם נא): הביטו אל אברהם אביכם	(384)
	(שם סג): כי אתה אבינו	(505)
(גימ' 9558)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

ד. ד"א כי על פי הדברים האלה שתהא יגע בהם בפיך וכה"א (שם ל) בפיך ובלבבך לעשותו ומהו כרתי אתך ברית ואת ישראל שאלולי שקבלתם תורתני הייתי מחזיר העולם לתוהו ובוהו שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה וגוי' למה שבתורה בראתי שמים וארץ שנאמר (משלי ג) יהוה בחכמה יסד ארץ (שם) בדעתו תהומות נבקעו אם בטלת הברית את גורם לי להחזיר את העליונים והתחתונים לתוהו ובוהו לפיכך כי על פי הדברים האלה:

נושא הדרשה: ד ברית כרת יהוה עם ישראל לקיים את התורה
 התאמה גימטרית לציוטטי הפסוקים במדרש:

	כתב לך את הדברים האלה כי על פי הדברים האלה כרתי אתך ברית ואת ישראל כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(גימ' 4308)	(שם ל): בפיך ובלבבך לעשותו	(פ992ס"ו)
	(ירמיה לג): אם לא בריתי יומם ולילה	(871)
	(משלי ג): יהוה בחכמה יסד ארץ	(466)
	(שם): בדעתו תהומות נבקעו	(ס1979ס"ת)
(גימ' 4308)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
	צופן נוסף: (שמות לד כז) וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, כְּתֹב-לְךָ אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: כִּי עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה, כָּרַתִּי אֶתְךָ בְּרִית--וְנָתַתִּי-יִשְׂרָאֵל כְּמִנְיֵן חִיבוּר הַפְּסוּקִים בְּמִדְרַשׁ (ירמיהו לג) כֹּה אָמַר יְהוָה, אִם-לֹא בְרִיתִי יוֹמָם וְלַיְלָה חִקוּת שָׁמַיִם וָאָרֶץ, לֹא-שָׁמַתִּי. (משלי ג יט) יְהוָה--בְּחָכְמָה יִסַּד-אֶרֶץ; כּוֹנֵן שָׁמַיִם, בְּתַבְנִיחַ.. היתרה: 399 כמניין (דברים ל') "כי קרוב אליך" ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3145) (גימ' 1447) (גימ' 399)
(גימ' 4991א)		
(גימ' 4991)		

ה. ויהי שם עם יהוה וכי אפשר לו לאדם להיות מי' יום בלא מאכל ובלא משתה ר' תנחומא בשם ר"א ב"ר אבין בשם ר' מאיר אומר המשל אומר אזלת לקרתא הלך בנימוסיה למעלה שאין אכילה ושתיה עלה משה ונדמה להם למטה שיש אכילה ושתיה ירדו מלאכי השרת ואכלו ושתו שנאמר (בראשית יח) והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו אמר רבי יוחנן נראין כאוכלין ראשון ראשון מסתלק דבר אחר ויהי שם עם יהוה מעשה ברבי יוחנן שהיה עולה מטבריא לציפורי היה רבי חייא תלמידו אצלו והיה רבי יוחנן רואה כרם אמר

לרבי חייא אין אתה רואה כרם זה שהיה שלי ומכרתי אותו בכך וכך אותה שעה בכה רבי חייא בר אבא ואמר לו לא הנחת לעת זקנותך כלום אמר לו וכי קלה היא בעיניך שמכרתי דבר שנברא בששה ימים וקניתי דבר שניתן לארבעים יום עולם כולו ומלואו נברא בו ימים אבל התורה ניתנה לארבעים יום לחם לא אכל אבל מלחמה של תורה אכל ומים לא שתה אבל מימיה של תורה שתה והיה למד תורה ביום ופושט אותה בינו לבין עצמו בלילה ולמה היה עושה כך אלא ללמד את ישראל שיהו יגיעים בתורה ביום ובלילה רשב"ל היה אומר לתלמידיו בואו ולמדו תורה דשחרין ודקרין בלילה ורבי יוחנן היה אומר לתלמידיו בואו ולמדו תורה דאימטין אלא אעפ"כ מודה היה ר' יוחנן שאין רנה של תורה אלא בלילה שנא' (איכה ב) קומי רוני בלילה וכה"א (משלי לא) ותקם בעוד לילה רבנין אמרי ביום ובלילה שנאמר ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לכך התקינו חכמים שיהיו המשנין יושבין בבקר ובערב לקיים מה שנאמר (יהושע א) לא ימוש ספר התורה הזה וגו'. ד"א ויהי שם עם יהוה לחם לא אכל ומים לא שתה בעולם הזה אבל לעולם הבא הוא אוכל מלחמה של תורה והוא שותה מימיה לפיכך לחם לא אכל אלא מאין היה אוכל מזיו השכינה היה ניזון ואל תתמה החיות שנושאות את הכסא מזיו השכינה הן ניזונות:

נושא הדרשה: ה משה במרום
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי-שם עם-יהוה, ארבעים יום וארבעים לילה--לחם לא אכל, ומים לא שתה; ויכתב על-הלחת, את דברי הברית

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(בראשית יח): והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו	(1896ר"ת)
(איכה ב): קומי רוני בלילה	(499)
(משלי לא): ותקם בעוד לילה	(742ר"תה)
(יהושע א): לא ימוש ספר התורה הזה	(1360)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4497)
צופן נוסף:	
(שמות לד כח) וְיִהְיֶה-שֵׁם עִם-יְהוָה, אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה--לֶחֶם לֹא אָכַל, וּמִים לֹא שָׁתָה; וַיִּכְתֹּב עַל-הַלְחָת, אֶת דְּבָרֵי הַבְּרִית--עֲשֶׂרֶת, הַדְּבָרִים.	(גימ' 5728)
(דברי הימים, ב ל,ח) עַתָּה, אֶל-תִּקְשׁוּ עֲרֻפְכֶם פְּאֻבוֹתֵיכֶם תִּגְוֶי־לִיהוָה, וּבֹאוּ לְמִקְדָּשׁוֹ אֲשֶׁר הִקְדִּישׁ לְעוֹלָם, וְעִבְדוּ אֶת-יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וַיֵּשֶׁב מִכֶּם חֲרוֹן אַפּוֹ.	(גימ' 5728)

ז. ד"א ויאמר יהוה אל משה כתב לך את הדברים האלה הה"ד (תהלים קיט) טוב לי כי עניתי למען אלמד חקיך לטובתו של משה נתענה ק"כ יום שקבל את התורה ומאין היה משה אוכל מזיו השכינה שנאמר (נחמיה ט) ואתה מחיה את כולם. ד"א מאין היה אוכל מן התורה שנאמר (יחזקאל ג) בן אדם את אשר אתה תמצא אכול ואוכלה למה שהתורה מתוקה שנאמר (תהלים יט) ומתוקים מדבש ונופת צופים. ד"א מלחמה של תורה כדכתיב (משלי ט) לכו לחמו בלחמי מנין שלא ישן ולא נתנמנם משל למלך שהיה אוהב לתיסומן אמר לו מדוד לך דינרי זהב משמחתו לא בקש לא לאכול ולא לשתות ביקש לישן אמר אם אישן אני מפסיד אלו כך משה מודד התורה שכח ולא אכל ולא שתה ביקש לישן אמר אם אישן אני מפסיד שלא אמר לי אלא מי יום בלבד אמר הקב"ה נצטערת חייך אין אתה מפסיד בלוחות הראשונות לא היו אלא י" הדברות בלבד עכשיו שנצטערת אני נותן לך הלכות מדרשות ואגדות שנאמר כתב לך את הדברים האלה למה אמר הקב"ה כתב לך והכתיב (שמות לב) והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות וכתבי (שם לד) ויכתוב על הלוחות כמכתב הראשון אלא כך אמר לו הקב"ה כתוב לך תורה נביאים וכתובים שיהיו בכתב אבל הלכות ומדרש ואגדות והתלמוד יהיו על פה כיון שידע משה התחיל אומר (תהלים קיט) טוב לי כי עניתי טוב לי תורת פיך:

נושא הדרשה: ז כתב לך את הדברים האלה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כתב-לך את-הדברים האלה: כי על-פי הדברים האלה, כרתי אתך ברית--ואת-ישראל. ויהי-שם עם-יהוה, ארבעים יום וארבעים לילה--לחם לא אכל, ומים לא שתה; ויכתב על-הלחת, את דברי הברית--עשרת, הדברים. ויהי, ברדת משה מהר סיני, ושני לחת

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים קיט): טוב לי כי עניתי למען אלמד חקיך	(1030)
(נחמיה ט): ואתה מחיה את כולם	(972)
(יחזקאל ג): בן אדם את אשר אתה תמצא אכול ואוכלה	(2061)
(תהלים יט): ומתוקים מדבש ונופת צופים	(1859ר"תה)
(משלי ט): לכו לחמו בלחמי	(230)
(שמות לב): והמכתב מכתב אלהים הוא חרות על הלוחות	(2202)
(שם לד): ויכתוב על הלוחות כמכתב הראשון	(2043)
(תהלים קיט): טוב לי כי עניתי טוב לי תורת פיך	(1800)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 12197)
צופן נוסף: (שמות לד כז) כְּתַב-לְךָ אֶת-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה...	(גימ' 1180תת)
(תהלים קיט עא) טוֹב-לִי כִי-עֲנִיתִי לְמַעַן, אֲלַמֵּד חֻקֶיךָ.	(גימ' 1060ר"פס"פה)
יתרה (גימ' 120) כמניין ק"כ יום (120) יום שנתענה משה שקיבל התורה	(גימ' 120)

פרשת ויקהל

מדרש רבה שמות פרשה מח משנה: א. ויקהל ראו קרא יהוה בשם בצלאל הה"ד (קהלת ז) טוב שם משמן טוב כמה הולך שמן טוב מקיטון לטרקלין ושם טוב הולך מסוף העולם ועד סופו שנאמר (ד"ה א יד) ויצא שם דויד בכל הארצות שמן טוב נופל על המת והוא מבאיש שנא' (קהלת י) זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח שם טוב נופל על המת ואינו מבאיש שנאמר (מ"ב ד) ויעל וישכב על הילד ויום המות מיום הולדו יום מיתתו של אדם גדול מיום לידתו למה שביום שנולד בו אין אדם יודע מה מעשיו אבל כשמת מודיע מעשיו לבריות הוי יום המות מיום הולדו אמר ר' לוי משל לשתי ספינות שהיו פורשות לים הגדול אחת יוצאת מן הלמין ואחת נכנסת ללמין זו שיוצאת היו הכל שמחין בה זו שנכנסת לא היו הכל שמחין בה פקח אחד היה שם אמר חלופי הדברים אני רואה כאן זו שהיא יוצאת מן הלמין לא היו הכל צריכים לשמוח שאינן יודעין באיזה פרק היא עומדת ומה ימים מזדווגין לה ומה רוחות מזדווגות לה וזו שנכנסת ללמין היו הכל צריכין לשמוח לפי שהם יודעים שנכנסת בשלום ויצאה בשלום מן הים כך אדם נולד מונין לו למיתה מת מונין לו לחיים ועליו אמר שלמה (קהלת ז) ויום המות מיום הולדו טוב שם משמן טוב טוב היה שמותן של חנניה מישאל ועזריה משמן המשחה שנמשחו נדב ואביהוא למה שאלו נכנסו להקריב ויצאו שרופין ואלו נכנסו לכבשן האש ויצאו בשלום הוי טוב שם משמן טוב. ד"א טוב שם משמן טוב טוב היה שמו של בצלאל משמן הטוב למה שפרסמו הכתוב שנאמר (שמות לה) ראו קרא יהוה בשם בצלאל.

נושא הדרשה: א טוב שם טוב משמן טוב
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ראו קרא יהוה בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. וימלא אתו, רוח אלהים, בחכמה בתבונה ו בדעת, ובכל-מלאכה. ולחשב, מחשבת--לעשת כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(קהלת ז): טוב שם משמן טוב	(898ס"ת)
(ד"ה א יד): ויצא שם דויד בכל הארצות	(1225)
(קהלת י): זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח	(2159ס"ת)
(מ"ב ד): ויעל וישכב על הילד	(603)
(קהלת ז): ויום המות מיום הולדו	(660)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
צופן נוסף:	
בְּצִלְאֵל בֶּן-אֹרִי בֶן-חֹר, לְמִטָּה יְהוּדָה..	(גימ' 809ת)
(קהלת ז): טוב שם טוב משמן טוב..	(גימ' 809ת)
(בראשית, מא, לח) אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ	(גימ' 809ת)
(חגי, ב, ט) גְּדוּל יְהִי כְבוֹד הַבַּיִת הַזֶּה.	(גימ' 809ת)

ב. ד"א ראו קרא יהוה בשם הה"ד (ישעיה מ) ואל מי תדמויני ואשוה בשר ודם אם מהלך באפילה ובא אדם והדליק לו את הנר אינו צריך להחזיק לו טובה אבל הבריות ישינים ואני מעלה להם את האור ואינן צריכין להחזיק לי טובה הוי ואל מי תדמויני ואשה. ד"א ואל מי תדמויני ואשוה אם כן יאמר קדוש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה בזכות מי נבראו אלה תולדות השמים והארץ ובזכות מי הם עומדים בזכות (שמות א) אלה שמות בני ישראל ואלה בזכות מי הם עומדים בזכות (דברים ז) אלה העדות והחקים והמשפטים (ישעיה מ) המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא וכתוב אחד אומר (תהלים קמז) לכלם שמות יקרא כיצד יתקיימו שני כתובים אלו אלא כשהקב"ה מבקש לקרותם כאחד הוא קורא לכלם שם אחד וכשהוא קורא לכל אחד ואחד בשמו הוא קורא אותו מיכאל גבריאל לכך נאמר לכלם שמות יקרא אין לי אלא למעלן מנין אף למטן שנאמר ראו קרא יהוה בשם בצלאל. ד"א ראו קרא יהוה מדכרין ומניחין ואתו אהליאב בן אחיסמך שבח לו שבח לאביו שבח למשפחתו שבח לשבט שיצא ממנו ומדכרין ומשחקים (ויקרא כד) ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן גנאי לה ולאביה ולמשפחתה ולשבט שיצתה ממנו מדכרין ומניחין פקוד את בני לוי מדכרין ומשחקים (יהושע ז) עכן בן כרמי בן זבדי בן זרח למטה יהודה גנאי לו גנאי לאביו ולמשפחתו גנאי לשבט שיצא ממנו:

נושא הדרשה: ב הקב"ה קורא לבצלאל בשם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ראו קרא יהוה בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. וימלא אתו, רוח אלהים, בחכמה בתבונה ו בדעת, ובכל-מלאכה. ולחשב, מחשבת--לעשת בזהב ובכסף, ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת, ובחרשת עץ; (גימ' 9040)

(ישעיה מ): ואל מי תדמויני ואשוה	(925)
(שמות א): אלה שמות בני ישראל	(1389ת)
(דברים ז): אלה העדות והחקים והמשפטים	(1180)
(ישעיה מ) המוציא במספר צבאם לכולם בשם יקרא	(1446)
(תהלים קמז): לכלם שמות יקרא	(1177)
(ויקרא כד): ושם אמו שלומית בת דברי למטה דן	(1935)
(יהושע ז): עכן בן כרמי בן זבדי בן זרח למטה יהודה	(988ר"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	

(גימ' 9040)

צופן נוסף :

(שמות לה ל) ראו קרא יהוה בשם (גימ' 889ת).
(ישעיה מ) : מי תדמיוני ואשוה. . (גימ' 889ה).

ד. וכל השבח הזה מנין לו משבט יהודה ומהיכן זכה לכל החכמה הזאת בזכות מרים שנאמר (שם א) ויעש להם בתים ומה היו הבתים בית הכהונה ובית המלכות יוכבד נטלה כהונה ומלכות אהרן כ"ג משה מלך שנאמר (דברים לג) ויהי בישורון מלך ומרים נטלה חכמה שהעמידה בצלאל ויצא ממנו דוד שהיה מלך שנא' (דה"א ב) ותלד לו (אפרת) את חור וכתוב (ש"א יז) ודוד בן איש אפרתי שבא מן מרים שנקראת אפרת בגי' דברים הללו נברא העולם שנאמר (משלי ג) יהוה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה (שם) בדעתו תהומות נבקעו ובגי' דברים הללו נעשה המשכן שנאמר ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה בתבונה ובדעת ובגי' דברים הללו נבנה בית המקדש שנא' (מ"א ז) בן אשה אלמנה הוא ממטה נפתלי וגוי' וימלא את החכמה ואת התבונה ואת הדעת וכן כשיעמוד הקב"ה לבנותו לעתיד לבא בגי' דברים הללו נבנה שנא' (משלי כד) בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן וכתוב (שם) ובדעת חדרים ימלאו. ד"א ואמלא אותו כל החכמה הזה מנין מן הקב"ה רוח אלהים וכן אתה מוצא ביהושע שהוא בא מיוסף ומה כתיב בו (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה וכן אתה מוצא בעתניאל בן קנו שבא מיהודה מה כתיב בו (שופטים ג) ותהי עליו רוח יהוה וכל הנסים שנעשו להם בזכות הברכה שברך משה את השבטים שנאמר (דברים לג) וזאת ליהודה ויאמר בשעה שנכנסים בצרה ועזר מצריו תהיה. ד"א שמע יהוה קול יהודה שנתן בו רוח הקודש לגדולה ומתגבר בה אמר ר' חנינא הה"ד (איוב לב) אכן רוח היא באנוש וכל הבינה שהיתה בבצלאל משל שדי היא הוי ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה שהיה חכם בתורה ובתבונה שהיה מבין בהלכה ובדעת שהיה מלא דעת בתלמוד אמר הקב"ה לישראל בעולם הזה היתה רוחי נותנת בכם חכמה אבל לעתיד לבא רוחי מחיה אתכם שנאמר (יחזקאל לו) ונתתי רוחי בכם וחייתם:

נושא הדרשה : ד בזכות מסירותה של מרים זכה בצלאל בחכמה

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ראו קרא יהוה בשם, בצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה. וימלא אתו, רוח אלהים, בחכמה בתבונה ובדעת, ובכל-מלאכה. ולחשב, מחשבת--לעשת בזהב ובכסף, ובנחשת. ובחרשת אבן למלאת, ובחרשת עץ; לעשות, בכל-מלאכת מחשבת. ולהורת, נתן בלבו: הוא, ואהליאב בן-אחיסמך למטה-דן. מלא אתם חכמת-לב, לעשות כל-מלאכת חרש וחשב, ורקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :

(גימ' 18678)

(913)	(שם א) : ויעש להם בתים
(695)	(דברים לג) : ויהי בישורון מלך
(1106את)	(דה"א ב) : ותלד לו את חור
(1074)	(ש"א יז) ודוד בן איש אפרתי
(1447)	(משלי ג) : יהוה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה
(1567)	(שם) בדעתו תהומות נבקעו
(3487)	(מ"א ז) : בן אשה אלמנה הוא ממטה נפתלי וימלא את החכמה ואת התבונה ואת הדעת
(1561)	(משלי כד) : בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן (שם) ובדעת חדרים ימלאו (831)
(940את)	(דברים לד) : ויהושע בן נון מלא רוח חכמה
(777)	(שופטים ג) : ותהי עליו רוח יהוה
(1780)	(דברים לג) : וזאת ליהודה ויאמר ועזר מצריו תהיה
(660)	(איוב לב) : אכן רוח היא באנוש
(1840ר"ת)	(יחזקאל לו) : ונתתי רוחי בכם וחייתם

(גימ' 18678)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שמות רבה : פרשה מח משנה ה) הנה אנכי בראתי חרש

דבר אחר : ראו קרא ה' בשם. הה"ד (ישעיה נד) : הנה אנכי בראתי חרש, זה בצלאל. נופח באש פחם, חטאו ישראל באש, שנאמר (שמות לב) : ואשליכהו באש ויצא העגל הזה. בא בצלאל ורפא את המכה. משל לתלמידו של רופא, שנתן רטייה על מכה אחת ונתרפאת, והיו מקלסין אותו. אמר להם רבו : קלסו לי, שלימדתי. כך היו הכל אומרים : בצלאל, בחכמתו ובתבונתו עשה את המשכן. אמר הקב"ה : אני הוא שבראתיו ולימדתי, שנאמר : הנה אנכי בראתי חרש. לפיכך אמר משה : ראו קרא ה' בשם :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(שמות לה ל) ראו קרא יהוה בשם, בצלאל בן-אורי

(גימ' 1298).

(גימ' 1298ר"ת,א,תה)

(ישעיה נד) : הנה אנכי בראתי חרש.

(שמות רבה : פרשה מח משנה ו) נדבותם של ישראל למשכן כתרופה למעשה העגל

דבר אחר : ראו קרא ה' בשם בצלאל, הה"ד (הושע יד ה) : ארפא משובתם אוהבם נדבה. מה כתיב למעלה? הביאו בני ישראל נדבה לה'. ואח"כ, ראו קרא ה' בשם בצלאל. אלא כשעשו העגל, אמר הקב"ה למשה : ועתה הניחה לי וגוי'. אמר לו : בדוק אותן, שיעשו את המשכן. מה כתיב באותו קלקלה? פרקו נזמי הזהב.

ומה הביאו? נזמים. וכשעשו המשכן עשו אותו נדבה. ומה כתיב? כל נדיב לב הביאו חח ונזם טבעת וכומז. בנזמים חטאו ובנזמים נתרצה להם, ורוח הקדש צווחת על ידי הושע (שם ב): והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי. אמר משה לפני הקב"ה: כתבת (שמות כא): כי יגנוב איש שור או שה וטבחו או מכרו חמשה בקר ישלם תחת השור, הרי הביאו חמישה: חח ונזם טבעת עגיל וכומז:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות לה ל) רְאוּ קָרָא יְהוָה בְּשֵׁם, בְּצִלְאֵל בֶּן-אוּרִי בֶן-חֹר, (הושע יד ה) ארפא משובתם אוהבם נדבה כי שב אפי ממנו
(גימ' 1774ר"פתה)
(גימ' 1774א)

מדרש רבה שמות פרשה מט משנה: א. ויעשו כל חכם לב הה"ד (שיר ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה מים רבים אלו העובדי כוכבים שנאמר (ישעיה טז) כהמות ימים יהמיון ואם היו מתכנסין כל העובדי כוכבים לבטל את האהבה שבין הקב"ה לישראל לא היו יכולים הוי מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה שנאמר (מלאכי א) ואוהב את יעקב ונהרות לא ישטפוהו אלו הכשדים שנאמר (ישעיה ח) את מי הנהר העצומים והרבים את מלך אשור אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו אבל בני עשו לי מקדש של יריעות וירדתי ושכנתי בתוכם שנא' (שמות מ) ולא יכול משה לבא אל אהל מועד וכבוד יהוה מלא את המשכן:

נושא הדרשה: א מאהבת יהוה לישראל ירד לשכון בתוכם במשכן
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויעשו כל-חכם-לב בעשי המלאכה, את-המשכן--עשר יריעת: שש משזר, ותכלת וארגמן ותולעת שני--
(גימ' 6676)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שיר ח): מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה (1329ת)
(ישעיה טז): כהמות ימים יהמיון (692)
(מלאכי א): ואוהב את יעקב (603)
(ישעיה ח): את מי הנהר העצומים והרבים את מלך אשור (2433ס"פ)
(שמות מ): ולא יכול משה לבא אל אהל מועד וכבוד יהוה (1619)
מלא את המשכן
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
צופן נוסף:
(גימ' 6676)

(שמות לו ח): ויעשו כל-חכם-לב בעשי המלאכה, את-המשכן. (גימ' 1850תה).
(שיר ח ז): אם-יתן איש את-כל-הון ביתו, באהבה--בוז, לבוזו לו. (גימ' 1850ת).
ד"א (שיר ח ז): מים רבים, לא יוכלו לכבות את-האהבה, ונהרות, לא ישטפוה; (גימ' 2430).
כמניין (שמות מ לה): ולא-יכל משה, לבוא אל-אהל מועד כי-שכן עליו, (גימ' 2310).
הענין וכבוד יהוה, מלא את המשכן.
יתרה 120: לרמוז מהמדרש משה נתענה ק"כ יום, שקבל את התורה. (גימ' 120).

ב. ד"א כל חכם לב הה"ד (שיר א) שחורה אני ונאווה אם שחורה למה נאווה וכי יש שחורה נאווה אלא אמרה כנסת ישראל שחורה אני במעשי ונאווה אני במעשה אבותי שחורה אני במצרים ונאווה אני באמרי בסיני (שמות כד) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע שחורה אני על הים שנאמר (תהלים קו) וימרו על ים סוף ונאווה אני באמרי (שמות טז) זה אלי ואנוהו שחורה אני במעשה העגל ונאווה אני במעשה המשכן שחורה אני בשור שנא' (תהלים קו) וימירו את כבודם בתבנית שור ונאווה אני בשור (ויקרא טז) שור או כשב או עז שחורה אני במשכן שנאמר (יחזקאל כג) טמאו את מקדשי ונאווה אני במשכן ויעשו כל חכם לב מה מלאכה היו עושין אלא ראה מה כתיב (שמות כה) וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זו כנסת ישראל שהיא תרומה שנאמר (ירמיה ב) קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה זהב וכסף זו כנסת ישראל שנא' (תהלים סח) כנפי יונה נחפה בכסף ונחשת זו א"י שנאמר (דברים ח) ומהרריה תחצב נחשת תכלת זו כנסת ישראל שנא' (במדבר טו) ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת וארגמן ותולעת שני זו כנסת ישראל שנאמר (ישעיה מא) אל תיראי תולעת יעקב וכן כחוט השני שפתותיך ואומר (תהלים סח) שרי יהודה רגמתם ד"א זהב זה אברהם שנבחן בכבשן האש כזהב וכסף זה יצחק שנצרך ככסף ע"ג המזבח ונחשת זה יעקב שנאמר (בראשית לב) נחשתי ויברכני יהוה בגללך:

נושא הדרשה: ב המשכן כפרה למעשה העגל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויעשו כל-חכם-לב בעשי המלאכה, את-המשכן--עשר יריעת: שש משזר, ותכלת וארגמן ותולעת שני--
כרבים מעשה חשב, עשה אתם. ארך היריעה האחת, שמנה ועשרים באמה, ורחב ארבע באמה, היריעה האחת: מדה אחת, לכל-היריעות. ויחבר את-חמש היריעות, אחת אל-אחת; וחמש יריעת חבר, אחת אל-אחת. ויעש ללאת תכלת, על שפת היריעה האחת, מקצה, במחברת; כן עשה, בשפת היריעה, הקיצונה, במחברת השנית.

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שיר א): שחורה אני ונאווה (948ר"פ)
(שמות כד): כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע (1674)
(תהלים קו) וימרו על ים סוף (610)
(שמות טז): זה אלי ואנוהו (127)

(גימ' 24987)

(2115)	וּמִירוֹ אֶת כְּבוֹדִים בְּתַבְנִית שׁוֹר (תהלים קו) :
(א931)	וּיְקָרָא טוֹ: שׁוֹר אִו כְּשֵׁב אִו עֵז (ויקרא טז) :
(911)	יִחְזַקְאֵל כַּג: טַמְאוּ אֶת מִקְדְּשִׁי (יחזקאל כג) :
(2606ס"פ)	שְׁמוֹת כַּה: וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם (שמות כה) :
(2726)	יִרְמִיָּה ב: קִדְשׁ יִשְׂרָאֵל לִיהוָה רֵאשִׁית תְּבוּאֹתָה (ירמיה ב) :
(536)	תְּהִלִּים סח: כִּנְפֵי יוֹנָה נִחְפָּה בַכֶּסֶף (תהלים סח) :
(1724)	דְּבָרִים ח: וּמֵהַרְרֵיהֶם תִּחְצַב נַחֲשֵׁת (דברים ח) :
(4309)	בַּמִּדְבָּר טו: וְנִתְּנוּ עַל צִיצִית הַכֹּהֵן פְּתִיל תַּכְלֵת (במדבר טו) :
	וְאֶרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְיִשְׁעִיָּה מֵא: אֵל תִּירָאִי תוֹלַעַת יַעֲקֹב וְכַחוּט (ישעיה מא) :
(3370)	הַשְּׁנֵי שְׁפָתוֹתֶיךָ הַשְּׁנֵי שְׁפָתוֹתֶיךָ (שפתותיך) :
(1223)	תְּהִלִּים סח: שְׂרֵי יְהוּדָה רִגְמַתָּם (תהלים סח) :
(1177)	בְּרֵאשִׁית לב: נַחֲשֵׁתִי וַיְבָרַכְנִי יְהוָה בְּגִלְגֵּלְךָ (בראשית לב) :
(גימ' 24987)	ס"ה מְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמִּדְרָשׁ (גימ' 24987) :

(שמות רבה : פרשה נ משנה א) עשית הארון קודמת לעשית המשכן ויעש בצלאל את הארון, הדא הוא דכתיב (תהלים קיט קל) : פתח דבריך יאיר מבין פתיים. בשעה שברא הקב"ה עולמו, היה כולו מים במים, שנאמר (בראשית א) : וחושך על פני תהום. ר' יהודה ור' נחמיה. ר' יהודה אמר : האור ברא תחלה ואח"כ העולם. משל למלך, שבקש לבנות פלטיין, והיה המקום אפל. מה עשה? הדליק נרות ופנסין, לידע היאך הוא קובע דימוסים. כך האור נבראת תחלה. ור' נחמיה אמר : העולם נברא תחלה. משל למלך, שבנה פלטרין ועטרו בנרות. שאל רבי שמעון בן יהוידק את רבי שמואל בר נחמן. אמר לו : בשביל ששמעתי עליך, שאתה בעל הגדה, מהיכן נבראת האורה? אמר : נתעטף הקב"ה בשלמה והבהיק העולם מזיוו, מראשו ועד סופו, כמו שכתוב (תהלים קד) : עוטה אור כשלמה, ואח"כ, נוטה שמים כיריעה. לפיכך, פתח דבריך יאיר, ממנו למדו הצדיקים, כשהיו מתחילין בדבר, היו פותחין באורה. אתה מוצא, בשעה שאמר הקב"ה למשה שיעשה את המשכן, אמר בצלאל : ובמה אפתח תחלה? פתח בארון, שנאמר ועשו ארון :

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(גימ' 1747א)	וַיַּעַשׂ בְּצִלְאֵל אֶת-הָאָרוֹן, עֲצֵי שִׁטִּים :
(גימ' 1588ה).	תְּהִלִּים קיט קל: פֶּתַח דְּבָרֶיךָ יְאִיר; מִבֵּין פְּתָיִים.
(גימ' 159אה).	יתרה 159 כמניין "בצלאל".

מדרש רבה שמות פרשה נ משנה : ב. הה"ד (משלי ט) תן לחכם ויחכם עוד זה נח שא"ל הקב"ה (בראשית ז) מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה וגוי וכשיצא מה כתיב (שם ח) ויבן נח מזבח ליהוה מאי ויבן נתבונן ואמר מה טעם ריבה הקב"ה בטהורים יותר מן הטמאים לא שהיה רוצה להקריב לו מהן מיד ויקח מכל הבהמה הטהורה הוי תן לחכם ויחכם עוד לפי שהחכם שומע דבר ומקיימו ומוסיף עליו. ד"א תן לחכם ויחכם עוד זה משה שנאמר (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם שהיה למד תורה מפני הגבורה ובא ואמר לישראל ומטיבן והוא מוסיף להם חיים הוי תן לחכם ויחכם עוד. ד"א תן לחכם זה בצלאל אתה מוצא בשעה שאמר הקב"ה למשה עשה המשכן בא ואמר לבצלאל אמר לו מהו המשכן הזה אמר לו שישרה הקב"ה שכנתו בתוכו ומלמד לישראל תורה אמר לו בצלאל והיכן התורה נתונה אמר לו משאנו עושים את המשכן אנו עושין הארון א"ל רבינו משה אין כבודה של תורה בכך אלא אנו עושין הארון ואח"כ המשכן לפיכך זכה שיקרא על שמו שנאמר ויעש בצלאל את הארון :

נושא הדרשה : ב חכמתו של בצלאל בעשית הארון תחילה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(גימ' 3651)	ויעש בצלאל את-הארון, עצי שטים : אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו, ואמה וחצי, קמתו.
	כמניין הפסוקים שצוטט במדרש :
(משלי ט)	תן לחכם ויחכם עוד
(בראשית ז)	מכל הבהמה הטהורה תקח לך שבעה שבעה
(שם ח)	ויבן נח מזבח ליהוה
(משלי כא)	עיר גבורים עלה חכם
(גימ' 3651)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ג. ד"א ויעש בצלאל הה"ד (ירמיה ל) כי אעלה ארוכה לך אין מדותיו של הקב"ה כמדת בשר ודם מדת ב"י שהוא מכה באיזמל ומרפא ברטייה אבל הקב"ה במה שהוא מכה הוא מרפא שנאמר (שמות טו) ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים ממרה למה כי מרים הם א"ר לוי הדור היה מר במעשיו ויצעק אל יהוה ויורהו יהוה עץ ומה היה יש אומרים זית וי"א ערבה ויש אומרים הרדופני היה וי"א עיקרי תאנים ועיקרי רמונים היה ונטלו והשליכו למים מיד וימתקו המים הוי (ירמיה ל) וממכותיך ארפאך וכן אתה מוצא במימי אלישע מה כתיב (מ"ב ב) והמים רעים והארץ משכלת אמר להם קחו לי צלוחית חדשה ושימו שם מלח ויקחו אליו ומה כתיב (שם) וירפאו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר וכן אתה מוצא בישראל בלכן הוכיחן שנאמר (יחזקאל טז) לכן זונה שמעי דבר יהוה ובלכן עתיד להחזירן שנאמר (הושע ב) לכן הנה אנכי מפתיח

ואין מפתין אלא לבתולה שנאמר (שמות כב) כי יפתה איש בתולה אף כד ישראל חטאו בשטים שנאמר (במדבר כה) וישב ישראל בשטים ונרפאו בשטים שנאמר ויעש בצלאל את הארון עצי שטים:

נושא הדרשה: ג הארון עשוי היה עצי שטים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויעש בצלאל את-הארן, עצי שטים: אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו, ואמה וחצי, קמתו. ויצפהו זהב טהור, מבית ומחוץ; ויעש לו זר זהב, סביב. ויצק לו, ארבע טבעת זהב, על, ארבע פעמתי; ושתי טבעת, על-צלעו האחת, ושתי טבעת, על-צלעו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(ירמיה ל) כי אעלה ארוכה לך	(418)
(שמות טו): ויבאו מרתה ולא יכלו לשתות מים	(2023א)
(ירמיה ל): וממכותיך ארפאך	(844)
(מ"ב ב): והמים רעים והארץ משכלת	(1513)
(שם): וירפאו המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר	(1894)
(יחזקאל טז) לכן זונה שמעי דבר יהוה	(820)
(הושע ב): לכן הנה אנכי מפתיה	(776)
(שמות כב): כי יפתה איש בתולה	(1279)
(במדבר כה): וישב ישראל בשטים	(1223ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10790)

ה. ד"א ויעש בצלאל וכי בצלאל עשה לעצמו שבכל דבר ודבר הוא אומר ויעש בצלאל אלא על שנתן נפשו עליו ביותר לא קיפח הקב"ה שכרו ופרסמו הכתוב על כל דבר ודבר כיוצא בדבר אתה אומר (עזרא י) אך יונתן בן עשהאל ויחזיה בן תקוה עמדו על זאת ומשלם ושבתי הלוי עזרום אלא יונתן נתן נפשו על הדבר הרבה ולפי שבאו וסיעוהו העלה עליהם הקב"ה כאלו עשו הם המעשה אבל יונתן ע"י שנתן נפשו בדבר פרסמו הכתוב אמר להם הקב"ה עשיתם יריעות עזים אני מגין עליכם לעוה"ב בענן שנאמר (ישעיה ד) וברא יהוה על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם עשיתם כפורת אני מכפר לכם עונותיכם עשיתם שולחן אני מציל אתכם מן הערוכה ואערוד לפניכם שולחן לעתיד לבא עשיתם לפני מנורה אני מאיר לכם שבעתים לעוה"ב שנאמר (שם ל) והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים עשיתם לפני ארון שהתורה ניתנת בתוכו אתן לכם שכר טוב שאין בו הפסק שנאמר (תהלים לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך:

נושא הדרשה: ה בצלאל מסר נפשו על המשכן וזכה שיקרא על שמו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויעש בצלאל את-הארן, עצי שטים: אמתים וחצי ארכו, ואמה וחצי רחבו, ואמה וחצי, קמתו. ויצפהו זהב טהור, מבית ומחוץ; ויעש לו זר זהב, סביב. ויצק לו, ארבע טבעת זהב, על, ארבע פעמתי; ושתי טבעת, על-צלעו כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:	
(עזרא י): אך יונתן בן עשהאל ויחזיה בן תקוה עמדו על זאת ומשלם ושבתי הלוי עזרום	(3780ס"פה)
(ישעיה ד): וברא יהוה על כל מכון הר ציון ועל מקראיה ענן יומם	(1630 ס"פה)
(שם ל): והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים	(1773 ס"פה)
(תהלים לא): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך	(1696 ס"פה):
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8883)

פרשת פקודי

פרשה נא: משמעותו של המשכן

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות רבה: פרשה נא משנה א) עבדי משה: בְּכַל-בֵּיתִי, נֶאֱמַן הוּא ואלה פקודי המשכן: כך פתח ר' תנחומא בר אבא (משלי כח כ): איש אמונות רב ברכות. אתה מוצא, כל מי שהוא נאמן, הקב"ה מביא ברכות על ידיו. מי שאינו נאמן, ואף להעשיר לא ינקה. איש אמונות, זה משה, שהוא נאמנו של הקב"ה, שנאמר (במדבר יב ז): לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא. הוי, איש אמונות רב ברכות, שכל הדברים שהיה גזבר עליהם היו מתברכים, לפי שהוא נאמן. ואף להעשיר לא ינקה, זה קרח, שהיה לוי ובקש ליטול כהונה גדולה. ומה היה סופו? (שם טז) ותפתח הארץ את פיה. דבר אחר: איש אמונות, זה משה, שנעשה גזבר על מלאכת המשכן. שנו רבותינו: אין ממנין שררה על הצבור בממון פחות משנים, והרי אתה מוצא שהיה משה גזבר לעצמו, וכאן אתה אומר אין ממנין פחות מב'! אלא, אע"פ שהיה משה גזבר לעצמו, הוא קורא לאחרים ומחשב על ידיהם, שנאמר (שמות לח): אלה פקודי המשכן אשר פקד משה אין כתיב כאן, אלא אשר פקד על פי משה, ע"י משה, ביד איתמר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות ל"ח כא): אלה פקודי המשכן מִשְׁכַּן הַעֲדוּת, (גימ' 1561א)

(במדבר יב ז): לא-כֹן, עֲבָדֵי מֹשֶׁה: בְּכָל-בַּיִתִּי, נֶאֱמָן הוּא. (גימ' 1561ר"תס"תאה)

(שמות רבה: פרשה נא משנה ב) משה עשה שלא יבוא לידי חשד עליו נאמר: ולא יחשבו את האנשים אשר יתנו את הכסף. ולא יחשבו, זה דורו של יואש, שהיו עושין באמונה. שנו רבותינו: מי שהיה נכנס לתרום את הלשכה, לא היה נכנס לא בפרגוד חפות, ולא באנפליא, שאם יעשיר יאמרו: מתרומת הלשכה העשיר, שאדם צריך לצאת ידי הבריות, כדרך שהוא צריך לצאת ידי המקום. שנאמר (במדבר לב): והייתם נקיים מה' ומישראל. ומשה היה גזר לעצמו על מלאכת המשכן! אלא, בשעה שאמר לו הקב"ה למשה שיעשה המשכן, מיד ויבואו כל איש וגו'. לכמה ימים הביאו כל הנדבה? אמר רבי יוחנן: לשני בקרים הביאו והותר, שנאמר (שמות לו): והמלאכה היתה דים. נכנס משה אצל בצלאל, ראה שהותר מן המשכן, אמר לפני הקב"ה: רבון העולם! עשינו את מלאכת המשכן והותרנו, מה נעשה בנותר? אמר לו: לך ועשה בהם משכן לעדות. הלך משה ועשה בהן, כיון שבא ליתן חשבון, אמר להם: כך וכך יצא למשכן, וביתר עשיתי משכן לעדות. הוי, אלה פקודי המשכן משכן העדות:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(מלכים ב' יב טז) וְלֹא יִחְשְׁבוּ אֶת-הָאֲנָשִׁים, אֲשֶׁר יִתְּנוּ אֶת-הַכֶּסֶף עַל-יָדָם, לְתֵת, לְעֹשֵׂי הַמְּלָאכָה: כִּי בְּאֵמֶנָה, הֵם עֹשִׂים..

(גימ' 4792ה)

(שמות ל"ח כא): אֵלֶּה פְּקוּדֵי הַמִּשְׁכָּן מִשְׁכַּן הָעֵדוּת, אֲשֶׁר פָּקַד עַל-פִּי מֹשֶׁה: עֲבַדְתָּ, הַלְוִיִּם, בְּיַד אֵיתָמָר, בֶּן-אַהֲרֹן הַכֹּהֵן

(גימ' 4382)

(גימ' 410).

היתרה: 4792 - 4382 = 410 כמניין: "משכן".

(שמות רבה: פרשה נא משנה ג) המשכן נתמשכן שני פעמים

מהו משכן שני פעמים? אמר רבי שמואל בר מרתא: שנתמשכן שני פעמים על ידיהם, זהו שאנשי כנסת הגדולה אומרים (נחמיה א): חבול חבלנו לך ולא שמרנו את המצות ואת החוקים ואת המשפטים. מהו חבול חבלנו לך? הוי, שנתמשכן ב' פעמים, ואין חבול אלא משכון, שנאמר (דברים כד): לא יחבול רחים ורכב, לכך כתיב: אלה פקודי המשכן משכן העדות, ב' פעמים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(גימ' 820ה)

חָבַל, חֲבַלְנוּ לָךְ; וְלֹא-שָׁמְרֵנוּ

(גימ' 820).

כמניין: "משכן משכון".

מדרש רבה שמות פרשה נא משנה: ד. מהו העדות א"ר שמעון ב"ר ישמעאל עדות הוא לכל באי עולם שיש שליחה לישראל. ד"א עדות הוא לכל העולם שנתמנה מפי הקב"ה א"ר יצחק משל למה"ד למלך שנטל אשה וחיבבה יותר מדאי כעס עליה והניחה והיו אומרים לה שכנותיה אינו חוזר עליך עוד לימים שלח לה ואמר כבדי את פלטיך שלי והציעי את המטות שביום פלוני אבא אצלך כיון שהגיע יום פלוני בא המלך אצלה ונתרצה לה ונכנס אצלה לפלטיך ואכל ושתה עמה ולא היו שכנותיה מאמינות אלא כיון שהיו מריחות ריח בשמים באותה שעה ידעו שנתרצה לה המלך כך הקב"ה חיבב את ישראל והביאם לפני הר סיני ונתן להם את התורה וקראן ממלכת כהנים שנאמר (שמות יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים אחר ארבעים יום חטאו אותה שעה אמרו העובדי כוכבים אינו מתרצה להם עוד שנאמר (איכה ד) אמרו בגוים לא יוסיפו לגור כיון שהלך משה לבקש רחמים עליהם מיד סלח להם הקב"ה שנאמר (במדבר יד) ויאמר יהוה סלחתי כדברך אמר משה רבון העולם הריני מפויס שמחלת לישראל אלא הודיע לעיני כל האומות שאין בלבך עליהם א"ל הקב"ה חיך הריני משרה שכינתי בתוכם שנאמר (שמות כה) ועשו לי מקדש ומכירין שמחלתי להם לכך נאמר משכן העדות שעדות היא לישראל שמחל להם הקב"ה:

נושא הדרשה: ד עדות הוא לכל באי עולם שיש שליחה לישראל

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלה פקודי המשכן משכן העדות, אשר פקד על-פי משה: עבדת, הלוים, ביד איתמר,

(גימ' 4302)

בן-אהרן

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(שמות יט):

וְאֵתֶם תִּהְיוּ לִי מִמְּלַכַת כְּהֹנִים

(איכה ד):

אִמְרוּ בְּגוֹיִם לֹא יוֹסִיפוּ לְגוֹר

(במדבר יד):

וַיֹּאמֶר יְהוָה סִלַּחְתִּי כַּדְבָרְךָ

(שמות כה):

וַעֲשׂוּ לִי מִקְדָּשׁ

(גימ' 4302)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ה. ד"א משכן העדות אמר ר' שמעון בן יוחאי בשעה שנכנס אנדריינוס לבית קדשי הקדשים היה מתגאה שם ומחרף לאלהים א"ר חייא בר אבא אמר דוד רבון העולם כך תעלה לפניך שאלו היו יכולין לקצוץ ארזים לעשות סולמות עולים היו למעלן מנין כמ"ש (תהלים עד) יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות אלא שאינן יכולים ומניחים אותך ובאים עלינו כמ"ש (שם כא) חשבו מזמה בל יוכלו ובאים עלינו שנאמר (שם עט) אלהים באו גוים בנחלתך וגו' ועל מה כל אלו על ידי שנתמשכן על ידינו שנאמר אלה פקודי המשכן משכן העדות א"ר חייא בר אבא למה העובדי כוכבים דומין לאדם שהיה שונא למלך והיה מבקש לשלוט בו ולא היה יכול מה עשה הלך אצל אנדריאנטוס ובקש להפילו והיה מתיירא מן המלך שיהרגנו מה עשה נטל את הציפורן של נחשת והיה חופר הכותל שתחתיו אמר מתוך שאני מפיל את הבסיס אנדריאנטוס נופל כך העובדי כוכבים באים להתגרות בהקב"ה ואינן יכולין והם באין ומתגרין עם ישראל וכן דוד אמר (תהלים ב) יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד על יהוה ועל משיחו ואינן יכולין ומה הם עושין מתגרים בישראל

מה כתיב אחריו (שם) ננתקה את מוסרותימו נעקור אותם מן העולם אימתי בשעה שאין להם מה למשכן אבל המשכן נתמשכן על ידיהם הוי אלה פקודי המשכן אל תהי קורא כן אלא המשכון:

נושא הדרשה: ה התגרות האומות במקדש ובישראל - כנגד כבוד יהוה
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלה פקודי המשכן משכן העדת, אשר פקד על-פי משה: עבדת, הלויים, ביד איתמר, בן-אהרן הכהן. ובצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה, עשה, את כל-אשר-צוה יהוה את-משה.

(גימ' 7390)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(תהלים עד): יודע כמביא למעלה בסבך עץ קרדומות (1924ס"ת)

(שם כא): חשבו מזומה כל יוכלו (512)

(שם עט): אלהים באו גוים בנחלתך (770ס"ת)

(תהלים ב): יתיצבו מלכי ארץ ורוזנים נוסדו יחד

על יהוה ועל משיחו (1982ת)

(שם): ננתקה את מוסרותימו (2202אה)

(גימ' 7390)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

צופן נוסף:

(שמות ל"ח כא): אלה פקודי המשכן משכן העדת,

(תהלים ב ב): יתיצבו, מלכי-ארץ ורוזנים נוסדו-יחד: על-יהוה, (גימ' 1545את)

ז. משכן העדות מה העדות זו תורה שהם יגיעים בה אמר האלהים בזכות התורה ובזכות הקרבנות אני מציל אתכם מגיהנם וכן לאברהם אבינו הראה הקב"ה התורה והגיהנם והקרבנות וגליות שנא' (בראשית טו) והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר בין הגזרים האלה זו תורה וגיהנם שנא' (שמות כ) וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק והקרבנות מנין דכתיב (בראשית טו) עגלה משולשת ועז משולשת ואיל משולש ותור וגוול וגליות מנין שנאמר אימה זו בבל שנאמר (חבקוק א) איום ונורא הוא ממנו משפטו ושאתו יצא חשכה זו מדי שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיה גדולה זו יון שנאמר (דניאל ח) וצפיר העזים הגדיל עד מאד וכעצמו נשברה הקרן הגדולה ותעלנה חזות ארבע תחתיה לארבע רוחות השמים נופלת עליו זו אדום שנאמר (ירמיה מט) מקול נפלים רעשה הארץ אמר הקב"ה כל ימים שיהיו בניך עסוקים בתורה ובקרבנות הם ניצולים מהן אלא עתידין בניך לבטל הקרבנות במה אתה מבקש שישתעבדו בניך בגיהנם או בגליות א"ר חנינא בר פפא אברהם בירר לו הגליות ומנין שנא' (דברים לב) אם לא כי צורם מכרם זה אברהם שנאמר (ישעיה נא) הביטו אל צור חוצבתם ויהוה הסגירים שהסכים הקב"ה אחריו אמר ר' הונא בשם ר' אחא וזקן אחר בשם ר' עמד לו אברהם תמה ולא היה יודע מה שיברור לו עד שאמר לו הקב"ה שיברור את הגליות שנאמר (תהלים סו) הרכבת אנוש לראשנו שעבדתנו בגליות באנו באש ובמים זו גיהנם חציו אש וחציו ברד ותוציאנו לרויה הוי ואלה פקודי המשכן משכן העדות מהו העדות שכל זמן שישראל עוסקין בתורה ובקרבנות תהא עדות להם שאינם יורדין לגיהנם:

נושא הדרשה: ז בזכות התורה והקרבנות אני מציל אתכם מגיהנם
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלה פקודי המשכן משכן העדת, אשר פקד על-פי משה: עבדת, הלויים, ביד איתמר, בן-אהרן הכהן. ובצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה, עשה, את כל-אשר-צוה יהוה את-משה. ואתו, אהליאב בן-אחיסמן למטה-דן--חרש וחשב; ורקס, בתכלת ובארגמן, ובתולעת השני, ובשש. כל-הזהב, העשוי למלאכה, בכל, מלאכת הקדש--ויהי זהב התנופה, תשע ועשרים ככר, ושבע מאות ושלושים שקל, בשקל הקדש. וכסף פקודי העדה, מאת ככר; ואלף ושבע מאות וחמשה ושבעים, שקל--בשקל הקדש. (גימ' 23070)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(בראשית טו): והנה תנור עשן ולפיד אש אשר עבר

בין הגזרים האלה (2714)

(שמות כ) וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים

ואת קול השופר (3096)

(שמות כ) ואת ההר עשן וירא העם וינעו

ויעמדו מרחוק (2040א)

(בראשית טו): עגלה משולשת ועז משולשת

ואיל משולש ותור וגוול (3730)

(חבקוק א): איום ונורא הוא ממנו משפטו

ושאתו יצא (1747אה)

(דניאל ח): וצפיר העזים הגדיל עד מאד

וכעצמו נשברה הקרן הגדולה (1886)

(דניאל ח): ותעלנה חזות ארבע תחתיה

לארבע רוחות השמים (3396)

(ירמיה מט): מקול נפלים רעשה הארץ (1247)

(דברים לב) אם לא כי צורם מכרם (738)

(ישעיה נא): הביטו אל צור חוצבתם (905)

ח. דבר אחר אלה פקודי המשכן מהו אלה בשעה שנתן הקדוש ברוך הוא התורה לישראל לא היו ראויים שישלטו מלאך המות בהם שנאמר (שמות לב) חרות על הלוחות מהו חרות ר' יהודה אומר חירות מן גליות ור' נחמיה אומר חירות ממלאך המות א"ר פנחס בן חמא בשם ר"י בשם ר"א בנו של רבי יוסי הגלילי אמר הקב"ה אם יבא מלאך המות ויאמר לי למה נבראתי אני אומר לו סטטיונר בראתיך על העובדי כוכבים ולא על בני שכיון שקבלו התורה הלבישם הקב"ה מזיו הדרו ומה היה הלבוש רבי יוחנן אומר עטרות הלבישן ורבי שמעון בן יוחאי אומר כלי זיין נתן להם והשם הגדול חקוק עליו וכל ימים שהיה בידם לא היה מלאך המות יכול לשלוט בהם מנין אתה למד ממה שכתוב שם (שם לג) ועתה הורד עדיך מעליך ור' סיסא אמר פורפירא הלבישן ורבי הונא אומר זוניאות הלבישן וכשחטאו העביר הקב"ה מהם כל אותו הטוב שנאמר (שם) ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב בשלשה שמות נקרא ההר הזה האלהים הר חורב הר סיני הר האלהים למה ששם הודיע הקב"ה אלהותו סיני למה ששנא את העליונים ואהב את התחתונים חורב למה שבו נתנה התורה שנקראת חרב שנאמר (תהלים קמט) רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם והיה משה בסיני מקבל את התורה הלכו אצל אהרן ואמרו לו (שמות לב) עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו אמר להם אהרן אתמול אמרתם כל אשר דבר יהוה נעשה ועתה אתם אומרים קום עשה לנו אלהים ראה שהרגו לחור ונתיירא אמר להם פרקו נזמי הזהב מיד ויתפרקו והיו כל העם נותנין לו עד שאמר להם דייכם וכן משה הוכיחן (דברים א) ולבן וחצרות ודי זהב משל לבחור שנכנס למדינה ראה אותם גובין צדקה ואמרו לו תן והיה נותן עד שאמרו לו דייך הלך מעט וראה אותם גובין לטיטרון אמרו לו תן והיה נותן עד שאמרו לו דייך כך ישראל נתנו זהב לעגל עד שאמר להם די ונדבו זהב למשכן עד שאמר להם די שנאמר (שמות לו) והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר אמר הקב"ה יבא זהב המשכן וכפר על זהב העגל אמר הקב"ה לישראל בשעה שעשיתם את העגל הכעסתם אותי באלה אלהיך עכשיו שעשיתם המשכן באלה אני מתרצה לכם הוי אלה פקודי המשכן אמר הקב"ה לישראל בעוה"ז באלה נתרציתי לכם וכן לעתיד לבא שנאמר (ישעיה מט) הנה אלה מרחוק יבאו והנה אלה מצפון ומים ואלה מארץ סיניס ואומר (שם ס) מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבותיהם:

נושא הדרשה : ח חרות על הלוחות
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

משכן העדת, אשר פקד על-פי משה : עבדת, הלויים, ביד איתמר, בן-אהרן הכהן. ובצלאל בן-אורי בן-חור, למטה יהודה, עשה, את כל-אשר-צוה יהוה את-משה. ואתו, אהליאב בן-אחיסמך למטה-דן--חרש וחשב; ורקם, בתכלת ובארגמן, ובתולעת השני, ובשש. כל-הזהב, העשוי למלאכה, בכל, מלאכת הקדש--ויהי זהב התנופה, תשע ועשרים

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(שם לג) : ועתה הורד עדיך מעליך (ת974)

(שם) : ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב (2181)

(תהלים קמט) : רוממות אל בגרונום וחרב פיפיות בידם (1882)

(שמות לב) : עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש אשר העלנו מארץ מצרים לא ידענו מה היה לו (3688)

(דברים א) : ולבן וחצרות ודי זהב (832)

(שמות לו) : והמלאכה היתה דים לכל המלאכה לעשות אותה והותר (2597)

(ישעיה מט) : הנה אלה מרחוק יבאו והנה אלה מצפון ומים

ואלה מארץ סיניס (1476)

(שם ס) : מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארבותיהם : (1636)

(גימ' 15266)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

מדרש רבה שמות פרשה נב משנה : א. ויביאו את המשכן אל משה ר' תנחומא בר אבא פתח (תהלים מה) לרקמות תובל למלך בתולות אחריה רעותיה מובאות לך מהו לרקמות זה המשכן שהוא מצוייר כמו שכתוב ורוקם בתכלת הוי לרקמות מהו תובל למלך זה משה שנקרא מלך כמו שכתוב (דברים לג) ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל תובל שהביאו לו המשכן בתולות אחריה רעותיה אלו ישראל שנקראו בתולות כמ"ש (שיר ד) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום רעותיה שהן רעיו של הקב"ה שנאמר (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך מובאות לך שביוס שנגמר המשכן הביאוהו אצלו לכך נאמר ויביאו את המשכן אל משה:

נושא הדרשה : א בגמר המשכן הביאוהו אל משה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ויביאו את-המשכן אל-משה, את-האהל ואת-כל-כליו, קרסיו קרשיו, בריחו ועמדיו ואדניו. ואת-מכסה עורת האילם, המאדמים, ואת-מכסה, ערת התחשים; ואת, פרכת המסך. את-ארון העדת, (9393ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(תהלים מה) לרקמות תובל למלך בתולות

אחריה רעותיה מובאות לך (3598)

(דברים לג): ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל (שיר ד) גן נעול אחותי כלה גל נעול מעין חתום (תהלים קכב): למען אחי ורעי אדברה נא שלום בד' ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש צופן נוסף: (ג'מ 3638 ת.) (ג'מ 3638 א.)

(2748) (1502) (1950 ר"ת) (9393)

לט לג): וַיְבִיאוּ אֶת-הַמִּשְׁפָּחָה אֶל-מֹשֶׁה, אֶת-הָאֵהָל וְאֶת-כָּל-כְּלָיו, קָרְסוּ קָרְסוּ, בְּרִיחוֹ וְעִמְדוֹ וְאֲדָנָיו... כמניין (תהלים מה טו) לְרַקְמֹת, תִּבְבֵּל לְמִלְךָ; בְּתוֹלוֹת אַחֲרֶיהָ, רַעוּתֶיהָ--מוֹבְאוֹת לָךְ.

[פרשה נב משנה ב): תאלמנה שפתי שקר] דבר אחר: ויביאו את המשכן, הה"ד (שם לא): תאלמנה שפתי שקר הדוברות על צדיק עתק בגאווה ובוז. כיצד אדם מתודה ביום הכפורים? אם בא יוה"כ אחר, והזכיר עונותיו, אומר לו הקב"ה: תאלמנה שפתי שקר. מהו עתק? דברים של סילוקים, כענין שנאמר (בראשית יב): ויעתק משם ההרה מקדם לבית אל ויט אהלה בית אל מים והעי מקדם ויבן שם מזבח לה' ויקרא בשם ה'. בגאווה ובוז, אומר לו הקב"ה: לא היה בידך עונות משל שנה זו, שהיית מתגאה, בגאווה ובוז?! דבר אחר: תאלמנה שפתי שקר מדבר במשה. בשעה שאמר הקב"ה לעשות לו משכן, מיד אמר משה לישראל: ויקחו לי תרומה. היה משה עושה במשכן, והיו ליצני ישראל אומרים: אפשר שהשכינה שורה על ידי בן עמרם?! אמר רבי יוחנן: ששה חדשים היה עוסק במשכן, שלושה חדשים עשאוהו ושלושה חדשים קפלוהו, אעפ"כ היו מליצין אחריו ואומרים: הרי נעשה לא היה משה אומר שישרה שכינתו אצלנו והקב"ה נתכוון להעמיד המשכן בחדש שנולד בו יצחק אבינו לא עשה אלא כשהגיע אותו החדש, אמר הקב"ה למשה: ביום החודש הראשון תקים את המשכן. אותה שעה אמרה רוח הקודש: תאלמנה שפתי שקר, אותם שמליצים אחר משה, לא עשה אלא כיון שאמר האלהים למשה, שיקים את המשכן, התחילו טוענין אותו ובאין כל אחד וא' ממלאכתו, שנאמר: ויביאו את המשכן אל משה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
(שמות לט לג) וַיְבִיאוּ אֶת-הַמִּשְׁפָּחָה אֶל-מֹשֶׁה, אֶת-הָאֵהָל וְאֶת-כָּל-כְּלָיו, קָרְסוּ קָרְסוּ בְּרִיחוֹ (גימ' 3424 תה) (תהילים לא יט): תִּבְבֵּל לְמִלְךָ, שְׁפִתֵי-שֶׁקֶר: הַדְּבָרוֹת עַל-צִדִּיק עֵתֶק--בְּגִנְאוֹהוּ.. (גימ' 3424)

ג. ד"א ויביאו את המשכן הה"ד (משלי לא) עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון מהו ליום אחרון שכל מתן שכרן של צדיקים מתוקן להם לעוה"ב הוי ותשחק ליום אחרון מעשה בר אבהו שהיה מסתלק מן העולם וראה כל הטוב שמתוקן לו לעולם הבא התחיל שמח ואמר כל אליו דאבהו (ישעיה מט) ואני אמרתי לריק יגעתי לתוהו והבל כחי כליתי אכן משפטי את יהוה ופעולתי את אלהי הוי ותשחק ליום אחרון. ד"א אימתי התורה משחקת למי שהוא עמל בה ליום אחרון הוי ותשחק ליום אחרון זבדי בן לוי ורבי יוסי בן פטרוס ור' יהושע בן לוי קראו כל אחד ואחד מהן בשעת סילוקן מן העולם אחד מהן קרא (תהלים לב) על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו והאחד קרא (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראך פעלת לחוסים בך נגד בני אדם והאחד קרא (שם לג) כי בו ישמח לבנו הוי בשעת סילוקן של צדיקים הקב"ה מראה להם מתן שכרן ומשמחן אמר בן עזאי (שם קטז) יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו אימתי הקב"ה מודיע לצדיקים היקר שמתוקן להם סמוך למיתתן שנאמר המותה לחסידיו אותה שעה הם רואין ושוחקים לפיכך ותשחק ליום אחרון מעשה בתלמיד אחד של ר"ש בן יוחאי שיצא חוצה לארץ ובא עשיר והיו התלמידים רואין אותו ומקנאין בו והיו מבקשים הן לצאת לחוצה לארץ וידע ר"ש והוציאן לבקעה אחת של פגי מדון ונתפלל ואמר בקעה בקעה מלאי דינרי זהב התחילה מושכת דינרי זהב לפניך אמר להם אם זהב אתם מבקשים הרי זהב טלו לכם אלא היו יודעין כל מי שהוא נוטל עכשו חלקו של עוה"ב הוא נוטל שאין מתן שכר התורה אלא לעוה"ב הוי ותשחק ליום אחרון מעשה בר"ש בן חלפתא שבא ערב שבת ולא היה לו מאן להתפרנס יצא לו חוץ מן העיר והתפלל לפני האלהים וניתן לו אבן טובה מן השמים נתנה לשולחני ופרנס אותה שבת אמרה אשתו מהיכן אלו אמר לה ממה שפרנס הקב"ה אמרה אם אין אתה אומר לי מהיכן הן איני טועמת כלום התחיל מספר לה אמר לה כך נתפללתי לפני האלהים וניתן לי מן השמים אמרה לו איני טועמת כלום עד שתאמר לי שתחזירה מוצאי שבת אמר לה למה אמרה לו אתה רוצה שיהא שולחן חסר ושולחן חסר מלא והלך ר' שמעון והודיע מעשה לרבי אמר לו לך אמור לה אם שולחן חסר אני אמלאנו משלי הלך ואמר לה אמרה לו לך עמי למי שלמדך תורה אמרה לו ר' וכי רואה אדם לחבירו לעוה"ב לא כל צדיק וצדיק הוה ליה עולם בעצמו שנאמר (קהלת יב) כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו בשוק הסופדים עולמים אין כתיב אלא עולמו כיון ששמע כן הלך והחזיר רבותינו אמרו הנס האחרון היה קשה מהראשון כיון שפשט ידו להחזירו מיד ירד המלאך ונטלה הימנו למה שאין מתן שכרה של תורה אלא לעוה"ב ליום אחרון הוי ותשחק ליום אחרון. ד"א עוז והדר לבושה זה משה שנאמר (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו ותשחק ליום אחרון אלו ליצני ישראל שמליצין אחריו ואומרים אלו לאלו אפשר שהשכינה שורה על ידיו של בן עמרם לא עשה אלא כיון שאמר לו האלהים להקים את המשכן התחיל שוחק עליהם שנאמר ותשחק ליום אחרון א"ל בואו שנקים את המשכן התחילו טוענין ובאין אצלו שנאמר ויביאו את המשכן:

נושא הדרשה: ג ותשחק ליום אחרון
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויביאו את-המשכן אל-משה, את-האהל ואת-כל-כליו, קרסיו קרשיו, בריחו ועמדיו ואדניו. ואת-מכסה עורת האילם, המאדמים, ואת-מכסה, ערת התחשים; ואת, פרכת המסך. את-ארון העדת, ואת-בדיו; ואת, הכפרת. את-השלחן, את-כל-כליו, ואת, לחם הפנים. את-המנורה הטהרה את-נרתיה, נרת המערכה ואת-כל-כליה; ואת

(גימ' 16824ה)

כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

(משלי לא) עוז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון	(1876ר"פ)
(ישעיה מט) ואני אמרתי לריק יגעתו לתוהו והבל כחי כליתי	(4535)
אכן משפטי את יהוה ופעולתי את אלהי	
(תהלים לב): על זאת יתפלל כל חסיד אליך לעת מצוא	(3126)
רק לשטף מים רבים אליו לא יגיעו	
(שם לא): מה רב טובך אשר צפנת ליראך פעלת	(2586)
לחוסים בך נגד בני אדם	
(שם לג): כי בו ישמח לבנו (496א)	
(שם קטז) יקר בעיני יהוה המותה לחסידי	(1288ר"ת)
(קהלת יב): כי הולך האדם אל בית עולמו וסבבו	
בשוק הסופדים עולמים	(1621)
(שמות לד): ומשה לא ידע כי קרן עור פניו	(1297את)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
צופן נוסף:	
(שמות ט ל): וַיְבִיאוּ אֶת-הַמִּשְׁכָּן אֶל-מֹשֶׁה, אֶת-הָאֹהֶל	(גימ' 1800ר"פס"פר"תאתה)
(משלי לא כה) עֹז-וְהֶדְרַר לְבוּשָׁה; וְתִשְׁחַק, לְיוֹם אַחֲרוֹן.	(גימ' 1800)

(גימ' 16824)

(פרשה נב משנה ד): המשכן והמקדש הוקמו בנס

כמה חכמים היו שם, ובאו להם אצל משה ולא היו יכולין להקימו! אלא אמר שלמה (משלי לא): רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כלנה, שמשה היה מעולה מכולם. ואת עלית על כולנה. למה? שעשו את המשכן ולא היו יודעין ליישבו. מה עשה? נטלו כל אחד ואחד מלאכתו, ובאו להם אצל משה ואומרים: הרי קרשים, הרי בריחין. כיון שראה משה אותם, מיד שרתה עליו רוח"ק, והקימו. ולא תאמר משה העמידו, אלא המשכן נעשו בו נסים ועמד מעצמו, שנאמר: הוקם המשכן. ואם תמה את על זה, הרי שלמה, כשבנה בית המקדש הוא נבנה מעצמו. אמר רב הונא בשם רבי יוסי: הכל מסייעין אותו. כשבנה את בית האלהים הבריות והרוחות. מנין? שכתוב (מ"א ו): והבית בהבנותו אבן שלמה מסע נבנה ומקבות והגרזן כל כלי ברזל לא נשמע בבית בהבנותו, מעצמו היה נבנה. לפיכך, במעשה נסים נבנה. וכן כשהוקם המשכן, במעשה נסים עמד. הוי, ויביאו את המשכן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(שמות ט ל): וַיְבִיאוּ אֶת-הַמִּשְׁכָּן אֶל-מֹשֶׁה, אֶת-הָאֹהֶל וְאֶת-כָּל-כְּלָיו, קְרָסָיו	(גימ' 2612ר"פא)
(שמות ט כט): רְבוֹת בְּנוֹת, עָשׂוּ חֵיל; וְאֶת, עֲלִית עַל-כְּלָנָה.	(גימ' 2612)

ה. ד"א ויביאו את המשכן הה"ד (שיר ד) צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו אימתי נאמר הפסוק הזה ביום שעמד המשכן שהיתה שמחה גדולה בישראל שהקב"ה שורה אצלם בנות ציון בניס המצוינין לי ע"י עובדי כוכבים מה ציון הזה נראה באצבע כך ישראל נראין באצבע הוי בנות ציון המצוינין לי במלך שלמה במלך שהשלוס שלו זה ממ"ה הקב"ה בעטרה שעטרה לו אמו זה המשכן למה קראו עטרה אלא מה העטרה מצויירת כך המשכן היה מצוייר שנאמר (שמות לה) ורוקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש ואורג עושי כל מלאכה וחושבי מחשבות הוי בעטרה שעטרה לו אמו א"ר יצחק חזרתי בכל המקרא ולא מצאתי שעשתה בת שבע עטרה לשלמה רשב"י שאל את ר' אלעזר ברבי יוסי איפשר ששמעת מאביך מהו בעטרה שעטרה לו אמו א"ל הן משל למלך שהיתה לו בת יחידה והיה מחבבה ביותר מדאי והיה קורא אותה בתי לא זו מחבבה עד שקראה אחותי ועד שקראה אמי כך הקב"ה בתחלה קרא לישראל בת שנאמר (תהלים מה) שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך לא זו מחבב עד שקראן אחותי שנא' (שיר ה) פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה לא זו מחבב עד שקראן אמי שנאמר (ישעיה נא) הקשיבו אלי עמי ולאמי אלי האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע עמד רשב"י ונשקו על ראשו ביום חתונתו בסיני ביום שמחת לבו בירושלים. ד"א ביום חתונתו על הים וביום שמחת לבו באהל מועד ד"א ביום חתונתו במשכן וביום שמחת לבו בבית המקדש וכן דוד אמר (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב יפה נוף משוש כל הארץ א"ר יוחנן בן אלעזר מעשה היה בפרקמטיוס אחד שהלך לירושלים למכור את שלו הלך וישב שם ולא מכר אמר זו היא שאומרים עליה משוש כל הארץ לאחר שעה מכר כל פרקמטיא שלו אמר יפה נוף משוש כל הארץ א"ר יוחנן כיפה של חשבונות היתה חוץ לירושלים וכל מי שמבקש לחשב הולך לשם למה שלא יחשב בירושלים ויצר לפי שנקראת משוש כל הארץ וכל השבח הזה למה שהיא קרית מלך רב ומשחרבה ערבה השמחה וגלה משוש כל הארץ מהו ערבה חשכה קבלה כד"א (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד בעולם הזה שבת משוש כל הארץ וכשיבנה הקב"ה את ירושלים הוא מחזר לתוכה את כל השמחה שנא' (ישעיה נא) כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה:

נושא הדרשה: ה ביום חתונתו וביום שמחת לבו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ויביאו את-המשכן אל-משה, את-האהל ואת-כל-כליו, קרסיו קרשיו, בריחו ועמדיו ואדניו. ואת-מכסה עורת האילם, המאדמים, ואת-מכסה, ערת התחשים; ואת, פרכת המסך. את-ארון העדת, ואת-בדיו; ואת, הכפרת. את-השלחן, את-כל-כליו, ואת, לחם הפנים. את-המנרה הטהרה את-נרתיה, נרת המערכה--ואת-כל-כליה; ואת, שמן המאור. ואת, מזבח הזהב, ואת שמן המשחה, ואת קטרת הסמים; ואת, מסך פתח האהל. את מזבח הנחשת, ואת-מכבר הנחשת אשר-לו, את-בדיו, ואת-כל-כליו; את-הכיר, ואת-כנו. את קלעי החצר את-עמדיה ואת-אדניה, ואת המסך כמניין הפסוקים שצוטט במדרש:

- (שיר ד): צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו (שמות לה): ורוקם בתכלת ובארגמן בתולעת השני ובשש ואורג עושי כל מלאכה וחושבי מחשבות (תהלים מה): שמעי בת וראי והטי אזנך ושכחי עמך ובית אביך (שיר ה): פתחי לי אחותי רעיתי יונתי תמתי שראשי נמלא טל קוצותי רסיסי לילה (ישעיה נא): הקשיבו אלי עמי ולאמי אלי האזינו כי תורה מאתי תצא ומשפטי לאור עמים ארגיע (תהלים מח): יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב (בראשית א): ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (ישעיה נא): כי נחם יהוה ציון נחם כל חרבותיה וישם מדברה כעדן וערבתה כגן יהוה ששון ושמחה ימצא בה תודה וקול זמרה ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש צופן נוסף
- (4240) (5223) (פ"ר2372) (פ"ס4982) (פ"ס3570) (3452) (705) (4594)

(גימ' 29138)

(שיר ג יא): צִאֲנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן, בְּמֶלֶךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה, שְׁעֶטְרָה-לוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתֻנָּתוֹ, וּבְיוֹם, שְׁמַחַת לְבוֹ. כמניין: (שמות ט לט ג): וַיְבִיאוּ אֶת-הַמִּשְׁכָּן אֶל-מֹשֶׁה, אֶת-הָאֹהֶל וְאֶת-כָּל-כְּלָיו, קְרָסָיו קְרָשָׁיו, בְּרִיחוֹ וְעַמְדָּיו וְאֲדָנָיו. היתרה: 586 כמניין "ירושלם" לרמוז על מקום בית המקדש בעיר "ציון" חזק חזק ונתחזק

(גימ' 4224) (גימ 3638 ת.ת.) (גימ' 586)

ספר ויקרא - פרשת ויקרא

ויקרא, אל-משה; וידבר יהוה אליו, מאהל מועד לאמר ויקרא רבה פרשה א' משנה א: ויקרא אל משה רבי תנחום בר חנילאי פתח (תהלים קג) ברכו ה' מלאכיו גבורי כח עושי דברו וגו' במה הכתוב מדבר אם בעליונים הכתוב מדבר והלא כבר נאמר ברכו ה' כל צבאיו הא אינו מדבר אלא בתחתונים עליונים ע"י שהן יכולין לעמוד בתפקידיו של הקדוש ב"ה נאמר ברכו ה' כל צבאיו אבל תחתונים על ידי שאינן יכולין לעמוד בתפקידיו של הקב"ה לכך נאמר ברכו ה' מלאכיו ולא כל מלאכיו ד"א נקראו הנביאים מלאכים הה"ד (במדבר כ) וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים וגו' וכי מלאך ה' היה והלא משה היה ולמה קורא אותו מלאך אלא מכאן שהנביאי נקראי מלאכים ודכוותיה (שופטים ב) ויעל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים וכי מלאך היה והלא פנחס היה ולמה קורא אותו מלאך אלא א"ר סימון פנחס בשעה שהיתה רוח"ק שורה עליו היו פניו בוערות כלפידים ורבנן אמרי אשתו של מנוח מה היתה אומרת לו (שם יג) הנה איש אלהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך האלהים כסבורה בו שהוא נביא ואינו אלא מלאך אמר רבי יוחנן מבית אב שלהן נקראו הנביאים מלאכים הה"ד (חגי א) ויאמר חגי מלאך ה' במלאכות ה' הא ע"כ אתה למד שמבית אב שלהן נקראו הנביאים מלאכים (תהלים קג) גבורי כח עושי דברו במה הכתוב מדבר א"ר יצחק בשומרי שביעית הכתוב מדבר בנוהג שבעולם אדם עושה מצוה ליום א' לשבת אחת לחודש א' שמא לשאר ימות השנה ודין חמי חקליה ביירה כרמיה ביירה ויהבי ארנונא ושתיק יש לך גבור גדול מזה וא"ת אינו מדבר בשומרי שביעית נאמר כאן עושי דברו ונאמר להלן (דברים טו) וזה דבר השמיטה מה דבר שנאמר להלן בשומרי שביעית הכתוב מדבר אף דבר האמור כאן בשומרי שביעית הכתוב מדבר עושי דברו רבי הונא בשם ר' אחא אמר בישראל שעמדו לפני הר סיני הכתוב מדבר שהקדימו עשייה לשמיעה ואמרו (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע לשמוע בקול דברו א"ר תנחום בר חנילאי בנוהג שבעולם משוי שקשה לא' נוח לשנים ולשני' נוח לארבע או שמא משוי שקשה לס' רבוא נוח לאחד כל ישראל עומדים לפני הר סיני ואומרים (דברים ח') אם יוספים אנחנו לשמוע וגו' ומשה שומע קול הדבור עצמו וחיה תדע לך שהוא כן שמכולן לא קרא אלא למשה לכך נאמר ויקרא אל משה:

- התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :
 (ויקרא א): ויקרא, אל-משה; וידבר יהוה אליו, מאהל מועד לאמר (1455)
 (תהילים, כ, ג), וְשִׁלַח-עֲזָרְךָ מִקִּדְשׁ; וּמִצִּיּוֹן, יִסְעָדְךָ. (1455)

ויקרא רבה פרשה א' משנה ב: רבי אבהו פתח (הושע יד) ישוּבו יושבי בצלו אלו הגרים שבאין וחסין בצלו של הקדוש ברוך הוא יחיו דגן נעשו עיקר כישראל כמה דתימר (זכריה ט) דגן בחורים ותירוש ינובב בתולות ויפרחו כגפן כמה דתימר (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע תגרש גוים ותטעה ד"א יחיו דגן בתלמוד ויפרחו כגפן באגדה זכרו כיון לבנון אמר הקב"ה חביב עלי שמוותם של גרים כיון נסך שקרב לפני על גבי המזבח ולמה נקרא שמו לבנון על שם (דברים ב) ההר הטוב הזה והלבנון תני רשב"י למה נקרא שמו לבנון שמלבין עונותיה של ישראל כשלג הה"ד (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו ואם יאדימו כתולע כצמר יהיו ר' טביומי אמר על שם שכל לבבות שמחים בו הה"ד (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ וגו' ורבנן אמרי על שם (מ"א ט) והיו עיני ולבי שם כל הימים:

התאמה גימטריית לצ'טוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א)
(הושע יד) ישוּבו יושבי בצלו (גימ' 787 ס"פ).

ויקרא רבה פרשה א' משנה ג' ר' סימון בשם ריב"ל ור' חמא אבוה דר' הושעיה בשם רב אמרי לא ניתן דברי הימ"א אלא לידרש (ד"ה א ד) ואשתו היהודיה ילדה את ירד אביגדור וגו' ואשתו היהודיה זו יוכבד וכי משבטו של יהודה היתה והלא משבטו של לוי היתה ולמה נקרא שמה יהודיה על שם שהעמידה יהודים בעולם ילדה את ירד זה משה ר"ח בר פפא ור' סימון ר"ח בר פפא אמר ירד שהוריד את התורה מלמעלה למטה ד"א ירד שהוריד את השכינה מלמעלה למטה א"ר סימון אין לשון ירד אלא לשון מלוכה כמה דתימר (תלים עב) וירד מים עד ים וכתוב (מ"א ד) כי הוא רודה בכל עבר הנהר אביגדור ר' הונא בר אחא אמר הרבה גודרין עמדו לישראל וזה היה אביהן של כולן חבר שחיבר את הבנים לאביהן שבשמים ד"א חבר שהעביר הפורעניות מלבא בעולם אבי סוכו שהיה אביהן של נביאים שסוכים ברוח הקודש רבי לוי אמר לשון ערבי הוא בערבי קורין לנביא סכיא יקותיאל רבי לוי ורבי סימא אמר שעשה את הבנים מקוין לאביהם שבשמים אבי זנוח זה משה שהיה אב למזניחים שהזניחום מע"ז הה"ד (שמות לב) ויזר על פני המים וגו' (ד"ה שם) ואלה בני בתיה בת פרעה ר' יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר לה הקדוש ברוך הוא לבתיה בת פרעה משה לא היה בנך וקראתו בנך אף את לא את בתי ואני קורא אותך בתי שנא' אלה בני בתיה בת יה אשר לקח לו מרד זה כלב ר' אבא בר כהנא ור' יהודה בר סימון חד אמר זה מרד בעצת מרגלים וזו מרדה בעצת אביה יבא מורד ויקח את המורדת וחד אמר זה הציל את הצאן וזו הצילה את הרועה י' שמות נקראו לו למשה ירד חבר יקותיאל אביגדור אבי סוכו אבי זנוח רבי יהודה ברבי אלעאי אמר אף טוביה שמו הה"ד (שמות ב) ותרא אותו כי טוב הוא כי טוביה הוא רבי ישמעאל בר אמי אמר אף שמעיה שמו אתא ר' יהושע בר נחמיה ופירש הדין קריא (ד"ה א כד) ויכתבם שמעיה בן נתנאל הסופר וגו' שמעיה ששמע ית תפלתו בן נתנאל וגו' בן שנתנה לו תורה מיד ליד הסופר שהיה סופרן של ישראל הלוי שהיה משבטו של לוי לפני המלך והשרים לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ובית דינו וצדוק זה אהרן הכהן ואחימלך שהיה אחיו של מלך בן אביתר שויתר הקדוש ברוך הוא על ידיו מעשה העגל רבי תנחומא בשם ר"י בן לוחיה אמר אף לוי היה שמו על עיקר משפחתו (שמות ד) הלא אהרן אחיך הלוי ומשה הרי י' אמר לו הקב"ה למשה חייך מכל שמות שנקרא לך איני קורא אותך אלא בשם שקראתך בתיה בת פרעה ותקרא שמו משה ויקרא אל משה:

(ויקרא א): ויקרא, אל-משה; וידבר יהוה אליו (988)
(תהילים, קלה, ג): הִלְלוּ-יְהוָה, כִּי-טוֹב יְהוָה; וְזָמְרוּ לְשִׁמּוֹ, כִּי נְעִים. (988)

ויקרא רבה פרשה א' משנה ד' רבי אבין בשם רבי ברכיה סבא פתח (תהלים פט) אז דברת בחזון לחסידך וגו' מדבר באברהם שנדבר עמו בדבור ובחזון הה"ד (בראשית טו) אחר הדברים האלה היה דבר ה' אל אברם במחזה לאמר לחסידך (מיכה ז) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם (תהלים שם) ותאמר שויתי עזר על גבור שהרג ד' מלכים בלילה אחד הה"ד (בראשית יד) ויחלק עליהם לילה וגו' א"ר יצחק וכי יש לך אדם רודף הרוגים דכתיב (שם) ויכס וירדפם עד חובה אלא מלמד שהקדוש ברוך הוא הורג ואברהם רודף (תהלים שם) הרימותי בחור מעם זה אברהם שהיה בחור מהקב"ה שנאמר (נחמיה ט) אשר בחרת באברם ד"א אז דברת בחזון לחסידך מדבר בדוד שנדבר עמו בחזון ובדבור הה"ד (שמואל ב ז) ככל הדברים האלה וככל החזיון הזה כן דבר נתן אל דוד לחסידך שנא' (תהלים פו) שמרה נפשי כי חסיד אני ותאמר שויתי עזר על גבור ר' אבא בר כהנא אמר י"ג מלחמות עשה דוד ורבנן אמרי י"ח ולא פליגי מ"ד י"ג לצרכיהן של ישראל ומ"ד י"ח חמש לצורך עצמו י"ג לצורכיהן של ישראל הרימותי בחור מעם זה דוד שנאמר (שם עח) ויבחר בדוד עבדו וגו' ד"א אז דברת בחזון זה משה שנדבר עמו בדיבור ובחזון שנאמר (במדבר יב) פה אל פה אדבר בו וגו' לחסידך שהיה משבטו של לוי שנאמר (דברים לג) תומך ואורך לאיש חסידך ותאמר שויתי עזר על גבור אתיא כי ההיא דאמר רבי תנחום בר חנילאי בנוהג שבעולם משוי שקשה לאחד נוה לשנים קשה לשנים נוה לד' או שמא משוי שקשה לסי ריבוי נוה א' כל ישראל עומדין לפני הר סיני ואומרים (דברים ח) אם יוספים אנחנו לשמוע ומשה שומע קול הדיבור עצמו וחיה תדע לך שהוא כן שמכוּלן לא קרא הדיבור אלא למשה שנאמר ויקרא אל משה הרימותי בחור מעם (תהלים קו) לולי משה בחירו:

התאמה גימטריית לצ'טוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א)
(תהילים, קיט, סח) טוב-אֶתָּה וּמְטִיב; לְמַדְנֵי חֶקֶד. (762)

ויקרא רבה פרשה א' משנה ה' רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי פתר קרא (משלי כה) כי טוב אמר לך עלה הנה מהשפילך לפני נדיב וגו' ר"ע מתני לה בשם ר"ש בן עזאי רחק ממקומך ב' ושלשה מושבות ושב עד שיאמרו לך עלה ואל תעלה שיאמרו לך רד מוטב שיאמרו לך עלה עלה ולא יאמרו לך רד וכן הלל אומר השפילתי היא הגבהתי היא הגבהתי היא השפילתי מה טעם (תהלים קיג) המגביהי לשבת המשפילי לראות אתה

מוצא בשעה שנגלה הקדוש ברוך הוא למשה מתוך הסנה היה מסתיר פניו ממנו שנאמר (שמות ג) ויסתר משה פניו וגו' אי"ל הקב"ה (שם) לכה ואשלחך אל פרעה וגו' אי"ר אלעזר ה"א בסוף תיבותא לומר שאם אין אתה גואלם אין אחר גואלם בים עמד לו מן הצד אמר לו הקדוש ברוך הוא (שם יד) ואתה הרם את מטך ובקעהו לומר שאם אין אתה בוקעו אין אחר בוקעו בסיני עמד לו מן הצד אמר לו (שם כד) עלה אל ה' לומר שאם אין אתה עולה אין אחר עולה באהל מועד עמד לו מן הצד אי"ל הקדוש ברוך הוא עד מתי את משפיל עצמך אין השעה מצפה אלא לך תדע לך שהוא כן שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה ויקרא אל משה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): ויקרא, אל-משה; וידבר יהוה אליו (988)
(תהילים, קלה, ג): הִלְלוּ-יְהוָה, כִּי-טוֹב יְהוָה; וְזָמְרוּ לְשִׁמּוֹ, כִּי נְעִים. (988)

ויקרא רבה פרשה א' משנה ו' רבי תנחומא פתח (משלי כ) יש זהב ורב פנינים וכלי יקר שפתי דעת בנוהג שבעולם אדם יש לו זהב וכסף אבנים טובות ומרגליות וכל כלי חמדה שבעולם וטובה ודעת אין בו מה קנייה יש לו מתלא אמר דעה קנית מה חסרת דעה חסרת מה קנית יש זהב הכל הביאו נדבתן למשכן זהב הה"ד (שמות כה) וזאת התרומה וגו' ורב פנינים זו נדבתן של נשיאים דכתיב (שם לה) והנשיאים הביאו וגו' וכלי יקר שפתי דעת לפי שהיתה נפשו של משה עגומה עליו ואמר הכל הביאו נדבתן למשכן ואני לא הבאתי אי"ל הקב"ה חייך שדיבורך חביב עלי יותר מן הכל שמכולן לא קרא הדיבור אלא למשה ויקרא אל משה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): ויקרא, אל-משה; וידבר יהוה אליו (988)
(תהילים, קלה, ג): הִלְלוּ-יְהוָה, כִּי-טוֹב יְהוָה; וְזָמְרוּ לְשִׁמּוֹ, כִּי נְעִים. (988)

ויקרא רבה פרשה א' משנה ז' ד"א ויקרא אל משה מה כתיב למעלה מהענין פ' משכן כאשר צוה ה' את משה משל למלך שצוה את עבדו וא"ל בנה לי פלטין על כל דבר ודבר שהיה בונה היה כותב עליו שמו של מלך והיה בונה כתלים וכותב עליהן שמו של מלך היה מעמיד עמודים וכותב עליהן שמו של מלך היה מקרה בקורות והיה כותב עליהן שמו של מלך לימים נכנס המלך לתוך פלטין על כל דבר ודבר שהיה מביט היה מוצא שמו כתוב עליו אמר כל הכבוד הזה עשה לי עבדי ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיכנס לפני ולפנים כך בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה עשה לי משכן על כל דבר ודבר שהיה עושה היה כותב עליו כאשר צוה ה' את משה אמר הקב"ה כל הכבוד הזה עשה לי משה ואני מבפנים והוא מבחוץ קראו לו שיכנס לפני ולפנים לכך נאמר ויקרא אל משה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): וידבר יהוה אליו מאהל מועד לאמר (762)
(תהילים, קיט, סד) חֲסֵדֶךָ יְהוָה, מְלֶאכֶה הָאָרֶץ; חֶקֶיךָ לְמַדְנִי. (762)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' ויקרא רבה פרשה ב' משנה א' דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן לה' זש"ה (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים י' נקראו יקרים ואלו הן התורה והנבואה והתבונה והדעת והסכלות והעושר והצדיקים ומיתתן של חסידים והחסד וישראל התורה מנין שנאמר (משלי ג) יקרה היא מפנינים הנבואה מנין (ש"א ג') ודבר ה' היה יקר בימים ההם התבונה מנין (משלי יז) יקר רוח איש תבונה הדעת מנין (שם כ) וכלי יקר שפתי דעת הסכלות מנין (קהלת ז) יקר מחכמה ומכבוד סכלות מעט העושר מנין (משלי יב) והון אדם יקר חרוץ צדיקים מנין (תהלים קלט) ולי מה יקרו רעיד אל מיתתן של חסידים מנין (שם קיז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו החסד מנין (שם לו) מה יקר חסדך אלהים ישראל מנין (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים ביוקר ישראל עומדים לי בנוהג שבעולם אלף בני אדם נכנסין למקרא יוצא מהן ק' ק' למשנה יוצאין מהן י' י' לתלמוד יוצא מהן א' הה"ד (קהלת ז) אדם אחד מאלף מצאתי ד"א אדם א' מאלף מצאתי זה אברהם ואשה בכל אלה לא מצאתי זו שרה ד"א אדם אחד מאלף מצאתי זה עמרם ואשה בכל אלה לא מצאתי זו יוכבד ד"א אדם אחד מאלף מצאתי זה משה ואשה בכל אלה לא מצאתי אלו נשי דור המדבר ר' אומר נשי דור המדבר כשירות היו כיון ששמעו שהן אסורות לבעליהן מיד נעלו דלתותיהן אמר הקב"ה ישראל ביוקר עומדין לי רבי אבא בר כהנא ורבי יצחק רבי אבא בר כהנא אמר אילו ביקש פרעה משקל כאו"א מישראל אבנים טובות ומרגליות לא הייתי נותן לו אמר ר' יצחק והלא בדמים נטלן משפחות של כנים משפחות משפחות של ערוב אין לו דמים היו ביוקר ישראל עומדים לי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א): דבר אל-בני ישראל, ואמרת אליהם, אדם כי-יקריב מכם קרבן, ליהוה (2468)
(שמות, יא, ד): וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, כֹּה אָמַר יְהוָה כְּחַצְתְּ הַלַּיְלָה, אֲנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרָיִם. (2468)
(דברים, ו, ט): וּכְתַבְתֶּם עַל-מְזוֹזוֹת בֵּיתְךָ, וּבִשְׁעָרֶיךָ. (2468)

ויקרא רבה פרשה ב' משנה ד' דבר אל בני ישראל רבי יודן בשם ר' ישמעאל בר נחמן משל למלך שהיו לו פרקסין והיה מצוה את עבדו ואמר לו קפלו ונערו ותן דעתך עליו אמר לו עבדו אדוני המלך מכל פרקסין שיש לך אי אתה מצוה אותי אלא על זה אמר לו שאני מדביקו לגופי כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע משבעים אומות אוויתניאיות שיש לך בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל (במדבר כח) צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל אמור אל בני ישראל אמר לו שהן דבוקין לי הדא הוא דכתיב (ירמיה יג) כי כאשר ידבק האזור אל מתני איש אמר רבי אבין משל למלך שהיה לו פורפירין והיה מצוה את עבדו ואומר לו תן דעתך עליו וקפלו ונערו אמר לו אדוני המלך מכל פורפירין שיש לך אי אתה מצוני אלא על זה אי"ל שאותו לבשתי ביום מלכותי כך אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם משבעים אומות אוויתניאיות שיש לך בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל צו את בני ישראל אמור אל בני ישראל אי"ל הן

שהמליכוני תחלה על הים ואמרו לי (שמות טו) ה' ימלוך לעולם ועד א"ר ברכיה משל לזקן שהיתה לו מעפורת והיה מצוה את תלמידו ואומר לו קפלה ונערה אמר לו אדוני המלך מכל מעפראות שיש לך אי אתה מצוה אותי אלא על זו אמר לו מפני שאותה לבשתי כשנתמנתי זקן כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע משבעים אומות אותינטיאות שבראת בעולמך אי אתה מצוה אותי אלא על ישראל אמר לו שקבלו עליהם מלכותי בסיני ואמרו (שם כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אמר רבי יודן בא וראה כמה חיבב הקב"ה את ישראל שמזכירן חמשה פעמים בפסוק אחד שנאמר (במדבר ח) ואתנה את הלויים נתונים וגו'.

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא, א) דבר אל-בני ישראל, (840)
(ויקרא, כה, יז) וְיִרְאֶת מֵאֲלֹהֶיךָ כִּי אֲנִי יְהוָה, אֲלֹהֶיכֶם. (840)

ויקרא רבה פרשה ג' משנה א: נפש כי תקריב מנחה ר' יצחק פתח (קהלת ד) טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח טוב מי ששונה שני סדרים ורגיל בהם ממי ששונה הלכות ואינו רגיל בהם אלא ורעות רוח רעותיה דמיתקרי בר הילכן טוב מי ששונה הלכות ורגיל בהם ממי שהוא שונה הלכות ומדות ואינו רגיל בהם אלא ורעות רוח רעותיה דמתקרי בר מכילאן טוב מי שהוא שונה הלכות ומדות ורגיל בהם ממי שהוא שונה הלכות ומדות ואינו רגיל בהם אלא ורעות רוח רעותיה דמתקרי בר אולפן טוב מי שיש לו עשרה זהובים ונושא ונותן ומתפרנס בהן ממי שהולך ולוה ברבית במתלא אמרין דיוזיף בריבית"י מאבד דיליה ודלא דיליה אלא ורעות רוח רעותיה דמתקרי פרגמטיוטא טוב מי שהולך ופועל ועושה צדקה משלו ממי שהולך וגוזל וחומס ונותן צדקה משל אחרים במתלא אמרין גיפא בחזורין ומפלגא לבישא אלא ורעות רוח רעותיה דמתקרי בר מצוותא טוב מי שיש לו גינה ומזבלה ומעדרה ומתפרנס ממנה ממי שהוא נוטל גנות של אחרים במחצה במתלא אמרין דאגר גינה אכל צפרין דאגר גינן צפרין אכלין ליה אלא ורעות רוח רעותיה דאתקרי מרי אסיאן א"ר ברכיה טובה דריסה אחת שדרס הקב"ה במצרים כמה דתימא (שמות יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה ממלא חפנים פיה כבשן של משה ואהרן למה שבזה היתה גאולה ובה לא היתה גאולה אמר ר' חייא בר אבא טוב מלא כף נחת זה יום השבת ממלא חפנים עמל אלו ששת ימי המעשה אלא ורעות רוח רעותיה למעבד עיבדיתה בהון תדע לך שכן שאין ישראל נגאלין אלא בזכות שבת שנא' (ישעיה ל) בשובה ונחת תושעון א"ר יעקב בר קורשוי טוב מלא כף נחת זה העולם הבא ממלא חפנים עמל זה העוה"י אלא ורעות רוח רעותיה דרשיעא למעבד עבידתהון בעלמא הדין מיסת מתפרע מנהון לעלמא דאתי כדתנן יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעוה"י מכל חיי העוה"י ר' יצחק פתר קרי' בשבט ראובן ובשבט גד בשעה שוכנסו לארץ וראו כמה זרע יש בה כמה נטע יש בה אמרו טוב מלא כף נחת בארץ הזאת ממלא חפנים בעבר הירדן חזרו ואמרו לאו אנן בחרינן לן הה"ד (במדבר לב) יותן את הארץ הזאת לעבדיך הוי ורעות רוח רעותיה הוות ד"א טוב מלא כף נחת זה קומץ מנחת נדבה של עני ממלא חפנים עמל ורעות רוח זה קטרת סמים דקה של צבור שזו

טעונה כפרה וזו אינה טעונה כפרה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

מניין הפיסקה שפוחתת את פרק ב ויקרא: (ויקרא ב א-ב) וְנִפְשׁוּ, כִּי-תִקְרִיב קֶרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה--סֹלֶת, יְהִיָּה קֶרְבָּנוּ; וְיִצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן, וְנָתַן עָלֶיהָ לְבָנָה. וְהִבִּיאָהּ, אֶל-בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים, וְקִמְץ מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶן, עַל כָּל-לִבְנֹתָהּ; כַּמְנִיין הַצִּיטוֹת בַּמִּדְרָשׁ:

(קהלת ד) טוב מלא כף נחת ממלא חפנים עמל ורעות רוח; (גימ' 2012א)
(שמות יב) ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה; (גימ' 1683ר"ת ס"ת א)
(ישעיה ל) בשובה ונחת תושעון; (גימ' 1613ר"פ)
(במדבר לב) יותן את הארץ הזאת לעבדיך; (גימ' 1722ר"פ)
ס"ה מניין הציטוטי במדרש:

(גימ' 7030)

ויקרא רבה פרשה ג' משנה ב: נפש כי תקריב קרבן מנחה לה' (תהלים כב כד) יראי ה' הללוהו כל זרע יעקב כבדוהו יראי ה' אריב"ל אלו יראי שמים רבי ישמעאל בר נחמן אמר אלו גירי צדק רבי חזקיה ורבי אבהו בשם ר"א אמרי אם באין הן גירי צדק לעולם הבא אנטונינוס בא בראש כולן ומה ת"ל כל זרע יעקב כבדוהו אלו אחד עשר שבטים א"כ למה נאמר כל זרע ישראל א"ר בנימין בר לוי זה שבט בנימין שבא באחרונה כתיב (שם) כי לא בזה ולא שקץ ענות עני בנוהג שבעולם שני בני אדם נכנסו אצל הדיין א' עני ואחד עשיר אצל מי הדיין הופך את פניו לא אצל העשיר ברם הכא (שם) ולא הסתיר פניו ממנו ובשועו אליו שמע ר' חגי גזר תעניתא נחית מטרא אמר לאו משום דאנא כדי אלא משום דכתיב כי לא בזה ולא שקץ ענות עני וכשם שלא בזה את תפלתו כך לא בזה את קרבנו שנאמר נפש כי תקריב וגו'!

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויק' ב) וְנִפְשׁוּ, כִּי-תִקְרִיב קֶרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה--סֹלֶת, יְהִיָּה קֶרְבָּנוּ; וְיִצַק עָלֶיהָ שָׁמֶן, וְנָתַן עָלֶיהָ לְבָנָה. וְהִבִּיאָהּ, אֶל-בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֲנִים, וְקִמְץ מִשֶּׁם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶן, כַּמְנִיין שְׁנֵי הַפְּסוּקִים הַמְּצוּטִים בַּמִּדְרָשׁ:

(תהלים כב כה) יְרָאֵי יְהוָה, הֲלֹלוּהוּ כָל-זֶרַע יַעֲקֹב כַּבְּדוּהוּ; וְגוּרוּ מִמֶּנּוּ, כָּל-זֶרַע יִשְׂרָאֵל; כִּי לֹא-בְזָה וְלֹא שִׁקָץ, עֲנוֹת עֲנִי וְלֹא-הִסְתִּיר פְּנָיו מִמֶּנּוּ; וּבִשְׂוֵעוֹ אֲלָיו שָׁמַע.

(גימ' 6395ס"תא)

ויקרא רבה פרשה ג' משנה ג: יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו (ישעיה נה ז) אמר רבי ביבי בר אביא כיצד אדם צריך להתוודות ערב יום הכפורים צריך לומר מודה אני כל רע שעשיתי לפניך בדרך רע הייתי עומד וכל מה שעשיתי עוד לא אעשה כמוהו יהי רצון מלפניך ה' אלהי שתמחול לי על כל עונותי ותסלח לי על כל פשעי ותכפר לי על כל חטאתי הה"ד יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וגו' ר' יצחק ור' יוסי בר

חנינא ר' יצחק אמר כאדם שהוא מלחים שתי נסרים ומדביקן זה לזה ר' יוסי בר חנינא אמר כאדם שהוא מלחים שתי כרעי המטה ומדביקן זה לזה (שם) וישב אל ה' וירחמהו רבן ור"ש בן יוחאי רבן אמרי כל הכפרות הראה לו הקדוש ברוך הוא לאברהם אע"ה חוץ מעשירית האיפה ורשב"י אומר אף עשירית האיפה הראה לו הקב"ה לא"א נאמר כאן אלה ונאמר להלן אלה מה אלה האמור כאן עשירית האיפה אף אלה האמור להלן עשירית האיפה (שם) ואל אלהינו כי ירבה לסלוח ר' יהודה בר סימון בשם ר' זעירא אף הקדוש ברוך הוא וויתר לנו סליחה אחת משלו ואיזו זו עשירית האיפה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (ישעיה נה ז) יַעֲזֹב רִשְׁעֵ דְרַכּוֹ, וְאִישׁ אֶגֶן מִחֻשְׁבְּתָיו ;
 (ישעיה נה ז) וַיֵּשֶׁב אֶל-יְהוָה וַיִּרְחַמְהוּ, וְאֶל-אֱלֹהֵינוּ
 כִּי-יִרְבֶּה לְסַלּוֹחַ ;
 מניין חיבור הציטוטים
 כמניין: עשירית האיפה סולת, עשירית האיפה סולת

(גימ' 2034ת)

(גימ' 1170)

(גימ' 3204)

(גימ' 3204א)

ויקרא רבה פרשה ג' משנה ו והביאה אל בני אהרן (ויקרא ב) תני ר' חייא ואפילו רבות א"ר יוחנן (משלי יד) ברוב עם הדרת מלך וקמץ משם מלא קומצו מסלתה ומשמנה מסלתה ולא כל סולתה משמנה ולא כל שמנה הרי שהביא מנחתו מגולה מאספמיה וראה את הכהן שהקמץ ואכל את השאר אמר אוי לי כל הצער הזה שנצטערתי בשביל זה והכל מפייסין אותו ואומרים לו ומה אם זה שלא נצטער אלא שני פסיעות בין האולם למזבח זכה לאכול אתה שנצטערת כל הצער הזה עאכ"ו ולא עוד אלא והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו רבי חנינא בר אבא אזל לחד אתר אשכחא הדין פסוקא ראש סדרא והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו מה פתח עלה (תהלים יז יד) ממתים ידך ה' ממתים מחלד ממתים ידך ה' מה גבורים הם אלו שנטלו חלקן מתחת ידך ה' ואיזה זה שבטו של לוי ממתים מחלד אלו שלא נטלו חלק בארץ חלקם בחיים אלו קדשי מקדש וצפונך תמלא בטנם אלו קדשי הגבול ישבעו בנים כל זכר בבני אהרן יאכלנה והניחו יתרום לעולליהם והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו אהרן זכה לבנים בין כשרים בין פסולים שנאמר (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום שהיה רודף שלום בישראל (שם) ואתנם לו מורא ויראני שקיבל עליו דברי תורה באימה וביראה וברתת ובזיע מה ת"ל מפני שמי נחת אמרו בשעה שיצק משה שמן המשחה על ראש אהרן נרתע ונפל לאחוריו ואמר אוי לי שמא מעלתי בשמן המשחה השיבה רוח הקודש ואומר לו (תהלים קלג א) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב על הראש וגוי' כטל חרמון שיורד וגוי' מה הטל אין בו מעילה אף השמן אין בו מעילה כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן וכי שני זקנים היו לאהרן ואת אמרת הזקן זקן אלא כיון שראה משה את השמן יורד על זקן אהרן ה' שמח כאלו על זקנו ירד (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו שלא אסר את המותר ולא התיר את האסור בשלום ובמישור הלך אתי שלא הרהר אחר דרכי המקום כדרך שלא הרהר אבינו אברהם ורבים השיב מעון שהשיב פושעים לתלמוד תורה וכן הוא אומר (שיר א) מישרים אהבוך מה כתיב בו בסוף (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו וגו'!

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

פיסקה ראשונה (ויקרא ב א-ה) וַיִּשָּׂא, כִּי-תִקְרַב קִרְבָּן מִנְחָה לַיהוָה--סֹלֶת, יְהִיָּה קִרְבָּנוּ ; וַיִּצַק עֲלֶיהָ שֶׁמֶן, וְנָתַן עָלֶיהָ לִבְנֵהּ. וְהִבִּיאָהּ, אֶל-בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים, וְקָמַץ מִשָּׂם מְלֵא קִמְצוֹ מִסֹּלֶתָהּ וּמִשֶּׁמֶנָּה, עַל כָּל-לִבְנֵתָהּ ; וְהִקְטִיר הִפְהֹן אֶת-אֲזָפְרָתָהּ, הַמִּזְבֵּחַ--אִשָּׁה רִיחַ נִיחַח, לַיהוָה. וְהִנֹּתְרָת, מִן-הַמִּנְחָה--לְאַהֲרֹן, וּלְבָנָיו : קֹדֶשׁ קִדְשִׁים, מֵאֲשֵׁי יְהוָה. וְכִי תִקְרַב קִרְבָּן מִנְחָה, מֵאַפֶּה תִנּוֹר--סֹלֶת חֲלוֹת מִצַּת בְּלוֹלַת בֶּשֶׂמֶן, וְיִקְרָקִי מִצֹּת מִשְׁחִים בֶּשֶׂמֶן וְאִם.

כמניין הפסוקים המצוטטים במדרש:

(משלי יד) ברוב עם הדרת מלך
 (תהלים יז יד) ממתים ידך ה' ממתים מחלד
 (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום
 (מלאכי ב) ואתנם לו מורא ויראני
 (תהלים קלג א) הנה מה טוב, ומה נעים שבת אחים גם יחד
 (תהלים קלג ב) כשמן הטוב, על-הראש ירד, על-
 הַזָּקֵן וְקִרְבֵּי אַהֲרֹן: שְׂיִרְד, על-פי מדותיו
 (תהלים קלג ג) כְּטַל-חֶרְמוֹן שְׂיִרְד
 (מלאכי ב ו) תורת אמת היתה בפיהו, בְּשָׁלוֹם
 וּבְמִישׁוֹר הִלְךְ אֶתִּי, וְרַבִּים הִשִּׁיב מִעֹן
 (שיר א) מישרים אהבוך
 (מלאכי ב ז) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה
 יבקשו מפיהו
 ס"ה מניין הפסוקים המצוטטים במדרש:

(גימ' 1019)

(גימ' 1202)

(גימ' 1909)

(גימ' 1057)

(גימ' 1169)

(גימ' 3097)

(גימ' 877)

(גימ' 4119)

(גימ' 634)

(גימ' 3101)

(גימ' 18185ה)

ויקרא רבה פרשה ג' משנה ז: שתי מנחות הן אם מנחה על המחבת ומנחה מרחשת ובשתיהן הוא אומר והבאת את המנחה מה בין מחבת למרחשת שזו תבלל בשמן וזו תעשה בשמן כל צרכה ואמרו חכמים במשנה מרחשת עמוקה מעשיה רוחשין מחבת צפה מעשיה קשין כדי שלא יאמר אדם אלך ואעשה דברים מכוערים ודברים שאינן ראויין ואביא מנחה על מחבת ואהיה אהוב לפני המקום אמר לו הקדוש ברוך הוא בני מפני מה לא בללת מעשיך בדברי תורה שאין שמן אלא תורה ואין שמן אלא מעשים טובים וכן הוא אומר (שיר א) לריח שמניך טובים שמן וגוי' שכרנו שבאנו ללמוד תורה שפכת לנו תורה כשמך המורק מכלי

לכלי ואין קולו נשמע לכך נאמר שמן תורק שמך על כן וגו' ואפילו אומות העולם מכירין בחכמה ובבינה ובדיעה והשכל מגיעים לגופה של תורתך היו אוהבים אותך אהבה גמורה בין כשהוא טוב בין כשהוא רע להם לכך נאמר עלמות אהבוך קרא אדם ולא שנה עדיין בחוץ עומד שנה ולא קרא עדיין בחוץ עומד קרא ושנה ולא שימש עדיין ת"ח דומה למי שנעלמו ממנו סתרי תורה שנאמר (ירמיה לא) כי אחרי שובי נחמתי אבל קרא אדם תורה נביאים וכתובים ושנה משנה מדרש הלכות ואגדות ושימש ת"ח אפילו מת עליו או נהרג עליו הרי הוא בשמחה לעולם לכך נאמר על כן עלמות אהבוך מרחשת עמוקה מעשיה רוחשין כיצד יש בו באדם תורה יהיה נזהר שלא יבא לידי עון וחטא אמר לו הקב"ה ברוך אתה ותהיה לך קורת רוח ויטמנו דברי תורה בפיך לעולם אשרי אדם שיש בו דברי תורה ושמורים בידו ויודע להשיב בהן תשובה שלימה במקומה עליו הכתוב אומר (משלי כ) מים עמוקים עצה בלב איש ואומר (תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה' ואומר (שם קב) תפלה לעני כי יעטוף ברוך מי שאמר והיה העולם אמן אמן אמן.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ב ה-ז) וְאִם מִנְחָה עַל הַמִּנְחָת, קָרְבָּנֶךָ סֵלֶת בְּלוּלָה בְשֶׁמֶן, מִצָּה תִּהְיֶה. פְּתוּת אֲתָה פְתִים, וְיִצְקָתָ עֲלֶיהָ שֶׁמֶן; מִנְחָה, הוֹאֵאֱמֶנְחָת מִרְחֶשֶׁת, קָרְבָּנֶךָ--סֵלֶת בְּשֶׁמֶן, תִּעֲשֶׂה. (גימ' 9157).

כמניין הפסוקים המצוטטים במדרש:

(שיר א ג) לְרִיחַ שְׁמֶנֶךָ טוֹבִים, שֶׁמֶן תּוֹרַק שְׁמֶךָ;

על-פיו, עֲלָמוֹת אֶהְבּוּךָ.

(גימ' 5227"ר"תסאת)

(ירמיה לא) כי אחרי שובי נחמתי

(גימ' 1079"ת).

מים עמוקים עצה בלב איש

(גימ' 871)

(תהלים קל) ממעמקים קראתיך ה'

(גימ' 1100"ת)

(שם קב) תפלה לעני כי יעטוף.

(גימ' 880).

ס"ה מניין הפסוקים המצוטטים במדרש.

(גימ' 9157).

נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה

ויקרא רבה פרשה ד' משנה א: נפש כי תחטא בשגגה מכל מצות ה' זש"ה (קהלת ג טז) ועוד ראיתי תחת השמש מקום המשפט וגו' רבי אליעזר ור' יהושע ר"א אומר מקום המשפט שמה הרשע מקום שסנהדרי גדולה יושבת וחותרת דיניהם של ישראל שמה הרשע שמה (ירמיה לט) ויבאו כל שרי מלך בבל וישבו בשער התוך ששם חותרת את ההלכה במתלא אמר הן די תליא מרי זייניה כולבא רעיא תלא קולתי ורוח הקדש צווחת ואומרת מקום הצדק שמה הרשע במקום שכתוב בה (ישעיה א) צדק ילין בה עתה עבידין קטולים שם הרגו את זכריה ואת אורי' ר' יהושע אומר מקום המשפט שמה הרשע מקום שנעשה מדת הדין במעשה העגל דכתיב (שמות לב) עברו ושובו משער לשער שמה הרשע שם ויגוף ה' את העם ורוח הקדש צווחת ואומרת מקום הצדק שמה הרשע מקום שהצדקתים וקראתים אלהות שנאמר אני אמרתי אלהים אתם שמה הרשע שמה הרשיעו ועשו את העגל והשתחוו לו ד"א מקום המשפט שמה הרשע מדבר בדור המבול מקום המשפט שמה הרשע מקום שנעשית בהם מדה"ד בדור המבול כדתנן דור המבול אין להם חלק לעוה"ב ואינן עומדין בדין שמה הרשע שם (בראשית ז) וימח את כל היקום ורוה"ק צווחת ואומרת מקום הצדק שמה הרשע מקום שהצדקתים דכתיב (איוב כא) בתייהם שלום מפחד שמה הרשע (שם) ויאמרו לאל סור ממנו ד"א מקום המשפט שמה הרשע מדבר בסדומיים מקום שנעשה מדת הדין בסדומיים כדתנן אנשי סדום אין להם חלק לעוה"ב אבל עומדים בדין שמה הרשע שם (בראשית יט) וה' המטיר על סדום ורוח הקדש צווחת ואומרת מקום הצדק שמה הרשע מקום שהצדקתים וכתבתי בארצם (איוב כח) ארץ ממנה יצא לחם מקום ספיר אבניה ועפרו' זהב לו אמרו כשהיו אחד מהן הולך אצל הגגן ואמר לו תן לי באיסור ירק כשהוא ניתן משכשכו ומוצא בעפרו זהב לקיים מה שנאמר (שם) ועפרות זהב לו שמה הרשע שם אמרו נעמוד ונשכח תורת הרגל מבינותינו ויד עני ואביון לא תחזיקה רבי יהודה בר סימון פתר קריא בשטים מקום המשפט שמה הרשע מקום שנעשה מדה"ד בשטים דכתי' (במדבר כה) קח את כל ראשי העם שמה הרשע שם ויהיו המתים במגפה ורוה"ק צווחת ואומרת מקום הצדק שמה הרשע מקום שהפכתי קללת בלעם לברכה דכתיב (דברים כג) ויהפוך ה' אלהיך לך את הקללה לברכה שמה הרשע (במדבר כה) וישב ישראל בשטים רבי לוי ורבי יצחק אמרו ב' דברים וישני דברים ביד ב' דברים בימין תורה הצדקה תורה מנין (דברים לג) מימינו אש דת למו צדקה מנין דכתיב (תהלים מח) צדק מלאה ימינך ב' דברים ביד נפש ומשפט נפש שנאמר (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי משפט דכתיב (דברים לב) ותאחז במשפט ידי הנפש נתונה במקום משפט ונפש יוצאה ממקום משפט וחוטאת א"ר יצחק אמר לה הקדוש ברוך הוא לנפש אני

כתבתי עליך (שם יב) רק חזק לבלתי אכול הדם וגו' ואת יוצאת וחוטאת נפש כי תחטא בשגגה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הפסוק המרכזי במדרש לביאור: "נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה" בקהלת (ג טז)

(גימ' 5011).

וְעוֹד רְאִיתִי, תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ: מְקוֹם הַמְשַׁפֵּט שְׁמָה הַרְשָׁע, וּמְקוֹם הַצְּדָק שְׁמָה הַרְשָׁע.

כמניין: (ויקרא ד' א') "נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה" (גימ' 5011) פשוט ובמילוי באופן הבא:

נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה. (גימ' 1200"תס"פ)

נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְשִׁגְגָה בְּמִילוּי: נוֹפְהֶשֶׁן- כְּפִיּוֹד- תּוֹחִיתִיתֵאלֶף- בִּיתְשִׁינְיִגִּילְמִלְהֵא(גימ' 2969)

מספר אותיות המילוי=40

מספר תיבות המילוי =14

ראשי תיבות המילוי= 472

סופי תיבות המילוי= 316

סך הכל = .

(גימ' 5011).

ויקרא רבה פרשה ד' משנה ב ד"א נפש כי תחטא וגו' זש"ה (קהלת ו) כל עמל אדם לפיהו א"ר שמואל בר אמי מה שסיגל אדם מצות ומעשים טובים אינו מספיק להבל היוצא מפיו (שם) וגם הנפש לא תמלא רבי

ברכיה ור' קרציפא בשם ר' יוחנן אמרין כפיטורין היוצאין מן הושט ור' חנינא אמר כציפורין היוצא מן הושט שמואל אמר כסילן רטוב והפוך היוצא מן הושט א"ר שמואל בר יצחק כל מה שסיגל אדם מצות ומעשים טובים לפיו ולא לפי בנו ולא לפי בתו ורובן אמרי לפיהו ולא לריח רע לפי שהנפש הזו יודעת כל שיגיעה לעצמה יגיעה לפיכך אינה שביעה למצות ומעשים טובים א"ר לוי משל לעירוני שהיה נשוי בת מלכים אע"פ שמאכילה כל מעדני עולם אינו יוצא ידי חובתו למה לפי שהיא בת מלכים כך כל מה שיפעל אדם עם נפשו אינו יוצא ידי חובתו למה שהיא מלמעלה ג' כפויי טובה הן הארץ והאשה והנפש הארץ שנאמר (משלי ל טז) ארץ לא שבעה מים האשה מנין (שם) אכלה ומחתה פיה ואמרה לא פעלתי און הנפש מנין (קהלת ו) גם הנפש לא תמלא שלשה נוטלין בשופע ונותנין בשופע הארץ והים והמלכות אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי ששה פעמים כתיב כאן נפש כנגד ששת ימי בראשית א"ל הקב"ה לנפש כל מה שבראתי בששת ימי בראשית לא בראתי אלא בזכותך ואת יוצאת וחוטאת נפש כי תחטא:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ד' א') נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה מִכֹּל מִצְוֹת יְהוָה, אֲשֶׁר לֹא תִעֲשֶׂינָהּ; וְעִשָּׂהּ, מֵאֲחַת מֵהֵנָּה (גימ' 4411)

כמניין הפסוקים המצוטטים במדרש:

(קהלת ו) כָּל-עֲמַל הָאָדָם, לְפִיּהוּ; וְגַם-הַנֶּפֶשׁ, לֹא תִמְלָא; (גימ' 1357)

(משלי ל טז) אֶרֶץ, לֹא-שִׁבְעָה מַיִם; וְאִשׁ, לֹא-אִמְרָה הוּן. (גימ' 1434)

(משלי ל טז) אֶכְלָה, וּמְחַתֶּה פִּיָּהּ; וְאִמְרָה, לֹא-פְעַלְתִּי אָוֶן. (גימ' 1540)

ס"ה מניין הפסוקים המצוטטים במדרש. (גימ' 4411א)

ויקרא רבה פרשה ד' משנה ג': ד"א נפש כי תחטא (משלי יט ב) גם בלא דעת נפש לא טוב אמר רבינא בר אבינא משל לאורח שהי' רגיל לבא עם הנץ החמה ושכח ושימש מטתו קודם הנץ החמה בלא ידע בלא טוב ואלו ידע ושימש עאכ"ו ולא עוד אלא (שם) ואץ ברגלים חוטא ר' יצחק בר שמואל בר מרתא בשם רב משל לאחד שהיו לפניו שתי חנויות אחת מוכרת בשר שחוטא ואחת מוכרת בשר נבילה ושכח ולקח מזו שמוכרת בשר נבילה בלא טוב אלו ידע ולקח עאכ"ו ולא עוד אלא ואץ ברגלים חוטא ר' יוחנן פתר קרא לענין שבת היו לפניו שני שבילין אחד שפוי ואחד מלא קוצין וצרורות ושכח והלך בזה שהיה מלא קוצים וצרורות בלא ידע בלא טוב עאכ"ו אם ידע והלך ואץ ברגלים חוטא ד"א גם בלא דעת נפש ר' יוחנן ורשב"ל ר' יוחנן אמר בחטאות ובאשמות אסורות בנדרים ובנדבות מותר רשב"ל אמר אף בנדרים ונדבות אסור ד"א גם בלא דעת אלו שגגות ואץ ברגלים חוטא אלו הזדונות תדע לך שהיא שגגה והוא עושה אותה חטאת נפש כי תחטא בשגגה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ד' א') לֹא-אִמְרָה נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה (גימ' 1463ה)

כמניין (משלי יט ב) גַם בְּלֹא-דַעַת נֶפֶשׁ לֹא-טוֹב; וְאֶץ בְּרַגְלִים חוֹטָא (גימ' 1463א)

ויקרא רבה פרשה ד' משנה ה': דבר אל בני ישראל לאמר נפש כי תחטא וגוי תני ר' ישמעאל משל למלך שהיה לו פרדס והיה בו בכורות נאות והושיב בו המלך שומרים אחד חיגר ואחד סומא ואמר להן הזהרו על בכורות הנאות האלו לימים אמר חיגר לסומא בכורות נאות אני רואה בפרדס אמר לו סומא הבא ונאכל אמר לו חיגר וכי יכולני להלך אמר סומא וכי רואה אני רכב חיגר ע"ג סומא ואכלו את הבכורות והלכו וישבו להם איש במקומו לימים נכנס המלך באותו פרדס אמר להן היכן הם הבכורות הנאות אמר לו סומא אדוני המלך וכי רואה אני אמר לו חיגר אדוני המלך וכי יכול אני להלוך אותן המלך שהיה פיקח מה עשה להן הרכיב חיגר ע"ג סומא והתחילו מהלכין אמר להן כך עשיתך ואכלתם את הבכורות כך לע"ל הקב"ה אומר לנפש מפני מה חטאת לפני אמר לפניו רבון העולמים אני לא חטאתי הגוף הוא שחטא משעה שיצאתי ממנו כצפור טהורה פורחת באויר אני מה חטאתי לפניך אומר לגוף מפני מה חטאת לפני אמר לפניו רבון העולמים אני לא חטאתי נשמה היא שחטאה משע' שיצתה ממני כאבן שהושלך על גבי קרקע אני נשלך שמה חטאתי לפניך מה הקדוש ברוך הוא עושה להן מביא נשמה וזורקה בגוף ודן שניהם כאחד שנאמר (תהלים נ ד) יקרא אל השמים מעל וגוי יקרא אל השמים מעל להביא את הנשמה ואל הארץ להביא את הגוף לדין עמו תני ר' חייא משל לכהן שהיה לו שתי נשים אחת בת כהן ואחת בת ישראל ומסר להן עיסה של תרומה וטמאזה אמר להן מי טמא את העיסה זו אומרת זו טמאתו וזו אומרת זו טמאתו מה עשה הכהן הניח לבת ישראל והתחיל מדיין עם הכהנת אמרה לו אדוני כהן מפני מה אתה מניח את בת ישראל ומדיין עמי והלא לשנינו מסרתה כאחת אמר לה זו בת ישראל ואינה למודה מבית אביה אבל את בת כהנת ואת למודה מבית אביך לפיכך אני מניח את בת ישראל ומדיין עמך כך לע"ל הנפש והגוף עומדין בדין מה הקב"ה עושה מניח הגוף ומדיין עם הנשמה והיא אומרת לפניו רבון העולמים שנינו כאחת חטאנו מפני מה אתה מניח את הגוף ומדיין עמי אמר לה הגוף מן התחתונים הוא ממקום שהן חוטאין אבל את מן העליונים ממקום שאין חוטאין לפני לפיכך אני מניח את הגוף ומדיין עמך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ד' א') לֹא-אִמְרָה נֶפֶשׁ כִּי-תִחַטָּא בְּשִׁגְגָה (גימ' 1462)

(תהלים נ ד) יִקְרָא אֶל-הַשָּׁמַיִם מֵעַל; וְאֶל-הָאָרֶץ, לְדִין עִמּוֹ (גימ' 1462אתס"פ)

ויקרא רבה פרשה ד' משנה ח וכי מה ראה דוד להיות מקלס בנפשו להקדוש ברוך הוא אלא אמר הנפש הזו ממלא את הגוף והקב"ה ממלא את עולמו שנא' (ירמיה כג) הלא את השמים ואת הארץ וגוי תבא הנפש שהיא ממלאה את הגוף ותשבח להקדוש ברוך הוא שהוא ממלא את כל העולם הנפש הזאת סובלת את הגוף והקב"ה סובל את עולמו שנאמר (ישעיה מו) אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול תבא הנפש שסובלת

את הגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שהוא סובל את עולמו הנפש מבלה את הגוף והקב"ה מבלה את עולמו תבא הנפש שהיא מבלה את הגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שהוא מבלה את עולמו שנאמר (תהלים קב) המה יאבדו ואתה תעמוד וכולם כבגד יבלו הנפש הזאת יחידה בגוף והקב"ה יחיד בעולמו תבא הנפש שהיא יחידה בגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שהוא יחיד בעולמו שנאמר (דברים ו) שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד הנפש הזאת איננה אוכלת בגוף והקב"ה אין לפניו אכילה תבא הנפש שאינה אוכלת בגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שאין לפניו אכילה תבא הנפש שהיא אוכלת בגוף והקב"ה רואה ואינו רואה תבא הנפש שהיא רואה ותקלס להקדוש ברוך הוא שהוא רואה ואינו רואה שנאמר (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ הנפש הזו טהורה בגוף והקב"ה טהור בעולמו תבא הנפש שהיא טהורה בגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שהוא טהור בעולמו שנאמר (חבקוק א) טהור עינים מראות ברע הנפש הזאת אינה ישינה בגוף והקב"ה אין לפניו שינה תבא הנפש שאינה ישינה בגוף ותקלס להקדוש ברוך הוא שאין לפניו שינה שנאמר (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש על "הנפש":

גימ'	הציטטה מהתנ"ך על הנפש	גימ'	דברי המדרש על הנפש
1535	(ירמיה כג): הלא את השמים ואת הארץ	1059	הנפש הזו ממלא את הגוף,
1386	(ישעיה מו): אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול	1841	הנפש הזאת סובלת את הגוף,
1184	(תהי' קב): המה יאבדו ואתה תעמוד וכולם כבגד יבלו	1007	הנפש מבלה את הגוף,
1118	(דברים ו): שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד	976	הנפש הזאת יחידה בגוף,
827	(תהלים נ): האוכל בשר אבירים	1512	הנפש הזאת איננה אוכלת בגוף
978	(זכריה ד): עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ	993	הנפש הזו רואה ואינה נראה
1319	(חבקוק א): טהור עינים מראות ברע	769	הנפש זו טהורה בגוף
604	(תהלים קכא): הנה לא ינום ולא יישן	1380	הנפש אינה ישינה בגוף,
8946	ס"ה		
9114	ס"ה עם הכולל 168 אותיות הפסוקים	9114	ס"ה

אם הכהן המשיח יחטא, לא שמת העם

ויקרא רבה פרשה ה' משנה ג: ד"א והוא ישקיט נתן שלוח ליי שבטים מי בא וחייבן מה שלוח נתן להם (עמוס ו) הוי השאננים בציון זה שבט יהודה ובנימין והבוטחים בהר שומרון אלו העשרה שבטים נקובי ראשית הגוים שהן באין מב' ראשי הגוים משם ומעבר או"ה בשעה שהן יושבין בשלום אוכלין ושותין ומשתכרין ומתעסקין בדברי תפלות מה הן אומרים מי חכם כבלעם ומי עשיר כהמן ומי גבור כגלית ואח"כ יבאו להם בית ישראל ואומר להם אחיתופל לא היה חכם קרח לא היה עשיר שמשון לא היה גבור (שם) עברו כלנה וראו זו קטיספון (שם) ולכו משם חמת רבה זו חמת של אנטוכיא ורדו גת פלשתים אליו תלוליא דפלסטיני הטובים מן הממלכות האלה אם רבה גבולם מגבולכם (עמוס ו) המנדים ליום רע ליומא של גלות (שם) ותגישון שבת חמס הגשתם עצמכם לישב אצל החמס זה עשו כד"א (עובדיה א) מחמס אחיך יקרב השוכבים על מטות שן על ערסין דפילי וסרוחים על ערסותם שהן מסריחים מטותיהם בעבירות ד"א וסרוחים על ערסותם אלו קטיות משופעות שהיה לכל אחד ואחד כד"א (שמות כו) וסרח העודף אוכלים כרים מצאן כשהיה אחד מהן מבקש לאכול גדי היה מושך כל העדר לפניו והיה נוטל השמן שבהם ועומד עליו ושחטו וכשהוא מבקש לאכול עגל היה מושך כל הבקרים לפניו ועומד עליו ושחטו הה"ד (עמוס ו) ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק הפורטים על פי הנבל שהיו פורטים פיהם בדברי נבלות מה היו אומרים כלום אמר דוד שירה אלא בנבל הה"ד (שם) כדויד חשבו להן השותים במזרקו יין רב ור' יוחנן ורבנן רב אמר קלודיא רבי יוחנן אמר בכוסות קטנים ורבנן אמרי כוסות שיש להן זרבוביות ומהיכן היו שותין את היין רבי אבהו בשם רבי חנינא אמר מפתגותא שהיה יינם מפתה את הגוף לזנות ורבנן בשם רבי חנינא אמרי מפלוגתא שעל יינם נתפתו וגלו עשרת השבטים (שם) וראשית שמנים ימשחו ר' יהודה בר יחזקאל אמר זה שמן אסטקטון רבי ינאי אמר זה שמן אנפיקינון שהוא משיר את השער ומצהיר את הגוף ואחר כל השבח הזה לא נחלו על שבר יוסף לכן עתה יגלו בראש גולים וסר מרזח סרוחים מהו מרזח סרוחים א"ר איבו י"ג דימסיאות היה לכל שבט ושבט וא' לכלם וכיון שגרמו העונות ובאו לידי עבירות ומעשים רעים נטלו כולן ולא נשתייר להן אלא זו בלבד להודיע כמה חטא גורם לקיים מה שנאמר (ירמיה ה) עונותיכם הטו אלה וגו' (איוב לד) ויסתר פנים ומי ישורנו וכשהסתיר פניו מהן מי א"ל לא עשית כשורה ובמה הסתיר פניו מהן העלה עליהם את סנחריב שנאמר (ישעיה לו) ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיה וגו' מהו ויתפשם ר' אבא בר כהנא בשם ר' שמואל בר נחמן אמר ג' גזרי דינין נחתמו באותו היום נתחתם גזר דין של י' שבטים ליפול ביד סנחריב ונחתם גזר דינו של סנחריב ליפול ביד חזקיה ונחתם גזר דינו של עוזיה שילקה בצרעת ועל גוי ועל אדם יחד גוי זה סנחריב דכתיב ביה (יואל א) כי גוי עלה על ארצי אדם אלו ישראל דכתיב בהון (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם יחד זה עוזיה המלך שלקה בצרעת שנאמר (ד"ה ב כו) ויהי עוזיהו המלך מצורע ולא כדיני בשר ודם דינין של הקב"ה מלך בשר ודם לציבור נושא פנים וליחיד אינו נושא פנים ברם הכא אמר הקדוש ברוך הוא אם הכהן המשיח והקריב פר אם כל עדת ישראל ישגו והקריבו פר בן בקר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

חטאת הכהן המשיח

(ויקרא ד ג-ד) ג אם הכהן המשיח יחטא, לאשמת העם: והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן-בקר תמים, ליהוה--לחטאת. ד והביא את-הפר, אל-פתח אהל מועד--לפני יהוה; וסמך את-גדו על-ראש הפר, ושחט את-הפר לפני יהוה.

חטאת כל העדה

(ויקרא ד יג-טו) ואם כל-עדת ישראל, ישגו, ונעלם דבר, מעיני הקהל; ועשו אחת מכל-מצות יהוה, אשר לא-תעשינה--ואשמו. יד ונדדעה, החטאת, אשר חטאו, עליה--והקריבו הקהל פר בן-בקר, לחטאת, והביאו אותו, לפני אהל מועד. טו וסמכו זקני העדה את-ידיהם, על-ראש הפר לפני יהוה; מניין כל הפסוקים:

(גימ' 19367).

כמניין (עמוס ו א-ו) הוי השאננים בציון, והבטחים בהר שמרון; נקבי ראשית הגוים, ובאו להם בית ישראל. ב עברו כלנה וראו, ולכו משם חמת רבה; ורדו גת-פלשתים, הטובים מן-הממלכות האלה--אם-רב גבולם, מגבלכם. ג המנדים, ליום רע; ותגשו, שבת חמס. ד השכבים על-מטות שן, וסרחים על-ערשותם; ואכלים פרים מצאן, ועגלים מתוך מרבק. ה הפרטים, על-פי הנבל, כדויד, חשבו להם כלי-שיר. ו השתים במזרקי יין, וראשית שמנים משחו;.

(גימ' 18936)

(גימ' 4431ה)

יתרה: 431 כמניין (ויקרא ד) "חטאת הוא"

ויקרא רבה פרשה ה' משנה ג ד"א והוא ישקיט נתן שלוח ליי שבטים מי בא וחייבן מה שלוח נתן להם (עמוס ו) הוי השאננים בציון זה שבט יהודה ובנימין והבוטחים בהר שומרון אלו העשרה שבטים נקובי ראשית הגוים שהן באין מב' ראשי הגוים משם ומעבר או"ה בשעה שהן יושבין בשלום אוכלין ושותין ומשתכרין ומתעסקין בדברי תפלות מה הן אומרים מי חכם כבלעם ומי עשיר כהמן ומי גבור כגלית ואח"כ יבאו להם בית ישראל ואומר להם אחיתופל לא היה חכם קרח לא היה עשיר שמשון לא היה גבור (שם) עברו כלנה וראו זו קטיספון (שם) ולכו משם חמת רבה זו חמת של אנטוכיא ורדו גת פלשתים אליו תלוליא דפלסטיני הטובים מן הממלכות האלה אם רבה גבולם ומגבולכם (עמוס ו) המנדים ליום רע ליומא של גלות (שם) ותגישון שבת חמס הגשתם עצמכם לישוב אצל החמס זה עשו כד"א (עובדיה א) מחמס אחיך יעקב השוכבים על מטות שן על ערסין דפילי וסרוחים על ערסותם שהן מסריחים מטותיהם בעבירות ד"א וסרוחים על ערסותם אלו קטיות משופעות שהיה לכל אחד ואחד כד"א (שמות כו) וסרח העודף אוכלים כרים מצאן כשהיה אחד מהן מבקש לאכול גדי היה מושך כל העדר לפניו והיה נוטל השמן שבהם ועומד עליו ושחטו וכשהוא מבקש לאכול עגל היה מושך כל הבקרים לפניו ועומד עליו ושחטו הה"ד (עמוס ו) ואוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק הפורטים על פי הנבל שהיו פורטים פיהם בדברי נבלות מה היו אומרים כלום אמר דוד שירה אלא בנבל הה"ד (שם) כדויד חשבו להן השותים במזרקי יין רב ור' יוחנן ורבנן רב אמר קלודיא רבי יוחנן אמר בכוסות קטנים ורבנן אמרי כוסות שיש להן זרוביות ומהיכן היו שותין את היין רבי אבהו בשם רבי חנינא אמר מפתוגתא שהיה יינם מפתה את הגוף לזנות ורבנן בשם רבי חנינא אמרי מפלוגתא שעל יינם נתפתו וגלו עשרת השבטים (שם) וראשית שמנים ימשחו ר' יהודה בר יחזקאל אמר זה שמן אסטקטון רבי ינאי אמר זה שמן אנפיקינון שהוא משיר את השער ומצהיר את הגוף ואחר כל השבח הזה לא נחלו על שבר יוסף לכן עתה יגלו בראש גולים וסר מרזח סרוחים מהו מרזח סרוחים א"ר איבו י"ג דימסיאות היה לכל שבט ושבט וא' לכלם וכיון שגרמו העונות ובאו לידי עבירות ומעשים רעים נטלו כולן ולא נשתיר להן אלא זו בלבד להודיע כמה חטא גורם לקיים מה שנאמר (ירמיה ה) עונותיכם הטו אלה וגו' (איוב לד) ויסתר פנים ומי ישרונו וכשהסתיר פניו מהן מי א"ל לא עשית כשורה ובמה הסתיר פניו מהן העלה עליהם את סנחריב שנאמר (ישעיה לו) ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיה וגו' מהו ויתפשם ר' אבא בר כהנא בשם ר' שמואל בר נחמן אמר ג' גזרי דינין נחתמו באותו היום נחתתם גזר דין של י' שבטים ליפול ביד סנחריב ונחתם גזר דינו של סנחריב ליפול ביד חזקיה ונחתם גזר דינו של עוזיה שילקה בצרעת ועל גוי ועל אדם יחד גוי זה סנחריב דכתיב ביה (יואל א) כי גוי עלה על ארצי אדם אלו ישראל דכתיב בהון (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם יחד זה עוזיה המלך שלקה בצרעת שנאמר (ד"ה ב כו) ויהי עוזיהו המלך מצורע ולא כדיני בשר ודם דינין של הקב"ה מלך בשר ודם לציבור נושא פנים וליחיד אינו נושא פנים ברם הכא אמר הקדוש ברוך הוא אם הכהן המשיח והקריב פר אם כל

עדת ישראל ישגו והקריבו פר בן בקר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא ו): אם הכהן המשיח יחטא, לאשמת העם: והקריב על חטאתו אשר חטא פר בן-בקר תמים, ליהוה- לחטאת (4392)

(עזרא / נחמיה, ע ג, ל): וינסדו הבנים, את-היכל יהוה; ויעמידו הכהנים מלבשים בחצרות, והלויים בגי-אסוף במצלתים--להלל את-יהוה, על-ידי דויד מלך-ישראל. (4392)

ויקרא רבה פרשה ה' משנה ו ד"א אם הכהן המשיח יחטא הכהן משיח מכפר וצריך כפרה תני ר' חייא הואיל ומשיח מכפר וציבור מתכפר מוטב שיקדים מכפר למתכפר דתני (ויקרא טו) וכפר בעדו ובעד ביתו ביתו זו אשתו ד"א אם הכהן המשיח יחטא וכהן המשיח חוטא א"ר לוי עלובה היא מדינתא דאסיא פודגריס ודאיקוטטא בחדא עינא וסניגוריא מקטרג דיני נפשות לאשמת העם לאש מת העם משל לשושטה של דוב שהיה אוכל סדורים של דוב אמר המלך הואיל והוא אוכל סדורים של דוב תאכלנו הדוב כך אמר הקב"ה הואיל והוא נהנה מן ההקדשות תאכלנו האש א"ר אייבו מעשה בטבח אחד בציפורי שהיה מאכיל את ישראל נבילות וטריפות פעם אחת עיוה"כ אכל ושתה ונשתכר ועלה לראש הגג ונפל ומת התחילו הכלבים מלקקין את דמו אתון ושיילון לר' חנינא מהו לאעברא יתיה מן קדמיהון אמר להון כתיב (שמות כב) ואנשי קדש תהיון לי ובשר בשדה טריפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו זה שהיה גוזל את הכלבים ומאכיל את ישראל נבילות וטריפות ארפון להון מדידהון אינון אכלין והביא את הפר אל פתח אהל מועד

א"ר יצחק משל לאוהבו של מלך שכבדו בדורון ובקלוסין נאה אמר המלך הניחו אותו על פתח פלטיך כד
שיצא ונכנס יהא רואה אותו כך והביא את הפר אל פתח אהל מועד (ויקרא ד):

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ד): והביא את הפר אל פתח אהל מועד (1385)
(תהילים, קיד, ד): הָהָרִים, רָקְדוּ כְאֵילִים; גְּבַעוֹת, כְּבְנֵי-צֶאֱן (1385)
(תהילים, קיח, יט): פְּתוּחוּ-לִי שַׁעֲרֵי-צַדִּיק; אֲבֵא-בָם, אוֹדָה יְהוָה (1385)

וסמכו זקני העדה את ידיהם

ויקרא רבה פרשה ה' משנה ז' וסמכו זקני העדה את ידיהם (שם) א"ר יצחק אומ"ה אין להם סומכין שנא'
(יחזקאל ל) ונפלו סומכי מצרים ישראל יש להן סומכין שנאמר וסמכו זקני העדה אומות העולם נקראו עדה
שנאמר (איוב טו) כי עדת חנף גלמוד ישראל נקראו עדה שנאמר וסמכו זקני העדה אומות העולם נקראו
אבירים (תהלים סח) עדת אבירים בעגלי עמים וישראל נקראו אבירים (ישעיה מז) שמעו אלי אבירי לב
אומות העולם נקראו אדירים (יחזקאל לב) אותה ובנות גוים אדירים וישראל נקראו אדירים (תהלים טו)
ואדירי כל חפצי במ אומות העולם נקראו חכמים (עובדיה א) והאבדתי חכמים מאדום ישראל נקראו
חכמים (משלי ו) חכמים יצפנו דעת אומות העולם נקראו תמימים (שם א) ותמימים כיורדי בור וישראל
נקראו תמימים (שם כח) ותמימים ינחלו טוב אומות העולם נקראו צדיקים (יחזקאל כג) ואנשים צדיקים
המה ישפטו אותם ישראל נקראו צדיקים (ישעיה ס) ועמד כולם צדיקים או"ה נקראו אישים (תהלים
קמא) אישים פועלי און ישראל נקראו אישים (משלי ח) אליכם אישים אקרא או"ה נקראו גבורים (תהלים
נב) מה תתהלל ברעה הגבור וישראל נקראו גבורים (שם קג) גבורי כח עושי דברו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ד): וסמכו זקני העדה את ידיהם (853)
(איוב, ט, לה) אֲדַבְרָה, וְלֹא אֵירָאֵנוּ כִּי לֹא-כֵן אֶנְכִי, עֹמְדִי. (853)

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע

ויקרא רבה פרשה ו' משנה א': ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע וגו' זשי"ה (משלי
כד) אל תהי עד חנם ברעך וגו' אל תהי עד חנם אלו ישראל שנאמר (ישעיה מג) ואתם עדי נאום ה' ואני אל
ברעך זה הקב"ה שנאמר (משלי כז) רעך ורע אביך אל תעזוב וגו' (שם כד) והפיתית בשפתיך מאחר
שפיתיתם אותו בסיני ואמרתם (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע לסוף מ' יום אמרתם לעגל (שם לב)
אלה אלהיך ישראל א"ר אחא הדא הוא רוח הקדש שניגוריא היא מלמדת זכות לכאן ולכאן אומרת
לישראל אל תהי עד חנם ברעך ואחר כך אומרת להקדוש ברוך הוא (משלי כד) אל תאמר כאשר עשה לי כן
אעשה לו א"ר יצחק כתיב (הושע ו) והמה כאדם עברו ברית ברם הכא (שם יא) כי אל אנכי ולא איש ראובן
הוה ידע לשמעון סהדי א"ל אתי סהיד לי הדא סהדותא א"ל אין כשנכנס לדיין חזר בו ואמר לו רוח הקדש
והפיתית בשפתיך מאחר שפיתית בשפתיך והכנסת אותו לדין חזרת בך למחר אתו סהדי לראובן גבי שמעון
מה יעשה כאשר עשה לו אל תאמר כאשר עשה לי כן אעשה לו אשיב לאיש כפעלו והלא כבר נתנה תורה
איפופסין והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא ה א-ג): וְנֶפֶשׁ כִּי-תַחַטָּא, וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים, וְהוּא עֵד, או רָאָה או יָדַע; אִם-לֹא יִגִּיד, וְנִשְׂא עֹוֹנוֹ. או
נֶפֶשׁ, אֲשֶׁר תִּגַּע בְּכָל-דָּבָר טָמֵא, או בְּנִבְלַת חַיָּה טָמְאָה או בְּנִבְלַת בְּהֵמָה טָמְאָה, או בְּנִבְלַת שָׂרָץ טָמֵא; וְנִעְלַם
מִמֶּנּוּ, וְהוּא טָמֵא וְאִשָּׁם. או כִּי יִגַּע, בְּטָמְאֹת אָדָם, לְכָל טָמְאֹתָו, אֲשֶׁר יִטְמָא בָּהּ; וְנִעְלַם מִמֶּנּוּ, וְהוּא יָדַע
וְאִשָּׁם (גימ' 9733)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי כד) אל תהי עד חנם ברעך. (גימ' 924א)
(ישעיה מג) ואתם עדי נאום יהוה (גימ' 654)
(משלי כז) רעך ורע אביך אל תעזוב (גימ' 1132א)
(משלי כד) והפיתית בשפתיך (גימ' 1723).
(שמות כד) כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע (גימ' 1695א)
(משלי כד) אל תאמר כאשר עשה לי כן אעשה לו (גימ' 2090)
(הושע ו) והמה כאדם עברו ברית (גימ' 1011)
(הושע יא) כי אל אנכי ולא איש (גימ' 504א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 9733)

פרשת צו

צו את-אהרן ואת-בניו לאמר, זאת תורת העלה

ויקרא רבה פרשה ז' משנה א': צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה זשי"ה (משלי ו) שנאה תעורר
מדנים וגו' שנאה שנתנו ישראל ביניהם לבין אביהם שבשמים היא עוררה להן דיני דיני דא"ר שמואל בר
נחמן קרוב לתשע מאות שנה היתה השנאה כבושה בין ישראל לבין אביהם שבשמים מיום שיצאו ישראל
ממצרים ועד שנה שנתעוררה עליהן בימי יחזקאל הה"ד (יחזקאל כ) ואומר אליהם איש שקוצי וגו' והם לא
עשו כן אלא (שם) וימרו בי ולא אבו וגו' ועשיתי עמהם בעבור שמי הגדול שלא יתחלל שנאמר (שם) ואעש
למען שמי וגו' ועל כל פשעים תכסה אהבה שאוהב המקום את ישראל שנא' (מלאכי א') אהבתי אתכם אמר
ה' ד"א שנאה תעורר מדנים שנאה שנתן אהרן בין ישראל לבין אביהם שבשמים היא עוררה עליהם דיני
דיני דא"ר אסי מלמד שהיה אהרן נוטל קרבנם ופוחסו לפניהם ואומר להם דעו שאין בו ממש הוא שמש
אמר לאהרן (שמות לב) מה עשה לך העם הזה אמר לו מוטב היה להן שידונו שוגגין ואל ידונו מזידיים הוא

שהקדוש ברוך הוא אמר למשה (שם) מי אשר חטא לי אמחנו מספרי הה"ד (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו וגו' ר' יהושע דסיכנין בשם ר' לוי אין לשון השמדה הכתוב כאן אלא לשון כילוי בניס ובנות כמה דתימא (עמוס ב) ואשמיד פרו ממעל ושרשיו מתחת ועל כל פשעים תכסה אהבה תפלה שנתפלל משה עליו ומה נתפלל משה עליו רבי מנא דישאב ור' יהושע דסיכנין בשם ר' לוי מתחלת הספר ועד כאן כתיב (ויקרא א) וערכו בני אהרן (שם) וזרקו בני אהרן (שם) ונתנו בני אהרן אמר משה לפני הקב"ה הבור שנואה ומימיה חביבין חלקת כבוד לעצים בשביל בניהן דתנינן תמן כל העצים כשרים למערכה חוץ משל זית ושל גפן ולאהרן אין אתה חולק לו כבוד בשביל בניו אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שבשילך אני מקרבו ולא עוד אלא שאני עושה אותו עיקר ובניו טפלים (שם ו) צו את אהרן ואת בניו לאמר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (ויקרא א): צו את-אהרן ואת-בניו לאמר, זאת תורת העלה: (3023)
 (מלכים, א יח, כח) ויקראו, בקול גדול, ויתגדדו כמשפטים,
 בחרבות וברמחים--עד-שפד-דם, עליהם. (3023)

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא א-ד) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-אהרן ואת-בניו לאמר, זאת תורת העלה: הוא העלה על מוקדה על-המזבח כל-הלילה, עד-הבקר, ואש המזבח, תוקד בו. ולבש הכהן מדו בד, ומכנסי-בד ילבש על-בשרו, והרים את-הדשן אשר תאכל האש את-העלה, על-המזבח; וישמו, אצל המזבח. ופשט, את-בגדיו, וילבש, בגדים אחרים; והוציא את-הדשן אל-מחוץ למחנה, אל-מקום טהור (גימ' 14058)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי י) שנה תעורר מדנים	(גימ' 2116 ר"ת)
(יחזקאל כ ז) ואמר אליהם, איש שקוצי	(גימ' 1700 ס"ת)
(יחזקאל כ ח) וימרו-בי, ולא אבו	(גימ' 333 א)
(יחזקאל כ ט) ואעש למען שמי,	(גימ' 917)
(מלאכי א') אהבתי אתכם אמר יהוה	(גימ' 1401 ס"ת)
(שמות לב) מה עשה לך העם הזה	(גימ' 615 א)
(שמות לב ג) מי אשר חטא לי אמחנו מספרי	(גימ' 1104)
הה"ד (דברים ט כ) ובאהרן, התאנף יהוה מאד להשמידו	(גימ' 1266)
(עמוס ב) ואשמיד פרו ממעל ושרשיו מתחת.	(גימ' 2507)
(ויקרא א) וערכו בני אהרן	(גימ' 632 א)
(ויקרא א) וזרקו בני אהרן	(גימ' 637)
(ויקרא א) ונתנו בני אהרן	(גימ' 830)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 14058)

ב זבחי אלהים רוח נשברה וגו' (תלים נא) זבדי בן לוי ור' יוסי בן טרטס ורבנן חד אמר דוד לפני הקב"ה אני כבשתי את יצרי ועשיתי תשובה לפניך אם אתה מקבלני בתשובה הרי יודע אני ששלמה בני עומד ובונה את בהמ"ק ובונה את המזבח ומקטיר עליו את הקרבנות שבתורה מן הדין קרי' זבחי אלהים רוח נשברה וחרנא אמר מנין למי שהוא עושה תשובה שמעלין עליו כאלו עלה לירושלים ובנה את בהמ"ק ובנה את המזבח ומקריב עליו כל הקרבנות שבתורה מן הדין קריא זבחי אלהים רוח נשברה ורבנין אמרי מנין לעובר לפני התיבה שצריך להזכיר עבודה וקרבנות ולשוח מן הדא ברכתא רצה אלהינו שכן בציון מהרה יעבדוך בניך אית דבעי משמענא מן הדא זבחי אלהים רוח נשברה א"ר אבא בר יודן כל מה שפסל הקדוש ברוך הוא בבהמה הכשיר באדם פסל בבהמה עורת או שבור או חרוץ או יבלת והכשיר באדם לב נשבר ונדכה א"ר אלכסנדרי ההדיוט הזה אם משמש הוא בכלים שבורים גנאי הוא לו אבל הקב"ה כלי תשמישו שבורים שנאמר (שם לד) קרוב ה' לנשברי לב (שם קמז) הרופא לנשברי לב (ישעיה נז) ואת דכא ושפל רוח זבחי אלהים רוח נשברה לב נשבר ר' אבא בר יודן בשם ר' יודא רב רבי סימון משל למלך שהיה מהלך במדך ובא אוהבו וכבדו בכלכלה אחת של תאנים וחבית אחת של יין א"ל זה כיבוד גדול א"ל אדוני המלך לפי שעה כבדתיך אבל כשאתה נכנס לתוך פלטיך שלך אתה רואה כמה אני מכבדך כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל זאת תורת העולה היא העולה אמרו לפניו רבון העולמים לפי שעה הקרבנו לפניך אבל לכשתיטיב ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים (תהלים נא) אז תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

זאת תורת העולה היא העולה (1662)
 (משלי, ז, יד) זבחי שלמים עלי; היום, שלמתי נדרי.
 אז תחפוץ זבחי צדק עולה וכליל (1662)
 (1662 ר"תס"פאת)

ויקרא רבה פרשה ז' משנה ד רבי אבא בר כהנא ורבי חנן תרויהוון בשם רבי עזריה דכפר חטייה אמר משל למלך שהיו לו שני מגירסין בישל לו האחד תבשיל ותא ואכלו והיה ערב לו ועשה השני תבשיל ואכלו וערב לו ואין אנו יודעים איזה מהם ערב לו יותר אלא ממה שהוא מצוה את השני ואומר לו כתבשיל הזה תעשה לי אנו יודעים שהשני ערב לו בו יותר כך הקריב נח קרבן והיה ערב להקדוש ברוך הוא שנא' (בראשית ח) וירח ה' את ריח הניחוח הקריבו ישראל והיה ערב להקב"ה ואין אנו יודעים אי מהם ערב לו ביותר אלא במה שהוא מצוה את ישראל ואומר להם (במדבר כח) ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי אנו יודעים ששל ישראל הוא ערב ביותר הה"ד (מלאכי ג) וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות כימי עולם כימי משה וכשנים קדמוניות כשני שלמה רבי אומר כימי עולם כימי נח וכשנים קדמוניות כימי

הבל שלא היתה עבודת כוכבים בימיו רבי אבין אמר תרתי רבי אבין אמר משל למלך שהיה מוסב על אקוביטון שלו הכניסו לו תבשיל הראשון ואכלו והיה ערב לו התחיל ממחה בקערה כך (תהלים סו) עולות מחים אעלה כזה שהוא ממחה בקערה רבי אבין אמר חורי רבי אבין אמר משל למלך שהיה מהלך במדבר הגיע לבורגין הראשון ואכל שם ושתה שם הגיע לבורגין השני אכל שם ושתה שם ולן שם כך במה שהוא מתמה על העולה זאת תורת העולה היא העולה על המזבח כל הלילה עד הבוקר מכאן שהעולה כולה כליל לאישים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

בראשית ח) וירח יהוה את ריח הניחוח
(במדבר כח) ריח ניחוחי תשמרו להקריב לי.
מלאכי ג) וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות
(תהלים סו) עולות מחים אעלה
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
כמניין : זאת תורת העלה : הוא העלה על מוקדה על-המזבח כל-הלילה, עד-הבקר, (גימ' 2574)
היתרה :
כמניין : (תהלים, מב, ו) מה-תשתחחחי, נפשי ותהמי עלי החללי
אלהים, כי-עוד אודנו ישועות פניו.
(גימ' 3478)

והאש על-המזבח תוקד-בו לא תכבה

ויקרא רבה פרשה ז' משנה ה' ואש המזבח תוקד בו א"ר פנחס ואש המזבח תוקד עליו אין כתיב כאן אלא תוקד בו האש היתה מתוקד בו תני בשם רבי נחמיה קרוב למאה ושש עשרה שנה היתה האש מתוקדת בו עצה נשרף ונחשתו לא ניתך אם תאמר דהוה גלד תני בשם ר' הושעיה כעובי דינר גרדין היה בו אמר רשב"ל אף מזבח הקטורת כן שנאמר (שמות ל) ועשית מזבח מקטר קטרת מתקטר בקטרת אין כתיב כאן אלא מקטר קטורת המזבח היה מקטיר את הקטרת ורב אמר ובכלי הבקר נתבשל הבשר אין כתיב כאן אלא (מ"א יט) ובכלי הבקר בשלם הבשר הבשר היה מבשל את הכלי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא ו) : והאש על-המזבח תוקד-בו לא תכבה, (1455 ס"פ)
(מ"א יט) : ובכלי הבקר בשלם הבשר (1455 ס"פה)

זה קרבן אהרן ובניו אשר-יקריבו ליהוה

ויקרא רבה פרשה ח' משנה א' זה קרבן אהרן ובניו רבי לוי פתח (תהלים עה) כי אלהים שופט מטרוניתא שאלה את ר' יוסי בר חלפתא אמרה לו בכמה ימים ברא הקב"ה את עולמו אמר לה לששת ימים דכתיב (שמות לא) כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו' אמרה לו ומאותה שעה עד עכשיו מהו יושב ועושה אמר לה מזווג זווגים אשתו של פלוני לפלוני בתו של פלוני לפלוני ממונו של פלוני לפלוני אמרה לו הדא הוא אף אני יכולה לעשות כן כמה עבדים יש לי וכמה עבדות יש לי ואני יכולה לזווגם בשעה אחת אמר לה אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא כקריעת ים סוף הניחה והלך לו מה עשתה שלחה והביאה אלף עבדים ואלף שפחות והעמידה אותן שורות שורות אמרה להם פלוני ישא לפלונית פלוני לפלונית זווגן בלילה אחת לצפרא אתין לגבה דין מוחו פציעה ודין עינו שמוטה ודין אצילי פריך ודין ארכובה תבירה דין אמר לינא בעיא לדין ודין אמר לינא בעיא לדין מיד שלחה והביאה את ר' יוסי בר חלפתא אמרה לו רבי אמת היא תורתכם נאה משובחת היא יפה אמרת כל מה שאמרת אמר לה לא כך אמרתי לך אם קלה היא בעיניך קשה היא לפני הקב"ה כקריעת ים סוף שנאמר (תהלים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות מהו בכושרות בכי ושירות דבעא אמר שירה דלא בעא בכה ומה הקדוש ברוך הוא עושה מזווגן על כרחן שלא בטובתן א"ר ברכיה בלשון זה השיבה רבי יוסי בר חלפתא הקב"ה יושב ועושה סולמות מגביה לזה ומשפיל לזה שנאמר (שם עה) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים ר' יונה בוצרי פתר קריה בישראל בלשון זה הושפלו בלשון זה הוגבהו בלשון זה הושפלו (שמות לב) כי זה משה ובלשון זה הוגבהו (שם ל) זה יתנו כל העובר ורבנן פתרון קריא באהרן בלשון זה הושפל ואשליכהו באש ויצא העגל הזה ובלשון זה הוגבה זה קרבן אהרן ובניו וגו'!

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים עה) כי אלהים שופט (גימ' 511).
(שמות לא) כי ששת ימים עשה יהוה את השמים (גימ' 2327)
(תהלים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות.
(שם עה) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים. (גימ' 1231)
(שמות לב) כי זה משה (גימ' 472 רס"ת)
(שם ל) זה יתנו כל העובר. (גימ' 811)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

כמניין : (ויקרא ו יג) זה קרבן אהרן ובניו אשר-יקריבו ליהוה, ביום המשח אתו--עשירת האפה סלת מנחה, תמיד : מחציתה בבקר, ומחציתה בערבה היתרה :
(גימ' 7784).
(גימ' 6205)
(גימ' 1579)

ויקרא רבה פרשה ח' משנה ב ד"א זה קרבן אהרן זש"ה (שופטים יד) ויאמר להם מהאוכל יצא מאכל אמר ר' שמואל בר נחמן כיון שהתחיל רוח הקודש לגשגש בשמשון בג' מקומות התחיל שנאמר (שם יג) ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאול מאי בין צרעה ובין אשתאול א"ר שמואל ב"נ מלמד שנטל שני הרים והקישן זה לזה כאדם שנטל ב' צרורות ומקישן זה לזה רבי יהודה ורבי נחמן רבי יהודה אמר בשעה שהיתה רוח הקודש שרויה עליו היה פוסע פסיעה אחת כמצרעה ועד אשתאול ר' נחמן אמר בשעה שהיתה רוח הקודש שורה עליו שערותיו עומדות והיו מקישות זו לזו כזוג וקולן הולך כמצרעה ועד אשתאול כשהוא יורד לתמנתה (שם יד) וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה ותצלח עליו רוח ה' וירד אשקלון וגו' הוא בא עד לחי כשהוא חוזר מתמנתה אמר אלך אראה את מפלת האריה שנא' (שופטים יד) וישב מימים לקחתה ויורדהו על כפיו והיה שמשון תמיה בלבו ואמר ארי אוכל כל החיות ועכשיו יצא ממנו מאכל כך אהרן אוכל כל הקרבנות ועכשיו יצא ממנו קרבן ואיזהו זה קרבן אהרן ובניו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא ו יג) זֶה קָרְבַּן אֶהְרֹן וּבָנָיו אֲשֶׁר-יִקְרְבוּ לַיהוָה, בְּיוֹם הַמִּשֶׁח אֲתוּ--עֲשִׂיתָ הָאֶפֶה סֶלֶת מִנְחָה, תָּמִיד : מִחֲצִיתָהּ בַּבֶּקֶר, וּמִחֲצִיתָהּ בְּעֶרְב. (ויקרא ו טז) וְכָל-מִנְחַת כֹּהֵן כָּלֵל תִּהְיֶה, לֹא תֵאָכֵל

(גימ' 7826)

כמניין הציטוטות במדרש: (שופטים יד) ויאמר להם מהאוכל יצא מאכל ; (שם יג) ותחל רוח ה' לפעמו במחנה דן בין צרעה ובין אשתאול ; (שם יד) וירד שמשון ואביו ואמו תמנתה ותצלח עליו רוח ה' וירד אשקלון ; (שם יד) וישב מימים לקחתה ויורדהו על כפיו

חביב קרבן של אהרן לפני הקב"ה כ"יב שבטים

ויקרא רבה פרשה ח' משנה ג: גופא א"ר אידי מתאוה היה דוד לקרבנם של נשיאים הה"ד (תהלים סו) עולת מחים וגו' איזה קרבן שיש בו פרים ואילים וכבשים אלא קרבנם של נשיאים שנאמר (במדבר ז) ולזבח השלמים וגו' ר' יהודה ור"נ ורבנן ר"י אומר חביב קרבנם של נשיאים לפני הקדוש ברוך הוא כשירה שאמרו ישראל בים שירה שאמרו ישראל בים (שמות טו) זה אלי ואנוהו וכאן כתיב (במדבר ז) זה קרבן נחשון בן עמינדב ר"ג אמר חביב קרבנם של נשיאים לפני הקב"ה כשני לוחות הברית בשני לוחות הברית כתיב (שמות לב) מזה ומזה הם כתובים וכאן כתיב זה קרבן נחשון בן עמינדב ורבנן אמרי חביב קרבנו של אהרן לפני הקדוש ברוך הוא כקרבן של נשיאים בקרבנות של נשיאים כתיב זה קרבן נחשון בן עמינדב וכאן כתיב זה קרבן אהרן אמר רבי ברכיה חביב קרבן של אהרן לפני הקב"ה כ"יב שבטים מה טעם זה מנין זה זייין

שבעה ה"א חמשה הא תרי עשר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 604)	(תהלים סו) עולת מחים
(גימ' 478)	(במדבר ז) ולזבח השלמים
(גימ' 127)	(שמות טו) זה אלי ואנוהו
(גימ' 1254 ר"תא)	(במדבר ז) זה קרבן נחשון בן עמינדב
(גימ' 719 ר"תא)	(שמות לב) מזה ומזה הם כתובים

(גימ' 3182)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

אומר "רבי ברכיה חביב קרבן של אהרן לפני הקב"ה כ"יב שבטים" לפיכך ברמז מניין שמות השבטים: "ראובן", "שמעון", "לוי", "יהודה", "דן", "נפתלי", "גד", "אשר", "יששכר", "זבולון", "יוסף", "בנימין".

(גימ' 3182)

וזאת תורת זבח השלמים

ויקרא רבה פרשה ט' משנה א: וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב לה' זש"ה (תהלים נ) זובח תודה יכבדנני זובח חטאת זובח אשם אין כתיב כאן אלא זובח תודה למה חטאת באה על חטא ואשם בא על חטא תודה אינה באה על חטא אם על תודה יקריבנו ד"א זובח תודה יכבדנני זה עכן שזבח את יצרו בתודה (יהושע ז) ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא כבוד ויען עכן את יהושע (תהלים נ) ושם דרך שהראה לשבים את הדרך הה"ד (ד"ה א ב) ובני זרח זמרי ואיתן והימן וכלכל ודרדע כלם חמשה זמרי ר' יהושע בן לוי אמר זה עכן ולמה קוראו זמרי שעשה כמעשה זמרי ורבנן אמרי שנזמרו ישראל על ידו איתן זה אברהם אבינו על שם (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי הימן זה משה שנאמר (במדבר יב) בכל ביתי נאמן הוא רבי שמואל בר נחמן אמר זה עכן ע"ש (יהושע ז) אמנה אנכי חטאתי כלכל זה יוסף על שם ויכלכל יוסף ודרדע זה דור המדבר שכולו דעה כולם חמשה וכי אין אנו יודעים שכולם חמשה אלא מלמד שאף עכן היה עמהן לעולם הבא וכן אמר יהושע (שם) יעכרך ה' היום הזה היום הזה אתה עכור ואין אתה עכור לע"ל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא ז יא-יב) וְזֹאת תֹרַת, זֶבַח הַשְּׁלָמִים, אֲשֶׁר יִקְרִיב, לַיהוָה. יב אם על-תוֹדָה, יִקְרִיבוּ--וְהִקְרִיב על-זֶבַח הַתּוֹדָה חֲלוֹת מִצּוֹת בְּשֶׁמֶן, וְרִקְיָקִי מִצּוֹת מִשְׁחִים בְּשֶׁמֶן ; וְסֶלֶת מִרְבֶּכֶת, חֲלֹת בְּלוֹלֹת בְּשֶׁמֶן ..

(גימ' 10583)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 1001)	(תהלים נ) זובח תודה יכבדנני
(גימ' 3903 ר"סת)	(יהושע ז) ויאמר יהושע אל עכן בני שים נא כבוד
(גימ' 572ת)	ויען עכן את יהושע.
	(תהלים נ) ושם דרך

(ד"ה א ב) ובני זרח זמרי ואיתן והימן וכלכל
וירדע כלם חמשה
(תהלים פט)משכיל לאיתן האזרחי הימן
(במדבר יב)בכלל ביתי נאמן הוא
(יהושע ז) אמנה אנכי חטאתי
(שם) יעכרך יהוה היום הזה
ס"ה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 2224ס"ת)
(גימ' 1227)
(גימ' 627)
(גימ' 605)
(גימ' 424).

(גימ' 10583)

וְזֹאת תִּזְכֹּר, זְבַח הַשְּׁלָמִים, אֲשֶׁר יִקְרִיב, לַיהוָה
וַיִּקְרָא רֵבִה פֶּרֶשֶׁה ט' מִשְׁנֵה ו': ר' אלעזר ור' יוסי בר חנינא ר' אלעזר אמר שלמים הקריבו בני נח רבי יוסי
בר חנינא אמר עולות הקריבו בני נח מתיב רבי אלעזר לרבי יוסי בר חנינא (בראשית ד) והבל הביא גם הוא
מבכורות צאנו ומחלביהן דבר שחלבו קרב דא מה עביד ליה רבי יוסי בר חנינא עבד לה משמניהון מתיב
ר"א לרבי יוסי בר חנינא (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו שלמים דא מה עבד לה
רבי יוסי בר חנינא עביד לה כמאן דאמר שלמים היו בעורן בלא הפשט ונתוח מתיב רבי אלעזר לרבי יוסי בר
חנינא (שם יח) ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים לאלהים דא מה עבד לה רבי יוסי בר חנינא עבד כמאן
דאמר לאחר מתן תורה נתגייר יתרו איפלו רבי חייא בר אבא ורבי ינאי חד אמר לאחר מתן תורה נתגייר
יתרו וחד אמר קודם מתן תורה נתגייר יתרו א"ר הונא ולא פליגי מ"ד קודם מתן תורה נתגייר יתרו כמ"ד
שלמים הקריבו בני נח ומאן דאמר לאחר מתן תורה נתגייר יתרו כמאן דאמר עולות הקריבו בני נח ודא
מסייע ליה לרבי יוסי בר חנינא (שיר ד) עורי צפון ובואי תימן עורי צפון זו עולה שנשחטה בצפון ולמה קורא
אותה עורי דבר שהוא ישן ונתעורר ובואי תימן זו תודה שנשחטה בדרום ולמה קורא אותה ובואי דבר
שהוא חידוש ואף קריא מסייע לר' יוסי בר חנינא (ויקרא ו) וזאת תורת העולה היא העולה שהקריבו בני נח
וכדו דאתו שלמים זאת תורת זבח השלמים אשר הקריבו לה' אין כתיב כאן אלא אשר יקריבו לה' מכאן
ולהבא מה מקיים רבי אלעזר לקרייה דרבי יוסי ברבי חנינא עורי צפון

לכשיתעוררו הגליות הנתונות בצפון יבאו ויחנו בדרום שנא' (ירמיה לא) הנני מביא אותם מארץ צפון
לכשיתעוררו גוג הנתון בצפון יבא ויפול בדרום כמה דתימא (יחזקאל לט) ושובבתיך וששאתיך והעליתיך
מירכתי צפון מלך המשיח שנתון בצפון יבא ויבנה בהמ"ק הנתון בדרום הה"ד (ישעיה מא) העירותי מצפון
ויהא ממזרח שמש א"ר יוסי בשם רבי בנימין בר לוי לפי שבעולם הזה בזמן שרוח דרומית מנשבת אין רוח
צפונית מנשבת ובזמן שרוח צפונית מנשבת אין רוח דרומית מנשבת אבל לעתיד לבא אמר הקב"ה אני
מביא ארגסטס בעולם שמשמשות בו שתי רוחות הה"ד (שם מג) אומר לצפון תני ולתימן אל תכלאי הביאי
בני מרחוק ובנותי מקצה הארץ אמר רבי יוחנן למדתך תורה דרך ארץ שאין חתן נכנס לחופה אלא א"כ
נותנת לו כלה רשות הה"ד (שיר ד) יבוא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו ואחר כך באתי לגני אחותי כלה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וַיִּקְרָא יֵא-טו) וְזֹאת תִּזְכֹּר, זְבַח הַשְּׁלָמִים, אֲשֶׁר יִקְרִיב, לַיהוָה. יב אם על-תִּזְכֹּר, יִקְרִיבֶנּוּ--וְהִקְרִיב על-זְבַח
הַתִּזְכָּר חֲלוֹת מִצּוֹת בְּלוֹלֵת בְּשֶׁמֶן, וְרִקְיָקִי מִצּוֹת מְשָׁחִים בְּשֶׁמֶן; וְסִלְתָּ מִרְבֶּכֶת, חֲלוֹת בְּלוֹלֵת בְּשֶׁמֶן. יג על-
חֲלוֹת לֶחֶם חֶמֶץ, יִקְרִיב קֶרְבָּנוּ, על-זְבַח, תִּזְכֹּר שְׁלָמִיו. יד וְהִקְרִיב מִמֶּנּוּ אֶחָד מִכֹּל-קֶרְבָּן, תְּרוּמָה לַיהוָה;
לִכְהֹן, הַזֶּרֶק אֶת-דָּם הַשְּׁלָמִים--לוֹ יִהְיֶה. טו וּבִשֶׁר, זְבַח תִּזְכֹּר שְׁלָמִיו--בָּיּוֹם קֶרְבָּנוּ, יֶאֱכַל: לֹא-יִנִּיחַ מִמֶּנּוּ, עַד-
בֶּקֶר. טז וְאִם-נָדָר אוֹ נִדְבָה, זְבַח קֶרְבָּנוּ--בָּיּוֹם הִקְרִיבוּ אֶת-זְבָחוֹ, יֶאֱכַל
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(בראשית ד) והבל הביא גם הוא מבכורות צאנו ומחלביהן
(שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות ויזבחו שלמים
(שמות יח) ויקח יתרו חותן משה עולה וזבחים לאלהים
(שיר ד) עורי צפון ובואי תימן
(ויקרא ו) זאת תורת העולה היא העולה.
(ירמיה לא) הנני מביא אותם מארץ צפון
(יחזקאל לט) ושובבתיך וששאתיך והעליתיך מירכתי צפון
(ישעיה מא) העירותי מצפון ויהא ממזרח שמש
(ישעיה מג) אומר לצפון תני ולתימן אל תכלאי הביאי בני מרחוק
ובנותי מקצה הארץ
(שיר ד) יבוא דודי לגנו ויאכל פרי מגדיו
(שיר ד) באתי לגני אחותי כלה
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

(גימ' 20749)

קח את אהרן ואת בניו אתו
ויקרא רבה פרשה י' משנה א: קח את אהרן ואת בניו אתו וגוי' זשי"ה (תהלים מה) אהבת צדק ותשנא רשע
וגוי' ר' יודן בשם רבי עזריה פתר קריא באברהם אבינו בשעה שבקש רחמים על סדומיים אמר לפניו רבשיע
נשבעת שאי אתה מביא מבול לעולם הה"ד (ישעיה נד) כי מי נח זאת לי מבול של מים אי אתה מביא מבול
של אש אתה מביא מה אתה מערים על השבועה א"כ לא יצאת ידי שבועה הי"ה דכתיב (בראשית יח) חלילה
לך מעשות כדבר הזה אמר לפניו חלילה לך השופט כל הארץ לא יעשה משפט אם משפט אתה מבקש אין
כאן עולם אם עולם אתה מבקש אין כאן משפט את בעי תפוש חבלא בתרין רישי בעית עלמא ובעית דינא
דקושטא אם אין את מוותר ציבחר לית עולמך יכול קאים אמר לו הקדוש ברוך הוא לאברהם (תהלים מה)
אהבת צדק ותשנא רשע אהבת לצדק בריותי ושנאת מלחייבן (שם) על כן משחך אלהים אלהיך שמן ששון
מחבריך מהו מחבריך א"ל חייך שעשרה דורות שמנח עד אצלך עם אחד מהם לא דיברתי ועמך אני מדבר
שנאמר (בראשית יב) ויאמר ה' אל אברם לך לך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ח ב): קח את אהרן ואת בניו אתו
(דברים, כט, א) - אֶת-דָּבָרֵי הַבְּרִית הַזֹּאת,

(1647)
(1647)

ויקרא רבה פרשה י' משנה ג רבי ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא פתר קריא באהרן בשעה שעשו ישראל אותו מעשה בתחלה הלכו אצל חור אמרו לו (שמות לב) קום עשה לנו אלהים כיון שלא שמע להן עמדו עליו והרגוהו הה"ד (ירמיה ב) גם בכנפיך נמצאו דם וגוי וזהו דמו של חור (שם) לא במחותרת מצאתים כי על כל אלה על אשר עשו אלה אלהיך ישראל ואח"כ הלכו אצל אהרן אמרו לו קום עשה לנו אלהים כיון ששמע אהרן כן מיד נתיירא הה"ד (שמות לב) וירא אהרן ויבן מזבח לפניו נתיירא מהזבוח לפניו אמר אהרן מה אעשה הרי הרגו את חור שהיה נביא עכשיו אם הורגים אותו שאני כהן מתקיים עליהם המקרא שכתוב (איכה ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא ומיד הם גולין ד"א וירא אהרן מה ראה אם בונין הם אותו זה מביא צרור וזה אבן ונמצאת מלאכתם כלה בבת אחת מתוך שאני בונה אותו אני מתעצל במלאכתי ורבינו משה יורד ומעבירה לע"ז ומתוך שאני בונה אותו אני בונה אותו אני מתעצל במלאכתי ורבינו אהרן ויאמר חג לה' מחר חג לעגל מחר אין כתיב כאן אלא חג לה' מחר ד"א וירא אהרן מה ראה אמר אהרן אם בונין הן אותו הסרחון נתלה בהן מוטב שיתלה הסרחון בי ולא בישראל רבי אבא בר יודן בשם ר' אבא משל לבן מלכים שנתגאה לבו עליו ולקח את הסייף לחתוך את אביו א"ל פדגוגו אל תייגע את עצמך תן לי ואני חותך הציץ המלך עליו א"ל יודע אני להיכן היתה כוונתך מוטב שיתלה הסרחון בך ולא בבני חייך מן פלטין דידי לית את זייע ומותר פתורי את אכיל עשרים וארבע אנונס את נסיב כך מן פלטין דידי לית את זייע ומן המקדש לא יצא ומותר פתורי את אכיל והנותר מן המנחה עשרים וארבע אנונס את נסיב אלו כ"ד מתנות כהונה שניתנו לאהרן ולבניו אמר לו הקדוש ברוך הוא לאהרן אהבת צדק אהבת לצדק את בני ושנאת מלחייבן על כן משחך אלהים אלהיך אמר לו חייך שמכל שבטו של לוי לא נבחר לכהונה גדולה אלא

אתה (ויקרא ח) קח את אהרן ואת בניו אתו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ח ב- ג) קח את-אֶהְרֹן, וְאֶת-בְּנָיו אִתּוֹ, וְאֶת הַבְּגָדִים, וְאֶת שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה; וְאֶת פֶּר הַחֶטְאִית, וְאֶת שְׁנֵי הָאֵילִים, וְאֶת

(גימ' 5653)

כמניין: הפסוקים שצוטטו במדרש

(שמות לב) קום עשה לנו אלהים
(ירמיה ב לד) גם בכנפיך נמצאו, דם.
(ירמיה ב לד) לא-במחותרת מצאתים, כי על-כל-אלה
(שמות לב) וירא אהרן ויבן מזבח
(איכה ב) אם יהרג במקדש ה' כהן ונביא
(שמות לב) ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר
ס"ה מניין: הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 5653)

ויקרא רבה פרשה י' משנה ד: ד"א קח את אהרן ואת בניו אתו זש"ה (משלי כד) הצל לקוחים למות ומטים להרג וגוי אנטונינוס סלק לגבי רבי אשכחיה דיתבי ותלמידיו קמיה א"ל הלין אינון דאת מגליג עליהון א"ל אין זעירא דאית בהון מחיה מתין בחר יומין נטה עבדו של אנטונינוס למיתה שלח ואמר שלח לי חד מן תלמידך דהוא מחיה לי הזין מיתא שלח ליה חד מן תלמידוי ואית דאמרי ר"ש בן חלפתא הוה אזיל אשכחיה רביע א"ל מה את רביע ומרד קאים על רגליה מיד נזדעזע וקם ליה ד"א הצל לקוחים למות אלו בניו של אהרן ומטים להרג אל תחשך אלו בניו של אהרן שהיו בצד המיתה אמר רב חנן כתיב (שמות לב) ויקח מידם ויצר אותו בחרט תבא לקיחה של כאן ותכפר על לקיחה שלהלן מתו שנים ונשארו שנים קח את אהרן ואת בניו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ח א) קח את-אֶהְרֹן, וְאֶת-בְּנָיו אִתּוֹ, וְאֶת הַבְּגָדִים
כמניין: הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי כד) הצל לקוחים למות ומטים להרג
(שמות לב) ויקח מידם ויצר אותו בחרט
ס"ה מניין: הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 2294)

ויקרא רבה פרשה י' משנה ה: ר' יהודה וריב"ל ר' יהודה אומר תשובה עושה מחצה ותפלה עושה הכל ריב"ל אמר תשובה עשתה את הכל ותפלה עשתה מחצה על דעתיה דר' יהודה ב"ר תשובה עושה מחצה ממי את למד מקין שגזרה עליו גזירה כיון שעשה תשובה נמנע ממנו חצי גזירה ומנין שעשה תשובה שנא' (בראשית ד) ויאמר קין אל ה' גדול עוני מנשוא ומנין שנמנע ממנו חצי הגזירה הה"ד (שם) ויצא קין מלפני ה' וישב בארץ נוד קדמת עדן נע ונד אין כתיב אלא בארץ נוד קדמת עדן דבר אחר ויצא קין מהיכן יצא ר' יודן בשם ר' אייבו אמר הפשיל בגדיו לאחוריו ויצא כגונב דעת העליונה רבי ברכיה בשם רבי אלעאי בר שמעיא אמר יצא כמערים וכמרמה בבוראו ר' הונא בשם רבי חנינא בר יצחק אמר יצא שמח כמה דתימר (שמות ד) וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח כיון שיצא פגע בו אדם הראשון אמר לו מה נעשה בדינך אמר לו עשיתי תשובה ונתפשרתי כיון ששמע אדם הראשון כך התחיל טופח על פניו אמר לו כל כך היא כחה של תשובה ולא הייתי יודע באותה שעה אמר אדם הראשון (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת אמר ר' לוי המזמור הזה אדם הראשון אמרו על דעתיה דרבי יהודה ברבי דאמר תפלה עשתה את הכל ממי את למד מחזקיה חזקיה עיקר מלכותו לא היתה אלא ארבע עשרה שנה ה"ה דכתיב (ישעי לו) ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיהו וכיון שהתפלל הוסיפו לו חמש עשרה שנה שנאמר (שם לח) הנני יוסיף על ימך חמש עשרה שנה על דעתיה דריב"ל דאמר תשובה עשתה את הכל ממי את למד מאנשי ענתות שנאמר

(ירמיה יא) כה אמר ה' וגו' הבחורים ימותו בחרב וכיון שעשו תשובה זכו להתיחס שנאמר (נחמיה ז) אנשי ענתות מאה ועשרים ושמונה ואם אין לך ללמוד מאנשי ענתות למד מיכניהו (ירמיה כב) העצב נבזה נפוץ וגו' רבי אבא בר כהנא אמר כעצם הזה של מוח שמשמנפצו אין בו מאומה ר' חלבו אמר כחותל של תמרה שכשאתה מנערו אין בו מאומה (שם) אם כלי אין חפץ בו רבי חמא בר חנינא אמר ככדין של מי רגלים רבי שמואל בר נחמן אמר ככדין של מקיזי דם אמר רבי זירא מלתא הכא שמעית מן רבי שמואל בר רבי יצחק דהוה דריש הכא ולית אנא ידע מהו א"ל רבי אחא אריכא דילמא דא היא (שם) כתבו את האיש הזה ערירי גבר לא יצלח בימיו א"ל הין בימיו אינו

מצלח בימי בנו מצליח רבי אחא ור' אבין בר בנימין בשם ר' אבא גדול הוא כחה של תשובה שמבטלת גזירה ומבטל שבועה שבועה שנא' (שם כב) חי אני נאם ה' כי אם יהיה כניהו בן יהויקים וגו' ומבטלת גזירה כה אמר ה' כתבו את האיש הזה ערירי וכתתי (ד"ה א ג) ובני יכניה אסיר בנו שאלתיאל בנו אסיר בנו שהיה בבית האסורים שאלתיאל בנו שממנו הושתלה מלכות בית דוד א"ר תנחום בר' ירמיה אסיר זה הקב"ה שאסר את עצמו בשבועה שאלתיאל ששאל אל לבית דינו של מעלה על נדרו על דעתיה דריב"ל דאמי תפלה עשתה מחצה ממי למד מאהרן שבתחלה נגזרה גזירה עליו שנא' (דברים ט) ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אין השמדה אלא כילוי בנים כמד"א (עמוס ב) ואשמיד פרוי ממעל ושרשיו מתחת כיון שהתפלל משה עליו נמנעה ממנו חצי הגזירה מתו שנים ונשתיירו שנים הה"ד

(ויקרא ח) קח את אהרן ואת בניו אתו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא ח ב-ז) א וַיִּדְבֶּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. ב קח אֶת-אַהֲרֹן, וְאֶת-בָּנָיו אִתּוֹ, וְאֶת הַבְּגָדִים, וְאֶת שְׂמֹן הַמִּשְׁחָה; וְאֶת פֶּר הַחֹטָאֹת, וְאֶת שְׁנֵי הָאֵילִים, וְאֶת, סֵל הַמִּצּוֹת. ג וְאֶת כָּל-הָעֵדָה, הַקְּהֵל, אֶל-פְּתַח, אֹהֶל מוֹעֵד. ד וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה, כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתוֹ; וַתִּקְהַל, הָעֵדָה, אֶל-פְּתַח, אֹהֶל מוֹעֵד. ה וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, אֶל-הָעֵדָה: זֶה הַדָּבָר, אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה לַעֲשׂוֹת. ו וַיִּקְרַב מֹשֶׁה, אֶת-אַהֲרֹן וְאֶת-בָּנָיו; וַיִּרְחֹץ אֹתָם, בַּמַּיִם. ז וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-הַכֹּהֲנָת, וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ בְּאַבְנֵט, וַיַּלְבֵּשׂ אֹתוֹ אֶת-הַמְּעִיל, וַיִּתֵּן עָלָיו אֶת-הָאֶפֶד; וַיַּחְגֹּר אֹתוֹ, בְּחֹשֶׁב הָאֶפֶד, וַיִּנְאָף לו, בו

כמניין: הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ג'ימ' 1084 את)	בראשית ד) ויאמר קין אל יהוה גדול עוני מנשוא (בראשית ד) ויצא קין מלפני יהוה וישב בארץ נוד קדמת עדן
(ג'ימ' 1885 את)	(שמות ד) וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח (תהלים צב) מזמור שיר ליום השבת (ישע' לו) ויהי בארבע עשרה שנה למלך חזקיהו (שם לח) הנני יוסיף על ימין חמש עשרה שנה (ירמיה יא) כה אמר יהוה .. הבחורים ימותו בחרב (נחמיה ז) אנשי ענתות מאה ועשרים ושמונה (ירמיה כב) העצב נבזה נפוץ (ירמיה כב) אם כלי אין חפץ בו (ירמיה כב ל) כה אמר יְהוָה, כְּתַבּוּ אֶת-הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי גֵבֶר, לֹא-יִצְלַח בְּיָמָיו (ירמיה כב כד) חִי-אֲנִי, נֶאֱמַר-יְהוָה, כִּי אִם יְהִיָּה כְּנִיָּהוּ בֶן-יְהוֹשֻׁעַ (ד"ה א ג) ובני יכניה אסיר בנו שאלתיאל בנו דברים ט) ובאהרן התאנף יְהוָה מאד להשמידו (עמוס ב) ואשמיד פרוי ממעל ושרשיו מתחת (ג'ימ' 2507).
(ג'ימ' 621)	
(ג'ימ' 1322)	
(ג'ימ' 1266)	
(ג'ימ' 21863)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

פרשת שמיני

ויהי ביום השמיני

פרשה יא משנה א ויהי ביום השמיני רב אהבה בר כהנא פתח (משלי ט) חכמות בנתה ביתה טבחה טבחה וגו' שלחה נערותיה וגו' מי פתי וגו' ר' ירמיה בר אלעאי פתר קרא בברייתו של עולם חכמות בנתה ביתה זה הקב"ה דכתיב ביה (שם ג) ה' בחכמה יסד ארץ חצבה עמודיה שבעה אלו שבעה ימי בראשית שנאמר (שמות כ) כי ששת ימים וגו' (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי טבחה טבחה ויאמר אלהים תוצא הארץ מסכה יינה ויאמר אלהים יקוו המים אף ערכה שולחנה ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזרע זרע שלחה נערותיה תקרא זה אדם וחוה על גפי מרומי קרת שהסיטן הקדוש ברוך הוא וקרא אותן אלהות הה"ד והייתם כאלהים אחר כל השבח הזה מי פתי יסור הנה הן הניחו דעתו של הקב"ה והלכו אחר דעתו של נחש בשביל כך חסר לב אמרה לו (שם ג) כי עפר אתה ואל עפר תשוב:

(ויקרא ט): ויהי ביום השמיני	(504)
(שמות, כג, יט): בֵּית יְהוָה אֱלֹהֶיךָ;	(504)
(ויקרא, ח, ל): וַיִּזְעַק אֶהְרֹן עַל-בְּגָדָיו,	(504)
(ויקרא, כב, לב): מִקְדָּשְׁכֶם.	(504)
(תהילים, קח, ו): וְעַל כָּל-הָאָרֶץ כְּבוֹדְךָ.	(504)

(ויקרא י): יין ושכר אל תשת

ויקרא רבה פרשה יב' משנה א: יין ושכר אל תשת הה"ד (משלי כג) אל תרא יין כי יתאדם מהו כי יתאדם כי יתאוה לדם נדה ולדם ובה (שם) כי יתן בכוס עינו בכיס כתיב לשון נקי הוא כדכתיב (שם א) כיס אחד יהיה לכולנו יתהלך במישרים סוף שאשתו אומרת לו כשושנה אדומה ראיתי ואינו פורש א"ר אסי אם ת"ח הוא סוף שמתמא את הטהור ומטהר את הטמא ד"א אל תרא יין כי יתאדם ודאי מסמיך ליה כי יתן בכוס עינו הוא נותן עינו בכוס וחונני נותן עינו בכיס יתהלך במישרים סוף דהוא עביד ביתי מישרי מה הדין קדרה דנחשת עביד קדרא דחספא עבדא מזבין לה ושתי חמרא בטימיתיה ר' יצחק בר רדיפי בשם ר' אמי אמר סוף שהוא מוכר את כלי ביתו ושותה בהן יין א"ר אחא מעשה באחד שהיה מוכר כלי ביתו ושותה בהן יין אמרין בניי לית הדין אבונן שביק לן כלום אשקיניה ושכרוניה ואפקוניה ויתבונה בחד בית עלם עברין שפיין בתרע בית עלם שמעון אנגרייא במדינתא פרקין טעוניהון בגו בית עלם ואזלון למחמי קלא במדינתה איתער משנתיה חמא זיקא יהביא לעיל מן רישי שרא יתיה ויהביתיה בפומיה לבתר שלשה יומין אמרין בנייא לית אנן אזלינן וחזינן מה ההוא אבונן עביד אזלין ואשכחוניה והא זיקא יהיב בפומיה אמרין אוף הכא לא שבק לך ברייך הואיל ויהב לך לית אנן ידעין מה נעבד לך עבדון ביניהון תקנה כל חד וחד הוה משקה ליה חד יומא (משלי כג) והיית כשוכב בלב ים וכשוכב בראש חבל כהדא אילפא דמטרפא בפילגות דימא נחתא וסלקא וסלקא וכושוכב בראש חבל כהדין תרנגולא דיתב בריש חבל אזיל ואתי אזיל ואתי כהדין קוורנטין דיתב בראש תורנא אזיל ואתי [אזיל ואתי] (שם) הכוני בל חליתי מחו ליה ולא מרגיש הלמוני בל ידעתי טלמין ליה ולא ידע שתי שיקרא חמשא קיסטון אמרו ליה עשרא קיסטון אישתי ואם תאמר מתער הוא משנתיה מנשי ליה ת"ל מתי אקיף אוסיף אבקשנו עוד (משלי כג) למי אוי למי אבוי למי מדנים למי שיה רב הונא אמר למי שאינו עמל בדברי תורה למי מדינים למי דינין למי שיה למי פיטטין למי פצעים חנם למי פדעין דמון למאחרים על היין עובדא היה בחד בר נש דהוה אליף למשתי תרי עשר קסטין דחמר בכל יומא ויומא יומא חד אישתי חד עשר קסטין דמיך ולא אתא שינתא קם בחשוכה אזל לגבי קפילא א"ל זבין לי חד קיסטא א"ל לא פתחנא לך דהוא חשוכה וצרי לי מן נטוריא תלה עיניה וחזא נוקבה בתרעה א"ל הב לי מיניה בהדין נוקבא את מפני מלגאו ואנא שתי מלבר עבד ליה כן אישתי ודמיך קדם תרעה עברין עליה נטוריא סבורני דהוה גנב מחיוניה ופדעוניה וקרו עליה למי פצעים חנם למי פדעין דמון למי חכלילות עינים למי שמשין דעיינין כל אלה למי למאחרים על היין זה שנכנס לבי קפילא קדמאי ונפיק בתראי לבאים לחקור ממסך מן דמשמע הן אית ליה חמרא טבא דריך בתריה מה כתיב בו בסוף (משלי כג) אחריתו כנחש ישך וגוי מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים כך הפריש היין בין אדם לחוה דא"ר יהודה ב"ר אלעאי אותו העץ שאכל ממנו אדם הראשון ענבים היו (דברים לב) ענבימו ענבי רוש וגוי הללו הביאו מרירות לעולם ד"א וכצפעוני יפריש מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים כך הפריש היין בין נח לבניו לעבדות הה"ד (בראשית ט) וישת מן היין וישכר ויתגל שמתוך כך אמר ארור כנען ד"א וכצפעוני יפריש כך הפריש היין בין לוט לבנותיו לממזרות הה"ד (שם יט) ותשקין את אביהן יין שמתוך כך ותהרין שתי בנות לוט מאביהן ד"א וכצפעוני יפריש מה צפעון זה מפריש בין מיתה לחיים כך הפריש היין בין אהרן ובניו למיתה דתני רבי שמעון לא מתו בניו של אהרן אלא על שנכנסו שתויי יין לאהל מועד רבי פנחס בשם ר' לוי אמר משל למלך שהיה לו בן בית נאמן מצאו עומד על פתח חניות והתיו את ראשו בשתיקה ומינה בן בית אחר תחתיו ואין אנו יודעים מפני מה הרג את הראשון אלא ממה שמצוה את השני ואמר לא תכנס בפתח חניות אנו יודעין שמתוך כך הרג הראשון כך (ויקרא ט) ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם ואין אנו יודעים מפני מה מתו אלא ממה שמצוה את אהרן ואמר לו (שם י) יין ושכר אל תשת אנו יודעין מתוך כך שלא מתו אלא מפני היין לכך חבבו הכתוב לאהרן וייחד אליו הדבור בפני עצמו שנאמר יין ושכר אל תשת:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
מניין הפסוקים מספר משלי שצוטטו במדרש

(משלי כג ט) לְמִי אוֹי לְמִי אֲבוֹי, לְמִי (מְדִינָיִם) לְמִי שִׁיחַ לְמִי, פְּצָעִים חֲנָם; לְמִי, חֲכָלֹת עֵינָיִם.

(משלי כג לא) אֶל-תֵּרָא יֵינ, כִּי יִתְאָדָם: כִּי-יִתֵן (בְּכֹס) עֵינֹ; וְיִתְהַלֵּךְ, בְּמִיִּשְׂרָיִם.

(משלי כג לב) אַחֲרֵיתוֹ, כְּנַחֵשׁ יִשְׂךְ; וְכַצְּפֹנֵי יִפְרֹשׁ.

(משלי כג לד) וְהִיִּית, כְּשֹׁכֵב בְּלֵב-גִּם; וְכִשְׁכֹּב, בְּרֹאשׁ חֲבַל

(משלי כג לה) הַכּוֹנֵי בַל-חֲלִיתִי הֶלְמוּנִי, בַל-יִדְעָתִי: מְתֵי אֶקִּיף;

(גימ' 11610).

אוסיף, אבקשנו עוד

כמניין:

(ויקרא י ט) יֵינ וְשֹׁכֵר אֶל-תֵּשֶׁת אֶתְּה וּבְנִיךְ אֶתְּךָ, בְּבֹאֲכֶם אֶל-אֶהֱל מוֹעֵד

וְלֹא תִמְתּוּ: חֲקֵת עוֹלָם, לְדֹרֹתֵיכֶם. י וְלֶהֱבַדִּיל, בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל,

וּבֵין הַטָּמֵא, וּבֵין הַטָּהוֹר. יֵא וְלֶהוֹרֵת, אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--אֶת, כָּל-הַחֲקִיקִים,

אֲשֶׁר דָּבַר יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, בְּיַד-מֹשֶׁה

היתרה (גימ' 1945) כמניין:

(גימ' 9665)

(1945תה)

(ויקרא י ב) וַתֵּצֵא אֵשׁ מִלִּפְנֵי יְהוָה, וַתֹּאכַל אוֹתָם;

ויקרא רבה פרשה יב' משנה ב: ר' יצחק פתח (ירמיה טו) נמצאו דבריך ואוכלם ויהי דברך לי לששון ולשמחת לבבי כי נקרא שמך עלי ה' אלהי צבאות א"ר שמואל בר נחמן זה הדבור נאמר למשה בסיני ולא נודע לו עד שבא מעשה לידו אמר משה לאהרן אחי בסיני נאמר לי שאני עתיד לקדש את הבית הזה ובאדם גדול אני מקדשו והייתי סבור שמא או בי או בך הבית הזה מתקדש ועכשיו בי בניך גדולים ממני וממך כיון ששמע אהרן שבניו יראי שמים הן שתק וקבל שכר על שתיקתו ומנין ששתק שנא' (ויקרא י) וידם אהרן ומנין שקיבל שכר על שתיקתו שזכה ונתייחד אליו הדיבור שנאמר וידבר ה' אל אהרן:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

יִרְמִיָּה (טו) נִמְצָאוּ דְבָרֵיךָ וְאוֹכְלִים וַיְהִי דְבַרְךָ לִי לְשִׁשׁוֹן וּלְשִׁמְחַת לִבִּי כִּי נִקְרָא שְׁמִךְ עָלַי ה' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת (גִּימ' 3759)

כִּמְנִיין :

(ויקרא י ח) וַיִּדְבֹּר יְהוָה, אֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר (גִּימ' 863אר"ת)
(ויקרא י) וַיִּדְם אַהֲרֹן (פְּשׁוּט; בְּמִילוּי; סָן מִנְצַפִּי"ד; סִ"ת) (גִּימ' 2896)

סִ"ה :

(גִּימ' 3759)

ויקרא רבה פרשה יב' משנה ג' : הה"ד (תהלים יט) פקודי ה' ישרים משמחי לב תני חזקיה נעשו דברי תורה עטרה לראש מונייק לצואר מוליגא ללב קילורית לעינים כוס עיקרין לבני מעיים עטרה לראש מנין שנאמר (משלי א) כי לויית חן הם לראשך מונייק לצואר שנאמר וענקים לגרורותיך מוליגא ללב שנא' (תהלים יט) פקודי ה' ישרים משמחי לב קילורית לעינים שנאמר (שם) מצות ה' ברה מאירת עינים כוס עיקרין לבני מעיים שנאמר (משלי ג) רפאות תהי לשרך מנין לרמ"ח איברים שבאדם שנאמר (שם ד) כי חיים הם למוצאיהם וגו' ד"א פקודי ה' ישרים משמחי לב זה אהרן שהיה לבו עצב עליו בשביל בניו שמתו כיון שנתייחד עליו הדבור שמח ומנין שנאמר וידבר ה' אל אהרן :

התאמה גימטרית לצ'טוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא י ט) יִין וְשָׁכַר אֶל-תְּשֻׁבַת אֲתָהּ וּבְנִיף אֲתָדָּ, בְּבִאָכֶם אֶל-אַהֲל מוֹעֵד--וְלֹא תִמְתּוּ: חֶקֶת עוֹלָם, לְדִרְתֵיכֶם וְלִהְבִּדִיל, בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל, וּבֵין הַטָּמֵא, וּבֵין הַטָּהוֹר (גִּימ' 6220)

כִּמְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמְדָּרֶשׁ

(תהלים יט) פקודי יהוה ישרים משמחי לב. (גִּימ' 1386 ר"ת)

(משלי א) כי לויית חן הם לראשך (גִּימ' 1130)

(תהלים יט) מצות יהוה ברה מאירת עינים (גִּימ' 1621א)

(משלי ג) רפאות תהי לשרך (גִּימ' 1665אה)

(משלי ד) כי חיים הם למוצאיהם (גִּימ' 428ר"ת)

(גִּימ' 6220)

סִ"ה מְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמְדָּרֶשׁ

ויקרא רבה פרשה יב' משנה ה' א"ר יודן כל אותן שבע שנים שבנה שלמה בית המקדש לא שתה בהן יין כיון שבנאו ונשא בתיה בת פרעה אותו הלילה שתה יין והיו שם ב' בלוזמאות אחת שמחה לבנין ב"ה ואחת שמחה לבת פרעה אמר הקב"ה של מי אקבל של אלו או של אלו באותה שעה עלה על דעתו להחריב את ירושלים הה"ד (ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת וגו' א"ר הילל בר הילני כזה שהוא עובר במקום המטונף ועקס חוטמו אמר רבי חוניא פ' מיני ריקודין רקדה בת פרעה באותה הלילה והיה שלמה ישן עד ד' שעות ביום ובמפתחות של בית המקדש נתונות תחת ראשו הדא הוא דתנן על תמיד של שחר שקרב בארבע שעות נכנסה אמו והוכיחתי וי"א ירבעם בן נבט נכנס והוכיחו ויכול היה רבי חגי בשם רבי יצחק עמד וכנס אלף מתוך שבטו ונכנס והוכיחו הה"ד (הושע ג) כדבר אפרים רתת כדבר ירבעם ריתותו של שלמה אמר לו הקדוש ברוך הוא למה אתה מוכיחו נשיא הוא בישראל חיך שאני מטעימך משררותו ואין אתה יכול לעמוד בה כיון שנכנס למלכות מיד (שם) ויאשם בבעל וימות ורבנן אמרין ודאי אמו מוכיחתו נטלת קורדיקון שלה והיתה מסרסתו לכאן ולכאן ואמרה לו (משלי לא) מה ברי ומה בר בטני א"ר הושע"י מה בני אין כתיב כאן אלא מה ברי אלו צואות ואזהרות של תורה שנקראת בר כד"א (תהלים ב) נשקו בר שכל דבריה ברים ומה בר נדרי אמרה ליה ברי הרבה נשים נשא אביך וכיון שבא נתן הנביא ואמר לו (ד"ה א כב) הנה בן נולד לך כי שלמה יהיה שמו היתה כל אחת אומרת אם מעמדת אני שלמה אני מקריבה כל קרבנות שבתורה ועכשיו עמדתי וקרבותי בידי ואתה ישן (משלי לא) אל תתן לנשים חילך ודרכך למחות מלכין אמרה לו בני דור המבול ע"י שהיו שטופים בזמה נמחו מן העולם (שם) אל למלכים למואל א"ר יוחנן אין נותנין מלכות למי שמפליג על דברים של אל ומי שעושה דברים של אל הוא נתון מלך אל למלכים שתו יין אל ישתו מלכים יין שמא ישכחו ויאמרו כאותו שאמר (שמות ה) מי ה' אשר אשמע בקולו (משלי לא) ולרוזנים אי שחר או כתיב אוי מן קדם חמרא פן ישתה וישכח מחקק כתיב ואינון רמ"ח ר' חנינא בר סוף שהוא שוכח ברמ"ח איברים שבו הה"ד פן ישתה וישכח מחוקק כתיב ואינון רמ"ח ר' חנינא בר פפא אמר אמר הקב"ה בית גדול היה לי ולא חרבתני אלא מפני היין ורבנן אמרי שני רוזנים היו לי ולא מתו אלא מפני היין דתני רבי ישמעאל לא מתו שני בניו של אהרן אלא מפני שנכנסו שתויי יין וכז' אמר הקדוש ברוך הוא לפי שבעולם הזה היין תקלה לעולם לעתיד לבא אני עושהו שמחה הה"ד (יואל ג) והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטרית לצ'טוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא י ב) וַיִּצְאָ אֵשׁ מִלְּפָנֵי יְהוָה, וַתֹּאכַל אוֹתָם; וַיִּמְתּוּ, לִפְנֵי יְהוָה.. (ויקרא י ח) וַיִּדְבֹּר יְהוָה, אֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר. יִין וְשָׁכַר אֶל-תְּשֻׁבַת אֲתָהּ וּבְנִיף אֲתָדָּ, בְּבִאָכֶם אֶל-אַהֲל מוֹעֵד--וְלֹא תִמְתּוּ: חֶקֶת עוֹלָם, לְדִרְתֵיכֶם. י וְלִהְבִּדִיל, בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין הַחֹל, וּבֵין הַטָּמֵא, וּבֵין הַטָּהוֹר. יֵא וְלִהוֹרֶת, אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל--אֵת, כָּל-הַחֻקִּים, אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֲלֵיכֶם, בְּיַד-מֹשֶׁה (גִּימ' 13067)

כִּמְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמְדָּרֶשׁ

(ירמיה לב) כי על אפי ועל חמתי היתה לי העיר הזאת (גִּימ' 1943)

(הושע ג) כדבר אפרים רתת (גִּימ' 1557)

(שם) ויאשם בבעל וימות (גִּימ' 923)

(משלי לא) מה ברי ומה בר בטני (גִּימ' 581)

(תהלים ב) נשקו בר (גִּימ' 658)

(ד"ה א כב) הנה בן נולד לך כי שלמה יהיה (גִּימ' 687)

(שם) אל למלכים למואל (גִּימ' 321א)

(שמות ה) מי יהוה אשר אשמע בקולו (גִּימ' 1132)

(משלי לא) ולרוזנים אי שכר (גימ' 893א)
 (משלי לא) אל תתן לנשים חילך ודרךך למחות מלכין (גימ' 2263)
 (משלי לא) פן ישתה וישכח מחוקק (גימ' 1443)
 (יואל ג) והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס (גימ' 666).
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 13067)

ויקרא רבה פרשה יג' משנה א: וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם רבי פנחס ורבי ירמיה פתח (משלי טו) אוזן שומעת תוכחת חיים וגו' און שומעת תוכחת חיים אלו בניו של אהרן בקרב חכמים תלין שהיו בצד המיתה זכו ונתייחד הדיבור אליהם ועל אביהם ועל אחי אביהם בחייהם הה"ד (ויקרא י) ואת שעיר החטאת דרוש דרש משה מהו דרוש דרש ב' דרשות א"ל אם שחטתם למה לא אכלתם אם לא הייתם עתידין לאכול למה שחטתם מיד ויקצוף על אלעזר ועל איתמר וכיון שכעס נתעלמה ממנו הלכה א"ר הונא בשלשה מקומות כעס משה ונתעלמה ממנו הלכה ואלו הן בשבת ובכלי מתכות ואון בשבת מנין שנאמר (שמות טו) ויותרו אנשים ממנו וגו' כיון שכעס שכח לומר להם הלכות שבת אמר להם (שם) הוא אשר דבר ה' אכלוהו היום כי שבת היום לה' ובכלי מתכות מנין שנאמר (במדבר לא) ויקצוף משה על פקודי החיל וכיון שכעס נתעלמה ממנו הלכה שכח לומר להם הלכות כלי מתכות וכיון שלא אמר משה אמר אלעזר הכהן תחתיו שנאמר (שם) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא אמר להם למשה רבי צוה ולא צוה באון מנין שנאמר ויקצוף על אלעזר ועל איתמר וכיון שכעס נתעלמה ממנו הלכה שאון אסור לאכול בקדשים הנותרים לאמר רבי פנחס ור' יהודה ברבי סימון אמר להון אף אתון לא אשתריתון וידבר אהרן אל משה בדיבור ענה כנגדו כדכתיב (בראשית מב) דבר האיש אדוני הארץ וגו' הן היום הקריבו את חטאתם ואת עולתם אמר לו היום מתו בני והיום אקריב קרבן היום מתו והיום אוכל בקדשים מיד דרש אהרן ק"ו למשה ומה מעשר הקל אסור לאון חטאת דחמיר אינו דין שיהא אסור באון מיד וישמע משה וייטב בעיניו הוציא כרוז לכל המחנה ואמר אני טעיתי את ההלכה ואהרן אחי בא ולמד לי אלעזר ידע את ההלכה ושתק איתמר ידע את ההלכה ושתק זכו ונתייחד הדיבור עליהם ועל אביהם ועל אחי אביהם בחייהם הה"ד וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר אליהם תני ר' חייא לאמר אליהם לבנים לאלעזר ואיתמר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא פרקים י-יא) וידבר אהרן אל-משה, הן היום הקריבו את-חטאתם ואת-עלתם לפני יהוה, ותקראנה אתי, פאלה; ואלתתי חטאת היום, הייטב בעיני יהוה. וישמע משה, וייטב בעיניו. וידבר יהוה אל-משה ואל-אהרן, לאמר אל-הם. דברו אל-בני ישראל לאמר זאת החיה אשר תאכלו, מכל-הבהמה אשר על-הארץ (גימ' 11449)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 און--שמעת, תוכחת חיים: בקרב חכמים תלין (גימ' 3800ר"ת)
 (ויקרא י) ואת שעיר החטאת (גימ' 1721ר"ת)
 (שמות טו) ויותרו אנשים ממנו (גימ' 1178ת)
 (שמות טו) הוא אשר דבר יהוה אכלוהו היום
 כי שבת היום ליהוה (גימ' 1733ת)
 (במדבר לא) ויקצוף משה על פקודי החיל (גימ' 995ת)
 (במדבר לא) ויאמר אלעזר הכהן אל אנשי הצבא (גימ' 1135ת)
 (בראשית מב) דבר האיש אדני הארץ (גימ' 887ת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 11449)

ויקרא רבה פרשה יג' משנה ב: רשב"י פתח (חבקוק ג) עמד וימודד ארץ מדד הקב"ה כל האומות ולא מצא אומה שהיתה ראויה לקבל את התורה אלא דור המדבר מדד הקדוש ברוך הוא כל ההרים ולא מצא הר שתנתן בו את התורה אלא סיני מדד הקב"ה את כל העיירות ולא מצא עיר שיבנה בו בהמ"ק אלא ירושלים מדד הקדוש ברוך הוא כל הארצות ולא מצא ארץ שראויה לינתן לישראל אלא ארץ ישראל הה"ד עמד וימודד ארץ ראה וגו' רב אמר דמן של כנענים התיר ממוןן התיר דמן התיר (דברים כ) לא תחיה כל נשמה ממונן התיר שנאמר (שם) ואכלת את שלל אויביך ר' הונא אמר התיר זונין שלהן כדכתיב (איוב יב) מוסר מלכים פתח עולא ביראה בשם רשב"י אמר משל לאחד שיצא לגורן וכלבו וחמורו עמו הטעין לחמורו חמשה סאין ולכלבו שני סאין והיה החמור מהלך והכלב מלחית נטל ממנו אחד ונתן ע"ג החמור אע"פכך היה מלחית א"ל את טעון מלחית לית את טעון מלחית כך אפי' שבעה מצות שקבלו בני נח כיון שלא יכלו לעמוד בהן עמד ופרקום לישראל אמר רבי תנחום בר חנילאי משל לרופא שנכנס לבקר שני חולים אחד לחיים ואחד למיתה אמר לזה של חיים זה תאכל וזה לא תאכל ושאינו לחיים אמר כל דבעי הבו ליה כך עובדי כוכבים שאינן לחיי העוה"ב כתיב בהם (בראשית ט) כירק עשב נתתי לכם את כל אבל ישראל שהם לחיי העולם הבא זאת הבהמה אשר תאכלו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא יא ב-ג) זאת החיה אשר תאכלו, מכל-הבהמה אשר על-הארץ. כל מפרסת פרסה, וישעת שסע פרסת, מעלת גרה, (גימ' 640ר"ת)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש (חבקוק ג) עמד וימודד ארץ מדד (גימ' 1399ר"ת)
 (דברים כ) לא תחיה כל נשמה (גימ' 1283א)
 (שם) ואכלת את שלל אויביך (גימ' 937ת)
 (איוב יב) מוסר מלכים פתח (גימ' 2109ת)
 (בראשית ט) כירק עשב נתתי לכם את כל ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6368ה)
 (גימ' 6368ה)

ויקרא רבה פרשה יג' משנה ג': ד"א וזאת הבהמה הדא הוא דכתיב (משלי ל ה) כל אמרת אלוה צרופה רב אמר לא נתנו המצות לישראל אלא לצרף בהן את הבריות וכל כך למה שנאמר (שם) מגן הוא לכל החוסים בו א"ר יודן ברבי שמעון כל בהמות ולויתן הן קניגין של צדיקים לע"ל וכל מי שלא ראה קניגין של אומות העולם בעוה"ז זוכה לראותה לעוה"ב כיצד הם נשחטים בהמות נותץ ללויתן בקרניו וקורעו ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו וחכמים אומרים זו שחיטה כשירה היא ולא כך תנינן הכל שוחטין ובכל שוחטין ולעולם שוחטין חוץ ממגל קציר והמגרה והשנים מפני שהן חונקין אמר רבי אבין בר כהנא אמר הקב"ה תורה חדשה מאתי תצא חדוש תורה מאתי תצא אמר רבי ברכיה בשם רבי יצחק אריסטון עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות לעבדיו הצדיקים לעתיד לבא וכל מי שלא אכל נבלות בעולם הזה זוכה לראותו לעוה"ב הה"ד (ויקרא ז כד) וחלב נבלה וחלב טריפה יעשה לכל מלאכה ואכול לא תאכלוהו בשביל שתאכלו ממנו לע"ל לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם זאת החיה אשר תאכלו:

התאמה גימטרית לציוטטי הפסוקים במדרש:
 זאת החיה אשר תאכלו, מפל-הבהמה אשר על-הארץ
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (משלי ל ה) כל-אמרת אלוה צרופה ; (גימ' 1114)
 (משלי ל ה) מגן הוא, לחסים בו (גימ' 274)
 (ויקרא ז כד) וחלב נבלה וחלב טריפה, יעשה
 לכל-מלאכה ; ואכל, לא תאכלוהו.
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 1584)
 (גימ' 2972)

ויקרא רבה פרשה יג' משנה ה' א"ר שמואל בר נחמן כל הנביאים ראו המלכיות בעיסוקן הה"ד (בראשית ב) ונהר יוצא מעדן להשקות וגו' ר' תנחומא ואמרי לה רבי מנחמא בשם רבי יהושע בן לוי אמר עתיד הקדוש ברוך הוא להשקות כוס התרעלה לאומות העולם לעתיד לבא הה"ד ונהר יוצא מעדן מקום שהדין יוצא ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים אלו ארבעה נהרות שם האחד פישון זה בבל על שם (חבקוק א) ופשו פרשיו הוא הסובב את כל ארץ החוילה זה נבוכדנצר הרשע שעלה והקיף את כל ארץ ישראל שמייחלת להקב"ה הה"ד (תהלים מב) הוחילי לאלהים אשר שם הזהב אלו דברי תורה שנאמר (שם יט) הנחמדים מזהב ומפז רב וזהב הארץ היא טוב מלמד שאין תורה כתורת ארץ ישראל ואין חכמה כחכמת א"י שם הבדולח ואבן השהם מקרא משנה תלמוד הלכות ואגדות ושם הנהר השני גיחון זה מדי שהעמידה את המן הרשע שמשך עיסה כנחש על שום (בראשית ג) על גחונך תלך הוא הסובב את כל ארץ כוש שנאמר (אסתר א) מהודו ועד כוש ושם הנהר השלישי חדקל זו יון שהיא חדה וקלה בגזרותיה על ישראל ואומר להם כתבו על קרן השור שאין לישראל חלק באלהי ישראל ההולך קדמת אשור אמר רב הונא כל המלכיות נקראו על שם אשור שהיו מאשרין עצמן מישראל א"ר יוסי ברבי חנינא כל המלכיות נקראו על שם מצרים על שם שהיו מצירין לישראל והנהר הרביעי הוא פרת הוא אדום שפרת ורבת בתפלתו של זקן דבר אחר שפרת ורבת והצירה לעולמו של ישראל דבר אחר שפרת ורבת והצירה לבנו ד"א שפרת ורבת והצירה לביתו ד"א פרת על שום סופה שנאמר (ישעיה סג) פורה דרכתי לבדי אברהם ראה המלכיות בעיסוקן (בראשית טו) והנה אימה זו בבל על שם (שם) נבוכדנצר התמלי חמה חשיכה זו מדי שהחשיכה בגזרותיה את ישראל שנאמר (אסתר ז) להשמיד להרוג ולאבד גדולה זו יון אמר רב נחמן מלמד שהיתה מלכות יון מעמדת מאה ושבעים ואחד אפרכין מאה ועשרים ושבעה אסטרטליטון ורבנן אמרי ששים ששים ורבי ברכיה ורבי חנין על הדא דרבנן (דברים ח) המוליקך במדבר הגדול והנורא נחש שרף ועקרב נחש זה בבל שרף זה מדי עקרב זה יון מה עקרב זה משרצת ששים ששים כך היתה מלכות יון מעמדת ששים ששים נופלת זו אדום על שם מקול נפלים רעשה הארץ ויש אומרים אימה זו אדום על שם (דניאל ז) דחילה ואימתני חשיכה זו יון גדולה זו מדי על שם (אסתר ג) גדל המלך אחשוורוש נופלת זו בבל על שם (ישעיה כא) נפלה נפלה בבל ראה דניאל את המלכות בעיסוקן הה"ד (דניאל ז) חזה הוית בחזוי עם ליליא וארו ארבע רוחי שמיא מגיחן לימא רבא וארבע חיון רברבן סלקן מן ימא אם זכיתם מן ימא ואם לאו מן חורשא הדא חיותא דימא כי סלקא מן ימא היא ממכיא סלקא מן חורשא לית היא ממכיא דכוותא (תהלים פ) יכרסמנה חזיר מיער עין תלויה אם זכיתם מן היאור ואם לאו מן היער הדא חיותא כי סלקא מן נהרא היא ממכיא סלקא מן חורשא לית היא ממכיא שניין דא מן דא אל תקרי שניין אלא סניין דא מן דא מלמד שכל אומה ששולטת בעולם היא שונאה לישראל ומשעבדא בהן קדמיתא כאריה זו בבל ירמיה ראה אותה ארי וראה אותה נשר דכתיב (ירמיה ד) עלה אריה מסובכו (שם מט) הנה כנשר יעלה וידאה אמרין לדניאל את מה חמית להון אמר להון חמיתני אפין כאריה וגפין דנשר הה"ד (דניאל ז) קדמיתא כאריה וגפין דנשר לה חזה הוית עד די מריטו גפיה ונטילת מן ארעא ר"א ור' שמואל בר נחמן רבי אלעזר אומר כל אותו ארי לקה ולבו לא לקה דכתיב (שם ד) ולבב אינש יהיב ליה ור' שמואל בר נחמן אמר אף לבו לקה דכתיב לבבי מן אנשא ישנון חזה הוית וארו חויה אחרי תנינא דמיא לדוב לדב כתיב זה מדי הוא דעתיה דרבי יוחנן דאמר ר"י (ירמיה ה) על כן הכם אריה מיער זו בבל זאב ערבות ישדדם זו מדי נמר שוקד על עריהם זו יון כל היוצא מהנה יטרף זו אדום למה כי רבו פשעיהם עצמו משובותיהם חזו הוית וארו אחרי כנמר זו יון שהיתה מעמדת בגזירותיה ואומרת לישראל כתבו על קרן השור שאין לכם חלק לעולם הבא בטר דנא חזה הוית בחזוי עם לילא וארו חויה רביעאה דחילא ואמתניא ותקיפא יתירא זו אדום דניאל ראה שלשתן בלילה אחד ולזו בלילה אחד למה ר' יוחנן ורשב"ל ר"י אמר ששקולה כנגד שלשתן רשב"ל אמר יתירה מתיב ר"י לרשב"ל (יחזקאל כא) בן אדם הנבא והך כף אל כף דא מה עבד לה רשב"ל (שם) ותכפל משה ראה את המלכיות בעיסוקן את הגמל זו בבל שנאמר (תהלים קלז) אשרי שישלם לך את גמולך שגמלת לנו את השפן זו מדי רבנן ור' יהודה ברבי סימון רבנן אמרי מה השפן הזה יש בו סימני טומאה וסימני טהרה כך היתה מלכות מדי מעמדת צדיק ורשע אמר רבי יהודה ברבי סימון דריוש האחרון בנה של אסתר היה טהור מאמו וטמא מאביו ואת הארנבת זו יון אמו של תלמי ארנבת שמה ואת החזיר זו פרס משה נתן שלשתם בפסוק אחד ולזו בפסוק

אחד ולמה רבי יוחנן ורשב"ל ר"י אמר ששקולה כנגד שלשתן רשב"ל אמר יתירה מתיב ר"י לר"ש בן אדם הנבא והך כף אל כף דא מה עביד ליה ריש לקיש ותכפל ר' פנחס ור' חלקיה בשם רבי סימון מכל הנביאים לא פרסמוה אלא שנים אסף ומשה אסף אמר (תהלים פ) יכרסנמה חזיר מייער משה אמר (ויקרא יא) ואת החזיר כי מפריס פרסה למה נמשלה לחזיר לומר לך מה חזיר בשעה שהוא רובץ מוציא טלפיו ואומר ראו שאני טהור כך מלכות אדום מתגאה וחומסת וגוזלת ונראת כאלו מצעת בימה מעשה בשלטון אחד שהיה הורג הגנבים והמנאפים והמכשפים גחין ואמר לסנקליטין שלשתן עשיתי בלילה א' ד"א את הגמל זו בבל כי מעלה גרה היא שמקלסת להקדוש ברוך הוא רבי ברכיה ורבי חלבו בשם ר' ישמעאל בר נחמן כל מה שפרט דוד כלל אותו רשע בפסוק אחד שנאמר (דניאל ד) כען אנה נבוכדנצר משבח ומרומם ומהדר למלך שמיא משבח (תהלים קמו) שבחי ירושלים את ה' ומרומם (שם ל) ארוממך ה' ומהדר (שם קד) ה' אלהי גדלת מאד הוד והדר לבשת די כל מעבדוהי קשוט (שם קלח) על חסדך ועל אמתך די כל ארחתיה דין (שם צו) ידין עמים במישרים ודי מהלכין בגוה (שם צג) ה' מלך גאות לבש יכיל להשפלה (שם עה) וכל קרני רשעים אגדע ואת השפן זו מדי כי מעלה גרה הוא שמקלסת להקב"ה שנה' (עזרא א) כה אמר כורש מלך פרס ואת הארנבת זו יון כי מעלת גרה היא שמקלסת להקדוש ברוך הוא אלכסנדרוס מוקדן כד הוה חמי לר"ש הצדיק אומר ברוך ה' אלהי של שמעון הצדיק את החזיר זה אדום והוא גרה לא יגר שאינה מקלסת להקב"ה ולא דייין שאינה מקלסת אלא מחרפת ומגדפת ואומרת (תהלים עג) מי לי בשמים ד"א את הגמל זו בבל כי מעלה גרה היא שמגדלת את דניאל שנאמר (דניאל ב) ודניאל בתרע מלכא ואת השפן זו מדי כי מעלה גרה היא שמגדלת את מרדכי שנא' (אסתר ב) ומרדכי יושב בשער המלך ואת הארנבת זו יון כי מעלה גרה היא שמגדלת הצדיקים אלכסנדרוס כד הוה חמי לשמעון הצדיק הוה קאים על רגליה אמרין ליה מינאי מן קדם יהודאי את קאים אמר להם בשעה שאני יוצא למלחמה דמותו אני רואה ונוצח ואת החזיר זה אדום והוא גרה לא יגר ושאינה מגדלת הצדיקים ולא די שאינה מגדלת אלא שהורגת אותם הה"ד (ישעיה מז) קצפתי על עמי חללתי נחלתי וגו' נחלתי ר"ע וחביריו ד"א ואת הגמל זו בבל כי מעלה גרה שגררה מלכות אחריה ואת הארנבת זו יון כי מעלה גרה שגררה מלכות אחריה ואת השפן זו מדי כי מעלה גרה שגררה מלכות אחריה ואת החזיר זה אדום והוא גרה לא יגר שאינה גוררת מלכות אחריה ולמה נקרא שמה חזיר שמחזרת עטרה לבעליה הדא הוא דכתיב (עובדיה א) ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(ויקרא יא ד-ח) אַךְ אֶת-זֶה, לֹא תֹאכְלוּ, מִמַּעַלֵי הַגֶּרֶה, וּמִמִּפְרָסֵי הַפְּרָסָה : אֶת-הַגָּמֶל כִּי-מַעֲלָה גֶרֶה הוּא, וּפְרָסָה אֵינָנוּ מִפְרִיס--טִמְאָה הוּא, לָכֵם. הַיָּתֵב-הַשֶּׁפֶן, כִּי-מַעֲלָה גֶרֶה הוּא, וּפְרָסָה, לֹא יִפְרִיס ; טִמְאָה הוּא, לָכֵם. וְאֶת-הָאֲרָנֶבֶת, כִּי-מַעֲלַת גֶּרֶה הוּא, וּפְרָסָה, לֹא הִפְרִיסָה ; טִמְאָה הוּא, לָכֵם. זֶה אֶת-הַחֲזִיר כִּי-מִפְרִיס פְּרָסָה הוּא, וְשִׁסַּע שִׁסַּע פְּרָסָה, וְהוּא, גֶּרֶה לֹא-יִגֵר ; טִמְאָה הוּא, לָכֵם. ח מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ, וּבְגִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ ; טִמְאָה הֵם, לָכֵם	(גימ' 14472)
לקט הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית ב) וְנָהָר יֵצֵא מֵעֵדֶן, לְהַשְׁקוֹת אֶת הָאֵת הַגֵּן וּמַשְׁם,	(גימ' 3391)
פְּרָד, וְהָיָה, לְאֲרָבֶעָה רְאשִׁים	(גימ' 1066א)
(תהלים מב) הוֹחִילִי לֵאלֹהִים אֲשֶׁר שָׁם הַזֶּהָב	
(שם יט) הַנַּחֲמִידִם מִזֶּהָב וּמִפָּז רַב וְזֶהָב	(גימ' 900)
הָאֲרָץ הִיא טוֹב	
(דברים ח) הַמּוֹלִיכֶךָ בַּמִּדְבָּר הַגָּדוֹל וְהַנוֹרָא	(גימ' 2011)
נַחַש שָׂרָף וְעַקְרָב	(גימ' 930)
(תהלים פ) יִכְרַס־מִנָּה חֲזִיר מִיַּעַר	(גימ' 417)
(יחזקאל כא) בֵּן אָדָם הִנְבֵּא וְהָךְ כֶּף אֶל כֶּף	(גימ' 839ת)
שָׁם צוֹ יִדִּין עַמִּים בְּמִישְׁרִים	(גימ' 858)
שָׁם צוֹ יִהוּה מֶלֶךְ גְּאוֹת לְבַשׁ	(גימ' 1114)
(שם עה) וְכָל קַרְנֵי רִשְׁעִים אֲגַדֵּעַ	
(עובדיה א) וְעָלוּ מוֹשִׁיעִים בְּהַר צִיּוֹן לְשַׁפּוֹט אֶת	(גימ' 2946)
הַר עֲשׂוֹ וְהִיתָה לִיהוּה הַמְּלוּכָה	
ס"ה מִנִּיּוֹן לִקְטַת הַפְּסוּקִים שֶׁצוּטְטוּ בַּמִּדְרָשׁ	(גימ' 14472)

פרשת תזריע

ויקרא רבה פרשה ידי משנה א אשה כי תזריע הה"ד (תהלים קלט) אחור וקדם צרתני א"ר יוחנן אם זכה אדם נוהל שני עולמות הזה והבא הה"ד אחור וקדם צרתני ואם לאו בא ליתן דין וחשבון שנאמר (שם) ותשת עלי כפכה כדכתיב (איוב יג) ככף מעלי הרחק אמר ר' שמואל בר נחמן בשעה שברא הקדוש ברוך הוא אדם הראשון אנדרוגינוס בראו אמר ר"ל בשעה שנברא דו פרצופין נברא ונסרו ונעשה שנים גבים גב לזכר גב לנקבה איתבין ליה (בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו אמר להן מסטרוהי כדכתיב (שמות כו) ולצלע המשכן אמר רבי ברכיה ורבי חלבו ורבי שמואל בר נחמן בשעה שברא הקב"ה אדם הראשון מסוף העולם ועד סופו מלא כל העולם כולו בראו מן המזרח למערב מנין שנאמר אחור וקדם צרתני מן הצפון לדרום מנין שנאמר (דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים ומנין כחללו של עולם שנאמר ותשת עלי כפכה אר"א אחור זה יום ראשון וקדם זה יום האחרון על דעתיה דר"א דכתיב (בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה נפש חיה זו רוחו של אדה"ר אמר ר"ל אחור זה יום האחרון וקדם זה יום הראשון על דעתיה דר"ל דכתיב (שם) ורוח אלהים מרחפת על פני המים זה רוחו של מלך המשיח אם זכה אדם אומרים לו אתה קדמת לכל מעשה בראשית ואם לאו אומרי' לו יתוש קדמך שלשול קדמך אמר רבי ישמעאל ברבי תנחום אחור לכל המעשים וקדם לכל העונשין ר' יוחנן אומר אף קילוסו לא בא אלא באחרונה שנא' (תהלים קמח) החיה וכל

בהמה רמש וצפור כנף ואחר כך מלכי ארץ וכל לאומים אי"ר שמלאי כשם שיצירתו של אדם אחר בהמה
 חיה ועוף כך תורתו אחר בהמה חיה ועוף הה"ד זאת תורת הבהמה ואח"כ אשה כי תזריע:
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא יב ב) זאת החיה אשר תאכלו, מכל-הבהמה אשר על-הארץ. (ויקרא יב ב-ד) אשה פי תזריע, וילדה
 זכר וטמאה שבעת ימים, כימי נדת דותה תטמא. וביום, השמיני, ימול, בשר ערלתו. ושלשים יום ושלשת
 ימים, תשב בדםי טהרה
 (גימ' 10736 ת)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים קלט) אחר וקדם צרתני .. ותשת עלי כפכה	(גימ' 2456)
(איוב ג) כפך מעלי הרחק	(גימ' 586)
(בראשית ב) ויקח אחת מצלעותיו	(גימ' 1185)
(שמות כו) ולצלע המשכן	(גימ' 641)
דברים ד) ולמקצה השמים ועד קצה השמים	(גימ' 1336)
(בראשית א) תוצא הארץ נפש חיה למינה	(גימ' 1381)
(שם) ורוח אלהים מרחפת על פני המים	(גימ' 1396)
(תהלים קמח) החיה וכל בהמה רמש וצפור כנף	(גימ' 1208)
(תהלים קמח) מלכי ארץ וכל לאומים	(גימ' 574)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10736)

ויקרא רבה פרשה יד' משנה ב ד"א אשה כי תזריע הה"ד (איוב לו) אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק אי"ר
 מאיר הלשון הזה משמש שתי לשונות לשון שירה לשון דבר לשון שירה על שבחן של צדיקים לשון דבר על
 מפלתן של רשעים למרחוק נאמר על הרחוקים שנקרבו אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק אמר רבי נתן
 מחשבין לשמו של אברהם אבינו אותו שבא מרחוק הה"ד (בראשית כב) וישא אברהם את עיניו וירא את
 המקום מרחוק ואמר רבי חנינא בר פפא מחשבין אנו לשמו של הקדוש ברוך הוא שהיינו רחוקים וקרבתו לו
 אמר רבי חגי דברים רחוקים ממנו מהלך ה' מאות שנה שהבריות ישנין על מטותיהן והקב"ה משיב
 רוחות ומעלה עננים ומוריד גשמים ומגדל צמחים ומנגבן ומעריך שלחן לפני כל אחד ואחד אמר רבי שמואל
 בר אידי בשם רב אחא הפסוק הזה אם אליהוא אמרו מאליו שבח ואם ברוח הקדוש אמרו שבחי שבחים
 רבי לוי אמר תלת בונה שבעולם מפקיד אדם אצל חברו ארנקי של כסף בחשאי ומחזיר לו ליטרא של זהב
 בפרהסיא אינו מחזיק לו טובה כך הקדוש ברוך הוא מפקידין לו הבריות טיפה של לכלוכית בחשאי
 והקב"ה מחזיר להם נפשות משובחות שלמות בפרהסיא ואין זה שבח הוי (איוב לו) אשא דעי למרחוק
 ולפועלי אתן צדק רבי לוי אמר אחריו בונה שבעולם אדם חבוש בבית האסורין אין כל בריה משגחת עליו
 בא אחד והדליק לו שם נר אינו מחזיק לו טובה כך הקדוש ברוך הוא הולד שרוי במעי אמו ומאיר לו שם נר
 הוא שאיוב אומר (שם כט) בהלו נרו עלי ראשי אין זה שבח הוי ולפועלי אתן צדק ר"ל אומר אחריו בונה
 שבעולם אדם חבוש בבית האסורין ואין כל בריה משגחת עליו בא אחד והתירו והוציאו משם אינו מחזיק
 לו טובה כך הולד שרוי במעי אמו ובא הקב"ה והתירו והוציאו משם:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא יב ב-ג) אשה פי תזריע, וילדה זכר-- וטמאה שבעת ימים, כימי נדת דותה תטמא. ג וביום, השמיני,
 ימול, בשר ערלתו
 (גימ' 5410)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב לו) אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק	(גימ' 2050 רס"ת)
(בראשית כב) וישא אברהם את עיניו וירא את המקום מרחוק	(גימ' 2405 ר"ת)
(שם כט) בהלו נרו עלי ראשי	(גימ' 955 ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5410)

ויקרא רבה פרשה יד' משנה ד ד"א אשה כי תזריע הה"ד (איוב לח) ויסך בדלתים ים בגיחו מרחם יצא ר"א
 ור' יהושע ור"ע ר"א אומר כשם שיש דלתות לבית כך יש דלתות לאשה הה"ד (שם ג) כי לא סגר דלתי בטני
 ורבי יהושע אומר כשם שיש מפתחות לבית כך לאשה הה"ד (בראשית ל) וישמע אליה אלהים ויפתח את
 רחמה רבי עקיבא אומר כשם שיש צירים לבית כך יש צירים לאשה הה"ד (שמואל א ד) ותכרע ותלד כי
 נהפכו עליה ציריה בגיחו מרחם יצאע"שמתגאה לצאת (איוב לח) בשומי ענן לבושו זה השפיר (שם) וערפל
 חתולתו זה השליא ואשבור עליו חוקי אלו שלשה חדשים הראשונים ואשים בריח ודלתים אלו שלשה
 חדשים האמצעים ואומר עד פה תבא ולא תוסיף אלו ג' חדשים האחרונים ופה תשית בגאון גליך רבי איבו
 אמר בעון גלליך לפי שהולד הזה כשהוא יוצא מלא גלליך וכל מיני סירוחין והכל מחבקים אותו
 ומנשקין אותו וביותר אם הוא זכר הה"ד אשה כי תזריע וילדה זכר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(ויקרא יב) אשה פי תזריע, וילדה זכר וטמאה שבעת ימים, כימי נדת דותה תטמא. וביום, השמיני, ימול,
 בשר ערלתו. ושלשים יום ושלשת ימים
 (גימ' 7288)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב לח) ויסך בדלתים ים בגיחו מרחם יצא	(גימ' 1267 רס"ת)
(שם ג) כי לא סגר דלתי בטני	(גימ' 955 ר"ת)
(בראשית ל) וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה	(גימ' 1748 את"ה)
(שמואל א ד) ותכרע ותלד	(גימ' 1210 ס"ת)
(איוב לח) בשומי ענן לבושו	(גימ' 872)
(שם) וערפל חתולתו	(גימ' 1236)

ויקרא רבה פרשה יד' משנה ה' ד"א אשה כי תזריע הה"ד (תהלים נא) הן בעוון חוללתי רבי אחא אמר אפי' אם יהיה חסיד שבחסידים א"א שלא יהיה לו צד אחד מעוון אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולמים כלום נתכוון אבא ישי להעמידני והלא לא נתכוון אלא להנאתו תדע שהוא כן שמאחר שעשו צרכיהן זה הופך פניו לכאן וזו הופכת פניה לכאן ואתה מכניס כל טיפה וטיפה שיש בו והוא שדוד אמר (שם כז) כי אבי ואמי עזבוני וה' יאספני (שם נא) ובחטא יחמתני אמי א"ר חייא בר אבא אין האשה קולטת אלא אחר נדתה ובסמוך וביותר אם היה זכר הה"ד אשה כי תזריע וילדה זכר:

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

(גימ' 1756 א ס"ת)

אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ, וְיִלְדָה זָכָר

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים נא) הן בעוון חוללתי;

(673)

(שם כז) כי אבי ואמי עזבוני והיה יאספני;

(488)

(שם נא) ובחטא יחמתני אמי;

(595)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 1756)

ויקרא רבה פרשה יד' משנה ו' ד"א אשה כי תזריע הה"ד (שם קלט) ארחי ורבעי זרית וכל דרכי הסכנת ר' יוחנן וריש לקיש ורשב"ל ר"י אמר אין הקב"ה צר את האדם אלא מטפה של לבנות וריש לקיש אמר זרית כאדם שזורה ונותן תבן בפני עצמו וקש בפ"ע עד שמעמיד הדגן על בריו רשב"ל אמר אף אינו מאבד את הטפה אלא זורה מטפה למוח ומטפה לעצמות ומטפה לגידים וביותר אם היה זכר הה"ד אשה כי תזריע וילדה זכר:

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

(גימ' 2420 ר"פ)

(ויקרא יב ב) דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֵאמֹר, אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ, וְיִלְדָה זָכָר

(גימ' 2420 ר"תה)

כמניין: (תהילים קלט ג) אֲרָחִי וְרִבְעֵי זְרִית; וְכָל-דְּרָכֵי הַסִּפְּנָתָה

ויקרא רבה פרשה יד' משנה ז' ד"א אשה כי תזריע הה"ד (קהלת יא) תן חלק לשבעה וגם לשמנה תן חלק לשבעה אלו ז' ימי נדה וגם לשמונה אלו ח' ימי המילה אמר הקדוש ברוך הוא אם שמרת ימי נדה אני נותן לך בן ואת מולו לשמנה ימים הוי וביום השמיני ימול בשר ערלתו:

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

(גימ' 2797 ה)

(ויקרא יב) אִשָּׁה כִּי תִזְרִיעַ .. וּבַיּוֹם, הַשְּׁמִינִי, יְמוּל, בְּשַׂר עֶרְלָתוֹ

(גימ' 2797 א)

(קהלת יא) תֵּן-חֶלֶק לְשִׁבְעָה, וְגַם לְשִׁמוֹנָה כִּי לֹא תִדַּע, מַה-יְהִיָּה רַעַה עַל-הָאָרֶץ.

ויקרא רבה פרשה טו' משנה א': אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת הה"ד (איוב כח) לעשות לרוח משקל ומים תכן במדה אמר רב הונא בשלשה מקומות יצתה רוח שלא במשקל וכבר היה לה להחריב את העולם ואלו הן אחד בימי איוב ואחד בימי יונה ואחד בימי אליהו בימי איוב שנאמר (שם א) והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר בימי יונה שנאמר (יונה א) וה' הטיל רוח גדולה אל הים בימי אליהו שנאמר (מ"א יט) ויאמר צא ועמדת בהר (לפני ה') והנה ה' עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים אמר רבי יהודא ברבי שלום היא אותה של איוב היא אותה של יונה היא אותה של אליהו בשביל אותה הבית היתה אותה של איוב בשביל אותה ספינה היתה אותה של יונה בשביל אותה מעשה היתה אותה של אליהו ואין לך גדולה בהם אלא אותה של אליהו הה"ד ויאמר צא ועמדת בהר אמר רבי תנחום ברבי חייא ואמרי לה בשם רבנן אין מלך המשיח בא עד שיכלו כל הנפשות שעלו במחשבה להבראות ואלו הן האמורות בספר של אדם הראשון הה"ד (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם אמר רבי יהושע ברבי חנינא בשעה שהרוח יוצאת מלפני הקב"ה משברו בהרים ומרשלו בגבעות ואומר לו הוי זהיר שלא תזיק לבריותי שנא' (ישעיה נז) כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי בשביל נשמות שאני עשיתי (איוב כח) ומים תכן במדה רבי יודן בר ר"ש אמר אפילו מים שיורדין מלמעלה לא נתנו אלא במדה הה"ד (שם לו) כי יגרע נטפי מים וכתוב ונגרע מערכך:

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

אָדָם, כִּי-יִהְיֶה בְּעוֹר-בְּשָׂרוֹ שָׂאת או-סַפְּחַת או בְּהֶרֶת, וְהָיָה בְּעוֹר-בְּשָׂרוֹ, לִנְגַע צָרַעַת (גימ' 4501 ת)

וְהוּבָא אֶל-אַחֶרֶן הַכֹּהֵן, או אֶל-אֶחָד מִבְּנֵי הַכֹּהֲנִים. וְרָאָה הַכֹּהֵן אֶת-הַנֶּגַע בְּעוֹר-הַבָּשָׂר וְשָׁעַר בִּנְגַע הַפֶּה לָבוֹ, וּמָרָאָה הַנֶּגַע עִמָּק מֵעוֹר בְּשָׂרוֹ נָגַע צָרַעַת, הוּא; וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן, וְטָמְא אֹתוֹ. (גימ' 6240)

(גימ' 10741)

ס"ה פסוקים במקרא: (ויקרא ב-ג):

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(איוב כח) לעשות לרוח משקל ומים תכן במדה; (שם א) והנה רוח גדולה באה מעבר המדבר;

(יונה א) וה' הטיל רוח גדולה אל הים(מ"א יט) ויאמר צא ועמדת בהרוהנה ויהוה עובר ורוח גדולה וחזק מפרק הרים; (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם; (ישעיה נז) כי רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי; (איוב לו) כי יגרע נטפי מים; (ויקרא כז) ונגרע מערכך:

(גימ' 10741)

ויקרא רבה פרשה טו' משנה ד': ד"א אדם כי יהיה בעור בשרו הה"ד (משלי יט) נכונו ללצים שפטים מוכנים היו ללצים דינים בנוהג שבעולם אדם רוכב על החמור פעמים שסורח עליו ומכהו פעמים ששוחק עליו ומכהו ברם הכא נכונו ללצים שפטים ומחלומות משל למטרונה שנכנסה לתוך פלטין של מלך כיון דחמית מגלביא תלך דחלת אמר לה המלך אל תתייראי אלו לעבדים ולשפחות אבל את לאכול ולשתות ולשמוח כך כיון ששמעו ישראל פרשת נגעים נתייראו א"ל משה אל תתייראו אלו לאו"ה אבל אתם לאכול ולשתות

ולשמוח שנאמר (תהלים לב) רבים מכאובים לרשע והבוטח בה' חסד יסובבנו רבי ור' ישמעאל ברבי יוסי היו יושבים ועוסקים במגילת קינות ערב תשעה באב שחל להיות בשבת עם חשכה מן המנחה ולמעלה שיירו בה אלף בית אחת אמרו למחר אנו גומרין אותה כשעלה רבי נכשל באצבעו הקטנה קרא על עצמו רבים מכאובים לרשע אמר לו רבי ישמעאל אלו לא היינו עסוקין בענין (איכה ד) רוח אפינו משיח ה' הייתי אומר עכשיו שאנו עסוקין עאכ"ו כשעלה לביתו נתן עליה ספוג יבש וכרך עליה גמי מבחוץ אמר רבי ישמעאל ברבי יוסי מדבריו למדנו ג' דברים ספוג לא שהוא מוצץ אלא שהוא משמר את המכה וקושר עליה גמי מהבית מפני שהוא מוכן ואין קורין בכתבי הקדש אלא מן המנחה ולמעלה אבל שונין בהן ודורשין בהן אם צריך לדבר לבדוק נוטל ובודק ושמואל אמר חרס כל שהוא גמי כל שהוא תני רבי יודן משום רבי שמואל מגופת הבית ושבריה מותר לטלטלן בשבת ואם זרקן לאשפה אסור לטלטלן רבי אלעזר ורבי תנחום בצרוריה בשם רבי ירמיה אפי' רשע וחזר בו הקדוש ברוך הוא מקבלו שנא' (תהלים לב) והבוטח בה' חסד יסובבנו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
 (ויקרא יג ב) אָדָם, כִּי-יִהְיֶה בְעוֹר-בְּשָׂרוֹ שְׂאֵת אוֹ-סַפְּחַת אוֹ בִּהְרֵת., (גימ' 2762ה)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (משלי יט) נכונו ללצים שפטים
 (תהלים לב) רבים מכאובים לרשע והבוטח ביהוה חסד יסובבנו
 (איכה ד) רוח אפינו משיח יהוה
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 774ת)
 (גימ' 1243)
 (גימ' 745)
 (גימ' 2762)

ה מה כתיב למעלה מן הענין אשה כי תזריע וילדה זכר מה כתיב בתריה אדם כי יהיה בעור בשרו וכי מה ענין זה לזה אמר רבי תנחום ברבי חנילאי משל לחמורה שרעתה ונכוית ויצא בנה כווי מי גרם לולד שיצא כווי שנכוות אמו כך מי גרם לולד שיהיה מצורע אמו שלא שמרה ימי נדתה אמר ר' אבין משל לגנת ירק שהמעין לתוכה כ"ז שהמעין לתוכה היא עושה כריכין כך כל מי שהולך אצל אשתו נדה עושה בניים מצורעים רי אבין קרא עליה (ירמיה לא) אבות יאכלו בוסר ושני בניים תקהינה והן קוראין על אבותיהם (איכה ה) אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עונותיהם סבלנו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ויקרא יג א-ב) אשה כי תזריע וילדה זכר אדם כי יהיה בעור בשרו שאת
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ירמיה לא): אבות אכלו בוסר ושני בניים תקהינה
 (איכה ה): אבותינו חטאו ואינם ואנחנו עונותיהם סבלנו
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 3297ס"פ)
 (1809אה)
 (1498אה)
 (גימ' 3297)

ויקרא רבה פרשה טו' משנה ו: ר' אבין בשם ר' יוחנן אמר כתיב ואם לא תמצא ידו די שה ומה כתיב בתריה אדם כי יהיה בעור בשרו וכי מה ענין זה אצל זה אמר הקב"ה אני אמרתי לך הבא קרבן לידה ואתה לא עשית כך חייך שאני מצריכך לבא אצל כהן שנאמר והובא אל אהרן הכהן אמר ר' יוחנן למה נסמכה פרשת חלה לפרשת ע"ז לומר לך שכל המקיים מצות חלה כאלו בטל ע"ז וכל המבטל מצות חלה כאלו קיים ע"ז אמר ר"א (משלי ו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם מי גרם לו שנכשל באשה זונה על ידי שאכל את ככרה שאינו מעושר אמר רשב"ל כתיב (במדבר ה) ואיש את קדשיו לו יהיו מה כתיב בתריה (שם) איש כי תשטה אשתו וכי מה ענין זה לזה אמר הקדוש ברוך הוא אני אמרתי תן מתנתך לכהן ולא עשית כן חייך שאני מצריכך שתביא אשתך אל הכהן שנאמר (שם) והביא האיש את אשתו אל הכהן:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במקרא:
 (ויקרא יב ח) וְאִם-לֹא תִמְצָא יָדוֹ, דִּי שֶׁה
 (ויקרא יג ב) אדם כי יהיה בעור בשרו...
 (ויקרא יג ב) והובא אל אהרן הכהן
 (במדבר ה טו): והביא האיש את אשתו אל הכהן
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 כמניין הפסוקים המקבילים שצוטטו במדרש:
 (משלי ו): כי בעד אשה זונה עד ככר לחם
 (במדבר ה): ואיש את קדשיו לו יהיו...
 (שם): איש כי תשטה אשתו
 ס"ה מניין הפסוקים המקבילים שצוטטו במדרש
 (גימ' 948)
 (גימ' 926ר"ת)
 (גימ' 387)
 (גימ' 1578 ר"ת)
 (גימ' 3839)
 (גימ' 872)
 (גימ' 1205)
 (גימ' 1762)
 (גימ' 3839)

פרשת מצורע

ויקרא רבה פרשה טז' משנה א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (משלי ו) שש הנה שנא ה' ושבע תועבת נפשו ר' מאיר ורבנן ר' מאיר אומר שש ושבע הרי י"ג ורבנן אמרי שבע מקיימין ושבע דכתיב זו שביעית שקשה כנגד כולם ואיזה זה משלח מדנים בין אחים ואלו הן (שם) עינים רמות לשון שקר וידים שופכות דם נקי לב חורש מחשבות און רגלים ממהרות לרוץ לרעה יפיח כזבים עד שקר ומשלח מדנים בין אחים ואמר רבי יוחנן וכולן לקו בצרעת עינים רמות מבנות ציון דכתיב (ישעיה ג) יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומסקרות עינים דכתיב (שם) ושפח ה' קדקוד בנות ציון דהוויין שייפין ברומחין ומהלכין בגסות הרוח ותלכנה נטויות גרון שהיתה אחת מהן לובשת תכשיטיה והיתה מטה גרונה בשביל להראות את תכשיטיה מסקרות עינים רבי מני דקיסרי אמר שהיו מסקרות עיניהם בסיקרא וריש לקיש אמר בקולריא אדומה (שם) הלוך וטפוף תלכנה כשהיתה אחת מהן ארוכה היתה מביאה שתי קצרות אחת מכאן ואחת מכאן כדי שתראה ארוכה וכשהיתה אחת מהן קצרה היתה מביאה שתי קצרות והיתה נותנת ברגליה קונדיריקון עבה כדי שתראה ארוכה (שם) וברגליהם תעכסנה רבי אבא בר כהנא אמר שהיתה צורות דרקון במנעליה ורבנן

אמרי היתה מביאה שפופרת של ביצה והיתה ממלאה אותה אפרסמון ונותנת אותה תחת עקיבה במנעליה וכשהיתה רואה כת של בחורים היתה רופסת עליה והיתה אותו הריח מפעפע בהן כארס של עכנה והיה הקדוש ברוך הוא אומר לישיעה מה אלו עושות כאן יקומו ויגלו מכאן והיה ישעיה אומר להם עשו תשובה עד שלא יבוא עליכם שונאים אמר אם יבואו שונאים עלינו מה יהיו יכולים לעשות שנאמר (ישעיה ה) האומרים ימהר יחישה מעשהו למען נראה דוכוס אחד רואני ונטל אותי אפרכוס רואה אותי ונטל אותי איסטרטליטוס רואה אותי ומושיב אותי בקרון הוי (שם) ותקרב ותבואה עצת קדוש ישראל ונדעה ונדע דמן הוא דקיימא דילן או דיליה כיון שגדלו עונות באו השונאים היו מתקשטות ויוצאות לפניהם כזונות דוכוס ראה אותן ונטלן אפרכוס ראה אותן ונטלן אסטרטליטוס ראה אותן ונטלן ומושיב אותן בקרון אמר הקב"ה לא קיימא דילי וקיימא דילהון מה עשה (ישעיה ג) ושפח ה' קדקד בנות ציון ר"א ור' יוסי ברבי חנינא ר"א אומר הלקן בצרעת כדכתיב (ויקרא יד) ולשאת ולספחת ר' יוסי בר חנינא אמר העלה על ראשם משפחות משפחות של כנים רבי חייא בר אבא אמר עשן שפחות מכודנות מהו מכודנות אמרן משעבדן ר' חייא וחילפא בר אידי בשם רבי יוסי אמר מהו ושפח שמר משפחותיהם כדי שלא יתערב זרע קדש בעמי הארצות אמר הקדוש ברוך הוא יודע אני שאין או"ה בדילין מן הצרעת מה עשה ה' פתחן יערה רמזו הקדוש ב"ה למענייהם והיא מוציאה דם וממלא הקרון דם והיה אותו שלטון נועצה ברומח ונותנה לפני הקרון והיה קרון עוברות עליהן ומרמסן הוא שירמיה אומר (איכה ד) סורו טמא קראו למו ר"מ אומר לשון יוני הוא סירון סירון לשון שקר ממרים דכתיב (במדבר יב) ותדבר מרים ואהרן במשה ומנין שלקתה בצרעת שנאמר (שם) והענן סר מעל האהל והנה מרים מצורעת כשלג וידים שופכות דם נקי מיואב שנאמר (מ"א ב) והשיב ה' את דמו על ראשו ומנין שלקה בצרעת שנאמר (ש"ב ג) יחולו על ראש יואב זב ומצורע לב חורש מחשבות און מעוזה שביקש לבוז כהונה גדולה ומנין שלקה בצרעת שנאמר (מ"ב טו) וינגע ה' את המלך והיה מצורע עד יום מותו ורגלים ממחרות לרוץ לרעה מגיחזי שנאמר (שם ה) ויאמר גחזי נער אלישע ומנין שלקה בצרעת שנאמר (שם ה) וצרעת נעמן תדבק בך ומשלח מדנים בין אחים מפרעה ששלח מדנים בין אברהם לשרה ומנין שלקה בצרעת שנא' (בראשית יב) וינגע ה' את פרעה ארשב"ג פעם אחת הייתי מהלך בדרך מטבריא לצפורי מצאני זקן אחד ואמר לי כ"ד מיני שחין הן ואין לך קשה לתשמיש המטה חוץ מבעל ראתן בלבד אמר רבי פדת ובו לקה פרעה לפיכך היה משה מזהיר את ישראל זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע תניא אמר ר' יוסי שח לי זקן אחד מאנשי ירושלים כ"ד מיני שחין הן וכולן אמרו חכמים תשמיש המטה קשה להן ובעל ראתן קשה מכלל ממאי הוי תנינא הקיז דם ושמש מטתו הוין ליה בניס כנפין וכו' אמר ר"י הזהרו מזבובי בעלי ראתן רבי זירא לא הוה יתיב בגויה ר"א לא עייל באהליה ר' אמי ור' אסי לא הוו אכלין ביעא דיליה ועל זה נאמר זאת תהיה וגו'!

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במקרא

ויקרא יד א- ט) וַיִּדְבֶר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר.

ב זאת תהיה תורת המצורע, ביום טהרתו: והובא, אֶל-הַכֹּהֵן.

ג וַיָּצֵא, הַכֹּהֵן, אֶל-מַחוּץ, לַמַּחֲנֶה; וַרְאֶה, הַכֹּהֵן, וְהִנֵּה נֶרְפָא נֶגַע-הַצֹּרֵעַ, מִן-הַצֹּרֵעַ.

ד וְצִוָּה, הַכֹּהֵן, וְלָקַח לַמַּטְהָר שְׁתֵּי-צִפּוּרִים חִיּוֹת, טְהוֹרוֹת; וַיַּץ אֶרְז, וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאֵזָב.

ה וְצִוָּה, הַכֹּהֵן, וְשָׁחַט, אֶת-הַצִּפּוּר הָאֶחָד--אֶל-כָּלִי-חָרָשׁ, עַל-מִים חַיִּים.

ו אֶת-הַצֹּרֵעַ הַחַיָּה יָקַח אֹתָהּ, וְאֶת-עֵץ הָאֶרְז וְאֶת-שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת-הָאֵזָב; וְטָבַל אֹתָם וְאֶת הַצֹּרֵעַ הַחַיָּה, בְּדָם הַצֹּרֵעַ הַשֶּׁחֻטָּה, עַל, הַמִּים הַחַיִּים.

ז וְהִזָּה, עַל הַמַּטְהָר מִן-הַצֹּרֵעַ--שִׁבְעַת פְּעָמִים; וְטָהַר, וְשָׁלַח אֶת-הַצֹּרֵעַ הַחַיָּה עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה.

ח וְכִבֶּס הַמַּטְהָר אֶת-בְּגָדָיו וְגִלַּח אֶת-כָּל-שְׁעָרוֹ, וְרָחַץ בְּמִים וְטָהַר, וְאַחֵר, יָבֹא אֶל-הַמַּחֲנֶה; וַיֵּשֶׁב מַחוּץ לָאֹהֶל, שִׁבְעַת יָמִים.

ט וְהָיָה בַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח אֶת-כָּל-שְׁעָרוֹ, אֶת-רֹאשׁוֹ וְאֶת-זָקְנוֹ וְאֶת גְּבַת עֵינָיו, וְאֶת-כָּל-שְׁעָרוֹ, יִגְלַח; וְכִבֶּס אֶת-בְּגָדָיו, וְרָחַץ אֶת-בְּשָׂרוֹ בְּמִים--וְטָהַר.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משל ו טז) שש-הנה, שנה יהנה ושבע, (תנועת) נפשו

(משל ו יז) עינים רמות, לשון שקר ונדים, שפכות דם-נקי

(משל ו יח) לב חרש, מחשבות אנוגלים ממהרות, לרוץ לרעה

(משל ו יט) יפוח פזבים, עד שקר; ומשלח מדנים, בין אחים

(ישעיה ג) יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומסורות עינים

(ישעיה ג) ושפח יהנה קדקוד בנות ציון,...

(ישעיה ג) הלוך וטפוף תלכנה.

(ישעיה ג) וברגליהם תעכסנה.

(ישעיה ה): האומרים ימהר יחישה מעשהו, למען נראה

(ישעיה ה): ותקרב ותבואה עצת קדוש ישראל ונדעה

(ויקרא יד) ולשאת ולספחת.

(איכה ד) סורו טמא קראו למו.

(במדבר יב) ותדבר מרים ואהרן במשה

(במדבר יב): והענן סר מעל האהל והנה מרים מצורעת כשלג

(מ"א ב): והשיב יהנה את דמו על ראשו

(ש"ב ג): יחולו על ראש יואב זב ומצורע

(מ"ב טו): וינגע יהנה את המלך והיה מצורע עד יום מותו

(מ"ב ה) ויאמר גחזי נער אלישע

(מ"ב ה) וצרעת נעמן תדבק בך

(בראשית יב) וינגע יהנה את פרעה...

סי"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 3800 ר"ת)

(גימ' 2892)

(גימ' 2958)

(גימ' 1510)

(גימ' 3033)

(גימ' 1456 ר"ת)

(גימ' 750 ת)

(גימ' 901).

(גימ' 1757)

(גימ' 2774)

(גימ' 1321)

(גימ' 705)

(גימ' 1532 א)

(גימ' 2137)

(גימ' 1407)

(גימ' 1101)

(גימ' 1680)

(גימ' 1016)

(גימ' 1504)

(גימ' 921)

(גימ' 35155)

ויקרא רבה פרשה טז' משנה ב ד"א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים מעשה ברוכל אחד שהיה מחזיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים אודקין עליה ר' ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים א"ל תא סק להכא זבון לי א"ל לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך אטרח עליה סליק לגביה הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק מי האיש החפץ חיים מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב א"ר ינאי אף שלמה מכריז ואומר (משלי כא) שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו א"ר ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו מי האיש החפץ חיים לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם זאת תהיה תורת המצורע תורת המוציא שם רע:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. זֹאת תִּהְיֶה תּוֹרַת הַמְצַרֵּעַ, בְּיוֹם טְהַרְתּוֹ
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (תהלים לד) מי האיש החפץ חיים.
 (משלי כא כג) שמר פיו ולשונו שמר מצרות נפשו.
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 1061ס"ת)
 (גימ' 2752ת)
 (גימ' 3813ה)
 (גימ' 3813)

ויקרא רבה פרשה טז' משנה ג : ד"א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (איוב כ) אם יעלה לשמים שיאו וראשו לעב יגיע שיאו לרומא לעב לעננא כגללו לנצח יאבד מה גללים הללו מזוהמין אף הוא מזוהם רואיו יאמרו איו חמון ליה ולא מכירין ביה שכן כתיב בריעי איוב (שם ב) וישאו את עיניהם מרחוק ולא הכירוהו רבי יוחנן ורשב"ל ר"י אומר אסור לילך במזרחו של מצורע ארבע אמות ור"ש אמר אפי' מאה אמה ולא פליגי מאן דאמר ד' אמות בשעה שאין הרוח יוצא ומאן דאמר ק' אמה בשעה שהרוח יוצא רבי מאיר לא אכיל ביעי מן מבואה דמצורע ר' אמי ור' אסי לא הוו עיילי למבואות של מצורע ר"ל כד הוה חמי חד מנהון במדינתא מרגם להון באבניא אמר לו פוק לאתרך לא תזהום ברייתא דתני ר' חייא (ויקרא יג) בדד ישב לבדו ישב ר"א ברבי שמעון כד חמי חד מנהון הוה מיטמר מיניה על שום דכתיב זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יג) זאת תהיה תורת המצורע, ביום טהרתו
 (ויקרא יג) בדד ישב לבדו
 ס"ה מניין הפסוקים מהפרשה
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 איוב כ) אם יעלה לשמים שיאו וראשו לעב יגיע.
 (שם ב) וישאו את עיניהם מרחוק ולא הכירוהו.
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 2917)
 (גימ' 364)
 (גימ' 3281ה)
 (גימ' 3281)
 (גימ' 1601)
 (גימ' 1680ר"ת)
 (גימ' 3281)

ויקרא רבה פרשה טז' משנה ד : ד"א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (תהלים נ טז) ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ותשא בריתי עלי פיך בן עזאי היה יושב ודורש והאש מלהטת סביבותיו אמרו ליה שמא בסדרי מרכבה אתה עוסק אמר להן לאו אלא מחריז דברי תורה לנביאים ונביאים לכתובים ודברי תורה שמחין כיום נתינתן בסיני עיקר נתינתן באש ניתנו הה"ד (דברים ד) וההר בוער באש א"ר לוי מצינו בתורה בנביאים ובכתובים שאין הקב"ה חפץ בקילוסו של אדם רשע מן התורה (ויקרא יג) ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא מן הנביאים (מ"ב ח) ויהי הוא מספר למלך את אשר החיה את המת וגוי זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע ודלמא לאחורי תרעא הוה קאים רבנן אמרי אפילו בסוף העולם הסיטה הקדוש ברוך הוא והביאה כדי שלא יספר אותו רשע בשבחו של הקב"ה בכתובים מנין שנאמר (תהלים נ) ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי ר"א בשם רבי יוסי בן זמרא אמר רמ"ח איברים יש בו באדם מהם רבוצין מהן זקופין ולשון זה נתון בין שני לחיים ואמת המים עוברת תחתיו ומכופל כמה כפולות בא וראה כמה שריפות הוא שורף אלו היה זקוף ועומד עאכ"ו לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם זאת תהיה תורת המצורע המוציא שם רע:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יד א) זאת תהיה תורת המצורע, ביום טהרתו : והובא, אֶל-הַכֹּהֵן. ג וַיֵּצֵא, הַכֹּהֵן, אֶל-מַחוּץ, לַמִּחֲנֶה וַרְאָה
 (ויקרא יג מה) והצורע אָשֶׁר-בוֹ הִנְגַע, בְּגָדָיו יִהְיוּ פְרָמִים וְרֵאשׁוֹ יִהְיֶה פְרוּעַ, וְעַל-שָׂפָם, יַעֲטֶה; וְטִמְא טִמְאָה, יִקְרָא
 ס"ה מניין הפסוקים מהפרשה.
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (תהלים נ טז) וְלַרְשָׁע, אָמַר אֱלֹהִים, מַה לָּךְ, לְסַפֵּר חֲקֵי וּתְשֵׂא בְרִיתִי עָלֶי פִיךָ
 (מלכים ב ח) ויהי הוא מספר למלך את אשר החיה את המת זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 3072ר"פה)
 (גימ' 4060ר"פה)
 (גימ' 7132ה)
 (גימ' 7132)

ויקרא רבה פרשה טז' משנה ה': ד"א זאת תהיה תורת המצורע הה"ד (קהלת ה ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך ריב"ל פתר קריא באלו שפוסקים צדקה ברבים ואין נותנין ר' חנינא בר פפא אמר באלין שאומרים לשון הרע ור' בנימין בן לוי פתר קריא בחניפי תורה רבי מני פתר קריא בנדרים וכו' כדאיתא במדרש קהלת רבנן פתרון קריא במרים אל תתן את פיך לחטיא את בשרך אל תתן רשות לאחד מאיבריך לחטיא כל איבריך אל תאמר לפני המלאך זה משה הה"ד (במדבר כ) וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים שגגה היא (שם יב) אשר נואלנו ואשר חטאנו למה יקצוף האלהים על קולך על אותו הקול שנאמר (שם) ויחר אף ה' בס וילך וחבל את מעשה ידך אמר ר' יוחנן בפיה חטאה וכל האברים לקו הה"ד (שם) והענן סר מעל האהל אריב"ל מלה בסלע ומשתוקא בשתים דתנן שמעון בנו אומר כל ימי גדלתי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משתיקה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

	מניין הפסוק המרכזי במדרש
(גימ' 2373)	(קהלת ה ה) אל-תתן אֶת-פִּיךָ, לְחַטֵּיא אֶת-בְּשָׂרְךָ,
(גימ' 959אה)	וְאֶל-תֵּאמֶר לִפְנֵי הַמַּלְאָךְ,
(גימ' 357)	כִּי שָׁנְגָה הִיא
(גימ' 917ר"ת)	לָמָּה יִקְצֹף הָאֱלֹהִים עַל-קוֹלְךָ.
(גימ' 963ר"ת)	וְחָבַל אֶת-מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ
(גימ' 5569)	ס"ה מניין הפסוק המרכזי במדרש
	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 1044)	(במדבר כ) וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים
(גימ' 1225)	(במדבר יב) אשר נואלנו ואשר חטאנו.
(גימ' 439)	(במדבר יב ט) וַיַּחַר-אֵף יְהוָה בָּס, וַיִּלְךָ
(גימ' 622)	וְהָעֶנָן, סָר מֵעַל הָאֹהֶל
(גימ' 2239)	זאת תהיה תורת המצורע
(גימ' 5569)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה יח' משנה א': דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יהיה זב מבשרו וגו' הה"ד (קהלת יב) וזכור את בוראיך בימי בחורותיך תנן עקביא בן מהללאל אומר הסתכל בשלשה דברים ואין אתה בא לידי עבירה דע מאין באת מטפה סרוחה ולאן אתה הולך לעפר רמה ותולעה ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה וכו' ר' אבא בר כהנא אמר בשם רב פפי ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי שלשתן דרש ר' עקיבא מתוך פסוק אחד וזכור את בוראך בארץ זו ליחה סרוחה בורך זו רמה ותולעה בוראך זה ממ"ה הקדוש ברוך הוא שעתיד ליתן לפניו דין וחשבון בימי בחורותיך ביומי טליותך עד דחילך עלך עד אשר לא יבואו ימי הרעה אלו ימי זקנה והגיעו שנים אשר תאמר אין לי בהם חפץ אלו ימי המשחך שאין בהם לא זכות ולא חובה עד אשר לא תחשך השמש והאור וגו' השמש זה קלסתר פנים והאור זה המצח והירח זה החוטם והכוכבים אלו ראשי לסתות ושב ושב העבים אחר הגשם ר' לוי אמר תרתי חדא לחבריאי וחדא לבוריא חדא לחבריאי בא לבכות זלגו עיניו דמעו חדא לבוריא בא להטיל מים הגללין מקדמין אותו ביום שיזועו שומרי הבית וגו' ביום שיזועו שומרי הבית אלו ארכבותיו והתעותו אנשי החיל אלו צלעותיו רבי חייא בר נחמן אמר אלו זרועותיו ובטלו הטוחנות זה המסס כי מעטו אלו השינים וחשכו הרואות בארובות אלו העינים ר' חייא בר נחמן אמר אלו כנפי הריאה שמשם יוצא הקול וסגרו דלתים בשוק אלו נקביו של אדם שהן כמו דלת הפותח והסוגר בשפל קול הטחנה בשביל שאין המסס טוחן ויקום לקול הצפור הדין סבא כד שמע קול צפרין מציצין אמר בליביה ליסטין אתאן למקפחא יתי וישחו כל בנות השיר אלו שפתותיו ר' חייא בר נחמיה אמר אלו הכליות שהן חושבות והלב גומר גם מגבוה יראו וגו' גם מגבוה יראו הדין סבא דצווחין ליה זיל לאתר פלן והוא שאיל ואמר אית תמן מסקין אית תמן מחתיך וחתחתים בדרך ר' אבא בר כהנא ור' לוי ר' אבא בר כהנא חיתיתא של דרך נופל עליו וחרנא אמר התחיל מתאוה ותואים אמר עד אתר פלן אית לי מהלך באתר פלן לית לי מהלך וינאץ השקד אילין קרסולות ויסתכל החגב זה לוז של שדרה אדרינוס שחיק עצמות שאמר ר' יהושע בר חנניא אמר לו מהיכן הקב"ה מציץ את האדם לעתיד לבא אמר לו מלוז של שדרה אמר לו מן הן את מודע לי אייתי יתיה קומוי נתנו במים ולא נמחה טחנו בריחים ולא נטחון נתנו באש ולא נשרף נתנו על הסדן והתחיל מכה עליו בפטיש נחלק הסדן ונבקע הפטיש ולא הועיל ממנו כלום ותפר האביונה זו התאוה שהיא מטילה שלום בין איש לאשתו ר' שמעון בן חלפתא הוה סליק שאיל בשלמיה דר' בכל ירח וירח כיון דסב יתיב ליה ולא יכול למיסק יום חד סליק א"ל מה עיסקך דלית את סליק לגבי היך דהוית יליף אמר ליה רחוקות נעשו קרובות נעשו רחוקות שתיים נעשו שלש ומטיל שלום בבית בטל [נפירושו רחוקות נעשו קרובות אילין עינייא דהו חמין מרחוק כדו אפילו מקרוב לית אינון חמין קרובות נעשו רחוקות אילין אודניי דהו שמעיין בחד זמן בתרי זמני כדו אפילו במאה זימנין לית אינון שמעיין שתיים נעשו שלש חוטרטא ותרתי ריגלי ומטיל שלום בבית בטל זו התאוה שמטיל שלום בין איש לאשתו] כי הולך האדם אל בית עולמו בית העולם לא נאמר אלא בית עולמו מלמד שכל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו משל למלך שנכנס למדינה ועמו דוכסין ואיפרכין ואיסטרטוטין אף על פי שהכל נכנסין בפולין אחד כל אחד ואחד שרוי לפי כבודו כך אע"פ שהכל טועמין טעם מיתה כל צדיק וצדיק יש לו עולם בפני עצמו וסבבו בשוק הסופדים אלו התולעים עד אשר לא ירתק חבל הכסף זה חוט השדרה ותרופץ גולת הזהב זו גולגולת רבי חייא בר נחמיה אמר זו גרגרת שמכלה את הזהב ומריקה את הכסף ותשבר כד על המבוע זו כרס ר' חייא בריה דר' פפי ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי לאחר ג' ימים כריסו של אדם נבקעת ומוסרת לפה ואומרת לו הילך מה שגזלת וחמסת ונתת לי רבי חגי בשם ר' יצחק מיייתי לה מן הדין קריא (מלאכי ב) וזריתי פרש על פניכם פרש חגיכם רבי אבא בריה דר' פפי ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי כל תלתא יומין נפשא טייסא על גופה סברה דהיא חזרה ליה וכיון דהיא חמיה ליה דאישתני זיוהון דאפוי היא אזלת לה דכתיב (איוב יד) אך בשרו וגו' בר קפרא אמר עד שלשה

ימים תוקפו של אבל קיים למה שצורת הפנים ניכרת דתנן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם ואין מעידין לאחר ג' ימים ונרוץ הגלגל אל הבור תרין אמוראין חד אמר כאילין גלגליא דצפורי וחורגא אמר כאילין רגבייא דטבריא כמה דתימא (שם כד) מתקו לו רגבי נחל וישב העפר על הארץ כשהיה וגו' ר' פנחס ור' חלקיה בשם ר' סימון אימתי הרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה כששב העפר אל הארץ כשהיה ואם לאו (שמואל א כה) ואת נפש אויביך יקלענה וגו' ר' ישמעאל ב"ר נחמן מתני לה בשם ר' אבדימי דמן חיפא לכהן חבר שמסר לכהן עם הארץ ככר של תרומה אמר לו ראה שאני טהור ובייתי טהור וככר שנתתי לך טהור אם אתה נותנת לי כדרך שאני נתתי לך מוטב ואם לאו הריני זורקה לפניך כך אמר הקדוש ברוך הוא לאדם זה ראה שאני טהור ומעוני טהור ומשרתי טהורים ונשמה שנתתי לך טהורה אם אתה מחזירה לי כדרך שאני נותנה לך מוטב ואם לאו הריני טורפה לפניך כל אלו בימי זקנותו אבל בימי בחרותו אם חטא לוקה בזיבות ובצרעת לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם איש כי יהיה זב מבשרו:

התאמה גימטריית לצ'טוטי הפסוקים במדרש

מניין הפסוקים מהפרשה פרק טו פסוקים א-יב

א וַיְדַבֵּר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר. ב דַּבְּרוּ אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאִמַּרְתֶּם אֲלֵהֶם: אִישׁ אִישׁ, כִּי יְהִי זָב מִבְּשָׂרוֹ--זָבוּ, טָמֵא הוּא. ג וְזֹאת תְּהִיֶה טָמְאָתוֹ, בְּזָבוֹ: ד רַר בְּשָׂרוֹ אֶת-זָבוֹ, או-הַחֲתִים בְּשָׂרוֹ מִזָּבוֹ--טָמְאָתוֹ, הוּא. ד כֹּל-הַמְשַׁכֵּב, אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עֲלֵיו הִזְב--טָמֵא; וְכֹל-הַכֹּלֵי אֲשֶׁר-יִשֵּׁב עָלָיו, יִטָּמָא. ה וְאִישׁ, אֲשֶׁר יִגַּע בְּמִשְׁכָּבוֹ--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. ו וְהִישָׁב, עַל-הַכֹּלֵי, אֲשֶׁר-יִשֵּׁב עָלָיו, הִזְב--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. ז וְהִנְגַע, בְּבֶשֶׂר הִזְב--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. ח וְכִי-יִרְקֵ הִזְב, בְּטַהוֹר--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. ט וְכֹל-הַמְרַקֵּב, אֲשֶׁר יִרְכַּב עָלָיו הִזְב--יִטָּמָא. י וְכֹל-הַנִּגְעַ, כָּל אֲשֶׁר יְהִי תַחְתָּיו--טָמֵא, עַד-הָעֶרְב; וְהִנּוּשָׂא אוֹתָם--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. יא וְכֹל אֲשֶׁר יִגַּע-בוֹ הִזְב, וְיָדָיו לֹא-שָׁטַף בַּמַּיִם--יִכָּבֵס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם, וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב. יב וְכֹל-יָרַשׁ אֲשֶׁר-יִגַּע-בוֹ הִזְב, יִשָּׁבֵר; וְכֹל-כְּלִיעַ--יִשָּׁטַף, בַּמַּיִם

כמניין הפסוקים מקהלת יב א-ז שצוטטו במדרש:

(גימ' 2546)	א וזכר, את-בוראיך, בימי, בחורתיך עד אשר לא-יבאו, ימי הרעה
(גימ' 1968)	והגיעו שנים, אשר תאמר אין-לי בהם חפץ
(גימ' 2535)	עד אשר לא-תחשף השמש, והאור, והירח, והכוכבים.
(גימ' 1002ת)	ושבו העבים, אחר הגשם
(גימ' 2725)	ביום, שיזעו שמרי הבית, והתעוּתו, אנשי החיל
(גימ' 2249)	ובטלו הטחנות כי מעטו, וחשכו הראות בארבות
(גימ' 4047ר"ת)	וקירו דלתים בשוק בשפל קול הטחנה ויקום לקול הצפור, וישחו כל בנות השיר.
(גימ' 3265)	גם מגבה יראו, וחתחתים בדרך, וינאץ השקד ויסתבל החגב,
(גימ' 1439ת)	ותפר האביונה
(גימ' 4491)	כי-הלך האדם אל-בית עולמו, וסבבו בשוק הסופדים
(גימ' 1414ת)	עד אשר לא ירתק חבל הפסוף, ותרוץ גלת הזֶהב
(גימ' 27999)	תשבר כד על המבוע, ונרץ הגלגל אל-הבור וישב העפר על-הארץ, כשהיה.
	ס"ה מניין הפסוקים מקהלת יב א-ז שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה יט' משנה ו ד"א ואשה כי יזוב זוב דמה מי קיים מצות זיבה יכניהו בן יהויקים אמרו כיון שעלה נבוכדנצר להחריב את ירושלים עלה וישב לו בדפנו של אנטוכיא ירדה סנהדרי גדולה לקראתו אמרו לו הגיע זמנו של בית זה ליחרב אמר להם לאו אלא יהויקים מרד בי תנוהו לי ואלך באו אצלו ואמרו לו ליהויקים נבוכדנצר בעי לך אמר להן כך עושין דוחין נפש מפני נפש דוחין נפשי ומקיים נפשיכון כתיב (דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדוניו אמרו לו לא כך עשתה זקנתך לשבע בן בכרי כיון שלא שמע להם עמדו ונטלוהו ושללוהו לו וכיצד שללוהו רבי אליעזר ור' שמעון ר' אליעזר ב"ר נתן אומר חי שלשלו אותו כד"א (יחזקאל יט) ויתנהו בסוגר בחחים בחיים כתיב ר' שמעון אומר מת שלשלו אותו לו כד"א (שם) למען לא ישמע קולו עוד אמר רבי יהושע בן לוי אני מקיים דברי שניהם חי שלשלו אותו אלא שהיה מפונק ומת בידם מה עשה לו נבוכדנצר ר' יהודה ור' נחמיה ר' יהודה אומר נטלו והחזירוהו בכל ערי יהודה וישב עליו בפרדימוס והרגו וקרע את החמור והכניסוהו לתוכו הה"ד (ירמיה כב) קבורת חמור יקבר ר' נחמיה אומר נטלו והחזירו בכל ערי ישראל והרגו והיה מחתך ממנו כזיתים ומשליך לכלבים הה"ד קבורת חמור יקבר היכן היא קבורת חמור לא במעי הכלב הוא שהנביא מקנתר עליו ואומר (מלכים ב כד) ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה רבי יוחנן אמר ג' אמוראין חד אמר שהיה לבוש כלאים וחד אמר שמשך לו ערלה וחד אמר שנמצאת כתובת קעקע חקוקה על בשרו ר' יוחנן אמר על ידי שבא על אמו ועל כלתו ועל אשת אביו דא"ר יוחנן כללו של דבר בפתח שיצא בו נכנס ר' יהושע בן לוי אמר על שהושיב בירניות בירושלים מהו בירניות בירן ציירן שהיה הורג את בעליהם ומענה את נשיהם ומכניס ממונם לטמיון הה"ד (יחזקאל יט) וידע אלמנותיו כיון שהרגו נבוכדנצר המליך את יכניה בנו תחתיו וירד לו לבבל יצאו כל בני בבל לקלסו אמרו לו מה עשית אמר להם יהויקים מרד בי והרגתיו והמלכתי יכניה בנו תחתיו אמרו לו מתלא אמר גור טב מכלב ביש לא תרבי גור ביש מכלב ביש שמע להם ומיד שלשלו וישב בדפנו של אנטוכיא ירדו סנהדרי גדולה לקראתו ואמרו לו הגיע זמנו של בית זה ליחרב אמר להם לא אלא אותו שהמלכתי תנוהו לי ואני הולך לי אזלין אמרין ליכניה נבוכדנצר בעי לך מה עשה עמד וכנס כל מפתחות בית המקדש ועלה לראש הגג ואמר רבשי"ע הואיל ולא זכינו להיות גזברין לפניך עד עכשיו היינו בעלי בתים נאמנים לפניך מכאן ואילך הרי מפתחותיך לפניך תרין אמוראין חד אמר כמין יד של אש ירדה ונטלתן ממנו וחד אמר משעה שזרקן עוד לא ירדו מה היו בחוריהן של ישראל עושין היו עולין לראש גגותיהן ונופלים מתים הה"ד (ישעיה כב) משא גיא חזיון מה לך איפא כי עלית כלך לגגות מה עשה נבוכדנצר נטלו

וחבשו בבית האסורים וכל מי שהיה נחבש בימיו לא היה יוצא משם לעולם (שם יד) על שום אסיריו לא פתח ביתה גלה יהויכין וגלתה סנהדרי גדולה עמו הדא הוא דכתיב (ירמיה כב) העצב נבזה נפוץ ר' אבא בר כהנא אמר כעצם הזה של מוח שבשעה שאתה מנפצו אינו יפה למאומה כו' עד שאלתיאל שאל הקדוש ברוך הוא לב"ד של מעלה והתירו לו את נדרו באותה שעה ישבה סנהדרי גדולה על דעתה ואמרו בימינו מלכות בית דוד פוסק' אותו שכתוב בו (תהלים פט) וכסאו כשמש נגדי מה נעשה נלך ונפייס לגדלת ולמלכה ומלכה למלך הלכו ופייסו לגדלת וגדלת למלכה ומלכה למלך מה היה שם אשתו של נבוכד נצר רב הונא אמר שמיר' שמה ר' אבין אמר שמירמו' שמה ורבנן אמרין שמירעם שמה ע"י שנולדה ברעם כיון שבא נבוכדנצר להזקק לה א"ל את מלך ויכניה אינו מלך אתה מבקש תפקידך ויכניה אינו מבקש תפקידו מיד גזר ונתנו לו אשתו וכיצד שלשלה לו ר' שבתאי אמר דרך קנקלין שלשלה לו ורבנן אמרי פתחו המעזיבה ושלשלה לו כיון שבא להזקק לה אמרה כשושנה אדומה ראיתי פרש ממנה מיד הלכה וספרה וטהרה וטבלה אמר לו הקב"ה בירושלים לא קיימתם מצות זיבה ועתה אתם מקיימין שנא' (זכריה ט) גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור נזכרתם אותו הדם שבסיני בשביל כן שלחתי אסיריך א"ר שבתאי לא זז משם עד שמחל לו הקדוש ברוך הוא על כל עונותיו על אותה שעה אמר (שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך יצתה בת קול ואמרה להם (ירמיה ג) שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם.

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא טו כה) וְאִשָּׁה כִּי-זֹזְבָה זֹזְבָה זְמִים רַבִּים, בְּלֹא עֵת-נִדְתָּהּ, או כִּי-תִזְוֹב, עַל-נִדְתָּהּ: כָּל-יְמֵי זֹב טָמְאָתָהּ, כִּימֵי נִדְתָּהּ תִּהְיֶה--טָמְאָה הוּא. כו כָּל-הַמִּשְׁכָּב אִשְׁר-תִּשְׁכַּב עָלָיו, כָּל-יְמֵי זֹבָה--כִּמְשָׁכָב נִדְתָּהּ, וְהָיָה-לָהּ; וְכָל-הַכֶּלִי, אֲשֶׁר תִּשָּׁב עָלָיו--טָמָא וְהָיָה, כְּטָמְאָת נִדְתָּהּ. כז וְכָל-הַנּוֹגֵעַ בָּם, יִטְמָא; וְכָבֵס בְּגָדָיו וְרִחָץ בַּמַּיִם, וְטָמָא עַד-הָעָרֶב. כח וְאִם-טָהַרְתָּהּ, מִזֹּבָה--וְסִפְרָתָהּ לָהּ שִׁבְעַת יָמִים, וְאַחַר תִּטְהָר. כט וְכִּבּוּם הַשְּׂמִינִי, תִּקַּח-לָהּ שְׁתֵּי תְרִים, או שְׁנֵי, בְּנֵי יוֹנָה; וְהִבִּיֵּא אֹתָם אֶל-הַפֶּה, אֶל-פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד

(גימ' 17368)

	מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 888)	(דברים כג) לא תסגיר עבד אל אדוניו
(גימ' 816)	(יחזקאל יט) ויתנהו בסוגר בחחים
(גימ' 863)	(שם) למען לא ישמע קולו עוד
(גימ' 1274)	(ירמיה כב) קבורת חמור יקבר
(גימ' 1945)	(מלכים ב כד) ויתר דברי יהויקים וכל אשר עשה
(גימ' 709 ס"ת)	(יחזקאל יט) וידע אלמנותיו
(גימ' 2583 ס"ת)	(ישעיה כב) משא גיא חזיון מה לך איפא כי עלית כלך לגגות
(גימ' 1669)	(שם יד) על שום אסיריו לא פתח ביתה
(גימ' 470 אה)	(ירמיה כב) העצב נבזה נפוץ
(גימ' 820)	(תהלים פט) וכסאו כשמש נגדי
(גימ' 2419)	(זכריה ט) גם את בדם בריתך שלחתי אסיריך מבור
(גימ' 1030)	(שיר ד) כלך יפה רעיתי ומום אין בך..
(גימ' 1882)	(ירמיה ג) שובו בנים שובבים ארפא משובותיכם
(גימ' 17368)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

פרשת אחרי מות

ויקרא רבה פרשה כ' משנה א אחרי מות שני בני אהרן ר' שמעון פתח (קהלת ט) הכל כאשר לכל מקרה אחד לצדיק ולרשע לצדיק זה נח שנאמר בו (בראשית ו) איש צדיק אמר ר' יוחנן בשם רבי אליעזר בנו של רבי יוסי הגלילי נח כשיצא מן התיבה הכישו הארי ושוברו ולא היה כשר להקריב והקריב שם בנו תחתיו ולרשע זה פרעה נכה כיון שביקש לישב על הכסא לא היה יודע מנהגיו הכישו ארי ושוברו זה מת צולע וזה מת צולע היינו דכתי' מקרה אחד ולרשע על הכסא של שלמה לא היה יודע מנהגיו הכישו ארי ושוברו זה מת צולע וזה מת צולע כי טוב הוא ר' מאיר אומר שנולד מהול ולטהור זה אהרן שהיה עוסק בטהרתן של ישראל שנאמר (מלאכי ב) בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון ולטמא אלו מרגלים אלו אמרו שבחה של ארץ ישראל ואלו אמרו גנאי אלו לא נכנסו ואלו לא נכנסו היינו דכתי' לטוב ולטהור ולטמא לזובח זה יאשיה שנאמר (ד"ה ב לה) וירם יאשיהו לבני העם צאן כבשים ובני עזים ולאשר איננו זובח זה אחאב שביטל קרבנות הה"ד (שם יח) ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרוב זבח לו זבח ולא קרבנות זה מת בחצים וזה מת בחצים היינו דכתי' לזובח ולאשר איננו זובח כטוב כחוטא כטוב זה דוד שנאמר (שמואל א יז) וישלח ויביאהו והוא טוב רואי א"ר יצחק טוב ראי בהלכה כל הרואהו נזכר לתלמודו כחוטא זה נבוכדנצר שנאמר (דניאל ג) וחטאיך בצדקה פרוק זה בנה בה"מ ומלך ארבעים שנה וזה החריב בה"מ ומלך מ' שנה הוי מקרה אחד וגו' כנשבע זה צדקיה שנאמר (ד"ה ב לו) וגם במלך נבוכדנצר מרד כאשר שבועה ירא זה שמשון שנא' (שופטים טו) ויאמר להם שמשון השבעו לי פן תפגעו בי זה מת בנקור עינים (מלכים ב כה) ואת עיני צדקיה עזר וזה מת בנקור עינים (שופטים טז) ויאחזו אותו פלשתים וינקרו את עיניו הה"ד מקרה אחד לנשבע וגו' ד"א מקרה אחד אלו בני אהרן דכתיב בהון (מלאכי ב) בשלום ובמישור לרשע זה עדת קרח דכתיב בהון (במדבר טז) סורו נא וגו' אלו נכנסו להקריב במחלוקת ויצאו שרופין ואלו נכנסו להקריב שלא במחלוקת ויצאו שרופין:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

מניין הפיסקה הראשונה בפרשה:

(ויקרא טז א-ז) וַיִּזְבֹּר יְהוָה, אֶל-מִשְׁחָה, אַחֲרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן--בְּקִרְבָּתָם לְפָנֵי-יְהוָה, וַיִּמָּוֶתוּ. ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן אַחִיךָ, וְאֶל-יָבָא בְּכָל-עֵת אֶל-הַקֹּדֶשׁ, מִבַּיִת לְפָרְכֹת--אֶל-פְּנֵי הַכַּפָּרֹת אֲשֶׁר עַל-הָאֹרֶן, וְלֹא יָמוּת, כִּי בִעָוֹן, אֶרְאֶה עַל-הַכַּפָּרֹת.

ג'זאת יבא אהרן, אל-הקדש: בפר בן-בקר לחטאת, ואיל לעלה.
ד'תנת-בד קדש ילבש, ומכנסו-בד יהיו על-בשרו, ובאבנט בד יחגר, ובמזנפת בד יצנף; בגדי-קדש הם, ורחץ
במים את-בשרו וילבשם.
ה ומאת, עדת בני ישראל,
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 19908)

(גימ' 2293 ס"ת) (קהלת ט ב) הכל פאשר לכל, מקרה אחד לצדיק ולרשע
(גימ' 1113) (קהלת ט ב) לטוב ולטהור ולטמא, ולזבח, ולאשר איננו זבח
(גימ' 1617) (קהלת ט ב) פטוב, פחטא--הנשבע, פאשר שבועה ירא.
(גימ' 515) (בראשית ו) איש צדיק
(גימ' 1121 ר"תה) (שמות א) ותרא אותו כי טוב הוא
(גימ' 2149) (מלאכי ב) בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון
(גימ' 1503) (ד"ה ב לה) וירם יאשיהו לבני העם צאן כבשים ובני עזים..
(גימ' 768) שם יח) ויזבח לו אחאב צאן ובקר לרוב
(גימ' 646) (שמואל א יז) וישלח ויביאהו והוא טוב רואי..
(גימ' 641) (דניאל ג) וחטאיד בצדקה פרוק.
(גימ' 807) (ד"ה ב לז) וגם במלך נבוכדנצר מרד
(גימ' 2202) (שופטים טו) ויאמר להם שמשון השבעו לי פן תפגעון בי
(גימ' 1038) (מלכים ב כה) ואת עיני צדקיהו עור
(גימ' 2230) (שופטים טז) ויאחזו אותו פלשתים וינקרו את עיניו.
(גימ' 942) (מלאכי ב) בשלום ובמישור
(גימ' 323) (במדבר טז) סורו נא

(גימ' 19908)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ויקרא רבה פרשה כ' משנה ב ד"א אחרי מות ר' לוי פתח (תהלים עה) אמרתי להוללים אל תהולו להוללים
למערבביא אלו שלכם מלא עליהם חלחליות רעות ר' לוי הוה צווח להון אלליא שמביאין אללי לעולם
ולרשעים אל תרימו קרן אמר להם הקב"ה לרשעים הצדיקים לא שמחו בעולמי ואתם מבקשין לשמוח ריש
לקיש בשם ר' שמעון בן מנסיא אמר תפוח עקיבו של אדם הראשון היה מכהה גלגל חמה קלסתר פניו על
אחת כמה וכמה ואל תתמה בנוהג שבעולם אדם עושה דיסקרי אחד לו ואחד לביתו של מי עושה נאה לא
את שלו כך אדם הראשון נברא לתשמיש של הקדוש ברוך הוא וגלגל חמה לתשמישן של בריות א"ר לוי
בשם ר' חמא בר חנינא י"ג חופות קשר לו הקב"ה בגן עדן שנא' (יחזקאל כח) בעדן גן אלהים היית כל אבן
יקרה מסוככת אודם פטדה ויהלום תרשיש שוהה וישפה ספיר נופך וברקת וזהב מלאכת תפיך ונקביך כך
ביום הבראך כוננו ר' שמעון ב"ל אמר חד עשר ורבנן אמרי עשר ולא פליגי מאן דעבד להן תלת עשר עביד כל
אבן יקרה מסוככת תלת מאן דעבד להון חד סר עבד להו חדא מאן דעבד להון עשרה לא עבד חד מנהון
ואחר כל השבח הזה (בראשית ג) כי עפר אתה ואל עפר תשוב אברהם לא שמח בעולמי ואתם מבקשים
לשמוח נולד לו בן למאה שנה ובסוף א"ל הקדוש ברוך הוא קח נא את בנך והלך אברהם מהלך ג' ימים
לאחר ג' ימים ראה ענן קשור על גב ההר א"ל בני רואה אתה מה שאני רואה אמר ליה הן מה אתה רואה
אמר ליה ענן קשור על גב ההר אני רואה אמר לישמעאל ולאליעזר רואים אתם כלום אמרו ליה לאו א"ל
הואיל ואינכם רואים כלום וחמור זה אינו רואה שבו לכם פה עם החמור עם הדומים לחמור נטל את יצחק
בנו והעלהו הרים והורידו גבעות העלהו על אחד מן ההרים ובנה מזבח וסדר עצים וערך מערכה ונטל את
הסכין לשוחטו ואלולי שקראו מלאך מן השמים כבר היה נשחט תדע שכן שחזר יצחק אצל אמו ואמרה לו
אן היית ברי א"ל נטלני אבי והעלני הרים והורידני גבעות וכו' אמרה ווי על ברי דריות' אלולי המלאך כבר
היית שחוט א"ל אין באותה שעה צווחה ששה קולות כנגד ששה תקיעות אמרו לא הספיקה את הדבר עד
שמרתה הה"ד (בראשית כג) ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה ומהיכן בא ר' יהודה ב"ר סימן אמר מהר
המורה בא ויהי אברהם מהרהר בלבו ואומר שמא ח"ו נמצא בו פסול ולא נתקבל קרבנו יצתה בת קול
ואומרת לו (קהלת ט) לך אכול בשמחה לחמך ישראל לא שמחו בעולמי שמח ישראל בעושי אינו אומר אלא
ישמח עתידין הן לשמוח במעשיו של הקב"ה לע"ל כביכול הקדוש ברוך הוא לא שמח בעולמו שמח ה'
במעשיו אינו אומר אלא ישמח עתיד הקב"ה לשמוח במעשיהם של צדיקים לע"ל אלישבע בת עמינדב לא
שמחה בעולם שראתה ה' כתרם ביום אחד יבמה מלך אחיה נשיא בעלה כהן גדול שני בניה ב' סגני כהונה
פנחס בן בנה משוח מלחמה כיון שנכנסו בניה להקריב ונשרפו נהפכה שמחתה לאבל הה"ד אחרי מות שני

בני אהרן:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(גימ' 2967)

(ויקרא טז א) וידבר.. אחרי מות, שני בני אהרן בקרבתם לפני-יהוה, וימתו

(גימ' 2967)

כמניין (תהלים עה): אמתני להוללים, אל-תהלו; ולרשעים, אל-תרימו קרן.

ויקרא רבה פרשה כ' משנה ג ר' אבא בר כהנא פתח (שם ב) לשחוק אמרתי מהולל אם הדין דחוכא מעורב
מה חדותא מהניא מעשה באחד מגדולי כבול שהיה משיא את בנו וברביעי שלו זימן אצלו אורחים משאכלו
ושתו והטיבו את לבם אמר לבנו עלה והביא לנו חבית אחד מן העליה כיון שעלה הכישו נחש ומת המתין לו
לירד ולא ירד אמר אני עולה ורואה מה טיבו של בני עלה ומצאו שהכישו נחש ומת ומוטל בין החביות
המתין עד שגמרו סעודתן אמר להם רבותי לא לברך את בני ברכת חתנים באתם אלא ברכו עליו ברכת
אבלים לא להכניס את בני לחופה באתם באו והכניסוהו לקברו הפטיר עליו ר' זכאי דמן כבול לשחוק
אמרתי מהולל:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(גימ' 2087)

(ויקרא טז א) אחרי מות, שני בני אהרן בקרבתם.

(גימ' 1266 רס"פ)
(גימ' 821)
(גימ' 821)

(קהלת ב) לשחוק, אמתית מהולל ;
יתרה
כמניין : (קהלת ב) ולשמה, מה-זה עשה

ויקרא רבה פרשה כ' משנה ד' ר' יודן גלייה פתח (איוב לט) אם על פיך יגביה נשר אמר הקדוש ברוך הוא לאהרן על מימר פומך הייתי משרה שכינתי על גבי הארון או על מימר פומך הייתי מסלק שכינתי מעל גבי הארון (שם) סלע ישכון מקדש ראשון (שם) ויתלונן לינה אחת מקדש השני (שם) על שן סלע ומצודה לינות הרבה דתנין תמן משניטל הארון היתה שם אבן שתייה ולמה נקראת כן א"ר יוסי ב"ר חלפתא שממנה הושתת העולם הה"ד (תהלים נ) מציון מכלל יופי כיצד היתה תפלתו של כה"ג ביום הכפורים בצאתו מן הקדש אומר יהי רצון מלפניך שתהא שנה זו גשומה שחונה וטלולה שנת רצון שנת ברכה שנת זול שנת שובע שנת משא ומתן ואל יצטרכו בה עמך ישראל אלו לאלו ואל יגביהו ישראל שררה אלו על אלו ואל תפנה לתפלת עוברי דרכים רבנן דקיסרין אמרו על אחינו שבקסרין שלא יגביהו שררה רבנן דרומא אמרו על אחינו שבשרון שלא יעשו בתיהן קבריהן (איוב לט) משם חפר אוכל משם היה (מייילל) נוטל אוכל של כל ימות השנה (שם) למרחוק עיניו יביטו מראש השנה היה יודע מה בסופה הא כיצד בשעה שהיה צופה ורואה עשן של מערכה עולה לדרום היה יודע שהדרום שבע עולה למערב היה יודע שהמערב שבע עולה למזרח היה יודע שהמזרח שבע וכן כולם עולה באמצע הרקיע יודע שהעולם כולו שבע אחר כל השבח הזה (איוב לט) ואפרוחיו יעלעו דם ראה אפרוחיו מגעגעין באדמה ושתק אלא ובאשר חללים נדב ואביהוא שם הוא השכינה ר' יודן בשם ר' יהושע בן לוי ור' ברכיה בשם ר' חייא בר אבא אמרו (ויקרא י) קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקודש מאת פני הארון אינו אומר אלא מאת פני הקודש כאדם שאומר לחבירו העבר המת הזה מאת פני האבל הזה עד מתי אבל זה מצטער הה"ד אחרי מות שני בני אהרן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא טז א-ב) וַיִּדְבֹר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה, אַחֲרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן--בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-יְהוָה, וַיָּמָתוּ. ב וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, דַּבֵּר אֶל-אֶהֱרֹן אַחִיד, וְאֶל-יָבֵא בְכָל-עֵת אֶל-הַקֹּדֶשׁ, מִבֵּית לְפָרֶכֶת--אֶל-פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל-הָאֹרֹן, וְלֹא יָמוּת.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 1317 אתה)	(איוב לט כז) אִם-עַל-פִּיד, יִגְבִּיהַ נָשֶׁר ; וְכִי, יָרִים קִנּוּ
(גימ' 1881 אתה)	(איוב לט כח) סֶלַע יִשְׁכֹּן, וַיִּתְלַן עַל שֵׁן-סֶלַע, וּמִצוּדָה
(גימ' 1286)	(איוב לט כט) מִשֶּׁם חֶפֶר-אֶכֶל ; לְמִרְחוֹק, עֵינָיו יִבִּיטוּ
(גימ' 1884 ר"תתא)	(איוב לט ל) וְאֶפְרָחוּ יַעֲלֵעוּ-דָם ; וּבְאֲשֶׁר חֲלָלִים, שָׁם הוּא
(גימ' 2612 ר"ת)	(ויקרא י) קרבו שאו את אחיכם מאת פני הקדש.

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה ה' ר' אחא ור' זעירא פתח (איוב לו א) אף לזאת יחרד לבי ויתר ממקומו מהו ויתר יקפץ כד"א (ויקרא יא) לנתר בהן על הארץ אמר הקב"ה לא יהיו בניו של אהרן דומין למטהו שנכנס יבש ויצא לח טיטוס הרשע נכנס לבית קדשי הקדשים וחרבו שלופה בידו גידר את הפרוכת ויצאת חרבו מלאה דם נכנס בשלום ויצא בשלום ובניו של אהרן נכנסו להקריב ויצאו שרופים הה"ד אחרי מות שני בני אהרן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא טז א) אַחֲרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן--בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-יְהוָה, וַיָּמָתוּ
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(איוב לו א) אף-לזאת, יחרד לבי, ויתר, ממקומו
(ויקרא יא) לנתר בהן על הארץ
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה כ' משנה ו' : ר' ברכיה פתח (משלי יז ו) גם ענוש לצדיק לא טוב אמר הקדוש ברוך הוא אף על פי שענשתי את אהרן ולקחתי שני בניו ממנו לא טוב אלא (שם) להכות נדיבים על יושר הה"ד אחרי מות תני ר' אליעזר לא מתו בניו של אהרן אלא על ידי שהורו הלכה בפני משה רבן ומעשה בתלמיד אחד שהורה לפני רבו ר' אליעזר אמר לאימא שלום אי לאשתו של זה אינו מוציא שבתו לא באת שבתו עד שמת נכנסו חכמים אצלו א"ל נביא אתה אמר להם (עמוס ז יד) לא נביא אנכי ולא בן נביא אלא כך מקובלני כל המורה הלכה לפני רבו חייב מיתה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא טז א) אַחֲרֵי מוֹת, שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן--בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי-יְהוָה
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(משלי יז ו) גם ענוש לצדיק לא טוב להכות נדיבים על ישר
עמוס ז יד) לא-נביא אֲנֹכִי, וְלֹא בֶן-נְבִיא
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

ויקרא רבה פרשה א' משנה א' בזאת יבא אהרן הה"ד (תהלים כז א) לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא ר"א פתר קריא בים אורי בים שנאמר (שמות יד) ויאר את הלילה וישעי התיצבו וראו את ישועת ה' ממי אירא ויאמר משה אל תיראו ה' מעוז חיי (שם טו) עזי וזמרת יה ממי אפחד תפול עליהם אימתה ופחד בקרוב עלי מרעים ופרעה הקריב לאכול את בשרי (שמות טו) אמר אויב ארדוף אשיג וגו' א"ר שמואל בר נחמן אין הרשע הזה יוצא העולם עד שמוצא אפופסים שלו מתוך פיו אמר אויב ארדוף וגו' תורישם ידי אינו אומר

אלא תורישמו מוריש אני עשרי וכבודי להם צרי ואויבי לי ונער פרעה וחילו מכאן ואילך אמרו ישראל (תהלים כז) אם תחנה עלי מחנה של מצרים לא יירא לבי אם תקום עלי מלחמתן של מצרים בזאת אני בוטח בזאת שהבטחתי שנאמר ה' ילחם לכם:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ג בזאת יבא אהרן, אל-הקדש: בפר בן-בקר לחטאת, ואיל לעלה. ד פתנת-בד קדש ילבש, ומכנס-י-היו על-בשרו, ובאבנט בד יחגר, ובמזנפת בד יצנף; בגדי-קדש הם, ורחץ במים את-בשרו ולבשם. ה ומאת, עדת בני ישראל, יקח שני-שעירי עזים,

כמניין הפסוקים בתהילים וביציאת מצרים שצוטטו במדרש:

(תהלים כז א) לדוד: יהוה, אורי וישעי ממי אירא; יהוה מעוז-חיי ממי אפחד. (תהלים כז ב) בקרב עלי, מרעים לאכל את-בשרי: צרי ואיבי לי; (תהלים כז ג) אם-תחנה עלי, מחנה לא-יירא לבי: (תהלים כז ג) אם-תקום עלי, מלחמה בזאת, אני בוטח (את)

(גימ' 5841)

ס"ה מניין הפסוקים בתהילים שצוטטו במדרש ביציאת מצרים: (שמות יד-טו)

(שמות יד) ויאר את הלילה

(שמות יד ג) ויאמר משה, אל-תיראו

(שמות טו ב) עזי וזמרת יה, ויהי-לי

(שמות טו טז) תפול עליהם אימתה ופחד,

(שמות טו): אמר אויב ארדוף אשיג

(שמות יד) יהוה, ילחם לקם;

(גימ' 5068)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ביציאת מצרים

(גימ' 10909)

ס,ה מניין הפסוקים בתהילים וביציאת מצרים שצוטטו במדרש: .:

ויקרא רבה פרשה כא משנה ה בזאת יבא אהרן זש"ה (משלי כד) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה ר' נתן ור' אחא בשם ר' סימון אמר אם עשית חבילות של עבירות עשה כנגדן חבילות של מצות (שם ו) עינים רמות (דברים ו) והיו לטוטפות בין עיניך לשון שקר ולמדתם אותם את בניכם ידים שופכות דם נקי (שם) וקשרתם לאות על ירך לב חורש מחשבות און והיו הדברים האלה רגלים ממהרות לרוץ לרעה הוי רץ אחר מילה שהיא בין ברכים יפיח כזבים עד חמש (ישעיה מג) ואתם עדי נאום ה' ומשלח מדנים בין אחים (תהלים לד) בקש שלום ורדפהו ר' יוחנן פתר קריא בקברניטין דא"ר יוחנן לעולם יעשה אדם עצמו קברניט האידך יכול לעשות מצוה רבי בנאה פתר קרייא במשניות דאמר רבי בנאה לעולם ישקיע אדם עצמו במשניות שאם ירתק יפתחו לו אם לתלמוד לתלמוד אם להגדה להגדה ר' אלעזר בשם ר' יהושע בן לוי אמר עמוד ברזל

משנה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (ויקרא, י, יח) אל-הקדש פנימה; (משלי כד) כי בתחבולות תעשה לך מלחמה; (שם ו) עינים רמות; (דברים ו) והיו לטוטפות בין עיניך; (דברים ו) ולמדתם אותם את בניכם; (דברים ו) וקשרתם לאות על ירך; (ישעיה מג) ואתם עדי נאום ה' ומשלח מדנים (תהלים לד) בקש שלום ורדפהו.

כמניין: בזאת יבא אהרן, אל-הקדש: בפר בן-בקר לחטאת, ואיל לעלה. ד פתנת-בד קדש ילבש, ומכנס-י-בד יהיו על-בשרו, ובאבנט בד יחגר, ובמזנפת בד יצנף; בגדי-קדש הם, ורחץ במים את-בשרו ולבשם.

(גימ' 8190)

(גימ' 625)

יתרה 625 כמניין(ויקרא, י, יח): "אל-הקדש פנימה"; .:

(גימ' 8815)

ד"א: כמניין: (ויקרא, יו) ויאמר משה אל-אהרן ולא לעזר ולא לתמר בניו ראשיכם אל-תפרעו ובגדיכם לא-תפרמו, ולא תמתו, ועל כל-העדה, יקצף; ואל-היכם, כל-בית ישראל--ובכו את-השרפה, אשר שרף יהוה..

(גימ' 8815)

ויקרא רבה פרשה ז אמר רבי ברכיה אמר הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לישראל כשהייתם במצרים הייתם דומין לטוטפות בין החוחים עכשיו שאתם נכנסין לארץ כנען היו דומין לטוטפות בין החוחים ותנו דעתכם שלא תעשו לא כמעשה אלו ולא כמעשה אלו הה"ד כמעשה ארץ מצרים ר' יצחק פתר קריא בבן אדם שיש לו שתי בנות מאם אחת שתיהן מאב אחד שתיהן משפיר אחד כד"א (בראשית י) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען אמר רבי חנינא משל למלך שהיה לו בת יחידה והשרה אותה במבוי אחד ונמצאו כולן בעלי זנות ובעלי כשפים א"ל בתי תני דעתך שלא תעשה לא כמעשה אלו ולא כמעשה אלו כך כשהיו ישראל במצרים היו מצרים בעלי זנות שנאמר (יחזקאל כג) אשר בשר חמורים בשרם וכשנכנסו לארץ כנען היו כנענים בעלי זנות ובעלי כשפים שנאמר מרוב זנוני זונה טובת חן בעלת כשפים אמר להן הקב"ה בני הזהרו

שלא תעשו לא כמעשה אלו ולא כמעשה אלו הה"ד כמעשה ארץ מצרים:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויקרא יח ג) כמעשה ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה,

וכמעשה ארץ-כנען אשר אני מביא אתכם שמה,

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 4730 הר"פ)

(גימ' 1125)

(בראשית י) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען

(גימ' 1849)

(יחזקאל כג כ) אשר שרף-המורים בשרם

(גימ' 1866)

(נחום ג ד) מרוב זנוני זונה, טובת חן בעלת כשפים

(גימ' 4730)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ויקרא רבה פרשה כג משנה ט תני רבי ישמעאל כמעשה ארץ מצרים וכמעשה ארץ כנען לא תעשו וגו' ואם לאו אני ה' אלהיכם תני רבי חייא למה אני ה' כתיב שני פעמים אני הוא שפרעתי מדור המבול ומסודם וממצרים אני עתיד ליפרע ממי שהוא עושה כמעשיהם דור המבול נמחו מן העולם על ידי שהיו שטופין בזנות אמר רבי שמלאי כל מקום שאתה מוצא זנות אנדרלמוסיא באה לעולם והורגת טובים ורעים רב הונא בשם רבי יוסי אמר דור המבול לא נמחו מן העולם אלא ע"י שכתבו גומסיות לזכר ולנקבה ר' עזריה בשם רבי יהודה ברבי סימון ורבי"ל בשם בר קפרא מצינו שעל הכל הקדוש ברוך הוא מאריך רוחו חוץ מן הזנות בלבד ואית ליה קריין סגיין שנא' (בראשית ו) ויהי כי החל האדם ויראו בני האלהים את בנות האדם וירא ה' כי רבה רעת האדם ויאמר ה' אמחה את האדם סדומיים ריב"ל בשם בר קפרא אמר כל אותו הלילה היה לוט עומד ומדבר עליהם סניגוריא כיון שבאו ואמרו לו (שם יט) איה האנשים ונדעה אותם בתשמיש מיד ויאמרו האנשים אל לוט עוד מי לך פה עד כאן היה לך פתחון פה ללמד עליהם סניגוריא אלא חתן בניך ובנותיך כי משחיתים אנחנו אני ה' אני הוא שנפרעתי משמשון ומאמנון ומזמרי ועתיד אני ליפרע ממי שיעשה כמעשיהם אני הוא ששלמתי ליוסף ליעל ולפלטי בן ליש אני עתיד לשלם שכר למי שעושה כמעשיהם יוסף מנין אמר רשב"ג יוסף משלו נתנו לו פיו שלא נשק בעבירה (שם מא) על פיך ישק כל עמי צוארו שלא הרכינו לעבירה (שם) וישם רביד הזהב על צוארו ידיו שלא משמשו בעבירה ויסר פרעה את טבעתו גופו שלא נגע בעבירה וילבש אותו בגדי שש רגליו שלא הלכו בעבירה וירכב אותו במרכבת המשנה מחשבה שלא חשבה תבא ותקרא חכמה ויקראו לפניו אברך:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

ב דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם: אני, יהוה אלהיכם. ג כמעשה ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה, לא תעשו; וכמעשה ארץ-כנען אשר מביא אתכם שמה, לא תעשו, ובחקתיהם, לא תלכו. ד את-משפטי תעשו ואת-חקתי תשמרו, ללכת בהם: אני, יהוה אלהיכם. (גימ' 13397)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 190ר"ת)	(בראשית ו א) ויהי כי-החל האדם
(גימ' 1285)	(בראשית ו ב) ויראו בני-האלהים את-בנות האדם
(גימ' 1200)	(בראשית ו ה) וירא יהוה, כי רבה רעת האדם..
(גימ' 788)	(בראשית ו ז) ויאמר יהוה, אמחה את-האדם..
(גימ' 422)	(בראשית יט ה) איה האנשים
(גימ' 586את)	(בראשית יט ה) ונדעה אתם.
(גימ' 1004)	(בראשית יט יב) ויאמרו האנשים אל-לוט, עד מי-לך פה
(גימ' 1034)	(בראשית יט יב) חתן ובניך ובנותיך.
(גימ' 943)	(בראשית יט יג) כי-משחיתים אנחנו
(גימ' 1320)	(בראשית מא מ) ועל פיך ישק כל עמי; רק הכסא,אגדל ממך
(גימ' 984)	(בראשית מא מב) וישם רבד הזהב על-צוארו.
(גימ' 1519)	(בראשית מא מב) ויסר פרעה את-טבעתו
(גימ' 2122ס"ת)	(בראשית מא מג) וירכב אתו, במרכבת המשנה

(גימ' 13397)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

ויקרא רבה פרשה כג משנה יב ד"א כמעשה ארץ מצרים הה"ד (איוב כד) ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין וסתר פנים ישים אמר ריש לקיש שלא תאמר שכל מי שהוא בגופו נקרא נואף בעיניו נקרא נואף שנאמר ועין נואף והנואף הזה יושב ומשמר אימתי נשף בא אימתי ערב בא שנאמר (משלי ז) בנשף בערב יום והוא אינו יודע שיושב בסתרו של עולם זה הקדוש ברוך הוא צר כל קטורין שלו בדמותו בשביל לפרסמו הוא שאיוב אומר (איוב י) הטוב לך כי תעשוק זה זן ומפרנס והוא צר כל קטורין שלו בדמות אחד אלא כי תמאס יגיע כפיך ומאחר שאתה יגע בו כל ארבעים יום אתה חוזר ומקלקלו אלא (שם) ועל עצת רשעים הופעת כך הוא כבודך לעמוד בין נואף לנואפת אמר לו הקב"ה איוב ראוי אתה לפייס אלא יהי אומר כאשר אמרת העיני בשך לך אלא אמר הקדוש ברוך הוא הריני צר כל קטורין שלו בדמות אביו בשביל לפרסמו אמר ר' לוי משל לתלמידו של יוצר שגנב ביצת יוצרים ועמד רבו על גניבתו מה עשה עמד ועשאו כלי ותלו בפניו וכל כך למה להודיע שעמד רבו על גניבתו אמר הקב"ה הריני צר כל קטורין שלו בדמותו בשביל לפרסמו רבי יהודה ברבי סימון בשם ר' לוי בן פרטא כתיב (דברים לב) צור ילדך תשי התשתם כחו של יוצר משל לצייר שהיה יושב וצר איקונין של מלך משהוא גומרה באו ואמרו לו נתחלף המלך מיד תשו ידיו של יוצר אמר של מי אצור של ראשון או של שני כך כל ארבעים יום הקדוש ברוך הוא עוסק בצורת הולד ולסוף ארבעים יום היא הולכת ומקלקלת עם אחר מיד רפו ידיו של יוצר אמר של מי אצור של ראשון או של שני הוי צור ילדך תשי התשת כחו של יוצר יו"ד זעירא ולית בקרייה כוותה אמר ר' יצחק מצינו כל עוברי עבירות הגונב נהנה והנגנב מפסיד הגוזל נהנה והנגזל מפסיד ברם הכא שניהם נהנין מי מפסיד הקב"ה הוא מאבד סימניו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

ג כמעשה ארץ-מצרים אשר ישבתם-בה, לא תעשו; וכמעשה ארץ-כנען אשר מביא אתכם שמה, לא תעשו, ובחקתיהם, לא תלכו. ד את-משפטי תעשו ואת-חקתי תשמרו, ללכת בהם: אני, יהוה אלהיכם (גימ' 11588)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 4930ר"תאת).	עין וסתר פנים ישים
(גימ' 775את)	משלי ז): בנשף בערב יום.

איוב כד): ועין נאף שמרה נשף לאמר לא תשורני-

איוב י ג): הַטּוֹב לָךְ, כִּי תַעֲשֶׂה כְּפִי הַטּוֹב לְךָ, -
יִגִּיעַ כְּפִיךָ וְעַל-עֲצַת רְשָׁעִים הוֹפְעֶת.
(דברים לב): צור ילדך תשי.
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

(גימ' 4813"ר"תאת)
(גימ' 1070)

(גימ' 11588)

פרשת קדושים

ויקרא רבה פרשה כד משנה א קדושים תהיו הה"ד (שם ה) ויגבה ה' צבאות במשפט תניא א"ר שמעון בן יוחאי אימתי שמו של הקדוש ברוך הוא מתגדל בעולמו בשעה שעושה מדת הדין ברשעים ואית ליה קריין סגיין (יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני ה' וכתב (תהלים ט) נודע ה' משפט עשה בפעם הזאת אודיעם את ידי ואת גבורתי למען דעת צדקות ה' והדין ויגבה ה' צבאות במשפט:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יט א-ב) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-כל-עדת בני-ישראל, ואמרת אלהם קדשים תהיו כי קדוש, אני יהוה אלהיכם.
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ישעיהו ה טז) ויגבה יהוה צבאות במשפט..
(יחזקאל לח) והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני יהוה
(תהלים ט) נודע, יְהוָה--מִשְׁפָּט עֲשָׂה
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 986ת)

(גימ' 3373א)

(גימ' 964ת)

(גימ' 5323)

ויקרא רבה פרשה כד משנה ב ר' ברכיה בשם ר' לוי אמר הה"ד (שם צב) ואתה מרום לעולם ה' לעולם ידך בעליונה בנוהג שבעולם מלך בשר ודם יושב בדין בזמן שהוא נותן דימוס כל העם מקלסין אותו ובזמן שהוא נותן ספיקלא אין כל בריה מקלסת אותו מפני שהם יודעין שיש שטף בדינו אבל הקב"ה אינו כן אלא בין במדת הטוב בין במדת פורעניות ואתה מרום לעולם ה' לעולם ידך בעליונה רב הונא בשם ר' אחא אמר כתיב (שם קא) לדוד מזמור חסד ומשפט אשירה לך ה' אזמרה אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע אם חסד אתה עושה עמי אשירה בין כך ובין כך לה' אזמרה א"ר תנחום ברבי יודן כתיב (תהלים נו) באלהים אהלל דבר בה' אהלל דבר בין כך ובין כך אהלל דברו ורבנן אמרי כתיב (שם קיז) צרה ויגון אמצא ובשם ה' אקרא כוס ישועות אשא בין כך ובין כך ובשם ה' אקרא א"ר יודן ב"ר פיליא הוא שאיוב אומר (איוב א) ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך בין שנתן ברחמים נתן בין שנטל ברחמים נטל ולא עוד אלא כשנתן לא נמלך בבריה וכשנטל נמלך בבית דין א"ר אלעזר בכל מקום שאתה מוצא וה' הוא ובית דינו בנין אב שבכלן (מ"א כב) וה' דבר עליך רעה א"ר יודן כתיב ואתה מרום רוממות אתה נוהג בעולמך נתת כהונה לאהרן לעולם ברית מלח היא נתת מלכות לדוד לעולם שנאמר (ד"ה ב יג) הלא לכם לדעת כי אלהי ישראל נתן ממלכה נתת קדושה לישראל לעולם שנאמר קדושים תהיו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יט א-ד) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-כל-עדת בני-ישראל, ואמרת אלהם קדשים תהיו: כי קדוש, אני יהוה אלהיכם. איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו: אני, יהוה אלהיכם. אל-תפנו, אל-האלילים, ואלהי מסכה, לא תעשו לכם:

(גימ' 10171ת)

אני, יהוה אלהיכם

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 900)

(גימ' 1697ת)

(גימ' 660)

(גימ' 3034)

(גימ' 1355)

(גימ' 643)

(גימ' 1882)

(גימ' 10171ת)

(תהלים צב) ואתה מרום לעולם יהוה..

(שם קא) לדוד מזמור חסד ומשפט אשירה לך יהוה אזמרה

(תהלים נו) באלהים אהלל דבר ביהוה אהלל דבר

(שם קיז) צרה ויגון אמצא ובשם יהוה אקרא כוס ישועות

אשא ובשם יהוה אקרא

(איוב א) יהוה נתן ויהוה לקח יהי שם יהוה מבורך

(מ"א כב) ויהוה דבר עליך רעה..

(ד"ה ב יג) הלא לכם לדעת כי אלהי ישראל נתן ממלכה

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ויקרא רבה פרשה כד משנה ד ד"א ישלח עזרך מקדש א"ר לוי כל טובות וברכות ונחמות שהקב"ה עתיד ליתן לישראל אינן אלא מציון ישועה מציון שנאמר (תהלים יד) מי יתן מציון ישועת ישראל עוז מציון שנאמר (שם קי) מטה עזך ישלח ה' מציון ברכה מציון שנא' (שם קלד) יברכך ה' מציון שופר מציון שנאמר (יואל ב) תקעו שופר בציון טל וברכה וחיים מציון שנאמר (תהלים קלג) כטל חרמון שיורד על הררי ציון כי שם צוה ה' וגו' תורה מציון שנאמר (ישעיה ב) כי מציון תצא תורה עזרה וסיוע מציון שנאמר ישלח עזרך מקדוש מקדוש מעשים שיש בידך ומציון יסעדך מציון מעשים שיש בידך אמר הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לישראל בני כשם שאני פרוש כך תהיו פרושים כשם שאני קדוש כך תהיו קדושים הה"ד קדושים תהיו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יט א-ד) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-כל עדת בני-ישראל, ואמרת אלהם קדשים תהיו: כי קדוש, אני יהוה אלהיכם. איש אמו ואביו תיראו, ואת שבתתי תשמרו אני, יהוה אלהיכם. אל-תפנו, אל-האלילים, ואלהי מסכה, לא תעשו לכם: אני, יהוה אלהיכם (גימ' 10130ה)

(גימ' 1095)	(תהלים כ): ישלח עזרך מקודש
(גימ' 2143ר"ת)	(תהלים יד): מי יתן מציון ישועת ישראל
(גימ' 721)	(שם קי): מטה עזך ישלח יהוה מציון.
(גימ' 609רס"ת)	(שם קלד): יברכך יהוה מציון.
(גימ' 1323)	(יואל ב): תקעו שופר בציון
(גימ' 2051)	(תהלים קלג): כטל חרמון שיורד על הררי ציון כי שם צוה יהוה
(גימ' 2188ר"ת)	(ישעיה ב): כי מציון תצא תורה
(גימ' 10130)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ויקרא רבה פרשה כה משנה א וכי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל הה"ד (משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה אמר רב הונא בשם ר' אחא שלא יהיו דברי תורה בעיניך כאדם שיש לו בת בוגרת והוא רוצה להשיאה לאחד אלא (שם ב) בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך אם יש לך זכות קח אמרי רב הונא בשם ר' בנימין בן לוי אמר משל למלך שאמר לבנו צא לפרקמטיא אמר לו אבא מתיירא אני בדרך מהלסטים ובים מפני אפורטין מה עשה אביו נטל מקל וחקקו ונתן בו קמיע ונתנה לבנו ואמר לו יהי המקל הזה בידך ואי אתה מתיירא משום בריה אף כך אמר הקב"ה למשה אמור לישראל בני עסקו בתורה ואין אתם מתייראים משום אומה אילו נאמר עץ חיים היא לעמלים בה לא היתה תקומה לשונאי ישראל אלא למחזיקים אילו נאמר אשר לא ילמד לא היתה תקומה לשונאי ישראל אלא (דברים כז) אשר לא יקים את כל דברי התורה הזאת לכך נאמר עץ חיים היא למחזיקים בה רב הונא אמר אם נכשל אדם בעבירה חייב מיתה בידי שמים מה יעשה ויחיה אם היה למוד לקרות דף אחד קורא שני דפים ואם היה למוד לשנות פרק אחד ישנה שנים ואם אינו למוד לקרות ולשנות מה יעשה ויחיה ילך ויעשה פרנס על הצבור וגבאי של צדקה והוא חי שאילו נאמר ארור אשר לא ילמד לא היתה תקומה אלא ארור אשר לא יקים אלו נאמר עץ חיים לעמלים בה לא היתה תקומה אלא עץ חיים היא למחזיקים בה (קהלת ד) כי בצל החכמה בצל הכסף א"ר אחא בשם ר' תנחום ב"ר חייא למד אדם ולימד ושמר ועשה והיתה ספק בידו למחות ולא מיחה להחזיק ולא החזיק הרי זה בכלל ארור הה"ד ארור אשר לא יקים ר' ירמיה אמר בשם ר' חייא לא למד אדם ולא עשה ולא שמר ולא לימד לאחרים ולא היתה ספק בידו להחזיק והחזיק ולא למחות ומיחה הרי זה בכלל ברוך:

	<u>התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש</u>
(גימ' 1185ר"תה)	(ויקרא יט כג-כה) כג וכי תבאו אל-הארץ, ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל ס"ה מניין הפסוק בפרשה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 3057א)	(משלי ג) עץ חיים היא למחזיקים בה
(גימ' 1620אה)	שם ב) בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך (דברים כז) אשר לא יקים את כל דברי התורה הזאת (קהלת ד) כי בצל החכמה בצל הכסף
(גימ' 5862)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..
(גימ' 496)	
(גימ' 2461)	
(גימ' 2388)	
(גימ' 517)	
(גימ' 5862)	

ויקרא רבה פרשה כה משנה ב ר' הונא ור' ירמיה אמרו בשם ר' חייא בר אבא עתיד הקדוש ב"ה לעשות צל וחופות לבעלי המצות אצל בני תורה בגן עדן ואית ליה ג' קריין חדא כי בצל החכמה בצל הכסף ב' (ישעיה נו) אשרי אנוש יעשה זאת והדין עץ חיים היא למחזיקים בה שמעון אחי עזריה אמר משמו והלא שמעון היה גדול מעזריה אלא על ידי שהיה עוסק בפרקמטיא ונותן בפיו של שמעון לפיכך נקרא הלכה על שמו ודכוותה (דברים לג) ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך ולא יששכר גדול היה מזבולן אלא ע"י שהיה זבולן מפרש מיישוב ועוסק בפרקמטיא ובה ונותן לתוך פיו של יששכר נותן לו שכר בעמלו לפיכך נקרא הפסוק על שמו שנא' שמח זבולן בצאתך ויששכר באהליך א"ר תנחומא כל מי שיוצא לדרך ואינו מכויין לבו למלחמה סוף שהוא נופל במלחמה אבל שבטו של זבולן בין מתכוין בין שאינו מתכוין יוצאין למלחמה ונוצחין הה"ד (ד"ה א יב) מזבולן יוצא צבא עורכי מלחמה ולעדור בלא לב ולב מהו בלא לב ולב אלא בין מתכווין בין שאינן מתכווין הם יוצאים ומנצחין דרש רבי יהודה בן פזי מי יגלה עפר מעיניך אדם הראשון שלא יכולת לעמוד על צוויך שעה אחת והרי בניך ממתניין לערלה ג' שנים א"ר הונא כד שמע בר קפרא כך אמר יפה דרש ר' יהודה בן אחותי הה"ד (ויקרא יט) וכי תבאו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל:

	<u>התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש</u>
(גימ' 772)	(ויקרא יט כג-כה) וכי תבאו אל-הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל. ס"ה מניין הפסוק בפרשה. מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 3318ר"ת)	(קהלת ד) כי בצל החכמה בצל הכסף
(גימ' 1592)	(ישעיה נו) אשרי אנוש יעשה זאת.
(גימ' 517)	
(גימ' 1661)	
(גימ' 5862)	

(דברים לג) ולזבולן אמר שמח זבולן בצאתך
ויששכר באהליך.
(ד"ה א יב) מזבולן יוצא צבא עורכי מלחמה
ולעדור בלא לב ולב
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 2275 אתה)

(גימ' 1229 את)

(5682)

ויקרא רבה פרשה כה משנה ג ר"י ב"ר סימון פתח (דברים יג) אחרי ה' אלהיכם תלכו וכי אפשר לבשר ודם
להלוך אחר הקדוש ברוך הוא אותו שכתוב בו (תהלים עז) בים דרכך ושבילך במים רבים ואתה אומר אחרי
ה' תלכו ובו תדבקון וכי אפשר לבי' לעלות לשמים ולהדבק בשכינה אותו שכתוב בו (דברים ד) כי ה' אלהיך
אש אוכלה וכתוב (דניאל ז) כורסיה שביבין דינור וכתבי' (שם) נהר דינור נגד ונפק מן קדמוהי ואתה אומר
ובו תדבקון אלא מתחלת ברייתו של עולם לא נתעסק הקב"ה אלא במטע תחלה הה"ד (בראשית ב) ויטע ה'
אלהים גן בעדן אף אתם כשנכנסין לארץ לא תתעסקו אלא במטע תחלה הה"ד כי תבאו אל הארץ:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יט כג-כה) וכי תבאו אל-הארץ, ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו
שלוש שנים יהיה לכם ערלים לא יאכל
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 5389)

(דברים יג) אחרי יהוה אלהיכם תלכו.

(גימ' 807)

(תהלים עז) בים דרכך ושבילך במים רבים

(גימ' 1029 א)

(דברים ד) כי יהוה אלהיך אש אוכלה.

(גימ' 825 ס"ת)

(דניאל ז) כורסיה שביבין דינור

(גימ' 1269 ר"ת)

(שם) נהר דינור נגד ונפק מן קדמוהי..

(גימ' 1073)

(בראשית ב) ויטע יהוה אלהים גן בעדן

(גימ' 386)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 5389)

ויקרא רבה פרשה כה משנה ד ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי פתח (קהלת ב) הגדלתי מעשי בניתי לי בתים
נטעתי לי כרמים אמר הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור לאבות הראשונים הגדלתי לעשות עם בניכם כל
מה שהתניתי עמכם בניתי לי בתים שנאמר (דברים ו) ובתים מלאים כל טוב נטעתי לי כרמים שנאמר (שם
ו) כרמים וזיתים אשר לא נטעת עשיתי לי ברכות מים שנאמר (שם) בורות חצובים וכתוב (שם ח) עינות
ותהומות (קהלת ב) להשקות מהן יער צומח עצים אמר ר' לוי אפילו קנה חצים לא היתה א"י חסרה עשיתי
לי גנות ופרדסים (דברים ח) ארץ חטה ושעורה נטעתי בהם עץ כל פרי הה"ד כי תבאו אל הארץ ונטעתם:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא יט כג-כה) וכי-תבאו אל-הארץ, ונטעתם כל-עץ מאכל--וערלתם ערלתו, את-פריו; שלש שנים, יהיה
לכם ערלים-לא יאכל. ובשנה, הרביעת, יהיה, כל-פריו קדש הלולים, ליהוה. ובשנה החמישת, תאכלו את-
פריו, להוסיף לכם, תבואתו: אני, יהוה אלהיכם
(גימ' 10965)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(קהלת ב) הגדלתי מעשי בניתי לי בתים נטעתי לי כרמים

(גימ' 2725)

(דברים ו) ובתים מלאים כל טוב

(גימ' 646)

(שם ו) כרמים וזיתים אשר לא נטעת

(גימ' 1844)

(שם) בורות חצובים

(גימ' 770)

(שם ח) עינות ותהומות

(גימ' 1399)

(קהלת ב) להשקות מהן יער צומח עצים.

(גימ' 1570)

(דברים ח) ארץ חטה ושעורה

(גימ' 900)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 9854)

יתרה: (10965)-(9854) = (גימ' 1111)

כמניין (משלי כ) גר יהוה, נשמת אדם

(גימ' 1111)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש והיתרה

(גימ' 10965)

לרמוז הה"ד דברים כ יט) פי האדם עץ השדה,

פרשת אמור

ויקרא רבה פרשה כח משנה א דבר אל בני ישראל והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן הדא הוא
דכתיב (קהלת א) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש אמר ר' בנימין בן לוי בקשו לגנוז ספר
קהלת שמצאו בו דברים שהם נוטין לצד מינות אמרו כך היה ראוי שלמה לומר (שם יא) שמח בחור
בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך משה אמר (במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם ושלמה
אמר (קהלת יא) והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך אלא הותרה רצועה לית דין ולית דיין כיון שאמר (שם יא)
ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט אמרו יפה אמר שלמה אמר ר' שמואל בר נחמני בקשו לגנוז ספר
קהלת שמצאו בו דברים שהם נוטים לצד מינות אמרו כך היה שלמה צריך לומר מה יתרון לאדם יכול אף
בעמלה של תורה במשמע חזרו ואמרו אילו אמר בכל עמל ושתק היינו אומרים אף בעמלה של תורה
במשמע הוא האינו אומר אלא בכל עמלו בעמלו הוא שאינו מועיל אבל בעמלו של תורה מועיל אמר ר'
יודן תחת השמש אין לו למעלה מן השמש יש לו ר' לוי ורבנן ר' לוי אומר כל מה שהבריות מגדלין במצות
ובמעשים טובים בעולם הזה דין שהקדוש ברוך הוא מזריח להם השמש שנאמר (שם א) וזרח השמש ובא
השמש ורבנן אמרי כל מה שהצדיקים מגדלין במצות ובמעשים טובים בעוה"ז דין שהקב"ה מחדש פניהם

כגלגל חמה שנאי (שופטים ה) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו א"ר ינאי בנוהג שבעולם אדם לוקח ליטרא אחת של בשר מן השוק כמה יגיעות הוא יגע כמה צער הוא מצטער עד שבישלה והבריות ישנין על מטותיהן והקדוש ברוך הוא משיב רוחות ומעלה עננים ומגדל צמחים ומדשן את הפירות ואין נותנים לו אלא שכר העומר הה"ד והבאתם את עומר ראשית קצירכם אל הכהן:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כג ט- יא) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. י דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם, כי-תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם, וקצרתם את-קצירה--והבאתם את-עומר ראשית קצירכם, אל-הכהן. יא והניף את-העמר לפני יהוה, לרצנכם; ממחרת, השבת, יניפנו, הכהן (גימ'11839)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(קהלת א) מה יתרון לאדם בכל עמלו שיעמול תחת השמש. (גימ' 2893)
(שם יא) שמח בחור בילדותך ויטיבך לבך בימי בחורותיך (גימ' 2204ר"תה)
(במדבר טו) ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם. (גימ' 1787)
(קהלת יא) והלך בדרכי לבך ובמראה עיניך (גימ' 763)
(שם יא) ודע כי על כל אלה יביאך האלהים במשפט.. (גימ' 861)
(שם א) וזרח השמש ובא השמש (גימ' 1520)
(שופטים ה) ואוהביו כצאת השמש בגבורתו (גימ' 1811)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ'11839)

ויקרא רבה פרשה כח משנה ג אמר ר"א כתיב (ירמיה ה) ולא אמרו בלבבם נירא נא את ה' אלהינו יהיב לכוון כולא ולית אתון צריכין ליה מן הדין (שם) שבועות חקות קציר ישמור לנו ישמור לנו מרוחות רעות ומטללין רעים ואימתי באלו שבע שבועות שבין פסח לעצרת תני רבי חייא שבע שבתות תמימות תהיינה אימתי הן תמימות בזמן שישראל עושין רצונו של מקום אמר ר' יהושע סנטרך אנה ולית את יהיב לי דסנטרוני אמר רבי ברכיה מגירסך אנה ולית את מטעים לי תבשילך דנדע מה אינון צריכין אם טל אם מטר הוא שדוד אמר (תהלים סח) גשם נדבות תניף אלהים אמר דוד לפני הקב"ה רבונו של עולם אם גשם היא צריכה נדבות ואם טל היא צריכה תניף אלהים אמר רבי ברכיה אמר הקדוש ברוך הוא למשה לך אמור להם לישראל כשהייתי נותן לכם את המן הייתי נותן עומר לכל אחד ואחד מכס הה"ד (שמות טו) עומר לגלגולת ועכשיו שאתם נותנים לי את העומר אין לי אלא עומר אחד מכלכם ולא עוד אלא שאינו של חטים אלא של שעורים לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם והבאתם את עומר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

כי-תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם, וקצרתם את-קצירה--והבאתם את-עמר ראשית קצירכם. (גימ'6096)
מניין מהפסוקים שצוטטו במדרש
(שם) שבועות חקות קציר ישמור לנו (גימ' 306רס"פ)
(שם) ולא אמרו בלבבם נירא נא את יהוה אלהינו שבועות חקות קציר ישמור לנו גשם נדבות תניף אלהים עומר לגלגולת (גימ' 5790)
ס"ה מניין מהפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ'6096)

ויקרא רבה פרשה כח משנה ד ד"א והבאתם את עומר הה"ד (איוב ה) אשר קצירו רעב יאכל אשר קצירו זה נמרוד רעב יאכל זה אברהם אבינו ע"ה ואל מצינים יקחהו לא בזיין ולא במגן אלא בתפלה ותחנונים הה"ד (בראשית יד) וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלוש מאות ריש לקיש אמר בשם בר קפרא אליעזר לבדו היה ששמו של אליעזר שמונה עשר ושלוש מאות ושאר צמים חילם מי דחק בממונו של נמרוד אברהם וכל המצומתין לו ד"א אשר קצירו זה פרעה רעב יאכל זה משה ואל מצינים יקחהו לא בזיין ולא במגן אלא בתפלה ובתחנונים הה"ד (שמות יד) ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי ושאר צמים חילם מי דחק בממונו של פרעה משה וכל המצומתין לו ד"א אשר קצירו זה סיחון ועוג רעב יאכל זה משה ואל מצינים יקחהו וואהרן וכל המצומתין לו ד"א אשר קצירו זה סיסרא רעב יאכל זה דבורה וברק ואל מצינים יקחהו מן שמים נלחמו ושאר צמים חילם מי דחק על ממונו של סיסרא דבורה וברק וכל המצומתים להם ד"א אשר קצירו זה סנחריב רעב יאכל זה ישעיהו וחזקיה ואל מצינים יקחהו ויתפלל חזקיה המלך וישעיה הנביא בן אמוץ ושאר צמים חילם מי דחק בממונו של סנחריב ישעיה וחזקיהו וכל המצומתין להן ד"א אשר קצירו זה המן רעב יאכל זה מרדכי ואסתר ואל מצינים יקחהו שק ואפר יוצע לרבים ושאר צמים חילם מי דחק בממונו של המן הרשע מרדכי ואסתר וכל המצומתין להן ד"א אשר קצירו אלו ל"א מלכים רעב יאכל זה יהושע ואל מצינים יקחהו לא בזיין ולא במגן אלא בתפלה ותחנונים שנאמר (יהושע ז) ויאמר ה' אל יהושע קום לך ושאר צמים חילם מי דחק בממונו של ל"א מלכים יהושע וכל המצומתין לו ומאיזה זכות זכו ישראל לירש הארץ הוי אומר בזכות מצות העומר דכתיב גביה כי תבואו לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם כי תבואו אל הארץ וקצרתם את קצירה והבאתם את עומר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם, כי-תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם, וקצרתם את-קצירה--והבאתם את-עמר ראשית קצירכם, אל-הכהן. יא והניף את-העמר לפני יהוה, לרצנכם (גימ'9275)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש (איוב ה) אשר קצירו רעב יאכל (גימ' 1240)
(שם) ואל מצינים יקחהו.. (גימ' 485ס"תת)
(בראשית יד) וישמע אברם כי נשבה אחיו

וירק את חניכיו ילידי ביתו שמנה עשר ושלש מאות (גימ' 4432)
 (איוב ה) ושאר צמים חילם. (גימ' 655)
 שמות יד) ויאמר יהוה אל משה מה תצעק אלי. (גימ' 1405)
 (יהושע ז) ויאמר יהוה אל יהושע קום לך. (גימ' 1058 ר"ת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 9275)

ויקרא רבה פרשה כח משנה ו א"ר אבון ור' נחמיה ור' יעקב בר אבא בשם ר' יהודה ברבי סימון ר' יוחנן ורשב"ל היא רי"א לעולם אל תהי מצות העומר קלה בעיניך שע"י מצות העומר זכה אברהם לירש את ארץ כנען הה"ד (בראשית יז) ונתתי לך ולזרעך אחריו ע"מ ואתה את בריתי תשמור ואיזה זה מצות העומר ריש לקיש אמר לעולם אל תהי מצות העומר קלה בעיניך שעל ידי מצות העומר עשה הקב"ה שלום בין איש לאשתו הוי אומר בזכות קמח שעורים אמר רבי אבהו ורבי סימון ורבי יהושע בן לוי היא שעמדה להם בימי גדעון שנאמר (שופטים ז) ויבא גדעון והנה איש מספר לרעהו חלום ויאמר הנה חלום חלמתי והנה צליל לחם שעורים מהו צליל לחם שעורים רבנן אמרי על שצלל עליהם אותו הדור מן הצדיקים ובזכות מה ניצולו בזכות לחם שעורים ואיזו זו מצות העומר ארשב"י היא שעמדה להם בימי חזקיהו הה"ד (ישעיה ל) והיה כל מעבר מטה מוסדה אשר יניח ה' עליו בתופים ובכנורות ובמלחמות תנופה נלחם בה וכי יש מלחמת תנופה באותו הדור הוי אומר זו מצות העומר ורבנן אמרו היא שעמדה להן בימי יחזקאל הה"ד (יחזקאל ד) ואתה קח לך חטים ושעורים ר' חמא בר רבי חלפתא אמר ריבה בהן שעורין ר' שמואל בר נחמן אמר ריבה בהן דברים שהן מריצין לבני מעים ושמואל אמר תמן אמרין עבדין מיניה לכלבא ולא טעמא שאלה מטרונא אחת את ר' יוסי אמרה לו כמה נצטער אותו צדיק כמה עבדים וכמה שפחות יש לו והן מפסלין באוכלין ומשקין שלו אמר לה כל כך למה להודיעך שכל זמן שישראל בצער אף הצדיקים הוון עמהם בצער ר' לוי אמר היא שעמדה להם בימי המן דאמר ר' לוי כיון שראה מרדכי את המן בא כנגדו והסוס בידו אמר דומה אני שאין רשע זה בא אלא להרגני והוון תלמידיו יתבין תניין קמוי אמר להם עמדו וברחו שמא תכוו בגחלתי אמרו ליה בין לקטול בין לחיי אנן עמד ולא נשבקך מה עשה נתעטף בטליתו ועמד בתפלה לפני הקדוש ברוך הוא ותלמידיו יתבין תניין אמר להם במה אתם עוסקים אמרו לו במצות העומר שהיו ישראל מקריבין במקדש ביום הזה אמר להון הדין עומרא במאי הוה דדהב או דכסף אמרו לו דשעורין אמר להון וכמה הות טימי ידידיה בעשרה קנטרין אמרין ליה סגין בי מנין אמר להון קומו דנצחו עשרת מנכון לעשרת אלפים קנטריא דכספא כיון דשמעת אסתר כן אפקת כרוז בכל מדינתא ואמרה לא יפתח בר נש חנות בנו שוקא כל עמא יפקון להון פרטי דיהודאי בעי למצטבלא כיון דחסל מן מצלי אמר המן למרדכי לבוש הדין פורפירא והב הדין כלילא על רישך וסק רכוב הדין סוסיא אמר ליה שוטה שבעולם לית את ידע דאנא מן שקא ומן קטמא אית בר נש לביש פורפירא דמלכא דלא סחי מה את בעי לבזוייא למלכותא אזל בדיל בלנאי ולא אשכחיה מה עבד אסר מטי ווסתיה ועל מזניה וקנחיה ועל אסחיה כיון דחסל לבש פורפירא אמר לו הב הדין כלילא דמלכא בראשך א"ל אית בר נש יהיב כלילא דמלכא ברישיה ולא מספר מפני מה את בעי לבזוייא למלכותא אזל בגין ספרא ולא אשכחיה מה עביד אפיק מאני ספוריה ויתיב ומספר ליה עד דהוי יתיב ומספר ליה שרי מתנח א"ל מה לך א"ל ווי ליה לההוא גברא מה אתא עלוי מאן דעביד קומוס בגרון מאן דעביד קומוס קלטור מאן דעביד מנסטאר פלטין אתעביד בלנאי וספר אמר ולינא חכים לאבוה דההוא גברא שחיק טמיא בכפר קרינוס בלנאי וספר ואלין אינון מאניא ספוריה כיון דחסל מן מספרא ליה א"ל קום רכוב על הדין סוסיא א"ל לית בי כח דאנא גבר סב אמר ולית אנא גבר סב א"ל ולא את גרמת לנפשך אמר ליה קום דאנא מימך לך קדל ודרוס עלי וסוק ורכוב הדין סוסיא למקימא עליכון מה דאמר כתבכון (דברים לג) ויכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרוך כיון שרכב על הסוס התחיל מקלס להקב"ה ואמר (תהלים ל) ארוממך ה' כי דליתני ה' אלהי שועתי אליך ותרפאני ה' העלית מן שאול נפשי תלמידיו מה אמרו (שם) זמרו לה' חסידיו והודו לזכר קדשו כי רגע באפו וגו' אותו רשע מהו אומר (שם) ואני אמרת ששלי וגו' ה' ברצונך העמדתה להררי עוז אסתר מה אמרה אליך ה' אקרא מה בצע בדמי ברדתי אל שחת ה' עפר היגיד אמתך ישראל מה אמרו (שם) שמע ה' וחנני הפכת מספדי למחול לי א"ר פנחס אק"ש היה עוסק ולא הפסיק שנאמר (תהלים ל) למען יזמרך כבוד. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא י – טו) כ-תבאו אל-הארץ אשר אני נתן לכם, וקצרתם את-קצירה--והבאתם את-עמר ראשית קצירכם, אל-הכהן. והניף את-העמר לפני יהוה, לרצנכם; ממחרת, השבת, יניפנו, הכהן. ועשיתם, ביום הניפכם את-העמר, כבש תמים בן-שנתו לעלה, ליהוה. ומנחתו שני עשרנים סלת בלולה בשמן, אשה ליהוה--יריח ניחח; ונסכה יין, רביעת ההין. ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו, עד-עצם היום הזה--עד הביאכם, את-קרבן אלהיכם: חקת עולם לדרתיכם, בכל משבתיכם. וספרתם לכם, ממחרת השבת, מיום הביאכם, את-עמר התנופה: שבע שבתות, תמימת תהיינה.

(גימ' 1588 ס"ת)
 (גימ' 2790 ר"ת)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 בראשית יז) ונתתי לך ולזרעך אחריו (שם)
 (שם) ואתה את בריתי תשמור
 (שופטים ז) ויבא גדעון והנה איש מספר לרעהו חלום ויאמר
 הנה חלום חלמתי והנה צליל לחם שעורים.
 (ישעיה ל) והיה כל מעבר מטה מוסדה אשר יניח יהוה עליו
 בתופים ובכנורות ובמלחמות תנופה נלחם בה
 (יחזקאל ד) ואתה קח לך חטים ושעורים
 (דברים לג) ויכחשו אויביך לך ואתה על במותימו תדרוך..
 (תהלים ל) ארוממך יהוה כי דליתני יהוה אלהי שועתי אליך
 ותרפאני יהוה העלית מן שאול נפשי
 (שם) זמרו ליהוה חסידיו והודו לזכר קדשו כי רגע באפו

(גימ' 3123)
 (גימ' 3714)
 (גימ' 1269)
 (גימ' 2095)
 (גימ' 3941)
 (גימ' 1493)

(שם) ואני אמרתי בשלוי	(גימ' 1066)
(שם) יהוה ברצונך העמדתה להררי עוז	(גימ' 1471 אה)
(שם) אליך יהוה אקרא מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך	(גימ' 2895)
עפר היגיד אמתך.	(גימ' 2369 ר"תס)
(שם) שמע יהוה וחנני הפכת מספדי למחול לי	(גימ' 499)
(תהלים ל) למען יזמרך כבוד.	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 28262)

ויקרא רבה פרשה כט משנה א בחדש השביעי באחד לחדש הה"ד (תהלים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים תני בשם ר"א בכ"ה באלול נברא העולם ואתיא דרב כההיא דתני ר"א דתנין בתקיעתא דרב זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כי חוק לישראל הוא וגוי ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום איזו לרעב ואיזו לשובע ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים ולמות נמצאת אתה אומר ביום ר"ה בשעה ראשונה עלה במחשבה בשניה נתייעץ עם מלאכי השרת בשלישי כנס עפרו ברביעי גבלו בחמישי רקמו בששי עשאו גולם בשביעי נפח בו נשמה בשמיני הכניסו לגן בתשיעי נצטוה בעשירי עבר באחד עשר נידון בשנים עשר יצא בדימוס אמר הקדוש ברוך הוא לאדם זה סימן לבניך כשם שעמדת לפני בדין היום הזה ויצאת בדימוס כך עתידין בניך לעמוד לפני בדין ביום זה ויוצאין לפני בדימוס אימתי בחדש השביעי באחד לחדש:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

חדש השביעי באחד לחדש.	(גימ' 1068)
כמניין: (תהלים קיט) לעולם יהוה דברך נצב בשמים	(גימ' 962)
יתרה 106 כמניין: וְיְהִי בַיּוֹם הַהוּא, (בראשית, כו, לב) (שמואל, א ג, ב)	(גימ' 106)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש והיתרה	(גימ' 1068)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ב ר' נחמן פתח (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב מדבר ביעקב דכתיב (בראשית כח) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה אמר ר' שמואל בר נחמן אלו שרי אומות העולם דאמר ר' שמואל בר נחמן מלמד שהראה הקב"ה ליעקב אבינו שרה של בבל עולה שבעים עווקים ושל מדי נ"ב ושל יון ק"פ ושל אדום עולה ולא יודע כמה באותה שעה נתיירא יעקב אבינו אמר אפשר שאין לזה ירידה אמר לו הקדוש ברוך הוא ואתה אל תירא עבדי יעקב אפילו הוא עולה ויושב אצלי משם אני מורידו הה"ד (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך אמר רבי ברכיה ור' חלבו ור' שמעון בן יוחאי בשם ר' מאיר מלמד שהראה הקב"ה ליעקב שרה של בבל עולה ויורד של מדי עולה ויורד ושל יון עולה ויורד ושל אדום עולה ויורד אמר הקדוש ברוך הוא ליעקב אף אתה עולה באותה שעה נתיירא יעקב אבינו ואמר שמא ח"ו כשם שלא לו ירידה אף לי כן אמר לו הקב"ה ואתה אל תירא אם אתה עולה אין לך ירידה עולמית לא האמין ולא עלה א"ר ברכיה ור' חלבו בשם רשב"י ר' מאיר היה דורש (תהלים עח) בכל זאת חטאו (לו) [עוד] ולא האמינו בנפלאותיו זה אבינו יעקב שלא האמין ולא עלה אמר לו הקדוש ברוך הוא אלו האמנת ועלית עוד לא ירדת ועכשיו שלא האמנת ולא עלית עתידין בניך שיהו משתעבדין בד' מלכיות בעולם הזה במסים ובארנוניות ובזימיות ובגלגליות באותה שעה נתיירא יעקב אמר לפני הקב"ה רבש"ע יכול לעולם אמר לו (ירמיה ל) ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק כמד"א (ישעיה לט) מארץ רחוקה באו אלי מבבל (ירמיה ל) ואת זרעך מארץ שבים מגליא ומאספמיא ומחברותיה ושב יעקב מבבל ושקט ממדי ושאנן מיון ואין מחריד מאדום כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הדחתך שמה אומות העולם שהן מכלין את שדותיהן אעשה כלה ואותך לא אעשה כלה אבל ישראל שאין מכלים שדותיהם כמה דאת אמר לא תכלה פאת שדך לא אעשה כלה ויסרתך למשפט מייסרך ביסורין בעוה"ז כדי לנקותך מעונותיך לעתיד לבא אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

כד בחדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון--זכרון תרועה, מקרא-קדש. כה כל-מלאכת עבדה, לא תעשו; והקרבנתם אשה, ליהוה. כז אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא, מקרא-קדש יהיה לכם, ועניתם, את-נפשתיכם..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 1322)
(ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב	(גימ' 736)
בראשית כח) ויחלום והנה סולם מוצב ארצה	(גימ' 1788 אה)
עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך.	(גימ' 1322 א)
(תהלים עח) בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו בנפלאותיו	(גימ' 3452 ר"תס)
(ירמיה ל) ואל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק	(גימ' 715 א)
(ישעיה לט) מארץ רחוקה באו אלי	(גימ' 1402 א)
(ירמיה ל) ואת זרעך מארץ שבים.	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(גימ' 10744)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ג יהודה ברבי נחמן פתח (תהלים מז) עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר בשעה שהקדוש ברוך הוא יושב ועולה על כסא דין בדין הוא עולה מאי טעם עלה אלהים בתרועה ובשעה שישראל נוטלין את שופריהן ותוקעין לפני הקב"ה עומד מכסא הדין ויושב בכסא רחמים דכתיב ה' בקול שופר ומתמלא עליהם רחמים ומרחם עליהם והופך עליהם מדת הדין לרחמים אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

חדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון	(גימ' 1946)
כמניין: (תהלים מז) עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר[גימ' 1624]	

יתרה 322 כמניין: כי כה אמר יהוה.
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש והיתרה

(גימ' 322)

(גימ' 1946)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ד ר' יהושע פתח (תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה ה' באור פניך יהלכון ר' אבהו פתר קרא בחמשה זקנים שהם נכנסים לעבר את השנה מה הקדוש ברוך הוא עושה מניח סנקליטיא שלו מלמעלן ויורד ומצמצם שכינתו ביניהם מלמטן מה"ש אומרים הא תקיף הא תקיף הא אלהא הא אלהא מי שכתוב בו (שם) אל נערץ בסוד קדושים רבה מניח סנקליטין שלו ומצמצם שכינתו ביניהם למטה כל כך למה שאם טעו בדבר הלכה הקב"ה מאיר פניהם הה"ד באור פניך יהלכון א"ר יאשיהו כתיב אשרי העם יודעי תרועה וכי אין אומות העולם יודעים להריע כמה קרנות יש להן כמה בוקינוס יש להם כמה סלפירגסי יש להם ואמרת אשרי העם יודעי תרועה אלא שהן מכירין לפתות את בוראן בתרועה והוא עומד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים והופך להם מדת הדין למדת רחמים אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

בחדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון--זכרון תרועה, מקרא-קדש (גימ' 3655)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(תהלים פט) אשרי העם יודעי תרועה יהוה באור פניך יהלכון (גימ' 2475 ר"תא)
(שם) אל נערץ בסוד קדושים רבה.. (גימ' 1180)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3655)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ה ר' ברכיה פתח בשם רבי ירמיה (משלי טו) אורח חיים למעלה למשכיל אין אורח חיים אלא תורה כד"א (שם ג) עץ חיים היא למחזיקים בה ד"א אורח חיים למעלה למשכיל אין אורח אלא יסורין כד"א (שם ו) ודרך חיים תוכחת מוסר למעלה למשכיל למי שמסתכל למצותיה של תורה מה כתיב למעלה מן הענין לא תכלה פאת שדך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

בחדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון--זכרון תרועה (גימ' 2910)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(משלי טו) אורח חיים למעלה למשכיל. (גימ' 971 ס"ת)
(שם ג) עץ חיים היא למחזיקים בה (גימ' 501 ת)
(שם ו) ודרך חיים תוכחת מוסר (גימ' 1438)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 2910)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ו ר' ברכיה פתח (תהלים פא) תקעו בחדש שופר וכי כל החדשים אינן חדש אלא בכסה וכל החדשים אינן נכסין אלא ליום חגנו והלא ניסן חדש נכסה ויש לו חג בפני עצמו אלא איזהו חדש שנכסה ויש לו חג וחגו בן יומו אי אתה מוצא אלא בחדש תשרי בחדש זה תחדשו מעשיכם בשופר בחדש הזה שפרו מעשיכם אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל אם שפרתם מעשיכם הריני נעשה לכם כשופר הזה מה שופר זה מכניס בזו וכך אני עומד מכסא הדין ויושב על כסא רחמים והופך לכם מדת הדין למדת רחמים אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כג כד) שבתון--זכרון תרועה.. (1722)
(תהלים פא) תקעו בחדש שופר; בפסח, ליום חגנו.. (1722 ת)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ז ר' לוי בשם ר' חמא ב"ר חנינא פתח (ישעיה מח) כה אמר ה' גואלך קדוש ישראל אני ה' מלמדך להועיל מסקיד לך כמה דהדין מסאסא מסקד להדא פרתא גי שמות נקרא לו מלמד מרדע דרבן מלמד שמלמד הפרה לחרוש כדי שתתן חיים לבעליה מרדע שמורה דעת לפרה דרבן שמורה בינה לפרה אמר הקב"ה ומה אם לפרתו עושה אדם דרבן ליצרו הרע שמוציאו מחיי העולם הזה והבא עאכ"ו מדריכך בדרך תלך ר' לוי בשם ר' חמא ברבי חנינא אמר משל לבן מלכים שהיה לו דין בפני אביו אמר לו אביו ואם אתה מבקש לזכות לפני בדין ביום הזה מני נקולוגוי פלוני ואת זכי לפני בדין כך אמר הקדוש ברוך הוא לישראל בני אם אתם מבקשים לזכות לפני בדין ביום הזה תהיו מזכירין זכות אבות ואתם זוכין לפני בדין באחד זה אברהם שנאמר אחד היה אברהם זכרון תרועה זה יצחק שנא' (בראשית כב) וירא והנה איל מקרא קודש זה יעקב שנאמר (ישעיה מח) שמע אלי יעקב וישראל מקוראי ואימתי תהיו מזכירין זכות אבות ואתם זוכין לפני בדין בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

בחדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון--זכרון תרועה, מקרא קדש. (גימ' 1403 את)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 364 ס"תת)
(ישעיה מח) כה אמר יהוה גואלך קדוש ישראל אני יהוה (גימ' 1898 ר"תת)
(בראשית כב) וירא והנה איל (גימ' 1898 ר"תת)
(ישעיה מח) שמע אלי יעקב וישראל מקוראי (גימ' 1898 ר"תת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (3665)

ויקרא רבה פרשה כט משנה ט ד"א בחדש השביעי ר' ברכיה היה קרי ליה ירחא דשבועתא שבו נשבע הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה הה"ד (בראשית כב) ויאמר בי נשבעתי נאם ה' מה צורך היה לשבועה ר' ביבי בר אבא בשם ר' יוחנן אמר עמד אברהם אבינו בתפלה ותחנונים לפני הקדוש ברוך הוא ואמר לפניו רבש"ע

גלוי וידוע לפניך בשעה שאמרת לי (שם כב) קח נא את בנך את יחידך היה בלבי מה להשיבך והיה בלבי מה לאמר אתמול אמרת לי כי ביצחק יקרא לך זרע ועכשיו אתה אומר לי והעלהו שם לעולה אלא כשם שהיה לי מה להשיבך וכבשתי את יצרי ולא השבותיך (תהלים לח) כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו כך כשיהיו בניו של יצחק באים לידי עבירות ומעשים רעים תהא מזכיר להם עקידת יצחק אביהם ועמוד מכסא הדין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים ותרחם עליהם ותהפוך להם מדת הדין למדת רחמים אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
 (ויקרא כג) דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם, מוֹעֲדֵי יְהוָה, אֲשֶׁר-תִּקְרָאוּ אֹתָם מִקְרָאֵי קֹדֶשׁ,
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (בראשית כב) ויאמר בי נשבעתי נאם יהוה
 (שם כב) קח נא את בנך את יחידך ..
 (תהלים לח) כחרש לא אשמע וכאלם לא יפתח פיו
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 1341 ר"ת)
 (גימ' 1091 ת)
 (גימ' 1692 ת)
 (4124)
 (4124)

ויקרא רבה פרשה כט משנה י וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר נאחז בסבך בקרניו מלמד שהראה הקב"ה לאברהם אבינו את האיל ניתש מחורש זה ונסבך בחורש אחר אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם כך עתידין בניך להיות נאחזים בעונות ונסבכים בצרות וסופן ליגאל בקרניו של איל הה"ד (זכריה ט) וה' אלהים בשופר יתקע א"ר הונא בר' יצחק מלמד שהראה הקב"ה לאברהם את האיל ניתש מחורש זה ונסבך בחורש זה אמר הקדוש ברוך הוא לאברהם כך הם עתידין בניך נאחזין באומות ונסבכין בצרות ונמשכין ממלכות למלכות מבבל למדי ממדי ליוון ומיוון לאדום וסופן ליגאל בקרניו של איל הה"ד (שם) וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו ר' אבא בריה דרב פפי ור' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר כל ימות השנה ישראל עוסקין במלאכתן ובר"ה נוטלין שופרותיהן ותוקעין לפני הקב"ה והוא עומד מכסא דין לכסא רחמים ומתמלא עליהם רחמים אימתי בחדש השביעי:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
 (ויקרא כג כד) באחד לחדש, יהיה לכם שבתון-זכרון תרועה, מקרא-קדש. כל-מלאכת עבדה, לא תעשו ;
 (גימ' 4387 ת)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (בראשית כב) וישא אברהם את עיניו וירא והנה איל אחר
 נאחז בסבך בקרניו
 (זכריה ט) ויהוה אלהים בשופר יתקע
 (שם) ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 2163 ת)
 (גימ' 1287 ת)
 (גימ' 937 ת)
 (גימ' 4387 ת)

ויקרא רבה פרשה כט משנה יא כל השביעין חביבין לעולם למעלן השביעי חביב שמים ושמי השמים ורקיע ושחקים זבול ומעון וערבות וכתוב (תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו בארצות שביעית חביבה ארץ אדמה ארקא גיא ציה נשיה תבל וכתוב (שם צו) והוא ישפוט תבל בצדק ידין לאומים במישרים בדורות שביעית חביב אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך וכתוב (בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים באבות שביעי חביב אברהם יצחק ויעקב לוי קהת עמרם משה וכתוב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים בבנים השביעי חביב שנאמר דוד הוא השביעי במלכים השביעי חביב שאול איש בושתי דוד שלמה רחבעם אביה אסא וכתוב (ד"ה ב יד) ויקרא אסא אל ה' בשנים שביעי חביב שנאמר (שמות כג) והשביעית תשמטנה ונטשתה בשמיטין שביעי חביב שנא' (ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמשים בימים שביעי חביב שנאמר (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי בחדשים שביעי חביב שנא' (ויקרא כג) בחדש השביעי באחד לחדש:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
 (ויקרא כג) בחדש השביעי באחד לחדש, יהיה לכם שבתון--זכרון תרועה, מקרא-קדש. כל-מלאכת עבדה, לא תעשו ; והקרבתם אשה, ליהוה. אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא, מקרא-קדש יהיה לכם, ועניתם, את-נפשתיכם וְהִקְרַבְתֶּם אֶשָׁה, לַיהוָה
 מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו
 (שם צו) והוא ישפוט תבל בצדק ידין לאומים במישרים
 (בראשית ה) ויתהלך חנוך את האלהים.
 (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים
 דוד
 (ד"ה ב יד) ויקרא אסא אל יהוה.
 (שמות כג) והשביעית תשמטנה ונטשתה
 (ויקרא כה) וקדשתם את שנת החמשים
 (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי.
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (גימ' 1403 ת)
 (גימ' 1887 א)
 (גימ' 1047 ת)
 (גימ' 578 ת)
 (גימ' 14 ת)
 (גימ' 436 ת)
 (גימ' 2377 ת)
 (גימ' 2404 ת)
 (גימ' 1668 ר"ת)
 (גימ' 11834 ת)

ויקרא רבה פרשה ל משנה א ולקחתם לכם ביום הראשון ר' אבא בר כהנא פתח (משלי ח) קחו מוסרי ואל כסף קחו מוסרה של תורה ואל כסף (ישעיה נה) למה תשקלו כסף בלא לחם אתם שוקלים כסף לפני

עשו בלא לחם על שלא שבעתם מלחמה של תורה (שם) ויגיעכם בלא לשבעה למה אתם יגיעים ואומות העולם שבעים בלא לשבעה על שלא שבעתם מיינה של תורה דכתיב (משלי ט) ושתו בייך מסכתי ר' ברכיה ור' חייא אבוי בשם ר' יוסי בן נהוראי אמר כתיב (ירמיה ל) ופקדתי על כל לוחציו אפילו על גבאי צדקה חוץ משכר סופרים ומשנים שאינן נוטלין אלא שכר בטלה בלבד אבל שכר דבר אחד מן התורה אין כל בריה יכולה ליתן מתן שכרה תני מראש השנה נקצצין מזונותיו של אדם חוץ ממה שמוציא בשבתות וימים טובים וראשי חדשים ומה שהתינוקות מוליכים לבית רבן אם מוסיף מוסיפין לו אם פוחת פוחתין לו ר' יוחנן הוה מטייל סלק מטבריא לצפורין והוה ר' חייא בר אבא מסמך ליה מטון חד בית חקל אמר הדין בית חקלא הוה דידי וזבינית יתיה בגלל למזכי באורייתא מטון חד דבית כרמא אמר הדין בית כרמא דידי הוית וזבינת יתיה בגלל למזכי באורייתא שרי ר' חייא בכי א"ר יוחנן מה את בכי א"ל אל דלא שבקת לסיבותך כלום א"ל קלה היא בעיניך מה שעשיתי שמכרתי דבר שנברא לשה ימים וקניתי דבר שניתן לארבעים יום שנאמר (שמות לד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה וכתוב (דברים ט) ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה כד דמך ר' יוחנן הוה דורו קורא עליו (שיר ח) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב ר' יוחנן את התורה בוז יבוזו לו כד דמך ר' הושעיא איש טיריא ראו מטתו שפרחה באויר והיה דורו קורא עליו אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב הקב"ה לאבא הושעיא איש טיריא בוז יבוזו לו כד דמך ר"א בר"ש היה דורו קורא עליו (שם ג) מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן מקוטרות מור ולבונה מכל אבקת רוכל מהו מכל אבקת רוכל אלא דהוה קריי ותניי ופייטן ודרשן א"ר אבא בר כהנא משכר לקיחה אתה למד שכר לקיחה במצרים כתיב (שמות יב) ולקחתם אגודת אזוב בכמה הוית טימיא דידיה בד' מיני והוא גרם לישראל לירש ביזת הים ביזת סיחון ועוג ביזת ל"א מלכים לולב שעומד על האדם בכמה דמים וכמה מצות יש בו עאכ"ו לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר להם ולקחתם לכם ביום הראשון:

התאמה גימטריית לצ'טוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר כפת תמרים, וענף עץ-עבת, וערבי-נחל; ושמחתם, לפני יהוה אלהיכם--שבעת ימים. וחגתם אתו חג ליהוה, שבעת ימים בשנה: חקת עולם לדרתכם, בחדש השביעי תחגו אתו. בסכת תשבו, שבעת ימים; כל-האזרח, בישראל, ישבו, בסכת

(גימ' 15054)

(גימ' 793 ר"ת)

(גימ' 1187 ת)

(גימ' 602 ת)

(גימ' 1314 ת)

(גימ' 900 ת)

(גימ' 1510 ס"ת)

(גימ' 1299 ת)

(גימ' 2065 ת)

(גימ' 4355 ת)

(גימ' 1029 ת)

(גימ' 15054)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי ח) קחו מוסרי ואל כסף.

(ישעיה נה) למה תשקלו כסף בלא לחם

(שם) ויגיעכם בלא לשבעה..

(משלי ט) ושתו בייך מסכתי

(ירמיה ל) ופקדתי על כל לוחציו

(שמות לד) ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה

(דברים ט) ואשב בהר ארבעים יום וארבעים לילה

(שיר ח) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה שאהב

(שם ג) מי זאת עולה מן המדבר כתימרות עשן מקוטרות

מור ולבונה מכל אבקת רוכל.

(שמות יב) ולקחתם אגודת אזוב

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה ל משנה ב ד"א ולקחתם לכם הה"ד (תהלים טז) תודיעני אורח חיים שובע שמחות אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא תודיעני באיזה פילון מפולש לחיי העולם הבא ר' יודן אמר אמר הקב"ה לדוד אם חיים אתה צריך יסורין אתה צריך כדכתיב (משלי ו) ודרך חיים תוכחת מוסר שובע שמחות שבענו בחמשה שמחות מקרא משנה תלמוד תוספתא ואגדות ד"א שובע שמחות את פניך אלו שבע כתות של צדיקים שעתידים להקביל פני שכינה ופניהם דומות לחמה ולבנה לרקיע לכוכבים לברקים ולשושנים ולמנורה הטהורה שהיתה בבהמ"ק לחמה מנין שנאמר (שיר ו) ברה כחמה ללבנה מנין שנאמר יפה כלבנה לרקיע מנין שנאמר (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע לכוכבים מנין שנאמר (שם) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד לברקים מנין שנאמר (נחום ב) מראהו כלפידים כברקים ירוצצו לשושנה מנין שנאמר (תהלים פ) למנצח על שושנים למנורה הטהורה מנין שנאמר (זכריה ד) ויאמר אלי מה אתה רואה ואומר ראיתי והנה מנורת זהב כולה (תהלים טז) נעימות בימינך נצח וכי מי מודיענו איזו כת החביבה והנעימה שבהן תרין אמורין חד אמר זו שבאה מכחה של תורה ומכחן של מצות ואוחרנא אמר אלו סופרין ומשנין שמלמדין תינוקות באמתן שהן עתידין לעמוד בימינו של הקדוש ברוך הוא הה"ד נעימות בימינך נצח ד"א שובע שמחות אל תהי קורא כן אלא שבע שמחות אלו שבע מצות שבחג ואלו הן ד' מינין שבלולב וסוכה חגיגה ושמחה אם שמחה למה חגיגה ואם חגיגה למה שמחה א"ר אבין משל לשנים שנכנסו אצל הדיין ולית אנן ידעין מאן הוא נוצח אלא מאן דנסב באיין בידיה אנן ידעין דהוא נצוחייה כך ישראל ואומות העולם באין ומקטרגים לפני הקב"ה בר"ה ולית אנן ידעין מאן נצח אלא במה שישראל יוצאין מלפני הקדוש ברוך הוא ולולביהן ואתרוגיהן בידן אנו יודעין דישראל אינון נצוחייה לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ולקחתם לכם ביום הראשון:

התאמה גימטריית לצ'טוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר כפת תמרים, וענף עץ-עבת, וערבי-נחל; ושמחתם, לפני יהוה אלהיכם--שבעת ימים. וחגתם אתו חג ליהוה, שבעת ימים בשנה: חקת עולם לדרתכם, בחדש השביעי תחגו אתו. בסכת תשבו.

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 1970 ת)

(תהלים טז) תודיעני אורח חיים שובע שמחות

(משלי ו) ודרך חיים תוכחת מוסר	(גימ' 2455א)
(שיר ו) ברה כחמה ללבנה	(גימ' 397)
(דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע לכוכבים	(גימ' 1521ר"ת)
(שם) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד	(גימ' 1025ס"ת)
(נחום ב) מראהו כלפידיים כברקים ירוצצו.	(גימ' 1220)
(תהלים פ) למנצח על שושנים	(גימ' 1024)
(זכריה ד) ויאמר אלי מה אתה רואה ואומר ראיתי	
הנה מנורת זהב כולה..	(גימ' 2672)
(תהלים טז) נעימות בימינך נצח.	(גימ' 1284ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 12568)

ויקרא רבה פרשה ל משנה ג ד"א ולקחתם לכם ביום הראשון הה"ד (שם קב) פנה אל תפלת הערער וגו' שנצחו ישראל בדין ונמחלו עונותיהם והן אומרים נצחו ישראל שנאמר (שמואל א טו) וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם הוא שדוד אומר לישראל אם קיימתם מצות לולב שנקרא נעים שנאמר נעימות בימינך נצח הרי אתה מבושר שנצחת לאומות העולם שנאמר וגם נצח ישראל לפיכך משה מזהיר לישראל ואומר להם ולקחתם לכם אמר ר' אבין פנה אל תפלת הערער ואמר ר' אבין אין אנו יכולין לעמוד על אפו של דוד פעמים שקורא עצמו עני פעמים שקורא עצמו מלך הא כיצד בשעה שהיה צופה ומביט שצדיקים עתידין לעמוד ממנו כגון אסא יהושפט חזקיה ויאשיה היה קורא עצמו מלך שנאמר (תהלים עב) אלהים משפטך למלך תן ובשעה שצופה רשעים יוצאים ממנו כגון אחז מנשה אמון היה קורא עצמו עני שנאמר (שם קב) תפלה לעני כי יעטוף ר' אלכסנדר פתר קריה בפועל הזה מה הפועל הזה יושב ומשמר לכשיפליג מלאכתו קימעה וילקישנה בסוף כד"א (בראשית ל) והיו העטופים ללבן מהו העטופים ר' יצחק ברבי חלקיה אמר לקישא ד"א פנה אל תפלת הערער היה לו לומר לא בזה תפלתו ואם לא בזה תפלתם היה לו לומר פנה אל תפלת הערערים אלא פנה אל תפלת הערער זה תפלתו של מנשה מלך יהודה שהיה ערער ממעשים טובים ולא בזה את תפלתם זו תפלתו ותפלת אבותיו דכתיב (ד"ה ב לג) ויתפלל אליו ויעתר לו מהו ויעתר לו א"ר אליעזר בר ר"ש בערבייא צווחין לחתירתא עתירתא וישיבהו ירושלים למלכותו במה השיבו ר' שמואל בר יונה אמר בשם ר' אחא ברוח השיבו כד"א משיב הרוח באותה שעה וידע מנשה כי ה' הוא האלהים באותה שעה אמר מנשה אית דין ואית דיינא ר' יצחק פתר קרייא בדורות הללו שאין להם לא מלך ולא נביא לא כהן ולא אורים ותומים ואין להם אלא תפלה זו בלבד אמר דוד לפני הקב"ה רבשי"ע אל תבזה את תפלתם (תהלים קב) תכתב זאת לדור אחרון מכאן שהקדוש ברוך הוא מקבל השבים ועם נברא יהלל יה שהקב"ה בורא אותן בריה חדשה ד"א תכתב זאת לדור אחרון זה דורו של חזקיהו שהיה נטוי למיתה ועם נברא יהלל יה שבראן ברוך הוא בריה חדשה ד"א תכתב זאת לדור אחרון אלו דורות הללו שהם נטויין למיתה ועם נברא יהלל יה שהקב"ה עתיד לבראות אותן בריה חדשה ומה עלינו לעשות ליקח לולב ואתרוג ונקלס להקדוש ברוך הוא לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר ולקחתם לכם ביום הראשון:

<u>התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש</u>	
וחגתם אתו חג ליהוה, שבעת ימים בשנה: חקת עולם לדרכתכם, בחדש השביעי תחגו אתו. בסכת תשבון, שבעת ימים; כל-האזרח, בישראל, ישבו, בסכת..	(גימ' 8729)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים קב) פנה אל תפלת הערער	(גימ' 1621)
שמואל א טו) וגם נצח ישראל לא ישקר ולא ינחם	(גימ' 1548א)
(תהלים עב) אלהים משפטך למלך תן	(גימ' 1245ס"ת)
(שם קב) תפלה לעני כי יעטוף.	(גימ' 880)
(בראשית ל) והיו העטופים ללבן.	(גימ' 375אה)
(ד"ה ב לג) ויתפלל אליו ויעתר לו	(גימ' 1325)
(תהלים קב) תכתב זאת לדור אחרון	(גימ' 1735)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 8729)

ויקרא רבה פרשה ל משנה ד ד"א ולקחתם לכם ביום הראשון הה"ד (תהלים צז) יעלוזו שדי וכל אשר בו יעלוזו שדי זה העולם שנאמר (בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה וכל אשר בו אלו הבריות כד"א (תהלים כד) לה' הארץ ומלואה (ד"ה א טז) אז ירננו עצי היער אמר ר' אחא היער וכל עצי היער היער אלו אילנות שעושין פירות וכל עצי היער אלו אילנות שאינן עושין פירות לפני מי לפני ה' למה כי בא בראש השנה ויום הכפורים מה לעשות (תהלים צח) ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים:

<u>התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש</u>	
סויקרא כג) ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר כפת תמרים, וענף עץ-עבת, וערבי-נחל; ושמתם,	(גימ' 5257)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים צז) יעלוזו שדי וכל אשר בו	(גימ' 1007ת)
בראשית ד) ויהי בהיותם בשדה.	(גימ' 805)
(תהלים כד) ליהוה הארץ ומלואה	(גימ' 440)
(ד"ה א טז) אז ירננו עצי היער	(גימ' 779)
תהלים צח) ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים.	(גימ' 2226ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5257)

ויקרא רבה פרשה ל משנה ט ד"א פרי עץ הדר זה הקב"ה שכתוב בו (תהלים קד) הוד והדר לבשת כפות תמרים זה הקדוש ברוך הוא שכתוב בו (שם צב) צדיק כתמר יפרח וענף עץ עבות זה הקב"ה דכתיב (זכריה א) והוא עומד בין ההדסים וערבי נחל זה הקדוש ב"ה דכתיב ביה (תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויקרא כג מ) ולקחתם לכם ביום הראשון, פרי עץ הדר כפת תמרים, וענף עץ-עבת, וערבי-נחל
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(תהלים קד) הוד והדר לבשת
(שם צב) צדיק כתמר יפרח.
(זכריה א) והוא עומד בין ההדסים
(תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ביה שמו...
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 4357)
(גימ' 962)
(גימ' 1162)
(גימ' 411ר"ת)
(גימ' 1822ס"ת)
(גימ' 4357)

ויקרא רבה פרשה לא משנה א צו את בני ישראל ויקחו אליך וגו' הה"ד (תהלים עא) וצדקתך אלהים עד מרום ר' אמי שאל את ר' שמואל בר נחמן אמר ליה בשביל ששמעתי עליך שאתה בעל אגדה מהו וצדקתך אלהים עד מרום אמר לו כשם שהתחוננים צריכים צדקה אלו מאלו כך העליונים צריכים צדקה אלו מאלו הה"ד (יחזקאל י) ויאמר אל האיש לבוש הבדים וכולה פתחא בריש פרשת אמור אל הכהנים אשר עשית גדולות אלו שני המאורות הגדולים שנא' (בראשית א) את שני המאורות הגדולים אלהים מי כמוך מי כמוך בעליונים ומי כמוך בתחוננים מי כמוך שאתה כובש על מדת הדין אתה מאיר לעליונים ולתחוננים אתה מאיר לכל באי עולם ואתה מתאוה לאורן של ישראל הה"ד צו את בני ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויקרא כה) צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתית—למאור
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(תהלים עא) וצדקתך אלהים עד מרום
(יחזקאל י) ויאמר אל האיש לבוש הבדים
(בראשית א) את שני המאורות הגדולים
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 3707א)
(גימ' 1187ר"ת)
(גימ' 1003)
(גימ' 1517)
(גימ' 3707)

ויקרא רבה פרשה ב ר' יצחק פתח (תהלים קיט) צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה כצורף הזה שמכניס הזהב לכור שנים או שלשה פעמים עד שמזקקו כך פרשה זו נאמרה ונשנית ונשתלשת והרי הדברים קל וחומר ומה אם פרשה קטנה שבתורה נאמרה ונשנית ונשתלשת שאר כל פרשיות של תורה על אחת כמה וכמה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

זית זך כתית.
כמניין: צרופה אמרתך מאד ועבדך אהבה
(גימ' 1274)
(גימ' 1274א)

ויקרא רבה פרשה לא משנה ד ד"א צו את בני ישראל בר קפרא פתח (תהלים יח) כי אתה תאיר נרי אמר הקדוש ברוך הוא לאדם נרך בידי ונרי בידך נרך בידי שנא' (משלי כ) נר ה' נשמת אדם נרי בידך להעלות נר תמיד אלא אמר הקב"ה אם הארת נרי הריני מאיר נרך הוי צו את בני ישראל ד"א צו את בני ישראל הה"ד (שיר ז) ראשך עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל הרשים שבכס חביבין עלי כאליהו שעלה לכרמל הה"ד (מ"א יח) ואליהו עלה אל ראש הכרמל ויגהר ארצה וישם פניו בין ברכיו ולמה שם פניו בין ברכיו אמר לפני הקב"ה רבש"ע אם אין לנו זכות הבט לברית מילה ודלת ראשך כארגמן אמר הקדוש ברוך הוא הדלים שבכס חביבין עלי כדוד שנאמר (זכריה יב) והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד ויש אומרים כדניאל דכתיב ביה (דניאל ה) והלבישו לדניאל ארגונא מלך אסור ברהטים שאסר הקב"ה עצמו בשבועה (עד) שהוא משרה שכינתו בתוך רהיטין של יעקב אבינו בזכות מי ר' אבא בר כהנא אמר בזכותו של אברהם אבינו דכתיב (בראשית יח) ואל הבקר רץ אברהם ר' לוי אמר בזכותו של יעקב דכתיב ביה (שם ל) ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים אמר ר' ברכיה מלך אסור ברהטים זה משה דכתיב ביה (דברים לג) ויהי בישורון מלך אסור ברהטים שגזר הקדוש ברוך הוא עליו שלא יכנס לארץ ישראל בשביל מי בשביל רהטים של מי מריבה הה"ד (במדבר כ) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל ר' יהודה משלו משל למה"ד למלך שגזר ואמר כל מי שילקוט ויאכל מפירות שביעית יהו מחזירין אותו בקמפון הלכה אשה אחת בת טובים ולקטה ואכלה מפירות שביעית התחילו מחזירין אותה בקמפון והיתה צווחת ואומרת בבקשה ממך אדוני המלך תלה את הפגין הללו בצוארי כדי שלא יהו הבריות אומרות דומה לנו שנמצא בה דבר של ערוה או דבר של כשפים אלא מתוך שרואים את הפגין בצוארי הן יודעין שבשבילן אני מחזרת כך אמר משה לפני הקב"ה רבון העולם כתוב בתורתך מפני מה איני נכנס לארץ שלא יהו ישראל אומרים דומה לנו שזייף משה את התורה או אמר דבר שלא נצטווה אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך שאני כותב שלא היתה אלא על המים הה"ד (שם כז) כאשר מריתם פי במדבר צין ר' שמעון משלו משל למה"ד למלך שמהלך בדרך ובנו עמו על קרוכין כיון שהגיעו למקום צר נהפכה קרוכין על בנו נסמית עינו נקטע ידו נשברה רגלו כיון שהיה המלך מגיע לאותו מקום היה מזכיר ואומר אוי לי כאן ניזוק ברי כאן נסמית עינו כאן נקטעת ידו כאן נשברה רגלו כך הקב"ה מזכיר בתורתו שלשה פעמים מי מריבה כלומר כאן הרגתי את משה כאן הרגתי את אהרן כאן הרגתי את מרים הה"ד (תהלים קמא) נשמטו בידי סלע שופטיהם ושמעו אמרי כי נעמו רב נחמן אמר מלך

זה משה דכתיב ויהי בישורון מלך אמר הקדוש ברוך הוא למשה אני מניתיך מלך על ישראל דרכו של מלך להיות גוזר ואחרים מקיימין כך תהא גוזר וישראל מקיימין הה"ד צו את בני ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתיב--למאור: להעלת נר, תמיד. מחוץ לפרכת העדת באהל מועד, יערך אתו אהרן מערב עד-בקר לפני יהוה--תמיד: חקת עולם, לדתיתכם. על המנרה הטהרה, יערך את-הנרות, לפני יהוה, תמיד. ולקחת סלת--ואפית אתה, שתיים עשרה חלות; שני, עשרנים, יהיה, החלה האחת.

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים יח) כי אתה תאיר נרי.

(משלי כ) נר יהוה נשמת אדם..

(שיר ז) ראשך עליך ככרמל ודלת ראשך כארגמן

(גימ' 1323 את)

(גימ' 1123 א)

(גימ' 2263 א)

(מ"א יח) ואליהו עלה אל ראש הכרמל ויגהר ארצה וישם פניו בין ברכיו. (זכריה יב) והיה הנכשל בהם ביום ההוא כדוד. (דניאל ה) והלבישו לדניאל ארגונא מלך אסור ברהטים. (בראשית יח) ואל הבקר רץ אברהם. (שם ל) ויצג את המקלות אשר פצל ברהטים. (דברים לג) ויהי בישורון מלך אסור ברהטים. (במדבר כ) המה מי מריבה אשר רבו בני ישראל. (שם כז) כאשר מריתם פי במדבר צין. (תהלים קמא) נשמטו בידי סלע שופטיהם ושמעו אמרי כי נעמו

(גימ' 18400)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה לא משנה ה ר' יהושע דסכנין בשם ר' אחא אמר (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם גברים כתיב שכלם גברים ואין בהם נקבה עלה חכם זה משה שנאמר (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים (משלי כא) ויורד עוז מבטחה ר' יהודה ור' נחמיה ורבנן רבי יהודה אומר עוז זו תורה מבטחה שבטחונן של מלאכים שהיו סבורין שלהם נתנה התורה עד שאמר להם הקב"ה ולא תמצא בארץ החיים ור' נחמיה אומר עוז זו תורה מבטחה שבטחונה בה ומתן שכרה בצדה ורבנן אמרו עוז זו תורה מבטחה שכל מי שיגע בה בטוח שגוזר ואחרים מקיימין כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה הרבה יגעת בתורה אלא תהא גוזר וישראל

מקיימין הה"ד צו את בני ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי כא): עיר גברים עלה חכם.

(שמות יט): ומשה עלה אל האלהים

(משלי כא): ויורד עוז מבטחה.

(גימ' 730 את)

(גימ' 578)

(גימ' 373)

(גימ' 1681)

(גימ' 1681)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

ויקרא רבה פרשה לא משנה ו ד"א צו את בני ישראל רבי ורבנן רבי אומר כתוב אחד אומר (איוב כה) היש מספר לגדודיו וכתוב אחד אומר (דניאל ז) אלף אלפים ישמשוניה וכתוב אחד אומר (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אדני במ סיני בקדש אלא הרי זה מספר גדוד אחד אבל לגדודיו אין מספר ורבנן אמרי כתוב אחד אומר היש מספר לגדודיו וכתוב אחד אומר אלף אלפי ישמשוניה אלא עד שלא חרב בית המקדש היה קלוסו של הקב"ה עולה משלם כיון שחרב בית המקדש כביכול מיעט הקדוש ברוך הוא פמליא שלו ואמר הקב"ה אינו בדין שיהא קלוסי עולה כמו שהיה עולה (איוב כח) ועל מי לא יקום אורוהו מי בא מכל באי עולם ואומר לא האיר לי חמה ביום ולא האיר לי לבנה בלילה אתה מאיר לעליונים ולתחתונים

ולכל באי עולם ואתה מתאוה לאורן של ישראל הה"ד צו את בני ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתיב למאור להעלת נר, תמיד

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(איוב כה) היש מספר לגדודיו

(דניאל ז) אלף אלפים ישמשוניה

(תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אדני במ סיני בקדש

(איוב כח) ועל מי לא יקום אורוהו.

(גימ' 775 את)

(גימ' 996 ת)

(גימ' 2140 ת)

(גימ' 561)

(גימ' 4472 ה)

(גימ' 4472)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ויקרא רבה פרשה לא משנה ז א"ר חנינא חלונות היו לבית המקדש ומהם היתה אורה יוצא לעולם שנאמר (מלכים א ז) ויעש לבית חלוני שקופים אטומים שקופות אטומות היו מקטינות מבפנים ומרחיבות מבחוץ כדי להוציא אורה לעולם א"ר לוי משל למלך שבנה לו טרקלין ועשה חלונותיו מקטינות מבחוץ ומרחיבות מבפנים כדי להכניס אורה לתוכה אבל חלונות של בית המקדש לא היו כן אלא מקטינות מבפנים ומרחיבות מבחוץ כדי להוציא אורה גדולה ר' שמעון בן יהוצדק שאל לרי' שמואל בר נחמן בשביל ששמעתי עליך שאתה בעל אגדה מהיכן אורה יצא לעולם אמר לו נתעטף הקדוש ברוך הוא כשלמה והבהיק כל העולם כולו מזיו הדרו אמר לו בלחישא אמר לו מקרא מלא הוא שנאמר (תהלים קד) עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה ואת אומר לי בלחישא אמר כשם שאמרה בלחישא כך אמרתי לך בלחישא א"ר ברכיה אלולי שדרשה ר' יצחק ברבים לא היה אפשר לאומרה וקמי מן כן מה הוון אומרין א"ר ברכיה בשם ר' יצחק ממקום בית המקדש משם אורה יוצאת לעולם הה"ד (יחזקאל מג) והנה כבוד אלהי ישראל בא מדרך הקדים וקולו כקול מים רבים והארץ האירה מכבודו ואין כבודו אלא בית המקדש כמה דאת אמר (ירמיה ז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) צו את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלת נר
תמיד מחוץ לפרכת
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(מלכים א ז) ויעש לבית חלוני שקופים אטומים (גימ' 1579ת)
(תהלים קד) עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה (גימ' 1467)
(יחזקאל מג) והנה כבוד אלהי ישראל בא מדרך הקדים
וקולו כקול מים רבים והארץ האירה מכבודו (גימ' 2358)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 5404)

ויקרא רבה פרשה לא משנה ח ר' אבינא אמר תרתי ור' ברכיה אמר תרתי ורבנין תרתי ר' אבינא אמר הגלגל
הזה של חמה אחד ממשמשי הוא ובשעה שיוצאה לעולם אין כל בריה יכולה לזון עיניו ממנה הה"ד (דניאל
ז) נהר דינור נגד ונפק מקדמוהי ולאורך אני צריך א"ר אחא (ישעיה מב) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה
ויאדיר לא (בראשית א) [צוית] אלא לזכותך ר' אבינא אמר אחריו הברק הזה אחד מתולדות האש של מעלן
הוא והוא מסוף העולם ועד סופו מבהיק אורו ולאורך אני צריך אמר ר' אחא ה' חפץ למען צדקו היך
דקדמוי ר' ברכיה אמר הגלגל הזה של עין אין אדם רואה מתוך הלבן שיש בו אלא מתוך השחור אמר
הקב"ה מה מתוך חשיכה בראתי לך אורה ולאורך אני צריך א"ר אחא ה' חפץ למען צדקו ר' ברכיה אמר
אחריו (בראשית א) והארץ היתה תוהו ובוהו מה כתיב בתריה ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור אמר הקדוש
ברוך הוא מה מתוך חשיכה בראתי לך אורה ולאורך אני צריך אמר ר' אחא וכו' ורבנן אמרי תרתי אמר
הקב"ה לולד כל אותן תשעה חדשים שהיית במעי אמך אני הייתי מאיר לך ולאורך אני צריך ורבנן אמרי
אחריו (דניאל ב) הוא גלי עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא ונהורא עמיה שרא אמר הקדוש ברוך הוא
נהורא שרא גבי ולאורך אני צריך :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) צו את בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתית--למאור : להעלת נר, תמיד. מחוץ לפרכת
העדת באהל מועד, יערך אתו אהרן מערב עד-בקר לפני יהוה
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(דניאל ז) נהר דינור נגד ונפק מקדמוהי (גימ' 1173ר"ת)
(ישעיה מב) יהוה חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר (גימ' 1493)
(בראשית א) והארץ היתה תוהו ובוהו (גימ' 1164)
(בראשית א) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור (גימ' 813)
(דניאל ב) הוא גלי עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא
ונהורא עמיה שרא
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 3186א)
(גימ' 7829)

ויקרא רבה פרשה ט אמר רב בשעה שגלגל חמה ולבנה נכנסין ליטול רשות מלפני הקב"ה עיניהם
כהות מזיו השכינה ומבקשין לצאת להאיר לעולם ואינן רואין כלום ומה הקדוש ברוך הוא עושה להם
מורה לפנייהם חצים ומהלכים לאורם הה"ד (חבקוק ג) שמש ירח עמד זבולה לאור חציך יהלכו לנוגה ברק
חניתך וכתוב (יואל ב) שמש וירח קדרו וכוכבים אספו נגהם ר' הושעיא בריה דר' שמלאי דקסרין בשם ר'
יצחק בר זעירא לעולם אין גלגל חמה שוקע עד שהוא נעשה כמין חרדל של דם מאי טעמא (תהלים יט) והוא
כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח ואין אורח אלא של נשים כד"א (בראשית יח) חדל להיות לשרה
אורח כנשים א"ר לוי בכל יום ויום הקב"ה יושב בדין על גלגל חמה ולבנה שאין מבקשים לצאת להאיר
לעולם מה הם אומרים הבריות מקטרגין לנו הבריות משתחיים לנו אמר ר' יוסטא בר שונם מה הקדוש
ברוך הוא עושה להם יושב עליהן בדין ויוצאין ומאירין לעולם בעל כרחן הה"ד (צפניה ג) בבקר בבקר
משפטו יתן לאור לא נעדר מהו לא נעדר לא פסק (שם) ולא יודע עול בשת לא בהתין אלא סגדין להון חמין
להון לקיין לא בהתין הה"ד (ויקרא כד) ויקחו אליך שמן זית :

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) ויקחו אליך שמן זית זך כתית--למאור : להעלת נר, תמיד. מחוץ לפרכת באהל מועד,
יערך אתו אהרן מערב עד-בקר לפני יהוה--תמיד : חקת עולם, לדרתיכם. על המנרה הטהרה, יערך את-
הנרות, לפני יהוה, תמיד
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(חבקוק ג) שמש ירח עמד זבולה לאור חציך יהלכו לנוגה
ברק חניתך (גימ' 2382א)
(יואל ב) שמש וירח קדרו וכוכבים אספו נגהם (גימ' 1523)
(תהלים יט) והוא כחתן יוצא מחופתו ישיש כגבור לרוץ אורח.. (גימ' 2570א)
(בראשית יח) חדל להיות לשרה אורח כנשים (גימ' 1668ת)
(צפניה ג) בבקר בבקר משפטו יתן לאור לא נעדר (גימ' 2095)
(שם) ולא יודע עול בשת (גימ' 939ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 11177)

ויקרא רבה פרשה י משנה י תני ר' חייא שמן זית ולא שמן שומשמיין ולא שמן אגוזים ולא שמן צנונות
ולא שמן שקדים אלא שמן זית דמזיתך א"ר אבין משל למלך שמרדו בו לגיוניו ולגיוין אחד משלו לא מרד
בו אמר המלך אותו לגיון שלא מרד בי ממנו יעשו דוכסין ואיפרכין ואיסטרליטין כך אמר הקב"ה הזית
הזה הביא אורה לעולם בימי נח הה"ד (בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית טרף בפיח

מהו טרף קטיל כד"א (שם לו) טרוף טורף יוסף אמר ר' ברכיה אלו לא קטלתי אילן רב הוה מתעבדא ומיחין הביאתו ר' אבא בר כהנא אמר מהר המשחה הביאתו ר' לוי אמר משבשושי ארץ ישראל הביאתו הדא דאינון אמרי ארעא דישאל לא לקת במוי דמבולא הוא שהקדוש ברוך הוא אומר לה על ידי יחזקאל (יחזקאל כב) בן אדם אמור לה את ארץ לא מטוהרה היא אר"י אפילו אסטרובלין של רחים נמחו במים ר' ברכיה אמר שערי ג"ע נפתחו לה ומשם הביאתו א"ל ר' איבו אלו מגן עדן הביאתו לא היה לה דבר מעולה יותר להביא כגון קנמון ובלסמון אלא רמז רמזה לו ואמרה לו מרי נח מר מזה מתחת ידו של הקב"ה ולא מתוק מתחת ידך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור :
להעלת נר, תמיד..

(גימ' 4471)

(בראשית ח) ותבא אליו היונה לעת ערב והנה עלה זית
טרף בפייה.

(גימ' 2314א)

(גימ' 747ה)

(גימ' 1410א)

(שם לו) טרוף טורף יוסף
(יחזקאל כב) בן אדם אמור לה את ארץ לא מטוהרה היא
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

(גימ' 4471)

ויקרא רבה פרשה לא משנה יא מחוץ לפרוכת העדות א"ר אלעזר בן שמוע בזכות יערך תנצלו מן (ישעיה ל) כי ערוך מאתמול אמר ר' חנין בזכות להעלות נר תמיד אתם זוכים להקביל פני נרו של מלך המשיח מה טעם (תהלים קלב) שם אצמיח קרן לדוד וגוי ואומר (שם קכב) שמחתי באומרים לי בית ה' נלך. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) ויקחו אליך שמן זית זך כתית--למאור : להעלת נר, תמיד
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 3371)

(ישעיה ל) כי ערוך מאתמול..

(גימ' 843)

(גימ' 887ת)

(תהלים קלב) שם אצמיח קרן לדוד.

(שם קכב) שמחתי באומרים לי בית יהוה נלך (גימ' 1641ת)

(גימ' 3371)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לב משנה א ויצא בן אשה ישראלית ר' יהודה ור' נחמיה ר"י אומר הה"ד (שם יב) סביב רשעים יתהלכון סביב לרשעים הצדיקים מהלכין כיצד בשעה שהצדיקים יוצאין מתוך גן עדן ורואין את הרשעים נדונין בגיהנם נפשם שמחה עליהם הה"ד (ישעיה סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי באותה שעה הן נותנין שבח והודאה להקדוש ברוך הוא על היסורין שהביא עליהם בעולם הזה הה"ד (שם יב) ואמרת ביום ההוא אודך ה' כי אנפת בי ישוב אפך באומות העולם ותנחמני מהם אימתי כרום זלות לכשירומם הקב"ה כרום בזוי בעולמו אין כרמו של הקדוש ברוך הוא אלא ישראל שנאמר (שם ה) כי כרום ה' צבאות בית ישראל ואיש יהודה נטע שעשועיו אמר לו ר' נחמיה עד מתי אתה עוקף עלינו את המקרא אלא סביב לצדיקים הרשעים מהלכים דכתיב סביב רשעים יתהלכון הא כיצד בשעה שהרשעים עולין מתוך גיהנם ורואין את הצדיקים יושבים בשלוח בתוך גן עדן נפשם מתמענת עליהם הה"ד (תהלים קיב) רשע יראה וכעס אימתי כרום זלות לכשירומם הקב"ה מצות בזויות בעולם מה לך יוצא ליסקל על שמלתי את בני מה לך יוצא לישרף על ששמרתי את השבת מה לך יוצא ליהרג על שאכלתי מצה מה לך לוקה בפרגול על שעשיתי סוכה על שנטלתי לולב על שהנחתי תפילין על שהטלתי תכלת על שעשיתי רצון אבא שבשמים הה"ד (זכריה יג) ואמר אליו מה המכות האלה מכות האלה גרמו לי להאהב לאבי שבשמים ד"א אימתי כרום זולת לכשיפרסם הקדוש ברוך הוא כרמן של ממזרים וכבר פרסמן ע"י משה שנאמר הוצא את המקלל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) ויצא, בן-אשה ישראלית, והוא בן-איש מצרי, בתוך בני ישראל וינצו, במחנה, בן הישראלית, ואיש הישראלי. ויקב בן-האשה הישראלית את-השם, ויקלל, ויביאו אתו, אל-משה; הוצא את-המקלל, אל-מחוץ למחנה.

(גימ' 9509)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים יב) סביב רשעים יתהלכון.

(גימ' 1218ת)

(גימ' 1585את)

(גימ' 1389את)

(ישעיה סו) ויצאו וראו בפגרי האנשים הפושעים בי

(שם יב) ואמרת ביום ההוא אודך יהוה כי אנפת בי

(שם ה) כי כרום יהוה צבאות בית ישראל ואיש

(גימ' 3524ר"ת)

(גימ' 942)

(גימ' 851)

יהודה נטע שעשועיו..

(תהלים קיב) רשע יראה וכעס

(זכריה יג) ואמר אליו מה המכות האלה..

(גימ' 9509)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לב משנה ב (קהלת י) גם במדעך מלך אל תקלל אמר ר' אבין לא במדע שנתתי לך יתיר מן הבהמה וחיה ועוף תהא מחרף ומגדף לפני בראתי לך שני עינים ולה ב' עינים לך ב' אזנים ולה ב' אזנים דמיתיד להם שנאמר (תהלים מט) נמשל כבהמות נדמו ואין נדמה אלא שתיקה שתקתי מפני כבודך כמה טובות עשיתי עמך ואין אתה מבין שנאמר (שם) ואדם ביקר (ולא) [בל] יבין ד"א גם במדעך מלך שלפניך אל תקלל ובחדרי משכבך עשיר שלפניך אל תקלל כי עוף השמים יוליד את הקול אמר ר' ירמיה בן אלעזר זה העורב וחכמת טיירין ובעל כנפים יגיד דבר ר' לוי אמר אזנים לדרך ואזנים לכותל ד"א גם במדעך מלך

שבדורך אל תקלל ובחדרי משכבך עשיר שבדורך אל תקלל כי עוף השמים יוליך את הקול א"ר יהודה בר סימון אמר הקב"ה לדוד כך היית צריך לומר (שם ו) יבושו ויבהלו מאד כל אויבי מי היה אויבך לא שאול לא כך כתיב (שם יח) ביום הציל ה' אותי מכף כל אויבי ומיד שאול באותה שעה אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבשי"ע אל תעלה אותי עלי זדונות אלא שגגות הה"ד (שם ז) שגיון לדוד ד"א גם במדעך מלך אל תקלל מלכו של עולם אל תקלל ובחדרי משכבך אל תקלל עשיר עשירו של עולם כי עוף השמים יוליך את הקול א"ר לוי יש קול יוצא לטובה ויש קול לרעה לטובה (דברים ה) וישמע ה' את קול דבריכם בדברכם אלי מהו היטיבו אשר דברו ר' חייא בר אדא ובר קפרא חד אמר הטבה כהטבת נרות וחד אמר הטבה כהטבת הקטורת יש קול לרעה (שם א) וישמע ה' את קול דבריכם ויקצוף וישבע לאמר א"ר תחליפא אמר הקב"ה להם הוא קצפון ולי מה אני קצפון אשר נשבעתי באפי נשבעתי באפי וחוזר אני בי אם יבואון אל מנוחתי למנוחה זו אינן באים אבל באים הם למנוחה אחרת ר' לוי בשם בר קפרא אמר משל למלך שכעס על בנו וגזר עליו שלא יכנס עמו לפלטין מה עשה המלך עמד סתריה ובנייה והכניס את בנו עמו לפלטין נמצא מקיים שבועתו ומכניס את בנו כך אמר הקדוש ברוך הוא אשר נשבעתי באפי אם יבואון אל מנוחתי למנוחה זו אין באין אבל באין למנוחה אחרת ובעל כנפים יגיד דבר א"ר אבין בשעה שהאדם הזה ישן הגוף אומר לנשמה והנשמה לנפש והנפש למלאך והמלאך לכרוב והכרוב לבעל כנפים ובעל כנפים יגיד דבר לפני מי לפני מי שאמר והיה העולם ד"א גם במדעך מלך אל תקלל זה משה דכתיב (שם לג) ויהי בישראל מלך ובחדרי משכבך אל תקלל עשיר זה משה ומהיכן העשיר משה א"ר חנין מחצב של סנפירינון ברא לו הקב"ה בתוך אהלו ומשם העשיר הה"ד פסל לך הפסולת שלך באותה שעה אמר משה (משלי י) ברכת ה' היא תעשיר כי עוף השמים שטס כעוף ועלה לשמים ובעל כנפים יגיד דבר שהוגד למשה מסיני הוצא את המקלל:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כד) ויצא, בן-אשה ישראלית, והוא בן-איש מצרי, בתוך בני ישראל וינצו, במחנה, בן הישראלית, ואיש הישראלי. ויקב בן-האשה הישראלית את-השם, ויקלל, ויביאו אתו, אל-משה; הוצא את-המקלל, אל-מחוץ למחנה.

(גימ' 9509)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(קהלת י) גם במדעך מלך אל תקלל	(גימ' 860)
(תהלים מט) נמשל כבהמות נדמו	(גימ' 993)
(שם) ואדם ביקר ולא יבין.	(גימ' 472)
(שם ו) יבושו ויבהלו מאד כל אויבי	(גימ' 507)
שם יח) ביום הציל יהוה אותי מכף כל אויבי ומיד שאול	(גימ' 1289א)
(שם ז) שגיון לדוד	(גימ' 415ת)
(דברים ה) וישמע יהוה את קול דבריכם בדברכם	(גימ' 2118 ס"ת)
(שם לג) ויהי בישראל מלך	(גימ' 605)
(משלי י) ברכת יהוה היא תעשיר.	(גימ' 2250 ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	(גימ' 9509)

ויקרא רבה פרשה לב משנה ג ויצא בן אשה ישראלית מהיכן יצא ר' לוי אמר יצא מעולמו כמד"א (ש"א י"ז) ויצא איש הבינים ר' ברכיה אמר מפרשה של מעלן יצא אמר כתיב ולקחת סלת ואפית אותה דרכו של מלך להיות אוכל פת חמה שמא צוננת כההיא דתנינן תמן לחם הפנים אין נאכל פחות מתשעה ולא יתר על י"א כיצד נאפה בערב שבת ונאכל בשבת לתשעה חל להיות יו"ט בערב שבת נאכל לעשרה שני ימים טובים של ר"ה נאכל ליי"א כדאיתא בתנחומא תני ר' חייא מפרשת יוחסין יצא שבא ליטע אהלו במחנה דן אמרו לו מה לך ליטע אהלך במחנה דן אמר להם מבנות דן אני אמרו לו כתיב (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם ולא לבית אמותם נכנס לבית דינו של משה ויצא מחוייב עמד וגדף:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויצא, בן-אשה ישראלית, והוא בן-איש מצרי, בתוך בני ישראל וינצו (גימ' 3336 ר"פ)
 כמניין (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם (גימ' 3336 ס"ת)

פרשת בהר סיני

ויקרא רבה פרשה לג משנה א וידבר ה' אל משה וכי תמכרו ממכר לעמיתך הה"ד (משלי יח) מות וחיים ביד לשון תרגום עקילס מיצטרא מוכירין מות מכאן וחיים מכאן בר סירא אמר היתה לפנינו גחלת ונפח בה וביערה רקק בה וכבת א"ר ינאי היה ככר טבול אכלו עד שלא עישרו מות ביד לשון עישרו ואכלו חיים ביד לשון אמר ר' חייא בר אבא היתה לפנינו כלכלה של תאנים אכלה עד שלא עישרה מות ביד לשון עישרה ואכלה חיים ביד לשון ארשב"ג לטבי עבדיה פוק זבין לי צדו טבא מן שוקא נפק זבן ליה לישן א"ל פוק זבין לי צדו בישא מן שוקא נפק זבן ליה לישן א"ל מהו דין דכד אנא אמר לך צדו טבא את זבן לי לישן וכד אנא אמר לך צדו בישא את זבן לי לישן א"ל מינה טבתא ומינה בישתא כד הוה טב לית טבה מינייה וכד ביש לית ביש מינייה רבי עשה סעודה לתלמידיו הביא לפניהם לשונות רכים ולשונות קשים התחילו בוררין ברכים ומניחין הקשים אמר להם דעו מה אתם עושין כשם שאתם בוררין את הרכין ומניחין את הקשים כך יהיה לשונכם כך אלו לאלו לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי תמכרו ממכר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וכי-תמכרו ממכר (גימ' 1012א)
 (משלי יח) מות וחיים ביד לשון (גימ' 1012את)

ויקרא רבה פרשה לג משנה ב ד"א וכי תמכרו ממכר הה"ד (עמוס ז) והנה ה' נצב על חומות אנך על שורא דאוניתה ובידו אנך כבעל חוב שעומד ושטרו בידו ודכותה (שמות א) ויקם מלך חדש כב"ח ושטרו בידו

ודכותה (עמוס ז) ויאמר ה' אלי מה אתה רואה עמוס ואומר אנך זה סנהדרי גדולה של ישראל שהיא מנין אניך ויאמר ה' הנני שם אנך אייר יהודה ב"ר סימון היורה הזו אין מעמידה אלא נכה כך אמר הקדוש ברוך הוא אנככם אני ביסורין בעולם הזה אבל לע"ל לא אוסיף עוד עבור לו ר' יצחק בן אלעזר ור' טביומי בשם ר' ירמיה בכל עונות כתיב נושא עון וכאן כתיב לא אוסיף עוד עבור לו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כה) וידבר יהוה אל משה וכי-תמכרו ממכר לעמיתך, או קנה מיד עמיתך אל-תונו, איש את-אחיו במספר.

(גימ' 4582ת)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(עמוס ז) והנה יהוה נצב על חומות אנך (שם) ובידו אנך

(גימ' 1010ר"ת)

(גימ' 99)

(שמות א) ויקם מלך חדש

(גימ' 558)

(שם) ויאמר יהוה אלי, מה-אתה ראה עמוס.

(גימ' 1157)

(גימ' 318)

(שם) ואמר, אנך.

(שם) ויאמר אדני, הנני שם אנך

(גימ' 853ת)

(שם) לא-אוסיף עוד, עבור לו

(גימ' 587ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 4582)

ויקרא רבה פרשה לג משנה ג (שם ט) ראיתי את ה' נצב על המזבח עומד על הדור לזבחו (שם) ויאמר הך הכפתור וירעשו הספים כך הכפתור זה יאשיה וירעשו הספים אלו סנקליטין שלו (שם) ובצעם בראש כולם ר' שמעון בר אבא בשם ר' יוחנן משל לסאה שהיא מלאה עונות מי מקטרג בה גזל ר' יודן בשם ר' יוחנן אמר משל לבני אדם שהיו בהן ע"ז ומגלי עריות ושופכי דמים וגזל שקול כנגד הכל ר' יעקב בר אידי בשם רב אחא כ"ד חטאות סדר יחזקאל ומכלם לא חתם אלא בגזל הה"ד (יחזקאל כב) והנה הכיתי כפי על בצעך

לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי תמכרו ממכר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כה) וידבר יהוה אל משה וכי-תמכרו ממכר לעמיתך, או קנה מיד עמיתך--אל-תונו, איש את-אחיו. במספר שנים אחר היובל,

(גימ' 5226)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(עמוס ט) ראיתי את יהוה נצב על המזבח.

(גימ' 1352)

(שם) ויאמר הך הכפתור וירעשו הספים..

(גימ' 1780)

(שם) ובצעם בראש כולם

(גימ' 1191 ס"תתה)

(יחזקאל כב) והנה הכיתי כפי על בצעך

(גימ' 903)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 5226)

ויקרא רבה פרשה לג משנה ד הה"ד (במדבר ב) ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן חנו לדגליהם ואהרן היכן היה רבי יהושע בר נחמיה ור' לוי בר חייתא ור' אבא בשם ר' חייא בר אבא כיון שבא ליחסן הונו אותו ואמרו לו את מיחסנו עד שאתה בא ליחסנו לך ויחס את בניך אלעזר בנך למי הוא נשוי לא לבנו של פוטיאל הה"ד (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל כיון שראה הקב"ה שהן מזולזלין בו התחיל מייחסו הה"ד (במדבר כה) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן כהן בר כהן קנאי בר קנאי משיב חמה בן משיב חמה שנאמר השיב את חמתי לכן אמור הנני נותן לו וגו' לפיכך הקדים הקדוש ברוך הוא כבודו של אהרן לכבודו של משה הה"ד (שם ג) ואלה תולדות אהרן ומשה משה ואהרן אין כתיב כאן אלא אהרן ומשה

לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי תמכרו ממכר:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וידבר יהוה אל משה וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש אתאחיו במספר שנים אחר היובל תקנה מאת עמיתך במספר שני תבואת ימכר לך.

(גימ' 8741א)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר ב) ויעשו בני ישראל ככל אשר צוה ה' את משה כן חנו לדגליהם..

(גימ' 2674)

(שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל

(גימ' 1430)

(במדבר כה) פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן..

(גימ' 962ת)

(שם) השיב את חמתי לכן אמור הנני נותן לו

(גימ' 2180)

(שם ג) ואלה תולדות אהרן ומשה

(גימ' 1495)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 8741)

ויקרא רבה פרשה לג משנה ה ד"א וכי תמכרו ממכר הה"ד (ד"ה ב יג) ויכו בהם אביה ועמו מכה רבה מה הוא מכה רבה רבי אבא בר כהנא אמר שהעביר צורת פניהם של ישראל הה"ד (ישעיה ג) הכרת פניהם ענתה בס שמואל בר אמי אמר שהעמיד עליהם שומרים שלשה ימים עד שנתקלקלה צורתם דתנינן תמן אין מעידין אלא על פרצוף פנים עם החוטם אפי" יש בו סימנים ובכליו ואין מעידין אותו אלא עד ג' ימים הה"ד (ד"ה ב יג) ולא עצר כח ירבעם עוד בימי אביה ויגפהו ה' א"ר שמואל בר נחמני אתה סבור לומר שירבעם ניגף והלא לא ניגף אלא אביה ולמה ניגף ר' יוחנן וריש לקיש ורבנן ר' יוחנן אמר על ידי שחשדן ברבים הה"ד (שם) ואתם המון רב ועמכם עגלי הזהב אשר עשה לכם ירבעם לאלהים ור"ל אמר ע"י שבזה לאחיה השלוני וקרא אותו בליעל הה"ד (שם) ויקבצו עליו אנשים רקים בני בליעל ורבנן אמרי על ידי שבאת ע"ז לידו ולא ביערה הה"ד (שם) וירדוף אביה אחרי ירבעם וילכד ממנו ערים את בית אל וכתוב (מלכים א יב)

וישם את האחד בבית אל והרי דברים ק"ו ומה אם המלך ע"י שהונה מלך כמוהו ענשו הכתוב מי שהונה את חבירו עאכ"ו לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך וגו' התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויקרא כה: וכי-תמכרו ממכר לעמיתך, או קנה מיד עמיתך--אל-תונו, איש את-אחיו. במספר שנים אחר היובל, תקנה מאת עמיתך; במספר שני-תבואת, ימכר-לך. לפי רב השנים, תרבה מקנתו, ולפי מעט השנים, תמעיט מקנתו: .

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 501)	(ד"ה ב יג) ויכו בהם אביה ועמו מכה רבה
(גימ' 1862 ס"ת)	(ישעיה ג) הכרת פניהם ענתה במ
(גימ' 1238 ר"ת)	(ד"ה ב יג) ולא עצר כח ירבעם עוד בימי אביה ויגפהו יהוה.
(גימ' 2462)	(שם) ואתם המון רב ועמכם עגלי הזהב אשר עשה לכם ירבעם לאלהים
(גימ' 1312 א)	(שם) ויקבצו עליו אנשים רקים בני בליעל
(גימ' 2245 ת)	(שם) וירדוף אביה אחרי ירבעם וילכד ממנו ערים את בית אל.
(גימ' 2094 ס"ת)	(מלכים א יב) וישם את האחד בבית אל
(גימ' 11714)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

ויקרא רבה פרשה לג משנה ו ד"א וכי תמכרו ממכר ר' חייא בריה דר' אדא דיפו אמר וכי תמכרו עתידין אתם לימכר לאו"ה אלא תהו שותפין לבריכון כדרך שעשו חנניה מישאל ועזריה שאמרו לני" (דניאל ג) לא שחחין אנחנא על דנא פתגם להתבותך הן איתי אלהנא די אנחנא פלחין יכול לשיזבותנא והן וגו' לא ידיע להוי לך מלכא וגו' ענה נ"נ ואמר להון הצדא שדרך מישך ועבד נגו מהו הצדא ר' אבא בר כהנא אמר אונטיס רבי יוסי ב"ר חנינא אמר צדו מה באתם לעשות עבודת כוכבים שלי צדו תרגום תוהו ובהו צדיא רבי יוחנן אמר תרתין רבי יהודה ב"ר סימון אמר תרתין שמואל בר נחמן אמר תרתין ורבנין אמרו חדא רבי יוחנן אמר תרתין אמר להם עקרה של עבודת כוכבים לא משלכן היתה לא כן כתיב (ישעיה י) ופסיליהם מירושלים ומשומרון וכאן באתם לעשות עבודת כוכבים שלי צדו רבי יוחנן אמר חורי אמר להם כשהייתם בארצכם הייתם שולחים אצלנו ולוקחין טופרין ושער ועצמות של עבודת כוכבים חוקקים אותן לקיים מה שכתוב (יחזקאל כג) צלמי כשדים חקוקים בשר וקאן באתם לעשות עבודת כוכבים שלי צדו ר' יהודה ב"ר סימון אמר תרתין אמר להם כשהייתם בארצכם הייתם נעשים פסקיות פסקיות לעבודת כוכבים כד"א

(שם טז) ותתעבי את יפיך ותפשקי את רגליך לכל עובר וכאן באתם לעשות עבודת כוכבים שלי צדו ר' יהודה ב"ר סימון א' חורי אמר להם כשהייתם בארצכם הייתם נעשים הומניות הומניות לעבודת כוכבים הה"ד (שם כג) וקול המון שלו בה מובאים קאנוסין סבאים דחין ויתנו צמידים על ידיהן רבי יהודה ב"ר סימון אמר קדשין כד"א (שם) ואמר לבלה ניאופים מהו לבלה תרגום עקילוס פילא פורני דהוא מבליא גיאר א"ר יהודה ב"ר סימון אין לשון לבלה אלא לשון עבודת כוכבים כד"א (ירמיה נא) ופקדתי על כל בבבל וכאן באתם לעשות עבודת כוכבים שלי צדו ר' שמואל בר נחמני א' תרתין אמר להם עבודת כוכבים שלכם של כסף של זהב היתה כד"א (הושע ח) כספם וזהבם עשו להם עצבים אבל עבודת כוכבים שלי אינו אלא אלו כורסין כולו דדהב נקי הה"ד (דניאל ג) נבוכדנצר מלכא עבד צלם וכן באתם לעשות עובד כוכבים שלי צדו ר' שמואל בר נחמני אמר חורי א"ל לא כך כתב לכם משה בתורה (דברים ד) ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם אמרו מרי מלכא לא למסגד אלא למפלח במסים ובארנוניות ובזימיות ובגולגליא דאמר ר"ש בר נחמן תמן קריין למכלייא אלהייה ורבנן אמרי חדא אמר להם לא כך כתב לכם ירמיה (ירמיה כז) הגוי והממלכה אשר לא יעבדו את נבוכדנצר וגו' אמר להון או אתון מקיים מן רישי דהדין פסוקא או אני מקיים סיפיה מיד (דניאל ג) ענו שדרך מישך ועבד נגו ואמרין למלכא נבוכדנצר אם מלכא למה נבוכדנצר אם נבוכדנצר למה מלכא אלא במסים ובארנוניות ובזימיות ובגולגליות את מלך עלינו אבל לדבר הזה שאתה אומר לנו נבוכדנצר את ונבוכדנצר שמך את וחד כלב שוין עלינן כחדא נבוכדנצר נבח ככלבא נפח כקולתה נצר כצררה מיד נבח ככלבא ונפח כקולתה ועביד נצר כצררה שנאמר (קהלת ח) אני פי מלך שמור א"ר לוי אני פי מ"מיה הקב"ה אותו אשמור הפה שאמר לנו בסיני אנכי ה' אלהיך על דברת שבועת אלהים על שום וידבר אלהים את כל הדברים האלה שבועת אלהים על שום לא תשא לפי שבעוה"ז ישראל משועבדין לאומות העולם ולע"ל כתיב (ישעיה מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך לפי שבעוה"ז או"ה מונין לישראל אבל לעתיד לבא אמר הקדוש ברוך הוא עתיד אני להאכילם מבשרם ולהשכירם מדמם הה"ד (שם) והאכלתי את מוניך את בשרם וכעסיס דמם ישכרוך. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

ויקרא כה: וידבר יהוה אל משה וכי-תמכרו ממכר לעמיתך, או קנה מיד עמיתך--אל-תונו, איש את-אחיו. במספר שנים אחר היובל, תקנה מאת עמיתך; במספר שני-תבואת, ימכר-לך. לפי רב השנים, תרבה מקנתו, ולפי מעט השנים, תמעיט מקנתו: כי מספר תבואת, הוא מכר לך. ולא תונו איש את-עמיתו, ויראת מאלהיך: כי אני יהוה, אלהיכם. ועשיתם, את-חקתי, ואת-משפטי תשמרו, ועשיתם אתם--וישבתם על-הארץ, לבטח. ונתנה הארץ פריה, ואכלתם לשבע; וישבתם לבטח, עליה. וכי תאמרו, מה-נאכל בשנה השביעת:

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 3856)	דניאל ג) לא שחחין אנחנא על דנא פתגם להתבותך הן איתי
(גימ' 334 אה)	אלהנא די אנחנא פלחין יכול לשיזבותנא והן
(גימ' 1849)	(שם) לא ידיע להוי לך מלכא
(גימ' 1525)	(שם) ענה נ"נ ואמר להון הצדא שדרך מישך ועבד
(גימ' 1610)	נגו מהו הצדא
	(ישעיה י) ופסיליהם מירושלים ומשומרון
	(יחזקאל כג) צלמי כשדים חקוקים בשר

(ג'ימ' 3327)	(שם טז) ותתעבי את יפ'ך ותפשקי את רגליך לכל עובר.
(ג'ימ' 586)	(שם כג) וקול המון שלו בה
(ג'ימ' 845)	(שם) ויתנו צמידים על ידיהן
(ג'ימ' 511)	(שם) ואמר לבלה ניאופים.
(ג'ימ' 768)	(ירמיה נא) ופקדתי על בל בבבל
(ג'ימ' 923)	(הושע ח) כספם וזהבם עשו להם עצבים.
(ג'ימ' 749)	(דניאל ג) נבוכדנצר מלכא עבד צלם
(ג'ימ' 1432)	(דברים ד) ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם.
(ג'ימ' 1617)	(ירמיה כז) הגוי והממלכה אשר לא יעבדו את נבוכדנצר
(ג'ימ' 2011)	(דניאל ג) ענו שדרך מישך ועבד נגו ואמרין למלכא נבוכדנצר
(ג'ימ' 787)	(קהלת ח) אני פי מלך שמור
(ג'ימ' 1897)	(ישעיה מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך.
(ג'ימ' 2838)	(שם) והאכלתי את מוניך את בשרם וכעסיס דמם ישכרון
(ג'ימ' 27465)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לד משנה א וכי ימוך אחיך הה"ד (תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו ה' אבא בר ירמיה בשם רבי מאיר אמר זה שממליך יצר טוב על יצר הרע איסי אמר זה שנותן פרוטה לעני רבי יוחנן אמר זה שקובר מת מצוה רבנן אמרי זה שמבריה עצמו מן העריצים רב הונא אמר זה שמבקר את החולה דאמר רב הונא כל מי שמבקר את החולה פוחתים לו אחד מששים בחוליו אותיביה לרב הונא אם כן יעלו ששים וירד עמהם לשוק אמר להם ששים ובלבד שיהו אוהבין אותו כנפשו אף על פי כן מרויחין לו על דעתיה דאבא בר ר' ירמיה דאמר בשם רבי מאיר זה שממליך יצר טוב על יצר הרע דכתיב (שם) ה' ישמרהו מיצר הרע על דעתיה דאיסי דאמר זה שנותן פרוטה לעני דכתיב (שם) ויחייהו על דעתיה דר' יוחנן דאמר זה שקובר מת מצוה דכתיב (שם) יאושר בארץ על דעתייהו דרבנן דאמרי זה שמבריה עצמו מן העריצים דכתיב (שם) ואל תתנהו בנפש אויביו על דעתיה דרב הונא דאמר זה שמבקר את החולה דכתיב (שם) ה' יסעדנו על ערש דוי אמר ר' יונה אשרי נותן לדל אין כתיב כאן אלא אשרי משכיל אל דל הוי מסתכל בו היאך לזכות עמו ר' יונה בשעה שרואה בן גדולים שירד מנכסיו והוא מתבייש ליקח היה הולך אצלו ואומר לו בשביל ששמעתי שנפלה לך ירושה במדינת הים הא לך חפץ זה לכשאתה מתרווח את נותנו לי ובשעה שנותנו לו היה אומר לו מותנה לך נותני ר' לוי בשם ר' חמא בר רבי חנינא א' כ"ב פעמים כתיב אשרי ומכלם לא נטול אפוכי אלא זה ומאי אפוכי נטל (שם) ביום רעה ימלטהו ה' לפיכך משה מזהיר לישראל וכי ימוך אחיך:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

כ"י-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאל, את ממכר אחיו. ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאלתו. וחשב, את-שני ממכרו, והשיב את-העדף, לאיש אשר מכר-לו; ... (ג'ימ' 6884)

(ג'ימ' 1435)	(תהלים מא) אשרי משכיל אל דל ביום רעה ימלטהו יהוה
(ג'ימ' 1223את)	(שם) יהוה ישמרהו מיצר הרע..
(ג'ימ' 55)	(שם) ויחייהו
(ג'ימ' 810)	(שם) יאושר בארץ
(ג'ימ' 1774ר"ת)	(שם) ואל תתנהו בנפש אויביו
(ג'ימ' 916)	(שם) יהוה יסעדנו על ערש דוי
(ג'ימ' 671ר"ת)	(שם) ביום רעה ימלטהו יהוה..
(ג'ימ' 6884)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לד משנה ב ד"א וכי ימוך אחיך עמך הה"ד (משלי יט) מלוה ה' חונן דל אר"א כתיב נותן לחם לכל בשר בא זה וחטף לו את המצוה אמר הקב"ה עלי לשלם לו גמולו הה"ד (שם) וגמולו ישלם לו ר' תנחומא אמר לה בשם ר' חייא בר אבא ר' נחמן אמר לה בשם ר' יודן בר"ש ורבנן בשם רשב"ל אלמלא מקרא כתוב אי אפשר לאומרו כביכול דרכו של לוח להיות עבד למלוה הה"ד (שם כב) ועבד לוח לאיש מלוה ר' פנחס בשם ר' ראובן אמר כל מי שנותן פרוטה לעני הקדוש ברוך הוא נותן לו פרוטות וכי פרוטה נותן לו והלא לא נותן לו אלא נפשו הא כיצד היתה ככר ב"י פרוטות ועני עומד בשוק ואין בידו אלא תשעה ובא אחד ונתן לו פרוטה ונטל ככר ואכלה ושבת נפשו עליו אמר לו הקב"ה אף אתה בשעה שנפשך מצצפת לצאת מתוך גופך אני משיבה לך לפיכך משה מזהיר לישראל וכי ימוך אחיך:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

כ"י-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאל, את ממכר אחיו. ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, (ג'ימ' 2520)

(ג'ימ' 269א)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(ג'ימ' 1179א)	(משלי יט) מלוה יהוה חונן דל
(ג'ימ' 512א)	(תהלים קלו) נותן לחם לכל בשר
(ג'ימ' 560א)	(משלי יט) וגמלו ישלם לו
(ג'ימ' 2520)	(שם כב) ועבד לוח לאיש מלוה
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לד משנה ג ד"א וכי ימוך הה"ד (שם יא) גומל נפשו איש חסד זה הלל הזקן שבשעה שהיה נפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עמם אמרו לו תלמידיו ר' להיכן אתה הולך אמר להם לעשות מצוה אמרו לו וכי מה מצוה זו אמר להן לרחוץ בבית המרחץ אמרו לו וכי זו מצוה היא אמר להם הן מה אם איקונין של מלכים שמעמידים אותו בבתי טרטיאות ובבתי קרקסיות מי שנתמנה עליהם הוא מורקן ושוטפן והן מעלין לו מזונות ולא עוד אלא שהוא מתגדל עם גדולי מלכות אני שנבראתי בצלם ובדמות דכתיב (בראשית ב) כי בצלם אלהים עשה את האדם עאכ"ו ד"א גומל נפשו איש חסד זה הלל הזקן שבשעה שהיה נפטר מתלמידיו היה מהלך והולך עמם אמרו לו תלמידיו ר' להיכן אתה הולך אמר להם לגמול חסד עם הדין אכסניא בגו ביתא אמרו לו כל יום אית לך אכסניא אמר להם והדין נפשא עלובתה לאו אכסניא הוא בגו גופא יומא דין היא הכא למחר לית היא הכא ד"א גומל נפשו איש חסד (משלי יא) ועוכר שארו אכזרי א"ר אלכסנדר ז' שמגעת לו שמחה ואינו מדביק את קרוביו עמו משום עניות א"ר נחמן כתיב (דברים טו) כי בגלל הדבר הזה גלגל הוא שחוזר בעולם לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי ימוך אחיך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

כי-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאל, את ממכר אחיו. ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאלתו.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי יא) גומל נפשו איש חסד	(גימ' 898)
(בראשית ב) כי בצלם אלהים עשה את האדם	(גימ' 1209 ר"ת)
(משלי יא) ועוכר שארו אכזרי	(גימ' 1050 ת)
(דברים טו) כי בגלל הדבר הזה	(גימ' 323)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	(גימ' 3480)

ויקרא רבה פרשה לד משנה ד ד"א וכי ימוך אחיך הה"ד (משלי כט) רש ואיש תככים נפגשו (שם כב) עשיר ורש נפגשו עושה כלם ה' רש זהו רש בתורה ואיש תככים זה ששונה סדר או שני סדרים עמד רש עם איש תככים וא"ל השניני פרק א' והשנהו מאיר עיני שניהם ה' קנו העוה"ז והעוה"ב עשיר ורש נפגשו עשיר בתורה רש בתורה אמר אותו רש לאותו עשיר השניני פ' א' ולא השנהו אמר לו מה אנא בעי מיתב ומתניתך במשקין או במאימתי קרי ותני עם דכוותך עושה כלם ה' מי שעשה לזה חכם יכול לעשותו טפש ומי שעשה לזה טפש יכול לעשותו חכם ד"א רש זה שהוא רש בנכסים ואיש תככים זה שהוא עושה בפעולה עמד רש עם איש תככים אמר לו תן לי מצוה ונתן לו מאיר עיני שניהם ה' זה קנה חיי שעה וזה קנה חיי העוה"ב עשיר ורש עשיר זה שעשיר בנכסים ורש זה שרש בנכסים עמד רש עם העשיר אמר לו תן לי מצוה ולא נתן לו עושה כולם ה' מי שעשה זה עני יכול לעשותו עשיר ומי שעשה לזה עשיר יכול לעשותו עני אמר העשיר לאותו העני לית את אזיל לעי ונגים חמי שקיין חמי כרעין חמי כרסוון חמי קפרן א"ל הקדוש ברוך הוא לא זייך שלא נתת לו משלך מאומה אלא במה שנתת לו אתה מכניס לו עין רעה לפיכך (קהלת ה) והוליד בן ואין בידו מאומה מן כל מה דהות ליה לא ישבוק לבריה ונסיב מומא לנפשיה לפיכך משה מזהיר את ישראל וכי ימוך אחיך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

כי-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאל, את ממכר אחיו. ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאלתו. וחשב, את-שני ממכרו,

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי כט) רש ואיש תככים נפגשו	(גימ' 4884)
(שם כב) עשיר ורש נפגשו עושה כלם יהוה	
(שם כב) מאיר עיני שניהם יהוה.	
(קהלת ה) והוליד בן ואין בידו מאומה	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	

ויקרא רבה פרשה לד משנה ו ד"א וכי ימוך אחיך הה"ד (תהלים קו) פעמים רבות יצילם והמה ימרו בעצתם וימכו בעונם בימי שפוט השופטים היו ישראל עובדים עבודת כוכבים ומשתעבדים במלכות ועושין תשובה ונגאלים חוזרים ועובדים עבודת כוכבים ומשתעבדים במלכות ועושין תשובה ונגאלין עד היכן תרין אמוראין חד אמר עד שדלו מן המצות ואוחריןא אמר עד (שידלדלו) [שנדלדלו] מן הנכסים עד שלא היתה ספיקא בידו של אחד מהן להביא אפי' קרבן עני כד"א (ויקרא יד) ואם דל הוא ואין ידו משגת שמנה שמות נקראו לעני עני אביון מסכן רש דל דך מך הלך עני כמשמעו אביון שמתאב לכל מסכן שהוא בזוי לכל שנאמר (קהלת ט) וחכמת המסכן בזויה רש מן הנכסים דל מדולדל מן הנכסים דך מדוכדך רואה דבר ואינו אוכל רואה דבר ואינו טועם ואינו שותה מך שהוא מך לפני כל עשוי כמין סקופה התחתונה לפיכך משה מזהיר לישראל וכי ימוך אחיך:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

כי-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאל, את ממכר אחיו. ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאלתו. וחשב

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים קו) פעמים רבות יצילם והמה ימרו בעצתם וימכו בעונם	(גימ' 2193 ה)
(ויקרא יד) ואם דל הוא ואין ידו משגת	(גימ' 924 ה)
(קהלת ט) וחכמת המסכן בזויה	(גימ' 679)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 3796)

ויקרא רבה פרשה לד משנה ז אמר רבי זעירא אפילו שיחתן של בני ארץ ישראל תורה הא כיצד אדם אומר לחבירו זכי בי או רכי בי זכי גרמך בי ר' חגי אמר סכי בי אסתכל בי סכי בי מה הוינא ואסתכל בי מה אנא דאמר ר' חגי בשם ר"י כתיב (שם ה) ואבד העושר ההוא בענין רע שהשיב לאותו הענין בענין רע ואמר לו לית את אזיל לעי ונגיס חמי שקיין חמי כרעין חמי כרסוון חמי קפרן אמר לו הקדוש ברוך הוא לא דיך שלא נתת לו משלך מאומה אלא במה שנתתי לו את משיש בו עין רעה לפיכך והוליד בן ואין בידו מאומה מן כל מה דהוה ליה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

כי-ימוך אחיך, ומכר מאחזתו--ובא גאלו, הקרב אליו, וגאלו... (גימ' 1367רספה)
 כמניין קהלת ה יג: ואבד העושר ההוא, בעניין רע; והוליד בן, ואין בידו מאומה. (גימ' 1367)

ויקרא רבה פרשה לד משנה ח ר' סימון בשם ר' אליעזר אומר בה ד' שיטין מי הוא שעשה חסד עם מי שלא היו צריכין אברהם עם מלאכי השרת כתיב (בראשית יח) והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו וכי אוכלין היו אמר רבי יודן נראין כאוכלין ושותין וראשון ראשון מסתלק ומה פרע הקדוש ב"ה לבניו המן יורד להם והבאר עולה להן והשליו מצוי להם וענני כבוד מקיפין אותם ועמוד הענן נוסע לפנייהם והרי דברים ק"ו ומה אם מי שעשה חסד עם מי שאינו צריך לחסד פרע הקב"ה לבניו מי שעושה חסד עם מי שצריך על אחת כמה וכמה ר' סימון בשם ר' אליעזר אמר בה שיטה חורי מי הן שלא עשו חסד עם מי שלא היו צריכין לחסד עמוני ומואבי עם ישראל דכתיב (דברים כג) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים וכי צריכין היו להם ישראל והלא כל אותן ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר היה המן יורד להן והבאר עולה והשליו מצוי להם וענני כבוד מקיפות אותם ועמוד ענן נוסע לפנייהם אלא דרך ארץ הוא הבא מן הדרך מקדימין להם במאכל ובמשתה מה פרע להן הקדוש ברוך הוא מתוך כך לא יבא עמוני ומואבי והרי דברים ק"ו ומה אם מי שלא עשו חסד עם מי שאינו צריך חסד ראה מה פרע להם שכרם מי שאינו עושה חסד עם מי שצריך חסד עאכ"ו ר"ש בן אלעזר אומר בה שיטה חורי מי הוא שעשה חסד עם מי שחייב לו יתרו עם משה (שמות ב) ויאמר להן קראן לו ויאכל לחם ר' סימון אמר בשכרו האכילו דכתיב (שם) וגם דלה דלה לנו רבי יהודה ורבי נחמיה ורבנן ר"י אמר דלה לנו ולאבותינו ר' נחמיה אמר דלה לנו

ולרועים ורבנן אמרי דלה לנו בזכות אבותינו ולרועים בשביל להטיל שלום ואימתי פרע לו הקב"ה שכרו ר' יוחנן בשם ר' יוסי הגלילי אומר בימי שאול הה"ד (שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני לכו סורו רדו וגוי וכי עם כל ישראל עשה חסד והלא לא עשה אלא עם משה לבדו אלא ללמדך שכל מי שעושה חסד עם א' מגדולי ישראל מעלין עליו כאלו עושה חסד עם כל ישראל והרי דברים ק"ו ומה מי שעשה חסד עם מי שחייב לו ראה מה פרע לו הקדוש ברוך הוא מי שעושה חסד עם מי שאינו חייב לו עאכ"ו ר' סימון בשם רבי אלעזר אומר בו שיטה חורי אמר מי הוא שעשה חסד עם מי שצריך חסד זה בועז עם רות הה"ד (רות ב) ויאמר לה בועז לעת האוכל גשי הלום קריבי להכא ואכלת מן הלחם מלחם של קוצרים וטבלת פתך בחומץ שכן דרך הקוצרים להיות טובלין פתן בחומץ בשעת השרב א"ר יונתן מלאך שמוציאין מיני חמצים לגרנות ותשב מצד הקוצרים ודאי ויצבט לה קלי קליל זעיר בראשי אצבעותיו נתן לה והכתיב (שם) ותאכל ותשב ותותר א"ר יצחק אן שמעינן מינה תרתי או ברכה שורה בידו של אותו צדיק או ברכה שורה במעיה של אותה צדקת אלא מן מה דכתיב ותאכל ותשב ותותר אנו יודעין שברכה שורה בתוך מעיה של אותה צדקת אמר ר' יצחק למדתך תורה דרך ארץ שכשיהא אדם עושה מצוה יהא עושה אותה בלב שמח שאלו היה ראובן יודע שהקב"ה מכתוב עליו (בראשית לז) וישמע ראובן ויצילהו מידם היה טוענו ומוליכו אצל אביו ואלו היה יודע בועז שהקדוש ברוך הוא מכתוב עליו ויצבט לה קלי עגלים פטומים היה מאכילה ר' כהן ורבי יהושע ברבי סימון בשם ר' לוי אמרו לשעבר היה אדם עושה מצוה והנביא כותבה ועכשיו אדם עושה מצוה מי כותבה אליה ומלך המשיח והקב"ה חותם על ידיהם כההוא דכתיב (מלאכי ג) אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' וישמע ויכתב וגוי' תני ר' יהושע יותר ממה שבעל הבית עושה עם העני העני עושה עם בעל הבית שכן רות אומרת לנעמי (רות ב) שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז אשר עשה עמי אין כתיב כאן אלא אשר עשיתי עמו אמרה לה הרבה פעולות וטובות עשיתי עמו היום בשביל פרוסה שנתן לי:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוך אחיך, ומטה ידו עמך--והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך. אל-תקח מאתו נשך ותרבית, ויראת מאלהיך; וחי אחיך, עמך. את-כסףך--לא-תתן לו, בנשך; ובמרבית, לא-תתן אכלך. אני, יהוה אלהיכם, אשר-הוצאתי אתכם, מארץ מצרים--לתת לכם את-ארץ כנען, להיות לכם לאלהים. וכי-ימוך אחיך עמך, ונמכר-לך--לא-תעבד בו, עבדת עבד. כשכיר כתושב, יהיה עמך; עד-שנת היבל, יעבד עמך. (גימ' 17814)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(בראשית יח) והוא עומד עליהם תחת העץ ויאכלו	(גימ' 1339)
(דברים כג): על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים	(גימ' 1627)
(שמות ב) ויאמר להן קראן לו ויאכל לחם	(גימ' 1076ר"ת)
(שם) וגם דלה דלה לנו	(גימ' 213)
(שמואל א טו) ויאמר שאול אל הקיני לכו סורו רדו	(גימ' 1338)
(רות ב) ויאמר לה בועז לעת האוכל גשי הלום	(גימ' 1359א)
(רות ב) ואכלת מן הלחם	(גימ' 630)
(רות ב) וטבלת פתך בחומץ	(גימ' 1093)
(שם) ותשב מצד הקוצרים	(גימ' 1293)
(שם) ותאכל ותשב ותותר	(גימ' 2247)
(בראשית לז) וישמע ראובן ויצילהו מידם	(גימ' 940ת)
(מלאכי ג) אז נדברו יראי יהוה איש אל רעהו ויקשב יהוה וישמע ויכתב	(גימ' 2448)

(רות ב) שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2209)

(גימ' 17814)

ויקרא רבה פרשה לד משנה ט אמר רבי כהן (ויקרא כו) יען וביען הוא יען הוא עני אמר ר' שילא דנוהא האביון אהן מסכינא אהב הונך מיניה א"ר אבין העני הזה עומד על פתחך והקדוש ברוך הוא עומד על ימינו דכתיב (תהלים קט) כי יעמוד לימין אביון אם נתת לו דע מי שעומד על ימינו פורע ממך דכתיב (שם) להושיע משופטי נפשו א"ר איבו כתיב (דברים טו) נתן נתן לו א"ר נחמן כי בגלל הדבר הזה אהן עלמא מדמי לגלגלא דאנטילא דמלא מתרוקן דמתרוקן מתמלא תני בשם ר' אליעזר נקמתן של ישראל ביד עניים דכתיב (שם) וקרא עליך אל ה' והיה בך חטא נקמתו של אדום ביד ישראל שנאמר (יחזקאל כה) ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוד אחיד, ומטה ידו עמך--והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך. .. אני, יהוה אלהיכם, אשר-הוצאתי אתכם, מארץ מצרים--לתת לכם את-ארץ כנען, להיות לכם לאלהים.
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 6803)

ויקרא כו) יען וביען
(תהלים קט) כי יעמוד לימין אביון
(שם) להושיע משופטי נפשו
(דברים טו) נתן נתן לו..
(שם) וקרא עליך אל יהוה.
(יחזקאל כה) ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל (גימ' 2625א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 6803)

ויקרא רבה פרשה י רבי אבהו בשם ר"א אמר צריכין אנו להחזיק טובה לרמאין שבהם שאלו הרמאים שבהם כיון שהיה אחד מהם תובע בידי אדם והוא מחזירו מיד נענש למיתה שנאמר וקרא עליך אל ה' וגו' וכתיב (שם יח) הנפש החוטאת היא תמות ר"י ור"ל נחתין למסחי בהדין דימוסין דטבריא פגע בהון חד מסכן אמר לון זכון בי אמרו ליה כי נפקון אנן זכייין בך נפקין ואשכחניה מאית אמרין הואיל ולא אטפלון ביה בחיינו נטפל ביה במותו עד דאינון מסחין ליה אשכחין חדא כיסא ושית מאה דינר תלא בקדיליה אמרו ברוך שבחר בחכמים ובדבריהם לא כן אמר ר' אבהו בשם ר"א צריכין אנו להחזיק טובה וכו':

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(גימ' 2374)

אל-תקח מאתו נֶשֶׁךְ וְתִרְבִּית.
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(דברים טו) וקרא עליך אל יהוה
(שם יח) הנפש החוטאת היא תמות
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2374)

ויקרא רבה פרשה יא רבי סימון אמר בשם ריב"ל לעולם אל תהי מצות עני קלה בעיניך שהפסדה כ"ד קללות ומתן שכרה כ"ד ברכות הפסדה כ"ד קללות כתיב (תהלים קט) הפקד עליו רשע בהשפטו יצא רשע יהיו ימיו מעטים יהיו בניו יתומים ונוע ינועו בניו ושאלו ינקש נושה לכל אשר לו אל יהי לו מושך חסד יהי אחריתו להכרית יזכר עון אבותיו אל ה' יהיה נגד ה' תמיד ויאהב קללה וילבש קללה וכולא ענינא דמזמורא כ"כ למה יען אשר לא זכר עשות וגו' מתן שכרן כ"ד ברכות כתיב (ישעיה נח) הלא פרוס לרעב לחמך אמר רבי סימון הלא תפרוש אין כתיב כאן אלא הלא פרוס כבר היא פרוסה שבראש השנה נגזר על אדם מה שמשתכר ומה שמתחסר:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוד אחיד, ומטה ידו עמך--והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך. אל-תקח מאתו נשך ותרבית, ויראת מאלהיך; וחי אחיד, עמך. את-כספך--לא-תתן לו, בנשך; ובמרבית, לא-תתן אכלך. אני, יהוה אלהיכם, אשר-הוצאתי אתכם, מארץ מצרים
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 11116)

(תהלים קט) הפקד עליו רשע; ושטן,
יעמד על-ימינו
(שם) בהשפטו יצא רשע
(שם) יהיו-ימיו מעטים.
(שם) יהיו-בניו יתומים.
(שם) ונוע ינועו בניו ושאלו
(שם) ינקש נושה, לכל-אשר-לו
(שם) אל יהילו משך חסד
(שם) יהי-אחריתו להכרית
(שם) יזכר עון אבותיו אל יהוה יהיה נגד
יהוה תמיד ויאהב קללה וילבש קללה..
(ישעיה נח) הלא פרוס לרעב לחמך
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..

(גימ' 11116)

ויקרא רבה פרשה לד משנה יג (ישעיה נח) ותפק לרעב אם זכיתם לרעבו של יעקב ואם לאו לשבעו של עשו ועניים מרודים תביא בית אלו הם עניים מנעוריהם א"ר יצחק כהדין סמיא דקריין ליה סגי נהורא לכך נאמר ועניים מרודים תביא בית ד"א ועניים מרודים תביא בית אלו בעלי בתים שירדו מכבודם ומנכסיהם מי גרם להם שיהיו עניים על ידי שלא פשטו ידיהם לעניים וע"י שלא עשו רצון אביהם שבשמים לכך נאמר ועניים מרודים תביא בית ד"א ועניים מרודים תביא בית אלו בשלם ומרי נפש לכך נאמר ועניים מרודים תביא בית ד"א ועניים מרודים תביא בית אלו תלמידי חכמים שנכנסים לבתי עם הארץ ומרוים אותם מדברי תורה לכך נאמר ועניים מרודים תביא בית ד"א ועניים מרודים תביא בית אלו תלמידי חכמים ותלמידיהם שמורים לישראל טומאה וטהרה איסור והיתר ומלמדים אותן לעשות רצון אביהם שבשמים לכך נאמר ועניים מרודים תביא בית אמר ר' אבין כל המארח תלמיד חכם בביתו מעלה עליו הכתוב כאלו הקריב בכורים נאמר כאן תביא ונאמר להלן

(שמות כג) תביא בית ה' אלהיך מה להלן בכורים אף כאן בכורים:

התאמה גימטרית לציוטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוך אחיך, ומטה ידו עמך--והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך. אל-תקח מאתו נשך ותרבית, ויראת מאלהיך;

(גימ' 5063)

(ישעיה נח) ותפק לרעב	(גימ' 992ס"ת)
(שם) ועניים מרודים תביא בית	(גימ' 1311)
(משלי לא) תנו שכר לאובד ויין למרי נפש.	(גימ' 1827א)
(שמות כג) תביא בית יהוה אלהיך.	(גימ' 933א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	

(גימ' 5063)

ויקרא רבה פרשה לד משנה יד (ישעיה נח) כי תראה ערום וכסיתו רב אדא בר אבהו רב רובי יוחנן חד אמר מדקדקין בכסות ואין מדקדקין בחיי נפש וחכמים אומרים אף בכסות אינן מדקדקין מפני בריתו של אברהם אבינו (שם) ומבשרך לא תתעלם בר קפרא אמר הוא רואה בשרו כבשרך תני בר קפרא אין לך אדם שאינו בא לידי מדה זו אם לא הוא בנו אם לא בנו בן בנו ד"א ומבשרך לא תתעלם רבי יעקב אמר בשם ר' אלעזר זו גרושתו ר' יוסי הגלילי הוה ליה איתתא בישא והוה מבזה ליה קדם תלמידי אמרו ליה תלמידי רבי שבק הדא איתתא מינך דלית היא עבדא ליקרך אמר לון פורנא דידה רב עלי ולית בי משבק לה חד זמן הוין יתבין פשטין הוא ור"א בן עזריה מן דחסלון א"ל משגח רבי ואנן סלקין לביתא א"ל אין מה דסלקין אמכת על אפא ונפקת לה צפא בההיא קידרה עלי תפייה א"ל אית בההיא קידרא כלום אמרה ליה אית בה פרפרין אזל גליתא ואשכח בגוה פרגיין ידע ר"א בן עזריה דלא יתיבה דעתה עם בעלה כד יתבין להון אכלין אמר לה לא אמרת פרפרין והא אנא אשכחינה בגויה פרגיין אמרה מעשה נסים הן כיון דאכלין מה דאכלין א"ל רבי שבק הדא איתתא מינך דלית היא עבדה ליקרך א"ל פרנא רב עלי ולית בי משבק לה אמרו ליה אנן פסקין פרנא ושבקת מינך עבדין ליה כן פסיקו לה פרנא ושבקה מיניה ואסבון יתיה איתתא אחרי טבתא מינה גרמין חובא דההיא אינתתא ואזלא ואתנסיבה לסנטירא דקרתא לבתר יומין אתון יסורין עלוי ואתעביד ההוא גברא סגי נהור והוות אתתא נגידיא ליה בכל קרתא והוות אזלא בכל שכונא ובשכונתיה דרבי יוסי הגלילי לא הוות אזלה הוה ההוא גברא חכם קרתא אמר לה למה לית את מובילא לי לשכונתיה דר' יוסי הגלילי דאנא שמיע דהוא עביד מצוון אמרה לו משבקותיה אנא ולית בי חמא אפוי אתון חד זמן וקרין בשכונתיה דר' יוסי הגלילי שרי חבט עלה והוות קלהון מתבזיין בכל קרתא אודיק ר' יוסי הגלילי וחמוון מתבזין בגו שוקא נסיביהון ויהב יתהון בחד ביתא מן דידיה והוה מפרנס יתהון כל ימי חייהון משום ומבשרך לא תתעלם ביומי דר' תנחומא היו צריכין ישראל למטרא אתון לגביה ואמרין ליה רבי גזר תעניתא דיירות מטרא גזר תעניתא פעם ראשונה ושניה ולא ירדו גשמים פעם שלישית קם ודרש אמר לון כל עמא יפליגון מצוה קם חד גבר ונסב מה דהוה ליה בגו ביתיה ונפק למפלגה פגעה ביה משבקותיה וא"ל זכי בההיא איתתא דמן יומא דנפקית מן ביתך לא חמית טב כיון שראה אותה ערומה ובצרה גדולה נתמלא עליה רחמים ונתן לה על שום ומבשרך לא תתעלם חמיתיה חד גבר סליק וא"ל לרבי תנחומא רבי את הכא ועבירה הכא א"ל מה חמית א"ל חמית גבר פלן דמשתעי למשבקותיה ולא עוד אלא דיהב לה פריטין אי לאו דחשיד עליה לא יהיב לה שלח ר' תנחומא ואייתתיה וא"ל ברי את ידע דעלמא קאי בצערא ובריאיתא קיימא בצערא ואזלת ואשתעיית עם משבקותך ולא עוד אלא דיהבת לה פריטין אלולי דחשיד אתה לא יהבת לה פריטין א"ל ולא כך דרשת ומבשרך לא תתעלם את אמרת כל עמא יפקון ויפליגון מצוה קאים אנא למפלגה מצוה פגעת בי משבקותי ואמרת לי זכי בההיא איתתא דמן יומא דנפקית מביתך לא חמית טב כיון שראיתיה ערומה ובצרה גדולה נתמלאתי עליה רחמים ונתתי לה על שום ומבשרך לא תתעלם באותה שעה הגביה רבי תנחומא פניו לשמים ואמר לפני הקב"ה רבשי"ע מה אם זה שהוא בשר ודם ואכזרי ולא היה עליו מזונותיה נתמלא עליה רחמים ונתן לה אנו שאנו בני בניך בני אברהם יצחק ויעקב ומזונותינו עליך עאכ"ו שנתמלא עלינו רחמים באותה שעה ירדו גשמים ונתרווח העולם:

התאמה גימטרית לציוטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוך אחיך עמך, ונמכרך לא-תעבד בו, עבדת עבד. כשכיר כתושב, יהיה

(גימ' 3022)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(ישעיה נח) כי תראה ערום וכסיתו	(גימ' 1470א)
(שם) ומבשרך לא תתעלם	(גימ' 1552א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	

(גימ' 3022)

ויקרא רבה פרשה לו משנה טו (שם) אז יבקע כשחר אורך א"ר ירמיה בן אלעזר אפילו אותה שכתוב בה והארכת ימים מהרה תצמח (שם) והלך לפניך צדקך כל מה דאת לעי לנפשך לעי ולפיכך (שם) וכבוד ה' יאספך אז תקרא והי יענה (שם) אם תסיר מתוכך מוטה אלו שטרות פרועים (שם) שלח אצבע ודבר און אם ראית חבירך שבורח מן האנסים אין הוה אזיל בדא אמור הא אזיל בדא ואלן לא הוה אזיל בדא אמור הא

אזיל בדא (שם) ותפק לרעב נפשך אמר רבי לוי אם אין לך ליתן לו נחמו בדברים אמור לו תצא נפשי עליך שאין לי מה ליתן לך (שם) ונפש נענה תשביע אם עשית כן (שם) וזרח בחושך אורך ואפלתך כצהרים ונחך ה' תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמותיך יחליץ א"ר טביומי אם עשית כן הרי את כבוראך כאותו שכתוב בו (שיר ה) דודי צח ואדום ועצמותיך יחליץ ישמוט זיין ישזיב ויניח ישמוט כד"א (דברים כה) וחלצה נעלו מעל רגלו זיין כד"א (שם ג) חלוצים תעברו ישזיב כד"א (תהלים קמ) חלצני ה' מאדם רע ויניח מכאן קבעו חכמים לומר רצה והחליצנו בשבת (ישעיה נח) והיית כגן רוח זה גן (שם) וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו זה עדין:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

וכי-ימוך אחיך, ומטה ידו עמך--והחזקת בו, גר ותושב וחי עמך. אל-תקח מאתו נשך ותרבית, ויראת מאלהיך; וחי אחיך, עמך. את-כספך--לא-תתן לו, בנשך; ובמרבית, לא-תתן אכלך. אני, יהוה אלהיכם, אשר-הוצאתי אתכם, מארץ מצרים--לתת לכם את-ארץ כנען, להיות לכם לאלהים. וכי-ימוך אחיך עמך, ונמכר-לך--לא-תעבד בו, עבדת עבד. כשכיר כתושב, יהיה עמך;

(גימ' 16727)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2380)	(ישעיה נח ח) אז יבקע כשחר אורך, וארכתך מהרה תצמח.
(גימ' 465)	(שם) והלך לפניך צדקך.
(גימ' 1562 ר"ת)	(שם) כבוד יהוה יאספך. אז תקרא ויהוה יענה,...
(גימ' 1257)	(שם) אם-תסיר מתוכך מוטה
(גימ' 784 א)	(שם) שלח אצבע ודבר און
(גימ' 1338)	(שם) ותפק לרעב נפשך.
(גימ' 1393)	(שם) ונפש נענה תשביע
	(שם) וזרח בחשך אורך, ואפלתך כצהרים. ונחך יהוה,
(גימ' 4475)	תמיד, והשביע בצחצחות נפשך, ועצמותיך יחליץ
(גימ' 179)	(שיר ה) דודי צח ואדום
(גימ' 674)	(דברים כה) וחלצה נעלו מעל רגלו
(גימ' 569)	(תהלים קמ) חלצני יהוה מאדם רע..
(גימ' 715)	(ישעיה נח) והיית כגן רוח
(גימ' 936)	(שם) וכמוצא מים, אשר לא-יכזבו מימיו
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

(גימ' 16727)

ויקרא רבה פרשה לד משנה טז (ישעיה נח) ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם ר"ט יחב לרבי עקיבא שית מאה קונטרין דכסף א"ל אזיל זבין לן חדא אוסיא דנהוון לעיין באורייתא ומתפרנסין מנה נסב יתהון ופליג יתהון לספרייא ולמתנייא ולאלין דלעין באורייתא לבתר יומין קם עמיה א"ל זבנת לן לההיא אוסייא דאמרית לך א"ל אין א"ל אית בך מחמתי לה לי א"ל אין נסאתיה וחמאי ליה ספרייא ומתנייא ולאלין דלעין באורייתא א"ל אית בר נש יחב מגן אפוכי דידיה הן היא א"ל גבי דוד מלך ישראל דכתיב ביה (תהלים קיב) פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד (ישעיה נח) וקורא לך גודר פרץ רבי אבין בשם רבי ברכיה אמר אמר הקדוש ברוך הוא הפרצה הזו עלי היה לגודרה ועמדת אתה וגדרת אותה חייך שאני מעלה עליך כאותו שכתוב בו (תהלים קז) לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו (ישעיה נח) משובב נתיבות לשבת א"ר יהודה ברבי סימון העני הזה יושב ומתרעם מה אני מפלוני הוא ישן על מטתו ואני ישן כאן פלוני ישן בביתו ואני כאן ועמדת אתה ונתת לו חייך שאני מעלה עליך כאלו עשית שלום בינו לביני הה"ד (ישעיה כז) או יחוק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי (שם נח) אם תשיב משבת רגלך תי"ר לא יטייל אדם בתוך כרך בשבת ע"מ שתחשך וירחץ בבית המרחץ מיד עשות חפצך ביום קדשי מכאן אסור לאדם לצאת בתוך שדהו לידע מה היא צריכה בשבת מעשה בחסיד אחד שיצא לתוך כרמו לידע מה היא צריכה ומצא שם פרצה אחת וחישב עליה לגודרה בשבת אמר איני גודרה על שחשבתי עליה בשבת מה עשה הקב"ה זימן אילן של נצפה ועמד וגדרה והיה מתפרנס ממנו כל ימיו וקראת לשבת עונג זו שבת בראשית ולקדוש ה' מכובד זה יוה"כ וכבדתו זה יום טוב מעשות דרכיך זה חולו של מועד ממצוא חפצך מכאן אסור לאדם לתבוע צרכיו בשבת ר' זעירא בעי קומיה דר' חייא בר אבא א"ל אלין דאמרין רועינו זונינו פרנסנו בשבת מהו אמר לו טופס ברכות כך היא ודבר דבר אימיה דר' שמעון ב"י כד הות משתעיא מותר מילין בשבתא הוה אמר לה שבתא היא והות שתקא אז תתענג על ה' והרכבתך על במתי ארץ הרי ארבעה עשר ועשרה אחרנייתא דכתיב גבי יעקב דכתיב והאכלתיך נחלת יעקב אביך ואלו הן (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ וגו'.

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

עד-שנת היבל, יעבד עמך. ויצא, מעמך--הוא, ובניו עמו; ושב, אל-משפחתו, ואל-אחוזת אבתיו, ישוב. כי-עבדי הם, אשר-הוצאתי אתם מארץ מצרים; לא ימכרו, ממכרת עבד. לא-תרדה בו, בפרך; ויראת, מאלהיך. ועבדך ואמתך, אשר יהיו-לך: מאת הגוים, אשר סביבתיכם--מהם תקנו, עבד ואמה. וגם מבני התושבים הגרים עמכם, מהם תקנו, וממשפחתם אשר עמכם, אשר הולידו בארצכם; והיו לכם, לאחזה. והתנחלתם אתם לבניכם אחרים, לרשת אחזה--לעלם, בהם תעבדו; ובאחיכם בני-ישראל איש באחיו, לא-תרדה בו בפרך.

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2091 א)	(ישעיה נח) ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור ודור תקומם
(גימ' 2166)	(תהלים קיב) פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד
(גימ' 960 א)	(ישעיה נח) וקורא לך גודר פרץ
(גימ' 1309)	(תהלים קז) לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו.

(גימ' 1950)	ישעיה נח) משובב נתיבות לשבת
(גימ' 1869)	ישעיה כז) או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי
(גימ' 1748)	שם נח) אם תשיב משבת רגלך
(גימ' 1446)	שם נח) עשות חפצך ביום קדשי.
(גימ' 1568)	שם נח) וקראת לשבת עונג
(גימ' 438)	שם נח) וכבדתו
(גימ' 1070)	שם נח) מעשות דרכיך
(גימ' 375)	שם נח) ממצוא חפצך
(גימ' 2563)	שם נח) אז תתענג על יהוה והרכבתיך על במתי ארץ.
(גימ' 1195)	שם נח) והאכלתיך נחלת יעקב אביך
(גימ' 1823)	בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים ומשמני הארץ
(גימ' 22571)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

פרשת בחוקותי

ויקרא רבה פרשה לה משנה א אם בחקותי תלכו הה"ד (תהלים קיט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך אמר דוד רבש"ע בכל יום ויום הייתי מחשב ואומר למקום פלוני ולבית דירה פלונית אני הולך והיו רגלי מביאות אותי לבתי כנסיות ולבתי מדרשות הה"ד ואשיבה רגלי אל עדותיך ר' הונא בשם ר' אחא אמר חשבתי מתן שכרן של מצות והפסדן של עבירות ואשיבה רגלי אל עדותיך ר' מנחם חתנא דר' אלעזר בר' אבינא אמר חשבתי מה שכתבת לנו בתורה אם בחקותי תלכו ומה כתיב תמן ונתתי שלום בארץ ואם לא תשמעו לי מה כתיב תמן ויספתי ליסרה אתכם ר' אבא בריה דר' חייא בשם ר' יונתן אמר חשבתי ברכות חשבתי קללות ברכות מאל"ף ועד תי"ו קללות מן וי"ו ועד ה"א ולא עוד אלא שהן הפוכות א"ר אבין אם זכיתן הריני הופך לכם קללות לברכות אימתי כשתשמרו את תורתני הה"ד אם בחקותי תלכו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

(גימ' 5974)	ויקרא כז) אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם. ונתתי גשמיכם, בעתם מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 2147ס"ת)	(תהלים קיט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי אל עדותיך.
(גימ' 1548א)	(ויקרא כז) ונתתי שלום בארץ
(גימ' 947אה)	(ויקרא כז) ואם לא תשמעו לי
(גימ' 1332)	(ויקרא כז) ויספתי ליסרה אתכם
(גימ' 5974)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לה משנה ב ד"א אם בחקותי תלכו הדא הוא דכתיב (משלי ח) ועתה בנים שמעו לי ואשרי דרכי ישמרו מדבר ביעקב דכתיב ביה (בראשית כח) וידר יעקב נדר לאמר רבנן ור' אסי רבנן אמרי על הכל השיבו הקדוש ברוך הוא ועל הפרנסה לא השיבו אם יהיה אלהים עמדי א"ל והנה אנכי עמך ושמרני א"ל ושמרתני בדרך הזה אשר אנכי הולך א"ל בכל אשר תלך ושבתי בשלום אל בית אבי א"ל והשיבותיך אל האדמה הזאת ועל הפרנסה לא השיבו א"ר אסי אף על הפרנסה השיבו דכתיב (שם כז) כי לא אעזבך ואין לשון עזיבה האמורה כאן אלא לשון פרנסה כד"א (תהלים לז) נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם ד"א אע"פ שזרעו ובניו הם מבקשים לחם לא ראיתי לאותו צדיק אביהם נעזב מיראתו של הקב"ה א"ר הושעיא אשרי ילוד אשה שכך שומע מפי בוראו א"ר חנינא בר פפא אשרי ואשריכם כשנתקיימו כל התנאים הללו שהתניתי עמכם א"ר אחא אף לבניו אמר כן שנאמר ועתה בנים שמעו לי אשרי ואשריכם לכשתקיימו כל התנאים הללו שהתניתי עמכם אימתי כשתשמרו את תורתני שנאמר אם בחקותי תלכו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם. ונתתי גשמיכם, בעתם; ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה יתן פריו. והשיג לכם דיש את-בציר, ובציר ישיג את-זרע, ואכלתם לחמכם לשבע, וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ

(גימ' 2346)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 1529ס"ת)	(משלי ח) ועתה בנים שמעו לי ואשרי דרכי ישמרו.
(גימ' 281)	(בראשית כח): וידר יעקב נדר לאמר
(גימ' 277)	(שם) אם יהיה אלהים עמדי..
(גימ' 607ת)	(שם) והנה אנכי עמך..
(גימ' 976)	(שם) ושמרני
(גימ' 891ת)	(שם) ושמרתניך
(גימ' 1003)	(שם) בדרך הזה אשר אנכי הולך
(גימ' 2042ס"ת)	(שם) בכל אשר תלך
(גימ' 1258)	(שם) ושבתי בשלום אל בית אבי
(גימ' 161)	(שם) והשיבותיך אל האדמה הזאת..
(גימ' 3171)	(שם כז): כי לא אעזבך.
(גימ' 14542)	(תהלים לז) נער הייתי וגם זקנתי ולא ראיתי צדיק נעזב וזרעו מבקש לחם.
(גימ' 14542)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

ויקרא רבה פרשה לה משנה ג אמר ר' אלעזר בנוהג שבעולם מלך בשר ודם גוזר גזירה אם רצה לקיימה הרי הוא מקיימה ואם לאו סוף שמקיימה על ידי אחרים אבל הקדוש ברוך הוא אינו כן אלא גוזר גזירה הוא מקיימה תחלה הה"ד (ויקרא יט) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני ה' אני הוא שקיימתי מצות עמידת זקן תחלה אם בחקתי תלכו:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
ואם לא תשמעו, לי; ולא תעשו, את כל-המצות האלה
(ויקרא יט) מפני שיבה תקום והדרת פני זקן ויראת מאלהיך אני יהוה (גימ' 2780) (גימ' 2780) (גימ' 2780) (גימ' 2780)

ויקרא רבה פרשה לה משנה ד חקים שבהם חקקתי את השמים והארץ שנאמר (ירמיה לג) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתני חקים שבהם חקקתי את השמש ואת הירח שנאמר (שם לא) כה אמר ה' נותן שמש לאור יומם חקת ירח וכוכבים לאור לילה חקות שבהם חקקתי את הים שנא' (משלי ח) בשומו לים חקו חוקות שבהם חקקתי את החול שנאמר (ירמיה ה) אשר שמתני חול גבול לים חוקים שבהם חקקתי את התהום שנאמר (משלי ה) בחוקו חוג על פני תהום חוק וחוג לגזירה שוה:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
(ויקרא כו) אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם. ונתתי גשמיכם, בעתם; ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה יתן פריו. והשיג לכם דיש את-בציר
(ירמיה לג): אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתני (גימ' 2889א)
(שם לא): כה אמר יהוה נותן שמש לאור יומם
חקת ירח וכוכבים לאור לילה.
(משלי ח): בשומו לים חקו
(ירמיה ה): אשר שמתני חול גבול לים
(משלי ה) בחוקו חוג על פני תהום
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...
(גימ' 2913)
(גימ' 600ס"ת)
(גימ' 1731ס"ת)
(גימ' 1390ר"ת)
(גימ' 9502)

ויקרא רבה פרשה לה משנה ה ר' לוי בשם ר' חמא ברבי חנינא אמר חוקים שהם חקוקים על יצה"ר הה"ד (ישעיה י) הוי החוקקים חקקי און אמר ר' לוי משל למקום אדרימון שהוא משובש בגייסות מה עשה המלך הושיב בו קוסטרינוס בשביל לשמרו כך אמר הקב"ה תורה קרויה אבן ויצר הרע קרוי אבן תורה קרויה אבן שנא' (שמות כד) את לוחות האבן והתורה והמצוה יצה"ר קרוי אבן דכתיב (יחזקאל לו) והסירותי את לב האבן מבשרכם תורה אבן יצר הרע אבן האבן תשמור את האבן:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
(ויקרא כו) אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם (ישעיה י): הוי החוקקים חקקי און (גימ' 583אה)
(שמות כד): את לוחות האבן והתורה והמצוה (גימ' 1728ר"ת)
(יחזקאל לו) והסירותי את לב האבן מבשרכם (גימ' 1872ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...
דבר אחר
(ויקרא כו) אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם (דברים, יא, טז) הַשְּׁמֵרוּ לְכֶם, פֶּן יִפְתָּה לְבַבְכֶם; וְסָרְתֶם, וְעַבַּדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים, וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם, לָהֶם.
(יחזקאל, ז, ט) וְלֹא-תַחֲסוּ עֵינַי, וְלֹא אֶחְמוּל כְּדָרְכְךָ; עֲלֵיךָ אֶתֶן, וְתוֹעֲבוֹתֶיךָ תִּתְּנֶה תְהִינָה, וְיִדְעֶתֶם, כִּי אֲנִי יְהוָה מֵכָּה.
(גימ' 4183)
(גימ' 4183)
(גימ' 4183)
(גימ' 4183)

ויקרא רבה פרשה לה משנה ו א"ר אחא בן אלישוב חוקים שמביאים את האדם לחיי עוה"ב הה"ד (ישעיה ד) והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו כל הכתוב לחיים בירושלים הוא שעוסק בתורה שהוא עץ חיים שנא' (משלי ג) עץ חיים היא תני בשם ר' אלעזר הסייף והספר ניתנו מכורכין מן השמים אמר להם הקדוש ברוך הוא אם שמרתם מה שכתוב בספר זה הרי אתם ניצולים מן הסייף ואם לאו סוף שהוא הורג אתכם והיכן הוא משמען של דברים שנאמר (בראשית ג) ויגרש את האדם לשמור את דרך עץ החיים את דרך זו דרך ארץ ואח"כ עץ החיים זו תורה תני בשם רשב"י הכבר והמקל ניתנו מכורכין מן השמים אמר להם אם שמרתם את התורה הרי כבר לאכול ואם לאו הרי מקל ללקות בו היכן הוא משמעו של דבר (ישעיה א) אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו וחרבין תאכלו א"ר אחא צריכים ישראל לחרובא עבדון תתובא אמר ר' עקיבא יאה מסכנותא לברתיה דיעקב כערקא

סומקא ברישא דסוסיא חיורא:
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש
(ויקרא כו) אם-בחקתי, תלכו; ואת-מצותי תשמרו, ועשיתם אתם ונתתי שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה, מן-הארץ, וחרב, לא-תעבר בארצכם
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ישעיה ד): והיה הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו (גימ' 2833ר"ת)
(משלי ג): עץ חיים היא. (גימ' 244)
(בראשית ג): ויגרש את האדם לשמור את דרך עץ החיים (גימ' 2433אה)
(ישעיה א) אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו.. (גימ' 3984ה)

ויקרא רבה פרשה לה משנה ח ונתתי גשמיכם בעתם אמר ר' יונתן ג' נתנו מתנה לעולם התורה והמאורות והגשמים התורה מנין שנא' (שמות לא) ויתן אל משה ככלותו המאורות מנין שנאמר (בראשית א) ויתן אותם אלהים הגשמים מנין שנאמר ונתתי גשמיכם בעתם ר' עזריה בשם רשב"ל אומר אף השלום דכתיב ונתתי שלום בארץ ר' יהושע בן נחמיה אמר אף הישועה דכתיב (תהלים יח) ותתן לי מגן ישעך ר' יצחק ברבי מריון אמר אף פרשת הים הגדול דכתיב ביה (ישעיה מג) כה אמר ה' הנותן בים דרך שאלמלא כן כיון שאדם יורד לתוכו מיד מת ר' תנחומא אמר אף ארץ ישראל דכתיב (תהלים קה) ויתן להם ארצות גוים ורבנן אמרי אף הרחמים דכתיב (שם קו) ויתן אותם לרחמים ויש אומרים אף נקמתו של אדום דכתיב (יחזקאל כה) ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל:

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש

ונתתי גשמיכם, בעתם; ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה יתן פריו. והשיג לכם דיש את-בציר, ובציר ישיג את-זרע; ואכלתם לחמכם לשבע, וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד; והשבתי חיה רעה, מן-הארץ, וחרב, לא-תעבר בארצכם

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות לא): ויתן אל משה ככלותו

בראשית א): ויתן אותם אלהים

ונתתי גשמיכם בעתם.

ונתתי שלום בארץ

(תהלים יח): ותתן לי מגן ישעך.

(ישעיה מג): כה אמר יהוה הנותן בים דרך.

(תהלים קה): ויתן להם ארצות גוים.

(שם קו): ויתן אותם לרחמים.

(יחזקאל כה): ונתתי את נקמתי באדום ביד עמי ישראל

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

(גימ' 14135)

(גימ' 1324)

(גימ' 999)

(גימ' 1793ת)

(גימ' 1535)

(גימ' 1389)

(גימ' 1399ס"ת)

(גימ' 1827ס"ת)

(גימ' 1244ת)

(גימ' 2625א)

ויקרא רבה פרשה לה משנה יב עד כמה גשמים יורדים והארץ עושה פירות ר' מאיר אומר עד ב' ר' יוסי אומר עד ג' על דעתיה דר' מאיר דאמר עד ב' יורה ומלקוש יורה במרחשון ומלקוש בניסן על דעתיה דר' יוסי דהוא אומר עד ג' יורה בכסליו ומלקוש בניסן וגשמים באמצע הרי ג' ר' דוסתאי ברבי ינאי אמר הדא הוא דכתיב (איוב לו) כי לשלג יאמר הוא ארץ וגשם מטר וגשם הרי שלשה (שם) מטרות שנים הרי ה' ורבנן אמרין שבעה אילין חמשייתה יורה ומלקוש יורה בכסליו ומלקוש בניסן הרי ז' אמר ר' אבהו עבר הוינא קומי כנישתא דטרסיא דלוד ושמעית קליה דר' שמואל בר נחמני יתיב ודרש רבנין בשם חזקיה אמר בשעה שישאל עושין רצונו של הקב"ה פקידה אחת הוא פוקד הארץ ומיד הוא עושה מה טעמא (תהלים סה) פקדת הארץ ותשוקקה רבת תעשרנה שהיא עושה לכם אחד לעשרה ר' ברכיה ורבי חלבו ורב פפי בשם ר' אליעזר אמרי פעמים שעושה בזכות איש אחד בזכות עשב אחד בזכות שדה אחת ושלתן בפסוק אחד שנאמר (זכריה י) שאלו מה' מטר בעת מלקוש ה' עושה חזיזים ומטר גשם יתן להם לאיש עשב בשדה לאיש ולא לאנשים לעשב ולא לעשבים לשדה ולא לשדות (מלאכי ג) הביאו (את כל) המעשר אל בית האוצר וגוי ברכה עד בלי די מהו עד בלי די ר' יונה בר אבא בשם ר' יוחנן אמר דבר (שם) שאי אפשר לומר עליו די הוא ברכה ר' ברכיה ור' חלבו ור' אבא בר כהנא אמר בשם רב עד שיבלו שפתותיכם לומר דיינו לפי שבעולם הזה גשמים טורדים לעולם יוצאי דרכים מצירין בהם מפרשי ימים מצירין בהם דורכי גתות וטחי גגות אבל לעתיד לבא הקדוש ב"ה עושה אותן ברכה מה טעמא (יחזקאל לד) ונתתי אותם וסביבות גבעתי ברכה והורדתי הגשם בעתו גשמי ברכה יהיו. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש

ונתתי גשמיכם, בעתם; ונתנה הארץ יבולה, ועץ השדה יתן פריו. והשיג לכם דיש את-בציר, ובציר ישיג את-זרע; ואכלתם לחמכם לשבע, וישבתם לבטח בארצכם. ונתתי שלום בארץ, ושכבתם ואין מחריד; והשבתי חיה רעה, מן-הארץ, וחרב, לא-תעבר בארצכם. ורדפתם, את-איביכם;

ונפלו

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(איוב לו): כי לשלג יאמר הוא ארץ וגשם מטר וגשם.

(שם) מטרות.

(תהלים סה) פקדת הארץ ותשוקקה רבת תעשרנה

(זכריה י): שאלו מיהוה מטר בעת מלקוש, יהוה עשה חזיזים;

ומטר-גשם יתן להם.

(מלאכי ג) הביאו המעשר אל בית האוצר.

(שם) ברכה עד בלי די

(יחזקאל לד) ונתתי אותם וסביבות גבעתי ברכה והורדתי

הגשם בעתו גשמי ברכה יהיו

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

(גימ' 15521)

(גימ' 1894)

(גימ' 655)

(גימ' 3424)

(גימ' 3216)

(גימ' 1384)

(גימ' 369אה)

(גימ' 4579)

ויקרא רבה פרשה לו משנה א וזכרתי את בריתי יעקוב הה"ד (תהלים קב) לפני הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים בית שמאי ובית הלל ב"ש אומרים השמים נבראו תחלה ואחר כך הארץ שנאמר בראשית ברא וגוי ובי"ה אומרים הארץ נבראת תחלה ואח"כ שמים אלו ואלו מביאים טעם לדבריהם טעמן דב"ש דאינון

אמרי השמים נבראו תחלה ואחר כך הארץ משל למלך שעשה לו כסא משעשאו עשה אפיפירון שלו כך (ישעיה סו) כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי טעמן דב"ה דאמרי הארץ נבראת תחלה ואחר כך שמים משל למלך שבנה פלטין משבנה התחוננים בנה העליונים כך כתיב (בראשית ב) ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים א"ר תנחומא ואנא אמרית טעמא לפני הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים א"ר חנינא ממקום שהמקרא מסייע לב"ש משם ב"ה מסלקין אותו על דעתין דב"ש דאינון אמרי השמים נבראו תחלה ואח"כ הארץ שנאמר בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ על דעתין דב"ה דאמרי הארץ נבראת תחלה ואחר כך שמים דכתי' (בראשית א) והארץ היתה תוהו ובוהו והארץ כבר נבראת ר' יוחנן בשם חכמים אמר לבריאה שמים קדמו ולשכלול הארץ קדמה ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים אמר רשב"י תמה אני איך נחלקו אבות העולם על בריית שמים וארץ שאני אומר שמים וארץ לא נבראו אלא כאלפס וכיסוי הה"ד (ישעיה מח) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים אמר ר' אלעזר בר' שמעון אם כדעת שאמר אבא בכל מקום הוא מקדים שמים לארץ ובמקום אחד הוא אומר ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים אלא מלמד ששניהם שקולין שוין זה כזה בכ"מ הוא מקדים תורים לבני יונה ובמקום אחד הוא אומר וכן יונה או תור מלמד ששניהם שוין זה כזה בכל מקום הוא מקדים משה לאהרן ובמקום אחד הוא אומר הוא אהרן ומשה מלמד ששניהם שוין זה כזה בכ"מ הוא מקדים יהושע לכלב ובמקום אחד הוא אומר (במדבר לב) בלתי כלב בן יפונה הקנזי ויהושע בן נון מלמד ששניהם שוין זה כזה בכל מקום הוא מקדים כבוד אב לכבוד אם ובמקום אחד הוא אומר (ויקרא יט) איש אמו ואביו תיראו מלמד ששניהם שקולים זה כזה אבל אמרו חכמים האב קודם לאם בכ"מ מפני שהוא ואמו חייבין בכבוד אביו בכל מקום מקדים אברהם לאבות וכאן וזכרתי את בריתי יעקוב מלמד ששלשתן שוין זה כזה:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

(ויקרא כו) וזכרתי, אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב; וְאֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם, אֶזְכֹּר--וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר. וְהָאָרֶץ תַּעֲזֹב מִקֶּדֶם וְתִרְצֵץ אֶת-שִׁבְתֶּיהָ, בְּהִשָּׁמָה מֵהֶם, וְהִס, יִרְצֹוּ אֶת-עֹנֵם; יַעֲזֹב וְיִלְעַן--בְּמִשְׁפָּטֵי מֵאִסוּ, וְאֶת-חֻקֵּי גְעֻלָּה נִפְשֵׁם. וְאֶף-גַּם-זֹאת בְּהִיּוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲרִיִּים, לֹא-מֵאֲסָתִים וְלֹא-גְעֻלָּתִים לְכַלְתָּם--לְהַפֵּר בְּרִיתִי, אִתָּם:

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים קב): לפני הארץ יסדת ומעשה ידיך שמים.	(גימ' 1835)
(ישעיה סו): כה אמר יהוה השמים כסאי והארץ הדום רגלי	(גימ' 1409א)
(בראשית ב) ביום עשות יהוה אלהים ארץ ושמים	(גימ' 1633)
(בראשית א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ	(גימ' 4072ס"ת)
(בראשית א) והארץ היתה תוהו ובוהו, והארץ כבר נבראת	(גימ' 2341)
(ישעיה מח): אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים	(גימ' 1093)
ובן יונה או תור	(גימ' 1019ס"תתא)
הוא אהרן ומשה.	(גימ' 675ס"ת)
(במדבר לב): בלתי כלב בן יפונה הקנזי ויהושע בן נון	(גימ' 1424)
(ויקרא יט): איש אמו ואביו תיראו	(גימ' 1000)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	(גימ' 16480)

ויקרא רבה פרשה לו משנה ב ד"א וזכרתי את בריתי יעקוב הה"ד (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע מה הגפן הזה אין נוטעין אותה במקום טרשים גדולין אלא בולשין אותה מתחתיה ואח"כ נוטעין אותה כך תגרש גוים ותטעיה מה הגפן הזו כל שאתה מפנה תחתיה הרי היא משובחת כך הם ישראל פנית לפנייהם כל מלך ואח"כ ותשרש שרשיה ותמלא הארץ מה הגפן הזו אין נוטעין אותה ערבוביא אלא שורות שורות כך ישראל הם דגלים דגלים הה"ד (במדבר ב) איש על דגלו באותות לבית אבותם מה הגפן הזו נמוכה מכל האילנות ושולטת בכל האילנות כך הם ישראל נראים כאלו שפלים בעולם הזה אבל לעתיד לבא הן עתידין לירש מסוף העולם ועד סופו מה הגפן הזו שרביט אחד יוצא ממנו ומכבש כמה אילנות כך ישראל צדיק אחד יוצא מהן ושולט מסוף העולם ועד סופו הה"ד (בראשית מב) ויוסף הוא השליט (יהושע י) ויהי ה' את יהושע (ד"ה א יד) ויצא שם דוד בכל הארצות ושלמה היה מושל בכל הממלכות (אסתר ט) כי גדול מרדכי בבית המלך מה הגפן הזה העלים שלה מכסין על האשכולות כך הם ישראל עמי הארץ שבהם מכסין על תלמידי חכמים מה הגפן הזו יש בה אשכולות גדולות וקטנות הגדול מחבירו נראה כאלו נמוך מחבירו כך ישראל כל מי שאחד מהם יגע בתורה וגדול מחבירו בתורה נראה נמוך מחבירו מה הגפן הזו טעונה ג' ברכות כך ישראל מתברכין בג' ברכות בכל יום יברכך ה' יאר ה' ישא ה' מה הגפן הזו יש בה ענבים יש בה צמוקים כך ישראל יש בהם בעלי מקרא בעלי משנה בעלי תלמוד בעלי אגדה מה גפן זו יש בה יין ויש בה חומץ זה טעון ברכה וזה טעון ברכה כך ישראל חייבין לברך על הטובה ועל הרעה על הטובה ברוך הטוב והמטיב על הרעה ברוך דיין האמת מה היין הזה כל מי ששותה ממנו פניו מאירות וכל מי שאינו שותה ממנו שני קהות כך ישראל כל מי שבא ומזדווג להם סוף שנוטל את שלו מתחת ידיהן מה גפן זו בתחלה היא נרפסת ברגל ואחר כך עולה לשולחן מלכים כך ישראל נראין כאלו מאוסין בעולם הזה דכתיב (איכה ג) הייתי שחוק לכל עמי נגינתם כל היום אבל לעתיד לבא ונתנדך ה' עליון דכתיב (ישעיה מט) והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך מה גפן זו עולה על כל מסע ומסע כך ישראל סופרין על כל מלכות מה גפן זו מדלין אותה על גבי ארזים גדולים כך ישראל שנאמר (תהלים פ) כסו הרים צלה מה גפן זו נשענת על גבי קנה כך ישראל נשענין בזכות התורה שכתובה בקנה מה גפן זו השומר שלה עומד למעלה כך ישראל השומר שלהם למעלה שנאמר (שם קכא) הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל מה גפן זו נשענת ע"ג עצים יבשים והיא לחה כך ישראל נשענין בזכות אבותם אף על פי שהן ישנן הה"ד וזכרתי את בריתי יעקוב:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וְזָכַרְתִּי, אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב; וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם, אֲזָכֹר--וְהָאֲרָץ אֲזָכֹר. וְהָאֲרָץ תֵּעֲזֹב מִהֶם וְתֵרָץ אֶת-שִׁבְתֵּיתָהּ, בְּהִשְׁמָהּ מֵהֶם, וְהֵם, יִרְצוּ אֶת-עֲוֹנָם; יַעַן וּבְיַעַן--בְּמִשְׁפָּטֵי מֵאֶסוּ, וְאֶת-חֻקֹּתַי גְּעִלָה נִפְשָׁם. וְאֶף-גַּם-זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֲרָץ אֲיִבֵיהֶם, לֹא-מֵאֲסָתִים

(גימ' 13992)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (תהלים פ) : גפן ממצרים תסיע..
 (במדבר ב) : איש על דגלו באותות לבית אבותם
 (בראשית מב) : ויוסף הוא השליט.
 (יהושע י"ו) ויהי יהוה את יהושע
 (ד"ה א יד) ויצא שם דוד בכל הארצות ושלמה היה מושל בכל הממלכות
 (אסתר ט) כי גדול מרדכי בבית המלך
 (איכה ג) : הייתי שחוק לכל עמי נגינתם כל היום
 (ישעיה מט) : והיו מלכים אומניך ושרותיהם מניקותיך
 (תהלים פ) : כסו הרים צלה
 (שם קכא) : הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 13992)

ויקרא רבה פרשה לו משנה ג הה"ד (משלי יא) יד ליד לא ינקה רע בר קפרא אמר אחז וכל מלכי ישראל הרשעים אין להם חלק לעוה"ב שנאמר (הושע ז) כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי הרי הוא נמנה באיפטיא של מלכים שנאמר (ישעיה א) בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה ר' אחא בשם ר' אלעזר ור' יוסי בשם ריב"ל אמר ע"י שהיה לו בושת פנים כיצד כיון שהנביא בא לקנתרו היה יוצא לו למקום טומאה לומר שאין שכינה שורה במקום טומאה הה"ד (שם ז) ויאמר ה' אל ישעיהו צא נא לקראת אחז אתה ושאר ישוב בנך אל קצה תעלת הברכה העליונה אל מסלת שדה כובס אל תהי קורא כובס אלא כובש כיצד כיון שהיה הנביא בא לקנתרו כובש פניו רבי אומר על שנתייסר על בנו הבכור הדא הוא דכתיב (ד"ה ב כח) ויהרג זכרי גבור אפרים את מעשיהו בן המלך ואת עזריקם נגיד הבית ואת אלקנה משנה המלך ר' הושעיא רבה אמר על ידי שהיה אביו צדיק הוא שחזקיהו אומר (ישעיה לח) הנה לשלום מר לי מר לי מלפני מאחזי מר לי מאחרי ממנשה אלא מנשה היה אביו צדיק ובנו רשע אבל אחז היה אביו צדיק ובנו צדיק אמר ר' סימון וזרע צדיק נמלט אין כתיב כאן אלא וזרע צדיקים שמושחל מבין שני צדיקים נמלט אמר ר' פנחס כל מי שעושה מצוה ומבקש ליטול שכרו עליה מיד ליד לא ינקה רע רשע הוא ואינו מניח לבניו כלום א"ר סימון כאינש דאמר הא סקא הא סילעא הא סאתא קום טול כך אלו בקשו אבות הראשונים ליטול שכר מצות קלות שעשו בעולם הזה מהיכן היתה זכות עומדת לבניהם אחריהם שהרי הוא אומר וזכרתי את בריתי יעקב:

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש

וְזָכַרְתִּי, אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב; וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם, אֲזָכֹר--וְהָאֲרָץ אֲזָכֹר. וְהָאֲרָץ תֵּעֲזֹב מִהֶם וְתֵרָץ אֶת-שִׁבְתֵּיתָהּ, בְּהִשְׁמָהּ מֵהֶם, וְהֵם, יִרְצוּ אֶת-עֲוֹנָם; יַעַן וּבְיַעַן--בְּמִשְׁפָּטֵי מֵאֶסוּ, וְאֶת-חֻקֹּתַי גְּעִלָה נִפְשָׁם. וְאֶף-גַּם-זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֲרָץ אֲיִבֵיהֶם.

(גימ' 13049)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (משלי יא) : יד ליד לא ינקה רע..
 (הושע ז) : כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי
 (ישעיה א) : בימי עזיהו יותם אחז יחזקיהו מלכי יהודה
 (שם ז) : ויאמר יהוה אל ישעיהו צא נא לקראת אחז
 אתה ושאר ישוב בנך אל קצה תעלת הברכה העליונה אל מסלת שדה כובס
 (ד"ה ב כח) : ויהרג זכרי גבור אפרים את מעשיהו בן המלך
 ואת עזריקם נגיד הבית ואת אלקנה משנה המלך
 (ישעיה לח) : הנה לשלום מר לי מר
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 13049)

ויקרא רבה פרשה לו משנה ד ד"א וזכרתי את בריתי יעקב הה"ד (שם מג) ועתה כה אמר ה' בוראך יעקב ויוצרך ישראל ר' פנחס בשם ר' ראובן אמר הקדוש ברוך הוא לעולמו עולמי עולמי אומר לך מי בראך מי יצרך יעקב בראך יעקב יצרך ככתוב בוראך יעקב ויוצרך ישראל רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר בהמות לא נבראו אלא בזכותו של יעקב הה"ד (איוב מ) הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך רבי יהושע ברי נחמיה בשם רבי חנינא ברבי יצחק אמר שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות יעקב דכתיב (תהלים עח) ויקם עדות בעקב ואין עדות האמור כאן אלא שמים וארץ כד"א (דברים ל) העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ א"ר ברכיה שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות ישראל דכתיב בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא ישראל שנאמר (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה אמר ר' אחא שמים וארץ לא נבראו אלא בזכות משה שנאמר (דברים לג) וירא ראשית לו א"ר אבהו הכל לא נוצר אלא בזכות יעקב הה"ד (ירמיה י) לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא בשביל יעקב יצר הכל ר' ברכיה ורבי לוי בשם ר' שמואל בר נחמן אמר אברהם לא ניצול מכבשן האש אלא בזכות יעקב משל לאחד שהיה עומד ונידון לפני שלטון ויצא דינו לפני שלטון לשרף צפה אותה השלטון באצטרוגוליס שלו וראה שעתיד להוליד בת שהיא נשאת למלך אמר כדי הוא להנצל בזכות בתו שהוא עתיד להוליד כך אברהם יצא דינו מלפני נמרוד לשרף וצפה הקב"ה שיעקב

עתידי לצאת ממנו אמר כדאי הוא לינצל בזכות יעקב הה"ד (ישעיה כט) כה אמר ה' אל בית [יעקב] (ישראל) אשר פדה את אברהם ורבנן אמרין אברהם עצמו לא נברא אלא בזכותו של יעקב הה"ד (בראשית יח) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו ושמרו דרך ה' לעשות צדקה ומשפט ואין צדקה ומשפט אלא ביעקב שנאמר (תהלים צט) משפט וצדקה ביעקב אתה עשית:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וְזָכַרְתִּי, אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב; וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם, אֶזְכֹּר--וְהָאֲרֶץ אֶזְכֹּר. וְהָאֲרֶץ תִּעֲזֹב מִהֶם וְתָרַץ אֶת-שְׁבִתֶיהָ, בְּהִשְׁמָה מֵהֶם, וְהֵם, יָרְצוּ אֶת-עֹנֵם; יַעַן וּבִינְעוּ--בְּמִשְׁפְּטֵי מֵאֶסוּ, וְאֶת-חֻקֹּתַי גְּעִלָה נִפְשָׁם. וְאֶף-גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם, לֹא-מֵאֲסָתִים וְלֹא-גְעֻלָּתִים לְכֹלֵתָם--לְהַפֵּר בְּרִיתִי, אֲתֵם: כִּי אֲנִי יְהוָה, אֱלֹהֵיהֶם. וְזָכַרְתִּי לָהֶם, בְּרִית רֵאשִׁנִּים: אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי-אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם, לְהִיּוֹת לָהֶם לְאֱלֹהִים--אֲנִי יְהוָה.

(גימ' 22436)

אֵלֶּה הַחֻקִּים וְהַמִּשְׁפָּטִים

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2057)	(תהלים מג): ועתה כה אמר יהוה בוראך יעקב ויוצרך ישראל.
(גימ' 1985)	(איוב מ): הנה נא בהמות אשר עשיתי עמך
(גימ' 820)	(תהלים עח): ויקם עדות ביעקב.
(גימ' 2117)	(דברים ל): העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ
(גימ' 1205ת)	(בראשית א) בראשית ברא אלהים
(גימ' 2726)	(ירמיה ב): קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה
(גימ' 1400ר"ת)	(דברים לג): וירא ראשית לו
(גימ' 810)	(ירמיה ו): לא כאלה חלק יעקב כי יוצר הכל הוא
(גימ' 2156)	(ישעיה כט): כה אמר יהוה אל בית [יעקב] אשר פדה את אברהם..
(גימ' 5156א)	(בראשית יח): כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת
(גימ' 2004)	ביתו אחריו ושמרו דרך יהוה לעשות צדקה ומשפט
	(תהלים צט): משפט וצדקה ביעקב אתה עשית
(גימ' 22436)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

ויקרא רבה פרשה לו משנה ו עד מתי זכות אבות קיימת ר' תנחומא אמר בשם ר' חייא בר מנחמא ואמרי לה ר' ברכיה בר חלבו בשם רבא בר זבדא עד יהואחז הה"ד (מ"ב יג) ויחן ה' אותם וירחמם וגוי' עד עתה עד עתה זכות אבות קיימת ר' יהושע ב"ל אמר עד אליהו הה"ד (שם א יח) ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא וגוי' שמואל אמר עד הושע הה"ד (הושע ב) ועתה אגלה את נבלותה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה מידי ואין איש האמור כאן אלא אברהם כד"א (בראשית כ) ועתה השב אשת האיש ואין איש אלא יצחק שנאמר (שם כד) מי האיש הזה ואין איש אלא יעקב שנא' (שם כה) ויעקב איש תם ר' יודן אמר עד חזקיה כד"א (ישעיה ט) למרבה המשרה ולשלום אין קץ וגוי' ר' יודן ברבי בשם רבי ברכיה אמר אם ראיתה זכות אבות שמטה וזכות אמהות שנתמטטה לך והטפל בחסדים הה"ד (שם נד) כי ההרים ימוש והגבעות תמוטינה הרים אלו אמהות והגבעות אלו אמהות ואח"כ וחסדי מאתך לא ימוש א"ר אחא לעולם זכות אבות קיימת לעולם מזכירין ואמרין (דברים ד) כי אל רחום ה' אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך וגוי'. מדרש רבה ויקרא

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וְזָכַרְתִּי, אֶת-בְּרִיתִי יַעֲקֹב; וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי יִצְחָק וְאֶף אֶת-בְּרִיתִי אַבְרָהָם, אֶזְכֹּר--וְהָאֲרֶץ אֶזְכֹּר. וְהָאֲרֶץ תִּעֲזֹב מִהֶם וְתָרַץ אֶת-שְׁבִתֶיהָ, בְּהִשְׁמָה מֵהֶם, וְהֵם, יָרְצוּ אֶת-עֹנֵם; יַעַן וּבִינְעוּ--בְּמִשְׁפְּטֵי מֵאֶסוּ, וְאֶת-חֻקֹּתַי גְּעִלָה נִפְשָׁם. וְאֶף-גַּם זֹאת בְּהִיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֲבִיהֶם, לֹא-מֵאֲסָתִים וְלֹא-גְעֻלָּתִים לְכֹלֵתָם--לְהַפֵּר בְּרִיתִי, אֲתֵם:

(גימ' 16480)

(גימ' 855)	(מ"ב יג): ויחן יהוה אותם וירחמם
(גימ' 549)	(מ"ב יג): עד עתה
(גימ' 1812ס"ת)	(שם א יח): ויהי בעלות המנחה ויגש אליהו הנביא
(גימ' 2229א)	(הושע ב): ועתה אגלה את נבלותה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה
(גימ' 1805)	(בראשית כ): ועתה השב אשת האיש
(גימ' 413)	(שם כד): מי האיש הזה..
(גימ' 1281ס"ת)	(שם כה): ויעקב איש תם..
(גימ' 1490)	(ישעיה ט): למרבה המשרה ולשלום אין קץ
(גימ' 1664)	(שם נד): כי ההרים ימוש והגבעות תמוטינה..
(גימ' 1022ר"ת)	(שם נד): וחסדי מאתך לא ימוש.
(גימ' 3360)	(דברים ד): כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך..
(גימ' 16480)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

ויקרא רבה פרשה לו משנה א איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה' הה"ד (קהלת ה) טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם ר' מאיר ור' יהודה ר' מאיר אומר טוב אשר לא תדור וטוב הנודר ומשלם ראה לר' מאיר שנאמר (תהלים עו) נדרו ושלמו לה' אלהיכם ר' יהודה אומר טוב אשר לא תדור וטוב משניהם מי שאינו נודר כל עיקר אלא מביא כבשתו לעזרה ומקדישה ושוחטה וכי תחדל לנדור לא יהיה בך חטא אמר רב הונא מעשה באחד שנדר ולא שלם את נדרו והלך לפרוש ביים הגדול ושקעה ספינתו ומת ביים אמר רבי שמואל בר נחמן כל מי שנודר ומשהה את נדרו סוף שבא לידי ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים ולשון הרע

ממי אתה למד כלהון מיעקב על ידי שנדר ושהה את נדרו בא לידי כולך ע"ז מנין (בראשית לה) ויאמר יעקב אל ביתו הסירו את אלהי הנכר גלוי עריות מנין מדינה שנאמר (שם לד) ותצא דינה שפיכות דמים מנין שנאמר (שם) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים לה"ר מנין שנאמר (שם לא) וישמע את דברי בני לבן ורבנן אמרי כל מי שנודר ומשהה נדרו קובר את אשתו הה"ד (שם מח) ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל אמר ר' שמואל בר רב יצחק כל מי שנודר ומשלם יש לו שכר על הנדר ועל השילום שנאמר (תהלים עו) נדרו ושלמו לה' אלהיכם ומי שנודר ומשהה נדרו גורם מיתה לעצמו דכתיב (דברים כג) כי דרש ידרשנו ה' אלהיך מעמד ממך נפרעין ולא מממונך אמר ר' אמי אין מיתה בלא חטא ואין יסורין בלא עון אין מיתה בלא חטא שנא' הנפש החוטאת היא תמות ואין יסורין בלא עון שנאמר (תהלים פט) ופקדתי בשבת פשעם ובנגעים עונם אמר רשב"י כשם שבנדרים בל יחל ובל תאחר כך בערכין בל יחל ובל תאחר לפיכך משה מזהיר את ישראל ואומר איש כי יפליא נדר בערכך נפשות לה':

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם, איש, כי יפלא נדר--בערכך נפשת, ליהוה. והיה ערכך, הזכר, מבן עשרים שנה, ועד בן-ששים שנה: והיה ערכך, חמשים שקל כסף--בשקל הקדש. ואם-נקבה, הוא--והיה ערכך, שלשים שקל. ואם מבן-חמש שנים, ועד בן-עשרים שנה--והיה ערכך הזכר, עשרים שקלים

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(קהלת ה): טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם.	(גימ' 2916)
(תהלים עו): נדרו ושלמו ליהוה אלהיכם	(גימ' 804)
(בראשית לה) ויאמר יעקב אל ביתו הסירו את אלהי הנכר.	(גימ' 1891)
(שם לד): ותצא דינה	(גימ' 566)
(שם): ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים.	(גימ' 1286)
(שם לא): וישמע את דברי בני לבן	(גימ' 1187)
(שם מח): ואני בבואי מפדן מתה עלי רחל	(גימ' 1055)
(דברים כג): כי דרש ידרשנו יהוה אלהיך מעמד..	(גימ' 1452 ר"ת)
(יחזקאל יח) הנפש החוטאת היא תמות	(גימ' 1726)
(תהלים פט): ופקדתי בשבת פשעם ובנגעים עונם.	(גימ' 1750)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 14633)

ויקרא רבה פרשה לו משנה ד ארבעה פתחו בנדרים שלשה שאלו שלא כהוגן והשיבם הקדוש ברוך הוא כהוגן ואחד שאל שלא כהוגן והשיבו המקום שלא כהוגן ואלו הן אליעזר עבד אברהם ושאלו ויפתח וכלב אליעזר שאל שלא כהוגן שנאמר (בראשית כד) והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך א"ל הקב"ה אלו יצתה שפחה כנענית או זונה היית אומר אותה הוכחת לעבדך ליצחק ועשה לו הקדוש ברוך הוא וזימן לו את רבקה כלב שאל שלא כהוגן שנאמר (יהושע טו) ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר ולכדה ונתתי לו את עכסה בתי לאשה השיבו הקב"ה אלו לכדה כנעני או ממזר או עבד היית נותן לו בתך מה עשה הקדוש ברוך הוא וזימן לו את אחיו ולכדה שנאמר (שם) וילכדה עתניאל בן קנז שאל שלא כהוגן שנאמר (שמואל א יז) והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עושר גדול ואת בתו יתן לו אמר הקב"ה אלו הרגו עמוני או ממזר או עבד היית נותן לו את בתך זימן לו הקדוש ברוך הוא דוד ונתן לו בתו מיכל יפתח שאל שלא כהוגן שנאמר (שופטים יא) והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי אמר הקב"ה אלו יצא גמל או חמור או כלב היית מעלהו עולה השיבו הקדוש ברוך הוא שלא כהוגן וזימן לו את בתו ויהי כראותו אותו ויקרע את בגדיו היה יכול להפר את נדרו ולילך אצל פנחס אמר אני מלך ואלך אצל פנחס ופנחס אמר אני כהן גדול וכן כה"ג ואלך אצל עם הארץ זה בין דין לדין נספת ההיא עלובתא ושניהם נתחייבו בדמיה פנחס נסתלקה ממנו רוח"ק הה"ד (ד"ה א ט) ופינחס בן אלעזר נגיד היה עליהם לפני ה' עמו יפתח נישול אבר אבר ונקבר הה"ד (שופטים יב) ויקבר בערי גלעד בעיר גלעד לא נאמר אלא בערי מלמד שהיה נישול ממנו אבר אבר ונקבר במקומות הרבה רשב"ל ור' יוחנן ריש לקיש אמר דמים היה חייב ליתן וליקרב על גבי המזבח ר' יוחנן אמר דמים לא היה חייב דתנינן דבר שראוי ליקרב על גבי המזבח יקרב דבר שאינו ראוי ליקרב על גבי המזבח לא יקרב ע"ג מזבח ולא עוד אלא כל מי שנודר ומשלם נדרו זוכה שישלם נדרו בירושלים הה"ד (תהלים קיז) נדרי לה' אשלם היכן בחצרות בית ה' בתוככי ירושלים הללויה ואומר (שם קיח) הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו:

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם, איש, כי יפלא נדר--בערכך נפשת, ליהוה. והיה ערכך, הזכר, מבן עשרים שנה, ועד בן-ששים שנה: והיה ערכך, חמשים שקל כסף--בשקל הקדש. ואם-נקבה, הוא--והיה ערכך, שלשים שקל. ואם מבן-חדש, ועד בן-חמש שנים

(בראשית כד): והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך	(גימ' 1269)
(יהושע טו): ויאמר כלב אשר יכה את קרית ספר	(גימ' 4567)
(שם): וילכדה עתניאל בן קנז.	(גימ' 1023 ר"ת)
(שמואל א יז): והיה האיש אשר יכנו יעשרנו המלך עושר גדול ואת בתו יתן לו.	(גימ' 3590)
(שופטים יא): והיה היוצא אשר יצא מדלתי ביתי.	(גימ' 1873 ס"ת)
(ד"ה א ט): ופינחס בן אלעזר נגיד היה עליהם	(גימ' 1168)
לפניהם יהוה עמו	(גימ' 720 א)
(שופטים יב): ויקבר בערי גלעד	

(תהלים קיז): נדרי ליהוה אשלם..
(שם): בחצרות בית יהוה בתוככי ירושלים הללויה.
(שם קיח): הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...

(גימ' 705אה)
(גימ' 2284)
(גימ' 408)

(גימ' 17607)

ספר במדבר - פרשת במדבר

במדבר רבה פרשה א' משנה א' וידבר ה' אל משה במדבר סיני זהו שאמר הכתוב (תהלים לו) משפטיך תהום רבה אר"מ משל את הצדיקים בדירתן ואת הרשעים בדירתן משל את הצדיקים בדירתן (יחזקאל לד) במרעה טוב ארעה אותם ובהרי מרום ישראל יהיו נזיהם ומשל את הרשעים בדירתן (שם לא) כה אמר ה' אלהים ביום רדתו שאולה האבלתי כסיתי עליו את תהום במה רשעים מתכסים כשהן יורדין לשאול בתהום חזקיה בר ר' חייא אמר הגיגית הזו במה מכסין אותה בכלי חרס ממנה בה כשם שהיא של חרס כך מכסין אותה בכלי חרס כך הן הרשעים מה כתיב בהם (ישעיה כט) והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו ולפי שהן חשוכין הקב"ה מורידן לשאול שהיא חשוכה ומכסה עליהם את התהום שהוא חשך שנאמר (בראשית א) וחשך על פני תהום הוי (תהלים לו) צדקתך כהררי אל צדקה שאתה מביא על העולם מפורסמת כהרים הללו משפטיך תהום רבה משפט שאתה עושה בעולם הזה תהום רבה מה התהום בסתר אף משפט שאתה מביא בסתר כיצד כיון שחרבה ירושלים בתשעה באב חרבה וכשמראה ליחזקאל הוא מראה לו בעשרים בחדש למה שלא לפרסם באי זה יום חרבה אבל מי שהוא בא לגדל ישראל מפרסם אי זה יום אי זה מקום אי זה חדש אי זה שנה אי זה אופטיאה לצאתם מארץ מצרים לאמר מה אמר להם שאו את ראש כל עדת בני ישראל:

נושא הדרשה: שאו את ראש כל עדת בני ישראל
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר א) וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים--לאמר. שאו, את-ראש כל-עדת בני-ישראל, למשפחתם, לבית אבתם--במספר שמות, כל-זכר לגלגלתם.
(גימ' 10608ה)

תהלים לו): משפטיך תהום רבה.	(גימ' 1182ס"ת)
יחזקאל לד): במרעה טוב ארעה אותם ובהרי מרום ישראל יהיו נזיהם.	(גימ' 2378ר"ת)
שם לא): כה אמר יהוה אלהים ביום רדתו שאולה האבלתי כסיתי עליו את תהום..	(גימ' 3304)
ישעיה כט): והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו	(גימ' 1639)
בראשית א): וחשך על פני תהום	(גימ' 1025)
תהלים לו): צדקתך כהררי אל..	(גימ' 1080)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 10608)

במדבר רבה פרשה א' משנה ב' ד"א וידבר ה' אל משה במדבר סיני זש"ה (ירמיה ב) הדור אתם ראו דבר ה' המדבר הייתי לישראל אם ארץ מאפליה וגו' אמר הקדוש ברוך הוא לישראל על שאמרתם למשה למה העליתנו ממצרים להמית במדבר וכי כמדבר הייתי לישראל וכי כמדבר עשיתי עמהם בנוהג שבעולם מלך ב"ו שיצא למדבר שמא מוצא הוא שם שלוה כשם שהיה מוצא בפלטיין או אכילה או שתייה ואתם הייתם עבדים למצרים והוצאתי אתכם משם הרבצתי אתכם בסיגמטין שנאמר (שמות יג) ויסב אלהים את העם דרך המדבר מהו ויסב שהרביצם כדרכי המלכים רבוצין על מטותיהם ולא העמדתני להם ג' פדגוגין משה אהרן ומרים שבזכות משה הייתם אוכלים את המן מה שלא ראו אבות הקדושים שנאמר (דברים ח) ויאכילך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך ובזכות אהרן הקפתי אתכם בענני כבוד שנאמר (תהלים קה) פרש ענן למסך וכמה ענני כבוד היו מקיפין את ישראל במדבר ר' הושעיה ור' יאשיה ר' יאשיה אמר חמשה ארבע לארבע רוחות וא' מהלך לפניו ר' הושעיה אמר שבעה ארבעה לארבע רוחות השמים וא' מלמעלן וא' מלמטן ואחד שהיה מהלך לפניו רחוק ג' ימים והיה מכה לפניו את הנחשים ואת העקרבים ואת השרפים ואת הסלעים ואם היה מקום נמוך היה מגביהו ואם היה מקום גבוה היה משפילו ועושה אותם מישור שנאמר (ישעיה מ) כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והבאר בזכות מרים שאמרה שירה על המים שנא' (שמות טו) ותען להם מרים שירו לה' ובמי באר (במדבר כא) אז ישיר ישראל את השירה הזאת א"ר ברכיה הכהן בשם ר' לוי מלך ב"ו שיש לו מדינה והוא משלח בני אדם גדולים לתוכה שיהו נושאים משואיהם ועושים משפטיהם מי צריך להיות זקוק למזונותיהם לא בני מדינה צריכין להיות זקוקין להם אבל הקב"ה לא עשה כן אלא שלח למשה ולאהרן ולמרים שנא' (מכה ו) ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים ואעפ"כ בזכותן היו מתנהגין המן בזכות משה תדע לך שהוא בזכות משה כיון שנסתלק משה (יהושע ה) וישבת המן ממחרת וענני כבוד בזכותו של אהרן מני"ל כיון שנסתלק אהרן מה כתיב (במדבר כא) ותקצר נפש העם בדרך שהיתה השמש קופחת עליהם והבאר בזכות מרים מה כתיב (שם ד) ותמת שם מרים ותקבר שם ומה כתיב אחר כך (שם) ולא היה מים לעדה והיאך היתה הבאר עשויה סלע כמין כוורת היתה ומתגלגלת ובאת עמהם במסעות וכיון שהיו הדגלים חונים והמשכן עומד היה אותו

הסלע בא ויושב לו בחצר אהל מועד והנשיאים באים ועומדים על גביו ואומרים עלי באר והיתה עולה ואח"כ הבאתי לכם שלום המדבר הייתי לישראל שמא כמדבר נהגתי עמכם אלא אם ארץ מאפליה לא אני בידי הייתי מאיר לכם שנאי (שמות יג) וה' הולך לפניכם יומם ד"א אם ארץ מאפליה מהו מאפליי שמא אמרתי לכם שאני מביא לכם טובה והלקשתי אותה ואין מאפליה אלא הלקשה שנאמר (שם ט) והחטה והכסמת לא נכו כי אפילות הנה לא נפל דבר ממה שאמר הקדוש ברוך הוא לישראל שכן אמר יהושע (יהושע כא) לא נפל דבר מכל הדבר הטוב אשר דבר ה' אל בית ישראל הכל בא (ירמיה ב) מדוע אמרו עמי רדנו מהו רדנו לשון משנה הוא הרודה פת חמה אמרו ישראל כשהפת נתבשלה בתנור וניטל ממנה יכולה היא ליקבע בתנור עוד ואנו היינו בידם כבתנור שנאמר (ישעיה לא) ותנור לו בירושלים והגליתנו לבבל ומה את מבקש ממנו עוד ד"א מדוע אמרו עמי רדנו לא נבוא עוד אליך מהו רדנו כד"א (מ"א ה) כי הוא רודה בכל עבר הנהר אמרו לו נתתה לנו את בית המקדש וסילקת שכינתך ממנו ומה את מבקש ממנו ולא נבוא עוד אליך אמר להם ומי יתן לי והייתי במדבר עכשיו היכן כל אותן הנסים שעשיתי לכם וכן הוא אומר (ירמיה ט) מי יתנני במדבר מלון אורחים ואעזבה את עמי וגוי היכן שהייתי מתקלס שנאי (ישעיה מב) ישאו מדבר ועריו חצרים תשב קדר ירונו יושבי סלע לנשיא שנכנס למדינה וראו אותו בני המדינה וברחו נכנס לשניה וברחו מלפניו נכנס לעיר חריבה וקדמו אותו והיו מקלסין אותו אמר הנשיא זו העיר טובה היא מכל המדינות כאן אני בונה כס נאה כאן אני דר כך כשבא הקב"ה לים ברח מלפניו שנאי (תהלים קיד) הים ראה וינוס וכן ההרים רקדו כאילים בא במדבר חרבה קדמה אותו וקילסה אותו שנאי (ישעיה מב) ישאו מדבר ועריו חצרים תשב קדר ירונו יושבי סלע אמר זו העיר טובה לי מכל המדינות בו אני בונה כנסיה ודר בתוכו התחילו שמחים שהקדוש ברוך הוא דר בתוכו שנאי (שם לה) יששום מדבר וציה:

נושא הדרשה: ישראל במדבר
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר א) וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים--לאמר. שאו, את-ראש כל-עדת בני-ישראל, למשפחתם, לבית אבתם--במספר שמות, כל-זכר לגולתם. מבן עשרים שנה ומעלה, כל-יצא צבא בישראל--תפקדו אתם לצבאתם, אתה ואהרן. ואתכם יהיו, איש איש למטה--איש ראש לבית-אבתיו, הוא. ואלה שמות האנשים, אשר יעמדו אתכם: לראובן, אליצור בן-שדיאור. לשמעון, שלמיאל בן-צורישידי. ליהודה, נחשון בן-עמינדב. ליששכר, נתנאל בן-צוער. לזבולון, אליאב בן-חלץ. לבני יוסף--לאפרים, אלישמע בן-עמיהוד; למנשה, גמליאל בן-פדהצור. לבנימין, אבידן בן-גדעני. לדן, אחיעזר בן-עמישידי. לאשר, פגעיאל בן-עכרן. לגד, אליסף בן-דעואל. לנפתלי, אחירע בן-ענין. אלה קריאי העדה, נשיאי מטות

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

ירמיה ב) הדור אתם ראו דבר ה' המדבר הייתי לישראל אם	
ארץ מאפליה	(גימ' 2829)
(שמות יג): ויסב אלהים את העם דרך המדבר..	(גימ' 1155)
דברים ח): ויאכילך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך.	(גימ' 2225)
תהלים קה): פרש ענן למסך.	(גימ' 900)
ישעיה מו): כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו שמות טו): ותען להם מרים שירו ליהוה.	(גימ' 1198)
במדבר כא): אז ישיר ישראל את השירה הזאת.	(גימ' 1463)
מיכה ו): ואשלח לפניך את משה אהרן ומרים..	(גימ' 2403)
יהושע ה): וישבת המן ממחרת..	(גימ' 1833)
במדבר כא): ותקצר נפש העם בדרך..	(גימ' 1501)
שם כ): ותמת שם מרים ותקבר שם..	(גימ' 1567)
שם): ולא היה מים לעדה	(גימ' 2524)
שמות יג) ויהוה הולך לפניכם יומם..	(גימ' 256)
שם ט): והחטה והכסמת לא נכו כי אפילות הנה. יהושע כא): לא נפל דבר מכל הדבר הטוב אשר דבר יהוה.	(גימ' 404)
ירמיה ב): מדוע אמרו עמי רדנו.	(גימ' 1288)
ישעיה לא): ותנור לו בירושלים.	(גימ' 1453)
מ"א ה) כי הוא רודה בכל עבר הנהר.	(גימ' 747)
ירמיה ט): מי יתנני במדבר מלון אורחים ואעזבה את עמי	(גימ' 1296)
ישעיה מב): ישאו מדבר ועריו חצרים תשב קדר ירונו יושבי סלע	(גימ' 841)
תהלים קיד): הים ראה וינוס, וכן תהלים קיד): ההרים רקדו כאילים (שם לה): יששום מדבר וציה..	(גימ' 1821)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 2969)
	(גימ' 469)
	(גימ' 906)
	(גימ' 1013)

(גימ' 33061)

במדבר רבה פרשה א' משנה ג ד"א וידבר ה' אל משה במדבר סיני עד שלא עמד אהל מועד דבר עמו בסנה שנאמר (שמות ג) ויקרא אליו ה' אלהים מתוך הסנה ואחר כך (שם יב) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר ודיבר עמו במדין שנאמר (שם ד) ויאמר ה' אל משה במדין ודיבר עמו בסיני שנאי וידבר ה' אל

משה במדבר סיני לאמר וכיון שעמד אהל מועד אמר יפה הוא הצניעות שנא' (מיכה ו) והצנע לכת עם אלהיך הרי הוא מדבר עמו באהל מועד וכן דוד אמר (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה בת מלך זה משה שנא' (ישעיה יט) וסכרתי את מצרים ביד אדונים קשים אלו הן המכות שבא על מצרים ומלך עז ימשל בם זה משה שהיה מלכה של תורה שנקראת עז שנא' (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן לפיכך כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה זה אהרן שנאמר (שמות כח) ועשית משבצות זהב מיכן אמרו אשה שהיא מצנעת עצמה אפי' היא ישראלית ראויה היא שתנשא לכהן ותעמיד כהנים גדולים שנא' ממשבצות זהב לבושה אמר הקב"ה כך הוא כבודי שאהא מדבר מלפנים שנאמר (במדבר ז) ובבא משה אל אהל מועד א"ר יהושע בן לוי אלו היה או"ה יודעים מה היה המקדש יפה להם קסטריות היו מקיפים אותו כדי לשומרו שהיה יפה להם יותר משל ישראל שכן שלמה סדר תפלה (מלכים א ח) וגם אל הנכרי אשר לא מעמד ישראל הוא וכתוב (שם) ועשית ככל אשר יקרא אליך הנכרי אבל כשהוא בא אצל ישראל מה כתיב (דה"ב ו) ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו אם היה ראוי לו היה נותן לו ואם לאו לא היה נותן לו ולא תאמר בית המקדש אלא אילולי ישראל לא היה מטר יורד ולא השמש זורחת שבזכותן הקדוש ברוך הוא מרויח בעולמו ולעולם הבא או"ה רואין לישראל היאך הקב"ה עמהם והן באין להידבק להם שנא' (זכריה ח) בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים:

נושא הדרשה: וידבר ה' אל משה במדבר סיני
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים-- לאמר. שאו, את-ראש כל-עדת בני-ישראל, למשפחתם, לבית אבתם--במספר שמות, כל-זכר לגולגלתם. מבן עשרים שנה ומעלה, כל-יצא צבא בישראל--תפקדו אתם לצבאתם, אתה ואהרן. ואתכם יהיו, איש איש למטה--איש ראש לבית-אבתיו, הוא. ואלה שמות האנשים, אשר יעמדו אתכם: (גימ' 20049)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 שמות ג): ויקרא אליו יהוה אלהים מתוך הסנה. (גימ' 1062)
 שם יב): ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר. (גימ' 2546ס"ת)
 שם ד): ויאמר יהוה אל משה במדין (גימ' 824ר"ת)
 מיכה ו): והצנע לכת עם אלהיך (גימ' 847)
 תהלים מה): כל כבודה בת מלך פנימה ממשבצות זהב לבושה (גימ' 1999)
 ישעיה יט): וסכרתי את מצרים ביד אדונים קשה (גימ' 2009)
 (שם) ומלך עז ימשל בם (גימ' 595)
 תהלים כט): יהוה עוז לעמו יתן. (גימ' 715)
 שמות כח): ועשית משבצות זהב (גימ' 1638)
 במדבר ז): ובבא משה אל אהל מועד (גימ' 543)
 מלכים א ח): וגם אל הנכרי אשר לא מעמד ישראל הוא (גימ' 1620)
 דה"ב ו): ונתת לאיש ככל דרכיו אשר תדע את לבבו. (גימ' 2930ת)
 (זכריה ח): בימים ההמה אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשונות הגוים.. (גימ' 2721)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 20049)

במדבר רבה פרשה א' משנה ד ד"א וידבר ה' אל משה במדבר סיני זש"ה (שיר ז) שררך אגן הסהר מדבר בסנהדרין שהיתה נתונה בלשכת הגזית והיא משולה בשרר ולמה משולה בשרר אלא מה השרר הזה נתון באמצע הגוף כך סנהדרין של ישראל נתונה באמצעו של בהמ"ק (שם) אל יחסר המזג מהו אל יחסר המזג שלא היו חסרים אחד משלשתן אל יחסר המזג מי שהוא מזוג כראוי מזוג שלישי של כוס יין ושני חלקים מים כך היתה סנהדרין יושבת מתמיד השחר עד תמיד של בין הערבים ולא היה אחד מהם נפנה לצורכו ומה היו עושים כשהיה אחד מהם מבקש לצאת היה סופר אם היה שם עשרים ושלשה היה יוצא ואם לאו לא היה יוצא למה שכתוב אל יחסר המזג שלא היו חסרים אחד משלשתן לפיכך אל יחסר המזג (שם) בטנך ערימת חטים נמשלו ישראל כערימה של חטים מה החטים הללו נכנסות לאוצר במנין כך אמר הקדוש ברוך הוא שיהיו ישראל נימנים בכל שעה לכך נאמר בטנך ערימת חטים אבל התבן והקש אינן נימנים ולא נמדדין כך או"ה נמשלו כתבן וכקש שנא' (תהלים פג) כקש לפני רוח וכן (עובדיה א) ובית עשו לקש למה שאין להקב"ה הנייה מהם שנא' (ישעיה מ) כל הגוים כאין נגדו אבל ישראל יש להקדוש ברוך הוא הנייה מהם קורין שמע מתפללין ומברכין שמו של ממ"ה הקב"ה בכל יום לפיכך נימנים בכל שעה לכך נמשלו כחטים שנא' בטנך ערימת חטים:

נושא הדרשה: שררך אגן הסהר אל יחסר המזג
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים-- לאמר (גימ' 4564ת)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 שיר ז): שררך אגן הסהר. (גימ' 1045ה)
 שיר ז): אל יחסר המזג (גימ' 365ה)
 שיר ז): בטנך ערימת חטים (גימ' 868)
 תהלים פג): כקש לפני רוח. (גימ' 804)
 עובדיה א): ובית עשו לקש (גימ' 1224)
 (ישעיה מ): כל הגוים כאין נגדו (גימ' 258)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 4564)

במדבר רבה פרשה א' משנה ה' וידבר ה' אל משה בהר סיני זהו שאמר הכתוב (תהלים קמו) לא עשה כן לכל גוי וכן (שם קמא) וירם קרן לעמו משל למלך שנטל אשה ראשונה ולא כתב לה כתובה גירשה ולא כתב לה גט כך לשנייה ולשלישית ולא היה כותב להם כתובה ולא גט אלא מה עשה ראה ענייה יתומה בת אבות ביקש ליטול אותה אמר לשובבינו אל תנהוג בה כראשונות זו בת אבות היא צנועה היא במעשי וכשרה וכתוב לה כתובה באי זו שבוע באי זו שנה באי זה חדש בכמה בחדש באיזו איפרכיא כשם שכתוב באסתר (אסתר ב) ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו כך הקדוש ברוך הוא ברא לדור המבול ולא כתב אימתי בראן העבירן מן העולם ולא כתב אימתי העבירן אלא (בראשית ז) ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וכן לדור הפלגה וכן למצרים לא היה כותב אימתי נבראו ואימתי מתו אלא כיון שעמדו ישראל אמר הקב"ה למשה איני נוהג באלו כאותן הראשונים אלו בני אבות הם בני אברהם יצחק ויעקב לך כתוב להם באיזה חדש בכמה בחדש ובאיזו שנה באיזו איפרכיא ובאיזה עיר רוממתי קרנם ונתתי להם תלוי ראש לכך נאמר וידבר ה' אל משה במדבר סיני הרי איפרכיא באהל מועד הרי מדינה בשנה השנית זו שנה בחדש השני זה החדש באחד לחדש בכמה בחדש הרי נכתבה אופטיאה למה שאו את ראש כל עדת בני ישראל לקיים מה שנאמר (תהלים קמו) לא עשה כן לכל גוי ומה עשה וירם קרן לעמו:

נושא הדרשה: לא עשה כן לכל גוי	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(במדבר א) וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה השנית, לצאתם מארץ מצרים—לאמר (גימ' 4547)	(שם) שאו, את ראש כל-עדת בני ישראל, למשפחתם, לבית אבתם במספר שמות, ס"ה הפסוקים (במדבר א'): מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: תהלים קמו): לא עשה כן לכל גוי וכן.. שם קמא) וירם קרן לעמו.. אסתר ב): ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו. בראשית ז): ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה. ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...
(גימ' 5259ת)	
(גימ' 9806)	
(גימ' 652ה)	
(גימ' 752)	
(גימ' 6815ר"ת)	
(גימ' 1587)	
(גימ' 9806)	

במדבר רבה פרשה א' משנה ז' וידבר ה' אל משה במדבר סיני למה במדבר סיני מכאן שנו חכמים בגי' דברים ניתנה התורה באש ובמים ובמדבר באש מנין (שמות יט) והר סיני עשן כולו וגוי' ובמים מנין שנאמר (שופטים ה) גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים ובמדבר מנין וידבר ה' אל משה במדבר סיני ולמה ניתנה בגי' דברים הללו אלא מה אלו חנם לכל באי העולם כך דברי תורה חנם הם שנאמר (ישעיה נה) הוי כל צמא לכו למים ד"א וידבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו כמדבר הפקר אינו יכול לקנות את החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני:

נושא הדרשה: מדוע נתנה התורה במדבר	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 2239)	וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה.. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (שמות יט) והר סיני עשן כולו. (שופטים ה) גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים (גימ' 1009אתה) (ישעיה נה): הוי כל צמא לכו למים.. ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...
(גימ' 837א)	
(גימ' 393)	
(גימ' 2239)	

במדבר רבה פרשה א' משנה ח' וידבר ה' אל משה במדבר סיני וי' שמות נקראו לו הר אלהים הר בשן הר גבנונים הר מוריה הר חורב הר סיני הר אלהים למה שישב בו האלהים בדין שנאמר ואלה המשפטים הר בשן שבא שם הקדוש ברוך הוא הר גבנונים הר שפסל כל ההרים כשם שאתה אומר או גבן או דק הר חמד שחמד הקב"ה לישב שם שנאמר (תהלים סח) ההר חמד אלהים לשבתו הר חורב שעליו נשמטה החרב שנאמר (ויקרא כ) מות יומת הנואף והנואפת מות יומת הרוצח הר סיני שבו נשנאו אומות העולם להקדוש ברוך הוא ונתן להם אפופסים שנאמר (ישעיה ס) והגוים חרב יחרבו א"ר אבא בר כהנא בשם ר' יוחנן והגוים מחורב יחרבו שנטלו איפופסים שלהם:

נושא הדרשה: שמותיו של הר סיני	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה אל משה במדבר סיני באהל מועד באחד לחדש השני בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים לאמר (גימ' 4979"תתא)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ואלה המשפטים. (גימ' 526) (תהלים סח): ההר חמד אלהים לשבתו. (גימ' 1130א) (ויקרא כ): מות יומת הנואף והנואפת מות יומת הרוצח.. (גימ' 2803) (ישעיה ס): והגוים חרב יחרבו (גימ' 520א) ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...(גימ' 4979)

במדבר רבה פרשה א' משנה ט ד"א וידבר ה' אל משה במדבר סיני אמר לו שאו את ראש אמר הקב"ה לישראל לא חיבתני בריה יתירה מכם לכך נתתי לכם תלוי ראש ודמיתי אתכם לי שכשם שיש לי תלוי ראש על כל באי העולם שנאמר (ד"ה א ט) לך ה' הגדולה כך לכם עשיתי להיות לכם תלוי ראש לכך נאמר שאו את ראש לקיים מה שנאמר (תהלים קמח) וירם קרן לעמו וכן הוא אומר (דברים כח) ונתנד ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ:

נושא הדרשה: ונתנד ה' אלהיך עליון	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 2239)	וידבר יהוה אל-משה במדבר סיני, באהל מועד: באחד לחדש השני בשנה..
	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 129)	ד"ה א ט): לך יהוה הגדולה..
(גימ' 851ס"ת)	(תהלים קמח): וירם קרן לעמו..
(גימ' 1259)	(דברים כח): ונתנד יהוה אלהיך עליון על כל גויי הארץ
(גימ' 2239)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..

במדבר רבה פרשה א' משנה י ויהיו כל הפקודים שש מאות אלף וגו' את מוצא המנין הזה שוה למנין שנמנו ישראל במלאכת המשכן שנאמר וכסף פקודי העדה וגו' והוא היה בשנה ראשונה שהרי כשקבלו י' הדברות מיד עלה משה לקבל הלוחות וחטאו על מעשה העגל ומיד עשו משכן והוקם באחד בניסן בשנה שנייה שנאמר (שמות מ) ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד לחדש הוקם המשכן ואימתי היה המנין הזה באחד באייר בשנה שנייה שנאמר ואת כל העדה הקהילו וגו' באותו מנין שמנאו כשיצאו ישראל ממצרים בחמשה עשר בניסן כמה היו שש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף וכשבא למנותן בשנה שנייה באחד לחדש השני הוא מוצא אותן יתירים שלשת אלפים וחמש מאות וחמשים ואין אנו יודעים אלו היתירים אם מונה להם עשרים מראש חדש ניסן של שנה שנייה ליציאתם ממצרים צא ולמד מן האדנים שגא' (שם לו) וכסף פקודי שהוא ר"ח תשרי והוא שנה ראשונה ליציאתם ממצרים צא ולמד מן האדנים שגא' (שם לו) וכסף פקודי העדה מאת ככר וגו' בקע לגלגולת מחצית השקל וגו' אימתי הביאו השקלים ממחרת יום הכפורים ולשני בקרים הביאו כל הנדבה למלאכת המשכן שנאמר (שם) והם הביאו אליו עוד נדבה וגו' ואם אתה אומר שלא מנו לאותן שיצאו ממצרים שהיו פחות מכן עשרים לא מנו להם עשרים שנה עד חדש ניסן של שנה שנייה אם כן את מוצא בשקלים שלשת אלפים וחמש מאות וחמשים שקלים יתרים אלא מה יש לך לומר מתשרי מנו להם עשרים שהוא ראש השנה לברייתו של אדה"ר ולכך כלל החשבון כך להודיענו שהרי נכנסו חדש אחד בשנה שנייה לצאתם ממצרים ולא נתוספו אותן של עשרים שנה במנינם על אותן שנתנו לאדני המשכן לומר לך שאין מונין להן מניסן אלא מתשרי:

נושא הדרשה: מנין שנות האדם מתשרי	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 8872)	איש-אחד לבית-אבתיו, היו. ויהיו כל-פקודי בני-ישראל, לבית אבתם, מכן עשרים שנה ומעלה, כל-יצא צבא בישראל. ויהיו, כל-הפקדים--שש-מאות אלף, ושלשת אלפים; וחמש מאות, וחמשים..
	(שמות מ): ויהי בחדש הראשון בשנה השנית באחד
(גימ' 2952)	לחדש הוקם המשכן..
(גימ' 733ר"ת)	(שמות מ): ואת כל העדה הקהילו..
(גימ' 1826)	(שם) שש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף
(גימ' 1282ר"ת)	(שם לו): וכסף פקודי העדה מאת ככר..
(גימ' 1684את)	(שם): בקע לגלגולת מחצית השקל..
(גימ' 395ר"ת)	(שם): והם הביאו אליו עוד נדבה..
(גימ' 8872)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..

במדבר רבה פרשה א' משנה יא והלויים למטה אבותם וגו' בא הכתוב לומר לפי שלא אמר ליה הקדוש ברוך הוא למשה בתחלה שימנה שבט לוי שכן אתה מוצא שלא מנה נשיא לשבט לוי בשעה שמנה נשיא השבטים אף משה לא מנאו שכך אמר משה אלו היה חפצו של הקב"ה שאמננו היה אומר לי לכך נאמר והלויים למטה אבותם וגו' שלא רצה למנותן מיד היה משה עומד תמה למה לא צוהו הקדוש ברוך הוא למנות שבטו ולא היה יודע אם מונה אם לאו ראה הקב"ה שהוא תמה מיד פירש לו למה לא צוהו למנות הה"ד וידבר ה' וגו' אך את מטה לוי לא תפקד וגו' א"ר פנחס בר אידי מה כתיב בראש הספר שאו את ראש כל עדת בני ישראל רומם את ראש גדל את ראש לא נאמר אלא שאו את ראש כאדם האומר לקוסטינר סב רישיה דפלן כך נתן רמוז למה שאו את ראש שאם יזכו יעלו לגדולה כמה דתימא (בראשית מ) ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך אם לא יזכו ימותו כלם כמה דתימא ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אותך על העץ והיה גלוי לפני המקום שימותו כולם במדבר וינטלו ראשיהן לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא למשה אך את מטה לוי וגו' בתוך בני ישראל אין אתה מונה אותן אבל לעצמן מנה אותן למה אמר הקב"ה אם נמנה שבט לוי עם ישראל ומתערב עמהם יבא מלאך המות להרוג את ישראל והגזירה יוצאת עליהם שלא יכנסו לארץ אלא מתים במדבר שנאמר (במדבר יד) במדבר הזה יפלו פגריכם וכל פקודיכם לכל מספרכם והוא מוצא לשבטו של לוי מעורב עמהם והם מתערבים עם ישראל למות לפיכך לא מנה אותן עם ישראל אלא הפרישם במנין ולכך אף בלשון שכתוב בהן בישראל שאו את ראש לא נאמר בהן אלא פקוד את בני לוי:

נושא הדרשה: שבט לוי נמנה לבדו	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3848)	אך את-מטה לוי לא תפקד, ואת-ראשם לא תשא, בתוך, בני ישראל..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (בראשית מ) : ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך
 (במדבר יד) : במדבר הזה יפלו פגריכם .
 (שם) וכל פקודיכם לכל מספרכם ..
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 2128ת)
 (גימ' 744)
 (גימ' 976ס"ת)

(גימ' 3848)

במדבר רבה פרשה א' משנה יב ד"א אך את מטה לוי לא תפקוד למה לא נמנו עם ישראל אלא שבטו של לוי פלטינון היו משל למלך שיש לו לגיונות הרבה ואומר לפרופסיטוט לך מנה את הלגיונות חוץ מן הלגיון העומד לפני לפיכך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אך את מטה לוי וגוי בתוך בני ישראל אין אתה מונה אותן אבל לעצמן מנה אותן שאין שבחו של מלך שימנה לגיונו עם הלגיונות לפיכך נמנו ישראל לעצמן ושבט לוי לעצמן ומגין אתה אומר שמתעם הזה א"ל שכן כתיב אחריו ואתה הפקד את הלויים על משכן העדות וגוי בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אך את מטה לוי לא תפקוד וגוי נתירא משה ואמר שמא יש פסול בשבטי שאין הקב"ה חפץ שאמננו אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה לא אמרתי לך כן אלא להוציאן מן הגזירה שלא ימותו עמהם הה"ד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל למה שהלויים שלי הן והיו לי הלויים שכל מי שהוא מקרב אותי אני מקרבו הם קרבו עצמן לי שנאמר (שמות לב) ויאמר משה מי להי אלי ויאספו אליו כל בני לוי הן קרבו אותי ואני מקרבן והיו לי הלויים ולא עוד אלא לפי שנמצאו עמי נאמנים ששמרו אזהרתי (שם כ) לא יהיה לך אלהים אחרים וגוי לפיכך הן ראויין שיהיו נאמני ביתי ואתה הפקד את הלויים וגוי וכן הוא אומר (תהלים קא) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי את מוצא כל מי שנדבק בדבר המקום אהבו לעולם שכן אתה מוצא ביהושע שנדבק בעמלק ועשה בו כתורה וכמצוה שנאמר (שמות יז) ויחלש יהושע וגוי אמר לו המקום משבטך אני מעמיד פורע לעמלק לעולם (שופטים ה) מני אפרים שרשם בעמלק שאול שנדבק ולא נמצא אלה בפיקודו אלא ויחמול שאלו והעם החזירו לאחרי וניטלה הימנו מלכותו אחריו בנימן ואף השבט הזה בדקתי ונמצאו שמורים ונתנו נפשם על קדושת שמי שנאמר (שמות לב) שימו איש חרבו על ירכו וגוי ויעשו בני לוי כדבר משה וגוי (דברים לג) האומר לאביו ולאמו וגוי אף כן אני מקרבן ועושה אותן בני פלטירי ואני מאמין קדושתי ותשמשי ביתי עליהם הה"ד ואתה הפקד את הלויים וגוי למה שהם נאמנים לי אף בשעת פרוקו והקמתו איני חפץ באחרים שיפרקוהו ויקימוהו אלא הם הה"ד ובנסוע המשכן וגוי יכול המצוה על הלויים אבל אם עשו ישראל רשות ת"ל והזר הקרב יומת וכן הוא אומר (תהלים קיא) עשה סטים שנאתי וגוי אלו ישראל שסטו מאחרי המקום ועשו את העגל ושנאן המקום להיות גזברין שלו ולא תאמר שלא יגעו בו ישראל בשעת מסעות אלא אף בשעת המחנות לא יקרבו אליו אלא בני לוי הה"ד וחנו בני ישראל איש על מחנהו וגוי והלויים יחנו סביב למשכן העדות ולמה אני מזהירן שירחיקו ישראל עצמן מן המשכן כדי שלא יהיה קצף עליהן שאינן ראויין להתקרב אצלו הה"ד ולא יהיה קצף על עדת בני ישראל אבל הלויים הם ישמרוהו הה"ד ושמרו הלויים את משמרת משכן העדות ויעשו בניי ככל אשר צוה ה' את משה כן עשו שרחקו עצמן מן המשכן ונתנו מקום ללויי לחנות סביב למשכן.

נושא הדרשה: הפקד את הלויים על משכן העדות
התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

ואתה הפקד את-הלויים על-משכן העדת ועל כל-כליו, ועל כל-אשר-לו--המה ישאו את-המשכן ואת-כל-כליו, והם ישרתהו; וסביב למשכן, יחנו. ובנסע המשכן, יורידו אתו הלויים, ובחנת המשכן, יקימו אתו הלויים; והזר הקרב, יומת.	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
שמות לב: ויאמר משה מי ליהוה אלי..	(גימ' 749)
שם: ויאספו אליו כל בני לוי.	(גימ' 368)
שם כ: לא יהיה לך אלהים אחרים..	(גימ' 456)
תהלים קא: עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי	(גימ' 1461א)
שמות יז: ויחלש יהושע	(גימ' 755א)
שופטים ה: מני אפרים שרשם בעמלק.	(גימ' 1856ר"ת)
שמואל א טו: ויחמול שאול והעם	(גימ' 558)
שמות לב: שימו איש חרבו על ירכו.	(גימ' 1219)
שם: ויעשו בני לוי כדבר משה..	(גימ' 1071)
דברים לג: האומר לאביו ולאמו..	(גימ' 384)
תהלים קיא: עשה סטים שנאתי.	(גימ' 1255)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..	

(גימ' 10132)

במדבר רבה פרשה ב' משנה א וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר ב"ח מקומות אתה מוצא משה ואהרן שוים כנגד י"ח ברכות שלשה אבות הראשונים משם אתה מוצא קבע שמתפללים שלשה פעמים ביום אברהם קבע תפלת בקר שנאמר (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר וגוי ואין עמידה אלא תפלה שנאמר (תהלים קו) ויעמוד פינחס ויפלל יצחק קבע תפלת המנחה שנא' (בראשית כד) ויצא יצחק לשוח ואין שיחה אלא תפלה שנא' (תהלים קב) תפלה לעני כי יעטוף וגוי יעקב קבע תפלת הערב שנאמר (בראשית כח) ויפגע במקום וגוי ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר (ירמיה ז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה וגוי ב"ח מקומות משה ואהרן מזוגין רמז ל"ח ברכות כנגד י"ח אזכרות שכתובות בשמע ישראל ובמזמור לדוד (תהלים כט) הבו להי בני אלים שלשה אבות התקינו שמתפללים ג"פ ביום ומשה ואהרן ומן האזכרות האלו למדנו ל"ח ברכות:

נושא הדרשה: תפילת העמידה
התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש:

(במדבר ב) וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחנים קדמה מזרחה, דגל מחנה יהודה (גימ' 5137ה)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (בראשית כב): וישכם אברהם בבקר. (גימ' 928)
 (תהלים קו): ויעמוד פינחס ויפלל. (גימ' 500)
 (בראשית כד): ויצא יצחק לשוח (גימ' 659)
 (תהלים קב): תפלה לעני כי יעטוף (גימ' 880)
 (בראשית כח): ויפגע במקום. (גימ' 1367א)
 שנאמר (ירמיה ז): ואתה אל תתפלל בעד העם הזה (גימ' 1591)
 (תהלים כט): הבו ליהוה בני אלים. (גימ' 212)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 5137)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ב' איש על דגלו וגו' הה"ד (שם כ) נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגול וגו' אמרו ישראל להקב"ה הרי אנו מרננים בישועתך מה שעשית לנו בשמך נרננה בישועתך (שמות יד) ויושע ה' ביום ההוא את ישראל וישע כתיב כביכול ישראל נגאלים וכאלו הוא נגאל ובשם אלהינו נדגול שקבע הקדוש ברוך הוא שמו בשמנו ועשה אותנו דגלים שנאמר (במדבר ב) איש על דגלו:

נושא הדרשה: ישועת ישראל - ישועת ה'	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3187)	לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד..
	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
	(תהילים כ): נרננה בישועתך ובשם אלהינו נדגול..
	(שמות יד): ויושע יהוה ביום ההוא את ישראל..
(גימ' 3187)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה ב' משנה ג' חיבה גדולה חבבן הקב"ה שעשאו דגלים כמה"ש כדי שיהיו ניכרין ומנין שהוא אהבה לישראל שכן שלמה אומר (שיר ב) הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה אמר ר' אבהו מה ת"ל הביאני אל בית היין וגו' למה"ד לעשיר שהיה לו אוצר מלא יין ונכנס לבדקו ומצאו כולו חומץ בא לצאת מתוך האוצר ומצא חבית א' יין טוב אמר חבית זו עומדת עלי כמלא אוצר כך ברא הקדוש ברוך הוא שבעים אומות מכולם לא מצא הנייה אלא בישראל שנאמר הביאני אל בית היין ומנין שיין עולה ע' י' עשרה י' עשרה נ' חמשים הרי שבעים ומכולם ודגלו עלי אהבה רבי יהודה אומר הביאני אל בית היין למרתף הגדול של יין זה סיני ולמדיני משה תורה שהיא נדרשת מ"ט פנים ודגל"ו עלי אהבה א"ר חנינא בראשונה כל מי שהיה מראה איקונין של מלך באצבע היה נהרג והתינוקות הולכים לביה"מ ומראים את האזכרות באצבע אמר האלהי ודגלו עלי אהבה וגודלו עלי אהבה ר' יששכר אומר ודגלו עלי אהבה אפילו אדם יושב ועוסק בתורה ומדלג מהלכה להלכה ומפסוק לפסוק אמר הקב"ה חביב הוא עלי ודגלו עלי אהבה ודילוגו עלי אהבה ד"א ודגלו עלי אהבה אמר הקדוש ברוך הוא יש לאומות דגלים ואין חביב עלי אלא דגלו של יעקב הה"ד ודגלו עלי אהבה ד"א הביאני אל בית היין בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב רבבות של מלאכים שנאמר (תהלים סח) רכב אלהים רבותים אלפי שנאן והיו כולם עשויים דגלים דגלים שנאמר (שיר ה) דגול מרבבה כיון שראו אותן ישראל שהם עשויים דגלים התחילו מתאווים לדגלים אמרו אלואי כך אנו נעשים דגלים כמותן לכך נאמר (שם ב) הביאני אל בית היין זה סיני שנתנה בו התורה שנמשלה ביין (משלי ט) ושתו ביין מסכתי הוי אל בית היין זה סיני ודגלו עלי אהבה אמרו אילולי הוא מגדיל עלי אהבה וכן הוא אומר נרננה בישועתך וגו' אמר להם הקדוש ברוך הוא מה נתאוותם לעשות דגלים חייכם שאני ממלא משאלותיכם (תהלים כ) ימלא ה' כל משאלותיך מיד הודיע הקב"ה אותם לישראל ואמר למשה לך עשה אותם דגלים כמו שנתאוו:

נושא הדרשה: ודגלו עלי אהבה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 6467)	כאשר צוה יהוה, את-משה. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן-חנו לדגליהם וכן נסעו-- איש למשפחתיו, על-בית אבתיו..
	שיר ב): הביאני אל בית היין ודגלו עלי אהבה. (גימ' 856ר"ת)
	תהלים סח): רכב אלהים רבותים אלפי שנאן. (גימ' 1630ס"ת)
	שיר ה): דגול מרבבה. (גימ' 336ר"ת)
	משלי ט): ושתו ביין מסכתי. (גימ' 1701ר"ת)
	(שם) נרננה בישועתך (גימ' 1215ר"ת)
(גימ' 6467)	(תהלים כ): ימלא יהוה כל משאלותיך ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 1065ר"תא)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ד' איש על דגלו באותות הה"ד (שיר ו) מי זאת הנשקפה וגו' קדושים וגדולים היו ישראל בדגליהם וכל האומות מסתכלין בהם ותמהין ואומרים מי זאת הנשקפה וגו' אומרים להם האומות שובי שובי השולמית הדבקו לנו בואו אצלנו ואנו עושין אתכם שלטונים הגמונים דוכסין אפרכין אסטרטליטין שובי שובי נחזה בך ואין נחזה אלא שררה שכן אמר יתרו למשה (שמות יט) ואתה תחזה וגו' שובי שובי נחזה בך וישראל אומר מה תחזו בשולמית מה גדולה אתם נותנים לנו שמא כמחולת המחנים שמא יכולים אתם לעשות לנו כגדולה שעשה האלהים במדבר דגל מחנה יהודה דגל מחנה ראובן דגל מחנה דן דגל מחנה אפרים יכולים אתם לעשות לנו כך מה תחזו בשולמית מה גדולה אתם נותנים לנו שמא

כמחולת המחנים שמא יכולים אתם ליתן לנו כגדולה שעשה לנו האלהים במדבר שהיינו חוטאים והוא מוחל לנו ואומר לנו והיה מחניך קדוש אף בלעם הביט בהם ויצאה עינו כנגדן שלא היה יכול ליגע בהם שנאמר (במדבר כד) וישא בלעם את עיניו אלו הם הדגלים התחיל אומר מי יכול ליגע בבני אדם אלו מכירין את אבותיהם ואת משפחותיהם שנאמר (שם) שוכן לשבטיו מיכן למדנו שהיו הדגלים גדולה וגדר לישראל לכך נאמר איש על דגלו:

נושא הדרשה: קדושים וגדולים היו ישראל בדגליהם
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן---חנו לדגליהם וכן נסעו--איש למשפחתו על..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שיר ו): מי זאת הנשקפה. (גימ' 998)
 (שיר ו): שובי שובי השולמית. (גימ' 1427)
 (שיר ו): שובי שובי ונחזה בך.. (גימ' 779ס"ת)
 (שמות יט): ואתה תחזה.. (גימ' 832)
 (שיר ו): מה תחזו בשולמית. (גימ' 1254)
 (שיר ו): כמחולת המחנים (גימ' 657)
 (דברים כג) והיה מחניך קדוש. (גימ' 564)
 (במדבר כד): וישא בלעם את עיניו. (גימ' 1006)
 (שם): שוכן לשבטיו. (גימ' 733)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 8250)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ה' ד"א איש על דגלו הה"ד (שיר ו) יפה את רעיתי כתרצה שאני מתרצה לכם ד"א כתרצה שאתם מתרצים לי ד"א כתרצה שאתם מתרצים בקרבנות שנאמר ונרצה לו לכפר עליו נאווה כירושלים כאותן כתות של מה"ש שהם יראים ומושלמים לי איומה כנדגלות ובמה אתם כנדגלות בדגלים שנתתי לכם ודוד רואה ואומר (תהלים קמז) לא עשה כן לכל גוי אלא לעמו הה"ד איש על דגלו וגו'!

נושא הדרשה: איש על דגלו
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחנים קדמה

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שיר ו): יפה את רעיתי, כתרצה.. (גימ' 1905ת)
 ויקרא א) ונרצה לו לכפר עליו.. (גימ' 973)
 (שיר ו): נאווה כירושלים (גימ' 678)
 (שיר ו): איומה כנדגלות (גימ' 575)
 (תהלים קמז): לא עשה כן לכל גוי.. (גימ' 575)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ... (גימ' 4706)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ו' ד"א איש על דגלו הה"ד (דברים לב) ימצאהו בארץ מדבר וגו' מציאה גדולה מצא הקדוש ברוך הוא את ישראל שנאמר (הושע ט) כענבים במדבר מצאתי ישראל לכך ימצאהו בארץ מדבר מדבר היה העולם עד שלא יצאו ישראל ממצרים ובתוהו ילל ישימון תוהו ולילה היה העולם עד שלא יצאו ישראל ממצרים ועד שלא קבלו את התורה לא עשה כן אלא כיון שיצאו ישראל ממצרים וקבלו את התורה מהו אומר יסובבנהו יבוננהו וגו' יסובבנהו שהקיפן בענני כבוד יבוננהו שהבינם בד"ת יצרנהו אשריהם האזנים ששמעו עד היכן חבבן עד היכן שומרן עד היכן נצרן כביכול עד כאישון עינו ראה היאך שומרן עד היכן שומרן היאך נצרן שאמר האלהים למשה משה אמור להם שיעשו משכן ביניהם כביכול אני מניח את העליונים ויורד ושוכן ביניהם ולא עוד אלא שעשה אותם דגלים לשמו אמר הקב"ה למשה עשה אותם דגלים לשמי למה שהם בני שנא' (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם והם צבאותי וכן הוא אומר (שמות ז) והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל מארץ מצרים וכן הוא אומר דגל מחנה יהודה תימנה לצבאותם ולפי שהן צבאותי אעשה אותם דגלים לשמי הה"ד איש על דגלו:

נושא הדרשה: לפי שהן צבאותי, אעשה אותם דגלים לשמי
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן חנו לדגליהם וכן נסעו--איש למשפחתו על בית אבתיו.

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(דברים לב): ימצאהו בארץ מדבר. (גימ' 691)
 (הושע ט): כענבים במדבר מצאתי ישראל (גימ' 1594ר"ת)
 (דברים לב): ובתוהו ילל ישימון. (גימ' 911)
 (דברים לב): לא עשה כן.. (גימ' 596ר"ת)
 (דברים לב): יסובבנהו יבוננהו.. (גימ' 270)
 (דברים לב): יצרנהו. (גימ' 361)
 (דברים לב): כאישון עינו. (גימ' 533א)

(דברים יד) : בניס אתם ליהוה אלהיכם והם צבאותי (גימ' 1292א)
 (שמות ז) : והוצאתי את צבאותי את עמי בני ישראל
 מארץ מצרים
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : ... (גימ' 3263)

(גימ' 9511)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ז באותות סימנין היו לכל נשיא ומשה וצבע על כל מפה ומפה כצבע של אבנים טובות שהיו על לבו של אהרן מהם למדה המלכות להיות עושין מפה וצבע לכל מפה ומפה כל שבת ושבת נשיא שלו צבע מפה שלו דומה לצבע של אבנו ראובן אבנו אודם ומפה שלו צבוע אדום ומצוייר עליו דודאים שמעון פטדה ומפה שלו צבוע ירוק ומצוייר עליו שכם לוי ברקת ומפה שלו צבוע שליש לבן ושלש שחור ושלש אדום ומצוייר עליו אורים ותומים יהודה נפך וצבע מפה שלו דמותו כמין שמים ומצוייר עליו אריה יששכר ספיר ומפה שלו צבוע שחור דומה לכחול ומצוייר עליו שמש וירח על שם (ד"ה א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים זבולן יהלם וצבע מפה שלו לבנה ומצוייר עליו ספינה על שם זבולן לחוף ימים ישכון דן לשם וצבע מפה שלו דומה לספיר ומצוייר עליו נחש על שם יהי דן נחש גד שבו וצבע מפה שלו לא לבן ולא שחור אלא מעורב שחור ולבן ומצוייר עליו מחנה על שם (בראשית מט) גד גדוד יגודנו נפתלי אחלמה וצבע מפה שלו דומה ליין צלול שאין אדמתו עזה ומצוייר עליו אילה על שם נפתלי אילה שלוחה אשר תרשיש וצבע מפה שלו דומה לאבן יקרה שמתקשטות בו הנשים ומצוייר עליו אילן זית על שם מאשר שמנה לחמו יוסף שוהם וצבע מפה שלו שחור עד מאד ומצוייר לשני נשיאים אפרים ומנשה מצרים על שם שהיו תולדותם במצרים ועל מפה של אפרים היה מצוייר שור על שם בכור שורו זה יהושע שהיה משבט אפרים ועל מפה שבת מנשה היה מצוייר ראם על שם (דברים לג) וקרני ראם קרניו על שם גדעון בן יואש שהיה משבט מנשה בנימין ישפה וצבע מפה שלו דומה לכל הצבעים לייב הצבעים ומצוייר עליו זאב על שם בנימין זאב יטרף לכך נאמר באותות שסימנין היו להם לכל נשיא ונשיא:

נושא הדרשה: צבעי הדגלים וציריהם סמלו של כל שבט
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: דגל מחנה יהודה לצבאתם דגל מחנה ראובן תימנה, לצבאתם; דגל מחנה אפרים לצבאתם, דגל מחנה דן צפנה, לצבאתם; (גימ' 7306)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ד"ה א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים (גימ' 1679א)
 (בראשית מט): זבולן לחוף ימים ישכון. (גימ' 705)
 (בראשית מט): יהי דן נחש (גימ' 437)
 (בראשית מט): גד גדוד יגודנו (גימ' 103)
 (שם) נפתלי אילה שלוחה.. (גימ' 965)
 (שם) מאשר שמנה לחמו. (גימ' 1231ס"ת)
 (דברים לג) בכור שורו (גימ' 742ת)
 (דברים לג): וקרני ראם קרניו.. (גימ' 973)
 (בראשית מט): בנימין זאב יטרף.. (גימ' 471)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : ... (גימ' 7306)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ח לבית אבותם לא היה צריך לומר אלא איש על דגלו באותות יחנו בני ישראל מה ת"ל לבית אבותם ה"ד (איוב לו) אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה עשה אותם דגלים כמו שנתאוו התחיל משה מיצר אמר עכשיו עתידה המחלוקת להנתן בין השבטים אם אני אומר לשבטו של יהודה שישרה במזרח והוא אומר אי אפשי אלא בדרום וכן ראובן וכן אפרים וכן כל שבט ושבת מה אני עושה אמר לו הקב"ה משה מה איכפת לך אין צריכין לך מעצמן הן מכירין דירתן אלא דייתקי יש בידן מיעקב אביהם היאך לשרות בדגלים איני מחדש עליהם כבר יש לה טכסים מיעקב אביהם כמו שטענו אותו והקיפו את מטתו כך יקיפו את המשכן דא"ר חמא בר חנינא כיון שבא אבינו יעקב ליפטר מן העולם קרא לבניו דכתיב (בראשית מט) ויקרא יעקב אל בניו ובירכן וצוון על דרכי האלהים וקבלו עליהם מלכות שמים משגמר דבריו אמר להם כשתטלו אותי ביראה ובכבוד לוו אותי ולא יגע אדם אחר במטתי ולא אחד מן המצריים ולא אחד מבניכם מפני שאתם נטלתם מבנות כנען וכה"א (שם ג) ויעשו לו בניו כן כאשר צום בניו ולא בניו וישאו אותו בניו היאך צום אלא אמר להם בני יהודה יששכר וזבולן יטענו מטתי מן המזרח ראובן ושמעון וגד יטענו מטתי מן הדרום אפרים ומנשה ובנימין יטענו מן המערב דן אשר ונפתלי יטענו מן הצפון יוסף אל יטען שהוא מלך ואתם צריכין לחלק לו כבוד לוי אל יטען למה שהוא טוען את הארון ומי שהוא טוען ארונו של חי העולמים אינו טוען ארונו של מת ואם עשיתם וטענתם את מטתי כשם שצויתי אתכם האלהים עתיד להשרות אתכם דגלים כיון שנפטר טענו אותו כשם שצוים שנאמר ויעשו לו בניו כן כאשר צום הוי (איוב לו) אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק שמייעקב היה בהם דעה היאך ישרו דגלים ולפועלי אתן צדק זה הקדוש ברוך הוא שפעל פעולות טובות עם ישראל וכדי ליתן להם פעולה טובה שכן שקיימו מצות אביהם לא צום לחנות דגלים אלא כמצות אביהם צדק עמהם שלא שינה הדבר שלא ליתן מחלוקת ביניהם לכך נאמר לבית אבותם כענין שהקיפו מטת אביהם כן יחנו הוי לבית אבותם יחנו בני ישראל:

נושא הדרשה: החנייה סביב המשכן כפי שנשאו מיטתו של יעקב
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. ויעשו, בני ישראל: ככל כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 7504ה)

(איוב לו) : אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק...	(גימ' 1647)
(בראשית מט) : ויקרא יעקב אל בניו	(גימ' 598)
(שם נ) : ויעשו לו בניו כן כאשר צום.	(גימ' 1223)
(שם נ) : וישאו אותו בניו...	(גימ' 807)
(שם נ) : ויעשו לו בניו כן כאשר צום	(גימ' 1229)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	(גימ' 5504)

במדבר רבה פרשה ב' משנה ט מנגד סביב לאהל מועד יחנו תניין תמן השובת בדרך עושה לו עגולות עד ארבע אמות דברי ר' חנינא ומטלטל בתוך ד' אמות בשבת ואומר שביתתי במקומי וזוכה לו מקומו אלפים אמה לכל רוח ורוח וכמה הם ד' אמות רבי יהודה אומר כדי שיטול חפץ מן מרגלותיו ויתננו במראשותיו והשובת במדינה אפילו היא גדולה כאנטוכיא מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה והשובת במערה אפילו היא כמערת צדקיהו שהיתה י"ח מיל מהלך את כולה וחוצה לה אלפים אמה לכל רוח שירצה ומנין סמכו תחומין מן התורה שנאמר (במדבר לה) ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב אלפים באמה ואת פאת ים אלפים באמה ואת פאת צפון אלפים באמה וגו' וכן את מוצא ביהושע כשהלך להחריב את ירחו אמר להם יהושע עתידים אתם לעשות שם את השבת אל תרחיקו מן הארון יותר מן אלפי אמה לכל רוח למה שתהיו רשאים לבא להתפלל לפני הארון בשבת וכן הוא אומר (יהושע ג) אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה וכן את מוצא כשאמר הקב"ה למשה שישירה ישראל דגלים אמר לו השרה אותם לכל רוח רחוק אלפים אמה שני (במדבר ב) מנגד סביב לאהל מועד יחנו מהו מנגד א"ר יצחק מרחוק מיל שהם אלפים אמה ומניין דהאי מנגד ברחוק מיל הוא ילפינן מנגד מנגד כתיב הכא מנגד סביב לאהל מועד יחנו וכתוב להלן (בראשית כא) ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קולה ותבך מה להלן מיל אף כאן מיל ומנין דהאי מנגד דאמר בהגר דהוא מיל כתיב הכא הרחק וכתוב להלן רחוק אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה מה להלן מיל אף כאן מיל:

נושא הדרשה: ישראל רחוקים מהמשכן אלפיים אמה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש-על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והלויים--לא התפקדו, בתוך בני ישראל: כאשר צוה יהוה, את-משה. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן חנו לדגליהם וכן נסעו--איש למשפחתו על בית אבתיו (גימ' 12660ה) מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר לה): ומדותם מחוץ לעיר את פאת קדמה אלפים באמה ואת פאת נגב אלפים באמה ואת פאת ים אלפים באמה ואת פאת צפון אלפים באמה.. (גימ' 5812)

(יהושע ג): אך רחוק יהיה ביניכם וביניו כאלפים אמה במדה. (גימ' 859)

(בראשית כא): ותלך ותשב לה מנגד, הרחק כמטחוי קשת, כי אמרה, אל-אראה במות הילד; ותשב מנגד, ותשא את-קלה ותבך (גימ' 5989)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ... (גימ' 12660)

במדבר רבה פרשה ב' משנה י והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו' הה"ד (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ וגו' ברא הקדוש ברוך הוא ארבע רוחות לעולם מזרח מערב צפון ודרום מזרח משם האור יוצא לעולם מערב אוצרות שלג ואוצרות ברד וקור וחום יוצאין לעולם דרום טללי ברכה וגשמי ברכה יוצאין לעולם צפון משם החשך יוצא לעולם וכשם שברא הקב"ה ד' רוחות העולם כך סיבב לכסא ד' חיות ולמעלה מכולם כסא הכבוד וכנגדן סידר הקדוש ברוך הוא הדגלים למשה אמר לו הקב"ה משה מזרח שממנו אור יוצא לעולם יהיה כנגדו יהודה שהוא בעל מלוכה שנא' והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וגו' ועליו שבת יששכר שהוא בעל תורה שנא' (ד"ה א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים וכן הוא אומר והחונים עליו מטה יששכר וגו' ועליו זבולון שהוא בעל עשירות כמה דכתיב זבולון לחוף ימים וגו' וכן הוא אומר מטה זבולון וגו' כל הפקודים למחנה יהודה ראשונה יסעו שכן התורה נקראת ראש (משלי ח) מעולם נסכתי מראש ואומר (קהלת ז) כי בצל החכמה בצל הכסף ואומר (מיכה ב) ויעבור מלכם לפנייהם והי' בראשם את מוצא בכ"מ יהודה תחלה לחנייה דגל יהודה תחלה שנא' והחונים קדמה וגו' תחלה לנסעים שנא' ראשונה יסעו לקרבנות יהודה תחלה שנא' ויהי המקריב וגו' למלחמה יהודה תחלה שנאמר (שופטים א) מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה ויאמר ה' יהודה יעלה וכתוב אחד אומר ויאמר ה' יהודה יעלה בתחלה וכשיבא המבשר יהודה מתבשר תחלה שנאמר (ישעיה נב) על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום חגי יהודה חגיך הרי מן המזרח ודרום טללי ברכה וגשמי ברכה יוצאין ממנו לעולם יהי כנגדו שבת ראובן שהוא בעל תשובה ותשובה מדה טובה ורחמיו של הקדוש ברוך הוא באים על הבריות בשעה שהם עושין תשובה הה"ד דגל מחנה ראובן תימנה וגו' ועליו ג' שהוא בעל ג' ג' ג' (בראשית מט) ג' ג' ג' יגודנו ראובן בתשובה וג' בגבורה ושמעון באמצע לכפר עליו הה"ד והחונים עליו מטה שמעון וגו' ומטה ג' וגו' כל הפקודים למחנה ראובן וגו' ושניים יסעו שהתשובה שניה היא לתורה לאחר שהיו נוסעים אלו שני דגלים היו הלויים נוסעים את המשכן הה"ד ונסע אהל מועד מחנה הלוי' וגו' מערב אוצרות שלג ואוצרות ברד וקור וחום וכנגדן אפרים ובנימין ומי יעמוד לפני שלג וברד אפרים ומנשה ובנימין שנאמר (תהלים פ) לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך ושכינה לעולם במערב בגבול בנימין שנאמר (דברים לג) לבנימין אמר ידיד וגו' הה"ד דגל מחנה אפרים לצבאותם ימה וגו' ועליו מטה מנשה וגו' ומטה בנימין ונשיא וגו' כל הפקודים למחנה וגו' ושלישים יסעו נאה לתורה ולתשובה גבורה כדי שיתגבר אדם בתורה ויתגבר על יצרו צפון משם החשך יוצא לעולם וכנגדן שבת דן למה שהוא החשיך העולם בעי"ז שעשה ירבעם שני עגלי זהב ועי"ז חשך הוא שנאמר (ישעיה כט) והיה במחשך מעשיהם וחזר ירבעם על כל ישראל ולא קבלו ממנו אלא

שבט דן שנאמר (מלכים א יב) ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב וגוי' ואת האחד נתן בדן ולכך צוה הקב"ה שיחנה דן בצפון הה"ד דגל מחנה דן צפונה וגוי' ועליו שבט אשר מאיר על החשך שנא' (דברים לג) ולאשר אמר ברוך וגוי' וטובל בשמן רגלו וכן הוא אומר והחונים עליו מטה אשר ועליו נפתלי שהוא מלא ברכה כדי לפרנס כמה דכתיב נפתלי שבע רצון וגוי' וכן הוא אומר ומטה נפתלי וגוי' כל הפקודים למחנה דן וגוי' לאחרונה יסעו לדגליהם שכל מי שעובד ע"ז הולך לאחור ולא לפנים לכך נאמר (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה כשם שברא הקדוש ברוך הוא ד' רוחות וכנגדן ד' דגלים אף כך סיבב לכסאו ד' מלאכים מיכאל וגבריאל ואוריאל ורפאל מיכאל בימינו כנגד ראובן למה נקרא שמו מיכאל בשעה שעברו ישראל בים פתח משה בשירה מי כמוך וגוי' מי שסיים את התורה אמר (דברים לג) אין כאל ישורון מי כמוך אין כאל הרי מיכאל אוריאל משמאלו כנגד דן שהוא בצפון למה נקרא שמו אוריאל בשביל תורה נביאים וכתובים שהקב"ה מכפר עליו ומאיר להם לישראל שנאמר (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך ודוד אמר (תהלים קיח) אל ה' ויאר לנו הרי אוריאל וכן הוא אומר (מיכה ז) כי אשב בחשך ה' אור לי גבריאל מלפניו כנגד מלכות יהודה ומשה ואהרן שהיו במזרח ולמה נקרא שמו גבריאל ביהודה כתיב כי יהודה גבר באחיו וגוי' ובמשה כתיב ויקרא אל משה וכתוב (ישעיה ט) ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור הרי גבריאל רפאל כנגד אפרים ולמה נקרא שמו רפאל כדי לרפאות שברו של ירבעם שיצא מאפרים שהוא במערב (במדבר יב) אל נא רפא נא לה הרי רפאל:

נושא הדרשה: סדר הדגלים כסדר גודי מעלה ורוחות השמים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחונים קדמה מזרחה, דגל מחנה יהודה לצבאתם; ונשיא לבני יהודה, נחשון בן-עמינדב. דגל מחנה ראובן תימנה, לצבאתם; ונשיא לבני ראובן, אליצור בן-שדיאור. דגל מחנה אפרים לצבאתם, ימה; ונשיא לבני אפרים, אלישמע בן-עמיהוד. דגל מחנה דן צפנה, לצבאתם; ונשיא לבני דן, אחיעזר בן-עמישד. אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן-חנו לדגליהם וכן נסעו. (גימ' 24277ה)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(משלי ג): יהוה בחכמה יסד ארץ.	(גימ' 466)
(ד"ה א יב): ומבני יששכר יודעי בינה לעתים	(גימ' 1655)
(בראשית מט) זבולן לחוף ימים..	(גימ' 319)
(משלי ח): מעולם נסכתי מראש..	(גימ' 1267)
(קהלת ז): כי בצל החכמה בצל הכסף..	(גימ' 517)
(מיכה ב): ויעבור מלכם לפניהם ויהוה בראשם.	(גימ' 1214)
(שופטים א): מי יעלה לנו אל הכנעני בתחלה ויאמר יהוה יהודה יעלה	(גימ' 1360)
(ישעיה נב): על ההרים רגלי מבשר משמיע שלום, חגי יהודה חגיך.	(גימ' 2073)
(בראשית מט): גד גדוד יגודנו.	(גימ' 103)
(תהלים פ): לפני אפרים ובנימין ומנשה עוררה את גבורתך	(גימ' 2583)
(דברים לג): לבנימין אמר ידיד	(גימ' 461)
(ישעיה כט): והיה במחשך מעשיהם.	(גימ' 861)
(מלכים א יב): ויועץ המלך ויעש שני עגלי זהב	(גימ' 1150)
(שם) ואת האחד נתן בדן.	(גימ' 981)
(דברים לג): ולאשר אמר ברוך	(גימ' 1006)
(שם) וטובל בשמן רגלו	(גימ' 684)
(שם) נפתלי שבע רצון.	(גימ' 1288)
(משלי ג): יהוה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה	(גימ' 1447)
(דברים לג): אין כאל ישורון	(גימ' 814 ס"ת)
(דברים לג): מי כמוך	(גימ' 166 ס"ת)
(ישעיה ס): קומי אורי כי בא אורך	(גימ' 633)
(תהלים קיח): אל יהוה ויאר לנו..	(גימ' 360)
(מיכה ז): כי אשב בחשך יהוה אור לי.	(גימ' 936)
(שם) כי יהודה גבר באחיו	(גימ' 292)
(ישעיה ט): ויקרא שמו פלא יועץ אל גבור	(גימ' 1192)
(במדבר יב): אל נא רפא נא לה	(גימ' 449)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 24277ה)

במדבר רבה פרשה ב' משנה יא אלה פקודי בני ישראל לבית אבותם וגוי' בעשרה מקומות נמנו ישראל אחד בירידתן למצרים (דברים י) בשבעים נפש ירדו אבותיך וגוי' ואחד בעלייתן (שמות יב) ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה וגוי' ואחד אחר מעשה העגל (שם ל) כי תשא את ראש בני ישראל וגוי' ושני בחומש הפקודים אחד בדגלים ואחד בחילוק הארץ ושנים בימי שאול (ש"א טו) ויפקדם בטלאים ויפקדם בבזק כד אינון עתירין באליון אמרייה וכד אינון מסכינין בבזקיה ואחד בימי דוד (שם ב כד) ויתן יואב את מספר מפקד העם אם מספר למה מפקד ואם מפקד למה מספר אלא עשה שתי אנפיראות גדולה וקטנה הקטנה הראה לדוד הגדולה לא הראה לו לפיכך כתב את מספר מפקד ואחד בימי עזרא (עזרא ב) כל הקהל כאחד ארבע רבוא וגוי' ואחד לעתיד לבא (ירמיה לג) עוד תעבורנה הצאן ע"ימונה:

נושא הדרשה: אלה פקודי בני ישראל

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם : כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. והלויים--לא התפקדו, בתוך בני ישראל: כאשר צוה יהוה, את-משה. ויעשו., (גימ' 10140)

(גימ' 1513)	(דברים י): בשבעים נפש ירדו אבותיך..
(גימ' 1715ת)	(שמות יב): ויסעו בני ישראל מרעמסס סכתה.
(גימ' 2236)	(שם ל): כי תשא את ראש בני ישראל
(גימ' 687ת)	(ש"א טו): ויפקדם בטלאים ויפקדם בבזק
(גימ' 1707ר"ת)	(שם ב כד): ויתן יואב את מספר מפקד העם.
(גימ' 1075)	(עזרא ב) כל הקהת כאחד ארבע רבוא
(גימ' 1207א)	(ירמיה לג): עוד תעבורנה הצאן על ידי מונה
(גימ' 10140)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה ב' משנה יב אלה פקודי בני ישראל וגו' הה"ד (הושע ב) והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו' והיה מספר בני ישראל הה"ד (תהלים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים מפני שהבטיח הקדוש ברוך הוא את אברהם ובאתה אותה הבטחה בשעה שיצאו ישראל ממצרים ואימתי הבטיחו הקב"ה כשאמר לו לצאת מבית אביו שנא' (בראשית יב) לך לך מארצך וגו' ואעשך לגוי גדול וגו' אמר אברהם לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולמים כל מה שהבטחת אותי מה הנאה יש לי בהם שאין לי בנים שנאמר (שם טו) ויאמר אברם ה' אלהים מה תתן לי וגו' שאברהם רואה במזל שאינו עתיד להוליד בנים מה עשה לו הקב"ה באותה שעה אמר רבי יהודה ב"ר סימון אמר רבי חנין אמר רבי יוחנן מלמד שהעלהו הקדוש ברוך הוא למעלה מכיפת הרקיע ואמר לו מן אותו המזל שאתה רואה שאין אתה עתיד להוליד ממנו אני מראה לך שאתה מוליד שני (שם) ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא השמימה וגו' אמר רבי שמואל ב"ר יצחק אינו אומר הבט אלא שהוא נתון למעלה כמה שנאמר (תהלים פ) הבט משמים וראה ויאמר לו כה יהיה זרעך מהו כה יהיה זרעך אמר ר' לוי בשם ר' יוחנן למה הדבר דומה למי שיצא לדרך והלך יום הראשון ויום השני ויום השלישי עד י' ימים ולא מצא לא עיר ולא פונדק ולא אילן ולא מים ולא בריה ואחר שהלך י' ימים צפה אילן אחד מרחוק אמר שמא יש תחתיו מים כיון שהגיע אצלו מצאו עומד על המעיין כיון שראה אותו נאמן ופירותיו מתוקנים וענפיו נאין ישב לו ונתקרר בצלו ואכל מן פירותיו ושתה מן המעיין וערב לו ושת נפשו עליו כיון שעמד לילך אמר לאילן מה לי לברכך ומה יש לי לומר לך שיהא עצך נאה נאה הוא שיהא צלך נאה כבר הוא נאה שיהיו ענפיו נאים נאים הם שיהיו פירותיו מתוקין מתוקים הם שיהא מעין יוצא מתחת שרשך כבר מעין יוצא מתחת שרשך שיהא עומד במקום חביב במקום חביב אתה עומד מה לי לברכך אלא כל הנטיעות העומדות ממך יהיו כמותך כך כשברא הקדוש ב"ה את העולם עמדו עשרים דור ולא היה בהם תועלת ולא עמד מהם צדיק עד אחר עשרים דור צפה הקב"ה את אברהם שהיה נתון בברך בבל שנקראה רחוקה שנאמר (יהושע ט) מארץ רחוקה וגו' ואמר הקדוש ברוך הוא תאמר שיש בו כח לעמוד כיון שהשליכו אותו לכבשן האש וקידש שמו של הקב"ה ועמד בנסיונו מיד קירבו הקדוש ברוך הוא לא"י בנה לו את הפונדק והיה זן עוברים ושבים והיה מכניס את הבריות תחת כנפי השכינה והודיע כבודו של הקב"ה בעולם ונתן שמו על שם הקדוש ברוך הוא כמלאכים א"ל הקב"ה אברהם מה יש לי לומר לך ומה יש לי לברכך שתהא שלם צדיק לפני או שתהא שרה אשתך צדקת לפני צדיק אתה שרה אשתך צדקת לפני או שיהיו כל בני ביתך צדיקים צדיקים הם לפני מה יש לי לברכך אלא כל בנים שעתידים לעמוד ממך יהיו כמותך מנין שכן כתיב (בראשית טו) ויאמר לו כה יהיה זרעך את מוצא אברהם שנתברך בכוכבים שנאמר הבט נא השמימה וספור הכוכבים וגו' ויצחק נתברך בחול שנאמר (שם כב) כי ברך אברך והרבה ארבה את זרעך וגו' ויעקב נתברך בעפר הארץ שנא' (שם כט) והיה זרעך כעפר הארץ וגו' ברכתו של אברהם באתה בימי משה שכן כתיב (דברים א) ה' אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום וגו' וברכתו של יעקב שנתברך כעפר הארץ באתה בימי בלעם שכן כתיב (במדבר כג) מי מנה עפר יעקב וברכתו של יצחק שנתברך בחול באתה בימי הושע שנאמר (הושע ב) והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם יאמר להם בני אל חי והואיל דביצחק כתיב ביה ברכת החול היה נצרך לומר והיה מספר בני יצחק ואינו אומר כן אלא והיה מספר בני ישראל ולמה אלא בשעה שיצא יעקב אבינו לילך לפדן ארם מסר לו יצחק את ברכת החול כמה שאמר לו (בראשית כח) ויתן לך את ברכת אברהם מהו את א"ר חמא בר חנינא כך אמר לו ברכה שנתברכו אני ואברהם כאחד כי ברך אברכך ברכה לאב ברכה לבן והרבה ארבה רבייה לאב רבייה לבן וכחול אשר על שפת הים את הברכה הזו מסר יצחק ליעקב לפיכך הוא אומר והיה מספר בני ישראל כחול הים הוי (תהלים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים:

נושא הדרשה: קיום ההבטחה לאבות

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. איש על-דגלו באת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחנים קדמה מזרחה, דגל מחנה יהודה לצבאתם; דגל מחנה ראובן תימנה, לצבאתם; דגל מחנה אפרים לצבאתם, ימה; דגל מחנה דן צפנה, לצבאתם; אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. כאשר צוה יהוה, את-משה. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן-חנו לדגליהם וכן נסעו--איש למשפחתו, על-בית אבתיו. (גימ' 22304)

(גימ' 1128)	(הושע ב): והיה מספר בני ישראל כחול הים
(גימ' 962)	(תהלים קיט): לעולם יהוה דברך נצב בשמים..
(גימ' 451)	(בראשית יב): לך לך מארצך
(גימ' 489)	(שם) ואעשך לגוי גדול.

(גימ' 1547)	(שם טו): ויאמר אברם יהוה אלהים מה תתן לי.
	(שם): ויוצא אותו החוצה ויאמר הבט נא
(גימ' 1819)	השמימה וספור הכוכבים..
(גימ' 658)	(תהלים פ): הבט משמים וראה.
(גימ' 650)	(יהושע ט): מארץ רחוקה..
(גימ' 645)	(בראשית טו): ויאמר לו כה יהיה זרעך
(גימ' 1619)	(שם כב): כי ברך אברכך והרבה ארבה את זרעך.
(גימ' 989)	(שם כט): והיה זרעך כעפר הארץ.
(גימ' 987)	(דברים א): יהוה אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום.
(גימ' 837ר"ת)	(במדבר כג): מי מנה עפר יעקב..
	(הושע ב): והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר
	לא ימד ולא יספר, והיה במקום אשר יאמר להם לא עמי אתם
	יאמר להם בני אל חי..
(גימ' 4171)	(בראשית כח): ויתן לך את ברכת אברהם
(גימ' 1787)	(שם): כי ברך אברכך.
(גימ' 505ת)	(שם): והרבה ארבה.
(גימ' 426)	(שם): וכחול אשר על שפת הים..
(גימ' 1506)	(הושע ב): והיה מספר בני ישראל כחול הים
(גימ' 1128)	סי'ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש...

(גימ' 22304)

במדבר רבה פרשה ב' משנה יג ד"א והיה מספר בני ישראל א"ר ברכיה הכהן ברבי והיה מספר הסופר כמספר התורה נתבקש להם שכך אמר להם ע"י משה ברוך תהיה מכל העמים הוי והיה מספר בני ישראל כחול הים משלך בעפר משל בכוכבים בעולם הזה הם משולים כעפר מה עפר הארץ עשוי דייש לכל באי עולם כך ישראל עשויים דייש לאו"ה שנאמר (מ"ב יג) כי אבדם מלך ארם וישימם כעפר לדוש ד"א מה עפר הארץ אם אינו נמצא אין אדם מתקיים אם אין עפר אין אילנות ואין תבואה כך אם אין ישראל אין העולם מתקיים שנא' (בראשית כב) והתברכו בזרעך כל גויי הארץ בעוה"ז הם משולים כעפר לימות המשיח הם משולים לחול הים מה דרכו של חול מקהה שיניו כך ישראל לימות המשיח מכלין כל האומות שנאמר (במדבר כד) וירד מיעקב וגוי וכתוב (יחזקאל כה) ונתתי את נקמתי באדם ביד עמי ישראל ד"א למה משלך כחול מה חול אדם נוטל ממנו מלא קמצו ונותן לעיסה או לתוך התבשיל אין כל בריה יכול לטעמו שהוא מקהה את שיניו כך הם ישראל כל מי שהוא בוזזן או גוזלן בעולם הזה הוא מקהה את שיניו לעתיד לבא למה שהוא קדש שנאמר (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה כל אוכליו יאשמו רעה תבוא עליהם נאם ה' וכל מי שנוגע בקדשים חייב מיתה ד"א כחול הים מה דרכו של חול אדם מכניסו לאור ומוציאו בולים ועושין הימנו כלי זכוכית כך ישראל נכנסין לאור ויוצאין חיים שנאמר (דניאל א) עבדוהי די אלהא עילאה פוקו ואתו וגוי ואף לע"ל הם נכנסין לגיהנם ואו"ה נכנסין שם ואלו הם נכנסין לתוכה ואובדים וישראל יוצאין מתוכה בשלום שנאמר (ישעיה מג) כי תלך במו אש לא תכוה למה כי אני ה' אלהיך מחזיק ימינך לכך מושלך כחול לע"ל משלך ככוכבים מה הכוכבים מזהירין בכל הרקיע כך הם מזהירין לע"ל שנאמר (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד למה נמשלו בכוכבים ולא בחמה ולא בלבנה אלא אברהם נמשל בחמה ויצחק בלבנה ויעקב בכוכבים לעתיד לבא החמה והלבנה בושים שנאמר (ישעיה כד) וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך ה' צבאות בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד והכוכבים אינם בושים כך אברהם ויצחק פניהם מתכרמות לעתיד לבא בשביל בניהם אברהם בשביל ישמעאל ובני קטורה יצחק בשביל עשו ואלופיו והכוכבים אין להם בושה כך יעקב אין לו בושה שלא יבוש שנאמר (שם כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו למה כי בראותו ילדיו מעשי ידי וגוי שכולם צדיקים (שיר ד) כולך יפה רעיתי ד"א מה הכוכבים חולקין כבוד זה לזה ושלוש ביניהם שנאמר (איוב כה) עושה שלום במרומו כך הם הצדוקים אוהבים זה לזה כשם שהכוכבים אינן מריבין זע"ז כך הם הצדיקים ד"א מה הכוכבים אינן שולטים אלא בלילה כך ישראל אינן שולטים אלא בלילה מפני עול מלכות ד"א מה הכוכבים יכול אחד לשרוף את כל העולם כולו כך הם הצדיקים כגון אליהו שירדה אש בדיבורו שנא' (מ"ב א) אם איש האלהים אני תרד אש מן השמים ותאכל אותך ואת חמשיך ותרד אש אלהים מן השמים ותאכל אותו ואת חמשי: **א**

נושא הדרשה: מספר בני ישראל כחול הים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחנים קדמה מזרחה, דגל מחנה יהודה לצבאתם; ונשיא לבני יהודה, נחשון בן-עמינדב. דגל מחנה ראובן תימנה, לצבאתם; ונשיא לבני ראובן, אליצור בן-שדיאור. דגל מחנה אפרים לצבאתם, ימה; ונשיא לבני אפרים, אלישמע בן-עמיהוד. דגל מחנה דן צפנה, לצבאתם; ונשיא לבני דן, אחיעזר בן-עמישדי. אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. וחנו, בני ישראל, איש על-מחנהו ואיש על-דגלו, לצבאתם. והלויים יחנו סביב, למשכן העדת, ולא-יהיה קצף, על-עדת בני ישראל; ושמרו, הלויים, את-משמרת, משכן העדות. ויעשו,

(גימ' 30829)

(גימ' 903)	(דברים ז) ברוך תהיה מכל העמים.
(גימ' 1151א)	(הושע ב): והיה מספר בני ישראל כחול הים
(גימ' 1524)	(מ"ב יג): כי אבדם מלך ארם וישימם כעפר לדוש
(גימ' 1313)	(בראשית כב): והתברכו בזרעך כל גויי הארץ

(גימ' 442)	(במדבר כד): וירד מיעקב
(גימ' 2597)	(יחזקאל כה): ונתתי את נקמתי באדם ביד עמי ישראל.
(גימ' 4162)	(ירמיה ב): קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה כל אוכליו
(גימ' 456)	יאשמו רעה תבוא עליהם נאם יהוה
(גימ' 1291)	(דניאל א): עבדוהי די אלהא עילאה פוקו ואתו.
(גימ' 478)	(ישעיה מג): כי תלך במו אש לא תכוה..
(גימ' 2213)	(ישעיה מא): כי אני יהוה אלהיך מחזיק ימינך
(גימ' 2648)	(דניאל יב): והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד.
(גימ' 1894)	(ישעיה כד): וחפרה הלבנה ובושה החמה כי מלך יהוה צבאות
(גימ' 1149)	בהר ציון ובירושלים ונגד זקניו כבוד.
(גימ' 861)	(שם כט) לא עתה יבוש יעקב ולא עתה פניו יחורו..
(גימ' 1061)	(ישעיה כט): כי בראותו ילדיו מעשי ידי..
(גימ' 6686)	(שיר ד) כולך יפה רעיתי.
(גימ' 30829)	(איוב כה): עושה שלום במרומי
	(מ"ב א): אם איש האלהים אני תרד אש מן השמים ותאכל אותך ואת
	חמשיך ותרד אש אלהים מן השמים ותאכל אותו ואת חמשיו.. (גימ' 6686)
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

במדבר רבה פרשה ב' משנה יד (הושע ב) אשר לא ימד ולא יספר משהוא נותן קצבה והיה מספר חוזר ואומר אין להם קצבה אשר לא ימד ולא יספר אלא שהראה הקדוש ברוך הוא להושע כשם שהראה לאברהם ואמר לו הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם מה הדבר הזה וספור הכוכבים אם תוכל לספור מי שאמר וספור חוזר ואומר אם תוכל לספור להודיעך שהראה אותו תחלה במספר אחד ואח"כ שנים ואחר כך שלשה ואח"כ שנים עשר ואחר כך ע' ואח"כ הראה לו מזלות שאין להם מספר ולמה הראה אותו כך סימן הראה אותו שהוא מרבה אותן כך בעולם הראה אותו אחד שמתחלה הוא היה יחיד בעולם שנאמר (יחזקאל לג) אחד היה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו רבים לנו נתנה הארץ למורשה שהוא בא לחסות תחת כנפי שמים תחלה חזר והראה אותו שנים אברהם ויצחק חזר והראה אותו שלשה אברהם יצחק ויעקב וחזר והראה אותו שנים עשר שבטים ואחר כך ע' כנגד ע' נפש שירדו למצרים ואח"כ הראה אותו מזלות שאין להם מספר שישאל עתידין לפרות ולרבות באחרונה שאין להם מספר שנאמר (שמות א) ובני ישראל פרו וישרצו ואף להושע שהראהו במספר ושלא במספר שתחלתן היו במספר וחזרו ורבו שלא במספר לכך נאמר אשר לא ימד ולא יספר וגו' ד"א בעוה"ז יש להם מספר שנאמר (דברים ד) ונשאתם מתי מספר וגו' אבל לעתיד לבא בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר:

נושא הדרשה: וספור הכוכבים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. והלויים, למטה אבתם--לא התפקדו, בתוכם. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר צוה יהוה, את-משה--כן עשו	(גימ' 11203)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(הושע ב) אשר לא ימד ולא יספר	(גימ' 1033 ר"ת)
(שם) והיה מספר	(גימ' 414 א)
(בראשית טו) הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם..	(גימ' 2242)
(יחזקאל לג): אחד היה אברהם ויירש את הארץ ואנחנו	
רבים לנו נתנה הארץ למורשה	(גימ' 3345)
(שמות א): ובני ישראל פרו וישרצו	(גימ' 1609 ר"ת)
(דברים ד): ונשאתם מתי מספר..	(גימ' 1841 א)
(הושע ב) בני ישראל כחול הים..	(גימ' 722)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...	(גימ' 11203)

במדבר רבה פרשה ב' משנה טו והיה במקום אשר יאמר להם וגו' והיכן נאמר להם כשעשו אותו המעשה קרא אותן הקב"ה עמו של משה שנא' (שמות לב) לך רד כי שחת עמך מיד חגר משה מתניו בתפלה שנאמר (שם) ויחל משה את פני ה' אלהיו וגו' משל למלך שראה את אשתו מנשקת לסריס אמר לשושבינה מגרשה אני טורפה אני תלך לבית אביה אמר לו למה שמצאתיה מנשקת לסריס אמר לו עכשיו היא מעמדת לך בנינים נאים וגבורים והם יורדין עמך למלחמה אמר אין הימנו תוחלת אין מוליד לי ועל דבר שאין הימנו הנאה אתה כועס כך (שם) למה ה' יחרה אפך בעמך וגו' אמר לו משה זה העגל שעשו ישראל עכשיו הוא מסייעך הוא מוריד גשמים ואתה מפריח טללים אמר לו הקדוש ברוך הוא וכי יש בו תוחלת אמר לו משה ואם אין בו ממש למה אתה כועס למה ה' יחרה אפך בעמך וגו' למה יאמרו וגו' זכור לאברהם וגו' מה כתיב אחרי וינחם ה' על הרעה וגו' שלו הוי והיה במקום אשר יאמר להם וגו' ד"א והיה במקום וגו' א"ר יוחנן מה כתיב למעלה מן הענין (הושע א) לך קח לך אשת זנונים וגו' וילך ויקח את גומר וגו' וכל הענין קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי וגו' ואחר כך והיה במקום אשר יאמר להם וגו' מה אם בשעה שהיה כועס עליהם כך היה מחבבן בשעה שהוא אוהבן עאכ"ו למה הדבר דומה למלך שכעס על אשתו אמר מגרשה אני ואיני חס על בניה לא היא אשתי ולא אני אישה ירד לשוק הלך לו אצל הזהבי אמר לו עשה לאשתי תכשיטים של זהב הלך אוהבו ומצא לו אצל הזהבי שעשה לאשתו תכשיטים הלך ואמר לשכנותיה לא שמעתן שהמלך עושה מריבה עם אשתו והוא אומר לה מגרשה אני עכשיו ראיתי אותו אצל הזהבי אומר לו עשה תכשיטין

לאשתי כך כשכעס הקב"ה על ישראל אמר להושע קח לך אשת זנונים וגוי איני מבקשה זנה תזנה הארץ וגוי איני מרחם עליה קרא שמה לא רוחמה לא היא שלי ולא אני שלה (שם) כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם אמר להם הושע אומות העולם מה אתם סבורים בשביל שאמר להם הדברים הללו כי אתם לא עמי שהוא כועס עליהם ראו היאך הוא אומר להם מה כתיב אחריו והיה במקום אשר יאמרו וגוי וכן ישעיה אומר (ישעיה א) שמעו שמים והאזיני ארץ וגוי הוי גוי חוטא ומה כתיב אחריו (שם) לכו נא ונוכחה רחצו הזכו וגוי למה הדבר דומה לבן מלך שאמר לו אביו לך לבית הספר הלך לו לשוק והיה מתחיל משחק עם הנערים ידע אביו שלא הלך לבית הספר מקללו ומשמיעו דברים רעים אח"כ אמר לו רחוך ידיך ובוא סועד עמי כך ישעיה אמר בנים גדלתי וגוי ומשהוא גומר כל הענין מהו אומר לכו נא ונוכחה וגוי וכן ירמיה הקדוש ברוך הוא אמר לו (ירמיה א) מה אתה רואה ירמיה ואומר מקל שקד וגוי סיר נפוח מצפון תפתח הרעה וכל הענין ומה כתיב אחריו הלוך וקראת באזני ירושלים וגוי קדש ישראל וגוי משל למלך שנטל אשה היה אומר אין נאה הימנה אין משובחת הימנה אין מיושבת הימנה נכנס שושבינה לבית ראה אותה מנוולת הבית אינה מכוונת המטות אינם מוצעות אמר לה שושבינה הלואי את שומעת שהיה בעליך משבחך לתוך השוק אין אותו השבח מעשי הללו אמר השושבין אם כשהיא מנוולת כך הוא משבחה אלו היית מתוקנת עאכ"ו כך דורו של ירמיה חוטאין והוא אומר להם (ירמיה ב) זכרתי לך חסד נעורך וגוי אמר להם ירמיה אלואי אתם שומעין מה הוא אמר עליכם הלוך וקראת באזני ירושלים וגוי זכרתי לך חסד נעורך וגוי קדש ישראל וגוי אמר אם בשעה שהם חוטאים כך הוא מחבבם כשהם עושין רצונו עאכ"ו אף כאן כי אתם לא עמי וגוי ומה כתיב אחריו והיה במקום וגוי:

נושא הדרשה: זכרתי לך חסד נעורך
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש על-דגלו באתת לבית אבתם, יחנו בני ישראל: מנגד, סביב לאהל-מועד יחנו. והחנים קדמה מזרחה, דגל מחנה יהודה לצבאתם; דגל מחנה ראובן תימנה, לצבאתם; דגל מחנה אפרים לצבאתם, ימה; דגל מחנה דן צפנה, לצבאתם; אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנות, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים. והלויים--לא התפקדו, בתוך בני ישראלכאשר צוה יהוה, את-משה. ויעשו, בני ישראל: ככל אשר-צוה יהוה את-משה, כן-חנו לדגליהם וכן נסעו--איש למשפחתו, על-בית אבתיו..

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 1122)	שמות (לב): לך רד כי שחת עמך..
(גימ' 1018)	(שם): ויחל משה את פני יהוה אלהיו
(גימ' 557)	(שם): למה יהוה יחרה אפך בעמך.
(גימ' 332)	(שם): למה יאמרו
(גימ' 511)	(שם): זכור לאברהם
(גימ' 520)	(שם): וינחם יהוה על הרעה..
(גימ' 1072)	הושע (א): לך קח לך אשת זנונים
(גימ' 840)	(שם): וילך ויקח את גומר..
(גימ' 1420)	(שם): קרא שמו לא עמי, כי אתם לא עמי
(גימ' 1041)	(שם): והיה במקום אשר יאמר להם.
(גימ' 820)	(שם): זנה תזנה הארץ
(גימ' 936)	(שם): קרא שמה לא רוחמה..
(גימ' 851)	(שם): כי אתם לא עמי ואנכי לא אהיה לכם
(גימ' 1186)	ישעיה (א): שמעו שמים והאזיני ארץ..
(גימ' 64)	(שם): הוי גוי חוטא.
(גימ' 544)	(שם): לכו נא ונוכחה רחצו הזכו
(גימ' 549)	(שם): בנים גדלתי..
(גימ' 213א)	(שם): לכו נא ונוכחה.
(גימ' 1755)	ירמיה (א): מה אתה רואה ירמיה, ואומר מקל שקד..
(גימ' 1848)	(שם): סיר נפוח מצפון תפתח הרעה
(גימ' 1434)	(שם): הלוך וקראת באזני ירושלים.
(גימ' 945)	(שם): קדש ישראל
(גימ' 1115)	ירמיה (ב): זכרתי לך חסד נעורך
(גימ' 1434)	(שם): הלוך וקראת באזני ירושלים.
(גימ' 743ר"ת)	(שם): כי אתם לא עמי.
(גימ' 22870)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה ב' משנה טז ד"א והיה במקום וגוי הה"ד (שיר ח) מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה וגוי ואומר אם יתן איש את וגוי אמר רבי שמואל בר נחמן בשתי אהבות הכתוב הזה מדבר ראשו מדבר באהבתו של ישראל שאם יתכנסו כל אומות העולם ליטול את האהבה שבינו לבין ישראל אינן יכולין שנאמר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ואין מים רבים אלא אומות העולם שנאמר (ישעיה יז) הוי המון עמים רבים וגוי ונהרות לא ישטפוהו אלו הם המלכים והשרים שלהם כמו שנאמר (שם ח) ולכן הנה ה' מעלה עליהם את מי הנהר העצומים והרבים וגוי וסופו מדבר באהבתו של תורה שאם מתכנסין כל אומות העולם ואומרים אנו מוכרים כל ממונינו ועושים את התורה והמצוות אמר להם הקב"ה אפילו אתם מוכרים את ממוניכם לקנות את התורה בזיון הוא עליכם (שיר ח) אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בזו בזו לו באיזו אהבה באהבתו של תורה שנאמר (תהלים קיט) מה אהבתי תורתך וגוי אמרו לו למה אין את

מקבלנו אמר להם שאתם חוטאים אמרו לו ישראל אינם חוטאים א"ר ברכיה מה כתיב אחריו (שיר ח) אחות לנו קטנה וגוי אמר להם הקדוש ברוך הוא כשם שהתינוקת הזו כשהיא קטנה והיא חוטאה על אבותיה אין אבותיה מתרעמין עליה למה שהיא קטנה כך הם ישראל כשהם חוטאים אין הקב"ה מעלה עליהם תדע לך שהוא כן שכן בימי הושע הכעיסו להקדוש ברוך הוא התחיל הקב"ה מייראן כי בני זנונים וגוי כי היא לא אשתו וגוי קרא שמו לא עמי כי אתם לא עמי ועל שהוציא מפיו לשעה ולא עשה אלא בשביל להחזירן למוטב ולא יכול לסבול אפילו אחת אלא עד שהיה במקומו חזר בו והיה במקום וגוי א"ר יצחק אמר הקדוש ברוך הוא לישראל אני ראשון לטובה ואחרון לרעה ראשון לטובה (הושע ב) ואמרת ללא עמי עמי אתה ואח"כ והוא יאמר אל חי אבל ברעה אני אחרון (שם א) כי אתם לא עמי ואחר כך ואנכי לא אהיה לכם אמר רבי חנינא בלא דעת סבורים מה שהוא אומר ואנכי לא אהיה לכם שהוא אומר שאינו הווה לכם לאלוה לאו אלא מהו ואנכי לא אהיה לכם אע"פ שאתם לא עמי שתבקשו להפריש ממני אני לא אהיה לכם אין דעתי משתווית עמכם אלא בעל כרחכם תהיו עמי וכן הוא אומר (יחזקאל כ) והעולה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כגוים וגוי אלא מה אני עושה לכם (שם) חי אני נאם ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם הא למדת חיבתן של ישראל לפני המקום:

נושא הדרשה: מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(הושע ב) והיה מספר בני-ישראל, כחול הים, אשר לא-ימד, ולא יספר; והיה במקום אשר-יאמר להם, לא-עמי אתם, יאמר להם, בני אל-חי. ונקבצו בני-יהודה ובני-ישראל, יחדו, ושמו להם ראש אחד, ועלו מן-הארץ: כי גדול, יום יזרעאל. אמרו לאחיכם, עמי; ולאחותיכם, רחמה. (במדבר ב) אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנת, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים.. (גימ' 14890)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ג'ימ' 1322)	(שיר ח): מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה..
(ג'ימ' 1111 ת)	(שם ח) ונהרות לא ישטפוה..
(ג'ימ' 674 ר"ת)	(ישעיה יז): הוי המון עמים רבים.
	(שם ח): ולכן הנה יהוה מעלה עליהם את מי הנהר העצומים והרבים..
(ג'ימ' 1727)	(שיר ח): אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו.
(ג'ימ' 1839)	(תהלים קיט): מה אהבתי תורתך..
(ג'ימ' 1489)	(שיר ח): אחות לנו קטנה.
(ג'ימ' 665)	(הושע ב): ואמרת ללא עמי עמי אתה
(ג'ימ' 1359 ת)	(שם א): כי אתם לא עמי..
(ג'ימ' 622)	(שם א): ואנכי לא אהיה לכם
(ג'ימ' 296 ר"ת)	(יחזקאל כ): והעולה על רוחכם היו לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כגוים.
(ג'ימ' 2356)	(שם): חי אני נאם יהוה אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחמה שפוכה אמלוך עליכם
(ג'ימ' 1430)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...

(גימ' 14890)

במדבר רבה פרשה ב' משנה יז ד"א והיה מספר בני ישראל ר' אבין הלוי ב"ר פתח (עזרא ח) במספר ובמשקל לכל וגוי א"ר אבין כל הדברים יש להם מדה המים יש להם מדה שנאמר (ישעיה מ) מי מדד בשעלו מים והשמים יש להם מדה שנאמר (שם) ושמים בזרת תכן והעפר יש לו מדה שנאמר (שם) וכל בשליש עפר הארץ וההרים יש להם מדה שנאמר (שם) ושקל בפלס הרים והגבעות יש להם מדה שנאמר (שם) וגבעות במאזנים כל הדברים יש להם מדה שנאמר במספר ובמשקל לכל ומי שאין לו לא מספר ולא מדה אלו ישראל שאין להם מספר ומדה שנאמר והיה מספר בני ישראל כחול הים מה חול הים [אין לו מדה כך ישראל] למה"ד למי שהיה יודע ג' אומניות זהבי ויוצר וזגג כל מי שהיה מחבבו היה קורא אותו בנו של זהבי וכל מי שהיה שונאו היה קורא אותו של זגג כך היה משה מפני שהיה אוהב את ישראל משל אותם ככוכבים שנא' (דברים א) והנכם היום ככוכבי השמים לרוב אבל בלעם שהיה שונא אותם משל אותם כעפר שנא' (במדבר כג) מי מנה עפר יעקב אבל הושע שהיה בינוני לא אוהב ולא שונא משלן כחול שנא' והיה מספר בני ישראל כחול הים דבר אחר כחול הים נמשלו ישראל בחול והאומות בסיד שנאמר (ישעיה לג) והיו עמים משרפות שיד אם אין אתה נותן חול בסיד אין לו עמידה כך אם אין ישראל אין האומות יכולים לעמוד כך אתה מוצא אילולי יוסף היו מצריים אבודים ברעב וכן אילולי דניאל היו חכימי בבל אבודין ר' מנחמה בשם רבי ביבי רבי חייא רבה בשם ראב"י נמשלו ישראל כחול מה החול הזה אתה עושה בו גומא מבערב ובשחרית אתה מוצא אותה שנתמלאה כך כל האלפים שחסרו ישראל בימי דוד אימתי נתמלאו בימי שלמה שנאמר (מלכים א ד) יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב ר"א בשם רבי יוסי בן זמרא כל זמן שנמנו ישראל לצורך לא חסרו שלא לצורך חסרו ואי זה זמן נמנו לצורך בימי משה בדגלים ובחילוק הארץ ושלא לצורך בימי דוד:

נושא הדרשה: מספר בני ישראל כחול הים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ב) אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם: כל-פקודי המחנת, לצבאתם--שש-מאות אלף ושלשת אלפים, וחמש מאות וחמשים.. (הושע ב) והיה מספר בני-ישראל, כחול הים, אשר לא-ימד, ולא יספר; והיה

במקום אשר-יאמר להם, לא-עמי אתם, יאמר להם, בני אל-חי. ונקבצו בני-יהודה ובני-ישראל, יחדו, ושמרו להם ראש אחד,

(גימ' 12695)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(עזרא ח) במספר ובמשקל לכל
(ישעיה מ) : מי מדד בשעלו מים.
(שם) : ושמים בזרת תכן..
(שם) : וכל בשליש עפר הארץ.
(שם) : ושקל בפלס הרים
(שם) : וגבעות במאזנים
והיה מספר בני ישראל כחול הים..
(דברים א) : והנכס היום ככוכבי השמים לרוב.
(במדבר כג) : מי מנה עפר יעקב..
(ישעיה לג) : והיו עמים משרפות שיד
(מלכים א ד) : יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 12695)

במדבר רבה פרשה ב' משנה יח אשר לא ימד ולא יספר א"ר שמלאי מהו הדבר הזה מי שהוא אומר יש להם מספר הוא חוזר ואומר להם שאין מספר לא ימד ולא יספר אלא בזמן שאין עושין רצונו של מקום יש להם מספר שאין חסרים ממנין ששים רבוא והיה מספר ובזמן שהם עושין רצונו של מקום אין להם מספר אלא אשר לא ימד ולא יספר דבר אחר אשר לא ימד ולא יספר אמר רבי סימון בשם רבי יהושע בן לוי מי שהוא אומר והיה מספר בני ישראל חוזר ואומר אשר לא ימד ולא יספר אם אין להם מספר היאך יש להם מספר כשם הוא אומר (ויקרא כד) ויצא בן אשה הישראלית וגוי (יהושע ז) וילכד עכן בן כרמי וגוי (במדבר כה) ושם איש ישראל המוכה וגוי זמרי בן סלוא וגוי לאלו יש מספר אבל לצדיקים אשר לא ימד ולא יספר:

נושא הדרשה : אשר לא ימד ולא יספר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(במדבר ב) אלה פקודי בני-ישראל, לבית אבתם : כל-פקודי המחנת, לצבאתם.. (הושע ב) כחול הים, אשר לא-ימד, ולא יספר ;

(גימ' 4132)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(ויקרא כד) : ויצא בן אשה הישראלית
(יהושע ז) וילכד עכן בן כרמי
(במדבר כה) ושם איש ישראל המוכה.
(במדבר כה) זמרי בן סלוא
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 4132)

במדבר רבה פרשה ב' משנה כא כל מי שהמקום מתעסק בו להעמיד ממנו אומה או שלשלת יוחסין היה המקום מתעסק בו כענין הזה לכתוב בו תולדות שכן את מוצא י"ב תולדות בכתובים הראשון (בראשית ב) אלה תולדות השמים וארץ (שם ה) זה ספר תולדות אדם (שם ו) אלה תולדות נח (שם ז) אלה תולדות בני נח (שם יא) אלה תולדות שם (שם) אלה תולדות תרח (שם כה) שם שם לו שם לו (ז) אלה תולדות ישמעאל יצחק עשו יעקב אלו י' תולדות נתעסק בהן הקדוש ברוך הוא לבראות עולם ולהעמיד אומות ושני בני אדם כתב המקום תולדותם אחד לשלשלת המלכות ואחד לשלשלת הכהונה (רות ד) ואלה תולדותי פרץ להעמיד שלשלת המלכות הימנו (במדבר ג) אלה תולדות אהרן ומשה בשביל שלשלת הכהונה:

נושא הדרשה : המילה תולדות
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(במדבר ג) ואלה תולדות אהרן, ומשה : ביום, דבר יהוה את-משה--בהר סיני. ואלה שמות בני-אהרן, הבכר נדב, ואביהוא, אלעזר ואיתמר. אלה, שמות בני אהרן, הכהנים, המשחים--אשר-מלא ידם, לכהן. וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבתם אש זרה לפני יהוה, במדבר סיני, ובנים, לא-היו להם ; ויכהן אלעזר ואיתמר, על-פני אהרן אביהם. וידבר יהוה, אל-משה לאמר. הקרב, את-מטה לוי,..
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 13334)

(בראשית ב) : אלה תולדות השמים וארץ.
(שם ה) : זה ספר תולדות אדם..
(שם ו) : אלה תולדות נח.
(שם ז) : אלה תולדות בני נח..
(שם יא) : אלה תולדות שם
(שם) : אלה תולדות תרח
(בראשית כה) : אלה תולדות ישמעאל.
(בראשית כה) : ואלה תולדות יצחק
(בראשית לו) : אלה תולדות עשו..
(בראשית לז) : אלה תולדות יעקב
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

(גימ' 13334)

במדבר רבה פרשה ב' משנה כה במדבר סיני וכי במדבר סיני מתו אלא מלמד שמהר סיני נטלו אפופסין שלהם למיתה הה"ד (שמות כד) ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו א"ר פנחס מכאן שהיו ראויין להשלחת

יד אמר רבי הושעיה וכי קילורין עלתה עמהם לסיני כמה דתימא (שם) ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו אלא מלמד שזנו עיניהם כלפי שכינה כאדם שמביט בחבירו מתוך מאכל ומשתה רבי יוחנן אמר אכילה ודאית דכתיב (משלי טז) באור פני מלך חיים א"ר תנחומא מלמד (על) שהגיסו את לבן ועמדו על רגליהם וזנו עיניהם מן השכינה ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר משה לא זן עיניו מן השכינה ונהנה מן השכינה לא זן עיניו מן השכינה דכתיב (שמות ג) ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים ונהנה מן השכינה דכתיב (שם לד) ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו בשכר כי ירא מהביט אליו בשכר מהביט (במדבר יב) ותמונת ה' יביט נדב ואביהוא זנו עיניהם מן השכינה ולא נהנו מן השכינה ולמה לא מתו באותה שעה משל למלך שהיה משיא את בתו ונמצא בשושבין שלה דבר של לוגמיא אמר המלך אם אני הורגו עכשיו הריני מערבב שמחת בתי למחר שמחתי באה ומוטב בשמחתי ולא בשמחתי בתי כך אמר הקדוש ברוך הוא אם אני הורג נדב ואביהוא עכשיו הריני מערבב שמחת תורה למחר שמחתי באה מוטב בשמחתי ולא בשמחת תורה הה"ד (שיר ג) ביום חתונתו זה סיני וביום שמחת לבו זה אהל מועד:

נושא הדרשה: נדב ואביהוא זנו עיניהם מן השכינה	
התאמה גימטריית לצוטטו הפסוקים במדרש:	
ביום, דבר יהוה את-משה--בהר סיני. ואלה שמות בני-אהרן, הבכר נדב, ואביהוא, אלעזר ואיתמר. אלה, שמות בני אהרן, הכהנים, המשחים--אשר-מלא ידם, לכהן. וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבתם אש זרה לפני יהוה, במדבר סיני, ובנים, לא-היו להם; .	(גימ' 8532)
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(שמות כד): ואל אצילי בני ישראל לא שלח ידו..	(גימ' 1170)
(שם): ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו..	(גימ' 1324)
(משלי טז): באור פני מלך חיים..	(גימ' 507)
(שמות ג): ויסתר משה פניו כי ירא מהביט אל האלהים.	(גימ' 1596)
(שם לד): ומשה לא ידע כי קרן אור פניו בדברו אתו	(גימ' 1820)
(שיר ג) ביום חתונתו	(גימ' 928)
(שם) וביום שמחת לבו.	(גימ' 1187 ר"תה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 8532)

במדבר רבה פרשה ב' משנה כו ובנים לא היו להם ויכהן אלעזר רבי יעקב בר איבו בשם רבי אחא אילו היה להם בנים קודמין לאלעזר ולאיתמר שכל הקודם לנחלה קודם בכבוד ובלבד שהוא נוהג כמנהג אבותיו ויכהן אלעזר ואיתמר וגו' רבי יצחק אמר בחייו ר' חייא בר אבא אמר במותו על דעתיה דרבי יצחק דהוא אמר בחייו נאמר כאן על פני ונאמר להלן על פני דכתיב (בראשית יא) וימת חרן על פני תרח אביו מה על פני האמור להלן בחייו אף על פני האמור כאן בחייו על דעתיה דר' חייא בר אבא דהוא אמר במותו נאמר כאן על פני ונאמר להלן על פני (שם כג) ויקם אברהם מעל פני מתו מה על פני האמור להלן במותו אף על פני האמור כאן במותו על דעתיה דרבי יצחק דהוא אמר בחייו אירע טומאה באהרן שימש אלעזר אירע טומאה באלעזר שימש איתמר מעשה בשמעון בן קמחית שיצא לדבר עם המלך הערביים וניתזה צינורא של רוק מפיו על בגדיו וטימאווהו נכנס יהודה אחיו ושימש תחתיו בכהונה גדולה אותו היום ראתה אימן שני בניה כהנים גדולים אמרו חכמים שבעה בנים היו לקמחית וכולן שימשו בכהונה גדולה נכנסו חכמים אצלה אמר לה מה מעשים טובים יש בידך אמרה להם כך יעזרו עלי אם ראו קורות ביתי שערות ראשי מימי אמרין כל קמחא קמחין וקמחא דקמחית קמחה סולת וקראו עליה הפסוק הזה (תהלים מה) כל כבודה בת מלך פנימה וגו' ועל דעתיה דר' חייא דהוא אמר במותו כשמת אהרן שימש אלעזר בנו כשמת אלעזר שימש איתמר לכך נאמר ויכהן אלעזר ואיתמר על פני אהרן אביהם.

נושא הדרשה: ויכהן אלעזר ואיתמר	
התאמה גימטריית לצוטטו הפסוקים במדרש:	
וימת נדב ואביהוא לפני יהוה בהקרבתם אש זרה לפני יהוה, במדבר סיני, ובנים, לא-היו להם ויכהן אלעזר ואיתמר, על-פני אהרן אביהם..	(גימ' 4020)
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(בראשית יא): וימת חרן על פני תרח אביו	(גימ' 2091 ס"תת)
(שם כג): ויקם אברהם מעל פני מתו..	(גימ' 1148 א)
(תהלים מה): כל כבודה בת מלך פנימה.	(גימ' 781 א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 4020)

במדבר רבה פרשה ג' משנה א הקרב את מטה לוי וגו' הה"ד (שם צב) צדיק כתמר יפרח וגו' שתולים בבית ה' וגו' צדיק כתמר יפרח מה התמר הזה צלה רחוק כך מתן שכון של צדיקים רחוק מהם עד לעולם הבא מה התמר הזה עושה תמרים רטובים נקלווסין נובלות ועושה סולין כך הם ישראל יש בהם בני תורה ויש בהם עמי הארץ ויש בהם בורים מה התמרה הזו יש בהם נובלות שאינן נכנסות לאוצר ועושה תמרים והם נכנסות לאוצר כך ישראל כשהיו במדבר מהם נכנסו לארץ ישראל מהם לא נכנסו מה התמרה הזו עושה תמרים ועושה קוצים וכל מי שהוא מבקש לגבות תמרים הקוצים שיש בה שולטין בו כך הם הצדיקים כל מי שאינו משמר עצמו מהם נשיכתן שועל ועקיצתן עקיצת עקרב ולחישתן לחישת שרף ואף כל דבריהם כגחלי אש ד"א מה תמרה זו אין בה פסולת אלא תמרים לאכילה לולבין להילול חריות לסיכוך סיבים לחבלים סנסנים לכברה שפעת קורות לקרות בהן את הבית כך הם ישראל אין בהם פסולת אלא מהם בעלי מקרא מהם בעלי משנה מהם בעלי אגדה מהם בעלי מצות מהם בעלי צדקות וכל הענין ד"א מה תמרה זו לבה מכוון למעלה כך ישראל לבן מכוון לאביהן שבשמים שנאמר (שם כה) עיני תמיד אל ה' כי הוא יוציא מרשת רגלי ד"א מה תמרה זו יש לה תאווה כך צדיקים יש להם תאווה מה תאווה הקב"ה שנאי

(ישעיה כו) נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך כי כאשר משפטך לארץ צדק למדו יושבי תבל א"ר תנחומא מעשה בתמרה אחת שהיתה עומדת בחמתן ולא היתה עושה פירות והיו מרכיבין אותה ולא עשתה פירות אמר להם דקלי תמרה היא רואה מיריחו והיא מתאוה לה בלבה והביאו ממנה והרכיבו אותה מיד עשתה פירות כך כל תאותן וצפויין של צדיקים הקדוש ברוך הוא מה תמרה זו אינה עושה פחות משלשת אנבונין כך אין ישראל חסרים מגי צדיקים בעולם כאברהם יצחק ויעקב חנניה מישאל ועזריה וכן הוא אומר (שיר ז) אמרתי אעלה בתמר אוחזה בסנסניו ויהיו נא שדיך כאשכולות הגפן וריח אפך כתפוחים מה תמרה זו יש בה לולבין להלל וחריות לסוכה אפי' הסיב שלה הולך לחזוק ועצה להדליק כך בישראל צדיקים ישרים חסידים בני תורה אפי' סוריהן גומלי חסד אינון אי מה התמר אין עושין ממנה כלים כך הצדיקי ת"ל (תהלים צב) כארו בלבנון ישגה א"ר תנחומא שאלתי אותה לרב הונא ואמר היינו בבבל ועושין ממנה כלים שולחנו ומנורות אי מה הארו הזה אין עושה פירות כך הצדיקים אין עושין פירות ת"ל צדיק כתמר יפרח מה התמרה עושה פירות כך הצדיקים עושים פירות שנא' (ישעיה ג) אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו מה תמרה וארו כל מי שהוא עולה לראשם ואינו משמר א"ע הוא נופל ומת כך כל מי שהוא בא ומזדווג לישראל סוף שהוא נוטל את שלו מתחת ידיהם תדע לך שכן שרה על ידי שמשכה פרעה לילה אחת לקה הוא וביתו בנגעים שנא' (בראשית יב) וינגע ה' את פרעה וגו' מה תמרה וארו גדולים מכל האילנות כך ישראל גדולים מכל האומות שנא' (אסתר ט) כי גדול מרדכי וגו' (שמואל ב ה) וילך דוד הלוך וגדול מה תמרה אם נעקרה אין לה חילופים כך הם הצדיקים אין להם חילופים בשעה שמתים שנא' (איוב כח) והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה ד"א צדיק כתמר וגו' מדבר בשבטו של לוי שהיו צדיקים והפריחו מעש"ט בעת שעשו ישראל העגל שנאמר (שמות לב) ויאספו אליו כל בני לוי לפיכך גידלם הקב"ה בישראל כארו הזה שהוא גבוה וגדול בלבנון משאר האילנות כך הם גדולים מכל ישראל שלא בחר בכל השבטים לעמוד בשימושו אלא בני לוי בלבד הה"ד (תהלים צב) שתולים בבית ה' א"ר חנן בן פזי עד שהם שתולים הם בבית ה' אלו התינוקות שהם בבית הספר ד"א שתולים בבית ה' שלא היו זזים מביה"מ לעולם בחצרות אלהינו יפריחו אלו השירות תדע לך שהוא כן שנאמר הקרב את מטה לוי וגו' ושמו את משמרתו וגו'!

נושא הדרשה: צדיק כתמר יפרח: ישראל כתמר
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

הקרב, את-מטה לוי, והעמדת אתו, לפני אהרן הכהן; ושרתו, אתו. ושמו את-משמרתו, ואת-משמרת כל-העדה, לפני, אהל מועד--לעבד, את-עבדת המשכן. ושמו, את-כל-כלי אהל מועד, ואת-משמרת, בני ישראל--לעבד, את-עבדת המשכן. ונתתה, את-הלויים, לאהרן, ולבניו: נתונם נתונם המה לו, מאת בני ישראל. ואת-אהרן ואת-בניו תפקד..
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שם צב): צדיק כתמר יפרח.	(גימ' 1162)
(שם צב): שתולים בבית יהוה.	(גימ' 1226)
(שם כה): עיני תמיד אל יהוה כי הוא יוציא מרשת רגלי	(גימ' 2002ת)
(ישעיה כו): נפשי אויתך בלילה אף רוחי בקרבי אשחרך	(גימ' 4457)
כי כאשר משפטך לארץ צדק למדו יושבי תבל..	(גימ' 3890)
(שיר ז): אמרתי אעלה בתמר אוחזה בסנסניו ויהיו נא	(גימ' 686)
שדיך כאשכולות הגפן וריח אפך כתפוחים.	(גימ' 1110)
(תהלים צב): כארו בלבנון ישגה	(גימ' 921)
(ישעיה ג): אמרו צדיק כי טוב כי פרי מעלליהם יאכלו	(גימ' 410ר"ת)
(בראשית יב): וינגע יהוה את פרעה.	(גימ' 190)
(אסתר ט): כי גדול מרדכי.	(גימ' 1499ר"ת)
(שמואל ב ה) וילך דוד הלוך וגדול.	(גימ' 368)
(איוב כח) והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה.	(גימ' 1122)
(שמות לב): ויאספו אליו כל בני לוי.	
(תהילים צב): בחצרות אלהינו יפריחו.	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	

(גימ' 19043)

במדבר רבה פרשה ג' משנה ב ד"א הקרב את מטה לוי וגו' הה"ד (שם סה) אשרי תבחר ותקרב אשרי מי שבחרו הקדוש ברוך הוא אף על פי שלא הקריבו ואשרי איש שקרבו אע"פ שלא בחרו ואיזה זה שבחרו זה אברהם שנאמר (נחמיה ט) אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברם אבל לא קירבו אלא הוא קירב א"ע יעקב בחרו הקב"ה שנא' (תהלים קלה) כי יעקב בחר לו יה וכן הוא אומר יעקב אשר בחרתיך אבל לא קירבו אלא הוא קירב את עצמו שנא' (בראשית כה) ויעקב איש תם יושב אהלים משה בחרו שנא' (תהלים קו) לולי משה בחירו אבל לא קירבו אשריהם אלו שבחרם הקדוש ברוך הוא אף על פי שלא קירבם בא וראה יתרו קירבו הקב"ה אבל לא בחרו רחב הזונה קרבה אבל לא בחרה אשריהם אלו שקירבן אע"פ שלא בחרו מטרונה שאלה לר' יוסי א"ל אלהכון מאן הוא בעי מקריב הביא לפניו כלכלה של תאנים והיתה בוררת יפה ובוררת ואוכלת א"ל את ידעת לברור הקדוש ברוך הוא אינו יודע לברור מאן דהוא חמי עבדו טבין הוא בחר ביה ומקריב ליה ר' נחמיה בשם ר' שמואל בר רב יצחק לא כל הקרוב קרוב ולא כל הרחוק רחוק יש נבחר ונדחה ונתקרב יש נבחר ונדחה ולא נתקרב אהרן נבחר (ש"א ב) ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן ונדחה ובאהרן התאנף ה' וכתיב ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך שאול נבחר (שם ל) הראיתם אשר בו בחר ה' ונדחה נחמתי כי המלכתי את שאול וגו' ולא נתקרב ואני מאסתיו ממלך על ישראל דוד נבחר (תהלים עח) ויבחר בדוד עבדו ונדחה ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעמדו בית המרחק ר' יהושע בן לוי אמר נידוהו אף על פי כן קיבל עליו נדוויי הה"ד (ש"ב טו) ודוד עולה במעלה הזיתים עולה ובוכה וראש לו חפוי ונתקרב א"ר יודן עירא היאירי רבו של דוד קירבו הוא שדוד אומר (תהלים קיט) ישובו

לי יראיך ויודעי עדותיך יודעו כתיב עירא היאירי היה רבו וקירבו ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר ששה הם שנבחרו כהונה לויה ישראל מלכות בית דוד ירושלים בית המקדש כהונה מנין דכתיב ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן לוייה מנין שנא' (דברים יח) כי בו בחר ה' אלהיך ישראל מנין שנא' (שם ז) ובך בחר ה' אלהיך מלכות בית דוד מנין שנאמר (תהלים עח) ויבחר בדוד עבדו ירושלים מנין שנא' (ד"ה ב ו) העיר אשר בחרתי בה ביה"מ מנין דכתיב (שם ז) בחרתי והקדשתי את הבית הזה אמר דוד אשרי מי שהקב"ה בחר בו ואשרי מי הוא שקירבו ואיזהו אשרי בכפלים מי שהקדוש ברוך הוא בחר בו וקירבו ואיזה זה זה אהרן ולוי אהרן מנין שנאמר ובחר אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן ומנין שהקירבו שנא' ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך לוי בחר בו הקב"ה שנא' כי בו בחר ה' אלהיך ומנין שהקירבו שנאמר את הקרב את מטה לוי והעמדת ועליהם הכתוב אומר (תהלים סה) אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך כמה דתימא ושמרו את משמרתו ואת משמרת כל העדה וגו' (שם) נשבעה בטוב ביתך שהיו אוכלים מן המעשרות שהיו מביאים לבית כמה דתימא ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל לנחלה וגו'!

נושא הדרשה: הקרב את מטה לוי
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:

הקרב, את-מטה לוי, והעמדת אותו, לפני אהרן הכהן; ושרתו, ושמרו את-משמרתו, ואת-משמרת כל-העדה, לפני, אהל מועד--לעבד, את-עבדת המשכן. ושמרו, את-כל-כלי אהל מועד, ואת-משמרת, בני ישראל--לעבד, את-עבדת המשכן. ונתתה, את-הלויים, לאהרן, ולבניו: נתונם נתונם המה לו, מאת בני ישראל. ואת-אהרן ואת-בניו תפקד ושמרו את-כהנתם; והזר הקרב, יומת. ואני הנה לקחתי את-הלויים, מתוך בני ישראל, תחת כל-בכור פטר רחם, מבני ישראל; והיו לי, הלויים.. (גימ' 26152)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהילים סה): אשרי תבחר ותקרב	(גימ' 1829)
(נחמיה ט): אתה הוא יהוה האלהים אשר בחרת באברהם..	(גימ' 1891)
(תהילים קלה): כי יעקב בחר לו יה.	(גימ' 473)
(בראשית כה): ויעקב איש תם יושב אהלים.	(גימ' 1343)
(תהילים קו): לולי משה בחירו.	(גימ' 647)
(ש"א ב): ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן.	(גימ' 1732)
(שם י): הראיתם אשר בו בחר יהוה..	(גימ' 1401)
(שם י): נחמתי כי המלכתי את שאול.	(גימ' 1781)
(שם י): ואני מאסתיו ממלודך על ישראל.	(גימ' 1532 ר"ת)
(תהילים עח): ויבחר בדוד עבדו	(גימ' 324)
(ש"ב טו): ויצא המלך וכל ביתו ברגליו ויעמדו בית המרחק	(גימ' 1828)
(ש"ב טו): ודוד עולה במעלה הזיתים עולה ובוכה וראש לו חפוי	(גימ' 1547)
(תהילים קיט): ישובו לי יראיך ויודעי עדותיך.	(גימ' 1221)
(דברים יח): כי בו בחר יהוה אלהיך.	(גימ' 340)
(שם ז): ובך בחר יהוה אלהיך..	(גימ' 330)
(ד"ה ב ו): העיר אשר בחרתי בה..	(גימ' 1413)
(שם ז): בחרתי והקדשתי את הבית הזה.	(גימ' 3105 ס"ת)
(תהילים סה): אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך..	(גימ' 2537)
(שם): נשבעה בטוב ביתך..	(גימ' 878)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 26152)

במדבר רבה פרשה ג' משנה ד וידבר ה' אל משה לאמר ואני הנה לקחתי וגו' ואני בשמחה הנה ברצון דברי ר' ישמעאל אמרו לו תלמידי רבינו לפי שהוא אומר (בראשית ו) ואני הנני מביא את המבול מים שומע אני יש שמחה לפני המקום אמר להם יש שמחה לפני המקום כשיאבדו מכעיסיו וכן הוא אומר (משלי יא) בטוב צדיקים תעלוף קריה וגו' ואומר (תהלים ג) שיני רשעים שברת וגו' ואומר (שם) לה' הישועה וגו' ואומר (שם קד) ה' מלך עולם ועד אבדו וגו' ואומר (שם) יתמו חטאים וגו' ואומר ובאבד רשעים רנה ר' נתן אומר ואני מוסיף אני על חבתן הנה בשמחה וכן הוא אומר (שמות ד) וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבבו ורבנן אמרי כל מקום שנאמר בו ואני כביכול הקדוש ברוך הוא ובית דינו ובנין אב שבכולם (ירמיה יא) וה' דבר עליך רעה:

נושא הדרשה: שבט לוי נבחר בשמחה וברצון
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. ואני הנה לקחתי את-הלויים, מתוך בני ישראל, תחת כל-בכור פטר רחם, מבני ישראל; והיו לי, הלויים. כי לי, כל-בכור--ביום הכתי כל-בכור בארץ מצרים הקדשתי לי כל-בכור בישראל, מאדם עד-בהמה: לי יהיו, אני יהוה	(גימ' 9396)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(בראשית ו): ואני הנני מביא את המבול מים.	(גימ' 809)
(משלי יא): בטוב צדיקים תעלוף קריה..	(גימ' 1188 תת)
(תהלים ג): שיני רשעים שברת..	(גימ' 2692 ר"ת)
(שם) ליהוה הישועה..	(גימ' 452)
(שם קד): יהוה מלך עולם ועד אבדו.	(גימ' 355)
(שם) יתמו חטאים.	(גימ' 524)
(משלי יא) ובאבד רשעים רנה..	(גימ' 903 א)
(שמות ד): וגם הנה הוא יוצא לקראתך וראך ושמח בלבבו.	(גימ' 1600)

במדבר רבה פרשה ג' משנה ו' במדבר סיני לאמר ה"ד (תהלים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה אמר הקב"ה אף על פי שבני אדם בעוה"ז היו יחידים אלא הפריתי אותן והרביתי אותן ועשיתים בתים שישבו בהן בעולם הזה כיצד דוד היה יחידי ועשיתי אותו בית שנאמר (ירמיה כא) בית דוד כה אמר ה' ואהרן היה יחידי ועשיתי אותו בית שנאמר (תהלים קלה) בית הלוי ברכו את ה' בית אהרן ברכו את ה' ואף ישראל יחידים היו שנה' (שמואל ב ז) ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ וגוי והרבה אותן האלהים שנאמר (דברים א) ה' אלהיכם הרבה אתכם וגוי הוי מושיב יחידים ביתה ד"א אלהים מושיב וגוי' שאלה מטרונה אחת לרבי יוסי בן חלפתא אמרה לו הכל מודים שבששת ימים ברא אלהים את העולם מששה ולכאן מהו עושה אמר לה מעלה סולמות ומוריד סולמות פלוני שהיה עשיר יעני ופלוני שהיה עני יעשיר שנאמר (שמואל א ב) ה' מוריש ומעשיר וגוי רבי ברכיה אומר לא השיבה כן אלא כך אמר לה מזווג בעולמו זווגים ואומר פלוני ישא פלונית ופלונית תנשא לפלוני ומושיבן בבתיהן אמרה לו יכולה אני לזווג אלף ביום אחד שתק רבי יוסי והלך לו מה עשתה הביאה אלף עבדים ואלף שפחות וזיווגן זה לזה אמרה להם פלוני ישא פלונית ופלונית תנשא לפלוני כיון שנכנסו עמהן בלילה נפלה קטטה ביניהן ועמדו והכו אלו את אלו לבקר הלכו אצלה דין רישיה פצוע ודין ידה פצוע שלחה בשביל רבי יוסי וספרה לו המעשה אמר לה אם הדבר הזה קל הוא בעיניך קשה לפני המקום כקריעת ים סוף ה"ד (תהלים סח) אלהים מושיב יחידים ביתה וגוי' מהו אלהים מושיב יחידים הקדוש ברוך הוא יושב ודן אותם ומביא זה ממקום אחד וזה ממקום אחר ומושיבן בבית אחד מוציא אסירים בכושרות שהוא מוציאן מבתיהם אסורים בעל כרחן ומזווגן בכושרות אם אינן זוכין בוכים ואם זכו משוררין ד"א אלהים מושיב יחידים ביתה שהוא מזווג לכל אחד ואחד כמותן ד"א אלהים מושיב מי שהוא נושא אשה הגונה לו הקב"ה עושה אותן בתים ואין יחיד אלא לשון גדולה כמה דתימא (בראשית כו) כמעט שכב אחד העם ואומר (ש"ב ז) ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ והוא מוציא מהם בנים בעלי תורה אוסרים ומכשירים הוי מוציא אסירים בכושרות אף סוררים אבל מי שאינו נושא אשה הגונה לו יוצאין מהם בנים עמי הארץ הדא הוא דכתיב (תהלים סח) שכנו צחיחה ואין צחיחה אלא לשון צמא כמה דתימא (ישעיה ה) צחה צמא ומה שאמר הכתוב צחיחה שהן צמאים בלא תורה היך מה דתימא (עמוס ח) לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי ה' ד"א אלהים מושיב יחידים מי היה זה עמרם ויוכבד בזכות להוציא אסירים בכושרות אלו ישראל שהיו משועבדים במצרים מה עשה הקדוש ברוך הוא זיווג יוכבד לעמרם בכדי שיעמוד מהם גואל ויגאל ישראל ד"א אלהים מושיב יחידים אלו ישראל שירדו יחידים למצרים בשבעים נפש ועשאן הקב"ה בתים שנאמר (שמות א) ובני ישראל פרו וישרצו וגוי' מוציא אסירים בכושרות על שהרחיקו עצמן מן הזנות הוציאן ממצרים וכן שלמה אומר (שיר ד) גן נעול אחותי כלה וגוי' גן נעול אלו הבתולות גל נעול אלו נשי האנשים מעין חתום אלו הפנויות אמר להם הקדוש ברוך הוא בזכותם אני גואל את בני הה"ד אחריו (שם) שלחך פרדס רמונים בזכות כן שלחך (שמות יג) ויהי בשלח פרעה הוי בזכות הנשים כשירות יצאו ישראל ממצרים לכך נאמר מוציא אסירים בכושרות ד"א מוציא אסירים בכושרות מהו בכושרות אלא כיון שיצאו ישראל ממצרים לא יצאו אלא בכושרות א"ר עקיבא לא הוציאם אלא בחדש כשר לצאת לא בתמוז מפני השרב ולא בטבת מפני הצנה אלא בניסן שהוא כשר לצאת בו לדרך לא חמה קשה ולא צנה קשה ואם תאמר תשרי הרי יש בו עונות גשמים הוי בכושרות ד"א בכושרות א"ר אלעזר בכושרות אותן שהיו בוכין אלו ישראל ומשה (שמות ב) והנה נער בוכה וכן (שם) ויאנחו בני ישראל וגוי' הרי הם משוררין עכשיו שנה' (שם טו) אז ישיר משה ובני ישראל הוי בכושרות דבר אחר בכושרות א"ר אלעזר בן עזריה בכיה ושירה יש כאן המצריים בוכים מפני שהיו בזוים שבזוים ישראל ורקנו בתיהם שנה' (שם יב) וינצלו את מצרים וישראל היו משוררים שהיו טעונים ביזת שונאיהם הוי בכושרות ד"א אדונו של עבד בוכה שברח עבדו לפניו ועבד משורר שנפנה מן השעבוד כך המצריים בוכין שברחו ישראל שנה' (שם יד) ויגד למלך מצרים כי ברח העם וישראל אומרים שירה שנפנו מן השעבוד הוי בכושרות ד"א באיזו זכות יצאו ישראל ממצרים א"ר חלפאי בזכות יעקב שנאמר בכושרות שכן הוא אומר (הושע יב) וישר אל מלאך ויוכל בכה ויתחנן לו ד"א בכושרות רבותינו אומרים בזכות הנשים האמהות הכשירות שנה' בכושרות בכישרון אין כתיב כאן אלא בכושרות ביפות וכשרות ד"א בכושרות בזכות הכשרים שהיו בהם יצאו ומי היו הכשרים שהיו בהם אלא זה שבטו של לוי שאע"פ שהיו ישראל עובדי עבודת כוכבים במצרים שבטו של לוי היו עובדין להקב"ה ומלין עצמן לפיכך משה מקלסן בסוף מיתתו שנאמר (דברים לג) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו הוי בזכות הכשרים שבהם יצאו ישראל ממצרים ד"א בכושרות בזכות מה יצאו ישראל ממצרים א"ר יהושע בן לוי מפני שצפה הקדוש ברוך הוא שהם עתידין לעשות לו משכן שנאמר (שמות כט) וידעו כי אני ה' אלהיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים ע"מ לשכני בתוכם הוי לא יצאו ישראל ממצרים אלא בזכות המשכן ושבטו של לוי בזכות מה יצאו שמה בזכות אהל מועד יצאו אף הם א"ר יהושע בן לוי לא אלא בזכות עצמן יצאו לפיכך כיון שהוא בא למנות את ישראל בראש הספר הוא מזכיר אהל מועד ויציאת מצרים שנאמר וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד מזכיר מיד לצאתם מארץ מצרים להודיעך שלא יצאו ישראל ממצרים אלא בזכות אה"מ אבל בני לוי שיצאו בזכות עצמן כיון שהוא בא למנותן אינו מזכיר בפרשתן לא אהל מועד ולא יציאת מצרים הדא הוא

דכתיב וידבר ה' אל משה במדבר סיני לאמר:

נושא הדרשה: אלהים מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה אל-משה, במדבר סיני לאמר. פקד את-בני לוי, לבית אבתם למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, תפקדם. ויפקד אתם משה, על-פי יהוה, כאשר, צוה. ויהיו-אלה בני-לוי, בשמתם--גרשון, וקהת ומררי. ואלה שמות בני-גרשון, למשפחתם--לבני, ושמע. ובני קהת, למשפחתם--עמרם ויצהר, חברון ועזאל. ובני מררי, למשפחתם--מחלי ומושי; אלה הם משפחת הלוי, לבית אבתם. לגרשון--משפחת

הלבני, ומשפחת השמעי; אלה הם, משפחת הגרשני. פקדיהם במספר כל-זכר, מבן-חדש ומעלה; פקדיהם, שבעת אלפים וחמש מאות. משפחת, הגרשני, אחרי המשכן יחנו, ימה.

(גימ' 28411)

(גימ' 9996ר"ת)	(תהלים סח) אלהים מושיב יחידיים ביתה.
(גימ' 718)	(ירמיה כא): בית דוד כה אמר יהוה
(גימ' 2441)	(תהלים קלה): בית הלוי ברכו את יהוה בית אהרן ברכו את יהוה.
(גימ' 1072)	(שמואל ב ז): ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ.
(גימ' 805)	(דברים א): יהוה אלהיכם הרבה אתכם
(גימ' 1211ת)	(שמואל א ב): יהוה מוריש ומעשיר..
(גימ' 589)	(בראשית כו): כמעט שכב אחד העם.
(גימ' 1072)	(ש"ב ז): ומי כעמד ישראל גוי אחד בארץ
(גימ' 497)	(תהלים סח): שכנו צחיחה
(גימ' 234)	(ישעיה ה): צחה צמא
(גימ' 1859)	(עמוס ח): לא רעב ללחם ולא צמא למים כי אם לשמוע את דברי יהוה..
(גימ' 1507)	(שמות א): ובני ישראל פרו וישרצו.
(גימ' 689)	(שיר ד): גן נעול אחותי כלה
(גימ' 624)	(שיר ד): מעין חתום..
(גימ' 1638ר"ת)	(שם): שלחך פרדס רמונים
(גימ' 726)	(שמות יג): ויהי בשלח פרעה..
(גימ' 419)	(שמות ב): והנה נער בוכה
(גימ' 684)	(שם): ויאנחו בני ישראל.
(גימ' 1482)	(שם טו): אז ישיר משה ובני ישראל.
(גימ' 1419ס"ת)	(שם יב): וינצלו את מצרים.
(גימ' 878)	(שם יד): ויגד למלך מצרים כי ברח העם..
(גימ' 1261)	(הושע יב): וישר אל מלאך ויוכל בכה ויתחנן לו..
(גימ' 2237)	(דברים לג): כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו
(גימ' 2475)	(שמות כט): וידעו כי אני יהוה אלהיהם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים..
(גימ' 878)	(שמות כט): לשכני בתוכם..

(גימ' 28411)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

במדבר רבה פרשה ג' משנה ז פקוד את בני לוי להלן הוא אומר אך את מטה לוי וגוי וכאן הוא אומר פקוד את מטה לוי א"ר יהודה בר שלום לטובתן של בני לוי לא נמנו עם ישראל שאת מוצא שישראל שיצאו ממצרים לא נכנסו לארץ שנא' (במדבר יד) במדבר הזה יפלו פגריכם וגוי ואילו נמנה שבט לוי עמהם היו בגזירה שכך אמר הקב"ה וכל פקודיכם לכל מספרכם מבן כ' וגוי אבל לא נמנו עמהם ונכנסו לארץ ולמה זכו שנכנסו כולן לארץ לפי שכשם שהיו צדיקים במצרים כך היו צדיקים במדבר ונתנו נפשם על הקדוש ברוך הוא ואימתו עשו כן בשעה שעשו ישראל אותו מעשה מה כתיב (שמות לב) ויעמוד משה בשער המחנה וגוי וכשם שעמדו בימי משה כך בא"י בימי יהושע היו מלמדים ישראל שיעבדו להקב"ה שנא' (יהושע כד) ויעבוד ישראל את ה' כל ימי יהושע וגוי מי היו הזקנים הללו ר' יהודה הלוי בשם רבותינו אמר אלו היו בני לוי רבי ברכיה ב"ר חלבו בשם אבא סמוקיד אלדד ומידד היו נמצאת אומר שהאריכו ימים אחר יהושע ומנין שנכנס שבט לוי לא"י שנאמר (במדבר כו) כי אמר ה' להם מות ימותו במדבר אלו היו ישראל ולא נותר מהם איש כ"א כלב בן ימונה ויהושע בן נון מן המשמע של מקרא אתה שומע שלא נשתייר אדם מישראל כי אם כלב בן יפונה ויהושע אינו כן אלא אתה קורא ומוצא שנכנס אלעזר בן אהרן הכהן ועל ידו נתחלקה הארץ לכל שבט ושבת מבניהן של אותן שיצאו ממצרים שנא' (יהושע יט) אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וגוי מהו כן שכיון שאמר ולא נותר מהם איש כי אם כלב וגוי ואת מוצא שנשתייר אלעזר אלא בא אלעזר ללמד על שבטו כשם שנכנס הוא כן נכנסו הם כההיא דתנינן כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כלו יצא ואף אלעזר היה בכללן של ישראל בגזירה שנאמר מות ימותו במדבר ויצא מכללן של ישראל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על השבט אם אתה אומר שלא נכנס כל השבט אף אלעזר לא נכנס ואם אתה אומר שנכנס אף כל השבטים נכנסו א"ר תנחומא בר ר' אבא אני שאלתי ולמדתי אותה לפני רבי אבא הונא הכהן ב"ר אבין ואמרתי לו תדע לך שנכנסו כל שבט לוי לא"י ואמרתי לו מן המקרא אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן וגוי ואמר לי כלום נגזרה הגזרה אלא על בני כ' שנה נמצאת אומר מי שהיה פחות מבן כ' שנה נכנס אמר שהיה אלעזר פחות מבן כ' ואמרתי לו הרי אנו מוציאים שהיה נשוי אשה עד שהוא במצרים שנא' (שמות ו) ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ואמר לי ר' הונא אומר אני שהיה בן י' שנים כלום היתה הגזירה אלא על בן עשרים ואמרתי לו והרי היה עד שלא נגזרה גזירה משמש באהל מועד שנאמר ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן וגוי ומצינו שלא היה רשות לאחד מן הכהנים ליכנס ולשמש באה"מ א"א היה לו בן ל' שנה שנא' (במדבר ד) מבן ל' שנה ומעלה ועד בן חמשים שנה וגוי הוא נמצאנו למדים שהיה אלעזר עד שלא נגזרה הגזירה בן שלשים שנה או יותר מיד הודה לו רבי הונא לרבי יהודה שנכנסו כל שבט לוי לארץ לפיכך אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הואיל שישראל אין נכנסין ושבטו של לוי נכנסין כשתבוא למנותן עשה הפרש בין ישראל לבניהם הה"ד (שם א) אך את מטה לוי לא תפקוד וגוי אי אתה מונה אותם עם ישראל אבל אתה מונה אותן לעצמן הה"ד (שם ג) פקוד את בני לוי וגוי!

נושא הדרשה : שבט לוי נמנה לבדו וזכה להיכנס לארץ

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

כל-פקודי הלויים אשר פקד משה ואהרן, על-פי יהוה--למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, שנים ועשרים אלף. וידבר יהוה אל-משה, במדבר סיני לאמר. פקד את-בני לוי, לבית אבתם למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, תפקדם. ויפקד אתם משה, על-פי יהוה, כאשר, צוה. ויהיו-אלה בני-לוי, בשמתם--גרשון, וקהת ומררי..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

- (במדבר יד) : במדבר הזה יפלו פגריכם..
- (שמות לב) : ויעמוד משה בשער המחנה
- (יהושע כד) : ויעבוד ישראל את יהוה כל ימי יהושע
- (במדבר כו) : כי אמר יהוה להם מות ימותו במדבר..
- (יהושע יט) : אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון
- (במדבר כו) : ולא נותר מהם איש כי אם כלב
- (שמות ו) : ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה.
- (במדבר ד) : מבן שלשים שנה ומעלה, ועד בן-חמשים שנה..

(גימ' 14234)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :..

במדבר רבה פרשה ג' משנה ח כל זכר למה כל זכר ואינו מזכיר כל נקבה מפני שכבודו של הקב"ה עולה מן הזכרים אמר דוד (תהלים קכז) הנה נחלת ה' בנים שכר פרי הבטן הנה נחלת ה' בנים אלו הזכרים ואם באו הנקבות אף הן שכר מבן חדש ומעלה תפקדם למה מבן חדש ומעלה וכי מבן חדש יכולים לשמור אהל מועד הרי הוא עצמו מבקש למי שישמרנו ולמה הוא מונה מבן חדש א"ר הונא הכהן בשם ר' שמואל בר זעירא בשביל לכפול להם שכר למה שאתה מוצא שאינן קרובים לשרת אלא מבן שלשים שנה ולמה הוא מונה אותן מבן חדש אלא שיהיו מקבלים שכר ובאים עד שהם מבן חדש אמר ר' הונא הכהן אמר ר' שמואל בר זעירא את מוצא כתוב בשמואל (ש"א ז) וישפוט שמואל את ישראל כל ימי חייו וכי כל ימי חייו שפט שמואל את ישראל והרי כל ימי חייו לא היו אלא נ"ב שנה ואתה מוצא שתים שהיה יונק וארבעים שנה שהיה עלי קיים ושופט בהם לא היה שמואל יכול לשפוט לפני רבו ובי שנים שמלך שאול הרי מ"ב נשתייר שם עוד י' שנים הוי לא נשא נשואן של ישראל אלא י' שנים וכתוב וישפוט שמואל את ישראל כל ימי חייו אלא אמר הקדוש ברוך הוא הריני מכתוב עליו כל ימי חייו שיקבל שכר כל ימים שהיה בעולם ואף שבט לוי אמר הקב"ה למשה שימנה אותן מבן חדש ומעלה כדי שיהיה מתחשב להם עד שהם מבן חדש הוי מבן חדש ומעלה תפקדם ד"א מבן חדש א"ר יהודה הלוי בר ר' שלום למוד הוא הקדוש ברוך הוא להיות מונה בשבט הזה בכל מקום עד שהם קטנים מנין בשעה שאמר הקב"ה ליעקב שירד למצרים אותה שעה ספר את בניו נמצאו כולם ס"ו שנאמר (בראשית מו) כל נפש ששים ושש ושני בניו של יוסף ויוסף הרי ס"ט והוא אומר כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים א"ר שמעון בר נחמן למוד הוא הקדוש ברוך הוא למנות השבט הזה עד שהם במעני אמן א"ר ברכיה הכהן ב"ר השרף הזה הוא מספיק לצאת עד שמספגין אותו כך יוכבד היתה אמה מעוברת בה באותה שעה והיתה במעני אמה ונמנה עליה א"ר שמעון בן לקיש עד שאמה נכנסת לפתח מצרים ילדה אותה לפיכך נאמר עליה (דברים ו) בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ואף מבני בניה אמר הקב"ה כל זכר מבן חדש ומעלה תפקדם למה הוא כן לפי שהשבט הזה חביב הוא לעולם לפני הקדוש ברוך הוא מכל השבטים לא נבחר אלא השבט הזה בלבד שנאמר (שמואל א ב) ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן א"ר לוי את מוצא דברים הרבה ברא הקב"ה בעולם ובירר לו אחד מהם ברא ז' ימים ובחר הקדוש ברוך הוא בשבת שנאמר (בראשית ב) ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו ברא שנים ובירר לו אחד מהם שנאמר (ויקרא כה) ושבתה הארץ שבת לה' ברא שבועות ובירר לו א' מהם שנאמר (שם) וקדשתם את שנת החמשים שנה ברא ארצות ובירר לו אחד מהם א"ר שנאמר (דברים יא) תמיד עיני ה' אלהיך בה וכן הקב"ה קורא אותה ארצו שנאמר ואת ארצי חלקו ברא רקיעים ובירר לו אחד מהם זה ערבות שנאמר (תהלים סח) סולו לרוכב בערבות ברא אומות ובירר לו אחת מהם אלו ישראל שנאמר (דברים יד) ובך חר ה' להיות לו לעם סגולה ברא שבטים ובירר לו אחד מהם זה שבט לוי שנאמר (שמואל א ב) ובחור אותו מכל שבטי ישראל לפיכך אמר הקדוש ברוך הוא למשה שיפקדם מבן חדש מפני שהוא מחבבן ביותר איתבין אם טעמים אלו היה צריך למנותן מבן יום אחד אמרו רז"ל למה צריך למנותם מבן חדש מפני שאין בן יום בן קיימא אבל בן חדש ידוע שהוא בן קיימא לפיכך מבן חדש ומעלה תפקדם ד"א למה נמנו מבן חדש לפי שלא נמנו הלויים מנין הזה אלא לפדות בכורי ישראל וכשם שהבכורים נפדים מבן חדש כך הלויים נמנו מבן חדש:

נושא הדרשה : הלויים נמנו מבן חודש ומעלה

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה אל-משה, במדבר סיני לאמר. פקד את-בני לוי, לבית אבתם למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, תפקדם. ויפקד אתם משה, על-פי יהוה, כאשר, צוה. ויהיו-אלה בני-לוי, בשמתם--גרשון, וקהת ומררי. ואלה שמות בני-גרשון, למשפחתם--לבני, ושמעני. ובני קהת, למשפחתם--עמרם ויצהר, חברון ועזיאל. ובני מררי, למשפחתם--מחלי ומושי; אלה הם משפחת הלוי, לבית אבתם. לגרשון--משפחת הלבני, ומשפחת השמעני; אלה הם, משפחת הגרשני.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

- (תהלים קכז) : הנה נחלת יהוה בנים שכר פרי הבטן..
- (ש"א ז) : וישפוט שמואל את ישראל כל ימי חייו
- (בראשית מו) : כל נפש ששים ושש
- (בראשית מו) : כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים

(גימ'1577א)

(גימ'1874)

(גימ'2112ר"ת)

(גימ'1929)

(גימ' 1898)	(דברים י): בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה
(גימ' 1732)	(שמואל א ב): ובחור אותו מכל שבטי ישראל לי לכהן.
(גימ' 2011)	(בראשית ב): ויברך אלהים את יום השביעי ויקדש אותו
(גימ' 1767)	(ויקרא כה): ושבתה הארץ שבת ליהוה
(גימ' 2759)	(שם): וקדשתם את שנת החמשים שנה..
(גימ' 693)	(דברים יא): תמיד עיני יהוה אלהיך בה..
(גימ' 852)	(יואל ד) ואת ארצי חלקו.
(גימ' 1040)	(תהלים סח) סולו לרוכב בערבות..
(גימ' 995)	(דברים יד) ובך בחר יהוה להיות לו לעם סגולה.
(גימ' 1587)	(שמואל א ב): ובחור אותו מכל שבטי ישראל.
(גימ' 22826)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה ג' משנה יב והחונים לפני המשכן קדמה זכה קהת שהקיפו בניו המשכן מב' רוחות הרי נעשו שבת לוי ד' מחלוקות להקיף ד' רוחות המשכן כנגד ד' דגלים ולפי מעשיהם היו הלויים חונים לד' רוחות כמו שהיו הדגלים סדורים הא כיצד מערב משם אוצרות שלג ואוצרות ברד וקור וחום וכנגדן היו חונים דגל אפרים ובנימין ומנשה שהיו גבורים כדי לעמוד בכולם וכן השרה המקום לרוח מערב גרשון שהיה עבודתו בקודש האהל מכסהו ומסך מי יעמד לפני שלג וברד וקור וחום אהל ומכסה ומסך ולכך נקרא גרשון מי יגור נגד שלג וברד וקור וחום מי שהוא חזק כשן ואין שן אלא לשון חזק כדכתיב (שיר ה) מעיו עשת שן דרום טללי ברכה וגשמי ברכה יוצאין ממנו לעולם ושם חונים דגל ראובן שהוא בעל תשובה שבזכות התשובה הגשמים יורדין וכן השרה הקב"ה לאותו רוח דרום בני קהל שהיו נושאים הארון שבו התורה שאין הגשמים תלויים אלא על התורה שנאמר (ויקרא כו) אם בחקותי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם וגו' ואם בחקותי תמאסו וגו' ונתתי את שמיכם כברזל ולכך נקרא קהת כמה דתימא (קהלת י) אם קהה הברזל אם ראית שקהו השמים מלהוריד מטר ונעשו ברזל כמה דתימא (ויקרא כו) ונתתי את שמיכם כברזל הוי יודע בעבור עונש התורה שלא קיימו דכתיב והוא לא פנים קלקל על שלא קיימו התורה שנתנה להם פנים בפנים כמה דתימא (דברים ה) פנים בפנים דבר ה' עמכם וגו' וקלקלו מעשיהם הוי קלקל צפון משם החשך יוצא לעולם ושם היו חונים שבת דן שהיו חשך בע"ז שעשה ירבעם והניח בדרך לכך היו חונים שם בני מררי שהיתה עבודתם העצים קרשי המשכן ובריחיו ועמודיו כמה דתימא (ירמיה י) מוסר הבלים עץ הוא ולכך נקרא שמו מררי על מירור מזרח משם האור יוצא לעולם ושם היו חונים דגל יהודה שהיו בעלי מלוכה בעלי תורה בעלי מצות לכך היו חונים שם משה ואהרן ובניו שהיו בעלי תורה בעלי מצות מכפרים על ישראל בתפלותם ובקרבנם ועליהם נאמר אשרי צדיק ואשרי שכנו אלו שבטים שהיו סמוכים למשה ולאהרן יהודה ויששכר וזבולן היו כולם גדולים בתורה (בראשית מט) לא יסור שבת וגו' (דה"א י"ב) ומבני יששכר יודעי בינה וגו' (שופטים ה) ומזבולון מושכים בשבת סופר על שהיו שכנים לתורה נעשו כולן בני תורה וגו' של דרום שהיו לבעלי מחלוקת סמוכין אבדו עמהם ועליהם נאמר אוי לרשע אוי לשכנו ומי היו בעלי מחלוקת קרח בן יצהר בן קהת ולפי שהיו סמוכים להם ראובן ושמעון וגד היו כולם בעלי מחלוקת שכן הוא אומר (במדבר טז) ויקח קרח בן יצהר וגו' וכן בני גד ובני שמעון אף הם היו בעלי מריבה שמרי משמרת המקדש למשמרת בני ישראל היו שומרים שלא יכנסו שם ישראל כל כך למה שאם היו נכנסין לשם היו נענשים מיתה הה"ד (שם א) והזר הקרב יומת:

נושא הדרשה: חניית הלויים סביב המשכן
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

פקד את-בני לוי, לבית אבתם למשפחתם: והחנים לפני המשכן קדמה לפני אהל-מועד מזרחה משה ואהרן ובניו, שמרים משמרת המקדש, למשמרת, בני ישראל; והזר הקרב, יומת. כל-פקודי הלויים אשר פקד משה ואהרן, על-פי יהוה--למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, שנים ועשרים אלף (גימ' 13925)

(גימ' 1246)	(שיר ה): מעיו עשת שן..
(גימ' 1023)	(ויקרא כו): אם בחקותי תלכו
(גימ' 1281)	(שם) ונתתי גשמיכם..
(גימ' 1080)	(שם) ואם בחקותי תמאסו
(גימ' 1936)	(ויקרא כו): ונתתי את שמיכם כברזל.
(גימ' 705)	(קהלת י) והוא לא פנים קלקל.
(גימ' 769)	(דברים ה): פנים בפנים דבר יהוה עמכם
(גימ' 565)	(ירמיה י): מוסר הבלים עץ הוא..
(גימ' 618)	(בראשית מט): לא יסור שבת..
(גימ' 1105)	(דה"א י"ב): ומבני יששכר יודעי בינה
(גימ' 1222)	(שופטים ה): ומזבולון מושכים בשבת סופר..
(גימ' 789)	(במדבר טז): ויקח קרח בן יצהר
(גימ' 981)	(שם א): והזר הקרב יומת.
(גימ' 13925)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה ג' משנה יג כל פקודי הלויים אשר פקד משה ואהרן וא"י של ואהרן נקוד על שלא היה אחד מן המנין ודכוותה (בראשית טז) ישפוט ה' ביני ובינך שלא אמרה לו אלא על הגר בלבד וי"א על המטילים מריבה בינו לבינה ודכוותה (שם יח) ויאמרו אליו איה שרה נקוד על א"י שבאליו שהיו יודעין היכן היא ומבקרים אחריה ודכוותה (שם יט) ולא ידע בשכבה ובקומה נקוד על וא"י שבאמצע של ובקומה של בכירה בשכבה לא ידע אבל בקומה ידע ודכוותה וישקהו נקוד עליו על שלא נשקו בכל לבו ודכוותה (שם

לז) וילכו אחיו לרעות את למה נקוד על את מלמד שלא הלכו לרעות אלא לאכול ולשתות ולהתפתות ודכוותה (במדבר ט) או בדרך רחוקה לכם נקוד על חיית של רחוקה מלמד שלא היה דרך רחוקה אלא מן אסקופת העזרה ולחוץ וי"א שאפי' בדרך קרובה והוא טמא לא היה עושה עמהם את הפסח ודכוותה (שם כא) ונשים עד נפח אשר נקוד על רי"ש שבאשר שאף מלהלן היה כן וי"א מלמד שלא החריבו האומות אלא מדינות ודכוותה (שם כח) עשרון עשרון תעשה נקוד על עשרון ראשון של חג מלמד שלא היה שם אלא עשרון א' בלבד ודכוותה (דברים כט) הנסתרות לה' אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם למה נקוד על לנו ולבנינו ועל עי"ן שבעד אמר להם עשיתם גלויים אף אני אודיע לכם את הנסתרות וי"א למה נקוד אלא כך אמר עזרא אם יבא אליהו ויאמר למה כתבת אותן ואומר לו כבר נקדתי עליהם ואם יאמר לי יפה כתבת כבר אמחוק נקודותיהן מעליהן:

נושא הדרשה: אהרו לא היה במנין הלויים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה אל-משה, במדבר סיני לאמר. פקד את-בני לוי, לבית אבתם למשפחתם: כל-זכר מבן-חדש ומעלה, תפקדם. ויפקד אתם משה, על-פי יהוה, כאשר, צוה. ויהיו-אלה בני-לוי, בשמתם--גרשון, וקהת ומרי (גימ' 9518)

כמנין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (בראשית טז): ישפוט יהוה ביני ובינך. (גימ' 610אה)
 (שם יח): ויאמרו אליו איה שרה. (גימ' 1139ר"ת)
 (שם יט): ולא ידע בשכבה ובקומה.. (גימ' 609)
 (שם לז) וילכו אחיו לרעות את. (גימ' 1242ר"ת)
 (במדבר ט) או בדרך רחוקה לכם. (גימ' 642)
 (שם כא) ונשים עד נפח אשר (גימ' 1119)
 (שם כח) עשרון עשרון תעשה.. (גימ' 2027)
 (דברים כט) הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד. (גימ' 2130א)
 ס"ה מנין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 9518)

במדבר רבה פרשה ד' משנה א ויאמר ה' אל משה פקוד כל בכור זכר בבני ישראל וגו' הה"ד (ישעיה מג) מאשר יקרת בעיני נכבדת וגו' אמר הקדוש ברוך הוא ליעקב יעקב הרבה את יקר בעיני שכביכול קבעתי איקונים שלך בכסאי ובשמך המלאכים מקלסין אותי ואומרים (תהלים מא) ברוך ה' אלהי ישראל מהעולם ועד העולם הוי מאשר יקרת בעיני נכבדת וגו' ד"א מאשר יקרת וגו' אמר הקב"ה ליעקב הרבה יקר את בעיני שכביכול אני ומלאכי השרת שלי יצאו לקראתך בצאתך לילך לפדן ארם ובביאתך בשעה שיצאת מה כתיב ויצא יעקב וגו' ויפגע במקום וגו' ויחלוס והנה סולם וגו' והנה ה' נצב עליו וגו' אמר רבי הושעיא אשרי לוד אשה שכך ראה המלך וממליא שלו נצבים עליו ומשמרים אותו ומנין בביאתו שנאמר (בראשית לב) ויעקב הלך לדרכו וגו' הרי המלאכים השכינה מנין שנא' (שם לה) וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו וגו' הוי מאשר יקרת בעיני וגו' ד"א מאשר יקרת בעיני וגו' אמר הקדוש ברוך הוא יקר את בעיני שלכל א"ה לא נתתי מנין ולך נתתי מנין משל למלך שהיו לו גרנות הרבה והיו כולם טינופות ומלאות זונים ולא דקדק במנין והיה לו גורן אחת ראה אותה נאה אמר לבן ביתו אותן הגרנות טינופות ומלאות זונים לפיכך אל תדקדק במנינם אבל זה דע כמה כורים יש בו כמה שקים כמה מודיאות יש בו כך המלך זה מלך מלכי המלכים הקדוש ב"ה והגורן אלו ישראל (ישעיה כא) מדושתי וכן גרני וכן הוא אומר (ירמיה ב) קדש ישראל לה' ראשית תבואתה וכן ביתו זה משה שנא' (במדבר יב) לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא אמר הקב"ה למשה העובדי כוכבים טינופות הן שנא' (ישעיה לג) והיו עמים משרפות שיד קוצים כסוחים וגו' לפיכך אל תדקדק במנינם אבל ישראל צדיקים הם כולם חטים אגודיהם שנא' (ישעיה ס) ועמד כולם צדיקים וכה"א (שיר ד) כולך יפה רעייתו ומום אין בך לכך דקדק במנינם של ישראל כך עשה משה מנה אותם כמה כורין יש בו שנאמר (במדבר א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל כמה שקים וצבאו ופקודיו כמה מדות שנא' פקוד כל בכור זכר וגו'!

נושא הדרשה: פקוד כל בכור זכר בבני ישראל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה אל-משה, פקד כל-בכר זכר לבני ישראל, מבן-חדש, ומעלה; ושא, את מספר שמתם. ולקחת את-הלויים לי אני יהוה, תחת כל-בכר בבני ישראל; ואת, בהמת הלויים, תחת כל-בכור, בבהמת בני ישראל. ויפקד משה, כאשר צוה יהוה אתו, את-כל-בכור, בבני ישראל. ויהי כל-בכור זכר במספר שמת, מבן-חדש ומעלה--לפקדיהם: שנים ועשרים אלף, שלשה ושבעים ומאתים (גימ' 18392)

כמנין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים מא): ברוך יהוה אלהי ישראל מהעולם ועד העולם.. (גימ' 1263)
 (ישעיה מג): מאשר יקרת בעיני נכבדת. (גימ' 2879ס"ת)
 (בראשית כ"ח) ויצא יעקב.. (גימ' 291ת)
 (בראשית כ"ח) ויפגע במקום. (גימ' 357)
 (בראשית כ"ח) ויחלוס והנה סולם (גימ' 302)
 (בראשית כ"ח) והנה יהוה נצב עליו.. (גימ' 486ר"ת)
 (בראשית לב): ויעקב הלך לדרכו.. (גימ' 503)
 (שם לה): וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו.. (גימ' 636א)
 (ישעיה כא): מדושתי וכן גרני.. (גימ' 1081)
 (ירמיה ב): קדש ישראל ליהוה ראשית תבואתה.. (גימ' 3466ס"ת)

(ג'ימ' 1376 ר"ת)	(במדבר יב) : לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא..
(ג'ימ' 1917)	(ישעיה לג) : והיו עמים משרפות שיד קוצים כסוחים
(ג'ימ' 486)	(ישעיה ס) : ועמד כולם צדיקים
(ג'ימ' 1036)	(שיר ד) : כולך יפה רעיתי ומום אין בך
(ג'ימ' 2336)	(במדבר א) : שאו את ראש כל עדת בני ישראל
(ג'ימ' 18392)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

במדבר רבה פרשה ד' משנה ח קח את הלויים וגו' אמרו רבותינו למה צוה הקדוש ברוך הוא לפדות בכורי ישראל בלויים שבתחלה היו הבכורות משמשין עד שלא עמד שבט לוי כמה ששנו רבותינו עד שלא הוקם המשכן היו הבמות מותרות ועבודה בבכורות ומשהוקם המשכן נאסרו הבמות ועבודה בכהנים ותדע לך שהיו הבכורות מקריבים עד שלא עמד שבטו של לוי טול מתחלת ברייתו של עולם אדם הראשון היה בכורו של עולם וכיון שקירב קרבנו שנא' (תהלים סט) ותיטב לה' משור פר מקרין מפריס לבש בגדי כהונה גדולה שנא' (בראשית ג) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם בגדי שבח היו והיו הבכורות משתמשין בהם כיון שמת אדם מסרן לשת שת מסרן למתושלח כיון שמת מתושלח מסרן לנח עמד נח והקריב קרבן שנא' (שם ח) ויקח מכל הבהמה הטהורה וגו' מת נח ומסרן לשם וכי שם היה בכור והלא יפת היה בכור שנא' אחי יפת הגדול ומפני מה מסרן לשם מפני שצפה נח שלשלת האבות עומדת ממנו ותדע לך ששם היה מקריב שנא' (שם יד) ומלכי צדק מלך שלם וגו' וכי כהונה לו ניתנה והלא לא ניתנה כהונה אלא משעמד אהרן מהו שהוא אומר כאן והוא כהן מפני שהיה מקריב בכהנים מת שם ומסרה לאברהם וכי אברהם היה בכור אלא מפני שהיה צדיק נמסרה לו הבכורה והקריב שנא' (שם כב) ויעלהו לעולה תחת בנו מת אברהם ומסרה ליצחק עמד יצחק ומסרה ליעקב וכי יעקב בכור היה אלא שאת מוצא שנטלה יעקב מן עשו בערמה אמר לו (שם כה) מכרה כיום את בכורתך לי את סבור שמא על חנם אמר יעקב לעשו שהוא ימכור לו את הבכורה לאו אלא שהיה יעקב מבקש להקריב ולא היה יכול מפני שלא היה בכור אמר עשו מה אני מבקש מן הבכורה הזאת שנא' (שם) הנה אנכי הולך למות וגו' באותה שעה נתנבא עליו יחזקאל ואמר לו (יחזקאל לה) אם לא דם שנאת ודם ירדפך וכי שונא היה עשו את הדם הרי כמה צדיקים הרג הרי כמה חסידים הרג והוא אומר אם לא דם שנאת ודם ירדפך אלא אמר לו אם לא דם הקרבן שנאת שהיה בכור והבכורות מקריבין לפיכך ודם ירדפך באותה שעה כיון שלקח יעקב את הבכורה התחיל מקריב שנא' (בראשית לה) ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל וגו' ועשה שם מזבח וגו' וכן בשעה שהקריב משה בסיני הבכורות הן הקריבו שנא' (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל וגו' מהו נערי הבחורין שבבכורות ויעלו עולות הא למדת שלא היה אדם מקריב אלא הבכורות וכיון שעשו ישראל אותו המעשה אמרו יבאו הבכורות ויקריבו קרבנות לפניו שנא' (שם לב) וישכימו ממחרת ויעלו עולות ויגישו שלמים אמר להם האלהים אני נתתי פרוקי לבכורות ועשיתי אותן גדולים בעולם וכפרו בי ועמדו והקריבו לפני העגל הרי אני מוציא את הבכורות ומכניס את בני לוי לפיכך אמר האלהים למשה שימנה אותן שנא' (במדבר ג) פקוד את בני לוי א"ר יהודה הלוי מי לחשך שהוציא האלהים את הבכורות מן הקרבן והכניס את בני לוי שנא' קח את הלויים תחת מי תחת כל בכור בבני ישראל ואת בהמת הלויים תחת בהמתם והיו לי הלויים אני ה' אמרו רבותינו לה"ד לטרפסיטים של מדינה שנמצא אחריו דבר של זיטמא ידע המלך ואמר לאפרכוס שלו הוציא אותו והכנס אחר תחתיו אף על פי כן נמצא אותו השולחני חייב קטבלטון אמר המלך מי שיוורש מקומו יפרע עליו מה שהוא חייב כך הבכורות היו גדולים בעולם ועמדו והקריבו לפני העגל אמר האלהים יצאו הבכורות וכנסו בני לוי אעפ"כ היו הבכורות חייבין כליה אמר האלהים יבואו בני לוי ויפרו אותן לפיכך אתה מוצא הלויים פודין את הבכורות הה"ד קח את הלויים וגו' ואת בהמת הלויים תחת בהמתם כי פטורין כהנים ולויים לפדות בכוריהם מבכור אדם ומבכור חמור דאיתקש לבכור אדם דכתיב אך פדה תפדה וגו' ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה אבל מבכור הבהמה טהורה לא אלא קדוש הוא מהו והיו לי הלויים אני ה' נאמן אני לשלם להם שכר טוב על שקידשו שמי בעגל:

נושא הדרשה: בגלל חטא העגל ניטלה העבודה מהבכורים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. קח את-הלויים, תחת כל-בכור בבני ישראל, ואת-בהמת הלויים, תחת בהמתם; והיו-לי הלויים, אני יהוה. ואת פדויי השלשה, והשבעים והמאתים--העדפים, על-הלויים, מבכור, בני ישראל. ולקחת, חמשת חמשת שקלים--לגלגלת: בשקל הקדש תקח, עשרים גרה השקל. ונתתה הכסף, לאהרן ולבניו--פדויי, העדפים בהם. ויקח משה, את כסף הפדיוס--מאת, העדפים, על, פדויי הלויים (ג'ימ' 18570)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(ג'ימ' 2106 תה)	(תהלים סט) : ותיטב ליהוה משור פר מקרין מפריס..
	(בראשית ג) : ויעש יהוה אלהים לאדם ולאשתו
(ג'ימ' 3797 ס"ת)	כתנות עור וילבישם
(ג'ימ' 501)	(שם ח) : ויקח מכל הבהמה הטהורה
(ג'ימ' 557)	(שם ח) : אחי יפת הגדול
(ג'ימ' 760)	(שם יד) : ומלכי צדק מלך שלם.
(ג'ימ' 1134)	(שם כב) : ויעלהו לעולה תחת בנו.
(ג'ימ' 1430)	(שם כה) : מכרה כיום את בכורתך לי..
(ג'ימ' 678)	(שם) : הנה אנכי הולך למות.
(ג'ימ' 1231)	(יחזקאל לה) : אם לא דם שנאת ודם ירדפך
(ג'ימ' 1441 ר"ת)	(בר' לה) : ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל
	(שם) : ועשה שם מזבח.(ג'ימ' 778)
(ג'ימ' 1688)	(שמות כד) : וישלח את נערי בני ישראל.

(שם לב): וישכימו ממחרת ויעלו עולות ויגישו שלמים (גימ' 2469)

(גימ' 18570)

במדבר רבה פרשה ד' משנה יג ובא אהרן ובניו בנסוע המחנה וגו' אמר הקדוש ברוך הוא למשה בשעה שיהיו מפרקיך את המשכן לא יהיו בני קהת מפרקיך את הפרכת מפני הארץ אלא יהיו בני אהרן נכנסין והן מפרקיך אותם מפני שהם כהנים ושנו רבותינו הכהנים שומרים מבפנים והלויים מבחוץ מחיצת הכהנים גדולה ממחיצת הלויים ומה היו בני אהרן עושין כשהיו מורידים את הפרוכת אמר ר' חמא ב"ר חנינא כך היו קונטיטין גדולים וצינורות של זהב בראשיהן וי"א של ברזל והיו מגביהין את הפרוכת בקונטיטין ופורקיך את הקורקסין ואף על פי כן לא היו משפילין אותה בבת אחת כדי שלא יראו הארון אלא משפילין קימעה קימעה עד שיורידוהו וכסו את הארון מנין שכן האלהים אומר למשה שנא' ובא אהרן ובניו וגו' אמרו הפרוכת היתה דומה לוילון ועביו טפח ועל שבעים ושנים נימין נארגת ועל כל נימא ונימא כ"ד חוטיך וגו' מאות כהנים מטבילין אותה ובי' כהנים גדולים נושאים אותו בקונטיסון מפני הארון ואח"כ נותנין עליו כסוי עור תחש שלא יראה בארון כלום הה"ד (במדבר ד') ונתנו עליו כסוי עור תחש וגו' רבי נתן אומר חביב מעשה הארון ככסא הכבוד של מעלה שנא' (שמות טו) מכון לשבתך פעלת שהמקדש מכון כנגד בית המקדש והארון כנגד הכסא עשה למעלה הימנו כפורת כשפרים שהם עומדים ממעל לו עשה בו שני כרובים שהם חביבים כנגד שמים וארץ שהיה בהם מושבו של הקב"ה שנא' כרוב אחד מקצה מזה וגו' וכשם שהשמים פותח את אוצרו לארץ שנאמר (דברים כח) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים כך השכינה נתונה למעלה מבי' כרובים שנתונין מזה ומזה הם מכוונים זה לזה שנאמר ופניהם איש אל אחיו כנגד כסא הכבוד שמכוון כנגד הקדוש ברוך הוא שנא' (תהלים ג) מציון מכלל יופי אלהים הופיע ואף בשעה שהיו נוסעים לא היו פורסין עליו לא בגד ארגמן ולא תולעת שני אלא בגד כליל תכלת למה שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנא' (יחזקאל א) וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר וגו' ללמדך שהארון היה דומה לכסא הכבוד ולכך נאמר בו כליל תכלת שכולו היה דומה לו ולפי שהארון דומה לו לכך היה הבגד תכלת מלמעלה פניו כנגד הרקיע הדומה לו מה שאין את מוצא בשאר כלים שיהיו בגד תכלת מלמעלה אלא בגד תכלת מלמטה וכיסוי עור תחש מלמעלה אבל בארון כסוי עור תחש מלמטה ובגד תכלת מלמעלה ועוד בארון נאמר בו כליל תכלת מה שלא נאמר בכולם כליל תכלת למה שהוא חשוב מכל כלי המשכן רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתר תורה וכתר כהונה וכתר מלכות וכתר שם טוב עולה על גביהן מעשה הארון כנגד בעלי תורה שהם ספונים שלכך כתב מלמעלה שכל הזוכה לתורה כאלו זוכה למלכות וכהונה וכן הוא אומר (משלי ח) בי מלכים ימלוכו וגו'!

נושא הדרשה: בני אהרן כיסו את הארון בתכלת	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ובא אהרן ובניו, בנסוע המחנה, והורדו, את פרכת המסך; וכסו-בה--את, ארן העדת. ונתנו עליו, כסוי עור תחש, ופרשו בגד-כליל תכלת, מלמעלה; ושמו, בדין. ועל שלחן הפנים, יפרשו בגד תכלת (גימ' 9284)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(שמות טו): מכון לשבתך פעלת.	(גימ' 1448)
(שמות כה) כרוב אחד מקצה מזה..	(גימ' 542א)
(דברים כח): יפתח יהוה לך את אוצרו הטוב את השמים..	(גימ' 2977ס"ט)
(שמות כה) ופניהם איש אל אחיו..	(גימ' 934ס"ט)
(תהלים ג): מציון מכלל יופי אלהים הופיע..	(גימ' 679)
(יחזקאל א): וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר..	(גימ' 2438א)
(משלי ח): בי מלכים ימלוכו..	(גימ' 266ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 9284)

במדבר רבה פרשה ד' משנה כ ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן וגו' הה"ד (משלי כה) אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד אם לפני מלך ב"ו צריך אדם לנהוג שפלות בעצמו קל וחומר לפני המקום ותניין הוי עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון אביך שבשמים ללמדך שאין גאווה לפני המקום אליה אומר כל המרבה כבוד שמים וממעט כבוד עצמו כבוד שמים מתרבה וכבודו מתרבה וכל הממעט כבוד שמים ומרבה כבוד עצמו כבוד שמים במקומו וכבודו מתמעט מעשה באיש אחד שהיה עומד בבית הכנסת ובנו עומד כנגדו וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה הללויה ובנו עונה דברים של תפלות אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תפלות אמר להם ומה אעשה לו תינוק הוא ישחק שוב למחר עשה כאותו ענין וכל העם עונים אחר העובר לפני התיבה אמן הללויה ובנו עונה דברים של תפלות אמרו לו ראה בנך שהוא עונה דברים של תפלות אמר להם ומה אעשה לו תינוק הוא ישחק כל אותן ח' ימי החג ענה בנו דברי של תפלות ולא אמ' לו כל דבר ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שילשה עד שמת אותו האיש ומתה אשתו ומת בנו ובן בנו ויצאו ט"ו נפשות מתוך ביתו ולא נשתייר לו אלא זוג אחד של בני אדם אחד חיגר וסומא ואחד שוטה ורשע שוב מעשה באדם אחד שהיה מתחרט שלא קרא ולא שנה פעם אחת היה עומד בבית הכנסת כיון שהגיע העובר לפני התיבה לקדושת השם הגביה את קולו ואמר ק' ק' ק' ה' צבאות אמרו לו מה ראית שהגבתה קולך אמר להם לא זכיתי לא למקרא ולא למשנה ועכשיו שניתנה לי רשות לא אגביה את קולי ותשוב נפשי עלי ולא יצאת אותה השנה ולא שינתה ולא שילשה עד שעלה אותו האיש מבבל לארץ ישראל ועשאוהו שר החיל של קיסר ומינהו ראש על כל בירניות שבא"י ונתנו לו מקום ובה עיר וישב שם וקראו לו קילוני לו ולבניו ולבני בניו עד סוף כל הדורות מכאן אתה למד שלא ינהג אדם גאווה לפני המקום שכל המתגאה לפניו מתבזה וכה"א (ש"א ב) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו וכן אתה מוצא בדוד מלך ישראל שלא נהג עצמו בגאווה לפני המקום אלא בווה עצמו לפניו כהדיוט להרבות כבודו של מקום אימתי בשעה שהעלה הארון מבית אבינדב אשר בגבעה להביאו לירושלים הה"ד (שם ב ו) ויוסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף אמר דוד איני מעלה את הארון בחשאי מיד נתייעץ עם שרי האלפים והמאות שישלחו

בכל א"י שיתקבצו אליהם וילכו להעלות הארון שנאמר (ד"ה א יג) ויועץ דוד עם שרי האלפים והמאות לכל נגיד (שם) ויאמר דוד לכל קהל ישראל אם עליכם טוב ומן ה' אלהינו וגו' ויקבצו אלינו ונסבה את ארון האלהים אלינו וגו' מיד אמרו לו כולם עשה כמו שאתה חפץ שנאמר (שם) ויאמרו כל הקהל לעשות כן כי ישר הדבר בעיני כל העם מיד שלח וקבץ כל ישראל שבכל א"י שנאמר (שם) ויקהל דוד את כל ישראל מן שיחור מצרים ועד לבוא חמת להביא את ארון האלהים מקרית יערים כמה זקנים מינה דוד שם אמר ר' ירמיה בן אלעזר ור' ברכיה בשם רבי אבא בר כהנא תשעים אלף זקנים מנה דוד ביום אחד ולא מינה את אחיתופל עמהם וקדשן שיהיו עושין דרגון לפניו הה"ד ויוסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף ויוסף תלתין אלפים עוד שלשים אלף ופשוטיה דקרייה שלשים אלפין הרי תשעים אלפין מיד הלכו לגבעה להעלות משם הארון שנא' (שמואל ב ג) ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה וגו' וכתוב אחד אומר (דה"א יג) ויעל דוד וכל ישראל בעלתה אל קרית יערים אשר ליהודה להעלות משם את ארון האלהים ה' יושב הכרובים אשר נקרא שם וגו' וכתוב אחד אומר ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה וגו' כיצד יתקיימו שני כתובים הללו כל ישראל הלכו לבעלתה שהיא קרית יערים והמתינו שם על הארון עד שיביאוהו מן הגבעה אבל דוד והזקנים קמו מבעלי יהודה היא בעלתה היא קרית יערים והלכו נגד הארון לגבעה להביאו מן הגבעה לקרית יערים היא בעלתה ומבעלתה יעלוהו כל ישראל עמו עד ירושלים וי"א בתחלה נמלכו שלא ילכו אלא עד בעלתה וישלח משם עד בית אבינדב אשר בגבעה להעלות משם ארון האלהים עד קרית יערים ומשם יעלו כולם עמו לירושלים כיון שהיה שם אמר להם אין כבודו של ארון שיבא ביחידים אלא נלך כלנו לשם לכך כתיב ויקם וילך דוד וכל העם וגו' למה לא הלך בתחלה אלא בעלתה שהיא קרית יערים לפי שהגבעה וקרית יערים בבת אחת היו יושבים ששם היו יושבין הגבעונים שנאמר (יהושע ט) ויסעו בני ישראל ויבאו אל עריהם ביום השלישי ועריהם גבעון והכפירה ובארות וקרית יערים ונפלה קרית יערים בחלק יהודה שכן הוא מונה בחלק נחלתו (שם טו) קרית בעל היא קרית יערים והיא היתה גבול בין יהודה ובנימין שכן הוא אומר בגבול ארץ בנימין (שם יח) והיו תוצאותיו אל קרית בעל היא קרית יערים עיר בני יהודה וגו' אבל הגבעה ששם היה הארון היה בגבול בנימין שכן כתיב בערי בנימין (שם) גבעון והרמה ובארות והמצפה והכפירה והמצפה ולכך באו בתחלה עד קרית יערים שהיא גבול בין יהודה לבנימין ואחר הלכו לגבעון אשר נקרא שם שם ה' צבאות א"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחאי מלמד שהשם וכל כינויו מונחין בארון רב הונא אמר מלמד שהלוחות ושברי לוחות מונחין בארון וירכיבו את ארון האלהים וגו' לא נשאו כתורה שהרי כתיב ולבני קהת לא נתן וגו' מפני מה נענש שנתעלם המקרא מעיניו מפני שקרא לדברי תורה זמירות שנאמר (תהלים קיט) זמרות היו לי חקיד וגו' אמר לו הקב"ה ד"ת שכתב בהן (משלי כג) התעני עיניך בו ואיננו אתה קורא אותן זמירות הרי אני מכשילך בדבר שאפילו תינקות של בית רבן יודעין אותן ולבני קהת לא נתן וגו' ואיך אתייה בעגלה והיה ארונא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא טעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא וטעין דוד ואייתי לאחיתופל א"ל לית את אמר לי מה נעבד לדין ארונא דהוא טעון כהניא לרומא וטריף לון לארעא וטעין כהניא לרומא וטריף לון לארעא א"ל שלח שאיל לאינון חכימא דמניתה אמר דוד מאן דידע למקמתיה ולא קם ליה יהא סופא מתחנקא אמר לו דבח קומי והוא קאים אמר הקדוש ברוך הוא לאחיתופל מלה דמינוקיא אמרין בכנישתא בכל יום לא אמרת ליה ולבני קהת לא נתן וגו' ודא רבתא א"ל דבח קומי וקאים ולכך היה זובח כשהעלהו בשניה שלא יבא לידי כך שנא' (ש"ב ו) ויהי כי צעדו וגו' ויהי עוזא ואחיו נוהגין את העגלה שנא' (שם) וישארו מבית אבינדב וגו' עוזא מאחריו ואחיו לפניו וישארו מבית אבינדב אשר בגבעה וגו' מהו שאמר הכתוב וישארו מבית אבינדב וגו' מה נשאו עמו ארגו ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל שעליו ס"ת מונח כהיא דתנינן ארון שעשה משה אמתים וחצי ארכו ואמה וחצי רחבו ואמה וחצי קומתו באמה בת ו' טפחי והלוחות ארכן ששה ורחבן ששה ועוביין שלשה מונחות לארכו של ארון וכמה לוחות אוכלות י"ב טפחים ונשתירו שם ג' טפחים צא מהם טפח חציו לכותל זה וחציו לכותל זה נשתירו שם שני טפחים שבהם ס"ת מונח שנאמר אין בארון רק שני לוחות וגו' אין רק אין מיעוט אחר מיעוט אלא לרבות ס"ת שמונח בארון פירנסתה ארון לארכו בא ופרנס ארון לרחבו כמה לוחות אוכלת בארון ששה טפחים נשתירו שם שלשה טפחים צא מהן טפח חציו לכותל זה וחציו לכותל זה נשתירו שם שני טפחים שלא יהא ס"ת נכנס ויוצא בדוכן דברי ר"מ ר' יהודה אומר באמה בת חמשה טפחים והלוחות ארכן ששה ורחבן ששה ועוביין שלשה ומונחות לארכו של ארון כמה לוחות אוכלות בארון י"ב טפחים נשתיר שם חצי טפח אצבע ומחצה לכותל זה ואצבע ומחצה לכותל זה פירנסתה ארון לארכו צא ופרנס ארון לרחבו כמה לוחות אוכלות בארון ששה טפחים נשתירו שם טפח ומחצה צא מהם חצי טפח אצבע ומחצה לכותל זה ואצבע ומחצה לכותל זה נשתירו שם טפח עומדין שנאמר (שיר ג) אפריון עשה לו המלך וגו' עמודיו עשה כסף וגו' וארגו ששגרו פלשתים דורון לאלהי ישראל מונח בצדו שנאמר (ש"א ו) ואת כל כלי הזהב אשר השיבותם לו אשם תשימו בארגו מצדו ושלחתם אותו והלך ועליו ס"ת מונח שנאמר (דברים לא) לקוח את ספר התורה הזה בצדו היה מונח ולא בתוכו ומה אני מקיים אין בארון רק שני לוחות לרבות שברי לוחות שמונחין בארון לפי שהלוחות השלמות ולוחות השבורות על צדיהן היו מונחות בארון לפי שלא היו עבות אלא שלשה טפחים אבל קודם שהיה הארגו דף אחד היה יוצא מן הארון ועליו היה ספר תורה מונח לכך כתיב וישארו מבית אבינדב זה היה הארגו שעליו ספר תורה מונח והיה עומד מצד ארון ברית ה' ואחיו הולך לפני הארון מכאן אמרו אחיו הולך לפניו כיון שהעלו אותו היו תשעים אלף זקנים מהלכין לפניו והכהנים טוענין בו והלויים מנגנין וכל ישראל משחקין מן שיש בידו לולב מי שיש בידו תוף וכלי שיר הה"ד (שמואל ב ו) ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני ה' וגו' זה לולב שאדם מנענע בו (שם) ויבאו עד גורן נכון כתיב כידון וכתוב נכון א"ר יוחנן בתחלה כידון ולבסוף נכון וישלח עוזא אל ארון האלהים אמר לו הקב"ה הארון נושאו נשא עצמו לא כל שכן דכתיב (יהושע יד) ויהי כאשר תם כל העם לעבור ויעבור ארון ה' והכהנים לפני העם נשא ארון נושאו ועבר (שמואל ב ו) כי שמטו הבקר למה שמטו שהיו מוליכין אותו שלא כתורה שהן היו צריכין להוליכו בכתף וטעוהו בעגלה והלך לו לעצמו ויחר אף ה' בעוזא ויכהו שם האלהים על השל מהו על השל ר' יוחנן ור"א ח"א על עסקי שלו וח"א שעשה צרכיו בפניו וימת שם עם ארון האלהים א"ר יוחנן עוזא בא לעוה"ב שנא' עם ארון האלהים מה ארון קיים לעוה"ב אף עוזא בא לעוה"ב ויחר לדוד על אשר פרץ ה' וגו' מהו ויחר אר"א שנשנתו פניו כחררה מה

טעם דלא כתיב ביה אף מיד נתירא דוד להביאו אצלו שנא' (שם) ויירא דוד את ה' ביום ההוא ויאמר איך יבא אלי ארון ה' מה עשה דוד הטהו בית עובד אדום הגתי לוי היה עובד אדום לעמוד שם שנאמר (שם) ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון ה' וגוי ויטהו דוד בית עובד אדום הגתי לוי היה עובד אדום הגתי שכן מיחסו עם הלויים ועובד אדום ואחיו ס"ב ולמה נקרא שמו עובד על ידי שעבד לפני ה' כראוי אדום שהאדים פני דוד הוא היה מתירא מפני הארון שלא ימיתנו והוא עובד לפניו ובירכו הקדוש ברוך הוא הגתי שהיה מגת כשחזר דוד לירושלים בא אחיתופל ואמר לו דוד לא היה לך ללמד מפסוק קטן שהתינוקות קוראין (במדבר ז') ולבני קהת לא נתן וגוי הלויים נושאים את הארון ואין הכהנים נושאים את הארון בכתף הם נושאים את הארון ולא על עגלה ומנין שכן הוא שכן את מוצא כשהעלהו בשנייה לא היה שם כהן ולא עגלה שנא' (ד"ה א טו) אז אמר דוד לא לשאת את ארון האלהים כ"א הלויים וכתוב וישאו בני הלויים את ארון האלהים וישב ארון ברית ה' בית עובד אדום הגתי אמרו רבותינו שני דברי' היו קדושי' וגדולים וכסבורין בני אדם שהם קשים וכדי שלא להוציא לעז עליהם כתב בהן דבר גדול של שבח וברכה ואלו הן קטרת וארון קטרת שלא יאמר אדם קשה הוא הקטרת על ידו מתו נדב ואביהוא ועל ידו נשרפו עדת קרח ועל ידו נצטרע עוזיהו לכך כתב הקב"ה מעלה גדולה בקטרת שניצלו ישראל על ידו שנאמר (במדבר יז) ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהל וגוי ארון שלא יאמר אדם קשה הוא הארון הוא הכה בפלשתים הוא הרג באנשי בית שמש הוא הרג לעוזא לכך כתב בו ברכה שנאמר וישב ארון ה' וגוי ללמדך שאין קטרת וארון הורגין אלא עונות הורגין במה בירך הקדוש ברוך הוא בית עובד אדום ר"י אומר בבנים הה"ד (דה"א כו) ולעובד אדום בנים שמעיה הבכור וגוי יואח השלישי ושכר הרביעי ונתנאל וגוי פעולתי השמיני בעון קומי ר"י מהו פעולתי אמר להם על שפעל פעולה גדולה בתורה מה פעולה גדולה פעל שהיה מדליק לפני הארון נר א' שחרית ונר א' ערבית ר' יוסי עבד לה אפסרה מה אם הארון שלא אכל ושתה ולא מתכבד אלא בשביל שני לוחות שהיה בו זכה בית עובד אדום שיתברך בזכותו מי שקבל חכמים ותלמידים במאכל ובמשנתה ועל מטות כבודות עאכ"ו שישלם לו הקב"ה שכרו אמרו על עובד אדום ח' בנים היו לו וחי' כלות היו לו וכל חדא וחדא מנהון ילדה תרין בירחא הא כיצד היתה טמאה שבעה וטהורה שבעה ויולדת טמאה שבעה וטהורה שבעה ויולדת שית עשר לכל ירח לתלתא ירחין הרי ארבעים ותמניא ובני שמעיה ששה דכתיב (ד"ה א כו) ולשמעיה בנו נולד בנים וגוי בני שמעיה עתני וגוי הא חמשין וארבע תמניא דידיה דכתיב ולעובד אדום בנים וגוי הא שתין ותרין הה"ד (שם) כל אלה מבני עובד אדום המה ובניהם ואחיהם איש חיל בכח לעבודה ששים ושנים לעובד אדום היו כי ברכו אלהים לכך נאמר ויברך אלהים את בית עובד אדום וגוי שמע דוד לסוף ג' חדשים שבירך הקדוש ברוך הוא לעובד אדום ולביתו קיבץ זקני ישראל והשרים ושרי הכהנים והלויים להעלות את הארון בשמחה גדולה דכתיב (ש"ב ו) ויוגד למלך דוד לאמר ברוך ה' את בית עובד אדום וגוי וכתוב אחד אומר (ד"ה א טו) ויהי דוד וזקני ישראל וגוי מי העלוהו הלויים העלוהו וכיון שראה דוד שהעלוהו הלויים ולא ניוקו כמה שאמר ליה אחיתופל הוסיף עוד וזבח לפניו כמו שאמר אחיתופל בראשונה הה"ד (שם) ויהי בעזור האלהים את הלויים וגוי כתוב אחד אומר ויזבחו ז' פרים וז' אילים וכתוב אחד אומר (שמואל ב ו) ויהי כי צעדו וגוי ו' צעדים ויזבח שור ומריא ר' חנינא ור' מנא ח"א על כל צעידה וצעידה שור ומריא ובסוף שבעה פרים ושבעה אילים וחד אמר על כל צעידה וצעידה שבעה פרים ושבעה אילים ובסוף שור ומריא רבנן אמרי מקרא חד פרוש לחבירו על כל ז' פסיעות ז' פרים וז' אילים רב פפא בר שמואל אמר על כל פסיעה ופסיעה שור ומריא על כל ו' פסיעות ז' פרים וז' אילים א"ל ר' חסדא א"כ מלאת את כל ארץ ישראל במות אלא על כל ו' פסיעות שור ומריא על כל שש סדרים של שש פסיעות ז' פרים וז' אילים (שם) ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' וגוי בא וראה כמה בזה דוד עצמו לכבודו של הקב"ה היה לו לדוד להיות מהלך לפניו סתם כמלך לבוש כלי מלכותו לאו אלא לבש כלים נאים לכבוד הארון ומשחק לפניו מה שאפשר לומר שנא' (ד"ה א טו) ודוד מכורבל במעיל בוץ וכל הלויים הנושאים את הארון וגוי וכתוב ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' מהו בכל עוז בכל כחו מהו מכרכר שהיה מקיש ידיו זו על זו וטופח ואומר כירי רם והיו ישראל מריעים ותוקעים בשופרות ובחצוצרות וכל כלי שיר שנא' (ש"ב ו) וכל בית ישראל מעלים את ארון ה' בתרועה ובקול שופר וכתוב אחד אומר (ד"ה א טו) וכל ישראל מעלים את ארון ברית ה' וגוי כיון שבאו לירושלים היו כל הנשים מציצות על דוד מן החלונות וראו אותו מרקד ומשחן ולא היה איכפת לו הה"ד (שמואל ב ו) והיה ארון ה' עיר דוד וגוי הרי לך שאשתו נשקפה עליו ומנין שכל נשי ירושלים כן שכן היא אומרת לו (שם) מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו (שם) ותרא את המלך דוד מפזז ומכרכר וגוי כיון שראתה אותו משים עצמו כהדיוט נתבזה בעיניה מהו מפזז ומכרכר האידך היה עושה אמרו רבותינו היה לבוש בגדי זהב סנונין דומין לפז והיה מכה בידיו זו על גב זו וטפח כיון שהיה מכרכר כירי רם היה מפזז מהו מפזז שהיה הזהב המסונן שהיה עליו קולו פוזז יכול לא היה דוד עושה יותר מזו לאו אלא הופך אספירס ומשווייר לפניו שכן כתיב במקום אחר (דה"א ט"ו) ותרא את המלך דוד מרקד ומשחק וגוי והיו כל הנשים מציצות עליו מן הגגות ומן החלונות ולא איכפת לו ומהיכן את למד שהיה דוד הופך אספירס ומשווייר שכן את מוצא כיון שהכניסוהו לעיר דוד הציגוהו במקום אשר הכין לו דוד והעלה עולות לפניו הוא וישראל שכן כתיב (ש"ב ו) ויביאו את ארון ה' ויציגו אותו וגוי תמן כתיב ויקריבו עולות ושלמים לפני האלהים אחר שכלה להעלות בירך כל העם על שכבדו את הארון ונתן לכולם מתנות מרוב שמחתו בארון ולנשים שנא' (שם) ויכל דוד מהעולות העולה והשלמים וגוי ויחלק לכל העם ככל המון ישראל וגוי מהו אפשר אחד מששה בפר אשישה אחת מששה באיפה וי"א אשישה גרבא דחמרא כהם דתימא (הושע ג) ואוהבי אשישי ענבים לאחר שנפטרו כל ישראל ממנו נפנה לברך את ביתו ולשמחה מרוב שמחת הארון יצאת מיכל לקראתו וביזתהו על שבזה עצמו לכבוד הארון לעיני הנשים הה"ד (שמואל ב ו) וישב דוד לברך את ביתו וגוי לא הניחתו ליכנס לתוך הבית אלא יצאת לחוץ והיתה מקפחתו בדברים ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו מכאן את למד שהיה הופך אספירס ומשווייר שכן היא אומרת לו אשר נגלה היום התחילה עושה מריבה כנגדו מבקשת לאכול פניו אמרה לו אם ראיתי כבוד מה נכבד היום מלך ישראל עכשיו הודעת שאת מלך אשר נגלה היום הלוי בצניעות אלא לעיני אמהות עבדיו ואלו הן נשי ישראל שהיא קוראה אתהן אמהות כהגלות נגלות אחד הריקים אמר רבי אבא בר כהנא הריק שבריקים זה ארכיסטס שאין ריקים הימנו מכל מצוה כך היה דוד מרקד לפני הארון אמרה לו היום

נגלה כבודו של בית אבא בוא וראה מה ביניך לבין בית אבא כל בית אבי היו צנועים וקדושים אמרו עליו על בית שאול שלא נראה מהם לא עקב ולא גודל מימיהם הה"ד (שם א כד) ויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול וגוי' מהו ויבא אל גדרות הצאן ר' אבין בשם רבי אלעזר נכנס לו לדיר הצאן גדר לפניו מגדר ויבא שאול להסך את רגליו עשה עצמו כסוכה עטיף פעליונים וישב לבית הכסא והיה חמי ליה משולשל ציבחר ומסלק ציבחר משולשל ציבחר ומסלק ציבחר אמר דוד לית אריך מנגע בהא גופא צניעה הה"ד דהוא א"ל (שמואל א כד) הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך ה' היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך ואחוס עליך אין כתיב כאן אלא ותחס עליך צניעותך חסה עליך וכך אמרה לו מיכל של בית אבי היו צנועין כ"כ ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים כיון שגמרה דבריה א"ל וכי לפני מלך ב"ו שחקתי ולא לפני מלך מלכי המלכים שחקתי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו ואלו היה אביך צדיק יותר ממני היה האלהים בוחר בי ופוסל בבית אביך הה"ד (שם ב ו) ויאמר דוד אל מיכל לפני ה' וגוי' א"ל אביך היה מלך על ישראל בלבד אני נגיד על ישראל ויהודה הה"ד על עם ה' זה שבט יהודה על ישראל אלו שאר שבטים ד"א א"ל של בית אביך היו מבקשין כבוד עצמן ומניחין כבוד שמים ואני איני עושה כן אלא מניח כבוד עצמי ומבקש כבוד שמים הה"ד (שם) ונקלתי עוד מזאת ואל תאמרי שהייתי שפל בעיני אחרים ולא נבזה בפני עצמי ת"ל והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה א"ל אותן בנות ישראל שצווחות אותן אמהות אינן אמהות אלא אימהות לוואי יהא לי חלק עמהם לע"ל הה"ד (שם) ועם האמהות אשר אמרת לוואי עמם אכבדה ולפי שאמרה מיכל כן נענשה שכן כתיב אחריו (שם) ולמיכל בת שאול לא היה לה ולד עד יום מותה והא כתיב יתרעם לעגלה אשתו שגעתה כעגלה ומתה היינו דכתיב עד יום מותה הא ביום מותה היה לה אין לך אדם בישראל שביזה עצמו על המצות יותר מדוד הה"ד דהוה אמר לפני אלהים (תהלים קלא) ה' לא גבה לבי בשעה שמשחני שמואל למלך ולא רמו עיני בשעה שהרגתי את גלית ולא הלכתי בגדולות בשעה שהחזירוני למלכותי ובנפלאות ממני בשעה שהעלתי את הארון (שם) אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו כשם שהתינוק הזה אינו מתבייש להתגלות לפני אמו כך שויתי נפשי לפניך שלא נתביישתי להתבזות לפניך לכבודך כגמול עלי נפשי כהן ינוקא דנפק ממעי דאימיה ואין בו רוח גסה לינוק משדי אמו כן הות נפשי עלי שאיני מתבייש ללמוד תורה אפילו מקטני ישראל א"ר אדא ב"ר חנינא אמר לו הקדוש ברוך הוא אתה שוית עצמך לגמול חייך כשם שאין לתינוק הזה עונות כך אין לך עונות שנאמר (שמואל ב יב) גם ה' העביר חטאתך לא תמות מכאן את למד שאין אדם רשאי לנהוג גאווה לפני המקום אלא צריך אדם להתבזות על כבודו א"ר יהודה הלוי ב"ר שלום אין מעשיו של הקב"ה כמעשה ב"ו למה עבד מגירים של ב"ו יש לו כלים נאים בשעה שהוא יוצא לשוק הוא לובשם אבל בשעה שהוא עומד לבשל פושט את היפים ולובש מקורעים וזוסטא ועוד בשעה שהוא גורף את הכירים ואת התנור הוא לובש רעים מהם אבל לפני הקדוש ברוך הוא בשעה שכהן גורף את המזבח ומדשנו היה לובש כלים מעולים שנאמר (ויקרא ו) ולבש הכהן מדו בד וגוי' שבביל והרים את הדשן למה כן אלא להודיעך שאין גאווה לפני המקום וכן אתה מוצא באלעזר הכהן שהיה נוהג בשפלות לפני המקום א"ר יהושע בן לוי אלעזר היה דוכנין נשיא על הנשיאים שנאמר (במדבר ג) ונשיא נשיאי הלוי אלעזר בן אהרן הכהן וגוי' ראה שררה שהיתה בידו ואת סבור מפני שהיה אדם גדול הי' נותן לאחרים שיטענו את הכלים שהיה עשוי לטעון אותם לאו אלא הוא עצמו היה טוען שנאמר ופקדת אלעזר בן אהרן הכהן וגוי' והיאך היה טעון כל אלו אמרו רבותינו כן היה טוען שמן המאור בימינו וקטורת הסמים בשמאלו ומנחת התמיד של יום תלויה בזרועו בין הערבים היכן היה נתון א"ר אחא א"ר שמעון בן יוחאי כמין צלוחית קטנה היה תולה באפונדתו מפני שהיה חגור מתניו בזינו כעבד לפני קונו להודיעך שאין גאווה לפני האלהים פקדת כל המשכן וכל אשר בו בקדש ובכליו שעל ידו היה נותן להם הארון והשלחן והמנורה והמזבחות וכל כליהם כמה דתימא ומשמרתם הארון וגוי' ונשיא נשיאי הלוי אלעזר

נושא הדרשה: אין גאווה לפני המקום
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ד) נשא, את-ראש בני קהת, מתוך, בני לוי--למשפחתם, לבית אבתם. מבן שלשים שנה ומעלה, ועד בן-חמשים שנה--כל-בא, לצבא, לעשות מלאכה, באהל מועד. זאת עבדת בני-קהת, באהל מועד--קדש, הקדשים. ובה אהרן ובניו, בנסע המחנה, והורדו, את פרכת המסך; וכסו-בה--את, ארון העדת. ונתנו עליו, כסוי עור תחש, ופרשו בגד-כליל תכלת, מלמעלה; ושמו, בדיו. ועל שלחן הפנים, יפרשו בגד תכלת, ונתנו עליו את-הקערת ואת-הכפת ואת-המנקות, ואת קשות הנסך; ולחם התמיד, עליו יהיה. ופרשו עליהם, בגד תולעת שני, וכסו אתו, במכסה עור תחש; ושמו, את-בדיו. ולקחו בגד תכלת, וכסו את-מנרת המאור ואת-נרתיה, ואת-מלקחיה, ואת-מחתתיה; ואת כל-כלי שמנה, אשר ישרתו-לה בהם. ונתנו אתה ואת-כל-כליך, אל-מכסה עור תחש; ונתנו, על-המוט. ועל מזבח הזהב, יפרשו בגד תכלת, וכסו אתו, במכסה עור תחש; ושמו, את-בדיו. ולקחו את-כל-כלי השרת אשר ישרתו-בם בקדש, ונתנו אל-בגד תכלת, וכסו אותם, במכסה עור תחש; ונתנו, על-המוט. ודשנו, את-המזבח; ופרשו עליו, בגד ארגמן. ונתנו עליו את-כל-כליו אשר ישרתו עליו בהם, את-המחתת את-המזלגת ואת-הייעים ואת-המזרקת--כל, כלי המזבח; ופרשו עליו, כסוי עור תחש--ושמו בדיו. וכלה אהרן ובניו לכסת את-הקדש ואת-כל-כלי הקדש, בנסע המחנה, ואחרי-כן יבאו בני-קהת לשאת, ולא-יגעו אל-הקדש ומתו; אלה משא בני-קהת, באהל מועד. ופקדת אלעזר בן-אהרן הכהן, שמן המאור וקטורת הסמים, ומנחת התמיד, ושמן המשחה: פקדת, כל-המשכן וכל-אשר-בו, בקדש, ובכליו. אל-תכריתו, את-שבט משפחת הקהתי, מתוך, הלויים. וזאת עשו להם, וחיו ולא ימתו, בגשתו, את-קדש הקדשים: אהרן ובניו, יבאו, ושמו אותם איש איש על-עבדתו, ואל-משאו. ולא-יבאו לראות כבלע את-הקדש, ומתו. ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה, את-בני הקהתי, למשפחתם, ולבית אבתם. מבן שלשים שנה ומעלה, ועד בן-חמשים שנה--כל-הבא, לצבא, לעבדה, באהל מועד. ויהיו פקדיהם, למשפחתם--אלפים, שבע מאות וחמשים. אלה פקודי משפחת הקהתי, כל-העבד באהל מועד, אשר פקד משה ואהרן, על-פי יהוה ביד-משה. נשא, את-ראש בני גרשון--גם-הם: לבית אבתם, למשפחתם. מבן שלשים שנה ומעלה, עד בן-חמשים שנה--תפקד אותם: כל-הבא לצבא צבא, לעבד עבדה באהל מועד. זאת עבדת, משפחת הגרשני--לעבד, ולמשא. ונשאו את-יריעת המשכן, ואת-אהל מועד, מכסהו, ומכסה התחש אשר-עליו מלמעלה; ואת-

מסך--פתח, אהל מועד. ואת קלעי החצר ואת-מסך פתח שער החצר, אשר על-המשכן ועל-המזבח סביב, ואת מיתריהם, ואת-כל-כלי עבדתם; ואת כל-אשר יעשה להם, ועבדו. על-פי אהרן ובניו תהיה, כל-עבדת בני הגרשני, לכל-משאם, ולכל עבדתם; ופקדתם. (127816)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד (2138) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו (310) ויוסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף (2257) ויועץ דוד עם שרי האלפים והמאות לכל נגיד (1587) ויאמר דוד לכל קהת ישראל אם עליכם טוב ומן יהוה אלהינו (1849) ויקבצו אלינו ונסבה את ארון האלהים אלינו (1280) ויאמרו כל הקהת לעשות כן כי ישר הדבר בעיני כל העם (2757) ויקהת דוד את כל ישראל מן שיחור מצרים ועד לבוא חמת להביא את ארון האלהים מקרית יערים (4965) ויוסף עוד דוד את כל בחור בישראל שלשים אלף (2257) ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה (1497) ויעל דוד וכל ישראל בעלתה אל קרית יערים אשר ליהודה להעלות משם את ארון האלהים יהוה יושב הכרובים אשר נקרא שם (6355) ויקם וילך דוד וכל העם אשר אתו מבעלי יהודה (1497): ויסעו בני ישראל ויבאו אל עריהם ביום השלישי ועריהם גבעון והכפירה ובארות וקרית יערים (4298) קרית בעל, היא קרית יערים יהוה (1894) והיו תוצאותיו אל קרית בעל היא קרית יערים עיר בני יהודה (3217) גבעון והרמה ובארות והמצפה והכפירה והמצפה יהוה (1726) אשר נקרא שם שם יהוה צבאות (2057) זמרות היו לי חקיק (852) התעיף עיניך בו ואיננו יהוה (882) ויהי כי צעדו יהוה (257) וישאוהו מבית אבינדב אשר בגבעה (1438) אפריון עשה לו המלך עמודי עשה כסף יהוה (1550) ואת כל כלי הזהב אשר השיבותם לו אשם תשימו בארגז מצדו ושלחתם אותו והלך יהוה (4570) לקוח את ספר התורה הזה יהוה (1544) ודוד וכל בית ישראל משחקים לפני יהוה (1723) ויבאו עד גורן נכון (484) וישלח עוזא אל ארון האלהים (817) ויהי כאשר תם כל העם לעבור ויעבור ארון יהוה והכהנים לפני העם יהוה (2489) כי שמטו הבקר (692) ויחר אף יהוה בעוזא ויכהו שם האלהים על השל (1330) וימת שם עם ארון האלהים (1254) ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה (1265) ויירא דוד את יהוה ביום ההוא ויאמר איך יבא אלי ארון יהוה (1368) ולא אבה דוד להסיר אליו את ארון יהוה ויטהו דוד בית עובד אדום הגתי (2108) אז אמר דוד לא לשאת את ארון האלהים (1774) וישאו בני הלויים את ארון האלהי (1185) וישב ארון ברית יהוה בית עובד אדום הגתי (2176): ויקח אהרן כאשר דבר משה וירץ אל תוך הקהת (2725) ולעובד אדום בנים שמעיה הבכור יואח השלישי ושכר הרביעי ונתנאל פעולתי השמיני (3980) ולשמעיה בנו נולד בנים בני שמעיה עתני יהוה (1754) כל אלה מבני עובד אדום ובניהם ואחיהם איש חיל בכח לעבודה ששים ושנים לעובד אדום (2279) ויוגד למלך דוד לאמר בך יהוה את בית עובד אדום (1628) ויהי דוד וזקני ישראל (759) ויהי בעזור האלהים את הלויים (899) ויהי, כי צעדו נשאי ארון-יהוה-- ששה צעדים: ויזבח שור, ומריא (2490) ודוד מכרכר בכל עוז לפני יהוה (831) ודוד מכורבל במעיל בוץ וכל הלויים הנושאים את הארון (1790) וכל בית ישראל מעלים את ארון יהוה בתרועה ובקול שופר (3296) וכל ישראל מעלים את ארון ברית יהוה (2083) והיה ארון יהוה בא עיר דוד (606) מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו (2177) ותרא את המלך דוד מפוז ומכרכר (1737) ותרא את המלך דוד מרקד ומשחק (1915) ויביאו את ארון יהוה ויציגו אותו (1257) ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים יהוה ויחלק לכל העם לכל המון ישראל (2275) ואוהבי אשישי ענבים (823) וישב דוד לברך את ביתו (1403) ויבא אל גדרות הצאן על הדרך ושם מערה ויבא שאול (2155) הנה היום הזה ראו עיניך את אשר נתנך יהוה היום בידי במערה ואמר להרגך ותחס עליך (3466) ויאמר דוד אל מיכל לפני יהוה (598) ונקלתי עוד מזאת (1124) ועם האמהות אשר אמרת יהוה לואי עמם אכבדה (1970) ולמיכל בת שאול לא היה לה ולד עד יום מותה (1582) יהוה לא גבה לבי יהוה (135) ולא רמו עיני יהוה (449) ולא הלכתי בגדולות יהוה (979) ובנפלאות ממני יהוה (741) אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמול עלי אמו יהוה (2026) כגמול עלי נפשי (649) גם יהוה העביר חטאתך לא תמות יהוה (1697) ולבש הכהן מדו בד (474) בשביל והרים את הדשן (1365)

(127816)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה ה' משנה ב ד"א אל תכריתו הה"ד (משלי כב) אל תגזול דל כי דל הוא אמרו רבותינו במה הכתוב מדבר אם הוא דל מהו גזול לו אלא לא דיבר אלא במתנות עניים שהוא חייב ליתן להם מן התורה לקט שכחה ופאה ומעשר עני והזהיר הקדוש ברוך הוא שלא יגזול אדם מהם מתנות הראויות ליתן להם כי דל הוא די לו עניותו לא דיו לעשיר שהוא עומד בריוח ועני בצער אלא אף גזול ממנו מה שנתן לו הקב"ה ואל תדכא עני בשער כמה דתימא (שמות כג) לא תטה משפט ואומר כל אלמנה (משלי כב) כי ה' יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש וכן הוא אומר אם ענה תענה אותו וחרה אפי והרגתי ד"א אל תגזול מדבר בשבטו של לוי למה קורא אותן דלים שהיו דלים במנין מכל השבטים אין לך בכל השבטים פחות במנין כמנשה שלא עלה מניינם אלא ל"ב אלף ומאתים והם היו מבן עשרים שנה ועד בן ששים חוץ מאותן שהיו מבן חדש ועד עשרים וחוף מן אותן שהיו מן ששים שנה ומעלה אבל כל שבט לוי לא היו מבן חדש ומעלה אלא כ"ב אלף ושלוש מאות ואהרן ובניו למה שהיו סמוכים לקדש וכל מי שאינו נזהר כראוי מדת הדין פוגעת בהן אמר הקדוש ברוך הוא לישראל הם שומרים משמרת הקדש כדי שלא תזוקו ודת מתדלדלים בשבילכם אל תגזלו מהם המתנות שנתתי להם כי דל הוא ועוד שהם דלים מנחלה שלא נטלו עמכם חלק בארץ שנאמר (יהושע יג) ולשבט הלוי לא נתן משה נחלה (במדבר יח) ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל לנחלה (שם) ולא יקרבו עוד ועבד הלוי את עבודת אהל מועד ואל תדכא עני בשער כמה דתימא (דברים כו) כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך שאם עשית כן כי ה' יריב ריבם אל תגזול דל מדבר בבני קהת למה קורא אותן דל שהיו משבט לוי שלא נטלו חלק בארץ:

נושא הדרשה: אל תכריתו את משפחת קהת

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אל-תכריתו, את-שבט משפחת הקהתי, מתוך, הלויים. וזאת עשו להם, וחיו ולא ימתו, בגשתם, את-קדש הקדשים: אהרן ובניו, יבאו, ושמו אותם איש על-עבדתו, ואל-משאו. ולא-יבאו לראות כבלע את-קדש, ומתו. ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה, את-בני הקהתי, למשפחתם, ולבית אבתם (גימ' 15934)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (משלי כב): אל תגזול דל כי דל הוא.
 (משלי כב): ואל תדכא עני בשער יהוה
 (שמות כג): לא תטה משפט.
 (שם) כל אלמנה..
 (משלי כב) כי יהוה יריב ריבם וקבע את קובעיהם נפש
 (שמות כב) אם-ענה תענה, אותו.
 (שמות כב) וחרה אפי, והרגתי.
 (יהושע יג): ולשבט הלוי לא נתן משה נחלה
 (במדבר יח) ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל לנחלה
 (שם) ולא יקרבו עוד ועבד הלוי את עבודת אהל מועד.
 (דברים כו): כי תכלה לעשר את כל מעשר תבואתך.
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 15934)

במדבר רבה פרשה ה' משנה ג ד"א אל תכריתו הה"ד (מ"ב יב) ולא דבר ה' למחות את שם ישראל מתחת השמים אין הקב"ה מבקש שימות א' מהם ראה מה כתיב (ישעיה נו) ואל יאמר בן הנכר ומה על בן נכר אמרתי שלא לפסלו עאכ"ו ישראל שהם בני הוי ולא דבר ה' למחות וכן הגבעונים שהיו גרים גרורים ולא היו גרי אמת אלא מן היראה נתגיירו קבלתי אותם ועל שביקש שאול להזדקק להם והרג הכהנים שהיו מספיקין מזונותן הרגתיו ולא עוד אלא שהבאתי שלש שנים רעב בשבילם שנאמר (ש"ב כא) ויהי רעב בימי דוד ומה אם לגבעונים שבאו אצלכם לא פסלתי לבני אני פוסל הוי ולא דבר ה' למחות ועאכ"ו ללויים שהם משרתים לפני הוי אל תכריתו אל תכריתו הה"ד (נחום א) טוב ה' למעוז ביום צרה אין מדותיו של הקדוש ברוך הוא כמדת ב"ו מלך בשר ודם שמרדה עליו מדינה הוא עושה בה אנדרולומסיה והורג הטובים עם הרעים והקב"ה אינו כן בשעה שהדור מכעיס לפניו הוא ממלט הצדיקים ומאבד לרשעים חטא דור אנוש איבד אותם הציל לחנוך (בראשית ה) ויתהלך חנוך למה ביום צרה ויודע חוסי בו דור המבול הכעיסו ואיבדן והציל לנח (שם ו) ונח מצא חן בעיני ה' הוי ביום צרה ויודע חוסי בו טוב ה' למעוז ביום צרה ויודע חוסי בו סדומיים הכעיסו ואבדם והציל לוט שנא' (שם יט) ויהי בשחת אלהים את ערי הכנר הוי ביום צרה ויודע חוסי בו הביא חשך על המצריים (שמות י) ולכל בני ישראל היה אור הוי ביום צרה ויודע חוסי בו יצאו ישראל ממצרים באו למדבר עשו אותו מעשה חוץ משבטו של לוי שנא' (שם לב) מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי מיד עמד משה והרג לחוטאים ע"י שבט לוי שנא' (שם לג) ויעשו בני לוי כדבר משה ונגף הקדוש ברוך הוא עושי מעשה העגל ולא נגף שבט לוי שנאמר ויגף ה' הוי ביום צרה ויודע חוסי בו אמר הקב"ה שבט לוי חסו בי וקדשו שמי בעגל הדין הוא שאודע אותם לטוב ואצילם מצרה לפיכך הזהיר למשה ולאחרון על בני קהת שהיו לויים שלא יתכלו במעשה הארון הה"ד אל תכריתו :

נושא הדרשה: אל תכריתו את משפחת קהת
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אל-תכריתו, את-שבט משפחת הקהתי, מתוך, הלויים. וזאת עשו להם, וחיו ולא ימתו, בגשתם, את-קדש הקדשים: אהרן ובניו, יבאו, ושמו אותם איש על-עבדתו, ואל-משאו. ולא-יבאו לראות כבלע את-קדש, ומתו..
 מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (גימ' 4794ס"ט) (מ"ב יב): ולא דבר יהוה למחות את שם ישראל מתחת השמים
 (ישעיה נו): ואל יאמר בן הנכר
 (ש"ב כא): ויהי רעב בימי דוד.
 (נחום א): טוב יהוה למעוז ביום צרה ויודע חוסי בו.
 (בראשית ה): ויתהלך חנוך.
 (שם ו): ונח מצא חן בעיני יהוה.
 (שם יט): ויהי בשחת אלהים את ערי הכנר..
 (שמות י): ולכל בני ישראל היה אור.
 (שם לב): מי ליהוה אלי ויאספו אליו כל בני לוי..
 (שם לג): ויעשו בני לוי כדבר משה
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 11894)

במדבר רבה פרשה ה' משנה ו הקהתי הה"ד (ישעיה מח) למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך לבלתי הכריתך מדבר בישראל למען שמי אאריך אפי אלו ישראל שייחד הקב"ה שמו עליהם אנכי ה' אלהיך ושיתף שמו בשמים ישראל ולכך האריך הקדוש ברוך הוא אפו עם ישראל שלא טרדם וגבה מהם קמעה קמעה בגלות כדי לנקותם ולא ביקש למחותם שלא יתחלל שמו בהם שכן מצינו כשהיו ישראל במצרים מרדו בהקב"ה ורצה הקדוש ברוך הוא לכלותם שם והאריך אפו עמהם למען שמו ולא עשה קמ"ד (יחזקאל כ) ואומר לשפוך חמתי עליהם וכן כשיצאו ישראל במדבר מרדו בו וביקש הקב"ה לכלותם והאריך אפו עמהם למען שמו שנאמר (שם) ואומר לשפוך חמתי עליהם וכן בני דור המדבר מרדו בהקדוש ברוך הוא וביקש לכלותם והאריך אפו עמהם למען שמו ונשבע שיפרע עמהם בשעבוד מלכיות אבל לא עשה כלה שנאמר ואומר לשפוך חמתי והשיבותי את ידי (שם) וגם אני נשאתי את ידי ותהלתי אחטם לך כדי שלא יתחלל שמו של הקב"ה בהם יביא להם קץ הגאולה החתום שנא' (יחזקאל לו) וקדשתי את שמי הגדול המחולל

בגוים ולקחתי אתכם מן הגוים ד"א ותהלתי אחטם לך לפי שישראל נבראו לומר תהלתו של הקדוש ברוך הוא כמ"ד (ישעיה מג) עם זו יצרתי לכך כדי שיתהלל שמו בהם הקב"ה חותמה לטובה כמ"ד (שיר ח) שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך והיא גרמה להם שלא נכרתו בגלות הוי לבלתי הכריתך ד"א למען שמי אאריך אפי מדבר בקהתים למה"ד למלך שהיה לו בן ונדבק ללסטים ונתפשו ונתפש בנו עמהם אמר המלך מה אעשה אהרוג את הלסטים אי אפשר שהרי בני עמהם בשביל בני הריני מפנה אותם עכשיו וכך היו הלויים נושאים המשכן והיה הקדוש ברוך הוא מביט בקרח ובעדתו שעתידין לחלוק על משה ועל אהרן אמר הקב"ה מה אעשה לאלו להרוג אותם עכשיו אי אפשר שהרי מעורבים הם עם האחרים צדיקים וכדי שלא יפגע בכלם מדת הדין לקח הקדוש ברוך הוא חצי שמו ונתן עליו יה שנתן הקב"ה עליו הקהתי ה"א מתחלה ויו"ד בסוף הרי יה כדי לעשות עליהם משמרת עד יבא יומם הוי למען שמי אאריך אפי לכך כתיב הקהתי כאן:

נושא הדרשה: התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

נושא הדרשה: הקב"ה שיתף שמו עם הקהתי להצילם מעונש קורח	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אל-תכריתו, את-שבט משפחת הקהתי, מתוך, הלויים. וזאת עשו להם, וחיו ולא ימתו, בגשתם, את-קדש הקדשים: אהרן ובניו, יבאו, ושמו אותם איש איש על-עבדתו, ואל-משאו. ולא-יבאו לראות כבלע את-קדש, ומתו. ויפקד משה ואהרן ונשיאי העדה, את-בני הקהתי מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 14145)
(ישעיה מח): למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך לבלתי הכריתך..	(גימ' 3353ר"ת)
(יחזקאל כ): ואומר לשפוך חמתי עליהם.	(גימ' 1576ס"ת)
(שם): והשיבותי את ידי..	(גימ' 1180את)
(שם) וגם אני נשאתי את ידי.	(גימ' 1301ת)
(ישעיה מח): ותהלתי אחטם לך..	(גימ' 959)
(יחזקאל לו): וקדשתי את שמי הגדול המחולל בגוים ולקחתי אתכם מן הגוים..	(גימ' 2978ת)
(ישעיה מג): עם זו יצרתי.	(גימ' 833)
(שיר ח): שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך..	(גימ' 1913)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 14145)

מדבר רבה פרשה ה' משנה ט אהרן ובניו יבאו ושמו אותם מיכן היה ר' שמואל ברבי נחמן אומר מפני שהיו בני קהת יודעין שכל מי שטוען בארון שכרו מרובה והיו מניחין השלחן והמנורה והמזבחות וכו' כמו שכתוב למעלה עד אהרן ובניו יבאו ולא יבאו לראות כבלע א"ר יהודה הלוי ברבי שלום רוצה אתה ללמוד באיזה ענין מתין בני קהת צא ולמד מן המקרא הזה ולא יבאו לראות כבלע מלמד כשהיו באין לטעון את הארון היו מפרקין את הפרכת מפניו והיו זנים עיניהם מן הארון לפיכך היו מתכלים שנאמר (שמות לג) כי לא יראני האדם וחי והיאך עשה להם משה תקנה אמר לו האלהים בשעה שהיו מפרקין את המשכן לא יהיו בני קהת מפרקין את הפרוכת מפני הארון אלא יהיו בני אהרן נכנסין ומפרקין אות' מפני שהם כהנים ויכסו את הארון וכן השלחן וכן כל הכלים הנזכרים לו ובוזה היה להם תקנה שלא ימותו אם אינם מסתכלין בארון ה"ד ולא יבאו לראות כבלע זה הארון אם עושין כן מהו כבלע אמר רבי לוי אם רואין בארון כבלע הזה שהוא נופל מן העין מיד הם מתים תדע מאנשי בית שמש שנאמר (ש"א ו) ויך באנשי בית שמש כי ראו בארון ה' ויך בעם מהו כי ראו בארון ה' רבי אבהו ור' אלעזר חד אמר קוצרים ומשתחווים היו וחד אמר מדברים דברים יתרים היו מה אמרו מאן אמריך דאמרית ומאן פייסך דאיפייסת ר' לוי אמר נכפפה היריעה שעל הארון וראו בו איתא חמי כמה תקלה גדולה היה להם ע"כ שכן כתיב (שם) ויך בעם שבעים איש וחמשים אלף איש ר' אבהו ור"א חד אמר שבעים איש היו וכל אחד ואחד שקול כחמשים אלף איש וחד אמר חמשים אלף היו כל אחד ואחד שקול כשבעים סנהדרין ר' חנינא ור' מונה חד אמר שבעים איש זו סנהדרין וחמשים אלף איש שהיו שקולין כנגד חמשים אלף איש וחד אמר שבעים איש אלו סנהדרין וחמשים אלף איש מעם הארץ אליהו אומר נתקבצו ויצאו למלחמה ונפלו מהם חמשים אלף איש ונפלה כת סנהדרין גדולה עמהם מי הרג אותם הוי לא הרג אותם אלא אנשי בית שמש על שראו בארון לכך הזהיר בני קהת ולא יבאו לראות אמר הקדוש ברוך הוא כשם שעשיתי לבני קהת על שהיו יראים אותי כבדתים וחלקתי להם כבוד והזהרתי עליהם להציל ממות נפשם כך כל מי שהוא מתיירא ממני אני מכבדו ואיני מכרית שמו מן העולם ממי את למד מבני יונדב בן רכבע"י שעשו רצוני מה כתיב בהם (ירמיה לה) לא יכרת איש ליונדב בן רכב עומד לפני כל הימים ומה אם אותן שהם גרים כך עשיתי להם לישראל שהם בני אוהבי בני ידידי על אחת כמה וכמה כשהם עושים רצוני שהם עומדים לפני כל הימים שנא' (ישעיה מח) לו הקשבת למצותי ויהי כנהר שלומך ואומר (דברים ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום

נושא הדרשה: התקנה של בני קהת	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אל-תכריתו, את-שבט משפחת הקהתי, מתוך, הלויים. וזאת עשו להם, וחיו ולא ימתו, בגשתם, את-קדש הקדשים: אהרן ובניו, יבאו, ושמו אותם איש איש על-עבדתו, ואל-משאו כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 9817)
(שמות לג): כי לא יראני האדם וחי..	(גימ' 406)
(ש"א ו): ויך באנשי בית שמש כי ראו בארון יהוה ויך בעם.	(גימ' 2121)
(שם): ויך בעם שבעים איש וחמשים אלף איש.	(גימ' 1707)
(ירמיה לה): לא יכרת איש ליונדב בן רכב עומד לפני כל הימים..	(גימ' 1793)
(ישעיה מח): לו הקשבת למצותי ויהי כנהר שלומך.	(גימ' 2767ס"ת)

פרשת נשא

במדבר רבה פרשה ו' משנה א נשא את ראש בני גרשון וגו' הה"ד (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה תניין תמן חכם קודם למלך ישראל מת חכם אין לנו כיוצא בו מלך ישראל שמת כל ישראל ראויין למלכות המלך קודם לכהן גדול שנאמר (מ"א א) ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם וגו' כ"ג קודם לנביא שנאמר (שם) ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא צדוק קודם לנתן ר' הונא בשם ר' חנינא אמר נביא כופף ידיו ורגליו ויושב לו לפני כהן מה טעם דכתיב (זכריה ג) שמע נא יהושע הכ"ג וגו' יכול בני אדם הדיוטות היו ת"ל (שם) כי אנשי מופת המה ואין מופת אלא נבואה שנאמר (דברים יג) ונתן אליך אות או מופת משוח בשמן המשחה קודם למרובה בגדים נביא קודם למשוח מלחמה משוח מלחמה קודם לסגן סגן קודם לראש משמר ראש משמר קודם לראש בית אב ראש בית אב קודם לאמרכל אמרכל קודם לגזבר גזבר קודם לכהן הדיוט כהן הדיוט קודם ללוי לוי קודם לישראל ישראל לממזר מנתן נתן לגר גר לעבד משוחרר אימתי בזמן שכולן שוין אבל אם היה ממזר ת"ח קודם לכהן גדול עם הארץ שנאמר יקרה היא מפנינים סברין מימר לפדות להחיות ולכסות הא לשיבה לא אמר רבי אבין אף לשיבה מה טעם יקרה היא מפנינים אפי' מזה שהוא נכנס לפני ולפנים ד"א יקרה היא מפנינים מדבר בקהת וגרשון אע"פ שגרשון בכור ומצינו שבכל מקום חלק הכתוב כבוד לבכור לפי שהיה קהת טוען הארון ששם התורה הקדימו הכתוב לגרשון שבתחלה אמר נשא את ראש בני קהת ואחר כך אומר נשא את ראש בני גרשון וגו' הוי יקרה היא מפנינים מבכור שיצא ראשון ואין פנינים אלא תחלה כמה דתימא (רות ד) וזאת לפנינו בישראל:

נושא הדרשה: יקרה היא מפנינים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. נשא, את-ראש בני גרשון--גם-הם: לבית אבתם, למשפחתם. מבן שלשים שנה ומעלה, עד בן-חמשים שנה--תפקד אותם: כל-הבא לצבא צבא, לעבד עבדה באהל מועד.	(גימ' 9331)
זאת עבדת	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(משלי ג): יקרה היא מפנינים וכל חפצך לא ישוו בה.	(גימ' 1273 את)
(מ"א א): ויאמר המלך להם קחו עמכם את עבדי אדוניכם.	(גימ' 1602 ר"ת)
(שם): ומשח אותו שם צדוק הכהן ונתן הנביא.	(גימ' 1961)
(זכריה ג): שמע נא יהושע הכהן הגדול.	(גימ' 985 ת)
(שם): כי אנשי מופת המה.	(גימ' 1392 ס"ת)
(דברים יג): ונתן אליך אות או מופת.	(גימ' 1507)
(משלי ג'): יקרה היא מפנינים..	(גימ' 611)
(רות ד): וזאת לפנינו בישראל.	(גימ' 1167)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(גימ' 9331)

במדבר רבה פרשה ו' משנה ב נשא את ראש וגו' הה"ד (איוב לו) לא יגרע מצדיק עיניו וגו' אין הקב"ה מונע דוגמא ידיהו לפי שמצינו שיעקב חמד את הבכורה לשם שמים כדי שיוכל להקריב ולקחה מעשו בדמים והסכים הקדוש ברוך הוא עמו וקראו בני בכורי ונתן גדולה לבכורים שיקריבו לפניו הוי לא יגרע מצדיק עיניו ואין עיניו אלא תחתיו כמה דתימא (ויקרא יג) והנה הנגע עמד בעיניו ומהו תחתיו אלו בניו כמה דתימא (תהלים מה) תחת אבותיך יהיו בניך (איוב לו) ואת מלכים לכסא שחלק הקב"ה כבוד לבכורים ולהם ראוי מלכות ליטול שנאמר (ד"ה ב כא) ואת הממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור וכן בדוד הוא אומר (תהלים פט) אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ הוי ואת מלכים לכסא ויושיבם לנצח שהם הוי ראויים ליטול הכהונה ומה שהלויים עושים אלולי לא חטאו במעשה העגל שבתחלה היו הבכורים מקריבי' שנאמר (שמות כד) וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות וגו' וכן יעקב אומר לראובן (בראשית מט) ראובן בכורי אתה וגו' שאת זו כהונה כמה דתימא (ויקרא ט) וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם עוז זו מלכות שנאמר (ש"א ב) ויתן עוז למלכו שאלולי לא סרח ראובן במעשה בלהה היה ראוי ליטול כהונה ומלכות לפי שהיה בכור ומנין אף לעבודת הלויים היה ראוי שכן את מוצא שנכנסו פשוטי הלויים תחת בכורי ישראל שנאמר (במדבר ג) ולקחת את הלויים לי אני ה' תחת כל בכור בבני ישראל וגו' הוי ויושיבם לנצח זו היא הלוייה שהיו ראויין הבכורים ליטול כמה דתימא (ד"ה א' כ"ג) ויספרו הלויים מבן שלשים שנה ומעלה וגו' (עזרא ג) מאלה לנצח על מלאכת בית ה' וגו' ועל שבט הלוי אמר הכתוב (תהלים קא) עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי הוי וישיבם לנצח ויגבהו מי גרם להם לבכורים שאבדו הכבוד הזה על שנתגבהו בעצמם ועבדו לפני העגל לפיכך ואם אסורים בזיקים שנאסרו מלהקריב דבר הנעשה באש ואין זיקים אלא אש שנאמר (ישעיה ג) הן כולכם קודחי אש וגו' שהם צריכין לפדות עצמם כל אחד ואחד בחמשה שקלים כסף וליתן ללויים הרי מצינו בבכורי ישראל שירדו מגדולתם על מעשה העגל אבל בכורי הלויים שלא טעו בעגל ניתנה הכהונה לאהרן שהיה בכור ושאר בכורי הלויים לא הוצרכו לפדיון ולא לכפרה וזכו ללויים עם אחיהם ואם לחשך אדם והלא גרשון היה בכור למה הקדים הכתוב לקהת לנשיאת ראש ואחר מנה לגרשון אף אתה אמור לו לפי שקהת היה מטועני הארון ושהוא קודש הקדשים ויצא ממנו אהרן הכהן שהוא קודש הקדשים וגרשון היה קודש לכך הקדימו הכתוב לקהת ומנין את למד שגרשון לא איבד גדולתו לפי שהיה בכור שכן את מוצא כשם שאמור בקהת נשא את ראש בני קהת כך אמור בגרשון נשא את ראש בני גרשון ומהו שאמר הכתוב גם הם שלא תאמר שלכך מנה בני גרשון שניים שהם פחותים מבני קהת לאו אלא כתב גם הם שאף בני גרשון

כיוצא בהם של בני קהת אלא שהקדימו הכתוב כאן בשביל כבוד התורה אבל במקומות אחרים הקדים לגרשון תחלה לקהת:

נושא הדרשה: חשיבות הבכורה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
נשא, את-ראש בני גרשון--גם-הם: לבית אבתם, למשפחתם. מבן שלשים שנה ומעלה, עד בן-חמשים שנה--	(גימ' 704)
תפקד אותם: כל-הבא לצבא צבא, לעבד עבדה באהל מועד. זאת עבדת, משפחת הגרשני--לעבד, ולמשא.	(גימ' 456)
ונשאו את-יריעת המשכן, ואת-אהל מועד, מכסהו, ומכסה התחש אשר-עליו מלמעלה; ואת-מסך--פתח, אהל מועד. ואת קלעי החצר ואת-מסך פתח שער החצר, אשר על-המשכן.	(גימ' 1360)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 658)
(איוב לו): לא יגרע מצדיק עיניו	(גימ' 1641)
(ויקרא יג): והנה הנגע עמד בעיניו	(גימ' 1426)
(תהלים מה): תחת אבותיך יהיו בניך..	(גימ' 2351)
(איוב לו): ואת מלכים לכסא.	(גימ' 903)
(ד"ה ב כא): ואת הממלכה נתן ליהורם כי הוא הבכור.	(גימ' 1428)
(תהלים פט): אף אני בכור אתנהו עליון למלכי ארץ..	(גימ' 675)
(שמות כד): וישלח את נערי בני ישראל ויעלו עולות.	(גימ' 2893)
(בראשית מט): ראובן בכורי אתה.	(גימ' 1731)
(ויקרא ט): וישא אהרן את ידיו אל העם ויברכם	(גימ' 1283)
(ש"א ב): ויתן עוז למלכו.	(גימ' 1440)
(במדבר ג): ולקחת את הלויים לי אני יהוה תחת כל בכור בבני ישראל.	(גימ' 600)
(ד"ה אחד כ"ג): ויספרו הלויים מבן שלשים שנה ומעלה	
עזרא ג): מאלה לנצח על מלאכת בית יהוה..	
(תהלים קא): עיני בנאמני ארץ לשבת עמדי.	
(ישעיה ג): הן כולכם קודחי אש..	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(גימ' 19549)

במדבר רבה פרשה ו' משנה ג לבית אבותם למשפחותם לבית אבות עשה לו משפחות ולא לבית אמותם שאם נשאו בני גרשון מבנות קהת או מבנות מררי יקראו בניהם על שם משפחות גרשון אבל אם משאר משפחות נשאו מבנות גרשון היו בניהם נקראין על שם שאר המשפחות מבן שלשים שנה ומעלה וגוי' תני כהן גדול אין נכנס לעזרה לעבודה אא"כ נמשח שבעה ונתרבה שבעה אף על פי שלא נמשח שבעה ונתרבה שבעה ועבד עבודתו כשרה כהן הדיוט אין נכנס לעזרה לעבודה אלא אם כן הביא עשירית האיפה משלו ועובדה בידו אף על פי שלא הביא עשירית האיפה משלו ועובדה בידו ועבד עבודתו כשרה בן לוי אין נכנס לעזרה לעבודה אא"כ למד חמש שנים שנאמר (במדבר ח) זאת אשר ללויים מבן חמש ועשרים שנה ולהלן הוא אומר מבן שלשים שנה אם נאמר מבן חמש ועשרים למה נאמר מבן שלשים ואם נאמר מבן שלשים למה נאמר מבן חמש ועשרים אלא כל אותן שנים שמבן חמש ועשרים ועד בן שלשים היה למד מכאן ואילך מקריבין אותו לעבודה מכאן אמרו כל שאינו רואה סימן ברכה במשנתו בתוך חמש שנים שוב אינו רואה ר' יוסי אומר שלש שנים שנאמר (דניאל א) ולגדלם שנים שלש זקן אין מושיבין אותו בגזית אלא אם כן נעשה דיין בעירו משנעשה דיין בעירו מעלין ומושיבין אותו בהר הבית משם מעלין ומושיבין אותו בחיל משם מעלין ומושיבין אותו בלשכת הגזית כל הבא לצבא צבא שהיו שוערים לעבוד עבודה באהל מועד שהיו משוררים זאת עבודת משפחות הגרשוני ולא אחרת מלמד שבני גרשון היו אסורין ליכנס לעבודת בני מררי בקרשי המשכן ובריהו ועמודיו ואדניו לעבוד ולמשא שבעת שהיו מקימין המשכן הם היו פורשין יריעות במשכן אהל מועד וכל מה שהיה ממונה תחת ידם היו מקימין ובעת שהיו פורקין המשכן הם היו טוענין אותו על העגלות ומכסה התחש אשר עליו מלמעלה כמשמעו אמרו רשב"ל אומר היה ר' מאיר תחש שהיה בימי משה בריה בפני עצמה היתה ולא הכירו בה חכמים שבאותו הדור אם מין חיה הוא או מין בהמה הוא וקרן אחת היתה לה במצחה ולפי שעה נזדמן לו למשה ונעשה ממנה משכן ונגנזה מדקאמר קרן אחת היתה לה במצחה מזה למדנו שטהורה היתה ואת מסך פתח אהל מועד כמה דתימא (שמות כו) ועשית מסך לפתח וגוי' ואת קלעי החצר אלו קלעים שעשו סביב לחצר כמה דתימא ועשית את החצר וגוי' וכן לפאת צפון וגוי' ורוחב החצר וגוי' וחמש עשרה אמה קלעים וגוי' ולכתף השני וגוי' ואת מסך פתח שער וגוי' כמה דתימא ולשער החצר וגוי' אשר על המשכן ועל המזבח סביב תני מזבח העולה ארכו חמש אמות ורחבו חמש אמות וגבהו ג' אמות שנא' ועשית את מזבח העולה וגוי' דברי ר"מ אמר לו ר' יוסי ממשמע שנאמר (שם כז) חמש אמות אורך וחמש אמות רוחב איני יודע שהוא רבוע מה תלמוד לומר רבוע יהיה אלא מופנה להקיש לדון ממנו גזירה שוה נאמר כאן רבוע ונאמר להלן רבוע מה רבוע האמור להלן גבהו רבועים ברחבו אף כאן גבהו רבועים ברחבו אמר לו ר"מ אם כדברך נמצא גובה מזבח מן הקלעים חמש אמות אמר לו ר' יוסי והלא כבר נאמר וקלעי החצר סביב וגוי' מה משכן עשר אמות אף מזבח עשר אמות ואת מיתריהם אלו המיתרים מה היו עושין בהם היו מקפלין היריעות והקלעים והיו אוסרים אותם בהם ומניחים אותם על העגלות ואת כל כלי עבודתם אלו קרסי זהב ואלו קרסי נחושת שהיו מחברים בהם היריעות ואת כל אשר יעשה להם ועבדו כל מה שהיה נעשה לכל הכלים יהיו בני גרשון עושים על פי אהרן ובניו תהיה להם וגוי' זו היא שאמרו שחלק הקדוש ברוך הוא כבוד לבכור כשם שעבודת בני קהת היתה על פי אהרן ובניו כמה דתימא (במדבר ד) אהרן ובניו יבואו ושמו אותם איש איש וגוי' כן עבודת בני גרשון היתה על פי אהרן ובניו אבל בבני מררי לא נאמר

בו על פי אהרן ובניו ופקדתם עליהם במשמרת את כל משאם הביא הכתוב משה עמהם שיהיו מצוים עליהם שיהיו שומרים על כל מה שנושאים זאת עבודת משפחות בני הגרשוני וגוי בתחלה שמו אהרן ובניו ומשה עמהם לבני רשון על עבודתם ועל משאם ועל משמרתם מכאן ואילך עבודתם ומשמרתם היתה ביד איתמר בן אהרן הכהן:

נושא הדרשה: עבודת הלויים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לבית אבתם, למשפחתם. מבן שלשים שנה ומעלה, עד בן-חמשים שנה--תפקד אותם: כל-הבא לצבא צבא, לעבד עבדה באהל מועד. זאת עבדת, משפחת הגרשוני--לעבד, ולמשא. ונשאו את-יריעת המשכן, ואת-אהל מועד, מכסהו, ומכסה התחש אשר-עליו מלמעלה; ואת-מסך--פתח, אהל מועד. ואת קלעי החצר ואת-מסך פתח שער החצר, אשר על-המשכן כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר ח): זאת אשר ללויים מבן חמש ועשרים שנה.	(גימ' 2838 ר"ת).
(דניאל א): ולגדלם שנים שלש..	(גימ' 1143).
(שמות כו): ועשית מסך לפתח	(גימ' 1424)
(שמות כו): ואת קלעי החצר..	(גימ' 920)
(שמות כו): ועשית את החצר..	(גימ' 1490)
(שמות כו): וכך לפאת צפון.	(גימ' 813)
(שמות כו): ורוחב החצר..	(גימ' 525)
(שמות כז): וחמש עשרה אמה קלעים	(גימ' 1225)
(שמות כז): ולכתף השני.	(גימ' 901)
(שמות כז): ואת מסך פתח שער..	(גימ' 1585)
(שמות כז): ולשער החצר.	(גימ' 909)
(שם כז): חמש אמות אורך וחמש אמות רוחב.	(גימ' 2039)
(במדבר ד): אהרן ובניו יבואו ושמו אותם איש איש..	(גימ' 1776)

(גימ' 17588)

מדבר רבה פרשה ו' משנה י כל הפקודים אשר פקד משה וגוי מאחר שחשב הלויים משפחות בני קהת לבד ומשפחת בני גרשון לבד ומשפחת בני מררי לבד חזר וכלל מנינם ביחד להגיד שכולם שקולים לפני המקום בחיבה מבן שלשים שנה ומעלה ועד בן חמשים שנה כל הבא לעבוד עבודה ועבודה וגוי תני השיר מעכב את הקרבן דברי רבי מאיר וחכ"א אינו מעכב אר"א טעמיה דר"מ מהאי קרא (במדבר ח) ואתנה את הלויים נתונים וגוי לכפר על ב"י וגוי מה כפרה מעכבת אף שירה מעכבת ורבנן מוקמין מהאי קרא מה כפרה ביום אף שירה ביום אמר רבי יהודה בשם שמואל מנין לעיקר שירה מן התורה שנאמר (דברים יח) ושרת בשם ה' איזהו שירות שבשם ה' הוי אומר זו שירה רבי יצחק אמר מהכא (תהלים פא) שאו זמרה ותנו תוף כנור נעים עם נבל רב נחמן בר יצחק אמר מהכא (ישעיה כד) המה ישאו קולם ירונו בגאון ה' וגוי תני ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקודש עליהם בכתף ישאו ממשמע שנאמר בכתף איני יודע שישאו מה תלמוד לומר ישאו אין ישאו אלא לשון שירה וכן הוא אומר שאו זמרה ותנו תוף וגוי ואומר ישאו קולם ירונו חנניה בן אחי ר' יהושע אמר מהכא (שמות יט) משה ידבר והאלהים יעננו בקול על עסקי קול רבי אסא אמר מהכא (ד"ה ב ה) ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד רבי יונתן אומר מהכא (במדבר יח) ולא ימותו גם הם גם אתם מה אתם בעבודת מזבח אף הם בעבודת מזבח רבי יוחנן אמר מהכא לעבוד עבודת עבודה איזו היא עבודה שצריכה עבודה הוי אומר זו שירה:

נושא הדרשה: כולם שקולים לפני המקום בחיבה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ד) כל-הפקודים אשר פקד משה ואהרן, ונשיאי ישראל--את-הלויים: למשפחותם, ולבית אבותם. מבן שלושים שנה ומעלה, ועד בן-חמשים שנה: כל-הבא, לעבוד עבודת עבודה ועבודת משא--באוהל מועד. ויהיו, פקודיהם שמונת אלפים, וחמש מאות ושמונים מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר ח): ואתנה את הלויים נתונים	(גימ' 1510)
(ויקרא טז) לכפר על בני ישראל..	(גימ' 1307 ס"ת)
(דברים יח): ושרת בשם יהוה	(גימ' 1274)
(תהלים פא): שאו זמרה ותנו תוף כנור נעים עם נבל..	(גימ' 2145)
(ישעיה כד): המה ישאו קולם ירונו בגאון יהוה..	(גימ' 903)
(שמות יט): משה ידבר והאלהים יעננו בקול..	(גימ' 982)
(ד"ה ב ה): ויהי כאחד למחצצרים ולמשוררים להשמיע קול אחד..	(גימ' 2008)
(במדבר יח): ולא ימותו גם הם גם אתם..	(גימ' 1088 א)

(גימ' 11217)

במדבר רבה פרשה ז' משנה א צו את בני ישראל וישלחו מן המחנה וגוי הה"ד (משלי כה) הגו סיגים מכסף ויצא לצורף כלי א"ר תנחומא ב"ר אבא מהו הגו סיגים מכסף כל זמן שהפסולת הזו בכסף אינו מראה יופיו

לא עשה אלא נסתננו הפסולת ממנו מיד הוא מראה שבחו הגו סיגים מכסף אח"כ ויצא לצורך כלי כיצד בשעה שיצאו ישראל ממצרים היו כל רובן בעלי מומין למה מפני שהיו יגיעים בטיט ובלבנים ועולים לראש הבנין ומי שהוא בונה על ידי שהיו עולין לראשי הדמוסין או האבן נופלת וקוטעת ידו או הקורה או הטיט נכנס בעיניו והוא נסמא והיו בעלי מומין כיון שבאו למדבר סיני אמר האלהים כך הוא כבוד של תורה שאתן אותה לדור בעלי מומין ואם אמתין עד שיעמדו אחרים הרי אני משהא במתן תורה מה עשה האלהים אמר למלאכים שירדו אצל ישראל וירפאו אותן ותדע לך שכן א"ר יהודה א"ר סימון מנין שלא היה בהן חגרין שנאמר (שמות יט) ויתיצבו בתחתית ההר ואין נצב אלא על רגליו מנין שלא היה בהן גידמין שנאמר (שם כד) כל אשר דבר ה' נעשה ומנין שלא היה בהן חרשין שנאמר ונשמע ומנין שלא היה בהן סומין שנאמר (שמות כ) וכל העם רואים את הקולות ומנין שלא היה בהן אלמים שנא' (שם) ויענו כל העם נמצאת אומר שהרי נתרפאו כולן ואם אין אתה למד מכאן יש לך ללמוד ממקום אחר שנאמר (שם טו) כל המחלה אשר שמתני וגוי הרי לך שנתרפאו אבל כיון שעשו אותו מעשה של עגל חזרו למומן ונעשו זבין ומצורעין שכן משה רואה אותן שנאמר (שם לב) וירא משה את העם כי פרוע הוא ואין פרוע אלא לשון צרוע כמה דתימא (ויקרא יג) והצרוע אשר בו הנגע וגוי ראשו יהיה פרוע וגוי אמר האלהים למשה עד שלא עשיתם את המשכן הייתי מגלגל בדברים והיו הזבים והמצורעים מעורבים עמכם עכשיו שעשיתם את המשכן ואני משרה שכיתני ביניכם הפרישו אותם מכם וישלחו מן המחנה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש בשביל מה ולא יטמאו את מחניהם אשר אני שוכן בתוכם:

נושא הדרשה: שילוח הטמאים מחוץ למחנה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ה) צו, את-בני ישראל, וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחו; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם. ויעשו-כן, בני ישראל, וישלחו אותם, אל-מחוץ למחנה: כאשר דיבר יהוה אל-משה, כן עשו בני ישראל. (גימ' 11476)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי כה): הגו סיגים מכסף ויצא לצורך כלי..	(גימ' 910)
(שמות יט): ויתיצבו בתחתית ההר.	(גימ' 1954)
(שם כד): כל אשר דבר יהוה נעשה	(גימ' 1648 ס"ת)
(שם כד): ונשמע..	(גימ' 466)
(שמות כ): וכל העם רואים את הקולות.	(גימ' 1376)
(שם): ויענו כל העם.	(גימ' 338 ר"ת)
(שם טו): כל המחלה אשר שמתני..	(גימ' 1389)
(שם לב): וירא משה את העם כי פרוע הוא..	(גימ' 1476)
(ויקרא יג): והצרוע אשר בו הנגע.	(גימ' 1014)
(שם): ראשו יהיה פרוע	(גימ' 905 א)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 11476)

במדבר רבה פרשה ז' משנה ב וישלחו מן המחנה כל צרוע וגוי למה נסמכה פרשת מצורעים לפרשת הלויים את מוצא ישראל והלויים קבלו עליהם מלכותו של הקב"ה בסיני שנאמר (שמות יט) ויענו כל העם יחדיו לסוף מ' יום מרדו ישראל בהקדוש ברוך הוא (שם לב) ועשו להם עגל מסכה וגוי ויאמר אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים אבל הלויים נמצאו מושלמים עם הקב"ה שנאמר (שם) ויעמוד משה בשער המחנה וגוי אמר הקדוש ברוך הוא (ש"א ב) כי מכבדי אכבד ובזי יקלו בני לוי שכבדוני שלא כפרו בי להם אני מכבד אבל ישראל שביזוני שאני העליתי אותם ממצרים והם אמרו לעגל שהוא העלם בדין הוא שיקלו מה כבוד כיבד הקב"ה את הלויים שלקחם לחלקו שנאמר (במדבר ג) ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל וגוי וכיון שבא למנותם לעמוד בשימוש הוא בעצמו מנאם ומנין שכן הוא א"ר יהודה ב"ר שמעון כתיב למעלה מן פרשת מצורעים ע"פ ה' פקד אותם ביד משה ואומר ופקודיו אשר צוה ה' וכתוב ראש הענין ויהיו פקודיהם א"ר יהודה ב"ר שמעון האריך ימצא הדורש ידיו בין פקודיו לפקודיהם אם פקודיו למה פקודיהם אלא פקודיהם מה שמנו משה ואהרן ופקודיו מה שמנה האלהים ולמה מנאם האלהים אמר הקדוש ברוך הוא שלא יאמר אדם וכי משה ואהרן היו יכולים למנות כל אותן האוכלוסין אמר האלהים אם הרהרת אחריהם כאלו אחרי אתה מהרהר לך כתב ופקודיו ופקודיהם והאריך מנאם משה א"ר ברכיה הקב"ה אמר לו למשה במשפחת פלוני כך וכך עד שמנה אותן הה"ד ע"פ ה' פקד אותם ביד משה לך כשמנאם משה מבן חודש ע"פ הקדוש ברוך הוא מנאם שנאמר כל פקודי הלויים וגוי א"ר ברכיה הכהן כך את סבור שהיה משה הולך ונכנס לאהלו של כל אחד ואחד לראות כמה בניו היו לו לאו אלא אמר האלהים למשה יש באהלו של פלוני ב' ובאהלו של פלוני ג' עד שמנה אותן מנין שנאמר ע"פ ה' הוי כבוד גדול חלק להם שהוא בעצמו מנאם אבל במנין ישראל אין את מוצא ע"פ ה' לפי שהם לא כבדוהו אף הוא לא כבדם וכן כשבא הקב"ה לעשות משכן קירב הלויים לשימוש כשם שאמר בפרשה אמר הקדוש ברוך הוא הלויים שכבדוני יהיו אצלי אבל אותן שטעו בעגל הם ילקו בצרעת שנאמר (שמות לב) וירא משה את העם כי פרוע וכן הוא אומר (תהלים קא) עשה סטים שנאתי וגו'!

נושא הדרשה: למה נסמכה פרשת מצורעים לפרשת הלויים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ה) וידבר יהוה, אל-משה לאמר צו, את-בני ישראל, וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחו; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם. ויעשו-כן, בני ישראל, וישלחו אותם, אל-מחוץ למחנה (גימ' 10189)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(גימ' 345)	(שמות יט) : ויענו כל העם יחדיו.
(גימ' 685)	(שם לב) : ועשו להם עגל מסכה..
(גימ' 2243)	(שם) : ויאמר אלה אלהיך ישראל אשר העלוך מארץ מצרים.
(גימ' 1161)	(שם) : ויעמוד משה בשער המחנה.
(גימ' 315)	(ש"א ב) : כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו.
(גימ' 2236)	(במדבר ג) : ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל.
(גימ' 1464)	(שמות לב) : וירא משה את העם כי פרוע
(גימ' 1740 רס"ת)	(תהלים קא) : עשה סטים שנאתי..
(גימ' 10189)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ..

במדבר רבה פרשה ז' משנה ג (במדבר ה) וישלחו מן המחנה כל צרוע וגו' את מוצא מלך ב"ו יש לו פריפסיטין אף האלהים יש לו פריפסיטין שנאמר (שם א) שאו את ראש כל עדת בני ישראל וגו' מלך ב"ו יש לו דוכוסין אף האלהים יש לו דוכוסין (שם ג) ונשיא נשיאי הלוי וגו' א"ר יהושע בן לוי דוד דוכנן היה מלך ב"ו מחלק דונטיבא ללגיונותיו האלהים מחלק דונטיבא שנאמר (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים מלך ב"ו מחלק כלים ובסטיא לאיסרטיוטות שלו ואף האלהים כן שנאמר (דברים ח) שמלתך לא בלתה וגו' מלך ב"ו יש לו ספקולא ואף האלהים יש לו ספקולא שנאמר (ויקרא כ) מות יומת הנואף והנואפת מלך ב"ו יש לו קטריקס אף האלהים יש לו קטריקס שנאמר (דברים כב) וענשו אותו מאה כסף מלך ב"ו יש לו קטפירס אף האלהים יש לו קטפירס שנאמר (שם כה) ארבעים יכנו לא יוסיף מלך ב"ו יש לו מטלון של טרודין אף האלהים יש לו מטלון של טרודין שנאמר וישלחו מן המחנה כל צרוע וגו' :

נושא הדרשה: שילוח הטמאים מחוץ למחנה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
(במדבר ה) : וישלחו מן המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר-עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחו; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם..	(גימ' 6008)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(שמות טז) : הנני ממטיר לכם לחם מן השמים..	(גימ' 1457 ס"ת)
(דברים ח) : שמלתך לא בלתה..	(גימ' 1270 אה)
(ויקרא כ) : מות יומת הנואף והנואפת.	(גימ' 1592)
(דברים כב) : וענשו אותו מאה כסף.	(גימ' 1066 א)
(שם כה) : ארבעים יכנו לא יוסיף	(גימ' 623 א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ..	(גימ' 6008)

במדבר רבה פרשה ז' משנה ד וישלחו מן המחנה וגו' מהיכן באת עליהם הצרעת רבי יהודה ב"ר סימון אמר מן מעשה העגל ורבותינו אומרים מן המתאוננים לדעת רבותינו מן המתאוננים באת עליהם הצרעת כיצד בשעה שהוריד להם האלהים את המן עשה להם אלהים כמה נסים אמרו רבותינו לא היו נצרכין להפנות כדרך בני אדם למה כן אלא אמר האלהים יהיו בני נצרכין להפנות והאיך הכתבתי עליהם שהם אלהים שנאמר (תהלים פב) אני אמרתי אלהים אתם אלא כשם שאין המלאכים צריכין לדבר זה אף הן לא יצרכו לדבר זה עוד ד"א אמר האלהים האומות אוכלין ונצרכין והאיך אני נותן הפרש בין בני לבין האומות לפיכך לא היו נצרכין מה עשו בטובה שעשה להם האלהים התחילו אומרים ליצנות עליו אומר זה לזה אי אתה שומע שמעון אחי וזה אומר מה אתה אומר ראובן אחי אמר לו בחייך ראית בימך אדם נותן חטים ברחים ואינן נטחנות ויורדות אף אנו אוכלין את המן ואינו יורד אומר לו חבירו מתיירא אני שליום אחרון תנפח כריסי ותבקע מפני שאין אנו מוציאין אותו באותה שעה אמר האלהים למשה איני יכול לסבול ולכבוש (במדבר יד) עד אנה ינאצוני וגו' ועד אנה לא יאמינו בי בכל נפלאותי אשר אעשה עמו אין כתיב כאן אלא אעשה בקרבו א"ר שמעון בן יוחאי כמה אותות ונפלאות עשיתי בקרביהן והן מנאצין אותי כענין שנאמר (ויקרא א) והקרבו והכרעו וגו' ומנין שלא היה יוצא מהן שנאמר (תהלים עח) לחם אבירים אכל איש אל תהי קורא אבירים אלא לחם אבירים לחם שהוא נמוח באיבריהם אעפ"כ למד משה סניגוריא עליהם וחזר בו אלהים מן הרעה ואח"כ אמרו זה לזה יהיו זכורין אותן הימים שהיינו במצרים בשעה שהיינו מבשלין קדירות קדירות של בשר ויושבין ואוכלין פכסמין ופותרין בתוך הזום של בשר לואי מתנו שם ולא הוציאנו האלהים משם שנאמר (שמות טז) מי יתן מותנו ביד ה' בארץ מצרים בשבתנו וגו' ועכשיו אין לנו אלא המן הזה בלבד בערב כן בבוקר כן בחול כן בשבת עשה אדם יו"ט אין לו לאכול אלא מן עשה יום רע אין לו לאכול אלא מן הרי נפשות יבשים שנאמר (במדבר יא) ועתה נפשנו יבשה אין כל וגו' א"ר שמעון בן יוחאי וכי בשר היו מבקשין והלא כל מעדני עולם טועמין במן כל מי שהיה מתאוה בשר היה טועמו וכל מי שהיה מתאוה דגה היה טועמו מי שהיה מתאוה תרנגול או פסיון או טווס כך היה טועם כל מה שהיה מבקש ולמה מתרעמים אלא שהיו מבקשים עלילה היאך לחזור למצרים ואף על פי כן אמר האלהים למשה מה הם מבקשים בשר אמרו להם שאני אתן להם בשר ואין אתם אוכלים ממנו יום אחד בלבד או יומים אלא חדש ימים הה"ד (שם) לא יום אחד תאכלו וגו' עד חדש ימים באותה שעה נתן להם האלהים בשר כל מי שלא נתרעם לפני האלהים היה אוכלו ונהנה ממנו ומי שהיה מנאץ לפני האלהים היה אוכלו והיה בודקו ויוצא מאפו שנא' (שם) עד אשר יצא מאפכם וגו' ר"ש בן לקיש אומר לאסכרא ר' הונא הכהן בר אבין בשם רבי שמואל בר נחמן בשם רבותינו שבגולה אומר לזרא ולבוטנא רבי אביתר אומר מאי לזרע לקרדא או שאהיה אותן דורא במעיהן רבי איבו בר נגרי אומר והיה לכם לאזהר' שמיכן ואילך יזהירו להם רבי יהודה ב"ר

סימן אמר מה והיה לכם לזרא שנעשו כלם זרים כמה שנאמר (ויקרא כב) וכל זר לא יאכל בו כך כל מי שניאץ לאלהים נעשה זר והיאך נעשה זר אלא שבאת עליהם הצרעת אמר לו האלהים למה הם נאצו אותי הרי הם זרים מן הקהל וישלחו מן המחנה כל צרוע וגוי ועל דעתיה דרבי יהודה ב"ר סימון דאמר מן מעשה העגל באת עליהם הצרעת מפיק ליה מהאי קרא (ישעיה יז) ביום נטעך תשגשי וגוי אמרו רבותינו אחר מ' יום שקבלו ישראל את התורה עשו ישראל את העגל מנין שכן אתה מוצא שהאלהים רמז למשה על כך אמר לו האלהים משה אין את רואה לישראל היכן הם עומדים ואומרים (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע חייך בכזבים הם עומדים אינם משלמים לי אלא מ' יום שנא' (שם יט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי חסר מקרא כלום לי למי"ד שלשים יו"ד עשרה הרי מ' רבי שמעון בן יוחאי ורבי אליעזר בן יעקב אחד מהם היה אומר כ"ט יום היו ישראל מושלמין וחד מנהון היה אומר י"א יום היו ישראל מושלמין ותרויהון מחד קרא שנאמר (דברים א) אחד עשר יום מחורב וגוי אחד מהן אומר מהו י"א אמר להם משה לא כ"ט יום הייתם מושלמין לאלהים וי"א אחרונים הייתם מתחשבין האיך לעשות את העגל שנאמר אחד עשר יום וחבירו אומר אחד עשר יום היו מושלמים לאלהים וכ"ט היו מתחשבין האיך לעשות את העגל ר"ש בן חלפתא אומר יום אחד היו מושלמין שנאמר (שם ד) יום אשר עמדת לפני ה' אלהיך בחורב ר"מ אומר לא כדברי אלו ולא כדברי אלו אלא אפילו בשעה שהיו אומרים (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע היו אומרים בפייהם אחד ובלבם אחד שנאמר (תהלים עח) ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו הרי אפילו באותו היום שהיו עומדים לפני ה' סיני לא היה לבם נכון לבוראם הוא שישעיה אומר להם ביום נטעך תשגשי אמר להם האלהים ביום שבקשתי לעשות אתכם נטיעה לשמי עשיתם סיגים הוי ביום נטעך תשגשי מהו (ישעיה יז) ובבקר זרעך תפריחי ר' חמא ור' חנינא ורבי שמואל בר נחמן חד מנהון אמר למה"ד למלך שהיה לו גינה אחת מליאה בכרוב נאה ומשובח נכנס לתוכה בין הערבים וראה אותה ואמר מה נאה ומשובח לבקר אני מוכר אותה לתגרין ואמלא כיסי זהובים בבקר נכנס לראותה ומצא אותה שהפריגה א"ל תיפח רוחך בערב היית נאה ומשובחת ובבקר הרי הפרגת כך אמר האלהים לישראל ובבוקר זרעך תפריחי וחבירו אומר למי שהיה לו שדה של פשתן נכנס לתוכה בערב והיתה נאה בא להכנס בבקר ומצאה שנעשה גבעולין כך אמר להם אלהים בבקר זרעך תפריחי ביום נחלה ביום שסברתי לעשותכם נחלה לשמי לא קיימתם מלכותי עליכם (שם) וכאב אנוש בואו וקבלו את הצרעת ולמה קורא אותה וכאב אנוש לשון גבר מפני שהיא מכה הגברתנית ד"א וכאב אנוש היא מנתשת את הגוף שהיא נכנסת בו לפיכך אמר האלהים למשה הפרש המצורעים שביניהם שהם עשו אותה המעשה וישלחו מן המחנה כל צרוע וגו'!

נושא הדרשה: מהיכן באת עליהם הצרעת
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(במדבר ה) אדם, כ"י-יהיה בעור-בשרו שאת או-ספחת או בהרת, והיה בעור-בשרו, לנגע צרעת--והובא אל-אהרן הכהן, או אל-אחד מבניו הכהנים. וראה הכהן את-הנגע בעור-הבשר ושער בנגע הפך לבן, ומראה הנגע עמק מעור בשור--נגע צרעת, הוא; וראהו הכהן, וטמא אתו. וידבר יהוה, אל-משה לאמור צו, את-בני ישראל, וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחו; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם. ויעשו-כן, בני ישראל, וישלחו אותם, אל-מחוץ למחנה (גימ' 20915)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים פב): אני אמרתי אלהים אתם..	(גימ' 1239)
(במדבר יד): עד אנה ינאצוני..	(גימ' 428ר"ת)
(שם): ועד אנה לא יאמינו בי.	(גימ' 296)
(שמות ג): אעשה בקרבן..	(גימ' 686)
(ויקרא א): והקרב והקרעים.	(גימ' 666ת)
(תהלים עח): לחם אבירים אכל איש..	(גימ' 703)
(שמות טז): מי יתן מותנו ביד יהוה בארץ מצרים בשבתנו..	(גימ' 2519א)
(במדבר יא): ועתה נפשנו יבשה אין כל.	(גימ' 1395)
(שם): לא יום אחד תאכלהו.	(גימ' 1003ר"ת)
(שם) עד חדש ימים..	(גימ' 486)
(שם): עד אשר יצא מאפכם.	(גימ' 857)
(ויקרא כב): וכל זר לא יאכל בו	(גימ' 363)
(ישעיה יז): ביום נטעך תשגשי..	(גימ' 1223)
(שמות כד): כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע.	(גימ' 1674)
(שם יט): ואתם תהיו לי ממלכת כהנים.	(גימ' 1563)
(דברים א): אחד עשר יום מחורב..	(גימ' 895)
(שם ד): יום אשר עמדת לפני יהוה אלהיך בחורב.	(גימ' 1551)
(תהלים עח): ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו	
ולבם לא נכון עמו.	(גימ' 1516)
(ישעיה יז): ובבקר זרעך תפריחי	(גימ' 1315)
(שם): ביום נחלה.	(גימ' 151)
(שם): וכאב אנוש.	(גימ' 386)

במדבר רבה פרשה ז' משנה ה מכאן א"ר יהודה הלוי ב"ר שלום על י"א דברים הצרעת באה על קללת השם ועל גילוי עריות ועל שפיכות דמים ועל האומר על חבירו דבר שאינו בו ועל גסות הרוח ועל הנכנס בתחום שאינו שלו ועל לשון שקר ועל הגניבות ועל שבועת שקר ועל המחלל שם שמים ועל עבודת כוכבים רבי יצחק אמר על עין רעה ורבותינו אומרים על מי שמנאץ בדברי תורה ועל דעתיהו דרבנן דאמרין על מי שהוא מנאץ בדברי תורה שנאמר (ישעיה ה) לכן כאכול קש לשון אש וגוי ופרחם כאבק יעלה זה צרעת שנא' (ויקרא יג) ואם פרוח תפרח הצרעת מהו כאבק יעלה כאותו פיה כבשן שזרק משה השמימה (שמות ט) והיה לאבק על כל ארץ מצרים וממנו לקו המצרים בשחין אבעבועות פורח באדם ובבהמה על דעתיה דרבי יצחק דאמר על עין הרע כשאדם צר עין ואינו משאיל את כליו הקב"ה משלח צרעת בביתו ומוציא כליו לחוץ והבריות אומרים פלוני שלא היה משאיל כליו ואומר שלא היו לו כלים הרי שהיה לו כלים ועליו הכתוב אומר (איוב כ) יגל יבול ביתו ועל דעתיה דרבי יהודה הלוי דאמר על קללת השם מפיך ליה מגלית שנאמר (שמואל א יז) כי חרף מערכות אלהים חיים מה כתיב בו (שם) היום הזה יסגרך ה' בידי ואין יסגרך הצרעת שנאמר והסגירו הכהן ועל גילוי עריות מנין שנאמר (ישעיה ג) וספח ה' קדקד בנות ציון א"ר אלעזר בן פדת אין וספח אלא הצרעת שנאמר שאת או ספחת וגוי ועל שפיכות דמים מקין שנא' (בראשית ד) וישם ה' לקין אות א"ר נחמיה זו הצרעת נאמר כאן אות ונאמר בחזקיהו אות מה אות האמור בחזקיהו שחין אף כאן שחין ואם אין את למד מיואב ששפך דמים מה כתיב בו (שמואל ב ג) ואל יכרת מבית יואב זב ומצורע ועל האומר דבר לחבירו שאינו בו זה משה בשעה שאמר לו האלהים שילך אצל ישראל אמר לו רבוני והרי אין מאמינין אותי שנאמר (שמות ד) והן לא יאמינו לי וגוי אמר לו האלהים הא משה כבר את יודע שאינן מאמינין אותך מאמינין בני מאמינין הם אמרת לי (שם) והן לא יאמינו לי וגוי הבא נא ידך בחיקך וגוי מיד ויוציאה והנה ידו מצורעת כשלג ועל גסות הרוח זה נעמן שנאמר (מלכים ב ה) (ונעמן) [שר צבא מלך ארם] היה איש גדול מהו גדול שהיתה רוחו גסה מפני שהיה גבור חיל ועל ידי כך נצטרע ועל הנכנס בתחום שאינו שלו זה עזיהו שביקש להכנס בתחום הכהונה ומה כתיב בו (ד"ה ב כו) והצרעת זרחה במצחו ועל לשון שקר זו מרים שנאמר (במדבר יב) ותדבר מרים ואהרן במשה ומה כתיב אחריו (שם) ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת ועל הגנבות ועל שבועת שקר דכתיב (זכריה ה) ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר וגוי אי זו היא מכה שהיא מכלה את העצים ואת האבנים הוי אומר זו הצרעת שנאמר (ויקרא יד) ונתץ את הבית את אבניו ואת עצייו וגוי ועל המחלל שם שמים זה גיחזי שרץ אחר נעמן ליטול ממנו ממון שנא' (מלכים ב ה) וירדוף גיחזי אחרי נעמן וגוי אלישע קידש שמו של הקדוש ברוך הוא שלא רצה ליטול מנעמן כלום וגיחזי רדף אחריו ונשבע לו לשקר ששלח אצלו שישלח לו ממון נמצא זה מחלל שם שמים מה שקידש אלישע אמר לו הקב"ה לגיחזי רשע אתה אמרת (שם) חי ה' כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאתו מאומה נשבעת בשמי כדי לחללו חייך מאומה אמרת ומומו אתה נוטל וצרעת נעמן תדבק בך ועל ע"ז אלו ישראל כשעשו אותו מעשה נעשו מצורעים שנאמר (שמות לב) וירא משה את העם כי פרוע הוא ואומר (ישעיה יז) וכאב אנוש לפיכך אמר אלהים למשה הפרש המצורעים שביניכם ממחנה ישראל שהם עשו אותו המעשה וישלחו מן המחנה כל צרוע:

נושא הדרשה: על י"א דברים הצרעת באה
התאמה גימטריית לצוטטו הפסוקים במדרש:

(ויקרא יג): אדם, כי-יהיה בעור-בשרו שאת או-ספחת או בהרת, והיה בעור-בשרו, לנגע צרעת--והובא אל-אהרן הכהן, או אל-אחד מבניו הכהנים. וראה הכהן את-הנגע בעור-הבשר ושער בנגע הפך לבן, ומראה הנגע עמק מעור בשרו--נגע צרעת, הוא; וראהו הכהן, וטמא אתו. אדם, כי-יהיה בעור-בשרו שאת או-ספחת או בהרת, והיה בעור-בשרו, לנגע צרעת
(במדבר ה) וידבר יהוה, אל-משה לאמור צו, את-בני ישראל, וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחו; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם. ויעשו-כן, בני ישראל, וישלחו אותם, אל-מחוץ למחנה כאשר דבר יהוה אל-משה, כן עשו בני ישראל..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

- (ישעיה ה): לכן כאכול קש לשון אש..
- (שם): ופרחם כאבק יעלה..
- (ויקרא יג): ואם פרוח תפרח הצרעת.
- (שמות ט): והיה לאבק על כל ארץ מצרים.
- (איוב כ): יגל יבול ביתו
- (שמואל א יז): כי חרף מערכות אלהים חיים
- (שם): היום הזה יסגרך יהוה בידי.
- (ישעיה ג): וספח יהוה קדקד בנות ציון..
- (בראשית ד): וישם יהוה לקין אות
- (שמואל ב ג): ואל יכרת מבית יואב זב ומצורע..
- (שמות ד): והן לא יאמינו לי.
- (שם) הבא נא ידך בחיקך.
- (מלכים ב ה): ונעמן שר-צבא מלך-ארם היה איש גדול
- (ד"ה ב כו): והצרעת זרחה במצחו
- (במדבר יב): ותדבר מרים ואהרן במשה.

- (גימ'1994ס"ת)
- (גימ' 608ר"ת)
- (גימ'2285ר"ת)
- (גימ' 980),
- (גימ' 520א)
- (גימ'1213ת)
- (גימ' 423)
- (גימ' 1002).
- (גימ' 979)
- (גימ' 1559)
- (גימ' 249)
- (גימ'300ר"ת)
- (גימ' 1514)
- (גימ' 1137)
- (גימ' 1511)

(שם) : ויפן אהרן אל מרים והנה מצורעת	(גימ' 1595)
(זכריה ה) : ובאה אל בית הגנב ואל בית הנשבע בשמי לשקר..	(גימ' 2375)
(ויקרא יד) : ונתץ את הבית את אבניו ואת עציו.	(גימ' 2417)
(מלכים ב ה) : וירדוף גיחזי אחרי נעמן..	(גימ' 923ס"ת)
(שם) : חי יהוה כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאתו מאומה..	(גימ' 2133)
(שמות לב) : וירא משה את העם כי פרוע הוא..	(גימ' 1476)
(ישעיה יז) : וכאב אנוש.	(גימ' 386)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 27579)

מדבר רבה פרשה ז' משנה י ד"א צו את בני ישראל רבנן פתרון קרייה בגלות צו את בני ישראל על שעברו ישראל על המצות נתחייבו שילוח זה גלות הה"ד וישלחו מן המחנה אין וישלחו אלא לשון גלות כמה דתימא (ירמיה טו) שלח מעל פני ויצאו מן המחנה זו א"י ששם השכינה חונה כל צרוע וכל זב וכל טמא לנפש רמוז להם שאם יעברו ישראל על שלש עבירות הללו עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים יתחייבו גלות צרוע זו עבודת כוכבים מה מצורע מטמא בביאה אף עבודת כוכבים מטמא בביאה זב זו גילוי עריות שאלו ואלו מטמאין על ידי שכבת זרע טמא לנפש אלו שופכי דמים שהן מטמאין עצמן ומטמאין הארץ בשפיכות דמים ותנינן כן גלות בא לעולם על עבודת כוכבים ועל גילוי עריות ועל שפיכות דמים ועל שמיטת הארץ על עבודת כוכבים כיצד הוא אומר (ויקרא כו) והשמדתי את במותיכם וגוי' וכתוב (שם) ואתכם אזרה בגוים וגוי' אמר להם המקום לישראל הואיל ואתם רוצים בעבודת כוכבים אף אני אגלה אתכם למקום שיש עבודת כוכבים לכך השמדתי את במותיכם ועל גילוי עריות כיצד אמר רבי ישמעאל ברי' יוסי כל זמן שישאל פרוצין בעריות שכינה מסתלקת מהם שנאמר (דברים כג) ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחרריך ועל שפיכות דמים כיצד שנאמר (במדבר לח) ולא תחניפו את הארץ וגוי' מגיד הכתוב ששפיכות דמים מטמא את הארץ ומסתלקת השכינה ומפני שפיכות דמים חרב בית המקדש וגלו ישראל מארצם ודברים הללו היו במקדש ראשון ולכך גלו וחרב בהמ"ק דאמר רבי יוחנן בן תורתא מקדש ראשון מפני מה חרב מפני שהיו בה ג' דברים עבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים עבודת כוכבים דכתיב (ישעיה כח) כי קצר המצע מהשתרע וגוי' א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן קצר מצע זו מלהשתרר עליו שני רעים כאחד והמסכה צרה כהתכנס א"ר שמואל בר נחמני כי מטי רבי יונתן להאי קרא בכי אמר מאן דכתיב ביה (תהלים לג) כונס כנד מי הים תעשה לו מסכה צרה גילוי עריות ויאמר ה' (ישעיה ג) יען כי גבהו בנות ציון וגוי' שפיכות דמים דכתיב (מ"ב כא) וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד וגוי' ולפיכך הביא עליהם הקדוש ברוך הוא שלש פורעניות כנגד עבירות שבידם שנאמר (מיכה ג) לכן בגללכם ציון שדה תחרש וגוי' והשילוח הזה אמור בגלות בבל מזכר עד נקבה תשלחו הרי זה אמור כנגד גלות מדי שהלכו מבבל למדי ולפי שלא יצאו מא"י כשגלו למדי לכך לא נאמר כאן מחנה ולמה כתיב בגלות מדי מזכר עד נקבה רמוז להם שעתידיה מלכות מדי לגזור עליהם גזירות מזכר ועד נקבה שנאמר (אסתר ג) ונשלחו ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד וגוי' אל מחוץ למחנה תשלחום הרי זה אמור כנגד גלות אדום שהחריבו ביהמ"ק והגלו את ישראל מארצם ולמה סמך גלות אדום אצל גלות בבל לפי שכשם שבבל חרב המקדש והגלה ישראל כך עשו אדומיים וכן הוא אומר (תהלים קלז) בת בבל השדודה הכתוב קרא לאדום בת בבל ואף על פי שגלות מדי מבדיל ביניהם במקרא לא עשה הכתוב כן אלא מפני שגלות מדי לא בא אלא מכח גלות בבל שכשגלו למדי מבבל יצאו ולא יטמאו את מחניהם הרי זה אמור כנגד שעבוד יון ולכך לא נאמר בזה שילוח שלא הגלום מארצם ולכך נאמר בזה טומאה שטמאו יונים את ההיכל בעבודת כוכבים שלהם אשר אני שוכן בתוכם רמוז להם שבכל מקום שיגלו שכינה עמהם תני ר' נתן אומר חביבין ישראל שכל מקום שגלו שכינה עמהם גלו למצרים שכינה עמהם שנאמר הנגלה נגליתי לבית אביך וגוי' גלו לבבל שכינה עמהם שנאמר (ישעיה מג) למענכם שלחתי בבלה וגוי' גלו לעילם שכינה עמהם שנאמר (ירמיה מט) ושמותי כסאי בעילם גלו לאדום שכינה עמהם שנאמר (ישעיה סג) מי זה בא מאדום וכשהן פזורין שכינה עמהם שנאמר (דברים ל) ושב ה' אלהיך את שבותך וגוי' והשיב לא נאמר אלא ושב ואומר (שיר ד) אתי מלבנון כלה וגוי' ויעשו כן בני"י וישלחו אותם אל מחוץ למחנה כיון שחטאו גלו כאשר דבר ה' אל משה כן עשו בני"י מה דבר הקב"ה למשה שאם יעשו תשובה במלכיות שיהיו שם הקדוש ברוך הוא מקבצם שנאמר (דברים ל) והיו כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה וגוי' והביאך ה' אלהיך וגוי' ומל ה' אלהיך וגוי' כן עשו בני"י שעתידין ישראל שיעשו תשובה באחרית הימים והם נגאלים שנאמר (ישעיה ל) בשובה ונחת תושעון וכשם שמצורע זב וטמא נפש לא יטהרו לעולם עד שיבואו במים טהורים כך עתיד הקב"ה לזרוק עליהם מים טהורים ולטהרם שנאמר (יחזקאל לו) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם וגוי'.

נושא הדרשה: השילוח מהמחנות רמז לגלויות
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

צו, את-בני ישראל, וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחום; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם. ויעשו-כן, בני ישראל, וישלחו אותם, (במדבר פרק לד) צו את-בני ישראל, ואמרת אלהם, כי-אתם באים, אל-הארץ כנען: זאת הארץ, אשר תפל לכם בנחלה, ארץ כנען, לגבלתיה. (במדבר פרק לה) צו, את-בני ישראל, ונתנו ללויים מנחלת אחוזתם, ערים לשבת; ומגרש, לערים סביבותיהם, תיתנו, ללויים. (ויקרא פרק כד) צו את-בני ישראל, ויקחו אליך שמן זית זך כתיב--למאור: להעלות נר,

(גימ' 25388)

תמיד

- כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
- (ג'ימ' 731) (ירמיה טו) : שלח מעל פני ויצאו..
- (ג'ימ' 1684) (ויקרא כו) : והשמדתי את במותיכם.
- (ג'ימ' 741) (שם) : ואתכם אזרה בגוים..
- (ג'ימ' 1744) (דברים כג) : ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך..
- (ג'ימ' 1288) (במדבר לח) : ולא תחניפו את הארץ..
- (ג'ימ' 1640) (ישעיה כח) : כי קצר המצע מהשתרע..
- (ג'ימ' 315) (תהלים לג) : כונס כנד מי הים
- (ג'ימ' 790) (ישעיה ג) : יען כי גבהו בנות ציון.
- (ג'ימ' 1305) (מ"ב כא) : וגם דם נקי שפך מנשה הרבה מאד..
- (ג'ימ' 1598) (מיכה ג) : לכן בגללכם ציון שדה תחרש..
- (ג'ימ' 2226) (אסתר ג) : ונשלוח ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד.
- (ג'ימ' 760) (תהלים קלז) : בת בבל השדודה.
- (ג'ימ' 1071) (שמואל א ב) הנגלה נגליתי לבית אביך.
- (ג'ימ' 1037) (ישעיה מג) : למענכם שלחתי בבלה..
- (ג'ימ' 999) (ירמיה מט) : ושמתי כסאי בעילם.
- (ג'ימ' 156) (ישעיה סג) : מי זה בא מאדום
- (ג'ימ' 1847) (דברים ל) : ושב יהוה אלהיך את שבותך..
- (ג'ימ' 644) (שיר ד) : אתי מלבנון כלה..
- (ג'ימ' 972) (דברים ל) : והיו כי יבואו עליך כל הדברים האלה הברכה והקללה
- (ג'ימ' 136) (שם) : והביאך יהוה אלהיך
- (ג'ימ' 180) (שם) : , ומל יהוה אלהיך
- (ג'ימ' 1611) (ישעיה ל) : בשובה ונחת תושעון..
- (ג'ימ' 1913) (יחזקאל לו) : וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם.
- ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :.

(גימ' 25388)

במדבר רבה פרשה ח' משנה א איש או אשה כי יעשו מכל חטאת וגו' רבי אבהו אומר (הושע יד) ישובו יושבי בצלו אלו הגרים שהם באים וחסיים בצלו של הקדוש ברוך הוא יחיו דגן בתלמוד יפרחו כגפן באגדה זכרו כיון לבנון אמר הקב"ה חביב עלי שמונתן של גרים כיון נסך שהוא מתנסך על גבי המזבח ולמה הוא קורא אותו לבנון שמלבין עונותיהם של ישראל כשלג שנאמר (ישעיה א) אם יהיו חטאיכם כשנים וגו' ר"ש בן יוחאי אומר שכל הלבבות שמחים בו הה"ד (תהלים מח) יפה נוף משוש כל הארץ ורבנן אמרי על שם (מ"א ט) והיו עיני ולבי שם כל הימים ד"א יחיו דגן יעשו עיקר הם כישראל כמה דתימא (זכריה ט) דגן בחורים יפרחו כגפן כישראל כמה דתימא (תהלים פ) גפן ממצרים תסיע וכן את מוצא כשם שכתובה פרשה בתורה בין ישראל לחבירו אם מועל בו שהוא חייב קרבן שנאמר (ויקרא ה) נפש כי תחטא ומעלה וגו' כך הקדוש ברוך הוא כתב פרשה בתורה בין ישראל לגרים שאם גוזל אדם מישראל לגר דינו כגוזל מישראל את מוצא בזה כתב חטא כי תחטא ובגוזל הגר כתיב מכל חטאת האדם בזה כתיב ומעלה מעל בה' ובזה כתיב למעול מעל בה' בזה כתיב והיה כי יחטא ואשם ובגר כתיב ואשמה הנפש ההיא בזה כתיב ושלם אותו בראשו ובגר כתיב והשיב את אשמו בראשו בזה כתיב וחמישיתיו יוסף עליו ובגר כתיב חמישיתו יוסף עליו בזה כתיב ואת אשמו יביא לה' ובגוזל הגר כתיב מלבד איל הכפורים הא למדנו שהגרים עיקר הם כישראל הוי יחיו דגן ויפרחו:

נושא הדרשה : הקב"ה אוהב גרים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

- וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר, אל-בני ישראל, איש או-אשה כי יעשו מכל-חטאת האדם, למעל מעל ביהוה; ואשמה, הנפש ההוא. והתודו, את-חטאתם אשר עשו
- כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
- (ג'ימ' 780) הושע יד) : ישובו יושבי בצלו.
- (ג'ימ' 580) (ישעיה א) : אם יהיו חטאיכם כשנים
- (ג'ימ' 1223) (תהלים מח) : יפה נוף משוש כל הארץ..
- (ג'ימ' 710) (מ"א ט) : והיו עיני ולבי שם כל הימים..
- (ג'ימ' 323) (זכריה ט) : דגן בחורים..
- (ג'ימ' 457) (הושע יד) יפרחו כגפן

(תהלים פ): גפן ממצרים תסיע.
(ויקרא ה): נפש כי תחטא ומעלה.
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.

(גימ' 1536ר"ת)
(גימ' 1029)

(גימ' 6638)

במדבר רבה פרשה ח' משנה ב' איש או אשה וגו' הה"ד (תהלים קמו) ה' אוהב צדיקים וגו' כך אמר הקב"ה אני אוהבי אהב וכה"א (ש"א ב) כי מכבדי אכבד הם אוהבים אותי ואף אני אוהב אותם ולמה הקדוש ברוך הוא אוהב צדיקים שאינן נחלה אינם משפחה את מוצא הכהנים בית אב הם הלויים בית אב הם שנאמר (תהלים קלו) בית אהרן ברכו את ה' בית הלוי ברכו את ה' אם מבקש אדם להיות כהן אינו יכול להיות לוי אינו יכול למה שלא היה אביו לא כהן ולא לוי אבל אם מבקש אדם להיות צדיק אפילו גוי יכול הוא שאינו בית אב לכך הוא אומר יראי ה' ברכו את ה' בית יראי ה' לא נאמר אלא יראי ה' אינו בית אב אלא מעצמם נתנדבו ואהבו להקב"ה לפיכך הקדוש ברוך הוא אוהבם לכך נאמר (שם קמו) ה' אוהב צדיקים וגו' הרבה הקב"ה אוהב את הגרים למה הדבר דומה למלך שהיתה לו צאן והיתה יוצאת בשדה ונכנסת בערב כן בכל יום פעם אחד נכנס צבי אחד עם הצאן הלך לו אצל העזים היה רועה עמהם נכנסה הצאן לדיר נכנס עמהם יצאת לרעות יצא עמהם אמרו למלך הצבי הזה נלוה עם הצאן והוא רועה עמהם כל יום ויום יוצא עמהם ונכנס עמהם היה המלך אוהבו בזמן שהוא יוצא לשדה היה מפקיד רועה יפה לרצונו לא יכה אדם אותו הזהרו בו ואף כשהוא נכנס עם הצאן היה אומר להם תנו לו וישתה והיה אוהבו הרבה אמרו לו מרי כמה תישים יש לך כמה כבשים יש לך כמה גדיים יש לך ואין את מזהירנו ועל הצבי הזה בכל יום ויום את מצוינו אמר להם המלך הצאן רוצה ולא רוצה כך היא דרכה לרעות בשדה כל היום ולערב לבא לישן בתוך הדיר הצביים במדבר הם ישנים אין דרכם ליכנס לישוב בני אדם לא נחזיק טובה לזה שהניח כל המדבר הרחב הגדול במקום כל החיות ובא ועמד בחצר כך אין אנו צריכין להחזיק טובה לגר שהניח משפחתו ובית אביו והניח אומתו וכל או"ה ובא לו אצלנו לכן הרבה עליו שמירה שהזהיר את ישראל שישמרו עצמם מהם שלא יזיקו להם וכה"א ואהבתם את הגר וגר לא תזנה וגו' וכשם שחייבה תורה לגזול לחבירו תשלום ממון וקרובן איל הכפורים כן חייבה תורה לגזול את הגר לשלם לו ממונו ויביא קרבן איל הכפורים שכן כתיב דבר אל בניי איש או אשה והפרשה הזו בגזול הגר אמורה דכתי' (תהלים קמו) ה' שומר את גרי' שהרבה בשמירתם כדי שלא יחזרו לסורן חביבין הגרים שבכ"מ הכתוב מקיש אותם בישראל שנאמר (ישעיה מא) ואתה ישראל עבדי יעקב וגו' נאמרה אהבה בישראל שנאמר (מלאכי א) אהבתי אתכם אמר ה' ונאמרה אהבה בגרים שנאמר (דברים י) ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה נקראו ישראל עבדים שנאמר (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים נקראו גרים עבדים שנא' (שם כו) מהיות להם עבדים נאמר רצון בישראל שנא' (שמות כח) והיה על מצחו תמיד לרצון וגו' ונאמר רצון בגרים שנאמר (ישעיה נו) עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי וגו' נאמר שירות בישראל שנאמר (שם סא) ואתם כהני ה' תקראו וגו' ונאמר שירות בגרים שנאמר (שם נו) ובני הנכר הנלוים וגו' נאמר שמירה בישראל שנא' (תהלים קכא) ה' שומרך וגו' נאמר שמירה בגרים שנא' (שם קמו) ה' שומר את גרים וכן את מוצא בדי' כתות העומדות לפני המקום שנאמר (ישעיה מד) זה יאמר לה' אני וגו' זה יאמר לה' אני הרי כולו למקום לא נתערב בו חטא (שם) וזה יקרא בשם יעקב אלו גרי צדק (שם) זה יכתוב ידו לה' אלו בעלי תשובה (שם) ובשם ישראל יכנה אלו יראי שמים הא למדנו שהגרים הרי הם כישראל ולכך נאמר פרשה זו איש או אשה וגו'!

נושא הדרשה: הקב"ה אוהב צדיקים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר, אל-בני ישראל, איש או-אשה כי יעשו מכל-חטאת האדם, למעל מעל ביהוה; ואשמה, הנפש ההוא. והתודו, את-חטאתם אשר עשו, והשיב את-אשמו בראשו, וחמישתו יסף עליו; ונתן, לאשר אשם לו. ואם-אין לאיש גאל, להשיב האשם אליו--האשם המושב ליהוה, לכהן: מלבד, איל הכפרים, אשר יכפר-בו, עליו. וכל-תרומה לכל-קדשי בני-ישראל, אשר-יקריבו לכהן--לו יהיה. ואיש את-קדשיו, לו יהיו; איש אשר-יתן לכהן, לו יהיה..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 294)	(תהלים קמו): יהוה אוהב צדיקים.
(גימ' 133)	(ש"א ב): כי מכבדי אכבד.
(גימ' 4123ס"ת)	(תהלים קלו): בית אהרן ברכו את יהוה בית הלוי ברכו את יהוה..
(גימ' 1871ס"ת)	(תהלים קמו): יהוה שומר את גרים.
(גימ' 1221)	(ישעיה מא): ואתה ישראל עבדי יעקב.
(גימ' 1146)	(מלאכי א): אהבתי אתכם אמר יהוה
(גימ' 1548)	(דברים י): ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה
(גימ' 799)	(ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים..
(גימ' 662)	(שם כו): מהיות להם עבדים.
(גימ' 1100)	(שמות כח): והיה על מצחו תמיד לרצון..
(גימ' 1188)	(ישעיה נו): עולותיהם וזבחייהם לרצון על מזבחי
(גימ' 1701ר"ת)	(שם סא): ואתם כהני יהוה תקראו.
(גימ' 484)	(שם נו): ובני הנכר הנלוים
(גימ' 592)	(תהלים קכא): יהוה שומרך
(גימ' 380)	(ישעיה מד): זה יאמר ליהוה אני

(שם) : וזה יקרא בשם יעקב. (גימ' 853)
 (שם) : זה יכתוב ידו ליהוה.. (גימ' 541א)
 (שם) : ובשם ישראל יכנה. (גימ' 974)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 19610)

במדבר רבה פרשה ח' משנה ג ה"ד (ש"א ב) כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו תני רבי יוסי אומר כל המכבד את התורה גופו מכובד על הבריות וכל המבזה את התורה גופו מבוזה על הבריות שנאמר (שם) כי מכבדי אכבד וגוי ד"א כי מכבדי אכבד זה פרעה שנהג כבוד במי שאמר והיה העולם ויצא בראש פמליא שלו שנאמר (שמות יד) ופרעה הקריב וגוי אמרו לו עבדיו אדונינו כל המלכים אינם יוצאים אלא לאחר פמליא שלהם אתה מפני מה אתה יוצא בראש פמליא שלך אמר להם וכי לפני ב"ו אני הולך הריני הולך להקביל פני מ"ה הקדוש ברוך הוא לפיכך נהג הקב"ה בו כבוד ולא נפרע ממנו אלא הוא בעצמו שנאמר (שיר א) לסוסי ברכבי פרעה וגוי ובוזי יקלו זה סנחריב מלך אשור שנא' (מלכים ב יט) ביד מלאכך חרפת ה' וגוי לפיכך הקדוש ברוך הוא נוהג בו בזיון ולא נפרע ממנו אלא ע"י מלאך שנאמר (שם) ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור וגוי ד"א כי מכבדי וגוי מדבר בגרים הם מכבדים להקב"ה שמניחים מעשיהם הרעים ובאים וחסים תחת כנפי השכינה הקדוש ברוך הוא מכבדם ללמדך שכל המיישר אורחותיו הוא מכבד להקב"ה שנאמר (תהלים ג) זובח תודה יכבדנני ואומר (ירמיה יג) תנו לה' אלהיכם כבוד בטרם יחשיך וגוי ובוזי יקלו אלה הרשעים שהרי סרים מאחרי המקום הקדוש ברוך הוא מקילם מי היו שבזו המקום אלו עובדי העגל מה ביזוי עשה להם שלקו בצרעת וביזיות ושלחו מן המחנה שנאמר וישלחו מן המחנה וגוי מה כיבוד עשה הקב"ה לגרים שאחר פרשת שילוח טמאים כתיב פרשת אזהרת גרים ללמדך לחוטאים מישראל הרחיק המקום ולגרים הבאים לשמו קירב המקום שעשה דינם חמור כדין ישראל שכל הגוזל להם כאלו גוזל לישראל הוי כי מכבדי אכבד:

נושא הדרשה : גרים דינם כישראל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
וישלחו מן-המחנה, כל-צרוע וכל-זב; וכול, טמא לנפש. מזכר עד-נקבה תשלחו, אל-מחוץ למחנה תשלחום; ולא יטמאו את-מחניהם, אשר אני שוכן בתוכם.. (גימ' 6008)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
(ש"א ב) : כי מכבדי אכבד ובוזי יקלו.	(גימ' 350ס"ת)
(שמות יד) : ופרעה הקריב	(גימ' 678)
(שיר א) : לסוסי ברכבי פרעה	(גימ' 1173את)
(מלכים ב יט) : ביד מלאכך חרפת יהוה	(גימ' 851)
(שם) : ויצא מלאך יהוה ויך במחנה אשור.	(גימ' 1123ס"ת)
(תהלים ג) : זובח תודה יכבדנני..	(גימ' 584)
(ירמיה יג) : תנו ליהוה אלהיכם כבוד בטרם יחשיך	(גימ' 1249)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :.	(גימ' 6008)

במדבר רבה פרשה ח' משנה ה דבר אל בני ישראל תני דבר אל בני"י על ידי ישראל מתודים ואין מתודים לא על ידי גוים ולאע"יתושבים איש או אשה להשוות אשה לאיש בכל חטאת ונזקין שבתורה כי יעשו מכל חטאת האדם למה נאמרו פרשה זו לפי שהוא אומר נפש כי תחטא וגוי אבל בגזל הגר לא שמענו בכל התורה לכך נאמר איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם בא הכתוב ולימד על גזל הגר ונשבע לו שישלם קרן וחומש לכהנים ואשם למזבח זו מדה בתורה כל פרשה שנא' במקום אחד וחיסר בה דבר אחד וחזר ושנאה במקום אחר לא שנאה אלא על שחיסר דבר אחד כי יעשו שחשבו לעשות ולא עשו ללמדך שמשעה שמחשב אדם לחטוא כמועל במקום מכל חטאת האדם ממה שבינו לבין חבירו על הגניבות ועל הגזילות ועל לשון הרע למעול מעל בה' לרבות הנשבע בשם לשקר והמקלל ד"א מכל חטאת האדם למעול מעל בה' למה נאמר לפי שהוא אומר נפש כי תחטא וגוי או מצא אבידה אין לי אלא במשקר באלו מעלה עליו הכתוב כאלו משקר במקום בשאר כל דבר מנין ת"ל כי יעשו מכל חטאת האדם למעול מעל בה' וגוי למעול מעל אין מעילה בכל מקום אלא שיקור וכה"א (ד"ה א ה) וימעלו באלהי אבותיהם ואומר (יהושע ז) וימעלו בני ישראל מעל בחרם ואומר (ד"ה א י) וימת שאול במעלו אשר מעל ואומר בעזיה (שם ב כו) צא מן המקדש כי מעלת ואומר ומעלה בו מעל ואשמה הנפש היא מנין אתה אומר בגזל את הגר ונשבע לו ונלך להביא את הכסף ואת האשם ולא הספיק להביא עד שמת שיהיו היורשים פטורים ת"ל ואשמה הנפש היא או כשם שפטורים מן האשם כך הם פטורים מן הקרן ת"ל ונתן לאשר אשם לו ואשמה הנפש היא הכל במשמע האנשים והגרים במשמע מביא את אלו ומביא את הקטן אמרת מה אם עבודת כוכבים החמורה פטר בה את הקטן ק"ו לכל מצות שבתורה ואשמה הנפש היא והתודו למה נאמ' לפי שהוא אומ' והתודה מאשר חטא עליה אין לי אלא חטאת שטעונה וידוי אשם מנין ת"ל ואשמה הנפש היא והתודו ר' נתן אומר בנה אב לכל המתים שטעונון וידוי אין במשמע וידוי אלא בארץ ומנין אף בגלות וידוי אמרת והתודו את עונם ואת עון אבותם וגוי וכן דניאל אומר (דניאל ט) לך ה' הצדקה וגוי מפני מה כי חטאנו לך והתודו את חטאתם אשר עשו ולא על מה שעשה אביו שאם אמר לו תן פקדון שהפקדתי אצל אביך והוא אומר לא נתת פקדון משביעני ואמר אמן ולאחר מכאן נזכר שומע אני שהוא חייב ת"ל והתודו את חטאתם אשר עשו ולא על מה שעשה אביו והשיב את אשמו בראשו למה נאמר לפי שהוא אומר ושלם אותו בראשו אין לי אלא עיקר דמים חומש מנין תלמוד לומר והשיב את אשמו בראשו וחמישיתו בראשו וחמישיתו יוסף כשהוא בראשו מביאים חומש ואשם ואין מביאים על תשלומי כפל ותשלומי ארבעה וחמשה חומש ואשם

וחמישתו יוסף עליו שיהא הוא וחומשו חמשה ונתן לאשר אשם לו למי שנגזל משלו ר' נתן אומר הרי שהיה הנגזל חייב מנה לחבירו ובא בבי"ד ולא הספיק ליתנו עד שנמצא בעל חוב של נגזל מנין שמוציאין מן יד הגזול ונותנין לבעל חוב של נגזל תי"ל ונתן לאשר אשם לו מכי"מ ואם אין לאיש גואל אין לי אלא איש אשה מנין תי"ל להשיב האשם אליו האשם המושב לה' לכהן בכסף הכתוב מדבר או אינו מדבר אלא באשם כשהוא אומר מלבד איל הכפורים הרי אשם אמור הא מה תי"ל האשם המושב לה' בכסף הכתוב מדבר האשם זה הקרן המושב זה החומש לה' לאסרו לזרים או יכול מקודש תי"ל לכהן קנאו השם ונתנו לכהנים לכהן שבאנשי משמר מלבד איל הכפורים מכאן אמרו משמרת שזכתה בכסף זכתה באיל באיזה איל הכתוב מדבר באיל האמור להלן במכחש בפקדון ובגזל ואת אשמו יביא לה' איל תמים מן הצאן וגו' אשר יכפר צריך שיקדים כסף לאיל בו פרט לאיל שמת עליו היה ר"ע אומר הרי שגזל את חבירו ונשבע לו ונתן הכסף לאנשי משמר והלך להביא את האשם ולא הספיק להביא עד שמת מנין אתה אומר שיורשו פטורים להביא איל הכפורים במקומו שנאמר אשר יכפר בו עליו יצא זה שכפרה לו נפשו:

נושא הדרשה: גזל הגר וכופר ממון בשבועה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש או-אשה כי יעשו מכל-חטאת האדם, למעל מעל ביהוה; ואשמה, הנפש ההוא. והתודו, את-חטאתם אשר עשו
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ד"ה א ה): וימעלו באלהי אבותיהם.. (גימ' 692א)
 (יהושע ז): וימעלו בני ישראל מעל בחרם (גימ' 1215ר"ת)
 (ד"ה א י): וימת שאול במעלו אשר מעל. (גימ' 1601א)
 (שם ב כו): צא מן המקדש כי מעלת (גימ' 1395ר"ת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 4903)

פרשה ט ח שעורים ושבעון עבודת כוכבים נעשו ישראל כקמח כמה דתימא (ישעיה מז) קחי רחים וטחני קמח והסעירם הקדוש ברוך הוא בין האומות כמה דתימא (זכריה ז) ואסערם על כל הגוים לפי שבדיבור לא יהיה רמז שם ד' מלכיות לא יצוק עליה שמן שאמר לו הקב"ה ועתה הניחה לי וגו' ולא יתן עליה לבונה כמה דתימא (דברים ט) הרף ממני וגו' לומר שלא יזכיר לו לא זכות אבות ולא זכות אמהות כי מנחת קנאות הוא כמה דתימא (שם) ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא מנחת זכרון שבדיבור לא יהיה יהיה לישראל שם זכרון טוב לבעורים בעבודת כוכבים כמ"ש (שמות כ) ועושה חסד לאלפים וגו' מזכרת עון לטועים אחריה כמו שנא' (שם) פוקד עון אבות וגו' והקריב אותה הכהן שנתפלל עליהם כמה דתימא (שמות לב) ויחל משה את פני ה' וגו' והעמידה לפני ה' שמחל הקדוש ברוך הוא ואמר שלא יאבד את כולם כמה דתימא וינחם ה' על הרעה:

נושא הדרשה: שכרו של המתגייר לשם שמים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש או-אשה כי יעשו מכל-חטאת האדם, למעל מעל ביהוה; ואשמה, הנפש ההוא. והתודו, את-חטאתם אשר עשו, והשיב את-אשמו בראשו, וחמישתו יוסף עליו; ונתן, לאשר אשם לו. ואם-אין לאיש גאל, להשיב האשם אליו--האשם המושב ליהוה, לכהן: מלבד, איל הכפורים, אשר יכפר-בו, עליו. וכל-תרומה לכל-קדשי בני-ישראל, אשר-יקריבו לכהן--לו יהיה. ואיש את-קדשיו, לו יהיו; איש אשר-יתן לכהן, לו יהיה.. (גימ' 17875)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים קכח): אשרי כל ירא יהוה ההולך בדרכיו. (גימ' 1106)
 (דברים לג): אשריך ישראל.. (גימ' 1072)
 (מ"ב יג): את יהוה היו יראים ואת אלהיהם היו עובדים (גימ' 1360)
 (תהלים קכח): יגיע כפיך כי תאכל (גימ' 722את)
 (איוב ג): ושם ינוחו יגיעי כח (גימ' 557)
 (קהלת ט): כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה.. (גימ' 2347)
 (תהלים קכח): אשריך וטוב לך. (גימ' 646ס"ת)
 (שם פ): גפן ממצרים תסיע (גימ' 1253ס"ת)
 (שם קכח): בניך כשתילי זיתים. (גימ' 1319)
 (תהלים קכח): יברכך יהוה מציון (גימ' 474)
 (שם קלג): כטל חרמון שירוד על הררי ציון (גימ' 1554)
 (תהלים קכח): וראה בטוב ירושלים כל ימי חייד. (גימ' 985)
 (תהלים קכח): וראה בנים לבניך שלום על ישראל.. (גימ' 1608ס"ת)
 (דברים י): ואוהב גר לתת לו לחם ושמלה. (גימ' 1548)
 (בראשית כח): ונתן לי לחם לאכול ובגד ללבוש. (גימ' 1094)
 (משלי ט): לכו לחמו בלחמי. (גימ' 230)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 17875)

במדבר רבה פרשה ט' משנה א

איש איש כי תשטה אשתו וגו', הדא הוא דכתיב (דברים לב): צור ילדך תשי וגו'. צור ילדך, הדא הוא דכתיב (איוב כד): ועין נואף שמרה נשף וגו'. הנואף אומר: אין בריה יודעת בי, לפי שכל מעשיו אינן אלא בחשך, וכן הוא אומר (משלי ז): עובר בשוק אצל פנה ודרך ביתה יצעד, בנשף בערב יום, באישון לילה ואפלה, הוא סבור לפי שעושה מעשיו בחשך, שהקב"ה לא ידע בו. וכן הוא אומר (ישעיה כט): הוי המעמיקים מה', לסתיר עצה, והיה במחשך מעשיהם, ויאמרו: מי רואנו ומי יודענו, שכן דרך כל עוברי עבירה, הם חושבים שהקב"ה לא יראה במעשיהם. וכן הוא אומר (איוב כב): הלא אלוה גובה שמים וראה ראש כוכבים כי רמו, ואמרת מה ידע אל וגו', עבים סתר לו ולא יראה וגו', האורח עולם תשמור וגו'. וכן הוא אומר: ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין, אינו אומר לא יראני אדם, אלא לא תשורני עין, לא עין של מטה ולא עין של מעלה. מהו וסתר פנים ישים? הקב"ה, שהוא יושב סתר, ישים פנים של נואף, באותו העובר, לפי שהנואף והנואפת רוצין שלא תתעבר, אלא שיעשו תאוותן בלבד, והקב"ה מפרסמן בעולם, כדי שידעו הבריות ויאמרו: פנים של זה הם פני הנואף, שצר צורת העובר בדמות הנואף. הוי, וסתר פנים ישים. ולפיכך נקרא זימה, לפי שהן כופרין שניהם ואומרים: לא עברנו עבירה, והבריות אומרים: אם כן, זה מהו? ולא תאמר, בזמן שהיא מתעברת מן הנואף, אותה שעה דומה צורת הולד לצורת הנואף, אלא אפילו היא מעוברת מבעלה, ובא עליה הנואף, הקב"ה מהפך צורת הולד לצורת הנואף. וכן הוא אומר (דברים לב): צור ילדך תשי. א"ר יצחק: הנואף הזה, כביכול מרשל כוח השכינה. כיצד? העובר, שהיא מתעברה מן האיש, צר צורתו בתוך מי' יום, לאחר מי' יום הנואף בא עליה, והקב"ה עומד ותוהה, ואומר: של מי אצור, של צורת הבעל או של צורת הנואף? כביכול, צור ילדך תשי, יו"ד של תשי זעירה, תש ידי הצייר. אמר ר' אבהו: למה הדבר דומה? לצייר שהיה צר איקונין של מלך, בא לגמור הפרצוף, אמרו לו: מת המלך, ועמד מלך אחר, כיון ששמו הצייר כך, נתרשלו ידיו, התחיל אומר: מה אעשה מאלו הסימנין, אם אצור אותו בצורת המלך הראשון, או בצורת השני, התחיל תמה. כך האיש משמש, הקב"ה צר צורת העובר בדמות אביו, חזר הנואף ובא עליה, הרי נתערבו הסממנין, הדא הוא דכתיב (הושע ד): אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו ודמים בדמים נגעו. מה עשה הקב"ה? כביכול, חזר והפך את הצורה שצר בתחילה, בדמות האיש לדמות הנואף, לקיים מה שנאמר: וסתר פנים ישים. הוי, צור ילדך תשי ותשכח אל מחוללך. משל לארכיטיטון קטאדיקוס על אותה מדינה, התחילו בני המדינה מטמינים כספם וזהבם לתוך המטמונים. אמר להם הארכיטיטון: אני בניתי את המדינה ואני עשיתי את המטמונים, ממני אתם מטמינים! כך אמר הקב"ה למנאפים: ממני אתם מסתירים את עצמכם, והלא אני הוא שבראתי את הלבבות! הדא הוא דכתיב (ירמיה יז): אני ה' חוקר לב בוחן כליות וגו', לכך נאמר: ותשכח אל מחוללך. אני בראתי אתכם ועשיתי אתכם מחילים מחילים, אלו הלבבות והכליות, ואתם שוכחין אותי ומשקרין בי, כי איני רואה ואיני יודע מעשיכם, וכן רמז משה דבר זה בפרשת סוטה, הדא הוא דכתיב (במדבר ה): איש איש כי תשטה אשתו וגו'.

נושא הדרשה: אשה סוטה

התאמה גימטריית לצ'יטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם: איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן, והביא את-קרבנה עליה, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(דברים לב): צור ילדך תשי.. (גימ' 1070)

(משלי ז): עובר בשוק אצל פנה ודרך ביתה יצעד (גימ' 1763)
(ישעיה כט): המעמיקים מיהוה לסתיר עצה והיה במחשך

מעשיהם ויאמרו מי רואנו ומי יודענו (גימ' 2943א)

(איוב כב): הלא אלוה גובה שמים וראה ראש

כוכבים כי רמו, ואמרת מה ידע אל..

(שם): עבים סתר לו ולא יראה (גימ' 1071)

(שם): האורח עולם תשמור.. (גימ' 1787ר"ת)

(איוב כד): ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין (גימ' 2646)

(הושע ד): אלה וכחש ורצוח וגנוב ונאוף פרצו

ודמים בדמים נגעו (גימ' 1591)

(ירמיה יז): אני יהוה חוקר לב בוחן כליות (גימ' 987א)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.

(גימ' 16236)

במדבר רבה פרשה ט' משנה ב לא היה צ"ל, אלא איש כי תשטה אשתו. מה תלמוד לומר: איש איש? שאע"פ שהיא משמשת לאחד, אעפ"כ לשנים היא זקוקה, צ"ל שהיא כופרת בשנים: האחד כשהיא מזנה היא כופרת באישה, שהפקיד גופו אצלה לשמרו. והאחד שהיא כופרת בהקב"ה, שציווה אותה (שמות כ): לא תנאף. ואומר (ויקרא כ): מות יומת הנואף והנואפת. ומנין שהקב"ה נקרא איש? שנאמר (שמות טו): ה' איש מלחמה וגו'. ולכך כתיב בסוטה: ומעלה בו מעל, לפי שהיא כופרת בפיקדון, כמה דתימא (ויקרא ה): נפש כי תחטא ומעלה מעל בה' וכחש בעמיתו וגו'. והרי דברים ק"ו, מה ממון הקל, כל הכופר בפיקדון, כאילו כופר בהקב"ה, שנאמר: ומעלה מעל בה' וכחש, הכופר בפיקדון הגוף עאכ"ו, שכל הכופר בו, כאלו כופר בהקב"ה, לכך נאמר: איש איש, על שהיא כופרת בשני אישים, בהקב"ה שנקרא איש, ובבעלה שהוא

איש. וכן הוא אומר (משלי ב): העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה. דבר אחר: איש איש לימדה אותך התורה, שתהא ותרן בתוך ביתך. נשפך יין הוי וותרן, להנחיל וגוי. וכן שמנך, ואוצרותיהם אמלא. נקרע כסותך (תהלים כ): ימלא ה' כל משאלותיך, אבל אם שמעת דבר על אשתך, קום כגבר, למה? שגבר את, הוי גבר, לכך נאמר: איש איש.

נושא הדרשה: הסוטה כופרת ביהוה ובעלה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה..

(שמות כ): לא תנאף..	(גימ'992ר"ת)
(ויקרא כ): מות יומת הנואף והנואפת	(גימ'2872ס"ת)
(שמות טו): יהוה איש מלחמה	(גימ'770ס"ת)
(ויקרא ה): נפש כי תחטא ומעלה מעל ביהוה וכחש בעמיתו..	(גימ'2059)
(משלי ב): העוזבת אלוף נעוריה ואת ברית אלהיה שכחה	(גימ'3646ס"ת)
(תהלים כ): ימלא יהוה כל משאלותיך	(גימ'983אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 11322)

במדבר רבה פרשה ט' משנה ח ולכך כתיב בסוטה, בעת ששוכבת עם אחר ומעלה בו מעל, ב' מעילות הללו. למה? אחת שהיא משקרת בהקב"ה. והשנית שהיא משקרת בבעלה. כיצד משקרת בבעלה? שהיא אומרת על הממזר, שהוא בנו ואינו בנו, והוא יורש את נכסיו. כיצד משקרת בהקב"ה? שהקב"ה אמר שהממזרים לא יקחו חלק בארץ, אלא בן שהוא מיוחס אחר אביו, והיא אומרת על הממזר שהוא בן בעלה ונותנת לו חלק בארץ. מהו ומעלה בו? אמר הקב"ה: בבעליך את יכולה לשקר, בי אין את יכולה לשקר, שאני רואה את הכל, שכן כתיב (זכריה ד): עיני ה' המה משוטטות בכל הארץ. ואומר (משלי טו): עיני ה' צופות רעים וטובים. לא כשאת סבורה, להנחיל הממזר שלך נכסי בעליך, אני מכיר הממזר ואני טורדו מן העולם. כההיא דאמר ר' חנינא: אחת לששים ולשבעים שנה, הקדוש ברוך הוא מביא דבר גדול בעולם, ומכלה מהם את הממזרים, ונוטל עימהם כשרים, שלא לפרסם את החטאים. (ישעיה לא): וגם הוא חכם ויבא רע, לא מסתברא, דלא וגם הוא חכם ויבא טוב, אלא ללמדך, שאפילו רעה שהקב"ה מביא לעולם, בחכמה הוא מביא. (ישעיהו ל"א): ואת דברו לא הסיר וקם על בית מרעים ועל עזרת פועלי און. ר' הונא אמר: אין ממזר חי יותר משלושים יום. רבי זעירא, כד סלק להכא, שמע קלא קרייא ממזריא וממזרתא. אמר לון: מהו כן? אמר: הא אזילא דרב הונא, אין ממזר חי יותר משלשים יום. א"ל רב יעקב בר אחא: עמך הייתי, כשאמר רבי אבא בר רב הונא, בשם רב: אין ממזר חי יותר משלשים יום! אמת: בזמן שאינו מפורסם, אבל אם היה מפורסם, חי הוא! הוי, ומעלה בו מעל ולא בהקב"ה.

נושא הדרשה: הסוטה מועלת בבעלה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'1874ס"ת)
(זכריה ד): עיני יהוה המה משוטטות בכל הארץ..	(גימ'1636ס"ת)
(משלי טו): עיני יהוה צופות רעים וטובים.	(גימ'499רס"פת)
(ישעיה לא): וגם הוא חכם ויבא רע	(גימ'2979)
(ישעיהו ל"א): ואת דברו לא הסיר וקם על בית מרעים ועל עזרת פועלי און.	(גימ' 6988)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...	

במדבר רבה פרשה ט' משנה ט דבר אחר: ומעלה בו מעל, הדא הוא דכתיב (ירמיה כג): אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו נאם ה', מדבר בנואף, שהוא מטמין עצמו בסתר, לעשות זימה כמה דתימא (איוב כד): ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין וסתר פנים ישים. (ירמיה כג): ואני לא אראנו נאם ה'. משל למה הדבר דומה? למי שנכנס לגנוב בתוך שני בתים, זה לפניו מזה, והיה בהם שני שומרים, אחד בחוץ ואחד בפנים. כיון שבא לצאת מפתח הפנימי, יצא ולא הרגיש בו השומר הפנימי, בא לצאת מן החיצון, הרגיש בו השומר שבחוץ ותפסו. אמר לו: בשבפנים שחקת, אבל בי אין את יכול לשחוק! כך אמר הקב"ה לנואף: בבעל האשה שחקת, שלא הרגיש בך, אבל אני יושב ומשחק על הרשעים, כמה דתימא (תהלים ב): יושב בשמים ישחק אזני ילעג למו, לפי שאני רואה את הכל, כמה דתימא (זכריה ד): עיני ה' המה משוטטות בכל הארץ. ואומר (משלי טו): בכל מקום עיני ה' צופות רעים וטובים, ואני אהיה עד ממחר לפרסמך בעולם, כמה דתימא (מלאכי ג): והייתי עד ממחר במכשפים ובמנאפים ובנשבעים לשקר ועושקי שכר שכיר אלמנה ויתום ומטי גר ולא יראוני אמר ה' צבאות, אף כאן הוא אומר: ואני לא אראנו נאם ה', קרי ביה, לא אראנו לבריות, ואפרסם מעשיו! כיצד הוא מפרסם מעשיו? שהקב"ה נותן בלב בעל הסוטה לקנאות את אשתו, והוא משקה אותה, והמים בודקין את הסוטה, והנואף. הוי, לא אראנו נאם ה', אותה שעה מתפרסם הנואף והכל יודעין שהוא שכב עמה. אף כאן הוא אומר: ומעלה בו מעל. אמר הקב"ה לסוטה: בבעליך את מועלת ומשקרת, בי אין את יכולה לשקר, שאני אפרסם את מעשיך, מעביר עליה רוח קנאה והיא שותה, ושניהם נדונים. הוי, ומעלה בו מעל.

אמרו: מעשה בשתי אחיות, שהיו דומות זו לזו והייתה האחת נשואה בעיר אחרת, בקש בעלה של אחת מהן לקנאות לה ולהשקותה מים המרים בירושלים, הלכה לאותה העיר שהייתה אחותה נשואה שם. אמרה לה אחותה: מה ראית לבא בכאן? אמרה לה: בעלי רוצה להשקות אותי מים המרים, ואני טמאה. אמרה לה אחותה: אני הולכת תחתיך ושותה. אמרה לה: לכי ועשי כן. מה עשתה? לבשה בגדי אחותה והלכה ושתתה מים המרים, ונמצאת טהורה. חזרה לביתה יצאה אחותה שזנתה לקראתה, חבקו ונשקו זו לזו. כיון שנשקו זו לזו, הריחה במים המרים מיד מתה, לקיים מה שנאמר (קהלת ח'): אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו. הוי, לא אראנו וגוי, לכך נאמר: ומעלה בו מעל.

נושא הדרשה: חטאה של הסוטה

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן, והביא את-קרבנה עליה, עשירת האיפה קמח שערים; לא-יצק עליו שמן, ולא-יתן עליו לבנה--כי-מנחת קנאת הוא, מנחת זכרון מזכרת עון. והקריב אתה, הכהן; והעמדה, לפני יהוה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ירמיה כג): אם יסתר איש במסתרים ואני לא אראנו

נאם יהוה(עם האותיות 34)

(איוב כד): ועין נואף שמרה נשף לאמר לא תשורני עין

וסתר פנים ישים(גימ')

(תהלים ב): יושב בשמים ישחק אדני ילעג למו(גימ')

(זכריה ד): עיני יהוה המה משוטטות בכל הארץ(גימ')

(משלי טו): בכל מקום עיני יהוה צופות רעים וטובים(גימ')

(מלאכי ג): והייתי עד ממהר במכשפים ובמנאפים ובנשבעים לשקר

ועושקי שכר שכיר אלמנה ויתום ומטי גר ולא יראוני אמר יהוה צבאות(גימ')

(קהלת ח): אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח ואין שלטון

ביום המות ואין משלחת במלחמה ולא ימלט רשע את בעליו(גימ')

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

(גימ' 20871ה)

במדבר רבה פרשה ט' משנה יא

ועבר עליו רוח קנאה וגוי, הדא הוא דכתיב (משלי ו): שש הנה שנא ה' ושבוע תועבת נפשו. ר' יוסי הגלילי אומר: אלו שבעה דברים בסוטה הם אמורים: (משלי ו): עינים רמות שהסוטה תולה עיניה, לאיש אחר. וכן הוא אומר (ישעיהו ג): יען כי גבהו בנות ציון וגוי, לשון שקר שהיא נואפת, ואומרת: ממך אני מעוברת, ומשקרת לו. וידים שופכות דם נקי, שהנואף נכנס על מנת שאם נתפס יהרוג או יהרג. לב חורש מחשבות און, שהנואף והנואפת אין מחשבותם בכל שעה אלא עון.

אימתי הם חוטאים ואומרים זה לזה באיזה מקום באיזה שעה רגלים ממהרות לרוץ לרעה?

בודאי שממהרין לעשות את החטא. יפיח כזבים עד שקר, שאם יתפסו הם מכזבים ומשקרים, ונשבעים, משיחים היינו זה לזה לדברים אחרים. ומשלח מדנים בין אחים, שכל ישראל אחים זה עם זה, שנאמר

(תהלים קכב): למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך, הנואף אשת חברו, הבעל שומע ושונאו ואף הנואף אינו יכול לראותו. הוי ומשלח מדנים בין אחים. אף כאן הוא אומר: ועבר עליו רוח קנאה, אין קנאה אלא לשון

כעס, כמה דתימא (דברים לב): הם קנאוני בלא אל כעסוני בהבליהם ואני אקניאם בלא עם בגוי נבל

אכעיסם. ואומר (משלי ו): כי קנאה חמת גבר וגוי.

נושא הדרשה: חטאיה של הסוטה

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן. (גימ' 7779)

לקט הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי ו): שש הנה שנא יהוה ושבוע תועבת נפשו(גימ')

(משלי ו): עינים רמות

(ישעיהו ג): יען כי גבהו בנות ציון (גימ')

(תהלים קכב): למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך(גימ')

(דברים לב)אם קנאוני בלא אל כעסוני בהבליהם ואני אקניאם בלא עם בגוי נבל אכעיסם(גימ')

(משלי ו): כי קנאה חמת גבר (גימ')

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

שש הנה שנא יהוה ושבוע תועבת נפשו (א2754) עינים רמות (826) יען כי גבהו בנות ציון (790) למען אחי ורעי

אדברה נא שלום בך (1156) אם קנאוני בלא אל כעסוני בהבליהם ואני אקניאם בלא עם בגוי נבל אכעיסם

(א1402) כי קנאה חמת גבר (א851)=

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 7779)

במדבר רבה פרשה ט' משנה יב ועבר עליו רוח קנאה, הדא הוא דכתיב (קהלת ז'): ומוצא אני מר ממות וגו'. כיצד היא מרה ממות? שהיא נותנת לו יסורין בעוה"ז. למה? שהיא טועה אחריה, ולבסוף מורידה אותו לגיהנום, שנאמר (משלי ב'): כי שחה אל מות ביתה, שאול צעדיה יתמכו. שאלו תלמידיו לרב הונא אביו של ר' אחא: למדתנו רבנו, הנואף והנואפת עוברין על עשרת הדברות, על התשעה אנו מכירים, ועל השבת אין אנו מכירים. כיצד על אנכי? שכל הנואף באשת חברו, כופר בהקב"ה, שנאמר (ירמיה ה'): איש אל אשת רעהו יצהלו, העל אלה לא אפקד נאם ה', ואם בגוי אשר כזה לא תתנקם נפשי, עלו בשרותיה ושחתו, וכלה אל תעשו, הסירו נטישותיה, כי לא לה' המה. על לא יהיה לך, דכתיב בו (דברים ה'): כי אנכי ה' אלהיך אל קנא, ושני פעמים אמרו בסוטה: ועבר עליו רוח קנאה וגו'. למה שני פעמים? שהיא מקנאה להקב"ה ולבעלה. וכן הוא אומר: כי מנחת קנאות היא, שהן שני קנאות. על לא תשא, שהוא מנאף ונשבע שלא עשה. ועל כבוד את אביך, שהנואף עם הסוטה מתעברת ממנו, ואומרת לבעלה: ממך אני מעוברת, והעובר גדל ומכבד לפני בעלה, סבור שהוא אביו ואינו אביו, ועובר בשוק ומקלל את הנואף, סבור שאינו אביו והוא אביו. על לא תרצח, שהנואף נכנס על מנת או יהרוג, או יהרג. על לא תנאף, דבר שהוא מפורש שהוא נואף. על לא תגנוב, שהוא גונב מקור חברו. וכן הוא אומר: מים גנובים ימתקו. על לא תענה, שמעידה עדות שקר, ואומרת: ממך אני מעוברת. על לא תחמוד, שהנואף אשת חברו, חומד כל אשר לבעלה. כיצד? כשבעלה נפטרה מן העולם, סבור שאותו הבן הוא שלו, עומד הבעל וכותב לו דייתיקי, מכל נכסיו ומוריש כל מה שיש לו ואינו יודע שאינו בנו. נמצא שהנואף חומד כל מה שיש לחברו וחומד אשתו. אמרו לו לרב הונא: הרי אמרנו תשעה, אמור לנו כיצד עובר על זכור את יום השבת? אמר להם: אני אומר לכם, פעמים כהן יש לו אשה וישראל נואף בא עליה, והיא יולדת בן, סבורים בו, שהוא בנו של כהן, ועומד אותו בן ומשמש בבית המקדש, ומעלה עולות בשבת ונמצא מחלל את השבת, הרי שעברו הנואף והנואפת על עשרת הדברות, ועליה אמר שלמה (קהלת ז'): ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה. אוי לה לעבירה שעוברין בה על עשרת הדברות. את האשה אשר היא מצודים, צדה בעוה"ז וצדה בעוה"ב. וחרמים, החרם הזה צד במים ואינו צד ביבשה, אבל האשה צדה במים וצדה ביבשה. לבה, שהיא תובעת בלבה. אסורים ידיה, אלמלא שאסורים ידיה, שאינה תובעת בפה, לא הייתה מנחת לאדם שלא תהא תובעתו. טוב לפני האלהים ימלט ממנה תני בשם רבי מאיר: כשם שיש דעות במאכל ומשתה, כך יש דעות באנשים. יש אדם, שירד זבוב בכוסו וזורקו ושותהו, זה בשאר כל אדם, שהוא רואה את אשתו מדברת עם שכניה ועם קרוביה ומניחה. יש לך אדם, זבוב פורח על גב כוסו והוא נוטלו ושופכו ולא טועמו, זה חלק רע באנשים, שנתן את עיניו בה לגרשה. יש לך אדם, זבוב שכן על גב כוסו והוא נוטלו ומניחו כמות שהוא, זה יהודה בן פפוס, שנעל את הדלת בפני אשתו. אמרין ליה: נהיגין הוין אהבתך עבדין כן!! יש לך אדם, זבוב מת נופל לתוך כוסו והוא נוטלו ומוצצו ושותהו, זה הרשע, שהוא רואה את אשתו, לבה גס בעבדיה, יוצאה לשוק וראשה פרוע, ופרומה משני צדדיה, ורוחצת במקום שבני אדם רוחצין, זו, מצוה מן התורה לגרשה, שנאמר (דברים כד'): כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה ושלחה מביתו. מהו והלכה והייתה לאיש אחר? הכתוב קראו אחר, שאין זה בן זוגו של ראשון, שהלה הוציא את אשתו משום ערווה, והלה נכשל בה, אם זכה הוא לשמים, הרי הוא מגרשה, ואם לאו, סוף שהיא קוברתו, שנאמר (שם דברים כ"ד): או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה לו לאשה, ראוי היה זה למיתה, שהאשה הזאת הכניס לתוך ביתו. על הראשון שגרשה אמר שלמה: טוב לפני האלהים ימלט ממנה. ועל השני שהכניסה לתוך ביתו אמר הכתוב: וחוטא ילכד בה. דבר אחר: טוב לפני האלהים ימלט ממנה, זה שהקב"ה מעביר עליו רוח קנאה ומקנא לאשתו, בזמן שרואה אותה שהיא פרוצה. וחוטא ילכד בה, זה שהוא רואה את אשתו שהיא קולנית, ורגלה רמה ופרוצה בשחוק, ואינו מקנא בה. לפי שדרך של בנות ישראל, לא קולניות, ולא רגל רמה, ולא פרוצות בשחוק, לכך נאמר: ועבר עליו רוח קנאה. תנא, דבי ר' ישמעאל: אין אדם מקנא לאשתו אלא אם כן נכנסה בו רוח טהרה שנאמר: ועבר עליו רוח קנאה ותליא בפלוגתא. דתני, וקנא את אשתו רשות דברי רבי ישמעאל. ר"ע אומר: חובה. הא למדנו, שהוא רוח טהרה, שאם אתה אומר: רוח טומאה, וכי רשות יש לו לאדם, אין חובה, להכניס רוח טומאה בעצמו?! תני ר"א בן יעקב אומר: כלפי שאמרה תורה: לא תשנא את אחיך בלבבך, יכול זו? תלמוד לומר: ועבר עליו רוח קנאה וגו'. ועבר עליו רוח קנאה כיצד עוברת עליו? כמה דתימא (קהלת י'): כי עוף השמים יוליד את הקול ובעל כנפים יגיד דבר. היה ר' מאיר אומר: אדם עובר עבירה בסתר, הקב"ה מכריז עליו בגלוי, שנאמר: ועבר עליו רוח קנאה, ואין עבירה אלא לשון הכרזה, שנאמר (שמות לו'): ויצו משה ויעבירו קול במחנה וגו'. וקנא את אשתו אר' נחמן בר יצחק: אין קינוי, אלא לשון התראה. וכן הוא אומר (יואל ב'): ויקנא ה' לארצו ויחמול על עמו. והיא נטמאה או עבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא לא נטמאה תני, רבי אומר: ג' טומאות נאמרו בפרשה: אחת לבועל, ואחת לתרומה. וכי מצאנו אשה שהיא אסורה לביתה ומותרת לאכול בתרומה?! א"ר אבין: אכן איתמרת: אחת לבעל ואחת לבועל ואחת ליבם. א"ר יוסי ב"ר בון: מתניתא אמרה כן: ואם מת, חולצת ולא מתייבמת.

נושא הדרשה: החוטאים בזנות עוברים על עשרת הדברות

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן, והביא את-קרבה עליה, עשירת האיפה קמח שערים; לא-יצק עליו שמן, ולא-יתן עליו לבנה--כי-מנחת קנאת הוא, מנחת זכרון מזכרת עון. והקריב אתה, הכהן; והעמדה, לפני יהוה ולקח הכהן מים קדשים, בכלי-חרש; ומן-העפר, אשר יהיה בקרקע המשכן, יקח הכהן, ונתן אל-המים..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 24908ה)

(משלי ב): כי שחה אל מות ביתה, שאול צעדיה יתמכו..	(גימ' 2258א)
(ירמיה ה): איש אל אשת רעהו יצהלו, העל אלה לא אפקד נאם יהוה, ואם בגוי אשר כזה לא תתנקם נפשי, עלו בשרותיה ושחתו, וכלה אל תעשו, הסירו נטישותיה, כי לא ליהוה המה.	(גימ' 7856)
(דברים ה): כי אנכי יהוה אלהיך אל קנא..	(גימ' 385)
(קהלת ז): ומוצא אני מר ממות את האשה אשר היא מצודים וחרמים לבה	(גימ' 3639)
אסורים ידיה טוב לפני האלהים ימלט ממנה וחוטא ילכד בה	(גימ' 2095)
(דברים כד): כי מצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריתות ונתן בידה	(גימ' 2095)
ושלחה מביתו	(גימ' 2614ס"ת)
(שם דברים כ"ד): או כי ימות האיש האחרון אשר לקחה לו לאשה..	(גימ' 1002)
(קהלת י): כי עוף השמים יוליך את הקול ובעל כנפים יגיד דבר	(גימ' 836)
(שמות לו): ויצו משה ויעבירו קול במחנה	(גימ' 2229)
(יואל ב): ויקנא יהוה לארצו ויחמול על עמו..	(גימ' 24908)
כי שחה אל מות ביתה, שאול צעדיה יתמכו..	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	

במדבר רבה פרשה ט' משנה יד ולקח הכהן מים קדושים, אין מים קדושים, אלא שנתקדשו בכלי, ואלו הן מי כיוור. ולמה היו המים מן הכיוור? לפי שהכיוור לא נעשה אלא מן מראות הנשים, שנאמר (שמות לח): ויעש את הכיוור נחושת וגו'. אותן נשים שאמרו: האלהים מעיד עלינו, שיצאנו טהורות ממצרים, כשבא משה לעשות כיוור, אמר לו האלהים: באותן המראות עשה אותו, שלא נעשו לשם זנות, והימנו תהיינה בנותיהן נבדקות אם טהורות הם כאמותיהן. דבר אחר: אמר האלהים: והלא לא נגאלו ישראל ממצרים, אלא בזכות המצוה הזאת, על ששמרו עצמן מן הזנות. וכן את מוצא, כל נסים שעשה האלהים לישראל במצרים, לא עשה אלא על ששמרו עצמן מן הערוה, שהיה המצרי משלשל דליו והיהודי משלשל דליו, זה ממלא דם וזה ממלא מים, שניהם שותים מן החביות, זה שותה דם וזה שותה מים. צפרדע רואה ליהודי והיא בורחת ממנו, ורואה למצרי וקופצת עליו. בהמתן רועות כאחד, והיה הברד מניח לזו והורג לזו. ראה פלאים, שהיה שם. וכן כל י" מכות. באו לים ועשה להם יותר ממצרים. במצרים, כתיב (שמות ט): הנה יד ה' הויה.

ובים כתיב: יד הגדולה, שנאמר (שמות יד): וירא ישראל את היד הגדולה. א"ר יצחק: וכי יש יד גדולה ויש יד קטנה? אלא, גדולה ממש, שעשה במצרים, עשה בים. הקפה שלישי של ים, שנאמר (שמות ט"ו): קפאו תהומות בלב ים. והלב שלישי של אדם, והלכו בתוכו ביבשה, מה כתיב שם? שמעו עמים ירגזון, היו אומות העולם קורין תגר, ואומרים: משוא פנים יש כאן. אנו ערלים והם ערלים, להם: ויושע ה' ביום ההוא וגו' ולנו: ונער פרעה וחילו בים סוף. באי זו זכות הוא עושה להם כל הנסים הללו? אמר להן הקב"ה: ששים המה מלכות ושמונים פילגשים, הרי ק"ם, ולא מצינו אלא ע', ל' בני חם, וי"ד בני יפת, כ"ו בני שם. שנאמר (דברים לב): יצב גבולות עמים למספר בני ישראל. וכמה הם: (בראשית מו): כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים, והאומות שבעים, ואת אומר מאה וארבעים?! אלא ששים משפחות יש בארץ, שמכירין את אביהם ואינן מכירין את אמותיה, ונקראו מלכות. ושמונים משפחות יש בארץ, מכירין את אמותיהם ואינן מכירין את אביהן, ונקראו פילגשים, שהפילגשים חשודות. ושאר אינם מכירין, לא אביהם ולא אמם, אלא מעולמים, ועליהם נאמר (שיה"ש ו): ועלמות אין מספר, וישראל, אחת היא יונתי תמתי, גדלו במצרים (יחזקאל כג): אשר בשר חמורים וגו', והן: גן נעול אחותי וגו'. אחת היא שקלקלה שם ופרסמה הכתוב, שנאמר (ויקרא כד): ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי, הוא המצרי שהרג משה, שלא יתפרסם הדבר בין המצריים, שנאמר (שמות ב): ויך את המצרי וגו', אבל ישראל (תהלים צו): הבו לה' משפחות עמים, כיון שראוהו כן, ראוה בנות ויאשרוהו וגו'. באו לילך, וה' הולך לפנייהם וגו', לא ימיש וגו', והמן יורד והבאר עולה להרים להם, יורד המן מן השמים, והמים מן הארץ, ובשר מן הים, ויגזו שלום מה שלא נעשה לבריה בעולם, הרגישוה האומות ואמרו (שיה"ש ו): מי זאת הנשקפה וגו'. אמרו להם: בניו של אלהים הן. אמרו להן: אינן בני מצרים?! לא כשם ששעבדו במצרים הזכרים, לא כך שעבדו בנשים?! מיד קפץ הדיבור על משה, אמר לו: מנה את בני וידעו, שהבנים בני אבותיהם, שנאמר (במדבר א): שאו את וגו' בני ראובן וגו' בני שמעון וגו', וכן כולם. אמר הקב"ה לסוטות: אמותיכן גדלו בין הטמאים ולא נחשדו, ואתם גדלתם בין הטהורים, ונחשדתם?! לפיכך, יבא מעשה ידיהן של אותן שגדלו בין הטמאים והיו טהורות, ויבדקו ויוכיחו למי שגדל בין טהורים ונטמאו. לכך היו המים מן הכיוור.

נושא הדרשה: בדיקת הסוטה במי הכיוור
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כיתשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן, והביא את-קרבנה עליה, עשירת האיפה קמח שערים; לא-יצק עליו שמן, ולא-יתן עליו לבנה--כי-מנחת קנאת הוא, מנחת זכרון מזכרת עון. והקריב אתה, הכהן; והעמדה, לפני יהוה ולקח הכהן מים קדשים, בכלי-חרש; ומן-העפר, אשר יהיה בקרקע המשכן, יקח הכהן, ונתן אל-המים והעמיד הכהן את-האשה, לפני יהוה (גימ' 26030)

(שמות לח): ויעש את הכיוור נחושת	(גימ' 1792)
(שמות ט): הנה יד יהוה הויה.	(גימ' 126)
(שמות יד): וירא ישראל את היד הגדולה.	(גימ' 1231)

(שמות ט"ו): קפאו תהומות בלב ים..	(גימ' 1128)
(שם) שמעו עמים ירגזון.	(גימ' 852)
(שם) ויושע יהוה ביום ההוא	(גימ'609ס"ת)
(שם) ונער פרעה וחילו בים סוף	(גימ'944ת)
(שיה"ש ו): ששים המה מלכות ושמונים פילגשים..	(גימ' 2121)
(דברים לב): יצב גבולות עמים למספר בני ישראל	(גימ' 1722)
(בראשית מז): כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים..	(גימ' 1929)
(שיה"ש ו): ועלמות אין מספר	(גימ' 993)
(שם) אחת היא יונתי תמתי	(גימ' 1751)
(יחזקאל כג): אשר בשר חמורים.	(גימ' 1307)
(שיה"ש ו): גן נעול אחותי	(גימ' 634)
(ויקרא כד): ויצא בן אשה ישראלית והוא בן איש מצרי..	(גימ' 2137)
(שמות ב): ויך את המצרי	(גימ' 782)
(תהלים צו): הבו ליהוה משפחות עמים..	(גימ'1514ס"ת)
(שיה"ש ו): ראוה בנות ויאשרוהו	(גימ' 1204)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 26030)

במדבר רבה פרשה ט' משנה יח והשביע הכהן את האשה בשבועת האלה א"ר זירא, בשם רב: שני שבועות האמורות בסוטה למה? אחת קודם שנמחקה מגלה, ואחת לאחר שנמחקה מגלה. לפי שאין מוקדם ומאוחר בתורה. ורבנן אמרין: אחת שבועה שיש עמה אלה. ואחת שבועה שאין עמה אלה. כיצד היא שבועה שיש עמה אלה? באומר לה: משביעני עליך, שלא נטמאת, ואם נטמאת יבאו בך. ואמר הכהן אל האשה, פרט לחרשת. יתן ה' אותך, אוי להם לרשעים, שעושים מדת רחמים אכזריות. בכל מקום שנאמר ביו"ד ה"א, מדת רחמים, שנאמר (שמות לד): ה' ה' אל רחום וחנון וכאן מדת אכזריות. לאלה ולשבועה, יכול עצמה של אשה לאלה ולשבועה, אמר: בתוך עמך, לומר, שיהיו הכל נשבעות בך, ולוטות זו את זו ואומרות: אם עשית חפץ, זה יהא סופך, כסופה של פלונית. בתת ה' את ירכך נופלת ואת בטנך צבה תני, הרי הוא אומר בסוטה: בתת ה' את ירכך נופלת ואת בטנך צבה, משם התחילה הפורענות. ירך התחילה בעבירה ואח"כ בטן, לפיכך תקלל הירך תחלה ואחר כך בטן, ושאר הגוף לא פלט, שנאמר: והייתה האשה לאלה בקרב עמה. וכן את מוצא באנשי דור המבול. אדם התחיל בעבירה תחלה, שנאמר (בראשית ו): וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, לקו תחלה ושאר לא פלטו, שנאמר (בראשית ז): וימח את כל היקום וגו'. קטני סדום התחילו בעבירה תחילה (בראשית יט): ואנשי סדום נסבו וגו', אף הם לקו תחלה ושאר לא פלטו, שנאמר (בראשית י"ט): ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים. פרעה התחיל בעבירה תחילה, שנאמר (שמות א): ויצו פרעה לכל עמו, ויאמר אל עמו, הבה, הוא לקה תחלה והשאר לא פלטו, שנאמר (שמות ז): ובך ובעמך. מרגלים הם התחילו בעבירה תחילה, שנאמר (במדבר יג): ויוציאו דבת הארץ, אף הם לקו תחילה ושאר לא פלטו, שנאמר (במדבר יד): וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ. ואומר (במדבר י"ד): אני ה' דברתי אם לא זאת אעשה. שכיני ארץ ישראל הם התחילו בעבירה תחילה, שנאמר (ירמיה יב): כה אמר ה' על כל שכיני, אף הם לקו תחלה, שנאמר (ירמיה יב): לכן כה אמר ה' הנני נותשם מעל אדמתם. נביאי ישראל הם התחילו בעבירה תחילה, שנאמר (שם): כי מאת נביאי ירושלים יצאת חנופה לכל הארץ, אף הם לקו תחילה ושאר לא פלטו, שנאמר (ירמיהו כט): ולקח מהם קללה.

נושא הדרשה: השבועה והאלה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

והשביע הכהן את-האשה, בשבעת האלה, ואמר הכהן לאשה, יתן יהוה אותך לאלה ולשבועה בתוך עמך-- בתת יהוה את-ירכך נפלת, ואת-בטנך צבה. ובאו המים המאררים האלה, במעידך, לצבות בטן, ולנפל ירך; ואמרה האשה, אמן אמן. וכתב את-האלת האלה, הכהן--בספר; ומחה, אל-מי המרים. והשקה, את-האשה, את-מי המרים, המאררים; ובאו בה המים המאררים, למרים. ולקח הכהן מיד האשה, את מנחת הקנאת

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות לד): יהוה יהוה אל רחום וחנון	(גימ' 457)
(בראשית ו): וירא יהוה כי רבה רעת האדם בארץ	(גימ'2044ס"ת)
(בראשית ז): וימח את כל היקום	(גימ'708ר"ת)
(בראשית יט): ואנשי סדום נסבו	(גימ'598ת)
(בראשית י"ט): ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנורים.	(גימ' 2618)
(שמות א): ויצו פרעה לכל עמו, ויאמר אל עמו, הבה	(גימ' 1079)
(שמות ז): ובך ובעמך	(גימ' 166)
(במדבר יג): ויוציאו דבת הארץ.	(גימ' 831)
(במדבר יד): וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ..	(גימ' 1743)
(במדבר י"ד): אני יהוה דברתי אם לא זאת אעשה.	(גימ' 1559)
(ירמיה יב): כה אמר יהוה על כל שכיני	(גימ' 832)

(ג'מ' 1928) .ירמיהו (ב) : לכן כה אמר יהוה הנני נותשם מעל אדמתם .
 (ג'מ' 2339ר"ת) (שם) : כי מאת נביאי ירושלים יצאת חנופה לכל הארץ .
 (ג'מ' 394) (ירמיהו (כט) : ולקח מהם קללה
 (ג'מ' 17296) ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה ט' משנה לג והעמיד הכהן את האשה בתחילה קראה הכתוב אשתו, שנאמר : איש איש כי תשטה אשתו. והביא האיש את אשתו, למה? חס אלהים על כבודן של ישראל, אומר האלהים : אע"פ שקינא לה, עד עכשיו ברשותו היא, שמא תחזור בה. ואם לא חזרה בה, הרי היא יוצאת מרשותו. והעמיד הכהן את האשה, ופרע את ראש האשה, והשקה את האשה, וכן כולם, ואם שתתה ונמצאת טהורה ונקתה, מתנקה וחוזרת לבעלה. אשר תשטה אשה תחת אישה, האלהים חס על כבודן של ישראל. למה? (ישעיהו (מו) : העמוסים מני בטן. ומה אם בשעת הקלקלה, חס על כבודן ושקד לטובתן, כשיעשו רצונו עאכ"ו! לפני ה' וגו' כתוב (שמו"א ב) : אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם לה' יחטא איש מי יתפלל לו. ר' חייא בר אבא פתר קרייה בבעל, אהין זיין ומפרנס, ואת אתי לך על עתיד!! ורבי יהושע בן לוי פתר קרייה באשה, אהין זיין ומפרנס, ואת תלויה עינין על חורן!! ופרע את ראש האשה, ומבזין על הספק? א"ר שמלאי : כל מקום שאת מוצא זנות, את מוצא אנדרולומוסיא בעולם. והעמיד הכהן, שאם הייתה חגרת, אינה שותה. תני, היו מעלין אותה לבית דין הגדול שבירושלים ומאיימין עליה, כדרך שמאיימין על עידי נפשות, אומרין לה : בתי, הרבה יין עושה, הרבה שחוק עושה, הרבה ילדות עושה, הרבה שכנים רעים עושים, עשה למען שמו הגדול, שנכתב בקדושה, שלא ימחה על המים, ואומר לפני דברים, שאין כדאי לשומען, היא וכל משפחות בית אביה, וכשם שמאיימין עליה שתחזור בה, כך מאיימין עליה שלא תחזור בה. אומרים לה : בתי, אם טהורה את וברי לך שאת טהורה, עמדי על בוריך, שאין המים הללו דומין, אלא לסם יבש, שהוא נתון על גבי בשר החי ואינו מזיקו, מצא שם מכה, התחיל מחלחל ויורד. אם אמרה : טמאה אני! שוברת כתובתה ויוצאת. אם אמרה : טהורה אני! מעלין אותה לשערי מזרח, לשערי נקור, ששם משקין את הסוטות, ומטהרין את היולדות, ומטהרין את המצורע, והכהן אוהז בבגדיה, אם נקרעו נקרעו, אם נפרמו נפרמו. תני, ופרע את ראש האשה כהן נפנה לאחוריה ופורעה, כדי לקיים בה מצות פריעה, דברי רבי ישמעאל דבר אחר : לימד על בנות ישראל, שיהיו מכסות ראשיהן, אע"פ שאין ראייה לדבר, זכר לדבר (שמו"ב יג) : ותקח תמר אפר על ראשה וכתנת הפסים אשר עליה קרעה. תני, ופרע את ראש האשה אין לי אלא ראשה. גופה מנין? תלמוד לומר : האשה. אם כן מה תלמוד לומר ופרע את ראש? מלמד שהכהן סותר את שער. הייתה מכוסה לבנים, מכסה שחורים. היו עליה כלי זהב וקטלאות ונומים וטבעות, מעבירין ממנה, כדי לנוולה, כשם שלא חסה על כבוד המקום, כך אין חסין על כבודה, ואח"כ מביא חבל המצרי וקושר למעלה מדדיה. ולמה חבל המצרי? א"ר יצחק : לפי שעשתה מעשה מצרים, וכל הרוצה לראות בה, רואה חוץ מעבדיה ושפחותיה, מפני שלבה גס בהן, וכל הנשים מותרין לראות, שנאמר (יחזקאל כג) : ונוסרו כל הנשים ולא תעשנה כזימתכנה. ונתן על כפיה מכאן, שאם הייתה גדמת, לא הייתה שותה. תני, היה מביא את מנחתה בתוך כפיפה מצרית ונותנת על ידה, כדי ליגעה, כדי שתחזור בה. וביד הכהן יהיו מי המרים המאררים, יראה אותה המים, כדי להטיל אימה עליה.

נושא הדרשה : העמדת האשה לפני יהוה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

והעמיד הכהן את-האשה, לפני יהוה, ופרע את-ראש האשה, ונתן על-כפיה את מנחת הזכרון מנחת קנאת הוא ; וביד הכהן יהיו, מי המרים המאררים. והשביע אתה הכהן, ואמר אל-האשה אם-לא שכב איש .. (ג'מ' 8808)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (ישעיהו (מו) : העמוסים מני בטן (ג'מ' 395ת)
 (שמו"א ב) : אם יחטא איש לאיש ופללו אלהים ואם ליהוה יחטא איש מי יתפלל לו (ג'מ' 2084א)
 (שמו"ב יג) : ותקח תמר אפר על ראשה וכתנת הפסים אשר עליה קרעה.. (ג'מ' 4103)
 (יחזקאל כג) : ונוסרו כל הנשים ולא תעשנה כזימתכנה (ג'מ' 2226א)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (ג'מ' 8808)

במדבר רבה פרשה ט' משנה לד והשביע אותה הכהן הכהן, משביעה ואינה נשבעת מאליה. ואמר אל האשה, ילמדה הכהן סדר שבועה, דברי רבי ישמעאל. רבי יונתן אומר : אם אינה שומעת לשונו, יאמר לה ע"י תורגמן. אם לא שכב איש אותך, לרבות המערה אותה מכל צד. ואם לא שטית טומאה תחת אישך, פרט לאונסים. מה תחת אישך לרצון, אף כאן לרצון. הנקי ממי המרים המאררים האלה, היה אומר לה : אם טהורה את, שתי ואל תמנעי, כדי שתהא נקיה לבעלך ע"י אלו המים, והיה משביעה, כדי שתשתה. ואת, מזידה הוית. כי שטית תחת אישך וכי נטמאת, לרבות בן ט' שנים ויום אחד, שיקנא לה. אמרו רבותינו : בזמן שהאשה מיחדת עם בעלה והיא משמשת עמו, ולבה לאיש אחר, שראתה בדרך, אין לך ניאוף גדול מזה, שנאמר (יחזקאל טז) : האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים. וכי יש אשה שמנאפת תחת אישה!! אלא, זו היא שפגעה באיש אחר, ונתנה עיניה בו, והיא משמשת עם בעלה, ולבה עליו. שאל מלך ערביים את רבי עקיבא : אני כושי ואשתי כושית, וילדה בן לָבָן, אהרגנה שזינתה תחתי!! אמר לו : צורות ביתך שחורות או לבנות? אמר לו : לבנות. אמר לו : כשהיית מתעסק עמה, נתנה עיניה בצורות הלבנות, וילדה כיוצא בהן. ואם תמה אתה בדבר, למוד מצאנו של יעקב אבינו, שמן המקלות היו מתייחמות, שנאמר (בראשית ל) : ויחמו הצאן אל המקלות,

והודה מלך ערביים לרבי עקיבא. אף כאן רמז משה בתורה: תחת אישך וכי נטמאת. ויתן איש בך את שכבתו מבלעדי אישך, לא על זו או משביעין אותך בלבד, אלא מה שסטית מבלעדי אישך. תני, מבלעדי אישך, פרט לשקדמה שכיבה אחרת לאישך, שאם שכב בעלה אחר כך, אין המים בודקין אותה. והא תנינן: כשם שהמים בודקין אותה, כך הם בודקין אותה. כשם שהיא אסורה לבעלה, כך היא אסורה לבעול. כשם שאסורה לאחיו של בעל, כך היא אסורה לאחיו של בעול. כשם שהמים בודקין אותה על כל ביאה וביאה שהיא מקבלת מבעלה אחר הבעול, כך הם בודקין אותה. ר' אבין בשם ר' אילא אמר: כאן בידוע, כאן בשאינו ידוע.

נושא הדרשה: השבעת הכהן את הסוטה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

והשביע אתה הכהן, ואמר אל-האשה אם-לא שכב איש אתך, ואם-לא שטית טמאה, תחת אישך--הנקי, ממי המרים המאררים האלה
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (יחזקאל טז): האשה המנאפת תחת אישה תקח את זרים (גימ' 4435ר"ת)
 (בראשית ל): ויחמו הצאן אל המקלות.. (גימ' 1237רס"ת)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 5672)

במדבר רבה פרשה ט' משנה מה דבר אחר: כי תשטה וגוי רבנין פתרין קרייה, במעשה העגל. איש, זה הקב"ה, שנקרא איש, שנאמר (שמות טו): ה' איש מלחמה. כי תשטה אשתו, אלו ישראל, שסרו מאחרי, כמה דתימא (שמות לב): סרו מהר, ומתרגמינן סטו בפריע והם נקראו אשתו, שנאמר (הושע ב): והיה ביום ההוא נאם ה' תקראי וגוי'. וכן הוא אומר (שמות יט): וקדשתם היום ומחר קדושים תהיו. ומעלה בו מעל, זו מעילת עבודת כוכבים, כמה דאת אמר: (במדבר לא): למסר מעל בה' על דבר פעור. ושכב איש, זה אהרן, שעשה להם את העגל. שכבת זרע, שכך הייתה דרכה של עבודתה, שמעבירים את זרעם לפניו באש, כמה דתימא (ויקרא יח): ומזרעך לא תתן להעביר למולך. ונעלם מעיני אישה ונסתרה, ח"ו שהם חשבו בעצמם, כאלו עין של מעלה אינה רואה, כמה דתימא (תהלים צד): ויאמרו לא יראה יה. ואומר (איוב כב): עבים סתר לו ולא יראה. ונסתרה, כמה דתימא (ישעיה כט): הוי המעמיקים מה' לסתיר עצה. והיא נטמאה, כמה דתימא (יחזקאל לו): כטמאת הנדה הייתה דרכם לפני. ועד אין בה, שלא היה בהם נביא, שיעיד בהם, כמה דתימא (מלכ"ב יז): ויעד ה' בישראל וביהודה ביד כל נביא כל חוזה, שכבר הרגו לחור, על שהיה מוכיחם. והיא לא נתפשה, שעשו אותו ברצון ולכך נענשו. ועבר עליו רוח קנאה, כי ה' אלהיך אל קנא. וקנא את אשתו, כמה דתימא (שמות לב): לך רד כי שחת עמך וגוי'. היא נטמאה, כמה דתימא (שמות ל"ב): וישתחו לו ויזבחו לו. או עבר עליו רוח קנאה וקנא את אשתו והיא לא נטמאה, שהרבה כשרים היו בהם וקנא הקב"ה לכולם, שביקש להם לכולות הטובים עם הרעים, שנאמר (שמות ל"ב): ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם. והביא האיש, זה הקב"ה. את אשתו, אלו ישראל. אל הכהן, זה משה, שהיה כהן כל שבעת ימי המילואים. ואומר (תהלים צט): משה ואהרן בכחנו. מה היא ההבאה, שהביא דינם אל משה? שאמר לו: לך רד כי שחת עמך. והביא את קרבנה עליה, שנתן למשה, אותה שעה שני לוחות העדות, שנאמר (שמות לא): ויתן אל משה ככלותו וגוי'. עשירית האיפה, שהיו כתובים עליהם עשרת הדברים. קמח שעורים, ושבעוון עבודת כוכבים, נעשו ישראל כקמח, כמה דתימא (ישעיה מז): קחי רחים וטחני קמח, והסעירם הקב"ה בין האומות, כמה דתימא (זכריה ז): ואסעירם על כל הגוים לפי שבדיבור: לא יהיה רמז שם ד' מלכויות. בין יצוק עליה שמן, שאמר לו הקב"ה: ועתה הניחה לי וגוי'. ולא יתן עליה לבונה, כמה דתימא (דברים ט): הרף ממני וגוי', לומר, שלא יזכיר לו, לא זכות אבות ולא זכות אמהות. כי מנחת קנאות הוא, כמה דתימא (דברים ט'): ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא. מנחת זיכרון, שבדיבור: לא יהיה, יהיה לישראל שם, זיכרון טוב לבעוירים בעבודת כוכבים, כמ"ש (שמות כ): ועושה חסד לאלפים וגוי'. מזכרת עוון, לטועים אחריה, כמו שנאמר (שמות כ'): פוקד עון אבות וגוי'. והקריב אותה הכהן, שנתפלל עליהם, כמה דתימא (שמות לב): ויחל משה את פני ה' וגוי'. והעמידה לפני ה', שמחל הקב"ה, ואמר: שלא יאבד את כולם, כמה דתימא: וינחם ה' על הרעה.

נושא הדרשה: פרשת סוטה ומעשה העגל
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. ועבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והיא לא נטמאה. והביא האיש את-אשתו, אל-הכהן, והביא את-קרבנה עליה, עשירת האיפה קמח שערים; לא-יצק עליו שמן, ולא-יתן עליו לבנה--כי-מנחת קנאת הוא, מנחת זכרון מזכרת עון. והקריב אתה, הכהן; והעמידה, לפני יהוה ולקח הכהן מים קדשים, בכלי-חרש; ומן-העפר, אשר

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (שמות טו): יהוה איש מלחמה. (גימ' 460)
 (שמות לב): סרו מהר (גימ' 611ר"ת)
 (הושע ב): והיה ביום ההוא נאם יהוה תקראי.. (גימ' 935ת)
 (שמות יט): וקדשתם היום ומחר קדושים תהיו.. (גימ' 2046)
 (במדבר לא): למסר מעל ביהוה על דבר פעור. (גימ' 1160)
 (ויקרא יח): ומזרעך לא תתן להעביר למולך.. (גימ' 1667)
 (תהלים צד): ויאמרו לא יראה יה (גימ' 525)
 (איוב כב): עבים סתר לו ולא יראה. (גימ' 1071)

(גימ' 1267)	ישעיהו (כט): הוי המעמיקים מיהוה לסתיר עצה.
(גימ' 1398)	(יחזקאל לו): כטמאת הנדה הייתה דרכם לפני
(גימ' 902)	(מלכ"ב יז): ויעד יהוה בישראל וביהודה ביד כל נביא כל חוזה.
(גימ' 1122)	(שמות לב): לך רד כי שחת עמך.
(גימ' 847)	(שמות ל"ב): וישתחו לו ויזבחו לו.
(גימ' 1058)	(שמות ל"ב): ועתה הניחה לי ויחר אפי בהם ואכלם.
(גימ' 700)	(תהלים צט): משה ואהרן בכהניו
(גימ' 1324)	(שמות לא): ויתן אל משה ככלותו.
(גימ' 607)	(ישעיה מז): קחי רחים וטחני קמח
(גימ' 591)	(זכריה ז): ואסערם על כל הגוים.
(גימ' 425)	(דברים ט): הרף ממני..
(גימ' 2103)	(דברים ט): (ראיתי את העם הזה והנה עם קשה עורף הוא
(גימ' 650)	(שמות כ): ועושה חסד לאלפים.
(גימ' 725)	(שמות כ): (פוקד עון אבות.
(גימ' 966)	(שמות לב): ויחל משה את פני יהוה
(גימ' 23160)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

במדבר רבה פרשה י' משנה ג' ה"ד (עמוס ו) הוי השאננים בציון וגו' זה שבט יהודה ובנימין שהיו מסובין בהיכלי עונג והבוטחים בהר שומרון אלו עשר השבטים שיושבים לבטח בסבסטי נקובי ראשית הגוים הבאים משני שמות שם ועבר שמשם נקראו ישראל עברים ובאו להם בית ישראל עובדי כוכבים בשעה שהם אוכלים ושותים הם מתעסקין בדברי תפלות מי חכם כבלעם מי גבור כגלית מי עשיר כהמן ואח"כ באין ישראל ואומרים להם אחיתופל לא היה חכם שלמה לא היה חכם שמשון לא היה גבור דוד לא היה גבור קרח לא היה עשיר שלמה לא היה עשיר שנא' בו (מלכים א') ויתן המלך את הכסף בירושלים וגו' ומסכימין כולם כדברי ישראל עברו כלנה וראו זה קטיספון ולכו משם חמת רבה זו חמת אנטוכיא ורדו גת פלשתים אלו תלוליא דפלסטוני הטובים מן הממלכות האלה זה ציון ושומרון אם רב גבולם מגבולכם אמר להם הקב"ה חלק גדול וטוב נתתי לכם שאין לאחת מכל האומות טוב וגדול מחלק שלכם ולמה אין אתם עושים רצוני ואין אתם מתיראים ממני שאביא עליכם פורענות על שאין אתם משימין דברי על לבבכם ה"ד (עמוס ו) המנדים ליום רע זה יום של גלות שמרחיקים אותו מלבם שאין חוששין עליו שאומרים לא תבא עלינו רעה (שם) ותגישון שבת חמס הגשתם עצמכם לישב אצל החמס זה עשו כמה דתימא (עובדיה א) מחמס אחיך יעקב וגו' השוכבים על מטות שן על ערסין דפיל וסרוחים על ערסותם שהיו מסריחין בעבירות את מטותיהן שהיו מחליפין נשותיהם זה לזה ומסריחין מטותיהם בשכבת זרע שאינה שלהם האוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק באו וראו כל שבט ושבט היה לו מיומם בפני עצמו כיון שהיה מבקש לילך למיומם שלו היה מעביר כל המרעה לפניו והיה נוטל השמן שבהם ועומד עליו ושחטו הפורטים על פי הנבל כדוד חשבו להם כלי שיר כשם שהיה דוד משורר ע"י נבלים להקב"ה כך התקינו להם נבלים לשורר על היין ה"ד השותים במזרק יין רב ור"י רבנן רב אמר קלוריא ר' יוחנן אמר בכוסות קטנים רבנן אמרי בכוסות שיש להם זרבוביות מהיכן שותים ר' אבהו בשם ר' חנינא אמר מפתגיתא שהיה יינו מפתה את הגוף רבנן אמרין בשם ר' חנינא מפלוגתא ראשית שמנים ימשחו רב יהודה בר יחזקאל אמר זה שמן אנפקינון ומשיר את השער ומחליק את הבשר ר' ינאי אמר שמן אנטכנון ואחר כל השבח הזה לא נחלו על שבר יוסף מה סופן על ידי יין נתפתו וזנו ולכך יגלו ה"ד (עמוס ו) לכן עתה יגלו בראש גולים וגו' הא למדנו כל מקום שיש יין יש ערוה ולכך כתב הקב"ה פרשת נזיר אחר פרשת סוטה לפי שהיין גורם ערוה ולפיכך יזיר אדם עצמו ממנו שלא יטעה אותו ולכך נאמר איש או אשה כי יפליא וגו':

נושא הדרשה: פרשת סוטה וחטאם ישראל
התאמה גימטריית לציוטטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-בני ישראל, ואמרת אלהם: איש איש כי-תשטה אשתו, ומעלה בו מעל. ושכב איש אתה, שכבת-זרע, ונעלם מעיני אישה, ונסתרה והיא נטמאה; ועד אין בה, והוא לא נתפשה. עבר עליו רוח-קנאה וקנא את-אשתו, והוא נטמאה; או-עבר עליו רוח. (גימ' 12202ה)

(גימ' 635)	(עמוס ו): הוי השאננים בציון
(גימ' 1725)	(מלכים א') : ויתן המלך את הכסף בירושלים.
(גימ' 517א)	(עמוס ו): המנדים ליום רע.
(גימ' 1899ר"ת)	(שם) : ותגישון שבת חמס.
(גימ' 369)	(עובדיה א): מחמס אחיך יעקב
(גימ' 7075)	(עמוס ו): השוכבים על מטות שן.. וסרוחים על ערסותם
(גימ' 12202ה)	האוכלים כרים מצאן ועגלים מתוך מרבק. הפורטים על פי הנבל
	השותים במזרק יין לכן עתה יגלו בראש גולים.
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

במדבר רבה פרשה י' משנה ו' את מוצא שרמז משה בפי' זו לנזירות שמשון ללמדך שאין לך דבר כתוב בנביאים וכתובים שלא רמזו משה בתורה איש זה היה המלאך שבא להזיר את שמשון שנקרא איש כמה דתימא (שופטים יג) האתה האיש אשר דברת אל האשה מהו ויאמר אני אמר לו המלאך אתה חושב בי שאני איש ואני איני איש אלא אני מלאך ודכוותיה (בראשית כז) אתה זה בני עשו ויאמר אני איני עשו אלא יעקב או אשה שלא נראה תחלה אלא לאשה כי יפליא ששם שמו פלאי לנדור נדר נזיר להזיר לה' כמ"ד כי נזיר אלהים יהיה הנער:

נושא הדרשה: פרשת הנזיר רומזת לנזירות שמשון	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
איש או-אשה, כי יפלא לנדור נדר נזיר--להזיר, ליהוה. מייך ושכר יזיר, חמץ יין וחמץ שכר לא ישתה (גימ' 4370ה)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(שופטים יג): האתה האיש אשר דברת אל האשה..	(גימ' 3116ס"ת)
(בראשית כז): אתה זה בני עשו..	(גימ' 936ר"ת)
(שם) ויאמר אני	(גימ' 318)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	
(גימ' 4370)	

במדבר רבה פרשה י' משנה ה' יברכך ה' וישמרך עם הברכה שמירה מלך ב"ו יש לו עבד בסוריא והוא יושב ברומי שלח המלך בשבילו עלה ובא אצלו נתן לו מאה לטרין של זהב טענו יצא לדרך נפלו עליו לסטים ונטלו כל מה שנתן לו וכל מה שהיה אצלו שמא יכול הוא לשמרו מן הלסטים לפיכך יברכך ה' בעושר וישמרך מן הלסטים ד"א יברכך ה' בממון וישמרך שלא תהא עשוי במדינה פניאס ושלא תבא זימא למדינה ויאמרו לך תן זהב אלא יברכך וישמרך יברכך בבנים וישמרך בבנות שצריכות שמירה יברכך בעושר וישמרך שתעשה ממנו מצות יברכך ה' בברכה המפורשת בתורה (דברים ז) ברוך תהיה מכל העמים וגו' ברוך אתה בעיר וגו' ברוך טנאך וגו' ברוך אתה בבואך וגו' ובאו עליך כל הברכות האלה וגו' ר' נתן אומר יברכך בנכסך וישמרך בגופך ר' יצחק אומר והלא אם מבורכים הם שמורים ואם שמורים המה מבורכים ומה ת"ל וישמרך מיצה"ר שלא יוציאך מן העולם וכה"א (משלי ג) כי ה' יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד ד"א וישמרך שלא ישלטו אחרים עליך וכה"א (תהלים קכא) יומם השמש לא יככה וגו' הנה לא ינום וגו' ה' שומרך וגו' ה' ישמרך מכל רע וגו' ה' ישמר צאתך וגו' ד"א וישמרך מן המזיקים המקיפים אותך שנא' (שם צא) יפול מצדך וגו' כי מלאכיו יצוה לך וגו' ד"א וישמרך ישמור לך ברית אבותיך וכה"א ושמר ה' אלהיך לך את הברית וגו' ד"א וישמרך ישמר לך את הקץ וכה"א (ישעיה כא) משא דומה אלי קורא משעיר וגו' ד"א וישמרך ישמור נפשך בשעת מיתה וכה"א (שמואל א כה) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור וגו' שומע אני את הצדיק ואת הרשע ת"ל ואת נפש אויבך יקלענה וגו' ד"א וישמרך ישמור רגלך מן גיהנם וכה"א (שם א ב) רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו הרי הם מבורכים ושמורים ומנין שאף שכינה ביניהם ת"ל יאר ה' פניו וגו' יאר ה' וגו' יתן לך מן מאור השכינה שנא' (ישעיה ס) קומי אורי וגו' ואומר (תהלים לו) באורך נראה אור אל ה' ויאר לנו:

נושא הדרשה: יברכך יהוה וישמרך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-אהרן ואל-בניו לאמר, כה תברכו את-בני ישראל: אמור, להם יברכך יהוה, וישמרך יאר יהוה פניו אליך, ויחנך ישא יהוה פניו אליך, וישם לך שלום ושמו את-שמי, על-בני ישראל; ואני, אברכם ס"ה מניין הפסוקים שבמקרא:..	
(גימ' 1345ס"ת)	(דברים ז): ברוך תהיה מכל העמים
(גימ' 2861ת)	(משלי ג): כי יהוה יהיה בכסלך ושמר רגלך מלכד
(גימ' 854)	(תהלים קכא): יומם השמש לא יככה ..
(גימ' 810ס"תא)	(שם צא): יפול מצדך ..
(גימ' 1763)	(שם) כי מלאכיו יצוה לך
(גימ' 2672ס"ת)	(ישעיה כא): משא דומה אלי קורא משעיר .
(גימ' 904ה)	(שמואל א כה): והיתה נפש אדוני צרורה בצרור
(גימ' 1111)	(שם א ב): רגלי חסידיו ישמור ורשעים בחושך ידמו
(גימ' 827)	(ישעיה ס): קומי אורי..
(גימ' 280)	(תהלים לו): באורך נראה אור אל יהוה ויאר לנו..
(גימ' 298)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..
(גימ' 1364)	
(גימ' 1926)	
(גימ' 1919)	
(גימ' 373)	
(גימ' 1052)	
(10054)	

במדבר רבה פרשה י' משנה ו' יאר ה' פניו אליך יתן לך מאור עינים ד"א יאר ה' וגו' שיביט בך בפנים מאירות ולא בפנים זעומות ד"א יאר זה מאור תורה שיאיר עיניך ולבך בתורה ויתן לך בני תורה כמה דתימא כי נר מצוה ותורה אור ד"א יאר ה' פניו יעמיד ממך כהנים שמאירים את המזבח כמה דתימא ולא תאירו מזבחי חנם ואומר (ויקרא כו) והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ויחנך הרי הם מבורכים ושמורים

ושכינה ביניהם ומנין אף חנוני בדעת בבינה ת"ל ויחונך כמה דמצלין אתה חונן לאדם דעת ומלמד לאנוש בינה ד"א ויחונך יתן בכס דעת שתהיו חוננים זה את זה ומרחמים זה את זה כענין שנא' ונתן לך רחמים וגו' ד"א ויחונך יחון אותך בבנים כמה דתימא (בראשית לג) הילדים אשר חן אלהים את עבדך ואומר (שם מג) אלהים יחונך בני ד"א ויחונך כמה דתימא (תהלים סז) אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה ד"א ויחונך יחנך במשאלותיך וכה"א (ישעיה ל) חנון יחנך לקול זעקך כשמעתו ענד ד"א ויחונך שנה רבי חייא הגדול יחנה ה' אצלך ד"א ויחונך יעמיד ממך נביאים כמה דתימא (זכריה יב) ושפכתי על בית דוד רוח חן ותחננונים ד"א ויחונך וגו' יתן חנו עליו בכל מקום שאתה הולך כמה דתימא (בראשית לט) ויתן חנו בעיני וגו' (אסתר ב) ותהי אסתר נשאת חן וגו' ויתן אלהים חן את דניאל וגו' (משלי ג) ומצא חן ושכל טוב וגו' ד"א ויחונך בתלמוד תורה וכה"א (שם ד) תתן לראשך לוית חן וגו' (שם א) כי לוית חן הם לראשך וגו' ד"א ויחונך במתנת חנם וכה"א (תהלים קכג) חננו ה' חננו וגו' (שם) כן עינינו אל ה' אלהינו עד שיחננו ד"א ויחונך להוציאך משיעבוד מלכיות כמה דתימא (שם) חננו ה' חננו כי רב שבענו בוז ד"א ויחונך לגאול אותך כמה דתימא ה' חננו לך וגו'!

נושא הדרשה: יאר יהוה פניו אליך
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-אהרן ואל-בניו לאמר, כה תברכו את-בני ישראל: אמור, להם; יברכך יהוה, וישמרך; יאר יהוה פניו אליך, ויחונך; ישא יהוה פניו אליך, וישם לך שלום; ושמו את-שמי, על-בני ישראל; ואני, אברכם. וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-אהרן ואל-בניו לאמר, כה תברכו את-בני ישראל: אמור, להם; יברכך יהוה, וישמרך; יאר יהוה פניו אליך, ויחונך; ישא יהוה פניו אליך, וישם לך שלום; ושמו את-שמי, על-בני ישראל; ואני, אברכם.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ויקרא כו): והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה.. (גימ' 2363 ס"ת)

(בראשית לג): הילדים אשר חן אלהים את עבדך. (גימ' 1436 ר"ת)

(שם מג): אלהים יחונך בני(גימ' 239ת)

(תהלים סז): אלהים יחננו ויברכנו יאר אתנו סלה (גימ' 1413)

(ישעיה ל): חנון יחנך לקול זעקך כשמעתו ענד. (גימ' 1541)

(זכריה יב): ושפכתי על בית דוד רוח חן ותחננונים.. (גימ' 2184)

(בראשית לט): ויתן חנו בעיני (גימ' 672)

(אסתר ב): ותהי אסתר נשאת חן. (גימ' 1891)

(דניאל) ויתן אלהים חן את דניאל (גימ' 1106)

(משלי ג): ומצא חן ושכל טוב.. (גימ' 568)

(שם ד): תתן לראשך לוית חן.. (גימ' 1905)

(שם א): כי לוית חן הם לראשך.. (גימ' 1130)

(תהלים קכג): חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז. (גימ' 929)

(תהלים קכג): כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו (גימ' 923)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(17194)

במדבר רבה פרשה יב' משנה א ויהי ביום כלות משה וגו' הה"ד (תהלים פה) אשמעה מה ידבר האל ה' וגו' את מוצא בשעה שעשו ישראל אותו מעשה וכעס עליהם הקב"ה שנאמר (שמות לב) ויאמר ה' אל משה ראיתי את העם הזה וזהו הרף ממני וגו' הרף ממני וגו' מיד עמד משה ובקש רחמים מלפניו שיתרצה להם כמה שנא' ויחל משה וגו' ונתרצה להם הקדוש ברוך הוא שנא' וינחם ה' על הרעה וגו' אף על פי כן היה בלבו עליהם שנאמר (שם) וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם כיון שנעשה המשכן אמר ר' יהודה ברבי סימון הלך משה והרכין אזנו במשכן אמר משה תאמר שיש בלבו של הקב"ה על ישראל הה"ד (תהלים פה) אשמעה מה ידבר האל ה' מהו האל ה' אמר משה שעד עכשיו הוא עומד כעסו כנגדם והוא בקושי עמהם ואין האל אלא לשון חוזק כמה דתימא (יחזקאל טו) ואת אילי הארץ לקח או הוא מתרצה להם והוא נוהג במדת רחמים עמהם הה"ד ה' אין ה' אלא מד"ר שנא' ה' ה' אל רחום וחנון מיד פייסו הקדוש ברוך הוא שאין בלבו על ישראל כלום כמה דכתיב (שמות לד) ויעבור ה' על פניו שהעביר זעמו מהם ועבר על פשעיהם א"ר סימון למה כתיב ב"פ ה' ה' אלא שפייסו הקב"ה ואמר לו למשה מה לשעבר הייתי נוהג עמהם במדת רחמים עד שלא עשו אותו המעשה כך עכשיו במדת רחמים אנהיג עמהם אמר רב יהודה בר רב סימון באותה שעה שמע משה קול נאה וקול משובח לשעבר היה משה עומד והיה הדיבור בא לתוך אזנו כמין סילון ולא היה אחד מישראל שומע אבל כשהיו פניו מאדימות היו יודעים שהדיבור בא אצלו וכיון שנעשה המשכן שמע קול נאה מה שומע (תהלים פה) כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו א"ר ברכיה הכהן בשם ר' יהודה ב"ר סימון אמר הקדוש ברוך הוא למשה לשעבר היתה איבה ביני לבין בני שנאה ביני ובין בני תחרות ביני ובין בני אבל עכשיו שנעשה המשכן אהבה ביני ובין בני שלום ביני ובין בני הוי כי ידבר שלום אל עמו אלו ישראל על שעשו המשכן ואל חסידיו זה שבט לוי שכתוב בו (דברים לג) וללוי אמר תומיך ואוריך וגו' ומנין אתה אומר שבמשכן הכתוב מדבר שכן כתיב אחריו (תהלים פה) אך קרוב ליראיו ישעו לשכון כבוד בארצנו אימתי היתה שלום לישראל בזמן ששכן כבוד הקב"ה במשכן כמה דתימא (שמות מ) וכבוד ה' מלא את המשכן אמר רשב"ל מה לי ללמד דבר זה מספר תלים דברי תורה היא אפי' במקומה אינה חסרה כלום ראה מה כתיב וישם לך שלום אימתי ביום כלות משה:

נושא הדרשה: סמיכת פרשת סיום המשכן וברכת כהנים

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו, ואת-המזבח, ואת-כל-כליו; וימשחם, ויקדש אתם. ויקריבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם: הם נשיאי המטת, הם העמדים על-הפקדים. ויביאו את-קרבתם לפני יהוה.

(גימ' 11328)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(תהלים פה) : אשמעה מה ידבר האל יהוה.. (גימ' 739)

(שמות לב) : ויאמר יהוה אל משה ראיתי את העם הזה. (גימ' 1840ת)

(שם) : הרף ממני.. (גימ' 425)

(שם) : וביום פקדי ופקדתי עליהם חטאתם. (גימ' 1471)

(תהלים פה) : אשמעה מה ידבר האל יהוה.. (גימ' 739)

(יחזקאל טו) : ואת אילי הארץ לקח. (גימ' 892)

(שמות לד) : ויעבור יהוה על פניו (גימ' 904)

(תהלים פה) : כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו.. (גימ' 904)

(דברים לג) : וללוי אמר תומיך ואוריך (גימ' 1042)

(תהלים פה) : אך קרוב ליראיו ישעו לשכון כבוד בארצנו (גימ' 1759)

(שמות מ) : וכבוד יהוה מלא את המשכן (גימ' 951)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :.

(גימ' 11328)

במדבר רבה פרשה יב' משנה ח ביום הה"ד (שיר ג) צאנה וראינה בנות ציון וגו' מדבר וירא כל העם וירוננו ויפלו על פניהם בנות ציון המצויינים לו במילה שאלולי שהיו מהולים לא היו יכולין להביט בשכינה אלא נופלים היו כשם שנפל אברהם שנאמר (בראשית יז) ויפול אברם על פניו וידבר אתו אלהים וכן בבלעם אומר (במדבר כד) נופל וגלוי עינים וכה"א (ויקרא יט) ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' מהו זה הדבר על המילה אמר להם כמה דתימא (יהושע ה) וזה הדבר אשר מל יהושע אשר צוה ה' לעשות לאברהם משל לחנוני אחד שהיה לו אוהב והיה כהן והיה לו טומאה בתוך ביתו של אוהבו והיה מבקש להביאו בתוך ביתו אמר לו הכהן אם אתה מבקש כדי שאבוא לתוך ביתך שמע לי והסר הטומאה מתוך ביתך וכשידע החנוני שאין שם טומאה הלך והביא הכהן אל ביתו כך הקב"ה כיון שביקש להראות לאברהם אוהבו היתה ערלה תלויה בו כיון שמל עצמו מיד נגלה שנאמר (בראשית יז) בעצם היום הזה נמול אברהם ואחר כך וירא אליו ה' לפיכך אמר להם משה המילה צוה האלהים לעשות לאברהם אביכם בעת שביקש להראות לו אף אתם מי שיש בכם ערל יצא וימול עצמו וירא אליכם כבוד ה' לכך אמר שלמה צאינה וראינה בנות ציון במלך שלמה במלך שהוא חפץ בשלמים כמה דתימא (שם) התהלך לפני והיה תמים שהערלה מות הוא בגוף ד"א במלך שלמה במלך שברא בריותיו שלימים ברא חמה וירח על מליאתן וכל מעשה בראשית בקומתם נבראו שנא' (שם ב) הארץ וכל צבאם בר קפרא אמר אדם וחווה כבני כ' שנה נבראו ד"א במלך שלמה במלך שהשלים מעשיו לאוהביו השלים אש לאברהם חרב ליצחק מלאכים ליעקב ד"א במלך שלמה במלך שהוא עושה שלום בין בריותיו החיות של אש והרקיע של שלג החיות של אש שנא' (יחזקאל א) והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק והרקיע של שלג שנאמר (שם) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח וגו' ולא זה מכבה את זה ולא זה מכלה את זה א"ר יוחנן כתיב (איוב כה) המשל ופחד עמו וגו' המשל זה מיכאל והוא של שלג ופחד זה גבריאל והוא של אש מהו עמו מושלים לו לא זה מזיק את זה ולא זה מוזיק את זה א"ר אבין לא סוף דבר בין מלאך למלאך אפי' במלאך עצמו הוא עושה שלום ואית ביה חמש אפי' הה"ד (דניאל י) וגויתו כתרשיש ופניו כמראה ברק וגו' לא זה מבכה את זה ולא זה מכלה את זה כתיב (שם ז) נהר דינור נגד ונפק והרקיע של מים שנא' (תהלים קד) המקרה במים עליותיו ולא זה מכבה את זה ולא זה מכלה את זה א"ר יעקב דכפר חנן עושה שלום במרומיו מעולם לא ראתה חמה פגימתה של לבנה א"ר יוחנן לית משל חמי במה דקדים ליה ולית מזל חמי במה דלעיל מיניה אלא במה דלרע מיניה כהדן בר נש דהוא נחית בסולמא הפוך לאחוריו תני רשב"י אומר הרקיע הוא של מים והכוכבים של אש והן דרים זה עם זה ואינן מזיקין זה את זה ואפי' בין המכות הוא עושה שלום הה"ד (שמות ט) ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אמר צלוחיות של ברד מלאות אש רבי נחמיה אמר אש וברד פתוכים זה בזה א"ר חנן טעמיה דרבי יהודה כהדא פרטתא דרומנא דחרצינתה מתחמי מלגו טעמי דר' נחמיה כהדא שאשיתא דקנדילא דמיה ומשחא מעורבים כחדא והיא דלקא מן גביהון אמר רבי יהודה ב"ר סימון מהו מתלקחת מיתא ומתקלהא לעשות שליחותם בשביל לעשות רצון בוראה א"ר אדא למלך שהיו לו ב' לגיונות קשים והיו מריבים זה לזה וכיון שהגיע מלחמתו של מלך עשו שלום זע"ז ובאו ועשו מלחמתו של מלך כך אש וברד מריבים זה לזה וכיון שראו מלחמתו של הקדוש ברוך הוא במצרים נאמר ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד נס בתוך נס לכך נאמר (שיר ג) במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו א"ר יצחק חזרנו על כל המקרא ולא מצינו שעשתה בת שבע עטרה לשלמה בנה אלא עטרה זה אהל מועד כעטרה הזאת שמקובעת באבנים טובות ומרגליות ומעוטרת בתכלת ובארגמן ובתולעת השני ובשש א"ר חוניא שאל רשב"י את רבי אלעזר ב"ר יוסף אמר לו אפשר ששמעת מאביך מהו בעטרה שעטרה לו אמו א"ל הן למלך שהיתה לו בית יחידה והיה אוהבה יותר מדאי לא זו מחבבה עד שקרא אותה אחותו לא זו מחבבה עד שקרא אותה אמו כך היה הקב"ה מחבב את ישראל קראן (שיר ה) אחותי רעייתי יונתי תמתי לא זו מחבבן עד שקראן אמו הה"ד (ישעיה נא) הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו ולאמי כתיב עמד רשב"י ונשקו על ראשו אמר לו אלולי לא יצאתי לעולם אלא לשמוע טעם זה מפיד די ד"א אמו אומתו רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר בשעה שאמר הקדוש ברוך הוא למשה עשו לי משכן היה לו להעמיד ארבע קונטיסים ולמתוח את המשכן עליהם אלא מלמד שהראה הקב"ה למשה למעלן אש אדומה אש ירוקה אש שחורה אש לבנה אמר לו כתבנית אשר אתה מראה בהר רבי ברכיה בשם ר' בצלה למלך שהיה

לו לבוש משובח עשוי במרגליטון אמר לבן ביתו עשה לי כזה אמר לו אדוני המלך יכול אני לעשות כמותו אמר לו אני בכבודי ואתה בסממנך כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא אלהי יכול אני לעשות כאלה אמר לו כתבנית אשר אני וגוי בתכלת ובארגמן ובתולעת שני ובשש אמר הקב"ה למשה אם את עושה מה שלמעלה למטה אני מניח סנקליטון שלי של מעלה וארד ואצמצם שכינתי ביניהם למטה למעלה שרפים עומדים אף למטה עצי שטים עומדים העמד אין כתיב כאן אלא עומדים כנתון באסטרטיא של מעלה הה"ד (שם ו) שרפים עומדים ממעל לו מה למעלה כוכבים אף למטה כוכבים אמר רבי חייא בר אבא מלמד שהיו קרסי הזהב נראין במשכן ככוכבים הקבועים ברקיע ביום חתונתו זה סיני חיתונין היו שנאי (שמות יט) וקדשתם היום ומחר וביום שמחת לבו זה מתן תורה שנאי (שם לא) ויתן אל משה ככלותו וגוי ככלתו כתיב ד"א ביום חתונתו זה אהל מועד וביום שמחת לבו זה בית העולמים ומנין לאהל מועד שחיתונין היו דכתיב ביום כלות משה להקים את המשכן כלת כתיב ביומא דעלת כלתא לגננא:

נושא הדרשה: צאנה וראינה בנות ציון במלך שלמה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו, ואת-המזבח, ואת-כל-כליו; וימשחם, ויקדש אתם. ויקריבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם: הם נשיאי המטת, הם העמדים על-הפקדים. ויביאו את-קרבתם לפני יהוה, שש-עגלת צב ושני עשר בקר--עגלה על-שני הנשאים, ושור לאחד; ויקריבו אותם, לפני המשכן. ויאמר יהוה, אל-משה לאמר. קח, מאתם, והיו, לעבד את-עבדת אהל מועד; ונתתה אותם אל-הלויים, איש כפי עבדתו. ויקח משה, את-העגלת ואת-הבקר; ויתן אותם, אל-הלויים. את שתי העגלות, ואת ארבעת הבקר--נתן, לבני גרשון: כפי, עבדתם כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ג' שיר ג): צאנה וראינה בנות ציון	(גימ' 1492 ס"ת)
ויקרא ט): וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם	(גימ' 1077)
(בראשית יז): ויפול אברם על פניו וידבר אתו אלהים.	(גימ' 1336)
(במדבר כד): נופל וגלוי עינים.	(גימ' 527 ר"ת)
(ויקרא יט) יאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו וירא אליכם כבוד יהוה..	(גימ' 2605)
(יהושע ה): וזה הדבר אשר מל יהושע אשר צוה יהוה	(גימ' 1819)
(בראשית יז): בעצם היום הזה נמול אברהם.	(גימ' 654)
(שם): (התהלך לפני והיה תמים	(גימ' 1146)
(שם ב): הארץ וכל צבאם	(גימ' 485)
(יחזקאל א): והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק	(גימ' 1426)
(שם): ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח..	(גימ' 1938)
(איוב כה): המשל ופחד עמו..	(גימ' 589)
(דניאל י): וגויתו כתרשיש ופניו כמראה ברק..	(גימ' 2381)
(שם ז): נהר דינור נגד ונפק..	(גימ' 818)
(תהלים קד): המקרה במים עליותיו	(גימ' 974)
(שמות ט): ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד.	(גימ' 2161)
(שיר ג): במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו	(גימ' 1420)
(שיר ה): אחותי רעייתי יונתי תמתי.	(גימ' 2441)
(ישעיה נא): הקשיבו אלי עמי ולאומי אלי האזינו.	(גימ' 797)
ד (שם ו): שרפים עומדים ממעל לו..	(גימ' 1016)
(שמות יט): וקדשתם היום ומחר.	(גימ' 1165)
(שם לא): ויתן אל משה ככלותו	(גימ' 1324)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(גימ' 29591)

במדבר רבה פרשה יב' משנה י כלות משה הה"ד (קהלת ב) כי יש אדם שעמלו וגוי כי יש אדם שעמלו בחכמה ובדעת ובכשרון זה בצלאל שעשה המשכן בחכמה ובדעת כמה שכתוב ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה וגוי ולאדם שלא עמל בו יתננו חלקו זה משה שלא עמל במשכן ונקרא על שמו הה"ד כלות משה ודכותיה שלמה ודוד:

נושא הדרשה: משה מסר נפשו על הקמת המשכן
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו,	(גימ' 4012)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(קהלת ב): כי יש אדם שעמלו	(גימ' 831)
(שם) בחכמה ובדעת ובכשרון	(גימ' 1158 א)
(גימ' שמות לא) ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת ובכל מלאכה	(גימ' 2023 א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(גימ' 4012)

במדבר רבה פרשה יב' משנה יב' להקים את המשכן הה"ד (שמות טו) נחית בחסדך וגוי' תמן תנינן על ג' דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ושלתן זכרן משה בפסוק אחד נחית בחסדך עם זו גאלת זה החסד נהלת בעזך זו תורה כמה דתימא (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן אל נוח קדשך זו עבודת המשכן והמקדש נחית בחסדך אלו הדורות שעמדו משנברא העולם עד שיצאו ישראל ממצרים שקבלו התורה שהיה הקב"ה מנהג אותם בחסדו שלא היו מעשים טובים שיחיו בהם וזנס הקדוש ברוך הוא בחסדו וכנגדן אמר דוד כ"ו פעמים כל"ח ובאותו חסד יצאו ישראל ממצרים לכך אמר נחית בחסדך עם זו גאלת שבחסד גאלם נהלת בעזך ניהלם בזכות התורה שקבלו עד הקמת המשכן למה היה העולם דומה באותה שעה לטרסקל על שתי רגלים שאינו יכול לעמוד והוא רותת כיון שעשו לו רגל שלישי נתבסס ועמד כך כיון שנעשה המשכן כמה דתימא אל נוח קדשך מיד נתבסס ועמד שמתחלה לא היה לעולם אלא שתי רגלים חסד ותורה והיה רותת נעשה לו רגל שלישי זה משכן מיד עמד ולכך כתיב להקים את המשכן מהו את העולם שנקרא אהל הוקם עמו הוי להקים את המשכן ד"א להקים את המשכן א"ר סימון בשעה שאמר הקב"ה לישראל להקים את המשכן רמז למלאכי השרת שיעשו אף הם משכן ובעת שהוקם למטן הוקם למעלן והוא משכן הנער ששמו מטטרון שבו מקריב נפשותיהם של צדיקים לכפר על ישראל בימי גלותם ולכך כתיב את המשכן שמשכן אחר הוקם עמו וכה"א מכוון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כוננו ידיך:

נושא הדרשה: העולם נתבסס בהקמת המשכן
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו, ואת-המזבח, (גימ' 4481)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות טו): נחית בחסדך עם זו גאלת..	(גימ' 1119)
(תהלים כט): יהוה עוז לעמו יתן	(גימ' 716ה)
(שמות טו): אל נוח קדשך..	(גימ' 526אה)
(שם) מכוון לשבתך פעלת יהוה מקדש יהוה כוננו ידיך..	(גימ' 2120)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 4481)

במדבר רבה פרשה יב' משנה טו ד"א ויהי ביום כלות משה אי זה יום זה ר"ח ניסן שנאמר ויהי בחודש הראשון בשנה השנית באחד לחודש הוקם המשכן א"ר זירא מהו ביום מכאן שהקמת הלילה היתה פסולה לעבודת היום כל ז' ימי המלוואים היה משה מעמיד את המשכן בכל בוקר ובוקר מושחו ומקריב ומפרקו אותו היום העמידו ומשחו ולא פרקו רבי חייא בר יוסף אמר שני פעמים בכל יום היה משה מעמידו ומפרקו אחת בבוקר ואחת בערב ר' חנינא הגדול אומר שלשה פעמים בכל יום שנאמר הוקם ויקם להקים אחת לתמיד שני שחר ואחת למלוואים ואחת לתמיד של ערב נמצאנו למדין שבכ"ג באדר התחילו ימי המלוואים אחת אהרן ובניו ומשכן וכל הכלים לימשח מנין לפירוקין א"ר זירא ביום כלות משה ביום שכלו הקמותיו בר"ח ניסן הוקם המשכן בשני נשרפה פרה אדומה בשלישי היזה ממנה על הלויים כמה דתימא (במדבר ח) הזה עליהם מי חטאת ותחת הזיה שניה שהיו צריכין הלויים להזות מפני שהיו כולם טמאי מתים במה שהרגו בעובדי העגל כמה דתימא (שמות לב) והרגו איש את אחיו וגוי' ויעשו בני לוי כדבר משה וגוי' צוה המקום לגלחם במקום הזיה של יום שביעי משה נתקדש בענן כל שבעה שנאמר (שם כד) וישכן כבוד ה' על הר סיני וגוי' אהרן ובניו נתקדשו בשמן ובדם שנאמר (ויקרא ח) ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על המזבח ויז על אהרן וגוי' מעלה נטל אהרן יותר מבניו לפי שהיה כהן גדול שיצק על ראשו משמן המשחה מה שלא עשה לבניו משיחת אהרן כיצד כל שבעת ימי המלוואים היה משה מפשיט את אהרן את בגדיו ומרחיצו וסכו בין עיניו ישראל נתקדשו בפרת חטאת שנאמר (במדבר יט) דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה וגוי' הלויים נתקדשו בהזיה ובתגלחת בקרבן ובתנופה בהזיה מנין שנאמר ולקחו פר בן בקר ובתנופה מנין שנאמר (שם ח) והניף אהרן את הלויים תנופה המשכן נתקדש בעמידה ובפירוק ובמשיחה בעמידה מנין שנאמר להקים את המשכן בפירוק מנין שנאמר (שם ד) ולא יבואו לראות כבלע את הקודש בשמן המשחה מנין שנא' (ויקרא ח) וימשח את המשכן ואת כל אשר בו וגוי' שומע אני ראשון שנמשח היה קדש ת"ל וימשחם ויקדש אותם מגיד שלא קידש א' מהם עד שנמשחו כולם א"ר איבו מכיון דכתיב וימשח אותנו ויקדש אותנו מאי זה דבר נאמר וימשחם ויקדש אותם א"ר איבו א"ר תחליפא דמן קיסרין ור"ש בן לקיש חד אמר משהיה מושח כל א' וא' חזר והיה מושח כולם כא' וחד אמר וימשחם משיחה בעולם הזה ומשיחה לעוה"ב מגיד שבמשיחתן של אלו הוקדשו כל הכלים לעתיד לבא ודכוותיה (שמות לו) ויחבר את היריעות אחת אל אחת בקרסים מה ת"ל ויהי המשכן אחד רבי איבו א"ר תחליפא דמן קסרי ור"ש בן לקיש חד אמר משהיה מחבר כל אחת ואחת היה מחבר כולם כא' וחד אמר מהו ויהי המשכן א' א' למדידה וא' למשיחה וימשחם משחם מבחוץ ומבפנים ר' יאשיה אומר מדות הלח נמשחו מבפנים ומבחוץ ומדות היבש נמשחו מבפנים ולא נמשחו מבחוץ רבי יונתן אומר מדת הלח נמשחו מבפנים ולא נמשחו מבחוץ ומדות היבש לא נמשחו לא מבחוץ ולא מבפנים תדע לך שאינן מקדשות שנאמר (ויקרא כג) ממושבותיכם תביאו לחם תנופה וגוי' הא אימת הן לה' לאחר שנאפו:

נושא הדרשה: שבעת ימי המלוואים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו, ואת-המזבח, ואת-כל-כליו; וימשחם, ויקדש אתם. ויקריבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם: הם נשיאי המטות, הם העמדים על-הפקדים. ויביאו את-קרבנם לפני יהוה, שש-עגלת צב ושני עשר בקר--עגלה על-שני הנשאים, ושור לאחד; ויקריבו אותם, לפני המשכן. ויאמר יהוה, אל-משה לאמר. קח, מאתם, והיו, לעבד את-עבודת אהל מועד; ... (גימ' 19341)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 654א)	(במדבר ח) : הזה עליהם מי חטאת.
(גימ' 971א)	(שמות לב) : והרגו איש את אחיו.
(גימ' 1076ת)	(שמות לב) : ויעשו בני לוי כדבר משה
(גימ' 879)	(שם כד) : וישכן כבוד יהוה על הר סיני..
(גימ' 2497את)	(ויקרא ח) : ויקח משה משמן המשחה ומן הדם אשר על ה מזבח ויז על אהרן
(גימ' 1680ס"ת)	(במדבר יט) : דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה
(גימ' 1440)	(שם ח) : והניף אהרן את הלויים תנופה
(גימ' 1637)	(שם ד) : ולא יבואו לראות כבלע את הקודש..
(גימ' 2146)	(ויקרא ח) : וימשח את המשכן ואת כל אשר בו.
(גימ' 4459ס"ת)	(שמות לו) : ויחבר את היריעות אחת אל אחת בקרסים..
(גימ' 1902)	(ויקרא כג) : ממושבותיכם תביאו לחם תנופה..
(גימ' 19341)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :.

במדבר רבה פרשה יב' משנה טז ויקריבו נשיאי ישראל למה נזדרזו הנשיאים לבא ולהקריב תחלה ובמלאכת המשכן נתעצלו ולא הביאו אלא אבני שוהם ואבני מלואים באחרונה לפי שבשעה שאמר משה כל נדיב לב יביאו תרומת ה' למלאכת המשכן ולא אמר לנשיאים היה רע בעיניהם על שלא א"ל להביא אמרו יביאו העם מה שיביאו ומה שיחסרו נמלא אנחנו שמחו כל ישראל במלאכת המשכן והביאו בשמחה כל נדבה ובזריות ראה מה כתיב (שמות לה) ויבאו האנשים על הנשים שהיו דוחקות זה על זה ובאים אנשים ונשים בערבוביא ולשני בקרים הביאו כל הנדבה שנאמר והם הביאו אליו עוד נדבה בבוקר בבוקר וכתוב והמלאכה היתה דים וגו' לאחר שני הימים בקשו הנשיאים להביא נדבתם ולא יכלו שכבר צוה משה ויעבירו קול במחנה וגו' והיו הנשיאים מצירים על שלא זכו בנדבת המשכן אמרו הואיל ולא זכינו בנדבת המשכן ניתן בבגדי כהן גדול הה"ד (שם) והנשיאים הביאו את אבני שוהם וגו' אמר הקב"ה בני שנזדרזו יכתב שהביאו והותר והנשיאים שנתעצלו חיסר אות אחת משמם שכן כתיב והנשיאים חסר יו"ד כיון שנגמר המשכן הקדימו והביאו קרבן בזריות הה"ד ויקריבו נשיאי ישראל וגו' אמרו הרי השעה שנקריב קרבנות בשמחה ששרתה שכינה במעשה ידינו כיון שנעשה המשכן ולא היה חסר כלום אמרו מה יש לנו להביא הלכו והביאו עגלות שיהיו נושאים עליהם את המשכן ומי נתן להם העצה הזאת שבטו של יששכר שכך אמרו להם משכן שעשיתם פורח הוא באויר אלא התנדבו עגלות שתהיו נושאים אותן בהם לכך כתיב ויקריבו נשיאי ישראל שנתנחמו על מה שעשו בתחלה ויקריבו נשיאי ישראל שומע אני שהיו הדיוטות ונתמנו ת"ל ראשי בית אבותם ולא ראשי בית אבות אלא אף נשיאי שבט הה"ד (במדבר ז) הם נשיאי המטות נשיאים בני נשיאים הם נשיאי המטות הם שהיו ממונים עליהם במצרים (שמות ה) ויכו שטרי בני ישראל וגו' הם העומדים על הפסוקים על מנין הדגלים כמה דתימא (במדבר א) ואתכם יהיו איש איש למטה וגו'!

נושא הדרשה: קרבנות הנשיאים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3482)	ויקריבו נשיאי ישראל, ראשי בית אבתם: הם נשיאי המטות, ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 1052ס"ת)	(שמות לה): ויבאו האנשים על הנשים
(גימ' 941ת)	(שם): והנשיאים הביאו את אבני שוהם.
(גימ' 1169תה)	(שמות ה): ויכו שטרי בני ישראל..
(גימ' 3482)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.

במדבר רבה פרשה יג' משנה ו' ביום הראשון אמר ר' שמואל בר אבא מהו ביום הראשון מן היום הראשון שברא הקדוש ברוך הוא את העולם נתאוה לדור עם בריותיו בתחתונים ראה היאך כתיב בבריית יום ראשון (בראשית א) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד יום ראשון אינו אומר אלא יום אחד וכשם שאמר יום אחד יאמר יום שנים יום שלשה אלא למה אמר יום אחד שעד שהקב"ה היה יחידי בעולמו נתאוה לדור עם בריותיו בתחתונים לא עשה כן אלא כיון שהוקם המשכן והשרה בו הקדוש ברוך הוא שכינתו ובאו הנשיאים להקריב אמר הקב"ה יכתב שביום זה נברא העולם ד"א ביום הראשון ביום שהוקם המשכן אינו אומר כאן אלא ביום הראשון מהו הראשון לבריאת עולם מלמד שאחד בשבת היה נמצאת אומר עשר עטרות נטל אותן היום ראשון לבריאת עולם ראשון לכהונה ראשון לנשיאות ראשון לשכינה דכתיב (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ראשון לעבודה ראשון לברכת כהנים ראשון לראשי חדשים ראשון לאיסור במה ראשון לאכילת קדשים ראשון לירידת האש דכתיב (ויקרא ט) ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח וגו'!

נושא הדרשה: חשיבותו של יום הקמת המשכן	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 5408)	ויהי ביום כלות משה להקים את-המשכן, וימשח אתו ויקדש אתו ואת-כל-כליו, ואת-המזבח, ואת-כל-כליו; וימשחם, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 711)	(בראשית א): ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד..

(שמות כה) : ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.. (גימ' 2120)
 (ויקרא ט) : ותצא אש מלפני יהוה ותאכל על המזבח (גימ' 1653)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 היתרה : 924=5408-4484 (תהי, קיח), זֶה-הַשָּׁעַר לַיהוָה; צִדִּיקִים יָבֹאוּ בוֹ. (גימ' 4484)
 (גימ' 924)

פרשת בהעלותך

במדבר רבה פרשה טו משנה א בהעלותך אנו מוצאין בהרבה מקומות צוה הקדוש ברוך הוא על הנרות ועל הדלקתן בשמן זית ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית וכה"א על המנורה הטהורה יערך את הנרות אף כאן בהעלותך את הנרות :

נושא הדרשה : הדלקת הנרות בשמן זית	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
בהעלתך את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות כמניין הפסוק שצוטט מדרש : ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו (גימ'2071אה) אליך שמן זית זך כתית (גימ' 1725)	(גימ' 3796)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :.	(גימ' 3796)

במדבר רבה פרשה טו משנה ב זש"ה (ישעיה מב) ה' חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר אמר לו הקב"ה למשה לא בשביל שאני צריך לנרות הזהרתך על הנרות אלא לזכותם שנאמר (דניאל ב) ונהורא עמיה שרא וכתוב (תהלים קלט) גם חשך לא יחשיך ממך וילילה כיום יאיר כחשיכה כאורה בא ללמדך שאינו צריך לנרות של ב"ו תדע כשאדם בונה בית עושה לו חלונות צרות מבחוץ ורחבות מבפנים כדי שיהא האור נכנס מבחוץ ומאיר מבפנים ושלמה שבנה בהמ"ק לא עשה כך אלא עשה חלונות צרות מבפנים ורחבות מבחוץ כדי שיהא האור יוצא מבהמ"ק ומאיר לחוץ שנא' (מלכים א ו) ויעש לבית חלוני שקופים אטומים להודיעך שכולו אור ואין צריך לאורם ולמה צוה אתכם לזכותכם לכך נאמר בהעלותך את הנרות הוי ה' חפץ למען צדקו ולא עוד אלא אם אתם זהירים להדליק את הנרות לפני אני מאיר לכם אורה גדולה לעתיד לבא לכך נאמר (ישעיה ס) קומי אורי כי בא אורך והלכו גוים לאורך ומלכים לנוגה זרחד :

נושא הדרשה : הנרות לזכות את ישראל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר, אל-אהרן, ואמרת, אליו : בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (ישעיה מב) : יהוה חפץ למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר (גימ'2047ר"ת) (דניאל ב) : ונהורא עמיה שרא. (גימ' 894) (תהלים קלט) : גם חשך לא יחשיך ממך וילילה כיום יאיר כחשיכה כאורה. (גימ'1843ת) (מלכים א ו) : ויעש לבית חלוני שקופים אטומים. (גימ'1599א) (ישעיה ס) : קומי אורי כי בא אורך והלכו גוים לאורך ומלכים לנוגה זרחד (גימ'1536א)	(גימ' 7919)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 7919)

במדבר רבה פרשה טו משנה ה זה שאמר הכתוב (תהלים יח) כי אתה תאיר נרי אמרו ישראל לפני הקב"ה רבש"ע לנו אתה אומר שנאיר לפניך אתה הוא אורו של עולם והאורה דרה אצלך דכתיב (דניאל ב) ונהורא עמיה שרא ואתה אומר אל מול פני המנורה הוי כי אתה תאיר נרי אמר להם הקדוש ברוך הוא לא שאני צריך לכם אלא שתאירו לי כדרך שהארתי לכם למה לעלות אתכם בפני האומות שיהיו אומרים ראו היאך ישראל מאירין למי שהוא מאיר לכל העולם משל למה הדבר דומה לפיקח וסומא שהיו מהלכין בדרך אמר לו פיקח לסומא כשנכנס לתוך הבית צא והדלק לי את הנר הזה והאיר לי אמר לו הסומא בטובתך כשהייתי בדרך אתה היית מסמכני עד שנכנסנו לתוך הבית אתה היית מלוה אותי ועכשיו אתה אומר הדלק לי את הנר הזה והאיר לי אמר לו הפקח שלא תהא מחזיק לי טובה שהייתי מלווך בדרך לכך אמרתי לך האיר לי כך הפקח זה הקב"ה שנאמר (זכריה ד) עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ והסומא אלו ישראל שנאמר (ישעיה נט) נגששה כעורים קיר היה הקדוש ברוך הוא מנהיגן ומאיר להם שנא' (שמות יג) וה' הולך לפניהם יומם כיון שעמד המשכן קרא הקב"ה למשה ואמר לו תאירו לי שנא' בהעלותך את הנרות בשביל לעלות לכם :

נושא הדרשה : בהדלקת הנרות מתעלה כבודם של ישראל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה., (גימ' 5061)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (תהלים יח) : כי אתה תאיר נרי. (דניאל ב) : ונהורא עמיה שרא..	(גימ' 1307) (גימ' 907א)

(זכריה ד): עיני יהוה המה משוטטים בכל הארץ (גימ' 1110ר"ת)
 (ישעיה נט): נגששה כעורים קיר (גימ' 1314)
 (שמות יג): ויהוה הולך לפניהם יומם (גימ' 423א)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 5061)

במדבר רבה פרשה טו משנה ו מה כתיב למעלה מן הענין שנא' (במדבר ז) ויהי ביום כלות משה ויקריבו נשיאי ישראל ואחר כך דבר אל אהרן בהעלותך את הנרות זה שאמר הכתוב (תהלים לד) יראו את ה' קדושו כי אין מחסור ליראיו את מוצא למעלה י"א שבטים הקריבו ושבת אפרים הקריב וכל הנשיאים הקריבו חוץ מנשיאו של לוי ומי היה נשיאו של לוי זה אהרן שנאמר (במדבר יז) ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי ואהרן לא הקריב עם הנשיאים והיה אומר אוי לי שמא בשבילי אין הקדוש ברוך הוא מקבל שבטו של לוי אמר לו הקב"ה למשה לך אמור לו לאהרן אל תתירא לגדולה מזו אתה מתוקן לכך נאמר דבר אל אהרן ואמרת אליו בהעלותך את הנרות הקרבנות כל זמן שבהמ"ק קיים הם נוהגים אבל הנרות לעולם אל מול פני המנורה יאירו וכל הברכות שנתתי לך לברך את בני אינן בטלין לעולם:

נושא הדרשה: הנרות מאירים לעולם
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:

בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה כאשר צוה יהוה, את-משה (גימ' 6484)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(במדבר ז): ויהי ביום כלות משה ויקריבו נשיאי ישראל. (גימ' 2136)
 (תהלים לד): יראו את יהוה קדושו כי אין מחסור ליראיו. (גימ' 1765אה)
 (במדבר יז): ואת שם אהרן תכתב על מטה לוי.. (גימ' 2583ר"תא)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 6484)

במדבר רבה פרשה טו משנה ז ד"א אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות שלא תהיו מבזין על המנורה הוי (זכריה ד) כי מי בז ליום קטנות ושמחו וראו את האבן הבדיל ביד זרובבל שבעה אלה זה המנורה שבעה אלו שבעת הנרות כנגד ז' כוכבים שמשוטטין בכל הארץ כך הם חביבין שלא תהיו מבזין עליהן לכך נאמר אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות שלא יטעה אותך יצרך לומר שהוא צריך אורה ראה מה כתיב בחלונות (יחזקאל מ) וחלונות אטומות אל התאים ואל אליהמה לפנימה וגוי וכן לאילמות וגוי כהחלונות האלה כחלונות אין כתיב כאן אלא כהחלונות שיהיו רחבות מבחוץ וצרות מבפנים כדי שיהיו מוציאין אורה לחוץ א"ר ברכיה הכהן בי רבי הברק הזה תולדות האש של מעלן הוא והוא יוצא ומבהיק את כל העולם כולו שנא' (שם א) ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים ומן האש יוצא ברק ומבהיק את כל העולם כולו ואני צריך לאורה שלכם ולמה אמרתי לך כדי לעלותך א"ר חנינא אמר הקדוש ברוך הוא עינים שיש בך יש בתוכן לבן ושחור ואין אתה רואה מתוך הלבן אלא מתוך השחור ומה אם עיניך שיש בתוכן שחור ולבן אין אתה רואה אלא מתוך השחור הקב"ה שכולו אורה הוא צריך לאורה שלכם ד"א אל מול פני המנורה ב"ו מדליק נר מנר דלוק שמא יוכל להדליק נר מתוך החשך שנא' (בראשית א) וחשך על פני תהום מה כתיב אחריו ויאמר אלהים יהי אור ומתוך החשך הוצאתי אורה ואני צריך לאורה שלכם ולא אמרתי לך אלא לעלות אותך להעלות נר תמיד:

נושא הדרשה: אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:

בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה: כאשר צוה יהוה, את-משה. וזה מעשה המנורה מקשה זהב, עד-ירכה עד-פרחה מקשה הוא: כמראה, אשר הראה יהוה את-משה--כן עשה, את-המנורה. (גימ' 12451)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(זכריה ד): כי מי בז ליום קטנות ושמחו וראו את האבן הבדיל ביד זרובבל שבעה אלה. (גימ' 2550א)
 (יחזקאל מ): וחלונות אטומות אל התאים ואל אליהמה לפנימה (גימ' 1833א)
 (שם): לאילמות (גימ' 917ס"ת)
 (שם): כהחלונות האלה (גימ' 567ה)
 (שם א): ודמות החיות מראיהן כגחלי אש בוערות כמראה הלפידים ומן האש יוצא ברק.. (גימ' 5559ס"ת)
 (בראשית א): וחשך על פני תהום. (גימ' 1025)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 12451)

במדבר רבה פרשה טו משנה ח ד"א בהעלותך זש"ה (תהלים קלט) גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה ולנו אומר בהעלותך למה"ד למלך שהיה לו אוהב אמר לו המלך תדע שאצלך אני סועד אלא לך ותקן לי הלך אוהבו והתקין מטה של הדיוט מנורה של הדיוט ושלחן של הדיוט כיון שבא המלך באו עמו שמשין סיבבו מיכן ומיכן מנורה של זהב לפניו כיון שראה אוהבו את כל הכבוד התבייש והטמין את כל מה שהתקין לו שהיה הכל הדיוטות א"ל המלך לא אמרתי לך שאצלך אני סועד למה לא התקנת לי כלום אמר לו אוהבו ראיתי את כל הכבוד הזה שבא עמך ונתביישתי והטמנתי כל מה שהתקנתי לך שהיו כלי הדיוטות אמר לו המלך חייך שאני פוסל את כל כלי שהבאתי ובשביל אהבתך איני משתמש אלא בשלך

וכן הקדוש ברוך הוא כולו אורה שנא' (דניאל ב) ונהורא עמיה שרא והוא אמר לישראל התקינו לי מנורה ונרות מה כתיב שם (שמות כה) ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שם) ועשית מנורת זהב טהור כיון שעשו באת שכינה מה כתיב שם (שם כט) ולא יוכל משה לבא אל אהל מועד מיד קרא למשה ובבא משה אל אהל מועד לדבר אתו וישמע את הקול מדבר מה דבר אליו בהעלותך את הנרות:

נושא הדרשה: בשביל אהבתך איני משתמש אלא בשלך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר, אל-אהרן, ואמרת, אליו: בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7918)
(תהלים קלט): גם חשך לא יחשיך ממך ולילה כיום יאיר כחשיכה כאורה.	(גימ'1990ר"ת)
(דניאל ב): ונהורא עמיה שרא.	(גימ'1270ר"ת)
(שמות כה): ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם..	(גימ'2146את)
(שם) ועשית מנורת זהב טהור.	(גימ' 1716)
(שם כט) ולא יוכל משה לבא אל אהל מועד.	(גימ'796ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..	(גימ' 7918)

במדבר רבה פרשה טו משנה ט אמרו ישראל (תהלים מג) שלח אורך ואמתך המה ינחוני גדול אורו של הקב"ה החמה והלבנה מאירים לעולם ומהיכן הן מאירים מזיקוקי אור של מעלן הן חוטפין שנא' (חבקוק ג) לאור חציק יתהלכו לנוגה ברק חניתך גדול האור של מעלן שלא נתן ממנו לכל הבריות אלא א' ממאה שנא' (דניאל ב) ידע מה בחשוכא לפיכך עשיתי חמה ולבנה שיאירו לפניך שנא' (בראשית א) ויתן אותם אלהים ברקיע השמים להאיר אל מול פני המנורה יאירו שבעת הנרות אמר דוד (משלי יז) באור פני מלך חיים א"ר יעקב ברי יוסי נמנעת השמחה מן הרשעים ונתנה לישראל שהוצרך הקדוש ברוך הוא לישב עם ב"ו בנר שאמר להם אל מול פני המנורה יאירו:

נושא הדרשה: אור הנרות מזיקוקי אור של מעלה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה..	(גימ' 5836)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים מג): שלח אורך ואמתך המה ינחוני.	(גימ'1237א)
(חבקוק ג): לאור חציק יתהלכו לנוגה ברק חניתך.	(גימ' 1720)
(דניאל ב): ידע מה בחשוכא	(גימ' 466)
(בראשית א): ויתן אותם אלהים ברקיע השמים	(גימ' 1776)
(משלי יז): באור פני מלך חיים.	(גימ'1637ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..	(גימ' 5836)

במדבר רבה פרשה טו משנה י ר' לוי בר רבי אומר מנורה טהורה ירדה מן השמים שאמר לו הקב"ה למשה (שמות כה) ועשית מנורת זהב טהור אמר לו כיצד נעשה אותה אמר לו מקשה תיעשה המנורה ואעפ"כ נתקשה משה וירד ושכח מעשיה עלה ואמר רבוני כיצד נעשה אותה אמר לו מקשה תיעשה המנורה ואף על פי כן נתקשה משה וירד ושכח עלה ואמר רבוני שכחתי אותה הראה לו למשה ועוד נתקשה בה אמר לו וראה ועשה עד שנטל מנורה של אש והראה לו עשייתה ואף על פי כן נתקשה על משה אמר לו הקדוש ברוך הוא לך אצל בצלאל הוא יעשה אותה ואמר לבצלאל מיד עשאה התחיל תמה ואמר אני כמה פעמים הראה לי הקב"ה ונתקשיתי לעשותה ואת שלא ראית עשית מדעתך בצלאל בצל אל היית עומד כשהראה לי הקדוש ברוך הוא עשייתה ולפיכך כשחרב ביהמ"ק נגנזה המנורה וזה אחד מחמשה דברים שנגנו הארון והמנורה והאש ורוח הקדש והכרובים וכשישוב הקב"ה ברחמי ויבנה ביתו והיכלו הוא מחזירן למקומן לשמח את ירושלים שנא' (ישעיה לה) יששום מדבר וציה ותגל ערבה (שם) פרוח תפרח ותגל:

נושא הדרשה: משה התקשה בעשיית המנורה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
בהעלתך, את-הנרת, אל-מול פני המנורה, יאירו שבעת הנרות. ויעש כן, אהרן--אל-מול פני המנורה, העלה נרתיה כאשר צוה יהוה, את-משה..	(גימ' 6484)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(שמות כה): ועשית מנורת זהב טהור	(גימ'1778ר"ת)
(שם): מקשה תיעשה המנורה..	(גימ'1551ס"ת)
(ישעיה לה): יששום מדבר וציה ותגל ערבה..	(גימ'1734ת)
(שם): פרוח תפרח ותגל.	(גימ' 1421)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..	(גימ' 6484)

במדבר רבה פרשה טו משנה יא קח את הלויים הלכה כמה נימין היו בכנור שהיו הלויים מנגנים בו א"ר יהודה ז' נימין היו בכנור שנא' (תהלים טז) שובע שמחות את פניך נעימות אל תהי קורא שובע אלא שבע שמחות וכן דוד אומר (שם קיט) שבע ביום הללתך על משפטי צדקך ולימות המשיח נעשית שמונה שכן דוד

אומר בניגון (שם ו) למנצח בנגינות על השמינית ולעתיד לבא נעשית עשר שנה (שם קמד) אלהים שיר חדש אשירה לך בנבל עשור ומי התקין להם שמואל ודוד שנה (ד"ה א ט) המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם והם העמידו חלוקי השיר והיו הלויים עומדים על הדוכן ומזמרים לפני מי שאמר והיה העולם ראה חיבה שחיבב הקדוש ברוך הוא את הלויים כך אמר הקב"ה למשה הרבה הלויים חביבין לפני קח אותם לשמי לשררה מנין ממה שקרינו בענין קח את הלויים :

נושא הדרשה: הלויים חביבים הם לפני יהוה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
קח, את-הלויים, מתוך, בני ישראל; וטהרת, אתם. וכה-תעשה להם לטהרם, הזה עליהם מי חטאת; והעבירו תער על-כל-בשרם, וכבסו בגדיהם והטהרו. ולקחו, פר בן-בקר, ומנחתו, סלת בלולה בשמן; ופר-שני בן-בקר, תקח לחטאת.	(ג'ימ'3559ס"ת)
שני בן-בקר, תקח לחטאת.	(ג'ימ'1702א)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(ג'ימ'1675א)
(תהלים טז): שובע שמחות את פניך נעימות..	(ג'ימ'2546ר"ת)
(שם קיט): שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך	(ג'ימ'1309)
(שם ו): למנצח בנגינות על השמינית..	
(שם קמד): אלהים שיר חדש אשירה לך בנבל עשור	
(ד"ה א ט): המה יסד דוד ושמואל הרואה באמונתם	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(10791)

במדבר רבה פרשה טו משנה יב קח את הלויים זה שאמר הכתוב (תהלים יא) ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו ה' צדיק יבחן אין הקדוש ברוך הוא מעלה את האדם לשררה עד שבוחן ובודק אותו תחלה וכיון שהוא עומד בנסינו הוא מעלה אותו לשררה וכן את מוצא באברהם אבינו נסהו הקב"ה עשר נסיונות ועמד בהן ואח"כ ברכו שנאמר (בראשית כד) וה' ברכך את אברהם בכל וכן יצחק נסהו בימי אבימלך ועמד בנסינו ואחר כך ברכו שנה (שם כו) ויזרע יצחק בארץ ההיא ויברכהו ה' וכן יעקב אבינו נסהו בכל אותן הצרות בעשו ברחל בדינה ביוסף והאיך יצא מבית אביו (שם לב) כי במקלי עברתי את הירדן ובירכו (שם לה) וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם ויברך אותו וכן יוסף באשת פוטיפרע והיה חבוש י"ב שנים ואח"כ יצא ונעשה מלך על שעמד בנסינותיו הוי אומר ה' צדיק יבחן אף שבטו של לוי נתנו עצמן על קידוש שמו של הקדוש ברוך הוא שכשהיו ישראל במצרים מאסו בתורה ובמילה שכן יחזקאל מוכיחן (יחזקאל כ) כה אמר ה' אלהים ביום בחרי בישראל ואשא ידי לזרע בית יעקב ואודע להם בארץ מצרים מה כתיב בסוף אחריו וימרו בי ולא אבו לשמוע אלי ואמר לשפוך חמתי עליהם מה עשה הקב"ה הביא חושך על המצריים ג' ימים והרג בהן כל רשעי ישראל שכן הוא אומר (שם) וברותי מכס המורדים והפושעים בי וכה"א (שיר ב) התאנה חנטה פגיה אלו הרשעים שהיו בישראל (שם) והגפנים סמדר נתנו ריח הנשארים שעשו תשובה נתקבלו (שם) קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך שהרי הגיע קץ הגאולה אבל שבטו של לוי כולם צדיקים היו והיו עושים את התורה שנה (דברים לג) כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו זו המילה ולא עוד אלא בשעה שעשו ישראל את העגל לא נשתתפו שם שבטו של לוי שנה (שמות לב) ויעמד משה בשער המחנה ויאספו אליו כל בני לוי כיון שאמר להם משה שימו איש חרבו על ירכו מה עשו שמו ולא נשאו פנים וכן משה מברכס (דברים לג) האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו וכיון שראה הקדוש ברוך הוא שכולם צדיקים נסה אותן ועמדו בנסינו שנאמר אשר נסיתו במסה מיד אמר והיו לי הלויים לקיים מה שנאמר ה' צדיק יבחן אבל הרשעים כתיב בהם (תהלים יא) ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו אמר דוד (שם קכט) אשרי כל ירא ה' ההולך בדרכיו :

נושא הדרשה: יהוה צדיק יבחן	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
קח, את-הלויים, מתוך, בני ישראל; וטהרת, אתם. וכה-תעשה להם לטהרם, הזה עליהם מי חטאת; והעבירו תער על-כל-בשרם, וכבסו בגדיהם והטהרו. ולקחו, פר בן-בקר, ומנחתו, סלת בלולה בשמן; ופר-שני בן-בקר, תקח לחטאת. והקרבת, את-הלויים, לפני, אהל מועד; והקהלת--את-כל-עדת, בני ישראל. והקרבת את-הלויים, לפני יהוה; וסמכו בני-ישראל את-ידיהם, על-הלויים. והניף אהרן את-הלויים תנופה לפני יהוה, מאת בני ישראל; והיו, לעבד את-עבדת יהוה. והלויים יסמכו את-ידיהם, על ראש הפרים; ועשה את-האחד חטאת ואת-האחד עלה, ליהוה, לכפר, על-הלויים. והעמדת, את-הלויים, לפני אהרן, ולפני בניו; והנפת אתם תנופה, ליהוה. והבדלת, את-הלויים, מתוך, בני ישראל; והיו לי, הלויים..	(ג'ימ'2276ר"ת)
(תהלים יא): יהוה צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו.	(ג'ימ'1450ס"ת)
(בראשית כד): ויהוה ברכך את אברהם בכל..	(ג'ימ'1090)
(שם כו): ויזרע יצחק בארץ ההיא ויברכהו יהוה	(ג'ימ'2044ס"ת)
(שם לב): כי במקלי עברתי את הירדן.	
(שם לה): וירא אלהים אל יעקב עוד בבואו מפדן ארם	
ויברך אותו	(ג'ימ'1679)
(יחזקאל כ): כה אמר יהוה אלהים ביום בחרי בישראל ואשא	
ידי לזרע בית יעקב ואודע להם בארץ מצרים.	(ג'ימ'3267)
(שם): וימרו בי ולא אבו לשמוע אלי ואמר לשפוך חמתי עליהם	(ג'ימ'2103)
(שם): וברותי מכס המורדים והפושעים בי	(ג'ימ'1558)
(שיר ב): התאנה חנטה פגיה	(ג'ימ'631)

(שם) : והגפנים סמדר נתנו ריח	(גימ'1538ר"ת)
(שם) : קומי לך רעיתי יפתי ולכי לך.	(גימ'1512ר"תא)
(דברים לג) : כי שמרו אמרתך ובריתך ינצורו..	(גימ'2574ר"ת)
(שמות לב) : ויעמד משה בשער המחנה ויאספו אליו כל בני לוי..	(גימ'1799ס"ת)
(שם) : שימו איש חרבו על ירכו.	(גימ'1608ר"ת)
(דברים לג) : האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו..	(גימ' 1042)
(שם) : אשר נסיתו במסה.	(גימ' 1134)
(תהלים יא) : ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו	(גימ' 1496)
(שם קכט) : אשרי כל ירא יהוה ההולך בדרכיו..	(גימ' 1106)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 30304)

במדבר רבה פרשה טו משנה טז עשה לך אתה משתמש בהן שאתה מלך ואין אחר משתמש בהן אלא דוד המלך שנאמר ויעמדו הלויים על עמדם השיר משורר וחצוצרות מחצרים אמר רב החצוצרות שהיו במקדש אף הן נגנזו אבל דוד המלך היה משתמש בכנור שנא' (תהלים נז) עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר אמר ר' פנחס הכהן בר חמא כנור היה תלוי למעלה ממתנו של דוד כיון שהגיע חצות לילה רוח צפונית מנשבת בו ומנגן מאליו מיד היה עומד דוד וכל התלמידים שהיו עוסקין בתורה והיו יגיעים ומנדדים שינה מעיניהם והוגין בתורה עד עמוד השחר לפיכך היה אומר דוד עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר דרך השחר מעורר בני אדם אבל אני אעירה שחר אני מעורר השחר ד"א עורה כבודי מהו עורה כבודי מפני עבודת יוצרי שהיה יצרו אומר לו דוד לא מלך אתה ודרך מלכים לישן עד ג' שעות ביום ואתה למד ועומד חצות לילה והיה אומר לו עורה כבודי אין כבודי לפני כבוד יוצרי כלום לכך נאמר עורה כבודי (שם קיט) חצות לילה אקום להודות לך אמר דוד חייב אני לעמוד בחצי לילה ולקלסך על פלאות שעשית עם זקנתי בחצי הלילה דכתיב (רות ג) ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת ותאמר אנכי רות אמתך ויאמר לה ליני הלילה א"ר יהושע בן לוי ברבי שלום אמרה לו בדברים אתה מוציאני אמר לה חי ה' איני מוציאך בדברים חי ה' מלמד שהשביע על יצרו שהיה מקטרגו ואומר לו את פנוי והיא פנויה הרי השעה שתזדקק לה מיד נשבע אותו צדיק חי ה' איני נוגע בה בזו ולא בועז לבדו אלא כל הצדיקים משביעים על יצרן וכן את מוצא בדוד שנפל שאול בידו מה אמר דוד (שמואל א כו) ויאמר דוד חי ה' כי אם ה' יגפנו או יומו יבא וגו' ולמה נשבע שני פעמים אר"ש בר נחמני היה בא יצרו ואמר לו אלו נפלת אתה בידו לא היה מרחם עליך והרגך מן התורה מותר להרגו בא להרגך השכם להרגו שהרי רודף הוא לפיכך קפץ ונשבע שני פעמים חי ה' שאינו הורגו אמרו ישראל לפני הקב"ה רבש"ע אתה יודע כחו של יצה"ר שהוא קשה אמר להם הקדוש ברוך הוא סיקלו אותו קמעה בעוה"ז ואני מעבירו מכם לעתיד שנא' (ישעיה סב) סולו סולו המסלה סקלו מאבן הרימו וכה"א (שם נז) ואמר סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמי ולעולם הבא אני עוקרו מכם (יחזקאל לז) והסירותי לב האבן מבשרכם ונתתי וגו' :

נושא הדרשה: כנורו של דוד המלך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
עשה לך, שתי חצוצרת כסף--מקשה, תעשה אתם; והיו לך למקרא העדה, ולמסע את-המחנות. ותקעו, בהן--ונועדו אליך כל-העדה, אל-פתח אהל מועד. ואם-באחת, יתקעו--ונועדו אליך הנשיאים, ראשי אלפי ישראל. ותקעתם, תרועה--ונסעו, המחנות כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(תהלים נז) : עורה כבודי עורה הנבל וכנור אעירה שחר	(גימ' 1767)
(שם קיט) חצות לילה אקום להודות לך.	(גימ' 1227)
(רות ג) : ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת..	(גימ' 1291)
(שם) ותאמר אנכי רות אמתך ויאמר לה ליני הלילה.	(גימ' 2267)
(שמואל א כו) : ויאמר דוד חי יהוה כי אם יהוה יגפנו או יומו יבא..	(גימ' 643)
(ישעיה סב) : סולו סולו המסלה סקלו מאבן הרימו.	(גימ' 894)
(שם נז) : ואמר סולו סולו פנו דרך הרימו מכשול מדרך עמי	(גימ' 1852)
(יחזקאל לז) : והסירותי לב האבן מבשרכם ונתתי..	(גימ'2342ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 12283)

במדבר רבה פרשה טו משנה כ אספה לי וכי לא היו זקנים לשעבר והלא כבר נאמר במצרים (שמות ג) לך ואספת את זקני ישראל אלא מפני מה אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה אספה לי שבעים איש ללמדך שבשעה שאמר פרעה (שם א) הבה נתחכמה לו וישימו עליו שרי מסיים קבץ את כל ישראל ואמר להם בבקשה מכם עשו עמי היום בטובה היינו דכתיב ויעבדו מצרים את בני ישראל בפרך בפה רך נטל סל ומגריפה מי היה רואה את פרעה נוטל סל ומגריפה ועושה בלבנים ולא היה עושה מיד הלכו כל ישראל בזריזות ועשו עמו בכל כחן לפי שהיו בעלי כח וגבורים כיון שחשכה העמיד עליהם נוגשים ואמר להם חשבו את הלבנים מיד עמדו ומנו אותם ואמר להם כזה אתם מעמידים בכל יום ויום מינה את הנוגשים של מצרים על השוטרים של ישראל והשוטרים התמנו על יתר העם וכשאמר להם (שם ה) לא תוסיפון לתת תבן לעם היו באין הנוגשים ומונין את הלבנים ונמצאו חסרות היו מכין הנוגשים את השוטרים שנא' (שם ו) ויכו שוטרי בני ישראל והיו השוטרים מוכין על יתר העם ולא היו מוסרין אותן בידי נוגשים ואומרים מוטב אנו

ללקות ואל יכשלו יתר העם לפיכך כשאמר הקב"ה אספה לי שבעים איש מזקני ישראל אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבשי"ע איני יודע מי ראוי ומי אינו ראוי אמר לו (במדבר יא) אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו אותן הזקנים והשוטרים שהיו מוסרין עצמן ללקות עליהם במצרים במתכנת הלבנים יבאו ויטלו בגדולה הזו לפי הוא אומר אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו ולפי שמסרו עצמן ללקות על הצבור לפיכך ונשאו אתך במשא העם ללמדך שהשוון הקב"ה לשמה מכאן את למד שכל מי שמוסר עצמו על ישראל זוכה לכבוד ולגדולה ולרוח הקדש לכך כתיב אשר ידעת כי הם זקני העם ושוטריו מי הם אותן שכתוב בהן ויכו שוטרי בני ישראל:

נושא הדרשה: שבעים הזקנים מסרו נפשם על העם	
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 8900)	אֶסְפֶּה-לִּי שְׁבַעִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יִדְעֶתָ, כִּי-הֵם זִקְנֵי הָעָם וְשׁוֹטְרָיו; וְלִקְחָתָ אֹתָם אֶל-אֹהֶל מוֹעֵד, וְהִתְיַצְבוּ שָׁם עִמָּךְ. וְיִרְדְּתִי, וְדַבַּרְתִּי עִמָּךְ שָׁם, וְאֶצְלַתִּי מִן-הָרוּחַ אֲשֶׁר עָלֶיךָ.. (גימ' 8900)
(שמות ג):	לך ואספת את זקני ישראל.
(שם א):	הבה נתחכמה לו.
(שם א):	וישימו עליו שרי מסים.
(שם א):	ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך (גימ' 1820א)
(שם ה):	לא תוסיפון לתת תבן לעם (גימ' 2065)
(שם):	ויכו שוטרי בני ישראל. (גימ' 1174ת)
(גימ' 8900)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..

במדבר רבה פרשה טו משנה כב אספה לי שבעים איש זש"ה (קהלת יב) דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד כדור של בנות מה הכדור של בנות מזרקין בו לכאן ולכאן כך היו הדברות מזרקין בסיני ד"א כמסמרות נטועים מכאן אמרו חכמים אסור לקרות בספרים החיצונים שכתוב נטועים מה משמרות הכהנים עשרים וארבעה אף הספרים עשרים וארבעה בעלי אסופות אלו סנהדרין וא"ת זה מתיר וזה אוסר זה פוסל וזה מכשיר זה מטמא וזה מטהר ר"א מחייב ורבי יהושע פוטר ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין למי נשמע אמר הקדוש ברוך הוא אעפ"כ כולם נתנו מרועה אחד:

נושא הדרשה: נתנו מרועה אחד	
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3724)	הפסוק שצוטט במדרש דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אסופות נתנו מרועה אחד כמניין כל פסוק מהפסוקים הבאים: (ישעיהו, יא, י) וְהָיָה, בַּיּוֹם הַהוּא, שָׂרֵשׁ יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ לְנֶס עֲמִים, אֲלֵיוֹ גּוֹיִם יִדְרָשׁוּ; וְהָיְתָה מִנְחָתוֹ, כְּבוֹד. (ירמיהו, לד, יט) שָׂרֵי יְהוּדָה וְשָׂרֵי יְרוּשָׁלַם, הַסָּרְסִים וְהַפְּהֲנִים; וְכָל, עַם הָאָרֶץ— הַעֲבָרִים, בֵּין בְּתָרֵי הָעֵגְל. (יחזקאל, ז, יח) וְחָגְרוּ שָׂקִים, וְכִסְתָה אוֹתָם פְּלָצוֹת; וְאֵל כָּל-פְּנִים בּוֹשָׁה, וּבְכָל-רְאשֵׁיהֶם קָרְחָה (הושע, יא, ט) לֹא אֶעֱשֶׂה חֲרוֹן אַפִּי, לֹא אֶשׁוּב לְשַׁחַת אֲפָרַיִם כִּי אֵל אֲנֹכִי, וְלֹא-אִישׁ--בְּקִרְבְּךָ קָדוֹשׁ, וְלֹא אֲבוֹא בְּעִיר (דניאל, ח, כב) וְהִנְשַׁבְּרַת--וְתַעֲמֹדְנָה אֲרָבַע, תַּחְתֵּיהָ אֲרָבַע מַלְכֵי־וַת מְגוּי יַעֲמֹדְנָה, וְלֹא בָכַח
(גימ' 3724)	
(גימ' 3724)	
(גימ' 3724)	
(גימ' 3724)	
(גימ' 3724)	

במדבר רבה פרשה טו משנה כג אספה לי שבעים איש זה שאמר הכתוב (משלי כב) אוהב טהר לב חן שפתיו רעהו מלך למה לא אמר לו אספה לי שבעים אנשים אלא שבעים איש מיוחדין שיהיו דומין לי ולך (שמות טו) ה' איש מלחמה ומשה (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד:

נושא הדרשה: שבעים איש - מיוחדים	
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3021א)	אֶסְפֶּה-לִּי שְׁבַעִים אִישׁ מִזְקְנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר יִדְעֶתָ, כִּי-הֵם זִקְנֵי הָעָם כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (משלי כב): אוהב טהר לב חן שפתיו רעהו מלך.. (שמות טו): יהוה איש מלחמה ומשה (במדבר יב) והאיש משה ענו מאד. (גימ' 3021)
(גימ' 1516אתה)	
(גימ' 511ר"ת)	
(גימ' 994ר"ת)	

במדבר רבה פרשה טו משנה כה וירדתי ודברתי להודיעך שיום מנוי הזקנים היה חביב לפני הקדוש ברוך הוא כיום מ"ת שכתוב בו (שמות יט) כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם אף במנוי הזקנים כתיב שם ירדה למה"ד למלך שהיה לו פרדס ושכר לתוכו שומר ונתנו לו שכר השמירה אחר זמן א"ל השומר איני יכול לשומרו כולו לבדי אלא הבא עוד אחרים שישמרו עאמי אמר לו המלך נתתי לך את הפרדס כולו לשומרו וכל פירות שמירתך לך נתתי ועכשיו אתה אומר הבא לי עוד אחרים שישמרו עמי הריני מביא אחרים שישמרו עמך והוי יודע שאין אני נותן להם שכר שמירה משלי אלא מתוך שכר שנתתי לך משם הן נוטלין שכרן כך אמר הקדוש ב"ה למשה כשאמרת לא אוכל אנכי לבדי לשאת אמר לו הקב"ה אני נתתי בך

רוח ודעת לפרנס את בני ולא הייתי מבקש אחר כדי שתתיחד אתה באותה גדולה ואתה מבקש אחר תדע שמשלי אינן נוטלין כלום אלא (במדבר יא) ואצלתי מן הרוח אשר עליך ואף על פי כן משה לא חסר כלום שלסוף ארבעים שנה אמר לו (שם כז) קח לך את יהושע בן נון ונתתה מהודך עליו מה כתיב (דברים לד) ויהושע בן נון מלא רוח חכמה כי סמך משה את ידיו עליו אמר הקדוש ברוך הוא בעוה"ז? נתבאו יחידים ולעוה"ב כל ישראל נעשין נביאים שנאמר (יואל ג) והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר ונבאו בניכם ובנותיכם זקנים וגו' כך דרש רבי תנחומא ברבי אבא.

נושא הדרשה: יום מינוי זקנים כיום מתן תורה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וירדתי, ודברתי עמך שם, ואצלתי מן-הרוח אשר עליך, ושמתני עליהם; ונשאו אתך במשא העם, ולא-תשא אתה לבדך.	(גימ' 1339ר"פה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(שמות יט): כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם. (גימ' 2266רס"פ)
	(שם כז): קח לך את יהושע בן נון ונתתה מהודך עליו .. (גימ' 2947)
	(יואל ג): והיה אחרי כן אשפוך את רוחי על כל בשר
ונבאו בניכם ובנותיכם זקנים	(גימ' 6552)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	

פרשת שלח לך

במדבר רבה פרשה טז משנה א הלכה מהו לפרוש לים הגדול קודם לשבת שלשה ימים שנו רבותינו אין מפליגין בספינה בים הגדול שלשה ימים קודם לשבת בזמן שהוא הולך למקום רחוק אבל אם מבקש לפרוש כמו מצור לצידון מותר לו לפרוש אפי' בערב שבת מפני שהדבר ידוע שהוא יכול לילך מבעוד יום בשליח הרשות ואם היה שליח מצוה מותר לו לפרוש בכל יום שירצה למה מפני שהוא שליח מצוה ושליח מצוה דוחה את השבת וכן את מוצא בסוכה ששנינו ששלוחי מצוה פטורין מן הסוכה שאין לך חביב לפני הקב"ה כשליח שמשתלח לעשות מצוה ונותן נפשו כדי שיציל בשליחתו ואין לך בני אדם שנסתלחו לעשות מצוה ונותנין נפשם להצליח בשליחותן כאותם שנים ששלח יהושע בן נון שנא' (יהושע ב) וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים מי היו שנו רבותינו אלו פנחס וכלב והלכו ונתנו נפשם והצליחו בשליחותן מהו חרש מלמד שעשו עצמן קדרין והיו צווחין הרי קדרות מי שירצה יבא ויקנה כל כך למה שלא ירגיש בהן אדם קרי ביה חרש כדי שלא יאמרו בני אדם שהן מרגלים (שם) וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה עמדה וקבלן והרגיש בהן מלך יריחו ושמע שבאו לחפור את הארץ שנאמר (שם) ויאמר למלך יריחו לאמר כיון שהלכו לבקשם מה עשתה רחב נטלה אותם להטמינם אמר לה פנחס אני כהן והכהנים נמשלו למלאכים שנא' (מלאכי ב) כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא והמלאך מבקש נראה מבקש אינו נראה ומנין שנמשלו הנביאים כמלאכים שכן הוא אומר במשה (במדבר כ) וישלח מלאך ויוציאו ממצרים והלא משה היה אלא מלאך שנמשלו הנביאים כמלאכים וכה"א (שופטים ב) ויעל מלאך ה' מן הגלגל אל הבוכים ויאמר אעלה אתכם ממצרים והלא פנחס היה אלא מיכן שנקראו הנביאים מלאכים לפיכך אמר לה פנחס אני כהן ואיני צריך להטמין הטמינו לכלב חבירי ואני עומד לפניך ואינן רואין אותי וכן עשתה שנאמר (יהושע ב) ותקח האשה את שני האנשים ותצפנום אין כתיב כאן אלא ותצפנו הרי שלא הטמינו לפנחס אלא לכלב ולמדך כמה נתנו שני צדיקים אלו נפשם לעשות שליחותם אבל שלוחים ששלח משה היו רשעים מנין ממה שקרינו בענין שלח לך אנשים:

נושא הדרשה: בין המרגלים ששלח משה למרגלים ששלח יהושע	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואלה, שמותם: למטה ראובן, שמוע בן-זכור. למטה שמעון, שפט בן-חורי. למטה יהודה, כלב בן-יפנה. למטה יששכר, יגאל בן-יוסף. למטה אפרים, הושע בן-נון. למטה בנימין, פלטי בן-רפוא. למטה זבולון, גדיאל בן-סודי. למטה יוסף, למטה מנשה--גדי, בן-סוסי. למטה דן, עמיאל בן-גמלי. למטה אשר, סתור בן-מיכאל. למטה נפתלי, נחבי בן-ופסי. למטה גד, גאואל בן-מכי. אלה שמות האנשים, אשר-שלח משה לתור את-הארץ.	(גימ' 1765אה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 2133)
(יהושע ב): וישלח יהושע בן נון מן השטים שנים	(גימ' 882)
(שם) וילכו ויבאו בית אשה זונה ושמה רחב וישכבו שמה..	
(שם): וַיֵּאמֶר לַמֶּלֶךְ יְרִיחוֹ לֵאמֹר..	
(מלאכי ב): כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו	(גימ' 3759)
מפיהו כי מלאך יהוה צבאות הוא	(גימ' 1044)
(במדבר כ): וישלח מלאך ויוציאו ממצרים..	
(שופטים ב): ויעל מלאך יהוה מן הגלגל אל הבוכים	(גימ' 1752)
ויאמר אעלה אתכם ממצרים	(גימ' 2309ר"ת)
(יהושע ב): ותקח האשה את שני האנשים	
(שם): ותצפנו(גימ' 632)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:.	(14276)

במדבר רבה פרשה טזמשה ב זש"ה (תהלים עו) אשתוללו אבירי לב נמו שנתם אשתוללו אלו משה ואהרן ששלחו המרגלים ובאו ואמרו לשון הרע על הארץ ולא היו יודעין מה לעשות אלא אף משה ואהרן נתרשלו את ידם מיד עמד כלב ושתק כל אותן אוכלוסין שנאמר (במדבר יג) ויהס כלב את העם עמד לו על הספסל והיה משתקן ואומר הס והם שותקין לשמוע ממנו אמר להם טובה הארץ מאד מאד אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה טובה גדולה אני מחזיק לו שנאמר (דברים א) זולתי כלב בן יפנה מהו זולתי לזה אתי יותר מששים רבוא מכס אתם לא מצאתם ידיכם אלא כשלתם לכך נאמר אשתוללו אבירי לב כל כך למה על שהיו שלוחין טפשין אמר שלמה (משלי כו) מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל:

נושא הדרשה: כלב כנגד המרגלים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויהס כלב את-העם, אל-משה; ויאמר, עלה נעלה וירשנו אתה--כי-יכול נוכל, לה. והאנשים אשר-עלו עמו, אמרו, לא נוכל, לעלות אל-העם: כי-חזק הוא, ממנו..	(גימ' 5263רס"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים עו): אשתוללו אבירי לב נמו שנתם.	(גימ' 2296ר"ת)
(דברים א): זולתי כלב בן יפנה	(גימ' 702)
(משלי כו): מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל	(גימ' 2265ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 5263)

במדבר רבה פרשה טזמשה ג שלח לך אנשים ר' אחא הגדול פתח (ישעיה מ) יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם לה"ד למלך שהיה לו אוהב והתנה עמו ואמר לו לך עמי ואני נותן לך מתנה הלך עמו ומת אמר המלך לבנו של אוהבו אעפ"י שמת אביך איני חוזר בי במתנה שאמרתי לו בוא וטול אתה כך הדבר המלך ממ"ה הקב"ה והאוהב זה אברהם שנאמר (שם מא) זרע אברהם אוהבי אמר לו הקדוש ברוך הוא בא לך עמי (בראשית יב) לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך התנה עמו שיתן לו מתנה שנאמר (שם יג) קום התהלך בארץ וכה"א (שם) כי כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה אמר לו הקב"ה למשה אעפ"י שהתנתי עם האבות ליתן להם את הארץ ומתו איני חוזר בי אלא (ישעיה מ) ודבר אלהינו יקום לעולם:

נושא הדרשה: הקב"ה מקיים את הבטחתו לאבות	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שלח-לך אנשים, ויתרו את-ארץ כנען, אשר-אני נתן, לבני ישראל: איש אחד איש אחד למטה אבותי, תשלחו--כל, נשיא בהם. וישלח אתם משה ממדבר פארן, על-פי יהוה: כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 8314)
(ישעיה מ) יבש חציר נבל ציץ ודבר אלהינו יקום לעולם (גימ' 2444ס"ת)	
(שם מא) זרע אברהם אוהבי..	(גימ' 669ס"ת)
(בראשית יב): לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך	(גימ' 1601ר"ת)
(שם יג) קום התהלך בארץ	(גימ' 899)
(שם) כי כל הארץ אשר אתה רואה לך אתננה.	(גימ' 2055ת)
(ישעיה מ) ודבר אלהינו יקום לעולם	(גימ' 646)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 8314)

במדבר רבה פרשה טזמשה ד שלח לך אנשים זש"ה (משלי י) כחומץ לשנים וכעשן לעינים כן העצל לשולחיו ניכרים היו המרגלים שהיו מוציאים לשון הרע על הארץ שנאמר (ירמיה ט) וידרכו את לשונם קשתם שקר למה"ד לעשיר שהיה לו כרם כשהיה רואה שהיין יפה היה אומר הכניסו את היין בביתי וכשהיה רואה שהיין חומץ היה אומר הכניסו את היין בבתיכם אף כך הקדוש ברוך הוא כשראה שהזקנים מעשיהם כשרים קרא אותן לשמו שנאמר (במדבר יא) אספה לי שבעים איש וכשראה את המרגלים שהן עתידין לחטוא קרא אותן לשמו של משה שלח לך אנשים:

נושא הדרשה: המרגלים נקראו ע"ש של משה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שלח-לך אנשים, ויתרו את-ארץ כנען, אשר-אני נתן, לבני ישראל: איש אחד איש אחד למטה אבותי, תשלחו כל, נשיא בהם	(גימ' 6341)
ד [המרגלים נקראו ע"ש של משה]	
(משלי י): כחומץ לשנים וכעשן לעינים כן העצל לשולחיו (גימ' 2218ס"ת)	
(ירמיה ט): וידרכו את לשונם קשתם שקר	(גימ' 3204ס"ת)
(במדבר יא): אספה לי שבעים איש	(גימ' 919)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 6341)

במדבר רבה פרשה טז משנה ה זש"ה מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל וכי כסילים היו מרגלים והלא כבר נאמר שלח לך אנשים ובכל מקום שנאמר אנשים בני אדם צדיקים הם שכן הוא אומר (שמות יז) ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וכן הוא אומר (שמואל א יז) והאיש בימי שאול זקן בא באנשים (שם א א) ונתת לאמתך זרע אנשים לאלו את קורא כסילים אלו לא נקראו כסילים אלא על שהוציאו דבה על הארץ שנא' (משלי י) ומוציא דבה הוא כסיל אעפ"כ בני אדם גדולים היו ועשו עצמן כסילים עליהם אמר משה (דברים לב) כי דור תהפוכות המה בנים לא אמן בס שנבחרו מכל ישראל מפי הקב"ה ומפי משה שכן כתיב (שם א) וייטב בעיני הדבר ואקח מכם י"ב אנשים מכאן שהיו צדיקים בפני

ישראל ובפני משה ואף משה לא רצה לשלחם מדעת עצמו עד שנמלך בהקדוש ברוך הוא על כל אחד ואחד פלוני משבט פלוני ואמר לו ראויים הם ומניין שאמר הקב"ה שהיו ראויים שנאמר (במדבר יג) וישלח אותם משה ממדבר פארן על פי ה' ואח"כ לסוף ארבעים יום נהפכו ועשו כל הצרה וגרמו לאותו דור שילקה באותה המכה שנאמר כי דור תהפכות המה שנתבררו צדיקים ונתהפכו לכך נאמר שלח לך אנשים אלה שמות האנשים:

נושא הדרשה: המרגלים צדיקים היו	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. שלח-לך אנשים, ויתרו את-ארץ כנען, אשר-אני נתן, לבני ישראל: איש אחד איש אחד למטה אבותיו, תשלחו--כל, נשיא בהם. וישלח אתם משה ממדבר פארן, על-פי יהוה: כלם אנשים, ראשי בני-ישראל המה. ואלה, שמותם..	(גימ' 11692)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(משלי כו) מקצה רגלים חמס שותה שולח דברים ביד כסיל	(גימ' 2081ת)
(שמות יז): ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים..	(גימ' 1811ר"ת)
(שמואל א יז): והאיש בימי שאול זקן בא באנשים	(גימ' 1284)
(שם א א) ונתת לאמתך זרע אנשים.	(גימ' 2555ס"ת)
(משלי י): ומוציא דבה הוא כסיל.	(גימ' 300ת)
(דברים לב): כי דור תהפכות המה בנים לא אמן במ.	(גימ' 1473)
(שם א): וייטב בעיני, הדבר; ואקח מכם שנים עשר אנשים,...	(גימ' 1976)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 11692)

במדבר רבה פרשה טז משנה ו דבר אחר שלח לך אנשים ויתורו (שם יב) ותדבר מרים ואהרן במשה ואחר כך שלח לך זה שאמר הכתוב (ישעיה מד) לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם מה ראה לומר אחר מעשה מרים שלח לך אנשים אלא שהיה צפוי לפני הקדוש ברוך הוא שיאמרו לשון הרע על הארץ אמר הקב"ה שלא יהיו אומרים לא היינו יודעין עונש לשון הרע לפיכך סמך הקדוש ברוך הוא הענין זה לזה לפי שדברה מרים באחיה ולקתה בצרעת כדי שידעו הכל עונשו של לשון הרע שאם בקשו לומר לשון הרע יהיו מסתכלין מה נעשה למרים ואע"פכך לא רצו ללמד לכך נאמר לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם:

נושא הדרשה: סמיכות פרשת המרגלים לצרעת מרים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שלח-לך אנשים, ויתרו את-ארץ כנען, אשר-אני כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 2855)
(שם יב) ותדבר מרים ואהרן במשה.	(גימ' 1545אתה)
(ישעיה מד): לא ידעו ולא יבינו כי טח מראות עיניהם	(גימ' 1310ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 2855)

במדבר רבה פרשה טז משנה ח כיון שאמרו למשה נשלחה אנשים לפנינו התחיל משה עומד ותוהא אמר אפשר לי לעשות דבר עד שאמלך בהקדוש ברוך הוא הלך ונמלך א"ל כך וכך בניך מבקשים א"ל הקב"ה אין זה תחלה להם עד שהם במצרים הלעיגו לי שנא' (הושע ז) זו לעגם בארץ מצרים למודים הם לכך איני צריך לנסותם שכתוב (דניאל ב) ידע מה בחשוכה ונהורא עמיה שרא א"ל הקדוש ברוך הוא משה יודע אני מה הם אלא אם בקשת שלח לך לעצמך מנין שכן כתיב אלה שמות האנשים אשר שלח משה לתור:

נושא הדרשה: שלח לך, לעצמך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שלח-לך אנשים, ויתרו את-ארץ כנען,...	(גימ' 2294ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(הושע ז): זו לעגם בארץ מצרים.	(גימ' 906ר"ת)
(דניאל ב): ידע מה בחשוכה ונהורא עמיה שרא	(גימ' 1388א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 2294)

במדבר רבה פרשה טז משנה ט ויקרא משה להושע בן נון יהושע מה ראה משה להוסיף על שמו של יהושע יו"ד אלא כלב נטל שכרו מן הארץ שנא' (יהושע יד) אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה לנחלה ולבניך עד עולם ויהושע נטל שכר עשרה אנשים של מרגלים שנתוסף בו יו"ד יתיר יו"ד עשרה (במדבר יג) ויקרא משה להושע בן נון יהושע ד"א כיון שראה משה אותן שהיו רשעים אמר ליהושע יה יושיעך מן הדור הזה:

נושא הדרשה: משה מוסיף י' לשמו של הושע - יהושע	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויקרא משה להושע בן-נון, יהושע. וישלח אתם משה.	(גימ' 2763ת)
כמניין הפסוק שצוטט במדרש:	
(יהושע יד): אם לא הארץ אשר דרכה רגלך בה לך תהיה לנחלה ולבניך עד עולם	(גימ' 2763ס"תא)

במדבר רבה פרשה טז משנה יא ויאמר אליהם עלו זה בנגב עם שהם עולים א"ר ברכיה הכהן ברבי מצאו שלשה בני ענקים ושם אחימן ששי ותלמי למה נקרא שמו אחימן שהיה אומר אחי מן יבא עלי ששי שהיה

בריא כשיש תלמי שהיה עושה תלמים בארץ ילידי הענק שראוהו שהיה עונק את השמש כשראו אותו מרגלים נתייראו לפיכך אמרו כי חזק הוא ממנו אמר ריש לקיש הטיחו דברים כלפי מעלה ובאותו עון נגזר עליהם גזירות קשות מה הקב"ה אמר לירמיה לך אמור להן אין אתם יודעים מה הוצאתם מפיכם (ירמיה יא) לקול המולה גדולה שאמרתם מה גרמתם לעצמכם הציתם אש עליכם יום לשנה יום לשנה תשאו את עונותיכם אמרו ונהי בעינינו כחגבים אמר הקדוש ברוך הוא ויתרתי עליהם אלא וכן היינו בעיניהם יודעים הייתם מה עשיתי אתכם לעיניהם מי יאמר שלא הייתם בעיניהם כמלאכים מה גרמתם לעצמכם במספר הימים אשר תרתם את הארץ לא דיים כך אלא שלא נכנסו לארץ אמר הקב"ה לישראל בעוה"ז ע"י שהיו שלוחי בשר ודם נגזר עליהם שלא יכנסו לארץ אבל לעוה"ב אני משלח לכם מלאכי פתאום ויפנה את הדרך שנא' (מלאכי ג) הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבוא אל היכלו :

נושא הדרשה: דיבת המרגלים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
עלו זה בנגב, ועליכם, את-ההר. וראיתם. ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'2069ר"פ)
ירמיה יא) : לקול המולה גדולה. (מלאכי ג) : הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבוא אל היכלו	(גימ'309ס"פת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'1760ר"ספ)
	(גימ'2069)

במדבר רבה פרשה טז משנה יג ויעלו ויתרו את הארץ כיצד היו נכנסים לעיר הדבר נוגף את הגדולים ומתעסקים בני העיר בקבורתן ובריה לא היתה רואה אותם לכך אמרו הארץ אשר עברנו בה וגו' בנסים שהיה עושה להם הקדוש ברוך הוא בו הוציאו דבה ויעלו בנגב ויבא עד חברון ושם אחימן שהיו עד מאד גבורים שנאמר (דברים ט) אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק (במדבר יג) וחברון שבע שנים נבנתה להודיעך שבחה של א"י שהפסולת שלה משובח הרבה יותר מן המשובח של מצרים שבשעה שיצאו ונחלו בני נח את העולם אחר המבול הם בנו עיירות תחלה ולא במקום השבח אלא במקום הפסולת של א"י וצוען מצרים היא הטובה שבארץ מצרים וזו קדמה לה שבע שנים וא"ת לא מי שבנה זו לא בנה זו הוא הדור הוא המשפחה (בראשית י) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען ועמדו ובנו זו לפני זו וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים :

נושא הדרשה: כפיות הטובה של המרגלים	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויעלו בנגב, ויבאו עד-חברון, ושם אחימן ששי ותלמי, ילידי הענק; וחברון, שבע שנים נבנתה, לפני, צען מצרים. ויבאו עד-נחל אשכל כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'5227)
(דברים ט) : אשר אתה ידעת ואתה שמעת מי יתיצב לפני בני ענק..	(גימ'3628ה)
(בראשית י) : ובני חם כוש ומצרים ופוט וכנען..	(גימ'1599ס"תאה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'5227)

במדבר רבה פרשה טז משנה כ ותשא כל העדה ויתנו את קולם זש"ה (משלי יח) דברי נרגן כמתלהמים והם ירדו חדרי בטן דברים שרגנו אחר הקב"ה גרמו להם צרה גדולה שאלו לא נשתו למרגלים לא היו לוקין עמהם אלא השלימו אחריהם שנא' (דברים א) ותרגנו באהליכם ותאמרו מהו ותרגנו תרתם גנות א"י שקראה הקדוש ברוך הוא ארץ טובה ותשא כל העדה ויתנו את קולם זש"ה (ירמיה יב) נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה אותו קול שבכיתם גרם לכם להיות שנואין ועל אותו הדור אמר ישעיה (ישעיה יז) ביום נטעך תשגשי ובבוקר זרעך תפריחי ביום שאמר ליטע אתכם בארץ נעשיתם סיגים ובבוקר זרעך תפריחי עד שלא בא השרב פרחתם גד קציר ביום נחלה ביום שעברתי ליתן לכם נחלת אביכם נעשיתם קלון בעולם וכאב אנוש זה הפרענות ששלחתה ירושה לדורות שבכו בליל ט' באב ואמר להם הקב"ה אתם בכיתם בכיה של חנם לפני אני אקבע לכם בכיה לדורות ומן אותה שעה נגזרה על ביהמ"ק שתתחרב כדי שיגלו ישראל לבין האומות שכה"א (תהלים קו) וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות נשיאות יד כנגד נשיאות קול :

נושא הדרשה: בכית חינוס גרמה לבכיה לדורות	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ותשא, כל-העדה, ויתנו, את-קולם; ויבכו העם, בלילה ההוא. וילנו על-משה ועל-אהרן, כל בני ישראל; ויאמרו אלהם כל-העדה, לו-מתנו בארץ מצרים, או במדבר הזה, לו-מתנו. ולמה יהוה מביא אתנו אל-הארץ הזאת, לנפל בחרב--נשינו וטפנו, יהיו לבז; הלוא טוב לנו, שוב מצרימה. ויאמרו, איש אל-אחיו : נתנה ראש, ונשובה מצרימה.. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'1688א)
(משלי יח) : דברי נרגן כמתלהמים והם ירדו חדרי בטן..	(גימ'1446אה)
(דברים א) : ותרגנו באהליכם ותאמרו	(גימ'1694)
ירמיה יב) נתנה עלי בקולה על כן שנאתיה.	(גימ'3409ר"ת)
ישעיה יז) : ביום נטעך תשגשי ובבוקר זרעך תפריחי..	(גימ'3189)
(תהלים קו) : וישא ידו להם להפיל אותם במדבר ולהפיל זרעם בגוים ולזרותם בארצות.	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ'11811)

במדבר רבה פרשה טז משנה כב ויאמר ה' אל משה עד אנה ינאצוני העם הזה אמר הקב"ה ב' צווחות צווחתי מפניכם סופכם לצווח ארבע בשיעבוד מלכות (תהלים יג) עד אנה ה' תשכחני נצח עד אנה תסתיר את פניך ממני עד אנה אשית עצות בנפשי (שם) עד אנה ירום אויבי עלי צווחתי עד מתי לעדה הרעה סופכם לצווח (שם ו) ונפשי נבהלה מאד ואתה ה' עד מתי אכנו בדבר אמר משה רבש"ע הבט לברית אבותם שנשבעה להם שתעמיד מהם מלכים נביאים וכהנים אמר לו הקדוש ברוך הוא ואין אתה מביניהם (שמות לב) ואעשה אותך לגוי גדול כיון שראה משה כך עמד במדה אחרת ויאמר משה אל ה' ושמעו מצרים ואמרו אל יושב הארץ הזאת יאמרו שלא היה בו כח לזון אותם אמר לו והלא ראו נסים וגבורות שעשיתי על הים ואמרים בנו היה יכול לעמוד בשלשים ואחד אין יכול לעמוד רבון כל העולמים עשה בשבילך (במדבר יד) ועתה יגדל נא כח ה' ותנצח מדת רחמים למדת הדין כאשר דברת לאמר אני אמרתי לפניך באיזה מדה אתה דן את עולמך (שמות לג) הודיעני נא את דרכיך העברת ממני ויעבור ה' על פניו ויקרא אותה המדה שאמרת לי קיים ה' ה' אל רחום וחנון סלח נא קבל הקב"ה את דבריו והודה לו (במדבר יד) ויאמר ה' סלחתי כדברך שהם עתידים המצרים לומר כדברך :

נושא הדרשה: תפילת משה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ועתה, יגדל-נא כוח אדוניי, כאשר דיברת, לאמור. יהוה, ארך אפיים ורב-חסד, נושא עוון, ופשע; ונקח, לא ינקח--פוקד עוון אבות על-בנים, על-שילשים ועל-ריבעים. סלח-נא, לעוון העם הזה--כגודל חסדך; וכאשר נשאת לעם הזה, ממצריים ועד-הנה. ויאמר יהוה, סלחתי כדברך. ואולם, חי-אני: ויילא כבוד-יהוה, את-כל-הארץ

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים יג) עד אנה יהוה תשכחני נצח..	(גימ' 1092)
(שם): עד אנה תסתיר את פניך ממני..	(גימ' 1901)
(שם): עד אנה אשית עצות בנפשי	(גימ' 2668 ס"ת)
(שם): עד אנה ירום אויבי עלי..	(גימ' 594 ס"ת)
(שם ו) ונפשי נבהלה מאד ואתה יהוה עד מתי	(גימ' 1545)
(שמות לב) ואעשה אותך לגוי גדול..	(גימ' 9942 ר"תא)
(שמות לג) הודיעני נא את דרכיך.	(גימ' 861)
(שמות לד): ויעבור יהוה על פניו ויקרא.	(גימ' 883)
(שמות לד): יהוה יהוה אל רחום וחנון..	(גימ' 457)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 10943)

במדבר רבה פרשה טז משנה כג (שם) ואולם חי אני אם יראו האנשים העולים מבן עשרים שנה ומעלה בן עשרים שנה בין שהיה עמהם בעצה בין שלא היה עמהם בעצה פחות מבן ד' שנה ולא הביא ב' שערות בין שהיה עמהם בעצה בין שלא היה עמהם בעצה ואם הביא ב' שערות והוא פחות מכ' היה עמהן בעצה לא היה נכנס ואעפ"כ לא מת אחד מהן פחות מסי' שנה בא וראה מה (מלאכי ג) בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו משל למטרוניתא שהיתה לה שפחה כושית והלך בעלה למד"ה כל הלילה אומרת אותה שפחה לאותה מטרוניתא אני נאה ממך והמלך אוהב אותי יותר ממך אמרה לה אותה מטרוניתא יבא הבקר ונדע מי נאה ומי שאוהב אותה המלך אף כך או"ה אומרים לישראל אנחנו מעשינו יפים ובנו חפץ הקדוש ברוך הוא לכך אמר ישעיה יבא הבקר ואנו יודעין במי חפץ שנאמר (ישעיה כא) אמר שומר אתא בקר וגם לילה יבא העולם הבא שנקרא בקר ואנו יודעין במי חפץ (מלאכי ג) ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע כתיב (תהלים סב) אך הבל בני אדם כזב בני איש אמר רבי חייא בשם ר' לוי כל הבלים שישראל עושין כל ימות השנה במאזנים לעלות מוחל להם הקב"ה במזל מאזנים בחדש תשרי (ויקרא טז) כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם :

נושא הדרשה: מחילה ביום הכיפורים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר יהוה, סלחתי כדברך. ואולם, חי-אני: ויילא כבוד-יהוה, את-כל-האנשים, הרואים את-כבודי ואת-אותותי, אשר-עשיתי מצריים, ובמדבר; וינסו אותי, זה עשר פעמים, (גימ' 7841ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(מלאכי ג): בין צדיק לרשע בין עובד אלהים לאשר לא עבדו	(גימ' 2098 ר"תא)
(ישעיה כא): אמר שומר אתא בקר וגם לילה..	(גימ' 1615)
(מלאכי ג): ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע..	(גימ' 2271)
(תהלים סב): אך הבל בני אדם כזב בני איש..	(גימ' 567)
(ויקרא טז): כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם..	(גימ' 1290)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 7841)

במדבר רבה פרשה טז משנה כה אמר לו משה שמעו כי אתה ה' בקרב העם הזה והמתה את העם הזה כאיש אחד שלא יהיו אומות העולם אומרים אלהי כנען קשים הם מאלהי מצרים אלהיהן של מצרים שקר הם אבל של כנען של בעל הם ואמרו אל יושב מבלתי יכולת ה' מפני שלא היה לו יכולת להוסיף להם מזונות הוציאם להמיתם במדבר ואין לשון יכולת אלא מזונות כמה דתימא (מלכים א ה) עשרים אלף כור חטים מכולת לביתו ד"א שלא יהיו אומ"ה נוהגין בך כאכזרי לומר בא דור המבול ואבדן בא דור הפלגה ובאו

סדומים ובאו מצרים ואבדן אף אלו שקראן בני בכורי הרי הוא מכלה אותן כלילית הזו שאינה מוצאה כלום והיא הופכת על בניה כך מבלתי יכולת ה' אמר משה רבון העולמים (במדבר יד) כי עין בעין נראה אתה מהו כי עין בעין אמר ריש לקיש הרי מאזנים מעוין אתה אומר אכנו בדבר ואני אומר סלח נא נראה של מי עומד שנאמר (שם) ויאמר ה' סלחתי כדברך אף על פי כן לא בטלה גזירתו של הקדוש ברוך הוא שאמר למשה ואעשה אותך העמיד ממנו ששים רבוא שנאמר (ד"ה א כג) ובני רחביה רבו למעלה ולעתיד לבא הקב"ה מכנסן שנאמר (ישעיה מט) הנה אלה מרחוק יבאו והנה אלה מצפון ומים ואלה מארץ סיני והגליות באים עמהם והשבטים שהם נתונים לפנים מן סמבטיון ושלפנים מן הרי חשך הם מתכנסין ובאין לירושלים אמר ישעיה (שם) לאמר לאסורים צאו אלו שנתונים לפנים מן סמבטיון ולאשר בחשך הגלו אלו שנתונים לפנים מן ענן של חשך (שם) ועל דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם אלו שנתונים בדפנו של אנטוכיא אותה שעה הם נגאלים ובאו לציון בשמחה שנא' (שם נא) ופדויי ה' ישובו וגו' :

נושא הדרשה: יהוה סולח למרגלים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואמרו, אל-יושב הארץ הזאת, שמעו כי-אתה יהוה, בקרב העם הזה: אשר-עין בעין נראה אתה יהוה, וענך עמד עליהם, ובעמד ענן אתה הלך לפניהם יומם, ובעמוד אש לילה. והמתה את-העם הזה, כאיש אחד ; (גימ' 7432)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(מלכים א ה): עשרים אלף כור חיטים מכולת לביתו.. (גימ' 1978)

(ד"ה א כג): ובני רחביה רבו למעלה (גימ' 676)

(ישעיה מט): הנה אלה מרחוק יבאו והנה אלה מצפון ומים (גימ' 933)

(שם): ואלה מארץ סיני.. (גימ'690ר"תה)

(שם): לאמר לאסורים צאו.. (גימ' 715)

(שם) ועל דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם.. (גימ' 1924)

(שם נא): ופדויי יהוה ישובו (גימ' 516)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 7432)

במדבר רבה פרשה טז משנה כז ד"א עד מתי זש"ה (מלאכי א) כי ממזרח שמש עד מבואו גדול שמי אמר הקדוש ברוך הוא אומ"ה מכבדין אותי ואתם כמה עשיתי נסים לכם ומכעיסין אתם אותי רצונך לידע עגלון מלך מואב אדם ערל היה ונכנס אהוד בן גרא אצלו כיון שהזכיר לו שמי חלק לי כבוד ועמד לו מכסאו שנאמר (שופטים ד) ויאמר אהוד דבר אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא לקיים מה שנא' כי ממזרח וגו' עליך אמר הקב"ה אומות העולם מכבדין אותי וחולקים לי כבוד ואתם מכעיסין אותי ואני טוען אתכם עד מתי אני סובל עד מתי לעדה הרעה אמר הקדוש ברוך הוא כביכול אדם קונה לו עבד שיהא העבד נוטל הפנס ומאיר לקונה ואני לא עשיתי כן אלא אתם עבדי (ויקרא כה) כי לי בני ישראל עבדים ואני נוטל את הפנס ומאיר לכם ד"א בנוהג שבעולם אדם קונה עבד שאם יצא לדרך יהא עבדו קודם ומתקן לו איטימסייה ואני לא עשיתי כן אלא אתם עבדי ואני הייתי מתקן לכם איטימסייה שנא' (במדבר יד) וארון ברית ה' וגו' לתור להם מנוחה ד"א בנוהג שבעולם אדם קונה עבד שיהא עבדו אופה לו לחם ואני לא עשיתי כן אתם עבדי ואני אופה לכם לחם מן השמים וכה"א (תהלים עח) לחם אבירים אכל איש :

נושא הדרשה: כפיות טובה מונעת סליחה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

עד-מתי, לעדה הרעה הזאת, אשר המה מלינים, עלי; שמעתי. אמר אלהים, חי-אני נאם-יהוה, אם-לא, כאשר דברתם באזני: כן, אעשה לכם כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(מלאכי א) כי ממזרח שמש עד מבואו גדול שמי. (גימ'2285ר"תאה)

(שופטים ד): ויאמר אהוד דבר אלהים לי אליך ויקם מעל הכסא (גימ' 1048)

(ויקרא כה): כי לי בני ישראל עבדים (גימ'899ס"ת)

(תהלים עח): לחם אבירים אכל איש.. (גימ'1113ס"ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 5345)

במדבר רבה פרשה יז משנה ה ועשו להם ציצית הה"ד (תהלים צז) אור זרוע לצדיק וגו' (ישעיהו מב) ה' חפץ למען צדקו זרע הקב"ה את התורה ואת המצות להנחילם לישראל לחיי העוה"ב ולא הניח דבר בעולם שלא נתן בו מצוה לישראל יצא לחרוש (דברים כב) לא תחרוש בשור ובחמור לזרוע (שם) לא תזרע כרמך לקצור (שם כד) כי תקצור קצירך לש (במדבר טו) ראשית עריסותיכם חלה שחט ונתן לכהן הזרוע והלחיים קן צפור שלוח הקן בחיה ובעופות ושחט את דמו וכסהו בעפר נטע (ויקרא יט) וערלתם ערלתו את פרוי קבר מת (דברים יד) לא תתגודדו מגלח שער (ויקרא יט) לא תקיפו בנה בית ועשית מעקה וכתבתם על מזוזות נתכסה בטלית ועשו להם ציצית ועשו להם תעשה ולא מן העשוי שלא יוציא מן נימין ויעשה מהן אלא מצוה להביא לבן ותכלת ויעשה אימתו כשהוא תכלת ועכשיו אין לנו אלא לבן שהתכלת נגזו על כנפי ולא באמצע אלא על הכנף פתיל שהוא צריך לפותלן אמר ר' מאיר מה נשתנה תכלת מכל מיני צבעונין שהתכלת דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד שנא' (שמות כד) ויראו את אלהי ישראל וגו' והיה לכם לציצית שתהא נראית וכמה שיעורה בית שמאי אומרים ארבע אצבעות ובית הלל אומרים שלש וכמה חוטיין ב"ש אומרים ד' ובית הלל אומרים ג' וראיתם אותו פרט לכסות לילה או אינו אלא פרט לסומא חזר ואמר למען תזכרו נתן ראייה ונתן זכירה למי שאינו רואה ראייה למי שרואה וראיתם אותו ולא אותה שאם עשית כן כאלו כסא כבוד אתה רואה שהוא דומה לתכלת וראיתם וזכרתם המראה מביא לידי זכרון זכרון מביא

לידי מעשה שנא' (במדבר טו) למען תזכרו ועשיתם למה כי לא דבר רק הוא מכם משל לבעל הבית שהיה שוקל ארנוניות וכותב אפכיות אמר לו אביו בני הוי זהיר באפכיות שחייך נתון בהן כך אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל (דברים לב) כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייך וגו' :

נושא הדרשה: הרבה מצות להרבות שכל	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והיה לכם, לציצת, וראיתם אתו וזכרתם את-כל-מצות יהוה, ועשיתם אתם; ולא-תתורו אחרי לבבכם, ואחרי עיניכם, אשר-אתם זנים, אחריהם. (גימ' 7853) אני יהוה אלהיכם, אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, להיות לכם, לאלהים: אני, יהוה אלהיכם(גימ' 3228) ס"ה הפסוקים במקרא (גימ' 11081) כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים צז): אור זרוע לצדיק	(גימ' 724)
(ישעיהו מב): יהוה חפץ למען צדקו.	(גימ' 594)
(דברים כב): לא תחרוש בשור ובחמור..	(גימ' 1715)
(שם) לא תזרע כרמך.	(גימ' 988)
(שם כד): כי תקצור קצירך	(גימ' 1246)
(ויקרא יט): וערלתם ערלתו את פרו.	(גימ' 2149)
(דברים יד): לא תתגודדו.	(גימ' 854)
(ויקרא יט): לא תקיפו.	(גימ' 627)
(שמות כד): ויראו את אלהי ישראל.	(גימ' 1211)
(דברים לב): כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייך	(גימ' 769)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 10877)
היתרה: 204 =גימטריה "צדיק" כרמו למרבה במצוות	(גימ' 204)
ס"ה	(גימ' 11081)

במדבר רבה פרשה יז משנה ו ולא תתורו אחרי לבבכם הלב והעינים הם סרסורין לגוף שהם מזנין את הגוף למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי משל לאחד מושלך לתוך המים הושיט הקברניט את החבל ואמר לו תפוש חבל זה בידך ואל תניחהו שאם תניחהו אין לך חיים אף כך אמר לו הקב"ה לישראל כל זמן שאתם מדובקין במצות (שם ד) ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כולכם היום וכן הוא אומר (משלי ד) החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך והייתם קדושים בזמן שאתם עושים את המצות אתם מקודשים ואימתכם מוטלת על העובדי כוכבים פרשתם מן המצות נעשיתם מחוללים אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל בעולם הזה עייניי הרע אתם פורשים מן המצות לעתיד לבא אני עוקרו מכם שנאמר (יחזקאל לו) ואת רוחי אתן בקרבכם וגו'.

נושא הדרשה: ייחודה של מצות ציצית	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והייתם קדשים, לאלהיכם. אני יהוה אלהיכם, אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים, להיות לכם, לאלהים: אני, יהוה אלהיכם..	(גימ' 4290ה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(דברים ד): ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כולכם היום	(גימ' 1266ס"תא)
(משלי ד): החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חייך.	(גימ' 1578)
(יחזקאל לו): ואת רוחי אתן בקרבכם.	(גימ' 1446)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 4290)

פרשת קרח

במדבר רבה פרשה יח משנה ג ויקח קרח מה כתיב למעלה מן הענין (במדבר טו) ועשו להם ציצית קפץ קרח ואמר למשה טלית שכולה תכלת מהו שתהא פטורה מן הציצית א"ל חייבת בציצית א"ל קרח טלית שכולה תכלת אין פוטרת עצמה ארבע חוטין פטורת אותה בית מלא ספרים מהו שיהא פטור מן המזוזה אמר לו חייב במזוזה א"ל כל התורה כולה רע"ה פרשיות אינה פוטרת את הבית פרשה אחת שבמזוזה פוטרת את הבית אמר לו דברים אלו לא נצטוו עליהן ומלבד אתה בודאן הה"ד ויקח קרח אין ויקח אלא לשון פליגא שלבו לקחו וכענין שנאמר (איוב טז) מה יקחד לבך הוא שמשה אומר להם שנאמר המעט כי הבדיל אלהי ישראל אמרו חכמים חכם גדול היה קרח ומטועני הארון שנאמר (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם וקרח בן יצהר בן קהת וכשאמר משה (שם טו) ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת מיד צוה ועשו ר"נ טליתות תכלת ונתעטפו בהן אותן ר"נ ראשי סנהדראות שקמו על משה שנאמר ויקומו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קריאי מועד עמד קרח ועשה להם משתה ונתעטפו בטליתות תכלת באו בני אהרן ליטול מתנותיהם חזה ושוק עמדו כנגדן אמרו להן מי צוה אתכם ליטול כך לא משה לא נתן כלום לא דבר המקום כך באו והודיעו את משה הלך לפייסן מיד עמדו כנגדו לקדמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים מי הם אליצור בן שדיאור וחביריו האנשים אשר נקבו בשמות אף על פי שלא פרסמן הכתוב נתן סימניהן ומתוך המקראות את מבין אותם משל למה הדבר דומה לבן טובים שנמצא גונב כלים מבית המרחץ ולא היה רוצה בעל הגניבה לפרסמו התחיל נותן סימניו אמרו לו מי גנב כליך אמר להם אותו בן טובים בעל קומה ושיניו נאות ושערו שחור וחוטמו נאה משנתן סימניו ידעו מי הוא אף כאן אע"פ שסתמן הכתוב בא ונתן סימניהן ואתה יודע מי הם נאמר להלן (במדבר א) אלה קריאי

העדה נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי ישראל הם ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות ונאמר כאן נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם :

נושא הדרשה: קרח מלגלג על המצוות
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלת--בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי-שם. ויקהלו על-משה ועל-אהרן, ויאמרו אלהם רב-לכם--כי כל-העדה כלם קדשים, ובתוכם יהוה; ומדוע תתנשאו, על-קהל יהוה. וישמע משה,...

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(במדבר טו) ועשו להם ציצית.. (גימ' 1057)

(איוב טז): מה יקחך לבך.

(גימ' 235)

(במדבר ז): ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם

(גימ' 2598 ר"תא)

(שם טו): ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת. (גימ' 2727)

(במדבר א): אלה קריאי העדה נשיאי מטות אבותם ראשי אלפי ישראל הם

ויקח משה ואהרן את האנשים האלה אשר נקבו בשמות.. (גימ' 5920)

(גימ' 12537)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יח משנה ד ויקהלו על משה ועל אהרן ויקח קרח לקח טליתו והלך ליטול עצה מאשתו כשאמר הקב"ה למשה (שם ח) קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם וכה תעשה להם לטהרם וגוי והעבירו תער על כל בשרם מיד עשה כן לקרח התחיל לחזור על ישראל לא היו מכירין אותו אמרו לו מי עשה לך כך אמר להם משה עשה בי ולא עוד אלא נטלני בידי ורגלי והיו מניפין אותי ואומר לי הרי אתה טהור והביא את אהרן אחיו וקשטו ככלה והושיבו באהל מועד מיד התחילו שונאי משה להתגרות בו את ישראל ואמרו משה מלך ואהרן אחיו כהן גדול ובניו סגני כהונה תרומה לכהן מעשר לכהן כ"ד מתנות לכהן מיד ויקהלו על משה מיד ויאמרו אליהם אמר ר' לוי באותה שעה כינס קרח עדתו ואמר להם הרביתם עלינו משוי יותר משעבוד מצרים טוב לנו תחת מצרים מתחת ידכם ובקשו לסקלו לפיכך וישמע משה ויפול על פניו אמר להם משה לא למלוכה אני מבקש ולא לאהרן אחי כהונה גדולה שני' ואהרן מה הוא כי תלינו עליו אמר משה רבש"ע לא כך צויתני (שמות כח) ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך ואת בניו אתו והרי עומדים כנגדנו להרגנו אמר בקר ויודע ה' את אשר לו מהו כן א"ר נתן אמר הקדוש ברוך הוא אם נתקבצו כל חרטומי העולם ובקשו להפוך את הבקר לערב לא יוכלו וכשם שהבדלתי בין אור לחשך כן הבדלתי אהרן להקדישו בקדש הקדשים מיד וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה לא נלך ולא נבא אין כתיב כאן אלא לא נעלה (משלי יח) פי כסיל מחתה לו פתחו פיהם לפורעניות לומר שהן מתין בירידה ולא בעלייה כשם שאמרו כך מתו וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה אמר משה הואיל ולא רצו לילך אצלי אני אבא אצלם אולי יתביישו ויחזרו בהם שני' ויקם משה וילך אל דתן ואבירם כשראו אותו התחילו לחרף ולגדף שנאמר ודתן ואבירם יצאו נצבים וכי יושבין או כורעים או נופלים יוצאים בני אדם אלא כשיצאו הן מחרפין ומגדפין נאמר כאן יציאה והצבה ונא' בגלית הפלשתי יציאה והצבה דכתיב (שמואל א יז) ויצא איש הבינים וגוי' ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיבב ארבעים יום מה יציאה והצבה התם בחירופין ובגדופין אף כאן בחרופין ובגדופין לפיכך פתח משה ואמר אם כמות כל האדם ימותון אלה ותפתח הארץ את פיה בוא וראה כמה קשה מחלוקת שכל העוזר במחלוקת הקב"ה מאבד את זכרו שכך כתיב ואש יצאה מאת ה' ותאכל את החמשים ומאתים איש אמר ר' ברכיה כמה קשה המחלוקת שב"ד של מעלה אין קונסים אלא מבן עשרים שנה ומעלה וב"ד של מטה מבן י"ג במחלוקת של קרח תינוקות בן יומן נשרפו ונבלעו בשאול תחתית דכתיב ונשיהם ובניהם וטפם וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה לכך כתיב ויקח קרח:

נושא הדרשה: תואנותיו של קרח
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלת--בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי-שם. ויקהלו על-משה ועל-אהרן, ויאמרו אלהם רב-לכם--כי כל-העדה כלם קדשים, ובתוכם יהוה; ומדוע תתנשאו, על-קהל יהוה. וישמע משה

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(שם ח): קח את הלויים מתוך בני ישראל וטהרת אותם וכה

(גימ' 3913 ת)

תעשה להם לטהרם

(גימ' 1967 ס"ת)

(שם ח): והעבירו תער על כל בשרם..

(שמות כח): ואתה הקרב אליך את אהרן אחיך

(גימ' 2358)

ואת בניו אתו

(גימ' 711 א)

(משלי יח): פי כסיל מחתה לו..

(גימ' 883 ס"ת)

(שמואל א יז): ויצא איש הביניים..

(שם): ויגש הפלשתי השכם והערב ויתיבב ארבעים יום (גימ' 2699)

(גימ' 12537)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יח משנה ה ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ולמה לא כתיב בן יעקב או בן ישראל זש"ה (בראשית מט) בסודם אל תבא נפשי אלו המרגלים בקהלם אל תחד כבודי זה קרח אמר יעקב לפני

הקדוש ברוך הוא רבשי"ע לא במרגלים ולא במחלוקת של קרח לא יזכר שמי על אותן הרשעים ואימתי יזכר שמי כשהן מתייחסין ועומדין על הדוכן בן תחת בן אסיר בן אביאסף בן קרח בן יצהר בן קהת בן לוי בן ישראל ודתן ואבירם מכאן אמרו אוי לרשע אוי לשכנו דתן ואבירם לפי שהיו שכנים של קרח שהיה שרוי בדרום דכתיב (במדבר ג) משפחות בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה דגלו של ראובן סמוך להם שנאמר (שם ב) דגל מחנה ראובן תימנה אבל דגלו של יהודה היה במזרח ויששכר וזבולן עמו שנא' (שם) והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה וסמוכין להן משה ואהרן דכתיב (שם ג) והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה משה ואהרן ובניו לפי שהיו אלו סמוכין לתורה זכו להיות בני תורה כדכתיב (תהלים ס) יהודה מחוקקי וכתוב (ד"ה א יב) ומבני יששכר יודעי בינה לעתים וכתוב (שופטים ה) וזבולן מושכים בשבט סופר ודתן ואבירם שהיו שכנים לקראת בעל מחלוקת לקו עמו ואבדו מן העולם :

נושא הדרשה: יעקב בקש שלא ייזכר במחלוקת קרח
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלת--בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי-שם. ויקהלו על-משה ועל-אהרן, ויאמרו אלהם רב-לכם--כי כל-העדה כלם קדשים, ובתוכם יהוה; ומדוע תתנשאו, על-קהל יהוה. וישמע משה

(גימ' 12537)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(בראשית מט): בסודם אל תבא נפשי (גימ' 986)

(שם): בקהלם אל תחד כבודי.

(גימ' 1085 ר"ת)

(במדבר ג): משפחות בני קהת יחנו על ירך המשכן תימנה

(גימ' 3285 ס"תתא)

(שם ב): דגל מחנה ראובן תימנה

(גימ' 904)

(שם): והחונים קדמה מזרחה דגל מחנה יהודה.

(גימ' 704)

(שם ג): והחונים לפני המשכן קדמה לפני אהל מועד מזרחה

(גימ' 2342 ס"תה)

משה ואהרן ובניו

(גימ' 294)

(תהלים ס): יהודה מחוקקי

(גימ' 1655)

(ד"ה א יב): ומבני יששכר יודעי בינה לעתים..

(גימ' 1176)

(שופטים ה): וזבולן מושכים בשבט סופר.

(גימ' 12537)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יח משנה ז וידבר אל קרח בקר מה ראה לומר בקר אמר משה שמא מתוך מאכל ומשתה אמרו דבר זה אמר שמא בין כך ובין כך יעשו תשובה לכך נאמר בקר ויודע ה' א"ל אין לי רשות ליכנס עכשיו אין לפני לא אכילה ושתייה אלא בשבילנו על שאכלנו ושתינו ד"ה א"ל משה גבולות חלק הקב"ה בעולמו יכולים אתם לערב יום ולילה והוא שאמר הכתוב בתחלה (בראשית א) ויהי ערב ויהי בקר ויבדל אלהים בין האור ובין החשך בשביל תשמישו של עולם וכשם שהבדיל בין האור ובין החשך בשביל תשמישו של עולם כך הבדיל ישראל מן האומות שנאמר (ויקרא כ) ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי וכך הבדיל אהרן שנאמר (ד"ה א כג) ויבדל אהרן להקדישו בקדש קדשים אם יכולין אתם לערב אותה הבדלה שהבדיל בין האור ובין החשך אתם יכולין לבטל את זה לכך אמר להם בקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו כבר הוא מתוקן ואת אשר יבחר בו יקריב אליו:

נושא הדרשה: משה דוחה את קרח לבוקר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויפל על-פניו וידבר אל-קרח ואל-כל-עדתו, לאמר, בקר וידע יהוה את-אשר-לו ואת-הקדוש, והקריב אליו (גימ' 4319)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(בראשית א): ויהי ערב ויהי בקר ויבדל אלהים בין האור ובין החשך (גימ' 1449)

(ויקרא כ): ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי.. (גימ' 1272 ר"תפת)

(ד"ה א כג): ויבדל אהרן להקדישו בקדש קדשים (גימ' 1624 ה)

(גימ' 4319)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה ח משנה ח זאת עשו קחו לכם מחתות ותנו בהן אש ושימו עליהם קטורת לפני ה' מחר מה ראה לומר כן אמר להם כדרכי הגוים יש נימוסין הרבה וכומרין הרבה כולן מתקבצין בבת אחת ואנו אין לנו אלא ה' אחד ותורה אחת ומשפט אחד ומזבח אחד וכ"ג אחד ואתם מאתים וחמשים איש מבקשים כהונה גדולה אף אני רוצה בכך לכן אתה וכל עדתך זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו הרי לכם תשמיש החביב מן הכל הוא הקטרת חביבה מן כל הקרבנות וסם המות נתון לתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא לפיכך התרה בהם והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש אמרו לו משה הרי אני אומר לכם שלא תתחייבו מי שיבחר מכם יצא חי וכלכם אובדין רב לכם בני לוי הרי אמרתי לכם לא טפשים היו שכך התרה להם וקבלו עליהם לקרב הם חטאו בנפשותם שנאמר את מחתות החטאים האלה בנפשותם וקרח שפקח היה מה ראה לשטות הזה אלא עינו הטעתו ראה שלשלת גדולה עומדת הימנו שמואל ששקול כמשה ואהרן שנא' (תהלים צט) משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו עשרים וארבעה משמרות עומדות מבני בניו שכולם מתנבאים ברוה"ק (ד"ה א כה) כל אלה בנים להימן אמר אפסר הגדולה הזו עתידה לעמוד ממני ואני אדום ולא ראה יפה לפי שבניו עשו תשובה ועומדין מהן ומשה היה רואה לכך נשתתף לבא לאותה חזקה ששמע מפי משה שכולם אובדין וא' פליט והיה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש:

נושא הדרשה: קחו לכם מחתות
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וקחו איש מחתתו, ונתתם.
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים צט): משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו (גימ'1788ר"פ)
 (ד"ה א כה): כל אלה בנים להימן
 (גימ'2181)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יח משנה ט ויאמר משה אל קרח מי שילך ומדבר עם יוסף אומר לשמעון שמע י"א שהיה מבקש ממנו שיחזור בו ואומר לפניו דברים רכים כיון שראה שלא שמע אמר עד שלא ישתתפו אחרים עמו התחיל לדבר להם שמעו נא בני לוי הקטן הוא הכבוד שבידכם המעט מכם כי הבדיל אלהי ישראל וגוי חזר על קרח ויקרב אותך ואת כל אחיך בני לוי לפי שהיה גדול שבשבט נעשו אחיו טפלה לו לכן אתה וכל עדתך הנועדים על ה' המחלוקת הזו אינה כנגדנו אלא כנגד הקדוש ברוך הוא משל למלך שהיו לו עבדים הרבה ורצה לעשות א' מהן בן חורין וליתן לו זמורה חזר ועשה אותו סנקליטיקוס עמדו חביריו כנגדו אמרו אם הוא עצמו בא ונטל לעצמו אותה גדולה יפה עשו שעמדו כנגדו עכשיו שרבו הוא שעשה לו כל מי שעומד כנגדו לא כנגד רבו הוא עומד אף כך אמר להם משה אלו אהרן אחי נטל לעצמו את הכהונה יפה עשיתם שנתרעמתם עליו עכשיו הקב"ה נתן לו שהגדולה והגבורה והמלכות שלו כל מי שעומד על אהרן לא על הקדוש ברוך הוא הוא עומד לכך כתיב ואהרן מה הוא כי תלינו עליו בוא וראה חסידותו של אהרן הצדיק בשעה שהציק משה שמן המשחה על ראשו נודעזע אהרן ונבעת אמר למשה אחי שמא לא הייתי ראוי להמשח בשמן הקדש ומעלתי ונתחייבתי כרת שאמר הקב"ה על בשר אדם לא ייסך לפיכך העיד הכתוב עליו (תהלים קלג) הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן כטל חרמון הקיש שמן המשחה לטל חרמון מה טל חרמון אין בו מעילה כך שמן היורד על אהרן אין בו מעילה לפיכך הנועדים על ה' כל הדברים האלו פייס משה לקרח ואין את מוצא שהשיבו דבר לפי שהיה פסח ברשעו אמר אם אני משיבו יודע אני בו שהוא חכם גדול ועכשיו יקפחני בדבריו ואני מתרצה לו בעל כרחי מוטב שלא אזקק לו כשראה משה שאין בו תועלת פירש הימנו:

נושא הדרשה: משה מנסה למנוע מקורח לחטוא
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר משה, אל-קרח: שמעו-נא, בני לוי. המעט מכם, כי-הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל,
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים קלג): הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד (גימ'1629ר"תתא)
 (שם): כשמן הטוב על הראש יורד על הזקן זקן אהרן כטל חרמון (גימ' 2296)
 (גימ' 3925)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יח משנה י וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירים אף הם עמדו ברשען ולא נזקקו להשיבו ויאמרו לא נעלה הכשילים פיהם לרשעים וברית כרותה לשפתים שמתו וירדו לשאול תחתית לאחר שירדו חיים שאולה המעט כי העלינו וגוי כי תשתרר עלינו על מה את מתרברב עלינו מה טובה עשית לנו הוצאתנו ממצרים שהוא כגן ה' ובארץ כנען לא הכנסתנו אלא הרי אנו במדבר והנגף משתלח בנו העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה ויחר למשה למה שאדם הדן עם חבירו ומתווכח ומשיבו יש לו נחת רוח ואם אינו משיבו יש לו צער ויאמר משה אל ה' אל תפן אל מנחתם אל תקבלם בתשובה היה צריך למקרא לומר אל תפן אל עבודתם מהו אל מנחתם כך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע יודע אני שיש לאלו חלק באותה מנחה שהקריבו שנאמר מלבד עולת התמיד ומנחתה והיתה של כל ישראל קריבה הואיל ופירשו אלו מבניך אל תסתכל בחלקם תניחנו האש ואל תאכלנה לא חמור אחד מהם נשאתי מה שהיה דרכי ליטול לא נטלתי מהם בנוהג שבעולם אדם שהוא עושה בהקדש נוטל שכרו מן ההקדש ואני בשעה שהייתי יורד מן מדין למצרים היה דרכי ליטול מהן חמור שבשביל צרכיהם ירדתי ולא נטלתי וכן שמואל הצדיק אמר (שמואל א יב) הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי שור שהייתי מקריב עליהם לקרבן ומבקש רחמים עליהם וכן למשוח עליהם מלך משלי היה שנאמר (שם טז) עגלת בקר תקח בידך וכן הוא אומר (שם ט) כי זבח היום לעם בבמה לא נטלתי משלהם וכשהייתי חוזר ועושה דיניהם וצרכיהם והולך וסובב כל עיירות ישראל שנא' (שם ז) והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל דרך העולם בעלי דינין הולכין אצל הדיין ואני הייתי הולך וסובב מעיר לעיר וממקום למקום וחמור שלי וכן משה אמר (שמות יח) כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי ואני לא עשיתי כן אלא הלכתי אצלם ולא הרעותי את אחד מהם שלא חייבתי את הזכאי ולא זכיתי את החייב וכשראה משה שעמדו בגאותן אמר להם אתה וכל עדתך וגוי הלך קרח כל אותו הליילה והיה מטעה את ישראל ואומר להם מה אתם סבורים שאני עוסק ליטול את הגדולה לעצמי אני מבקש שתהא הגדולה על כלנו חוזרת שמשעה נטל מלכות לעצמו והכהונה גדולה נתן לאחיו והיה הולך ומפתה כל שבט ושבט כראוי להם עד שנשתתפו עמי מנין שנאמר ויקח עליהם קרח את כל העדה הקריבו כולם מדברים עמו מיד וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר הבדלו מתוך העדה הזאת ויפלו על פניהם:

נושא הדרשה: וישלח משה לקרוא לדתן ולאבירים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישלח משה, לקרא לדתן ולאבירים בני אליאב; ויאמרו, לא נעלה. המעט, כי העלינו מארץ זבת חלב ודבש, להמיתנו, במדבר: כי-תשתרר עלינו, גם-השתרר. אף לא אל-ארץ זבת חלב ודבש, הביאתנו, ותתן-לנו, נחלת שדה וחרם; העיני האנשים ההם, תנקר--לא נעלה.
 (גימ' 13019)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

- (שמואל א יב) : הנני ענו בי נגד יהוה ונגד משיחו את שור מי לקחתי וחמור מי לקחתי.. (גימ' 3126)
- (שם טז) : עגלת בקר תקח בידך. (גימ' 1349)
- (שם ט) : כי זבח היום לעם בבמה.. (גימ' 297)
- (שם ז) : והלך מדי שנה בשנה וסבב בית אל (גימ' 1340)
- (שמות יח) : כי יהיה להם דבר בא אלי ושפטתי.. (גימ' 1190)
- ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 7302)
- היתרה (גימ' 5717) במקביל לרעיון שבמדרש מניינו כמניין הפסוקים הבאים : (דברים, ד, יג) וַיִּגַד לְכֶם אֶת-בְּרִיתוֹ, אֲשֶׁר צָוָה אֶתְכֶם לַעֲשׂוֹת--עֲשֶׂרֶת, הַדְּבָרִים ; וַיִּקְרָא בְּשֵׁם יְהוָה אֲבֹנִים.. (גימ' 5717)
- (דברים, יז, יט) וְהִיְתָה עִמּוֹ, וְקָרָא בּוֹ כָּל-יְמֵי חַיָּו--לְמַעַן יִלְמַד, לְיִרְאָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהָיו, לְשֹׁמֵר אֶת-כָּל-דְּבָרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת וְאֶת-הַחֻקִּים הָאֵלֶּה, לַעֲשׂוֹתָם. (גימ' 5717)

במדבר רבה פרשה יח משנה יב וידבר ה' אל משה לאמר העלו מסביב למשכן קרח אף על פי ששמע משה מפי הגבורה לא אמר להם העלו עד שהלך והתרה בהם שנאמר ויקם משה וילך אל דתן ואבירם להודיע רשעתן שאע"פ שהלך משה ברגליו אצלן הרשעים קשין לרצות מה עשו לא רצו לצאת מאליהן (נ"א מאהליהם) נגדו כשראה משה כך אמר עד כאן היה לי לעשות וידבר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים שנו רבותינו ארבעה נקראו רשעים הפושט ידו לחבירו להכותו אף על פי שלא הכהו נקרא רשע שנא' (שמות ב) ויאמר לרשע למה תכה רעך הכית לא נאמר אלא תכה והלוה ואינו משלם שנא' (תהלים לז) לוח רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן ומי שיש בו עזות פנים ואינו מתבייש לפני מי שגדול הימנו שנא' (משלי כא) העז איש רשע בפניו וישר הוא יבין דרכו ומי שהוא בעל מחלוקת שנאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ושניהם היו בדתן ואבירם עזות פנים ומחלוקת מחלוקת מ' מכה ח' חרון ל' לקוי ק' קללה ת' תועבה וי"א תכלית כלייה מביא לעולם ויעלו מעל משכן קרח כיון שראה שנסתלקו ישראל מסביבותיהם יצאו מחרפין ומגדפין שנא' יצאו נצבים ולהלן כתיב (ש"א יז) ויגש הפלשתי השכם והערב ויטיצב ארבעים יום ויאמר משה בזאת תדעון כי ה' שלחני אם כמות כל האדם ימותון אלה משל למה"ד לשושבין בתו של מלך שהיו עדותיה בידו עמד א' מן המסובין וקלל את השושבין ואמר לא היו בתולים לבתו של מלך עמד השושבין כנגד המלך ואמר לו אם אין אתה תובע בנפקין שלך ואין אתה מוצא את זה והרגו בפני הכל אף אני אומר בוודאי שלא נמצאו בתולים לבתו של מלך מיד אמר המלך מוטב לי להרוג את זה ולא יוציא השושבין שם רע על בתי וכך קרח נחלק על משה ואמר מלבו ומעצמו אמר משה כל הדברים הללו פתח משה ואמר לפני הקדוש ברוך הוא אם מתים אלו על מטותם כדרך שבני אדם מתים והרופאין עולין והן מבקרין אותם כדרך שכל החולים מתבקרין אף אני כופר ואומר לא ה' שלחני ומלבי אמרתי זה א' מג' נביאים שאמרו ב' הזה אליהו ומיכיהו ומשה אליהו אמר (מ"א יח) אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי את כל הדברים האלה ענני ה' ענני וידעו העם הזה כי אתה ה' האלהים ואתה הסבות את לבם אחורנית אם אין אתה עונה אותי אני אומר אתה הסבות את לבם אחורנית וכן מיכיהו אמר לאחאב (שם כב) אם שוב תשוב בשלום אף אני אומר לא דבר ה' בי וכן משה אם כמות כל האדם וגו' אמר לו הקב"ה למשה מה אתה מבקש אמר לפניו רבש"ע אם בריאה אם בראת פה לארץ הרי יפה ואם לאו יברא ה' יברא לה עכשיו פה אמר לו הקדוש ברוך הוא (איוב כב) ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור :

נושא הדרשה: העלו מסביב למשכן קרח
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. דבר אל-העדה, לאמר: העלו, מסביב, למשכן-קרח, דתן ואבירם. ויקם משה, וילך אל-דתן ואבירם; וילכו אחריו, זקני ישראל. וידבר אל-העדה לאמר, סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה, ואל-תגעו, בכל-אשר להם: פן-תספו, בכל-חטאתם. ויעלו, מעל משכן-קרח דתן ואבירם--מסביב; ודתן ואבירם יצאו נצבים, פתח אהליהם, ונשיהם ובניהם, וטפם. ויאמר, משה, בזאת תדעון, כי-יהוה שלחני לעשות את כל-המעשים האלה: כי-לא, מלבי. אם-כמות כל-האדם, ימתון אלה. (גימ' 19123ה)

- כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
- (שמות ב) : ויאמר לרשע למה תכה רעך. (גימ' 1647)
- (תהלים לז) : לוח רשע ולא ישלם וצדיק חונן ונותן.. (גימ' 1864)
- (משלי כא) : העז איש רשע בפניו וישר הוא יבין דרכו. (גימ' 1941)
- (ש"א יז) : ויגש הפלשתי השכם והערב ויטיצב ארבעים יום (גימ' 3133ר"ת)
- (מ"א יח) : אלהי אברהם יצחק וישראל היום יודע כי אתה אלהים
- בישראל ואני עבדך ובדברך עשיתי את כל הדברים האלה.. (גימ' 4205)
- (שם) ענני יהוה ענני וידעו העם הזה כי אתה יהוה האלהים. (גימ' 1167)
- (שם) ואתה הסבות את לבם אחורנית.. (גימ' 2033)
- (שם כב) אם שוב תשוב בשלום. (גימ' 1439ת)
- (איוב כב) : ותגזר אומר ויקם לך ועל דרכיך נגה אור. (גימ' 1694)
- ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :... (גימ' 19123)

במדבר רבה פרשה יח משנה יג ותפתח א"ר יהודה באותה שעה נפתחו לארץ פיפיות הרבה שנאמר בקרב כל ישראל א"ר נחמיה והרי כתיב ותפתח הארץ את פיה אמר לו והיאך את מקיים בקרב כל ישראל אלא שנעשית הארץ כמשפך וכל היכן שהיה א' מהם היה מתגלגל ויורד ובא עמו נמצאת מקיים בקרב כל ישראל ומקיים ותפתח הארץ את פיה ואת כל היקום זה הממון שמעמיד את הרגלים רבותינו אמרו אפי' היו כלים ביד הכובס היו מתגלגלין ובאין ונבלעין עמהן א"ר שמואל בר נחמני אפי' מחט שהיתה שאולה ביד ישראל מידם אף היא היתה נבלעת שנא' וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה וכל כך למה שחלק על הקב"ה אעפ"כ לעתיד לבא הם עתידין לעלות ר' יהודה בן בתירה שונה שיש להם חלק לעוה"ב שנאמר ויאבדו מתוך הקהל בדוד הוא אומר (תהלים קיט) תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי מה אבידה שנאמר בדוד היא עתידה להתבקש אף כאן אבידה העתידה להתבקש וכן חנה מתפללת עליהם (שמואל א ב) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל:

נושא הדרשה: ותפתח הארץ את פיה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 4845)	ותפתח הארץ את-פיה, ותבלע אתם ואת-בתיהם, ואת כל-האדם אשר לקרח., כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 3501רס"פ)	(תהלים קיט): תעיתי כשה אובד בקש עבדך כי מצותיך לא שכחתי.
(גימ' 1344רס"פת)	(שמואל א ב): יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל
(גימ' 4845)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

במדבר רבה פרשה יח משנה יד (משלי יח) אח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון זה קרח שפשע בתורה שהיא עז שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום ומדינים כבריח ארמון והלא היה יודע שבעלי דיניו היו קשים כבריח ארמון זה משה ואהרן מה הבריה אינו זו כך משה שנא' (שמות כו) והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה:

נושא הדרשה: חטאו של קרח	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 6718)	ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלת--בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד.. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 2039)	(משלי יח) אח נפשע מקרית עוז ומדינים כבריח ארמון.
(גימ' 1868)	(תהלים כט): יהוה עוז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום
(גימ' 2811ס"תת)	(שמות כו): והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה
(גימ' 6718)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש ...

במדבר רבה פרשה יח משנה טו אמר איוב (איוב טו) וישכן ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים לא יעשר ולא יקום חילו ולא יטה לארץ מנלם לא יסור מני חשך יונקתו תיבש שלהבת ויסור ברוח פיו אל יאמן בשוא נתעה כי שוא תהיה תמורתו בלא יומו תמלא וכפתו לא רעננה יחמס כגפן בסרו וישלך כזית נצתו כי עדת חנף גלמוד ואש אכלה אהלי שחד וישכן ערים נכחדות בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים זה היה קרח שהיה קתליקוס לביתו של פרעה והיו בידו מפתחות האוצרות שלו א"ל הקדוש ברוך הוא מה הנאה יש לך אין אתה שולט עליהם שנא' בתים לא ישבו למו אשר התעתדו לגלים ולמי הן מעותדין לאלו שהן גולין ישראל שגלו ממצרים אבל קרח לא יעשר ולא יקום חילו אף כשימות אינו קם ולא יטה לארץ מנלם לא יסור מני חשך לעולם אינו סר מן החשך יונקתו תיבש שלהבת אמרו רבותינו אשתו של קרח כשירדה לגיהנם כיבת אותה ויסור ברוח פיו שלא יאמר שמואל עתיד לעמוד ממנו ובשבילו אני נמלט אף הוא יסור ברוח פיו אל יאמן בשוא נתעה הקב"ה צווח על ר"ן איש שחלקו עמו אל תאמינו טועה הוא אל יאמן כשהוא נתעה בלא יומו תמלא עד שלא יגיע קצו למות הוא ממית עצמו יחמס כגפן בסרו זו אשתו וישלך כזית נצתו אלו בניו ולמה כי עדת חנף גלמוד ואש אכלה אהלי שחד ואש יצאה מאת ה':

נושא הדרשה:	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 16886)	ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי; ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן-פלת--בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני-ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי-שם. ויקהלו על-משה ועל-אהרן, ויאמרו אלהם רב-לכם--כי כל-העדה כלם קדשים, ובתוכם יהוה; ומדוע תתנשאו, על-קהל יהוה. וישמע משה ויפל על-פניו. וידבר אל-קרח ואל-כל-עדתו, לאמר, בקר וידע יהוה את-אשר-לו ואת-הקדוש רב-לכם, בני לוי. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 1209ת)	(איוב טו): וישכן ערים נכחדות
(גימ' 877)	(שם): בתים לא ישבו למו
(גימ' 1499)	(שם): אשר התעתדו לגלים.
(גימ' 1106ס"ית)	(שם): לא יעשר ולא יקום חילו..
(גימ' 542)	(שם): ולא יטה לארץ מנלם
(גימ' 735)	(שם): לא יסור מני חשך.
(גימ' 2731ר"ת)	(שם): יונקתו תיבש שלהבת..
(גימ' 594)	(שם): ויסור ברוח פיו..
(גימ' 966)	(שם): אל יאמן בשוא נתעה

- (שם) : כי שוא תהיה תמורתו. (גימ' 1809)
- (שם) : בלא יומו תמלא. (גימ' 566)
- (שם) : וכפתו לא רעננה (גימ' 918)
- (שם) : יחמס כגפן בסרו.. (גימ' 539)
- (שם) : וישלך כזית נצתו.. (גימ' 1349)
- (שם) : כי עדת חנף גלמוד (גימ' 725)
- (שם) : ואש אכלה אהלי שחד. (גימ' 721)

(גימ' 16886)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יח משנה טז ד"א ויחלק ויקבץ וידבר ויצו קרח אינו אומר אלא ויקח מה לקח לא כלום לקח אלא לבו נטלו אמר הכתוב (איוב טו) מה יקחך לבך ומה ירזמון עיניך א"ר לוי למה חלק קרח על משה אמר אני בנו של שמן בן יצהר שנא' (דברים ז) ותירושך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך תירוש זה יין ויצהרך זה השמן ובכל משקים שתתן את השמן הוא נמצא עליון ולא עוד אלא שכתוב (זכריה ד) אלה שני בני היצהר העומדים על אדון כל הארץ וכי יש לשמן בנים אלא זה אהרן ודוד שנמשחו בשמן המשחה אהרן נטל כהונה ודוד מלכות אמר קרח ומה אלו שנמשחו בשמן המשחה בלבד נטלו כהונה ומלכות אני שאני בנו של שמן איני נמשח ונעשה כהן ומלך מיד נחלק על משה :

נושא הדרשה : קרח - לבו נטלו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

- ויקח קרח, בן-יצהר בן-קהת בן-לוי ודתן ואבירים בני אליאב, ואון בן-פלת בני ראובן. ויקמו לפני משה, ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים, נשיאי עדה קראי מועד, אנשי שם. ויקהלו על משה ועל-אהרן, ויאמרו אלהם רב-לכם כי כל העדה כלם קדשים, ובתוכם יהוה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 10222)
- (איוב טו) : מה יקחך לבך ומה ירזמון עיניך. (גימ' 759)
- (דברים ז) : ותירושך ויצהרך שגר אלפיך ועשתרות צאנך על האדמה אשר נשבע לאבותיך לתת לך.. (גימ' 5887)
- (זכריה ד) : אלה שני בני היצהר העומדים על אדון כל הארץ. (גימ' 1450)
- ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 8096)
- היתרה (גימ' 2126) מתאימה גימטרית לרעיון שבמדרש לפי הפסוקים הבאים : (גימ' 2126)
- (תהילים, עח,נו) : וַיִּנְסוּ וַיִּמְרוּ, אֶת-אֱלֹהִים עֲלִיוֹן ; וַיַּעֲדוּתֵי, לֹא שָׁמְרוּ.. (גימ' 2126)
- (משלי, א,יט) : כִּן--אֶרְחוּת, כָּל-בִּצְעַ בְּצַע ; אֶת-נַפְשׁ בְּעֲלִיוֹ קָח.. (גימ' 2126)
- (משלי, כה,ו) : אֶל-תִּתֶּהְדָּר לִפְנֵי-מֶלֶךְ ; וּבְמִקּוֹם גְּדֹלִים, אֶל-תַּעֲמֹד.. (גימ' 2126)

במדבר רבה פרשה יח משנה יז ויקח שלקחו לבו (תהלים נה) כי לא אויב יחרפני ואשא לא משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו זה דואג ואחיתופל שהיו מחרפין אותו לא היו שונאי והיו מחרפין אותי ולא קוראין אותי בשמי אלא מדוע לא בא בן ישי ראיתי את בן ישי הנה ראיתי בן לישי הוי כי לא אויב יחרפני ואשא ואתה אנוש כערכי אלופי שהיה אדם גדול בתורה ומיודעי שהיה נושא ונותן בהלכה אשר יחדו נמתיק סוד מהו בבית אלהים נהלך ברגש כדתן הפר היה קרב בכ"ד כדי שיהא הרוגש מרגיש שנאמר (שם) בבית אלהים נהלך ברגש ישיא מות עלימו א"ר אלעזר עצת מינות היה בהן למה היו דומין לבית שהוא מלא תבן והיה בבית חורין והיה התבן נכנס בהם לאחר ימים התחיל אותו התבן שהיה בתוך אותו החורין יוצא ידעו הכל כי היה אותו הבית של תבן כך דואג ואחיתופל לא היו בהן מצות מתחלה אע"פ שנעשו בני תורה היו כתחלתן הוי (שם) כי רעות במגורם בקרבם ד"א מדבר במשה כי לא אויב אלא קרח שהוא משלי יחרפני אשר יחדו נמתיק סוד אהרן וקרח שניהן שוין בבית אלהים נהלך ברגש זה שוחט ומקריב וזה זורק את הדם ישיא מות עלימו שהביא את המיתה עליו וירדו הם וכל אשר להם וגו' :

נושא הדרשה : נפילתו של קרח
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

- ותפתח הארץ את-פיה, ותבלע אתם ואת-בתיהם, ואת כל-האדם אשר לקרח, ואת כל-הרכוש. וירדו הם וכל-אשר להם, חיים--שאלה ; ותכס עליהם הארץ, ויאבדו מתוך הקהל. (גימ' 8712)
- כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
- (תהלים נה) : כי לא אויב יחרפני ואשא לא משנאי עלי הגדיל ואסתר ממנו.. (גימ' 2143)
- (שם) : בבית אלהים נהלך ברגש.. (גימ' 1110)
- (שם) : ישיא מות עלימו. (גימ' 923)
- (שם) : כי רעות במגורם בקרבם (גימ' 1341)
- ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש : (גימ' 5517)
- היתרה.. (גימ' 3195) מתאימה גימטרית לנושא הנדון במדרש בפסוק הבא : (גימ' 3195)
- (ירמיהו, יט,טו) : אֶת כָּל-הַרְעָה אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי עָלֶיךָ כִּי הִקְשׁוּ אֶת-עַרְפָּם..

פרשת חקת

במדבר רבה פרשה יט משנה ב זאת חקת התורה (תהלים יב) אמרות ה' אמרות טהורות אריב"ל מצינו שעיקם הקב"ה שנים וגי תיבות בתורה שלא להוציא דבר טומאה מפיו (בראשית ו) מן הבהמה הטהורה ומן

הבהמה אשר איננה טהורה ומן הבהמה אשר לא טהורה היא א"ר יודן אף כשבא ליפתח בסימני בהמה טמאה לא פתח אלא בסימני בהמה טהורה (ויקרא יא) את הגמל כי לא מפרס פרסה אין כתיב כאן אלא כי מעלה גרה הוא ואת הארנבת כי לא מפרסת פרסה אין כתיב כאן אלא כי מעלת גרה היא ואת החזיר כי לא מעלה גרה הוא אין כתיב כאן אלא כי מפרס פרסה הוא רבי יהושע דסכנין בשם ר' לוי אמר תינוקות שהיו בימי דוד עד שלא טעמו טעם חטא היו יודעין לדרוש את התורה מ"ט פנים טמא ומ"ט פנים טהור והיה דוד מתפלל עליהם ואומר (תהלים יב) אתה ה' תשמרם נטר אורייתהון בלבהון תנצרים מן הדור זו לעולם ואחר כל השבח הזה יוצאין למלחמה ונופלין ע"י שהיה בהן דילטורין הוא שדוד אמר (שם נז) נפשי בתוך לבאים אשכבה לוהטים נפשי בתוך לבאים זה אבנר ועמשא שהיו לבאים בתורה אשכבה לוהטים זה דואג ואחיתופל שהיו לוהטים אחר לשון הרע ולשונם חרב חדה אלו הזיפים שנא' (שם נד) בבוא הזיפים ויאמרו לשאול באותה שעה אמר דוד (שם נז) רומה על השמים אלהים סלק שכינתך מבינותם אבל דורו של אחאב כולו עובדי עבודת כוכבים היו ועל ידי שלא היו בהם דילטורין יוצאין למלחמה ונוצחין הוא שאמר עובדיה לאליהו (מלכים א יח) הלא הגד לאדוני את אשר עשיתי בהרוג איזבל את נביאי ה' ואחביאם ואכלכלם לחם ומים אם לחם למה מים אלא מלמד שהיו המים קשים להביא לו יותר מן הלחם ואליהו מכריז בהר הכרמל אני נותרתי נביא לה' לבדי וכל עמא ידעי ולא מפרסמו למלכא אמר ר' שמואל בר נחמני אמרו לו לנחש מפני מה אתה מצוי בין הגדרות אמר אני פרצתי גדרו של עולם ומפני מה אתה הולך ולשונך שותת אמר הוא גרם לי ומפני מה כל חיה נושכת ואינה ממיתה ואתה נושך וממית אמר להם (קהלת י) אם ישך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון אפשר דאנא עביד כלום דלא מתאמר לי מן עליותא ומפני מה את נושך באבר אחד וכל האיברים מרגישין אמר להם ולי אתם אומרים אמרו לבעל הלשון שהוא כאן והורג ברומי ולמה נקרא שלישי שהוא הורג שלשה האומרו והמקבלו והנאמר עליו ובימי שאול הרג ד' הרג את דואג שאמרו ושאלו שקבלו אחימלך שנאמר עליו ואבנר בן נר למה נהרג ריב"ל אמר על שהקדים שמו לשמו של דוד הדא הוא דכתיב (שמואל ב ג) וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ כתב מן אבנר לדוד וריש לקיש אמר ע"י שעשה דמן של נערים שחוק שנאמר (שם ב ב) ויאמר אבנר אל יואב יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו ורבנן אמרי על ידי שלא המתין לשאול להתפייס מן דוד שנאמר (שם א כד) ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך אמר לו לאבנר מה את בעי מן גלימוי דידך בסירא הועדת כד אתון למעגל אמר לו הלא תענה אבנר בכנף אמרת בסירא הועדת חנית וצפחת בסירא הועדת ויש אומרים על שהיה בידו למחות על נוב ולא מיחה ר' חנן בן פזי פתר קרא בפי' פרה שיש בה משבעה שבעה פרות שבע שריפות שבע הזיות שבע כיבוסיך שבעה טמאים שבעה טהורים שבעה כהנים ואם יאמר לך אדם חמשה הן אמור לו משה ואהרן בכלל שנא' וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה:

נושא הדרשה: דברה תורה בלשון נקיה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן לאמר. זאת חקת התורה, אשר-צוה יהוה לאמר: דבר אל-בני ישראל, ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין-בה מום, אשר לא-עלה עליה, על. ונתתם אתה, אל-אלעזר הכהן; והוציא אתה אל-מחוץ למחנה, ושחט אתה לפניו. ולקח אלעזר הכהן, מדמה--באצבעו; והזה אל-נכח פני אהל-מועד, מדמה--שבע פעמים. ושרף את-הפרה, לעיניו: את-ערה ואת-בשרה ואת-דמה, על-פרשה ישרף. ולקח הכהן, עץ ארז ואזוב--ושני תולעת; והשליך, אל-תוך שרפת הפרה. וכבס בגדיו הכהן, ורחץ בשרו במים, ואחר, יבא אל-המחנה; וטמא הכהן, עד-הערב..

(גימ' 1946)	תהלים יב) אמרות יהוה אמרות טהורות
(גימ' 1372)	בראשית ו) מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה
(גימ' 2733)	ויקרא יא) את הגמל כי מעלה גרה הוא ואת הארנבת כי מעלת גרה היא..
(גימ' 1436א)	שם): ואת החזיר כי מפרס פרסה הוא.
(גימ' 1412)	תהלים יב): אתה יהוה תשמרם.
(גימ' 1379)	שם נז): נפשי בתוך לבאים אשכבה לוהטים.
(גימ' 793)	שם נד): בבוא הזיפים ויאמרו לשאול.
(גימ' 2645ס"ת)	שם נז): רומה על השמים אלהים סלק שכינתך מבינותם..
(גימ' 2996)	מלכים א יח): הלא הגד לאדוני את אשר עשיתי בהרוג איזבל את נביאי יהוה ואחביאם ואכלכלם לחם ומים
(גימ' 1105)	קהלת י): אם ישך הנחש בלא לחש..
(גימ' 2259)	שמואל ב ג): וישלח אבנר מלאכים אל דוד תחתיו לאמר למי ארץ.
(גימ' 1804)	שם ב ב): ויאמר אבנר אל יואב יקומו נא הנערים וישחקו לפנינו..
(גימ' 1195)	שם א כד): ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך..
(גימ' 23075)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יט משנה ג זאת חקת התורה וגו' רבי יצחק פתח (קהלת ז) כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני כתיב (מלכים א ד) ויתן אלהים חכמה לשלמה מהו כחול רבנן אמרי נתן לו חכמה כנגד כל ישראל שנא' והיה מספר בני ישראל כחול הים וגו' א"ר לוי מה חול גדר לים כך היתה חכמה גדורה לשלמה מתלא אמרין דעה חסרת מה קניית דעה קניית מה חסרת (משלי כה) עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעצור לרוחו (מלכים א ד) ותרב חכמת שלמה מחכמת כל בני קדם מה היתה חכמתן של בני קדם שהיו יודעים וערומין בטייר אמר רבי שמעון בן גמליאל בגי' דברים וכו' ומכל חכמת מצרים מה היתה חכמת מצרים את מוצא כשביקש שלמה לבנות בית המקדש שלח אצל פרעה נכה אמר לו שלח לי אומנין

בשכרן שאני מבקש לבנות בית המקדש מה עשה כנס כל אצטרולוגין שלו צפו וראו בני אדם שעתידין למות באותה שנה ושלחן לו כשבאו אצל שלמה צפה ברוח הקדש שהם מתים באותה שנה נתן להם תכריכיהן ושלחן אצלו שלח לו לא היה לך תכריכין לקבור את מתין הרי לך הן ותכריכיהן ויחכם מכל האדם אדה"ר מה היתה חכמתו את מוצא כשבקש הקדוש ברוך הוא לבראות את האדם נמלך במלאכי השרת אמר להם (בראשית ב) נעשה אדם בצלמנו אמרו לפניו (תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו א"ל אדם שאני רוצה לבראות חכמתו מרובה משלכם מה עשה כינס כל בהמה חיה ועוף והעבירן לפניו א"ל מה שמונתן של אלו לא ידעו כיון שברא אדם העבירן לפניו אמר לו מה שמונתן של אלו אמר לזה נאה לקרות שור ולזה ארי ולזה סוס ולזה חמור ולזה גמל ולזה נשר שנאמר (בראשית ב) ויקרא האדם שמות א"ל ואתה מה שמך אמר לו אדם למה שנבראתי מן האדמה א"ל הקב"ה אני מה שמי אמר ליה ה' למה שאתה אדון על כל הבריות היינו דכתיב אני ה' הוא שמי הוא שמי שקרא לי אדה"ר הוא שמי שהתניתי ביני לבין עצמי הוא שמי שהתניתי ביני לבין בריותי מאיתן האזרחי זה אברהם שנאמר (תהלים פט) משכיל לאיתן האזרחי הימן זה משה שנאמר לא כן עבדי משה וגוי וכלכל זה יוסף שנאמר (בראשית מז) ויכלכל יוסף וגוי אמרו המצריים כלום מלך עלינו עבד זה אלא בחכמתו מה עשו לו הביאו ע' פתקין וכתבו עליהם שבעים לשון והיו משליכין אותן לפניו וקורא כל אחד ואחד בלשונו ולא עוד אלא שהיה מדבר בלה"ק שלא היה בהן כח לשמוע שנאמר (תהלים פא) עדות ביהוסף שמו שפת לא ידעתי אשמע דרדע זה דור המדבר שהיה בהן דעה בני מחול שמחל להם הקדוש ברוך הוא במעשה העגל (מלכים א ד) וידבר שלשת אלפים משל אמר ר' שמואל בר נחמני חזרנו על כל המקראות ולא מצינו שנתנבא שלמה אלא קרוב לשמנה מאות פסוקים אלא מלמד שכל פסוק ופסוק שאמר יש בו שנים ושלשה טעמים כמה דאת אמר (משלי כה) נזם זהב וחלי כתר ורבנן אמרי שלשת אלפים משל על כל פסוק ופסוק אלף וחמשה טעמים על כל משל ומשל שיריו אין כתיב כאן אלא שירו של משל (מ"א ד) וידבר על העצים וכי אפשר לאדם לדבר על העצים אלא אמר שלמה מפני מה מצרוע נטהר בגבוה שבגבוהים ובנמוך שבנמוכים בעץ ארז ובאזובע"י שהגביה עצמו כארז לקה בצרעת כיון שהשפיל עצמו כאזוב נתרפא על ידי אזוב וידבר על הבהמה ועל העוף וכי אפשר לאדם לדבר על בהמה ועוף אלא אמר מפני מה בהמה ניתרת בשני סימנין והעוף בסימן אחד על שהבהמה נבראת מן היבשה ועוף כתוב אחד אומר מן האדמה דכתיב (בראשית א) ויצר ה' אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים וכתוב א' אומר (שם) ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף בר קפרא אומר מרקק שבים נבראו ר' אבין בשם רבי שמואל אמר אף על פי כן רגלוהי דתרנגולא דמיין לחספניתא דנונא ועל הרמש וכי אפשר לו לאדם לדבר על הרמש אלא אמר שלמה מפני מה שמנה שרצים שכתוב בתורה הצדן והחובל בהן חייב ושאר שרצים פטור מפני שיש להן עורות ועל הדגים וכי אפשר לומר כן אלא מפני מה בהמה חיה ועוף טעונין שחיטה ודגים אין טעונין שחיטה אלא מהדין קרא הצאן ובקר ישחט להם וגוי הורה יעקב איש כפר גיבוריא בצור על הדגים שטעונין שחיטה ושמע ר' חגי שלח ואיית' אמר ליה מגן הורית אמר לו מהכא ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף מה טעון שחיטה אף דגים טעונין שחיטה אמר להו ארבעוניה דילקי אמר בר נש דאמר מילי דאורייתא לקי אמר ליה לא הורית טב אמר ליה מן א"ל מהכא (במדבר יא) הצאן ובקר ישחט להם ואם את כל דגי הים יאסף להם אלו טעונין שחיטה ואלו טעונין אסיפה אמר חבוט חביטך דהוא טבא בקילטא הורה יעקב איש כפר גיבוריא בצור על בר ישראל הבא על הנכרית והוליד בן שנמול בשבת שמע רבי חגי שלח ואייתיה אמר ליה מנא הא לך אמר ליה דכתיב (שם א) ויתילדו על משפחותם לבית אבותם אמר להו ארבעוניה דילקי אמר ליה בר נש דאמר מילי דאורייתא לקי אמר לו לא הורית טב אמר ליה מן את מודע לי א"ל אי אתי לגנבך בר עממיא ואמר בעינא למהוי יהודאי על מנת דמגזריניה ביומא דשבתא או ביומא דכיפוריא מחללין עליו את השבת או לא והלא אין מחללין עליו את השבת אלא על בנה של בת ישראל בלבד אמר לו ומנא לך הא א"ל כתיב (עזרא י) ועתה נכרת ברית לאלהינו להוציא כל נשים והנולד מהם בעצת ה' א"ל מן הקבלה את מלקני א"ל כתיב (שם) וכתורה יעשה אמר לו ומאי זו תורה א"ל מדאמר רבי יוחנן בשם רשב"י כתיב (דברים ו) ולא תתחתן בס למה (שם) כי יסיר את בנך מאחרי בנך הבא מישראלית קרוי בנך ואין בנך הבא מן הכושית קרוי בנך אלא בנה אמר לו חבוט חביטך דהוא טבא בקילטא אמר שלמה על כל אלה עמדתי ופרשה של פרה אדומה חקרתי ושאלתי ופשפשתי (קהלת ז) אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני :

נושא הדרשה : ותרב חכמת שלמה - ולא ידע טעם פרה אדומה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וַיִּדְבֹר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר. זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: דָּבַר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין-בָּהּ מוֹם, וְאֲשֶׁר לֹא-עָלָה עָלֶיהָ, עֵל. וַנִּתְּתָם אֹתָהּ, אֶל-אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן; וְהוֹצִיא אֹתָהּ אֶל-מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, וְשָׁחַט אֹתָהּ לְפָנָיו. וְלָקַח אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן, מִדְּמָה--בְּאֶצְבָּעוֹ; וְהֵזָה אֶל-נֹכַח פְּנֵי אֱהֱל-מוֹעֵד, מִדְּמָה--שֶׁבַע פְּעָמִים. וְשָׂרַף אֶת-הַפָּרָה, לְעֵינָיו: אֶת-עֶרְוָה וְאֶת-בְּשָׂרָה וְאֶת-דָּמָה, עַל-פְּרִשָּׁה יִשְׂרָף. וְלָקַח הַכֹּהֵן, עֵץ אֲרָז וְאֹזֹב--וְשָׂנִי תוֹלְעֵת; וְהִשְׁלִיךְ, אֶל-תּוֹךְ שְׂרַפַּת הַפָּרָה. וְכִבֵּס בְּגָדָיו הַכֹּהֵן, וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם, וְאָחַז, יָבֵא אֶל-הַמַּחֲנֶה; וְטָמֵא הַכֹּהֵן, עַד-הָעֶרֶב. וְהִשְׂרַף אֹתָהּ--כִּבְּסֵס בְּגָדָיו בְּמַיִם, וְרָחַץ בְּשָׂרוֹ בְּמַיִם; וְטָמֵא, עַד-הָעֶרֶב. וְאִסַּף אִישׁ טְהוֹר, אֶת אֶפְרַת הַפָּרָה, וְהָנִיחַ מַחוּץ לַמַּחֲנֶה, בְּמִקוֹם טְהוֹר; וְהִיָּתָה לְעֵדוּת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁמֶרֶת, לְמִי נִדְּה--חֲטָאת הוּא. וְכִבֵּס הָאִסַּף אֶת-אֶפְרַת הַפָּרָה, אֶת-בְּגָדָיו, וְטָמֵא, עַד-הָעֶרֶב; .. (גימ' 13157)

- כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 קהלת ז) כל זה נסיתי בחכמה אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני..
 (מלכים א ד) : ויתן אלהים חכמה לשלמה.
 (משלי כה) עיר פרוצה אין חומה איש אשר אין מעצור לרוחו
 (מלכים א ד) ותרב חכמת שלמה מחכמת

- (גימ' 1873)
 (גימ' 1030)
 (גימ' 2310)

(גימ' 2215)	כל בני קדם
(גימ' 688)	(בראשית ב) נעשה אדם בצלמו.
(גימ'1576ר"ת)	(תהלים ח) מה אנוש כי תזכרנו.
(גימ' 1113)	(בראשית ב) : ויקרא האדם שמות
(גימ' 1122)	(תהלים פט) : משכיל לאיתן האזרחי..
(גימ'283אה)	(בראשית מז) : ויכלכל יוסף .
(גימ' 2705)	(תהלים פא) : עדות ביהוסף שמו שפת לא ידעתי אשמע..
(גימ'1783)	(מלכים א ד) : וידבר שלשת אלפים משל
(גימ' 625)	(משלי כה) : נום זהב וחלי כתם
(גימ' 537)	מ"א ד) וידבר על העצים..
(גימ' 2353)	(בראשית א) : ויצר יהוה אלהים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים..
(גימ' 2152)	(שם) : ישרצו המים שרץ נפש חיה ועוף יעופף.
(גימ' 1652)	(במדבר יא) : הצאן ובקר ישחט להם ואם את כל דגי הים יאסף להם
(גימ'2478ר"ת)	(שם א) : ויתילדו על משפחותם לבית אבותם.
(גימ' 3261)	(עזרא י) : ועתה נכרת ברית לאלהינו להוציא כל נשים והנולד מהם בעצת יהוה.
(גימ' 1022)	(שם) : וכתורה יעשה.
(גימ' 1337)	(דברים ו) : ולא תתחתן במ
(גימ' 1042)	(שם) כי יסיר את בנך מאחרי..
(גימ' 33157)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יט משנה ד (שם) מי כהחכם ומי יודע פשר דבר מי כהחכם זה הקב"ה שכתוב בו (משלי ג) ה' בחכמה יסד ארץ ומי יודע פשר דבר זה הקדוש ברוך הוא שפירש את התורה למשה (קהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו אמר רבי יודן גדול כחן של נביאים שמדמין דמות גבורה של מעלה לצורת אדם שנאמר (דניאל ח) ואשמע קול אדם בין אולי ורבי יהודה ברבי סימון אמר מהכא (יחזקאל א) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה (קהלת ח) ועז פניו ישונא שהוא משתנה ממדת הדין למדת רחמים לישראל אמר רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי על כל דבר ודבר שהיה אומר הקב"ה למשה אומר לו טומאתו וטהרתו כיון שהגיע לפרשת אמור אל הכהנים אמר לו משה רבש"ע אם נטמא זה במה תהא טהרתו לא השיבו באותה שעה נתכרכמו פניו של משה כיון שהגיע לפרשת פרה אדומה אמר לו הקדוש ברוך הוא באותה שעה שאמרתי לך אמור אל הכהנים ואמרת לי אם נטמא במה תהא טהרתו לא השבתיך זו טהרתו ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת :

נושא הדרשה : הקב"ה מבאר את התורה למשה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ולקחו, לטמא, מעפר, שריפת החטאת; ונתן עליו מים חיים, אל-כלי. ולקח איזוב וטבל במים, איש טהור, והזה על-האווה ועל-כל-הכלים, ועל-הנפשות אשר היו-שם; ומניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 1075)	(שם) מי כהחכם ומי יודע פשר דבר.
(גימ'507ס"ת)	(משלי ג) : יהוה בחכמה יסד ארץ..
(גימ' 1270)	(קהלת ח) חכמת אדם תאיר פניו.
(גימ' 707)	(דניאל ח) : ואשמע קול אדם בין אולי..
(גימ'1767א)	(יחזקאל א) : ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה
(גימ' 596)	(קהלת ח) ועז פניו ישונא.
(גימ'5984)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יט משנה ה רבי יהושע דסכנין בשם רבי לוי אמר ארבעה דברים יצר הרע משיב עליהן דכתיב בהן חקה אשת אח וכלאים ושעיר המשתלח ופרה אדומה אשת אח דכתיב (ויקרא יח) ערות אשת אחיך וגוי' ובלא בניס יבמה עליה וכתוב בערות אשת אח (שם יט) ושמתם את כל חקתי וכלאים (דברים כב) לא תלבש שעטנו וסדין בציצית מותר וכתוב ביה חוקה את חקותי תשמרו שעיר המשתלח דכתיב (ויקרא טז) והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו והוא עצמו מכפר על האחרים וכתוב ביה והיתה זאת לכם לחקת עולם פרה מנין דתנן כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין בגדים והיא גופה מטטהרת בגדים וכתוב בה חקה זאת חקת התורה :

נושא הדרשה : ארבעה דברים יצר הרע משיב עליהן
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וַיִּדְבֹר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר. זֹאת חֻקַּת הַתּוֹרָה, אֲשֶׁר-צִוָּה יְהוָה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּקְחוּ אֵלֶיךָ פָּרָה אֲדָמָה תְּמִימָה אֲשֶׁר אֵין-בָּהּ מוֹם, אֲשֶׁר לֹא-עֵלָה עָלֶיהָ, עַל. וּנְתַתֶּם אֹתָהּ, אֶל-אֱלֹעֶזֶר הַכֹּהֵן; .. (גימ' 8708)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (ויקרא יח): ערות אשת אחיך. (גימ' 1416)
 (דברים כה) יבמה יבא עליה (גימ' 185)
 (שם יט): ושמתם את כל חקתי.. (גימ' 1959ת)
 (דברים כב) לא תלבש שעטנז. (גימ' 1199)
 (ויקרא טז): והמשלח את השעיר לעזאזל יכבס בגדיו (גימ' 2341ס"ת)
 (שם) והיתה זאת לכם לחקת עולם (גימ' 1608)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 8708)

במדבר רבה פרשה יט משנה ו ויקחו אליך פרה אדומה א"ר יוסי ברבי חנינא אמר לו הקב"ה למשה לך אני מגלה טעם פרה אבל לאחר חקה דאמר רב הונא כתיב (תהלים עה) כי אקח מועד אני מישרים אשפוט וכתיב (זכריה יד) והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון יקפאון כתיב דברים המכוסין מכם בעולם הזה עתידים להיות צופים לעולם הבא כהדין סמיה דצפי דכתיב (ישעיה מב) והולכתי עורים בדרך לא ידעו וכתיב (שם) אלה הדברים עשיתים ולא עזבתים אעשה אין כתיב כאן אלא עשיתים שכבר עשיתי לרבי עקיבא וחביריו דברים שלא נגלו למשה נגלו לר"ע וחביריו (איוב כח) וכל יקר ראתה עינו זה רבי עקיבא וחביריו אמר רבי יוסי ברבי חנינא רמו שכל הפרות בטלות ושלך קיימת:

נושא הדרשה: לעתיד לבוא יגלה יהוה טעמים של מצוות התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין-בה מום, אשר לא-עלה עליה, על. ונתתם אותה, אל-אלעזר הכהן; והוציא אתה אל-מחוץ למחנה, ושחט אתה לפניו.

ולקח אלעזר הכהן, מדמה..
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים עה): כי אקח מועד אני מישרים אשפוט. (גימ' 1316)
 (זכריה יד) והיה ביום ההוא לא יהיה אור יקרות וקפאון (גימ' 1328)
 (ישעיה מב): והולכתי עורים בדרך לא ידעו. (גימ' 1150)
 (שם): אלה הדברים עשיתים ולא עזבתים. (גימ' 1693)
 (איוב כח) וכל יקר ראתה עינו. (גימ' 1126)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 6613)

במדבר רבה פרשה ט משנה ט קח את המטה והשקית את העדה ואת בעירם מכאן שהקב"ה חס על ממונן של ישראל ויקהילו משה ואהרן את כל הקהל אל פני הסלע וכה"א ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד מלמד שכל אחד ואחד ראה עצמו עומד על פני הסלע וכן כשעברו את הירדן נכנסו כל ישראל בין שני בדי ארון שנאמר (יהושע ג) ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה ושמעו את דברי ה' וכאן כל ישראל עומדין ורואין כל נסים שבסלע התחילו לומר יודע משה חק הסלע אם הוא מבקש יוציא לנו מים מזה נמצא משה עומד בספק אם אשמע להם אני מבטל דברי המקום והקדוש ברוך הוא (איוב ה) לוכד חכמים בערמה לפי שהיה משה משמר עצמו כל אותן ארבעים שנה שלא להקפיד כנגדן שהיה מתירא מן השבועה שנשבע הקב"ה אם יראה איש באנשים האלה אמרו לו הרי סלע כשם שאתה רוצה להוציא מסלע אחר הוצא מזו צווח עליהם (במדבר כ) שמעו נא המורים המורים שיטין הרבה יש בו המורים סרבנין המורים שוטים שכן בכרתי הים קורים לשוטים מורים המורים מלמדין את מלמדיהן המורים מורי חצין (שמואל א ל) וימצאו המורים אנשים המורים בקשת וירם משה את ידו ויך את הסלע הכהו פעם אחת התחיל הסלע נוטף מים מועטים שנאמר (תהלים עח) הן הכה צור ויזובו מים כזב שהוא נוטף טפין אמרו לו בן עמרם הללו מים ליונקי שדים או לגמולי חלב מיד הקפיד כנגדן והכהו פעמים ויצאו מים רבים ושטפו כל מי שהיה מרנן כנגדן שנאמר (שם) ונחלים ישטפו ואעפ"כ לא עשה משה אלא מסלע שאמר לו הקדוש ברוך הוא ומנין שאף אותו סלע שאמרו ישראל עליו וכל סלע וסלע וצורו שהיו באותו מקום היו מוציאים מים שנאמר (שם) יבקע צורים וגוי' ולמה נתפש אהרן שנאמר ויאמר ה' אל משה יען לא האמתם בי משל לבעל חוב שבא ליטול גורנו של לוח ונטל שלו ושל שכנו אמר לו הלוח אם אני חייב שכני מה חטא אף כך אמר משה רבינו אני הקפדתי אהרן מה חטא לפיכך הכתוב מקלסו (דברים לג) וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה:

נושא הדרשה: מי מריבה התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

קח את-המטה, והקהל את-העדה אתה ואהרן אחיך, ודברתם אל-הסלע לעיניהם, ונתן מימיו; והוצאת להם מים מן-הסלע, והשקית את-העדה ואת-בעירם. ויקח משה את-המטה, (גימ' 7473)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (יהושע ג): ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה ושמעו את דברי יהוה (גימ' 2716)
 (איוב ה) לוכד חכמים בערמה (גימ' 495)
 (תהלים עח): הן הכה צור ויזובו מים. (גימ' 508)
 (שם): ונחלים ישטפו.. (גימ' 607ס"תאה)

(שם) : יבקע צורים

(גימ' 528)

(דברים לג) : ולוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך אשר נסיתו במסה

(גימ' 2619)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 7473)

במדבר רבה פרשה יט משנה טו וישלח משה מלאכים כה אמר אחיך ישראל זה שאמר הכתוב (תהלים טו) לא רגל על לשונו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא נשא על קרובו בנוהג שבעולם אדם עושה בפרקמטיא עם חבירו והקפידו פורש ממנו ואינו רוצה לראותו ומשה אף על פי שנענש על ידי ישראל שנא' (שם קו) ויקציפו על מי מריבה וירע למשה לא פרק משאן מעליו אלא וישלח מלאכים אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו אמרו לו אתה ידעת כשאמר הקב"ה (בראשית טו) ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה אנו נשתעבדנו ואתה בן חורין וירדו אבותינו על אותנו עינוי משל לשני אחין שיצא שטר חוב על זקניהם פרע אותו אחד מהם לימים התחיל לשאול חפץ מאחיו אמר לו אתה יודע שאותו חוב על שנינו ואני הוא שפרעתיו אל תחזירני מן חפצי שאני שואל וירדו אבותינו מצרימה מה טיבן של אבות כאן שנאמר וירעו לנו מצרים ולאבותינו שכל זמן שישראל בצרה אף הן בצרה נעברה נא בארצך וגוי' מי באר מי בורות היה צריך לומר למדך תורה ד"א שההולך לארץ שאינו שלו ויש בידו צורכו לא יאכל ממה שבידו אלא שלו יהא מונח ויקנה מן החנוני שבביל להנותו כך אמר לו משה הבאר עמנו ומן אנו אוכלין לא תאמר שאנו מטריחין עליך שכר אתה עושה לעצמך כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה (דברים ב) אכל תשברו מאתם בכסף אמר להם משה התירו לכם כיסכם שלא יאמרו עבדים היו עניינים הם הראו להם עושרכם וידעו שלא הפסדתם בשעבוד (בראשית טו) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול וידעו שאין אתם חסרים כלום ולא משלכם אתם נותנים שנא' (דברים ב) כי ה' אלהיך ברכך זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך לא חסרת דבר דרך המלך נלך שאנו חוסמין את בהמתנו לא נטה ימין ושמאל זה קשה מכולם שאמרו לו בכל סביבותינו יש לנו רשות להרוג ולבוז אבל בגבלך לא נטה ימין ושמאל ויאמר אליו אדום לא תעבר בי זש"ה (תהלים קכ) אני שלום וכי אדבר המה למלחמה ומנין שכך אמר לו הקב"ה שאין מניחים אתכם לעבור ולא הכל מהם שאני הוא שרוצה שנא' (דברים ב) אל תתגר בם כי לא אתן לכם מארצם וכתוב וימאן אדום נתון את ישראל ואחר כך שלחו אל מלך מואב ולא אבה אע"פ שאינו מפורש כאן הרי מפורש בשופטים מלמד שהכל ברוה"ק שלא היה בכולן קל מיפתח והוא פירש שנא' וישלח ישראל מלאכים אל מלך אדום לאמר אעברה נא בארצך ולא שמע מלך אדום וגם אל מלך מואב שלח ולא אבה ואף משה רמז כאשר עשו לי בני עשו היושבים בשעיר :

נושא הדרשה : משה מבקש לעבור באדום
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וישלח משה מלאכים מקדש, אל-מלך אדום : כה אמר, אחיך ישראל, אתה ידעת, את כל-התלאה אשר מצאתנו. וירדו אבותינו מצרימה, ונשב במצרים ימים רבים ; וירעו לנו מצרים, ולאבותינו. טז ונצעק אל-יהוה, וישמע קלנו, וישלח מלאך, ויצאנו ממצרים ; והנה אנחנו בקדש, עיר קצה גבולך. יז נעברה-נא בארצך,

	(גימ' 1400את)	(שם קו) : ויקציפו על מי מריבה וירע למשה
		(בראשית טו) : ידוע תדע כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם
	(גימ' 3305)	ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה.
	(גימ' 1602)	(דברים ב) : אכל תשברו מאתם בכסף
	(גימ' 1014ר"ת)	(בראשית טו) : ואחרי כן יצאו ברכוש גדול
		(דברים ב) : כי יהוה אלהיך ברכך זה ארבעים שנה
	(גימ' 2181)	יהוה אלהיך עמך לא חסרת דבר.
	(גימ' 883)	(תהלים קכ) : אני שלום וכי אדבר המה למלחמה
	(גימ' 2049)	(דברים ב) : אל תתגר בם כי לא אתן לכם מארצם..
(גימ' 12434)		ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה יט משנה טז ויסעו מקדש ויבאו זש"ה (ד"ה ב כ) בהתחברך עם אחזיהו פרץ ה' את מעשיך על שנתחברו לרשע הזה לעבור בארצו חסרו אותו צדיק לכך נסמכה פרשת אסיפת אהרן לאחר פרשת מלך אדום ויט ישראל מעליו ויסעו מקדש מהו כל העדה עדה שלמה עדה הנכנסת לארץ לפי שמתו יוצאי מצרים ואלו מן אותן שכתוב בהן (דברים ד) חיים כולכם היום מהו הר ההר הר על גבי הר כתפוח קטן על גבי תפוח גדול אף על פי שהענן הולך לפניהם משפיל את הגבוה ומגביה את השפל הניח הקדוש ברוך הוא את ההר הזה דוגמא שידעו נסים שעשה הקב"ה להם שלא הניח הר במדבר שלא יהו מתיגעין ועולים ויורדים ועוד אע"פ שהיה הענן עושה כל המדבר מישור היה מניח מקום גבוה למשכן שהוא חונה שם והניח ג' הרים הר סיני לשכינה והר נבו לקבורת משה והר ההר לקבורת אהרן :

נושא הדרשה : מות אהרן
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וְאֶל-אַהֲרֹן בְּהַר הַהָר, עַל-גְּבוּל אֶרֶץ-אֲדוֹם, לֵאמֹר. יֶאֱסֹף אַהֲרֹן, אֶל-עַמּוּי, כִּי לֹא יָבֵא אֶל-הָאָרֶץ ס"ה מניין הפסוק.. :
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :
 (ד"ה ב כ) : בהתחברך עם אחזיהו פרץ יהוה את מעשיך (גימ' 2028)

(דברים ד) : חיים כולכם היום..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

(גימ' 401ר"ס"תת)

(גימ' 2429)

מדבר רבה פרשה יט משנה יח על אשר מריתם את פי זש"ה (משלי י) לא ירעיב ה' נפש צדיק זה אדם הראשון שכל הצדיקים שיעמדו ממנו נגזרה עליהם מיתה אינן נפטרין עד שרואין פני שכינה ומוכיחין אדה"ר ואומרים לו אתה גרמת לנו מיתה והוא משיבם אני בידי חטא א' ואתם אין כל א' מכם שאין בידו יותר מארבע עונות ומנין שרואין פני שכינה ומוכיחים אדה"ר שנא' (ישעיה לח) אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים לא אביט אדם עוד עם יושבי חלד הצדיקים נענשים מיתה על עבירות קלות שלא אדה"ר נתפש על ידיהם שנאמר (משלי י) לא ירעיב ה' נפש צדיק לכך נאמר על אשר מריתם את פי :

נושא הדרשה : הצדיקים נענשים על עברות קלות	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
תוצאות עבור : נתתי לבני ישראל--על אשר-מריתם את-פי, למי מריבה (גימ' 3617ס"ס"פ)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(משלי י) : לא ירעיב יהוה נפש צדיק.	(גימ' 1395ס"תת)
(ישעיה לח) : אמרתי לא אראה יה יה בארץ החיים	
לא אביט אדם עוד עם יושבי חלד.	(גימ' 2222ס"תת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 3617)

במדבר רבה פרשה יט משנה כ ויראו כל העדה כי גוע אהרן כיון שירדו משה ואלעזר מן ההר נתקבצו כל הקהל עליהם ואמרו להם היכן אהרן אמרו להם מת אמרו היאך מלאך המות יכול לפגוע בו אדם שעמד במלאך המות ועצרו דכתיב (במדבר יז) ויעמד בין המתים ובין החיים אם אתם מביאין אותו מוטב אם לאו נסקל אתכם באותה שעה עמד משה בתפלה ואמר רבש"ע הוציאנו מן החשד מיד פתח הקדוש ברוך הוא את המערה והראהו להם שנא' ויראו כל העדה כי גוע אהרן מה כתיב אחריו וישמע הכנעני מלך ערד את מוצא כיון שמת אהרן נסתלקו ענני כבוד ונראו כאשה פרועה מי היה מלך ערד זה עמלק שנא' (שם יג) עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוס והאמורי יושב בהר והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן והיה יושב על הפרצה כיון ששמע שמת אהרן ונסתלקו ענני כבוד מיד נתגרה בהם דרך האתרים התייר הגדול שתר להם את הדרך שנאמר (שם י) וארון ברית ה' נוסע לפניהם וילחם בישראל אם עמלק היה למה נקרא שמו כנעני לפי שנאסרו ישראל להלחם בבני עשו שנא' (דברים ב) אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירשה לעשו נתתי את הר שעיר כשבא עמלק נתגרה בהם פעם ושתיים אמר להם הקב"ה אין זה אסור עליכם כבני עשו הרי הוא לכם ככנענים שנא' בהם (שם כ) כי החרם תחרימם לכך נקרא כנעני מעולם רצועות מרדות היה עמלק לישראל את מוצא כיון שאמרו (שמות יז) היש ה' בקרבנו מיד ויבא עמלק (במדבר יד) ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה וירד העמלקי והכנעני וכאן וישמע הכנעני מלך ערד את מוצא כשמת אהרן יצא עליהם עמלק וחזרו לאחוריהם ז' מסעות שנא' (דברים י) ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן וכי שם מת אהרן והלא בהר ההר מת שנא' וימת אהרן שם בראש ההר הפסוקים מוכיחים שהן שבע מסעות לאחור ללמדך שחזרו לאחוריהם :

נושא הדרשה : אהרן היה אהוב ישראל	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
פי לא יבא אל-הארץ, אשר נתתי לבני ישראל--על אשר-מריתם את-פי, למי מריבה. קח, את-אהרן, ואת-אלעזר, בנו; והעל אתם, הר ההר. והפשט את-אהרן את-בגדיו, והלבשתם את-אלעזר בנו; ואת-אהרן יאסף, וימת שם. ויעש משה, כאשר צוה יהוה; ויעלו אל-הר ההר, לעיני כל-העדה. ויפשט משה את-אהרן את-בגדיו, וילבש אתם את-אלעזר בנו, ויקמת אהרן שם, בראש ההר; וירד משה ואלעזר, מן-ההר. ויראו, כל-העדה, כי גוע, אהרן; ויבכו את-אהרן שלשים יום, כל בית ישראל.	
(גימ' 1012ס"תת)	(גימ' 22997)
(במדבר יז) : ויעמד בין המתים ובין החיים.	
(במדבר לג) וישמע הכנעני מלך ערד	(גימ' 995)
(שם יג) : עמלק יושב בארץ הנגב.	(גימ' 1105ס"תת)
(שם יג) : והחתי והיבוס והאמורי יושב בהר והכנעני יושב על הים ועל יד הירדן	(גימ' 2394)
(שם י) : וארון ברית יהוה נוסע לפניהם וילחם בישראל	(גימ' 1939)
(דברים ב) : אל תתגרו בם כי לא אתן לכם מארצם עד מדרך כף רגל כי ירשה לעשו נתתי את הר שעיר	(גימ' 5780א)
(שם כ) : כי החרם תחרימם.	(גימ' 981)
(שמות יז) : היש יהוה בקרבנו.	(גימ' 715א)
(שם) : ויבא עמלק.	(גימ' 259)
(במדבר יד) ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה מצרימה	(גימ' 3047ס"תת)
(שם) : וירד העמלקי והכנעני..	(גימ' 686)
(דברים י) : ובני ישראל נסעו מבארות בני יעקן מוסרה שם מת אהרן	(גימ' 4084ס"תת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 22997)

במדבר רבה פרשה יט משנה כא ויסעו מהר ההר ותקצר נפש העם בדרך והלא כתיב (נחמיה ט) ורוחך הטובה נתת להשכילם אלא אותם שיירות שיצאו ממצרים שנגזרה עליהם מיתה לא היו רואים במדבר נחת רוח ולא רוח טובה וכה"א (במדבר יד) ובניכם יהיו רועים במדבר זה העם שקצרה נפשם בדרך וידבר העם באלהים ובמשה השוו עבד לקונו ונפשנו קצה בלחם הקלוקל שלא היה יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום אמר ר' עקיבא כשהיו מגלים להם התגרים הסל שבא מן פירות הארץ היו מתים שנא' (דברים א) אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה וגוי כל טוב הבא מן הארץ לכך ותקצר נפש העם בדרך הם שרגנו ונפשנו קצה :

נושא הדרשה : ותקצר נפש העם בדרך	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ויסעו מהר ההר, דרך ים-סוף, לסבב, את-ארץ אדום; ותקצר נפש-העם, בדרך.	(גימ' 3768)
וידבר העם, ..	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(נחמיה ט) : ורוחך הטובה נתת להשכילם..	(גימ' 1643 ר"ת)
(במדבר יד) : ובניכם יהיו רועים..	(גימ' 572 ס"ת)
(דברים א) : אם יראה איש באנשים האלה הדור הרע הזה	(גימ' 1553 ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 3768)

במדבר רבה פרשה יט משנה כב וישלח ה' בעם את הנחשים השרפים מה ראה ליפרע מהם בנחשים לפי שנחש פתח בלשון הרע תחלה ונתקלל ולא למדו ממנו אמר הקדוש ברוך הוא יבא נחש שהתחיל בלשון הרע תחלה ויפרע ממספר לשון הרע [שנא'] (קהלת י) ופורץ גדר ישכנו נחש ד"א למה ופרע מהם בנחשים הנחש אפילו אוכל כל מעדנים שבעולם מתהפכים בפיו לעפר שנא' (ישעיה סה) ונחש עפר לחמו ואלו אוכלין את המן שנהפך למטעמים הרבה שנא' (תהלים קו) ויתן להם שאלתם ואומר (דברים ב) זה ארבעים שנה ה' אלהיך עמך לא חסרת דבר יבא נחש שאוכל מינין הרבה ובפיו טעם אחד ויפרע מן אוכלים מין אחד וטועמין מינין הרבה הנחשים השרפים ששורפים את הנפש ר' יודן אומר הנחשים השרפים שהיה הענן שורף אותם ועושה אותן גדר למחנה להודיעך נסים שעשה להם הקב"ה אותן גירה בהן :

נושא הדרשה : הקב"ה נפרע מהם בנחשים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
וישלח יהוה בעם, את הנחשים השרפים, וינשכו, את-העם; וימת עם-רב, מישראל. ויבא העם אל-משה ויאמרו חטאנו, כי-דברנו ביהוה ובך כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 5398ה)
(קהלת י) : ופורץ גדר ישכנו נחש..	(גימ' 1333)
(ישעיה סה) : ונחש עפר לחמו..	(גימ' 904 ר"ת)
(תהלים קו) : ויתן להם שאלתם	(גימ' 1312)
(דברים ב) : זה ארבעים שנה יהוה אלהיך עמך לא חסרת דבר	(גימ' 1849א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	(גימ' 5398)

במדבר רבה פרשה יט משנה כג ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו ידעו שדברו במשה ונשתטחו לפניו ואמרו התפלל אל ה' ויסר מעלינו וגוי נחש יחיד היה ויתפלל להודיעך ענותנותו של משה שלא נשתהה לבקש עליהם רחמים ולהודיעך כח התשובה כיון שאמרו חטאנו מיד נתרצה להם שאין המוחל נעשה אכזרי וכן הוא אומר (בראשית כ) ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים וכן הוא אומר (איוב מב) וה' שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו ומנין שאם סרח אדם לחבירו ואמר לו חטאתי שנקרא חוטא אם אינו מוחל לו שנא' (שמואל א יב) גם אנכי חלילה לי מחטוא לה' מחדול להתפלל בעדכם אימתי כשבאו ואמרו חטאנו שנא' (שם ט) (ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך וגוי' כי יספנו על כל חטאתינו) ויאמר העם אל שמואל חטאנו כי עברנו את פי ה' ואת דבריך השיב חלילה לי מחטוא לה' ויאמר אל משה עשה לך שרף והיה כל הנשוד לא נשוד נחש בלבד אלא אמר כל הנשוד אפילו נשוד מפתן ועקרב וחיה רעה וכלב ויעש משה נחש נחושת וישמהו על הנס זרקו לאויר ועמד :

נושא הדרשה : ישראל מודים בחטאם	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ויבא העם אל-משה ויאמרו חטאנו, כי-דברנו ביהוה ובך--התפלל אל-יהוה, ויסר מעלינו את-הנחש; ויתפלל משה, בעד העם. ויאמר יהוה אל-משה, עשה לך שרף, ושים אתו, על-נס; והיה, כל-הנשוד, וראה אתו, וחי. ויעש משה נחש נחושת, וישמהו על-הנס; ..	(גימ' 10302ה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש :	
(בראשית כ) : ויתפלל אברהם אל האלהים וירפא אלהים	(גימ' 1309)
(איוב מב) : והיה שב את שבות איוב בהתפללו בעד רעהו	(גימ' 2372)
(שמואל א יב) : גם אנכי חלילה לי מחטוא ליהוה מחדול להתפלל בעדכם	(גימ' 1166)
(שם) ויאמרו כל העם אל שמואל התפלל בעד עבדיך..	(גימ' 1975 ר"ת)
(שם) כי יספנו על כל חטאתינו.	(גימ' 870)

(שם) ויאמר העם אל שמואל חטאנו כי עברנו את פי יהוה ואת דברך (גימ' 2372)
 (שם) חלילה לי מחטא ליהוה (גימ' 241א)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 10302)

במדבר רבה פרשה יט משנה כד ויסעו בני ישראל ויחנו באובות שנעשו אויבים למקום ויחנו בעיי העברים שהיו מלאים עבירה ויחנו בנחל זרד שלא היה הנחל אלא מלא זרד ולא יכלו לעוברו ל"ח שנה שנה' (דברים ב) עתה קומו ועברו את נחל זרד וכתוב (שם) והימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמונה שנה עד תם כל הדור משם נסעו ויחנו מעבר ארנון שנתרצה להם הקדוש ברוך הוא:

נושא הדרשה: נתרצה להם הקדוש ברוך הוא
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויסעו, בני ישראל; ויחנו, באבת. ויסעו, מאבת; ויחנו בעיי העברים, במדבר אשר על-פני מואב, ממזרח, השמש. משם, נסעו; ויחנו, בנחל זרד. משם, נסעו, ויחנו מעבר ארנון אשר במדבר, היצא מגבל האמרי: כי ארנון גבול מואב, בין מואב כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(דברים ב): עתה קומו ועברו את נחל זרד (גימ' 1631א)
 (שם): והימים אשר הלכנו מקדש ברנע עד אשר עברנו את נחל זרד שלשים ושמונה שנה עד תם כל הדור (גימ' 5341ת)
 (שם): משם נסעו ויחנו מעבר ארנון. (גימ' 1286א)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 8248)

במדבר רבה פרשה יט משנה כו אז ישיר ישראל מפני מה לא נזכר משה שם מפני שנענש ע"י המים ואין אדם מקלס לאיספקלטור שלו ולמה שמו של הקדוש ברוך הוא לא נזכר בה משל לשלטון שעשה סעודה למלך אמר המלך אוהבי שם אמרו לו לאו אמר אף אני איני הולך לשם אף כך אמר הקב"ה הואיל ומשה אינו נזכר שם אף אני איני נזכר שם באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם וכי חפירה היתה שם אלא שנתנה בזכות אבות שנקראו שרים שנה' (תהלים קה) פתח צור ויזובו מים כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו כרוה נדיבי העם במחוקק במשענותם שהיו הנשיאים עומדים על גבה ומושכין במטותיהן כל אחד ואחד לשבטו ולמשפחתו וריוח שבין הדגלים מלא מים מגוברין אשה שהיתה צריכה לילך אצל חברתה מדגל לדגל היתה מהלכת בספינה שנה' (שם) הלכו בציות נהר ואין ציות אלא ספינות שנה' (ישעיה לג) וצי אדיר לא יעברנו והמים יוצאים חוץ למחנה ומקיפין פיסא גדולה שנה' (תהלים כג) ינחני במעגלי צדק למען שמו ומגדלים מיני דשאיים ואילנות לאין סוף שנאמר בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני כל ימים שהיו במדבר כך היו משתמשין בה לכך קילסו עלי באר חפרוה שרים וממדבר מתנה שנתנה להם במדבר לשמשן ד"א למה ניתנה במדבר שאלו נתנה להם בארץ היה השבט שנתנה בתחומי אומר אני קודם בה לכך ניתנה במדבר שיהיו הכל שוין בה ועוד למה ניתנה במדבר כשם שמדבר לא נזרע ולא נעבד כך המקבל עול תורה פורקין ממנו עול דרך ארץ כשם שמדבר אין מעלה ארנון כך בני תורה בני חורין בעולם הזה דבר אחר במדבר מי מקיים את התורה מי שמשים עצמו כמדבר ומפליג עצמו מן הכל וממתנה נחליאל ומנחליאל במות ג' מקומות כנגד ג' בתי דינין שבירושלים שהיו מפרשין תורה לכל ישראל וממתנה נחליאל אלו סנהדרין שבהר הבית ומנחליאל במות אלו סנהדרין שבעזרה בצד המזבח ומבמות הגיא אשר בשדה מואב אלו סנהדרין שבלשכת הגזית בתחום רות שבאה משדה מואב נערה מואבית היא השבה עם נעמי משדה מואב ונשקפה על פני הישימון זה באר שבאה עמהן עד שנכנסה לתוך ימה של טבריה והעומד על פני הישימון רואה בתוך הים כמלא תנור והוא הבאר הנשקף על פני הישימון:

נושא הדרשה: שירת הבאר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אז ישיר ישראל, את-השירה הזאת: עלי באר, ענו-לה. באר חפרוה שרים, כרוה נדיבי העם, במחוקק, במשענותם; וממדבר, מתנה. וממתנה, נחליאל; ומנחליאל, במות. (גימ' 7583)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (תהלים קה): פתח צור ויזובו מים כי זכר את דבר קדשו את אברהם עבדו (גימ' 2916)
 (שם) הלכו בציות נהר. (גימ' 837תה)
 (ישעיה לג): וצי אדיר לא יעברנו (גימ' 690)
 (תהלים כג): ינחני במעגלי צדק למען שמו.. (גימ' 1189ר"ת)
 (שם) בנאות דשא ירביצני על מי מנוחות ינהלני. (גימ' 1951)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 7583)

במדבר רבה פרשה יט משנה כז וישלח ישראל מלאכים זה שאמר הכתוב (תהלים לו) בטח בה' ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה ואומר (שם לד) סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו ולא קפדה התורה לרדוף אחר המצות אלא (דברים כב) כי יקרא קן צפור כי תפגע כי תראה כי תראה חמור כי תחבט זיתך (שם כד) כי תבצור כרמך (שם כג) כי תבא בכרם רעיך אם באו לידך את מצווה עליהם ולא לרדוף אחריהם אבל השלום בקש שלום במקומך ורדפהו במקום אחר וכן עשו ישראל אע"פ שאמר להם הקדוש ב"ה (דברים א) החל רש והתגר בו מלחמה רדפו את השלום וישלח ישראל מלאכים אל סיחון נעברה נא:

נושא הדרשה: ישראל פותחין בשלום
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וישלח ישראל מלאכים, אל-סיחון מלך-האמרי לאמר. אעברה בארצך, לא נטה בשדה ובכרם--לא נשתה, מי באר: בדרך המלך נלך, עד אשר-נעבר גבלך. ולא-נתן סיחון את-ישראל, עבר בגבלו, ויאסף סיחון (גימ'7700הפ)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 1489)	(תהלים לז): בטח ביהוה ועשה טוב שכן ארץ ורעה אמונה
(גימ' 2053)	(שם לד): סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו..
(גימ' 867)	(דברים כב): כי יקרא קן צפור..
(גימ' 1008)	(שם כד) כי תבצור כרמך
(גימ' 995)	(שם כג) כי תבא בכרם רעידך.
(גימ' 1288)	(דברים א): החל רש והתגר בו מלחמה..

(גימ' 7700)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יט משנה כט נעברה נא בארצך כמו ששלח אל מלך אדום שלא להזיקו כך שלח לזה אוכל בכסף תשברני דרכן של מים ליתן בחנם ואנו ניתן דמו דרך המלך נלך ובמקום אחר כתיב עד אשר אעבור אמשול לך משל למה"ד לשומר שנטל שכרו לשמור גפן או תאנה בא אחד ואמר לו עבור מכאן שאני בוצר את הכרם אמר לו אני איני יושב לשמור אלא בשבילך ואתה באת לבוצרה כך סיחון נטל שכרו מכל מלכי ארץ כנען והיו מעלין לו מסין שהיה ממליך אותו הוא ועוג שקולין כנגד כולן שנא' (תהלים קלו) לסיחון מלך האמורי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען אמרו ישראל נעבור בארצך לכבוש את המלכות אמר להם איני יושב אלא לשמרם מפניכם ולא נתן סיחון את ישראל עבור בגבולו ויאסף סיחון במחשבה עשה הקדוש ברוך הוא למסרו בידן שלא בצער כתיב סיחון מלך האמורי אשר יושב בחשבון אלו חשבון מלאה יתושים אין כל בריה יכול לכבשה ואלו היה סיחון בבקעה אין כל בריה יכולה לשלוט בו וא"צ אומר שהיה גבור ושרוי בעיר מבצר אשר יושב בחשבון אילו יושב לו בעיירות שלו הוא ואוכלוסיו היו ישראל מתייגעין בו לכבוש את כל עיר ועיר אלא כנסן הקב"ה לפניו למוסרן בידן בלא צער וכה"א (דברים ב) ראה החליתי תת לפניך הרגו את כל גבוריו שיצאו לקראתן וחזרו על הנשים והטף שלא ביגיעה לכך כתיב ויאסף סיחון ויקח ישראל את כל הערים האלה:

נושא הדרשה: משה שלח לסיחון מלאכים

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אעברה בארצך, לא נטה בשדה ובכרם--לא נשתה, מי באר: בדרך המלך נלך, עד אשר-נעבר גבלך. ..

(גימ' 3677)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ'1210ר"יתת)	(תהלים קלו): לסיחון מלך האמורי ולעוג מלך הבשן
(גימ' 812)	(שם) ולכל ממלכות כנען..
(גימ' 1655)	(דברים ב): ראה החליתי תת לפניך..

(גימ' 3677)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יט משנה לב ויפנו ויעלו יש אומרים מלחמת סיחון עשו באלול ועשו את הרגל בתשרי ואחר הרגל מלחמות עוג כמה דאת אמר (דברים טז) ופנית בבקר והלכת לאהליך ויצא עוג מלך הבשן שכנסן הקדוש ברוך הוא לפניו למוסרן בידם ויאמר ה' אליו אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו זש"ה (משלי כח) אשרי אדם מפחד תמיד וכן הוא מדת הצדיקים אף על פי שהקב"ה מבטיחן אין פורקים ביראה וכן יבעקב (בראשית לב) ויירא יעקב למה נתיירא אמר שמא נתלכלכתי אצל לבן בכלום וכתוב (דברים כג) ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריו והניחתי הקדוש ברוך הוא ואף משה תפש את היראה כנגד אביו ולמה נתיירא אמר שמא מעלו ישראל במלחמת סיחון או נתלכלכו בעבירה אמר לו הקב"ה אל תירא כולן השלימו בצדק אל תירא אותו שלא עמד גבור בעולם קשה הימנו שנא' (שם ג) כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים והוא נשאר מן הגבורים שהרגו אמרפל וחבריו שנאמר (בראשית יד) ויכו את רפאים בעשתרות קרנים וזה הפסולת שלהם כפריצי זיתים הפלטים בתוך הגפת שנאמר (שם) ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שוכן באלוני ממרא האמורי אחי אשכול ואחי ענר והם בעלי ברית אברם זה עוג וכאן עושה אותו שירים שנא' מיתר הרפאים וכונתו היה שיצא אברהם ויהרג נתן הקדוש ברוך הוא שכר רגליו וחיה כל אותן שנים וגבה ממנו שנפל ביד בניו כשבא משה לעשות מלחמה נתיירא הימנו אמר אני בן ק"ך שנה וזה יותר מחמש מאות אלולי שהיה לו זכות לא חיה כל השנים האלו אמר לו הקב"ה למשה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו בידך הרגהו ועשית לו כאשר עשית לסיחון וגוי ונחרם אותו והלא כתיב (דברים ג) וכל הבהמה ושלל העיר בזונו לנו אלא הגופות החרימו שלא ליהנות מהם ויכו אותו ואת בניו בנו כתיב שהיה לו בן קשה הימנו אמר הקדוש ברוך הוא לישראל בעוה"ז אתם מכלין את האומות קימעא קימעא לעי"ל אני מבערך בבת שנא' (ישעיה לג) והיו עמים משרפות שיד קוצים כסוחים באש יצתו:

נושא הדרשה: ישראל נלחם באמורי ובעוג

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וילכדו בנתיה; ויירש, את-האמרי אשר-שם. ויפנו, ויעלו, דרך, הבשן; ויצא עוג מלך-הבשן לקראתם הוא וכל-עמו, למלחמה--אדרעי. ויאמר יהוה אל-משה, אל-תירא אתו--כי בידך נתתי אתו ואת-כל-עמו, ואת-ארצו; ועשית לו--כאשר עשית לסיחון מלך האמרי, אשר יושב בחשבון. ויכו אתו ואת-בניו ואת-כל-עמו, עד-בלתי השאיר-לו שריד; ויירשו, את-ארצו.

(גימ' 17889)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2427 ס"ת)	(דברים טז): ופנית בבקר והלכת לאהליך.
(גימ' 1142)	(משלי כח): אשרי אדם מפחד תמיד
(גימ' 419 אה)	(בראשית לב): ויירא יעקב
(גימ' 1744)	(דברים כג): ולא יראה בך ערות דבר ושב מאחריך
(גימ' 2393)	(שם ג): כי רק עוג מלך הבשן נשאר מיתר הרפאים.
(גימ' 2552)	(בראשית יד): ויכו את רפאים בעשתרות קרנים..
(גימ' 3511)	(שם): ויבא הפליט ויגד לאברם העברי והוא שוכן באלוני ממרא האמורי אחי אשכול ואחי ענר והם בעלי ברית אברם..
(גימ' 975 ר"ת)	(דברים ג): וכל הבהמה ושלל העיר בזונו לנו..
(גימ' 2726)	(ישעיה לג): והיו עמים משרפות שיד קוצים כסוחים באש יצתו
(גימ' 17889)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה יט משנה לג ד"א אז ישיר ישראל זה אחד מג' דברים שאמר משה לפני הקב"ה וא"ל למדתני אמר לפניו רבש"ע מנין ישראל יודעין מה עשו לא במצרים נתגדלו וכל מצרים עובדי עבודת כוכבים הם וכשנתת את התורה לא נתת אותה להם ואף לא היו עומדין שם שנאמר (שמות כ) ויעמד העם מרחוק ולא נתת אותה אלא לי שנאמר (שם כד) ואל משה אמר עלה אל ה' וכשנתת את הדברות לא נתת להם לא אמרת אני ה' אלהיכם אלא (שם כ) אנכי ה' אלהיך לי אמרת שמא חטאתי אמר לו הקדוש ברוך הוא חייך יפה אמרת למדתני מכאן ואילך אני אומר בלשון אני ה' אלהיכם השניה כשאמר לו הקב"ה פוקד עון אבות על בנים אמר משה רבש"ע כמה רשעים הולידו צדיקים יהיו נוטלין מעונות אביהם תרח עובד צלמים ואברהם בנו צדיק וכן חזקיה צדיק ואחזו אביו רשע וכן יאשיה צדיק ואמון אביו רשע וכן נאה שיהו הצדיקים לוקין בעון אביהם אמר לו הקדוש ברוך הוא למדתני חייך שאני מבטל דברי ומקיים דבריך שנאמר (דברים כד) לא יומתו אבות על בנים ולא יומתו על אבות וחייך שאני כותבן לשמך שנאמר (מ"ב יד) ככתוב בספר תורת משה אשר צוה ה' וגו' השלישית כשאמר לו הקב"ה עשה מלחמה עם סיחון אפי' הוא אינו מבקש לעשות עמך את תתגר בו מלחמה שנאמר (דברים ב) קומו סעו ועברו את נחל ארנון ומשה לא עשה כן אלא מה כתיב למעלה ואשלח מלאכים א"ל הקדוש ברוך הוא חייך שאני מבטל דברי ומקיים דבריך שנא' (שם כ) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום כיון שלא קבל סיחון הפילו הקדוש ב"ה מפניהם שנאמר (שם ב) ונך אותו ולא עוד אלא אף אותן שהטמינו עצמן במערות להרגן רמו הקב"ה להר ורצץ אותן שנאמר (תהלים עד) שברת ראשי תנינים על המים רצצת ראשי לויטן משל הדיוט אומר נתת פת לתינוק הודיע לאמו אמר הקדוש ברוך הוא מנין ישראל יודעין מה טובה עשיתי להם מה עשה הרחיקו ההרים זה מזה ושטפו אותן הנחלים שנא' ואשד הנחלים והיו ישראל עוברים ואומרים שירה אז ישיר ישראל אמרו ישראל עליך לעשות לנו נסים ועלינו לברך ולקלס לשמך (שם ג) לה' הישועה על עמך ברכתך סלה ועל המים נגזר על משה ולא נזכר בשירה אמר משה רבש"ע אחר כל נסים שעשית להם אני מת מתחת ידיהם מן המדבר נתת להם את התורה שנא' וממדבר מתנה ומתחת ידי נחלו אותה שנא' וממתנה נחליאל נחלו אל ומשנחלו גזרת עלי מיתה שנא' ומנחליאל במות ומנחל בא מות ומבמות הגיא אשר בשדה מואב שנאמר (דברים לד) ויקבור אותו בגי בארץ מואב אמר איוב (איוב לד) אשר לא נשא פני שרים ולא נכר שוע לפני דל כי מעשה ידיו כולם.

נושא הדרשה: משה קורא לשלום לסיחון
התאמה גימטרית לצייטוטי הפסוקים במדרש:

וישב, ישראל, בארץ, האמרי. לב וישלח משה לרגל את-יעזר, וילכדו בנתיה; ויירש את-האמרי אשר-שם. ויפנו, ויעלו, דרך, הבשן; ויצא עוג מלך-הבשן לקראתם הוא וכל-עמו, למלחמה--אדרעי. ויאמר יהוה אל-משה, אל-תירא אתו--כי בידך נתתי אתו ואת-כל-עמו, ואת-ארצו; ועשית לו--כאשר עשית לסיחון מלך האמרי, אשר יושב בחשבון. ויכו אתו ואת-בניו ואת-כל-עמו, עד-בלתי השאיר-לו שריד; ויירשו, את-ארצו.

(גימ' 20979)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 599)	(שמות כ): ויעמד העם מרחוק.
(גימ' 785)	(שם כד): ואל משה אמר עלה אל יהוה
(גימ' 2214)	(שם כ): אנכי יהוה אלהיך (גימ' 173)
(גימ' 2769)	(דברים כד): לא יומתו אבות על בנים ובנים לא יומתו על אבות
(גימ' 1368)	(מ"ב יד): ככתוב בספר תורת משה אשר צוה יהוה
(גימ' 3058 ר"ת)	(דברים ב): קומו סעו ועברו את נחל ארנון..
(גימ' 489)	(שם כ): כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום..
(גימ' 3955)	(שם ב): ונך אותו.
(גימ' 1444 אה)	(תהלים עד): שברת ראשי תנינים על המים רצצת ראשי לויטן
(גימ' 1094)	(שם ג): ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה..
(גימ' 3031)	(דברים לד): ויקבור אותו בגי בארץ מואב
(גימ' 20979)	(איוב לד): אשר לא נשא פני שרים ולא נכר שוע לפני
	דל כי מעשה ידיו כולם
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

פרשת בלק

במדבר רבה פרשה כ' משנה א וירא בלק בן צפור זש"ה (דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט לא הניח הקב"ה לעובדי כוכבים פתחון פה לע"ל לומר שאתה רחוקתנו מה עשה הקדוש ברוך הוא כשם שהעמיד מלכים וחכמים ונביאים לישראל כך העמיד לעובדי כוכבים העמיד שלמה מלך על ישראל ועל כל הארץ וכן עשה לנ"נ זה בנה בהמ"ק ואמר כמה רננות ותחנונים וזה החריבו וחרף וגדף ואמר (ישעיה יד) אעלה על במתי עב נתן לדוד עושר ולקח הבית לשמו ונתן להמן עושר ולקח אומה שלימה לטובחה כל גדולה שנטלו ישראל את מוצא שנטלו האומות כיוצא בה העמיד משה לישראל ובלעם לעובדי כוכבים ראה מה בין נביאי ישראל לנביאי עובדי כוכבים נביאי ישראל מזהירין את ישראל מן העבירות שנא' (יחזקאל ג) ואתה בן אדם צופה נתתיך וגו' ונביא שעמד מן הגוים העמיד פרצה לאבד את הבריות מן העולם ולא עוד אלא שכל הנביאים היו במדת רחמים על ישראל ועל עובדי כוכבים שכן ירמיה אומר (ירמיה מח) לבי למואב כחלילים יהמה וכן יחזקאל (יחזקאל כז) בן אדם שא על צור קינה וזה אכזרי עמד לעקור אומה שלימה חנם על לא דבר לכך נכתבה פרשת בלעם להודיע למה סלק הקב"ה רוח הקדש מעובדי כוכבים שזה עמד מהם וראה מה עשה:

נושא הדרשה: פרשת בלק
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
<p>ירא בלק, בן-צפור, את כל-אשר-עשה ישראל, לאמרי. ויגר מואב מפני העם, מאד--כי רב-הוא; ויקץ מואב, מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל-זקני מדין</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:</p> <p>(דברים לב) הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט.. (גימ' 1726)</p> <p>(ישעיה יד): אעלה על במתי עב. (גימ' 730)</p> <p>(יחזקאל ג): ואתה בן אדם צופה נתתיך.. (גימ' 1570)</p> <p>(ירמיה מח): לבי למואב כחלילים יהמה (גימ'439"ר"תאה)</p> <p>(יחזקאל כז) בן אדם שא על צור קינה.. (גימ' 959)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 5424)</p>

במדבר רבה פרשה כ' משנה ב וירא בלק בן צפור מה ראה ראה בפורעניות שעתידה לבא על ישראל מכל שונאיו שכולם היו באים במלחמות ובשעבוד שהן יכולין לעמוד בהן וזה כאדם שמוציא דבר ועוקר אומה שלימה וירא בלק נוח לרשעים שיהיו סומין שעניניהם מביאין רעה לעולם בדור המבול כתיב (בראשית ו) ויראו בני האלהים וכתוב (שם ט) וירא חם אבי כנען וכתוב (שם יב) ויראו אתה שרי פרעה וכן כולם וכן וירא בלק וירא בלק משל למלך שהושיב שומרים לשמרו מן הגייס והיה בטוח עליהם שהיו גבורים עבר הגייס והרגו והיה מרתת על עצמו וכן בלק ראה מה עשו בסיחון ועוג שהיה מעלה עליהן שכר לשמרו ונתירא מעצמו ועוד שראה נסים של נחלי ארנון:

נושא הדרשה: בלק רואה בניצחונם של ישראל וחושש לעצמו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
<p>ויגר מואב מפני העם, מאד--כי רב-הוא; ויקץ מואב, מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל-זקני מדין.</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:</p> <p>(בראשית ו): ויראו בני האלהים (גימ'435"ס"תת)</p> <p>(שם ט): וירא חם אבי כנען (גימ'569"ס"ת)</p> <p>(שם יב): ויראו אתה שרי פרעה (גימ' 1494)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 2498)</p>

במדבר רבה פרשה כ' משנה ג כתיב ויגר מואב מהו ויגר כשהיו ישראל נראין לעמונים נראין עטופים לשלום ולמואבים נראים מזויינין למלחמה שכך כתיב (דברים ב) וקרבת מול בני עמון אל תצורם כל מין צרה אל תצר להם ואל תתגר בם כל מין גירור ולמואב אמר אל תצר ואל תתגר בם מלחמה מלחמה אי אתה עושה אבל מה שאתה יכול לחטוף מהן חטוף ולכך נראין מזויינין למואב והן נאגרין לעריהם שאין ויגר אלא לשון אסיפה שנא' (משלי י) אוגר בקיץ בן משכיל ד"א ויגר לשון גר שהיו רואין לעצמן גרים בעולם אמרו ירדו למצרים לגור ואחזו אותה ומשכירין היו להם בתים שנא' (שמות ג) ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה ד"א ויגר לשון יראה שהיו מתיראין שראו כל האומות ביד ישראל שבא סיחון ונטל ארץ מואב והוא נלחם במלך מואב הראשון ועוג נטל כל ארץ בני עמון שנא' (דברים ג) כי רק עוג מלך הבשן וגו' באו ישראל ונטלוהו משניהם שאין בו עולה והיו אלו רואין את ארצם ביד ישראל והיו אומרים לא אמר להם הקדוש ברוך הוא כי לא אתן לך מארצו ירושה הרי ארצנו לפניהם לכך היו מתיראין ויקץ מואב שהיו רואין את עצמן כקוצין בפניהם:

נושא הדרשה: ויגר מואב
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:
<p>וירא בלק, בן-צפור, את כל-אשר-עשה ישראל, לאמרי. ויגר מואב מפני העם, מאד--כי רב-הוא; ויקץ מואב, מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל-זקני מדין, עתה ילחכו הקהל</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 1779)</p> <p>(דברים ב): וקרבת מול בני עמון אל תצורם.</p>

(משלי ז): אוגר בקיץ בן משכיל
(שמות ג): ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה..
(דברים ג): כי רק עוג מלך הבשן..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 894ס"פ)
(גימ' 2584ר"ת)
(גימ' 856)

(גימ' 6113)

במדבר רבה פרשה כ' משנה ד ויאמר מואב אל זקני מדין מה טיבן של זקני מדין כאן שהיו רואין את ישראל נוצחין שלא כדרך הארץ ואמרו מנהיג שלהן במדין נתגדל נדע מהן מה מדותיו אמרו לו זקני מדין אין כחו אלא בפיו אמרו להם אף אנו נבוא כנגדן עם אדם שכחו בפיו ויאמר מואב אל זקני מדין והלא את מוצא שמדינים נלחמים עם המואבים שנא' (בראשית לו) המכה את מדין בשדה מואב והשנאה ביניהם מעולם משל לשני כלבים שהיו מריבים זה עם זה בא זאב על אחד מהן אמר השני אם איני עוזרו היום הורג את זה ולמחר יבא עלי לפיכך נתחברו מואב עם מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחוד השור מה שור כחו בפיו אף אלו כחן בפיהן מה שור כל מה שמלחך אין בו סימן ברכה אף אלו כל אומה שנוגעים אין בהם סימן ברכה מה שור מנגח בקרניו אף אלו מנגחין בתפלתן שנא' (דברים לג) וקרני ראם קרניו בלק בן צפור מלך למואב בעת ההיא והלא מתחלה נסיד היה שנא' (במדבר לא) את אוי ואת רקם אלא משנהרג סיחון המליכוהו תחתיו בעת ההיא שגרמה לו שעה:

נושא הדרשה: ויאמר מואב אל זקני מדין
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמר מואב אל-זקני מדין, עתה ילחכו הקהל את-כל-סביבותינו, כלחך השור, את ירק השדה (גימ' 3902)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(בראשית לו): המכה את מדין בשדה מואב (גימ' 935)
(דברים לג): וקרני ראם קרניו.. (גימ' 988את)
(במדבר לא): את אוי ואת רקם. (גימ' 2015ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 3902)

במדבר רבה פרשה כ' משנה ה וישלח מלאכים הקב"ה עשה להם נסים ואמר הקדוש ברוך הוא אני גואל אתכם ואעשה לכם נסים ואתם ממרים אותי בוא וראה ז' גאולות שגאלתי אתכם והייתם חייבין לשבחני ז' פעמים כנגד ז' גאולות וכה"א (שופטים ז) ויאמר ה' אל בני ישראל הלא ממצרים ומן האמרי ומן בני עמון ומן פלשתים וצדונים ועמלק וגוי ותצעקו אלי ואושיע אתכם הרי ז' גאולות והמרתם אותי בז' עבודות כוכבים שנאמר (שם) ויוסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני ה' ויעבדו את הבעלים ואת העשתרות וכן הוא מוכיחן (מיכה ו) עמי מה עשיתי לך ומה הלאיתך מה הטרחתי לך שמא אמרתי לך הביאו לי עולות מן חיות שבהרים ג' בהמות שברשותך שור שה כשבים ושה עזים ושבע שאינן ברשותך איל וצבי ויחמור אקו ודישון ותאו וזמר שמא הטרחתיך עליהם להביא לפני מהבהמה שאינה ברשותך לא צויתי אלא מבהמה שהיא ברשותך שנאמר (ויקרא כב) שור או כשב או עז כי יולד וכן מן הבהמה ומן הבקר ומן הצאן וכי יצא סיחון ועוג להלחם בכם ולא הפלתי אותם לפניכם מה הלאיתי אתכם שמא אמרתי לכם להביא קרבן עליהם לא ראה בלק בן צפור שעשיתי להם כל הנסים ושכר עליהם בלעם והפכתי את הקללות לברכות:

נושא הדרשה: קללת בלעם הפכה לברכה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ועתה לכה-נא ארה-לי את-העם הזה, כי-עצום הוא ממני--אולי אוכל נכה-בו, ואגרשנו מן-הארץ: כי ידעתי, את אשר-תברך מברך, ואשר תאר, יואר. וילכו זקני מואב, וזקני מדין, וקסמים, בידם; ויבאו, אל-בלעם, וידברו אליו, דברי בלק. ויאמר אליהם, לינו פה הלילה, והשבתי אתכם דבר, כאשר ידבר יהוה אלי; וישבו שרי-מואב, עם-בלעם. ויבא אלהים, אל-בלעם; ויאמר, מי האנשים
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(שופטים ז): ויאמר יהוה אל בני ישראל הלא ממצרים ומן האמרי
ומן בני עמון ומן פלשתים וצדונים ועמלק וגוי ותצעקו אלי ואושיע אתכם (גימ' 5039)
(שם): ויוסיפו בני ישראל לעשות הרע בעיני יהוה ויעבדו את הבעלים ואת העשתרות.
(מיכה ו) עמי מה עשיתי לך ומה הלאיתך..
(ויקרא כב): שור או כשב או עז כי יולד.
(שם): מן הבהמה ומן הבקר ומן הצאן..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 13321)

במדבר רבה פרשה כ' משנה ו וירא בלק כיון שבאו שלוחיו אצל בלעם א"ל הקב"ה מי האנשים א"ל בלעם בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי א"ר אבא בר כהנא זה אי מגי ב"א שבדקן הקדוש ברוך הוא ומצא קרון של מי רגלים קין חזקיה ובלעם קין בשעה שא"ל הקב"ה (בראשית ד) אי הבל אחיך בקש להטעות כביכול היה צריך לומר רבשי"ע הנסתרות והנגלות לפיכך גלויות ואת שואלני בשביל אחי אלא א"ל לא ידעתי השומר אחי אנכי א"ל הקדוש ברוך הוא חייך כך דברת קול דמי אחיך צועקים חזקיה כשעמד מחליו שלח לו מרודך בלאדן דורון שנאמר (ישעיה לט) בעת ההיא שלח מרודך בלאדן בא ישעיה אמר לו (שם) מה אמרו האנשים האלה ומאין יבאו אליך היה צריך לומר את נביא של מקום ולי את שואל אלא התחיל מתגאה ואמר (שם) מארץ רחוקה באו אלי מבבל אמר לו ישעיה הואיל וכך אמרת (שם) הנה ימים באים ונשא את כל אשר בביתך ומבניך אשר יצאו ממך יהיו סריסים בהיכל מלך בבל וכן בלעם הרשע בשעה ששלח בלק אצלו א"ל הקב"ה (במדבר כב) מי האנשים האלה עמך היה צריך לומר רבשי"ע הכל גלוי לפניך ואין כל דבר

נעלם ממך ולי את שואל אלא אמר לו (שם) בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי אמר הקדוש ברוך הוא הואיל וכך אתה מדבר (שם) לא תאור את העם אמר הקב"ה רשע שבעולם כתיב על ישראל (זכריה ב) כי הנוגע בכס כנוגע בבבת עינו ואתה הולך ליגע בהם ולקללם תצא עינו שנאי שתום העין לקיים כל הנוגע בהם כנוגע בבבת עינו:

נושא הדרשה: מי האנשים האלה עמך	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויבא אלהים, אל-בלעם; ויאמר, מי האנשים האלה עמך. ויאמר בלעם, אל-האלהים: בלק בן-צפר מלך מואב, שלח אלי. הנה העם היצא ממצרים, ויכס את-עין הארץ; עתה, לכה קבה-לי אתו--אולי אוכל להלחם בו, וגרשתי. ויאמר אלהים אל-בלעם, לא תלך עמהם; לא תאר את-העם, כי ברוך הוא (גימ' 9183)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(בראשית ד): אי הבל אחיד	(גימ' 87)
(שם): לא ידעתי..	(גימ' 525)
(שם): השומר אחי אנכי.	(גימ' 651)
(שם): קול דמי אחיד צועקים)	גימ'740ר"ת)
(ישעיה לט): בעת ההיא שלח מרודך בלאדן	(גימ'1537ר"ת)
(שם): מה אמרו האנשים האלה ומאין יבאו אליך.	(גימ'994ר"ת)
(שם): מארץ רחוקה באו אלי.	(גימ' 700)
(שם): (מבבל)..	(גימ'104ס"ת)
(שם): הנה ימים באים ונשא את כל אשר בביתך ומבניך אשר יצאו ממך יהיו סריסים בהיכל מלך בבל	(גימ'3411ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 9183)

במדבר רבה פרשה ט' ויבא אלהים ויאמר מי האנשים האלה זה שאמר הכתוב (משלי כח) משגה ישירים בדרך רע בשחותו הוא יפול זה בלעם שבתחלה הבריות נוהגות בכשרות ובדבריו אלו היו נוהגין בעריות שהראשונים (בראשית כט) ורחל באה עם הצאן ולכהן מדין שבע בנות עמד בלעם והטעה את הבריות בעריות וכמו שהטעה הוטעה בעצה שנתן בה נפל והטעהו הקב"ה שכך כתיב (איוב יב) משגיא לגויים ויאבדם כיון שאמר לו מי האנשים האלה עמך אמר אותן רשע איני יודע בהן יש שעה שאינו יודע ואני אעשה בבניו כל מה שאני רוצה לכך אמר להטעותו ד"א מי האנשים האלה עמך ויאמר בלעם בלק בן צפור התחיל מתגאה ואמר אע"פ שאין אתה מכבדני ואין אתה מוציא לי שם בעולם המלכים מבקשים אותי הנה העם היוצא ממצרים עתה לכה קבה לי אותן להודיע ששונא יותר מבלק שבלק לא אמר קבה אלא ארה וזה קבה בפירוש הוא אמר ואגרשנו מן הארץ והוא אומר וגרשתי מן העוה"ז ומן העוה"ב:

נושא הדרשה: מי האנשים האלה עמך	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
מי האנשים האלה עמך. ויאמר בלעם, אל-האלהים: בלק בן-צפר מלך מואב, שלח אלי. הנה העם היצא ממצרים, ויכס את-עין הארץ; עתה, לכה	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(משלי כח): משגה ישירים בדרך רע בשחותו הוא יפול	(גימ'2292א)
(בראשית כט): ורחל באה עם הצאן	(גימ'521א)
(שמות ב): ולכהן מדין שבע בנות	(גימ'1045)
(איוב יב): משגיא לגויים ויאבדם	(גימ' 516)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 4374)

במדבר רבה פרשה כ" משנה יא ויבא אלהים אל בלעם לילה זש"ה (שם לג) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים אז יגלה און אנשים להסיר אדם מעשה וגוה מגבר יכסה העלים הקב"ה ממנו שהליכתו מאבדתו מן העולם ומוליכתו לבאר שחת לחשך נפשו מני שחת לאור באור החיים שאיבד נפשו בהליכתו שבשעה שהולך אדם לחטוא השטן מרקד לו עד שגומר העבירה כיון שאיבדו חוזר ומודיעו וכה"א (משלי ז) הולך אחריה פתאום כשור אל טבח יבא עד יפלה חץ כבדו כמהר צפור אל פח העלים הקדוש ברוך הוא מן בלעם הרשע עד שהלך ואיבד את נפשו משיצא מן כבודו וידע במה שהוא בו התחיל לבקש על נפשו תמות נפשי מות ישרים:

נושא הדרשה: יהוה העלים מבלעם שהליכתו מאבדתו מן העולם	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר אלהים אל-בלעם, לא תלך עמהם; לא תאר את-העם, כי ברוך הוא. ויקס בלעם, בבקר, ויאמר אל-שרי בלק, לכו אל-ארצכם: כי מאן יהוה, לתתי להלך עמכם. ויקומו שרי מואב, ויבאו אל-בלק; ויאמרו, מאן בלעם הלך עמנו. ויסיף עוד, בלק, שלח שרים, רבים..	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(שם לג) בחלום חזיון לילה בנפול תרדמה על אנשים..	(גימ'1760ס"ת)
(שם לג) אז יגלה און אנשים להסיר אדם מעשה וגוה מגבר יכסה	(גימ'1640)
(שם) לחשך נפשו מני שחת לאור באור החיים.	(גימ'2997ס"ת)
(משלי ז): הולך אחריה פתאום כשור אל טבח יבא.	(גימ'1401)
(משלי ז): עד יפלה חץ כבדו כמהר צפור אל פח	(גימ'1124את)

במדבר רבה פרשה כ' משנה יב ויבא אלהים אל בלעם לילה זש"ה (שמות יב) ליל שמורים הוא לה' הוא הלילה הזה כל הנסים שנעשו לישראל ופרע להם מן הרשעים בלילה היה (בראשית לא) ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה (שם כ) ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה (שמות יב) ויהי בחצי הלילה וכתוב (שם יד) ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה (בראשית יד) ויחלק עליהם לילה וכן כולם ד"א למה נגלה על בלעם לילה לא היה ראוי לרוח הקדש לפי שכל נביאי הגוים בלילה מדבר עמהם וכן אליפז אומר (איוב ד) בסעיפים מחזיונות לילה וכן אליהוא אומר על זה שדבר אותו לילה אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם מיכן את למד שבדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו שמתחלה נאמר לו לא תלך כיון שהעיו פניו להלוך הלך שכן כתיב ויחר אף אלהים כי הולך הוא אמר לו הקב"ה רשע איני חפץ באיבודן של רשעים הואיל ואת רוצה לילך ליאבד מן העולם קום לך ואך את הדבר ללמדך שבהתראה הלך מיד וישכם קדם ועמד בזריזות הוא בעצמו אמר לו הקדוש ברוך הוא רשע כבר קדמך אברהם אביהם לעקוד את יצחק בנו (בראשית כב) וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו וגוי' וילך עם שרי מואב ללמדך שהיה שמח בפורענות ישראל כמותן:

נושא הדרשה: ויבא אלהים אל בלעם לילה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויבא אלהים אל-בלעם, לילה, ויאמר לו אם-לקרא לך באו האנשים, קום לך אתם; ואך, את-הדבר אשר-אדבר אליך--אתו תעשה. ויקם בלעם בבקר, ויחבש את-אתנו; וילך, עם-שרי מואב. ויחר-אף אלהים.

(גימ' 7622)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות יב) ליל שמורים הוא ליהוה הוא הלילה הזה
(בראשית לא): ויבא אלהים אל לבן הארמי בחלום הלילה..
(שם כ) ויבא אלהים אל אבימלך בחלום הלילה.
(שמות יב) ויהי בחצי הלילה..
וכתיב (שם יד) ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה..
(בראשית יד) ויחלק עליהם לילה
(בראשית יד) וכן כולם..
(איוב ד): בסעיפים מחזיונות לילה.
(בראשית כב): וישכם אברהם בבקר ויחבש את חמורו.

(גימ' 7622)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה כ' משנה יג ויחר אף אלהים כי הולך הוא ויתיב מלאך ה' מלאך של רחמים היה ונעשה לו לשטן ושני נערי עמו זו דרך ארץ שהיוצא לדרך צריך שנים לשמשו וחוזרים ומשמשין זה לזה ותרא האתון את מלאך ה' וכי לא היה יכול המלאך לנשוף בו ויוציא רוחו אלא אם כן שלף חרבו והרי כתיב בסנחריב (ישעיה לז) ויצא מלאך ה' ויכה במחנה אשור וכתוב (שם מ) וגם נשף בהם חייהם אלא כך אמר לו הפה נתן ליעקב שנא' (בראשית כז) הקול קול יעקב והידים ידי עשו וכתוב (שם) ועל חרבך תחיה והאמות כולם בחרב חייהם ואתה תחליף אמונתך ותבא עליהם בשלהן אף אני אבוא עליך בשלך לכך כתיב וחרבו שלופה בידו:

נושא הדרשה: יהוה בא אל בלעם באומנותו
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ותרא האתון את-מלאך יהוה נצב בדרך, וחרבו שלופה בידו, ותט האתון מן-הדרך, (גימ' 3816)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ישעיה לז): ויצא מלאך יהוה ויכה במחנה אשור
(שם מ) : וגם נשף בהם חייהם
(בראשית כז): הקול קול יעקב והידים ידי עשו
(שם): ועל חרבך תחיה. (גימ' 1173 ר"ת)

(גימ' 3816)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה כ' משנה יד ותט האתון מן הדרך הרשע הזה הולך לקלל אומה שלימה שלא חטאה לו ומכה אתונו שלא תלך בשדה וכתוב ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים וכי לא היה יכול לו לילך אחריו אלא כך מדת הקב"ה מלך ב"ו משלח ספקלטור להרוג את האדם מהלך אחריו ימים הרבה וזה שנתחייב מיתה אוכל ושותה ואספקלטור מהלך ומטרף אחריו ממקום למקום ולפני הקדוש ברוך הוא אינו כן הפסקלטור במקומו עומד ומי שנתחייב מיתה בא אצלו ברגליו כדי שלא יצטער המלאך לילך אחר בלעם קדמו לדרך ויעמד מלאך ה' במשעול אמר לו הכרמים נמכרים כשועלים גדר מזה וגדר מזה אין אתה יכול לשלוט בהן שבידיהם לוחות כתובים משני עבריהם מזה ומזה הם כתובים ותרא האתון את מלאך ה' ותלחץ אל הקיר ויוסף מלאך ה' עבור מה ראה לקדמו שלשה פעמים עד שלא נראה לו סימנין של אבות הראה לו עמד לו בראשונה היה ריוח מכאן ומכאן ותט האתון מן הדרך ותלך בשנייה לא יכלה לזוז אלא לצד אחד בשלישית אין דרך לנטות ימין ושמאל ומה היו הסימנין האלה שאילו בקש לקלל בניו של אברהם היה מוצא מיכן ומיכן בני ישמעאל בני קטורה בקש לקלל בני יצחק היה מוצא בהן צד אחד בני עשו ותלחץ אל הקיר בניו של יעקב לא מצא בהן פסולת ליגע בהן לכך נאמר בשלישית במקום צר זה יעקב דכתיב (בראשית לב) ויירא יעקב מאד וייצר לו אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל שלא מצא פסולת באחד מבניו ותרא האתון את מלאך

ה' ותרבץ תחת בלעם ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל על בזיונו שביזתה אותו ויפתח ה' את פי האתון להודיעו שהפה והלשון ברשותו שאם בקש לקלל פיו ברשותו ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים רמזה לו אתה מבקש לעקור אומה החוגגת שלש רגלים ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי אף על פי שמדבר בלשון הקדש עובד כוכבים לשונו סרוח לו יש חרב בידי משל לרופא שבא לרפאות בלשונו נשוך נחש בדרך ראה אנקה אחת התחיל מבקש מקל להורגה אמרו זו אי אתה יכול ליטול היאך באת לרפאות בלשונוך נשוך נחש כך אמרה האתון לבלעם אני אין אתה יכול להרגני אלא א"כ חרב בידך והיאך אתה רוצה לעקור אומה שלימה שתק ולא מצא תשובה התחילו תמהים שרי מואב שראו נס שלא היה כמוהו מעולם וי"א אמר להם אינה שלי השיבתו הלא אנכי אתונך אשר רכבת עלי מעודך עד היום הזה הא למדת שלא היה זקן שהאתון גדולה הימנו ההסכן הסכנתי לעשות לך כה כיון שדברה מתה שלא יהיו אומרים זו שדברה ועושיך אותה יראה ד"א ההסכן הסכנתי לעשות לך כה חס הקב"ה על כבודו של אותו רשע שלא יאמרו זו היתה שסלקה את בלעם ואם חס הקדוש ברוך הוא על כבוד הרשע אין צריך לומר על כבוד הצדיק וכה"א (ויקרא כ) ואשה אשר תקרב אל כל בהמה לרבעה אותה והרגת את האשה ואת הבהמה שלא יאמרו זו הבהמה שנהרגה אשה פלונית על ידיה להודיעך שחס הקב"ה על כבודן של בריות ויודע צרכן וסתם פי הבהמה שאילו היתה מדברת לא היו יכולין לשעבדה ולעמוד בה שזו הטפשת שבבהמה וזה חכם שבחכמים כיון שדברה לא היה יכול לעמוד בה:

נושא הדרשה: בלעם והאתון
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויפתח יהוה, את-פי האתון; ותאמר לבלעם, מה-עשיתי לך, כי הכיתני, זה שלש רגלים. ויאמר בלעם לאתון, כי התעללת בי..

(גימ' 6500)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(בראשית לב): ויירא יעקב מאד וייצר לו.. (גימ' 838 אתר"פה)

(ויקרא כ): ואשה אשר תקרב אל כל בהמה לרבעה אותה

והרגת את האשה ואת הבהמה.. (גימ' 5662 ס"תת)

(גימ' 6500)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה כ' משנה טו ויגל ה' את עיני בלעם וכי סומא היה להודיע שאף העין ברשותו ויקד וישתחו לאפיו שדבר עמו ויאמר אליו מלאך ה' על מה הכית וכי דקיון של אתון בא מלאך לבקש מידו אלא א"ל מה האתון שאין לה זכות ולא ברית אבות נצטוית לתבוע עלבונה מידך אומה שלימה שאתה מבקש לעוקרה שיש לה זכות וברית אבות על אחת כמה וכמה הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך ירא"ה ראת"ה נטת"ה ד"א ירט בא"ת ב"ש מגן ותראני האתון גם אותך הרגתי ואותה החייתי מיכן את למד שהרג את האתון ויאמר בלעם אל מלאך ה' חטאתי שהיה רשע ערום ויודע שאין עומד מפני הפורעניות אלא תשובה שכל מי שחוטא ואומר חטאתי אין רשות למלאך ליגע בו כי לא ידעתי ועתה אם רע בעיניך אשובה לי אמר לו אני לא הלכתי עד שאמר לי הקדוש ברוך הוא קום לך אתם ואתה אומר שאחזור כך אומנתו לא כך אמר לאברהם להקריב את בנו ואח"כ (בראשית כב) ויקרא מלאך ה' ויאמר אל תשלח ידך למוד הוא לומר דבר ומלאך מחזירו ועכשיו הוא אומר לי לך אתם ועכשיו אם רע בעיניך אשובה לי ויאמר מלאך ה' אל בלעם לך עם האנשים שחלקך עמהם וסופך ליאבד מן העולם וילך בלעם עם שרי בלק מלמד שכשם שהם שמחים לקלל כך הוא שמח:

נושא הדרשה: ויגל יהוה את עיני בלעם
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(גימ' 1494 ה)

ויגל יהוה, את-עיני בלעם, וירא את-מלאך יהוה..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(בראשית כב): ויקרא מלאך יהוה.. (גימ' 434)

(בראשית כב): ויאמר אל תשלח ידך. (גימ' 1060)

(גימ' 1494)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...

במדבר רבה פרשה כ' משנה יח ויהי בבוקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל בלק היה בעל קסמים ובעל נחש יותר מבלעם שהיה נמשך אחריו כסומא למה הדבר דומה לאחד שיש בידו סכין ואין מכיר את הפרקים וחבירו מכיר את הפרקים ואין בידו סכין כך היו שניהם דומין בלק רואה את המקומות שישאר נופלין בהן ויעלהו במות בעל פעור שראה שישראל נופלין שם ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחות ולמה שבעה מזבחות כנגד שבעה מזבחות שבנו שבעה צדיקים מאדם ועד משה ונתקבלו אדם והבל ונח אברהם יצחק ויעקב ומשה שהיה אומר למה קבלת את אלו לא בשביל עבודה שעבדו לפניך קבלתם לא נאה לך שתהא נעבד משבעים אומות ולא מאומה אחת השיבו רוח הקדש (משלי טז) טוב פת חריבה טוב מנחה בלולה בשמן וחריבה מבית מלא זבחי ריב שאתה רוצה להכניס מריבה ביני ובין ישראל ויעש בלק כאשר וגוי ויעל וילך שפי דעתו היה לקלל שעד אותה שעה היה שפוי ומן אותה שעה נטרד ויקר אלהים אל בלעם אמר לו רשע מה אתה עושה אמר את משקר במשקל אמר לו כבר שלחתי דורון לביתך ואף כך בלעם רוח הקדש אמר לו רשע מה אתה עושה אמר לו את שבעת המזבחות ערכתי אמר לו (שם טז) טוב ארוחת ירק טובה סעודה שעשו ישראל במצרים ואכלו על מצות ומרורים מפרים שאתה מקריב על ידי שנהא וישם ה' דבר בפי בלעם שעיקם פיו ופיקמו כאדם הקובע מסמר בלוח ר"א אומר מלאך היה מדבר ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר וישב אליו והנה נצב על עולתו הוא וכל שרי מואב שהיו עומדין ומצפין מתי יבא:

נושא הדרשה: ויקח בלק את בלעם

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויהי בבקר--ויקה בלק את-בלעם, ויעלהו במות בעל; וירא משם, קצה העם. (גימ' 2718)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי טז): טוב פת חריבה. (גימ' 722)

(משלי טז): מבית מלא זבחי ריב (גימ'1054ר"תתה)

(שם טו): טוב ארוחת ירק.. (גימ' 942)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 2718)

במדבר רבה פרשה כ' משנה יט וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני פתח ואמר מן הרמים הייתי והורידני בלק לבאר שחת ינחני כד"א (יחזקאל לב) נהה על המון מצרים והורידהו ד"א מן ארם עם רם שלמעלן הייתי והורידני בלק מכבודי משל למי שמהלך עם המלך ראה ליסטיין הניח את המלך וטייל עם הליסטיין כשחזר אצל המלך אמר לו המלך לך עם אותו שטיילת עמו שני בלעם בן בעור הקוסם לפיכך צווח רם הייתי והורידני וחזר להיות קוסם כבתחלה שנא' (יהושע יג) ואת בלעם בן בעור הקוסם לפיכך צווח רם הייתי והורידני בלק ד"א מן ארם ינחני אמר לו השוינו שנינו להיות כפויי טובה אלולי אברהם אביהם לא היה בלק שנאמר (בראשית יט) ויהי בשחת אלהים את ערי הככר וזיכור אלהים את אברהם וישלח את לוט ולולי אברהם לא פלט לוט מסדום ואתה מבני בניו של לוט ואלולי יעקב אביהם לא הייתי אני בעולם שלא ראה לבן בנים אלא בזכות יעקב שבתחלה כתיב (שם כט) ורחל באה עם הצאן ואלו היה לו בנים היאך בתו רועה ומשהלך יעקב לשם נתנו לו בנים שנאמר (שם לא) וישמע את דברי בני לבן וכן אמר לו (שם ל) נחשתי ויברכני ה' בגללך לכה ארה לי מי שהוא מארר לעצמו מארר שכך כתיב (שם יב) ומקללך אאור ואומר אורריך ארור לכה ארה לי יעקב ולכה זועמה ישראל אילו לאומה אחרת בקש שאקלל כגון בני אברהם ויצחק הייתי יכול אלא יעקב מלך שבורר לעצמו מנה ועמד אחד ואמר גנאי עליה כלום יש לו חיים ואלו חבלתו ונחלתו וסגולתו שנא' (דברים לב) כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו והייתם לי סגולה ולכה זועמה ישראל מלך שנטל עטרה ונתנה בראשו ואמר אדם שאינה כלום יש לו חיים ואלו כתיב בהן (ישעיה מט) ישראל אשר בך אתפאר מה אקב לא קבה אל בשעה שהיו ראויין להתקלל לא נתקללו כשנכנס יעקב ליטול את הברכות נכנס במרמה דכתיב (בראשית כו) ואת עורות גדיי העזים אמר אביו מי אתה אמר לו אנכי עשו בכורך מי שמוציא שקר מפיו אינו ראוי להתקלל ולא עוד אלא שנתברך דכתיב (שם) גם ברוך יהיה והיאך אני מקללן לא קבה אל ד"א מה אקוב לא קבה אל בנוהג שבעולם לגיון שמרד במלך חייב מיתה ואלו כפרו בו ומרדו ואמרו (שמות לב) אלה אלהיך ישראל לא היה צריך לכולותן אלא אפילו באותה שעה לא זו מחיבתן לזה להן ענני כבוד ולא פסקו מהן המן והבאר וכה"א (נחמיה ט) כי עשו להם עגל מסכה וגו' ואתה ברחמך הרבים לא עשיתם כלה במדבר עמוד הענן לא סר מעליהם יומם ומנך לא מנעת מפיהם ומים מסלע הוצאת להם והיאך אני יכול לקללם מה אקב לא קבה אל בשעה שהיה מצוה אותם על הברכות ועל הקללות בברכות היה מזכירן שנאמר (דברים כח) אלה יעמדו לברך את העם בקללות לא היה טובען שכן הוא אומר ואלה יעמדו על הקללה בהר עיבל וכשהן חוטאין ואומר להביא עליהן קללה אינו כותב שהוא מביאה אלא בברכות הוא בעצמו מברך שנאמר (שם) ונתת ה' אלהיך עליון וגו' יצו ה' אתך את הברכה ובקללות לא היה טובען שכה"א (שם) והיה אם לא תשמעו ובאו עליך מעצמן הוי מה אקב לא קבה לא כתיב כי מראש צורים אראנו להודיע שנאתו של אותו רשע שמתוך ברכותיו אתה יודע מחשבתו למה הדבר דומה לאדם שבא לקוף את אילו מי שאינו בקי קוצץ את הגופים כל ענף וענף ומתייגע והפיקח מגלה את השרשין וקוצץ כך אמר אותו רשע מה אני מקלל כל שבט ושבט הריני הולך לשרשן בא ליגע מצאן קשים לכן אמר כי מראש צורים אראנו ד"א כי מראש אלו אבות ומגבעות אלו אמהות הן עם לבדד ישכן וכשהוא משמחן משמחן לבדן שנאמר (דברים לב) ה' בדד ינחנו וכשהאומות בעוה"ז שמחים הן אוכלים עם כל מלכות ומלכות ואין עולה להם מן החשבון שנאמר ובגוים לא יתחשב מי מנה עפר יעקב מי יוכל למנות מצות שהן עושין בעפר (שם כב) לא תחרוש בשור ובחמור לא תזרע כרמך כלאים (במדבר יט) ואסף איש טהור את אפר הפרה ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן (ויקרא יט) שלש שנים יהיה לכם ערלים וכן כולם ומספר את רובע ישראל הרביעית שלהן מי יוכל למנות אוכלוסין שיצאו מאותן שהיו חוטפות ומחבבות את המצות (בראשית ל) ותאמר לה המעט קחתך את אישי (שם) הנה אמתי בלהה בא אליה ותרא לאה כי עמדה מלדת (שם טז) ותקח שרי אשת אברם את הגר תמות נפשי מות ישרים משל לטבח שבא לשחוט פרתו של מלך התחיל המלך רואה כיון שהרגיש שהמלך רואה התחיל משליך את הסכין ומשפשף בה וממלא את האבוס לפניו התחיל לומר תצא נפשי שבאתי לשוחטה והרי זנחתיה כך בלעם אמר תצא נפשי שבאתי לקלל ואני אברך ויקחהו שדה צופים ראש הפסגה ראש שיש פרצים שם ששם מת משה שנאמר עלה ראש הפסגה יש פרצה גדולה מזו שראה בנחשים והיה סבור ששם יכלו:

נושא הדרשה: המשל הראשון: מן ארם ינחני

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וכה תדבר. וישב אליו, והנה נצב על-עלתו--הוא, וכל-שרי מואב. וישא משלו, ויאמר: מן-ארם ינחני בלק מלך-מואב, מהררי-קדם--לכה ארה-לי יעקב, ולכה זעמה ישראל. מה אקב, לא קבה אל; ומה אזעם, לא זעם יהוה. כי-מראש צרים אראנו, ומגבעות אשורנו: הן-עם לבדד ישכן, ובגוים לא יתחשב. מי מנה עפר יעקב, ומספר את-רבע ישראל; תמת נפשי מות ישרים, ותהי אחריתי כמהו. ויאמר בלק אל-בלעם, מה עשית לי: לקב איבי לקחתך, והנה ברכת ברך. ויען, ויאמר: הלא, את אשר ישים יהוה בפי--אתו אשמר, לדבר. ויאמר אליו בלק, לך-נא אתי אל-מקום אחר אשר תראנו משם--אפס קצהו תראה, וכלו לא תראה; וקבנו-לי, משם. ויקחהו שדה צפים, אל-ראש הפסגה; ויבן שבעה מזבחת, ויעל פר ואיל במזבח. ויאמר, אל-בלק, התיצב כה, על-עלתך; ואנכי, אקרה כה. ויקר יהוה אל-בלעם, וישם דבר בפי; ויאמר שוב אל-בלק, וכה תדבר. ויבא אליו, והנו נצב על-עלתו, ושרי מואב, אתו; ויאמר לו בלק, מה-דבר יהוה. (גימ' 36971)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 883)	יחזקאל לב) נהה על המון מצרים והורידהו
(גימ' 3537)	בראשית יט) : ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכור
(גימ' 508)	אלהים את אברהם וישלח את לוט.
(גימ' 1187)	(שם כט) : ורחל באה עם הצאן..
(גימ' 1177)	(שם לא) : וישמע את דברי בני לבן.
(גימ' 434)	(שם ל) : נחשתי ויברכני יהוה בגללך.
(גימ' 844)	(שם יב) : ומקללך אאור..
	(שם יב) : אורריך ארור
	(דברים לב) : כי חלק יהוה עמו יעקב חבל
(גימ' 1641)	נחלתו והייתם לי סגולה.
(גימ' 1746)	(ישעיה מט) : ישראל אשר בך אתפאר.
(גימ' 1248)	(בראשית כו) : ואת עורות גדי העזים.
(גימ' 456)	(שם) : מי אתה
(גימ' 705)	(שם) : אנכי עשו בכורך..
(גימ' 301)	(שם) : גם ברוך יהיה .
	(שמות לב) : אלה אלהיך ישראל לא
(גימ' 1550)	היה צריך לכלותך
(גימ' 709)	(נחמיה ט) : כי עשו להם עגל מסכה.
(גימ' 934)	(דברים כח) : אלה יעמדו לברך את העם..
(גימ' 755)	(שם) : אלה יעמדו על הקללה בהר עיבל
(גימ' 769)	(שם) : ונתנדך יהוה אלהיך עליון .
(גימ' 1186)	יצו יהוה אתך את הברכה
(גימ' 1059)	(שם) : והיה אם לא תשמעו ובאו עליך
(גימ' 160)	(דברים לב) : יהוה בדד ינחנו..
(גימ' 828)	(שם) : ובגויים לא יתחשב
(גימ' 1715)	(שם כב) לא תחרוש בשור ובחמור..
(גימ' 1089)	(שם) : לא תזרע כרמך כלאים.
(גימ' 1650)	(במדבר יט) ואסף איש טהור את אפר הפרה
(גימ' 1869)	(שם) : ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן
(גימ' 1500)	(ויקרא יט) שלש שנים יהיה לכם ערלים
(גימ' 2056)	(בראשית ל) ותאמר לה המעט קחתך את אישי
(גימ' 602)	(שם) : הנה אמתני בלהה בא אליה..
(גימ' 1266)	(שם) : ותרא לאה כי עמדה מלדת..
(גימ' 2577)	(שם טז) ותקח שרי אשת אברם את הגר..
(גימ' 36971)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

במדבר רבה פרשה כ' משנה כ' ויבן שבעה מזבחות ויאמר אל בלק התיצב כה על עולתיך ויקר אלהים אל בלעם וגו' וישם ה' דבר בפיו כאדם שנותן בלינוס בפי בהמה ופוקמה להיכן שירצה כך הקב"ה פוקם את פיו כיון שאמר לו שוב אל בלק וברכם אמר מה אני הולך אצלו לפוח את נפשו בקש לילך לעצמו נתן הקדוש ברוך הוא לו בלינוס שוב אל בלק וכה תדבר וישב אליו והנה נצב על עולתו בראשונה כתיב בו הוא וכל שרי מואב כשראו שלא הועילו כלום הניחוהו ונשתיירו מקצת שרי מואב אתו ויאמר לו בלק מה דבר ה' שראה שאינו ברשות עצמו לומר מה שהיה רוצה ישב לו והיה משחק בו כיון שראה בלעם שהיה משחק אמר לו בלעם עמוד אין אתה שראי לישב ודברי המקום נאמרים קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפור שניהם היו מנה בן פרס שהיו עושין עצמן גדולים מאבותיהם לא איש אל ויכזב אינו כבשר ודם שבשר ודם קונה אוהבים מצא אחרים יפים מהם כופר בראשונים והוא אינו כן אי אפשר לו לשוב משבועת האבות הראשונים ההוא אמר ולא יעשה אומר להביא עליהן רעות אם עשו תשובה הוא מבטלן את מוצא כתוב בתורה (שמות כב) זובח לאלהים יחרם וגו' ועשו את העגל והיו ראויין לכלייה והייתי סבור לקללן ולהכחידן ומעט עשו תשובה ובטל (שם לב) וינחם ה' על הרעה וכן במקומות הרבה שאמר על יכניה (ירמיה כב) כי לא יצלח מזרעו איש ואומר (חגי ג) והפכתי כסא ממלכות והשמדתי חוזק ממלכות הגוים (שם) ביום ההוא נאם ה' צבאות אקחך זרובבל בן שאלתיאל עבדי (נאם ה') ושמתיך כחותם על לבי ובטל מה שאמר לאביו (ירמיה כב) חי אני נאם ה' כי אם יהיה כניהו בן יהויקים מלך יהודה חותם על יד ימיני כי משם אתקנך וכן באנשי ענתות (שם יא) ושארית לא תהיה להם כיון שעשו תשובה קיימן דכתיב (נחמיה ו) אנשי ענתות מאה לא הביט און ביעקב אמר בלעם אינו מסתכל בעבירות שבידם ואינו מסתכל אלא בגאות שלהן ה' אלהיו עמו ותרועת מלך בו אמרת לי לכה נא ארה לי יעקב פרדס שיש לו שומר אין הגנב יכול להזיקו ואם ישן לו הגנב נכנס ואלו (תהלים קכא) הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל והיאך אני יכול להזיקן ה' אלהיו עמו אמר לו בלק הואיל ואינך יכול ליגע בהן מפני משה משמשן ראה זה שעומד אחריו מה יהיה אמר לו אף הוא קשה כמותו ותרועת מלך בו תוקע ומריע ומפיל חומה אל מוציאם ממצרים אמרת לי עם יצא ממצרים מעצמן ואינו כן אלא הוא הוציאם כתועפות ראם כך הוא מדתו חטאו קמעא הורידן כעוף שנאמר (הושע ט) אפרים כעוף יתעופף כבודם זכו מעלן ומרוממן כעב שני (ישעיה ס) מי אלה כעב תעופינה כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל הרי את מחזר ומנחש ומקסם באי זה מקום תשלוט בהם והם אינם כן כשהן צריכין להלחם בשונא עומד כ"ג ולובש אורים ותומים ונשאל בהקב"ה וכל הגוים מקסמים ומנחשים ואלו משברין אותם בתשובה שנאמר (ישעיה מד) מפר אותות בדים וקוסמים יהולל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל ראתה עינו את ישראל יושבין לפני הקדוש ברוך הוא כתלמיד לפני רבו לע"ל ושואלן ממנו כל פרשה ופרשה

למה נכתבה וכה"א (שם כג) כי ליושבים לפני ה' יהיה סחרה לאכל לשבעה ולמכסה עתיק ואומר (שם ל) ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד ומלאכי השרת רואין אותן ושואלין אותן מה הורה לכם הקב"ה לפי שאינן יכולין ליכנס במחיצתן שנא' כעת יאמר ליעקב וגו' הן עם כלביא יקום אין אומה בעולם כיוצא בהם הרי הן ישנים מן התורה ומן המצות ועומדין משנתן כאריות וחוטפין קריאת שמע וממליכין להקדוש ברוך הוא ונעשין כאריות ומפליגין לדרך ארץ למשא ומתן אם נתקל אחד מהם בכולם או אם מחבלין באין ליגע באחד מהן ממליך להקב"ה לא ישכב עד יאכל טרף כשהוא אומר ה' אחד נאכלין המחבלין מפניו ומלחשין אחריו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ובורחין והוא נסמך בקריאת שמע משומרי היום לשומרי הלילה וכשבא לישן מפקיד רוחו להקדוש ברוך הוא שנא' (תהלים לא) בידך אפקיד רוחי וכשנער ממליך בהקב"ה השומרים בלילה מוסרין אותו לשומרי היום שנא' (שם קל) נפשי לה' משומרים לבוקר שומרים לבוקר לכן בלעם אומר אי זו אומה כזו ודם חללים מתנבא שאין משה מת עד שיתן נקמה בו ובחמשת מלכי מדין שנא' לא ישכב עד יאכל טרף זה בלעם הוי ודם חללים ישתה ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם וכלי הקדש זה הציץ שכתוב בו קדש לה' וחוצרות התרועה בידו אמר להם משה לישראל בלעם הרשע עשה להם כשפים ופורה ומפריח לחמשת המלכים הראו לו את הציץ ששמו של הקדוש ברוך הוא גלוף עליו והן נופלין תדע שכן כתיב (במדבר לא) ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם את אוי ואת רקם ואת בלעם בן בעור מה בקש אותו רשע עם מלכי מדין לא כך כתיב וילך בלעם וישב למקומו אלא מששמע שנפלו בעצתו כ"ד אלף חזר ליטול מהן שכרו לכך כתיב בלעם בן בעור עם חמשת מלכי מדין:

נושא הדרשה: המשל השני של בלעם	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר שוב אל-בלק, וכה תדבר. ויבא אליו, והנו נצב על-עלתו, ושרי מואב, אתו; ויאמר לו בלק, מה-דבר יהוה. וישא משלו, ויאמר: קום בלק ושמע, האזינה עדי בנו צפר. לא איש אל ויכזב, ובן-אדם ויתנחם; ההוא אמר ולא יעשה, ודבר ולא יקימנה. הנה ברך, לקחתי; וברך, ולא אשיבנה. לא-הביט און ביעקב, ולא-ראה עמל בישראל; יהוה אלהיו עמו, ותרועת מלך בו. אל, מוציאם ממצרים--כתועפת ראם, לו. כי לא-נחש ביעקב, ולא-קסם בישראל; כעת, יאמר ליעקב ולישראל, מה-פעל, אל. הן-עם כלביא יקום, וכארי יתנשא; לא ישכב עד-יאכל טרף, ודם-חללים ישתה. ויאמר בלק אל-בלעם, גם-קב לא תקבנו; גם-ברך, לא תברכנו. ויען בלעם, ויאמר אל-בלק: הלא, דברתי אליך לאמר, כל אשר-ידבר יהוה, אתו אעשה. (תהלים 26035)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (שמות כב): זובח לאלהים יחרם (שם לב) וינחם יהוה על הרעה (ירמיה כב): כי לא יצלח מזרעו איש.. (חגי ג): והפכתי כסא ממלכות והשמדתי חוזק ממלכות הגוים.. (שם) ביום ההוא נאם יהוה צבאות אקחך זרובבל בן שאלתיאל עבדי ושמתיך כחותם. (ירמיה כב): חי אני נאם יהוה כי אם יהיה כניהו בן יהויקים מלך יהודה חותם על יד ימיני כי משם אתקנך. (שם יא): ושארית לא תהיה להם.. (נחמיה ו): אנשי ענתות מאה.. (תהלים קכא): הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל (הושע ט): אפרים כעוף יתעופף כבודם (ישעיה ס): מי אלה כעב תעופינה. (ישעיה מד): מפר אותות בדים וקוסמים יהולל.. (שם כג): כי ליושבים לפני יהוה סחרה לאכל לשבעה ולמכסה עתיק.. (שם ל): ולא יכנף עוד מוריד והיו עיניך רואות את מוריד (תהלים לא): בידך אפקיד רוחי וכשננער (שם קל): נפשי ליהוה משומרים לבוקר שומרים לבוקר ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 397)	
(גימ' 520)	
(גימ' 833)	
(גימ' 2624)	
(גימ' 3227)	
(גימ' 2410)	
(גימ' 1443)	
(גימ' 1333)	
(גימ' 1691)	
(גימ' 1465 ס"ת)	
(גימ' 799)	
(גימ' 1532)	
(גימ' 2156)	
(גימ' 2030)	
(גימ' 1170 ת)	
(גימ' 2404)	
(26035)	

במדבר רבה פרשה כ' משנה כא וישא משלו ויאמר הלכה מי שאכל ולא נטל ידיו מה יהא חייב שנו רבותינו נטילת ידים לפני המזון רשות לאחר המזון חובה מעשה בשעת הגזירה בחנוני אחד מישראל שהיה מבשל בשר טהור ובשר חזיר ומוכר שלא ירגשו בו שהוא יהודי וכן היה מנהגו כל מי שנכנס לחנות שלו ולא נטל ידיו יודע שהוא עובד כוכבים ונותן לפניו בשר חזיר וכל מי שנטל ידיו ומברך יודע שהוא ישראל ומאכילו בשר טהור פעם אחת נכנס יהודי לאכול שם ולא נטל ידיו והיה סבור שהוא עובד כוכבים נתן לפניו בשר חזיר אכל ולא בירך בא לעשות עמו חשבון על הפת ועל הבשר אמר לו יש לי עליך כך וכך מן הבשר שהאכלת שחתיכה עולה עשרה מנה אמר לו אתמול אכלתי אותה בחי והיום אתה רוצה ליטול ממני עשרה אמר לו זו שאכלת של חזיר היא כיון שאמר לו כך עמדו שערתיו נבהל ונחפז אמר לו בצנעה יהודי אני ונתת לי בשר חזיר אמר לו תיפח רוחך שכשראיתי שאכלת בלא נטילת ידים ובלא ברכה הייתי סבור שאתה עובד כוכבים מיכן שנו חכמים מים ראשונים האכילו בשר חזיר אחרונים הרגו את הנפש מעשה באדם אחד שאכל קיטנית ולא נטל ידיו וירד לשוק וידיו מטונפות מן הקיטנית ראה אותו חבירו הלך ואמר לאשתו אומר לך בעליך סימן שאכל עכשיו קיטנית שיגרי לו אותה טבעת נתנה לו אחר שעה בא בעלה אמר לה היכן הטבעת אמר הלו בא פלוני בסימנין שלך ונתתיה לו נתמלא עליה חימה והרגה לפיכך כל שאינו נוטל ידיו לאחר המזון כהורג נפש ולכך הזהיר הקב"ה את ישראל אפי' במצוה קלה שנאמר (דברים לב) כי לא דבר רק הוא

מכם כי הוא חייכם אפי' דבר מצוה שאתה רואה אותה ריקה וקלה בה חיים ואריכות ימים אמר הקדוש ברוך הוא לישראל אם שמרתם מצותי אני מפיל שונאיכם לפניכם שנאמר (תהלים פא) לו עמי שומע לי כמעט אויביהם אכניע כיון שראה בלעם היאך משמרים ישראל המצוות הקלות אמר מי יוכל לקלל את אלו ששומרים מצותיו ושמו משותף בהן שנא' ה' אלהיו עמו המקללם כאלו מקלל פני שכינה ששמו מעורב בשמן התחיל הופך למשלים וישא משלו ויאמר זש"ה (משלי כז) מברך רעהו בקול גדול וגו' כשבא בלעם לקלל את ישראל עיקם הקב"ה את לשונו והתחיל לברך שנאמר ולא אבה ה' אלהיך לשמוע אל בלעם ויהפך ה' וגו' נתן הקדוש ברוך הוא כח בקולו וקולו הלך מסוף העולם ועד סופו כדי שישמעו האומות שהוא מברכן מנין אר"א הקפר כתיב להלן קול גדול ולא יסף שהיה הולך מסוף העולם ועד סופו וכאן כתיב מברך רעהו בקול גדול וגו' שאמר לו לכה איעצך והרג כ"ד אלף מישראל יש קללה כזו:

נושא הדרשה: המשל השלישי של בלעם	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וישא משלו, ויאמר: נאם בלעם בנו בער, ונאם הגבר שתם העין נאם. (גימ' 2786)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(גימ' 834א)	(דברים לב): כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם
(גימ' 983ת)	(תהלים פא): לו עמי שומע לי כמעט אויביהם אכניע
(גימ' 969ר"ת)	(משלי כז): מברך רעהו בקול גדול
(גימ' 2786)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה כ' משנה כב וישב ישראל בשטים הלכה בזכות כמה דברים נגאלו ישראל ממצרים שנו רבותינו בזכות ד' דברים נגאלו ישראל ממצרים שלא שינו את שמותן שלא שינו את לשונם ולא גילו מסטורין שלהם שמהם אמר להם (שמות ג) ושאלה אשה משכנתה כלי כסף וכלי זהב והיה הדבר הזה מופקד אצלם י"ב חדש ולא גילה אחד מהם למצרים ולא נפרצו בעריות שכן כתיב (שיר ד) גן נעול אחותי כלה אלו הזכרים גל נעול מעין חתום אלו הבתולות תדע לך שהרי אחת היתה ופרסמה הכתוב ויצא בן אשה ישראלית וכל אותן מ' שנה לא סרחו במדבר עד שבאו לשטים לכך כתיב וישב ישראל בשטים ויחל העם לזנות שטים שעשו שטות (משלי ו) נואף אשה חסר לב ויחל העם לזנות יש מעינות שמגדלין גבורים ויש חלשים ויש נאין ויש מכוערין ויש צנועין ויש שטופין בזמה ומעין שטים של זנות היה והוא משקה לסדום אתה מוצא שאמרו (בראשית יט) איה האנשים אשר באו אליך הוציאם אלינו וגו' ולפי שנתקלל אותו מעין עתיד הקב"ה לייבשו שנאמר (יואל ד) ומעין מבית ה' יצא והשקה את נחל השטים מימות אברהם לא נפרץ אחד בזנות כיון שבאו לשטים ושתו מימיו נפרצו בזנות:

נושא הדרשה: ויחל העם לזנות	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וישב ישראל, בשטים; ויחל העם, לזנות אל-בנות מואב. ותקראן לעם, לזבחי אלהיהן; ויאכל העם, ישתחו לאלהיהן. ויצמד ישראל, לבעל פעור; ויחר-אף יהוה, בישראל. ויאמר יהוה אל-משה, קח את-כל-ראשי העם, והוקע אותם ליהוה, (גימ' 9112ה)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(גימ' 1887ס"ת)	(שמות ג): ושאלה אשה משכנתה כלי כסף וכלי זהב
(גימ' 767ר"ת)	(שיר ד): גן נעול אחותי כלה.
(גימ' 914ר"ת)	(שם): גל נעול מעין חתום.
(גימ' 1030ס"ת)	(משלי ו): נואף אשה חסר לב.
(גימ' 2589ס"ת)	(בראשית יט): איה האנשים אשר באו אליך הוציאם אלינו
(גימ' 2955ס"ת)	(יואל ד): ומעין מבית יהוה יצא והשקה את נחל השטים
(גימ' 9112)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

במדבר רבה פרשה כ' משנה כג ויחל העם לזנות אל בנות מואב בוא וראה מה כתיב ביציאתן ממצרים דבר אל בני ישראל וישבו ויחנו לפני פי החירות מהו פי החירות מקום קבוע לזנות היה ולפי שהצניעו עצמן ביציאתן ממצרים נקרא פי החירות ואלו שהפקירו עצמן לאנשים כתיב ויחל העם לזנות ויחל העם כל מקום שנא' העם לשון גנאי הוא וכל מקום שנא' ישראל לשון שבח הוא (במדבר יא) ויהי העם כמתאוננים (שם כא) וידבר העם באלהים ובמשה (שם יד) ויבכו העם בלילה ההוא (שם) עד אנה ינאצני העם (שמות לב) וירא משה את העם כי פרוע הוא (שם) ויקהל העם על אהרן וכן כולם ויחל העם לזנות זרוק מטה לאויר לעיקרו נופל מי שפתח בזנות תחלה השלים לבסוף אמותיהם התחילו בזמה (בראשית כ) ותאמר הבכירה אל הצעירה לכה נשקה את אבינו יין ונשכבה ויהיה ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הן שכבתי אמש למדתה אחותה ולפיכך חסך הכתוב על הצעירה ולא פירשה אלא ותשכב עמו ובגדולה כתיב ותשכב את אביה אותה שפתחה בזנות תחלה השלימו בנותיה אחריה לזנות אל בנות מואב ותקראן לעם לזבחי אלהיהן שהלכו בעצתו שנא' הן הנה היו לבני ישראל בדבר בלעם למסר מעל בה' עשו להם קלעים והושיבו בהם זונות ובידיהן כל כלי חמדה והיתה זקנה יושבת מבחוץ ומשמרת לילדה שהיתה לפנין מן החנות כשישראל עוברין ליטול חפץ בשוק זקנה אומרת לו בחור אי אתה רוצה כלי פשתן שבא מבית שאן והיתה מראה לו ואמרת לו הכנס לפניי ותראה חפצים נאים הזקנה אומרת לו ביותר וילדה בפחות מכאן ואילך אומרת לו ילדה הרי אתה כבן בית שב ברור לעצמך וצרצור יין מונח אצלה ועדיין לא נאסר יין של גוים נערה יוצאה מקושטת ומבוסמת ומפתה אותו ואומרת לו למה אנו אוהבין אתכם ואתם שונאין אותנו טול לך כלי זה חנם הלא (שם מב) כלנו בני איש אחד בני תרח אבי אברהם אין אתם רוצים לאכול מזבחתינו ומבשולינו הרי לנו עגלים ותרנגולים שחטו כמצותכם ואכלו מיד משקהו היין ובויער בו השטן היה נשטה אחריה שנא'

(הושע ד) זנות ויין ותירוש יקח לב ויש אומרים בלעם צוה אותם שלא להשקותם שלא ידונו כשתויי יין אלא כמזידין כיון שהיה תובעה אומרת לו איני נשמעת לך עד שתשחט זה לפעור ותשתחוה לו והוא אומר לעבודת כוכבים איני משתחוה ואומרת לו אין אתה אלא כמגלה עצמך והוא נשטה אחריה ועושה כן זו שאמרו חכמים הפוער עצמו לבעל פעור זו היא עבודתו שנא' וישתחו לאלהיהן ויצמד ישראל לבעל פעור בתחלה היו נכנסין בצנעה ולבסוף נכנסין צמידים צמידים זוגות כענין של צמר בקר ד"א כאדם צמיד במלאכתו ויצמד כצמידים על ידיה רבי לוי אמר זו גזירה קשה מן העגל דאלו בעגל כתיב (שמות לב) פרקו נזמי הזהב ובכאן ויצמד כצמידים בעגל נפלו שלשה אלפים וכאן עשרים וארבע אלף (במדבר כה) ויאמר ה' אל משה קח את כל ראשי העם והוקע אותם ר' יודן אמר ראשי העם תלה על שלא מיחו בבני אדם רבי נחמיה אמר לא תלה ראשי העם אלא אמר לו הקדוש ברוך הוא למשה הושיב להן ראשי סנהדריות ויהיו דנים כל מי שהלך לפעור אמר מי מודיען אמר לו אני מפרסמן כל מי שטעה הענין סר מעליו והשמש זורחת עליו בתוך הקהל ויהיו הכל יודעין מי שטעה ויתלו אותו תדע לך שהוא כן ויאמר משה אל שופטי ישראל הרגו איש אנשיו וגו'!

נושא הדרשה: ותקראן לעם לזבחי אלהיהן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויחל העם, לזנות אל-בנות מואב. ותקראן לעם, לזבחי אלהיהן; ויאכל העם, וישתחו לאלהיהן. ויצמד ישראל, לבעל פעור; ויחר-אף יהוה, בישראל. ויאמר יהוה אל-משה, קח את-כל-ראשי העם, והוקע אותם ליהוה, נגד השמש; וישב חרון אף-יהוה, מישראל. ויאמר משה, אל-שפטי ישראל: הרגו איש אנשיו, הנצמדים לבעל פעור	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 763)
(במדבר יא) ויהי העם כמתאוננים	(גימ' 778)
(שם כא) וידבר העם באלהים ובמשה.	(גימ' 305ס"ת)
(שם יד) ויבכו העם בלילה ההוא	(גימ' 456)
(שם) עד אנה ינאצני העם.	(גימ' 1476)
(שמות לב) וירא משה את העם כי פרוע הוא..	(גימ' 772ס"ת)
(שם) ויקהל העם על אהרן..	
(בראשית כ): ותאמר הבכירה אל הצעירה לכה נשקה את אבינו יין ונשכבהויהיה ממחרת ותאמר הבכירה אל הצעירה הן שכבתי אמש.	(גימ' 5885)
(שם מב) כלנו בני איש אחד	(גימ' 492)
(הושע ד): זנות ויין ותירוש יקח לב..	(גימ' 1616ת)
(שמות לב): פרקו נזמי הזהב.	(גימ' 512)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 13055)

במדבר רבה פרשה כ' משנה כד והנה איש מבני ישראל בא ויקרב אל אחיו מה ראה לעשות כן ללמדך שלא חלק כבוד לא לשמים ולא לבריות עליו נאמר (משלי כא) זד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון אמרה לו איני נשמעת אלא למשה שכך צוה אותי בלק אבא שלא לשמוע אלא למשה רבכם שאבי מלך אמר לה הרי אני גדול כמותו לעיניהם אני אביאך תפשה בבלוריתיה והביאה אצל משה אמר לו בן עמרם זו מותרת או אסורה אמר לו אסורה היא לך אמר לו זמרי ואותה שלקחת מדינית היא מיד נתרשלו ידיו של משה ונתעלמה ממנו הלכה וגעו כולם בבכיה דכתיב (במדבר כה) והמה בוכים למה בוכים שנתרפו ידיהם אותה שעה משל למה הדבר דומה לבת מלך שנתקשטה ליכנס לחופה לישב באפריון ונמצאת מקלקלת עם אחר שנתרפו ידי אביה וקרוביה כך ישראל בסוף מ' שנה חנו על הירדן לעבור לארץ ישראל שנא' (שם לג) ויחנו על הירדן מבית הישימות עד אבל השיטים בערבות מואב ושם נפרצו בזנות ורפו ידי משה וידי צדיקים עמו והמה בוכים והוא עומד כנגד ששים רבוא (שמות לב) ויקח את העגל אשר עשו ורפו ידיו אלא בשביל פנחס שיבא ויטול את הראוי לו ולפי שנתעצל (דברים לד) לא ידע איש את קבורתו ללמדך שצריך אדם להיות עז כנמר וקל כנשר ורץ כצבי וגבור כארי לעשות רצון קונו מכאן את למד שמדקדק עם הצדיקים עד כחוט השערה:

נושא הדרשה: זמרי	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והנה איש מבני ישראל בא, ויקרב אל-אחיו את-המדינית, לעיני משה, ולעיני כל-עדת בני-ישראל; והמה בכים, פתח אהל מועד. וירא,	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 2074ס"פ)
(משלי כא): זד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון	(גימ' 1510)
(שמות לב): ויקח את העגל אשר עשו.	(גימ' 1541)
(דברים לד): לא ידע איש את קבורתו.	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 5125)

במדבר רבה פרשה כ' משנה כה (במדבר כה) וירא פנחס בן אלעזר וכולם לא ראו והכתיב (שם) לעיני משה ולעיני כל עדת בני ישראל אלא ראה מעשה וזכר הלכה הבעל ארמית קנאין פוגעין בו ויקם מתוך העדה מהיכן עמד אלא שהיו נושאים ונותנים בדבר אם הוא חייב מיתה אם לאו עמד מתוך העדה ונתנדב ולקח רומח בידו נטל שיני ברזל בידו והניחו בחיקו והתחיל מסתמך על העץ שנתיירא מפני שבטו שהקיפו אותו כיון שהגיע אצלם אמרו לו למה באת אמר להם אף אני בא לעשות צרכי הניחוהו ונכנס שאלמלא כן לא הניחוהו ליכנס ויבא אחר איש ישראל אל הקובה דקר שניהם זה על גב זה לתוך טומאת שניהם כדי שלא

יהיו ישראל אומרים לא היתה שם טומאה וקנא לשמו של הקדוש ב"ה ועשה לו י"ב נסים הנס הא' דרכן לפרוש זה מזה והדביקן המלאך הנס הב' סתם פיהם המלאך כדי שלא יצווחו הג' כוון את הרומח כנגד הקיבה שלה כדי שתהא זכרותו נראה בתוך הקבה מפני הנוקרנין כדי שלא יהיו אומרים אף הוא נכנס ועשה צרכו הרביעי האריך הברזל כדי שידקור את שניהם החמישי נתן כח בזרועו כדי שיגביה את שניהם הששי נתן כח בעץ לסבול את שניהם השביעי לא נשמטו מן הזיין אלא עמדו במקומן השמיני הפכן המלאך בראש הרומח כתקנן לראות קלונם לכל התשיעי לא הטיפו דם שלא יטמא פנחס העשירי ששמר הקב"ה רוחותיהן שלא ימותו ויטמא הי"א הגביה המלאך את המשקוף כדי שיצאו שניהם בין כתפיו תלויין לעיני הכל הי"ב כשיצא עמדו בני שבטו לפגוע בו ירד המלאך ונגף בהם כשראה פנחס שמבקש לכלותן חבטן בקרקע ועמד והתפלל וסלקו הה"ד (תהלים קו) ויעמד פינחס ויפלל שהוא עושה את הדין שנא' (שמות כח) ונתן בפלילים וגו' וכתוב ויהיו המתים במגפה עשרים וארבעה אלף ללמדך בכל שעה שנופלים נמנים משל לזאב שנפל על הצאן אמר בעל הצאן לרועה חשוב כמה חסרו להודיעך כמה הזנות מרחקת שזה יחיד ועל ידו נפלו כ"ד אלף מישראל זש"ה (משלי יז) חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה וגו' משל למלך שהיה עובר וסיעה של נערים עומדים וקלל אחד מהן את המלך נתמלא המלך עליהם חמה בא תושב אחד שהיה ביניהם ונתן משטר אחד לאותו שקילל את המלך מיד שככה חמתו של מלך כך מי גרם להקדוש ברוך הוא שתשוב חמתו ולא נתכלו כל ישראל הוי אמר זה פנחס לקיים מה שנא' ואיש חכם יכפרנה אמר הקב"ה בעולם הזה ע"י סרחון הם נמנים אבל לע"ל (הושע א) והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר מהרה אכ"ר.

נושא הדרשה: קנאותו של פנחס	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ורא, פינחס בן-אלעזר, בן-אהרן, הכהן; ויקם מתוך העדה, ויקח רמח בידו. ויבא אחר איש-ישראל אל-הקבה, וידקר את-שניהם--את איש..	(גימ' 5334)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(תהלים קו): ויעמד פינחס ויפלל	(גימ' 588 ס"ת)
(שמות כח): ונתן בפלילים..	(גימ' 800 ס"תאה)
(משלי יז): חמת מלך מלאכי מות ואיש חכם יכפרנה	(גימ' 1835)
(הושע א): והיה מספר בני ישראל כחול הים אשר לא ימד ולא יספר	(גימ' 2101)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 5334)

פרשת פינחס

במדבר רבה פרשה כא' משנה א פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן אמר הקדוש ברוך הוא בדין הוא שיטול שכרו לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום גדול השלום שנתן לפנחס שאין העולם מתנהג אלא בשלום והתורה כולה שלום שנא' (משלי ג) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום ואם בא אדם מן הדרך שואלין לו שלום וכן שחרית שואלין לו שלום ובאמש כך שואלין בשלום שמע ישראל חותמין פורס סוכת שלום על עמו התפלה חותמין בשלום בברכת כהנים חותמין בשלום אר"ש בן חלפתא אין כלי מחזיק ברכה אלא שלום שנאמר (תהלים כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

נושא הדרשה: שכרו של פינחס	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. יא פינחס בן-אלעזר בן-אהרן הכהן, השיב את-חמתי מעל בני-ישראל, בקנאו.	(גימ' 3929)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(משלי ג): דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום.	(גימ' 2001 רס"פרי)
(תהלים כט): יהוה עוז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום	(גימ' 1918 רס"פת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..	(גימ' 3929)

במדבר רבה פרשה כא' משנה ב וידבר משה אל ה' יפקוד ה' וגו' הלכה אם ראה הרבה אוכלוסין של בני אדם אומר בא"י אלהינו מלך העולם חכם הרזים כשם שאין פרצופותיהן דומין זה לזה כך אין דעתן שוין זה לזה אלא כל אחד ואחד יש לו דעה בפני עצמו וכה"א (איוב כח) לעשות לרוח משקל לרוחות של כל בריה ובריה תדע לך שהוא כן שכן משה מבקש מן הקב"ה בשעת מיתתו אמר לפניו רבש"ע גלוי וידוע לפניך דעתן של כל אחד ואחד ואין דעתן של בניך דומין זה לזה וכשאני מסתלק מהן בבקשה ממך מנה עליהם מנהיג שיהא סובלם לאחד ואחד לפי דעתו שנאמר יפקד ה' הרוח אינו אומר אלא הרוחות זש"ה (ישעיה מה) האותיות שאלוני על בני ועל פועל ידי תצוני משל למה"ד למלך שנשא אשה והיה לו שושבין בכל זמן שהמלך כועס על אשתו השושבין מפיס ומתרצה המלך לאשתו בא השושבין למות התחיל מבקש מן המלך בבקשה ממך תן דעתך על אשתך אמר לו המלך אם אתה מצוני על אשתי צוה את אשתי עלי שתהא זהירה בכבודי כביכול כך אמר לו הקדוש ברוך הוא על שאתה מצוני עליהם יפקד ה' צוה אותם שיהיו זריזין בכבודי מה כתיב (במדבר כח) צו את בני ישראל את קרבני לחמי תחלה תסדיר להן הקרבנות:

נושא הדרשה: בבקשה ממך מנה עליהם מנהיג שיהא סובלם	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויהי, אחרי המגפה; ויאמר יהוה אל-משה, ואל אלעזר בן-אהרן הכהן לאמר. שאו את-ראש כל-עדת בני-ישראל, מבן עשרים שנה ומעלה--לבית אבתם.	(גימ' 6486)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(איוב כח): לעשות לרוח משקל.

(ישעיה מה): האותיות שאלוני על בני ועל פועל ידי תצוני

(במדבר כח) צו את בני ישראל את קרבני לחמי..

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: .:

(גימ' 1623ר"תת)

(גימ' 2822ס"תא)

(גימ' 2041ר"ספ)

(גימ' 6486)

במדבר רבה פרשה כא' משנה ג מה ראה הקב"ה ליחס פנחס אחר מעשה זה שבשעה שנדקר זמרי בן סלוא אמרו חכמים ו' שמות יש לו לזמרי זמרי בן סלוא ושאלו בן כנענית ושלומיאל בן צורי שדי זמרי שנעשה על אותה מדינית כביצה המוזרת בן סלוא בן שסילא עון משפחתו שאול שהשאל עצמו לעבירה בן הכנענית שעשה מעשה כנען ומה שמו שלומיאל את מוצא בשעה שנדקר זמרי עמדו השבטים עליו ואמרו ראיתם בן פוטיאל זה שפיטם אבי אמו עגלים לעבודת כוכבים הרג נשיא מישראל לפיכך בא הכתוב ליחסו פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן לכך אמר הנני נותן לו את בריתי שלום שעדיין הוא קיים וכה"א (מלאכי ב) בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא וייראני ומפני שמי נחת הוא והיתה לו ולזרעו אחריו ויכפר וכי קרבן הקריב שנאמר בו כפרה אלא ללמדך שכל השופך דמן של רשעים כאלו הקריב קרבן ושם איש ישראל המוכה אשר הכה את המדינית כשם שהקדוש ברוך הוא מתעסק בשבחן של צדיקים לפרסם בעולם כך מתעסק בגנותן של רשעים לפרסמן בעולם פנחס פירסמו לשבח וזמרי לגנאי עליהם נאמר (משלי י) זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב נשיא בית אב לשמעוני שכל הפוגם את עצמו פוגם את משפחתו עמו וזמרי בן סלוא הכתוב מתמה עליו (קהלת י) ופורץ גדר ישכנו נחש אביו קנא על הזנות תחלה (בראשית לד) ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי וזה פרץ גדר שגדר אביו ושם האשה המוכה ראש אומות בית אב וגוי' להודיעך עד היכן נתנו המדינים עצמן שבת מלך הפקירו שנאמר ואת מלכי מדין הרגו על חלליהם צור גדול מכולם מלך הוא והפקיר את בתו מי לא היה מפקיר ולפי שבוזה את עצמו ופירסם את בתו בקלון גרעו הכתוב וכתבו שלישי אבל הוא מלך שבכולם ראש אומות בית אב במדין הוא:

נושא הדרשה: למה נכתב ייחוסו של פינחס
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

פינחס בן-אלעזר בן-אהרן הכהן, השיב את-חמתי מעל בני-ישראל, בקנאו את-קנאתי, בתוכם; ולא-כליתי את-בני-ישראל, בקנאתי. לכן, אמר: הנני נתן לו את-בריתי, שלום.
(גימ' 8929)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(מלאכי ב): בריתי היתה אתו החיים והשלום ואתנם לו מורא וייראני ומפני שמי נחת הוא..
(משלי י): זכר צדיק לברכה ושם רשעים ירקב..
(קהלת י): ופורץ גדר ישכנו נחש.
(בראשית לד): ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: .:
(גימ' 3982)
(גימ' 2309ר"ת)
(גימ' 1350אה)
(גימ' 1282את)
(גימ' 8929)

במדבר רבה פרשה כא' משנה ד צרור את המדינים למה כי צוררים הם לכם מיכן אמרו חכמים בא להרגך השכם להרגו ר"ש אומר מנין שהמחטיא את האדם יותר מן ההורגו שההורג הורג בעולם הזה ויש לו חלק לעוה"ב והמחטיא הורגו בעולם הזה ובעולם הבא שתי אומות קדמו את ישראל בחרב ושתיים בעבירה המצרים ואדומים קדמו בחרב (שמות טו) אמר אויב ארדוף אשיג אריק חרבי (במדבר כ) ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך ושתיים בעבירה מואבים ועמונים על אלה שקדמו בחרב כתיב (דברים כג) לא תתעב אדומי (שם) לא תתעב מצרי אבל אלו שקדמו בעבירה להחטיא את ישראל לא יבא עמוני ומואבי (שם) גם דור עשירי עד עולם:

נושא הדרשה: צרור את המדינים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צרור, את-המדינים; והכיתם, אותם. כי צררים הם לכם, בנכליהם אשר-נכלו לכם על-דבר-פעור; ועל-דבר כזבי בת-נשיא מדין, אחתם, המכה ביום-המגפה, על-דבר-פעור (גימ' 7690)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(שמות טו): אמר אויב ארדוף אשיג אריק חרבי.
(במדבר כ): ויאמר אליו אדום לא תעבור בי פן בחרב אצא לקראתך
(דברים כג): לא תתעב אדומי
(שם): לא תתעב מצרי
(שם): לא יבא עמוני ומואבי
(שם): גם דור עשירי עד עולם.
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: .:
(גימ' 1797ס"תת)
(גימ' 2308תא)
(גימ' 978תא)
(גימ' 1243)
(גימ' 285)
(גימ' 1079ת)
(גימ' 7690)

במדבר רבה פרשה כא' משנה ה צרור את המדינים אע"פ שכתבתי כי תקרב אל עיר להלחם אליה וקראת אליה לשלום לאלו לא תעשו כן לא תדרוש שלומם וטובתם את מוצא במי שבא עמהם במדת רחמים לסוף בא לידי בזיון מלחמות וצרור ואיזה זה דוד (ש"ב י) ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש אמר לו הקב"ה אתה תעבור על דברי אני כתבתי לא תדרוש שלומם וטובתם ואתה עושה עמם גמילות חסד (קהלת ז) אל תהי צדיק הרבה שלא יהא אדם מוותר על התורה וזה שולח לנחם בני עמון ולעשות עמו חסד סוף בא לידי בזיון (ש"ב י) ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את חצי זקנם ויכרת את מדויהם בחצי עד שתותיהם וישלחם ובא לידי מלחמה עם ארם נהרים ומלכי צובה ומלכי מעכה ועם בני עמון ד' אומות וכתב (שם) וירא יואב

כי היתה אליו פני המלחמה וגוי מי גרם לדוד כך שבקש לעשות טובה עם מי שאמר הקדוש ברוך הוא לא תדרוש שלומם לכך כתיב צרור את וגו'!

נושא הדרשה: לא תדרוש שלומם של המדיינים	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
<p>וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צרור, את-המדיינים; והכיתם, אותם. כי צררים הם לכם, בנכליהם אשר-נכלו לכם על-דבר-פעור; ועל-דבר כזבי בת-נשיא מדין, אחתם, המכה ביום-המגפה, על-דבר-פעור (גימ' 7690)</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:</p> <p>(ש"ב י): ויאמר דוד אעשה חסד עם חנון בן נחש (גימ' 1361ת)</p> <p>(קהלת ז): אל תהי צדיק הרבה. (גימ' 866ת)</p> <p>(ש"ב י): ויקח חנון את עבדי דוד ויגלח את חצי זקנם ויכרת את מדויהם בחצי עד שתותיהם וישלחם (גימ' 4462את)</p> <p>(שם): וירא יואב כי היתה אליו פני המלחמה (גימ' 1001)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 7690)</p>	

במדבר רבה פרשה כא' משנה ח לאלה תחלק הארץ ומי הן לעומדים בערבות מואב והלא ליוצאי מצרים נתחלק הארץ דכתיב (שמות ו) ונתתי אותה לכם מורשה מפני מה לא חלקה להן לפי שצפוי לפני הקב"ה שסוף עתידין משפחות לכלות מהן ומי הן אלו שכתובות למען (שם) ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאוול בן הכנענית הרי ו' כשאתה קורא לנמואל משפחת הנמואלי אין שם אחד וכן בבנימין בני בנימין בלע ובכר וגוי הרי י' וכשבא אתה למנותן בלע משפחת הבלעי וגוי חסרו ה' מן הבנים הרי ששה משפחות על הזנות בעצת בלעם אין שאינה עושה את שלה לכך אמר הקדוש ברוך הוא מה אני מחלק את הארץ לבני אדם העתידים למות כיון שבאו לערבות מואב ועמדו על בוריים אמר לו הקב"ה לאלה תחלק הארץ:

נושא הדרשה: הארץ נחלקה לנפקדי ערבות מואב	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
<p>לאלה, תחלק הארץ בנחלה--במספר שמות. לרב, תרבה נחלתו, ולמעט, תמעט נחלתו: איש לפי פקדיו, יתן..;</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:</p> <p>(שמות ו): ונתתי אותה לכם מורשה. (גימ' 1925ר"פ)</p> <p>(שם): ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאוול בן הכנענית (גימ' 2199א)</p> <p>(שם): בני בנימין בלע ובכר (גימ' 554)</p> <p>(שם): בלע משפחת הבלעי.. (גימ' 1047)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 5725)</p>	

במדבר רבה פרשה כא' משנה ט זש"ה (משלי יח) מדיינים ישבית הגורל לפי שכתב סימן כל שבט ושבט מיעקב (בראשית מט) זבולן לחוף ימים ישכון יששכר רובץ בין המשפטים מאשר שמנה לחמו אין לך רשות לחלק אלא על פי הגורל ומעשה נסים היה בגורל אלעזר בן אהרן מולבש אורים ותומים וקלפי הגורל לפני יהושע שנאמר (יהושע יט) ויריתי לכם גורל פה לפני ה' ועד שלא יעלה הגורל אלעזר אומר ברוח הקדש גורל שבט פלוני עולה שיטול ממקום פלוני ויהושע פושט ידו ועולה שנאמר (שם יט) אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון וזו היתה יתירה שהיה הגורל צווח בשעת עלייתו אני גורל פלוני השבט עליתי לו במקום פלוני ומנין שהיה הגורל מדבר דכתיב על פי הגורל:

נושא הדרשה: הארץ נחלקה בגורל	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
<p>והתנחלתם את-הארץ בגורל למשפחתיכם, לרב תרבו את-נחלתו ולמעט תמעט את-נחלתו--אל אשר-יצא לו שמה הגורל, לו יהיה: למטות אבתיכם, תתנחלו (גימ' 9296ה)</p> <p>כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:</p> <p>(משלי יח): מדיינים ישבית הגורל.. (גימ' 1120)</p> <p>(בראשית מט): זבולן לחוף ימים ישכון. (גימ' 705)</p> <p>(בראשית מט): יששכר רובץ בין המשפטים. (גימ' 2065)</p> <p>(בראשית מט): מאשר שמנה לחמו (גימ' 1020)</p> <p>(יהושע יט): ויריתי לכם גורל פה לפני יהוה. (גימ' 1246)</p> <p>(שם יט): אלה הנחלות אשר נחלו אלעזר הכהן ויהושע בן נון (גימ' 3140אס"ת)</p> <p>ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 9296)</p>	

במדבר רבה פרשה כא' משנה י ותקרבנה בנות צלפחד אותו הדור היו הנשים גודרות מה שאנשים פורצים שכן את מוצא שאמר להן אהרן (שמות לב) פרקו נזמי הזהב אשר באנזי נשיכם ולא רצו הנשים ומיחו בבעליהן שנאמר ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב וגוי והנשים לא נשתתפו עמהן במעשה העגל וכן במרגלים שהוציאו דבה (במדבר יד) וישבו וילינו עליו את כל העדה ועליהם נגזרה גזירה שאמרו לא נוכל לעלות אבל הנשים לא היו עמהם בעצה שכתוב למעלה מן הפרשה (שם כו) כי אמר ה' להם מות ימותו במדבר ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה איש ולא אשה על מה שלא רצו ליכנס לארץ אבל הנשים קרבו לבקש נחלה בארץ לכך נכתבה פרשה זו סמוך למיתת דור המדבר שממש פרצו האנשים וגדרו הנשים:

נושא הדרשה: הנשים לא היו בחטא דור המדבר

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ותקרבה בנות צלפחד, בן-חפר בן-גלעד בן-מכיר בן-מנשה, למשפחת, מנשה בן-יוסף; ואלה, שמות בנותיו-- מחלה נעה, וחגלה ומלכה ותרצה. ותעמדה לפני משה.,

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות לב): פרקו נזמי הזהב אשר באנזי נשיכם..	(גימ' 1543 ס"פ)
(שמות לב): ויתפרקו כל העם את נזמי הזהב.	(גימ' 1985 ס"ת)
(במדבר יד): וישבו וילינו עליו את כל העדה.	(גימ' 1093)
(שם כו): כי אמר יהוה להם מות ימותו במדבר.	(גימ' 1528)
(שם כו): ולא נותר מהם איש כי אם כלב בן יפונה	(גימ' 1424 ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 7570)

במדבר רבה פרשה כא' משנה יב וכתוב ויקרב משה את משפטן יש אומרים שהפליא מן משה שיש צדיקים שנתגאו בדבר מצוה והתיש הקדוש ברוך הוא את כחן את מוצא שאמר דוד (תהלים קיט) זמירות היו לי חקיך לומר שקלות ורגילות כזמירות אמר לו הקב"ה חייך שסופך לטעות בדבר שהתינוקות קורין כשהעלה את הארון טעה ונתנו על העגלה שנאמר (שמואל ב ו) וירכיבו את ארון האלהים על עגלה חדשה תלה הארון עצמו באויר ונשמטו הפרות מתחתיו קרב עזא לסמכו (שם) ויכהו שם האלהים על השל מפני ששגגת תלמוד עולה זדון ויחר לדוד על אשר פרץ ה' פרץ בעזא אמר לו הקדוש ברוך הוא ולא אמרת זמירות היו לי חקיך ולא למדת (במדבר ז) ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו התחיל תוהא (ד"ה א ט"ו) פרץ ה' אלהינו בנו כי לא דרשנוהו כמשפט וכן משה מפני שאמר (דברים א) והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתי התיש כחו משל לשלחני שאמר לתלמידו אם יבואו לך סלעים לפרוט פרוט ואם תבאו מרגליות הביאם אלי באת אצלו חוליא אחת של זכוכיות חוליקה אצל רבו הלך רבו להראותה לאחר אף כך משה אמר הדבר אשר יקשה מכם וגוי' באו בנות צלפחד והפליא ממנו ויקרב משה את משפטן לפני ה' כן בנות צפחד דוברות כך הוא הדין א"ל הקדוש ברוך הוא ולא אמרת הדבר אשר יקשה מכם וגוי' הדין שאין אתה יודע הנשים דנין אותו ד"א ויקרב משה וגוי' ריש לקיש אומר יודע היה משה רבינו את הדין הזה אלא באו לפני שרי עשרות תחלה אמרו דין של נחלות הוא ואין זה שלנו אלא של גדולים ממנו וכן לשרי מאות וכן חמשים ראו שכבדו אותן שרי עשרות אמרו שרי חמשים אף אנו יש שם גדולים ממנו וכן לשרי מאות וכן לשרי אלפים וכן לנשיאים השיבו להם כולם כענין הזה שלא רצו לפתוח בה לפני מי שגדול מהם הלכו לפני אלעזר אמר להם הרי משה רבינו באו אלו ואלו לפני משה ראה משה שכל אחד ואחד כבד את מי שגדול ממנו אמר אם אומר להם את הדין אטול את הגדולה אמר להם אף אני יש גדול ממני לפיכך ויקרב משה את משפטן וגוי' השיבו הקב"ה כן בנות צלפחד דוברות שהודה הקדוש ברוך הוא לדבורן נתן תתן להם תן להם מטלטלין ובכרות אב בנכסי חפר נטלו ג' חלקים חלק אביהם שהיה מיוצאי מצרים וחלקו עם אחיו בנכסי חפר שהיה בכור ונטל שני חלקים ד"א נתון תתן להם שנטלו בעבר הירדן וקרבו לפני יהושע ואלעזר בארץ כנען שנאמר ותקרבה לפני אלעזר הכהן ולפני יהושע ולפני הנשיאים לאמר ה' צוה ביד משה וגוי' ואף יעקב אבינו ראה שנטלות מיכן (בראשית מט) בנות צעדה עלי שור זה הירדן שנעשה למשה כחומה שלא יכנס לארץ ואומר ליוסף בנותיך נוטלת כאן וכאן והעברת את נחלת אביהן להן נאמר בירושת הבן ונתתם ובבת והעברתם שהבת מעברת נחלה מן שבט לשבט והיתה לבני ישראל לחקת משפט שהנחלות יוצאות בדיינין:

נושא הדרשה: ויקרב משה את משפטן

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ותקרבה בנות צלפחד, בן-חפר בן-גלעד בן-מכיר בן-מנשה, למשפחת, מנשה בן-יוסף; ואלה, שמות בנותיו-- מחלה נעה, וחגלה ומלכה ותרצה. ותעמדה לפני משה, ולפני אלעזר הכהן, ולפני הנשיאים, וכל-העדה--פתח אהל-מועד, לאמר. אבינו, מת במדבר, והוא לא-היה בתוך העדה הנועדים על-יהוה, בעדת-קרח: כי-בחטאו מת, ובנים לא-היו לו. למה יגרע שם-אבינו מתוך משפחתו, כי אין לו בן; תנה-לנו אחזה, בתוך אחי אבינו. ויקרב משה את-משפטן, לפני יהוה. ..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים קיט): זמירות היו לי חקיך	(גימ' 912 ר"ת)
(דברי הימים א יג): וירכיבו את ארון האלהים על עגלה חדשה..	(גימ' 2064 ס"ת)
(שם): ויכהו שם האלהים על השל	(גימ' 1299 ר"ת)
(שמואל ב ו): ויחר לדוד על אשר פרץ יהוה פרץ בעזא.	(גימ' 2335 ס"ת)
(במדבר ז): ולבני קהת לא נתן כי עבודת הקדש עליהם בכתף ישאו	(גימ' 4336 ס"תא)
(ד"ה א ט"ו): פרץ יהוה אלהינו בנו כי לא דרשנוהו כמשפט.	(גימ' 1770 ס"ת)
(דברים א): והדבר אשר יקשה מכם תקריבון אלי ושמעתי.	(גימ' 3385 ס"ת)
(בראשית מט): בנות צעדה עלי שור.	(גימ' 1858 ס"ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 17959)

במדבר רבה פרשה כא' משנה טו ד"א יפקד ה' משל למלך שראה אשה אחת יתומה ביקש ליטול אותה לו לאשה שלח לתובעה אמרה איני כדאי להנשא למלך שלח לתובעה שבעה פעמים ולא היתה מבקשת לסוף נשאת לו לאחר זמן כעס עליה המלך וביקש לגרשה אמרה אני לא בקשתי להנשא לך אתה בקשת אותי הואיל וכך גזרת לגרשני וליטול אחרת אל תעשה לזו כשם שעשית לי כך הקדוש ברוך הוא א"ר שמואל בר נחמני שבעה ימים היה מפתחו הקב"ה שילך בשליחותו והיה אומר לו (שמות ד) שלח נא ביד תשלח לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשום הרי ז' ימים לאחר זמן פייסו הקדוש ברוך הוא והלך בשליחותו ועשה

כל אותן הנסים על ידו בסוף א"ל לא תביאו א"ל משה רבש"ע אני לא בקשתי להלוך וכה"א (דברים ג) אתה החלות להראות את עבדך וגוי הואיל וכך גזרת עלי אותו שיכנס אל תעשה לו כדרך שעשית לי אלא אשר יצא לפניו ואשר יבא לפניו א"ל הקב"ה קח לך את יהושע בן נון ועשה משה בטוב עין שנאמר (משלי כב) טוב עין הוא יברך משל למלך שאמר לבן ביתו תן לפלוני סאה של חטים הלך ונתן לו סאתים אמר לו הרי סאה משל מלך וסאה משלי כך אמר הקדוש ברוך הוא למשה וסמכת את ידך עליו יד אחת מה עשה ויסמך את ידיו ויצוהו לקיים מה שנאמר טוב עין הוא יברך לפיכך (שם כז) נוצר תאנה יאכל פריה למה נמשלה תורה בתאנה שרוב האילנות הזית הגפן והתמרה נלקטין כאחת והתאנה נלקטת מעט מעט כך התורה היום לומד מעט ולמחר הרבה לפי שאינה מתלמדת לא בשנה ולא בשנתיים איש אשר רוח בו לפי שאמר אלהי הרוחות שאתה מכיר רוח כל אחד ואחד מכל בריה ותמנה אדם שידע להלוך עם כל אחד ואחד מהם לפי דעתו וסמכת את ידך עליו כמדליק נר מנר ונתת מהודך כמערה מכלי לכלי ומה שאמרת (במדבר לו) לא תסב נחלה ממטה למטה אחר הכבוד אינו זו מבית אביך שאף יהושע שעומד תחתיד לפני אלעזר הכהן יעמוד:

נושא הדרשה: משה מבקש על יהושע
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

יפקד יהוה, אלהי הרוחות לכל-בשר, איש, על-העדה. אשר-יצא לפניו, ואשר יבא לפניו, ואשר יוציאם, ואשר יביאם; ולא תהיה, עדת יהוה, כצאן, אשר אין-להם רעה. ויאמר יהוה אל-משה, קח-לך את-יהושע בן-נון.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(שמות ד): שלח נא ביד תשלח לא איש דברים אנכי

גם מתמול גם משלשום (גימ' 4014ר"ת)

(דברים ג): אתה החלות להראות את עבדך.. (גימ' 1994)

(משלי כב): טוב עין הוא יברך (גימ' 391)

(שם כז): נוצר תאנה יאכל פריה. (גימ' 1174א)

(במדבר לו): לא תסב נחלה ממטה למטה אחר (גימ' 973)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 8546)

במדבר רבה פרשה כא' משנה טז את קרבני לחמי לאשי א"ל הקב"ה למשה אמור להם לישראל לא שאני צריך לקרבנות כל העולם כולו שלי הוא הבהמה שאתם מקריבים אני בראתי אותה וכה"א (תהלים ג) אם ארעב לא אומר לך אין לפני אכילה ושתייה א"ר סימון י"ג מדות רחמים כתיב בי שנאמר (שמות לד) ויעבור ה' על פניו ויקרא ה' וגוי ויש רחמן מוסר מזונותיו לאכזרי הוא אם ארעב לא אומר לך אמר רבי יהודה ברי סימון אמר הקדוש ברוך הוא עשרה בהמות טהורות מסרתי לך שלשה הן ברשותך ושבעה אינן ברשותך ולא הטרחתי עליך שתהא מחזיר בהרים להביא קרבן מאלו שאינן ברשותך לא אמרתי אלא מהגדילים על אבוסך הוי אם ארעב לא אומר לך אמר ר' יצחק כתיב את קרבני לחמי וכי יש לפניו אכילה ושתייה למוד ממה"ש (תהלים קד) משרתיו אש לוחט מהיכן ניזונין ר' יודן א"ר יצחק מזיו שכינה הם ניזונין שנאמר (משלי טז) באור פני מלך חיים אמר רשב"ל כתיב עולת תמיד העשויה בהר סיני אם תאמר שיש לפני אכילה ושתייה למד ממה ראה מה כתיב בו (שמות כד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל וגוי אלו היה לפני אכילה ושתייה היה אוכל ושותה הוי אם ארעב לא אומר לך:

נושא הדרשה: קורבנות התמיד
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

את-קרבני לחמי לאשי, ריח ניחחי, תשמרו, להקריב לי במועדו. ואמרת להם--זה האשה, אשר תקריבו ליהוה:

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים ג): אם ארעב לא אומר לך

(שמות לד): ויעבור יהוה על פניו ויקרא יהוה.

(תהלים קד): משרתיו אש לוחט..

(משלי טז): באור פני מלך חיים

(שמות כד): ויהי שם עם יהוה ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

(גימ' 711ר"תתה)

(גימ' 940את)

(גימ' 1378ר"ת)

(גימ' 787ס"ת)

(גימ' 1741ס"ת)

(גימ' 5277)

במדבר רבה פרשה כא' משנה יח בהמה בראתי בעולמי ואין אדם יכול לעמוד במזונותיה ואיזו זו (תהלים ג) בהמות בהררי אלף ר' יוחנן ור"ש בן לקיש ורבנן ר' יוחנן אמר בהמה אחת היא רבוצה על אלף הרים ואלף הרים מגדלין לה כל מיני מאכל לצדיקים לע"ל שנאמר (ישעיה סה) והיה השרון לנוה צאן ועמק עכור לרבץ בקר ורבנן אמרי בהמה אחת היא רבוצה על אלף הרים ואלף הרים מגדלים לה בהמות בכל יום והוא אוכל מה טעם (איוב מ) וכל חית השדה ישחקו שם אפשר דאית בעיר אכיל בעיר א"ר תנחומא גדולים מעשה אלהינו מה רבו מעשיו ומהיכן הוא שותה ר"י בן לוי אמר כל מה שהירדן עושה לוי חדשים ומכניס הוא עושה גמיעה אחת שנאמר (שם) הן יעשק נהר ולא יחפז יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו ורבנן אמרי כל מה שהירדן מכניס ל"יב חדש הוא עושה גמיעה אחת שנאמר (שם) יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו ויש בהן לכלוך פה רב הונא בשם רב יוסף אמר אין בו כדי לכלוך פה ומהיכן הוא שותה תני רשב"י ונהר יוצא מעדן ויובל שמו שנאמר (ירמיה יז) ועל יובל ישלח שרשיו וממנו שותה תני בשם ר"מ (איוב יב) ואולם שאל נא בהמות ותורך ועוף השמים ויגד לך שאל נא בהמות זו בהמה ועוף השמים זו זיז שדי או שיח לארץ ותורך זה גן עדן ויספרו לך דגי הים זה לוייתן מי לא ידע בכל אלה כי יד' ה' עשתה זאת:

נושא הדרשה: קורבנות התמיד

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

את-קרבני לחמי לאשי, ריח ניחחי, תשמרו, להקריב לי במועדו. ואמרת להם--זה האשה, אשר תקריבו ליהוה: כבשים בני-שנה תמימם שנים ליום, עלה תמיד. את-הכבש אחד, תעשה בבקר; ואת הכבש השני, תעשה בין הערבים

(גימ' 11724)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים ג): בהמות בהרי אלף..

(ישעיה סה): והיה השרון לנוה צאן ועמק עכור לרביץ בקר..

(איוב מ): וכל חית השדה ישחקו שם.

(שם): הן יעשק נהר ולא יחפז יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו.

(שם): יבטח כי יגיח ירדן אל פיהו

(ירמיה יז): ועל יובל ישלח שרשיו

(איוב יב): ואולם שאל נא בהמות ותורך ועוף השמים ויגד לך

(גימ' 11724)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

במדבר רבה פרשה כא' משנה יט מלך אחד היה לך זה שלמה (מלכים א ה) ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים כור סלת וששים כור קמח עשרה בקר בריאים ועשרים בקר רעי ומאה צאן לבד מאיל וצבי ויחמור וברבורים אבוסים א"ר יהודה בר' זבידא אלף נשים היו לו לשלמה וכל אחת ואחת עושה לו בכל יום כזה זו סבורה שאצלה הוא סועד נחמיה הפחם לא היה יכול לעמוד בסעודתו שנאמר (נחמיה ה') ואשר היה נעשה ליום אחד שור אחד צאן שש ברורות וצפרים נעשה לי אמר הקב"ה בני לא מפני שיש לפני אכילה ושתיה אמרתי לכם אלא בשביל הריח שתהיו ערבים ונוחין לפני כריח ניחוח:

נושא הדרשה: קורבנות התמיד

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-בני ישראל, ואמרת אלהם: את-קרבני לחמי לאשי, ריח ניחחי, תשמרו, להקריב לי במועדו. ואמרת להם--זה האשה, אשר תקריבו ליהוה: כבשים בני-שנה תמימם שנים ליום, עלה תמיד. את.

(גימ' 10761)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(מלכים א ה): ויהי לחם שלמה ליום אחד שלשים

כר סלת וששים כר קמח

(מלכים א ה): עשרה בקר בריאים

ועשרים בקר רעי ומאה צאן

(מלכים א ה): לבד מאיל וצבי

ויחמור וברבורים אבוסים ..

(נחמיה יהוה): ואשר היה נעשה ליום אחד

שור אחד צאן שש ברורות וצפרים נעשה לי.

(גימ' 10761)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

במדבר רבה פרשה כא' משנה כ תשמרו להקריב לי במועדו זש"ה (משלי יב) צדיק אוכל לשובע נפשו זה אליעזר שאמר לרבקה הגמיאני מעט מים כדי גמייא ובטן רשעים תחסר זה עשו שאמר ליעקב (בראשית כה) הלעיטני נא א"ר יצחק בר ר' זעירא עשו פרו כגמול אמר אפתח פי ואתה מכניס התם תנינן אין אובסים את הגמל ולא דורסים אבל מלעיטין צדיק אוכל לשובע נפשו זו רות המואביה שכתוב בה (רות ב) ותאכל ותשבוע ותותר שהברכה היתה בפיה של אותה צדקת ובטן רשעים תחסר אלו אומות העולם מעשה בעובד כוכבים אחד שזימן כל בני עירו א"ר דוסתאי אותי זימן לאותה סעודה עם כל בני עירו ולא היה שלחנו חסר מכל מטעמים שבעולם אלא אגוזי פרך בלבד מה עשה נטל את הטבלא מלפנינו שהיתה יפה כששה ככרי כסף ושברה אמרתי לו מפני מה עשית כך אמר לי אתם אומרים שהעולם הזה שלנו והעולם הבא שלכם אם אין אנו אוכלין עכשיו אימתי אנו אוכלים קראתי עליו ובטן רשעים תחסר:

נושא הדרשה: קורבנות התמיד

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-בני ישראל, ואמרת אלהם: את-קרבני לחמי לאשי, ריח ניחחי, תשמרו, להקריב לי במועדו..

(גימ' 5676)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(משלי יב): צדיק אוכל לשובע נפשו..

(בראשית כב): הגמיאני נא מעט מים

(משלי יג): ובטן רשעים תחסר

(בראשית כה): הלעיטני נא.

(רות ב): ותאכל ותשבוע ותותר.

(גימ' 5676)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:..

במדבר רבה פרשה כא' משנה כא ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו לה' כבשים בני שנה תמימם לא שניהם בבת אחת אלא את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים אר"י ב"ר סימון מעולם לא היה אדם בירושלים ובידו עון כיצד תמיד של שחר מכפר על עבירות שבלילה ושל בין הערבים מכפר על עבירות שנעשו ביום מ"מ לא לן אדם בירושלים ובידו עון שנאמר (ישעיה א) צדק יליון בה וגו' אמר להן הקדוש ברוך הוא לישראל בעוה"ז אתם מקריבין לפני לחם הפנים וקרבנות לעוה"ב אני אערוך לכם

שלחן גדול ויהיו עובדי כוכבים רואין ובושים שנאמר (תהלים כג) תערוך לפני שלחן נגד צוררי דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה וכה"א (ישעיהו סה) הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו:

נושא הדרשה: תמיד בבקר ובערב	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אשר תקריבו ליהוה: כבשים בני-שנה תמימים שנים ליום, עלה תמיד. את-הכבש אחד, תעשה בבקר; ואת הכבש השני, תעשה בין הערבים..	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ישעיה א): צדק ילין בה.	(גימ' 301)
(תהלים כג): תערוך לפני שלחן נגד צוררי	(גימ' 1838א)
(תהלים כג): דשנת בשמן ראשי כוסי רוייה..	(גימ' 2400ר"ת)
(ישעיהו סה): הנה עבדי יאכלו ואתם תרעבו הנה עבדי ישתו ואתם תצמאו	(גימ' 3184)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7723)

במדבר רבה פרשה כא' משנה כג ביום השמיני עצרת תהיה לכם זש"ה (שם כו) יספת לגוי ה' אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבון העולם הוספת שלוה לדור המבול שמא הקריבו פר אחד ואיל אחד לא דיין שלא כבודך אלא אמרו (בראשית יא) הבה נבנה לנו עיר וכן לסדומיים וכן לפרעה וכן לסנחריב וכן לניינ שמא הקריבו אחד מהם פר אחד ואיל אחד לא דיין שלא הקריבו אלא הכעיסוך ולמי נאה להוסיף שלוה וכבוד לישראל שנאמר יספת לגוי ה' ואין גוי אלא ישראל שנאמר (ש"ב ז) ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ אמרה כנסת ישראל לפני הקב"ה רבש"ע עליך ליתן לנו את המועדים ועלינו להיות מקריבים לפניך קרבנות כראוי נכבדת נתת לנו ראשי חדשים ואנו מקריבים לפניך שנאמר (במדבר כח) ובראשי חדשיכם בפסח הקרבנו לך ראש השנה הקרבנו לך יוה"כ הקרבנו לך וכן בחג אפילו מועד אחד לא בטלנו אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא עליך להוסיף לנו מועדות ועלינו להיות מקריבים לפניך ומכבדין אותך (ישעיה כו) יספת לגוי נכבדת רחקת כל קצוי ארץ אמר להם הקב"ה חייכם איני מחזיר ימים טובים מכס אלא אני מוסיף לכם מועדות שתשמחו בהם שנאמר ביום השמיני עצרת:

נושא הדרשה: שמיני עצרת	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ביום, השמיני--עצרת, תהיה לכם: כל-מלאכת עבדה, לא תעשו. והקרבתם עלה אשה ריח ניחח, ליהוה--פר אחד, איל אחד	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(שם כו): יספת לגוי יהוה.	(גימ' 1043תס"ת)
(בראשית יא): הבה נבנה לנו עיר..	(גימ' 490ר"פ)
(ש"ב ז): ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ.	(גימ' 1127אתר"פ)
(ישעיה כו): יספת לגוי נכבדת רחקת כל קצוי ארץ	(גימ' 2373אתר"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 5033)

פרשת מטות

במדבר רבה פרשה כב' משנה א וידבר משה אל ראשי המטות איש כי ידור נדר לה' הה"ד (ירמיה ד) ונשבעת חי ה' באמת במשפט ובצדקה אמר להם הקב"ה לישראל לא תהיו סבורים שהותר לכם להשבע בשמי אפילו באמת אין אתה רשאי להשבע בשמי אלא אם כן יהיה בך כל המדות האלו (דברים ו) את ה' אלהיך תירא שתהא כאותן שנקראו יראי אלהים אברהם איוב ויוסף דכתיב (בראשית כב) כי ידעתי כי ירא אלהים אתה איוב דכתיב (איוב א) איש תם וישר וירא אלהים יוסף דכתיב (בראשית מב) את האלהים אני ירא הוי את ה' אלהיך תירא ואותו תעבוד אם אתה מפנה עצמך לתורה ולעסוק במצות ואין לך עבודה אחרת לכך נאמר (דברים ו) ואותו תעבוד ובו תדבק וכי יכול אדם לידבק בשכינה והלא כבר נאמר (שם ד) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אלא לומר לך כל המשיא בתו לתלמיד שקורא ושונה ועושה פרקמטיא ומהנהו מנכסיו זהו שנאמר עליו ובו תדבק אם יש בך כל המדות האלו אתה רשאי להשבע ואם לאו אין אתה רשאי להשבע מעשה בינאי המלך שהיו לו ב' אלפים עיירות וכולם נחרבו על שבועת אמת כיצד אומר אדם לחבירו בשבועה שאני הולך ואוכל כך וכך במקום פלוני ואשתה כך וכך במקום פלוני והיו הולכין ומקיימין שבועתן ונחרבו מה הנשבע באמת כך הנשבע על השקר עאכ"ו:

נושא הדרשה: באילו תנאים מותר להישבע	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר משה, אל-בני ישראל, ככל אשר-צוה יהוה, את-משה. וידבר משה אל-ראשי המטות, לבני ישראל לאמר: זה הדבר, אשר צוה יהוה. איש כי-ידר נדר ליהוה, או-השבע שבעה לאסר אסר על-נפשו--לא יחל, דברו: ככל-היצא מפיו, יעשה. ..	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ירמיה ד) ונשבעת חי יהוה באמת במשפט ובצדקה	(גימ' 2788ס"ת)
(דברים ו): את יהוה אלהיך תירא	(גימ' 1123)
(בראשית כב): כי ידעתי כי ירא אלהים אתה	(גימ' 1277ר"פ)
(איוב א) איש תם וישר וירא אלהים..	(גימ' 1593א"ת)
(בראשית מב): את האלהים אני ירא.	(גימ' 768ת)

(דברים ו): ואותו תעבוד ובו תדבק
(שם ד): כי יהוה אלהיך אש אוכלה הוא..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(גימ' 1637 ס"פס"פ)
(גימ' 517 ר"פ)

(גימ' 9706)

במדבר רבה פרשה כ' משנה ז ומקנה רב היה לבני ראובן ולבני גד הלכה ג' מתנות נבראו בעולם זכה באחת מהן נטל חמדת כל העולם זכה בחכמה זכה בכל זכה בגבורה זכה בכל זכה בעושר זכה בכל אימתי בזמן שהן מתנות שמים ובאות בכח התורה אבל גבורתו ועשרו של ב"ו אינו כלום שכן שלמה אומר (קהלת ט) שבת י וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ ולא לגבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא לנבונים עושר וגם לא ליודעים חן כי עת ופגע יקרה את כולם וכן ירמיה אומר (ירמיה ט) כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל וגו' ומתנות אלו בזמן שאינן באין מן הקב"ה סופן להפסק ממנו שנו רבותינו שני חכמים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מעובדי כוכבים אחיתופל מישראל ובלעם מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם וכן שני גבורים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מאומות העולם שמשון מישראל וגלית מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם וכן שני עשירים עמדו בעולם אחד מישראל ואחד מאומות העולם קרח מישראל והמן מאומות העולם ושניהם נאבדו מן העולם למה שלא היה מתנתן מן הקדוש ברוך הוא אלא חוטפין אותה להם וכן אתה מוצא בבני גד ובני ראובן שהיו עשירים והיה להם מקנה גדול וחבבו את ממונם וישבו להם חוץ מארץ ישראל לפיכך גלו תחלה מכל השבטים שנא' (ד"ה א ה) ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה ומי גרם להם על שהפרישו עצמם מן אחיהם בשביל קנינם מנין ממה שכתוב בתורה ומקנה רב היה לבני ראובן וגו' :

נושא הדרשה: עושרם של בני גד וראובן

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ומקנה רב, היה לבני ראובן ולבני גד--עצום מאד; ויראו את-ארץ יעזר, ואת-ארץ גלעד, והנה המקום, מקום מקנה. ויבאו בני-גד, ובני ראובן; ויאמרו אל-משה ואל-אלעזר הכהן, ואל-נשיאי העדה לאמר. עטרות ודיבן ויעזר ונמרה, וחשבון ואלעלה, ושבס ונבו, ובען. הארץ, אשר הכה יהוה לפני עדת ישראל--ארץ מקנה, הוא; ולעבדיך, מקנה. ויאמרו, אם-מצאנו חן בעיניך--יתן את-הארץ הזאת לעבדיך, לאחזה

(גימ' 13768)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(קהלת ט): שבת י וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ
ולא לגיבורים המלחמה וגם לא לחכמים לחם וגם לא

לנבונים עושר וגם לא ליודעים חן כי עת ופגע יקרה את כולם (גימ' 6384)

(ירמיה ט): כה אמר יהוה אל יתהלל חכם בחכמתו.. (גימ' 1365א)

(שם) ואל יתהלל הגיבור בגבורתו (גימ' 1357)

(שם) אל יתהלל עשיר בעשרו כי אם בזאת יתהלל (גימ' 3366 ס"ת)

(ד"ה א ה): ויגלם לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה. (גימ' 1296)

(גימ' 13768)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ..

במדבר רבה פרשה כ' משנה ח זה שאמר הכתוב (תהלים עה) כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים (שם) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים מהו כי לא ממוצא וממערב לא ממה שאדם יוצא ועמל בסחורה והולך ממזרח למערב נעשה עשיר אפי' פורש בספינות והולך ממזרח למערב וחוזר על המדברות ועל ההרים אינו נעשה עשיר מהו ולא ממדבר הרים אמר רבי אבא מרומניא כל הרים שבמקרא הרים הם חוץ מזה שהוא רוממות שאין אדם מתרומם מן הדברים האלו מה הקב"ה עושה נוטל נכסים מזה ונותן לזה שנאמר כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים לכך נקרא שמם נכסים מזה ונגלין לזה ולמה נקרא שמם זוזין שזזים מזה ונותנין לזה ממון מה אתה מונה אינו כלום מעות מה לעת וכלשון הזה אתה דורש וכן חנה אומרת (שמואל א ב) ה' ממית ומחיה מוריד שאול ויעל ה' מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם מה אף מרומם באף שהוא מביא לזה מרומם את זה שאלה מטרונה אחת את רבי שמעון בן חלפתא לכמה ימים ברא הקב"ה את העולם אמר לה לששת ימים שנא' (שמות כ) כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ א"ל מאותה שעה ועד עכשיו מה עושה א"ל יושב ועושה סולמות מעלה לזה ומוריד לזה לכך נאמר כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים תדע לך כשביקש שיעשירו בני ראובן ובני גד הפיל את המדינים לפני ישראל כדי שיעשירו בני גד ובני ראובן מה כתיב למעלה וישבו בני ישראל לקיים מה שנאמר כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים אלא כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים :

נושא הדרשה: עושרם של בני גד וראובן

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ומקנה רב, היה לבני ראובן ולבני גד--עצום מאד; ויראו את-ארץ יעזר, ואת-ארץ גלעד, והנה המקום, מקום מקנה. ויבאו בני-גד, ובני ראובן; ויאמרו אל-משה ואל-אלעזר הכהן, ואל-נשיאי העדה לאמר. עטרות ודיבן ויעזר ונמרה, וחשבון ואלעלה, ושבס ונבו, ובען. הארץ, אשר הכה יהוה.. (גימ' 9282ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(תהלים עה): כי לא ממוצא וממערב ולא ממדבר הרים.. (גימ' 1174)

(שם) כי אלהים שופט זה ישפיל וזה ירים.. (גימ' 1256א)

(שמואל א ב): יהוה ממית ומחיה.. (גימ' 995 ס"ת)

(שם) מוריד שאול ויעל יהוה.. (גימ' 739)

(שם) מוריש ומעשיר משפיל אף מרומם.. (גימ' 2049)
 (שמות כ): כי ששת ימים עשה יהוה את השמים ואת הארץ (גימ'3069את)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 9282)

במדבר רבה פרשה כ"ב משנה ט ד"א ומקנה רב זש"ה (קהלת י) לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו לב חכם לימינו זה יצר טוב שהוא נתון בימינו ולב כסיל לשמאלו זה יצה"ר שנתון בשמאלו ד"א לב חכם לימינו אלו הם הצדיקים שהן נותנין לבם לתורה שהיא מימין שנאי (דברים ג) מימינו אש דת למו ולב כסיל לשמאלו אלו הן הרשעים שהן נותנין לבם להעשיר שנאי (משלי ג) במשאלה עושר וכבוד ד"א לב חכם לימינו זה משה ולב כסיל לשמאלו אלו בני ראובן ובני גד שעשו את העיקר טפל ואת הטפל עיקר שחיבבו את ממונם יותר מן הנפשות שהן אומרים למשה גדרות צאן נבנה למקננו פה וערים לטפנו אמר להם משה אינה כלום אלא עשו את העיקר עיקר תחלה בנו לכם ערים לטפכם ואחר כך וגדרות לצאנכם הוי לב חכם לימינו זה משה ולב כסיל לשמאלו אלו בני ראובן ובני גד אמר להם הקב"ה אתם חיבתם את מקניכם יותר מן הנפשות חייכם אין בו ברכה עליהם נאמר (שם כ) נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תבורך וכה"א (שם כג) אל תיגע להעשיר מבינתך חדל ואיזה הוא עשיר השמח בחלקו שנאמר (תהלים קכט) יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך.

נושא הדרשה: העושה ממונו עיקר אינו רואה סימן ברכה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויאמרו, אם-מצאנו חן בעיניך--יתן את-הארץ הזאת לעבדיך, לאחזה: אל-תעברנו, את-הירדן. ויאמר משה, לבני-גד ולבני ראובן: האחיכם, יבאו למלחמה, ואתם, תשבו פה. ולמה תניאון את-לב בני ישראל מעבר
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (קהלת י) לב חכם לימינו ולב כסיל לשמאלו. (גימ' 811)
 (דברים לג): מימינו אש דת למו. (גימ' 937)
 (משלי ג): בשמאלה עושר וכבוד (גימ' 1201ס"ת)
 (שם כ): נחלה מבוהלת בראשונה ואחריתה לא תבורך. (גימ' 2429)
 (שם כג): אל תיגע להעשיר מבינתך חדל.. (גימ' 1714א)
 (תהלים קכט): יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך. (גימ' 1308)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 8400)

פרשת מסעי

במדבר רבה פרשה כ"ג משנה א הלכה מי שהיה נרדף מן הגוים או מן הלסטים מהו שיחלל את השבת כך שנו רבותינו מי שהיה נרדף מן הגוים או מן הלסטים מחלל את השבת בשביל למלט את נפשו וכך אנו מוצאין בדוד כשביקש שאול להרגו ברח ממנו ונמלט אמרו רבותינו מעשה שבאו לגדולי ציפורי כתבים רעים מן המלכות הלכו ואמרו לר' אלעזר בן פרטא רבי כתבים רעים באו לנו מן המלכות מה אתה אומר נברח והיה מתיירא לומר להם ברחו ואמר להם ברמז ולי אתם שואלים לכו ושאלו את יעקב ואת משה ואת דוד מה כתיב ביעקב (הושע יב) ויברח יעקב וכן במשה (שמות ב) ויברח משה וכן בדוד (ש"א י"ט) ודוד ברח וימלט וכה"א (ישעיה כו) לך עמי בא בחדריך אמר להם הקדוש ברוך הוא וכאלו כל גדולי עולם יראו וברחו מן שונאיהם כל אותן מ' שנה שעשיתם במדבר לא הנחתי אתכם לברוח אלא הייתי מפיל שונאיכם לפניכם במה שהייתי עמכם ולא עוד אלא כמה נחשים וכמה שרפים וכמה עקרבים היו שם שנאי (דברים ח) נחש שרף ועקרב ולא הנחתי אותם להזיק אתכם לכך אמר הקב"ה למשה כתוב את המסעות שנסעו ישראל במדבר כדי שיהיו יודעים מה נסים שעשיתיהם להם מנין ממה שקרינו בענין אלה מסעי:

נושא הדרשה: מסעות ישראל במדבר
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אלה מסעי בני-ישראל, אשר יצאו מארץ מצרים--לצבאתם: ביד-משה, ואהרן. (גימ' 3062)
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
 (הושע יב) ויברח יעקב.. (גימ'416ר"ספ)
 (שמות ב): ויברח משה. (גימ' 571)
 (ש"א י"ט): דוד ברח וימלט (גימ' 325)
 (ישעיה כו): לך עמי בא בחדריך. (גימ'434את)
 (דברים ח): נחש שרף ועקרב.. (גימ' 1316)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש... (גימ' 3062)

במדבר רבה פרשה כ"ג משנה ד ד"א אלה מסעי למה זכו ליכתב בתורה כל המסעות האלו על שקבלו את ישראל ועתיד הקדוש ברוך הוא ליתן שכרן דכתיב (ישעיה לה) יששום מדבר וציה ותגל ערבה ותפרח כחבצלת פרח תפרח ותגל ערבה וגוי ומה מדבר על שקבל ישראל כך המקבל תלמידי חכמים לתוך ביתו עאכ"ו את מוצא עתיד המדבר להיות ישוב והישוב עתיד להיות מדבר ומנין שעתיד הישוב להיות מדבר שנאמר (מלאכי א) ואת עשו שנאתי ואשים את הריו שממה ומנין שהמדבר עתיד להיות ישוב שנאמר (ישעיה מא) אשים מדבר לאגם מים את מוצא עכשיו אין אילנות במדבר ועתיד להיות שם שנאמר (שם)

אתן במדבר ארז שטה והדס ועץ ועכשיו אין דרך במדבר שכולו חול ועתיד להיות שם דרך שנא' (שם מג) אף אשים במדבר דרך בישימון נהרות ואומר (שם לה) והיה שם מסלול ודרך ודרך הקדש יקרא לה לא יעברנו טמא והוא למו הולך דרך ואוילים לא יתעו:

נושא הדרשה: למה זכו לכתב בתורה כל המסעות	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
סדר המסעות: רעמסס סכת. אתם, על-פי החירת, מרה. אילמה; -ים-סוף. מדבר-סין בדפקה. באלוש. רפידם, מדבר סיני. קברת התאוה. חצרת. רתמה. רמן פרץ. בלבנה. רסה. קהלתה. הר-שפר. חרדה. מקהלת. תחת. תרח. מתקה. חשמנה. מסרות. בני יעקן. חר הגדגד. יטבתה. עברנה. עצין גבר. קדש; הר ההר, צלמנה. פונן. אבת. עיי העברים, דיבן גד. עלמן דבלתימה. הרי העברים, ערבת מואב..(גימ' 18714)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(ישעיה לה): יששום מדבר וציה ותגל ערבה ותפרח כחבצלת..	(גימ' 4061 ס"ס"ת"פ)
(ישעיה לה): פרח תפרח ותגל ערבה	(גימ' 2248 ר"ת)
(מלאכי א): ואת עשו שנאתי ואשים את הריו שממה	(גימ' 3775 ס"ת)
(ישעיה מא): אשים מדבר לאגם מים..	(גימ' 765 ת)
(שם): אתן במדבר ארז שטה והדס..	(גימ' 1296)
(שם מג): אף אשים במדבר דרך בישימון נהרות	(גימ' 2773 ס"ת)
(שם לה): והיה שם מסלול ודרך..	(גימ' 1114 ר"ת)
(שם לה): ודרך הקדש יקרא לה..	(גימ' 1311 ס"ת)
(שם לה): לא יעברנו טמא והוא למו הולך דרך ואוילים לא יתעו	(גימ' 1428 ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 18714)

במדבר רבה פרשה כג' משנה ז' כי אתם באים אל ארץ כנען הלכה עד שלא נכנסו לארץ כיצד היו מברכין על המזון שנו רבותינו עד שלא נכנסו לא"י היו מברכין ברכה א' הזן את הכל משנכנסו לא"י היו מברכין על הארץ ועל המזון משחרבה הוסיפו בונה ירושלים משנקברו הרוגי ביתר הוסיפו הטוב והמטיב הטוב שלא הסריחו והמטיב שנתנו לקבורה ואין לך חביבה מכולם יותר מברכת על הארץ ועל המזון שכך אחז"ל כל מי שאינו מזכיר בבהמ"ז על הארץ ועל המזון ארץ חמדה וברית ותורה וחיים לא יצא ידי חובתו אמר הקדוש ברוך הוא חביבה עלי ארץ ישראל יותר מן הכל למה שאני תרתי אותה וכה"א (יחזקאל כ) ביום ההוא נשאתי ידי עליהם ארץ אשר תרתי להם זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות וכה"א (ירמיה ג) ואתן לך ארץ חמדה נחלת צבי צבאות גוים את מוצא כשהרג יהושע אותם המלכים א"ר ינאי הכהן ששים ושנים היו שם ל"א ביריחו ל"א בימי סיסרא כשהלך להלחם עם ישראל נהרגו אף הם עמו למה שהיו מתאווים לשתות מים מן א"י ובקשו מן סיסרא ואמרו לו בבקשה ממך נבוא עמך למלחמה כל מלך שהיה מבקש למלחמה היה משלם ושוכר פועלים בכסף שיעזרו אותו אמרו לסיסרא אין אנו מבקשין ממך כלום אלא נבוא עמך בחנם שאנו מתאווים למלאות כרסינו מן מים של אותה הארץ שנא' (שופטים ה) באו מלכים נלחמו אז נלחמו מלכי כנען בתענד על מי מגדו בצע כסף לא לקחו להודיעך שאין חביבה כא"י א"ל הקב"ה למשה הן הארץ חביבה עלי שנאמר (דברים יא) ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד וישראל חביבין עלי שנאמר (שם ז) כי מאהבת ה' אתכם אמר הקדוש ברוך הוא אני אכניס את ישראל שהן חביבין עלי לארץ שחביבה עלי שנאמר כי אתם באים אל ארץ כנען:

נושא הדרשה: הארץ חביבה עליו ישראל חביבים עלי	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויצו משה, את-בני ישראל לאמר: זאת הארץ, אשר נתנחלו אתה בגורל, אשר צוה יהוה, לתת לתשעת המטות וחצי המטה. כי לקחו מטה בני הראובני, לבית אבתם, ומטה בני-הגדי, לבית אבתם; וחצי מטה מנשה, לקחו נחלתם. שני המטות, וחצי המטה: לקחו נחלתם, מעבר לירדן ירחו-קדמה מזרחה	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:
(יחזקאל כ): ביום ההוא נשאתי ידי עליהם	(גימ' 1121 ס"ת)
(שם כ): ארץ אשר תרתי להם..(גימ' 1877)	(גימ' 2804 ס"ת)
(שם כ): זבת חלב ודבש צבי היא לכל הארצות	(גימ' 2974 ס"ת)
(ירמיה ג): ואתן לך ארץ חמדה נחלת צבי צבאות גוים..	(גימ' 1674)
(שופטים ה): באו מלכים נלחמו(גימ' 375 ר"ת)	(גימ' 2260)
(שופטים ה): אז נלחמו מלכי כנען בתענד על מי מגדו	(גימ' 1420 ס"ת)
בצע כסף לא לקחו	
(דברים יא): ארץ אשר יהוה אלהיך דורש אותה תמיד.	
(שם ז): כי מאהבת יהוה אתכם..	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: ...	(גימ' 14495)

במדבר רבה פרשה כג' משנה ח' כי אתם באים אל ארץ כנען זש"ה (במדבר כג) לא איש אל ויכזב ד"א לא איש אל (לא) איש עושה לאל שיכזב לא בן עמרם עשה אותו להנחם הוא שהוא אומר הרף ממני ואשמידם עמד בן עמרם ועשה אותו להנחם שנאמר (שמות לב) וינחם ה' על הרעה ד"א לא איש אל ויכזב כשהוא אומר להביא טובה על ישראל אע"פ שדור חייב אינו מאחר וכשהוא אומר להביא רעה חוזר בו ההוא אמר

ולא יעשה תדע אמר לאברהם (בראשית טו) הבט נא השמימה וספור הכוכבים אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך ועשה כן שנאמר ה' אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי השמים לרוב אמר לו ידוע תדע כי גר יהיה זרעך וגו' ולא עשו אלא מאתים ועשר שנים הוי לא איש אל ויכזב בטובה אבל ברעה ההוא אמר ולא יעשה אמר לישראל (הושע א) כי אתם לא עמי וחזר ואמר (שם ב) ואמרתי ללא עמי עמי אתה ההוא אמר ולא יעשה אמר לאברהם כי לך ולזרעך אתן ולא חזר בו שנאמר כי אתם באים אל ארץ כנען ותכנסו לארץ:

נושא הדרשה: לא איש אל ויכזב	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-בני ישראל, ואמרת אלהם, כי-אתם באים, אל-הארץ כנען: זאת הארץ, אשר תפל לכם בנחלה, ארץ כנען, לגבלתיה	(גימ' 6624)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(שמות לב): וינחם יהוה על הרעה..	(גימ' 520)
(בראשית טו): הבט נא השמימה וספור הכוכבים	(גימ' 927)
(שם): אם תוכל לספור אותם ויאמר לו כה יהיה זרעך	(גימ' 2470 ר"ת)
(הושע א): כי אתם לא עמי.	(גימ' 622)
(שם ב): ואמרתי ללא עמי עמי אתה ההוא אמר ולא יעשה	(גימ' 2085 תנא)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...	(גימ' 6624)

במדבר רבה פרשה כג' משנה ט כי אתם באים והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם זש"ה (איוב לה) מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמו מלפנו מבהמות ארץ אמר להם הקב"ה למדו מפרו של אליהו שבשעה שאמר אליהו לעובדי הבעל (מ"א יח) בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשונה כי אתם הרבים נתקבצו ת"י נביאי הבעל ות"י נביאי האשרה ולא יכלו לזוז את רגליו מן הארץ ראה מה כתיב שם (שם) ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר הא' וינתחוהו וישימו על העצים ואש לא ישימו ואני אעשה את הפר הא' ואנתחוהו ואש לא אשים מה עשה אליהו אמר להם בחרו שני פרים תאומים מאם אחת הגדלים על מרעה אחד והטילו עליהם גורלות אחד לשם ואחד לשם הבעל ובחרו להם הפר האחד ופרו של אליהו מיד נמשך אחריו והפר שעלה לשם הבעל נתקבצו כל נביאי הבעל ונביאי האשרה ולא יכלו לזוז את רגלו עד שפתח אליהו ואמר לו לך עמהם השיב הפר ואמר לו לעיני כל העם אני וחבירי יצאנו מבטן אחת מפרה אחת וגדלנו במרעה אחד והוא עלה בחלקו של מקום ושמו של הקדוש ברוך הוא מתקדש עליו ואני עליתי בחלק הבעל להכעיס את בוראי אמר לו אליהו פר פר אל תירא לך עמהם ואל ימצאו עליה שכם ששמו של הקב"ה מתקדש על אותו שעמי כך מתקדש עליך אמר לו וכך אתה מיעצני שבועה איני זז מכאן עד שתמסרני בידם שניא' (שם) ויקחו את הפר אשר נתן להם ומי נתן להם אליהו ואתה למד מאליהו שאמר להם ויתנו לנו שנים פרים ועוד אמר להם בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשונה ולבסוף כתיב ויקחו את הפר אשר נתן להם לכך כתיב מלפנו מבהמות ארץ ומעוף השמים יחכמו אמר הקדוש ברוך הוא למדו מן העורבים שהיו מכלכלין את אליהו שנאמר (שם יז) ואת העורבים צויתי לכלכלך שם ומהיכן היו מביאין לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב משולחנו של יהושפט ולא היו רוצים אותם עורבים ליכנס בביתו של אותו רשע אחאב להוציא משלחנו כלום בשביל אותו צדיק מפני שהיה בביתו עבודת כוכבים הוי מעוף השמים יחכמו אמר הקב"ה למדו מפרו של אליהו ומן העורבים ואל תפנו אל האלילים להסתכל בם מנין ממה שקראו בענין והורשתם את כל יושבי הארץ מפניכם:

נושא הדרשה: והורשתם את כל יושבי הארץ	
התאמה גימטרית לציוטו הפסוקים במדרש:	
והורשתם את-כל-יושבי הארץ, מפניכם, ואבדתם, את כל-משכיתם; ואת כל-צלמי מסכתם תאבדו, ואת כל-במותם תשמידו. והורשתם את-הארץ, וישבתם-בה: כי לכם נתתי את-הארץ, לרשת אתה. והתנחלתם..	(גימ' 13656)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(איוב לה): מלפנו מבהמות	(גימ' 1099 ס"פ)
(שם): ארץ ומעוף השמים יחכמו	(גימ' 1022)
(מ"א יח): בחרו לכם הפר האחד ועשו ראשונה כי אתם הרבים	(גימ' 2281)
(שם): ויתנו לנו שנים פרים ויבחרו להם הפר האחד וינתחוהו וישימו על העצים ואש לא ישימו	
ואני אעשה את הפר האחד.	(גימ' 4927)
(שם): ואש לא אשים	(גימ' 689)
(שם): ויקחו את הפר אשר נתן להם	(גימ' 1892)
(שם יז): ואת העורבים צויתי לכלכלך שם..	(גימ' 1746)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:...	(גימ' 13656)

במדבר רבה פרשה כג' משנה י כי אתם באים אל ארץ כנען זש"ה (ירמיה ב) הדור אתם ראו דבר ה' המדבר הייתי לישראל אל תהי קורא המדבר אלא המדבר הייתי לישראל מאפליה מהו מאפליה שמא אמרתי להכניס אתכם לארץ והלקשתי אתכם שאין מאפליה אלא לשון הלקשה כענין שנאמר (שמות ט) והחטה והכוסמת לא נכו וגו' הרי אתם נכנסים לתוכה כי אתם באים אל ארץ כנען מהו כנען ארץ של פרקמטיא שבה סחורה כשם שאתה אומר (ישעיה כג) אשר סחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ:

נושא הדרשה : מעלותיה של א"י
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידבר יהוה, אל-משה לאמר. צו את-בני ישראל, ואמרת אלהם, כי-אתם באים, אל-הארץ כנען : זאת הארץ, אשר תפל לכם בנחלה,

(גימ' 5659)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(ירמיה ב) הדור אתם ראו דבר יהוה המדבר הייתי לישראל (גימ' 3056ס"ת)

(שמות ט) : והחיטה והכוסמת לא נכו. (גימ' 687)

(ישעיה כג) : אשר סוחריה שרים כנעניה נכבדי ארץ. (גימ' 1922)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :... (גימ' 5659)

במדבר רבה פרשה כג' משנה יד והקרייתם לכם ערים וכתוב שש ערי מקלט את שלש הערים ג' שבא"י במערב וג' שבעבר הירדן במזרח בני ראובן ובני גד וחצי שבט המנשה שנא' את בצר במדבר בארץ המישור לראובני ואת רמות בגלעד לגדי ואת גולן בבשן למנשי הרי ג' במזרח ג' במערב חברון משל יהודה ושכם בהר אפרים זהו נפולין וקדש בגליל משבט נפתלי משה חלק לראובן ולגד ולחצי שבט המנשה והבדיל מהם ג' ערים שנא' אז יבדיל משה ג' ערים אבל יהושע חלק לכל השבטים ונתן לשבט הלוי מ"ח עיר ונטלו הכהנים י"ג והשאר ללויים ג' ערי מקלט נטלו בגורלם ושבט הלוי לא נטלו בארץ למה אשי ה' ונחלתו יאכלון אתה מוצא סנחריב הגלה אותן ג' גליות גלות ראשונה הגלה לראובני ולגדי ולחצי שבט המנשה והשניה שבט זבולן ושבט נפתלי שנא' (ישעיה ט) כעת הראשון הקל ארצה זבולן וארצה נפתלי הג' הגלה לשאר שבטים שנא' והאחרון הכביד הכבידן כבמכבד נ"ג אף הוא הגלן בג' גליות מן שבט יהודה ובנימין בראשונה הגלה יהויקים ובשניה יהויכין מה עשה קשר אותו בקורכין שלו מיוקר שנא' כי הנני משלח' כגבירה מה הגבירה הזאת אדם מיקר אותה כך עשה לו נבוזראדן הגלה לצדקיהו והרי ג' גליות ומנין שהיה סנחריב קוזמוקרטור שהיה מגלה אלו לכאן ואלו לכאן והגלה את ישראל לבבל והביא אלו שבבבל לכאן אמר הקדוש ברוך הוא בעוה"ז ע"י עונות גלו ונתפזרו בשערי הארץ אבל לע"ל (דברים לא) אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך ה' אלהיך ומשם יקחך (ישעיה יא) ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ וכן ישעיה אומר (שם לה) ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה:

נושא הדרשה : שש ערי המקלט
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

והקרייתם לכם ערים, ערי מקלט תהיינה לכם ; ונס שמה רצח, מכה-נפש בשגגה. והיו לכם הערים למקלט, מגאל ; ולא ימות הרצח, עד-עמדו לפני העדה למשפט. והערים, אשר תתנו--שש-ערי מקלט, תהיינה לָכֶם

(גימ' 9513ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:

(דברים לא) : אם יהיה נדחך בקצה השמים.. (גימ' 745)

(דברים לא) : משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך. (גימ' 1388ס"תא)

(ישעיה יא) ונפוצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ. (גימ' 3090ס"ת)

(שם לה) : ופדויי יהוה ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם (גימ' 1852ת)

(שם לה) : על ראשם ששון ושמחה ישיגו ונסו יגון ואנחה.. (גימ' 2438ס"ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :... (גימ' 9513)

ספר דברים - פרשת דברים

דברים רבה פרשה א' משנה א': אלה הדברים הלכה אדם מישראל מהו שיהא מותר לו לכתוב ספר תורה בכל לשון וכו' כך שנו חכמים אין בין ספרים לתפילין ומזוזות אלא שהספרים נכתבים בכל לשון. רבן גמליאל אומר אף הספרים לא התירו שיכתבו אלא יוניתי. ומה טעמו של ר"ג שאומר מותר לכתוב ספר תורה יוניתי. כך לימדו רבותינו אמר בר קפרא דכתיב (בראשית ט) יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם שיהיו דבריו של שם נאמרין בלשונותיו של יפת לכך התירו שיכתבו בלשון יוניתי אמר הקב"ה ראה לשונה של תורה מה חביבה שמרפא את הלשון מנין שכן כתיב (משלי טו) מרפא לשון עץ חיים ואין עץ חיים אלא תורה שנא' (שם ג) עץ חיים היא למחזיקים בה. ולשונה של תורה מתיר את הלשון תדע לך לע"ל הקב"ה מעלה מג"ע אילנות משובחים. ומה הוא שבחן שהן מרפאין את הלשון שנא' (יחזקאל מז) ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה וגו'. מנין שהיא רפואה של לשון שנא' (שם) והיה פרוי למאכל ועליהו לתרופה. רבי יוחנן ורבי יהושע ב"ל חד אמר לתרפיון וח"א כל שהוא אלם ולועט הימנו לשונו מתרפא ומצחצחה מיד בדברי תורה שכך כתיב מזה ומזה ואין מזה אלא תורה שנאמר (שמות לב) מזה ומזה הם כתובים. ר"ל אמר מה לנו ללמוד ממקום אחר נלמוד ממקומו הרי משה עד שלא זכה לתורה כתיב בו (שם ד) לא איש דברים אנכי. כיון שזכה לתורה נתרפא לשונו והתחיל לדבר דברים מנין ממה שקרינו בענין אלה הדברים אשר דבר משה:

נושא הדרשה: משנה יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אלה הדברים, אשר דבר משה אל כל ישראל, בעבר, הירדן במדבר בערבה מול סוף בין-פארן ובין-תפל, ולבן וחצרת-ודי זהב. אחד עשר יום מחרב, דרך הר-שעיר, עד, קדש ברנע	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	
(בראשית ט)	יפת אלהים ליפת וישכון באהלי שם
(משלי טו)	מרפא לשון עץ חיים..
(שם ג)	עץ חיים היא למחזיקים בה
(יחזקאל מז)	ועל הנחל יעלה על שפתו מזה ומזה
(שם)	והיה פרוי למאכל ועליהו לתרופה
(שמות לב)	מזה ומזה הם כתובים.
(שם ד)	לא איש דברים אנכי..
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	
(גימ' 1882ת)	(גימ' 1083ר"ת)
(גימ' 501ת)	(גימ' 1689ר"ת)
(גימ' 1291)	(גימ' 633)
(גימ' 679)	(גימ' 7758)

דברים רבה פרשה א' משנה ב: ד"א אלה הדברים זש"ה (משלי כח) מוכיח אדם אחרי חן ימצא ממחליק לשון. ר' פנחס בשם רבי חמא בר חנינא אמר מוכיח זה משה אדם אלו ישראל שנא' (יחזקאל לד) ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם. מהו אחרי אמר הקב"ה בשביל להביאן אחרי חן ימצא זה משה דכתיב (שמות לג) וגם מצאת חן בעיני ממחליק לשון זה בלעם שהחליק בנבואותיו וגבה לבס ונפלו בשיטים. ד"א מוכיח אדם אחרי. א"ר יהודה ב"ר סימון מהו אחרי אמר הקב"ה כביכול משה הוכיחני אחר ישראל והוכיח לישראל אחרי. לישראל אמר אתם חטאתם. להקב"ה אמר (שם לב) למה ה' יחרה אפך בעמך. מהו למה. א"ר יצחק בשעה שעשו ישראל את העגל ביקש הקב"ה לכלות שונאיהן של ישראל א"ל משה רבשי"ע העגל הזה טוב הוא לסייע לך א"ל הקב"ה מה מסייע לי א"ל משה אם אתה מוריד גשמים הוא מפריח טללים אתה מוציא את הרוחות והוא את הברקים. א"ל הקב"ה אף אתה טועה בעגל אמר לפניו רבשי"ע אלא למה ה' יחרה אפך בעמך ולישראל הוא אומר אתם חטאתם חטאה גדולה. א"ר יהודה ב"ר סימון משל למה"ד למלך שכעס על אשתו. טרפה והוציאה מביתו שמעו בו השושבינין הלכו אצל המלך ואמרו לו הא מרי כך אדם עושה לאשתו מה עשתה לך והלכו אצלה ואמרו לה עד אימת את מכעסת אותנו. קדמותיך הוא תניינותיך הוא. אף משה כשהלך אצל הקב"ה א"ל למה ה' יחרה אפך בעמך לא בניך הם וכשהלך אצל ישראל אמר להן עד אימת אתם מכעיסים אותו קדמותכון הוא תניינותכון הוא וכן הוא אומר במדבר בערבה מול סוף:

נושא הדרשה: משנה מוכיח אדם אחרי חן ימצא ממחליק לשון	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אלה הדברים, אשר דבר משה אל כל ישראל, בעבר, הירדן במדבר בערבה מול סוף בין-פארן ובין-תפל, ולבן וחצרת-ודי זהב.	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(משלי כח)	מוכיח אדם אחרי חן ימצא ממחליק לשון
(יחזקאל לד)	ואתן צאני צאן מרעיתי אדם אתם..
(שמות לג)	וגם מצאת חן בעיני..
(שם לב)	למה יהוה יחרה אפך בעמך
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	
(גימ' 1196את)	(גימ' 1965)
(גימ' 1284תס"ת)	(גימ' 615תר"ת)
(גימ' 5060)	(גימ' 5060)

דברים רבה פרשה א' משנה ג: ד"א אלה הדברים אשר דבר משה. זש"ה (תהלים ג) אלה עשית והחרשתי דמית היות אהיה כמוד וגו'. מהו אלה עשית והחרשתי. א"ר שמואל בר נחמן (שמות לב) אלה אליך ישראל עשיתם במדבר והחרשתי לכם למה שהיה משה מפייס עלי ואומר לי סלח נא ושמעתי לו. דמית היות אהיה כמוד. דמיתם את הצורה ליצרה ואת הנטיעה למי שנטעה. אוכיחך ואערכה לעיניך תרין אמוראין חד אמר אעורר כל לעיניך. וחד אמר אסדיר כל לעיניך. אמר להם משה איני מוכיח אתכם על מה שאתם עתידים לעשות אלא על מה שעשיתם לשעבר במדבר בערבה מול סוף:

נושא הדרשה : משנה אוכיחך ואערכה לעיניך
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אלה הדברים, אשר דבר משה אל כל ישראל, בעבר, הירדן במדבר בערבה מול סוף בין-פארן ובין-תפל.,
(גימ' 4231ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים ג) : אלה עשית והחרשתי (גימ'1762את)

(שם) : דמית היות אהיה כמוך (גימ'1823ס"תת)

(שמות לב) : אלה אליך ישראל (גימ' 646ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 4231)

דברים רבה פרשה א' משנה ה' : ד"א אילו אחר הוכיחן היו אומרים זה מוכיחנו משה שכתוב בו (במדבר טז) לא חמור אחד מהם נשאתי לזה נאה להוכיח את ישראל. ד"א אילו אחר אומר עתה ידעתי כי גדול ה' וגוי היו אומרים זה אומר עתה ידעתי אלא יתרו שהיה יודע שחזר על כל בתי עבודת כוכבים שבעולם ולא מצא בהם ממש ואח"כ בא ונתגייר לזה נאה לומר עתה ידעתי. ד"א אילו אחר אומר (קהלת א) הבל הבלים היו אומרים זה אין לו פרוטה לאכול והוא אומר הבל הבלים אלא שלמה שכתוב בו (מלכים א' ז) ויתן המלך את הכסף בירושלים כאבנים לזה נאה לומר הבל הבלים. ד"א אילו אחר אומר (קהלת ג) את הכל עשה יפה בעתו היו אומרים זה לא אכל מאומה מימיו והוא אומר את הכל עשה יפה בעתו אלא שלמה שכתוב בו (מלכים א' ז) וכלכלו הנציבים האלה וגוי ולא יעדרו דבר מאי ולא יעדרו דבר א"ר חמא בר חנינא שהיו מביאין לו תרדין בימות החמה וקשואין בימות הגשמים לזה נאה לומר את הכל עשה יפה בעתו. ד"א אילו אחר אומר (דניאל ד) וכל דיירי ארעא כלא חשיבין היו אומרים זה לא שלט על שני זבובין מימיו והוא אומר וכל דיירי ארעא כלא חשיבין אלא נבוכדנצר שכתוב בו וכל די דיירן בני אנשא וחיות ברא ועופא דשמיא יחב בידך והשלטך בכולא לזה נאה לומר וכל דיירי ארעא כלא חשיבין. ד"א אילו אחר אומר (דברים לב) הצור תמים פעלו היו אומרים זה אינו יודע טיבה של מדת הדין והוא אומר הצור תמים פעלו אלא משה שכתוב בו (תהלים קג) יודיע דרכיו למשה לזה נאה לומר הצור תמים פעלו :

נושא הדרשה : משנה התוכחה מתקבלת ממי שהוא נקי מאותו עוון
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

כאשר דבר לכם. איכה אשא, לבדי, טרחכם ומשאכם, וריבכם. הבו לכם אנשים חכמים ונבנים, וידעים--
לשבטיכם; ואשימם, בראשיכם. ותענו, אתי; ותאמרו,
טוב-הדבר אשר-דברת לעשות..

(גימ' 8201)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(במדבר טז) : לא חמור אחד מהם נשאתי..

(גימ' 1144)

(קהלת א) : הבל הבלים

(גימ' 194ר"ת)

(מלכים א' ז) : ויתן המלך את הכסף בירושלים כאבנים

(גימ' 1848)

(קהלת ג) : את הכל עשה יפה בעתו.

(גימ' 1404)

(מלכים א' ז) : וכלכלו הנציבים האלה ולא יעדרו דבר..

(גימ' 893)

(דניאל ד) : וכל דיירי ארעא כלא חשיבין

(גימ' 993)

(דברים לב) : הצור תמים פעלו..

(גימ' 977)

(תהלים קג) : יודיע דרכיו למשה..

(גימ' 718ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 8201)

דברים רבה פרשה א' משנה ט' : ד"א אלה הדברים רבנין אמרין אמר לו הקב"ה למשה הואיל וקיבלו עליהן תוכחותיך צריך אתה לברכן. מיד חזר וברכן מנין שנאמר ה' אלהיכם הרבה וגוי. ומנין שכל המקבל תוכחה זוכה לברכה שכן שלמה מפרש (משלי כד) ולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב אמר הקב"ה לישראל בעולם הזה הייתם מתברכין ע"י אחרים לע"ל אני אברך אתכם שנאמר (תהלים סז) אלהים יחננו ויברכנו וגו' :

נושא הדרשה : משנה הואיל וקיבלו תוכחותיך צריך אתה לברכן
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

(גימ' 2058א)

יהוה אלוהי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי כד) : ולמוכיחים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב (גימ' 1550תה)

(גימ' 508תה)

(תהלים סז) : אלהים יחננו ויברכנו

(גימ' 2058א)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה א' משנה י' : ה' אלהי אבותיכם הלכה אדם מישראל שנתמנה חכם או דיין על הציבור מהו שיהא מותר לו לדון לעצמו כך שנו רבותינו אל תהי דן יחידי שאין דן יחידי אלא אחד שנא' (איוב כג) והוא באחד ומי ישיבנו. ומהו והוא באחד. אמר ריש לקיש שהקב"ה דן וחותרם לעצמו. א"ר ראובן ומהו חותרמו של הקב"ה אמת ולמה אמת יש בו שלש אותיות אל"ף ראשון של אותיות. מ"ם אמצעית. תי"ו סופן. לומר (ישעיה מד) אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים. רבנין אמרי בוא וראה בשעה שנתמנה משה על ישראל אמר להן איני יכול לישא את משאכם לעצמי אלא מנו לכם דיינים שיהיו דנין אתכם שנא' הבו לכם אנשים. אמר רבי ברכיה בשם רבי חנינא צריכין הדיינין שיהא בהן שבע מדות ואלו הן חכמים

ונבונים וידועים. וארבע כמה שכתב להלן (שמות יח) ואתה תחזה מכל העם וגוי הרי שבע. ולמה לא נכתבו שבע כאחת שאם לא נמצאו משבע מביא מארבע ואם לא נמצאו מארבע מביא מגי ואם לא נמצאו מגי מביא מאחד. שכך כתיב (משלי לא) אשת חיל מי ימצא. ואשימם בראשיכם ואשמם כי. אר"י בן לוי אמר להן משה אם אי אתם נשמעים להם אשמה תלוי בראשיכם. למה הדבר דומה לנחש הזה שאמר הזנב לראש עד מתי אתה מתהלך תחלה אני אלך תחלה אמר לו לך הלך ומצא גומא של מים והשליכו לתוכה מצא אש והשליכו לתוכו מצא קוצים והשליכו לתוכן. מי גרם לו על שהלך הראש אחר הזנב. כך כשקטנים נשמעים לגדולים הם גוזרים לפני המקום והוא עושה ובשעה שהגדולים מהלכין אחר הקטנים נופלים לאחור פניהם. דבר אחר א"ר הושעיא למה הדבר דומה לכלה שהיתה עומדת בתוך חופתה ונתפחמו ידיה אם מקנחת היא אותם בכותל הכותל מתפחם וידיה אין מתנקות. ואם בפסיפס הפסיפס מתפחם וידיה אין מתנקות. ואם מקנחת היא בשערה שערה היא מתנאה וידיה מתנקות. כך בשעה שישראל שומעין לגדוליהם ואין גדולים עושים צרכיהם אשמה תלוי בראשם של גדולים ואם לאו תלוי בראשיהן של עצמם אמר ר' יצחק בשעה שישראל נשמעים לגדוליהם ואין גדוליהן עושים צרכיהן באותה שעה (ישעיה ג) ה' במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו וכל כך למה שמשאוי של צבור קשה ואין אדם יחיד יכול לישא משאן של ציבור בעצמו תדע לך שהרי משה רבן של כל הנביאים לא היה יכול לשאת משאוי של ציבור לעצמו מנין ואומר אליכם בעת ההיא וגוי באיזו עת ר' יוחנן אמר בעת יתרו מניין שכך כתיב (שמות יח) כי כבוד ממך הדבר לא תוכל עשוהו לבדך. ר' חייא אמר בעת מתאוננים שנא' (במדבר יא) לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה וגוי (שם) האנכי הריתי וגוי א"ר ברכיה בשם ר' לוי אמר לפניו רביש"ע אתה אמרת (ישעיה מו) העמוסים מני בטן וגוי אתה נאה לך לטעון אותן אמר משה לישראל חייכם שאני יכול לטעון עשרה כיוצא בכס ולמה איני יכול לשאת אתכם שה' אלהיכם הרבה אתכם על גבי דייניכם מניין ממה שקרינן בענין ה' אלהיכם הרבה אתכם:

נושא הדרשה: משנה שבע מדות בדניין
התאמה גימטרית לציוטי הפסוקים במדרש:

יהיה אלוהי אבותיכם, נותן לכם. לא תוסיפו, על-הדבר אשר אנוכי מצווה אתכם, ולא תגרעו, ממנו-- לשמור, את-מצוות יהוה אלוהיכם, אשר אנוכי, מצווה אתכם. עיניכם, הרואות, את אשר-עשה יהוה, (גימ' 9586ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב כג): והוא באחד ומי ישיבנו..	(גימ' 467)
(ישעיה מד): אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים	(גימ' 1259)
(שמות יח): ואתה תחזה מכל העם.	(גימ' 1117ס"ת)
(משלי לא): אשת חיל מי ימצא	(גימ' 940)
(ישעיה ג): יהוה במשפט יבוא עם זקני עמו ושריו	(גימ' 1391)
(שמות יח): כי כבוד ממך הדבר לא תוכל עשוהו לבדך	(גימ' 1297)
(במדבר יא): לא אוכל אנכי לבדי לשאת את כל העם הזה	(גימ' 1529)
(שם): האנכי הריתי ..	(גימ' 711)
(ישעיה מו): העמוסים מני בטן	(גימ' 392)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 9586)

דברים רבה פרשה א' משנה יא: ד"א ה' אלהיכם הרבה אתכם זה שאמר הכתוב (תהלים ה) אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך א"ר אלעאי ב"ר יוסי בן זמרה כך אמר הקב"ה לאברהם שיגאול את בניו בבי' אותיות מניין שכך כתיב (בראשית טו) וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי. כשבא לגאלם גאלם בשבעים ושתים אותיות. א"ר יודן מלבוא לקחת לו גוי עד סוף הפסוק ע"ב אותיות. ר' אבין אמר בשמו גאלם ושמו ע"ב אותיות. ד"א א"ר אלעאי בשם רבי יוסי בן זמרה מפני מה לא גילה הקב"ה לאברהם אבינו שיתן לבניו את המן. א"ר אבא בר כהנא כך היא דרכן של צדיקים אומרים מעט ועושין הרבה. ד"א מפני מה לא גילה אותו להן שאילו גלה אותו להן היו ישראל אומרים כבר אכלנו אותו על שולחנו של פרעה תדע לך תבן לא היו נותנין להן והיו ישראל אומרים (במדבר יא) זכרנו את הדגה וגוי לפיכך לא גילה להן. ד"א א"ר אלעאי בשם רבי יוסי בן זמרה כך אמר הקב"ה לאברהם שמגדל בניו ככוכבים מנין שנא' (בראשית טו) כה יהיה זרעך וכשבא לברכן ברכן. יותר ממה שאמר להם מהו לרוב הרבה ארבה מהו אומר (תהלים יח) תפלטני מריבי עם תשימני וגוי אלא אמר דוד תפלטני מריבי עמי שלא יהא לי דין אצלן תפלטני מריבי עם שלא יהא להם דין אצלי א"ל הקב"ה דוד מה אתה יושב לך אצלן חייך כבר מניתי אותך מלך עליהם אמר לפניו הואיל ומניתי אותי על בניך תן להם לב שישמעו לי בניך שכן כתיב (שם) לשמע אזן ישמעו לי ועוד אמר דוד (שם) תשימני לראש גוים א"ר ברכיה אם דנת את הגוי בא הוא ומוסרך לאלוה. ומי הוא אלהי האלהים הרואה ואינו נראה. אמר להן משה לישראל חייכם שאני יכול לטעון עשרה כיוצא בכס ומאה כיוצא בכס ולמה לא אוכל לבדי שאת אתכם שה' אלהיכם הרבה אתכם על גבי דייניכם:

נושא הדרשה: משנה יהוה אלהיכם הרבה אתכם
התאמה גימטרית לציוטי הפסוקים במדרש:

לא-אוכל לבדי, שאת אתכם. יהוה אלהיכם, הרבה אתכם; והנכם היום, ככוכבי השמים לרב. יהוה אלהי אבותכם, יסף עליכם ככם--אלף פעמים; ויברך אתכם, כאשר דבר לכם. איכה אשא, לבדי, טרחכם ומשאכם, וריבכם. הבו לכם אנשים חכמים ונבנים, וידעים--לשבטיכם;

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש (תהלים ה): אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך (גימ' 1974ס"ת)

(ג'ימ' 1239 את)	(בראשית טו) : וגם את הגוי אשר יעבודו דן אנכי
(ג'ימ' 701)	(במדבר יא) : זכרנו את הדגה
(ג'ימ' 352)	(בראשית טו) : כה יהיה זרעך
(ג'ימ' 1831 ס"ת)	(תהלים יח) תפלטני מריבי עם תשימני .
(ג'ימ' 967 ת)	(שם) : לשמע אזן ישמעו לי..
(ג'ימ' 1410)	(שם) : תשימני לראש גויים.
(ג'ימ' 8474)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה א' משנה יב : ה' אלהיכם הרבה אתכם והנכם היום ככוכבי וגו' אמר להן היום אתם ככוכבים אבל לעתיד לבא לרב אתם עתידים להיות דומין לרבך כיצד כתיב כאן כי ה' אלהיך אש אכלה וכתוב בישראל לעתיד לבא (ישעיה י) והיה אור ישראל לאש וקדושו ללהבה. א"ר לוי בר חמא ומה מי שעובד עבודת כוכבים הרי הוא כמותו שנאמר (תהלים קטו) כמוהם יהיו עושיהם וגו' מי שעובד להקב"ה לא כל שכן שיהיה כמותו. ומנין שכך כתיב (ירמיה יז) ברוך הגבר אשר יבטח בה' וגו'. ד"א א"ר אבא לעתיד לבא עתיד מחיצתן של צדיקים להיות לפנים ממלאכי השרת והם שואלים להם מה הלכות חידש הקב"ה היום. א"ר לוי בר חנינא ואל תתמה אף בעולם הזה היתה מחיצתן לפנים ממלאכי השרת שנאמר (דניאל ג) ורוח די רביעאה דמי לבר אלהין שהיו לפנים מהמלאך והוא מכבה לפניהם האש :

נושא הדרשה : משנה עתידים ישראל להיות דומים לבוראם	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
הרבה אתכם ; והנכם היום, ככוכבי השמים לרב. יהוה אלהי אבותכם, יסף עליכם ככם--אלף פעמים ; (ג'ימ' 4072)	
ויברך אתכם, כאשר .. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(ג'ימ' 1599)	(ישעיה י) : והיה אור ישראל לאש וקדושו ללהבה.
(ג'ימ' 573)	(תהלים קטו) : כמוהם יהיו עושיהם.
(ג'ימ' 996)	(ירמיה יז) : ברוך הגבר אשר יבטח ביהוה
(ג'ימ' 904)	(דניאל ג) : ורוח די רביעאה דמי לבר אלהין..
(ג'ימ' 4072)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה א' משנה יג : ה' אלהי אבותיכם וגו'. אמר רבי אליעזר בן יעקב להביט בברכותיו של משה יש בה מסוף העולם עד סופו מה כתיב אלף פעמים אלף פעם אין כתיב כאן אלא פעמים. ד"א יוסף עליכם ככם א"ר אחא יכולין היו ישראל לומר לו רבינו משה אנו יש בנו אחד מכל הדברים שאתה מוכיחנו וקבלנו תוכחותיך אלא שתקו לפיכך הוא אומר ככם צדיקים כיוצא בכם מקבלים תוכחות ושותקים. ד"א למה ברכו בלשון תוספת שתוספתו של הקב"ה יתירה מן העיקר בנוהג שבעולם אדם לוקח מחבירו ליטרא של בשר ואמר לו הוסיף לי כמה הוסיף לו אונקיא אבל הקב"ה תוספתו יתירה מן העיקר כיצד יצחק היה עיקר לאברהם ומה שהוסיף לו יותר מן העיקר שנאמר (בראשית כה) ויוסף אברהם ויקח אשה וגו'. יוסף היה עיקר לאמו בנימין שהיה תוספת מנין שנא' (שם ל) יוסף ה' לי בן אחר מה כתיב (שם מו) ובני בנימין בלע ובכר ואשבל וגו' הרי יותר מיוסף. חזקיה עיקר מלכותו י"ד שנה ומה שהוסיף לו הקב"ה יותר מן העיקר מנין שנאמר (ישעיה לח) הנני מוסיף על ימך חמש עשרה שנה שתוספתו של הקב"ה יתירה על העיקר לפיכך ברכו בלשון תוספת. ויברך אתכם. א"ר לוי למה הדבר דומה למלך שאמר לשר הצבא שילך לחלק ללגיונותיו מליטרא ליטרא של זהב הלך ונתן להן מחמשה חמשה זהובים ומי זהובים. אמרו לו המלך אמר לך שתתן לנו מליטרא ליטרא של זהב ונתת לנו מחמשה חמשה זהובים אמר להן משלי הן כשיבא המלך הוא יתן לכם משלו כך אמרו לו ישראל רבינו משה הקב"ה לא נתן קצבה לברכותינו ואתה אמרת אלף פעמים אמר להם מה שברכתי אתכם משלי ברכתי כשיבוא הקב"ה יברך אתכם כאשר דבר לכם :

נושא הדרשה : משנה יוסף עליכם ככם	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
יהוה אלהיכם, הרבה אתכם ; והנכם היום, ככוכבי השמים לרב. יהוה אלהי אבותכם, יסף עליכם ככם--אלף פעמים ; ויברך אתכם, כאשר דבר לכם.. (5000)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(ג'ימ' 974 ס"ת)	(בראשית כה) : ויוסף אברהם ויקח אשה .
(ג'ימ' 499 אה)	(שם ל) : יוסף יהוה לי בן אחר.
(ג'ימ' 1259 ס"ת)	(שם מו) : ובני בנימין בלע ובכר ואשבל .
(ג'ימ' 2268 ר"ת)	(ישעיה לח) : הנני מוסיף על ימך חמש עשרה שנה
(5000)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה א' משנה יד : ד"א ה' אלהיכם הרבה אתכם וגו'. למה ברך אותם ככוכבים מה הכוכבים הללו מעלות על גבי מעלות כך הן ישראל מעלות ע"ג מעלות. מה הכוכבים הללו אין להם לא חקר ולא מנין כך ישראל אין להם לא חקר ולא מנין. מה הכוכבים שליטין מסוף העולם ועד סופו כך ישראל אמר לפניו רבש"ע למה לא משלת את בניך בחמה ובלבנה שהם גדולים מכוכבים אמר לו הקב"ה חייך חמה ולבנה יש להם בושא לע"ל מנין דכתיב (שם כד) וחפרה הלבנה ובושה החמה וגו' אבל הכוכבים אין להם בושא לעולם מנין שכן כתיב (יואל ב) וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני ה' אלהיכם ואין עוד וגו' :

נושא הדרשה : משנה ישראל נמשלו לכוכבים
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

יהוה אלהיכם, הרבה אתכם; והנכם היום, ככוכבי השמים לרב. יהוה אלהי אבותכם, יסף עליכם ככם.
(גימ' 2633)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שם כד): וחפרה הלבנה ובושה החמה .

(ויאל ב): וידעתם כי בקרב ישראל אני ואני יהוה אלהיכם ואין עוד) גימ' 1864(אתה)

סי"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ' 2633)

דברים רבה פרשה א' משנה טו: רב לכם סב את ההר הזה. הלכה אדם מישראל שהוא זהיר בכבוד אב ואם מהו שכרו כך שנו רבותינו אלו דברים שאדם אוכל פירותיהם בעוה"ז והקרן קיימת לעוה"ב כיבוד אב ואם וכו'. א"ר אבהו שאלו תלמידיו את רבי אליעזר הגדול אי זהו כיבוד אב ואם אמר להם צאו וראו מה עשה דמה בן נתינה באשקלון והיתה אמו חסרת דעת והיתה מסטרתו בין חביריו ולא היה אומר לה אלא דייך אמי. אמרו רבותינו פ"א באו חכמים אצלו ליקח הימנו אבן אחת טובה שנאבדה מכלי כהן שהיה דר באשקלון ופסקו עמו באלף זהובים נכנס ומצא רגלו של אביו פשוטה על התיבה שהיתה אבן טובה בתוכה והיה ישן ולא בקש לצערו ויצא לחוץ ריקם. כיון שלא הוציאה כסבורין שמבקש מהן יותר והעלו דמיה י' אלפים זהובים כשניעור אביו משנתו נכנס והוציאה להן בקשו ליתן לו י' אלפים זהובים אמר להם חס לי איני נהנה משכר אבותי אלא בדמים הראשונים שפסקתי עמכם אלף זהובים כך אני נוטל מכם ומה שכר נתן לו הקב"ה אמרו רבותינו באותה שנה ילדה פרתו אדומה ומכרה יותר מ' אלפים זהובים ראה כמה גדול כבוד אב ואם. אמר רשב"ג לא כיבד בריה את אבותיו כמו אני את אבותי ומצאתי שכיבד עשו לאביו יותר ממני. כיצד אמר רשב"ג הייתי משמש את אבי בכלים צואים וכשהייתי הולך לשוק הייתי משליך אותן הכלים ולובש כלים נאים ויוצא בהן אבל עשו לא היה עושה כן אלא אותן כלים שהיה לובש ומשמש בהן את אביו הן מעולים תדע לך בשעה שיצא לצוד ולהביא לאביו שיברך אותו מה עשתה רבקה שהיתה אוהבת את יעקב בנה נתנה לו מטעמים ואמרה לו לך אצל אביך וטול הברכות עד שלא יטול אותן אחיך באותה שעה אמר לה יעקב אמי אין את יודעת שעשו אחי (בראשית כז) איש שעיר ואנכי איש חלק שלא ירגיש אבי שאיני עשו ואני מתבייש בפניו מנין שנאמר (שם) אולי ימושני אבי וגו'. אמרה לו בני אביך עיניו כחות ואני מלבשת אותך אותן כלים נאים שאחיד לובש ומשמש בהן את אביך ואתה נכנס אצלו והוא אוזן בידך וסבור בך שאתה עשו ומברך אותך ומנין שנאמר (שם) ותקח רבקה את בגדי עשו וגו' שבהן היה למוד לשמש את אביו שנא' ותלבש את יעקב. לפיכך כשנכנס יעקב אצלו מה יצחק אומר לו הקול קול יעקב והידיים ידי עשו ויצא לו ובא עשו ונכנס אצל אביו אמר לו מי אתה מסיח עמי בלב (נ"א בקול) גדול אמר לו אני בנך בכורך עשו כיון ששמע את קולו ידע שעשו הוא אמר לו בני בא אחיך במרמה ויקח את ברכתך. באותה שעה התחיל עשו צווח ואומר בא וראה מה עשה לי התם הזה שכתוב בו (שם כה) ויעקב איש תם יושב אהלים לא די שצחק לי על שמכרתי לו את בכורתי והנה עתה לקח ברכתי הא למדת שעשו היה זהיר בכבוד אבותיו. א"ר יודן כיון שבאו ישראל לעשות עמו מלחמה הראהו הקב"ה למשה אותו הר שהאבות קבורים בו א"ל משה אמור להם לישראל אין אתם יכולין להזדווג לו עד עכשיו מתבקש לו שכר הכיבוד שכבד את אלו שקבורין בהר הזה מנין ממה שקרינו בענין רב לכם סב את ההר הזה:

נושא הדרשה : משנה כיבוד אב
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

רב-לכם, סב את-ההר הזה; פנו לכם, צפנה. ואת-העם, צו לאמר, אתם עברים בגבול אחיכם בני-עשו,
הישיבים בשעיר; וייראו מכם

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(בראשית כז): איש שעיר ואנכי איש חלק (גימ' 1427)

(שם): אולי ימושני אבי (גימ' 476)

(שם): ותקח רבקה את בגדי עשו (גימ' 1639 את)

(שם כה): ויעקב איש תם יושב אהלים. (גימ' 1385 את)

סי"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ' 4927)

דברים רבה פרשה א' משנה יז: ד"א רב לכם סב זה ש"ה (תהלים לז) דום לה' והתחולל לו וגו' מהו והתחולל לו צפה להקב"ה כענין שנאמר (שם מב) מה תשתוחחי נפשי וגו'. ד"א והתחולל לו א"ר תחליפא דקסרין מהו. והתחולל לו אם באו עליך יסורין קבל אותן בחילה. (שם לז) אל תתחר במצליח דרכו זה עשו שכתב בו (ירמיה יב) מדוע דרך רשעים צלחה. באיש עושה מזמות זה עשו שדן את בני אדם בערמה כיצד הדיין הזה של מלכות דן את הרוצח והוא אומר למה הרגת והוא אומר לא הרגתיו והוא שואל אותו ואומר ובמה הרגתו בסייף או ברומח או בסכין. ד"א דום לה' והתחולל לו אמר רב יהושע בן לוי בשעה שבאו השונאים להחריב את ירושלים היו שם ששים רבוא של מזיקין והיו עומדים על פתחו של היכל לפגוע בהם כיון שראו את השכינה רואה ושותקת מנין שכתוב (איכה ב) השיב אחר ימינו מפני אויב אף הם נתנו מקום אמר רבי יהודה בר סימון ראה אותו מחריב את ביתו ושותק לו ואתם מבקשין להזדווג לו עד עכשיו מתבקש לו שכר כיבוד אבותיו. רב לכם סב מהו סב את ההר. אמר רבי חנינא הרבה סיבב עשו את הורו זה. זה אביו שהיה זקוק לו להאכילו. מנין (בראשית כה) ויאבה יצחק את עשו כי ציד בפיו. אמר רבי שמואל בר רבי גדליה אמר הקב"ה גמולות אני פורע בשעה שנתן יעקב דורון לעשו מד עשו א"ל יש לי רב לא תצטער אמר הקב"ה בלשון הזה כבדו בלשון הזה אני אומר לו פנו מלפניו רב לכם סב:

נושא הדרשה : משנה דום ליהוה והתחולל לו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
רב-לכם, סב את-ההר הזה; פנו לכם, צפנה. ואת-העם, צו לאמר, אתם עברים בגבול אחיכם בני-עשו, הישבים בשעיר; וייראו מכם, ונשמרתם מאד. אל-תתגרו בס.. (גימ' 7090)	
(גימ' 627)	(תהלים לו): דום ליהוה והתחולל לו
(גימ' 1630א)	(שם מב): מה תשתוחחי נפשי ..
(גימ' 1449)	(שם לו): אל תתחר במצליח דרכו.
(גימ' 1097)	(ירמיה יב): מדוע דרך רשעים צלחה.
(גימ' 847)	(איכה ב): השיב אחור ימינו מפני אויב
(גימ' 1430ר"ת)	(בראשית כה): ויאבה יצחק את עשו כי ציד בפיו
(גימ' 7090)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

דברים רבה פרשה א' משנה יט: אמר רבי ברכיה כשנכנס עשו אצל אביו וראה שנטל יעקב את הברכות אמר לו לא הנחת לי אפי' ברכה אחת שנאמר (שם) הלא אצלת לי ברכה אמר לו יצחק אפי' אני מברךך לו אני מברך לא כך אמרתי לו הוה גביר לאחיד העבד וכל מה שיש לו לא של אדוניו הם. מהו פנו לכם צפונה א"ר חייא אמר להם אם ראיתם אותו שמבקש להתגרות בכם אל תעמדו כנגדו אלא הצפינו עצמכם ממנו עד שיעבור עולמו הוי פנו לכם צפונה. א"ר יהודה בר שלום אמרו לו ישראל רבשי"ע אביו מברכו על חרבך תחיה ואתה מסכים עמו ואומר לנו הצפינו עצמכם מפניו ולהיכן נברח אמר להם אם ראיתן שמזדווג לכם ברחו לתורה ואין צפונה אלא תורה שנאמר (משלי ב) יצפון לישרים תושיה. ד"א מהו צפונה. אמר רבי יצחק אמר הקב"ה המתינו עד עכשיו מלך המשיח לבא ויקיים מה רב טובך וגו' :

נושא הדרשה: משנה הלא אצלת לי ברכה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
סב את-ההר הזה; פנו לכם, צפנה. ואת-העם, צו לאמר, אתם עברים בגבול אחיכם בני-עשו כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(גימ' 3354ה)	(שם): הלא אצלת לי ברכה..
(גימ' 1253 ס"תא)	(משלי ב): יצפון לישרים תושיה
(גימ' 2101ר"תס"תאת)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..
(גימ' 3354)	

דברים רבה פרשה א' משנה כ: ואת העם צו לאמר. אמר לו הקב"ה ולא לכם בלבד אני מצוה אלא אף אתם צוו לבניכם אמר הקב"ה למשה אף אתה צוה לראשי הדורות שיהיו נוהגין בו בכבוד הוי ואת העם צו לאמר. אמר רבי שמואל בר נחמן כשעמד עשו עם יעקב אמר לו עשו יעקב אחי נהלך שנינו בעולם הזה כאחת אמר לו יעקב (בראשית לג) יעבר נא אדני לפני עבדו מהו יעבר נא טול עולמך תחלה מהו אתנהלה לאטי לרגל המלאכה וגו' אמר לו עד עכשיו יש לי להעמיד חנניה מישאל ועזריה שכתוב בהן (דניאל א) ילדים אשר אין בהם כל מאום. ד"א אמר לו עד עכשיו יש לי להעמיד מלך המשיח שכתוב בו (ישעיה ט) כי ילד יולד לנו עד אשר אבוא אל אדוני שעירה אמר ר' שמואל בר נחמן חזרנו על כל המקרא ולא מציינו שעמד יעקב עם עשו בשעיר ומהו שעירה אמר לו עד עכשיו יש לי להעמיד שופטים ומושיעים להפרע מאותו האיש מנין שנאמר (עובדיה א) ועלו מושיעים וגו' אמרו ישראל לפני הקב"ה רבשי"ע עד מתי משועבדים אנו בידו אמר להם עד שיבא אותו היום שכתוב בו (במדבר כד) דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישאל. כשיצא כוכב מיעקב וישרף קשו של עשו מנין שנא' (עובדיה א) והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה וגו'. אמר הקב"ה אותה שעה אני מופיע מלכותי ואמלוך עליכם שנאמר (שם) ועלו מושיעים בהר ציון וגו' :

נושא הדרשה: משנה עשו ייטול עולמו תחילה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
אתם עברים בגבול אחיכם בני-עשו, הישבים בשעיר; וייראו מכם, ונשמרתם מאד. אל-תתגרו בס--כי לא-אתן לכם מארצם, עד מדרך כף-רגל: כי-ירשה לעשו, נתתי את-הר שעיר.. (גימ' 9409)	
(גימ' 674אתה)	(בראשית לג): יעבר נא אדני לפני עבדו
(גימ' 1240ס"ת)	(דניאל א): ילדים אשר אין בהם כל מאום
(גימ' 227אתה)	(ישעיה ט): כי ילד יולד לנו
(גימ' 1646ר"ת)	(בראשית לג): עד אשר אבוא אל אדוני שעירה.
(גימ' 1942ר"ת)	(במדבר כד): דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישאל
(גימ' 2729ס"ת)	(עובדיה א): והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה
(גימ' 951)	(שם): ועלו מושיעים בהר ציון .
(גימ' 9409)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

דברים רבה פרשה א' משנה כא: ויאמר ה' אל משה ראה החלותי וגו' הלכה אדם מישאל שהיה מהלך בדרך ערב שבת וחשכה לו והיו בידי מעות או דבר אחר היאך צריך לעשות כך שנו חכמים מי שהחשיך לו [בדרך] נותן כיסו לנכרי ולמה מותר לו שיתן אותו לנכרי א"ר לוי כשנצטוו בני נח לא נצטוו אלא על ז' דברים ואין השבת מהן לפיכך התירו שיתן אותו לנכרי ואמר ר"י בר חנינא עובד כוכבים ששמר את השבת

עד שלא קבל עליו את המילה חייב מיתה למה שלא נצטוו עליה ומה ראית לומר עובד כוכבים ששמר את השבת חייב מיתה א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן בנוהג שבעולם מלך ומטרונה יושבין ומסיחין זה עם זה מי שבא ומכניס עצמו ביניהם אינו חייב מיתה כך השבת הזו בין ישראל ובין הקב"ה שנאמר (שמות לא) ביני ובין בני ישראל לפיכך כל עובד כוכבים שבא ומכניס עצמו ביניהם עד שלא קבל עליו לימול חייב מיתה רבנן אמרי משה לפני הקב"ה רבש"ע לפי שלא נצטוו עובד כוכבים על השבת תאמר אם הם עושים אותה אתה נושא להם פנים א"ל הקב"ה מן הדבר הזה אתה מתיירא חייך אפי' הם עושים כל מצות שבתורה אני מפילן בפניכם מנין ממה שקרינן בענין ראה החלותי תת לפניך :

נושא הדרשה : משנה ראה החלותי תת לפניך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
תוצאות עבור : ראה החלותי תת לפניך, את-סיחון ואת-ארצו ;	(גימ' 2904)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(שמות לא) : ביני ובין בני ישראל	(גימ' 747)
(תהלים קמט) : לאסור מלכיהם בזיקים	(גימ' 891 ס"ת)
(שמות טו) : סוס ורוכבו	(גימ' 366)
(שם יד) : והנה מצרים נוסע אחריהם (גימ' 900)	
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 2904)

דברים רבה פרשה א' משנה כג : ד"א ראה החלותי זש"ה (משלי יג) תוחלת ממושכה מחלה לב א"ר עזריה מדבר בישועה העומדת לבא כיצד כשהנביא אומר לישראל (חגי ב) עוד אחת מעט היא ואני מרעיש את השמים ואת הארץ הן אומרים תוחלת ממושכה מחלה לב כיון שאמר להם (ישעיה סב) הנה ישעך בא אמרו (משלי יג) עץ חיים תאווה באה. ד"א תוחלת ממושכה זה פרעה שהיה משה הולך ובא ומביא עליו מכות ועל כל מכה ומכה היו ישראל סבורין שמשלחן ועץ חיים תאווה באה זה מלחמות סיחון ועוג שאמר לו הקב"ה מיד ראה החלותי תת לפניך. ד"א מהו ראה החלותי אמר לו הקב"ה למשה משה ראה שהפלתי שר שלחן א"ר אבא בר כהנא כמלך שאוסר שונאו של בנו לפניו ואומר לו עשה בו כל מה שאתה מבקש :

נושא הדרשה : משנה יהוה מכה תחילה שר של מעלה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ראה החלתי תת לפניך, את-סיחון ואת-ארצו ; החל רש, לרשת את-ארצו. ויצא סיחון.	(גימ' 5288)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(משלי יג) : תוחלת ממושכה מחלה לב	(גימ' 1372 ס"פ)
(חגי ב) : עוד אחת מעט היא.	(גימ' 624)
(שם) : ואני מרעיש את השמים..	(גימ' 1478 ס"פ)
(שם) : ואת הארץ..	(גימ' 703)
(ישעיה סב) : הנה ישעך בא	(גימ' 463)
(משלי יג) : עץ חיים תאווה באה	(גימ' 648)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 5288)

דברים רבה פרשה א' משנה כה : ד"א ויאמר ה' אל משה אל תירא אותו כי בידך אתננו אין כתיב כאן אלא כי בידך נתתי אותו. אמר הקב"ה כבר פסקתי דינו מימות אברהם כיצד בשעה שנשבה לוט בן אחיו ובא עוג ובישר את אברהם שנאמר (בראשית יד) ויבא הפליט אמר ר"ל משום בר קפרא פליט היה שמו ולמה נקרא שמו עוג שבא ומצא את אברהם עסוק במצות בעוונות הפסח ולא בא לשם שמים אלא לשם נזיה של שרה. אמר בלבו הריני מבשר אותו והגדוד הורגו ונוטל אני את שרה אשתו אמר לו הקב"ה אי רשע כך אמרת חייך שאני נותן לך שכר רגליך ומאריך לך שנים ומה שחשבת בלבך הריני הורג אברהם ונוטל את שרה ביד בני בניה עתיד אותו האיש ליפול. ד"א כי בידך נתתי אותו. כי בידך אתננו אין כתיב כאן אלא כי בידך נתתי אותו. כבר פסקתי את דינו מימות יצחק כיצד בשעה שמל אברהם את יצחק בנו עשה משתה וקרא לכל מלכי כנען שנאמר (בראשית כא) ויעש אברהם משתה גדול וגוי' מהו גדול שכל גדולים היו שם אף עוג היה שם. באותה שעה אמרו לו לעוג לא כך היית אומר אברהם פרדה עקרה הוא ואינו מוליד כיון שראה את יצחק אמר מהו זה אין זה כלום באצבעי אני הורגו אמר לו הקב"ה כך אמרת ע"מ שתראה אלפים ורבבות יוצאים ממנו ובידם אותו האיש עתיד ליפול. ד"א כי בידך אתננו אין כתיב כאן אלא נתתי כבר פסקתי את דינו מימות יעקב. כיצד בשעה שנכנס יעקב אצל פרעה לברך אותו שנאמר (בראשית מז) ויברך יעקב את פרעה היה עוג יושב שם באותה שעה אמר לו פרעה לעוג לא כך היית אומר אברהם פרדה עקרה הוא ואינו מוליד הרי בן בנו ושבעים נפש מירכו אותה שעה התחיל עוג מכניס עין רעה עליהן. אמר לו הקב"ה אי רשע מה אתה מכניס עין רעה בבני. תימס עינו של אותו האיש עתיד אותו האיש ליפול בידך הרי כי בידך נתתי אותו אמר הקב"ה לישראל כשם שבעולם הזה היו אומות העולם שומעים שמעכם ומתיראין ומתפחדין מכם כך לעתיד לבא שנאמר (דברים כח) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך :

נושא הדרשה : משנה ויבא הפליט	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
ויאמר יהוה אליי, אל-תירא אותו--כי בידך נתתי אותו ואת-כל-עמו, ואת-ארצו	(גימ' 4005)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית יד) : ויבא הפליט..	(גימ' 153)

(בראשית כא): ויעש אברהם משתה גדול .. (גימ' 1422)
 (בראשית מז): ויברך יעקב (גימ' 4314א)
 (דברים כח): וראו כל עמי הארץ כי. (גימ' 830 ר"ת)
 (דברים כח): שם יהוה נקרא עליך ויראו ממך (גימ' 1170)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ' 4005)

פרשת ואתחנן

דברים רבה פרשה ב' ואתחנן אל ה'. הלכה אדם מישראל שהיה עומד ומתפלל מהו שיהא מותר לו להתפלל בקול גדול. כך שנו חכמים (ברכות לא) היה עומד ומתפלל יכול ישמיע קולו כבר פרשה חנה (ש"א א) וחנה היא מדברת על לבה יכול יהא מתפלל שלשתן כאחת כבר פירש בדניאל (דניאל ו) וזימנין תלתא ביומא הוה ברך על ברכוהי ומצלא ומודא קדם אלהיה יכול יהא מתפלל בכל שעה שירצה כבר פירש דוד (תהלים נה) ערב ובוקר וצהריים אשיחה ואהמה וישמע קולי יכול יהא תובע צרכיו ויוצא לו כבר פירש שלמה (מלכים א' ח) לשמוע אל הרנה ואל התפלה. רנה זו קילוסו של הקב"ה ותפלה לצרכיו של אדם. אבא שאול אומר זה סימן לתפלה אם כוון אדם לבו לתפלה יהא מובטח שתפלתו נשמעת שנאמר (תהלים י) תכין לבס תקשיב אזנך. א"ר יוחנן עשרה לשונות נקראת תפלה ואלו הן. שועה. צעקה. נאקה. רנה. פגיעה. ביצור. קריאה. ניפול. ופילול. ותחנונים. שועה צעקה. שנאמר (שמות ב) ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו וגו'. נאקה דכתיב (שם) וישמע אלקים את נאקתם. רנה ופגיעה דכתיב (ירמיה ז) אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי. ביצור וקריאה דכתיב (תהלים יח) בצר לי אקרא ה'. ניפול. דכתיב ואתנפל לפני ה'. פילול. דכתיב (שם קו) ויעמוד פנחס ויפלל. ותחנונים דכתיב ואתחנן אל ה' ומכולן לא נתפלל משה אלא בלשון תחנונים. אמר רבי יוחנן מכאן אתה למד שאין לבריה כלום אצל בוראו שהרי משה רבן של כל הנביאים לא בא אלא בלשון תחנונים. אמר רבי לוי למה לא בא משה אלא בלשון תחנונים. המשל אומר הוי זהיר שלא תתפס מקום דבורך. כיצד כך אמר הקב"ה למשה (שמות לג) וחנותי את אשר אחון אמר לו מי שיש לו בידי ורחמתי במדת רחמים אני עושה עמו. ומי שאין לו בידי וחנותי במתנת חנם אני עושה עמו. ובשעה שהיה משה מבקש ליכנס לארץ ישראל אמר לו הקדוש ברוך הוא רב לך אמר לפניו רבונו של עולם לא כך אמרת לי כל מי שאין לו בידי וחנותי במתנת חנם אני עושה עמו. עכשיו איני אומר שמתבקש לי אצלך מאומה אלא חנם עשה עמי מנין ממה שקרינן בענין ואתחנן אל ה':

נושא הדרשה: משנה א תפילה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואתחנן, אל-יהוה, בעת ההוא, לאמר. אדני יהוה, אתה החלות להראות את-עבדך, את-גדלך, ואת-ידך החזקה--אשר מי-אל בשמים ובארץ, אשר-יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה-נא, ואראה את-הארץ הטובה, אשר, בעבר הירדן: ההר הטוב הזה, והלבנון. ויתעבר יהוה בי למענכם, ולא שמע אלי; ויאמר יהוה אלי, רב-לך אל-תוסף דבר אלי עוד, בדבר הזה. עלה ראש הפסגה, ושא עיניך ימה וצפנה ותימנה ומזרחה וראה בעיניך: כי-לא תעבר, את-הירדן הזה.

(גימ' 17671)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(ש"א א): וחנה היא מדברת על לבה	(גימ' 868)
(דניאל ו): וזימנין תלתא ביומא הוה ברך על ברכוהי ומצלא ומודא קדם אלהיה	(גימ' 2063)
(תהלים נה): ערב ובוקר וצהריים אשיחה ואהמה וישמע קולי	(גימ' 1931את)
(מלכים א' ח): לשמוע אל הרנה ואל התפילה..	(גימ' 1304)
(תהלים י): תכין לבס תקשיב אזנך	(גימ' 2273ר"ת)
(שמות ב): ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו.	(גימ' 1065)
(שם): וישמע אלקים את נאקתם.	(גימ' 2149ס"ת)
(ירמיה ז): אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפילה ואל תפגע בי	(גימ' 3421)
(תהלים יח): בצר לי אקרא יהוה	(גימ' 660)
(שם קו): ויעמוד פנחס ויפלל.	(גימ' 490)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 17671)

דברים רבה פרשה ב' ד"א ואתחנן אל ה' זה שאמר הכתוב (תהלים לט) בתוכחות על עון יסרת איש ותמס כעש חמודו אך הבל כל אדם מהו בתוכחות על עון על ידי עון אחד שהיה ביד משה שהוכיח את בניך ואמר להם (במדבר כ) שמעו נא המורים יסרת אותו והוכחת אותו ואין איש אלא משה שנאמר (שם יב) והאיש משה עניו מאד. מהו ותמס כעש חמודו כל חמדה שהיה מתאוה משה ליכנס לארץ המסת אותו כעש הזה שנכנס בכלים ומרקיבן ואין חמודו אלא ארץ ישראל כענין שנא' (ירמיה ג) ואתן לך ארץ חמדה וגו'. ואם כך הגיע למשה הצדיק על אחת כמה וכמה שאר כל הבריות שהם מתוקנין להבל ומתוקנין ליום הדין אך הבל כל אדם א"ר אחא שנעשה אלוה שנא' (שמות ז) ראה נתתיך אלהים לפרעה עכשיו הוא מתחנן ומתחבט ואתחנן אל ה':

נושא הדרשה: משנה ב בתוכחות על עון יסרת איש

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אעברה-נא, ואראה את-הארץ הטובה, אשר, בעבר הירדן: ההר הטוב הזה, והלבנן. ויתעבר יהוה בי למענכם, ולא שמע אלי; ויאמר יהוה אלי, רב-לך--אל-תוסף דבר אלי עוד, בדבר הזה. עלה ראש הפסגה, ושא עיניך ימה וצפנה..

(גימ' 7383)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(תהלים לט): בתוכחות על עוון יסרת איש

(גימ' 3055את)

ותמס כעש חמודו

(גימ' 215א)

(תהלים לט): אך כל הבל כל אדם,

(גימ' 768)

(במדבר כ): שמעו נא המורים

(גימ' 863א)

(שם יב): והאיש משה עניו מאד.

(גימ' 855)

(ירמיה ג): ואתן לך ארץ חמדה ..

(גימ' 1627ס"ת)

(שמות ז): ראה נתתיך אלהים לפרעה.

(גימ' 7383)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

דברים רבה פרשה ב' ואתחנן אל ה'. זש"ה (משלי יח) תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות א"ר תנחומא תחנונים ידבר רש זה משה שבא אצל בוראו בתחנונים. ועשיר יענה עזות עשירו של עולם זה הקב"ה ענה אותו עזות שנא' (דברים ג) אל תוסף דבר אלי. ד"א אמר רבי יוחנן תחנונים ידבר רש אלו נביאי ישראל ועשיר יענה עזות אלו נביאי עבודת כוכבים א"ר יוחנן אין לך צדיק באו"ה יותר מאיוב ולא בא אלא בתוכחות שנאמר (איוב כג) אערכה לפניו משפט ופי אמלא תוכחות אין לך גדול בנביאים ממשה וישעיה ושינהם לא באו אלא בתחנונים ישעיה אמר (ישעיה לג) ה' חננו לך קוינו ומשה אמר ואתחנן אל ה'. ד"א ואתחנן אל ה' למה"ד למטרונה שילדה בן כל ימים שבנה קיים היתה נכנסת בפלטיין בזרוע מת בנה התחילה מבקשת ליכנס בתחינות כך כל זמן שהיו ישראל קיימים במדבר היה משה נכנס לפני הקב"ה בזרוע (שמות לב) למה ה' יחרה אפך בעמך סלח נא לעון העם הזה וגוי כיון שמתו ישראל במדבר התחיל מבקש ליכנס בארץ ישראל בתחנונים. ואתחנן:

נושא הדרשה: משנה ד תחנונים ידבר רש

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אעברה-נא, ואראה את-הארץ הטובה, אשר, בעבר הירדן: ההר הטוב הזה, והלבנן. ויתעבר יהוה בי למענכם, ולא שמע אלי; ויאמר יהוה אלי, רב-לך--אל-תוסף דבר אלי עוד, בדבר הזה. עלה ראש הפסגה, ושא עיניך ימה וצפנה .

(גימ' 7383)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי יח) תחנונים ידבר רש ועשיר יענה עזות

(גימ' 3174ס"ת)

(דברים ג) אל תוסף דבר אלי .

(גימ' 840את)

(איוב כג) אערכה לפניו משפט ופי אמלא תוכחות

(גימ' 1942את)

(ישעיה לג) יהוה חננו לך קוינו ..

(גימ' 362)

(שמות לב) למה יהוה יחרה אפך בעמך

(גימ' 562ת)

(שמות לב) סלח נא לעון העם הזה .

(גימ' 497ר"פ)

(גימ' 7383)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

דברים רבה פרשה ב' בעת ההיא. באי זה עת באותו עת שנתמנה יהושע שנא' (דברים ג) ואת יהושע צויתי א"ר הונא כיון שאמר לו הקב"ה למשה הגיע ארכי ליהושע אותה שעה התחיל לבקש רחמים ליכנס לארץ למה הדבר דומה לאיפרכוס שהיה בארכי שלו והיה גוזר על המלך והוא עושה היה פודה למי שרוצה וחובש למי שרוצה וכיון שנתחלף ונתמנה אחר תחתיו התחיל לבקש מן השוער ליכנס ולא היה מניח לו כך משה כל ימים שהיה בארכי שלו היה חובש למי שרוצה שנא' (במדבר טז) וירדו הם וכל אשר להם חיים וגוי ופודה למי שרוצה שנאמר (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות וכיון שנתחלף ונתמנה יהושע תחתיו שנא' (במדבר כז) קח לך את יהושע בן נון התחיל להתחנן ליכנס לארץ אמר לו הקב"ה רב לך:

נושא הדרשה: משנה ה הגיע זמנו של יהושע

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וצו את-יהושע, וחזקהו ואמצהו: כי-הוא יעבר, לפני העם הזה, והוא ינחיל אותם,

(גימ' 3070)

את-הארץ

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(במדבר טז) וירדו הם וכל אשר להם חיים

(גימ' 971)

(דברים לג) יחי ראובן ואל ימות

(גימ' 799את)

(במדבר כז) קח לך את יהושע בן נון .

(גימ' 1301ר"ת)

(גימ' 3070)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

דברים רבה פרשה ב' ה' אלהים אתה החילות מהו ה' אלהים אמר רבי יהושע בן קרח בשני מקומות דימה משה את עצמו לאברהם ולא הועיל לו כלום כיצד אברהם קרא לו הקב"ה ואמר הנני שנא' (בראשית כב) ויאמר אברהם ויאמר הנני מהו הנני לכהונה הנני למלכות זכה לכהונה זכה למלכות. זכה לכהונה מנין שנא' (תהלים קי) נשבע ה' ולא ינחם אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק וזכה למלכות שנאמר (בראשית יד) אל עמק שוה הוא עמק המלך. ואף משה בקש לעשות כן שנאמר (שמות ג) ויאמר משה ויאמר הנני

הנני לכהונה הנני למלכות אמר לו הקב"ה (משלי כה) אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד (שמות ג) ויאמר אל תקרב הלום אין לך עסק בכהונה שנא' (במדבר א) והזר הקרב יומת. אין לך עסק במלכות כענין שנאמר (שמואל ב ז) כי הביאתני עד הלום. אברהם אמר (בראשית טו) ה' אלהים מה תתן לי אי"ר לוי אמר לפניו רבש"ע אם מתבקש לי בדין שיהיו לי בנים תן לי ואם לאו ברחמים תתן לי אמר לו הקב"ה חייך בדין מתבקש לך (שם) והנה דבר ה' אליו. ואף משה כך אמר (דברים ג) ה' אלהים אתה החילות. אם מתבקש בדין שאכנס לא"י אכנס ואם לאו אכנס ברחמים. אמר לו הקב"ה אל תתהדר לפני מלך וגו' כי לא תעבור את הירדן הזה כיון שראה משה היאך הדברים חזקים התחיל מדבר דברים קשים:

נושא הדרשה: משנה ז בשני מקומות דימה משה את עצמו לאברהם
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואתחנן, אל-יהוה, בעת ההוא, לאמר. אדני יהוה, אתה החלות להראות את-עבדך, את-גדלך, ואת-ידך החזקה--אשר מי-אל בשמים ובארץ, אשר-יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה-נא, ואראה את-הארץ הטובה, אשר, בעבר הירדן: ההר הטוב הזה, והלבנן. ויתעבר יהוה בי למענכם, ולא שמע אלי; (גימ' 11883)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(בראשית כב): ויאמר אברהם ויאמר הנני.	(גימ' 877)
(תהלים קי): נשבע יהוה ולא ינחם.	(גימ' 593)
(תהלים קי): אתה כהן לעולם על דברתי מלכי צדק..	(גימ' 1912 ס"ת)
(בראשית יד): אל עמק שוה הוא עמק המלך	(גימ' 869)
(שמות ג): ויאמר משה משה ויאמר הנני.	(גימ' 1319)
(משלי כה): אל תתהדר לפני מלך ובמקום גדולים אל תעמוד	(גימ' 2138)
(שמות ג): ויאמר אל תקרב הלום	(גימ' 1071)
(במדבר א): והזר הקרב יומת..	(גימ' 981)
(שמואל ב ז): כי הביאתני עד הלום	(גימ' 731 ס"ת)
(בראשית טו): יהוה אלהים מה תתן לי..	(גימ' 1047)
(שם): והנה דבר יהוה אליו.	(גימ' 345)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש. (גימ' 11883)

דברים רבה פרשה ב': ה' אלהים אתה החילות אמר לפניו רבש"ע למה איני נכנס לארץ מפני שאמרתי (במדבר כ) שמעו נא המורים אתה הוא שאמרת תחלה למשמרת לאות לבני מרי. ד"א אתה החילות אמר רבי ראובן אמר משה לפני הקב"ה למה את עושה לי כך אתה התחלת לבא אצלי מנין שנא' (שמות ג) וירא מלאך ה' אליו בלבת אש מתוך הסנה א"ל משגדלת אותי אתה מורידני מגדולתי אמר לו הקב"ה והרי נשבעתי אמר לפניו רבש"ע אתה החילות כשבקשת לא חללת השבועה לא נשבעת שאתה מכלה את בניך בעגל וחזרת בך שנא' (שם לב) וינחם ה'. ד"א אי"ר לוי אמר לפניו רבש"ע עצמותיו של יוסף נכנסו לארץ ואני איני נכנס לארץ אמר לו הקב"ה מי שהודה בארצו נקבר בארצו ומי שלא הודה בארצו אינו נקבר בארצו. יוסף הודה בארצו מנין גבירתו אומרת (בראשית לט) ראו הביא לנו איש עברי וגו' ולא כפר אלא (שם מ) גנב גנבתי מארץ העברים נקבר בארצו מנין שנא' (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו מארץ מצרים קברו בשכם את שלא הודית בארצך אין אתה נקבר בארצך כיצד בנות יתרו אומרות (שמות ב) איש מצרי הצילנו מיד הרועים והוא שומע ושותק לפיכך לא נקבר בארצו.

נושא הדרשה: משנה ח עצמותיו של יוסף נכנסו לארץ ואני איני נכנס לארץ
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אדני יהוה, אתה החלות להראות את-עבדך, את-גדלך, ואת-ידך החזקה--אשר מי-אל בשמים ובארץ, אשר-יעשה כמעשיך וכגבורתך. אעברה-נא, ואראה את-הארץ הטובה, אשר, בעבר הירדן: ההר הטוב הזה, והלבנן. ויתעבר יהוה בי למענכם, ולא שמע אלי; (גימ' 10551)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(במדבר כ): שמעו נא המורים.	(גימ' 768)
(שמות ג): וירא מלאך יהוה אליו בלבת	
אש מתוך הסנה.	(גימ' 1807 ר"ת)
(שם לב): וינחם יהוה..	(גימ' 152 אתה)
(בראשית לט): ראו הביא לנו איש עברי.	(גימ' 904)
(שם מ): גנב גנבתי מארץ העברים.	(גימ' 1178)
(יהושע כד): ואת עצמות יוסף אשר העלו מארץ	
מצרים קברו בשכם	(גימ' 4424 ס"ת)
(שמות ב): איש מצרי הצילנו מיד הרועים	(גימ' 1317 ר"ת)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 10551)

דברים רבה פרשה ב': כי מי גוי גדול וגו' הלכה אדם מישראל שהיה קורא את שמע מהו שיהא לו מותר להמתין אחר ק"ש ואח"כ יתפלל כך שנו חכמים שלשה תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה תכף לנטילת ידים ברכה תכף לגאולה תפלה. ומי שהוא עושה כן מהו מתן שכרו אמר רבה בר אבהו אם סמך ושחט יהא מובטח שקרבנו נתקבל ואם נטל ידיו וברך מיד יהא מובטח שלא יהא שטן מקטרטג בסעודתו ואם קרא

ק"ש ונתפלל מיד יהא מובטח שתפלתו נשמעת. א"ר יהודה ב"ר סימון את מוצא עבודת כוכבים קרובה ורחוקה והקב"ה רחוק וקרוב כיצד עבודת כוכבים קרובה עובד כוכבים עושה עבודת כוכבים ומעמידה בתוך ביתו אצלו הרי קרוב ומנין שהיא רחוקה שנא' (ישעיה מו) אף יצעק אליו ולא יענה וגו' הרי רחוקה. והקב"ה רחוק וקרוב כיצד א"ר יהודה בר סימון מכאן ועד לרקיע מהלך ת"ק שנה הרי רחוק. וקרוב מנין שאדם עומד ומתפלל ומהרהר בתוך לבו וקרוב הקב"ה לשמוע את תפלתו שנא' (תהלים פה) שומע תפלה עדיך כל בשר יבואו אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע כשיהיו אומות העולם באים להתפלל לפניך אל תענה אותן שאין באין אצלך בלב שלם אלא הולכין אצל עבודת כוכבים שלהן ואינה עונה אותן והן רואין צרתן צרה ובאין להן אצלך אף אתה לא תענה אותן שני' (שם יח) ישועו ואין מושיע על ה' ולא ענם מהו ישועו ישועו לעבודת כוכבים שלהן ולכשיבואו אצלך על ה' ולא ענם אבל כשישראל קוראין אצלך מיד שמע תפלתנו שנא' (שם ד) בקראי ענני אלהי צדקי אמר לו הקב"ה מה אמרת בקראי ענני חייך עד שלא תקראני אני אענה אתכם שנא' (ישעיה סה) טרם יקראו ואני אענה שאין לי אומה אחרת אלא אתם מנין ממה שקרינן בענין כי מי גוי גדול:

נושא הדרשה: משנה י שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי מי-גוי גדול, אשר-לו אלוהים קרובים אליו, כיהוה אלוהינו, בכל-קוראנו אליו. ומי גוי גדול, אשר-לו חוקים ומשפטים צדיקים, ככול התורה הזאת, אשר אנוכי נותן לפניכם היום כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5840)
(ישעיה מו): אף יצעק אליו ולא יענה	(גימ' 570)
(תהלים פה): שומע תפילה עדיך כל בשר יבואו	(גימ' 2454 ר"תאיתה)
(שם יח): ישועו ואין מושיע על יהוה ולא ענם..	(גימ' 1274 ס"פא)
(שם ד): בקראי ענני אלהי צדקי	(גימ' 387 ס"ת)
(ישעיה סה): טרם יקראו ואני אענה.	(גימ' 759)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5840)

(דברים רבה פרשה ב': תהלים ד) יענך ה' ביום צרה רבנן אמרי למה הדבר דומה לבן מלך שיצא לתרבות רעה והיו לו שלשה פדגוגין הראשון אמר יעשה לו כבלים של מאה ליטרין והשני אמר אינו יכול לעמוד בכבלים של ק' ליטרין אלא יעשה לו כבלים של שנים עשר ליטרין בא השלישי ואמר היאך הוא יכול לעמוד בכבלים של שנים עשר ליטרין יעשה לו כבלים של ליטרא אחת כך אמר משה יעשו לו כבלים של מאה ליטרות שנא' (דברים לא) ומצאוהו רעות רבות וצרות דוד אמר יעשה לו כבלים של י"ב ליטרין שנא' יענך ה' ביום צרה כשם שהיום י"ב שעות. כיון שעמד ירמיה אמר לפניו רבש"ע אין בהם כח לסבול כשם שאמר דוד ביום צרה אלא יעשה להם כבלים של ליטרא אחת שנא' (ירמיה ל) ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע. ד"א יענך ה' ביום צרה מהו ביום צרה אמר ר"ל למה הדבר דומה לאשה שישבה על המשבר לילד והיתה מצטערת לילד אמרו מי שענה את אמך הוא יענה אותך כך אמר דוד לישראל מי שענה ליעקב הוא יענה אתכם מה התפלל יעקב ואעשה שם מזבח לאל העונה אותי ביום צרתי אף אתה יענך ה' ביום צרה ישגבך שם אלהי יעקב אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע כשתהא רואה בניך בצער ואין מי שיבקש רחמים עליהם מיד ענה אותן אמר לו הקב"ה משה חייך בכל שעה שיקראו אותי אני אענה אותם דכתיב (דברים ד) כה' אלהינו בכל קראנו אליו:

נושא הדרשה: משנה יא יענך יהוה ביום צרה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כיהוה אלוהינו, בכל-קוראנו אליו. ומי גוי גדול, אשר-לו חוקים ומשפטים צדיקים, ככול התורה הזאת, אשר אנוכי נותן לפניכם היום. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4664)
(תהלים כ ב): יענך יהוה ביום צרה	(גימ' 533 ת)
(דברים לא): ומצאוהו רעות רבות וצרות	(גימ' 2576 ר"תאית)
(ירמיה ל): ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע	(גימ' 1555 את)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4664)

דברים רבה פרשה ב': ד"א כה' אלהינו זה שאמר הכתוב (תהלים סט) ואני תפילתי לך ה' עת רצון רבי חנינא בר פפא שאל לרבי שמואל בר נחמן מהו דכתיב ואני תפילתי לך ה' עת רצון אמר לו שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל שערי תשובה לעולם פתוחים אמר לו מנין דכתיב (שם סה) נוראות בצדק תעננו אלהי ישוענו מבטח כל קצוי ארץ וים רחוקים מה המקוה הזה פעמים פתוח פעמים נעול אף שערי תפלה פעמים פתוחים פעמים נעולים אבל הים הזה לעולם פתוח כך ידו של הקב"ה לעולם פתוח לקבל שבים אמר רב ענן אף שערי תפלה אינן ננעלים לעולם דכתיב כה' אלהינו בכל קראנו אליו ואין קריאה אלא תפלה כענין שנאמר (ישעיה סה) והיה טרם יקראו ואני אענה א"ר חייא רבה כתיב (תהלים כז) קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה' הוי מתפלל וחוזר ומתפלל ויש שעה שיתנו לך. ד"א ואני תפילתי וגו' דוד בשביל שהיה יחידי אמר עת רצון אבל תפלתן של ציבור אינה חוזרת לעולם ריקם הוי כה' אלהינו בכל קראנו אליו:

נושא הדרשה: משנה יב שערי תשובה לעולם פתוחים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	

כיהוה אלוהינו, בכל-קוראנו אליו. ומי גוי גדול, אשר-לו חוקים ומשפטים צדיקים, ככול התורה הזאת, אשר אנוכי נותן לפניכם היום. רק הישמר לך ושומר נפשך מאוד, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6622)

(גימ' 1879)	(תהלים סט): ואני תפלתי לך יהוה עת רצון
(גימ' 1976)	(שם סה): נוראות בצדק תעננו אלהי ישענו מבטח
(גימ' 1295 ר"ת)	(שם סה): כל קצוי ארץ וים רחוקים
(גימ' 785)	(ישעיה סה): והיה טרם יקראו ואני אענה
(גימ' 688 אה)	(תהלים כז): קוה אל יהוה חזק ויאמץ לבך וקוה אל יהוה
(גימ' 6622)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ב': מהו בכל קראנו אליו אמרו רבנן יש תפלה שנענית לארבעים יום ממי את למד ממש דכתיב ואתנפל לפני ה' מי יום וגוי ויש תפלה שנענית לכו יום ממי את למד מדניאל דכתיב (דניאל י) לחם חמודות לא אכלתי עד מלאת שלשה שבועים ימים ואח"כ אמר ה' שמעה ה' סלחה וגוי ויש תפלה שנענית לשלשה ימים ממי את למד מיונה דכתיב (יונה ב) ויהי יונה במעי הדגה וגוי ואח"כ ויתפלל יונה אל ה' אלהיו ממעי הדגה ויש תפלה שנענית ליום אחד ממי את למד מאליהו דכתיב (מ"א יח) ויגש אליהו הנביא ויאמר וגוי ויש תפלה שנענית לעונה ממי את למד מדוד דכתיב (תהלים סט) ואני תפלתי לך ה' עת רצון ויש תפלה שעד שלא יתפלל אותה מפיו הקב"ה יענה שנאמר (ישעיה סה) והיה טרם יקראו ואני אענה:

נושא הדרשה: משנה יז בכל קראנו אליו
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

בכל-קוראנו אליו. ומי גוי גדול, אשר-לו חוקים ומשפטים צדיקים, ככול התורה הזאת, אשר אנוכי נותן לפניכם היום. רק הישמר לך ושומר נפשך מאוד, פן-תשכח את-הדברים כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 7988)

(גימ' 2742)	(דניאל י): לחם חמודות לא אכלתי עד מלאת שלשה שבועים ימים
(גימ' 648)	(דניאל ט): אֲדַנְי שְׁמַעָה, אֲדַנְי סְלַחָה
(גימ' 241)	(יונה ב): ויהי יונה במעי הדגה
(גימ' 986 ר"ת)	(יונה ב): ויתפלל יונה אל יהוה אלהיו ממעי הדגה
(גימ' 696)	(מ"א יח): ויגש אליהו הנביא ויאמר
(גימ' 1885 ת)	(תהלים סט): ואני תפלתי לך יהוה עת רצון
(גימ' 790 ת)	(ישעיה סה): והיה טרם יקראו ואני אענה
(גימ' 7988)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ב': כי תוליד בנים הלכה אדם מישראל מהו שיהא מותר לו להקיף פאת ראשו כך שנו חכמים אלו דברים אסורים מפני דרכי האמורי המספר קומי והעושה בלורית מהו המספר קומי זה המספר פאת ראשו ועושה תפיסות קורצין(גימ') מהו חייב סופג את הארבעים אבל העושה בלורית אינו מגדלה אלא לשמה של עבודת כוכבים ואין עונש קשה משל עבודת כוכבים שהרי הקב"ה אינו מקנא אלא בה(גימ') מנין שנא' (שמות כ) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני וגוי וכתוב (דברים ד) כי ה' אלהיך אש אוכלה הוא אל קנא רבנן אמרי הואיל ואין בעבודת כוכבים ממש למה קורא אותן אלהות אמר ר' פנחס בר חמא כדי ליתן שכר לכל מי שפורש ממנה אמר הקב"ה אע"פ שאין בה ממש כיון שפורש אדם ממנה מעלה אני עליו כאלו הוא עובד למי שיש בו ממש ובא לו אצלי אמר ריב"ל אמר הקב"ה הואיל וכך הוא עונשה של עבודת כוכבים קשה צריך אני להזהיר אותם עליה שלא יאמרו אילו הזהירנו עליה פירשנו ממנה אמר לו הקדוש ב"ה לישעיה לא תהא סבור שמא לא הזהרתי אותם על עבודת כוכבים תחלה עד שלא באו לסיני לקבל את התורה הזהרתי אותן על עבודת כוכבים מנין שכך כתיב (ישעיה מח) ואגיד לך מאז בטרם תבא השמעתידך בטרם תבא לסיני השמעתידך ברכות ולקלות למה (שם) פן תאמר עצבי עשם ופסלי ונסכי צום לפיכך הזהרתי אותם עליה ועל ידי מי הזהרתי אותן ע"י משה עבדי מנין ממה שקרינו בענין כי תוליד בנים ובני בנים:

נושא הדרשה: משנה יח אין עונש קשה משל עבודת כוכבים
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

(גימ' 4599 אה)	כי-תוליד בנים ובני בנים, ונושנתם בארץ; והשחתם, ועשיתם פסל תמונת כל, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 696)	(שמות כ) לא יהיה לך אלהים אחרים על פני
(גימ' 80 ר"פ)	(ישעיה מח) ואגיד לך
(גימ' 1994 ר"ת)	(ישעיה מח) מאז בטרם תבא השמעתידך
(גימ' 1828 ת)	(ישעיה מח) פן תאמר עצבי עשם ופסלי ונסכי צום
(גימ' 4599)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ב': ד"א זה שאמר הכתוב (הושע ד) כרובם כן חטאו לי כבודם בקלון אמיר מהו כרובם אמר ר' שמואל בר נחמני שכל מה שהגדולים עושין הדור עושה כיצד הנשיא מתיר ואב ב"ד אוסר הנשיא מתיר ואני אוסר והדיינים אומרים אב ב"ד מתיר ואנו אוסרים ושאר הדור אומרים הדיינים מתירין ואנו אוסרים מי גרם לכל הדור לחטוא הנשיא שחטא תחלה(גימ') א"ר שמלאי כתיב (שם ב) כי זנתה אמם הובישה הורתם שהן מביישין דבריהם בפני עמי הארץ כיצד החכם יושב ודורש בצבור לא תלוה בריבית

והוא מלווה בריבית(גימי') (אומר לא תגזול והוא גוזל(גימי') (אומר לא תגנוב והוא גונב(גימי') (א"ר ברכיה מעשה באדם אחד שנגנבה טליתו והלך לקבול לדיין עליה ומצאה פרושה על מטתו(גימי') (וא"ר ברכיה מעשה באדם א' שנגנבה קומקמוס שלו ועלה לקבול עליו לדיין ומצאו על הכירה שלו היו כרובם כן חטאו ל(גימי') (ד"א כרובם כן חטאו לי אמר רבי תנחומא כל שהרביתי להם ארצות כן חטאו לי מנין שנאמר (שם יב) גם מזבחותם כגלים על תלמי שדי(גימי') (ד"א כל שהרביתי להן עושר כן חטאו לי מנין שנאמר (שם ח) כספם וזהבם עשו להם עצבים(גימי') (ד"א כל שהרביתי להן מלכים כן חטאו לי מנין שנאמר (שם ז) כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי(גימי') (ד"א כל שהרביתי להן בנים כן חטאו לי שנאמר כי תוליד בנים וגו':

נושא הדרשה: משנה יט כרובם כן חטאו לי כבודם בקלון אמיר
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כי-תוליד בנים ובני בנים, ונושנתם בארץ; והשחתם, ועשיתם פסל תמונת כל, ועשיתם הרע בעיני יהוה-אלהיך, להכעיסו.
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(הושע ד): כרובם כן חטאו לי כבודם בקלון אמיר (גימי' 947את)
 (שם ב): כי זנתה אמם הובישה הורתם (גימי' 1652ס"ת)
 (שם יב): גם מזבחותם כגלים על תלמי שדי (גימי' 1567אה)
 (שם ח): כספם וזהבם עשו להם עצבים (גימי' 1119ר"ת)
 (שם ז): כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי (גימי' 849את)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.. (גימי' 6134)

דברים רבה פרשה ב': ד"א כי תוליד בנים זש"ה (משלי י) פעולת צדיק לחיים תבואת רשע לחטאת. פעולת צדיק לחיים א"ר תנחום זה אליפו שגדל בחיקו של יצחק. ותבואת רשע לחטאת זה עמלק שגדל בחיקו של עשו. ד"א פעולת צדיק לחיים כל מה שפעל דוד ושלמה בנו לחיים של ישראל מהו ותבואת רשע לחטאת בביאה אחת שנכנס מנשה לבית קדשי הקדשים היתה חטייה לישראל שעשה צלם של ארבע פנים והכניסו להיכל מנין שנאמר (יחזקאל ח) והנה מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הזה בביאה. אמר רבי אחא הא בייא רבא לעלמא התושב מפנה לבעל הבית ולמה עשה צלם של ד' פנים כנגד ד' חיות שהן סובלות כסאו של הקב"ה. ד"א למה ארבע פנים כנגד ד' רוחות העולם אמר כל מי שיבא מד' רוחות העולם יהא משתחוה לצלם זה. ומה עשה לו הקב"ה מסרו ביד שונאיו מנין שנא' (ד"ה ב לג) ויבא עליהם את שרי הצבא אשר למלך אשור ויאסרוהו בנחשתים ועשו לו מולין של נחשת והכניסו אותו לתוכו והיו מדליקין תחתיו והוא היה נשרף מבפנים. אותה שעה קרא מנשה לכל אלוהות שבעולם שהיה מזבח להם ולא ענו אותו אחד מהם שנאמר (ישעיה מו) אף (כי) יצעק אליו ולא יענה מצרתו לא יושיענו כיון שראה מנשה צרתו צרה שלא ענה אותו אחד מהם התחיל קורא להקב"ה אמר לפניו רבש"ע הרי קראתי לכל אלהות שבעולם וידעתי שאין בהן ממש רבש"ע את הוא אלוה על כל אלהים ואם אי אתה עונה אותי אני אומר שמא ח"ו כל הפנים שוות אמר לו הקב"ה הא רשע בדין הוא שלא אענה אותך שהכעסת אותי אלא שלא לנעול דלת לפני השבים שלא יחו אומרים הרי מנשה ביקש לעשות תשובה ולא נתקבל לפיכך הריני עונה אותך מנין שנאמר (ד"ה ב לג) ויתפלל אליו ויעתר לו ויחתר לו מלמד שהיו מלאכי השרת מסתמין את חלונות של רקיע שלא תעלה תפלתו לשמים מה עשה הקב"ה חתר את הרקיע מתחת כסא הכבוד וקיבל את תפלתו ושיבהו ירושלים למלכותו א"ר שמואל בר אונאי בשם רבי אחא ברוח השיבו כמה דתימא משיב הרוח באותה שעה ידע מנשה כי ה' הוא האלהים. ד"א (משלי י) פעולת צדיק לחיים אלו באי הארץ הצדיקים שהיו בימי משה ותבואת רשע לחטאת כי תוליד בנים ובני בנים ונושנתם בארץ וגו':

נושא הדרשה: משנה כ יהוה הוא האלוהים
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כי-תוליד בנים ובני בנים, ונושנתם בארץ; והשחתם, ועשיתם פסל תמונת כול, ועשיתם הרע בעיני יהוה-אלוהיך, להכעיסו. העידותי בכס היום את-השמיים ואת-הארץ, כי-אבוד תאבדון מהר, מעל הארץ, אשר אתם עוברים

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
 (משלי י): פעולת צדיק לחיים תבואת רשע לחטאת (גימי' 2715)
 (יחזקאל ח): והנה מצפון לשער המזבח סמל הקנאה הזה בביאה (גימי' 1475ר"ת)
 (ד"ה ב לג): ויבא עליהם את שרי הצבא אשר למלך אשור
 ויאסרוהו בנחשתים
 (ישעיה מו): אף יצעק אליו ולא יענה מצרתו לא יושיענו (גימי' 3415)
 (ד"ה ב לג): ויתפלל אליו ויעתר לו (גימי' 1789)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.. (גימי' 1346את)
 (גימי' 10740)

דברים רבה פרשה ב': רבנן אמרי יתברך שמו של הקב"ה שיודע מה היה ומה עתיד להיות דכתיב (ישעיה מו) מגיד מראשית אחרית וגו' כיצד בפרשה זו הראה משה לישראל אם חטאו היאך הם עתידים לגלות והיאך הן עושין תשובה והיאך הם נגאלים היאך הם עתידין לחטוא דכתיב (דברים לא) ועשיתם הרע בעיני ה' ואח"כ והפיץ ה' אתכם בעמים ואח"כ בצר לך ומצאוך. מהו בצר לך אמר רבי יוחנן בשם ר' עקיבא כל צרה שהוא של יחיד צרה וכל צרה שאינה של יחיד אינה צרה. ד"א בצר לך ר' יוחנן ידידה אמר כל צרה שישראל ועובדי כוכבים שותפין בה צרה וכל צרה של ישראל עצמן אינה צרה דרש ר' יוחנן כגון צרתן

בשושן הבירה שלא היתה אלא לישראל שנא' (אסתר ד) אבל גדול ליהודים מיד הצמיח להן הקב"ה ישועה מנין (שם ו) ליהודים היתה אורה ושמחה:

נושא הדרשה: משנה כב מגיד מראשית אחרית התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והשחתם, ועשיתם פסל תמונת כול, ועשיתם הרע בעיני יהוה כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3976)
(ישעיה מו): מגיד מראשית אחרית	(גימ' 2552ר"תס"ת)
(אסתר ד): אבל גדול ליהודים	(גימ' 181)
(שם ו): ליהודים הייתה אורה ושמחה ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 1106)
	(גימ' 3976)

דברים רבה פרשה ב': ד"א אמר ר"א כשנגאלו ישראל ממצרים לא נגאלו אלא מתוך חמשה דברים אלו. מתוך צרה. ומתוך תשובה. ומתוך זכות אבות. ומתוך רחמים ומתוך הקץ. מתוך צרה דכתיב (שמות ב) ויאנחו בני ישראל. מתוך תשובה דכתיב (שם) ותעל שועתם. מתוך זכות אבות דכתיב ויזכור אלהים את בריתו. ומתוך רחמים דכתיב וירא אלהים את בני ישראל. מתוך הקץ וידע אלהים. ואף לע"ל אין נגאלים אלא מתוך חמשה דברים הללו. מתוך צרה דכתיב בצר לך הרי מתוך צרה. ושבת עד ה' אלהיך הרי מתוך תשובה. כי אל רחום ה' אלהיך הרי מתוך רחמים. ולא ישכח את ברית אבותיך הרי מתוך זכות אבות. ומצאוך כל הדברים האלה באחרית הימים הרי מתוך הקץ ודוד פירש אותן (תהלים קו) וירא בצר להם הרי מתוך צרה. בשמעו את רנתם הרי מתוך תשובה ויזכור להם בריתו הרי מתוך זכות אבות. ויתן אותם לרחמים הרי מתוך רחמים (שם) הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים הרי מתוך הקץ:

נושא הדרשה: משנה כג בזכות חמישה דברים נגאלו ויגאלו התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי אל רחום יהוה אלהיך, לא ירפך ולא ישחיתך; ולא ישכח את-ברית אבתיך, אשר נשבע להם. כי שאל-נא לימים ראשנים אשר-היו לפניך, למן-היום אשר ברא אלהים אדם על-הארץ, ולמקצה השמים, ועד-קצה השמים: הנהיה, כדבר הגדול הזה, או, הנשמע כמהו. השמע עם קול אלהים מדבר	(גימ' 10857)
(שמות ב): ויאנחו בני ישראל	(גימ' 684)
(שם): ותעל שועתם	(גימ' 1370ס"ת)
(שם): ויזכור אלהים את בריתו	(גימ' 1354)
(שם): וירא אלהים את בני ישראל	(גימ' 1307)
(שם): וידע אלהים	(גימ' 286ס"ת)
(תהלים קו): וירא בצר להם	(גימ' 584)
(שם): בשמעו את רנתם	(גימ' 1509)
(שם): ויזכור להם בריתו	(גימ' 956א)
(שם): ויתן אותם לרחמים	(גימ' 1241)
(שם): הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 1544)
	(גימ' 10857)

דברים רבה פרשה ב': ד"א ושבת עד ה' אלהיך אין לך דבר גדול מן התשובה. מעשה שהיו רבותינו ברומי ר"א ורבי יהושע ורבן גמליאל וגזרו סנקליטין של מלך לומר מכאן ועד לי יום לא יהיה בכל העולם יהודי והיה סנקליטו של מלך ירא שמים בא אצל רבן גמליאל וגילה לו את הדבר והיו רבותינו מצטערים הרבה אמר להם אותו ירא שמים אל תצטערו מכאן ועד שלשים יום אלהיהן של יהודים עומד להם. בסוף כ"ה ימים גילה לאשתו את הדבר אמרה לו והרי שלמו עשרים וחמשה ימים אמר לה עוד חמשה ימים והיתה אשתו צדקת ממנו אמרה לו אין לך טבעת מוץ אותה ומות וסנקליטין נטל עליך לי ימים אחרים והגזירה עוברת שמע לה ומץ את טבעתו ומת שמעו רבותינו ועלו אצל אשתו להראות לה פנים אמרו רבותינו חבל לספינה שהלכה לה ולא נתנה המכס כלומר הצדיק הזה לא מל אמרה להן אשתו יודעת אני מה אתם אומרים חייכם לא עברה הספינה עד שנתנה מכס שלה מיד נכנסה לתוך הקיטון והוציאה להן קופסא שהיתה המילה בתוכה וסמרטוטים מלאים דם נתונים עליה וקראו עליו רבותינו המקרא הזה (תהלים מז) נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כי לאלהים מגני ארץ מאד נעלה מהו מגני ארץ אמר הקב"ה לאברהם נעשיתי מגן עוז מנין שנאמר (בראשית טו) אנכי מגן לך לזה אני נעשה מגינים הרבה כיצד אמר הקב"ה לאברהם (שם יב) ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך ואח"כ מל וזה לא הבטחתי אותו. מהו מאד נעלה זה נתעלה מאד מאברהם. ד"א ושבת עד ה' אלהיך אמר ר' שמואל פרגריטא בשם ר' מאיר למה הדבר דומה לבן מלך שיצא לתרבות רעה והיה המלך משלח פדגונו אחריו ואמר לו חזור בך בני והיה הבן משלחו ואמר לאביו באלו הפנים אני חוזר בי ואני מתבייש לפניך והיה אביו משלחו ואומר לו בני יש בן מתבייש לחזור אצל אביו ואם אתה חוזר לא אצל אביך אתה חוזר כך הקב"ה משלח ירמיה לישראל בשעה שחטאו ואמר לו לך אמור לבני חזרו בכם מנין שנא' (ירמיה ג) הלוך וקראת את הדברים האלה וגו' והיו ישראל אומרים לירמיה באלו הפנים אנו חוזרים להקב"ה מנין שנא' (שם) נשכבה בבשתנו ותכסנו כלמתנו וגו' והיה הקב"ה משלח ואומר להם בני אם חוזרים אתם לא אצל אביכם אתם חוזרים מנין (שם לא) כי הייתי לישראל לאב וגו' א"ר עזריה א"ל הקב"ה לירמיהו לך אמור להם לישראל חייכם אני כופר בכם אתם אמרתם לי בסיני ומעי המו עליו אף אני כך אמר לכם מנין שני (שם) הבן יקיר לי אפרים וגו'!

נושא הדרשה : משנה כד ושבת עד יהוה אלהיך התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ושבת עד-יהוה אלהיך, ושמעת בקלו. לא כי אל רחום יהוה אלהיך, לא ירפך ולא ישחיתך ; ולא ישכח את-ברית אבתך, אשר נשבע להם. כי שאל-נא לימים ראשנים אשר-היו לפניך, למן-היום אשר ברא אלהים אדם

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהל מז) : נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם כ--	
לאלהים מגני ארץ מאד נעלה	(גימ' 1832 ס"ט)
(בראשית טו) : אנכי מגן לך	(גימ' 224)
(שם יב) : ואעשך לגוי גדול ואברכך ואגדלה שמך	(גימ' 1147)
(ירמיה ג) : הלוך וקראת את הדברים האלה	(גימ' 1471)
(שם) : נשכבה בבשתנו ותכסנו כלמתנו	(גימ' 2225)
(שם לא) : כי הייתי לישראל לאב	(גימ' 1085 א)
(שם) : הבן יקיר לי אפרים	(גימ' 1048 ס"ט)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 9082)

דברים רבה פרשה ב' : אז יבדיל משה הלכה על כמה דברים נצטווה אדם הראשון כך שנו חכמים על ששה דברים נצטווה אדם הראשון על עבודת כוכבים. ועל חלול השם. ועל הדינים. ועל שפיכת דמים. ועל גילוי עריות. ועל הגזל. אמר רבי כלן בפסוק אחד שנא' (בראשית ב) ויצו ה' אלהים על האדם וגו'. ויצו זה עבודת כוכבים שנא' (הושע ה) הואיל הלך אחרי צו. ה' זה חלול השם שנא' (ויקרא כד) ונוקב שם ה'. אלהים אלו הדיינים שנא' (שמות כב) עד האלהים יבא דבר שניהם. על האדם זה שפיכות דמים שנאמר (בראשית ט) שופך דם האדם. לאמר זה גילוי עריות שנא' (ירמיה ג) לאמר הן ישלח איש את אשתו. מכל עץ הגן אכל תאכל ולא מן הגזל מצוה אותו על הגזל. ועל כלן יש שליחה חוץ משפיכות דמים שנא' (בראשית ט) שופך דם האדם באדם דמו ישפך. א"ר לוי והרי כמה בני אדם שהרגו ומתו על מטותיהן השיבו אותו מהו באדם דמו ישפך. כשיבאו כל בני אדם לע"ל אותה שעה דמו ישפך. אמרו מעשה בשני אחים שהרג א' מהן את חברו מה עשתה אמן נטלה כוס א' ומלאתו מדמו והניחה אותו במגדל והיתה נכנסת כל יום ויום ומצאה אותה הדם תוסס פעם אחת נכנסה והביטה אותו ומצאו ששתק אותה שעה ידעה שנהרג בנה האחר לקיים מה שנא' שופך דם האדם באדם דמו ישפך:

נושא הדרשה : משנה כה על ששה דברים נצטווה אדם הראשון התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אז יבדיל משה שלש ערים, בעבר הירדן, מזרח, שמש. לנס שמה רוצח, אשר ירצח את-רעהו בבלי-דעת, והוא לא-שנא לו,

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית ב) : ויצו יהוה אלהים על האדם	(גימ' 374)
(הושע ה) : הואיל הלך אחרי צו	(גימ' 422)
(ויקרא כד) : ונוקב שם יהוה	(גימ' 542 אה)
(שמות כב) : עד האלהים יבא דבר שניהם	(גימ' 789)
(בראשית ט) : שופך דם האדם	(גימ' 809 ר"ת)
(ירמיה ג) : לאמר הן ישלח איש את אשתו	(גימ' 2093)
(בראשית ט) : שופך דם האדם באדם דמו ישפך	(גימ' 1007)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 6036)

דברים רבה פרשה ב' : אז יבדיל משה זש"ה (קהלת ה) אוהב כסף לא ישבע כסף אין אנו יודעים שאין אדם ממלא את נפשו מהו בכסף רבנן אמרי אלו תלמידי חכמים שאוהבין ד"ת שנמשלו בכסף שנא' (משלי טז) וקנות בינה נבחר מכסף א"ר נחמן מי שאוהב תורה אינו שבע תורה ומהו (קהלת ה) מי אוהב בהמון לא תבואה מי שהומה ומהמה אחר תורה לא תבואה ואינו מעמיד תלמידים גם זה הבל. א"ר אחא מי שהוא לומד תורה ואין מלמד אין לו הבל גדול מזה. ד"א אוהב כסף א"ר יצחק מי שהוא אוהב מצות אינו שבע מן המצות כיצד את מוצא שני גדולי עולם דוד ומשה ולא שבעו. דוד אע"פ שא"ל הקב"ה (ד"ה ב ו) רק אתה לא תבנה לי את הבית הזה היה דוד אומר לעצמו וכי מפני שאמר לי הקב"ה אתה לא תבנה לי הבית אני יושב. מה עשה זירז את עצמו והתקין כל צרכיו עד שלא מת מנין שנאמר (שם א כב) והנה בעניי הכינותי לבית אלהי. וכן משה אע"פ שאמר לו הקב"ה כי לא תעבור את הירדן הזה אמר משה אני עובר מן העולם ואיני מפריש להם ערי מקלט מיד אז יבדיל משה.

נושא הדרשה : משנה כו - כז אז יבדיל משה התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

אז יבדיל משה שלש ערים, בעבר הירדן, מזרח, שמש. לנס שמה רוצח, אשר ירצח את-רעהו בבלי-דעת, והוא לא-שנא לו,

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(קהלת ה) : אוהב כסף לא ישבע כסף	(גימ' 980 ס"ת)
(משלי טז) : וקנות בינה נבחר מכסף	(גימ' 1169 ס"פ)

(קהלת ה) : מי אוהב בהמון לא תבואה
(ד"ה ב ו) : רק אתה לא תבנה לי את הבית הזה
(שם א כב) : והנה בעניי הכינותי לבית אלהי
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 612)
(גימ' 2069)
(גימ' 1207ס"פ)

(גימ' 6037)

דברים רבה פרשה ב' : כתיב למעלה מן הענין וידעת היום והשבות אל לבבך מהו והשבות אל לבבך אמר ר' מאיר אמר הקב"ה את ולבך יודעים מעשים שעשית ויסורין שהבאתי עליך שלא כנגד מעשיך הבאתי עליך. ד"א כי ה' הוא האלהים רבן אמרי יתרו נתן ממש בעבודת כוכבים שנא' (שמות יח) עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים. נעמן הודה במקצת ממנה שנא' (מלכים ב ה) הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל. רחב שמתהו בשמים ובארץ שנא' (יהושע ב) כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. משה שמו אף בחללו של עולם שנא' כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד אפילו בחללו של עולם. א"ר אושעיא אמר הקב"ה תנו לה מפרי ידיה אתה העדות עלי ואין עוד ואף אני מעיד עליך (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה מה כתיב למען ייטב לך והארכת ימים אמרו ישראל לפני הקב"ה רבש"ע זו היא אריכות ימים אדם הורג נפש בשגגה וגואל הדם רודף אחרי להורגו והכל מתים שלא בעונתם אמר הקב"ה למשה חייך יפה הן מדברין לך ותפרוש להן ערי מקלט שנא' אז יבדיל משה.

נושא הדרשה : משנה כח ערי המקלט	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
אז יבדיל משה שלש ערים, בעבר הירדן, מזרחה, שמש. לנס שמה רוצח, אשר ירצח את-רעהו בבלי-דעת, והוא לא-שנא לו, מתמל שלשם ; כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(גימ' 1249)	(שמות יח) : עתה ידעתי כי גדול יהוה מכל האלהים (מלכים ב ה) : הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל
(גימ' 1792את)	(יהושע ב) : כי יהוה אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת
(גימ' 2092ת)	(משלי לא) : תנו לה מפרי ידיה
(גימ' 855תה)	(דברים לד) : ולא קם נביא עוד בישראל כמשה
(גימ' 1228)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..
(גימ' 6036)	

דברים רבה פרשה ב' : מה ראה משה ליתן נפשו על ערי מקלט א"ר לוי מי שאכל את התבשיל הוא יודע טעמו כיצד כשהרג משה את המצרי יצא ביום השני ומצא לדתן ולאבירם מריבין זה עם זה שנא' (שמות ב) ויצא ביום השני וגו'. רבי איבו אמר זה דתן התחיל מבזה אותו אמר לו הלהרגני אתה אומר כיון ששמע פרעה כך אמר כמה דברים שמעתי ושתקתי כיון שהגיע על שפיכת דמים תפסו אותו והיאך ברח מלפני פרעה דכתיב (שם) ויברח משה מפני פרעה אמר רבי ינאי בא הקוסטנר ליתן את החרב על צוארו וקהתה החרב מעל צוארו שנעשה של שיש ושלמה מקלס אותו (שיר ז) צוארך כמגדל השן אמר רבי אביתר ולא עוד אלא שקהת החרב מצוארו והיא נהפכת על הקוסטנר מנין שנאמר (שמות יח) ויצילני מחרב פרעה אמר משה לי הציל הקב"ה אבל לא לקוסטנר. אמר בר קפרא מלאך ירד בדמות משה והבריחו והיו סבורין במלאך שמשוה הוא א"ר יהושע ראה נסים שעשה הקב"ה למשה כל אסכילי פרעה. מהן נעשו אלמים מהן נעשו חרשים ומהן נעשו סומיין וברח משה ולא ראו אותו. תדע לך בשעה שבקש הקב"ה לשלוח אותו בשליחותו התחיל מעכב א"ל הקב"ה אי אתה זכור מה שעשיתי לאסכילי פרעה שנא' (שם ד) ויאמר ה' אליו וגו' מי שם פה לאדם וגו' ואותה שעה עמדתי לך ועכשיו איני עומד לך. א"ר יצחק בוא וראה שאין מעשיו של הקב"ה כמעשה בשר ודם בנוהג שבעולם ב"ו עושה לו פטרון שהוא מתקיים עליו והוא נתפס באנקליטון הלכו ומצאו לפטרונו ואמרו לו נתפס בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו יצא ליהרג היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן אמרו לפנינו מלאכי השרת נתפס משה בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא עומד לפני פרעה הרי איפומניטא שלו נקרין הרי הוא יוצא ליהרג אמר להם אני מתקיים עליו יצא ליהרג והצילו הקב"ה. מנין שנאמר ויצילני מחרב פרעה. ד"א אדם יש לו פטרון והוא נתפס בחטייה שלו והושלך למקום חיות היכן הוא והיכן פטרונו. דניאל הושלך לגוב אריות והצילו הקב"ה מנין שנא' (דניאל ז) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא. ד"א אדם עושה לו פטרון והוא עושה חטייה והדיין גוזר עליו שישרף היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה נתפס אברהם בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא עומד לפני אמרפל הרי איפומניטא שלו נקרין הרי הוא עומד לישרף אמר להם אני מתקיים עליו הושלך לכבשן האש ירד הקב"ה והצילו. מנין שנא' (בראשית טו) ויאמר אליו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים. ד"א אדם עושה לו פטרון והוא נתפס בחטייה שלו והדיין גוזר עליו שיושלך ביים היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן יונה הושלך לים והצילו הקב"ה מנין שנאמר (יונה ב) ויאמר ה' לדג ויקיא את יונה. ד"א אז יבדיל משה אמר רבי איבו כיון שברח משה התחיל אומר שירה שנא' (שמות ב) וישב בארץ מדין וישב על הבאר מה ישראל אמרו שירה על הבאר אף משה אמר שירה על הבאר אמר ר' לוי לפי שארעה פרשת רוצח על ידו בערי מקלט: ד"א כי ה' הוא האלהים רבן אמרי יתרו נתן ממש בעבודת כוכבים שנא' (שמות יח) עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים. נעמן הודה במקצת ממנה שנא' (מלכים ב ה) הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל. רחב שמתהו בשמים ובארץ שנא' (יהושע ב) כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת. משה שמו אף בחללו של עולם שנא' כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד

מהו אין עוד אפילו בחללו של עולם. א"ר אושעיא אמר הקב"ה תנו לה מפרי ידיה אתה העדות עלי ואין עוד ואף אני מעיד עליך (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה מה כתיב למען ייטב לך והארכת ימים אמרו ישראל לפני הקב"ה רבש"ע זו היא אריכות ימים אדם הורג נפש בשגגה וגואל הדם רודף אחריו להורגו והכל מתים שלא בעונתם אמר הקב"ה למשה חייך יפה הן מדברין לך ותפרוש להן ערי מקלט שנא' אז יבדיל משה. מה ראה משה ליתן נפשו על ערי מקלט א"ר לוי מי שאכל את התבשיל הוא יודע טעמו כיצד כשהרג משה את המצרי יצא ביום השני ומצא לדתן ולאבירם מריבין זה עם זה שנא' (שמות ב) ויצא ביום השני וגו'. רבי איבו אמר זה דתן התחיל מבזה אותו אמר לו הלהרגני אתה אומר כיון ששמע פרעה כך אמר כמה דברים שמעתי ושתקתי כיון שהגיע על שפיכת דמים תפסו אותו והיאך ברח מלפני פרעה דכתיב (שם) ויברח משה מפני פרעה אמר רבי ינאי בא הקוסטנר ליתן את החרב על צוארו וקהתה החרב מעל צוארו שנעשה של שיש ושלמה מקלס אותו (שיר ז) צוארך כמגדל השן אמר רבי אביתר ולא עוד אלא שקהת החרב מצוארו והיא נהפכת על הקוסטנר מנין שנאמר (שמות יח) ויצילני מחרב פרעה אמר משה לי הציל הקב"ה אבל לא לקוסטנר. אמר בר קפרא מלאך ירד בדמות משה והבריחו והיו סבורין במלאך שמשה הוא א"ר יהושע ראה נסים שעשה הקב"ה למשה כל אסכילי פרעה. מהן נעשו אלמים מהן נעשו חרשים ומהן נעשו סומין וברח משה ולא ראו אותו. תדע לך בשעה שבקש הקב"ה לשלוח אותו בשליחותו התחיל מעכב א"ל הקב"ה אי אתה זכור מה שעשיתי לאסכילי פרעה שנא' (שם ד) ויאמר ה' אליו וגו' מי שם פה לאדם וגו' ואותה שעה עמדתי לך ועכשיו איני עומד לך. א"ר יצחק בוא וראה שאין מעשיו של הקב"ה כמעשה בשר ודם בנוהג שבעולם ב"ו עושה לו פטרון שהוא מתקיים עליו והוא נתפס באנקליטון הלכו ומצאו לפטרונו ואמרו לו נתפס בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו יצא ליהרג היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן אמרו לפניו מלאכי השרת נתפס משה בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא עומד לפני פרעה הרי איפומניטא שלו נקרין הרי הוא יוצא ליהרג אמר להם אני מתקיים עליו יצא ליהרג והצילו הקב"ה. מנין שנאמר ויצילני מחרב פרעה. ד"א אדם יש לו פטרון והוא נתפס בחטייה שלו והושלך למקום חיות היכן הוא והיכן פטרונו. דניאל הושלך לגוב אריות והצילו הקב"ה מנין שנא' (דניאל ז) אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא. ד"א אדם עושה לו פטרון והוא עושה חטייה והדיין גוזר עליו שישרף היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה נתפס אברהם בן ביתך אמר להם אני מתקיים עליו אמרו לו הרי הוא עומד לפני אמרפל הרי איפומניטא שלו נקרין הרי הוא עומד לישרף אמר להם אני מתקיים עליו הושלך לכבשן האש ירד הקב"ה והצילו. מנין שנא' (בראשית טו) ויאמר אליו אני ה' אשר הוצאתיך מאור כשדים. ד"א אדם עושה לו פטרון והוא נתפס בחטייה שלו והדיין גוזר עליו שיושלך בים היכן הוא והיכן פטרונו אבל הקב"ה אינו כן יונה הושלך לים והצילו הקב"ה מנין שנאמר (יונה ב) ויאמר ה' לדג ויקיא את יונה. ד"א אז יבדיל משה אמר רבי איבו כיון שברח משה התחיל אומר שירה שנא' (שמות ב) וישב בארץ מדין וישב על הבאר מה ישראל אמרו שירה על הבאר אף משה אמר שירה על הבאר אמר ר' לוי לפי שארעה פרשת רוצח על ידו בערי מקלט:

נושא הדרשה: משנה כט משה מסר נפשו על ערי המקלט
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

לנס שמה רוצח, אשר ירצח את-רעהו בבלי-דעת, והוא לא-שנא לו, מתמל שלשם; ונס, אל-אחת מן-הערים האל--וחי. את-בצר במדבר בארץ המישר, לראובני; ואת-ראמת בגלעד לגדי, ואת-גולן בבשן למנשי.

(גימ' 530)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 1106)	(שמות ב): ויצא ביום השני
(גימ' 875ס"ח)	(שם): ויברח משה מפני פרעה
(גימ' 811)	(שיר ז): צווארך כמגדל השן
(גימ' 333ת)	(שמות יח): ויצילני מחרב פרעה
(גימ' 554ת)	(שם ד): ויאמר יהוה אליו
(גימ' 1503)	(שם ד): מי שם פה לאדם
(גימ' 2045)	(דניאל ז): אלהי שלח מלאכיה וסגר פום אריותא
(גימ' 919)	(בראשית טו): ויאמר אליו אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים
(גימ' 1341)	(יונה ב): ויאמר יהוה לדג ויקיא את יונה
(גימ' 10017)	(שמות ב): וישב בארץ מדין וישב על הבאר
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ב': ד"א שמע ישראל זש"ה (משלי כד) ירא את ה' בני ומלך וגו' מהו ומלך אברהם שירא אותי לא המלכתיו בעולם שנאמר (בראשית יד) אל עמק שוה הוא עמק המלך יוסף שירא אותי דכתיב (שם מב) את האלהים אני ירא לא המלכתיו בעולם ויוסף הוא השליט על הארץ. ד"א ירא את ה' בני ומלך ומלך על יצרך. מעשה ברשב"א שהלך לעיר אחת בדרום ונכנס לבית הכנסת ושאל לסופר אמר לו בחייך יש כאן יין למכור א"ל רבי העיר הזאת של כותים ואין עושין את היין בטהרה כשם שהיו אבותי עושין אותו אמר אית אנת לנפשך מותר תן לי ואני לוקח לך אמר ואנת אם מרא דנפשך את אל תטעום יתיה אמר לו רשב"א אנא מרי דנפשי אנא הוי ומלך ומלך על יצרך. ד"א ירא את ה' בני ומלך מהו ומלך ואל למולך כענין שנאמר (ויקרא יח) ומזרעך לא תתן להעביר למולך. ד"א מהו ומלך המליכהו עליך. (משלי כד) עם שונים אל תתערב אם אלו שאומרים יש אלוה שני אל תתערב א"ר יהודה בר סימון (זכריה יג) והיה בכל הארץ נאם ה' פי שנים בה יכרתו ויגועו הפיות שאומרים שתי רשויות הן יכרתו ויגועו ומי עתיד להיות קיים והשלישית יוותר בה אלו ישראל שנקראו שלישיין שהם משולשין כהנים לויים וישראלים שהן מגי אבות אברהם יצחק ויעקב. דבר אחר שהן מקלסין להקב"ה בגי' קדושות קדוש קדוש קדוש. אמר רבי אחא כעס הקב"ה על

שלמה כשאמר הפסוק הזה אי"ל דבר של קידש שמא היית אומר בלשון נוטריקון ועם שונים אל תתערב מיד חזר ופירש את הדבר (קהלת ד) יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו אין לו לא אח ולא בן אלא שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד:

נושא הדרשה: משנה לג הירא את יהוה זוכה למלכות	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שמע, ישראל: יהוה אלהינו, יהוה אחד. ואהבת, את יהוה אלהיך, בכל-לבבך ובכל-נפשך, ובכל-מאדך. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצוך היום--על-לבבך. ושנתם לבניך, ודברת בם, בשבתך בבינתך ובלכתך בדרך, ובשכבך ובקומך. וקשרתם כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(ג'ימ' 817את)
(משלי כד): ירא את יהוה בני ומלך	(ג'ימ' 869)
(בראשית יד): אל עמק שוה הוא עמק המלך	(ג'ימ' 778א)
(שם מב): את האלהים אני ירא	(ג'ימ' 2173ס"ת)
(ויקרא יח): ומזרעך לא תיתן להעביר למולך	(ג'ימ' 1689ר"פ)
(משלי כד): עם שונים אל תתערב	(ג'ימ' 1772את)
(זכריה יג): והיה בכל הארץ נאם יהוה פי שנים בה יכרתו ויגועו	(ג'ימ' 990את)
(קהלת ד): יש אחד ואין שני גם בן ואח אין לו	(ג'ימ' 9088)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	

דברים רבה פרשה ב': ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך מהו בכל לבבך ובכל נפשך בכל נפש ונפש שברא בך אמר ר' מאיר על כל נשימה ונשימה שאדם מעלה חייב לקלס את יוצרו מנין שנאמר (תהלים קג) כל הנשמה תהלל יה א"ר סימון חמשה שמות נקראו לנפש ואלו הן. רוח. נפש. נשמה. חיה. יחידה. רבנן אמרי בוא וראה הקב"ה ממלא את עולמו והנפש הזו ממלאה את הגוף הקב"ה סובל את עולמו והנפש הזו סובלת את הגוף הקב"ה יחיד בעולמו והנפש יחידה בגוף הקב"ה אין לפניו שינה והנפש אינה ישינה הקב"ה טהור בעולמו והנפש הזו טהורה בגוף הקב"ה רואה ואינו נראה והנפש הזו רואה ואינה נראית תבא הנפש שהיא רואה ואינה נראית ותקלס להקדוש ב"ה שהוא רואה ואינו נראה אמרו ישראל רבשי"ע הנפש הזו שמקלסת אותך עד מתי היא נתונה בעפר (שם מד) כי שחה לעפר נפשנו אמר להן הקב"ה חייכם יגיע הקץ ונפשתיכם שמחות לפיכך ישעיה מנחם אותן אומר (ישעיה סא) שוש אשיש בה' תגל נפשי באלהי. אמר ר' ברכיה בעשרה מקומות קרא הקב"ה לישראל כלה ואלו הן (שיר ד) אתי מלבנון כלה (שם ה) באתי לגני אחותי כלה (שם ד) לבבתני אחותי כלה מה יפו דודיך אחותי כלה נופת תטופנה שפתותיך כלה כמוש חתן על כלה קול חתן וקול כלה כי כולם כעדי תלבשי ותקשרים ככלה וככלה תעדה כליה וכנגדן ישראל מעטרים את הקדוש ב"ה בעשרה לבושים ואלו הן צדק לבשתי וילבשני הרי שנים (ישעיה נט) וילבש צדקה כשריון (שם) וילבש בגדי נקם תלבושת הרי חמשה (דניאל ז) לבושיה כתלג חיות (ישעיה סג) מדוע אדום ללבושך (תהלים צג) ה' מלך גאות לבש לבש ה' עוז התאזר (שם קד) הוד והדר לבשת הרי י'. ד"א שוש אשיש בה' למה"ד לאשה שהלך בעלה ובנה וחתנה למה"י כו' כדכתיב בפסיקתא עד שוש אשיש:

נושא הדרשה: משנה לז מסירות הנפש באהבת יהוה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ואהבת, את יהוה אלהיך, בכל-לבבך ובכל-נפשך, ובכל-מאדך. והיו הדברים האלה, אשר אנכי מצוך היום--על-לבבך. ושנתם לבניך, ודברת בם, בשבתך בבינתך ובלכתך בדרך, ובשכבך ובקומך. וקשרתם לאות, על-ידך; והיו לטטפת, בין עיניך. וכתבתם על-מזוזות ביתך, ובשעריך. (דברים יא) והיה, אם-שמע תשמעו אל-מצותי, אשר אנכי מצוה אתכם, היום--לאהבה את-יהוה אלהיכם, ולעבדו, בכל-לבבכם, ובכל-נפשכם. ונתתי מטר-ארצכם בעתו, יורה ומלקוש; ואספת דגנך, ותירשך ויצהרך.	(ג'ימ' 934ת)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(ג'ימ' 1609ר"ת)
(תהלים קג): כל הנשמה תהלל יה	(ג'ימ' 2921ר"ת)
(שם מד): כי שחה לעפר נפשנו	(ג'ימ' 644)
(ישעיה סא): שוש אשיש ביהוה תגל נפשי באלהי	(ג'ימ' 986)
(שיר ד): אתי מלבנון כלה	(ג'ימ' 974)
(שם ה): באתי לגני אחותי כלה	(ג'ימ' 670ת)
(שם ד): לבבתני אחותי כלה	(ג'ימ' 1279)
(שם ד): מה יפו דודיך אחותי כלה	(ג'ימ' 791)
(שם ד): כמוש חתן על כלה	(ג'ימ' 2103)
(ירמיהו כה): קול חתן וקול כלה	(ג'ימ' 625)
(ישעיה מט): כי כולם כעדי תלבשי ותקשרים ככלה	(ג'ימ' 1133)
(ישעיה סא): וככלה תעדה כליה	(ג'ימ' 1695)
(ישעיה נט): וילבש צדקה כשריון	(ג'ימ' 1030)
(שם): וילבש בגדי נקם תלבושת	(ג'ימ' 559)
(דניאל ז): לבושיה כתלג חיות	
(ישעיה סג): מדוע אדום ללבושך	

(תהלים צג) : יהוה מלך גאות לבש לבש
(שם) : יהוה עוז התאזר
(שם קד) : הוד והדר לבשת
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 1190)
(גימ' 722)
(גימ' 962)
(גימ' 20827)

פרשת עקב

דברים רבה פרשה ג' : הלכה אדם מישראל שיש לו מנורה שעשויה פרקים פרקים מהו לטלטלה בשבת. כך שנו חכמים המרכיב קני מנורה בשבת חייב חטאת ומשום מה מחייב א"ר אבהו בשם רבי יוחנן המרכיב את המנורה בשבת כאדם שבונה בשבת ומי שהוא בונה בשבת חייב א"ר יוסי ברבי חנינא אימתי שמרו ישראל את השבת כשם שראוי לה. תחלה כשניתנה להן באלוש מנין שנאמר (שמות יז) וישבתו העם ביום השביעי ואת סבור שמא לרעתך נתתי לך את השבת לא נתתי לך אלא לטובתך כיצד א"ר חייא ברבי אבא את מקדש את השבת במאכל ובמשתה ובכסות נקיה ומהנה את נפשך ואני נותן לך שכר מנין (ישעיה נח) וקראת לשבת עונג וגוי' מה כתיב אחריו (שם) אז תתענג על יהוה ויתן לך משאלות לבך אמרו לו ישראל ואימתי את נותן לנו שכר המצות שאנו עושים אמר להם הקב"ה מצות שאתם עושים מפירותיהן אתם אוכלים עכשו אבל שכרו בעקב אני נותן לכם מנין ממה שקרינו בעניינינו והיה עקב תשמעון:

נושא הדרשה : משנה א שכר מצוות לעוה"ב
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

והיה עקב תשמעון, את המשפטים האלה, ושמרתם ועשיתם, אתם--ושמר יהוה אלהיך לך, את-הברית (גימ' 5950ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(שמות יז) : וישבתו העם ביום השביעי
	(ישעיה נח) : וקראת לשבת עונג
	(שם) : אז תתענג על יהוה ויתן לך משאלות לבך
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 1390ס"ת)
	(גימ' 1571ת)
	(גימ' 2989ר"ת)
(גימ' 5950)	

דברים רבה פרשה ג' : ד"א מה כתיב למעלה (דברים ז) וידעת כי יהוה אלהיך הוא האלהים האל הנאמן אמר רבי חייא בר אבא למה הדבר דומה לאוהבו של מלך שהפקיד אצלו פקדון ומת אוהבו של מלך בא בנו ומבקש את הפקדון מידו אמר לו תן לי הפקדון שהפקיד אבא אצלך אמר לו המלך מצאת אחר טוב ממני הפקדון שאצלי לא שמרתי אותו ולא קיפלתיו אותו. כך כשחטאו ישראל בימי ירמיה אמר לו הקב"ה לירמיה (ירמיה ג) לך אמור להם לישראל מה מצאו אבותיכם בי עול על כל מה שנשבעתי לאבותיכם לא קיימתי נשבעתי להם שאני מברך את בניהם שנאמר כי ברך אברכך וגוי' לא ברכתי אתכם ע"י משה שנאמר (דברים א) יהוה אלהיכם הרבה אתכם. אמרתי לו שאני מוציא אתכם ברכוש גדול שנאמר (בראשית טו) ואחרי כן יצאו ברכוש גדול לא עשיתי כך (תהלים קה) ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל לפיכך אמר משה ומשמרו את השבועה מן ויפדך מבית עבדים את יודע שהוא האל הנאמן. ד"א כי יהוה אלהיך הוא האלהים א"ר לוי למה הדבר דומה לאוהבו של מלך כו' בא בנו מבקש את הפקדון אמר לו המלך לך והבא שני איסטרטין ושנים עשר בלביטון ועל ידיהן אני נותן לך את הפקדון כך אמר הקב"ה כשיצאו ישראל ממצרים אבותיכם הפקידו אצלי פקדון מנין שנא' (שמות ג) פקוד פקדתי אתכם אמר להן יבואו שני איסטרטין ושנים עשר בלביטון זה משה ואהרן ושנים עשר ראשי שבטים מנין שנאמר (במדבר א) תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש למטה. ד"א האל הנאמן רבנין אמרי מאמונתו של ב"י את יודע אמונתו של הקב"ה. מעשה ברבי פנחס בן יאיר שהיה דר בעיר אחת בדרום והלכו אנשים להתפרנס שם והיו בידן שתי סאין של שעורים והפקידו אצלו ושכחו אותן והלכו להן והיה רבי פנחס בן יאיר זורע אותן בכל שנה ועשה אותן גורן וכונסן אחר שבע שנים הלכו אותן החברים לשם לתבוע אותן ליתן להן מיד הכיר אותן ר' פנחס בן יאיר אמר להם בואו וטלו אוצרותיכם הרי מאמונתו של בשר ודם אתה יודע אמונתו של הקב"ה. ושוב מעשה בר' פנחס בן יאיר שהלך לעיר אחת והיו העכברים אוכלים בתחומה של אותה העיר באו ובקשו הימנו מה עשה רבי פנחס בן יאיר אמר להן למה אין אתם מפרישין מעשרותיכם כראוי מבקשין אתם שנערוב אתכם שאם אתם מפרישין מעשרותיכם כראוי אין עכברים אוכלין עוד אמרו לו אין ערב אותן והלכו העכברים ולא נראו עוד. ד"א מעשה באדם אחד שהיה חופר שיחין לרבים בתו היתה הולכת בדרך ובאת לעבור בנהר ושטפה באו ואמרו לו לרבי פנחס כך הגיע לבתו של פלוני א"ל אי אפשר כיון שהיה עושה רצונו של הקב"ה במים אין הקב"ה מאבד את בתו במים מיד נפלה צוחה בעיר באתה בתו של פלוני אמרו רבותינו כיון שאמר ר' פנחס בן יאיר כך ירד מלאך והעלה אותה מעשה ברבי שמעון בן שטח שלקח חמור אחד מישמעאלי אחד הלכו תלמידיו ומצאו בו אבן אחת טובה תלויה לו בצוארו אמרו לו רבי (משלי ו) ברכת יהוה היא תעשיר א"ל ר"ש בן שטח חמור לקחתי אבן טובה לא לקחתי הלך והחזירה לאותו ישמעאלי וקרא עליו אותו ישמעאל ברוך יהוה אלהי שמעון בן שטח הוי מאמונתו של בשר ודם אתה יודע אמונתו של הקב"ה שנאמן לשלם לישראל שכר המצות שהן עושין מנין (שמות יב) ושמרתם את המצות אבל מתן שכרן והיה עקב תשמעון בעקב אני פורע לכם :

נושא הדרשה : משנה ג מאמונתו של בשר ודם את יודע אמונתו של הקב"ה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

וידעת, כי-יהוה אלהיך הוא האלהים : האל, הנאמן--שמר הברית והחסד לאהביו ולשמרי מצותו, לאלף דור. ומשלם לשנאיו אל-פניו, להאבידו : לא יאחר לשנאו, אל-פניו ישלם-לו. ושמרת את-המצוה ואת-

החקים ואת-המשפטים, אשר אנכי מצוך היום--לעשותם. והיה עקב תשמעון, את המשפטים האלה, (גימ' 12538ה)

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 943)	(ירמיה ג) לך אמור להם לישראל
(גימ' 805)	(דברים א): יהוה אלהיכם הרבה אתכם
(גימ' 1369ס"ת)	(בראשית טו): ואחרי כן יצאו ברכוש גדול
(גימ' 1126א)	(תהלים קה): ויוציאם בכסף וזהב ואין בשבטיו כושל
(גימ' 1245)	(שמות ג): פקוד פקדתי אתכם
	(במדבר א): תפקדו אותם לצבאותם אתה ואהרן ואתכם יהיו איש איש למטה
(גימ' 3478)	משלי ז): ברכת יהוה היא תעשיר
(גימ' 1644)	(שמות יב): ושמרתם את המצות
(גימ' 1928)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..
(גימ' 12538)	

דברים רבה פרשה ג': ברוך תהיה מכל העמים א"ר חייא בר אבא אין שבחה של מטרונא בשעה שמתקלסת מקרובותיה אלא בשעה שמתקלסת מצרותיה. לא יהיה בך עקר ועקרה סריסין ואילונית. אין לי אלא באדם מנין אף בבהמה דכתיב ובבהמתך הרי באדם ובבהמה. מנין אף בארץ דכתיב (שמות כג) לא תהיה משכלה ועקרה בארץ הרי באדם ובבהמה ובארץ. מנין אף באילן דכתיב (מלאכי ג) ולא תשכל לכם הגפן בשדה. ד"א לא יהיה בך עקר ועקרה א"ר חנין בן לוי אמר הקב"ה לא תהא תפלתך עקרה אלא תהא עולה ועושה פירות. ד"א א"ר יונתן לא יהיה בך עקר ועקרה מן התשובה מעשה ברבי יונתן שהיה מהלך אצל ניפולין של כותים והיה רוכב על החמור והבהם עמו נתלוה להם כותי אחד הגיעו אצל הר גריזים אמר אותו כותי לרבי יונתן ר' מהו דין דהדין טורא קדיש א"ל רבי יונתן למה הוא קדיש אמר לו אותו הכותי שלא לקה במי המבול אמר ליה מנין לך א"ל לא כך כתיב (יחזקאל כג) בן אדם אמר לה את ארץ לא מטהרה היא לא נושמה ביום זעם. אמר לו רבי יונתן אם כן היה לו להקב"ה לומר לנח לעלות (לשם) [להר] ולא לעשות תיבה אמר לו לא עשה אלא לנסותו שתק ר' יונתן אמר לו הבהם תן לי רשות לומר לו דבר אחד אמר לו אמור אמר לו אותו הבהם אין ההר הזה תחת השמים אמר לו אותו הכותי אלא חוץ לשמים א"ל אין כתיב (בראשית ז) חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים מיד ירד רבי יונתן מן החמור והרכיבו ארבעה מילין וקרא עליו הפסוק הזה (ישעיה נד) וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי הוי לא יהיה בך עקר ועקרה ובבהמתך מהו ובבהמין שלך :

נושא הדרשה: משנה ו לא יהיה בך עקר ועקרה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ואהבך, וברכך והרבך; וברך פרי-בטנך ופרי-אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך, שגר-אלפיך ועשתרת צאנך, על האדמה, אשר-נשבע לאבתך לתת לך. ברוך תהיה, מכל-העמים: לא-יהיה בך עקר ועקרה, ובבהמתך. והסיר יהוה ממך, כל-חלי; וכל-מדוי מצרים הרעים אשר ידעת, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שמות כג): לא תהיה משכלה ועקרה בארץ	(גימ' 1570ר"פ)
(מלאכי ג): ולא תשכל לכם הגפן בשדה	(גימ' 1345אה)
(יחזקאל כג): בן אדם אמר לה את ארץ לא מטהרה	
היא לא נושמה ביום זעם	(גימ' 1990את)
(בראשית ז): חמש עשרה אמה מלמעלה	(גימ' 1184)
(בראשית ז): גברו המים ויכסו כל ההרים הגבוהים אשר תחת כל השמים..	(גימ' 2583ס"פ)
(ישעיה נד): וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי	(גימ' 3725ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 12344)

דברים רבה פרשה ג': ד"א ושמר יהוה אלהיך לך את הברית ואת החסד אר"ש בן חלפתא למה"ד למלך שנשא למטרונה והכניסה לו שנים אריסין אף המלך זקף לה כנגדן שני אריסין איבדה מטרונה את שלה אף המלך נטל את שלו. לאחר ימים עמדה וכשרה את עצמה והביאה אותן שני אריסין אף המלך הביא את שלו. אמר המלך אלו ואלו יעשו עטרה ויתנו בראשה של מטרונה. כך אתה מוצא אברהם נתן לבניו שני אריסין שנא' (בראשית יח) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחרייו אף הקב"ה זקף להן כנגדם שני אריסין חסד ורחמים שנאמר ושמר יהוה אלהיך לך את הברית ואת החסד ואוי' ונתן לך רחמים ורחמך והרבך וגוי' אבדו ישראל את שלהם שנא' (עמוס ו) הפכתם לראש משפט ופרי צדקה ללענה אף הקב"ה נטל את שלו שנא' (ירמיה טז) כי אספתי את שלומי וגוי' את החסד ואת הרחמים. עמדו ישראל וכישרו את עצמן והביאו אותן שני אריסין מנין שכך כתיב (ישעיה א) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה. אף הקב"ה הביא את שלו מנין שכך כתיב (שם נד) כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וגוי' וכיון שיביאו ישראל את שלהן והקב"ה נותן את שלו אומר הקב"ה אלו ואלו יעשו עטרה ויתנו בראשם של ישראל שנא' (הושע ב) וארשתיד לי לעולם וארשתיד לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים וארשתיד לי באמונה וידעת את יהוה :

נושא הדרשה: משנה ז בצדקה ומשפט זוכים לחסד ורחמים
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ושמרתם ועשיתם, אתם--ושמר יהוה אלהיך לך, את-הברית ואת-החסד, אשר נשבע, לאבתך. ואהבך, וברכך והרבך; וברך פרי-בטנך ופרי-אדמתך דגנך ותירשך ויצהרך, שגר-אלפיך ועשתרת צאנך, על האדמה, אשר-נשבע לאבתך לתת לך. ברוך תהיה, מכל-העמים: לא-יהיה בך עקר ועקרה, ובבהמתך. והסיר יהוה ממך, כל-חלי;

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 2851)	(בראשית יח): כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו
(גימ' 1854 ס"ת)	(עמוס ו): הפכתם לראש משפט
(גימ' 680)	(עמוס ו): ופרי צדקה ללענה
(גימ' 2556)	(ירמיה טז): כי אספתי את שלומי את החסד ואת הרחמים
(גימ' 1600)	(ישעיה א): ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה
(גימ' 1664)	(שם נד): כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה
(גימ' 1171 אתה)	(הושע ב): וארשתיך לי לעולם
(גימ' 1996)	(הושע ב): וארשתיך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים
(גימ' 1998)	(הושע ב): וארשתיך לי באמונה וידעת את יהוה

(גימ' 16367) ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ג': שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן הלכה אדם מישראל ששונה מים לצמא אומר ברוך שהכל נהיה בדברו רבי טרפון אמר בורא נפשות רבות וחסרונם רבנן אמרי בא וראה כל הנסים שעשה הקב"ה לישראל לא עשאן אלא על המים כיצד עד שהן במצרים עשה להם נסים ביאור. אמר רבי יצחק היו המצריים וישראל הולכין לשתות מים מן הנהר המצרי שותה דם וישראל שותה מים וכשיצאו ישראל ממצרים לא עשה להם נסים אלא על המים מנין שנאמר (תהלים קיד) הים ראה וינוס מה ראה רבי נהוראי אמר שם המפורש ראה חקוק על המטה ונקרע רבי נחמיה אמר כביכול ידו של הקב"ה ראה ונקרע שנאמר (שם עז) ראוך מים יחילו באו למרה כשעלו מן הים והיו המים מרים עשה שם להם נסים מנין שנאמר (שמות טו) ויורהו ה' עץ וגוי בסלע עשה להם נסים במים מנין שנאמר (במדבר כ) ודברתם אל הסלע וגוי בבאר עשה להם נסים ואמרו שירה שנאמר (שם כא) אז ישיר ישראל אמר להם משה הווי יודעין כל נסים שעשה לכם הקב"ה לא עשה אלא על המים ואף בשעה שתעברו את הירדן לירש את הארץ עתיד הוא לעשות לכם נסים במי הירדן:

נושא הדרשה: משנה ח הנסים שנעשו לישראל היו על המים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
(גימ' 3404)	שמע ישראל, אתה עובר היום את-הירדן, לבוא לרשת גויים, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 393)	(תהלים קיד): הים ראה וינוס
(גימ' 631 ר"ת)	(שם עז): ראוך מים יחילו
(גימ' 419)	(שמות טו): ויורהו יהוה עץ
(גימ' 861 אה)	(במדבר כ): ודברתם אל הסלע
(גימ' 1099 ס"פ)	(שם כא): אז ישיר ישראל

(גימ' 3404) ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ג': ד"א שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן זש"ה (תהלים מד) אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פועל פעלת בימיהם מהו באזנינו אלא אר"ת שמענו מה שאמרת למשה בסנה. אמרת למשה בסנה גלוי וצפוי לפני שהן עתידין להכעיס אותי אלא גואל אני אותם ומנין שאמר לו הקב"ה כך דכתיב (שמות ג) ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים וגוי מהו כי ידעתי את מכאוביו אמר הקב"ה למשה יודע אני מה כאב הן עתידין לעשות (שם לב) אלה אלהיך ישראל ואעפ"כ וארד להצילו מיד מצרים הוי תנאין שהתנית עם משה וכשם שהתנית עמו כך באזנינו שמענו. מהו אבותינו ספרו לנו זה משה שנקרא אב לכל הנביאים (תהלים מד) אתה ידך גוים הורשת ותטעם אמר להם ממה שעשה לשני מלכי האמורי לסיחון ולעוג שהיו גדולים אתם יודעין שכשתעברו את הירדן מהו עושה לשלשים ואחד מלכים הוי שמע ישראל אתה עובר היום את הירדן:

נושא הדרשה: משנה ט יהוה גאל את ישראל למרות שידע שיחטאו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וידעת היום, כי יהוה אלוהיך הוא-העובר לפניך אש אוכלה--הוא ישמידם והוא יכניעם, לפניך; והורשתם והאבדתם מהר, כאשר דיבר יהוה לך. אל-תאמר בלבבך, בהדוף יהוה אלוהיך אותם מלפניך לאמור, בצדקתי הביאני יהוה, לרשת את-הארץ הזאת:	
(גימ' 9452ה) כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים מד): אלהים באזנינו שמענו אבותינו ספרו לנו פועל פעלת בימיהם	(גימ' 3014 ר"ת)
(שמות ג): ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים	(גימ' 2905 ר"ת)
(שם לב): אלה אלהיך ישראל	(גימ' 646ת)
(שמות ג): וארד להצילו מיד מצרים	(גימ' 932 ר"ת)
(תהלים מד): אתה ידך גוים הורשת ותטעם	(גימ' 1955א)

דברים רבה פרשה ג': ד"א אתה עובר היום את הירדן אמר להם כשתעברו את הירדן דברים אחרים יתחדשו לא תהיו סבורין כשם שהייתם במדבר והייתם חוטאים והייתי מבקש עליכם רחמים אמר להן כשעשיתם אותו המעשה וביקש הקב"ה לכולות אתכם לא נתפללתי עליכם סניגוריא מנין שנאמר (דברים ט) ואתפלל אל ה' ואומר ה' אלהים אל תשחת עמך וגוי א"ר חייא בר אבא כיון שאמר לו הקב"ה למשה ברקיע קום רד מהר מזה שמעו חמשה מלאכי חבלה וביקשו להזיקו ואלו הן אף וחימה קצף משחית ומכלה וכיון שהזכיר משה זכותן של שלשה אבות כדכתיב (שמות לב) זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך ברחו קצף ומשחית ומכלה ונשתתרו שנים הקשים אף וחימה. אמר לפניו רבשי"ע הרי הזכרתי שלשה וברחו שלשה עמוד אף אתה באף מנין שנאמר (תהלים ז) קומה ה' באפך הרי שעמד הקב"ה באף ומנין שעמד משה בחימה שנאמר (שם קו) לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית ירד משה מן הרקיע והיו הלוחות בידו ולא שברן עד שראה בעיניו מנין שנאמר (שמות לב) ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל אותה שעה ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות אמר לו הקב"ה משה לא היית מאמין לי שעשו להן עגל שנא' (שם) סרו מהר מן הדרך אשר צויתים רבנין אמרי מן הדבר הזה שקד משה היאך לזכות את ישראל שאמר לו הקב"ה אשר צויתים אמר לפניו רבשי"ע אני נצטויתי שמא עברתי על הציווי הם לא נצטוו ולא היו יודעים אמר לו הקב"ה משה לא נצטוו אמר לו לאו אמר לו מה אמרת בסיני אני ה' אלהיכם לא אמרת אלא (שם כ) אנכי ה' אלהיך מה אמרת לא יהיה לכם אלהים אחרים לא אמרת אלא לא יהיה לך אלהים אחרים הוי ה' אלהים אל תשחת עמך ונחלתך. א"ר חייא בר אבא לא הניח משה זוית ברקיע שלא נתחבט בה ומה היה אומר מה פוס סבור ממלל. ד"א ה' אלהים אל תשחת עמך ונחלתך א"ר חייא בר אבא משפסק סניגור היה רוח הקדש מלמד זכות עליהן וכך היה אומר לישראל (משלי כד) אל תהי עד חנם ברעך והפתית בשפתיך אל תהי עד חנם ברעך אלו ישראל שנקראו רעים להקב"ה שנאמר (תהלים קכב) למען אחי ורעי וגוי' והפתית דכתיב (שם עח) ויפתוהו בפיהם וגם שאמרת בסיני נעשה ונשמע ולא קיימתם ואומר להקב"ה אל תאמר אשלמה כאשר עשה לי כן אעשה לו אלא ה' אלהים אל תשחת עמך ונחלתך לפיכך כשבאו לעבור את הירדן הזכיר להן כל מה שביקש עליהן סניגוריא שהיה סבור שהם מבקשים עליו רחמים שיכנס עמהם. מהו אתה עובר א"ר תנחומא שהיה משה מחבט עצמו לפניו ואומר להם אתם עוברים אני איני עובר ופתח להם פתח שמא יבקשו עליו רחמים ולא היו מבינים למלך שהיו לו בנים הרבה ממטרונה סרחה עליו מטרונה ביקש להוציאה אמר לה תהא יודעת שאני נוטל אחרת אמרה לו אין ואין את אומר לי מי היא זו שאתה עתיד ליטול אמר לה פלונית מה עשתה מטרונה כינסה את בניה אמרה להן הווי יודעין שאביכם מבקש לגרשני וליטול את פלונית יכולין אתם שלא להשתעבד בה אמרו לה הן אמרה להן תדעו מה היא עתידה לעשות בכם והיתה אומרת שמא יבינו ויבקשו עליה מאביהן ולא היו מבינין כיון שלא הבינו אמרה ואיני מצוה אתכם אלא בשביל עצמכם שתהיו זהירים בכבוד אביכם כך משה כיון שאמר לו הקב"ה (במדבר כז) קח לך את יהושע בן נון וגוי' כי לא תעבור את הירדן הזה היה אומר לפני ישראל והיה כי יביאך ה' אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה אתה עובר היום אני איני עובר שמא יבינו ויבקשו עליו רחמים ולא היו מבינין כיון שלא הבינו אמר איני מצוה אלא בשביל עצמכם שתהיו זהירים בכבוד אביכם שבשמים מנין שנאמר (שם) את ה' אלהיך תירא וגוי'. אמר הקב"ה בעולם הזה היו הכל מתאוין לארץ ישראל ועל ידי עונות גליתם ממנה אבל לעי"ל שאין לכם לא חטא ולא עון אני אטע אתכם בתוכה נטיעת שלוח מנין שנאמר (עמוס ט) ונטעתים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם:

נושא הדרשה: משנה יא מסירותו של משה לישראל
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

אתה עבר היום את-הירדן, לבא לרשת גוים, גדלים ועצמים ממך--ערים גדלת ובצרת, בשמים. עם-גדול ורם, בני ענקים: אשר אתה ידעת, ואתה שמעת--מי יתיצב, לפני בני ענק. וידעת היום, כי יהוה אלהיך הוא--העבר לפניך אש אכלה--הוא ישמידם והוא יכניעם, לפניך; והורשתם והאבדתם מהר, כאשר דבר יהוה לך. אל-תאמר בלבבך, בהדף יהוה אלהיך אתם מלפניך לאמר, בצדקתי הביאני יהוה, לרשת את-הארץ הזאת: וברשעת הגוים האלה, יהוה מורישם מפניך.

(גימ' 21030)

לא בצדקתך, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 2238)	דברים ט): ואתפלל אל יהוה ואומר יהוה אלהים אל תשחת עמך
(גימ' 1089 ס"ת)	(שמות לב): זכור לאברהם ליצחק
(גימ' 683)	(שמות לב): ולישראל עבדיך
(גימ' 280)	(תהלים ז): קומה יהוה באפך
גימ' 2873)	(שם קו): לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו להשיב חמתו מהשחית
(גימ' 1719)	(שמות לב): ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל
(גימ' 1887)	(שם): סרו מהר מן הדרך אשר צויתים
(גימ' 173)	(שם כ): אנכי יהוה אלהיך
(גימ' 2623)	(משלי כד): אל תהי עד חנם ברעך והפתית בשפתיך
(גימ' 495)	(תהלים קכב): למען אחי ורעי
(גימ' 650)	שם עח): ויפתוהו בפיהם
(גימ' 2534)	(במדבר כז): קח לך את יהושע בן נון כי לא תעבור את הירדן הזה
(גימ' 1108 תת)	(שם): את יהוה אלהיך תירא

עמוס ט): ונטעתיים על אדמתם ולא ינתשו עוד מעל אדמתם
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 2678)

(גימ' 21030)

דברים רבה פרשה ג': בעת ההיא אמר ה' אלי פסל לך הלכה אדם מישראל שקידש אשה מי צריך ליתן שכר כתב קדושין כך שנו חכמים אין כותבין שטרי אירוסין ונשואין אלא מדעת שניהן והחתן נותן שכר וממי למדנו מהקב"ה בשעה שקידש לישראל בסיני דכתיב (שמות יט) ויאמר ה' אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר ומי כתב השטר הזה משה מנין שנא' (דברים לא) ויכתוב משה את התורה (השירה) הזאת ומה שכר נתן לו הקב"ה זיו הפנים דכתיב (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו אימתי בדברו אתו אמר ר"ל בשעה שכתב את התורה נטל משה זיו הפנים כיצד אמר ר"ל התורה שנתנה למשה עורה של אש לבנה וכתובה באש שחורה וחומה באש ומלופפת באש ועם שכותב קינח את הקולמוס בשערו ומשם נטל זיו הפנים רבי שמואל בר נחמן אמר מן הלוחות נטל משה זיו הפנים עם שנתנו לו הלוחות מכפים לכפים משם נטל זיו הפנים כיון שעשו ישראל אותו מעשה נטלן ושיברן אמר לו הקב"ה כשסדרת לישראל נתתי לך שכרך זיו הפנים ועכשיו שברת את הלוחות. אמר רבי יצחק שנו רבותינו נשברה החבית נשברה לסרסור אמר לו הקב"ה אתה היית סרסור ביני לבין בני אתה שברת אתה מחליף מנין שכך כתיב (שם) ויאמר ה' אל משה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות הראשונים אשר שברת והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי שם על ראש ההר ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל ההר גם הצאן והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא:

נושא הדרשה: משנה יב בזכות מה קרן עור פניו

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

בעת ההוא אמר יהוה אלי, פסל-לך שני-לוחות אבנים כראשונים, ועלה אלי, ההרה; ועשית לך, ארון עץ. ואכתב, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשונים אשר שברת; ושמתם, בארון. ואעש ארון עצי שטים, ואפסל שני-לוחות אבנים כראשונים; ואעל ההרה, ושני הלחת בידי. ויכתב על-הלחת כמכתב הראשון, את עשרת הדברים, אשר דבר יהוה אליכם בהר מתוך האש, ביום הקהל; ויתנם יהוה, אלי.

(גימ' 20178)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שמות יט): ויאמר יהוה אל משה לך אל העם וקדשתם היום ומחר(גימ' 2220ס"פ)

(דברים לא): ויכתוב משה את התורה הזאת (גימ' 3031ר"ת)

(שמות לד): ומשה לא ידע כי קרן עור פניו (גימ' 1268)

(שם): ויאמר יהוה אל משה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים (גימ' 2430תה)

(שם): וכתבתי על הלוחות את הדברים אשר היו על הלוחות

הראשונים אשר שברת (גימ' 5210את)

(שם): והיה נכון לבקר ועלית בבקר אל הר סיני ונצבת לי

שם על ראש ההר (גימ' 3409)

(שם): ואיש לא יעלה עמך וגם איש אל ירא בכל ההר גם הצאן

והבקר אל ירעו אל מול ההר ההוא (גימ' 2610)

(גימ' 20178)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ג': ד"א פסל לך זש"ה (קהלת ג) עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים עת לחבוק ועת לרחוק מחבק אמר רבי תנחומא מהו עת להשליך אבנים עת היא שיעלה אדרינוס שחיק עצמות וינפץ אבני ב"ה ועת כנוס אבנים עת שיבנה אותו הקב"ה מנין שנא' (ישעיה כח) לכן כה אמר ה' אלהים הנני יסד בציון אבן אבן בוחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחוש ושמתו משפט לקו וצדקה למשקלת ויעה ברד מחסה כזב וסתר מים ישטופו. ד"א עת להשליך אבנים רבנין אמרי מדבר במשה עת היה שישליך משה את הלוחות דכתיב ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את העגל ומחולות יוחר אף משה וישלך מידו את הלוחות וישבר אותם תחת ההר. ועת כנוס אבנים עת היה שיחזירן לישראל שנאמר פסל לך שני לוחות אבנים:

נושא הדרשה: משנה יג עת להשליך אבנים

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

בעת ההוא אמר יהוה אלי, פסל-לך שני-לוחות אבנים כראשונים, ועלה אלי, ההרה; ועשית לך, ארון עץ. ואכתב, על-הלחת, את-הדברים, אשר היו על-הלחת הראשונים אשר שברת; ושמתם, בארון. ואעש ארון עצי שטים, ואפסל שני-לוחות אבנים כראשונים; ואעל ההרה, ושני הלחת בידי. ויכתב על-הלחת כמכתב הראשון, את עשרת הדברים,

(גימ' 17594)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(קהלת ג): עת להשליך אבנים ועת כנוס אבנים (גימ' 1689ת)

(קהלת ג): עת לחבוק ועת לרחוק מחבק (גימ' 2686ס"ת)

(ישעיה כח): לכן כה אמר יהוה אלהים (גימ' 500את)

(שם): הנני יסד בציון אבן אבן בוחן פנת יקרת מוסד מוסד (גימ' 1979)

(שם): המאמין לא יחוש ושמתו משפט לקו וצדקה

למשקלת ויעה ברד מחסה כזב וסתר מים ישטופו (גימ' 4610את)

(שמות לב): ויהי כאשר קרב אל המחנה וירא את

העגל ומחולות (גימ' 2215)

(שם): ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות
וישבר אותם תחת ההר
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

(גימ' 3915)

(גימ' 17594)

דברים רבה פרשה ג': ד"א פסל לך זש"ה (קהלת ז) אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח ומי היה זה שכעס זה משה שנאמר (שמות לב) ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות אמר לו הקב"ה הא משה אתה מפיג חמתך בלוחות הברית מבקש את שאפיג את חמתי ואת רואה שאין העולם יכול לעמוד אפילו שעה אחת אמר לו ומה יש לי לעשות אמר לו לתת עליך קטריקי את שברת אותן ואת מחליף אותן הה"ד פסל לך שני לוחות אבנים:

נושא הדרשה: משנה יד על המקלקל לתקן
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:
פסל-לך שני-לוחות אבנים כראשנים, ועלה אלי, ההרה; ועשית לך, ארון עץ. (גימ' 3382תה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(קהלת ז): אל תבהל ברוחך לכעוס כי כעס בחיק כסילים ינוח (גימ' 1444)
(שמות לב): ויחר אף משה וישלך מידו את הלוחות (גימ' 1938ר"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.. (גימ' 3382)

פרשת ראה

דברים רבה פרשה ד': זש"ה (ירמיה יד) שמעו והאזינו אל תגבהו וגוי מהו שמעו והאזינו וגוי א"ר תנחומא אמר הקב"ה שמעו לד"ת ואל תדברו גבוהות כי ה' דבר והיכן דבר (משלי טז) תועבת ה' כל גבה לב. ד"א שמעו לד"ת ואל תגביה את אזניך משמוע דברי תורה כי ה' דבר והיכן דבר (שם כח) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה. ד"א שמעו לד"ת והאזינו לד"ת מהו ואל תגבהו אל תגבהו את הטובה מלבוא בעולם כי ה' דבר והיכן דבר (ישעיה א) אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו כי פי ה' דבר. מהו אם תאבו ושמעתם וגוי א"ר אלעזר הסייף והספר ירדו כרוכים מן השמים. אמר להן אם תעשו מה שכתוב בספר הזה אתם ניצולים מן הסייף הזה ואם לא תעשו אתם נהרגים בסייף הזה. ד"א אם תאבו ושמעתם א"ר לוי למה"ד לעבד שאמר לו רבו הרי מונייק של זהב ואם לאו הרי כבלים של ברזל. כך אמר הקב"ה לישראל אם עשיתם את רצוני הרי הטוב והברכה ואם לאו הרי הקללה הרי שתי דרכים לפניכם ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה:

נושא הדרשה: משנה ב אם עשיתם רצוני - טוב וברכה ואם לאו - קללה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ראה, אנכי נתן לפניכם--היום: בְּרָכָה, וְקִלְלָה. אֶת-הַבְּרָכָה--אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ, אֶל-מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם, הַיּוֹם. וְהַקִּלְלָה, אִם-לֹא תִשְׁמְעוּ אֶל-מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, וְסָרְתֶם מִן-הַדָּרָךְ, אֲשֶׁר אֲנִי מִצְוֶה אֶתְכֶם הַיּוֹם:

(גימ' 9403)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(ירמיה יד): שמעו והאזינו אל תגבהו (גימ' 948)
(משלי טז): תועבת יהוה כל גבה לב (גימ' 1012א)
(שם כח): מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה (גימ' 2883)
(ישעיה א): אם תאבו ושמעתם טוב הארץ תאכלו (גימ' 2076)
(ישעיה א): ואם תמאנו ומריתם חרב תאכלו (גימ' 1907)
(ישעיה א): כי פי יהוה דבר (גימ' 577ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.. (גימ' 9403)

דברים רבה פרשה ד': ד"א מה כתיב למעלה מן הענין כי אם שמור תשמרון וגוי מהו את כל המצוה הזאת א"ר לוי זו קריאת שמע רבנן אמרי זו השבת שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה. ד"א כי אם שמור תשמרון אמר בר קפרא הנפש והתורה נמשלה בנר הנפש דכתיב (משלי כ) נר ה' נשמת אדם והתורה דכתיב (שם) כי נר מצוה ותורה אור אמר הקב"ה לאדם הזה נרי בידך ונרך בידך נרי בידך זו התורה ונרך בידך זו הנפש אם שמרת את נרי אני משמר את נרך ואם כבית את נרי אני מכבה את נרך מנין דכתיב רק השמר לך ושמר נפשך מאד הוי כי אם שמור תשמרון. ד"א אמר ר"ש למה הדבר דומה לשני בני אדם אחד היה לו כרם בגליל ואחד וכו' כך אמר הקב"ה לאדם תורתך בידך ונפשך בידך אם שמרת את שלי אני משמר את שלך אם אבדת את שלי אני מאבד את שלך הוי כי אם שמור תשמרון. ד"א א"ר יהודה בר סימא אם שמרת מאתים וארבעים ושמונה וכו' עד נשברה. ד"א מהו כי אם שמור תשמרון אמר הקב"ה אם שמרתם דברי תורה אני משמר אתכם מן המזיקין א"ר אבא בר זעירא אין בית רובע בחללו של עולם שאין בו כמה אלפים מזיקין וכל אחד פורמא נתונה בפניו שלא יביט באדם ויזיק ובשעה שעונותיו של אדם גורמין מעביר פורמא מפניו והוא מסתכל בו ומזיקו מנין שנאמר (תהלים נה) פדה בשלום נפשי מקרב לי וגוי אימתי כי ברבים היו עמדי ומי הם אלו המלאכים שהם משמרין את האדם אמר רבי יהושע בן לוי אוקוניא מהלכת לפני האדם והכרוזות כרוזין לפניו ומה הן אומרים תנו מקום לאיקונין של הקב"ה ראה כמה שומרין משמרין אותך אימתי בשעה שאת משמר דברי תורה הרי נתתי לפניך שני דרכים ברכה וקללה. ברכה אם תשמעו לדברי.

קללה אם לא תשמעו לדברי:

נושא הדרשה: משנה ד התורה שומרת מכל רע

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
(גימ' 3894)	אֶת-הַבֶּרֶכָה--אֲשֶׁר תִּשְׁמְעוּ, אֶל-מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר אָנֹכִי מִצְוֶה אֶתְכֶם, הַיּוֹם כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
	(משלי כ): נר יהוה נשמת אדם
	(ג'ימ' 1155 ר"ת)
	(שם): כי נר מצוה ותורה אור
	(ג'ימ' 1450 ר"ת)
	(תהלים נה): פדה בשלום נפשי מקרב לי
	(ג'ימ' 1289)
(גימ' 3894)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ד': כי ירחיב ה' אלהיך וגו' הלכה אדם מישראל מהו שיהא מותר לו לכסות דם שחיטה ביי"ט כך שנו חכמים השוחט חיה ועוף ביי"ט בש"א יחפור בדקר ויכסה ובה"א לא ישחוט אא"כ היה לו עפר מוכן א"ר חגי בשם רבי אחא מי שאין לו עפר מוכן אינו צריך לשחוט למה שאין בין יו"ט לשבת אלא אוכל נפש בלבד לפיכך אם שחט ביו"ט צריך שיהא לו עפר מוכן לכסות בו. אמר רב ביסנא בשם ר' אחא בא וראה אמר הקב"ה מה שאסרתי לך בבהמה התרתי לך בחיה וכו' עד כולם בדגים רבנין אמרין הרבה דברים אסר אותן הקב"ה וחזר והתירן במקום אחר תדע לך אסר הקב"ה לישראל לשחוט ולאכול עד שיביאנו פתח אהל מועד מנין שנא' (ויקרא יז) ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה' ונכרת האיש ההוא מעמיו מה כתיב שם ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' לפני משכן ה' דם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונכרת האיש ההוא מקרב עמו וכאן חזר והתירו להם שנאמר רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כברכת ה' אלהיך אשר נתן לך בכל שעריך הטמא וגו' מניין ממה שקרינו בענין כי ירחיב ה' אלהיך את גבולך:

נושא הדרשה: משנה ו הקב"ה אסר במקום אחד והתיר במקום אחר	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
כי-ירחיב יהוה אלהיך את-גבולך, כאשר דבר-לך, ואמרת אכלה בשר, כי-תאווה נפשך לאכל בשר--בכל-אות נפשך, תאכל בשר. כי-ירחק ממך המקום, אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם,	
(גימ' 2066)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 1886 ס"ת)	(ויקרא יז): ואל פתח אהל מועד לא יביאנו לעשות אותו ליהוה
	(שם): ונכרת האיש ההוא מעמיו
	(שם): ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן ליהוה
(גימ' 2079)	לפני משכן יהוה
	(שם): דם יחשב לאיש ההוא דם שפך ונכרת האיש
(גימ' 2633)	ההוא מקרב עמו
(גימ' 8682)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..

דברים רבה פרשה ד': ד"א כי ירחיב זש"ה (תהלים לא) אגילה ואשמחה בחסדך אשר ראית את עניי ידעת בצרות נפשי ולא הסגרתני ביד אויב העמדת במרחב רגלי. רבנין אמרין הפסוק הזה מדבר ביוסף אמר יוסף רבש"ע אגילה ואשמחה בחסדך שעשית עמי אילו נפרעת לי מאשתו של פוטיפרע ולא נתת לי את המלכות הייתי בגילה ובשמחה ועתה יש לי את המלכות הוי אגילה ואשמחה בחסדך וגו'. אשר ראית את עניי זה יוסף שכתוב בו (שם קה) ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו. ולא הסגרתני ביד אויב זה פוטיפרע. העמדת במרחב רגלי שהשליט אותי על כל ארץ מצרים מנין שנאמר (בראשית מב) ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ ויבואו אחי יוסף וישתחוו לו אפים ארצה וירא יוסף את אחיו ויכירם ויתנכר אליהם וידבר אתם קשות ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו מארץ כנען לשבר אוכל. ד"א אגילה ואשמחה בחסדך בישראל אמרו ישראל רבש"ע אגילה ואשמחה בחסדך שעשית עמנו שאילו נפרעת מן המצריים ולא נתת לנו את ממונם היינו שמחים שמחה וגילה יש לנו שנתת לנו את ממונם. אשר ראית את עניי אלו ישראל שכתוב בהם (דברים כו) וירעו אותנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו עבודה קשה ונצעק אל ה' אלהי אבותינו וישמע ה' את קולנו וירא את ענינו ואת וגו'. ידעת בצרות נפשי אלו ישראל שכתוב בהם וימררו את חייהם. ולא הסגרתני ביד אויב זה פרעה הרשע שכתוב אמר אויב ארדוף. העמדת במרחב רגלי שהרחבת את גבולי שנא' כי ירחיב וגו'!

נושא הדרשה: משנה ז הקב"ה גומל עם האדם טוב	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
כי-ירחיב יהוה אלהיך את-גבולך, כאשר דבר-לך, ואמרת אכלה בשר, כי-תאווה נפשך לאכל בשר--בכל-אות נפשך, תאכל בשר. כי-ירחק ממך המקום, אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם, וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יהוה לך, כאשר צויתך--ואכלת, בשעריך, בכל, אות נפשך. אך, כאשר יאכל את-הצבי ואת-האיל--כן, תאכלנו: הטמא, והטהור, יחדו, יאכלנו. רק חזק, לבלתי אכל הדם, כי הדם, הוא הנפש; ולא-תאכל הנפש, עם-הבשר. לא, תאכלנו: על-הארץ תשפכנו, כמים. לא.,	
(גימ' 21282ה)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 2156)	(תהלים לא): אגילה ואשמחה בחסדך אשר ראית את עניי
	(תהלים לא): ידעת בצרות נפשי ולא הסגרתני ביד אויב
(גימ' 3436)	העמדת במרחב רגלי
(גימ' 1102)	(שם קה): ענו בכבל רגלו ברזל באה נפשו
	(בראשית מב): ויוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר

	לכל עם הארץ	(גימ' 1979)
	(בראשית מב): ויבאו אחי יוסף וישתחו לו אפים ארצה	(גימ' 1405)
	(בראשית מב): וירא יוסף את אחיו ויכירם ויתנכר אליהם	
	וידבר אתם קשות	(גימ' 3326)
	(בראשית מב): ויאמר אליהם מאין באתם ויאמרו	
	מארץ כנען לשבר אוכל	(גימ' 2260)
	(דברים כו): וירעו אותנו המצרים ויענונו ויתנו עלינו	
	עבודה קשה	(גימ' 2468)
	(דברים כו): ונצק אל יהוה אלהי אבותינו וישמע יהוה את קולנו	
	וירא את ענינו ואת	(גימ' 3150)
(גימ' 21282)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	

דברים רבה פרשה ד': ואמרת אוכלה בשר כי תאוה נפשך לאכול בשר בכל אות נפשך תאכל בשר זש"ה (תהלים קמו) עושה משפט לעשוקים נותן לחם לרעבים ה' מתיר אסורים מדבר בישראל א"ר פנחס בר חמא מלמד שהיו במצרים יותר מע' אומות ומכולן לא היו משעבדין אלא בישראל ומי עשה להם דין עושה משפט לעשוקים. נותן לחם לרעבים אלו ישראל מנין שנאמר (דברים ח) ויענך וירעבך ויאכילך את המן אשר לא ידעת ולא ידעון אבותיך למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה האדם כי על כל מוצא פי ה' יחיה האדם שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא בצקה זה ארבעים שנה וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלהיך מיסרך. ה' מתיר אסורים אלו ישראל כיצד רבנן אמרי שמונה דברים אסר להן הקב"ה והתיר להן שמונה בהן אמר הקב"ה אסרתי לך את החלב וכו' עד סדין בציצית הוי ה' מתיר אסורים אף להלן אסר בשר תאוה וכאן התירו להן מנין רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר:

נושא הדרשה: משנה ט בבואם לארץ הותר בשר תאוה		
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:		
	כי-ירחיב יהוה אלהיך את-גבולך, כאשר דבר-לך, ואמרת אכלה בשר, כי-תאוה נפשך לאכל בשר--בכל-אות נפשך, תאכל בשר. כי-ירחק ממך המקום, אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם, וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יהוה לך, כאשר צויתך--ואכלת, בשעריך, ..	(גימ' 12816)
	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
	(תהלים קמו): עושה משפט לעשוקים נותן לחם לרעבים	
	יהוה מתיר אסורים	(גימ' 3597ר"תה)
	(דברים ח): ויענך וירעבך ויאכילך את המן אשר לא ידעת	
	ולא ידעון אבותיך	(גימ' 2689)
	(דברים ח): למען הודיעך כי לא על הלחם לבדו יחיה	
	האדם כי על כל מוצא פי יהוה יחיה האדם	(גימ' 1247אה)
	(דברים ח): שמלתך לא בלתה מעליך ורגלך לא	
	בצקה זה ארבעים שנה	(גימ' 2606ה)
	(דברים ח): וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר	
	איש את בנו יהוה אלהיך מיסרך	(גימ' 2677)
(גימ' 12816)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	

דברים רבה פרשה ד': ד"א כי ירחיב ה' אלהיך אפשר שהקב"ה מרחיב את א"י א"ר יצחק המגילה הזאת אין אדם יודע כמה ארכה וכמה רחבה כשהיא נפתחת היא מודעת כמה היא כך א"י כל רובה הרים וגבעות מנין שנא' (שם יא) והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים ארץ אשר ה' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה כשישרה אותה הקב"ה מנין שנא' (ישעיה מ) כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה אותה שעה היא מודעת מה היא. ד"א כי ירחיב רבנן אמרי מדבר בירושלם מי יכול לראות שלותה של ירושלם כשירחיבנה הקב"ה א"ר שמעון בר נחמן למה הדבר דומה למדינה וכו' (מלאכי ג) וערבה לה' מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והכיתי את הארץ חרס (שם) הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא אמר ה' צבאות. (זכריה א) לכן כה אמר ה' שבתי לירושלים ברחמים ביתי יבנה בה נאם ה' צבאות וקו ינטה על ירושלים עוד קרא לאמר כה אמר ה' צבאות עוד תפוצנה ערי מטוב ונחם ה' עוד את ציון ובחר עוד בירושלים (שם ט) גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות:

נושא הדרשה: משנה הקב"ה ירחיב בעתיד את גבולות הארץ		
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:		
	כי-ירחיב יהוה אלוהיך את-גבולך, כאשר דיבר-לך, ואמרת אוכלה בשר, כי-תאוה נפשך לאכול בשר--בכל-אוות נפשך, תאכל בשר. כי-ירחק ממך המקום, אשר יבחר יהוה אלוהיך לשום שמו שם, וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יהוה לך, כאשר צויתך--ואכלת, בשעריך, בכול, אוות נפשך. אך, כאשר יאכל את-הצבי ואת-האייל--כן, תאכלנו: הטמא, והטהור, יחדיו, יאכלנו. רק חזק, לבלתי אכול הדם, כי הדם, הוא הנפש;	

ולא-תאכל הנפש, עם-הבשר. לא, תאכלנו: על-הארץ תשפכנו, כמים. לא, תאכלנו--למען ייטב לך ולבניך אחרים, כי-תעשה הישר בעיני יהוה. רק קודשך אשר-יהיו לך, ונדריך, תישא ובאת, אל-המקום אשר-יבחר יהוה. ועשית עולותיך הבשר והדם, על-מזבח יהוה אלוהיך; ודם-זבחיך, יישפך על-מזבח יהוה אלוהיך, והבשר, תאכל. שמור ושמעת, את כל-הדברים האלה, אשר אנוכי, מצוה: למען ייטב לך ולבניך אחרים, עד-עולם--כי תעשה הטוב והישר, בעיני יהוה אלוהיך. כי-יכרית יהוה אלוהיך את-הגויים, אשר אתה בא-שמה לרשת...

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(שם יא): והארץ אשר אתם עוברים שמה לרשתה	(גימ' 2858ת)
(שם יא): ארץ הרים ובקעות למטר השמים תשתה מים	(גימ' 2999)
(שם יא): ארץ אשר יהוה אלהיך דורש אותה תמיד	(גימ' 2260)
(שם יא): עיני יהוה אלהיך בה מראשית השנה ועד אחרית שנה	(גימ' 3039ר"ת)
(ישעיה מ): כל גיא ינשא וכל הר וגבעה ישפלו והיה העקוב למישור והרכסים לבקעה	(גימ' 2604את)
(מלאכי ג): וערבה ליהוה מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום יהוה הגדול והנורא והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם פן אבוא והכיתי את הארץ חרם	(גימ' 7595)
(שם): הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני ופתאום יבא אל היכלו האדון אשר אתם מבקשים ומלאך הברית אשר אתם חפצים הנה בא אמר יהוה צבאות	(גימ' 5956)
(זכריה א): לכן כה אמר יהוה שבתי לירושלים ברחמים ביתי יבנה בה נאם יהוה צבאות וקו ינטה על ירושלים עוד קרא לאמר כה אמר יהוה צבאות עוד תפוצנה ערי מטוב ונחם יהוה עוד את ציון ובחר עוד בירושלים	(גימ' 8176)
(שם ט): גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבוא לך צדיק ונושע הוא עני ורוכב על חמור ועל עיר בן אתונות ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 4855)
	(גימ' 40342)

פרשת שופטים

דברים רבה פרשה ה': זש"ה (משלי ז) לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אשר אין לה קצין שוטר ומושל תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה מה ראה שלמה ללמד לעצל מן הנמלה. רבנן אמרי הנמלה הזו שלשה בתים יש לה ואינה כונסת בעליון מפני הדלף ולא בתחתון מפני הטינה אלא באמצעי ואינה חיה אלא ששה חדשים למה שמי שאין לו גידים ועצמות אינה חיה אלא ששה חדשים וכל מאכלה אינה אלא חטה ומחצה והיא הולכת ומכנסת בקיץ כל מה שמוצא חטין ושעורין ועדשים א"ר תנחומא וכל חיה אינה אלא חטה ומחצה והיא כונסת את אלו ולמה היא עושה כן שאמרה שמא יגזור עלי הקב"ה חיים ויהיה לי מוכן לאכול אמר ר"ש בן יוחאי מעשה היה ומצאו בבור שלה שלש מאות כור מה שמכנסת מן הקיץ לחורף לפיכך אמר שלמה לך אל נמלה עצל ראה דרכיה וחכם אף אתם התקינו לכם מצות מן העולם הזה לעולם הבא ומהו ראה דרכיה וחכם רבנן אמרי ראה דרך ארץ שיש בה שבורחת מן הגזל. אמר ר"ש בן חלפתא מעשה בנמלה אחת שהפילה חטה אחת והיו כולם באות ומריחות בה ולא היתה אחת מהן נוטלת אותה באה אותה שהיתה שלה ונטלה אותה ראה חכמה שיש בה וכל השבח הזה שיש בה שלא למדה מבריה ולא שופט ולא שוטר יש לה שנא' (שם) אשר אין לה קצין שוטר ומושל אתם שמניתי לכם שופטים ושוטרים עאכ"ו שתשמעו להן הוי שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך:

נושא הדרשה: משנה ב מינוי שופטים ושוטרים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שפטים ושוטרים, תתן-לך בכל-שעריך, אשר יהוה אלהיך נתן לך, לשבטיך; ושפטו	(גימ' 4471)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(משלי ז): לך אל נמלה עצל	(גימ' 496ס"תאת)
(משלי ז): ראה דרכיה וחכם	(גימ' 729ר"ת)
(שם): אשר אין לה קצין שוטר ומושל	(גימ' 1774ס"פ)
(שם): תכין בקיץ לחמה אגרה בקציר מאכלה	(גימ' 1472)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 4471)

דברים רבה פרשה ה': זש"ה (שם כא) עושה צדקה ומשפט נבחר לה' מזבח כזבח אין כתיב כאן אלא מזבח כיצד הקרבנות לא היו קריבין נוהגות אלא בפני הבית אבל הצדקה והדינים נוהגות בפני הבית ושלא בפני הבית. ד"א הקרבנות אין מכפרין אלא לשוגג והצדקה והדינים מכפרים בין לשוגג בין למזיד. ד"א הקרבנות אין נוהגים אלא בתחתונים והצדקה והדינים נוהגין בין בעליונים ובין בתחתונים. ד"א הקרבנות אין נוהגין אלא בעולם הזה והצדקה והדינים נוהגין בין בעוה"ז בין בעוה"ב. א"ר שמואל בר נחמני בשעה שאמר לו הקב"ה לנתן (ד"ה א יז) לך ואמרת אל דוד עבדי כה אמר ה' לא אתה תבנה לי הבית לשבת כי לא ישבתי בבית מן היום אשר העליתי את ישראל עד היום הזה ואהיה (מתהלך) מאהל אל אהל וממשכן כל מי שהיה

מבקש לקלל את דוד מה היה עושה היה אומר לו טוב שיבנה הבית תדע לך מה דוד אומר (תהלים קכב) שמחתי באומרים לי בית ה' נלך מבקשים לי דברים לומר שאין אתה בונה אמר לו הקב"ה חייך שעה אחת מחייך אין אני מחסר. מנין שנא' (שמואל ב ז) כי ימלאו ימיך ושכבת עם אבותיך והקימותי את זרעך אחרך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו אמר לו הקב"ה הצדקה והדין שאתה עושה חביבין עלי מבהמ"ק מנין שנא' (ש"ב ח) ויהי דוד עושה משפט וצדקה. מהו משפט וצדקה לכל עמו ר' יהודה ורב נחמן חד אמר היה דן את הדין מזכה את הזכאי ומחייב את החייב אם לא היה לחייב ליתן היה דוד נותן משלו הוי משפט וצדקה אמר לו ר"נ אם כן נמצאת מביא את ישראל לידי רמיות ומהו משפט וצדקה הי' דן את הדין מזכה את הזכאי ומחייב את החייב הוי משפט וצדקה שהיה מוציא את הגזל מידו אמר הקב"ה לישראל בני הואיל וכך הדין חביבים לפני הו' זהירין בהם:

נושא הדרשה: משנה ג עושה צדקה ומשפט נבחר ליהוה מזבח
התאמה גימטרית לציוטי הפסוקים במדרש:

שופטים ושוטרים, תיתן-לך בכל-שעריך, אשר יהוה אלוהיך נותן לך, לשבטיך; ושפטו את-העם, משפט-צדק. לא-תטה משפט, לא תכיר פנים; ולא-תיקח שוחד--כי השוחד יעוור עיני חכמים, ויסלף דברי צדיקים. צדק צדק, תרדוף--למען תחיה וירשת את-הארץ, אשר-יהוה אלוהיך נותן לך. לא-תיטע לך אשרה, כל-עץ: אצל, מזבח יהוה אלוהיך--אשר תעשה-לך.
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שם כא): עושה צדקה ומשפט נבחר ליהוה מזבח	(גימ' 1388)
(ד"ה א יז): לך ואמרת אל דוד עבדי	(גימ' 845אה)
(ד"ה א יז): כה אמר יהוה לא אתה תבנה לי הבית לשבת	(גימ' 2909ר"ת)
(ד"ה א יז): כי לא ישבתי בבית מן היום אשר העליתי את ישראל עד היום הזה	(גימ' 3468)
(ד"ה א יז): ואהיה מאהל אל אהל וממשכן	(גימ' 626)
(תהלים קכב): שמחתי באומרים לי בית יהוה נלך	(גימ' 1635)
(שמואל ב ז): כי ימלאו ימיך ושכבת עם אבותיך	(גימ' 1474)
(שמואל ב ז): והקימותי את זרעך אחרך אשר יצא ממעיך והכינותי את ממלכתו	(גימ' 3740)
(ש"ב ח): ויהי דוד עושה משפט וצדקה	(גימ' 1060)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 17138)

דברים רבה פרשה ה': ד"א שופטים ושוטרים תתן לך זש"ה (דברים לב) אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר מדם חלל ושביה מראש פרעות אויב מהו המקרא הזה ר' יהודה ור"ג ר' יהודה אומר אמר הקב"ה אם שונן אני את חרבי כברק אני מחריב את עולמי ומה אעשה ותאחז במשפט ידי אמר רבי נחמן אמר הקב"ה אם משנה אני את מדת הדין ברק אחד אני מוציא ומחריב את עולמי מה אעשה ותאחז במשפט ידי. א"ר יצחק שני דברים בימינו של הקב"ה צדקה ותורה צדקה דכתיב (תהלים מח) צדק מלאה ימינך תורה דכתיב (דברים לג) מימינו אש דת למו שני דברים בידו ואלו הן הנפש והדין הנפש דכתיב (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי והדין דכתיב (דברים לב) ותאחז במשפט ידי אמר הקדוש ב"ה הנפש והדין נתונים בידי שמרו את הדין ואני אשמור נפשותיכם הוי שופטים ושוטרים:

נושא הדרשה: משנה ד שמרו את הדין ואני אשמור נפשותיכם
התאמה גימטרית לציוטי הפסוקים במדרש:

שופטים ושוטרים, תיתן-לך בכל-שעריך, אשר יהוה אלוהיך נותן לך, לשבטיך; ושפטו את-העם, משפט-צדק. לא-תטה משפט, לא תכיר פנים; ולא-תיקח שוחד--כי השוחד יעוור עיני חכמים, ויסלף דברי צדיקים. צדק צדק, תרדוף--למען תחיה
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(דברים לב): אם שנותי ברק חרבי ותאחז במשפט ידי	(גימ' 3847)
אשיב נקם לצרי ולמשנאי אשלם	(גימ' 2054)
(דברים לב): אשכיר חצי מדם וחרבי תאכל בשר מדם חלל	(גימ' 2346ס"ת)
(דברים לב): ושביה מראש פרעות אויב	(גימ' 400)
(תהלים מח): צדק מלאה ימינך	(גימ' 937)
(דברים לג): מימינו אש דת למו	(גימ' 1021)
(איוב יב): אשר בידו נפש כל חי	(גימ' 877)
(דברים לב): ותאחז במשפט ידי	(גימ' 11482)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	

דברים רבה פרשה ה': ד"א שופטים ושוטרים א"ר לוי למה"ד למלך שהיו לו בנים הרבה והיה אוהב את הקטן יותר מכולן והיה לו פרדס אחד והיה אוהבו יותר מכל מה שהיה לו אמר המלך נותן אני את הפרדס הזה שאני אוהבו מכל מה שיש לי לבני הקטן שאני אוהבו מכל בני כך אמר הקב"ה מכל האמות שבראתי איני אוהב אלא לישראל שנאמר (הושע יא) כי נער ישראל ואוהבהו מכל מה שבראתי אינו אוהב אלא את

הדין שנא' (ישעיה סא) כי אני ה' אוהב משפט אמר הקב"ה נותן אני מה שאהבתי לעם שאני אוהב הוי שופטים ושוטרים אמר הקב"ה לישראל בני חייכם בזכות שאתם משמרים את הדין אני מתגבה מנין שנאמר (שם ה) ויגבה ה' צבאות במשפט ועל ידי שאתם מגביהין אותי בדין אף אני עושה צדקה ומשרה קדושתו ביניכם מנין שנאמר (שם) והאל הקדוש נקדש בצדקה ואם שמרתם את שניהם הצדקה והדין מיד אני גואל אתכם גאולה שלימה מנין שנא' (שם נו) כה אמר ה' שמרו משפט ועשו צדקה כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות:

נושא הדרשה: משנה ז ויגבה יהוה צבאות במשפט	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שופטים ושוטרים, תיתן-לך בכל-שעריך, אשר יהוה אלוהיך נותן לך, לשבטיך; ושפטו את-העם, משפט-צדק. לא-תטה משפט, לא תכיר פנים; ולא-תיקח שוחד	(גימ' 8232)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(ישעיהו ה') ויגבה יהוה צבאות במשפט	(גימ' 982)
(הושע יא): כי נער ישראל ואוהבהו	(גימ' 1008 ר"ת)
(ישעיה סא): כי אני יהוה אוהב משפט	(גימ' 560)
(שם ה): ויגבה יהוה צבאות במשפט	(גימ' 982)
(שם): והאל הקדוש נקדש בצדקה	(גימ' 1112)
(שם נו): כה אמר יהוה שמרו משפט ועשו צדקה	(גימ' 1874 אה)
(שם נו): כי קרובה ישועתי לבוא וצדקתי להגלות	(גימ' 2698 ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 8232)

דברים רבה פרשה ה': כי תבא אל הארץ וגוי הלכה מלך ישראל שהיה לו עסק מהו שיהא מותר לו לדון לפני ב"ד כך שנו חכמים מלך לא דן ולא דנין אותו לא מעיד ולא מעידין אותו לימדונו רבותינו למה אין דנין אותו אי"ר ירמיה שכתוב בדוד המלך (תהלים יז) מלפניך משפטי יצא הוי אין בריה דן את המלך אלא הקב"ה רבנן אמרי אמר הקב"ה לישראל בני כך חשבתי שתהיו חורין מן המלכות [פי' מלך ישראל] מנין שנאמר (ירמיה ב) פרא למוד מדבר כשם שהפרא גדל במדבר ואין אימת אדם עליו כך חשבתי שלא תהא אימת מלכות עליכם [כלומר שלא תשימו עליכם מלך ישראל] אבל אתם לא בקשתם כן אלא (שם) באות נפשה שאפה רוח ואין רוח אלא מלכות מנין שנא' (דניאל ז) וארו ארבע רוחי שמיא מגיחין לימא רבא.

נושא הדרשה: משנה ח מלך לא דן ולא דנין אותו	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ, כָּכֹל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר סָבִיבֵתִי. שׁוֹם תְּשִׁים עָלַיךְ מֶלֶךְ,	(גימ' 2993 הה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים יז): מלפניך משפטי יצא	(גימ' 770)
(ירמיה ב): פרא למוד מדבר	(גימ' 757)
(דניאל ז): וארו ארבע רוחי שמיא מגיחין לימא רבא	(גימ' 1466)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש..	(גימ' 2993)

דברים רבה פרשה ה': אמר הקב"ה ואם תאמרו שאיני יודע שסופכם לעזבני כבר הזהרתי ע"י משה ואמרתיו לו הואיל וסופן לבקש להן מלך ב"ו מהן ימליכו עליהן לא מלך נכרי מנין ממה שקרינו בענין ואמרת אשימה עלי מלך זש"ה (איוב לד) ממלוך אדם חנף ממוקשי עם רבי יוחנן ור"ל רבי יוחנן אמר אם ראית חנף ורשע מנהיג את הדור נוח לו לדור לפרוח באויר ולא להשתמש בו ואין הלשון הזה ממוקשי עם אלא לפרוח כענין שנאמר (עמוס ג) התפול צפור על פח הארץ ומוקש אין לה. ממלוך אדם חנף וגוי. רבנין אמרי כיון שעמדו מלכים על ישראל והתחילו משעבדין בהן אמר הקב"ה לא אתם עזבתם אותי ובקשתם לכם מלכים הוי אשימה עלי מלך זש"ה (תהלים קמו) אל תבטחו בנדיבים וגוי אי"ר סימון בשם רבי יהושע בן לוי כל מי שבטח בהקב"ה זוכה להיות כיוצא בו מנין שנא' (ירמיה יז) ברוך הגבר אשר יבטח בה' והיה ה' מבטחו אבל כל מי שיבטח בעבודת כוכבים נתחייב להיות כיוצא בה מנין שנאמר (תהלים קטו) כמוהם יהיו עושיהם. רבנן אמרי כל מי שנשען בבשר ודם עובר אף פרוסטיא שלו עוברת שנאמר (שם קמו) בבן אדם שאין לו תשועה מה כתיב אחריו תצא רוחו ישוב לאדמתו אמר הקב"ה ויודעין שאין ב"ו כלום ומניחין כבודי ואומרין שימה לנו מלך מה אתם מבקשין מלך חייכם שסופכם להרגיש מה עתיד להגיע לכם מתחת מלככם מנין שנאמר (הושע ז) כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי:

נושא הדרשה: משנה ט עונשם של ישראל שביקשו מלך	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וְאָמַרְתָּ, אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ, כָּכֹל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר סָבִיבֵתִי. שׁוֹם תְּשִׁים עָלַיךְ מֶלֶךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בוּ: מִקְרָב אֲחִיךָ, תְּשִׁים עָלַיךְ מֶלֶךְ--לֹא תִוְכַל לָתֵת עָלַיךְ אִישׁ נְכָרִי, אֲשֶׁר לֹא-אֲחִיךָ הוּא. רַק, לֹא-יִרְבֶּה-לוֹ סוּסִים,	(גימ' 9191)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב לד): ממלוך אדם חנף ממוקשי עם	(גימ' 965 ס"פ)
(עמוס ג): התפול צפור על פח הארץ ומוקש אין לה	(גימ' 1929)
(תהלים קמו): אל תבטחו בנדיבים	(גימ' 977 ר"ת)
(ירמיה יז): ברוך הגבר אשר יבטח ביהוה והיה יהוה מבטחו	(גימ' 1113)
(תהלים קטו): כמוהם יהיו עושיהם	(גימ' 573)

(שם קמו) : בבן אדם שאין לו תשועה
 (שם קמו) : תצא רוחו ישוב לאדמתו
 (הושע ז) : כל מלכיהם נפלו אין קורא בהם אלי
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.

(גימ' 1282 ס"פ)
 (גימ' 1510)
 (גימ' 842 א)
 (גימ' 9191)

דברים רבה פרשה ה' : ד"א ואמרת אשימה עלי מלך א"ר יהודה ברבי אלעאי על ג' דברים נצטוו ישראל בכניסתן לארץ ואלו הן למחות זכרו של עמלק ולמנות להם מלך ולבנות להם בהמ"ק ומינו להם מלך ומיחו זכרו של עמלק ולמה לא בנו להן בהמ"ק שהיו ביניהם דילטורין תדע לך דא"ר שמואל בר נחמן דורו של אחאב עובדי עבודת כוכבים היו והיו יוצאין למלחמה ונוצחין ולמה כן שלא היה ביניהן דילטורין לפיכך היו יוצאין למלחמה ונוצחין תדע לך כשבקשה איזבל להרוג כל נביאי ה' מה עשה עובדיה הטמין אותן במערות שנאמר (מלכים א יח) ואחביא מנביאי ה' חמשים איש במערה ולא היה אדם שאמר לאחאב כך וכך עשה עובדיה אבל דורו של שאול כולן היו דילטורין תדע לך כשהיה שאול רודף אחר דוד היו הכל אומרים עליו לשון הרע לשאול שנא' (תהלים נב) בבוא דואג האדומי וגו' (שם נד) בבוא הזיפים ויאמרו לשאול לפיכך היו נופלים במלחמה. דבר אחר אמר רב מונא כל שאומר לשון הרע מסלק השכינה מלמטה למעלה תדע לך מה דוד אומר (שם נז) נפשי בתוך לבאים אשכבה לוהטים בני אדם שיניהם חנית וחצים ולשונם חרב חדה מה כתיב אחריו (שם) רומה על השמים אלהים וגו'. אמר דוד רבש"ע מה השכינה עושה למטה סלק את השכינה לרקיע. ד"א א"ר שמואל בר נחמן למה נקרא שמו של לשון הרע לשון שלישי שהוא הורג שלשה שאמרו והמקבלו ושנאמר עליו מנין דואג שאמרו ושאלו שקיבלו ונוב עיר הכהנים שנאמר עליהן. ד"א א"ר שמואל בר נחמן שאלו נחש ואמרו ליה למה אתה מצוי בין הגדרות אמר להן שפרצתי גדרו של עולם אמרו לו ולמה אתה מהלך בארץ ולשונך שותת בארץ אמר להן שהוא גרם לי שאמרת לי לשון הרע על בוראי ומה היה הלשון הרע א"ר יהושע דסיכנין בשם רבי לוי הנחש הראשון היה מסיח כבני אדם כיון שלא היו אדם וחוה מבקשין לאכול מאותו אילן התחיל לומר לשון הרע על בוראו אמר להן מן האילן הזה אכל הבורא וברא את עולמו וצוה אתכם שלא תאכלו ממנו ותבראו עולם אחר ומה עשה לו הקב"ה קצץ את רגליו וכתר את לשונו שלא יהא מסיח. ד"א שאלו נחש אמרו לו מה אתה נהנה שאתה נושך אמר להם עד שאתם שואלין אותי למה אין אתם שואלין לבעלי לשון הרע שנאמר (קהלת י) אם ישך הנחש בלא לחש ואין יתרון לבעל הלשון מה נהנה שאומר לשון הרע. ד"א אמרו נחש למה אתה נושך באבר אחד וארסך מהלך בכל האיברים אמר להן עד שאתם שואלין אותי למה אין אתם שואלין לבעלי הלשון שעומד ברומי והורג בסוריא עומד בסוריא והורג ברומי. ראה כמה קשה כחו של לשון הרע שנצטוו לבנות בהמ"ק ובשביל שהיה הדור בעלי לשון הרע לא נבנה בימיהם:

נושא הדרשה : משנה י גודל החטא והעונש על לשון הרע
 התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש :

וְאִמְרַתְּ, אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ, כְּכָל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי. שׁוֹם תִּשָּׂים עֲלַיִךְ מֶלֶךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ :
 מְקַרְבֵּי אֲחִיךָ, תִּשָּׂים עֲלַיִךְ מֶלֶךְ--לֹא תוּכַל לְתֵת עֲלַיִךְ אִישׁ נְכָרִי, אֲשֶׁר לֹא-אֶחָיִךְ הוּא. רַק,
 לֹא-יִרְבֶּה-לוֹ סוֹסִים,
 כַּמְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמִּדְרָשׁ
 (מלכים א יח) : ואחביא מנביאי יהוה חמשים איש במערה
 (תהלים נב) : בבוא דואג האדומי
 (שם נד) : בבוא הזיפים ויאמרו לשאול
 (שם נז) : נפשי בתוך לבאים אשכבה לוהטים בני אדם
 שיניהם חנית וחצים ולשונם חרב חדה
 (שם) : רומה על השמים אלהים
 (קהלת י) : אם ישך הנחש בלא לחש
 (קהלת י) : ואין יתרון לבעל הלשון
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.
 (גימ' 1193)
 (גימ' 91)
 (גימ' 797 ת)
 (גימ' 3252 את)
 (גימ' 836 ת)
 (גימ' 1766 ס"ת)
 (גימ' 1256)
 (גימ' 9191)

דברים רבה פרשה ה' : ד"א אשימה עלי מלך רבנן אמרי אמר הקב"ה בעוה"ז בקשתם מלכים ועמדו המלכים מישראל והפילו אתכם בחרב. שאול הפילם בהר הגלבוע מנין (ש"א ד) נס ישראל מפני פלשתים וגו'. דוד נתן מגפה שנא' (ש"ב כד) ויתן ה' דבר בישראל. אחאב עצר עליהן את הגשמים שנא' (מלכים א יז) אם יהיה השנים האלה טל ומטר וגו'. צדקיהו החריב את בהמ"ק כיון שראו ישראל מה הגיע מתחת ידי מלכיהם התחילו צווחין הכל אין אנו מבקשין מלך ישראל למלכנו הראשון אנו מבקשין (ישעיה לג) כי ה' שופטנו ה' מחוקקנו ה' מלכנו הוא יושענו אמר להם הקב"ה חייכם כך אני עושה. מנין שנאמר (זכריה יד) והיה ה' למלך על כל הארץ וגו'.

נושא הדרשה : משנה יא ישראל מבקשים את מלכות יהוה עליהם
 התאמה גימטרית לצוטטו הפסוקים במדרש :

וְאִמְרַתְּ, אֲשִׁימָה עָלַי מֶלֶךְ, כְּכָל-הַגּוֹיִם, אֲשֶׁר סְבִיבֹתַי. שׁוֹם תִּשָּׂים עֲלַיִךְ מֶלֶךְ, אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ :
 מְקַרְבֵּי אֲחִיךָ, תִּשָּׂים עֲלַיִךְ מֶלֶךְ--לֹא
 כַּמְנִיין הַפְּסוּקִים שְׁצוּטְטוּ בַּמִּדְרָשׁ
 (ש"א ד) : נס ישראל מפני פלשתים.
 (ש"ב כד) : ויתן יהוה דבר בישראל..
 (מלכים א יז) : אם יהיה השנים האלה טל ומטר
 (גימ' 1692 ת)
 (גימ' 1241)
 (גימ' 811)

(ישעיה לג): כי יהוה שופטנו יהוה מחוקקנו יהוה מלכנו הוא יושיענו (גימ' 1479)
 (זכריה יד): והיה יהוה למלך על כל הארץ. (גימ' 618)
 ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש: (גימ' 5841)

דברים רבה פרשה ה': ד"א כי תקרב אל עיר זשי"ה (איוב כב) ותגזר אומר ויקם לך וגו' רבנן אמרי המקרא הזה מדבר בשעה שכעס הקב"ה על ישראל בעגל אמר הקב"ה למשה אכנו בדבר ואורישנו מהו אכנו בדבר ואורישנו אמר לו הקב"ה מה הן סבורין שאני צריך חרות ורמחים להרוג אותן בהן כשם שבראתי עולמי בדבר שנאמר (תהלים לג) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם כך אני עושה להן מוציא אני דבר מפי והורגו הוי (במדבר יד) אכנו בדבר ואורישנו. ד"א מהו ואורישנו אמר לו אני מוריש אותן לך ומעמיד אחרים ממך מנין שנא' ואעשה אותך לגוי גדול כיון ששמע משה כך התחיל מבקש עליהן רחמים ומה אמר משה באותה שעה אשר עין בעין נראה אתה ה' מהו אשר עין בעין א"ר אחא בשם ר"ש בן לקיש אמר משה רבש"ע הרי מדת הדין בכף מאזנים מעויין אתה אומר אכנו בדבר ואני אומר סלח נא אמר לו הדבר מוכרע נראה מי נוצח אתה ה' או אני א"ר ברכיה א"ל הקב"ה חייך שלי בטלת ושלך קיימת מנין שנאמר (שם) ויאמר ה' סלחתי כדברך הוי ותגזר אומר ויקם לך. ד"א ותגזר אומר א"ר יהושע דסיכנין בשם רבי לוי כל מה שגזר משה הסכים הקב"ה עמו כיצד לא א"ל הקב"ה לשבור את הלוחות הלך משה ושיברן מעצמו ומניין שהסכים הקב"ה עמו דכתיב (שמות לד) אשר שברת יישר כחך ששברת. הקב"ה א"ל שילחם עם סיחון שנא' (דברים ב) והתגר בו מלחמה והוא לא עשה כן אלא ואשלח מלאכים וגו' א"ל הקב"ה כך אמרתי לך להלחם עמו ואתה פתחת בשלום חייך שאני מקיים גזרתך כל מלחמה שיהו הולכים לא יהו פותחים אלא בשלום שנאמר כי תקרב אל עיר וגו'!

נושא הדרשה: משנה יג יהוה הסכים עם משה שפתח בשלום
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

כי-תקרב אל-עיר, להילחם עליה--וקראת אליה, לשלום. והיה אם-שלום תענך, ופתחה לך: והיה כל-העם הנמצא-בה, יהיו לך למס--ועבדוך. ואם-לא תשלים עימך, ועשתה עימך מלחמה--וצרת, עליה. (גימ' 7528)

מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב כב): ותגזר אומר ויקם לך	(גימ' 1075)
(תהלים לג): בדבר יהוה שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם	(גימ' 1886 ס"ת)
(במדבר יד): אכנו בדבר ואורישנו	(גימ' 864)
(שם): ויאמר יהוה סלחתי כדברך	(גימ' 1057 ס"פ)
(שמות לד): אשר שברת	(גימ' 1403)
(דברים ב): והתגר בו מלחמה	(גימ' 757 א)
(דברים ב): ואשלח מלאכים	(גימ' 486)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7528)

דברים רבה פרשה ה': ד"א וקראת אליה לשלום ראה כמה הוא כחו של שלום בוא וראה ב"ו אם יש לו שונא הוא מבקש ומחזר מה לעשות לו מהו עושה לו הולך ומכבד לאדם גדול ממנו שיעשה לאותו שונא רעה אבל הקב"ה אינו כן אלא כל עובדי כוכבים מכעיסין אותו והן ישנים וכל הנפשות עולות אצלו מנין שנאמר (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי ובבקר הוא מחזיר לכל אחד ואחד נשמתו מנין שנאמר (ישעיה מב) נותן נשמה לעם עליה. ד"א ב"ו אם יעשה לחברו רעה אינה זזה מלבו לעולם אבל הקב"ה אינו כן אלא היו ישראל במצרים והיו המצרים משעבדין אותם בטיט ובלבנים לאחר כל הרעות שעשו לישראל חס הכתוב עליהן ואמר לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו אלא רדפו אחר השלום שנא' (תהלים לד) בקש שלום ורדפהו. דבר אחר מהו בקש שלום ורדפהו מעשה ברבי מאיר שהיה יושב ודורש וכו' הלכה אותה אשה לביתה שהיה ליל שבת ומצאה הנר שלה שכבה אמר לה בעלה היכן היית עד עכשיו אמרה לו שומעת הייתי לרבי מאיר דורש והיה אותו האיש ליצן אמר לה בכך וכך אין את נכנסת לביתי עד שתלכי ותרוקי בפניו של רבי מאיר. יצאה לה מביתו נגלה אליהו זכור לטוב על רבי מאיר אמר לו הרי בשבילך יצאה האשה מביתה. הודיעו אליהו זכור לטוב היאך היה המעשה מה עשה רבי מאיר הלך וישב לו בבהמ"ד הגדול באתה אותה אשה להתפלל וראה אותה ועשה עצמו מתפסק. אמר מי יודע ללחוש לעין אמרה לו אותה אשה אני באתי ללחוש רקקה בפניו א"ל אמרי לבעליך הרי רקקתי בפניו של רבי מאיר א"ל לכי התרצי לבעליך ראה כמה גדול הוא כחו של שלום. ד"א א"ר עקיבא תדע לך כמה גדול הוא כחו של שלום שאמר הקב"ה בשעה שאדם מקנא לאשתו השם הקדוש הנכתב בקדושה ימחה על המים כדי להטיל שלום בין סוטה לבעלה אמר ר"ל גדול הוא השלום שאמר הכתוב דברים של בדאי ליתן שלום בין יוסף לאחיו. בשעה שמת אביהן היו מתיראין שלא ינקום להן ומה אמרו לו (בראשית נ) אביך צוה לפני מותו לאמר כה תאמרו ליוסף ואין אנו מוצאים שצוה יעקב אבינו אלא אמרו הכתובים דברי בדאי מפני דרכי שלום. ד"א חביב הוא השלום שנתנו הקב"ה לציון שנאמר (תהלים קכב) שאלו שלום ירושלים. ד"א חביב הוא השלום שנתנו הקב"ה בשמים שנאמר (איוב כה) עושה שלום במרומיו. ד"א חביב הוא השלום שנתנו הקב"ה לקרובים ולרחוקים שנאמר (ישעיה נז) שלום שלום לרחוק ולקרוב. ד"א חביב הוא השלום שלא נתנו הקדוש ב"ה לרשעים שנאמר (שם מח) אין שלום אמר ה' לרשעים. ד"א חביב הוא השלום שנתנו הקב"ה לפנחס בשכרו שנאמר (במדבר כה) הנני נותן לו את בריתי שלום. ד"א גדול השלום שאין הקב"ה מבשר את ירושלים שיהיו נגאלים אלא בשלום שנאמר משמיע שלום וגו'. ד"א א"ר לוי חביב הוא השלום שכל שנאמר משמיע שלום וגו'. ד"א א"ר לוי חביב הוא השלום שכל חותמיהם של ברכות אינן אלא בשלום קריאת שמע חותמת בשלום פורס סוכת שלום. התפלה חותמת בשלום. ב"כ חותמת וישם לך שלום. ד"א חביב הוא השלום שאין הקב"ה מנחם את

ירושלים אלא בשלום מנין שנאמר (ישעיה סו) הנני נוטה אליה כנהר שלום אמר דוד מבקש הייתי לשמוע מהו שיחתו של הקב"ה על ישראל ושמעתי שהיה עסוק בשלומן שנאמר (תהלים פה) אשמעה מה ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל עמו ואל חסידיו וגו'. א"ר שמעון בן חלפתא ראה מה חביב השלום כשבקש הקב"ה לברך את ישראל לא מצא כלי שהוא מחזיק כל הברכות לברכן בו אלא השלום מנין שנאמר (שם כט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום :

נושא הדרשה : משנה טו ראה כמה הוא כוחו של שלום	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
וקראת אליה, לשלום. והיה אם-שלום תענך, ופתחה לך : והיה כל-העם הנמצא-בה, יהיו לך למס--ועבדוך. ואם-לא תשלים עימך, ועשתה עימך מלחמה--וצרת, עליה. ונתנה יהוה אלוהיך, בידך ; והכית את-כל-זכורה, לפי-חרב. רק הנשים והטף והבהמה וכול אשר יהיה בעיר, כל-שללה--תבוז לך ; ואכלת את-שלל אויביך, אשר נתן יהוה אלוהיך לך. כן תעשה לכל-הערים, הרחוקות ממך מאוד, אשר לא-מערי הגויים-האלה, הנה. רק, מערי העמים האלה, אשר יהוה אלוהיך, נותן לך נחלה. (גימ' 18618)	
(גימ' 1567 ס"ת)	(איוב יב) : אשר בידו נפש כל חי
(גימ' 1356 ר"ת)	(ישעיה מב) : נותן נשמה לעם עליה
(גימ' 1079)	(תהלים לד) : בקש שלום ורדפהו
(גימ' 1885)	(בראשית ו) : אביך צוה לפני מותו לאמר כה תאמרו ליוסף
(גימ' 1395 ס"ת)	(תהלים קכב) : שאלו שלום ירושלים
(גימ' 1433 ר"ת)	(איוב כה) : עושה שלום במרומו
(גימ' 2076 ר"ת)	(ישעיה נז) : שלום שלום לרחוק ולקרוב
(גימ' 1378 א)	(שם מח) : אין שלום אמר יהוה לרשעים
(גימ' 2056)	(במדבר כה) : הנני נותן לו את בריתי שלום
(גימ' 882)	(ישעיה סו) : הנני נוטה אליה כנהר שלום
	(תהלים פה) : אשמעה מה ידבר האל יהוה כי ידבר
(גימ' 1643)	שלום אל עמו ואל חסידיו
(גימ' 1868)	(שם כט) : יהוה עוז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום
(גימ' 18618)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

פרשת כי תצא

דברים רבה פרשה ו' : כי תצא. כי יקרא קן צפור לפניך. הלכה תינוק שנולד כשהוא מהול מהו שיהא מותר למול אותו כך שנו חכמים תינוק שנולד מהול צריך להטיף ממנו דם ברית מפני בריתו של אברהם ומנין אתה למד מן התורה שנאמר (בראשית יז) המול ימול לילד ביתך ומקנת כספך. ד"א המול ימול אל תהי קורא בו אלא שתי מילות מילה ופריעה. רבי לוי אמר המול ימול מכאן למוהל צריך שיהא מהול דכתיב המול ימול אמר ר' יודן בן פזי מה כתיב בצפורה אשת משה אז אמרה חתן דמים וגו' למילה אין כתיב כאן אלא למולות שתי מילות מכאן למילה ומכאן לפריעה. ולמה התינוק נימול לשמונה ימים שנתן הקב"ה רחמים עליו להמתין לו עד שיהא בו כחו. וכשם שרחמינו של הקב"ה על האדם כך רחמינו על הבהמה מנין שנאמר (ויקרא כב) ומיום השמיני והלאה וגו' ולא עוד אלא שאמר הקב"ה (שם) אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד וכשם שנתן הקב"ה רחמים על הבהמה כך נתמלא רחמים על העופות מנין שנאמר כי יקרא קן צפור לפניך:

נושא הדרשה : משנה א המול ימול	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :	
כי יקרא קן-צפור לפניך בדרך בכל-עץ או על-הארץ, אפרחים או ביצים, והאם רבצת על-האפרחים, או על-הביצים	
מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(גימ' 1454 ר"ת)	(בראשית יז) : המול ימול לילד ביתך ומקנת כספך
(גימ' 568 תה)	(ויקרא כב) : ומיום השמיני והלאה
(גימ' 1735 אתה)	(שם) : אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד
(גימ' 3848)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש :

דברים רבה פרשה ו' : זש"ה (משלי ה) אורח חיים פן תפלס נעו מעגלותיה לא תדע מהו אורח חיים פן תפלס אמר רבי אבא בר כהנא אמר הקב"ה לא תהא יושב ומשקל במצותיה של תורה כענין שנאמר (ישעיה מ) ושקל בפלס הרים לא תהא אומר הואיל והמצוה הזו גדולה אני עושה אותה ששכרה מרובה והואיל וזו מצוה קלה איני עושה אותה מה עשה הקב"ה לא גילה לבריות מהו מתן שכרה של כל מצוה ומצוה כדי שיעשו כל המצות בתום מנין שנאמר (משלי ה) נעו מעגלותיה לא תדע. למה"ד למלך ששכר לו פועלים והכניס אותן לתוך פרדסו סתם ולא גילה להן מהו שכרו של פרדס שלא יניחו דבר ששכרו מועט וילכו ויעשו דבר ששכרו מרובה בערב קרא לכל אחד ואחד א"ל תחת איזה אילן עשית א"ל תחת זה א"ל פלפל הוא שכרו זהוב אחד קרא לאחר אמר לו תחת איזה אילן עשית א"ל תחת זה אמר לו שכרו חצי זהוב פרח לבן הוא קרא לאחר א"ל תחת איזה אילן עשית א"ל תחת זה א"ל זית הוא שכרו מאתים זוז אמרו לו לא היית צריך להודיע אותנו איזה אילן שכרו מרובה כדי שנעשה תחתיו אמר להם המלך אילו הודעתי היאך היה כל

פרדסי נעשה. כך לא גילה הקב"ה מתן שכרן של מצות חוץ משתי מצות החמורה שבחמורות והקלה שבקלות כבוד אב ואם חמורה שבחמורות ומתן שכרה אריכות ימים שנאי' (שמות כ) כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך והקלה שילוח הקן ומהו שכרה אריכות ימים שנאי' שלח תשלח את האם וגוי' הוי כי יקרא קן צפור:

נושא הדרשה: משנה ב הקב"ה לא גילה מתן שכרן של מצוות התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי יקרא קן-צפור לפניך בדרך בכל-עץ או על-הארץ, אפרחים או ביצים, והאם רבצת על-האפרחים, או על-הביצים--לא-תקח האם, על-הבנים. שלח תשלח את-האם, ואת-הבנים תקח-לך, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7235)
(משלי ה): אורח חיים פן תפلس נעו מעגלותיה לא תדע	(גימ' 2186ת)
(ישעיה מ): ושקל בפלס הרים	(גימ' 875א)
(משלי ה): נעו מעגלותיה לא תדע	(גימ' 1715ר"ת)
(שמות כ): כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך	(גימ' 2459ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7235)

דברים רבה פרשה ו': זש"ה (משלי א) כי לויית חן הם לראשך רבנן אמרי נעשה דברי תורה חן לרשיותך כיצד אדם בן תורה בשעה שהוא מזקין הכל באין ומסבבין אותו ושואלין אותו דברי תורה. דבר אחר מהו כי לויית חן אמר רבי פנחס בר חמא לכל מקום שתלך המצות מלוות אותך. כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך. אם עשית לך דלת המצות מלוות אותך שנאמר (דברים ו) וכתבתם על מזוזות ביתך אם לבשת כלים חדשים המצות מלוות אותך שנאמר לא תלבש שעטנו. אם הלכת לגלח המצות מלוות אותך שנאי' לא תקיפו פאת ראשכם. ואם היה לך שדה והלכת לחרוש בתוכה המצות מלוות אותך שנאמר (דברים כב) לא תחרוש בשור ובחמור יחדו. ואם זרעת אותה המצות מלוות אותך שנאי' (שם) לא תזרע כרמך כלאים. ואם קצרת אותה המצות מלוות אותך שנאי' כי תקצור קצירך בשדך ושכחת עומר בשדה. אמר הקב"ה אפילו לא היית עוסק בדבר אלא מהלך בדרך המצות מלוות אותך מנין שנאי' כי יקרא קן צפור לפניך:

נושא הדרשה: משנה ג לכל מקום שתלך המצות מלוות אותך התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי יקרא קן-צפור לפניך בדרך בכל-עץ או על-הארץ, אפרחים או ביצים, והאם רבצת על-האפרחים, או על-הביצים--לא-תקח האם, על-הבנים. שלח תשלח את-האם, ואת-הבנים תקח-לך, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7235)
(משלי א): כי לויית חן הם לראשך	(גימ' 1743ר"תס"ת)
(דברים ו): וכתבתם על מזוזות ביתך	(גימ' 1885אה)
(דברים כב): לא תחרוש בשור ובחמור יחדו	(גימ' 2450ס"ת)
(שם): לא תזרע כרמך כלאים	(גימ' 1220ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 7235)

דברים רבה פרשה ו': ד"א שלח תשלח רבנן אמרי למה שני פעמים שאם אירעה לך המצוה הזאת פעם שניה לא תאמר כבר יצאתי ידי חובתי אלא כל זמן שתארע לידך אתה צריך לקיים אותה. ד"א שלח תשלח רבנן אמרי אם שלחת מצות הקן את זוכה לשלח עבד עברי מנין שנאמר (דברים טו) וכי תשלחנו חפשי מעמך. ד"א מהו שלח תשלח את האם אם קיימת מצוה זו את ממחר לבוא מלך המשיח שכתוב בו שילוח מנין שנאי' (ישעיה לב) משלחי רגל השור והחמור. ד"א אמר ר' תנחומא אם קיימת המצוה הזאת אתה ממחר את אליהו הנביא ז"ל שיבוא שכתוב בו שילוח שנאי' (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא והוא יבא וינחם אתכם מנין שנאי' (שם) והשיב לב אבות על בנים:

נושא הדרשה: משנה ז שלח תשלח התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
על-האפרחים, או על-הביצים--לא-תקח האם, על-הבנים. שלח תשלח את-האם, ואת-הבנים תקח-לך, למען ייטב לך, והארכת ימים. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5098)
(דברים טו): וכי תשלחנו חפשי מעמך	(גימ' 1398)
(ישעיה לב): משלחי רגל השור והחמור	(גימ' 1597ס"פ)
(מלאכי ג): הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא	(גימ' 1097ת)
שנאי' (שם): והשיב לב אבות על בנים	(גימ' 1006ס"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 5098)

דברים רבה פרשה ו': זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים הלכה אדם שיש בו נגע והיה הכהן קרובו מהו שיהא מותר לו לראותו כך שנו חכמים כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו ר' מאיר אומר אף לא נגעי קרוביו ועל ידי מה הנגעים באים על ידי עין הרע אמר רבי יצחק בנוהג שבעולם אדם אומר לחבירו השאילני קרדומך שאבקע בו העץ הזה והוא אומר לו אין לי מעין רעה. כך הוא אומר בחיך השאילני הכברה שלך ויש לו והוא אומר אין לי מעין רעה. מיד בא הנגע על ביתו תחלה מנין שנאמר (ויקרא יד) וראה את הנגע

והנה הנגע בקירות ומה היו עושין לו מפנין כל מה שהיה לו בתוך ביתו מנין שנא' (שם) וצוה הכהן ופינו את הבית כיון שהיה מוציא כל מה שהיה לו בתוך ביתו קרדומותיו וכברותיו היו אומרים ראיתם עין רעה שהיה בידו מה שהיה לו לא היה רוצה להשאיל מי גרם לו להפנות על ידי שהיתה בו עין רעה. ד"א א"ר חנינא אין הנגעים באין אלא על לשון הרע ורבנן אמרי תדע לך שהנגעים באין על לה"ר הרי מרים הצדקת ע"י שדברה לשון הרע במשה אחיה קרבו בה הנגעים מנין שנאמר (דברים כה) זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים:

נושא הדרשה: משנה ח עונשו של המדבר לשון הרע	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
תשמרו לעשות. זכור, את אשר-עשה יהוה אלהיך למרים, בדרך, בצאתכם ממצרים. (גימ' 4873)	
(ויקרא יד): וראה את הנגע והנה הנגע בקירות	(גימ' 1654ה)
(שם): וצוה הכהן ופינו את הבית	(גימ' 1177אה)
(דברים כה): זכור את אשר עשה יהוה אלהיך למרים	(גימ' 2042ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 4873)

דברים רבה פרשה ו': זש"ה (קהלת ה) אל תתן את פיך לחטיא את בשרך רבנן אמרי המקרא הזה מדבר בבעלי לשון הרע כיצד אל תתן את פיך מהו כן כיון שהפה אומר לשון הרע הוא חוטא על הגוף שגורם לו ללקות הרי לחטיא את בשרך שהפה חוטא על הבשר. מהו אל תאמר לפני המלאך כי שגגה היא שלא תאמר הריני הולך ואומר לשון הרע ואין בריה יודעת אמר לו הקב"ה הוי יודע שאני שולח מלאך והוא עומד אצלך וכותב כל מה שאתה מדבר על חבירך מנין שנאמר (שם י) גם במדעך מלך אל תקלל למה כי עוף השמים יוליד את הקול ומהו בעל הכנפים יגיד דבר אלו המלאכים שכתוב בהם (ישעיה ו) שש כנפים שש כנפים לאחד. למה יקצוף האלהים על קולך. על אותו הקול שיצא מפיך. וחבל את מעשה ידיך שאותו האיש לוקה בנגעים ואם אין אתה מאמין הרי מרים על ידי שאמרה לשון הרע על משה אחיה לקתה הוי זכור את אשר עשה וגוי ומתוך כך לקתה:

נושא הדרשה: משנה י חמור חטאו של לשון הרע שלוקה בכל גופו	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
השמר בנגע-הצרעת לשמר מאד, ולעשות: ככל אשר-יורו אתכם הכהנים הלויים, כאשר צויתם--תשמרו לעשות. זכור, את אשר-עשה יהוה אלהיך למרים, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(קהלת ה): אל תתן את פיך לחטיא את בשרך	(גימ' 3294ס"ת)
(שם י): גם במדעך מלך אל תקלל	(גימ' 1000ס"ת)
(שם י): כי עוף השמים יוליד את הקול	(גימ' 1206תה)
(שם י): בעל הכנפים יגיד דבר	(גימ' 540)
(ישעיה ו): שש כנפים שש כנפים לאחד	(גימ' 2324ס"ת)
(קהלת ה): למה יקצוף האלהים על קולך	(גימ' 714תה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש:	(גימ' 9078)

דברים רבה פרשה ו': ד"א זכור. רבנן אמרי למה"ד למלך שעלה מן המלחמה קילסה אותו מטרונה אמר המלך תיקרי אומן של סנקליטור לאחר ימים התחילה לערב אוננא של מלך אמר המלך כך עשית תיטרד למטלון כך בשעה שעשה הקב"ה מלחמת הים אמרה מרים שירה ונקראת נביאה שנאמר (שמות טו) ותקח מרים הנביאה כיון שאמרה לה"ר על אחיה אמר הקב"ה תיטרד למטלון שנאמר (במדבר יב) ותסגר מרים:

נושא הדרשה: משנה יב מרים נענשה על שדברה לשון הרע על משה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
זכור, את אשר-עשה יהוה אלהיך למרים, בדרך	(גימ' 2148)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(שמות טו): ותקח מרים הנביאה	(גימ' 947ס"תתא)
(במדבר יב): ותסגר מרים	(גימ' 1201ס"תת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 2148)

דברים רבה פרשה ו': ד"א זכור כיון שראה משה מה הגיע לאחותו התחיל צווח ומתפלל עליה בכל לבו ונפשו (שם) אל נא רפא נא לה רבנן אמרי אמר משה רבש"ע כבר עשית אותי רופא אם אתה מרפא אותה הרי מוטב ואם לאו מרפא אני אותה. ד"א מהו אל נא א"ר אבא בר כהנא למה"ד לתלמידו של רופא שעלת מלכיא לראותו והביא אותה אצל רבו אמר אותו תלמיד לרבו מרי כבר למדת אותי כל סדרן של רפואות אם אתה מרפא אותה הרי יפה ואם לאו הריני מרפא אותה כך אמר משה רבש"ע כבר למדת אותי כל סדרן של נגעים אם אתה מרפא אותה הרי יפה ואם לאו הרי אני מרפא אותה. ד"א (שם) ויצעק משה אל ה' וגוי משל למה הדבר דומה לגבור שהיה הקולר בצוארו נפנה מאותו הקולר לאחר ימים ראה הקולר נתון בצוארו של אחר התחיל צווח אמרו לו מה לך צווח אמר להן אי אתם יודעים אני יודע באיזה צער הוא נתון כך היה הקולר בצוארי ואני יודע באיזה צער הוא נתון כך היה משה צווח אמר לו הקב"ה מה לך צווח אמר לפניו רבש"ע אני יודע באיזה צער היא נתונה שאני זכור השלשלת שהיתה ידי לתוכה מנין שנאמר (שמות ד)

והנה ידו מצורעת כשלג כיון שנתפלל משה עליה ריפא אותה הקב"ה מנין שנאמר (במדבר יב) והעם לא נסע עד האסף מרים לפיכך היו זכורין מה הגיע למרים מתחת ידי לשון הרע:

נושא הדרשה: משנה יג משה מתפלל על מרים שתרפא	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
זכור, את אשר-עשה יהוה אלהיך למרים, בדרך, בצאתכם ממצרים. (גימ' 3285ר"ת)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(שם): אל נא רפא נא לה	(גימ' 449)
(שם): ויצעק משה אל יהוה	(גימ' 692א)
(שמות ד): והנה ידו מצורעת כשלג	(גימ' 1262א)
(במדבר יב): והעם לא נסע עד האסף מרים	(גימ' 882ס"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3285)

פרשת כי תבוא

דברים רבה פרשה ז': הלכה אדם מישראל שהיה עובר לפני התיבה מהו שיהא מותר לו לענות אמן אחר הכהנים כך שנו חכמים העובר לפני התיבה לא יענה אמן אחר הכהנים מפני הטירוף ולימדונו רבותינו ואם היה יכול לענות שלא תטרף דעתו יענה. למה מפני שאין גדול לפני הקב"ה יותר מאמן שישראל עונין אמר ר' יהודה בר סימון אמן הזה יש בו שלשה אספליאות. שבועה וקבלה ואמנה. שבועה מנין שנאמר (במדבר ה) והשביע הכהן וגו' ואמרה האשה אמן אמן. קבלה מנין שנאמר (דברים כז) ואמר כל העם אמן. אמנה מנין שנאמר (מלכים א א) ויען בניהו בן יהוידע את המלך ויאמר אמן כן יאמר ה'. ד"א אמר רבי יודן כל מי שעונה אמן בעוה"ז זוכה לענות אמן לעתיד לבא. ד"א אמר ריב"ל כל מי שנכנס לבתי כנסיות ולבתי מדרשות בעוה"ז זוכה ליכנס לבתי כנסיות ולבתי מדרשות לעתיד לבא מנין שנאמר (תהלים פד) אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה. ד"א א"ר יודן כל מי ששומע בקול של תורה בעוה"ז זוכה לשמוע באותו קול שכתוב בו (ירמיה לג) קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה וגו' א"ל משה לישראל הואיל וכל מי ששומע לד"ת כך הוא מתרומם ב' עולמות הו' זהירים לשמוע ד"ת. מנין ממה שכתוב בענין והיה אם שמוע תשמע בקול ה' אלהיך:

נושא הדרשה: משנה א חשיבותה של עניית אמן	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והיה, אם-שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך, לשמר לעשות את-כל-מצותיו, אשר אנכי מצוך היום--ונתןך יהוה אלהיך, עליון, על, כל-גויי הארץ. ובאו עליך כל-הברכות האלה, והשיגך: כי תשמע, בקול יהוה אלהיך.	(גימ' 8243)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(במדבר ה): והשביע הכהן ואמרה האשה: אמן אמן	(גימ' 1218)
(דברים כז): ואמר כל העם אמן	(גימ' 503)
(מלכים א א): ויען בניהו בן יהוידע את המלך ויאמר אמן כן יאמר יהוה	(גימ' 2658ס"ת)
(תהלים פד): אשרי יושבי ביתך עוד יהללוך סלה	(גימ' 1547)
(ירמיה לג): קול ששון וקול שמחה קול חתן וקול כלה	(גימ' 2317ס"תהת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8243)

דברים רבה פרשה ז': זש"ה (משלי ח) אשרי אדם שומע לי מהו אשרי אדם שומע לי אמר הקב"ה אשרי לאדם בשעה ששמועותיו לי. מהו לשקוד על דלתותי אמר הקב"ה אם הלכת להתפלל בתוך בית הכנסת אל תעמוד על הפתח החיצון להתפלל שם אלא הוי מתכוין להכנס דלת לפניך מדלת לשקוד על דלתי אין כתיב אלא על דלתותי ב' דלתות ולמה כן שהקב"ה מונה פסיעתך ונותן לך שכר ומהו לשמור מזוזות פתחי א"ר יהודה בר סימא וכי יש מזוזה בבתי כנסיות אלא מה המזוזה הזו אינה זה מהפתח כך לא תהא זו מבתי כנסיות ומבתי מדרשות אמר הקב"ה אם תעשה כן דע שאתה מקבל פני השכינה מה כתיב אחריו (שם) כי מוצאי מצא חיים אמר הקב"ה מי הוא זה שבא לבית הכנסת ולא מוצא את כבודי שם א"ר איבו ולא עוד אלא שאתה עומד בבית הכנסת והקב"ה עומד עליך מנין שנא' (תהלים פב) אלהים נצב בעדת אל אמר הקב"ה ולא דיך שאת מקבל פני השכינה בבית הכנסת אלא שאתה יצא משם טעון ברכות מנין שנאמר (משלי ח) כי מוצאי מצא חיים ויפק רצון מה' הוי והיה אם שמוע תשמע וגו':

נושא הדרשה: משנה ב אלהים נצב בעדת אל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך, לשמר לעשות את-כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3233)
(משלי ח): אשרי אדם שומע לי	(גימ' 1030אתה)
(שם): כי מוצאי מצא חיים	(גימ' 484ר"ת)
(תהלים פב): אלהים נצב בעדת אל	(גימ' 735)
(משלי ח): כי מוצאי מצא חיים ויפק רצון מיהוה	(גימ' 984)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3233)

דברים רבה פרשה ז': זהו שאמר הכתוב (שיר א) לריח שמניך טובים. רבנן אמרי בחמשה דברים נמשלה התורה במים וביין ובדבש ובחלב ובשמן. במים מנין (ישעיה נה) הוי כל צמא לכו למים. ביין מנין שנאמר (משלי ט) ושתו ביין מסכתי. בדבש ובחלב מנין (שיר ד) דבש וחלב תחת לשונך. שמן מנין שנאמר (שם א) שמן תורק שמך מה השמן הזה תחלתו מר וסופו מתוק כך הן דברי תורה אדם מצטער בהן בתחלה ועושה בהן אחרית טובה שנא' (איוב ח) והיה ראשיתך מצער וגו'. ד"א מה השמן הזה חיים לעולם אף דברי תורה חיים לעולם מה השמן הזה אורה לעולם אף דברי תורה אורה לעולם. ד"א מה השמן הזה אין יכול להתערב במשקין אחרים אף ישראל אין יכולין להתערב בעובדי כוכבים מנין שנא' (ויקרא ב) ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי. דבר אחר מה השמן הזה אפי' אתה נותן אותו בכמה משקין הוא נעשה עליון על כולם כך הן ישראל עליונים על כל עובדי כוכבים כמו שכתוב (דברים כז) ונתנך ה' אלהיך עליון על כל גויי הארץ. דבר אחר והיה אם שמוע אמר ר' יהושע דסיכנין בשם רבי לוי אמר הקב"ה אם שמעת למצותי אף אני שומע תפלתך. דבר אחר אמר ר' יהושע א"ר נחמן כל מי שבא לבית הכנסת ושומע דברי תורה זוכה לישוב בין החכמים לע"ל שנא' (משלי טו) אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין:

נושא הדרשה: משנה ג לריח שמניך טובים	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
והיה, אם-שמוע תשמע בקול יהוה אלהיך, לשמר לעשות את-כל-מצותיו, אשר אנכי מצוך היום--ונתנך יהוה אלהיך, עליון, על, כל-גויי הארץ. ובאו עליך כל-הברכות האלה, והשיגך: כי תשמע, בקול יהוה אלהיך. ברוך אתה, בעיר; וברוך אתה, בשדה. ברוך פרי-בטנך ופרי אדמתך, ופרי בהמתך, (12234ה)	
(גיימ' 735)	(שיר א): לריח שמניך טובים
(גיימ' 378)	(ישעיה נה): הוי כל צמא לכו למים
(גיימ' 1314)	(משלי ט): ושתו ביין מסכתי
(גיימ' 1566)	(שיר ד): דבש וחלב תחת לשונך
(גיימ' 1456)	שנאמר (שם א): שמן תורק שמך
(גיימ' 1357)	(איוב ח): והיה ראשיתך מצער
(גיימ' 1290את)	(ויקרא ב): ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי
(גיימ' 1444ר"ת)	(דברים כז): ונתנך יהוה אלהיך עליון על כל גויי הארץ
(גיימ' 2694)	(משלי טו): אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין
(גיימ' 12234)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ז': ברוך אתה בעיר אמר רבי יצחק בעיר בשכר המצות שאתה עושה בעיר חלה וציצית וסוכה ונר שבת. וברוך אתה בשדה בשכר מצות שאתה עושה בשדה. לקט. שכחה. ופאה. רבנן אמרי שתהא ברוך בעיר על ידי שנתברכת מן השדה שנתנה הארץ את פירותיה. ברוך אתה בבואך אמר ר' יהודה בר סימון המקרא הזה מדבר במשה בבואך זה משה בביאתו לעולם קירב רחוקים זו בתיה בת פרעה. וברוך אתה בצאתך זה משה ביצאתו מן העולם קירב רחוקים זה ראובן מנין שנא' (דברים לג) יחי ראובן ואל ימות. ד"א ברוך אתה בבואך בפרקמטיא שלך וברוך אתה בצאתך בפרקמטיא שלך ודוד מפרשה (תהלים קכא) ה' ישמר צאתך ובואך. ד"א ברוך אתה בבואך בביאתך לעולם וברוך אתה בצאתך ביציאתך מן העולם א"ר ברכיה כתיב (קהלת ג) עת ללדת ועת למות וכי אין אנו יודעין שעת הוא שאדם נולד ועת הוא שאדם מת אלא אשרי אדם שעת מיתתו כעת לידתו מה בשעת לידתו נקי אף בשעת מיתתו נקי הוי ברוך אתה בבואך וברוך אתה בצאתך:

נושא הדרשה: משנה ה המקיים מצוות מתברך	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ברוך אתה, בבאך; וברוך אתה, בצאתך. יתן יהוה את-איביך הקמים עליך, נגפים לפניך: בדרך אחד יצאו אליך, ובשבעה דרכים ינוסו לפניך. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(גיימ' 800אתה)	(דברים לג): יחי ראובן ואל ימות
(גיימ' 1242ר"ת)	(תהלים קכא): יהוה ישמר צאתך ובואך
(גיימ' 1034ר"ת)	(קהלת ג): עת ללדת
(גיימ' 1752ס"ת)	(קהלת ג): ועת למות
(גיימ' 4828)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ז': יפתח ה' לך את אוצרו הטוב מהו יפתח א"ר יונתן ג' מפתחות בידו של הקב"ה ואין בריה שולטת עליהן לא מלאך ולא שרף ואלו הן מפתח של תחיית המתים ומפתח של עקרות ומפתח של גשמים. מפתח של תחיית המתים מנין שנא' (יחזקאל לז) וידעתם כי אני ה' בפתחי את קברותיכם. מפתח של עקרות שנא' (בראשית כט) ויפתח את רחמה. ומפתח של גשמים שנא' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב. ד"א יפתח ה' לך רבנן אמרי גדולה ירידת גשמים שהיא שקולה כתחיית המתים מנין שנאמר (הושע ו) ויבא כגשם לנו כמלקוש יורה ארץ מה כתיב (אחריו) (שם) יחינו מיומים לפיכך קבעוה בתחיית המתים שהיא שקולה כנגדה. ד"א יפתח ה' לך א"ר אליעזר בן יעקב בשעה שהגשמים יורדין אף משא ומתן מתברך שנא' לתת מטר ארצך בעתו ולברך את כל מעשה ידיך רבנין אמרי אף הדגים מתברכים אמרו רבותינו מעשה שתפשו דג א' בעכו עד שלא ירדה הרביעה והיו שמין אותו ג' מאות ליטרין ולא מצאו בו אלא ר' אמר להן זקן אחד אלו ירדה הרביעה היו מוצאין בו יותר משירדה הרביעה תפשו דג אחד והיו שמין אותו ר' ליטרין

ומצאו בו ש' הרי אף הדגים מתברכים. ד"א יפתח ה' לך ראה כמה גדול ירידת גשמים רב יהודה בר יחזקאל בשעה שהיה רואה את הגשמים יורדים היה מברך יתפאר ויתגדל ויתברך שמו של מי שאמר והיה העולם שהוא ממנה אלף אלפים ורבי רבבות של מלאכים על כל טפה וטפה שיורדת למה מכאן ועד הרקיע מהלך ת"ק שנה והגשמי יורדין ואין טפה מתערבת בחברתה. דבר אחר גדולה היא ירידת גשמי ששקולה כתחיית המתים כיצד בזו כתיב פתיחה ובזו כתיב פתיחה בזו כתיב יד ובזו כתיב שירה ובזו כתיב שירה בתחיית המתים כתיב (שם) היתה עלי יד ה' וירידת גשמים כתיב (תהלים קמה) פותח את ידך בתחיית המתים כתיב (ישעיה מב) ירונו יושבי סלע וירידת גשמים כתיב (תהלים סה) יתרועעו אף ישירו:

נושא הדרשה: משנה ו שלושה מפתחות בידי הקב"ה
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

יפתח יהוה לך את-אוצרו הטוב את-השמים, לתת מטר-ארצך בעתו, ולברך, את כל-מעשה ידך; והלוית גוים רבים, ואתה לא תלוה. יג ונתנך יהוה לראש, ולא לזנב, והיית רק למעלה, ולא תהיה למטה: כי-תשמע אל-מצות יהוה אלהיך,

(גימ' 10929)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(יחזקאל לז): וידעתם כי אני יהוה בפתחי את קברותיכם (גימ' 2333ת)

(בראשית כט): ויפתח את רחמה (גימ' 1571ס"ת)

(הושע ו): ויבא כגשם לנו כמלקוש יורה ארץ (גימ' 1476)

(שם): יחיינו מיומים (גימ' 242ת)

(יחזקאל לז): בפתחי את קברותיכם (גימ' 1679)

(שם): היתה עלי יד יהוה (גימ' 570)

(תהלים קמה): פותח את ידך (גימ' 929)

(ישעיה מב): ירונו יושבי סלע (גימ' 760)

(תהלים סה): יתרועעו אף ישירו (גימ' 1369)

(גימ' 10929)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ז': ד"א יפתח ה' לך רבנן אמרי אמר הקב"ה לישראל בני כל הטובות שבאות בעולם בזכותכם הן באות כיצד הטל אינו יורד אלא בזכותכם מניין שנאמר (בראשית כז) ויתן לך האלהים מטל השמים המטר אינו יורד אלא בזכותכם מנין שנא' יפתח ה' לך את אוצרו הטוב אף השלום אינו בא לעולם אלא בזכותכם מנין שנא' (במדבר ו) וישם לך שלום בזכותך. מעשה בעובד כוכבים א' ששאל את ריב"ז א"ל אנו יש לנו מועדות אתם יש לכם מועדות אנו יש לנו קלנדה סטרגלים וקרטיסים ואתם יש לכם פסח עצרת וסוכות אי זה יום שאנו ואתם שמחים א"ל ר' יוחנן בן זכאי זה יום ירידת גשמים מנין שנאמר (תהלים סה) לבשו כרים הצאן ועמקים יעטפו בר יתרועעו אף ישירו מה כתיב אחריו (שם ק) מזמור הריעו לה' כל הארץ:

נושא הדרשה: משנה ז בזכות ישראל זכה העולם לטוב
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא משה אל-כל-ישראל, ויאמר אלהם: אתם ראיתם, את כל-אשר עשה יהוה לעיניכם בארץ מצרים, לפרעה ולכל-עבדיו, ולכל-ארצו.

(גימ' 5911)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(בראשית כז): ויתן לך האלהים מטל השמים (גימ' 1081)

(במדבר ו): וישם לך שלום (גימ' 782)

(תהלים סה): לבשו כרים הצאן (גימ' 804ס"פ)

(תהלים סה): ועמקים יעטפו בר (גימ' 889ס"ת)

(תהלים סה): יתרועעו אף ישירו (גימ' 1369)

(שם ק): מזמור הריעו ליהוה כל הארץ (גימ' 986)

(גימ' 5911)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ז': ויקרא משה אל כל ישראל הלכה אדם מישראל שעמד לקרות בתורה מהו שיהא מותר לו לקרות פחות מג' פסוקים כך שנו חכמים הקורא בתורה לא יפחות משלשה פסוקים לימדונו רבותינו למה התקינו שלא יפחות משלשה פסוקים כנגד אברהם יצחק ויעקב. ד"א כנגד משה אהרן ומרים שניתנה תורה על ידיהן א"ר הושעיא ראה הפחות בימי משה מה שלא ראה יחזקאל גדול בנביאים בני אדם שדברה עמהם שכינה פנים בפנים שנא' (דברים ה) פנים בפנים דבר ה' עמכם וגוי א"ר שמעון בן יוחאי מנין אתה אומר אילו היו ישראל חסרים אפילו אדם א' לא היתה השכינה נגלית עליהן דכתיב (שמות יט) כי ביום השלישי ירד ה' לעיני כל העם על הר סיני מעשה בר' שהיה דורש בבית המדרש הגדול וכשהיה מבקש ליכנס לדרוש היה אומר ראו אם נתכנסו כל הקהל ומהיכן אתה למד ממתן תורה מנין שנא' (דברים ד) באמור ה' אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי. ד"א רבנן אמרי את מוצא כשנתן הקב"ה למשה את התורה בקריאה נתנה לו מנין שנא' (שמות יט) ויקרא ה' למשה אל ראש ההר ויעל משה רבינו כשבא לשנות את התורה לישראל אמר להם כשם שקיבלתי את התורה בקריאה כך אני מוסר לבניו בקריאה מנין ממה שכתוב בענין (דברים כט) ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם:

נושא הדרשה: משנה ח השכינה שורה במקום שכל עם ישראל מצוי
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא משה אל-כל-ישראל, ויאמר אלהם: אתם ראיתם, את כל-אשר עשה יהוה לעיניכם בארץ מצרים, לפרעה ולכל-עבדיו, ולכל-ארצו. המסות, הגדלת מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(דברים ה): פנים בפנים דבר יהוה עמכם (גימ' 1094 ס"ת)
(שמות יט): כי ביום השלישי ירד יהוה לעיני כל העם על הר סיני (גימ' 1753)
(דברים ד): באמור יהוה אלי הקהל לי את העם ואשמיעם את דברי (גימ' 2096)
(שמות יט): ויקרא יהוה למשה אל ראש ההר ויעל משה (גימ' 1921)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6864)

דברים רבה פרשה ז': זש"ה (משלי ב) בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך מהו אם תקח אמרי א"ר הונא בשם ר' אחא אמר הקב"ה לישראל בני לא תהא תורתי עליכם כאדם שיש לו בת בוגרת והוא מבקש לכנוס אותה אצל מי שמוצא. מהו אם תקח אמרי אם יהא לכם זכות אתם מקבלים את תורתי שמלאכי השרת נתאוו לה ולא נתתי אותה להם מניין שנא' (תהלים סח) מלכי צבאות ידודון ידודון ומה הוא אומר ונות בית תחלק שלל אמר לפניו רבש"ע הניח שיש לך בעליונים אתה מחלק אותה לתחתונים הוי אם תקח אמרי אם יהא לך זכות. ומהו מצותי תצפון אתך א"ר אבא בר כהנא אמר הקב"ה אתם צופנים לי תורה ומצות בעוה"ז ואני צופן לכם שכר טוב לעוה"ב שנא' (שם לא) מה רב טובך אשר צפנת ליראיך. ד"א אם תקח אמרי א"ר יהודה בר שלום אמר הקב"ה לישראל אימתי אתם נקראים בני כשתקחו אמרי למה"ד למלך שאמר לו בנו סיימני בתוך המדינה שאני בנך א"ל אביו מבקש אתה שידעו הכל שאתה בני לבוש פורפירא שלי ותן עטרה שלי בראשך וידעו הכל שאתה בני כך אמר הקב"ה לישראל מבקשים אתם שתהיו מסוימין שאתם בני עסקו בתורה ובמצות והכל רואים שאתם בני הדא אימתי אתם בני משתקחו אמרי. א"ר כשהיו ישראל במדבר היה מהלך עמוד הענן לפניו והיה עשן המערכה ועשן הקטורת עולה והיו שני זיקוקין של אש יוצאין מבין שני בדי הארון והיו שורפים לפניו את הנחשים ואת העקרבים והיו או"ה רואים אותם והיו אומרים אלוהות הן אלו כל תשמישן אינו אלא באש אמר להם משה וכל השבח הזה שעשה לכם הקב"ה ע"י שקבלתם תורתי בסיני הוי (דברים כט) ויקרא משה אל כל ישראל ויאמר אליהם וגו' אמר להם היו יודעים כל נסים שעשה לכם הקב"ה ראיתם בעיניכם. במצרים עשה לכם ועיניכם ראוות מנין שנאמר (שם ד) המסות הגדולות אשר ראו עיניך מהו המסות המכות ממסות גופיהן של מצרים. מהו ואותות רבנן אמרי שהיו נרשמות על גופיהן דם צפרדעים וכנים מהו והמופתים שהיו המכות מפתות אותן כיצד לשלשים יום היתה באה המכה והיתה עושה ז' ימים והלכה לה והיו נרווחין עשרים ושלושה ימים בין מכה למכה ולא היו חוזרין בהן הוי שהיו מפתות אותן:

נושא הדרשה: משנה ט ישראל נקראים בנים בזכות התורה
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויקרא משה אל-כל-ישראל, ויאמר אלהם: אתם ראיתם, את כל-אשר עשה יהוה לעיניכם בארץ מצרים, לפרעה ולכל-עבדיו, ולכל-ארצו. המסות, הגדלת מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי ב): בני אם תקח אמרי ומצותי תצפון אתך (גימ' 2494 את)
(תהלים סח): מלכי צבאות ידודון ידודון (גימ' 809 ס"פ)
(שם לא): מה רב טובך אשר צפנת ליראיך (גימ' 1704 אתה)
(שם ד): המסות הגדולות אשר ראו עיניך (גימ' 1857 אה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש (גימ' 6864)

דברים רבה פרשה ז': ולא נתן ה' לכם לב לדעת מהו ולא נתן ה' לכם לב לדעת א"ר יצחק בשעה שעמדו ישראל על הר סיני ואמרו (שמות כד) כל אשר דבר ה' נעשה ונשמע אמר הקב"ה (דברים ה) מי יתן והיה לבבם זה להם שמעו ישראל ושתקו א"ר יהודה בן לוי למה"ד לחבר אחד קשה שראה עכנא אחת קשה אמר מי יוכל לחבר את זו אמרו לו ולא את החבר הכל ממך כך כיון שאמר הקב"ה מי יתן והיה לבבם זה להם היה להן לומר רבש"ע אתה תן לפיכך אמר משה ולא נתן ה' לכם לב לדעת. ד"א מי יתן א"ר מאיר מי גדול הגנב או הגנב הוי אומר הגנב גדול שהוא יודע שהוא נגנב ושותק כך כתיב (תהלים עח) ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו ולבם לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו כביכול והוא אומר מי יתן והיה לבבם זה להם. ד"א ולא נתן ה' לכם לב לדעת א"ר שמואל בר נחמני בשביל עצמו א"ל משה את הדבר הזה כיצד שני דברים גזר הקב"ה אחד על ישראל ואחד על משה אחד על ישראל בשעה שעשו אותו מעשה מנין שנאמר (דברים ט) הרף ממני ואשמידם ואחד על משה בשעה שביקש משה ליכנס לארץ ישראל אמר לו הקב"ה לא תעבור את הירדן הזה ומשה ביקש מן הקב"ה לבטל את שתייהן אמר לפניו רבש"ע סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך ובטלה של הקב"ה ונתקיימה של משה מניין שנא' (במדבר יד) סלחתי כדברך כיון שבא ליכנס לא"י התחיל אומר (דברים ג) ועברה נא ואראה את הארץ הטובה אמר לו הקב"ה משה כבר בטלת את שלי וקיימת את שלך אני אמרתי ואשמידם ואת אמרת סלח נא ונתקיים שלך ואף עכשיו מבקש אני לקיים את שלי ולבטל את שלך א"ל הקב"ה משה אין אתה יודע מה לעשות אתה רוצה לאחוז את החבל בשני ראשין א"ל אם אעברה נא אתה מבקש לקיים בטל סלח נא ואם סלח נא אתה מבקש לקיים בטל אעברה נא. אריב"ל כיון שמע משה רבינו כך אמר לפניו רבש"ע ימות משה ומאה כיוצא בו ולא תנזק צפורנו של אחד מהם. א"ר שמואל בר יצחק כיון שנטה משה למות ולא בקשו עליו רחמים שיכנס לארץ כנס אותן והתחיל מוכיחן. א"ל אחד פדה סי' רבוא בעגל וסי' רבוא לא היו יכולין לפדות אדם אחד הרי ולא נתן ה' לכם לב לדעת אמר להם אי אתם זכורים כל מה שהנהגתי אתכם במדבר שנא' (שם כט) ואולך אתכם מי' שנה במדבר וגו':

נושא הדרשה: משנה י ישראל לא התפללו על משה שיכנס לארץ

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

ואולך אתכם ארבעים שנה, במדבר; לא-בלו שלמותיכם מעליכם, ונעלך לא-בלתה מעל רגלך. לחם לא אכלתם, ויין ושכר לא שתיתם--למען, תדעו, כי אני יהוה, אלהיכם. ותבאו, אל-המקום הזה;

(גימ' 7537ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שמות כד) : כל אשר דבר יהוה נעשה ונשמע (גימ' 1674)

(דברים ה) : מי יתן והיה לבבם זה להם (גימ' 697)

(תהלים עח) : ויפתוהו בפייהם ובלשונם יכזבו לו ולבם

לא נכון עמו ולא נאמנו בבריתו (גימ' 2320)

(דברים ט) : הרף ממני ואשמידם (גימ' 826)

(במדבר יד) : סלחתי כדברך (גימ' 754)

(דברים ג) : אעברה נא ואראה את הארץ הטובה (גימ' 1266)

(גימ' 7537)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ז' : מהו לא בלו שלמותיכם מעליכם א"ר יוסי בר חנינא מה שהיה עליהן לא בלו אבל מה שהיה להן בתוך התיבות נתבלו. ד"א לא בלו שלמותיכם ר"א בנו של רשב"י שאל את ר"ש בן יוסי חמיו כלי קוריים יצאו עם ישראל במדבר א"ל אותן הבגדים שהיו עליהן מה שהלבישו אותן מלאכי השרת בסיני לפיכך לא נתבלו א"ל ולא היו גדילין והיו הבגדים קטנים להם א"ל אל תתמה על זו. החילוון הזה כשגדל מלבושו גדל עמו. א"ל ולא היו צריכין תכבוסת א"ל הענן היה שף בהן ומלבנן א"ל ולא היו נשרפים מן הענן שהוא אש א"ל אל תתמה על זו אסיטון הזה אין משהצין אותו אלא באש אף בגדיהם שהיו מעשה שמים היה הענן שף בהן ואינו מזיקן א"ל ולא היו עושין מאכולת א"ל במיתתן לא נגעה בהן רמה בחייהן על אחת כמה וכמה א"ל ולא היה ריחן רע מכח הזיעה א"ל היו מתענגים בנאות דשאים של באר והיה ריחן מפעפע בכל העולם מנין שנאמר (שיר ד) וריח שלמותיך כריח לבנון וכל השבח הזה מהיכן ממעיך גנים באר מים חיים:

ד"א ואולך אתכם ארבעים שנה במדבר א"ר יהודה בוא וראה ענותנותו של הקב"ה בנוהג שבעולם אדם יש לו בן והוא טוענו אם מצער אותו מיד הוא משליכו כביכול הקב"ה אינו כן אלא היו ישראל במדבר מ' שנה והיו מבעיסין אותו והוא טוענן מנין שנא' (דברים א) במדבר אשר ראית וגו'. ד"א אמר ר"ל מהו אשר נשאך נשאן וגידלן שעשה אותן כאלוהות שנאמר (תהלים פב) אני אמרתי אלהים אתם. ד"א אמר רשב"י בנוהג שבעולם אדם אם יש לו בן נותנו לשפחה שתניקהו ואם אין לו שפחה נותנו למניקה וכמה היא מניקה אותו ב' גו' שנים כביכול הקב"ה אינו כן אלא (ישעיה מו) ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול וגו' א"ל הקב"ה בני חייכם כשם שגידלתי אתכם בעוה"ז כך אני מגדיל ומייקר אתכם לעתיד לבוא מנין שנא' (ירמיה לא) הבן יקיר לי אפרים וגו' :

נושא הדרשה : משנה יא לא בלו שלמותיכם מעליכם

התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

לא-בלו שלמותיכם מעליכם, ונעלך לא-בלתה מעל רגלך. לחם לא אכלתם, ויין ושכר לא שתיתם--למען,

(גימ' 6087ה)

תדעו, כי אני יהוה, אלהיכם. ותבאו, אל-המקום הזה;

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שיר ד) : וריח שלמותיך כריח לבנון

(גימ' 1428א)

(דברים א) : במדבר אשר ראית

(גימ' 1760ס"פ)

(תהלים פב) : אני אמרתי אלהים אתם

(גימ' 1239)

(ישעיה מו) : ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול

(גימ' 872)

(ירמיה לא) : הבן יקיר לי אפרים

(גימ' 788ס"פ)

(גימ' 6087)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

פרשת נצבים

דברים רבה פרשה ח' : הלכה אדם מישראל שלא התפלל תפלת השחר או תפלת מוסף או תפלת המנחה. הרבה פעמים שלא פנה להתפלל או מקוצר שהיה עושה צרכיו או שהיה מהלך בדרך ושכח להתפלל אי זו שעה מותר לו להתפלל ויצא בה ידי חובתו כיצד הוא צריך לעשות כך שנו חכמים תפלת השחר עד חצות תפלת המנחה עד הערב תפלת הערב אין לה קבע. אבל של מוספין כל היום. אר"א שכח ולא התפלל תפלת המוסף ובא להתפלל תפלת המנחה מתפלל תפלת המנחה ואח"כ תפלת המוסף למה הכל בעתה מתבראת ותפלת הערב אין לה קבע עד שיעלה עמוד השחר למה שכן כתיב (משלי ח) אני אוהבי אהב ומשחרי ימצאני וכל מי שמתפלל ומכוון את לבו לתפלה סימן טוב לו שתפלתו נתקבלה שנא' (תהלים ז) תאות ענוים שמעת ה' וגו'. גדולה היא התפלה לפני הקב"ה אמר ר"א רצונך לידע כחה של תפלה אם אינה עושה כולה חציה היא עושה. קין עמד על הבל אחיו והרגו יצאה גזירה (בראשית ד) נע ונד תהיה בארץ מיד עמד ונתודה לפני הקב"ה שנא' (שם) גדול עוני מנשוא אמר לפניו רבש"ע כל העולם אתה סובל ולעוני אי אתה סובל כתבת (מיכה ז) נושא עון ועובר על פשע סלח לעוני שהוא גדול. מיד מצא חסד לפני הקב"ה ונמנע ממנו נע חצי הגזירה שכן כתיב (בראשית ד) וישב בארץ נוד מכאן אתה למד שגדולה התפלה לפני הקב"ה. וכן חזקיהו הנביא בשעה שא"ל (ישעיה לח) צו לביתך כי מת אתה מיד ויסב חזקיהו פניו אל הקיר א"ל הקב"ה שמעתי את תפלתך וגו' והוספתי על ימך חמש עשרה שנה שכן כתיב (תהלים קמה) רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם:

נושא הדרשה : משנה א כוחה של תפילה
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

לְאַהֲבָה אֶת-יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ--לְמַעַן חַיֶּיךָ. וְנָתַן יְהוָה אֱלֹהֶיךָ, אֶת כָּל-הָאֲלוֹת הָאֵלֶּה, עַל-אִיבֶיךָ וְעַל-שִׁנְאֶיךָ, אֲשֶׁר רָדַפְנוּךָ. וְאַתָּה תֵּשׁוּב, וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל יְהוָה; וְעָשִׂיתָ, אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ, הַיּוֹם. וְהוֹתִירָךְ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדָךְ, בְּפָרִי בְטָנְךָ וּבְפָרִי בְהִמְתָּךְ
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי ח) : אני אוהבי אהב ומשחרי ימצאני	(גימ' 858)
(תהלים י) : תאות ענוים שמעת יהוה	(גימ' 1819)
(בראשית ד) : נע ונד תהיה בארץ	(גימ' 893)
(שם) : גדול עוני מנשוא	(גימ' 590אה)
(מיכה ז) : נושא עון ועובר על פשע	(גימ' 1317)
(בראשית ד) : וישב בארץ נוד	(גימ' 767ס"ת)
(ישעיה לח) : צו לביתך כי מת אתה	(גימ' 1434)
(ישעיה לח) : ויסב חזקיהו פניו אל הקיר	(גימ' 706)
(תהלים קמה) : רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם	(גימ' 3043)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 11427)

דברים רבה פרשה ח' : כי המצוה הזאת הלכה אדם מישראל שעומד לקרות בתורה כיצד מברך כך שנו חכמים הפותח והחותם בתורה מברך לפניו ולאחריה ומנין שטעונה ברכה לפניו ולאחריה שכתוב (שם קיט) בא"י ואח"כ למדני חקיד הרי ברכה לפניו. ומנין שטעונה ברכה לאחריה. א"ר שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן שכתוב אחר השירה וזאת הברכה מששנה להן את התורה ואח"כ בירך הרי ברכה לאחריה. ד"א אמר הקב"ה אם נזקקת לברכתה של תורה אף אני מברך אותך שנא' (שמות כ) בכל המקום אשר אזכיר את שמי וגו'. ד"א רבן אמרי אמר הקב"ה אם ברכת את התורה לעצמך את מברך מנין שנא' (משלי ט) כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים ואם תאמרו שמא לרעתכם נתתי לכם את התורה לא נתתי אותה לכם אלא לטובתכם שמלאכי השרת נתאוו לה ונעלמה מהן שנאמר (איוב כח) ונעלמה מעיני כל חי אלו החיות ומעוף השמים נסתרה אלו המלאכים מנין שנאמר (ישעיה ו) ויעף אלי אחד מן השרפים א"ל בני ממלאכי השרת היא נפלאות אבל מכס אינה נפלאות מנין ממה שקרינו בענין כי המצוה אשר אנכי מצוך היום לא נפלאות היא ממך:

נושא הדרשה : משנה ב ברכות התורה
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

כי המצוה הזאת, אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם--לֹא-נִפְלְאת הוּא מִמֶּךָ, וְלֹא רָחֲקָה הוּא. לֹא בְשָׁמַיִם, הוּא : לֵאמֹר, מִי יַעֲלֶה-לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקְחֶהָ לָנוּ, וְיִשְׁמַעְנֵנו אֹתָהּ, וְנַעֲשֶׂנָּה. וְלֹא-מֵעֶבֶר לָיִם, הוּא : לֵאמֹר, מִי יַעֲבֹר-לָנוּ אֶל-עֶבֶר הַיָּם וְיִקְחֶהָ לָנוּ,
 כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(שם קיט) : ברוך אתה יהוה למדני חקיד	(גימ' 958אתה)
(שמות כ) : בכל המקום אשר אזכיר את שמי	(גימ' 1733)
(משלי ט) : כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים	(גימ' 1392)
(איוב כח) : ונעלמה מעיני כל חי	(גימ' 449)
(שם) : ומעוף השמים נסתרה	(גימ' 1437ס"ת)
(ישעיה ו) : ויעף אלי אחד מן השרפים	(גימ' 1129ס"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7098)

דברים רבה פרשה ח' : זשי"ה (משלי כד) ראמות לאויל חכמות בשער לא יפתח פיהו. מהו ראמות לאויל חכמות א"ר תנחומא הטיפש הזה נכנס לבית הכנסת והוא רואה אותן שנושאים ונותנים בתלמוד והוא אינו יודע מה הן אומרין הוא מתבייש שנא' בשער לא יפתח פיהו ואין שער אלא סנהדרין דכתיב (דברים כד) ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים. ד"א רבן אמרי הטיפש הזה נכנס לבית הכנסת ורואה אותן עוסקים בתורה והוא אומר להן היאך אדם למד תורה תחלה אומרים לו תחלה קורא במגילה ואח"כ בספר ואח"כ בנביאים ואח"כ בכתובים משהוא גומר את המקרא שונה את התלמוד ואח"כ בהלכות ואח"כ באגדות כיון ששומע כך אומר בלבו אימתי אני למד כל זאת וחוזר מן השער הוי בשער לא יפתח פיהו. א"ר ינאי למה"ד לככר שהיה תלוי באויר טיפש אומר מי יוכל להביאו ופקח או' לא אחד תלה אותו מביא סולם או קנה ומוריד אותו כך כל מי שהוא טיפש אומר אימתי אקרא כל התורה ומי שהוא פיקח מהו עושה שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה כולה אמר הקדוש ב"ה לא נפלאות היא ואם נפלאות היא ממך שאין אתה עסוק בה הוי כי המצוה הזאת:

נושא הדרשה : משנה ג התורה לא בשמים היא
 התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש :

לֹא בְשָׁמַיִם, הוּא : לֵאמֹר, מִי יַעֲלֶה-לָנוּ הַשָּׁמַיְמָה וְיִקְחֶהָ לָנוּ, וְיִשְׁמַעְנֵנו אֹתָהּ, וְנַעֲשֶׂנָּה. וְלֹא-מֵעֶבֶר לָיִם, הוּא : לֵאמֹר, מִי יַעֲבֹר-לָנוּ אֶל-עֶבֶר הַיָּם וְיִקְחֶהָ לָנוּ,
 (גימ' 4645ה)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי כד) : ראמות לאויל

(גימ' 954ר"ת)

(משלי כד) : חכמות בשער

(גימ' 1246ס"פ)

(משלי כד) : לא יפתח פיהו

(גימ' 630)

(דברים כד) : ועלתה יבמתו השערה אל הזקנים

(גימ' 1815א)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 4645)

דברים רבה פרשה ח' : זש"ה (משלי ד) כי חיים הם למוצאיהם וגו' א"ר חייא קילורית לעין מלוגמא למכה כוס עיקרין לבני מעיים. קילורית לעינים דכתיב (תהלים יט) מצות ה' ברה מאירת עינים מלוגמא למכה דכתיב (משלי ג) רפאות תהי לשרך וכוס עיקרין לבני מעיים דכתיב (שם) ושקוי לעצמותיך. ד"א כי חיים הם למוצאיהם למי שמוציאן מפיו מעשה בתלמיד אחד של ר"א בן יעקב שהיה ממחר בכל תלמודו בשעה אחת פעם אחת חלה ושכח את כל תלמודו מי גרם לו ע"י שלא היו אומרו מפיו ונתפלל עליו ר"א בן יעקב וחזר כל תלמודו. ד"א כי חיים הם למוצאיהם למי שמוציאן לאחרים. ד"א כי חיים הם למוצאיהם למי שממציא אותן מנין שנאמר כל המצוה מהו כל המצוה עד שתכלה כל המצוה ולכל בשרו מרפא לרמ"ח איברים שיש בו הרי כי המצוה הזאת. דבר אחר כי המצוה הזאת אמר ר' חייא בר אבא כל מי שמתחיל במצוה ואינו גומרה גורם שיקבור אשתו ובניו וממי את למד מיהודה שהתחיל במצוה ולא גמרה כיצד בשעה שבא יוסף אצל אחיו ובקשו להרוג אותו שנאמר (בראשית לו) לכו ונהרגוהו עמד יהודה ולא הניחן מניין שנאמר מה בצע כי נהרוג את אחינו ושמעו לו מפני שהיה מלך עליהן ואילו אמר להן נחזירנו אצל אבינו היו שומעין לו וע"י שהתחיל במצוה ולא גמרה קבר אשתו ושני בניו שנאמר (שם לח) ותמת בת שוע אשת יהודה וכתוב וימת ער ואונן בארץ כנען. ד"א כי המצוה הזאת א"ר לוי בשם רבי חמא בר חנינא כל מי שמתחיל במצוה ואינו גומרה ובא אחר וגומרה נקראת על שמו שגמרה כיצד משה התחיל במצוה שנטל עצמותיו של יוסף עמו מנין שנאמר (שמות יג) ויקח משה את עצמות יוסף עמו וגו' וע"י שלא הכניסן לא"י נקראת על שמן של ישראל שקברו אותן שנאמר (יהושע כד) ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם אשר העלה משה ממצרים אין כתיב כאן אלא אשר העלו בני ישראל. ולמה קברו אותן בשכם משל למה"ד לגנבים שגנבו חבית של יין הרגיש בהם בעל חבית אמר להם יערב עליכם אלא בחייכם משאתם שותים את היין החזירו את הקנקן למקומו כך בשעה שמכרו השבטים את יוסף משכם מכרו אותו שנא' (בראשית לו) ויאמר ישראל אל יוסף הנה אחיך רועים בשכם א"ל הקב"ה משכם מכתם אותו החזירו עצמותיו לשכם כיון שגמרו את המצוה נקראת על שמן הוי כי המצוה הזאת:

נושא הדרשה : משנה ד שבר קיום המצוות

התאמה גימטריית לצוטטו הפסוקים במדרש :

כי תשמע, בקול יהוה אלוהיך, לשמור מצוותיו וחוקותיו, הכתובה בספר התורה הזה : כי תשוב אל-יהוה אלוהיך, בכל-לבבך ובכל-נפשך. כי המצוה הזאת, אשר אנוכי מצווך היום--לא-נפלאה היא ממך, ולא רחוקה היא. לא בשמיים, היא : לאמור, מי יעלה-לנו השמימה וייקחהא לנו, וישמיענו אותה, ונעשנה. ולא-מעבר לים, היא : לאמור, מי יעבור-לנו אל-עבר הים וייקחהא לנו, וישמיענו אותה, ונעשנה. כי-קרוב אליך הדבר, מאוד : בפיך ובלבבך, לעשותו.

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 428ר"ת)

(משלי ד) : כי חיים הם למוצאיהם

(גימ' 1600)

(תהלים יט) : מצות יהוה ברה מאירת עינים

(גימ' 2282ר"ת)

(משלי ג) : רפאות תהי לשרך

(גימ' 1101א)

(שם) : ושקוי לעצמותיך

(גימ' 331)

(בראשית לו) : לכו ונהרגוהו

(גימ' 3630ס"ת)

(שם לח) : ותמת בת שוע אשת יהודה

(גימ' 1322)

(שם לח) : וימת ער ואונן בארץ כנען

(גימ' 1748)

(שמות יג) : ויקח משה את עצמות יוסף עמו

(גימ' 3474)

(יהושע כד) : ואת עצמות יוסף אשר העלו בני ישראל ממצרים קברו בשכם

(גימ' 15886)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה ח' : ד"א כי המצוה וגו' לא בשמים היא אמר להן משה שלא תאמרו משה אחר עומד ומביא לנו תורה אחרת מן השמים כבר אני מודיע אתכם לא בשמים היא שלא נשתייר הימנה בשמים. ד"א אמר רבי חנינא היא וכל כלי אומנותה ניתנה ענותותה צדקה וישרותה ומתן שכרה. ד"א מהו לא בשמים היא שמואל אמר אין התורה מצויה באיסטרולוגין שאומנותן בשמים אמרו לשמואל הרי אתה איסטרולוגין וגדול בתורה אמר להן לא הייתי מביט באיסטרולוגים אלא בשעה שהייתי פנוי מן התורה אימתי כשהייתי נכנס לבית המים. ד"א לא בשמים היא אמרו לו רבינו משה הרי אתה אומר לנו לא. בשמים היא ולא מעבר לים היא והיכן היא אמר להן במקום קרוב היא בפיך ובלבבך לעשותו אינה רחוקה מכם קרובה היא לכם. ד"א בפיך ובלבבך לעשותו רבן אמרי ז' דברים אמר שלמה על העצל ומה שאמר משה היה גדול מכולם כיצד אמרו לעצל רבך בעיר לך ולמוד תורה ממנו והוא משיב אותן ואומר להן מתיירא אני מן הארי שבדרך מנין שנאמר (משלי כו) אמר עצל שחל בדרך. אמרו לו הרי רבך בתוך המדינה עמוד ולך אצלו אמר להן מתיירא אני שלא יהא ארי בתוך הרחובות שנאמר ארי ברחובות. אמרו לו הרי הוא דר אצל ביתך אמר להן והארי בחוץ שנאמר אמר עצל ארי בחוץ. א"ל בתוך הבית השיב להן ואם הולך אני ומוצא את הדלת נעול אני מחזר ובא. אמרו לו פתוח הוא מנין שנאמר (שם) הדלת תשוב על צירה ועצל

על מטתו. לסוף שלא היה יודע מה להשיב אומר להן או הדלת פתוח או נעול מבקש אני לישן עוד מעט מנין שנאמר (שם) עד מתי עצל תשכב וגו'. עמד משנתו בבוקר נתנו לפניו לאכול הוא מתעצל לתת לתוך פיו מנין שנאמר (שם יט) טמן עצל ידו בצלחת נלאה להשיבה אל פיו ואיזה שביעי (שם כו) מחורף עצל לא יחרוש ושאל בקציר ואין. מהו מחורף עצל לא יחרוש אר"ש בן יוחאי זה שאינו למד תורה בנערותו ומבקש ללמוד בזקנותו ואינו יכול וזהו ושאל בקציר ואין. ומה שאמר משה היה גדול מכולן מניין כי קרוב אליך הדבר מאד בפיך ובלבדך לעשותו הוצא דבר מתוך פיך:

נושא הדרשה: משנה ו לא בשמים היא	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי המצוה הזאת, אשר אנכי מצוך היום--לא-נפלאות הוא ממך, ולא רחקה הוא. לא בשמים, הוא: לאמר, מי יעלה-לנו השמימה ויקחה לנו, וישמענו אתה, ונעשנה. ולא-מעבר לים, הוא: לאמר, מי יעבר-לנו אל-עבר הים ויקחה לנו, וישמענו אתה, ונעשנה.	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(משלי כו): אמר עצל שחל בדרך	(גימ' 995)
(שם): הדלת תסוב על צירה ועצל על מטתו	(גימ' 2744 ר"ת)
(שם): עד מתי עצל תשכב	(גימ' 1440 ת)
(שם יט): טמן עצל ידו בצלחת נלאה להשיבה אל פיו	(גימ' 1404)
(שם כו): מחורף עצל לא יחרוש ושאל בקציר ואין	(גימ' 1885)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 8468)

דברים רבה פרשה ח': ד"א כי קרוב אליך א"ר שמואל בר רב נחמן לה"ד לבת מלך שלא היה אדם מכירה והיה למלך אהוב אחד והיה נכנס למלך בכל שעה והיתה בתו של מלך עומדת לפניו אמר לו המלך ראה היאך אני מחבב אותך שאין בריה מכיר את בתו ועומדת לפניך כך אמר הקב"ה לישראל ראו מה אתם חביבים עלי שאין בריה בפלטין שלי מכיר את התורה ולכם נתתיה שנאמר (איוב כח) ונעלמה מעיני כל חי אבל אתם לא נפלאות היא ממך אלא קרוב אליך הדבר מאד אמר להן הקב"ה בני אם יהיו דברי תורה קרובים לכם אף אני קורא אתכם קרובים שכן כתיב (תהלים קמח) לבני ישראל עם קרובו הללויה:

נושא הדרשה: משנה ז חביבין ישראל שנתנה להם תורה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
כי-קרוב אליך הדבר, מאד: בפיך ובלבדך, לעשותו.	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב כח): ונעלמה מעיני כל חי	(גימ' 453 ת)
(תהלים קמח): לבני ישראל עם קרובו הללויה	(גימ' 1200 אתר"פ)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 1653)

פרשת וילך

דברים רבה פרשה ט': ויאמר ה' אל משה הן קרבו ימך הלכה אדם מישראל שמתו מוטל לפניו מהו שיהא מותר לו להתפלל. כך שנו חכמים מי שמתו מוטל לפניו פטור מק"ש ומן התפלה ולמה למדונו רבותינו כן כיון שרואה צרתו לפניו דעתו מובלגת אבל משנקבר כל שבעת ימי האבל הוא זקוק לכל דבר של מצוה ומנין אתה למד לאבל שבעת ימים א"ר אבא בר אבינא שכן מצינו ביוסף (בראשית נ) ויעש לאביו אבל שבעת ימים והשבת עולה מן המנין. א"ר יוסי בר זבידא בשם ריש לקיש יש לך ללמוד ממקום אחר מנין שנא' (עמוס ח) והפכתי חגיכם לאבל מה ימי החג ז' אף ימי האבל ז'. אמרו רבותינו מעשה היה בימי ר"ש בן חלפתא שהלך לברית מילה וסעד שם אביו של תינוק והשקה אותו יין ישן בן ז' שנים אמר להן מן היין הזה אני מיישן לשמחתו של בני היו סועדין עד חצי הלילה. ר"ש בן חלפתא שהיה בטוח על כחו יצא לו בחצי הלילה לילך לעירו. מצא שם מלאך המות בדרך וראה אותו משונה א"ל מי אתה א"ל שלוחו של מקום א"ל ומפני מה אתה משונה א"ל אני משיחתן של בריות שהן אומרים כך וכך אנו עתידין לעשות ואינו יודע אימתי הוא נקרא למות אותו האיש שהיית סועד אצלו ואמר לכם מן היין הזה אני מיישן לשמחת בני והרי הגיע פרקו ליטול אחר לי יום. אמר לו הראה לי את פרקי אמר לו לא עליך ולא על כיוצא בך אני שולט פעמים שהקב"ה חפץ במעשים הטובים ומוסיף בכס חיים שנאמר (משלי ז) יראת ה' תוסיף ימים רבנן אמרי קשה לפני הקב"ה לגזור מיתה על הצדיקים מנין שנאמר (תהלים קטז) יקר בעיני ה' המותה לחסידיו תדע לך כך היה צ"ל למשה הנה אתה מת ולא אמר כך אלא הניח אותו ותלה המיתה בימים מניין ממה שקרינו בענין (דברים לא) הן קרבו ימך למות:

נושא הדרשה: משנה א יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
הן קרבו ימך למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד ואצונו וילך משה ויהושע ויתיצבו באהל מועד	
(גימ' 4360 ר"פת)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית נ): ויעש לאביו אבל שבעת ימים..	(גימ' 1340)
(עמוס ח): והפכתי חגיכם לאבל	(גימ' 665)
(משלי ז): יראת יהוה תוסיף ימים..	(גימ' 1293)
(תהלים קטז): יקר בעיני יהוה המותה לחסידיו	(גימ' 1062)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 4360)

דברים רבה פרשה ט': זש"ה (קהלת ט) שבת וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ וגו'. ומהו כי לא לקלים המרוץ א"ר תנחומא המקרא הזה מדבר במשה כיצד אתמול היה עולה לרקיע כנשר עכשיו היה מבקש לעבור את הירדן ואינו יכול שנא' כי לא תעבור את הירדן הזה. ולא לגבורים המלחמה אתמול היו מלאכים מרתתין לפניו ועכשיו הוא אומר (שם ט) כי יגורתי מפני האף והחמה וגם לא לחכמים לחם אתמול (משלי כא) עיר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה מן השמים ועכשיו ניטלה ממנו ונתנה ליהושע בן נון. וגם לא לנבונים עושר אתמול היה מסיח כעשיר שוב מחרון אפך סלח נא לעון העם הזה ועכשיו הוא מסיח כרש ואתחנן עשה עמי חנם. וגם לא ליודעים חן אתמול היה יודע היאך לרצות את בוראו קומה ה' שובה ה' ועכשיו משנתחנן כל שבעת הימים לסוף אמר לו הקב"ה הן קרבו ימיך:

נושא הדרשה: משנה ב משה שהגיע זמנו למות	
התאמה גימטרית לצ'טוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, הן קרבו ימיך למות--קרא את-יהושע והתיצבו באהל מועד, ואצונו; וילך משה ויהושע, ויתיצבו באהל מועד. וירא יהוה באהל, בעמוד ענן; כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(קהלת ט): שבת וראה תחת השמש כי לא לקלים המרוץ	(גימ' 2989)
(שם ט): כי יגורתי מפני האף והחמה	(גימ' 989)
(משלי כא): עיר גבורים עלה חכם ויורד עוז מבטחה מן השמים..	(גימ'1592תה)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש.	(גימ' 5570)

דברים רבה פרשה ט': זש"ה (קהלת ח) אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח רבי יהודה ורבי נחמיה רבי יהודה אומר אין אדם שליט במלאך המות לכלות אותו ממנו. ואין רוח אלא מלאך שנא' (תהלים קד) עושה מלאכיו רוחות. רבי נחמיה אומר אין אדם שליט ברוח בגליות לכלותם מן העולם ואין רוח אלא גליות שנא' (דניאל ז) וארו ארבע רוח שמיא. ד"א ר"א בן יעקב אומר אין אדם שליט בנפשו לכלות אותה למה שבללה הקב"ה בכל הגוף שאילו בללה הקב"ה באבר אחד כשהיה מגיע לאדם צרה היה חותך אותו אבר ומת לפיכך היא בכל הגוף כדי שלא יהא יכול לכלותה הוי אין אדם שליט ברוחו. מהו ואין משלחת במלחמה אין אדם יכול לומר בשעה שנוטה למות הריני משלח לעבדי תחתי. רבי שמעון בן חלפתא אומר אין אדם יכול לעשות כלי זיין ולהנצל ממלאך המות כענין שנאמר (ד"ה ב לב) ויעש שלח לרוב ומגינים. מהו ואין שלטון ביום המות אין אדם שליט לומר המתני לי עד שאעשה חשבונותי ועד שאצוה לביתי ואח"כ אני בא. ד"א מהו ואין שלטון אין מלאך המות אומר הואיל וזה מלך נוותר לו עוד יום אחד או שני ימים אין לפניו באותו היום משוא פנים. תדע לך שכל ימיו של דוד נקרא מלך שנאמר (מלכים א א) והמלך דוד זקן כיון שהגיע למיתתו אין כתיב בו מלכות מניין שנא' (שם א ב) ויקרבו ימי דוד למות. ולא ימלט רשע את בעליו אין אדם יכול ליתן לפניו אנקליטין אין אדם יכול לומר לפניו אנקלומא הרי משה אחר כל אותו השבח שראה כיון שהגיע יום מיתתו לא היה יכול לעכב מיד אמר לו הן קרבו ימיך למות:

נושא הדרשה: משנה ג אין שלטון ביום המות	
התאמה גימטרית לצ'טוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, הן קרבו ימיך למות--קרא את-יהושע והתיצבו באהל מועד, ואצונו; וילך משה ויהושע, ויתיצבו באהל מועד. וירא יהוה באהל, בעמוד ענן; ויעמד עמוד הענן, כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
קהלת ח): אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח	(גימ' 1410את)
(תהלים קד): עושה מלאכיו רוחות..	(גימ' 1108)
(דניאל ז): וארו ארבע רוח שמיא.	(גימ'1136ס"ת)
(ד"ה ב לב): ויעש שלח לרוב ומגינים	(גימ'1143את)
(מלכים א א): והמלך דוד זקן..	(גימ' 275ת)
(שם א ב): ויקרבו ימי דוד למות..	(גימ' 924ר"ת)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5996)

דברים רבה פרשה ט': ד"א א"ל משה רבש"ע אחר כל אותו הכבוד ואותה הגבורה שראו עיני אני מת א"ל הקב"ה משה (תהלים פט) מי גבר יחיה ולא יראה מות. מהו מי גבר יחיה. א"ר תנחומא מי גבר כאברהם שירד לכבשן האש וניצל ואח"כ (בראשית כה) ויגוע וימת אברהם. מי גבר כיצחק שפשט צוארו על המזבח ואח"כ אמר (שם כז) הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי. מי גבר כיעקב שנתפגש עם המלאך ואח"כ (שם מז) ויקרבו ימי ישראל למות. מי גבר כמשה שדבר עם בוראו פנים בפנים ואח"כ הן קרבו ימיך למות:

נושא הדרשה: משנה ד מי גבר יחיה ולא יראה מות	
התאמה גימטרית לצ'טוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, הן קרבו ימיך למות--קרא את-יהושע והתיצבו באהל מועד, ואצונו; וילך משה ויהושע, ויתיצבו באהל מועד.. כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים פט): מי גבר יחיה ולא יראה מות..	(גימ' 987)
(בראשית כה): ויגוע וימת אברהם	(גימ'814אה)
(שם כז): הנה נא זקנתי לא ידעתי יום מותי..	(גימ'1739א)
(שם מז): ויקרבו ימי ישראל למות	(גימ'1457ר"ת)

דברים רבה פרשה ט': ד"א מהו הן א"ר סימא היום קובל לפני הקדוש ב"ה אמר רבשי"ע איני זו ואיני שוקע ומשה קיים. ד"א רבנן אמרי כיון שידע משה שהיה לו למות באותו היום מה עשה. א"ר ינאי כתב י"ג תורות י"ב ליי"ב שבטיים ואחת הניח בארון שאם יבקש לזייף דבר שיהיו מוצאים אותה שבארון. אמר משה מתוך שאני עסוק בתורה שכלה חיים היום שוקע והגזירה בטלה מה עשה הקב"ה רמז לשמש והיה עומד ומתקשה כנגדו אמר איני שוקע ומשה קיים בעולם לפיכך איוב מפרשה (איוב ל) אם לא בכיתי לקשה יום שנתקשה היום כנגדו. הן מהו הן קרבו ימיך כאדם שאומר לחבירו פלוני קבל עליך לפני המלך. קרא את יהושע אמר לפניו רבשי"ע יטול יהושע ארכי שלי ואהא חי אמר הקדוש ב"ה עשה לו כדרך שהוא עושה לך מיד השכים משה והלך לביתו של יהושע נתיירא יהושע ואמר משה ר' בוא אצלי יצאו להלך הלך משה לשמאלו של יהושע וכנסו לאהל מועד ירד עמוד הענן והפסיק ביניהם משנסתלק עמוד הענן הלך משה אצל יהושע ואמר מה אמר לך הדיבור א"ל יהושע כשהיה הדיבור נגלה עליך יודע הייתי מה מדבר עמך. אותה שעה צעק משה ואמר מאה מיתות ולא קנאה אחת ושלמה מפרשה (שיר ח) כי עזה כמות אהבה קשה כשאול קנאה. אהבה שאהב משה ליהושע ומה שקנא משה ביהושע כיון שקיבל עליו למות התחיל הקדוש ברוך הוא מפייו אמר ליה חייך בעולם הזה הנהגת את בני אף לעתיד לבא על ידיך אני מנהיג אותן מנין שנאמר (ישעיה סג) ויזכור ימי עולם משה עמו:

נושא הדרשה: משנה ט קנאה ביהושע	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
הן קרבו ימיך למות קרא את יהושע והתיצבו באהל מועד, ואצונו וילך משה ויהושע	(גימ' 3656)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(איוב ל): אם לא בכיתי לקשה יום..	(גימ' 1005)
(שיר ח): כי עזה כמות אהבה	(גימ' 591)
(שיר ח): קשה כשאול קנאה.	(גימ' 1141 ר"תספה)
(ישעיה סג): ויזכור ימי עולם משה עמו	(גימ' 916)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3656)

פרשת האזינו

דברים רבה פרשה י': הלכה אדם מישראל שהיה חושש באזנו מהו שיהא מותר לרפאותו בשבת כך שנו חכמים כל שספק נפשות דוחה את השבת וזו מכת האזון אם סכנה היא מרפאים אותה בשבת רבנן אמרי מבקש אתה שלא לחוש באזניך ולא אחד מאיבריך הטה אזנך לתורה ואת נוחל חיים מנין שנא' (ישע' נה) הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם. א"ר חנינא בר פפא כל מי שמסיר אזנו משמוע תורה תפלתו נמאסת שנא' (משלי כז) מסיר אזנו משמוע תורה גם תפלתו תועבה. רבי לוי אמר האזון לגוף קקינקל לכלים שכן הקינקל כמה כלים ניתנין עליו ואת נותן מוגמר תחתיו וכולם מתעשנים כך מאתים וארבעים ושמונה איברים שבאדם הזה על ידי האזון כולן חיינ מניין שנא' שמעו ותחי נפשכם אמר הקב"ה אם הטית אזנך לתורה כשתבא לפתוח בד"ת הכל משתתקים לפניך ושומעים דבריך כשם שהטית אזנך לשמוע ד"ת ומהיכן את למד ממש רבינו שעי"י שהטה אזנו לתורה בשעה שבא לפתוח בד"ת נשתתקו העליונים ותחתונים והאזינו דבריו מנין ממה שקרינו בענין האזינו השמים ואדברה וגו':

נושא הדרשה: משנה א האזינו השמים, ואדברה ותשמע הארץ	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
האזינו השמים, ואדברה ותשמע הארץ, אמרי פי יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירם עלידשא...	(גימ' 5125ה)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(ישע' נה): הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם	(גימ' 1940 ר"ת)
(משלי כז): מסיר אזנו משמוע תורה ..	(גימ' 1743 ס"תתא)
(משלי כז): גם תפלתו תועבה	(גימ' 1442)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 5125ה)

דברים רבה פרשה י': זש"ה (קהלת ג) ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם עליו אין להוסיף וגו' א"ר יוסי בן זמרא מהו עליו אין להוסיף וגו' כך אמר הקב"ה מתחלת ברייתו של עולם (בראשית א) יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד וגו' ומפני מה כתיב (עמוס ה) הקורא למי הים וישפכם על פני הארץ ה' שמו שייראו מלפניו שיהיו הבריות יראים מלפניו למה"ד למדינה שמרדה במלך מה עשה המלך הביא לגיון אחד קשה והקיפה כדי שיהיו בני המדינה רואין אותו ומתיראין מלפניו. ד"א כך ברא הקב"ה את עולמו יום שיהא יום ולילה שיהא לילה. בא יעקב ועשה את היום לילה ששקע לו הקב"ה את השמש שלא בעונתה שנאמר (בראשית כח) ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש בא יהושע ועשה הלילה יום שנא' (יהושע ז) שמש בגבעון דום הרי שהצדיקים גורעים ומוסיפים על דבריו של הקב"ה כדי שיהיו הבריות יראין מלפניו. ד"א כך ברא הקדוש ב"ה שיהא הים ים. ושתהא היבשה יבשה. בא משה ועשה את הים יבשה שנאמר (שמות יד) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים בא אלישע ועשה את היבשה ים שנא' (מלכים ב ג) כה אמר ה' עשה הנחל הזה גבים וגו' והנחל ההוא ימלא מים. כך ברא הקב"ה את החורף שיהא חורף ואת הקיץ שיהא קיץ בא אליהו ועשה את החורף קיץ שכן כתיב (שם א יז) חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי בא שמואל ועשה את הקיץ חורף שכן כתיב (שמואל א יב) הלא קציר חטים היום אקרא אל ה' ויתן קולות ומטר. ד"א כך ברא הקב"ה את העליונים לעליונים ואת התחתונים לתחתונים

שכך כתיב (תהלים קטו) השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם בא משה ועשה את התחתונים לעליונים ואת העליונים לתחתונים שכך כתיב (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים וגוי וירד ה' על הר סיני. ד"א כך ברא הקב"ה שמים וארץ שיהיו מקלסים אותו מנין שנאמר (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל כיון שבא משה שיתק אותן מנין שנאמר האזינו השמים:

נושא הדרשה: משנה ב כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
האזינו השמים, ואדברה; ותשמע הארץ, אמרי-פי. יערף כמטר לקחי, תזל כטל אמרתי, כשעירם עלי-דשא, וכרביבים עלי-עשב. כי שם יהוה, אקרא: הבו גדל, לאלהינו. הצור תמים פעלו, כי כל-דרכיו משפט: אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא. שחת לו לא, בניו מומם: דור עקש, ופתלתל. ה ליהוה, תגמלו-זאת-- עם נבל, ולא חכם: הלוא-הוא אביך קנך, הוא עשך ויכננך. (גימ' 14397א)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(קהלת ג): ידעתי כי כל אשר יעשה האלהים הוא יהיה לעולם	עליו אין להוסיף.
(גימ' 2196את)	(בראשית א): יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד..
(גימ' 1690)	(בראשית כח): ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש.
(גימ' 1471)	(יהושע י): שמש בגבעון דום.
(גימ' 823)	(שמות יד): ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים
(גימ' 1503את)	(מלכים ב ג): כה אמר יהוה עשה הנחל הזה גבים
(גימ' 832)	(שם): והנחל ההוא ימלא מים.
(גימ' 287)	(שם א יז): חי יהוה אם יהיה השנים האלה טל ומטר
(גימ' 1262)	כי אם לפי דברי.
(גימ' 2186)	(שמואל א יב): הלא קציר חטים היום אקרא אל יהוה
(גימ' 578)	ויתן קולות ומטר
(גימ' 681)	(שמות יט): ומשה עלה אל האלהים..
(גימ' 888)	(שם): וירד יהוה על הר סיני
(גימ' 14397)	(תהלים יט): השמים מספרים כבוד אל.
	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

דברים רבה פרשה י': זש"ה (שמואל ב כג) אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם. ומהו צדיק מושל יראת אלהים הצדיקים מושלים כביכול שהקדוש ב"ה מושל כיצד כל מה שהקב"ה עושה הצדיקים עושין כיצד הקב"ה פוקד עקרות ואלישע פקד את השונמית מנין שנאמר (מלכים ב ד) למועד הזה כעת חיה את חובקת בן. הקב"ה מחיה מתים ואלישע החיה את בנה של שונמית. הקב"ה קורע ימים ואלהיו ואלישע קרעו ימים מנין שנאמר (שם ב) ואף הוא ויכה את המים ויחצו הנה והנה. הקב"ה מרפא בלא רטיה ואלישע ריפא את נעמן שלא ברטיה. הקב"ה ממתיק את המרים ואלישע המתיק את המרים שכך כתיב (שם) ויאמר קחו לי צלוחית חדשה וגוי וכתיב (שם) וירפאו המים. הקב"ה עוצר גשמים ואלהיו עצר את הגשמים שנאמר (שם א יז) חי ה' צבאות אם יהיה השנים האלה טל ומטר וגוי. הקב"ה מוריד את הגשמים ושמואל הוריד את הגשמים שנאמר (שמואל א יב) הלא קציר חטים היום אקרא אל ה' וגוי. הקב"ה מוריד האש ואלהיו הוריד את האש שנאמר (מלכים א יח) ותפל אש ה' ותאכל את העולה:

נושא הדרשה: משנה ג הקב"ה נתן כוח ביד הצדיק	
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
האזינו השמים, ואדברה; ותשמע הארץ, אמרי-פי. יערף כמטר לקחי, תזל כטל אמרתי, כשעירם עלי-דשא, וכרביבים עלי-עשב. כי שם יהוה, אקרא: הבו גדל, לאלהינו. הצור תמים פעלו, כי כל-דרכיו משפט: אל אמונה ואין עול, צדיק וישר הוא. שחת לו לא, בניו מומם: דור עקש, ופתלתל. ה ליהוה, תגמלו-זאת-- עם נבל, ולא חכם: הלוא-הוא אביך קנך, הוא עשך ויכננך.. (גימ' 14196א)	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(שמואל ב כג): אמר אלהי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם	(מלכים ב ד): למועד הזה כעת חיה את חובקת בן..
(גימ' 2372את)	(שם ב): ואף הוא ויכה את המים ויחצו הנה והנה.
(גימ' 2913ס"ת)	(שם): ויאמר קחו לי צלוחית חדשה..
(גימ' 882)	(שם): וירפאו המים
(גימ' 1898ס"ת)	(שם א יז): חי יהוה צבאות אם יהיה השנים האלה טל ומטר.
(גימ' 398)	(שמואל א יב): הלא קציר חטים היום אקרא אל יהוה
(גימ' 2089ס"ת)	(מלכים א יח): ותפל אש יהוה ותאכל את העולה..
(גימ' 1053ר"ת)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 2587ס"ת)	
(גימ' 14196)	

דברים רבה פרשה י': ד"א האזינו השמים א"ר יהושע דסיכנין מכאן אתה למד שיש לשמים פה. ולב. ואוזן. פה מנין דכתיב (תהלים יט) השמים מספרים כבוד אל. ולב מנין דכתיב (דברים ה) והחר בווער באש עד לב השמים. ואוזן מנין דכתיב האזינו. דבר אחר למה לשמים וארץ א"ר שמואל בר נחמן לה"ד

לאיסטרטיגין ששימש בבי' מדינות פרס וקלאונה עשה יו"ט אמר אם קורא אני לאלו אלו כועסים ואם קורא אני לאלו אלו כועסין מה עשה קרא לאלו ולאלו כך משה היה מן הארץ וגדל בשמים מנין שנא' (שמות לד) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וגו' אמר אם קורא אני לשמים הארץ רוגזת ואם אני קורא לארץ השמים רוגזין אמר הריני קורא לשניהם לשמים ולארץ שנאמר האזינו השמים. ד"א למה לשמים ולארץ א"ר תנחומא שאין הקב"ה גואל את ישראל אלא על ידיהן שכך כתיב (ישעיה מד) רנו שמים כי עשה ה' וגו'. ד"א למה לשמים ולארץ שלא נתנה תורה אלא על ידיהן שנאמר (דברים ד) מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה. ד"א שלא ניתנו מן ושליו אלא על ידיהן מנין שנאמר (שמות טז) הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ושליו מן הארץ דכתיב (שם) ותעל השליו וגו'. דבר אחר שמשל הקב"ה את ישראל ככוכבי השמים וכעפר הארץ. ככוכבי השמים מנין דכתיב (בראשית טו) הבט נא השמימה וספור הכוכבים וגו'. וכעפר הארץ מנין דכתיב (שם כח) והיה זרעך כעפר הארץ. ד"א למה לשמים ולארץ שהן עדותיהן של ישראל דכתיב (דברים ד) העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ לה"ד לבן מלכים שמסר לו אביו ב' אפטרופון וכל עטרה שהיה אביו מעטרו לא היה מעטרו אלא על ידיהן וכשנכנס לחופתו נטלו לעדים שיהיו בינו לבין אביו כך כל נסים שעשה הקדוש ב"ה לישראל ע"י שמים וארץ עשה להן וכיון שבאו ליכנס לא"י אמרו שירה על ידיהן שהן מעידין בינו ובין מנין שנא' (ישעיה א) שמעו שמים והאזינו ארץ כי ה' דבר מה כתיב אחריו בנים גדלתי ורוממתי הוי האזינו השמים. ד"א למה לשמים ולארץ א"ר חנינא לה"ד לאחד שהפקיד פקדון אצל אוהבו מת אוהבו שהפקיד את הפקדון אצלו עמד בנו של אותו שהפקיד הפקדון והיה מכבד לאותו שהפקיד הפקדון אצלו ומכבד לאשתו אמרו לו למה אתה מכבד את שניהם אמר להן פקדון יש לי אצלם ואינה ברורה לי אצל מי הוא הפקדון אם אצלו אם אצל אשתו כל היכן שפקדוני מונח שיהא שמור יפה. כך אמרו לו למשה למה אתה מצוה לשמים ולארץ אמר להן אני עתיד למות ואיני יודע להיכן נפשי הולכת אם לשמים אם לארץ מנין שנאמר (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה וגו' לפיכך אני מצוה את שניהם כל מקום שתהא נפשי מונחת שתהא יפה א"ל הקב"ה חייך אין בריה שליט על נפשך והיכן היא מונחת תחת כסא הכבוד בשמים שכן אביגיל אומרת (שמואל א כה) והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך. ד"א למה לשמים ולארץ שבהן העיד הקב"ה על ישראל ובהן חטאו ובהן לקו ובהן הן מתנחמין בהן העיד מנין דכתיב (דברים ד) העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ ובהן חטאו דכתיב (ירמיה ז) לעשות כוננים למלכת השמים ובהן לקו מנין דכתיב (שם ד) ואל השמים ואין אורם בארץ מנין דכתיב (שם) ואת הארץ וחטאו בארץ דכתיב (הושע יב) וגם מזבחותם כגלים על תלמי שדי ולקו בארץ דכתיב (ירמיה ד) ראיתי את הארץ והנה תוהו ובוהו. ובשמים ובארץ הן מתנחמים דכתיב (ישעיה סו) כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו' :

נושא הדרשה : משנה ד האזינו השמים ותשמע הארץ
התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש :

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמריפי; יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי; כשעירם עלי דשא וכרביבים עליעשב; כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו; הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט; אל אמונה ואין עול צדיק וישר הוא; שחת לו לא בניו מומם דור עקש ופתלתל; הליהוה תגמלו זאת עם נבל ולא חכם; הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך; זכר ימות עולם, בינו שנות דר-ודר; שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך; בהנחל עליון גוים, בהפרידו בני אדם; יצב גבלת עמים, למספר בני ישראל. כי חלק יהוה, עמו; יעקב, חבל נחלתו. ימצאהו בארץ מדבר, ובתהו ילל ישמן; יסבבנהו, יבוננהו יצרנהו, כאישון עינו. כנשר יעיר קנו, על-גוזליו ירחף; יפרש כנפיו יקחהו, ישאהו על-אברתו. יהוה, בדד ינחנו ;

(גימ' 26919)

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים יט) : השמים מספרים כבוד אל..	(גימ' 888)
(דברים ה) : וההר בוער באש עד לב השמים	(גימ' 1324 את)
(שמות לד) : ויהי שם עם יהוה ארבעים יום	(גימ' 886)
(ישעיה מד) : רנו שמים כי עשה יהוה .	(גימ' 1077)
(דברים ד) : מן השמים השמיעך את קולו ליסרך ועל הארץ הראך את אשו הגדולה	(גימ' 3182)
(שמות טז) : הנני ממטיר לכם לחם מן השמים .	(גימ' 1067)
(שם) : ותעל השליו .	(גימ' 857)
(בראשית טו) : הבט נא השמימה וספור הכוכבים .	(גימ' 922)
(שם כח) : והיה זרעך כעפר הארץ.	(גימ' 989)
(דברים ד) : העדותי בכס היום את השמים ואת הארץ	(גימ' 2117)
(ישעיה א) : שמעו שמים והאזינו ארץ כי יהוה דבר (קהלת ג) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה	(גימ' 1444)
(שמואל א כה) : והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את יהוה אלהיך	(גימ' 2492)
(ירמיה ז) : לעשות כוננים למלכת השמים.	(גימ' 1847)
(שם ד) : ואל השמים ואין אורם בארץ..	(גימ' 1039)
(שם) : ואת הארץ.	(גימ' 703)
(הושע יב) : וגם מזבחותם כגלים על תלמי שדי	(גימ' 1549)
(ירמיה ד) : ראיתי את הארץ והנה תוהו ובוהו.	(גימ' 1826)

פרשת וזאת הברכה

דברים רבה פרשה יא': הלכה אדם מישראל שעבר לפני התיבה וטעה כיצד הוא צריך לעשות כך שנו חכמים העובר לפני התיבה וטעה יעבור אחר תחתיו לימדונו רבותינו אמר ר' יוסי בר חנינא טעה בגי ברכות הראשונות חוזר בתחלת מגן רב הונא אמר אם טעה בגי ברכות אמצעיות חוזר להאל הקדוש רב אמר אם טעה בשלש אחרונות חוזר לתחלת מודים. ד"א העובר לפני התיבה וטעה יעבור אחר תחתיו ומנין הוא מתחיל מתחלת הברכה שטעה ומהיכן למדו מאבות העולם למה שלא היה אחד מתחיל אלא ממקום שפסק חבירו כיצד אברהם בירך את יצחק מנין דכתיב (בראשית כה) ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק ומה נתן לו ר' יהודה ור' נחמיה ר"י אומר בכורה נתן לו כענין שנאמר (שם) וימכור את בכורתו ליעקב ר' נחמיה אמר ברכה נתן לו כענין שנאמר (שם כז) ויתן לך האלהים עמד יצחק לברך את יעקב אמר ממקום שפסק אבא משם אני מתחיל אבא הפסיק בויתן אף אני מתחיל בויתן מנין שנאמר ויתן לך אלהים ובמה חתם יצחק בקרייה שנאמר (שם כח) ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו עמד יעקב לברך את השבטים אמר איני פותח אלא בקרייה שנאמר (שם מט) ויקרא יעקב אל בניו ובמה חתם בזאת שנא' (שם) וזאת אשר דבר להם אביהן עמד משה לברך את ישראל אמר איני פותח אלא בזאת מנין ממה שקרינו בענין וזאת הברכה:

נושא הדרשה: משנה א המברך מתחיל במקום שסיים קודמו	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וזאת הברכה, אשר ברך משה איש האלהים--את-בני ישראל: לפני, מותו. ויאמר, יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו--הופיע מהר פארן, ואתה מרבבת קדש; מימינו, (גימ' 7479ה)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית כה): ויתן אברהם את כל אשר לו ליצחק	(גימ' 1940)
(שם): וימכור את בכורתו ליעקב.	(גימ' 1529)
(שם כז): ויתן לך האלהים..	(גימ' 610ת)
(שם כח): ויקרא יצחק אל יעקב ויברך אותו	(גימ' 1548ס"ת)
(שם מט): ויקרא יעקב אל בניו..	(גימ' 598)
(שם): וזאת אשר דבר להם אביהם	(גימ' 1254)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 7479)

דברים רבה פרשה יא': ד"א וזאת הברכה זשי"ה (תהלים כד) מי יעלה בהר ה' רבנן אמרי מדבר במשה מי יעלה בהר ה' זה משה שנא' (שמות יט) ומשה עלה אל האלהים וגוי ומי יקום במקום קדשו זה משה מנין שנא' (שם ג) כי המקום אשר אתה עומד עליו אדמת קדש הוא נקי כפים זה משה מנין שנאמר (במדבר טז) לא חמור אחד מהם נשאתי וגוי ובר לבב זה משה אמר ר' יצחק אפילו הדיוט אם אומר לחבירו כזה גנאי הוא לו ומשה אמר למה ה' יחרה אפך בעמך אלא לבו ברור עליו שאינו תובע צורך עצמו אלא לצורכן של ישראל אשר לא נשא לשוא נפשו זו נפשו של מצרי שלא נטלה על חנם אלא כדין עשה ולא נשבע למרמה זה משה שנאמר (שמות ב) ויואל משה לשבת את האיש ישא ברכה מאת ה' זה משה אמר ר' תנחומא אל תהי קורא בו אלא ישיא ברכה לאחרים:

נושא הדרשה: משנה ב מי יעלה בהר יהוה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אשדת למו אף חבב עמים כל קדשיו בידך והם תכו לרגלך ישא מדברתיך תורה צוה לנו, משה.. (גימ' 11908)	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים כד): מי יעלה בהר יהוה	(גימ' 398)
(שמות יט): ומשה עלה אל האלהים	(גימ' 578)
(תהלים כד): ומי יקום במקום קדשו	(גימ' 826א)
(שמות יט): כי המקום אשר אתה עומד עליו	(גימ' 1364)
(שמות יט): אדמת קדש הוא.	(גימ' 1562ס"ת)
(תהלים כד): נקי כפים..	(גימ' 310)
(במדבר טז): לא חמור אחד מהם נשאתי..	(גימ' 1144)
(תהלים כד): ובר לבב	(גימ' 444ס"ת)
(תהלים כד): אשר לא נשא לשוא נפשו..	(גימ' 1656)
(תהלים כד): ולא נשבע למרמה..	(גימ' 774)
(שמות ב): ויואל משה לשבת את האיש	(גימ' 1847)
(תהלים כד): ישא ברכה מאת יהוה	(גימ' 1005)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 11908)

דברים רבה פרשה יא': וזאת הברכה זשי"ה (משלי לא) רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה מהו ואת עלית על כולנה מדבר במשה על שנתעלה יותר מן הכל כיצד אדה"ר אומר למשה אני גדול ממך שנבראתי בצלמו של הקב"ה מנין שנא' (בראשית ב) ויברא אלהים את האדם בצלמו א"ל משה אני נתעליתי יותר ממך אתה כבוד שניתן לך ניטל ממך שנאמר (תהלים מט) ואדם ביקר בל ילין אבל אני זיו הפנים שנתן לי הקב"ה עמי הוא מנין שנאמר (דברים לד) לא כהתה עינו ולא נס לחה. ד"א נח אמר למשה אני גדול ממך שניצלתי מדור המבול א"ל משה אני נתעליתי יותר ממך אתה הצלת את עצמך ולא היה בך כח להציל את דורך אבל אני הצלתי א"ע והצלתי את דורי כשנתחייבו כלייה בעגל מנין שנאמר (שמות לב) וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו. למה"ד לשתי ספינות שהיו בים והיו בתוכן שני קברניטין א' הציל את עצמו ולא הציל את ספינתו ואחד הציל א"ע ואת ספינתו למי היו מקלסין לא לאותו שהציל א"ע ואת ספינתו כך נח לא הציל אלא א"ע אבל משה הציל א"ע ואת דורו הוי ואת עלית על כולנה. ד"א אברהם אומר למשה אני גדול ממך שהייתי זן לעוברים ולשבים א"ל משה אני נתעליתי יותר ממך אתה היית זן בני אדם ערלים ואני הייתי זן בני אדם מהולים ולא עוד אלא את היית זן בישוב ואני הייתי זן במדבר. יצחק אמר למשה אני גדול ממך שפשטתי צוארי על גבי המזבח וראיתי את פני השכינה א"ל משה אני נתעליתי יותר ממך שאתה ראית פני השכינה וכהו עיניך מנין דכתיב (בראשית כז) ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות מהו מראות מראות בשכינה אבל אני הייתי מדבר עם השכינה פנים בפנים ולא כהו עיני מנין שנאמר (שמות לד) ומשה לא ידע כי קרן עור פניו. יעקב אמר למשה אני גדול ממך שנפגשתי עם המלאך ונצחתי אותו אמר לו משה אתה נפגשת עם המלאך בפירבורין שלך ואני עולה אצלן בפירבורין שלהן והן מתייראין ממני מנין שנאמר (תהלים סח) מלכי צבאות ידודון ידודון וגו' לפיכך אמר שלמה רבות בנות עשו חיל וגו' אמר הקדוש ברוך הוא הואיל ונתעלה מן הכל הוא יברך את ישראל וזאת הברכה:

נושא הדרשה: משנה ג משה נתעלה יותר מן הכל
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימינו אשדת למו אף חבב עמים כל קדשיו בידך והם תכו לרגלך ישא מדברתיך

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(משלי לא): רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה	(גימ' 2618)
(בראשית ב): ויברא אלהים את האדם בצלמו.	(גימ' 924)
(תהלים מט): ואדם ביקר בל ילין	(גימ' 515 ר"ת)
(דברים לד): לא כהתה עינו ולא נס לחה	(גימ' 787)
(שמות לב): וינחם ה' על הרעה אשר דבר לעשות לעמו	(גימ' 2179)
(בראשית כז): ויהי כי זקן יצחק ותכהינה עיניו מראות..	(גימ' 1715)
(שמות לד): ומשה לא ידע כי קרן עור פניו	(גימ' 1268)
(תהלים סח): מלכי צבאות ידודון ידודון ..	(גימ' 759)

(גימ' 10765)

דברים רבה פרשה יא': דבר אחר וזאת הברכה אמר רבי שמואל בר נחמן כיון שבא משה לברך את ישראל באה התורה והקב"ה לברך את ישראל וזאת הברכה זו התורה שנאמר בה (דברים ד) וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל. אשר ברך משה זה משה. איש האלהים זה הקב"ה שנאמר (שמות טו) ה' איש מלחמה וכל כך למה לקיים מה שנאמר (קהלת ד) והחוט המשולש לא במהרה ינתק. ד"א וזאת הברכה א"ר תנחומא אם אלהים למה איש ואם איש למה אלהים אלא בשעה שהיה הושלך ליאור של מצרים איש ובשעה שנהפך לדם האלהים. ד"א בשעה שברח מלפני פרעה איש ובשעה ששיקעו אלהים. ד"א בשעה שעלה לרקיע איש ומהו איש לפני המלאכים שכולן אש ובשעה שירד מן הרקיע אלהים מנין שכתוב (שמות לד) ויראו מגשת אליו. ד"א בשעה שעלה לרקיע אלהים כשם שאין המלאכים אוכלין ושותין אף הוא לא אוכל ולא שותה מנין שנאמר (שם לד) ויהי שם עם ה' וגו'. ד"א מהו איש האלהים א"ר אבין מחציו ולמטה איש מחציו ולמעלה האלהים:

נושא הדרשה: משנה ד משה איש האלוהים
 התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

וזאת הברכה אשר ברך משה איש האלהים את בני ישראל לפני מותו ויאמר יהוה מסיני בא וזרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש..

כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(דברים ד): וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל	(גימ' 3689 ס"ת)
(שמות טו): יהוה איש מלחמה..	(גימ' 460)
(קהלת ד): והחוט המשולש לא במהרה ינתק..	(גימ' 1609 ר"ת)
(שמות לד): ויראו מגשת אליו..	(גימ' 1040 את)
(שם לד): ויהי שם עם יהוה..	(גימ' 524 אתה)

ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש

(גימ' 7322)

דברים רבה פרשה יא': מהו לפני מותו רבן אמרי מה עשה משה נטל את מלאך המות והשליכו לפניו והיה מברך השבטים כל אחד ואחד לפי ברכתו. א"ר מאיר הלך מלאך המות אצל משה וא"ל הקב"ה שלחני אצלך שאתה מסתלק ביום הזה א"ל משה לך מכאן שאני מבקש לקלס להקב"ה מנין שכתוב (תהלים קיח)

לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה. א"ל משה מה אתה מתגאה יש לו מי שיקלסוהו השמים והארץ מקלסין אותו בכל שעה שנאמר (שם יט) השמים מספרים כבוד אל אמר ליה משה ואני משתק אותו ומקלס אותו שנאמר האזינו השמים ואדברה וגו'. בא אצלו פעם שניה מה עשה משה הזכיר עליו שם המפורש וברח מנין שנאמר כי שם ה' אקרא כיון שבא אצלו פעם ג' אמר הואיל ומן השם הוא צריך אני לצדק עלי את הדין מנין שנאמר הצור תמים פעלו. א"ר יצחק היתה נפשו של משה מתקשה לצאת והיה משה מסיח עם נפשו ואמר נפשי תאמר שביקש מלה"מ לשלוט עליך אמרה לו לא יעשה הקב"ה כן (שם קטז) כי חלצת נפשי ממות ותאמר שראית אותן בוכין ובכית עמהן אמרה לו את עיני מן דמעה אמר לה ותאמר שבקשו לדחות אותך לגיהנם א"ל ואת רגלי מדחי א"ל ולהיכן את עתידה להלך א"ל אתהלך לפני ה' בארצות החיים כיון ששמע משה כך נתן לה רשות אמר לה שובי נפשי למנוחיי וגו'. א"ר אבין כיון שנסתלק התחתונים היו מקלסין אותו ואומרים תורה צוה לנו משה והעליונים מקלסין אותו ואומרים צדקת ה' עשה וגו' והקדוש ברוך הוא מקלס אותו (דברים לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה:

נושא הדרשה: משנה ה מותו של משה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ולא-קם נביא עוד בישראל, כמשה, אשר ידעו יהוה, פנים אל-פנים	(גימ' 3709)
לכל-האתת והמופתים	
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים קיח): לא אמות כי אחיה ואספר מעשי יה	(גימ' 1337א)
(שם יט): השמים מספרים כבוד אל	(גימ' 888)
(שם קטז): כי חלצת נפשי ממות..	(גימ' 1484)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 3709)

דברים רבה פרשה יא': וזאת הברכה הלכה אדם מישראל שעלה לקרות בתורה אין מותר לו לקרות עד שלא יברך. תחלה מברך ואח"כ קורא ומשה בשעה שזכה לקבל התורה תחלה בירך ואח"כ קרא. אמר ר"א איזו היא הברכה שבירך משה בתורה תחלה בא"י אמ"ה אשר בחר בתורה הזאת וקדשה ורצה בעושיה ולא אמר בעמליה ולא אמר בהוגיה אלא בעושיה באלו שהן עושין את ד"ת. בעושיה אדם אומר למדתי חכמה ולא למדתי תורה מה אעשה אני שם אמר הקב"ה לישראל חייכם כל החכמה וכל התורה דבר אחד קל הוא כל מי שמתירא אותי ועושה ד"ת כל החכמה וכל התורה בלבו. מנין שנאמר (תהלים קיא) ראשית חכמה יראת ה' שכל טוב לכל עושיהם (שם יט) יראת ה' טהורה עומדת לעד (איוב כח) יראת ה' היא חכמה וגו'!

נושא הדרשה: משנה ו אשר בחר בתורה הזאת וקדשה ורצה בעושיה	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
אף חבב עמים, כל-קדשיו בידך; והם תכו לרגלך, ישא מדברתיך. תורה צוה-לנו, משה: מורשה, קהלת יעקב..	(גימ' 4917)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(תהלים קיא): ראשית חכמה יראת יהוה שכל טוב לכל עושיהם	(גימ' 2699ר"פ)
(שם יט): יראת יהוה טהורה עומדת לעד	(גימ' 1492תה)
(איוב כח): יראת יהוה היא חכמה	(גימ' 726)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 4917)

דברים רבה פרשה יא': ולמה זכה משה שהקב"ה נתעסק עמו אלא בשעה שירד למצרים והגיע גאולתן של ישראל כל ישראל היו עסוקים בכסף וזהב ומשה היה מסבב את העיר ויגע שלשה ימים ושלשה לילות למצוא ארונו של יוסף שלא היו יכולים לצאת ממצרים חוץ מיוסף למה שכך נשבע להן בשבועה לפני מותו שנאמר (בראשית נ) וישבע יוסף את בני ישראל לאמר וגו' משנתיגע הרבה פגעה בו סגולה וראתה משה שהוא עיף מן היגיעה אמרה לו אדוני משה למה אתה עיף אמר לה ג' ימים וג' לילות סבבתי את העיר למצוא ארונו של יוסף ואין אני מוצא אותו אמרה לו בא עמי ואראך היכן הוא. הוליכה אותו לנחל אמרה לו במקום הזה עשו ארון של ת"ק ככרים והשליכוהו בתוך הנחל החרטומים והאשפים וכן אמרו לפרעה רצונך שלא תצא אומה זו מכאן לעולם העצמות של יוסף אם לא ימצאו אותן עד עולם אינם יכולים לצאת. מיד עמד משה על שפת הנחל ואמר יוסף יוסף אתה ידעת היאך נשבעת לישראל (בראשית נ) פקוד יפקוד אלהים אתכם תן כבוד לאלהי ישראל ואל תעכב גאולתן של ישראל מעשים טובים יש לך בקש רחמים לפני בוראך ועלה מן התהומות. מיד התחיל ארונו של יוסף מפעפע ועולה מן התהומות כקנה אחד לקח אותו ושם אותו על כתפו והיה סובל אותו וכל ישראל אחרי וישראל היו סובלים את הכסף ואת הזהב שנטלו ממצרים ומשה סובל ארונו של יוסף אמר לו הקדוש ברוך הוא משה אתה אומר שדבר קטן עשית חייך החסד הזה שעשית גדול הוא ולא השגחת לכסף ולזהב אף אני אעשה עמך החסד הזה ואתעסק עמך:

נושא הדרשה: משנה ז הקב"ה נתעסק בקבורתו בזכות שהתעסק בעצמות יוסף	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
וימת שם משה עבד-יהוה, בארץ מואב--על-פי יהוה. ויקבר אתו בגי בארץ מואב,	(גימ' 2883)
כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש	
(בראשית נ): וישבע יוסף את בני ישראל לאמר	(גימ' 1826תה)
(בראשית נ): פקוד יפקוד אלהים אתכם	(גימ' 1057ר"פס)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 2883)

דברים רבה פרשה יא': הן קרבו ימיך למות. אי"ר איבו אמר משה רבש"ע בדבר שקילסתיך בתוך ס' רבוא מקדשי שמך בו קנסת עלי מיתה שנא' הן קרבו ימיך למות כל מדותיך מדה כנגד מדה רעה כנגד מדה טובה מדה חסרה כנגד מדה שלימה מדה צרה כנגד מדה רחבה אמר לו הקב"ה למשה אף זו מדה טובה היא שאמרתי לך הן שנא' (שמות כג) הנה אנכי שולח מלאך (משלי יא) הן צדיק בארץ ישולם (מלאכי ג) הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא וכשם שעלילת אותי על ס' רבוא כך אני מעלה אותך לע"ל בתוך חמשים ויה' רבוא צדיקים גמורים שנאמר הן הן בגימטריא הכי הוי ה' חמשה נ' חמשים:

נושא הדרשה: משה ט גם בעתיד ינהיג משה את ישראל	
התאמה גימטרית לציטוטי הפסוקים במדרש:	
ויאמר יהוה אל-משה, הן קרבו ימיך למות--קרא את-יהושע כמניין הפסוקים שצוטטו	(גימ' 2672ה)
(שמות כג): הנה אנכי שולח מלאך	(גימ' 619ס"ת)
(משלי יא): הן צדיק בארץ ישולם.	(גימ' 938)
(מלאכי ג): הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא	(גימ' 1115א)
ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש	(גימ' 2672)

דברים רבה פרשה יא': אי"ר יוחנן עשר מיתות כתובות עליו על משה ואלו הן. הן קרבו ימיך למות. ומות בהר. כי אנכי מת. כי ידעתי אחרי מותי. ואף כי אחרי מותי. לפני מותי. בן מאה ועשרים שנה במותו. וימת שם משה עבד ה'. ויהי אחרי מות משה. משה עבדי מת. מלמד שעד עשרה פעמים נגזר עליו שלא יכנס לא"י ועדיין לא נתחתם גזר דין הקשה עד שנגלה עליו בית דין הגדול. אמר לו גזירה היא מלפני שלא תעבור שנא' כי לא תעבור את הירדן. ודבר זה היה קל בעיניו של משה שאמר ישראל חטאו חטאות גדולות כמה פעמים וכיון שבקשתי עליהם רחמים מיד קבל ממני שנאמר (דברים ט) הרף ממני ואשמידם מה כתיב תמן וינחם ה' על הרעה (במדבר יד) אכנו בדבר ואורישנו מה כתיב תמן (שם) ויאמר ה' סלחתי וגו'. אני שלא חטאתי מנעורי לא כל שכן כשאתפלל על עצמי שיקבל ממני. וכיון שראה הקב"ה שקל הדבר בעיניו של משה ואינו עומד בתפלה מיד קפץ עליו ונשבע בשמו הגדול שלא יכנס לא"י שנאמר (שם כ) לכן לא תביאו את [הקהל] (העם) הזה אין לכן אלא שבועה שנאמר (שמואל א ג) ולכן נשבעתי לבית עלי וכיון שראה משה שנחתם עליו גזר דין גזר עליו תענית ועג עוגה קטנה ועמד בתוכה. ואמר איני זו מכאן עד שתבטל אותה גזירה. באותה שעה מה עשה משה לבש שק ונתעטף שק ונתפלש באפר ועמד בתפלה ובתחנונים לפני הקב"ה עד שנודעו שמים וארץ וסדרי בראשית ואמרו שמא הגיע צביונו של הקב"ה לחדש את עולמו יצתה בת קול ואמרה עדיין לא הגיע צביונו של הקב"ה לחדש את עולמו אלא (איוב יב) אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש ואין איש אלא משה שנא' (במדבר יב) והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה. מה עשה הקב"ה באותה שעה הכריזו בכל שער ושער של רקיע ורקיע בכל ב"ד וב"ד שלא יקבלו תפלתו של משה ולא יעלו אותה לפניו מפני שנחתם עליו גזר דין. אותו מלאך שממונה על הכרזה אכזריאל שמו באותה שעה קרא הקב"ה בבהלה ואמר להם למה"ש רדו בבהלה ונעלו כל שערי רקיע ורקיע שגבר קול התפלה כלפי מעלה ובקשו לעלות הרקיע מפני קול תפלתו של משה שהיתה תפלתו דומה לחרב שהוא קורע וחותר ואינו מעכב שהיתה תפלתו מעין שם המפורש שלמד מן זוגגאל רב וסופר של בני מרום על אותה שעה הוא אומר (יחזקאל ג) ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד ה' ממקומו ואין רעש אלא זיע ואין גדול אלא משה שנאמר (שמות יא) גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם. מהו ברוך כבוד ה' ממקומו בשעה שראו גלגלי מרכבה ושרפי להבה שאמר הקב"ה לא תקבלו תפלתו של משה ולא נשא לו פנים ולא נתן לו חיים ולא הכניסו לא"י אמרו ברוך כבוד ה' ממקומו שאין לפניו משוא פנים לא לקטן ולא לגדול. ומנין שהתפלל משה באותו הפרק חמש מאות וחמשה עשר פעמים שנאמר (דברים ג) ואתחנן אל ה' בעת ההיא לאמר ואתחנן בגימטריא הכי הוי. באותה שעה אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע גלוי וידוע לפניך יגיעי וצערי שנצטערתי על ישראל עד שיהיו מאמינים לשמך כמה צער נצטערתי עליהם במצות עד שקבעתי להן תורה ומצות אמרתי כשראיתי בצרתן כך אראה בטובתן ועכשיו שהגיע טובתן של ישראל אתה אומר לי לא תעבור את הירדן הזה הרי אתה עושה תורתך פלסתר דכתיב (שם כד) ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו הוא נושא את נפשו ולא יקרא עליך אל ה' והיה בך חטא. זו היא שילום עבודה של מ' שנה שעמלתי עד שיהיו עם קדוש ונאמן שנא' (הושע יב) ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן. מלאך סמאל הרשע ראש כל השטנים הוא בכל שעה היה מספר מיתתו של משה ואומר מתי יגיע הקץ או הרגע שבו ימות משה שארד ואטול נשמתו הימנו. ועליו אמר דוד (תהלים לז) צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו אין לך רשע בכל השטנים כולן כסמאל ואין לך צדיק בכל הנביאים כמשה שנאמר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה אשר ידעו ה' פנים אל פנים. משל למה הדבר דומה לאדם שנודמן לסעודת חתן וכלה והיה אותו האיש מצפה ואומר מתי יגיע שמחתם ואשמחה בה כך היה סמאל הרשע מצפה שמתו של משה ואומר מתי יהיה מיכאל בוכה ואני ממלא פי שחוק עד שאמר לו מיכאל מה רשע אני בוכה ואתה משחק (מיכה ז) אל תשמחי אויבתי לי כי נפלת קמתי כי אשב בחשך ה' אור לי. כי נפלתו מפטירתו של משה קמתי מפרנסתו של יהושע בשעה שהפיל ל"א מלכים. כי אשב בחושך בחורבן בית ראשון ואחרון ה' אור לי לימות המשיח עד כאן עלתה למשה שעה אחת. באותה שעה אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע אם אין אתה מכניס אותי לא"י הניח אותי בעולם הזה ואחיה ולא אמות אמר לו הקב"ה למשה אם לא אמיתך בעולם הזה היאך אחיך לעולם הבא ולא עוד אלא שאתה עושה תורתך פלסתר שכתוב בתורתך על ידך ואין מידי מציל. אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע אם אין אתה מכניס אותי לא"י הניח אותי כחיות השדה שהן אוכלין עשבים ושותין מים וחיין ורואין את העולם כך תהא נפשי כאחת מהן א"ל רב לך אמר לפני רבש"ע ואם לאו הניח אותי בעולם הזה כעוף זה שהוא פורח בכל ארבע רוחות העולם ומלקט מזונו בכל יום ולעת הערב חוזר לקנו כך תהא נפשי כאחת מהן אמר לו רב לך. מהו רב לך אמר לו רב לך אשר דברת כיון שראה משה שאין בריה יכולה להצילו מדרך המות באותה שעה אמר הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט אל אמונה ואין עול

צדיק וישר הוא. מה עשה משה נטל את המגלה וכתב עליה שם המפורש וספר השיר עדיין לא מלא לכתוב עד שהגיע הרגע שבו ימות משה. באותה שעה אמר הקב"ה לגבריאל גבריאל צא והבא נשמתו של משה אמר לפניו רבש"ע מי שהוא שקול כנגד ששים רבוא איך אני יכול לראות במותו ומי שיש בו דברים אלו איך אני יכול לעשות לו קצף. ואחר כך אי"ל למיכאל צא והבא נשמתו של משה אמר לפניו רבש"ע אני הייתי לו רב והוא היה לי לתלמיד ולא יכול אני לראות במותו. ואחר כך אמר לסמאל הרשע צא והבא נשמה של משה מיד לבש כעס וחגר חרבו ונתעטף אכזריות והלך לקראתו של משה כיון שראה אותו שהוא יושב וכותב שם המפורש וזוהר מראהו דומה לשמש והוא דומה למלאך ה' צבאות היה מתיירא סמאל מן משה אמר ודאי שאין המלאכים יכולין ליטול נשמתו של משה וטרם שהראה סמאל את עצמו למשה היה משה יודע שבא סמאל וכיון שראה סמאל את משה אחזתו רעדה וחיל כיולדה ולא מצא פתחון פה לדבר עם משה עד שאמר משה לסמאל (ישעיה מח) אין שלום אמר ה' לרשעים מה תעשה בכאן אמר לו ליטול נשמתך באתי אמר לו מי שיגרך אמר לו מי שברא את כל הבריות אמר לו אין אתה נוטל נשמתו אמר לו כל באי העולם נשמתן מסורין לידי אמר לו יש בי כח מכל באי העולם אמר לו מה כחך אמר לו אני בן עמרם שיצאתי ממעי אמי מהול ולא נצרכת למוהלני ובו ביום שנולדתי מצאתי פתחון פה והלכתי ברגלי ודברתי עם אבי ואמי ואפי' חלב לא ינקתי וכשהייתי בן שלשה חדשים התנבאתי ואמרתני שעתיד אני לקבל תורה מתוך להבי אש. וכשהייתי מהלך בחוץ נכנסתי לפלטרין של מלך ונטלתי כתר מעל ראשו וכשהייתי בן שמונים שנה עשיתי אותות ומופתים במצרים והוצאתי ששים רבוא לעיני כל מצרים וקרעתי את היס לשנים עשר קרעים והפכתי מי מרה למתוק ועליתי ודרכתי דרך בשמים והייתי תופס במלחמתן של מלאכים וקבלתי תורה של אש ודרתי תחת כסא אש וסוכתי תחת עמוד אש ודברתי עמו פנים בפנים ונצחתי בפמליא של מעלה וגליתי רזיהם לבני אדם וקבלתי תורה מימינו של הקב"ה ולמדתי אותה לישראל ועשיתי מלחמה עם סיוחן ועם עוג שני גבורי עובדי כוכבים שבשעת המבול לא הגיעו מים לקרסוליהן מפני גובהן והעמדתי חמה ולבנה ברום עולם והכיתים במטה שבידי והרגתים מי יש בבאי עולם שיכול לעשות כן לך רשע מכאן אין לך לומר כן לך ברח מלפני איני נותן נשמתו לך מיד חזר סמאל והשיב דבר לפני הגבורה אי"ל הקב"ה לסמאל בא והבא נשמתו של משה מיד שלף חרבו מתערו ועמד על משה מיד קצף עליו משה ונטל את המטה בידו שחקוק בו שם המפורש ופגע בו בסמאל בכל כחו עד שנס מלפניו ורץ אחריו בשם המפורש ונטל קרן הודו מבין עיניו ועיור את עיניו עד כאן עלתה למשה. סוף רגע יצתה בת קול ואמרה הגיע סוף מיתתך אמר משה לפני הקדוש ברוך הוא רבש"ע זכור אותו היום שנגלית עלי בסנה ואמרת לי (שמות ג) לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים זכור אותו היום שהייתי עומד על הר סיני ארבעים יום וארבעים לילה בבקשה ממך אל תמסרני ביד מלאך המות יצתה בת קול ואמרה לו אל תתיירא אני בעצמי מטפל בך ובקבורתך. באותה שעה עמד משה וקידש עצמו כשרפים וירד הקדוש ברוך הוא משמי שמים העליונים ליטול נשמתו של משה ושלשה מלאכי השרת עמו מיכאל וגבריאל וזוגאל. מיכאל הציע מטתו של משה וגבריאל פירס בגד של בוך מראשותיו וזוגאל מרגלותיו מיכאל מצד אחד וגבריאל מצד אחד אמר הקב"ה למשה משה השקיף עיניך זה על גב זה והשקיף עיניו זע"ז אמר לו הנח ידך על החזה והניח ידו על החזה אמר לו הקף רגליך זע"ז הקיף רגליו זע"ז באותה שעה קרא הקב"ה לנשמה מתוך גופו אמר לה בתי מאה ועשרים שנה קצבתך היותך בגופו של משה עכשיו הגיע קצך לצאת צאי אל תאחרי אמרה לפניו רבונו של עולם יודעת אני שאתה אלוה כל הרוחות וכל הנפשות נפש החיים והמתים מסורין בידך ואתה בראתני ואתה יצרתני ואתה נתתני בגופו של משה מאה ועשרים שנה ועכשיו יש גוף טהור בעולם יותר מגופו של משה שלא נראה בו רוח סרוחה מעולם ולא רמה ותולעה לכן אני אוהבת אותו ואיני רוצה לצאת ממנו אמר לה הקב"ה נשמה צאי אל תאחרי ואני מעלה אותך לשמי השמים העליונים ואני מושיבך תחת כסא כבודי אצל כרובים ושרפים וגדודים אמרה לפניו רבש"ע מאצל שכינתך ממרום ירדו שני מלאכים עזה ועזאל וחמדו בנות ארצות והשחיתו דרכם על הארץ עד שתלית אותם בין הארץ לרקיע אבל בן עמרם מיום שנגלית אליו בסנה לא בא לאשתו שנאמר (במדבר יב) ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכשית אשר לקח כי אשה כשית לקח. בבקשה ממך תניחני בגופו של משה באותה שעה נשקו הקב"ה ונטל נשמתו בנשיקת פה והיה הקדוש ברוך הוא בוכה (תהלים צד) מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועלי און ורוה"ק אומר ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. שמים בוכין ואומרים (מיכה ז) אבד חסיד מן הארץ ארץ בוכה ואומרת (שם) וישר באדם אין. וכשבקש יהושע רבו ולא מצאו היה בוכה ואומר (תהלים יב) הושיעה ה' כי גמר חסיד כי פסו אמונים מבני אדם ומלאכי השרת אומרים צדקת ה' עשה וישראל היו אומרים ומשפטיו עם ישראל אלו ואלו היו אומרים (ישעיה נז) יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו (משלי י)

זכר צדיק לברכה ונשמתו לחיי עולם הבא:

אמן כן יהי רצון. ברוך ה' לעולם אמן ואמן:

נושא הדרשה: משנה יא מותו של משה

התאמה גימטריית לציטוטי הפסוקים במדרש:

ויעל משה מערבת מואב, אל-הר נבו, ראש הפסגה, אשר על-פני ירחו; ויראהו יהוה את-כל-הארץ את-הגלעד, עד-דן. ואת, כל-נפתלי, ואת-ארץ אפרים, ומנשה; ואת כל-ארץ יהודה, עד הים האחרון. ואת-הנגב, ואת-הככר בקעת ירחו עיר התמרים--עד-צער. ויאמר יהוה אליו, זאת הארץ אשר נשבעתי לאברהם ליצחק וליעקב לאמר, לזרעך, אתננה; הראיתך בעיניך, ושמה לא תעבר. וימת שם משה עבד-יהוה, בארץ מואב--על-פי יהוה. ויקבר אתו בגי בארץ מואב, מול בית פעור; ולא-ידע איש את-קברתו, עד היום הזה. ומשה, בן-מאה ועשרים שנה--במתו; לא-כהתה עינו, ולא-נס לחה. ויבכו בני ישראל את-משה בערבת מואב, שלשים יום; ויתמו, ימי בכי אבל משה. ויהושע בן-נון, מלא רוח חכמה--כי-סמך משה את-ידי, עליו; וישמעו אליו בני-ישראל ויעשו, כאשר צוה יהוה את-משה. ולא-קם נביא עוד בישראל, כמשה, אשר ידעו יהוה, פנים אל-פנים. לכל-האמת והמופתים, אשר שלחו יהוה, לעשות, בארץ מצרים--לפרעה ולכל-עבדיו, ולכל-ארצו. ולכל היד החזקה, ולכל המורא הגדול,

אשר עשה משה, לעיני כל-ישראל..

	כמניין הפסוקים שצוטטו במדרש
(גימ' 826)	(דברים ט) : הרף ממני ואשמידם
(גימ' 524ת)	(דברים ט) : וינחם יהוה על הרעה
(גימ' 864)	(במדבר יד) : אכנו בדבר ואורישנו..
(גימ' 791)	(שם) : ויאמר יהוה סלחתי..
(גימ' 1108)	(שם כ) : לכן לא תביאו את הקהל הזה..
(גימ' 1490)	(שמואל א ג) : ולכן נשבעתי לבית עלי.
(גימ' 2104)	(איוב יב) : אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש..
	(במדבר יב) : והאיש משה עניו מאד מכל האדם
(גימ' 1784)	אשר על פני האדמה..
	(יחזקאל ג) : ואשמע אחרי קול רעש גדול ברוך כבוד
(גימ' 1903)	יהוה ממקומו
	(שמות יא) : גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים
(גימ' 2370את)	בעיני עבדי פרעה ובעיני העם
(גימ' 1336)	(דברים ג) : ואתחנן אל יהוה בעת ההיא לאמר.
	(שם כד) : ביומו תתן שכרו ולא תבוא עליו השמש כי עני הוא ואליו
(גימ' 4781את)	הוא נושא את נפשו ולא יקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא
(גימ' 1178)	(הושע יב) : ויהודה עוד רד עם אל ועם קדושים נאמן
(גימ' 1947 א)	(תהלים לז) : צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו..
	(מיכה ז) : אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי כי אשב בחשך
(גימ' 3344)	יהוה אור לי
(גימ' 1354)	(ישעיה מח) : אין שלום אמר יהוה לרשעים.
	(שמות ג) : לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני
(גימ' 2458)	ישראל ממצרים.
	(במדבר יב) : ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות האשה הכשית
(גימ' 6678ס"ת)	אשר לקח כי אשה כשית לקח.
(גימ' 1681)	(תהלים צד) : מי יקום לי עם מרעים מי יתיצב לי עם פועלי און
(גימ' 475)	(מיכה ז) : אבד חסיד מן הארץ..
(גימ' 624)	(שם) : וישר באדם אין
	(תהלים יב) : הושיעה יהוה כי גמר חסיד כי פסו אמונים
(גימ' 1247)	מבני אדם.
(גימ' 1528)	(ישעיה נז) : יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו
(גימ' 1702)	(משלי י) : זכר צדיק לברכה ונשמתו לחיי עולם הבא.
(גימ' 44097)	ס"ה מניין הפסוקים שצוטטו במדרש